

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2013

14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
Χαιρετισμός Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	9
Διαχείριση Παραλιών της Κύπρου	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	15
Γενικές Παρατηρήσεις	15
1 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	19
1.1 Βουλή των Αντιπροσώπων	19
1.2 Δικαστική Υπηρεσία	19
1.3 Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	21
1.4 Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	21
1.5 Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας	39
2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ	41
2.1 Υπουργείο Άμυνας	41
2.1.1 Κυπριακός Στρατός	42
2.1.2 Εθνική Φρουρά	43
2.2 Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	46
2.2.1 Τμήμα Περιβάλλοντος	46
2.2.2 Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	47
2.2.3 Τμήμα Δασών	54
2.2.4 Τμήμα Γεωργίας	56
2.2.5 Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	58
2.2.6 Τμήμα Αναδασμού	64
2.2.7 Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	65
2.3 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	66
2.3.1 Αστυνομία	66
2.4 Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	70
2.5 Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	80
2.5.1 Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	80
2.5.2 Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	87
2.5.3 Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους	89
2.5.4 Ειδικό Ταμείο του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία	89
2.6 Υπουργείο Εσωτερικών	90
2.6.1 Επαρχιακές Διοικήσεις	95
2.6.2 Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	96
2.6.3 Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	101

2.6.4	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	102
2.6.5	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	108
2.6.6	Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	111
2.6.7	Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	112
2.6.8	Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	113
2.6.9	Πολιτική Άμυνα	115
2.6.10	Υπηρεσία Ασύλου	116
2.7	Υπουργείο Εξωτερικών	117
2.8	Υπουργείο Οικονομικών	123
2.8.1	Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	137
2.8.2	Τμήμα Τελωνείων	147
2.8.3	Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας	150
2.8.4	Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού	155
2.8.5	Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας	157
2.8.6	Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	158
2.8.7	Κρατικό Λαχείο	169
2.9	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	173
2.9.1	Σχολικές Εφορείες Υπαίθρου – Γενικές Παρατηρήσεις	188
2.10	Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων	193
2.10.1	Τμήμα Αρχαιοτήτων	193
2.10.2	Τμήμα Δημοσίων Έργων	193
2.10.3	Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	200
2.10.4	Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	201
2.10.5	Τμήμα Οδικών Μεταφορών	201
2.10.6	Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	206
2.10.7	Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	207
2.11	Υπουργείο Υγείας	208
2.11.1	Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	221
2.11.2	Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	234
3	ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	244
3.1	Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις	244
3.2	Δήμος Λευκωσίας	260
3.3	Δήμος Λεμεσού	262
3.4	Δήμος Πάφου	271
3.5	Δήμος Στροβόλου	274
3.6	Δήμος Αγίου Δομετίου	277
3.7	Δήμος Αγίου Αθανασίου	277
3.8	Δήμος Έγκωμης	280
3.9	Δήμος Ιδαλίου	284
3.10	Δήμος Λακατάμιας	289
3.11	Κοινοτικά Συμβούλια	292
3.12	Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων	301

4	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	302
	Οργανισμοί που δεν περιλήφθηκαν λόγω μη έγκαιρης υποβολής οικονομικών καταστάσεων	302
4.1	Πανεπιστήμιο Κύπρου	303
4.2	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	307
4.3	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	309
4.4	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	316
4.5	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου	322
4.6	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	324
4.7	Ειδικό Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας	325
4.8	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου	325
4.9	Αρχή Λιμένων Κύπρου	333
4.10	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	335
4.11	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	344
4.12	Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	356
4.13	Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών	365
4.14	Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	370
4.15	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	371
4.16	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου	375
4.17	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	376
4.18	Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	378
4.19	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	381
4.20	Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	382
4.21	Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου	383
4.22	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	386
4.23	Ινστιτούτο Κύπρου	391
4.24	Εφοριακό Συμβούλιο	392
4.25	Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	393
4.26	Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης	395
4.27	Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας	397
4.28	Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	399
4.29	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	401
4.30	Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου	403
4.31	Συμβούλια Αποχετεύσεων – Γενικά	403
4.32	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	403
4.33	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας	406
4.34	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	409
4.35	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	409
4.36	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου	412
4.37	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας	412
4.38	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	418
4.39	Κοινοπραξία Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας	422

4.40	Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	424
4.41	Συμβούλια Υδατοπρομήθειας – Γενικά Θέματα	427
4.42	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου	429
4.43	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	430
4.44	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	431
4.45	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	433
4.46	Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	435
4.47	Ταμείο Δημόσιων Δανείων	436
4.48	Ταμείο Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας	439
4.49	Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	440
4.50	Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών	441
4.51	Έλεγχος Πολιτικών Κομμάτων	446

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Δ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	449
-----------------	----------	---	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Ε	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	453
-----------------	----------	--	------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΣΤ	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	Π1
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	Αποτελέσματα Προϋπολογισμού
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2013
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	Αποτελέσματα Έτους Δήμων
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	Προσωπικό Ελεύθερων Δήμων
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	Προσωπικό Κατεχόμενων Δήμων
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Ι	Δάνεια Δήμων

Χαιρετισμός Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Απαραίτητο συστατικό κάθε δημοκρατικού πολιτεύματος είναι η λογοδοσία των κυβερνώντων προς τους πολίτες, οι οποίοι δικαιούνται να γνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο η εκτελεστική εξουσία, στην οποία εμπιστεύτηκαν τη διακυβέρνηση του τόπου, διαχειρίστηκε τους δημόσιους πόρους.

Ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου η κατάσταση της οικονομίας επιβάλλει συνετή δημοσιονομική διαχείριση, και όπου τα διάφορα σκάνδαλα, που συνεχώς βλέπουν το φως της δημοσιότητας, προκαλούν την αμφισβήτηση των περισσότερων θεσμών από τους πολίτες, οι απαιτήσεις για δημόσιο απολογισμό, διαφάνεια, πάταξη της διαφθοράς και απόδοση ευθυνών, εκεί όπου υπάρχουν, είναι σαφώς αυξημένες. Η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας έχει τον πολύ σημαντικό ρόλο να παρέχει στους πολίτες, μέσω των ελέγχων που διεξάγει και των σχετικών εκθέσεων της, την αξιόπιστη και αντικειμενική πληροφόρηση που χρειάζονται για να αξιολογήσουν τη διαχείριση της εκτελεστικής εξουσίας όσον αφορά στη διαχείριση των δημοσίων πόρων, και να συμβάλει, μέσω του έργου της, στη διαφάνεια και τη χρηστή διοίκηση.

Στην Έκθεση αυτή περιλαμβάνονται τα κυριότερα θέματα με τα οποία ασχοληθήκαμε τον τελευταίο χρόνο, και είναι το απόσταγμα ενός μεγάλου αριθμού ελέγχου που διεξήχθησαν από το προσωπικό της Υπηρεσίας μας. Τα πορίσματα των ελέγχων, μαζί με τις εισηγήσεις μας, κοινοποιήθηκαν με επιστολές μας, που αποστέλλονταν καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, στους ελεγχόμενους φορείς για σχόλια και απόψεις, καθώς και τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων. Σε αρκετές περιπτώσεις, έχουν ήδη ληφθεί μέτρα για αποκατάσταση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί ότι η πλήρης αξιοποίηση των ευρημάτων μας και η υλοποίηση των εισηγήσεών μας εξακολουθεί να παραμένει βασικός μας στόχος για την υλοποίηση του οποίου απαιτείται η συνδρομή της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας. Χαιρετίζω με ικανοποίηση τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις για απόδοση αυξημένης σημασίας στις εκθέσεις μας, βάσει των οποίων ο κάθε ελεγχόμενος υποχρεούται να υποβάλλει, μαζί με τον προς έγκριση Προϋπολογισμό του, σημείωμα αναφορικά με τις ενέργειές του προς επίλυση των προβλημάτων και υιοθέτηση των συστάσεων μας. Στόχος όλων μας είναι να συμβάλουμε στην κατά το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση των δημοσίων πόρων με οικονομικό, αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο. Σας διαβεβαιώνω ότι η ομάδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, παρά τη σοβαρή υποστελέχυσή της, συνεχίζει με επαγγελματισμό και ευσυνειδησία το συλλογικό έργο της, ευελπιστώντας ότι οι υποδείξεις μας θα τύχουν κατάλληλης αξιοποίησης από το Κράτος. Προς τούτο ευχαριστώ θερμά όλο το προσωπικό για το ζήλο που έχει επιδείξει.

Ευχαριστώ όλους τους αξιωματούχους και λειτουργούς των ελεγχόμενων Κυβερνητικών Τμημάτων και Υπηρεσιών, Ημικρατικών Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη βοήθεια και συνεργασία που μας παρείχαν κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων μας, και προσδοκώ ότι όλοι μαζί θα συμβάλουμε στην ανάκαμψη της οικονομίας του τόπου μας το συντομότερο δυνατό.

Δρ. Οδυσσέας Φ. Μιχαηλίδης

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α - ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ποιοι είμαστε

Η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας είναι το ανεξάρτητο όργανο το οποίο, βάσει προνοιών του Συντάγματος, είναι επιφορτισμένο με τον έλεγχο της δημοσιονομικής διαχείρισης, όπως αυτή ασκείται από την εκτελεστική εξουσία. Μέσα από τους ελέγχους και τις εκθέσεις της, η Ελεγκτική Υπηρεσία παρέχει στους πολίτες και στους αντιπροσώπους τους, δηλαδή τη Βουλή των Αντιπροσώπων, την αντικειμενική και αξιόπιστη πληροφόρηση που χρειάζονται για να αξιολογήσουν την απόδοση της εκτελεστικής εξουσίας αναφορικά με τη διαχείριση των δημοσίων πόρων. Με τον τρόπο αυτό συνεισφέρει στη διαφάνεια, το δημόσιο απολογισμό και την πάταξη της διαφθοράς, έννοιες συνυφασμένες με τη χρηστή διοίκηση.

Το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (13 Νοεμβρίου 2014)

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Της Ελεγκτικής Υπηρεσίας προΐσταται ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, ένας ανεξάρτητος αξιωματούχος, ο οποίος διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και παραμένει στο αξίωμά του μέχρι την αφυπηρέτησή του. Οι εξουσίες που παρέχονται σε αυτόν από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία, μπορούν να ανατεθούν, από τον ίδιο, στο προσωπικό που τελεί υπό τις οδηγίες του.

Οργανωτική Δομή Ελεγκτικής Υπηρεσίας

Η αποτελεσματική υλοποίηση του συνολικού έργου της Ελεγκτικής Υπηρεσίας απαιτεί το συντονισμό των διάφορων θέσεων εργασίας, ο οποίος επιτυγχάνεται με την τμηματοποίηση των θέσεων σε τρεις Διευθύνσεις Ελέγχου (Α, Β και Γ). Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται 13 Παραρτήματα που διεξάγουν οικονομικό, κανονιστικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η Διεύθυνση Γ διεξάγει κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων και έλεγχο μηχανογραφικών συστημάτων.

Όραμα και αξίες

Η Ελεγκτική Υπηρεσία προσδοκεί στο να συμβάλλει, μέσω των εισηγήσεων και επισημάνσεών της, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της διαχείρισης των δημοσίων πόρων, στην πάταξη της διαφθοράς, και την απόδοση ευθυνών, εκεί όπου υπάρχουν. Μέσω της εξυγίανσης του δημόσιου τομέα, αποσκοπεί στην εδραίωση της εμπιστοσύνης των πολιτών και τη βελτίωση της κοινωνίας. Οι κυριότερες αξίες, που αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της εργασίας μας, είναι η ανεξαρτησία, η αντικειμενικότητα, ο επαγγελματισμός και η αξιοπιστία.

Είδη Ελέγχων που διεξάγονται από την Ελεγκτική Υπηρεσία.**Οικονομικός Έλεγχος.**

Ο οικονομικός έλεγχος αφορά τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών, καθώς και τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Διοίκησης, και αποσκοπεί στην έκφραση γνώμης αναφορικά με την αληθινή και δίκαιη εικόνα που παρουσιάζουν. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Κανονιστικός Έλεγχος

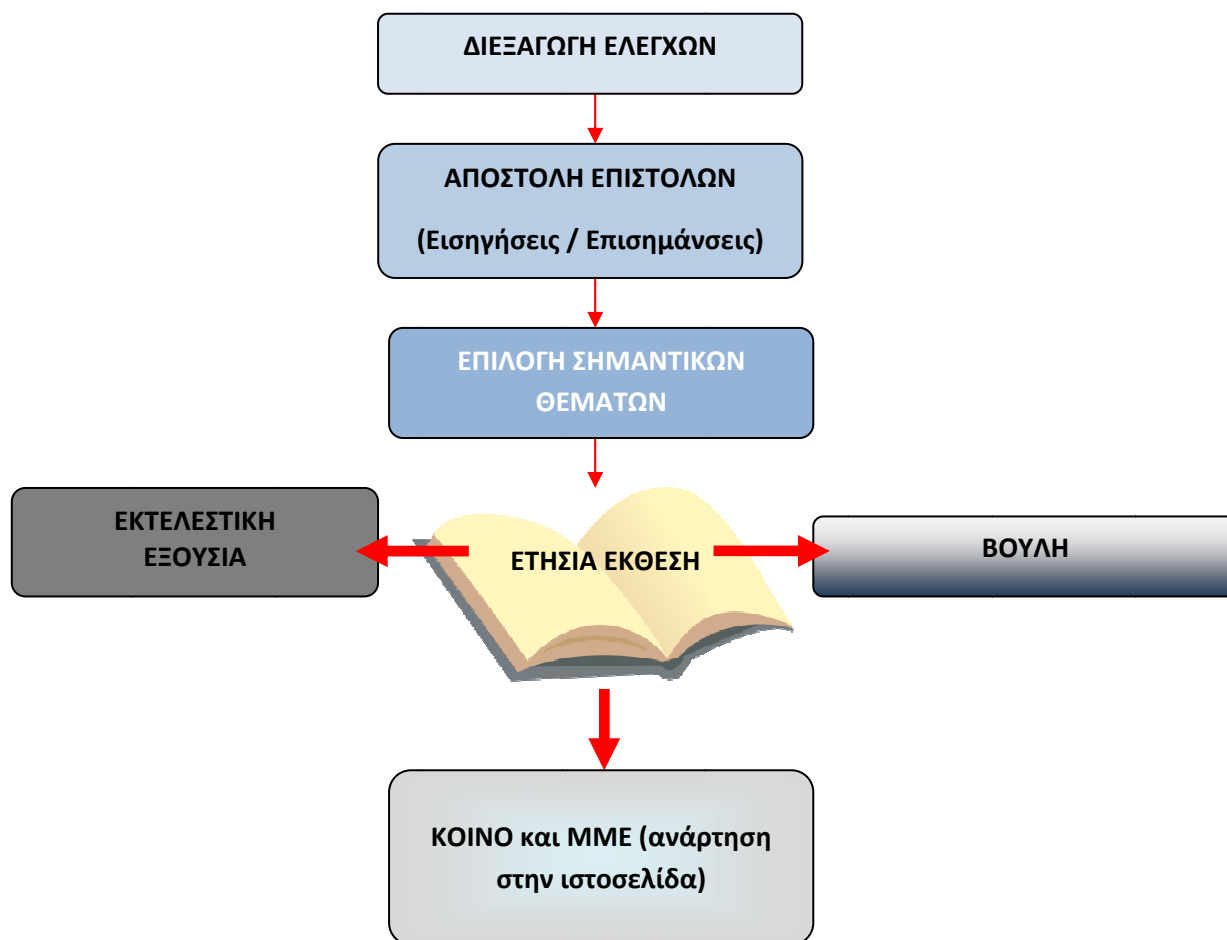
Ο κανονιστικός έλεγχος, αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τον Νόμο και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς.

Διαχειριστικός Έλεγχος

Ο διαχειριστικός έλεγχος αφορά στην ανεξάρτητη εξέταση ενός προγράμματος, δραστηριότητας, λειτουργίας ή των συστημάτων διαχείρισης και διαδικασιών των ελεγχόμενων οργανισμών, με σκοπό την αξιολόγηση της οικονομικής, αποδοτικής και αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων τους.

Τεχνικός Έλεγχος

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται αφενός σύμφωνα με τους όρους/προδιαγραφές της σύμβασης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, καθώς και τον προϋπολογισμό τους και αφετέρου, κατά τον πιο οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων, των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών, καθώς και της διαδικασίας τροποποιήσεων/αλλαγών στις συμβάσεις.

Διαδικασία Ελέγχου

Η διεξαγωγή του ελεγκτικού έργου περιλαμβάνει τη συλλογή, την ανάλυση και την αξιολόγηση ελεγκτικής μαρτυρίας. Σε όλα τα στάδια του ελέγχου ακολουθείται η κατάλληλη επαγγελματική μεθοδολογία που θα διασφαλίσει την επιτυχή διενέργειά του με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και αξιοπιστία.

Με την αποπεράτωση του ελέγχου, ετοιμάζονται επιστολές προς τους ελεγχόμενους, στις οποίες αναφέρονται τα ευρήματα του ελέγχου μαζί με τις εισηγήσεις/επισημάνσεις μας, τα οποία οι ελεγχόμενοι καλούνται να σχολιάσουν και να διατυπώσουν τις απόψεις τους.

Στο τέλος του ελεγκτικού έτους, επιλέγονται τα σημαντικότερα θέματα τα οποία εντοπίστηκαν, για περίληψη στην Ετήσια Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, και αποστέλλονται για σχολιασμό στον κάθε ελεγχόμενο οργανισμό.

Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεση υποβάλλεται, από τον Γενικό Ελεγκτή, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος την καταθέτει στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Τα θέματα της Ετήσιας Έκθεσης τυγχάνουν εκτενούς κάλυψης από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Ολόκληρο το κείμενο της Ετήσιας Έκθεσης αναρτάται στην ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (<http://www.audit.gov.cy>) και είναι προσβάσιμη από όλους τους πολίτες της Δημοκρατίας. Τούτο διασφαλίζει τη διαφάνεια των ευρημάτων και συστάσεων μας.

Σχέσεις με τη Βουλή των Αντιπροσώπων

Οι εισηγήσεις και επισημάνσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας εξετάζονται σε τακτικές συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών. Οι συνεδρίες αυτές αποτελούν ένα από τα κύρια εργαλεία παρακολούθησης της ανταπόκρισης των ελεγχόμενων οργανισμών στις επισημάνσεις και συστάσεις μας.

Επιπρόσθετα, όλες σχεδόν οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές ζητούν τακτικά τη συνδρομή της Ελεγκτικής Υπηρεσίας σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της.

Διεθνείς σχέσεις

Η Υπηρεσία μας είναι μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (International Organisation of Supreme Audit Institutions – INTOSAI), καθώς και του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού (EUROSAI) και Ασιατικού (ASOSAI) Οργανισμού. Συμμετέχει επίσης ενεργά σε διάφορες ομάδες εργασίας των πιο πάνω Οργανισμών όπως τις Ομάδες Εργασίας Περιβαλλοντικών Ελέγχων, Τεχνολογίας Πληροφορικής, Ελέγχου και Ηθικής και Δημοσιονομικού Εκσυγχρονισμού και Μεταρρύθμισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β – ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Διαχείριση παραλιών της Κύπρου. Οι παραλίες της Κύπρου, παγκοσμίως γνωστές για την ομορφιά και καθαρότητά τους, αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά προϊόντα του τόπου μας και η διαχείρισή τους αποφέρει σημαντικά οφέλη στην οικονομία μας. Πέραν της σημασίας τους για την οικονομία και τη ψυχαγωγία, τόσο των τουριστών που επισκέπτονται το νησί μας, όσο και των συμπολιτών μας, οι κυπριακές παραλίες αποτελούν σημαντικό οικότοπο για αρκετά είδη χλωρίδας και πανίδας, ορισμένα από τα οποία έχουν χαρακτηριστεί από τη Διεθνή Ένωση Προστασίας της Φύσης (IUCN) ως κινδυνεύοντα με εξαφάνιση, όπως η χελώνα καρέτα καρέτα, η πράσινη χελώνα και η μεσογειακή φώκια (κρισίμως κινδυνεύον είδος) και το κρισίμως κινδυνεύον ενδημικό φυτό Μαλκόλμια η νανώδης ποικ. η γυμνή (*malcolmia glabra* var. *nana*), του οποίου ο μοναδικός της πληθυσμός στο νησί περιορίζεται σε μικρή έκταση εντός της περιοχής του δικτύου «Natura 2000».

Από την άλλη πλευρά, αυτή η ελκυστικότητα των κυπριακών παραλιών δημιουργεί, αναπόφευκτα, πιέσεις ως προς την ανάπτυξή τους, η οποία είναι μεν αναμενόμενη, θα πρέπει όμως να ληφθούν μέτρα ώστε αυτή να γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζει την αειφορία των παραλιών, ώστε να μην επέλθουν καταστροφικές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις σε αυτές.

Η Υπηρεσία μας, αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα της ορθολογιστικής διαχείρισης των παραλιών, διεξήγαγε έλεγχο με στόχο να διαπιστώσει κατά πόσο οι αρμόδιοι φορείς λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία, ανάδειξη και ορθολογιστική οικονομική και περιβαλλοντική διαχείρισή τους, στα πλαίσια του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Επίσης, εξετάστηκε εάν λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα για αντιμετώπιση των κινδύνων που απειλούν τις παραλίες μας, καθώς και αν τυγχάνουν της δέουσας εκμετάλλευσης οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται για καλύτερη διαχείρισή τους.

Το φάσμα της διαχείρισης των παραλιών είναι πολύ μεγάλο και διέπεται από ένα μεγάλο αριθμό νομοθετημάτων, ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών, καθώς και διεθνών συμβάσεων, τις οποίες έχει κυρώσει η Κυπριακή Δημοκρατία. Αναγνωρίζοντας ότι θα ήταν πρακτικά αδύνατο ένας έλεγχος να καλύψει όλες τις πτυχές ενός τέτοιου πολύπλοκου θέματος, επικεντρωθήκαμε στους τομείς που κρίναμε ότι ο έλεγχός μας θα προσέθετε την μεγαλύτερη αξία. Αυτό έγινε κατόπιν μελέτης και ανάλυσης των δυνατών και αδύνατων σημείων στη διαχείριση των παραλιών, καθώς και των ευκαιριών και απειλών που υπάρχουν. Τα κύρια θέματα στα οποία εστίασαμε την προσοχή μας αφορούν στην εποπτεία και οικονομική διαχείριση των παραλιών από τις αρμόδιες Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στην περιβαλλοντική τους διαχείριση, με έμφαση στα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία παραλιών που είναι σημαντικοί οικότοποι για τις χελώνες, στις επεμβάσεις εντός της Ζώνης Προστασίας της Παραλίας (ΖΠΠ), στα μέτρα που λαμβάνονται για προστασία των ακτών από τα απόβλητα σκαφών αναψυχής, και σε θέματα γενικής διαχείρισης, όπως η προσβασιμότητα των παραλιών από άτομα με αναπηρίες, τα μέτρα που λαμβάνονται για διασφάλιση της ποιότητας των νερών κολύμβησης και για καταπολέμηση του ευτροφισμού και της διάβρωσης.

Για τη διενέργεια του ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν τόσο παραδοσιακές τεχνικές (αποστολή ερωτηματολογίου, διενέργεια επί τόπου επισκέψεων, συλλογή και ανάλυση στοιχείων και πληροφοριών), όσο και πιο πρωτοποριακές, όπως η χρήση του ψηφιοποιημένου κτηματολογικού υπόβαθρου, επί του οποίου τοποθετήθηκε η ΖΠΠ, σε συνδυασμό με δορυφορικές εικόνες, για τον εντοπισμό επεμβάσεων εντός της ΖΠΠ. Τα πορίσματά μας αποστάληκαν, μέσω επιστολών, στους εμπλεκόμενους φορείς, από τους οποίους ζητήθηκαν απόψεις. Όλοι οι φορείς ανταποκρίθηκαν και τα σχόλιά τους ενσωματώθηκαν στο κείμενο της έκθεσής μας, εκτός από το Υπουργείο Εσωτερικών και το Κοινοτικό Συμβούλιο Άγιου Τύχωνα.

Τα κυριότερα ευρήματα του ελέγχου συνοψίζονται πιο κάτω:**Εποπτεία παραλιών.**

- Η Κεντρική Επιτροπή Παραλιών (ΚΕΠ) δεν είναι σε θέση να ασκεί επαρκή εποπτεία στις παραλίες.
- Η διαχείριση των παραλιών από ορισμένες Τοπικές Αρχές γίνεται χωρίς να υπάρχουν εγκεκριμένα σχέδια χρήσης παραλίας από την ΚΕΠ, ενώ σε άλλες περιπτώσεις παρέχεται μεγαλύτερος αριθμός υπηρεσιών από αυτόν που ορίζει το σχέδιο χρήσης παραλίας.
- Οι Τοπικές Επιτροπές Παραλιών υπολειπούνται και οι αποφάσεις για αναθεωρήσεις/διαφοροποιήσεις των σχεδίων χρήσης παραλίας λαμβάνονται μόνο από τα εκάστοτε Συμβούλια των Τοπικών Αρχών.
- Οι Κανονισμοί που καθορίζουν τα τέλη άδειας για παροχή υπηρεσιών/ διευκολύνσεων από τους ιδιώτες χρήζουν αναθεώρησης, λόγω πρόσφατων τροποποιήσεων στη νομοθεσία.
- Δεν ασκείται εποπτεία στην τιμολόγηση των υπηρεσιών και διευκολύνσεων που παρέχονται στο κοινό.
- Η κατανομή αμμοφυλάκων στις Επαρχιακές Διοικήσεις είναι ανομοιόμορφη, ενώ δεν τηρείται, από τους αμμοφύλακες όλων των Επαρχιακών Διοικήσεων, σχετικό μητρώο, με τις επιθεωρήσεις που διενεργούν και τα αποτελέσματά τους.
- Ορισμένες Τοπικές Αρχές δεν ανέθεσαν καθήκοντα του επιθεωρητή παραλίας σε οποιοδήποτε πρόσωπο.
- Η επιτήρηση της παροχής υπηρεσιών, που διενεργείται από τους επιθεωρητές παραλιών, είναι ανεπαρκής, αφού οι επιθεωρήσεις δεν διενεργούνται πάνω σε τακτική βάση και μόνο σε δύο περιπτώσεις Τοπικών Αρχών επιβλήθηκαν πρόστιμα ή λήφθηκαν μέτρα κατά των παρανομοούντων.

Οικονομική διαχείριση παραλιών.

- Διαφαίνεται ότι, με βάση τα σημερινά δεδομένα, η ορθολογιστική διαχείριση των παραλιών από την ίδια την Τοπική Αρχή αποφέρει περισσότερα έσοδα, κάτι που φαίνεται να είναι απόρροια του γεγονότος ότι η ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα δεν γίνεται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας. Είναι εισηγήση μας ότι για να καταστεί πιο προσοδοφόρα η ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει τάχιστα να υπάρξουν ανταγωνιστικές διαδικασίες οι οποίες θα περιλαμβάνουν την παροχή επαρκούς πληροφόρησης στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς ώστε να αντιληφθούν ορθά τις προοπτικές κερδοφορίας της κάθε παραλίας. Λόγω της μικρής κεφαλαιουχικής δαπάνης που απαιτεί η διαχείριση μιας παραλίας, οι συμβάσεις ανάθεσης στον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει, για τα πρώτα χρόνια τουλάχιστον, μέχρι να αποκτηθούν περισσότερες εμπειρίες και διαμορφωθεί πιο αξιόπιστη βάση δεδομένων, να έχουν μικρή σχετική διάρκεια, που δεν θα υπερβαίνει τα 2 έτη. Στις περιπτώσεις που σήμερα εφαρμόζεται η εξ' ιδίων διαχείριση των παραλιών, θα πρέπει αυτή σταδιακά να εμπλουτίζεται με την ανάθεση της παροχής υπηρεσιών σε ιδιώτες μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας και μόνο εφόσον οι τιμές ενοικίου που θα προσφέρονται θα οδηγούν σε μεγαλύτερα έσοδα σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση.
- Το τουριστικό προϊόν που παρέχεται στις παραλίες παραμένει εποχικό, αφού οι υπηρεσίες των παραλιών παρέχονται μόνο κατά την περίοδο 1η Απριλίου μέχρι την 30η Οκτωβρίου.
- Με βάση πρόσφατες τροποποιήσεις στη νομοθεσία, οι άδειες που εκδόθηκαν για παροχή υπηρεσιών και διευκολύνσεων έληξαν στις 31.10.2014, και στις περιπτώσεις όπου οι οικείες Τοπικές Αρχές αποφασίσουν να μην παρέχουν οι ίδιες υπηρεσίες στις παραλίες τους, θα έπρεπε να προωθηθούν έγκαιρα ενέργειες για προκήρυξη προσφορών.
- Οι περί Προστασίας της Παραλίας (Άδειες και Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2013 δημιουργούν διάκριση προς όφελος των υφιστάμενων παροχών διευκολύνσεων της κάθε θαλάσσιας περιοχής και αντίκεινται στις διατάξεις της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ.

- Σε έξι παραλίες που βρίσκονται σε κρατικό δάσος παρέχονται υπηρεσίες χωρίς την εξασφάλιση σχετικής έγκρισης από το Τμήμα Δασών.
- Διαπιστώθηκαν ελλείψεις στη διαδικασία αδειοδότησης της παροχής υπηρεσιών από τις οικείες Τοπικές Αρχές π.χ. παροχή υπηρεσιών από ιδιώτες χωρίς άδεια, έκδοση άδειας με καθυστέρηση, ανομοιομορφία στην τιμολόγηση των δικαιούχων.
- Διαπιστώθηκε ότι, για την παροχή υπηρεσιών σε ιδιωτικά τεμάχια γης, που εμπίπτουν εντός της ΖΠΠ, δεν εκδίδονται, σε όλες τις περιπτώσεις, άδειες από τις οικείες Τοπικές Αρχές.
- Παρά το γεγονός ότι έχουν παρέλθει αρκετά χρόνια από τον καθορισμό των ανωτάτων και κατωτάτων ορίων, για την έκδοση αδειών παροχής υπηρεσιών και διευκολύνσεων, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι Τοπικές Αρχές, εξακολουθούν να επιβάλλουν τέλη τα οποία συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.
- Εντοπίστηκε περίπτωση Τοπικής Αρχής όπου δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική τιμολόγησης των αδειούχων. Επίσης, παρατηρήθηκε ανομοιομορφία στον τρόπο έκδοσης/ανανέωσης αδειών μεταξύ των Τοπικών Αρχών.
- Από την επαλήθευση του ποσού μετρητών που τηρούν στα ταμεία τους οι εισπράκτορες των Τοπικών Αρχών, εντοπίστηκαν περιπτώσεις πλεονάσματος, λόγω, όπως μας αναφέρθηκε, της τήρησης δικών τους χρηματικών ποσών μαζί με τις εισπράξεις.

Περιβαλλοντική διαχείριση παραλιών.

- Δεν έχει καταρτιστεί εθνικός κατάλογος με όλα τα σπάνια και απειλούμενα είδη χλωρίδας και πανίδας καθώς και τους οικότοπους, παρόλο που αυτό αποτελεί υποχρέωση της Κύπρου, βάσει του Πρωτοκόλλου για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές και τη Βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο.
- Τα προγράμματα παρακολούθησης που εφαρμόζονται από το Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (ΤΑΘΕ) για τα είδη που χαρακτηρίζονται διεθνώς ως κινδυνεύοντα, δεν έχουν περιληφθεί σε επίσημα πρωτόκολλα ή σχέδια δράσης για την προστασία τους ως απειλούμενων/προστατευόμενων ειδών θαλάσσιας πανίδας.
- Σύμφωνα με την εξαετή έκθεση εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην Κύπρο, η κατάσταση διατήρησης της πράσινης χελώνας και της μεσογειακής φώκιας αξιολογείται ως «κακή» και «ανεπαρκής», με την τάση που παρουσιάζει η κατάσταση διατήρησης του είδους να περιγράφεται ως «βελτιωτική» για την πράσινη χελώνα και «σταθερή» για τη μεσογειακή φώκια.
- Το Σχέδιο Προστασίας Θαλάσσιων Χελωνών υλοποιείται από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Το ΤΑΘΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η εμπειρογνομosύνη στον τομέα αυτό θα μεταφερθεί σταδιακά και στο κράτος.
- Παρά την ετοιμασία Διαχειριστικών Σχεδίων για τις πλείστες παράκτιες περιοχές που περιλήφθηκαν στο δίκτυο «Natura 2000», σε καμία περίπτωση δεν έχει εκδοθεί ακόμα σχετική γνωστοποίηση, με την οποία να ορίζεται η περιοχή ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Για τις παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές του δικτύου «Natura 2000» έχουν ετοιμαστεί Σχέδια Διαχείρισης, με εξαίρεση τρεις περιοχές. Ωστόσο, για καμία από αυτές τις περιοχές δεν έχει εκδοθεί σχετικό Διάταγμα διαχείρισης και προστασίας της φύσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 153(Ι)/2003.
- Σε προειδοποιητική επιστολή της, για παράβαση των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας βάσει των διατάξεων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) επισημαίνει την έλλειψη λήψης των αναγκαίων μέτρων ώστε να θεσπιστεί και να τεθεί σε εφαρμογή ένα αποτελεσματικό σύστημα αυστηρής προστασίας των θαλασσιών χελωνών *Caretta caretta* και πράσινης χελώνας στην περιοχή του κόλπου της Χρυσοχούς.

- Έγινε αποδεκτός ο σχεδιασμός ιδιωτικής εταιρείας για δημιουργία γηπέδου γκολφ, που επεκτείνεται μερικώς εντός του δικτύου «Natura 2000» στην περιοχή «Πόλις-Γιαλιά», κατά παράβαση των όρων της εξαγγελθείσας πολιτικής για δημιουργία γηπέδων γκολφ, σε μία από τις σημαντικότερες περιοχές ωτοκίας χελώνων στην Κύπρο. Σε σχετική Γνωμάτευσή της, η Περιβαλλοντική Αρχή παραδέχεται την μη λήψη επαρκών μέτρων για ικανοποίηση των βασικών αρχών πρόληψης και προφύλαξης σε σχέση με την προστασία περιβάλλοντος. Στην ίδια περιοχή, κατασκευάστηκε, κατόπιν απαίτησης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ), μπροστά από υφιστάμενο συγκρότημα επαύλεων, πεζόδρομος πλάτους έξι μέτρων, που επέφερε την ισοπέδωση αμμοθινικών σχηματισμών και την καταστροφή ενός σημαντικού μέρους του τόπου αναπαραγωγής των χελώνων. Η ΕΕ έχει αποστείλει προειδοποιητική επιστολή για τα θέματα αυτά, λόγω παράβασης των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας βάσει των διατάξεων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Η ικανότητα του κράτους να αντιμετωπίσει περιστατικά ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από ενδεχόμενο ατύχημα κατά τη διάρκεια των διαδικασιών εξόρυξης υδρογονανθράκων στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κύπρου παρουσιάζεται σημαντικά περιορισμένη.

Επεμβάσεις εντός της ΖΠΠ.

- Η ΖΠΠ καθορίστηκε πριν από αρκετά χρόνια και δεν έτυχε αναπροσαρμογής ώστε να ληφθούν υπόψη οι αλλοιώσεις που επήλθαν στην ακτογραμμή, κυρίως λόγω διάβρωσης. Λόγω των πιο πάνω, η ΖΠΠ σε ορισμένα σημεία βρίσκεται εντός της θάλασσας. Επίσης, ο ορισμός της δεν συνάδει με το σχετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βαρκελώνης, το οποίο έχει επικυρωθεί από την ΕΕ.
- Δεν μας δόθηκαν ικανοποιητικές εξηγήσεις αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο καθορίστηκε η ΖΠΠ, ιδιαίτερα σε σχέση με τις σημαντικές διακυμάνσεις που παρουσιάζονται στο πλάτος της και με συγκεκριμένες περιοχές, όπου η ΖΠΠ φαίνεται να παρακάμπτει συγκεκριμένα τεμάχια γης.
- Παραχωρούνται αρκετές χαλαρώσεις για ανέγερση οικοδομής ή κατασκευάσματος εντός της ΖΠΠ και σε περίπτωση εντοπισμού παράνομης επέμβασης ή μη συμμόρφωσης στους όρους της παραχωρηθείσας χαλάρωσης, δεν λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για αποκατάσταση της παρανομίας. Ως αποτέλεσμα, η επίτευξη των στόχων που θέτει η νομοθεσία, σε σχέση με τον καθορισμό της ΖΠΠ (προστασία ή διατήρηση του χαρακτήρα και ανέσεων της παραλίας ή η προσέγγισή της από το κοινό) τίθεται υπό αμφισβήτηση.
- Η τεκμηρίωση, από την αρμόδια Αρχή, της εξαιρετικής σημασίας και των λόγων δημοσίου συμφέροντος, που να δικαιολογεί τη χορήγηση χαλάρωσης είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις που ελέγξαμε, ανεπαρκής.
- Επιδεικνύεται μεγάλη ανοχή στις περιπτώσεις εκ των υστέρων υποβολής αιτήσεων για εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων για επεμβάσεις στη ΖΠΠ, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο της ανέγερσης ή έχουν ήδη υλοποιηθεί, αφού αντί να τιμωρούνται οι παρανομούντες, τους παρέχεται εκ των υστέρων κάλυψη.
- Επιδεικνύεται μεγάλη ανοχή, από την αρμόδια Αρχή, στις περιπτώσεις όπου δεν τηρούνται οι όροι που επιβλήθηκαν με τη χαλάρωση ή την άδεια πολεοδομίας και οικοδομής.
- Εντοπίστηκαν κατασκευές εντός της ΖΠΠ, ακόμα και σε κρατικά τεμάχια γης τα οποία δεν ήταν εκμισθωμένα, για τις οποίες δεν υποβλήθηκε καν αίτημα για εξασφάλιση σχετικής χαλάρωσης από το Υπουργικό Συμβούλιο και συνεπώς είναι παράνομες.
- Δεν διενεργείται σε συστηματική βάση, από όλες τις Επαρχιακές Διοικήσεις, καταγραφή των παράνομων επεμβάσεων εντός της ΖΠΠ, ούτως ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για αποκατάσταση της νομιμότητας.
- Εντοπίστηκαν περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων εντός της θαλάσσιας ζώνης, οι οποίες ήταν σε γνώση των αρμοδίων, χωρίς ωστόσο να ληφθούν μέτρα κατά των παρανομούντων.

- Οι τίτλοι ιδιοκτησίας των τεμαχίων που επισυνάπτονται στις αιτήσεις για εξασφάλιση χαλάρωσης και πολεοδομικής άδειας, δεν είναι επικαιροποιημένοι.
- Δεν ζητείται πάντα η σύσταση του Τμήματος Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ) πριν την παραχώρηση έγκρισης, από τις Επαρχιακές Διοικήσεις, για μετακίνηση άμμου από παραλία.
- Σύμφωνα με τις Επαρχιακές Διοικήσεις, οι περισσότερες επεμβάσεις που εντοπίστηκαν εντός της θαλάσσιας ζώνης αφορούν κατασκευές προβόλων, οι οποίες χρονολογούνται από προηγούμενες δεκαετίες.

Απόβλητα σκαφών αναψυχής.

- Διαπιστώθηκε επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ Έπαρχου και Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, όσον αφορά στην απαγόρευση απόρριψης αποβλήτων στη θάλασσα.
- Το θέμα της διαχείρισης των λυμάτων των σκαφών τυγχάνει χειρισμού από αριθμό φορέων, χωρίς να έχει καθοριστεί κεντρικός συντονιστικός φορέας. Επιπλέον, παρατηρήθηκε νομοθετικό κενό αναφορικά με την άσκηση ελέγχου της διάθεσης αποβλήτων ιδιωτικών σκαφών αναψυχής και των σκαφών που προσδένουν σε αποβάθρες.
- Δεν διενεργούνται επαρκείς έκτακτες επιθεωρήσεις σκαφών από το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (ΤΕΝ) σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων, ενώ δεν επιβλήθηκε σε καμία περίπτωση διοικητικό πρόστιμο.
- Διαπιστώθηκε ασυμφωνία μεταξύ των μητρώων των εμπλεκόμενων Τμημάτων, που καταδεικνύουν ότι ο αρμόδιος φορέας δεν ενημερώνεται, σε όλες τις περιπτώσεις, αναφορικά με τα σκάφη ακτοτουρισμού που ελλιμενίζονται στα αλιευτικά καταφύγια, με αποτέλεσμα να μην ασκείται έλεγχος αναφορικά με τη διάθεση των λυμάτων τους.
- Οι περιπτώσεις μη παράδοσης λυμάτων από σκάφη στις διευκολύνσεις των αλιευτικών καταφυγίων τυγχάνουν διερεύνησης, ωστόσο οι λόγοι μη παράδοσης λυμάτων δεν τεκμηριώνονται.
- Το ΤΕΝ δεν τηρεί επικαιροποιημένα στοιχεία σε σχέση με το μέγεθος των δεξαμενών κατακράτησης λυμάτων των σκαφών.
- Σκάφη χωρητικότητας κάτω των 12 επιβατών δεν υποχρεούνται, βάσει της νομοθεσίας, να παραδίδουν λύματα στις σχετικές διευκολύνσεις των μαρίνων, καθώς τα σκάφη αυτά δύναται, βάσει της Σύμβασης MARPOL, να απορρίπτουν διασπασμένα λύματα σε απόσταση πέραν των τριών ναυτικών μιλίων από την ακτή. Η τήρηση της πιο πάνω πρόνοιας είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθεί.
- Τα σκάφη που προσδένουν στην αποβάθρα του Πρωταρά δεν καταβάλλουν οποιοδήποτε τέλος, ενώ η διαχείριση των αποβλήτων τους, καθώς και αριθμού σκαφών που αγκυροβολούν στην περιοχή «Νησιά», δεν φαίνεται να παρακολουθείται από κανένα φορέα.

Γενικά θέματα.

- Η διαχείριση των παραλιών διέπεται από ένα ευρύτατο φάσμα νομοθετημάτων, τα οποία σε αρκετές περιπτώσεις δεν έχουν εκσυγχρονιστεί, με αποτέλεσμα να παρατηρείται κατακερματισμός αρμοδιοτήτων σε διάφορους φορείς, χωρίς να υπάρχει συντονιστικός μηχανισμός. Η μη ύπαρξη εθνικής στρατηγικής για τη διαχείριση των παραλιών δυσχεραίνει περαιτέρω την κατάσταση, αφού πολλές φορές υπάρχουν αντικρουόμενοι στόχοι μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Διαπιστώθηκαν επίσης νομοθετικά κενά και επικαλύψεις αρμοδιοτήτων.
- Οι καθορισμένες "περιοχές λουομένων" δεν συνάδουν απόλυτα με τις "περιοχές νερών κολύμβησης", με αποτέλεσμα, σε παραλίες στις οποίες αναμένεται μεγάλος αριθμός λουομένων να μην έχουν τοποθετηθεί σημαντικές για την ασφάλειά τους.
- Δεν έχει καθοριστεί ενιαία εθνική στρατηγική για τη διαχείριση των παραλιών στην Κύπρο. Με σκοπό την κατάρτιση προγράμματος ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, το Τμήμα Περιβάλλοντος εφάρμοσε το Πρόγραμμα Διαχείρισης Παράκτιων Περιοχών CAMP-Cyprus, ως την

εθνική στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών. Οι εισηγήσεις του προγράμματος δεν εφαρμόστηκαν λόγω δημοσιονομικών περιορισμών.

- Παρά το γεγονός ότι το Πρωτόκολλο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών της Μεσογείου έχει κυρωθεί από την ΕΕ, η Κύπρος δεν έχει ακόμη προχωρήσει σε κύρωσή του, λόγω ασυμβατότητας των διατάξεών του με τον περί Προστασίας της Παραλίας Νόμο, σε σχέση με την έκταση απαγόρευσης ανέγερσης οικοδομών.
- Κατά την περίοδο 1963-2008, οι ακτές της Κύπρου υπέστηκαν διάβρωση συνολικής έκτασης 2,2 τετραγωνικών χιλιομέτρων, λόγω ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών φαινομένων. Ειδικότερα, η ακτογραμμή της Κύπρου έχει υποστεί, κατά την περίοδο 1963-2008, μέση διάβρωση 14,0 μέτρων (μέγιστη διάβρωση 260 μέτρα και ελάχιστη 3,5 μέτρα), σε μέτωπο συνολικού μήκους 92.338 μέτρων, δηλαδή σε ποσοστό 19,8% της ακτογραμμής. Ωστόσο, δεν έχει διενεργηθεί μελέτη αξιολόγησης κινδύνου σε σχέση με τις παράκτιες περιοχές της Κύπρου που εκτίθενται στα φαινόμενα της διάβρωσης και της βύθισης.
- Το ΤΔΕ δεν προέβη σε αξιολόγηση των παράνομων έργων θωράκισης των ακτών που εντοπίστηκαν, με εξαίρεση τις περιοχές για τις οποίες ετοιμάστηκαν μελέτες προστασίας των ακτών, ούτε ετοιμάστηκαν εκθέσεις αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των έργων προστασίας της ακτής που κατασκευάστηκαν.
- Η κατασκευή υδατοφρακτών ελαχιστοποιεί την μεταφορά ιζημάτων προς τη θάλασσα από ποταμούς, συντείνοντας στο φαινόμενο της διάβρωσης των ακτών, πρόβλημα που ενδεχομένως να μπορεί να αντιμετωπιστεί με την κατασκευή προ-φραγμάτων για την παγίδευση ιζημάτων ανάντη των κυρίων φραγμάτων και τη χρήση τους για τροφοδοσία των παραλιών.
- Μόνο 37 παραλίες στην Κύπρο είναι προσβάσιμες για άτομα με αναπηρίες, εκ των οποίων οι 25 παρέχουν μόνο μερική πρόσβαση μέχρι ενός σημείου στην παραλία. Η υλοποίηση της υπόδειξης της ΚΕΠ, προς τις Τοπικές Αρχές, η οποία έγινε κατόπιν σύστασης της Επιτροπής Διοικήσεως, για εγκατάσταση υποδομής προσβασιμότητας σε μία τουλάχιστον από τις παραλίες τους, δεν έτυχε παρακολούθησης.
- Σε αρκετές παραλίες δεν υπάρχουν ναυαγοσώστες, ενώ η περίοδος εργοδότησης ναυαγοσωστών και το ωράριο εργασίας τους παρουσιάζει διακυμάνσεις, ανάλογα με την Τοπική Αρχή και την παραλία.
- Το φαινόμενο του ευτροφισμού πρωτοεμφανίστηκε στην Κύπρο γύρω στο 1990, με περιοδικές εξάρσεις που αργότερα επικεντρώθηκαν σε συγκεκριμένο κλειστό κόλπο στην περιοχή της Αγίας Νάπας, οι συνθήκες στον οποίο φαίνεται να ευνοούν την εμφάνιση του φαινομένου. Τα τελευταία χρόνια, η οχληρία που προκαλείται γίνεται εντονότερη με κάθε επανεμφάνιση του φαινομένου.

Ολόκληρο το κείμενο της σχετικής έκθεσης βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας μας (www.audit.gov.cy).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μεταρρύθμιση δημόσιου τομέα. Η μεταρρύθμιση συνίσταται μεταξύ άλλων, στον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας, την απλοποίηση των δομών και διαδικασιών που ακολουθούνται και την ενίσχυση ή/και αναδιάρθρωση υπηρεσιών. Πρόσθετα, προϋποθέτει τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων, την παροχή εργαλείων για ενίσχυση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την τροποποίηση και εκσυγχρονισμό του συστήματος αξιολόγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας και την επέκταση και ενίσχυση του θεσμού της κινητικότητας.

Για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, το Μνημόνιο Συναντίληψης προβλέπει (α) Μείωση των εμποδίων για την κινητικότητα του προσωπικού στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα· (β) Τροποποίηση του ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας ώστε να συμβάλει στη μείωση του κόστους της υπερωριακής εργασίας· (γ) Διεξαγωγή μελετών από ανεξάρτητο εξωτερικό μελετητή για την εξέταση επιπλέον πιθανών μεταρρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης, βάσει προσυμφωνημένων όρων εντολής. Οι μελέτες αυτές θα εξετάσουν: (1) οριζόντια θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, δηλαδή το σύστημα απολαβών και των όρων εργασίας των δημοσίων υπαλλήλων καθώς και την εισαγωγή νέου συστήματος για αξιολόγησή τους· (2) τομεακά θέματα που αφορούν την εξέταση του ρόλου, των αρμοδιοτήτων, της οργανωτικής δομής και του μεγέθους των Υπουργείων, των Υπηρεσιών και των Ανεξάρτητων Αρχών, την πιθανότητα κατάργησης ή ενοποίησης ημικρατικών οργανισμών ή Συμβουλίων που υπάγονται στα αντίστοιχα Υπουργεία και την αναδιοργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας με βάση πρόσφατη απόφασή της, έθεσε την εποπτεία της Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας στον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω, στα πλαίσια της ευρύτερης προσπάθειας η οποία συμπεριλαμβάνει και την Αναπτυξιακή Μεταρρύθμιση.

Εσωτερικός έλεγχος. Στον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο (Ν.20(I)/2014), προβλέπεται ότι όλα τα υπουργεία θα πρέπει να συστήσουν μονάδες ελέγχου (πρωτοβάθμιος έλεγχος), οι οποίες δύνανται να επιλαμβάνονται θεμάτων εσωτερικού ελέγχου, ερευνών και επαληθεύσεων, στο επίπεδο της διοίκησης, οι οποίες υπάγονται και λογοδοτούν στον προϊστάμενο οικονομικού φορέα (οικείο Υπουργό). Προβλέπεται επίσης ότι ο κάθε οικονομικός φορέας (υπουργεία, τμήματα, φορείς συνταγματικών εξουσιών και υπηρεσιών και ανεξάρτητα γραφεία, που περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό της Δημοκρατίας) οφείλει να προβαίνει στις απαραίτητες διευθετήσεις για εφαρμογή και λειτουργία συστήματος εσωτερικού ελέγχου για τις δραστηριότητες που είναι υπό την ευθύνη του. Με εξαίρεση το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, οι μονάδες ελέγχου που έχουν συσταθεί βρίσκονται σε αρχικό στάδιο οργάνωσης.

Το πλέγμα εσωτερικού ελέγχου συμπληρώνεται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου η οποία ιδρύθηκε με βάση τον περί Εσωτερικού Ελέγχου Νόμο του 2003 (Ν.114(I)/2003) και έχει ως αρμοδιότητα τη διενέργεια δευτερογενούς εσωτερικού ελέγχου στους κυβερνητικούς οργανισμούς υπό τον έλεγχό της (Δημόσια Υπηρεσία, Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, Αστυνομία, Στρατός και Εθνική Φρουρά). Ο Έφορος, ο οποίος προΐσταται της εν λόγω Υπηρεσίας, ενεργεί υπό τις οδηγίες του Συμβουλίου Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα επιμέρους συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Ως αποτέλεσμα, δεν παρακολουθείται ορθολογιστικά σε όλες τις περιπτώσεις η είσπραξη καθυστερημένων εσόδων και η ανάκτηση υπερπληρωμών, η διαχείριση αποθηκών παρουσιάζει αδυναμίες, γίνονται δαπάνες χωρίς πλήρη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία, δεν τηρούνται πάντοτε τα απαραίτητα μητρώα για παρακολούθηση των δαπανών, εσόδων, προσφορών

και περιουσιακών στοιχείων και δεν επιτυγχάνεται πλήρως η υλοποίηση του Προϋπολογισμού, κυρίως όσον αφορά στο αναπτυξιακό μέρος του.

Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων. Διαπιστώνεται μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, με σοβαρές επιπτώσεις αφενός στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και αφετέρου, στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Επίσης, εξακολουθούν να παρατηρούνται αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην πλήρη και αποδοτική λειτουργία τους, στην αξιολόγηση των έργων μετά την ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας τους, καθώς και δυσκολία στην αποδοχή των συστημάτων από αρκετούς χρήστες. Διαπιστώνεται επίσης αδυναμία στην πλήρη λειτουργική υποστήριξη των συστημάτων από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, με αποτέλεσμα, αρκετά χρόνια μετά τη λειτουργία τους, στα πλείστα Τμήματα/Υπηρεσίες που λειτουργούν μηχανογραφημένα συστήματα, η λειτουργική υποστήριξη τους να παρέχεται από τον ιδιωτικό τομέα, έναντι σημαντικού κόστους. Τέλος, επισημαίνεται ότι το ετήσιο κόστος συντήρησης (συνδρομών χρήσης) για τα λογισμικά συστήματα (εφαρμογές, λειτουργικά, βάσης δεδομένων), αυξάνεται διαρκώς, με την αύξηση των συστημάτων και των χρηστών, απορροφώντας ένα σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού.

Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους. Επίσης, δεν υπάρχει επαρκής ηλεκτρονική διασύνδεση μεταξύ Τμημάτων/Υπηρεσιών για τη λήψη στοιχείων/πληροφοριών, με αποτέλεσμα τη μη έγκαιρη ενημέρωση και λήψη μέτρων εκεί όπου επιβάλλεται.

Αδαπάνητα ποσά αναπτυξιακών δαπανών. Σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται ικανοποιητική υλοποίηση των πιστώσεων του Προϋπολογισμού που αφορούν σε αναπτυξιακές δαπάνες, με αποτέλεσμα να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Καθυστερημένα έσοδα (μη εισπραχθέντα ποσά). Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες, στις 31 Δεκεμβρίου 2013 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, μετά τη συμπερίληψη τόκων και προστίμων, ήταν € 1,966 δις, σε σύγκριση με €1,692 δις το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό, €1,121 δις (57%), €421,2 εκ. (21,4%) και €183,7 εκ. (9,3%), αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις, συμπεριλαμβανομένων τόκων και προστίμων, του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €968,7 εκ. (57,2%), €316,1 εκ. (18,7%) και €190,1 εκ. (11,2%), το 2012.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται και στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους για το 2013, στα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνεται ποσό €670,8 εκ. (χωρίς τόκους και πρόστιμα), η είσπραξη του οποίου θεωρείται επισφαλής.

Αναθεώρηση του ύψους τελών και δικαιωμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ότι το ύψος των τελών και δικαιωμάτων που εισπράττονται δεν αναθεωρούνται έγκαιρα και σε ύψος που να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα, με αποτέλεσμα την απώλεια δημόσιων εσόδων, που σε ορισμένες περιπτώσεις είναι σημαντική. Επίσης, σε διάφορες περιπτώσεις δεν έχουν καθοριστεί τέλη για υπηρεσίες που παρέχονται

από το Κράτος, όπως προβλέπεται από τις σχετικές νομοθεσίες, ενώ παρέχονται υπηρεσίες για τις οποίες δεν υπάρχουν πρόνοιες στις σχετικές νομοθεσίες για την επιβολή και είσπραξη τελών.

Εκκρεμείς οφειλές. Μέχρι 24.2.2014 αναγνωρίστηκαν στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους εκκρεμείς οφειλές για το έτος 2013 συνολικού ποσού €9,4 εκ. (2012: €18,3 εκ.). Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στο Υπουργείο Υγείας (€ 4,7 εκ.), Υπουργείο Άμυνας (€ 3,4 εκ.) και Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (€0,4 εκ.). Σε μερικές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων, με αποτέλεσμα οι προμηθευτές να διεκδικούν τόκους και τα οφειλόμενα ποσά να αυξάνονται.

Οι πιο πάνω εκκρεμείς οφειλές δεν αφορούν στις συνολικές οφειλές του Κράτους, αφού δεν περιλαμβάνουν σημαντικά ποσά που αφορούν, μεταξύ άλλων, σε απαλλοτριώσεις περιουσιών, επιστροφές Φ.Π.Α. και συνταξιοδοτικά ωφελήματα των δημόσιων υπαλλήλων.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το οφειλόμενο ποσό για απαλλοτριώσεις ανερχόταν στις 31.12.2013 σε €480,8 εκ. (31.12.2012-€508,5 εκ.). Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνει ποσά αποζημίωσης για απαλλοτριώσεις για τις οποίες δεν έγινε ακόμα προσφορά στους δικαιούχους (περιλαμβανομένων και όσων αφορούν σε Τ/Κ περιουσίες). Όσον αφορά στις επιστροφές Φ.Π.Α., σύμφωνα με τον Έφορο Φορολογίας, το οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €293,7 εκ. (31.12.2012- €331,2 εκ.). Σχετικά με την οφειλή για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των δημοσίων υπαλλήλων, η τελευταία αναλογιστική μελέτη που διεξήχθη με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2010, κατέδειξε ότι η αξία των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων, μέχρι τις 31.12.2010, ανερχόταν σε €10,2 δις. Δεν έγινε νέα αναλογιστική μελέτη για την παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των εν ενεργεία κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων.

Ενοίκιαση κτιρίων για στέγαση δημόσιων υπηρεσιών. Πέραν του 30% των δημόσιων υπηρεσιών στεγάζεται σε ενοικιαζόμενα κτίρια με επακόλουθο την καταβολή από το Δημόσιο ενός σημαντικού ποσού για ενοίκια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την περίοδο 2007-2013 καταβλήθηκαν για ενοικιαζόμενα από κρατικές υπηρεσίες κτίρια, ενοίκια της τάξης των €184,3 εκ. Σημειώνεται ότι το ποσό των €27,7 εκ. αφορά σε ενοίκια που καταβλήθηκαν μέσα στο 2013 (περιλαμβάνεται και το κόστος ενοίκιασης Πρεσβειών και πρεσβευτικών κατοικιών στο εξωτερικό). Τον Απρίλιο του 2014 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη σύσταση Κεντρικού Φορέα Στέγασης των Κρατικών Υπηρεσιών ο οποίος θα έχει κεντρικό ρόλο στη διαχείριση όλων των θεμάτων στέγασης, καλύπτοντας τόσο τα κρατικά ακίνητα όσο και τα ενοικιαζόμενα από το κράτος ακίνητα. Οι όροι εντολής του φορέα αφορούν την ετοιμασία και τήρηση μητρώου κρατικών ακινήτων και ενοικιαζόμενων ακινήτων, τον καθορισμό κοινής κρατικής πολιτικής για θέματα στέγασης, την αξιολόγηση των αναγκών στέγασης όλων των κρατικών Υπηρεσιών, την ετοιμασία μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου για κάλυψη των αναγκών στέγασης των κρατικών Υπηρεσιών, την αξιολόγηση του κόστους και του οφέλους των εναλλακτικών επιλογών στέγασης, τον καθορισμό και την παρακολούθηση δεικτών απόδοσης, την αναγνώριση διαθέσιμων ακινήτων, την αναγνώριση και εκμετάλλευση ευκαιριών αγοράς ή ενοικιαγοράς κτηρίων, την εξέταση αιτημάτων κρατικών Υπηρεσιών για στέγαση/μεταστέγαση και την αξιολόγηση αναγκών σε αποθηκευτικούς χώρους.

Απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας από το Κράτος. Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, όπου η Δημοκρατία προβαίνει σε απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας για εξυπηρέτηση σκοπού δημόσιας ωφελείας, καθυστερεί σημαντικά η έναρξη των εργασιών προς επίτευξη του σκοπού της απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα οι ιδιώτες πρώην ιδιοκτήτες της περιουσίας να προσφεύγουν στα Δικαστήρια επικαλούμενοι σχετική πρόνοια του Συντάγματος (άρθρο 23.5), σύμφωνα με την οποία, εάν εντός τριών ετών δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη στην τιμή που την απέκτησε. Ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις η Δημοκρατία αναγκάζεται να προβαίνει στην αγορά ή στην εκ νέου απαλλοτρίωση της ιδιωτικής περιουσίας σε αυξημένη τιμή.

Μίσθωση υπηρεσιών. Ορισμένες Υπηρεσίες προβαίνουν στη μίσθωση υπηρεσιών ατόμων, χωρίς να τηρούνται οι διατάξεις του Νόμου 12(Ι)/2006 και οι προϋποθέσεις της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008, σύμφωνα με τις οποίες, οι συμβάσεις - μεταξύ άλλων - για υπηρεσίες, αφενός ανατίθενται κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμών με αντικείμενο τις συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα και αφετέρου δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πρόνοιες που υποδηλώνουν σχέση/καθεστώς εργοδότη-υπαλλήλου, καλύπτοντας μόνιμες ανάγκες.

Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις, γίνεται μίσθωσης υπηρεσιών για εκτέλεση ειδικών καθηκόντων συνεργατών Υπουργών, αφού προηγηθεί εξαίρεση της σύμβασης από τις πρόνοιες του Νόμου 12(Ι)/2006 κατ' επίκληση του άρθρου 11 του ίδιου νόμου. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, αν και θα πρέπει να γίνει αποδεκτό το δικαίωμα των Υπουργών να επιλέγουν τους πολύ στενούς συνεργάτες τους, αυτή η ανάγκη, αν δεν μπορεί να καλυφθεί με απόσπαση από το δημόσιο τομέα, τότε θα πρέπει να γίνεται με προκαθορισμένο τρόπο, για εκείνες μόνο τις συγκεκριμένες θέσεις που θα εγκρίνει η Βουλή των Αντιπροσώπων στα πλαίσια του Προϋπολογισμού, με όρους εργοδότησης και μισθό που θα έχουν τύχει της έγκρισης της Βουλής των Αντιπροσώπων και στη βάση μιας νόμιμης διαδικασίας εργοδότησης προσωπικού που θα διασφαλίζει ότι η εργοδότηση των συνεργατών και συμβούλων αυτών θα τερματίζεται αυτόματα με τη λήξη της θητείας του Υπουργού. Η Υπηρεσία θεωρεί ότι το άρθρο 11 του πιο πάνω Νόμου δεν καλύπτει τις υπό αναφορά προσλήψεις και συνεπώς θα πρέπει να διαμορφωθεί από την εκτελεστική εξουσία το κατάλληλο νομικό πλαίσιο για την εργοδότηση τέτοιων προσώπων.

Πρόσληψη εποχικού ωρομίσθιου προσωπικού για το 2013. Κατά τη διάρκεια του 2013, προσλήφθηκαν σε πολλά Τμήματα εποχικοί ωρομίσθιοι, οι οποίοι δεν χρειάζονταν να προσληφθούν και οι οποίοι απασχολούνταν, από την ημερομηνία πρόσληψής τους, σε διάφορα άλλα κυβερνητικά Τμήματα και νοσοκομεία. Επισημάναμε ότι, η πρόσληψη των εποχικών ωρομίσθιων έγινε με τη ψήφιση συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τον οποίο το ωρομίσθιο προσωπικό θα απασχολείτο σε συγκεκριμένα Τμήματα, και όχι σε άλλα Τμήματα ή σε νοσοκομεία. Εκφράσαμε την άποψη ότι, στα πλαίσια της γενικής δημοσιονομικής περισυλλογής, θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο κάλυψης, τουλάχιστον μέρος των αναγκών των Τμημάτων σε εποχικό προσωπικό, από άλλα Τμήματα που διαθέτουν πλεονάζον προσωπικό και ότι δεν πρέπει να γίνονται προσλήψεις αν δεν υπάρχουν πραγματικές ανάγκες.

Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ελεγχόμενοι καθυστέρησαν να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας. Αν δεν ληφθεί απάντηση από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών εντός εύλογου χρόνου, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών που αφορούν σε σημαντικά θέματα, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια.

Κοινοποίηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση προς τους ελεγχόμενους, για απόψεις. Στα πλαίσια της ορθής ελεγκτικής πρακτικής, η Υπηρεσία μας, πριν τη συμπερίληψη οποιουδήποτε θέματος στην Ετήσια Έκθεσή της, ενημερώνει προηγουμένως για τα θέματα αυτά, με επιστολή που υπογράφεται από τον Γενικό Ελεγκτή, τους αρμόδιους Διευθυντές Τμημάτων/Υπηρεσιών στους οποίους αφορούν, ζητώντας τους να υποβάλουν τυχόν σχόλια/απόψεις.

Αποθήκες. Η Γενική Λογίστρια μάς πληροφόρησε ότι κατά το 2013 δεν ελέγχθηκε καμία κύρια και δευτερεύουσα αποθήκη. Επίσης, δεν ελέγχθηκε καμιά αποθήκη της Εθνικής Φρουράς. Σε μερικές κύριες αποθήκες δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για σειρά ετών. Η Γενική Λογίστρια αποδίδει την αδυναμία ελέγχου των αποθηκών κυρίως στην έλλειψη προσωπικού.

Παρατηρήθηκε ότι μερικά Τμήματα δεν διενέργησαν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην καταχώριση των αποθεμάτων στα κατάλληλα βιβλία, στην αποθήκευσή τους σε κατάλληλους χώρους και γενικά στην παρακολούθηση της ορθότητας των ποσοτήτων αποθεμάτων.

1. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.1 ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Αποζημίωση Μελών της Βουλής. Στις 31.12.2013 η μηνιαία αποζημίωση των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων ανερχόταν στο ποσό των €6.611,24, ποσό αποτελούμενο από αποδοχές ύψους €3.640,33, επίδομα παραστάσεως ύψους €1.945,75, καθώς και κατ' αποκοπή επίδομα €1.025,16 για γραμματειακές υπηρεσίες.

Παρατηρήθηκε ότι, Μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων, ο οποίος διετέλεσε Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, λαμβάνει σύμφωνα με τον περί Ωφελημάτων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμο αρ.131(Ι)1988, μηνιαίο επίδομα για την απασχόληση ιδιαίτερας γραμματέας συνολικού ύψους €3.019. Επίσης βάσει του περί Υπουργών και του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου αρ. 22/1960, δικαιούται μηνιαίο κατ' αποκοπή επίδομα για γραμματειακές υπηρεσίες ύψους €1.025,16.

Σύσταση: Το Υπουργείο Οικονομικών να προωθήσει νομοθετική ρύθμιση για κατάργηση της καταβολής διπλού επιδόματος για γραμματειακές υπηρεσίες στις περιπτώσεις που Μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων διετέλεσε και Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων.

1.2 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας, δεν κατέστη δυνατόν να ελεγχθούν τα Επαρχιακά Δικαστήρια.

Ανώτατο Δικαστήριο.

Κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή προς του Δικαστικούς Επιδότες. Στους Δικαστικούς Επιδότες, οι οποίοι λόγω της φύσης των καθηκόντων τους εργάζονται πέραν του κανονικού ωραρίου των Δημοσίων Υπαλλήλων, καταβάλλεται, από την 1.1.1980, σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 19.6.1980, κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή ως επίδομα. Παρατηρήθηκε ότι, δεν καθορίζονται με σαφήνεια οι προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιούνται για να καθίσταται ένας Δικαστικός Επιδότης δικαιούχος του πιο πάνω επιδόματος. Ενδεικτικά αναφέραμε ότι ακόμα και στις περιπτώσεις όπου ο Επιδότης χρειαστεί να εργαστεί υπερωριακά για μόνο μια μέρα του μήνα, καθίσταται δικαιούχος ολόκληρου του επιδόματος. Η Αρχιπρωτοκολλητής μας ενημέρωσε ότι, με την προσδοκία όπως μειωθεί το συνολικό κόστος του εν λόγω επιδόματος, έχουν δοθεί οδηγίες όπως εφαρμοστεί νέο πρόγραμμα εργασίας, πέραν του συνήθους ωραρίου εργασίας για τους δικαστικούς επιδότες, για μια δοκιμαστική περίοδο τριών μηνών, ώστε να εντοπιστούν και λυθούν τυχόν προβλήματα .

Σύσταση: Η ακολουθητέα σήμερα τακτική αυτή θα πρέπει να τύχει άμεσης επανεξέτασης και να τεθούν τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα καθίσταται ένας Δικαστικός Επιδότης δικαιούχος.

Αστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις αιτητών σε πολιτικές υποθέσεις και προσφυγές. Το άρθρο 6.1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το άρθρο 30.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας διασφαλίζουν το δικαίωμα σε διάγνωση αστικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Με σκοπό τη συμμόρφωση της Κυπριακής Δημοκρατίας με σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο διέγινωσεν παραβίαση τόσο του εν λόγω άρθρου, όσο και

του άρθρου 13 της Σύμβασης, το οποίο προνοεί θέσπιση αποτελεσματικών θεραπειών, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Αποτελεσματικών Θεραπειών για Παραβίαση του Δικαιώματος σε Διάγνωση Αστικών Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων σε Εύλογο Χρόνο Νόμο του 2010 (Ν.2(Ι)/2010). Με βάση τον Νόμο αυτό, από το 2010 μέχρι σήμερα καταχωρίστηκε αριθμός αγωγών στα Κυπριακά Δικαστήρια και επιδικάστηκε, σε δύο υποθέσεις, ποσό ύψους €11.500 εναντίον της Δημοκρατίας, ενώ οι υπόλοιπες υποθέσεις εκκρεμούν ενώπιον των Δικαστηρίων, με σχετικές απαιτήσεις που ξεπερνούν τις €500.000.

Σύσταση: Το θέμα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ανώτατου Δικαστηρίου. Σεβόμενη πλήρως την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, η Υπηρεσία μας δεν υποβάλλει οποιαδήποτε σύσταση.

Έγκαιρη έκδοση αποφάσεων των Δικαστηρίων. Σύμφωνα με τον Διαδικαστικό Κανονισμό για την Έγκαιρη Έκδοση Αποφάσεων των Δικαστηρίων του 1986, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον τροποποιητικό Διαδικαστικό Κανονισμό του 2002, κάθε απόφαση/τελική ετυμηγορία και ενδιάμεση απόφαση εκδίδονται το συντομότερο δυνατό μετά το πέρας της διαδικασίας και δεν επιφυλάσσονται για διάστημα μεγαλύτερο των έξι και δύο μηνών, αντίστοιχα. Επίσης, αν η απόφαση ή ενδιάμεση απόφαση παραμένει επιφυλαγμένη για διάστημα μεγαλύτερο των εννέα και τριών μηνών, αντίστοιχα, η υπόθεση ορίζεται αυτεπάγγελα ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου για έκδοση σχετικού διατάγματος, είτε για επανεξέταση της υπόθεσης ενώπιον άλλου Δικαστηρίου, είτε για έκδοση απόφασης μέσα σε τακτή προθεσμία, είτε για έκδοση οποιουδήποτε άλλου διατάγματος κριθεί αναγκαίο για την ορθή και έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Ανώτατου Δικαστηρίου, στις 31.12.2013 εκκρεμούσαν συνολικά 5 και 2 πολιτικές υποθέσεις, στις οποίες η τελική και ενδιάμεση απόφαση, αντίστοιχα, εκκρεμούσαν για περίοδο πέραν της καθορισμένης από τους Κανονισμούς.

Η Αρχιπρωτοκολλητής μας ενημέρωσε ότι ο πιο πάνω κανονισμός εφαρμόζεται στα Επαρχιακά Δικαστήρια από το Ανώτατο Δικαστήριο ως Εποπτική Αρχή, ενώ το Ανώτατο Δικαστήριο δεν έχει θεσμοθετήσει μέχρι σήμερα εσωτερικές διαδικασίες αυτοελέγχου όσον αφορά τις υποθέσεις που αφορούν τη δική του δικαιοδοσία. Επισήμανε επίσης ότι το Ανώτατο Δικαστήριο είναι πολύ ευαίσθητο σε θέματα έγκαιρης έκδοσης αποφάσεων και προς τούτο προβαίνει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για εξάλειψη των καθυστερήσεων.

Σύσταση: Το θέμα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ανώτατου Δικαστηρίου. Σεβόμενη πλήρως την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, η Υπηρεσία μας δεν υποβάλλει οποιαδήποτε σύσταση.

Ασφάλεια Ανωτάτου Δικαστηρίου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, το οποίο θα καλύπτει περιμετρικά όλο το χώρο των Δικαστηρίων Λευκωσίας και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, εκκρεμεί από το 2007. Η Αρχιπρωτοκολλητής επισήμανε ότι η καθυστέρηση στην τοποθέτηση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης δεν εξαρτάται από τη Δικαστική Εξουσία.

Σύσταση: Άμεσος καθορισμός χρονοδιαγράμματος για εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης.

Μηχανογράφηση των Δικαστηρίων. Εισηγηθήκαμε όπως για μείωση του κόστους λειτουργίας των Δικαστηρίων, μείωση της γραφειοκρατίας, σωστή παρακολούθηση της έγκαιρης εκτέλεσης των αποφάσεων των Δικαστηρίων και άμεση αλληλοενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, προωθηθεί η μηχανογράφηση των Δικαστηρίων. Η Αρχιπρωτοκολλητής μάς ενημέρωσε ότι το θέμα βρίσκεται στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής και ότι έχουν ήδη ετοιμαστεί έγγραφα προσφορών.

Σύσταση: Άμεσος καθορισμός χρονοδιαγράμματος για μηχανογράφηση των Δικαστηρίων.

1.3 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ). Η ΕΠΑ συστάθηκε το 1990, λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή της Δημοκρατίας σύμφωνα με τους περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμους του 2008 και 2014 και είναι αρμόδια για τη διασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνιστικού πλαισίου στην κυπριακή αγορά. Για τη διεκπεραίωση των εργασιών της, η Επιτροπή βοηθείται από την Υπηρεσία της ΕΠΑ.

Εκκρεμείς αποφάσεις. Εκκρεμεί η εκ νέου λήψη αποφάσεων από την ΕΠΑ, υπό τη νέα της σύνθεση, αναφορικά με τις αποφάσεις με αρ. 66/2009 – 69/2009 οι οποίες ακυρώθηκαν τον Μάιο 2011 από το Ανώτατο Δικαστήριο, καθότι ο διορισμός του τότε Προέδρου της ΕΠΑ, είχε κριθεί μη νόμιμος. Οι εν λόγω αποφάσεις, αφορούν σε 4 εταιρείες πετρελαιοειδών, στις οποίες είχε επιβληθεί πρόστιμο συνολικού ύψους €42,9 εκ.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η Υπηρεσία της ΕΠΑ προέβη, κατόπιν οδηγιών της Επιτροπής, σε εκ νέου προκαταρκτική έρευνα των εν λόγω υποθέσεων και υποβολή σχετικού σημειώματος, το οποίο επανεξετάζεται από την ΕΠΑ.

Σημειώνεται ότι η ΕΠΑ, προέβη στη λήψη εκ νέου αποφάσεων, αναφορικά με τις υπόλοιπες 13 αποφάσεις, οι οποίες επίσης είχαν ακυρωθεί. Συνολικά η ΕΠΑ εξέδωσε 86 αποφάσεις.

1.4 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΚΤΚ)

Έλεγχος από τον Γενικό Ελεγκτή. Με τη ψήφιση του Ν.34(Ι)/2007, ο έλεγχος της ΚΤΚ από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίστηκε στην άσκηση οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου μόνο επί των δραστηριοτήτων της Τράπεζας που δεν σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) καθήκοντα και αρμοδιότητές της. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, μετά τη ψήφιση του πιο πάνω Νόμου, δεσμεύτηκε να επανεξετάσει το θέμα σε μεταγενέστερο στάδιο, ώστε να παρέχεται στην κυπριακή πολιτεία πλήρης διαφάνεια και απολογισμός σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες της ΚΤΚ, με τη διατήρηση, κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό, του ελέγχου της ΚΤΚ από τον Γενικό Ελεγκτή, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωζώνης, άποψη η οποία βρίσκει σύμφωνη την Υπηρεσία μας.

Για το θέμα αυτό η ΚΤΚ είχε επικαλεστεί Γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) ημερ. 27.1.2006, που εκδόθηκε ύστερα από σχετικό αίτημα της ΚΤΚ, στην οποία αναφέρεται ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας δεν αποτελεί εξωτερικό ελεγκτή κατά την έννοια του άρθρου 27.1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Σημειώνεται ότι η Γνώμη αυτή εκδόθηκε χωρίς να δοθεί η ευκαιρία στην Ελεγκτική Υπηρεσία να θέσει τις δικές της απόψεις στην ΕΚΤ και να παραθέσει ανάλογα επιχειρήματα, καθώς και να υποδείξει παραδείγματα άλλων χωρών μελών της Ευρωζώνης όπου δεν ισχύουν τέτοιοι περιορισμοί.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι, όπως αναφέρθηκε από την τέως Γενική Ελέγκτρια στην Ετήσια Έκθεση της για το 2012, και χωρίς να αμφισβητείται ουδόλως ο ρόλος ή το επίπεδο της εργασίας των ιδιωτών ελεγκτών, αυτοί εκφράζουν γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας χωρίς ωστόσο να δημοσιοποιούν διαχειριστικούς ελέγχους που τυχόν διεξάγουν και αφορούν στην αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα και οικονομική διαχείριση των δραστηριοτήτων της, πληροφορίες σημαντικές για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία που πρέπει να τηρείται από τους πάντες, χωρίς να συνιστά επηρεασμό της ανεξαρτησίας τους.

Στην ίδια έκθεση είχε επίσης αναφερθεί ότι, μετά τις δραματικές εξελίξεις αναφορικά με την οικονομική κρίση, οι χώρες της Ευρωζώνης επανεξετάζουν το θέμα του ελέγχου των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (ΕθνΚΤ) και προχωρούν σε τροποποιήσεις επαναφέροντας τον έλεγχο στον Γενικό Ελεγκτή. Πρόσφατο παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση της Ολλανδίας, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης, όπου το θέμα έχει λυθεί, υπέρ της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, μετά από παρέμβαση του Υπουργού Οικονομικών και Προέδρου του Eurogroup. Στην περίπτωση της Κύπρου, παρά τα αποτελέσματα ειδικής έρευνας η οποία κατέδειξε σειρά αδυναμιών σε σχέση με την εποπτεία των Τραπεζών που ασκούσε η ΚΤΚ καθώς και τις επικρίσεις που κατά καιρούς δέχεται η ΚΤΚ για τις δικές της ευθύνες σε σχέση με τη διαχείριση της κρίσης, δεν έχει μέχρι πρόσφατα επιδειχθεί η ανάλογη πολιτική βούληση για επανεξέταση του θέματος.

Το πρόβλημα γίνεται πιο πολύπλοκο από τον Νοέμβριο 2014, ημερομηνία κατά την οποία η ΕΚΤ αναλαμβάνει καθήκοντα τραπεζικής εποπτείας στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ).

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα, ως θέμα αρχής, με την έμπρακτη στήριξη της τέως Γενικής Ελέγκτριας και νυν Διοικήτριας της ΚΤΚ, πρέπει, όπως και η ίδια υποστήριζε αφότου τροποποιήθηκε η σχετική νομοθεσία, να επανεξεταστεί άμεσα για να επιτευχθεί το συντομότερο η ανάλογη τροποποίηση της νομοθεσίας έτσι ώστε να παρέχεται πλήρης και ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία, πληροφορίες και αρχεία της ΚΤΚ, περιλαμβανομένων και των θεμάτων που αφορούν το ΕΣΚΤ στα πρότυπα άλλων χωρών της Ευρωζώνης όπου παρέχεται στον Γενικό Ελεγκτή η δυνατότητα ελέγχου σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες της ΕθνΚΤ. Μια τέτοια ενέργεια συνεπάγεται την αποστολή του προσχεδίου του σχετικού νομοσχεδίου στην ΕΚΤ για διατύπωση γνώμης. Ταυτόχρονα, προσβλέπουμε στη θετική στήριξη από την Διοικήτρια, στο βαθμό που της αναλογεί, κατά την εξέταση του θέματος που γίνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε η ΕΚΤ να ελέγχεται πλήρως από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Μεταφορά των κερδών της ΚΤΚ προς το Κράτος. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της ΚΤΚ αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το Κεφάλαιο της Τράπεζας).

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της ΚΤΚ για το 2013 προέκυψε πλεόνασμα χρήσεως €226,7 εκ. (€111,6 εκ. το 2012) το οποίο προκύπτει και από την περιήληψη στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως ποσού ύψους €8,5 εκ. (€60 εκ. το 2012) που αφορά αποδέσμευση μέρους της υποχρέωσης για τραπεζογραμμάτια σε κυπριακή λίρα. Όπως αναφέρεται σε σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από το άρθρο 58(1) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, αποφάσισε με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της Τράπεζας και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των στόχων της, τη

διατήρηση του λογαριασμού προβλέψεων έναντι των κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητές της, στα ίδια επίπεδα χωρίς επιπλέον πρόβλεψη. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2014 μεταφέρθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης ποσό ύψους €181,4 εκ. (80%) και στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο της Τράπεζας ποσό ύψους €45,3 εκ. (20%), σε σύγκριση με τα ποσά των €89,3 εκ. και €22,3 εκ. αντίστοιχα που μεταφέρθηκαν το 2013 και αφορούσαν πλεόνασμα χρήσεως του 2012. Στις 31.12.2013 το συνολικό Κεφάλαιο και τα Αποθεματικά της ανέρχονταν σε €170,4 εκ., σε σύγκριση με €148,1 εκ., €144,8 εκ., €116,7 εκ. και €63,6 εκ. τα έτη 2012, 2011, 2010 και 2009, αντίστοιχα, δηλαδή από το έτος 2009 παρατηρείται συνολική αύξηση 167,9%.

Από διερεύνηση του θέματος προέκυψε ότι σε ανάλογες νομοθεσίες των ΕθνΚΤ χωρών της Ευρωζώνης, οι οποίες έτυχαν έγκρισης επίσης από την ΕΚΤ μαζί ή μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη, υπάρχουν πρόνοιες που αφορούν στον καθορισμό ανώτατου ποσού (οροφής) ή κριτηρίων που διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών. Αναφέρονται ενδεικτικά οι περιπτώσεις της Εσθονίας και Σλοβενίας όπου προνοούνται κριτήρια ή οροφή που διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεμάτων και της Μάλτας, στην οποία καταβάλλεται στην κυβέρνηση ολόκληρο το πλεόνασμα του έτους μετά την αφαίρεση όλων των δαπανών και υποχρεώσεων, τυχόν προβλέψεων και επισφαλών απαιτήσεων.

Σύσταση: Όπως αναφέρθηκε και στην τελευταία Ετήσια Έκθεση της τέως Γενικής Ελέγκτριας, θα πρέπει να καθοριστεί ανώτατο ποσό (οροφή) ή/και αντικειμενικά κριτήρια που να διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών, σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 58 των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, το οποίο τώρα προνοεί γενικά ότι το ύψος του Γενικού Αποθεματικού Κεφαλαίου το οποίο σχηματίζεται με παρακράτηση από τα καθαρά κέρδη της Τράπεζας καθορίζεται από το Συμβούλιο με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της Τράπεζας και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των σκοπών της.

Δομή (οργανόγραμμα) και διορισμός εκτελεστικών συμβούλων. Οι περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμοι του 2002 έως 2013 τροποποιήθηκαν στις 26.7.2013 ώστε να προνοούν για τον διορισμό και τα καθήκοντα των εκτελεστικών συμβούλων. Ωστόσο, οι πρόνοιες των άρθρων που τροποποιήθηκαν (Άρθρα 12 και 17Α) δεν φαίνεται να συνάδουν με το νομοθετικό πλαίσιο και την πρακτική που εφαρμόζεται σε σχέση με τους εκτελεστικούς συμβούλους σε άλλες ΕθνΚΤ χωρών μελών της Ευρωζώνης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παραδείγματα της Φιλανδίας, της Πορτογαλίας και του Λουξεμβούργου όπου οι εκτελεστικοί σύμβουλοι εντάσσονται στη δομή της Τράπεζας με σαφή τρόπο, καθήκοντα και εξουσίες.

Για την ΚΤΚ, αναφέρεται ότι για την εν λόγω τροποποίηση, υπήρξε προβληματισμός αναφορικά με τη σαφήνεια των προνοιών σχετικά με τη φύση των εξουσιών των εκτελεστικών συμβούλων και την κατανομή αρμοδιοτήτων ανάμεσα στο Διοικητικό Συμβούλιο και τον Διοικητή, τη λήψη αποφάσεων εκ μέρους των εκτελεστικών συμβούλων, τη θέση τους στην εσωτερική δομή της ΚΤ, σε σχέση, για παράδειγμα, με το προσωπικό της Τράπεζας και την αναφορά του προσωπικού απευθείας στους εκτελεστικούς συμβούλους ή μη. Σημειώνεται ωστόσο, ότι η σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας έγινε το καλοκαίρι του 2013 υπό εξαιρετικά ιδιάζουσες και πιεστικές συνθήκες.

Επίσης, σημειώνεται ότι η όλη δομή (οργανόγραμμα) της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου δεν έχει τύχει επανεξέτασης για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα και, δεδομένων των αλλαγών στο πλαίσιο λειτουργίας της με την ένταξή της Κύπρου στην Ευρωζώνη, ενδέχεται να προκύπτει σχετικά, σημαντική ανάγκη μεταρρύθμισης και βελτίωσής της στα πλαίσια και των αρχών της εταιρικής διακυβέρνησης για την όσο το δυνατό πιο εύρυθμη λειτουργία της ΚΤΚ υπό τις σημερινές συνθήκες. Η ΚΤΚ μας ενημέρωσε ότι το οργανόγραμμα της βρίσκεται υπό αναθεώρηση, στα πλαίσια επανεξέτασης όλης της οργανικής δομής. Μετά τη γενική αυτή ενημέρωση που μας έγινε από την ΚΤΚ, είδε το φως της δημοσιότητας έκθεση της

Γερμανικής Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Bundesbank) που ετοιμάστηκε το Δεκέμβριο του 2013 στο πλαίσιο της παροχής αρωγής στην ΚΤΚ σε θέμα οργάνωσης.

Σύσταση: Δεδομένων των πιο πάνω, η όλη δομή (οργανόγραμμα) και τρόπο λειτουργίας και εταιρικής διακυβέρνησης της ΚΤΚ χρειάζεται να επανεξεταστεί το συντομότερο δυνατό, σε σχέση και με τη βέλτιστη πρακτική που εφαρμόζεται σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωζώνης και με γνώμονα την όσο το δυνατό πιο εύρυθμη, οικονομικά συμφέρουσα και αποτελεσματική λειτουργία της ΚΤΚ.

Προσωπικό. Στις 31.12.2013 η ΚΤΚ (συμπεριλαμβανομένων του Διοικητή, αλλά και των εκτελεστικών συμβούλων οι οποίοι υπηρέτησαν για μέρος του 2013 μόνο) εργοδοτούσε 324 υπαλλήλους (306 μόνιμους και 18 με σύμβαση), σε σύγκριση με 319 υπαλλήλους το 2012 (310 μόνιμους και 9 με σύμβαση). Το σύνολο των αποδοχών τους ανήλθε σε €17,8 εκ., σε σύγκριση με €19,3 εκ. κατά το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €1,5 εκ. Το σύνολο των αποδοχών των αξιωματούχων (Διοικητή, Υποδιοικητή από 4.2.2013 μέχρι 8.4.2013 και Εκτελεστικών Συμβούλων από 19.9.2013) ανήλθε σε περίπου €250.000, σε σύγκριση με €220.000 το 2012.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι κατά τη διάρκεια του έτους 2013, ο αριθμός των υπαλλήλων, οι απολαβές των οποίων ξεπερνούσαν τις €40.000, ανέρχεται σε 221, δηλ. περίπου 70% (68,2%) του προσωπικού της Τράπεζας, ως ακολούθως.

Συνολικές απολαβές για το έτος 2013 (€)	Αριθμός μόνιμων υπαλλήλων*	%
>140.000	2	0,63
120.000 - 140.000	3	0,95
100.000 - 120.000	25	7,91
80.000 - 100.000	15	4,75
60.000 - 80.000	62	19,62
40.000 - 60.000	114	36,08
20.000 - 40.000	73	23,10
10.000 - 20.000	6	1,90
0 - 10.000	16	5,06
ΣΥΝΟΛΟ	316	100%

* συμπεριλαμβανομένων του Διοικητή, αλλά και του Υποδιοικητή και των εκτελεστικών συμβούλων οι οποίοι υπηρέτησαν για μέρος του 2013 μόνο

Συνολικές απολαβές για το έτος 2013 (€)	Αριθμός υπαλλήλων με σύμβαση	%
>80.000	1	3,20
60.000 - 80.000	2	6,45
40.000 - 60.000	16	51,61
20.000 - 40.000	2	6,45
10.000 - 20.000	9	29,03
0 - 10.000	1	3,20
ΣΥΝΟΛΟ	31	100%

Σύμφωνα με τα σχετικά συμβόλαια, οι ετήσιες απολαβές του τέως Διοικητή της ΚΤΚ ανέρχονταν συνολικά σε €181.972 (€158.067 πλέον Επίδομα Παραστάσεως €23.905) και οι ετήσιες απολαβές της νυν Διοικήτριας της ΚΤΚ ανέρχονται συνολικά σε €192.822 (€168.917 πλέον Επίδομα Παραστάσεως €23.905).

Ο τέως Διοικητής με τη διακοπή του συμβολαίου εργοδότησής του με την Κεντρική Τράπεζα, πήρε από την Τράπεζα το εφάπαξ ποσό των €75.944 σύμφωνα με το άρθρο 9 του συμβολαίου. Επίσης θα δικαιούται ετήσια σύνταξη ύψους €16.274, η οποία σύμφωνα με νομική γνώματευση που δόθηκε από τους νομικούς συμβούλους της Τράπεζας, θα έχει ως ημερομηνία έναρξης την ημερομηνία που ισχύει για τους Υπουργούς, δηλαδή τη συμπλήρωση του 60ου έτους ηλικίας (Νόμος που προνοεί περί ορισμένων αξιωματούχων της Δημοκρατίας).

Σημειώνεται επίσης ότι κατά την ημερομηνία παραίτησης του τέως Διοικητή, δηλαδή στις 10.3.2014, του καταβλήθηκε το ποσό των €265.000 από σχετικό κονδύλι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας «Αποζημιώσεις και Έξοδα Αγωγών».

Μετά τη ψήφιση του περί της Κεντρικής Τράπεζας (Τροποποιητικού) Νόμου του 2013 (Ν.86(Ι)/2013), έγινε ο διορισμός των δύο εκτελεστικών συμβούλων οι οποίοι υπηρετούν, από 19.9.2013, για περίοδο πέντε ετών. Σύμφωνα με τους σχετικούς όρους υπηρεσίας, οι συνολικές ετήσιες απολαβές των εκτελεστικών συμβούλων ανέρχονται σε €140.253 (€122.253, πλέον επίδομα παραστάσεως €18.000, ετησίως) για τον καθένα. Επίσης προνοούνται έξοδα φιλοξενίας του ίδιου ύψους και της ίδιας έκτασης με εκείνα που εκάστοτε θα καταβάλλονται στους Γενικούς Διευθυντές Υπουργείων.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι κατά το 2013, η ΚΤΚ δαπάνησε σε παρεμφερή ωφελήματα του προσωπικού ποσό €841.719 (ταμείο ευημερίας €49.121, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη €493.232, ασφάλεια ζωής €260.892 και οικογενειακό επίδομα €38.474 για όσους υπαλλήλους της Τράπεζας είναι παντρεμένοι). Η Κεντρική Τράπεζα παραχωρεί επίσης στους υπαλλήλους της δάνεια, εκ των οποίων ορισμένα είναι άτοκα και τα υπόλοιπα χαμηλότοκα. Το υπόλοιπο των δανείων αυτών ανερχόταν στις 31.12.2013 στα €21.504.624.

Η ΚΤΚ μας ανέφερε ότι έχει ήδη προχωρήσει με μειώσεις στις απολαβές του προσωπικού, ανάλογες με αυτές του δημόσιου τομέα και ότι η γενικότερη τάση που επικρατεί και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές κεντρικές τράπεζες, καθώς και την ΕΚΤ, είναι όπως οι απολαβές του προσωπικού τους υπερέρχουν αυτών του γενικότερου δημόσιου τομέα.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, όπως πληροφορηθήκαμε, το μόνιμο προσωπικό της Τράπεζας δικαιούται σε μεγάλες εκπτώσεις, της τάξης του 40%, για εγγραφή μέλους στο Αθλητικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου. Επίσης, ότι δικαιούται σε περαιτέρω σημαντικά προνόμια σε τράπεζες της Κύπρου (μειώσεις σε επιτόκια στην Τράπεζα Κύπρου, για παράδειγμα). Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί πλήρως αναφορικά με τις σχετικές ρυθμίσεις/συμφωνία με την Τράπεζα Κύπρου και τις άλλες τράπεζες για τα ωφελήματα αυτά (και οποιαδήποτε άλλα) και κατά πόσο η ΚΤΚ θεωρεί ότι αυτό δημιουργεί θέμα σύγκρουσης συμφερόντων. Τα σχετικά στοιχεία δεν είχαν ληφθεί μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσης αυτής. Η ΚΤΚ μας ενημέρωσε ότι εφαρμόζει πολιτική χορήγησης δανείων στο προσωπικό με κύριο στόχο να αποφευχθεί, όσο το δυνατό, η σύγκρουση συμφερόντων που θα προέκυπτε από εξάρτηση του προσωπικού σε εκτεταμένο δανεισμό από τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύει η ΚΤΚ. Παραταύτα, πρόθεση της ΚΤΚ είναι να επανεξετάσει το θέμα. Το θέμα των ωφελημάτων που παρέχονται από τρίτους, όπως το Αθλητικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου, θα ερευνηθεί για λόγους δεοντολογίας.

Σύσταση. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι απολαβές του προσωπικού της ΚΤΚ είναι σαφώς υψηλότερες του ευρύτερου δημόσιου τομέα, για τις αντίστοιχες θέσεις ευθύνης, η Υπηρεσία μας θεωρεί αναγκαία την επιβολή μειώσεων στις απολαβές αυτές, ώστε να αυξηθούν τα κέρδη της ΚΤΚ που θα μεταφερθούν προς το Κράτος. Θεωρούμε επίσης αναγκαία την άμεση άρση κάθε μέτρου ή πρακτικής που δημιουργεί συνθήκες σύγκρουσης συμφερόντων.

Επιτροπή Ελέγχου. Η Επιτροπή Ελέγχου συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, σε συνεδρία του ημερ. 18 Ιουνίου 2013 ως αποτέλεσμα της ψήφισης του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2013 (Ν.86(I)/2013) στον οποίο περιλήφθηκε σχετική πρόνοια. Η Επιτροπή σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία απαρτίστηκε από τρία μη-εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι αρμοδιότητες της, σύμφωνα με το καταστατικό της, αφορούν στον έλεγχο της εφαρμογής του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στην εποπτεία της διενέργειας εσωτερικού διαχειριστικού ελέγχου και στην υποβολή σχετικής έκθεσης προς το Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η Επιτροπή αναμένει ότι, πριν και μετά τη διενέργεια του ελέγχου της Υπηρεσίας μας, θα πραγματοποιείται συνάντηση με την Επιτροπή. Σημειώνεται ότι η πραγματοποίηση τουλάχιστον δύο συναντήσεων με τους εξωτερικούς ελεγκτές περιλαμβάνεται στους όρους εντολής της Επιτροπής Ελέγχου, σύμφωνα με το καταστατικό της. Ωστόσο, στη συνάντηση που έγινε στο Γραφείο της Διοικήτριας της ΚΤΚ στις 14 Οκτωβρίου 2014 για σκοπούς του ελέγχου για το έτος 2013, αλλά και στις άλλες συναντήσεις, ουδείς εκπρόσωπος της Επιτροπής Ελέγχου παρέστη.

Συναφώς σημειώνεται ότι, κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, δεν εξετάστηκε το έργο της Επιτροπής, αφότου δημιουργήθηκε και ότι, παρόλο που ζητήθηκαν, δεν μας δόθηκαν τα πρακτικά των συνεδριών της Επιτροπής, αλλά αντίθετα ζητήθηκε όπως η Υπηρεσία μας προσκομίσει στην Επιτροπή Ελέγχου το πρόγραμμα ελέγχου έτσι ώστε να μας δοθούν μόνο τα αποσπάσματα των πρακτικών για θέματα τα οποία είναι σχετικά με το πρόγραμμα ελέγχου.

Η ΚΤΚ μας διαβεβαίωσε για την πρόθεση της Επιτροπής Ελέγχου να εργαστεί ώστε να διασφαλιστεί αμεσκή συνεργασία με την Υπηρεσία μας.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας, ως εξωτερικός ελεγκτής της Τράπεζας, προσδοκά σε συνεργασία με την Επιτροπή Ελέγχου αναφορικά με τον έλεγχο που διεξάγει στην ΚΤΚ και την υλοποίηση των συστάσεων/εισηγήσεων που προκύπτουν. Σημειώνεται ότι ο καθορισμός του προγράμματος ελέγχου αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και αναμένεται ότι η Επιτροπή Ελέγχου θα λειτουργήσει υποβοηθητικά προς το έργο της Υπηρεσίας μας με την παροχή όλων των σχετικών διευκολύνσεων που αφορούν στην πλήρη και ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία, πληροφορίες και αρχεία της ΚΤΚ και στην άρση οποιονδήποτε εμποδίων/ταλαιπωρίας κατά τη διενέργεια του ελέγχου, περιλαμβανομένης και της επιλεκτικής προσκόμισης στοιχείων που ζητούνται, τα οποία ενδέχεται να αποδεικνύονται και ελλιπή. Αναφορικά με τον έλεγχο σε σχέση με το έργο της Επιτροπής, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως υποβληθούν όλα τα σχετικά πρακτικά των μέχρι σήμερα συναντήσεων της Επιτροπής για θεώρηση όπως αναμένεται από κάθε ελεγχόμενο και χωρίς προσκόμματα. Μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της Έκθεσης μας, τα σχετικά πρακτικά δεν είχαν ακόμα ληφθεί.

Ασφάλεια πληροφοριών και πρακτικά Διοικητικού Συμβουλίου. Όπως αναφέρθηκε στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 21.10.2013 η ΚΤΚ θα έπαιρνε μέτρα για να μην υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων σχετικά με οποιεσδήποτε ενέργειες, θέματα και αποφάσεις της Τράπεζας. Αν και ενδεχομένως να τίθενται θέματα σύγκρουσης συμφέροντος σε σχέση με άτομα που έχουν πρόσβαση στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου (ή οποιαδήποτε άλλα σχετικά στοιχεία/έγγραφα/πληροφορίες), θεωρούμε ότι το πρώτιστο θέμα που τίθεται είναι η ασφάλεια των πληροφοριών. Συνεπώς, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως πληροφορηθεί από την ΚΤΚ σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζεται ότι τα άτομα αυτά (σε όλα τα επίπεδα) είναι κατάλληλα να χειρίζονται τέτοιες διαβαθμισμένες πληροφορίες,

όπως και κατά πόσον όλα τα άτομα που εμπλέκονται σε κάθε περίπτωση υπογράφουν σχετική δήλωση. Μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της Έκθεσης μας δεν είχε ληφθεί σχετική απάντηση.

Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι ορισμένα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου τα οποία μας δόθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, δεν ήταν δεόντως υπογραμμένα ως αναμενόνταν ενώ επίσης παρατηρήθηκε ότι τα πρακτικά δεν υπογράφονται από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η ΚΤΚ μας ενημέρωσε ότι λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα στο θέμα αυτό.

Σύσταση: Χρειάζεται να διασφαλίζεται ότι, σε κάθε περίπτωση και σε όλα τα επίπεδα, δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων με την πιστή εφαρμογή σχετικής πολιτικής από την Τράπεζα και ότι υπάρχει ασφάλεια των πληροφοριών. Επίσης, πρέπει όλα τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας να είναι δεόντως υπογραμμένα και να υπογράφονται από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύστημα Αρχείου και Αυτοματοποίησης Γραφείου. Έχει διαπιστωθεί ότι η ΚΤΚ δεν διαθέτει σύστημα που να διασφαλίζει ότι όλα τα έγγραφα τυγχάνουν της δέουσας μεταχείρισης και προστατεύονται ως ενδείκνυται, με αποτέλεσμα σημαντικά έγγραφα να έχουν ενδεχομένως καταστραφεί/κλαπεί. Θα αναμέναμε η Τράπεζα να είχε σύστημα αυτοματοποίησης γραφείου που να ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο απώλειας/παραποίησης των εγγράφων. Η ΚΤΚ μας ενημέρωσε ότι τροchioδρομείται η εισαγωγή τέτοιου συστήματος.

Σύσταση: Πρέπει απαραίτητως να εφαρμοστεί αξιόπιστο σύστημα αρχείου το οποίο να διασφαλίζει πλήρως την ασφάλεια όλων των εγγράφων που λαμβάνονται και αποστέλλονται με οποιοδήποτε τρόπο προς και από την ΚΤΚ, ηλεκτρονικά ή μη. Το θέμα αυτό θεωρείται πολύ σοβαρό και επείγει. Εισηγούμαστε όπως εξεταστεί το συντομότερο η εφαρμογή ενός σύγχρονου και δοκιμασμένου συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου.

Διεξαγωγή ελέγχου διαδικασία μίσθωσης/παροχής υπηρεσιών από τρίτους σε σχέση με τις ανάγκες που προέκυψαν στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012, στο τέλος Νοεμβρίου 2013 μας υποβλήθηκαν στοιχεία/έγγραφα που είχαμε ζητήσει για τη διεξαγωγή ελέγχου σχετικά με τη διαδικασία μίσθωσης/παροχής υπηρεσιών από τρίτους σε σχέση με τις ανάγκες που προέκυψαν στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου, όταν ήδη η Ετήσια μας Έκθεση είχε καταρτιστεί και κατά συνέπεια δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί ο σχετικός έλεγχος. Ωστόσο, στην Έκθεσή μας είχαμε αναφέρει ότι, εκ πρώτης όψews, τα στοιχεία τα οποία υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας παρουσίαζαν κενά.

Επίσης, όπως αναφέραμε σε μετέπειτα επιστολή μας ημερ. 20.12.2013, κατά τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως που διεξήχθη στις 3.12.2013, στα πλαίσια συζήτησης για το πιο πάνω θέμα, υποδείξαμε ότι από τον προκαταρκτικό έλεγχο των στοιχείων/εγγράφων που υποβλήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι αυτά δεν ήταν πλήρη και τεκμηριωμένα και η Τράπεζα, διά στόματος του τέως Διοικητή, διαβεβαίωσε ότι θα υπέβαλλε όλα τα στοιχεία/έγγραφα που ζητήθηκαν για τη διεξαγωγή του πιο πάνω ελέγχου. Για το σκοπό αυτό επισυνάφθηκε στην προαναφερόμενη επιστολή μας ο κατάλογος που είχε προηγουμένως σταλεί στη Τράπεζα (με την επιστολή ημερ. 29.11.2013) και σημειώθηκαν με έντονα γράμματα τα σημεία στα οποία υπήρχαν ελλείψεις/κενά. Παρόλο που λήφθηκε απαντητική επιστολή ημερ. 20.4.2014 από τον τέως Διοικητή, από μελέτη των προαναφερόμενων εγγράφων/στοιχείων στην οποία προβήκαμε στα πλαίσια του ελέγχου της ΚΤΚ για το 2013, επιβεβαιώσαμε την αρχική μας διαπίστωση, ότι δηλαδή τα στοιχεία/έγγραφα που μας

δόθηκαν, δεν ήταν πλήρη. Συγκεκριμένα, με εξαίρεση τα σχετικά έγγραφα/στοιχεία που αφορούν στην ανάθεση της διεξαγωγής του διαγνωστικού ελέγχου για την αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου των Τραπεζών από την PIMCO, όπου τα στοιχεία/έγγραφα που μας δόθηκαν ήταν ικανοποιητικά, για τις υπόλοιπες μισθώσεις υπηρεσιών, μας δόθηκαν οι σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και τα υπογραφέντα συμβόλαια, δεν μας δόθηκαν όμως εκθέσεις/πρακτικά αξιολόγησης ώστε να ελεγχθεί ο χειρισμός και η επαρκής αιτιολόγηση για τις επιλογές που έγιναν.

Σημειώνουμε επίσης το γεγονός ότι η υποβοήθηση του έργου μας ανατέθηκε από την ΚΤΚ στην ιδιαιτέρα του τέως Διοικητή. Τούτο δεν διασφαλίζει την αξιοπιστία των στοιχείων που μας δόθηκαν, ειδικά λόγω του ελλιπούς αρχείου που τηρείται, κάτι που καθιστά εύκολη την απόκρυψη στοιχείων κατά τη διεξαγωγή ελέγχου, αλλά και λόγω του γεγονότος ότι η συγκεκριμένη λειτουργός φαίνεται να είχε σχέση (έστω και έμμεση, ως ιδιαιτέρα γραμματέας του τέως Διοικητή) στη λήψη των σχετικών αποφάσεων και συνεπώς η δική της εμπλοκή δεν παρέχει τα εχέγγυα του αμερόληπτου χειρισμού του θέματος. Εφόσον μάλιστα για ορισμένες εκ των συμβάσεων αυτών εξακολουθούν να παραμένουν σε εκκρεμότητα πληρωμές και απαιτήσεις των αναδόχων, έχουμε την άποψη ότι η ΚΤΚ όφειλε να διορίσει κατάλληλα προσοντούχο πρόσωπο για να διαχειρίζεται τις συμβάσεις αυτές, καθήκον που δεν συνάδει με τα καθήκοντα και γνώσεις μιας γραμματέως. Η ΚΤΚ μας ανέφερε ότι έχουν γίνει αλλαγές στο οργανόγραμμα της και προωθούνται αλλαγές στις εσωτερικές οδηγίες ώστε η διαχείριση συμβάσεων να γίνεται με συγκεκριμένη διαδικασία και ρόλους με σαφή και ικανοποιητικό διαχωρισμό καθηκόντων.

Η ΚΤΚ μας ζήτησε να μην δημοσιοποιήσουμε στοιχεία που αφορούν τις διαδικασίες μίσθωσης και παροχής υπηρεσιών από τρίτους, με το αιτιολογικό ότι τα θέματα αυτά αφορούν εκκρεμείς νομικές διαδικασίες και συνεπώς η δημοσιοποίηση τους εμπερικλείει σοβαρούς νομικούς κινδύνους. Για λόγους που δεν μας εξηγήθηκαν, μας ζητήθηκε επίσης να μη δημοσιοποιήσουμε τις αναφορές μας σε σχέση με την ιδιαιτέρα γραμματέα του τέως Διοικητή. Η Υπηρεσία μας δεν συμμερίζεται τις θέσεις αυτές της ΚΤΚ αφού αφίστανται της υποχρέωσης για διαφάνεια στη δράση της δημόσιας διοίκησης, χωρίς ουσιαστικά να παρατίθενται επαρκείς λόγοι για κάτι τέτοιο. Εάν μάλιστα ληφθεί υπόψη η σημαντική επίδραση των θεμάτων αυτών στη δυσχερή οικονομική και κοινωνική κατάσταση της χώρας μας, θεωρούμε ότι η ανάγκη για διαφάνεια είναι ιδιαίτερα αυξημένη.

Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας για το έτος 2013, ζητήθηκαν εκ νέου τα απαιτούμενα έγγραφα/στοιχεία και προέκυψαν τα ακόλουθα:

(α) Έρευνα για εντοπισμό κεφαλαιακών αναγκών - Ανάθεση εργασιών στην PIMCO. Η διεξαγωγή διαγνωστικού ελέγχου στις τράπεζες τέθηκε από την Τρόικα κατά την πρώτη επίσκεψή της στις αρχές Ιουλίου 2012 και προέβλεπε τη σύσταση Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ), η οποία θα αναλάμβανε την ευθύνη της διεξαγωγής του διαγνωστικού ελέγχου. Η ΣΕ κατάρτισε τους όρους εντολής για το διαγνωστικό έλεγχο στη βάση δείγματος που δόθηκε από μέλη της Τρόικας και αποφάσισε όπως αυτοί σταλούν σε πέντε εταιρείες ζητώντας τους να υποβάλουν προσφορά για την ανάληψη του διαγνωστικού ελέγχου, οι τέσσερις από τις οποίες υπέβαλαν προκαταρκτικές προσφορές. Σε τηλεδιάσκεψη της ΣΕ ημερ. 18.9.2012 τα μέλη εξέφρασαν τις απόψεις τους για την τελική επιλογή και μετά από σχετική αξιολόγηση προέκυψε ότι οι δύο επικρατέστερες εταιρείες ήταν η PIMCO και η Blackrock με την πλειοψηφία των μελών να θεωρούν την PIMCO ως την πρώτη επιλογή.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών (μέλος της ΣΕ), πρότεινε όπως ζητηθεί από τις δύο επικρατέστερες εταιρείες να υποβάλουν αναθεωρημένες προσφορές με λεπτομέρειες για τη σύνθεση της σχετικής ομάδας καθώς και με αναθεωρημένη τιμή, με σκοπό να επιτευχθεί η καλύτερη ποιότητα των υπηρεσιών που θα προσφέρονταν. Η εισήγηση αυτή δεν έγινε αποδεκτή από τους αντιπροσώπους της

Τρόικας και τελικά επιλέγηκε η PIMCO για τη διεξαγωγή του διαγνωστικού ελέγχου, ως η επιλογή της πλειοψηφίας των μελών.

Τα κύρια σημεία αδυναμίας που προβλήθηκαν για την Blackrock ήταν η ασάφεια των απαντήσεων στις ερωτήσεις της ΣΕ, κυρίως στο θέμα του ανθρώπινου δυναμικού που θα χρησιμοποιούσε για τη διεξαγωγή του ελέγχου, και η πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων από επενδύσεις της Blackrock στις δύο μεγάλες κυπριακές τράπεζες και σε μεγάλους πελάτες των εν λόγω τραπεζών. Σύμφωνα με την ΣΕ, η PIMCO είχε μαζί της στην παρουσίαση τον ελεγκτικό οίκο Deloitte, με τον οποίο θα συνεργαζόταν και παρουσιάστηκε καλά προετοιμασμένη και δεσμευμένη να διαθέσει το ανθρώπινο δυναμικό που χρειαζόταν για τη διεξαγωγή του ελέγχου. Ένα από τα πλεονεκτήματά της, κατά την άποψη της ΣΕ, ήταν ότι «διέθετε εμπειρογνωμοσύνη στην πρόβλεψη της πορείας των ισολογισμών κάτω από μακροοικονομικά σενάρια και στην απομόχλευση», κάτι το οποίο θεωρήθηκε πολύ χρήσιμο για τα δεδομένα των κυπριακών τραπεζών. Το μειονέκτημά της ήταν ότι η προσφορά της ήταν αρκετά πιο ψηλή από αυτήν της Blackrock - υπολογιζόμενο κόστος €16,95 εκ. σε σύγκριση με €9,65 εκ. έως €11,30 εκ. που υπολόγιζε η Blackrock.

Η Τρόικα εξέφρασε την άποψη ότι η Κύπρος έχει πρόβλημα αξιοπιστίας στο εξωτερικό, ότι δίδεται μεγάλη σημασία στο διαγνωστικό έλεγχο, ο οποίος περιλαμβάνει εκτεταμένη λογιστική/ελεγκτική εργασία και ότι το κόστος διεξαγωγής του ελέγχου δεν πρέπει να είναι κριτήριο για την επιλογή. Όπως προαναφέρθηκε, τελικά επιλέγηκε η PIMCO με κόστος €16,95 εκ. (από το οποίο €5,4 εκ. αφορούσαν στην αμοιβή της Deloitte) και το ποσό αυτό ανακτήθηκε κατ' αναλογία από τις ελεγχόμενες τράπεζες. Η έρευνα ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2013.

Παρατήρηση: Η Υπηρεσία μας ζήτησε τα σχόλια της ΚΤΚ για το γεγονός ότι η Blackrock είχε εμπειρία σε ακριβώς ανάλογη εργασία που διεξήγαγε την ίδια σχεδόν περίοδο στην Ελλάδα και όμως η προσφορά της απορρίφθηκε, ενώ το κόστος της ήταν ουσιαστικά το μισό σε σχέση με αυτό της PIMCO. Επίσης ζητήθηκαν τα σχόλια της ΚΤΚ, ως προς τη θέση ότι, εάν οι αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου (Credit Loss Projections - CLPs) από δάνεια που είχαν χορηγηθεί στην Κύπρο, είχαν υπολογιστεί βάσει των ανάλογων παραδοχών που είχαν χρησιμοποιηθεί στην Ελλάδα από την εταιρεία Blackrock, τότε οι ανάγκες που θα προέκυπταν για την ανακεφαλαιοποίηση των Κυπριακών τραπεζών θα ήταν πολύ χαμηλότερες σε σχέση με τις ανάγκες των 10 δις ευρώ που υπολογίστηκαν από την PIMCO. Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές.

(β) Συμβόλαιο Alvarez & Marsal. Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, ζητήθηκαν όλα τα συμβόλαια/συμφωνίες που υπογράφηκαν με την Alvarez & Marsal και τελικά μας δόθηκαν τα πιο κάτω συμβόλαια για τα οποία, σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, καταβλήθηκε μέχρι 30.6.2014 συνολικό ποσό €7.697,729 (συμπεριλαμβανομένων εξόδων), εκ των οποίων €3.312.500 ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Σημειώνεται ωστόσο, ότι στις 30.6.2014 εκκρεμούσε συνολικό ποσό απαίτησης ύψους €1.594.281 για αμοιβή υπηρεσιών και έξοδα. Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών ανάθεσης των εν λόγω συμβάσεων και υλοποίησης τους προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

(i) Διεξαγωγή έρευνας για την εξακρίβωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες οι δυο μεγαλύτερες τράπεζες υπέστησαν ζημιές με βάση το άρθρο 24 του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου. Μετά από την απόρριψη των όρων εντολής της έρευνας από ομάδα πέντε εμπειρογνομόνων, η ΚΤΚ με βάση τις παραγράφους 9 και 35(1)(γ) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών του 2006, προχώρησε σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με την εταιρεία Alvarez & Marsal Financial Industry Advisory Services LLP (A&M) με στόχο να ενεργήσουν ως ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες και να αναλάβουν τη συγκεκριμένη έρευνα. Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 21.8.2012 και η αμοιβή της εταιρείας συμφωνήθηκε στα €1,6 εκ. πλέον πραγματικά έξοδα. Στα πλαίσια της συμφωνίας η ΚΤΚ κατέβαλε ποσό ύψους €1,6 εκ. για αμοιβή υπηρεσιών και €225.989 για πραγματικά έξοδα. Μέχρι την

ημερομηνία ελέγχου εκκρεμούσαν τιμολόγια πραγματικών εξόδων συνολικού ύψους €143.083, εκ των οποίων τα €52.651 αμφισβητούνται από την ΚΤΚ.

(αα) Διαδικασία ανάθεσης. Προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που επιλέγηκαν οι υποψήφιοι εμπειρογνώμονες προτού καταλήξουν στην ομάδα των πέντε. Επίσης, προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που εμφανίστηκε η Α&Μ, δηλαδή κατά πόσον υπήρχε επαφή με την εταιρεία αυτή στην αρχική φάση (επαφή με διάφορους εμπειρογνώμονες) ή κατά πόσον η εταιρεία εμφανίστηκε μετά την απόρριψη των όρων εντολής από τους πέντε εμπειρογνώμονες. Επίσης δεν έχει διευκρινιστεί κατά πόσον η ΚΤΚ είχε έρθει σε επαφή και με άλλες εταιρείες πριν την επιλογή της Α&Μ. Επιπρόσθετα, τίθεται το ερώτημα γιατί κρίθηκε σκόπιμο η εν λόγω έρευνα να διεξαχθεί ως εσωτερική διαδικασία της ΚΤΚ (αντί να διεξαχθεί από Ερευνητική Επιτροπή που θα διόριζε το Υπουργικό Συμβούλιο), κάτι το οποίο αποτέλεσε λόγο για απόρριψη των όρων εντολής από τους πέντε εμπειρογνώμονες.

Όσον αφορά στη νομική βάση που επιλέγηκε να ακολουθηθεί για την ανάθεση της εν λόγω σύμβαση, έχουμε την άποψη ότι η επίκληση του Άρθρου 35(1)(γ) των περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών, που προνοεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία που ακολουθήθηκε (απευθείας ανάθεση) θα πρέπει να οφείλεται σε γεγονότα απρόβλεπτα για την Τράπεζα, δεν δικαιολογείται, εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν επρόκειτο για κατεπείγουσα ανάγκη, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της έρευνας που ήταν η εκ των υστέρων εξακρίβωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες υπέστησαν ζημιές. Ακόμη όμως και να συνέτρεχαν τέτοιες συνθήκες, ουδείς φαίνεται να εμπόδιζε την ΚΤΚ να απευθυνθεί με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης σε περισσότερες εταιρείες ώστε να υπάρχει κάποιος ανταγωνισμός.

Θα πρέπει επίσης να σημειώσουμε ότι περί το τέλος του 2012 είδαν το φως της δημοσιότητας αναφορές, βασισμένες όμως σε αξιόπιστα όπως φαίνεται στοιχεία, σχετικά με πιθανή σύγκρουση συμφερόντων που υπήρχε σχετικά με την Α&Μ, αφού στο ελληνικό παράρτημα της εταιρείας («Alvarez & Marsal Greece») διευθύνων σύμβουλος ήταν πρόσωπο, το όνομα του οποίου εμπλεκόταν σε τραπεζικά σκάνδαλα στην Ελλάδα. Επίσης, φαίνεται από επίσημα στοιχεία ότι ο ίδιος οίκος διαδραμάτισε ρόλο, ως Σύμβουλος της Ελληνικής Κυβέρνησης, στην απορρόφηση της Αγροτικής Τράπεζας από την Τράπεζα Πειραιώς (στην οποία αργότερα κατέληξαν και τα ελληνικά υποκαταστήματα των Κυπριακών τραπεζών). Δεδομένης της σημαντικής διεύρυνσης των όρων εντολής της Α&Μ και της βαρύνουσας συμμετοχής που, όπως φαίνεται, είχαν στη διαδικασία πώλησης των ελληνικών υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Τράπεζα Πειραιώς, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως έχει τα σχόλια της ΚΤΚ ως προς τις πιο πάνω πληροφορίες. Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές.

(ββ) Μη υλοποίηση αποφάσεων Διοικητικού Συμβουλίου. Διαπιστώθηκε ότι οι όροι εντολής που περιλήφθηκαν σε παράρτημα της συμφωνίας («Subscription Agreement Independent Expert»), δεν αποτελούν πιστή αντιγραφή/μεταφορά των όρων εντολής διεξαγωγής της έρευνας, όπως αυτοί είχαν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 16.7.2012. Όπως πληροφορηθήκαμε, μετά την έκδοση της τελικής έκθεσης ευρημάτων, το θέμα των όρων εντολής απασχόλησε την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως σε συνεδρία της ημερ. 14.5.2013, όταν ο τέως Διοικητής κλήθηκε να παραστεί σχετικά με εξέταση του ενδεχόμενου παραβίασης του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στην Βουλή των Αντιπροσώπων και τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Νόμου του 1985 και 1993 εκ μέρους του, με αφορμή αναφορές σε Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) για παραπλάνηση της Επιτροπής όσον αφορά το εύρος της έρευνας, αφού αυτή δεν εκτεινόταν πλήρως στα θέματα που αφορούσαν στη Λαϊκή Τράπεζα. Η Υπηρεσία μας, ζήτησε τα σχετικά στοιχεία ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσον το θέμα αυτό εξακολουθεί να υφίσταται ή κατά πόσον θεωρείται λήξαν, στοιχεία τα οποία μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσης αυτής δεν είχαν ληφθεί.

Παρά τα πιο πάνω, και ανεξαρτήτως του αποτελέσματος της έρευνας, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι εξακολουθεί να τίθεται θέμα σχετικά με την αλλαγή των όρων εντολής όπως αυτοί αποφασίστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο, αφού το θέμα που συζητήθηκε στην Βουλή αφορούσε, όπως προαναφέρθηκε, ενδεχόμενη παραβίαση του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στην Βουλή των Αντιπροσώπων και τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Νόμου του 1985 και 1993, ενώ προφανώς παραμένει θέμα παραβίασης της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

(γγ) Ετεροβαρείς πρόνοιες της συμφωνίας. Διαπιστώθηκε ότι η συμφωνία δεν προνοούσε την καταβολή ενδιάμεσης πληρωμής στη βάση της προόδου υλοποίησης της έρευνας (για παράδειγμα με την υποβολή ενδιάμεσης και τελικής έκθεσης προόδου) ενώ επίσης στη συμφωνία δεν είχε τεθεί δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα παράδοσης των διαφόρων εκθέσεων που προνοούνταν. Ως αποτέλεσμα η αμοιβή της A&M πληρωνόταν σε μηνιαία βάση και χωρίς τεκμηρίωση αποδοχής/παραλαβής των υπηρεσιών που αντιστοιχούσαν.

Επίσης δεν είχε προνοηθεί όπως προσκομιστούν αναλυτικά δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας από την A&M έτσι ώστε να μπορεί να διεξαχθεί σχετικός έλεγχος υλοποίησης του αντικειμένου του συμβολαίου καθώς και των πληρωμών. Έστω και εάν αυτά δεν είχαν τεθεί ως απαιτήσεις/πρόνοιες της σύμβασης, η πληρωμή θα έπρεπε, κατά την άποψη μας, να εξουσιοδοτείται κατόπιν ελέγχου των παραδοτέων ώστε να μην παρουσιάζεται υπερπληρωμή. Επιπρόσθετα, στο συμβόλαιο δεν είχαν τεθεί συγκεκριμένοι όροι για καταβολή πραγματικών εξόδων, ούτε και περιορισμός του συνολικού ποσού που θα μπορούσε να διεκδικήσει η εταιρεία, το οποίο οδήγησε στην τιμολόγηση υπερβολικών χρεώσεων.

(ii) Αναδιάρθρωση Τραπεζών – Πρώτη Φάση. Το συμβόλαιο ανατέθηκε στην A&M στη βάση το άρθρο 35 (1)(γ) των περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών και υπογράφηκε στις 31.12.2012. Η συμφωνία προνοούσε για δύο φάσεις με την πρώτη φάση να περιλαμβάνει την αξιολόγηση των επιλογών αναδιάρθρωσης και δημιουργίας του σχεδίου αναδιάρθρωσης έναντι του ποσού των €960.000 και πραγματικά έξοδα μέχρι €270.000 και τη δεύτερη φάση να περιλαμβάνει την ίδρυση εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (Asset Management Company - AMC) ή την υλοποίηση οποιουδήποτε άλλου σχεδίου αναδιάρθρωσης έναντι του ποσού των €2.662.500 και πραγματικά έξοδα μέχρι €540.000. Η συμφωνία προνοούσε την υλοποίηση μόνο της πρώτης φάσης ενώ για την υλοποίηση της δεύτερης φάσης θα χρειαζόταν πρόσθετη συμφωνία.

Το αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Λαϊκής Τράπεζας υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 14.3.2013 (δηλαδή την ημέρα λήξης της προθεσμίας και μία μέρα πριν αποφασιστεί το κούρεμα καταθέσεων) και περιλάμβανε τον γεωγραφικό διαχωρισμό της τράπεζας και τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών, ενώ φαίνεται να μην περιλάμβανε κούρεμα καταθέσεων. Στα πλαίσια της συμφωνίας, η KTK κατέβαλε προς την εταιρεία ποσό ύψους €960.000 ενώ εκκρεμούν τιμολόγια πραγματικών εξόδων συνολικού ύψους €167.242 από το οποίο €56.517 αμφισβητείται από την KTK.

Παρατηρήσεις.

(αα) Διαδικασία ανάθεσης. Διαπιστώθηκε ότι οι παρουσιάσεις των έξι εταιρειών που φαίνεται ότι λήφθηκαν υπόψη πριν την κατακύρωση της σύμβασης στην A&M, δεν αφορούσαν προκαθορισμένους όρους εντολής, αλλά τρόπους αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα (σημειώνεται ότι ορισμένες εταιρείες παρουσίασαν και για το θέμα της αξιολόγησης των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της PIMCO). Επίσης, δεν διενεργήθηκε εμπειριστατωμένη έκθεση αξιολόγησης αφού όπως διαπιστώθηκε οι αξιολογήσεις της ομάδας στελεχών του Τμήματος Εποπτείας και Ρύθμισης Τραπεζικών Ιδρυμάτων δόθηκαν προφορικά στον Διοικητή, πρακτική απαράδεκτη όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις. Επιπρόσθετα δεν έχει διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο επιλέγηκαν οι έξι εταιρείες και κατά πόσον αποκλείστηκαν άλλες εταιρείες.

Κατά την άποψή μας η επίκληση του Άρθρου 35 (1)(γ) των περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών δεν δικαιολογείται, ούτε σε αυτή την περίπτωση, αφού η ΚΤΚ θα μπορούσε με τον κατάλληλο προγραμματισμό να προβεί σε προκήρυξη διαγωνισμού προσφορών από τον Ιούνιο του 2012 και να δώσει στον επιτυχόντα προσφοροδότη τα αναγκαία στοιχεία στις 31.8.2012, ημερομηνία κατά την οποία το αρχικό Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Λαϊκής Τράπεζας υποβλήθηκε στην ΚΤΚ (προτού αυτό υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα πλαίσια της έγκρισης της κρατικής στήριξης ύψους €1,8 δις που δόθηκε τον Ιούνιο του 2012 στην Λαϊκή Τράπεζα). Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα υποβολής του Σχεδίου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 13.9.2012 είχε δώσει προθεσμία έξι μηνών για υποβολή του Σχεδίου (δηλ. μέχρι 14.3.2013), που θεωρούμε ότι ήταν ικανοποιητική για εφαρμογή της κανονικής διαδικασίας προκήρυξης διαγωνισμού προσφορών.

(ββ) Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου. Από την εξέταση των αποσπασμάτων των πρακτικών συνεδριών ημερ. 3 και 17 Δεκεμβρίου 2012, διαπιστώνουμε ότι δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν ενήμερο για την υποβολή προσφοράς από την Α&Μ για την αξιολόγηση των σχεδίων αναδιάρθρωσης. Σημειώνεται ότι στη συνεδρία της 3^{ης} Δεκεμβρίου 2012 είχε αποφασιστεί όπως ληφθούν προσφορές από τέσσερις εταιρείες για την αξιολόγηση των σχεδίων αναδιάρθρωσης, στις οποίες δεν περιλήφθηκε η Α&Μ. Επίσης προκύπτει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώθηκε για την κατακύρωση της σύμβασης με την Α&Μ μετά την υπογραφή του συμβολαίου, στη συνεδρία του ημερ. 4.2.2013. Σημειώνεται ότι στα πρακτικά που μας δόθηκαν δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον η εν λόγω συμφωνία υποβλήθηκε στα μέλη για έγκριση.

(γγ) Ετεροβαρείς πρόνοιες της συμφωνίας. Διαπιστώθηκε ότι και σε αυτή την περίπτωση, η συμφωνία δεν προνοούσε την καταβολή ενδιάμεσης πληρωμής στη βάση της προόδου υλοποίησης της έρευνας, ούτε δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των εργασιών. Ως αποτέλεσμα, η αμοιβή της Α&Μ πληρωνόταν σε μηνιαία βάση και χωρίς τεκμηρίωση αποδοχής/παραλαβής των υπηρεσιών που αντιστοιχούσαν και χωρίς την προσκόμιση αναλυτικών δελτίων καταγραφής του χρόνου εργασίας ώστε να μπορεί να διεξαχθεί σχετικός έλεγχος υλοποίησης του αντικειμένου του συμβολαίου καθώς και των πληρωμών. Όπως αναφέρεται πιο πάνω, έστω και εάν αυτά δεν είχαν τεθεί ως απαιτήσεις/πρόνοιες της σύμβασης, η πληρωμή θα έπρεπε να εξουσιοδοτείται κατόπιν ελέγχου των παραδοτέων ώστε να μην παρουσιάζεται υπερπληρωμή.

Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές

(iii) Αναδιάρθρωση Τραπεζών – Δεύτερη Φάση. Το συμβόλαιο της Δεύτερης Φάσης αποτελεί παράρτημα του συμβολαίου της Πρώτης Φάσης και υπογράφηκε στις 23.3.2013, δηλαδή μεταξύ των δύο Eurogroup 15.3.2013 και 26.3.2013 όπου αποφασίστηκε το κούρεμα καταθέσεων και ο τρόπος αναδιάρθρωσης του κυπριακού τραπεζικού συστήματος. Το συμβόλαιο υπογράφηκε για το ποσό των €2.662.500 που προνοούνταν στο συμβόλαιο 31.12.2012 το οποίο θα κάλυπτε τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2013, πλέον το ποσό των €500.000 για επιπρόσθετη εργασία που τυχόν απαιτηθεί, πλέον πραγματικά έξοδα μέχρι €540.000.

Από απόσπασμα των πρακτικών συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ 8.4.2013, φαίνεται ότι ο Υποδιοικητής ανέφερε ότι η εταιρεία έχει ήδη αρχίσει τις εργασίες αναδιάρθρωσης, ωστόσο λόγω αλλαγής των δεδομένων συνέπεια των αποφάσεων των Eurogroup του Μαρτίου 2013 η απόφαση για ίδρυση της εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών (ΑΜC) έχει ανατραπεί και συνεπώς η εταιρεία θα συνέχιζε να προσφέρει τις υπηρεσίες και τις εμπειρίες της στα θέματα εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος.

Για την περίοδο 1 Μαρτίου 2013 – 31 Μαΐου 2013 πληρώθηκε συνολικό ποσό ύψους €2.562.500 (δηλαδή κατά €100.000 λιγότερα από τα προνοούμενα στο συμβόλαιο) τα οποία ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Για την περίοδο 1 με 30 Ιουνίου 2013 πληρώθηκε ένα τιμολόγιο €500.000 για υπηρεσίες αναδιάρθρωσης της A&M και για την περίοδο Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2013 πληρώθηκαν άλλα δύο τιμολόγια συνολικού ύψους €495.178. Τα τιμολόγια Ιουνίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2013 δεν ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Εκκρεμεί τιμολόγιο υπηρεσιών για το μήνα Ιούλιο 2013 για το ποσό των €495.000 το οποίο, όπως μας πληροφόρησε η ιδιαιτέρα του τέως Διοικητή, δεν πληρώθηκε για το λόγο ότι δεν υπήρχε έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου για το μήνα Ιούλιο (υπήρχε έγκριση μόνο για Ιούνιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο). Επίσης εκκρεμούν τιμολόγια πραγματικών εξόδων συνολικού ύψους €267.132 από τα οποία η ΚΤΚ αμφισβητεί ποσό ύψους €48.822.

Παρατηρήσεις.

(αα) Διαδικασία ανάθεσης. Δεν έχει διευκρινιστεί η νομική βάση με την οποία έγινε η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης καθώς και οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, ωστόσο λόγω του ότι στην συμφωνία αναφέρεται ότι αυτή αποτελεί επέκταση/παράρτημα της προηγούμενης συμφωνίας ημερ. 31.12.2012, θεωρούμε ότι επιλέγθηκε να ακολουθηθεί το Άρθρο 74 των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών του 2006 που προνοεί για ανάθεση συμπληρωματικών έργων. Ωστόσο, σε περίπτωση που επιλέγθηκε το πιο πάνω Άρθρο, προκύπτει θέμα λόγω του ότι οι εργασίες που περιγράφονται στο συμβόλαιο ημερ. 31.12.2012 (ίδρυση AMC) δεν είναι αυτές που ανατέθηκαν στην εταιρεία με τη νέα συμφωνία/παράρτημα και συνεπώς η χρήση του Αρθρου 74 δεν δικαιολογείται και θα έπρεπε να είχε διενεργηθεί νέος διαγωνισμός προσφορών. Επίσης, προκύπτει το ερώτημα κατά πόσον η εταιρεία διενέργησε κοστολόγηση για τους νέους όρους εντολής και κατά πόσον αυτή η κοστολόγηση συζητήθηκε και εγκρίθηκε από την ΚΤΚ αφού, όπως προκύπτει, το κόστος υλοποίησης των δύο διαφορετικών όρων εντολής παρουσιάστηκε να είναι ακριβώς το ίδιο.

(ββ) Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου. Από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου που μας δόθηκαν, δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον το εν λόγω συμβόλαιο/παράρτημα τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου για συζήτηση και κατά πόσον αυτό εγκρίθηκε. Όπως προκύπτει από τα πρακτικά 8.4.2013 του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη του ενημερώθηκαν για τη συνέχιση των υπηρεσιών της A&M αλλά δεν αναφέρεται κατά πόσον ενημερώθηκαν για την υπογραφή της νέας συμφωνίας. Στην ίδια συνεδρία τα μέλη είχαν ζητήσει όπως η A&M παρουσιάσει αιτιολογημένο τιμολόγιο για τις υπηρεσίες της μέχρι την ημέρα αυτή, το οποίο δεν έχουμε διαπιστώσει κατά πόσον υποβλήθηκε.

(γγ) Ετεροβαρείς πρόνοιες της συμφωνίας. Και πάλι, η συμφωνία/παράρτημα δεν προνοούσε την καταβολή ενδιάμεσης πληρωμής στη βάση της προόδου υλοποίησης της έρευνας ούτε δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των εργασιών. Ως αποτέλεσμα η αμοιβή της A&M πληρωνόταν σε μηνιαία βάση και χωρίς τεκμηρίωση αποδοχής/παραλαβής των υπηρεσιών που αντιστοιχούσαν. Επίσης η εταιρεία χρέωνε το μέγιστο ποσό που δικαιούταν με βάση τη συμφωνία και όχι τις πραγματικές ώρες όπως προνοούσε το συμβόλαιο. Επιπρόσθετα, πληρώθηκε χωρίς να προσκομίσει αναλυτικά δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας ώστε να μπορεί να διεξαχθεί σχετικός έλεγχος υλοποίησης του αντικείμενου του συμβολαίου καθώς και των πληρωμών.

Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές

(iv) Ανακεφαλαιοποίηση Τραπεζών. Κατά τον έλεγχο μας δόθηκαν δύο συμβόλαια με ημερομηνία 23.3.2013, υπογραμμένα από τον Διοικητή και τον επικεφαλής της A&M (κ. Hal Hirsch). Οι όροι εντολής των δύο συμβολαίων αφορούν στην παροχή βοήθειας στην ανάλυση επενδυτικών ευκαιριών και στη βοήθεια ετοιμασίας σχετικού υλικού για πιθανούς επενδυτές και, όπως αναφέρεται, αποτελούν παράρτημα της συμφωνίας ημερ. 31.12.2013. Οι διαφορές των δυο συμβολαίων είναι οι εξής:

- **Συμβόλαιο 1:** Η αμοιβή συμφωνείται στα €250.000 μηνιαίως και επιπλέον «αμοιβή επιτυχίας» (χρησιμοποιείται ο όρος «success fee») 0,10% (10 μονάδων βάσης) του συνολικού ακαθάριστου κέρδους κεφαλαίου προς το τραπεζικό σύστημα με οποιοδήποτε τρόπο αυτό επιτευχθεί («of the total gross capital benefit into the banking system however this is achieved»). Το συμβόλαιο υπογράφεται από τον Διοικητή, με τον όρο όπως αυτό εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 25.3.2013 και κοινοποιείται μόνο στον Υποδιοικητή και στο Υπουργείο Οικονομικών.
- **Συμβόλαιο 2:** Η αμοιβή συμφωνείται στα €250.000 μηνιαίως και επιπλέον «αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης» (χρησιμοποιείται ο όρος «recapitalisation fee») 0,10% (10 μονάδων βάσης) του συνολικού ακαθάριστου κέρδους κεφαλαίου προς το τραπεζικό σύστημα («of the total gross capital benefit into the banking system»), δηλαδή χωρίς τον όρο «however this is achieved». Το συμβόλαιο υπογράφεται χωρίς την προϋπόθεση έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίων και φαίνεται να κοινοποιείται (cc) στο νομικό σύμβουλο της ΚΤΚ. Επίσης, κάτω από την υπογραφή του Διοικητή υπάρχει προσθήκη χειρόγραφης σημείωσης ότι εξαναγκάζεται να υπογράψει υπό την απειλή του κ. Hirsch ότι θα μετακινηθεί ολόκληρη η ομάδα της εταιρείας εκτός Κύπρου αν δεν υπέγραφε. («Signed under duress. Mr. Hirsch threatened to move the entire Alvarez team out of Cyprus at the peak of the crisis if I did not sign.»)

Για την περίοδο 1.3.2013 – 30.5.2013 πληρώθηκαν 5 τιμολόγια συνολικού ποσού €750.000 για υπηρεσίες ανακεφαλαιοποίησης, τα οποία ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Για τον Ιούνιο 2013 πληρώθηκε άλλο τιμολόγιο €250.000 υπηρεσίες ανακεφαλαιοποίησης, και για τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο 2013 πληρώθηκαν άλλα δύο τιμολόγια, €158.228 και €195.834. Τα τιμολόγια Ιουνίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2013 δεν ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Εκκρεμεί ένα τιμολόγιο €241.829 για το μήνα Ιούλιο 2013 που αφορά την αμοιβή της εταιρείας.

Η εταιρεία με επιστολή της ημερ. 19.9.2013 αιτήθηκε αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης ύψους €4,75 εκ., η οποία όπως αναφέρεται, αποτελεί συμβιβαστική πρόταση από το ποσό των €11 εκ. και ότι η πρόταση αυτή δεν είναι διαπραγματεύσιμη. Στις 21.10.2013 ο νομικός σύμβουλος της ΚΤΚ με επιστολή του προς τον Διοικητή της ΚΤΚ η οποία διέρρευσε στο τύπο, αναφέρει ότι η αρχική συμφωνία (Συμβόλαιο 1) δεν είναι νομικά εκτελεστή λόγω του ότι δεν έχει δοθεί έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο και ότι το διαφοροποιημένο συμφωνητικό έγγραφο (Συμβόλαιο 2) με ημερ. 23.3.2013 υπογράφηκε στις 28.3.2013 μετά από σχετική τροποποίηση του Συμβολαίου 1 και ότι το κείμενο δεν κοινοποιήθηκε στον ίδιο παρά το γεγονός ότι η κοινοποίηση αναφέρεται στο συμφωνητικό έγγραφο. Η επιστολή του νομικού συμβούλου καταλήγει ότι δεν δικαιολογείται η πληρωμή αμοιβής επιτυχίας με βάση το Συμβόλαιο 2 καθότι η διάσωση με ίδια μέσα δεν μπορεί να θεωρηθεί «total capital benefit into the banking system». Με αφορμή την πιο πάνω επιστολή του νομικού συμβούλου και τη δημοσιοποίηση της, η Α&Μ με νέα επιστολή της ημερ. 23.10.2013 προς το Διοικητικό Συμβούλιο αναφέρει ότι αποδέχεται τον τρόπο υπολογισμού της αμοιβής ανακεφαλαιοποίησης όπως αυτός προτάθηκε στην επιστολή του νομικού συμβούλου ημερ. 23.3.2013 και η οποία όπως φαίνεται δεν υιοθετήθηκε (σημειώνεται ότι στην επιστολή της Α&Μ δεν αναφέρεται το ποσό που διεκδικείται). Η Α&Μ με νέα επιστολή της ημερ. 26.10.2013 προς το Διοικητικό Συμβούλιο αναφέρει ότι είναι έτοιμη να αποδεχθεί το ποσό που θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπρόσθετα ζητά όπως πληρωθούν οι εκκρεμείς αμοιβές και πραγματικά έξοδα.

Ο τέως Διοικητής με επιστολή του ημερ. 29.11.2013 ανέφερε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι δεν δικαιολογείται η καταβολή οποιασδήποτε αμοιβής ανακεφαλαιοποίησης. Η ΚΤΚ με επιστολή της ημερ. 29.8.2013 τερμάτισε το συμβόλαιο για αναδιάρθρωση και ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού τομέα με ημερομηνία τερματισμού στις 30.9.2013. Σύμφωνα με απόσπασμα των πρακτικών της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 21.10.2013, στη συνεδρία αποφασίστηκε όπως αναφορικά με τα τιμολόγια

των εταιρειών A&M και Rothschild που εκκρεμούν θα πρέπει να υποβληθούν το συντομότερο δυνατό πλήρη στοιχεία όπως συμβόλαια, τιμολόγια, αποδείξεις, προσωπικό, ώρες εργασίας και κόστος.

Παρατηρήσεις.

(αα) Διαδικασία ανάθεσης. Ούτε σε αυτή την περίπτωση φαίνεται να έχει διευκρινιστεί η νομική βάση με την οποία έγινε η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης και οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι το Άρθρο 74 των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών του 2006 αναφέρει ότι δεν εφαρμόζεται για συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικά προβλεπόμενο σχέδιο. Αφού το συμβόλαιο 31.12.2013 δεν περιλαμβάνει εργασίες ανακεφαλαιοποίησης και το κόστος τους, η χρήση του άρθρου αυτού δεν δικαιολογείται.

(ββ) Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου. Από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου που μας δόθηκαν δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον το εν λόγω συμβόλαιο/παράρτημα τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου για συζήτηση και κατά πόσον αυτό εγκρίθηκε.

(γγ) Υπογραφή διπλού συμβολαίου και ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα. Όπως μας πληροφόρησε Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας σχετικά με το θέμα των δύο παρόμοιων συμβολαίων, έχει διενεργηθεί ποινική διερεύνηση και ο Γενικός Εισαγγελέας αποφάσισε ότι δεν στοιχειοθετείται ποινική υπόθεση. Ενόψει των πιο πάνω Υπηρεσία μας δεν ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις.

(δδ) Μη υιοθέτηση συμβουλής νομικού συμβούλου. Από τον έλεγχο διαπιστώσαμε ότι η συμβουλή του νομικού συμβούλου με επιστολή του ημερ. 23.3.2013 φαίνεται ότι δεν υιοθετήθηκε σε κανένα από τα δυο συμβόλαια που υπογράφηκαν. Ο όρος που περιλήφθηκε στο συμβόλαιο (Συμβόλαιο 2) κρίνεται εξαιρετικά ετεροβαρής δεδομένου ότι κατά την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας 23.3.2013 είχε ήδη αποφασιστεί (Eurogroup 15.3.2013) ότι το πρόγραμμα στήριξης θα περιλάμβανε κεφάλαια από το κούρεμα καταθέσεων (το ποσοστό του οποίου δεν είχε ακόμα αποφασιστεί) όπως και κεφάλαια από την Κυπριακή Δημοκρατία (μέσω του δανείου που θα εξασφάλιζε από τον ΕΜΣ, το ύψος του οποίου είχε αποφασιστεί να περιοριστεί στα €10 δις). Εφόσον δεν εξαιρέθηκαν τα πιο πάνω στοιχεία από την αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης (ως η σύσταση του νομικού συμβούλου) η εταιρεία θα μπορούσε να διεκδικήσει τέτοια αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης από το κούρεμα καταθέσεων, ακόμα και αν δεν επιτύγχανε την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών, κάτι το οποίο και έκανε. Επίσης διδόταν το δικαίωμα να διεκδικήσει αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης ακόμα και από τα κεφάλαια του ΕΜΣ που θα χρησιμοποιούνταν για την ανακεφαλαιοποίηση των τράπεζες (ποσό το οποίο στις 15.3.2013 δεν είχε ακόμα διευκρινιστεί) γεγονός που δημιουργεί ερωτήματα σχετικά με τον σκοπό περίληψης του όρου αυτού αφού οι σχετικές αποφάσεις θα λαμβάνονταν από το Eurogroup.

(εε) Εγκυρότητα Συμβολαίου 2. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, κάτω από την υπογραφή του Διοικητή υπάρχει προσθήκη χειρόγραφης σημείωσης ότι εξαναγκάζεται να υπογράψει υπό την απειλή του κ. Hirsch ότι θα μετακινηθεί ολόκληρη η ομάδα της εταιρείας εκτός Κύπρου αν δεν υπέγραφε. («Signed under duress. Mr. Hirsch threatened to move the entire Alvarez team out of Cyprus at the peak of the crisis if I did not sign.»). Με βάση τον περί Συμβάσεων Νόμο, για να είναι μια σύμβαση έγκυρη θα πρέπει να υπήρξε ελεύθερη συναίνεση των μερών. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί κατά πόσο ο νομικός σύμβουλος της ΚΤΚ είχε εξετάσει το θέμα αυτό και κατά πόσον έχει συμβουλευτεί την ΚΤΚ ως προς την εγκυρότητα ή μη της εν λόγω σύμβασης.

Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές.

(γ) Συμβόλαιο Rothschild. Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 23 Μαρτίου 2013 χωρίς διαδικασία προσφορών. Όπως προκύπτει από ηλεκτρονική αλληλογραφία του Ιανουαρίου 2013 μεταξύ της A&M και της ΚΤΚ, η A&M πρότεινε όπως διοριστεί η εταιρεία Rothschild για σκοπούς επενδυτικών υπηρεσιών

ανακεφαλαιοποίησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 8.4.2013 ενημερώθηκε από τον Υποδιοικητή για την κατακύρωση της προσφοράς στην εταιρεία Rothschild με βάση το Άρθρο 35(1)(γ) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών του 2006.

Οι όροι εντολής αφορούσαν κυρίως σε συμβουλές για ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και η αμοιβή συμφωνήθηκε σε €400.000 το μήνα και €75.000 για πραγματικά έξοδα και επιπλέον αμοιβή επιτυχίας («success fee») 0,10% (10 μονάδων βάσης) επί του συνολικού ακαθάριστου ποσού που θα λαμβανόταν από ιδιώτες επενδυτές, οργανισμούς συνδεδεμένους με την Κυπριακή Δημοκρατία ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή που λειτουργούν για την Ευρωζώνη, όπως τον ΕΜΣ («for each transaction pursuant to which a Cypriot financial institution is recapitalized, a success fee calculated as 0,10% (10 basis points) of the total gross amount of the capital actually injected by any private investor by the relevant entity, organization or body affiliate to the Republic of Cyprus or any entity, organization or body affiliated to the European Union or acting for the Eurozone, such as the European Stability Mechanism shall be due and payable to Rothschild»). Διευκρινίζεται επίσης ότι τα έσοδα από το κούρεμα καταθέσεων και τη συμμετοχή των κατόχων αξιογράφων ή άλλων πιστωτών δεν θα θεωρούνταν ως μεταβίβαση αξίας. Η περίοδος ισχύος της συμφωνίας ήταν 18.3.2013 μέχρι 30.11.2013.

Στα πλαίσια της συμφωνίας η ΚΤΚ πλήρωσε το ποσό των €800.000 για υπηρεσίες ανακεφαλαιοποίησης καθώς και €44.700 για πραγματικά έξοδα ενώ εκκρεμεί ένα τιμολόγιο ύψους €400.000 καθώς και ένα τιμολόγιο πραγματικών εξόδων €9.000. Σημειώνεται ότι η εταιρεία αιτήθηκε συνολικό ποσό ύψους €1 εκ. για αμοιβή επιτυχίας για την πώληση των παραρτημάτων των τραπεζών στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ελλάδα και επιπρόσθετη αμοιβή επιτυχίας για τη πώληση των καταστημάτων στην Ρουμανία. Η ΚΤΚ με επιστολή της προς την εταιρεία ημερ. 21.5.2013 διαφώνησε με την καταβολή της όποιας αμοιβής επιτυχίας και τερμάτισε το συμβόλαιο με ημερομηνία τερματισμού 21.6.2013. Η εταιρεία με νέα επιστολή της ημερ. 5.9.2013 εισηγείται συμβιβαστική πρόταση για την αμοιβή επιτυχίας για το ποσό των €400.000 για την οποία δεν εντοπίσαμε κάποια σχετική απάντηση της ΚΤΚ.

Παρατηρήσεις.

(αα) Διαδικασία ανάθεσης. Όπως προκύπτει από ηλεκτρονική αλληλογραφία της ΚΤΚ με την Α&Μ ημερ. 1.2.2013, η εταιρεία Rothschild υποδείχθηκε από την Α&Μ ως πιο συμφέρουσα επιλογή από την Morgan Stanley για σκοπούς υπηρεσιών ανακεφαλαιοποίησης. Συνεπώς προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που εμφανίστηκε η εν λόγω εταιρεία καθώς και κατά πόσον η προσφορά της έτυχε ουσιαστικής αξιολόγησης από την ΚΤΚ σε σύγκριση με προσφορές άλλων εταιρειών.

(ββ) Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου. Όπως προκύπτει από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 8.4.2013 που μας δόθηκαν, τα μέλη ενημερώθηκαν για την υπογραφή της εν λόγω συμφωνίας ωστόσο δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον η συμφωνία που υπογράφηκε δόθηκε στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για αξιολόγηση. Και στην περίπτωση αυτή προκύπτει θέμα με την υπογραφή συμβολαίου πριν από την ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου.

(γγ) Αξιολόγηση συμβολαίου από τους νομικούς συμβούλους. Κατά τον έλεγχο δεν εντοπίσαμε σχετική αλληλογραφία της ΚΤΚ με το νομικό σύμβουλο (ή με τη νομική υπηρεσία της ΚΤΚ) με την οποία να δίδεται η συγκατάθεση για υπογραφή του συμβολαίου με τη μορφή που υπογράφηκε.

(δδ) Ετεροβαρείς πρόνοιες της συμφωνίας. Όπως και στην περίπτωση του συμβολαίου ανακεφαλαιοποίησης με την Α&Μ, ο όρος για την αμοιβή επιτυχίας που υπογράφηκε προνοεί για αμοιβή επιτυχίας 0,10% από τα κεφάλαια που θα προέρχονταν από τον ΕΜΣ. Συνεπώς το συνολικό ποσό που συμφώνησε η ΚΤΚ να πληρώσει ως αμοιβή επιτυχίας από τα κεφάλαια του ΕΜΣ ήταν 0,20%.

Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές.

(δ) Υπηρεσίες νομικής φύσης με Slaughter & May. Όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 11.3.2013, ο τέως Υποδιοικητής ενημέρωσε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ότι, όσον αφορά στο θέμα της χρήσης Συμβούλων για εργασίες νομικής φύσης που εξυπακούονται στα πλαίσια αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα, η Τράπεζα, αφού προέβη σε απευθείας διαπραγμάτευση με διάφορους νομικούς οίκους, αποφάσισε την κατακύρωση προσφοράς στην εταιρεία Slaughter & May. Η αμοιβή καθορίστηκε στα €315.000. Επίσης συμφωνήθηκε η κάλυψη των πραγματικών εξόδων της εταιρείας με ανώτατο όριο τις €50.000.

Το σχετικό συμβόλαιο μεταξύ της ΚΤΚ και της Slaughter & May υπογράφηκε την ίδια ημερομηνία, δηλαδή στις 11.3.2013. Όπως πληροφορηθήκαμε, μετά την απόφαση του Eurogroup στις 15.3.2013, υπήρξε άμεση ανάγκη για συμβουλευτικές υπηρεσίες. Οι εργασίες αυτές εκτόξευσαν το κόστος των εν λόγω νομικών υπηρεσιών σε ποσό ύψους €1.441.053 για υπηρεσίες μέχρι 22.4.2013, οι οποίες, όπως αναφέρθηκε σε επιστολή των Slaughter & May, ημερ. 3.4.2013, δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική Επιστολή Ανάθεσης Εργασιών (Engagement Letter). Στις 15.4.2013 υπογράφηκε από την Slaughter & May αναθεωρημένη Επιστολή Ανάθεσης Εργασιών για τη διεξαγωγή των επιπρόσθετων εργασιών που χρειαζόταν να γίνουν σχετικά με την πώληση των υποκαταστημάτων των κυπριακών τραπεζών στο εξωτερικό. Η ΚΤΚ επιβαρύνθηκε με το ποσό των €365.000, ενώ το υπόλοιπο ποσό των €1.076.053 ανακτήθηκε από την Τράπεζα Κύπρου, τη Λαϊκή και Ελληνική Τράπεζα, σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και άλλων ιδρυμάτων Νόμου του 2013 (Ν.17(Ι)/2013).

Παρατήρηση: Και σε αυτή την περίπτωση από την ηλεκτρονική αλληλογραφία της ΚΤΚ με την Α&Μ ημερ. 1.2.2013 προκύπτει ότι η εταιρεία Slaughter & May υποδείχθηκε από την Α&Μ χωρίς να αναφέρονται οι όροι εντολής της και ο τρόπος με τον οποίο εμφανίστηκε. Συνεπώς προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που εμφανίστηκε η εν λόγω εταιρεία καθώς και κατά πόσον η προσφορά της έτυχε ουσιαστικής αξιολόγησης από την ΚΤΚ. Επίσης δεν έχει διευκρινιστεί η νομική βάση κάτω από την οποία η αρχική σύμβαση (καθώς και η επέκτασή της) ανατέθηκε στην εταιρεία αυτή ενώ δεν εντοπίστηκαν στοιχεία σχετικά με τους υπόλοιπους νομικούς οίκους με τους οποίους η ΚΤΚ ήρθε σε επαφή.

Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές

(ε) Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η ΚΤΚ, λόγω του κατεπείγοντος του θέματος και μετά από παρότρυνση του νομικού της σύμβουλου, ζήτησε επείγοντως από το δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ την παροχή επιπρόσθετων εξειδικευμένων νομικών υπηρεσιών στα πλαίσια αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα. Στις 4.4.2013, το δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ απέστειλε Επιστολή Ανάθεσης Εργασιών (Engagement Letter) με την οποία, μεταξύ άλλων, καταγράφεται το κόστος παροχής υπηρεσιών ανά ώρα (από €220 μέχρι €350 την ώρα ανάλογα με το νομικό που θα εμπλεκόταν). Ο διορισμός εγκρίθηκε τελικά από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ, στις 11.6.2013, καθώς από τις 9.4.2013 μέχρι τις 24.5.2013 δεν υπήρχε απαρτία, λόγω παραίτησης των προηγούμενων μελών του. Το κόστος των υπηρεσιών υπολογίστηκε να ανέλθει στις €150.000. Στις 18.6.2013, η ΚΤΚ προχώρησε στην πληρωμή του ποσού των €91.943, και στις 20.12.2013 στην πληρωμή του ποσού των €39.229.

Επιπρόσθετα, όπως μας πληροφορήσατε κατά τη συνάντησή μας, το δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ διορίστηκε ως νομικός σύμβουλος της Ειδικής Διαχειρίστριας της Λαϊκής Τράπεζας, κατόπιν σχετικής υπόδειξης/έγκρισης από την τότε Αρχή Εξυγίανσης, για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και νομικών υπηρεσιών για τις αυξημένες δικαστικές αγωγές. Όπως πληροφορηθήκαμε ακολούθως από την Διαχειρίστρια, ο διορισμός έγινε στις 10.4.2013 και οι χρεώσεις του δικηγορικού γραφείου ανέρχονταν, μέχρι τις 16.10.2014, στο ποσό των €528.601, οι οποίες, σύμφωνα με τη Διαχειρίστρια τυγχάνουν της έγκρισης της Αρχής Εξυγίανσης προτού εξοφληθούν.

Παρατήρηση: Η Υπηρεσία μας ζήτησε επιπρόσθετα στοιχεία, σε σχέση, για παράδειγμα, με τις πληρωμές που έγιναν, αλλά όπως ενημερωθήκαμε από τη Διαχειρίστρια, της δόθηκαν οδηγίες από την Αρχή Εξυγίανσης, δηλαδή από την ΚΤΚ, όπως μη δοθούν περαιτέρω στοιχεία, επικαλούμενη σχετική νομική γνωμάτευση. Η Υπηρεσία μας ζήτησε τα σχόλια της Διοικήτριας της ΚΤΚ επ' αυτού, δεδομένου του ότι ήταν κατόπιν συζήτησης του θέματος κατά τη συνάντησή μας μαζί της στις 14 Οκτωβρίου 2014 και με τη δική της προτροπή που η Υπηρεσία μας ζήτησε τα συγκεκριμένα στοιχεία από τη Διαχειρίστρια. Η ΚΤΚ μας ανέφερε ότι τα χρήματα που διαχειρίζεται η Διαχειρίστρια δεν συνιστούν δημόσιο χρήμα και συνεπώς, κατά την άποψη της, το θέμα δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες μας.

(ζ) Ανάθεση εργασιών στην Blackrock για αξιολόγηση μεθοδολογίας και υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν από την εταιρία PIMCO. Όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 4.2.2013, «η Τράπεζα λόγω του κατεπείγοντος του θέματος προχώρησε μετά από διαπραγμάτευση» με έξι εταιρίες, στην κατακύρωση της προσφοράς στην Blackrock, για το ποσό των €425.000. Επιπρόσθετα αποφασίστηκε η κάλυψη του ποσού των πραγματικών εξόδων της εταιρείας με ανώτατο όριο το ποσό των €120.000. Από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι το σχετικό συμβόλαιο υπογράφηκε στις 8.1.2013, πριν δηλαδή από τη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στις 10.4.2013, δόθηκαν οδηγίες για πληρωμή της προκαταβολής της συμφωνίας, ποσό €212.500, και στις 12.6.2013, μετά την παραλαβή του παραδοτέου που προνοεί η συμφωνία, δόθηκαν οδηγίες για πληρωμή της τελικής δόσης ύψους €212.500, πλέον €52.439 για τα πραγματικά έξοδα της εταιρείας.

Παρατήρηση: Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται πιο πάνω, η Blackrock ενώ είχε υποβάλει οικονομικά πολύ πιο συμφέρουσα προσφορά, είχε εξαιρεθεί από τη διαδικασία για τον εντοπισμό κεφαλαιακών αναγκών (που τελικά ανατέθηκε στην PIMCO), λόγω ισχυριζόμενης σύγκρουσης συμφερόντων, και λόγω επενδύσεων στις δύο μεγάλες κυπριακές τράπεζες και σε μεγάλους πελάτες των εν λόγω τραπεζών. Συνεπώς δημιουργείται εύλογα το ερώτημα αν όντως υπήρχε τελικά τέτοια σύγκρουση συμφέροντος, και εάν ναι γιατί η ΚΤΚ αυτή τη φορά το παρέβλεψε και ανέθεσε στην Blackrock στις 8.1.2013 τη σχετική σύμβαση. Η Υπηρεσία μας ζήτησε επίσης να ενημερωθεί κατά πόσο τα παραδοτέα της Blackrock αξιοποιήθηκαν καθ' οιονδήποτε τρόπο και εάν στην πράξη συνέβαλαν στη μείωση των αναγκών που καθορίστηκαν από την PIMCO για την ανακεφαλαιοποίηση των Κυπριακών τραπεζών. Η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές.

(η) Ανάκτηση ποσών από τις τράπεζες. Η ανάκτηση ορισμένων ποσών που πληρώθηκαν στις πιο πάνω εταιρείες έγινε με βάση το Άρθρο 3 του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου που τέθηκε σε εφαρμογή στις 22.3.2013. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με εσωτερικό σημείωμα ημερ. 24.5.2013 ανακτήθηκε συνολικό ποσό ύψους €6.161.020 από τους λογαριασμούς των ελάχιστων αποθεματικών της Ελληνικής Τράπεζας, της Λαϊκής Τράπεζας, της Τράπεζα Κύπρου και της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας. Το ποσό που ανακτήθηκε από κάθε τράπεζα ορίστηκε σύμφωνα με τα ποσοστά χρόνου που ανάλωσαν οι σύμβουλοι στη κάθε τράπεζα. Η ανάκτηση των ποσών έγινε για τα τιμολόγια που εκκρεμούσαν στις 20.5.2013 και αφορούσαν την κρίσιμη περίοδο για τις εταιρείες Alvarez & Marsal, Rothschild, Slaughter & May και Zeros & Yiannopoulos και για αναδιάρθρωση και ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών.

Παρατήρηση: Δεν έγινε ανάκτηση των ποσών για τιμολόγια που εκδόθηκαν μετά τις 31.5.2013 ούτε για οποιαδήποτε τιμολόγια είχαν πληρωθεί από την ΚΤΚ πριν τις 20.5.2013. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί κατά πόσο η ΚΤΚ θα μπορούσε να ανακτήσει και αν προτίθεται να ανακτήσει επιπρόσθετα σχετικά ποσά/κόστος και, αν όχι, τους λόγους για τους οποίους αυτά δεν μπορούν να ανακτηθούν.

1.5 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων του Γενικού Λογιστηρίου για το έτος 2013, ήταν €11,3 εκ., σε σύγκριση με €4,1 εκ. το 2012 συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους €1,7 εκ. το οποίο αποτελεί καθυστερήσεις δανείων προς οργανισμούς του Δημοσίου (€1,9 εκ. για το 2012). Όπως μας ενημέρωσε η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, η αύξηση οφείλεται σε προμήθεια ύψους €7 εκ., λόγω παραχώρησης κυβερνητικής εγγύησης, η οποία εισπράχθηκε στις 31.1.2014. Στα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνεται ποσό ύψους €2,1 εκ. που αφορά σε δάνεια προς Τουρκοκύπριους ή για έργα σε τουρκοκρατούμενες περιοχές.

Μεταφορά κερδών από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2013 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €89,3 εκ, που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2012, σύμφωνα με τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές. Για το έτος 2013 το αντίστοιχο ποσό ήταν €181,4 εκ.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα. Το 2013 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των €679,2 εκ, σε σύγκριση με €628,3 εκ. που καταβλήθηκε το 2012. Σύμφωνα με τη Γενική Λογίστρια, αν ληφθεί υπόψη ότι στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους €116,5 εκ. (€107,2 εκ. για το 2012), που αφορά στο συμπληρωματικό (αναλογικό) μέρος των συντάξεων που καταβάλλεται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς τους συνταξιούχους κρατικούς υπαλλήλους, το οποίο αποκόπηκε από τις συντάξεις που καταβλήθηκαν από την Κυβέρνηση, σημειώθηκε αύξηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων σε σχέση με το 2012 ύψους €41,6 εκ. ή 7,98%. Σύμφωνα με στοιχεία του Τομέα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου, η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των κρατικών υπαλλήλων στους οποίους καταβλήθηκαν συνταξιοδοτικά ωφελήματα λόγω εθελοντικής αφυπηρέτησης από 1081 το 2012 σε 1542 το 2013. Η ορθότητα του υπολογισμού των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων ελέγχεται από την Υπηρεσία μας δειγματοληπτικά πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας (λόγω του ότι ανάκτηση τυχόν υπερπληρωμών που εισπράχθηκαν καλή τη πίστει δεν είναι δυνατή βάσει σχετικής γνωμάτευσης). Μέσα στο 2013 ελέγχθηκαν τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα 76 ατόμων.

Διαδικασία/ενημέρωση Τομέα Συντάξεων από το Αρχείο Πληθυσμού σχετικά με θανάτους συνταξιούχων. Ο Τομέας Συντάξεων έχει πρόσβαση στο Αρχείο Πληθυσμού. Κάθε μήνα, ο Τομέας Συντάξεων αντιπαραβάλλει τους θανάτους από το Αρχείο Πληθυσμού με το μηχανογραφημένο σύστημα των συντάξεων, και εντοπίζονται οι θανόντες συνταξιούχοι. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, εντοπίστηκε αδυναμία στην καταχώρηση θανάτων στο Αρχείο Πληθυσμού, με αποτέλεσμα να μη γίνεται έγκαιρα η διακοπή της καταβολής σύνταξης του δικαιούχου. Όπως μας ενημέρωσε το Γενικό Λογιστήριο, εντοπίστηκαν μόνο τρεις περιπτώσεις οι οποίες καταγγέλλθηκαν στην αστυνομία για το παράπτωμα οικειοποίησης των συντάξεων του θανόντος συνταξιούχου, και ακολούθως ζητήθηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα λήψη νομικών μέτρων για ανάκτηση των υπερπληρωμών που προέκυψαν.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).

Λειτουργία του συστήματος.

- (i) **Πάγιο ενεργητικό.** Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, δεν έχει εφαρμοστεί το υποσύστημα μητρώου πάγιου ενεργητικού. Η εφαρμογή του υποσυστήματος αναμενόταν να

γίνει με την υλοποίηση της αναβάθμισης του συστήματος FIMAS, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2013, χωρίς να ξεκινήσει η εφαρμογή του υποσυστήματος.

- (ii) **Ανάπτυξη νέου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Κυπριακού Δημοσίου (ERP).** Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας είχε κατά το παρελθόν προωθήσει την εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος το οποίο θα αντικαθιστούσε διάφορα πεπαλαιωμένα λογισμικά συστήματα και θα ικανοποιούσε νέες ανάγκες που προέκυπταν από την εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Λόγω της έλλειψης πόρων κατά τα προηγούμενα έτη, δεν αποκτήθηκε ένα τέτοιο σύστημα. Η εφαρμογή του Νόμου περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Ν.20(Ι)/2014, έθεσε επιτακτικότερα την ανάγκη για την απόκτηση ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, το οποίο εκτός από τη λογιστική εργασία, θα μπορεί να υποστηρίξει σε ένα ενοποιημένο περιβάλλον τον καταρτισμό και παρακολούθηση του προϋπολογισμού, τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και την καταβολή των μισθών και συντάξεων.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας για το θέμα αυτό, η Κυπριακή Δημοκρατία λαμβάνει Τεχνική Βοήθεια από το Γερμανικό Υπουργείο Οικονομικών χρηματοδοτεί τις εργασίες μιας εταιρείας συμβούλων οι οποίοι μέχρι στιγμής μελέτησαν τα υφιστάμενα λογισμικά συστήματα και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι πράγματι χρειάζεται η εφαρμογή ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος. Η εργασία των συμβούλων επί του παρόντος συνεχίζεται με τον υπολογισμό του κόστους ενός τέτοιου συστήματος και της μελέτης των μεθόδων με τις οποίες αυτό μπορεί να αποκτηθεί και εφαρμοστεί.

- (iii) **Σχέδιο έκτακτης ανάγκης.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, δεν έχει καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης. Ο καταρτισμός σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από τυχόν καταστροφή, είναι απαραίτητος και, θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες για τη συνέχιση των εργασιών. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, στον σχεδιασμό του ERP έχει περιληφθεί πρόνοια για ετοιμασία Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης.

- (iv) **Εξαγωγή στοιχείων για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων με τη βάση των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων.** Ενόψει του ότι το Γενικό Λογιστήριο προωθεί αλλαγή της βάσης ετοιμασίας των λογαριασμών της Κυβέρνησης, από τη βάση εισπράξεων και πληρωμών στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων και, προς τούτο, έχει υποβάλει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, εκφράσαμε την άποψη ότι ενδείκνυται κατά την ανάπτυξη του ERP, όπως ληφθούν υπόψη και τα στοιχεία που απαιτούνται για την αλλαγή της πιο πάνω λογιστικής βάσης. Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Φεβρουάριο 2013 την πιο πάνω πρόταση και συστάθηκε για το σκοπό αυτό, καθοδηγητική επιτροπή.

Αποπληρωμή προκαταβολών - Αποκοπή κρατικής χορηγίας. Στις 31.12.2013, το σύνολο των προκαταβολών του Γενικού Λογιστηρίου, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, ήταν €67.763.201, σε σύγκριση με €53.862.611 στις 31.12.2012. Επειδή υπάρχουν προκαταβολές, οι οποίες παραμένουν για πολλά χρόνια ανείσπρακτες, εισηγηθήκαμε και έγινε αποδεκτό όπως, στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται κρατική χορηγία και ταυτόχρονα υπάρχουν ληξιπρόθεσμες προκαταβολές, αποκόπτεται από την κρατική χορηγία το οφειλόμενο ποσό της προκαταβολής. Η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας μάς ανέφερε ότι, οι υφιστάμενες προκαταβολές δεν αφορούν οργανισμούς που λαμβάνουν κρατική χορηγία.

Πληρωμές λόγω εγγυήσεων. Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται και ποσά, που όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις μας, το κράτος πλήρωσε λόγω εγγυήσεων για δάνεια που σύναψαν Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, εταιρείες και ιδιώτες, η είσπραξη των οποίων εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας των χρημάτων αυτών. Το Γενικό Λογιστήριο, αμέσως μετά την πληρωμή των εγγυήσεων, προέβη σε ενημέρωση του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργείου, το οποίο έχει την ευθύνη για τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των οφειλετών.

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.1 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Λόγω της σοβαρής έλλειψης προσωπικού της Υπηρεσίας μας, μεγάλος αριθμός Μονάδων της Εθνικής Φρουράς δεν έχει ελεγχθεί για σειρά ετών.

Κτιριακές εγκαταστάσεις και στεγαστικές ανάγκες Υπουργείου Άμυνας. Η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς ανήλθε, κατά το 2013, στις €700.499 (2012: €758.210).

Το Υπουργείο Άμυνας στεγάζει τα Τμήματα/Υπηρεσίες/Διευθύνσεις του σε έξι διαφορετικά κτίρια και επισημάναμε ότι, πέραν της υψηλής δαπάνης για ενοίκια, η στέγαση σε μεγάλο αριθμό κτιρίων επιφέρει σημαντικό λειτουργικό/διοικητικό κόστος. Το Υπουργείο Άμυνας, κατόπιν έγκρισης του Φορέα Στέγασης Κυβερνητικών Υπηρεσιών, δημοσίευσε πρόσκληση ενδιαφέροντος για εξεύρεση και ενοικίαση νέου κτιρίου, για συστέγαση όλων των Τμημάτων του Υπουργείου και του ΓΕΕΦ. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, μας πληροφόρησε ότι, μετά από διεκδικήσεις τα ενοίκια έχουν μειωθεί περαιτέρω, από €441.181 σε €403.601, ενώ οι προσπάθειες για περαιτέρω μείωση συνεχίζονται.

Σύσταση: Να επισπευτούν οι διαδικασίες για εξεύρεση κατάλληλου κτιρίου για στέγαση όσο το δυνατό περισσότερων Τμημάτων του Υπουργείου και του ΓΕΕΦ.

Στρατιωτικό προσωπικό Υπουργείου Άμυνας. Διαπιστώσαμε ότι, ενώ το πολιτικό προσωπικό που υπηρετεί στο κτίριο της Διοίκησης του Υπουργείου Άμυνας αυξήθηκε, εντός του 2013, κατά τρία άτομα ή ποσοστό 7,3%, το στρατιωτικό προσωπικό που υπηρετεί στο ίδιο κτίριο αυξήθηκε κατά 10 άτομα ή ποσοστό 31,3%. Αρκετά από τα άτομα αυτά ασχολούνται με μη στρατιωτικής φύσης καθήκοντα, γεγονός που δεν συνάδει με τις επικαλούμενες, σε σχετική Πρόταση του Υπουργείου Άμυνας προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για τον καθορισμό του αριθμού των εισακτέων στις Στρατιωτικές Παραγωγικές Σχολές για το 2013, ελλείψεις και προβλήματα στη λειτουργία των Διοικήσεων-Επιτελείων και Μονάδων. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, η μελέτη αναδόμησης του Υπουργείου αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2015. Επιπρόσθετα, έχουν πραγματοποιηθεί μεταθέσεις, με στόχο τη μείωση του αριθμού του στρατιωτικού προσωπικού στο Υπουργείο Άμυνας κατά 30% περίπου.

Σύσταση: Ο αριθμός στρατιωτικών που υπηρετούν στο Υπουργείο να τύχει επαναξιολόγησης και να διατηρηθεί εκεί μόνο το απαραίτητο στρατιωτικό προσωπικό.

Μηχανογράφηση Υπουργείου Άμυνας και Εθνικής Φρουράς. Παρατηρήσαμε μεγάλη στασιμότητα στην προώθηση της μηχανογράφησης του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς (Τομέας Έργων, κοστολόγια, σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών, αποθήκης φαρμακείου του Στρατιωτικού Νοσοκομείου και Αποθήκης Βάσεως Υγειονομικού Υλικού), με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αδυναμίες στην παροχή αξιόπιστης πληροφόρησης και να μην επιτυγχάνεται ο εκσυγχρονισμός που θα αποφέρει σημαντική εξοικονόμηση διοικητικού κόστους. Όσον αφορά στα υφιστάμενα μηχανογραφημένα συστήματα, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις μας, πολλά από αυτά εξακολουθούν να παρουσιάζουν αδυναμίες και ελλείψεις (μηχανογραφημένα συστήματα τροφοδοσίας, πληρωτέων ενοικίων, αδειών ανάπαυσης και ασθενείας, μισθοδοσίας εθνοφρουρών, δοσοληψιών Υλικού της Εθνικής Φρουράς). Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, μας πληροφόρησε ότι συμφωνήθηκε με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής

όπως καθοριστούν οι απαιτήσεις των προγραμμάτων, προκειμένου να μελετηθούν και να ληφθεί απόφαση για τον τρόπο υλοποίησής τους.

Σύσταση: Να προωθηθεί, το συντομότερο δυνατό, η ανάπτυξη νέων μηχανογραφημένων εφαρμογών όπου απαιτείται, καθώς και η επίλυση των προβλημάτων, που παρατηρούνται στα υφιστάμενα συστήματα.

2.1.1 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

Επιδόματα εξωτερικού

(α) Συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Πολυεθνική Δύναμη UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon). Με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.11.2007, καταβάλλεται στους Αξιωματικούς που υπηρετούν στην πιο πάνω αποστολή μηνιαίο επίδομα ύψους €3.588 (£2.100), μειωμένο κατά ποσό ίσο με τυχόν απολαβές από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Όπως διαπιστώσαμε, μέχρι τον Ιανουάριο του 2009, το Υπουργείο Άμυνας κατέβαλλε στα επηρεαζόμενα στελέχη ολόκληρο το ποσό του επιδόματος, χωρίς να αφαιρεί το σχετικό ποσό που λάμβαναν από τον ΟΗΕ, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί υπερπληρωμή, σε τρεις Αξιωματικούς, συνολικού ποσού ύψους €52.000 περίπου. Το Υπουργείο προχώρησε, από τον Νοέμβριο του 2009, στη μηνιαία αποκοπή, ύψους €300, από τη μισθοδοσία των εν λόγω Αξιωματικών, με σκοπό την ανάκτηση της υπερπληρωμής. Οι τρεις Αξιωματικοί καταχώρισαν προσφυγές κατά της πιο πάνω ενέργειας και, σύμφωνα με αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ημερ. 5.7.2012 και 26.1.2012, οι δύο προσφυγές πέτυχαν, η πρώτη κυρίως λόγω μη ενημέρωσης του δικαιούχου ως προς οποιαδήποτε υποχρέωση μείωσης του συμφωνηθέντος επιδόματος και η δεύτερη λόγω ελλειπών στοιχείων του σχετικού φακέλου που τέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, και επιστράφηκε σε αυτούς το ποσό που τους είχε αποκοπεί. Η Δημοκρατία δεν καταχώρισε έφεση κατά των πιο πάνω αποφάσεων. Η τρίτη προσφυγή απορρίφθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 31.12.2012 και ο αιτητής καταχώρισε σχετική έφεση, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

Σύσταση: Το Υπουργείο να εξετάσει τις ενδεχόμενες πειθαρχικές ευθύνες για την απώλεια/υπερπληρωμή, από το Δημόσιο, του πιο πάνω ποσού, λόγω αμέλειας υλοποίησης, με ακρίβεια, της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Επισημαίνεται ότι, στην απόφαση του Δικαστηρίου στη μία προσφυγή που πέτυχε, ο Δικαστής αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην «ανεκδιήγητη, πρόχειρη και εντελώς ανεύθυνη στάση του Υπουργείου Άμυνας κατά τον χειρισμό του όλου θέματος».

(β) Συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αποστολή στην EUSEC στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κόνγκο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 4.4.2007, ενέκρινε τη συμμετοχή, στην πιο πάνω αποστολή, ενός Αξιωματικού επιτελή, για περίοδο μέχρι ενός έτους, με επίδομα €3.417 μηνιαίως, ανεξάρτητα από τα καθοριζόμενα επιδόματα εξωτερικού του Υπουργείου Οικονομικών, λόγω του αυξημένου βαθμού κινδύνου και των ανθυγιεινών συνθηκών που επικρατούσαν στην περιοχή της αποστολής. Το Υπουργείο Άμυνας ενημερώθηκε στις 17.5.2007 από τον Βοηθό Αρχηγό της αποστολής ότι, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ημερ. 17.6.2003, καταβαλλόταν στον Αξιωματικό, από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ημερήσια αποζημίωση ύψους €153. Ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφαση του ημερ. 29.8.2007, τερμάτισε την καταβολή επιδόματος στον Αξιωματικό, χωρίς ωστόσο αυτός να ενημερωθεί αμέσως. Στις 25.5.2009, ο εν λόγω Αξιωματικός, καταχώρισε αγωγή εναντίον του Υπουργείου Άμυνας, με απαίτηση την καταβολή αποζημίωσης ίση με το πιο πάνω επίδομα. Κατόπιν σχετικών εισηγήσεων της Νομικής Υπηρεσίας και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, καταβλήθηκε, κατά το 2013, στον εν λόγω Αξιωματικό το δικαιούμενο ποσό

επιδόματος ύψους €30.755, πλέον ποσού €2.000 συν ΦΠΑ, για δικηγορικά έξοδα. Εισηγηθήκαμε όπως τεθεί άμεσα σε εφαρμογή διαδικασία για άμεση ενημέρωση των μελών του στρατού που εκπροσωπούν την Δημοκρατία σε αποστολές στο εξωτερικό, για το ύψος των επιδομάτων που θα τους καταβάλλονται, πριν τη μετάβασή τους στο εξωτερικό και άμεσης ενημέρωσής τους σε περίπτωση διαφοροποίησης των εν λόγω επιδομάτων ενόσω αυτοί υπηρετούν στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου τα πιο πάνω ήδη εφαρμόζονται.

2.1.2 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Επιτάξεις/μισθώσεις ιδιωτικής γης για σκοπούς της Εθνικής Φρουράς. Η διασφάλιση τεμαχίων ιδιωτικής γης, για σκοπούς στέγασης στρατοπέδων και χρήσης ως πεδίων βολής ή φυλακίων, επιτυγχάνεται, είτε με τη μίσθωση των τεμαχίων, είτε με την έκδοση Διαταγμάτων Επίταξης, με βάση τους Περί Επιτάξεως για Σκοπούς Άμυνας Νόμους, από τον Υπουργό Άμυνας, στον οποίο έχει εκχωρηθεί η σχετική εξουσία από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η διάρκεια των Διαταγμάτων αυτών είναι για τρία χρόνια, ωστόσο, η πιο πάνω νομοθεσία επιτρέπει την έκδοση νέου Διατάγματος για κάθε περίπτωση, μετά τη λήξη του παλαιού και η διαδικασία αυτή μπορεί να επαναλαμβάνεται για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί για την εξυπηρέτηση αμυντικών αναγκών.

Παρατηρήσαμε ότι για αρκετά τεμάχια, τα οποία χρησιμοποιούνται από την Εθνική Φρουρά, δεν έχουν εκδοθεί Διατάγματα Επίταξης, ούτε καταβάλλονται ενοίκια στους ιδιοκτήτες, αφού δεν είναι καταγεγραμμένα και το Υπουργείο δεν είναι ενήμερο για τη χρήση τους. Ως αποτέλεσμα, το Υπουργείο καταβάλλει, κατά καιρούς, αναδρομικά ενοίκια για τεμάχια, τα οποία χρησιμοποιούνταν για χρόνια, αλλά περιήλθαν, αργότερα μέχρι και 40 χρόνια, στην αντίληψή του.

Επίσης, διαπιστώσαμε και πάλι αδυναμίες και παραλείψεις ως προς την παρακολούθηση των Διαταγμάτων Επίταξης, με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η έγκαιρη επιστροφή επιταγμένων τεμαχίων για τα οποία λαμβάνεται απόφαση για αποδέσμευσή τους, στους ιδιοκτήτες τους, με συνεπακόλουθο αυτοί να στερούνται την περιουσία τους, για μεγαλύτερο διάστημα από ό,τι απαιτούν οι αμυντικές ανάγκες.

Σύσταση: Να προωθηθεί η δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου επιτάξεων/απαλλοτριώσεων/ ενοικίων, αφού αυτό θα υποβοηθήσει την παρακολούθηση των Διαταγμάτων Επίταξης. Σημειώνεται ότι αυτό αποτελεί και δέσμευση του Υπουργείου Άμυνας προς την Επίτροπο Διοικήσεως.

Κατανάλωση νερού και συλλογή σκυβάλων. Η δαπάνη για κατανάλωση νερού και συλλογή σκυβάλων, από τις εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς, για το έτος 2013, ανήλθε στα €593.634 (2012: €589.307) και €343.030 (2012: €351.211), αντίστοιχα.

Όπως αναφέραμε εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεσή μας, παρατηρούνται υπερχρεώσεις στα τέλη που χρεώνουν οι Τοπικές Αρχές για την κατανάλωση νερού και συλλογή σκυβάλων από τα υποστατικά της Εθνικής Φρουράς. Παρόλο ότι το Υπουργείο Άμυνας, με επιστολές του ημερ. 4.7.2012 και 10.4.2014, ζήτησε από τον αρμόδιο Έπαρχο όπως εξετάσει τις χρεώσεις της Εθνικής Φρουράς και να μεσολαβήσει για την πιο ορθολογιστική τιμολόγηση, το θέμα ακόμα εκκρεμεί. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, μας πληροφόρησε ότι ζήτησε από τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών τη σύγκλιση σύσκεψης με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, για οριστική διευθέτηση του θέματος.

Σύσταση: Το Υπουργείο Άμυνας να λάβει άμεσα μέτρα για επίλυση του θέματος χωρίς άλλη καθυστέρηση.

Λέσχες Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς και Κέντρο Αποκατάστασης Απωλειών Υγείας (ΚΑΑΥ). Οι Λέσχες συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Άμυνας και η λειτουργία τους διέπεται από σχετική Πάγια Διαταγή του ΓΕΕΦ. Σήμερα λειτουργούν στην Εθνική Φρουρά πέντε Λέσχες (Λευκωσία, Λεμεσό, Πάφο,

Κακοπετριά και Παραλίμνι). Όλες οι Λέσχες, πλην της Πάφου, στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα υποστατικά. Η λειτουργία του ΚΑΑΥ Κιτίου διέπεται επίσης από Πάγια Διαταγή, σύμφωνα με την οποία αυτό έχει αποστολή, στον πόλεμο, την αποκατάσταση των απωλειών υγείας του προσωπικού της Εθνικής Φρουράς και, στην ειρήνη, την εξυπηρέτηση του στρατιωτικού προσωπικού και λοιπών δικαιούχων από πλευράς στέγης, διατροφής και ψυχαγωγίας. Στο ΚΑΑΥ λειτουργεί μαγειρείο/εστιατόριο, κυλικείο και 15 οικίες/διαμερίσματα. Επιπρόσθετα, υπάρχουν τρεις οικίες/διαμερίσματα για αποκλειστική χρήση από τον Υπουργό Άμυνας, Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς και Διοικητή ΚΑΑΥ, αντίστοιχα.

Οι Λέσχες και το ΚΑΑΥ στελεχώνεται τόσο από προσωπικό της Εθνικής Φρουράς, όσο και από εθνοφρουρούς. Από επισκόπηση των δαπανών και εσόδων τους παρατηρήσαμε ότι, κατά το 2013, οι συνολικές εισπράξεις ανήλθαν σε €474.701 και το αντίστοιχο κόστος τροφής και ποτών ανήλθε σε €400.471, με αποτέλεσμα οι Λέσχες και ΚΑΑΥ να παρουσιάζουν συνολικό «κέρδος» ύψους €74.230, το οποίο, βάσει της ΚΔΠ 27/91, διατέθηκε σε ποσοστό 40%, στο ΓΕΕΦ και το υπόλοιπο 60% παρέμεινε στις ΛΑΕΦ/ΚΑΑΥ. Επισημάναμε και πάλι ότι το πιο πάνω ποσό ουδόλως μπορεί να χαρακτηριστεί ως «κέρδος» αφού για τον υπολογισμό του δεν λήφθηκαν υπόψη τα λειτουργικά έξοδα των Λεσχών και ΚΑΑΥ, όπως μισθοί, ηλεκτρισμός, τηλέφωνα, νερό και σκύβαλα. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έξοδά τους, συνολικού ποσού ύψους €1.268.054, διαπιστώσαμε ότι, κατά το 2013, δεν πραγματοποιήθηκε κέρδος, αλλά συνολική ζημιά ύψους περίπου €1.193.826, η οποία επιβάρυνε τον Προϋπολογισμό του Υπ. Άμυνας.

Διάθεση κερδών ΚΨΜ. Σύμφωνα με τους Περί Συγκροτήσεως, Λειτουργίας και Διαχειρίσεως των Κέντρων Ψυχαγωγίας Μονάδων (ΚΨΜ) Κανονισμούς της Εθνικής Φρουράς του 1991 έως 2002, τα αγοραζόμενα είδη ΚΨΜ πωλούνται με κέρδος, το οποίο καθορίζεται με Διαταγή του Αρχηγού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 15, το 40% του κέρδους από τη λειτουργία των ΚΨΜ, των Λεσχών Αξιωματικών, του Σπιτιού του Εθνοφρουρού (ΣΤΕ), του Κέντρου Αποκατάστασης Απωλειών Υγείας (ΚΑΑΥ) και του Πρατηρίου Εθνικής Φρουράς (ΠΑΕΦ) αποδίδεται στο ΓΕΕΦ για κάλυψη έκτακτων αναγκών του ΓΕΕΦ ή των Μονάδων της Εθνικής Φρουράς, κατά την κρίση του Αρχηγού, και το υπόλοιπο 60% παραμένει στη Μονάδα, για τη δημιουργία ικανού κεφαλαίου, προς κάλυψη των αναγκών λειτουργίας του ΚΨΜ και τη διενέργεια μικροδαπανών για τις ανάγκες της Μονάδας.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στη Διαχείριση Πόρων του ΓΕΕΦ, κατά το 2013, το σύνολο των κερδών των πιο πάνω ανήλθε στις €800.510, εκ των οποίων τα €320.204 (40%) αποδόθηκαν στο ΓΕΕΦ και τα €480.306 (60%) παρέμειναν στις Μονάδες. Διαπιστώσαμε ότι τα κέρδη αυτά χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό, για κάλυψη αναγκών για τις οποίες υπάρχουν σχετικά Κονδύλια στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου, τα οποία κρίνονται από το Υπουργείο και το ΓΕΕΦ ως ανεπαρκή.

Είναι άποψη της Υπηρεσίας μας ότι η πρακτική αυτή καταστρατηγεί τις έννοιες του Προϋπολογισμού και της δημοσιονομικής πειθαρχίας και ενδεχομένως να είναι και αντισυνταγματική αφού το άρθρο 165 του Συντάγματος καθορίζει ότι «πάν έσοδον και πάν χρηματικόν ποσόν καθ' οιονδήποτε τρόπον συλλεγόμενον ή εισπραττόμενον υπό της Δημοκρατίας κατατίθεται, τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και των νόμων, εις λογαριασμόν του Δημοσίου καλούμενον "λογαριασμός παγίου ταμείου της Δημοκρατίας"».

Σύσταση: Τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών και της Πάγιας Διαταγής, ώστε τα έσοδα από τα ΚΨΜ να κατατίθενται στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας

Εγκαταστάσεις και έργα στρατωνισμού. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου εξέτασε, σε συνεδρία της ημερ. 3.12.2013, τις αναφορές της Ετήσιας Έκθεσής μας για το 2011 που αφορούσαν στο Υπουργείο Άμυνας. Ένα από τα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσε σε εγκαταστάσεις και έργα στρατωνισμού τα οποία, σε σύντομο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωσή τους, εγκαταλείφθηκαν ή μετατράπηκαν για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς.

Κατά τη συζήτηση του θέματος, ο τέως Υπουργός Άμυνας ανέφερε ότι είχε δώσει οδηγίες για διεξαγωγή σχετικής έρευνας για το θέμα, η οποία δεν είχε ακόμα ολοκληρωθεί. Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός Άμυνας, η υπό αναφορά έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη.

Μονάδες Εθνικής Φρουράς. Κατά τον έλεγχο Μονάδων της Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες και ελλείψεις:

(α) Αποθήκες Οπλισμού και Πυρομαχικών. Παρατηρήσαμε ότι απόθεμα οπλισμού και πυρομαχικών σε ορισμένες Μονάδες της Εθνικής Φρουράς εξακολουθεί να τηρείται σε αποθήκες εντός των στρατοπέδων, στις οποίες δεν υπάρχει εγκατεστημένο σύστημα συναγερμού. Διαπιστώσαμε επίσης περιπτώσεις όπου εγκαταστάσεις στρατοπέδων γειτνιάζουν με αποθήκες καυσίμων της Εθνικής Φρουράς, καθώς και με οικίες και πρατήριο καυσίμων, γεγονός που ελλοχεύει κινδύνους, τόσο αναφορικά με την ασφάλεια των αποθηκών όσο και των οικιών και των κατοίκων που γειτνιάζουν. Επίσης, χρησιμοποιούνται για αποθήκευση πυρομαχικών επιφανειακές αποθήκες και υπόστεγα κατασκευασμένα από τσίγκο, γεγονός που ενδεχομένως να εγκυμονεί κινδύνους, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών.

Το ΓΕΕΦ μάς πληροφόρησε ότι λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα και δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, μας πληροφόρησε ότι το ΓΕΕΦ, έδωσε οδηγίες στους εμπλεκόμενους, για την αποτελεσματική και συνεχή εφαρμογή της σύστασης της Υπηρεσίας μας.

Σύσταση: Θα πρέπει όλες οι εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς να αξιολογηθούν και όπου κριθεί ότι ελλοχεύει κίνδυνος, να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα. Η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνει με δομημένο τρόπο και να καταγραφεί ώστε να μπορεί να ελεγχθεί εκ των υστέρων ότι όντως έγινε.

(β) Αποθήκη Βάσεως Υγειονομικού Υλικού (ΑΒΥΥ) - Δικαιούχοι ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και χορήγησης φαρμάκων. Όπως αναφέραμε εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεσή μας, παρέχεται δωρεάν ιατροφαρμακευτική και οδοντιατρική περίθαλψη στους γονείς των δικαιούχων (μόνιμων στελεχών που ευρίσκονται σε ενεργό υπηρεσία και εν αποστρατεία, πολιτικού προσωπικού της Εθνικής Φρουράς και του Υπουργείου Άμυνας), ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση. Επισημάναμε ότι, όσο αφορά στους δημόσιους υπαλλήλους, σύμφωνα με τους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικούς) Κανονισμούς του 2000 έως 2007, οι γονείς των δημοσίων υπαλλήλων δεν περιλαμβάνονται στους δικαιούχους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Σύσταση: Να γίνει επανεξέταση του όλου θέματος, και τουλάχιστον εξαίρεσης από τους έμμεσους δικαιούχους, των γονέων των άμεσα δικαιούχων.

Αλλαγές σε έργα της Εθνικής Φρουράς. Παρατηρήθηκε ότι, συχνά, το ΓΕΕΦ/Διοικήσεις των Μονάδων, ζητούσαν εκ των υστέρων διάφορες αλλαγές/προσθήκες στις συμβάσεις έργων, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην ολοκλήρωσή τους και την αύξηση του κόστους. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας επανέλαβε προηγούμενες εισηγήσεις της, όπως στο στάδιο πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, να επικαιροποιούνται οι μελέτες σε συνεννόηση με το ΓΕΕΦ/Διοικήσεις των Μονάδων, ώστε να εκλείψει το πρόβλημα. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, με επιστολή του προς το ΓΕΕΦ ημερ. 30.7.2014, ζήτησε όπως ενημερωθούν όλες οι Μονάδες για τις παρατηρήσεις/εισηγήσεις μας, και να ενεργούν ανάλογα.

Σύσταση: Να καθοριστεί αξιόπιστη διαδικασία επικαιροποίησης των μελετών πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών.

2.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης και η Μετεωρολογική Υπηρεσία, καθώς και όλα τα Επαρχιακά Γραφεία των Τμημάτων του Υπουργείου, δεν κατέστη δυνατό να ελεγχθούν, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού της Υπηρεσίας μας.

2.2.1 ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Δημοπράτηση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου. Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο για υλοποίηση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος. Το σύστημα θέτει ανώτατο όριο για τις συνολικές επιτρεπόμενες εκπομπές, αλλά, εντός του ορίου αυτού, επιτρέπει στους συμμετέχοντες στο σύστημα να εμπορεύονται δικαιώματα κατά βούληση. Για κάθε περίοδο εμπορίας, τα κράτη μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια κατανομής, στα οποία καθορίζονται οι συνολικές εκπομπές τους, η κατανομή δωρεάν δικαιωμάτων σε εγκαταστάσεις της χώρας τους, και το μερίδιο των δικαιωμάτων που θα διατίθεται μέσω πλειστηριασμού.

Ο πλειστηριασμός των δικαιωμάτων που δεν κατανέμονται δωρεάν καθορίζεται στον περί θέσπισης Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων του Θερμοκηπίου Νόμο του 2011 (Ν.110(Ι)/2011), σύμφωνα με τον οποίο, το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), μετά από πρόταση της αρμόδιας Αρχής, αποφασίζει τη χρήση των εσόδων από τη δημοπράτηση των δικαιωμάτων, το τουλάχιστον 50% των οποίων πρέπει να διατίθεται για καθορισμένες περιβαλλοντικές δράσεις. Η Κύπρος δημοπράτησε για πρώτη φορά εντός του 2012 δικαιώματα που αφορούσαν στην περίοδο εμπορίας 2013-2020, με ανάθεση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ως πλειστηριαστή, για ποσότητες που αντιστοιχούν στα δικαιώματα του 2013. Τα συνολικά έσοδα για την Κυπριακή Δημοκρατία ανήλθαν σε €1.928.000.

Για τη χρηστή διοίκηση και κατανομή των εσόδων αυτών, το Τμήμα υπέβαλε, μέσα στο 2013, πρόταση και σχέδιο καταστατικού για το «Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος και Πράσινης Ανάπτυξης», για προώθηση στο ΥΣ, ωστόσο η Υπηρεσία μας, εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις για σύσταση ξεχωριστού νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, κάτι που συνεπάγεται επιπρόσθετο κόστος στο Κράτος (προσωπικό, γραφεία κλπ.), και εισηγήθηκε τη σύσταση Διαχειριστικής Επιτροπής. Ως αποτέλεσμα των επισημάνσεων μας, η Αρμόδια Αρχή υπέβαλε εκ νέου Πρόταση στο ΥΣ, η οποία εγκρίθηκε στις 19.12.2013, που προνοεί, μεταξύ άλλων, την εγκαθίδρυση τετραμελούς Διαχειριστικής Επιτροπής, στο Υπουργείο ΓΦΠΠ, η οποία θα συμβουλεύει την Κυβέρνηση για τη χρηστή και ορθολογιστική διάθεση των εισπράξεων από τις δημοπρατήσεις των υπό αναφορά δικαιωμάτων. Όπως πληροφορηθήκαμε, βρίσκονται σε εξέλιξη η ετοιμασία του εγχειριδίου λειτουργίας της Επιτροπής και των διαδικασιών διαχείρισης και επιλογής έργων για χρηματοδότηση, ενώ παράλληλα η Διαχειριστική Επιτροπή προετοιμάζει κατάλληλες εισηγήσεις μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού για χρηματοδότηση επιλεγμένων δράσεων για την περίοδο 2014 – 2020, για έγκριση από το ΥΣ. Επισημαίνεται, ότι από τον πιο πάνω Νόμο απορρέουν και άλλες υποχρεώσεις, όπως η ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), του κοινού και της Βουλής των Αντιπροσώπων για τη χρήση των εσόδων.

Σύσταση: Επίσπευση των κατάλληλων ενεργειών για ρύθμιση των πιο πάνω υποχρεώσεων.

Κυριότερες υποθέσεις εναντίον της Δημοκρατίας, αιτιολογημένες γνώμες/προειδοποιητικές επιστολές από ΕΕ και καταγγελίες που εξετάζονται από την ΕΕ για θέματα περιβάλλοντος.

(α) Εκδίκαση προσφυγής ΕΕ C-340/10 και καταγγελία EU PILOT FILE ref. no. 5385/2013 ENVI. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) με απόφασή του ημερ. 15.3.2012, καταδίκασε την Κυπριακή Δημοκρατία για παράβαση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθότι δεν περιέλαβε την περιοχή της λίμνης

Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ), ανέχεται δραστηριότητες που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της λίμνης Παραλιμνίου και δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους «*Natrix natrix cypriaca*» (νερόφιδο της Κύπρου). Επισημαίνεται επίσης ότι στις 24.7.2013, η ΕΕ ξεκίνησε διαδικασία διερευνητικών ερωτήσεων, αφού έχει γίνει εκ νέου καταγγελία στην ΕΕ για παράβαση, εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας, της υποχρέωσης εκτέλεσης της πιο πάνω απόφασης του ΔΕΕ.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία έχει στείλει απάντηση, ενημερώνοντας σχετικά την ΕΕ για τις εξελίξεις στο θέμα, στην οποία συμπεριλαμβάνονται τα μέτρα που λήφθηκαν για αντιμετώπιση του προβλήματος.

(β) Εκδίκαση προσφυγής ΕΕ C-412/12. Σύμφωνα με την απόφαση του ΔΕΕ, ημερ. 18.7.2013, η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 14 της Οδηγίας 99/31/ΕΚ περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων, με το να μην θέσει εκτός λειτουργίας όλες τις χωματερές που λειτουργούν στην κυπριακή επικράτεια. Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε για τα μέτρα που λαμβάνονται, καθώς και για τα αναμενόμενα χρονοδιαγράμματα για κλείσιμο των χωματερών και συμμόρφωση της Δημοκρατίας με το κοινοτικό κεκτημένο.

(γ) Προειδοποιητική επιστολή/παράβαση αρ. 2014/4091. Η παράβαση αφορά στην αδειοδότηση ανάπτυξης που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, γήπεδα γκολφ και επαύλεις στην περιοχή «Πόλις-Γιαλιά» (ΤΚΣ, μέρος του δικτύου «Natura 2000»), χωρίς να έχουν τηρηθεί οι υποχρεώσεις του άρθρου 6(3) της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και την έλλειψη λήψης των αναγκών των θαλασσίων χελωνών *Caretta caretta* και *Chelonia mydas* στην περιοχή του κόλπου της Χρυσοχούς. Η ΕΕ επισημαίνει διάφορες αδυναμίες στις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Δέουσας Εκτίμησης. Εκτενέστερη αναφορά γίνεται στην Έκθεσή μας για τη διαχείριση των παραλιών της Κύπρου, περίληψη της οποίας περιλαμβάνεται στην ενότητα «Διαχειριστικοί Έλεγχοι» της παρούσας Έκθεσης.

2.2.2 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΔΑΤΩΝ

Αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης.

(α) Παραγωγή - κόστος. Το κόστος αγοράς νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης, για το 2013, ανήλθε σε €30,7 εκ. πλέον ΦΠΑ και αντιπροσωπεύει την αξία 10,9 εκ. κ.μ. νερού, σε σύγκριση με €34,17 εκ. για 17,4 εκ. κ.μ. το 2012. Η αύξηση στο μέσο κόστος παραγωγής του αφαλατωμένου νερού, από €1,96/κ.μ. το 2012 σε €2,82/κ.μ. το 2013, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι μονάδες αφαλάτωσης Πάφου, Επισκοπής, Βασιλικού και Γαρύλλης τέθηκαν σε εφεδρεία και παρόλο που δεν παρήξαν νερό καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, είχαν συνολικό κόστος στο Κράτος ύψους €16 εκ.

Ο Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε ότι, παρά το γεγονός ότι με βάση τις σημερινές καταναλώσεις νερού οι μονάδες αφαλάτωσης έχουν μεγαλύτερη δυναμικότητα από τις ανάγκες ύδρευσης, τα κυβερνητικά συστήματα ύδρευσης επεκτείνονται και αναβαθμίζονται ώστε να εξυπηρετήσουν περιστατικές Κοινότητες και τουριστικές περιοχές, που σήμερα αντιμετωπίζουν προβλήματα επάρκειας νερού.

Σύσταση: Να ενταθούν οι προσπάθειες για βέλτιστη αξιοποίηση των μονάδων αφαλάτωσης, σε συνάρτηση με την ορθολογιστική διαχείριση των αποθεμάτων νερού στα φράγματα, μέσω της εφαρμογής του Σχεδίου Διαχείρισης Ξηρασίας.

(β) Κινητή μονάδα αφαλάτωσης Πάφου. Το συμβόλαιο λειτουργίας της κινητής μονάδας αφαλάτωσης Πάφου, η οποία βρισκόταν σε εφεδρεία από τις 12.4.2011, έληξε στις 22.11.2013. Η συνολική δαπάνη της κατά την περίοδο εφεδρείας ανήλθε σε €19.873.000.

Σημειώνεται ότι, κατόπιν Πρότασης του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ), το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 26.2.2009, την αύξηση της δυναμικότητας της πιο πάνω μονάδας από 20.000 σε 30.000 κ.μ. νερού την ημέρα. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την επιφύλαξη της για την πιο πάνω Απόφαση, καθώς, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία κατά την υποβολή της σχετικής Πρότασης, οι ποσότητες νερού που θα μπορούσαν να αντληθούν από γεωτρήσεις, σε συνδυασμό με την αρχική δυναμικότητα της μονάδας, επαρκούσαν για κάλυψη των αναγκών της Επαρχίας. Επισήμανε επίσης ότι, τρεις εβδομάδες πριν την υπογραφή της συμφωνίας, τα αποθέματα νερού στα φράγματα της Πάφου αρκούσαν για κάλυψη των αναγκών ύδρευσης για τα επόμενα τρία χρόνια. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) ημερ. 20.11.2013, προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΦΠΠ, η Απόφαση για αύξηση της δυναμικότητας της μονάδας λήφθηκε χωρίς την εισήγηση του ΤΑΥ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω ενέργειες, καθώς και το πού ψηλό κόστος εφεδρείας της μονάδας, η οποία τελικά λειτούργησε μόνο για πέντε μήνες, το Υπουργικό Συμβούλιο ανέθεσε στον Υπουργό ΓΦΠΠ όπως διορίσει ερευνώντα λειτουργό για διερεύνηση του θέματος.

Σύσταση: Η κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης θα πρέπει να γίνεται στη βάση τεχνοοικονομικής μελέτης, η οποία, να καταδεικνύει τη δυναμικότητα και το είδος τους βάσει επιστημονικών παρατηρήσεων.

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) Γενικά. Τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος ανήλθαν, στις 31.12.2013, σε €149,5 εκ., πλέον τόκων ύψους €34,2 εκ., σε σύγκριση με €156,1 εκ., πλέον τόκων ύψους €34,1 εκ. στις 31.12.2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €6,4 εκ. ή ποσοστό 3,3%. Η μείωση οφείλεται, κυρίως, στη διαγραφή της οφειλής του Δήμου Γερμασόγειας, ύψους €13,5 εκ., μετά από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, στα πλαίσια της ένταξής του στα όρια υδροδότησης του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού. Τα σημαντικότερα ποσά οφείλονται από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, καθώς και από αριθμό Τοπικών Αρχών, οι οποίες τιμολογούν το νερό στους καταναλωτές τους και εισπράττουν την αξία του, χωρίς ωστόσο να καταβάλλουν το κόστος αγοράς του στο ΤΑΥ.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες για μείωση των καθυστερημένων εσόδων. Θα πρέπει επίσης να προωθηθεί άμεσα η εφαρμογή της πρόσφατης νομοθετικής ρύθμισης για καταχώριση των εσόδων των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από την πώληση νερού, σε ειδικό άρθρο του Προϋπολογισμού τους, τα οποία θα διατίθενται μόνο για σκοπούς προμήθειας και διαχείρισης νερού.

(β) Συμψηφισμός οφειλών. Κατά τη διενέργεια του ετήσιου ελέγχου του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) από την Υπηρεσία μας, εντοπίστηκαν πέραν των 2.000 περιπτώσεων γεωργών που έλαβαν εντός του 2014 συνολική εκταρική επιδότηση ύψους €5.792.421, οι οποίοι όφειλαν στο ΤΑΥ, στις 31.12.2013, συνολικό ποσό, εξαιρουμένων των τόκων, ύψους €3.060.772. Εντοπίσαμε επίσης 378 περιπτώσεις γεωργών, με οφειλές ύψους €1.264.863 (πλέον τόκους) προς το ΤΑΥ, οι οποίοι έλαβαν αποζημιώσεις από τον ΟΓΑ ύψους €2.065.997 κατά την περίοδο 1.1.2013 – 13.6.2014.

Σύσταση: Το ΤΑΥ, σε συνεργασία με τον ΟΑΠ και τον ΟΓΑ, να μελετήσει είτε το ενδεχόμενο συμψηφισμού των ποσών που λαμβάνουν οι γεωργοί από τον ΟΑΠ/ΟΓΑ με τυχόν οφειλές προς το ΤΑΥ για παραχώρηση νερού άρδευσης, είτε τη συμπερίληψη πρόνοιας που να καθιστά υποχρεωτική την υποβολή σχετικής δήλωσης για εξόφληση οφειλών που θα εκδίδεται από το ΤΑΥ, μαζί με την αίτηση ενίσχυσης/αποζημίωσης.

Παραγωγή και διαχείριση νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων. Κατά το 2013 παρήχθησαν από τους αστικούς σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων 28,3 εκ. κ.μ. ανακυκλωμένου νερού (περιλαμβανομένης της παραγωγής του σταθμού στη Μια Μηλιά, ποσότητας 8,5 εκ. κ.μ.), από τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για άρδευση μόνο 9,1 εκ. κ.μ. Η αδυναμία του Τμήματος να διαθέσει το ανακυκλωμένο νερό, αποδίδεται κυρίως στην έλλειψη της απαραίτητης υποδομής, λόγω οικονομικών περιορισμών. Το Τμήμα διευκρίνισε ότι, για αξιοποίηση του ανακυκλωμένου νερού που παράγεται από τον σταθμό επεξεργασίας λυμάτων Μιας Μηλιάς απαιτούνται πρόσθετα έργα υποδομής για τη μεταφορά του προς τις ελεύθερες περιοχές.

Το ΤΑΥ έχει ήδη κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου αναφορικά με την αύξηση των ποσοτήτων ανακυκλωμένου νερού και τα προβλήματα διάθεσης, που αναμένονται να προκύψουν με την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης του αποχετευτικού συστήματος Λάρνακας, και προωθεί ενέργειες για εξασφάλιση συγχρηματοδότησης έργων από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύσταση: Να προωθηθούν ενέργειες για καλύτερη αξιοποίηση του ανακυκλωμένου νερού που παράγεται, ώστε να αποδεσμεύεται το αποθηκευμένο νερό στα φράγματα για άλλες χρήσεις.

Κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων. Παρόλο που το Τμήμα πρότεινε την περίληψη πρόνοιας ύψους €131,3 εκ. στον Προϋπολογισμό του 2013, για υλοποίηση των απαιτούμενων κατασκευαστικών έργων, δεν εγκρίθηκε σχετική δαπάνη στον Προϋπολογισμό 2013. Οι συνολικές υποχρεώσεις του κράτους έναντι των Συμβουλίων, περιλαμβανομένων των έργων που έχουν εκτελεστεί, ανέρχονται στα €366 εκ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 16.5.2012, ενέκρινε τη σύναψη δανείων από τα αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων, με κυβερνητική εγγύηση, για κάλυψη των οφειλών του κράτους για έργα που εκτελέστηκαν ή προγραμματίζονται να εκτελεστούν από τα Συμβούλια. Σύμφωνα με την Απόφαση, το τοκοχρεολύσιο θα πληρώνεται ετησίως από το κράτος. Ωστόσο, κανένα Συμβούλιο δεν κατάφερε να εξασφαλίσει δάνειο για τον πιο πάνω σκοπό και ως εκ τούτου παρατηρείται σοβαρότατη καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων, με κίνδυνο επιβολής προστίμων από την Ευρωπαϊκή Ένωση για μη ικανοποίηση των υποχρεώσεων του Κράτους βάσει της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, για κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων σε όλες τις Κοινότητες με πληθυσμό πέραν των 2.000 κατοίκων.

Σύσταση: Να προωθηθούν ενέργειες για εξεύρεση πιστώσεων με στόχο την ολοκλήρωση των κατασκευών και τη συμμόρφωση του Κράτους με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, οι οποίες αφορούν στην κυβερνητική συνεισφορά έναντι των δαπανών κατασκευής μέρους των σταθμών, που διενεργούνται από τα Συμβούλια εκ μέρους του Κράτους, για εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, και τις μονάδες παραγωγής τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού, αντιπλημμυρικών έργων, καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας. Επιπρόσθετα, μέχρι σήμερα δεν επιτεύχθηκε οποιαδήποτε πρόοδος αναφορικά με τον καθορισμό μοναδιαίας τιμής

αγοράς του ανακυκλωμένου νερού από όλα τα αποχετευτικά συστήματα, κατ' επίκληση υπερβολικού φόρτου εργασίας του Τμήματος.

Σύσταση: Να προωθηθούν οι απαραίτητες ενέργειες για διευθέτηση των οικονομικών διαφορών και τον καθορισμό μοναδιαίας τιμής αγοράς του ανακυκλωμένου νερού.

Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη θέσπιση πλαισίου Κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων. Για υλοποίηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 9.6.2011, το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού, ενώ συνεχίζονται οι διαδικασίες εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων που ετοιμάστηκε βάσει της Οδηγίας. Σύμφωνα με την Οδηγία, όλα τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα θα έπρεπε να ήταν έτοιμα προς εφαρμογή το αργότερο μέχρι το τέλος του 2012, ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των παρουσών δημοσιονομικών δυσχερειών, αποφασίστηκε η παράταση της υλοποίησης των μέτρων που συνδέονται με σημαντική οικονομική δαπάνη, μέχρι το 2015.

Το ΤΑΥ, με επιστολή του ημερ. 4.9.2013 προς τη ΓΔ του Υπουργείου ΓΦΠΠ, τονίζει ότι, λόγω των μεγάλων περικοπών στους ετήσιους Προϋπολογισμούς, είναι εξαιρετικά δύσκολο έως αδύνατο να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα της Οδηγίας, με ορατό τον κίνδυνο να επιβληθούν χρηματικές κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην ίδια επιστολή γίνεται εισήγηση όπως ενημερωθεί σχετικά ο Υπουργός ΓΦΠΠ, για ενδεχόμενη προώθηση ενεργειών σε πολιτικό επίπεδο, ώστε να δοθεί ελαστικότητα στα χρονοδιαγράμματα εφαρμογής της Οδηγίας.

Σύσταση: Να προωθηθούν οι απαραίτητες ενέργειες για εξασφάλιση παράτασης των χρονοδιαγραμμάτων εφαρμογής της Οδηγίας στην Κύπρο.

Παράνομα φράγματα/υδροληψίες. Σύμφωνα με τον περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμο, ο Διευθυντής του ΤΑΥ τηρεί αρχείο στο οποίο καταγράφεται κάθε μεγάλος υπερυψωμένος ταμιευτήρας και καθορισμένες πληροφορίες αναφορικά με κάθε ταμιευτήρα. Για σκοπούς τήρησης των πιο πάνω διατάξεων, η Υπηρεσία Κατασκευών του ΤΑΥ τηρεί σχετικό μητρώο, στο οποίο καταγράφονται και μικρότερης χωρητικότητας φράγματα, περιλαμβανομένων των ιδιωτικών και μη αδειοδοτημένων φραγμάτων. Σύμφωνα με το μητρώο, έχουν εντοπιστεί συνολικά 16 παράνομα φράγματα, στις επαρχίες Λευκωσίας, Πάφου και Αμμοχώστου. Όπως πληροφορηθήκαμε, το ΤΑΥ είναι ενήμερο και για την ύπαρξη τριών μη αδειοδοτημένων φραγμάτων στην επαρχία Λεμεσού, τα οποία δεν είναι καταγεγραμμένα στο σχετικό μητρώο. Πέραν του μητρώου ταμιευτήρων, βρίσκεται σε εξέλιξη και η καταγραφή όλων των εκτροπών παγκύπρια.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να προχωρήσει στην πλήρη ενημέρωση των σχετικών μητρώων και στην εξέταση των περιπτώσεων μη αδειοδοτημένων φραγμάτων και εκτροπών, και να λάβει απόφαση για τον χειρισμό τους.

Ενοικίαση Κτιρίου για Στέγαση των Κεντρικών Γραφείων και του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ). Η συμφωνία ανάθεσης για την ενοικίαση του κτιρίου υπογράφηκε στις 5.5.2006. Η χρονική διάρκεια ενοικίασης καθορίστηκε στα 50 χρόνια, με ημερομηνία έναρξης στις 6.5.2008 και λήξης στις 5.5.2058. Στην εν λόγω συμφωνία προβλέπεται, μεταξύ άλλων, όπως στα πρώτα 15 χρόνια, την αποκλειστική ευθύνη για τη συντήρηση του κτιρίου θα έχει ο ιδιοκτήτης.

Το ετήσιο ενοίκιο του κτιρίου καθορίστηκε για τα 3 πρώτα χρόνια, στο ποσό των 345.000 Λ.Κ. (€589.468). Για τα υπόλοιπα χρόνια, προβλέπεται ότι το ποσό του ενοικίου θα αναπροσαρμόζεται κάθε τρία χρόνια, με βάση τους μηνιαίους δείκτες ενοικίων που εκδίδονται από το Τμήμα Στατιστικής και Ερευνών και οι οποίοι θα ισχύουν τον τελευταίο μήνα κάθε τριετίας κατά τη λήξη της.

Το ετήσιο ποσό συντήρησης του κτιρίου καθορίστηκε σε 175.000 Λ.Κ. (€299.005) τα πρώτα 5 χρόνια, σε 325.000 Λ.Κ. (€555.296) τα επόμενα 5 χρόνια, και σε 625.000Λ.Κ. (€1.067.876) τα τελευταία 5 χρόνια κατά τα οποία ο ιδιοκτήτης θα έχει την ευθύνη συντήρησης του.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι το κόστος ενοικίου και συντήρησης του πιο πάνω κτιρίου είναι αφενός υπερβολικά ψηλό και, αφετέρου δυσανάλογο των σημερινών αναγκών του Τμήματος. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα αφενός αναζητήσει τρόπους καλύτερης εκμετάλλευσης του κτιρίου και, αφετέρου – στα πλαίσια της γενικής πολιτικής του κράτους για διαπραγμάτευση του ύψους των ενοικίων όλων των κτιρίων, που ενοικιάζει –, καταβληθούν προσπάθειες για μείωση του ενοικίου και του κόστους συντήρησης. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως εξεταστεί ταυτόχρονα και η λύση αγοράς του κτιρίου, κατόπιν ετοιμασίας ανεξάρτητης εκτίμησης της αξίας του και συνυπολογίζοντας το ποσό που καταβλήθηκε μέχρι σήμερα ως ενοίκιο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η απόφαση για ενοικίαση του κτιρίου βασίστηκε στις ανάγκες του ΤΑΥ, λαμβάνοντας υπόψη και τις αυξημένες αρμοδιότητές του, που προέκυπταν από τον Νόμο περί της Ενιαίας Διαχείρισης των Υδάτων καθώς και τη μελέτη αναδιοργάνωσης του ΤΑΥ. Επίσης μας πληροφόρησε ότι η αναδιοργάνωση του Τμήματος δεν ολοκληρώθηκε λόγω της παγοποίησης των προσλήψεων στη δημόσια υπηρεσία και πέραν του 30% των οργανικών θέσεων παραμένουν κενές, ενώ καταβάλλονταν προσπάθειες για μεταστέγαση στο κτίριο άλλων Τμημάτων του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος καθώς και για μείωση του ενοικίου και του κόστους συντήρησης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι θα εξεταζόταν και το ενδεχόμενο αγοράς του κτιρίου, σύμφωνα με την εισήγησή μας.

Τον Απρίλιο 2014, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 8.4.2014, αποφασίστηκε να γίνει επαναδιαπραγμάτευση της σύμβασης ενοικίασης του κτιρίου με στόχο τη μείωση του ύψους του ενοικίου και του κόστους συντήρησης που καταβάλλονταν στους ιδιοκτήτες.

Τον Ιούλιο 2014, κατόπιν της επισήμανσης του Τμήματος Δημοσίων Έργων ότι οι Ιδιοκτήτες δεν είχαν εξασφαλίσει μέχρι τότε Πιστοποιητικό Έγκρισης του κτιρίου, εισηγηθήκαμε με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, όπως ζητηθεί το συντομότερο η συμβουλή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, για τον τρόπο χειρισμού του θέματος καθώς και για τις περαιτέρω ενέργειες του Τμήματος, ή/και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να σταματήσει η παραβίαση της νομοθεσίας ή/και η έκθεση του ΤΑΥ σε οποιονδήποτε κίνδυνο, από την κατοχή και χρήση του κτιρίου χωρίς να έχει εκδοθεί το εν λόγω Πιστοποιητικό. Επιπρόσθετα, με την πιο πάνω επιστολή μας, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Η μη συμπερίληψη πρόνοιας στη σύμβαση ενοικίασης του κτιρίου η οποία να παρέχει το δικαίωμα στο ΤΑΥ αγοράς του κτιρίου, συνυπολογίζοντας το ποσό των ενοικίων μέχρι την ημερομηνία αγοράς του, αποτελούσε σοβαρή παράλειψη, λαμβάνοντας υπόψη και την μεγάλη χρονική περίοδο της σύμβασης ενοικίασης (50 έτη).
- (ii) Το ποσό της ετήσιας συντήρησης του κτιρίου που συμφωνήθηκε για τα πρώτα 15 χρόνια, όταν δηλαδή οι απαιτήσεις/ανάγκες συντήρησης αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό του ποσού που συμφωνήθηκε (ο εξοπλισμός/συστήματα μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων χρήζουν αντικατάστασης μετά τον 15^ο χρόνο) είναι υπερβολικά ψηλό.

- (iii) Η πρόνοια για ανάληψη της συντήρησης του κτιρίου μετά τα 15 πρώτα χρόνια από το ΤΑΥ, δεν ήταν η ενδεδειγμένη, εφόσον το κτίριο είναι ενοικιαζόμενο και, ως εκ τούτου, το ΤΑΥ θα συντηρεί ένα κτίριο του οποίου δεν έχει την ιδιοκτησία, με όλες τις δυσμενείς συνέπειες και προβλήματα που συνεπάγεται κάτι τέτοιο.
- (iv) Δεν έχει προβλεφθεί οποιαδήποτε φόρμουλα προσαρμογής του ενοικίου, με αποτέλεσμα το ύψος του να είναι σήμερα υπερβολικά ψηλό, σε σχέση με τις επικρατούσες τιμές της αγοράς.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει, αντλώντας νομική καθοδήγηση από την Νομική Υπηρεσία, να εξετάσει όλες τις προσφερόμενες λύσεις ώστε, είτε η συμφωνία να βελτιωθεί σημαντικά και να καταστεί ισοβαρής, είτε να τερματιστεί με τρόπο που δεν θα αφήνει το Κράτος εκτεθειμένο.

Κατασκευή Αποχετευτικού Δικτύου στην Παραλιακή Περιοχή Δήμου Σωτήρας και Συμπληρωματικές Εργασίες στην Κοινότητα Φρενάρους. Αρ. Διαγωνισμού ΤΑΥ 4/2014. Τον Ιούλιο 2014, κατόπιν έκδοσης από το Τμήμα Συμπληρωματικού Εγγράφου για τον εν λόγω διαγωνισμό, με το οποίο αποκλείονταν η χρήση προκατασκευασμένων φρεατίων, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα επανεξετάσει τη θέση του με σκοπό να μην αποκλείονται οι Κυπριακές εταιρείες που κατασκευάζουν κατάλληλα προκατασκευασμένα φρεάτια, στις κρίσιμες μάλιστα οικονομικές συνθήκες που διέρχεται ο τόπος, καθορίζοντας στις απαιτήσεις/ προδιαγραφές του διαγωνισμού την ειδική επεξεργασία και τους ελέγχους που θα πρέπει να γίνονται ώστε τα φρεάτια να μην παρουσιάζουν εισροή/εκροή νερού, επιτρέποντας έτσι στους προσφοροδότες να επιλέγουν τον τύπο του φρεατίου που θα προμηθευτούν, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό και μειώνοντας το κόστος, προς όφελος και του δημοσίου.

Τον ίδιο μήνα ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα, ως μελετητής του έργου, έκρινε ότι η βέλτιστη λύση για την εν λόγω σύμβαση ήταν η χρήση φρεατίων χυτών επί τόπου, για αποφυγή προβλημάτων λόγω των τοπογραφικών δεδομένων της περιοχής. Μας πληροφόρησε ωστόσο ότι, σε μελλοντικούς διαγωνισμούς θα συμπεριληφθούν και πάλι στα έγγραφα τους τα προκατασκευασμένα φρεάτια, εκεί όπου οι τεχνικές συνθήκες το επιτρέπουν.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει λάβει μέτρα για διεύρυνση των προδιαγραφών των φρεατίων προς όφελος του ανταγωνισμού και μείωση του κόστους των έργων που εκτελεί.

Αποχετευτικό Σύστημα Ξυλοφάγου. Καταγγελίες Κοινοτικού Συμβουλίου Ξυλοφάγου για Προβλήματα που Δημιουργήθηκαν στο Οδικό Δίκτυο της Κοινότητας από την Κατασκευή του Αποχετευτικού Συστήματος. Αρ. Σύμβασης ΤΑΥ 55/2009. Τον Μάιο 2014, ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου Ξυλοφάγου, με επιστολή του προς την Υπηρεσία μας αναφέρθηκε σε σοβαρά προβλήματα που δημιουργήθηκαν στο οδικό δίκτυο της Κοινότητας, από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος. Τα προβλήματα αυτά, όπως ανέφερε στην επιστολή του ο Κοινοτάρχης, επιδεινώνονταν συνεχώς, προκαλώντας καθιζήσεις στους δρόμους.

Τον Ιούνιο 2014, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος ζητήσαμε όπως ερευνήσει το θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα, παραθέτοντας ταυτόχρονα τα μέτρα που προτίθετο να λάβει για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων.

Τον ίδιο μήνα, ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η τελική παραλαβή του έργου είχε γίνει στις 31.1.2013, ωστόσο ο Ανάδοχος του έργου, παρόλο που η περίοδος ευθύνης ελαττωμάτων είχε παρέλθει, προχωρούσε με επιδιορθώσεις του ασφαλικτού οδοστρώματος των δρόμων, στα σημεία όπου είχαν προκληθεί καθιζήσεις.

Σχεδιασμός, Κατασκευή και Λειτουργία του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων και Συναφών Εργασιών στην Άχνα – Αρ. Διαγωνισμού ΤΑΥ 10/2013. Τον Αύγουστο 2013, κατόπιν μελέτης των εγγράφων/απαιτήσεων του πιο πάνω διαγωνισμού, εισηγηθήκαμε στον Διευθυντή του Τμήματος για σκοπούς ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού και αποφυγής αποκλεισμού προσφοροδοτών εξαιτίας ενδεχόμενης παράλειψης τους να υποβάλουν έστω και ένα έγγραφο/πιστοποιητικό, από τον τεράστιο αριθμό των εγγράφων/ πιστοποιητικών που απαιτούνταν να υποβληθούν με την προσφορά τους, όπως συμπεριληφθούν οι ακόλουθες πρόνοιες στα έγγραφα του διαγωνισμού:

- (i) Η υποβολή των εγγράφων που θα τεκμηριώνουν τις οικονομικές, τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες των οικονομικών φορέων, να προνοείται όπως γίνει, εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος, μόνο από τον επικρατέστερο προσφοροδότη, πριν την υπογραφή της σύμβασης. Στο στάδιο υποβολής της προσφοράς, να απαιτείται η παράθεση των στοιχείων των έργων και η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης ότι τα εν λόγω έργα καθώς και οι οικονομικές καταστάσεις του προσφοροδότη πληρούν τις απαιτήσεις του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που ο επικρατέστερος προσφοροδότης αποτύχει να προσκομίσει τα έγγραφα/στοιχεία που θα τεκμηριώνουν τις δηλώσεις του, εντός του χρονικού διαστήματος που θα καθοριζόταν, τότε θα αποκλειόταν από τον διαγωνισμό, θα εξαργυρωνόταν η εγγυητική συμμετοχής του, και η διαδικασία θα συνεχιζόταν με τον αμέσως επόμενο προσφοροδότη.
- (ii) Για την επαγγελματική ικανότητα του προσωπικού που θα αποτελούσε την ομάδα έργου, να προνοείται όπως γίνεται αποδεκτή – στο στάδιο υποβολής της προσφοράς –, η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης από τον κάθε προσφοροδότη για τη συμμόρφωση του με τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, όσον αφορά τα προσόντα και την πείρα των ατόμων της ομάδας έργου. Τα αναλυτικά αποδεικτικά στοιχεία/βιογραφικά να υποβάλλονται μόνο από τον επικρατέστερο προσφοροδότη, πριν την υπογραφή της σύμβασης και, εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος, διαφορετικά θα αποκλειόταν από τον διαγωνισμό και θα εξαργυρωνόταν η εγγύηση συμμετοχής του.

Με την πιο πάνω εισήγηση μας, εκφράσαμε την άποψη ότι περιοριζόταν ο κίνδυνος αποκλεισμού προσφοροδοτών που ενδεχομένως να παρέλειπαν να υποβάλουν κάποιο έντυπο (από τον τεράστιο αριθμό που απαιτείτο), καθώς και το ενδεχόμενο ακύρωσης της απόφασης από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, εξ αιτίας λανθασμένης εφαρμογής ή/και ερμηνείας της πρόνοιας για υποβολή διευκρινίσεων εκ των υστέρων, από τους προσφοροδότες που δεν είχαν υποβάλει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες με την προσφορά τους. Επίσης, θα μειωνόταν σημαντικά το χρονικό διάστημα αξιολόγησης των προσφορών.
- (iii) Ο μη αποκλεισμός – εκ προοιμίου – συγκεκριμένων μεθόδων επεξεργασίας λυμάτων, εφόσον απαιτείτο από τους προσφοροδότες – ως κριτήριο συμμετοχής – αφενός η παράθεση τριών έργων που λειτουργούσαν με παρόμοια με την προτεινόμενη μέθοδο, καθώς και, αφετέρου ο σχεδιασμός, εκτέλεση και επιτυχής λειτουργία ενός παρόμοιου έργου, από τους ίδιους τους προσφοροδότες.

Τον Οκτώβριο 2013, ο Διευθυντής του Τμήματος, με επιστολή του, μας πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας είχαν υιοθετηθεί από το Τμήμα και είχαν συμπεριληφθεί σε Συμπληρωματικό Έγγραφο που είχε εκδοθεί στις 23.9.2013, με τη διαφοροποίηση ότι η υποβολή των εγγράφων/στοιχείων σε κατοπινό στάδιο (στάδιο αξιολόγησης) θα γινόταν από όλους τους προσφοροδότες.

Τον Νοέμβριο 2013 υποβλήθηκαν 9 προσφορές και η τιμή των τριών χαμηλότερων έγκυρων κυμαινόταν από €45,77 εκ. - €57,56 εκ. ενώ η εκτίμηση δαπάνης ήταν €74 εκ. Τον Ιούλιο 2014 καταχωρήθηκαν 3 προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, οι αποφάσεις της οποίας εκκρεμούν μέχρι σήμερα.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να υιοθετήσει βέλτιστες πρακτικές για την ετοιμασία των εγγράφων των διαγωνισμών που προκηρύσσει ώστε να διευρύνεται ο ανταγωνισμός και να αποτρέπονται αχρείαστοι φραγμοί και στρεβλώσεις.

2.2.3 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

Έκταση κρατικής δασικής γης – τίτλοι ιδιοκτησίας. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επανειλημμένα την ανάγκη αντιπαραβολής της κρατικής δασικής γης, η οποία, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Δασών (ΤΔ), ανέρχεται στα 163.818 εκτάρια, με τα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ). Λόγω του μεγάλου αριθμού των εκκρεμοτήτων που εντοπίστηκαν στα δάση, για τα οποία άργησε η εργασία, αποφασίστηκε όπως δοθεί προτεραιότητα στη διόρθωση των στοιχείων για το δάσος Αθαλάσσας, όπου λόγω της εγγυτητάς του στη Λευκωσία, η αξία της γης είναι πολύ υψηλή. Εκ πρώτης όψεως, διαφάνηκε ότι, παρόλο που η κρατική δασική γη στο δάσος Αθαλάσσας ανέρχεται, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΔ, στα 965 εκτάρια, στο ΤΚΧ είναι καταγεγραμμένη ως κρατική δασική γη μόνο έκταση περίπου 4 εκταρίων, ενώ η υπόλοιπη είναι καταγεγραμμένη ως κρατική γη (χαλίτικη) ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, ως ιδιωτική. Σημειώνεται ότι, στην κρατική δασική γη δεν περιλαμβάνεται ούτε η έκταση 357,2 εκταρίων, που έχει κηρυχθεί σε Εθνικό Δασικό Πάρκο, βάσει Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου (ΥΣ) ημερ. 6.6.1985.

Σύσταση: Να προωθηθεί Πρόταση προς το ΥΣ για σύσταση Διυπουργικής Επιτροπής, μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ) και του Υπουργείου Εσωτερικών, ή διατμηματικής επιτροπής μεταξύ ΤΔ και ΤΚΧ, η οποία να καθορίσει χρονοδιαγράμματα, να επιβλέπει και να συντονίζει τις προσπάθειες των λειτουργών των δύο Τμημάτων και να υποβάλλει ενδιάμεσες εκθέσεις προόδου.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €4.168.715, (31.12.2012: €3.472.137). Στα πιο πάνω περιλαμβάνονται και τα καθυστερημένα έσοδα από τέλη χρήσεως δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, ύψους €369.622. Η αύξηση ύψους €696.578 οφείλεται κυρίως στην μη είσπραξη ενοικίων του 2012 και στη συμπερίληψη, σε αυτά, των τόκων που προνοούνται σύμφωνα με τις συμβάσεις μίσθωσης δασικής γης, στη βάση σχετικής εγκυκλίου της Γενικής Λογίστριας ημερ. 7.11.2011. Το Τμήμα θεωρεί τα πιο πάνω ποσά ως εισπράξιμα. Σημειώνεται ότι καθυστερημένα έσοδα, συνολικού ύψους €3.487.128, αφορούν σε τέσσερεις εταιρείες, οι υποθέσεις των οποίων προωθήθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για λήψη νομικών μέτρων.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να ετοιμάσει πρόγραμμα δράσεων και ενεργειών για μείωση των καθυστερημένων εσόδων.

Ανταλλαγή ιδιωτικής γης της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, με δασική γη στη περιοχή του Αγ. Νικολάου Στέγης στην Κακοπετριά. Οι απόψεις μας αναφορικά με την πιο πάνω ανταλλαγή, αναφέρθηκαν εκτενώς στην Έκθεση μας για το 2012. Επιπρόσθετα, διαπιστώσαμε ότι μετά από πρόσφατη διαβούλευση με την ΙΑΚ, διευκρινίστηκε ότι, σε περίπτωση που προωθηθεί η ανταλλαγή, η ΙΑΚ θα προχωρήσει σε δήλωση ότι επιθυμεί την παραχώρηση δασικής γης αντί χρηματικής αποζημίωσης, έναντι του τεμαχίου που απαλλοτριώθηκε. Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, εξέφρασε την άποψη ότι η ανταλλαγή αντί χρηματικής αποζημίωσης, είναι προτιμητέα επιλογή, ιδιαίτερα υπό τις παρούσες οικονομικές συνθήκες. Μας ενημέρωσε όμως ότι θα ζητήσει σχετική γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία αναφορικά με τη νομιμότητα της ενέργειας. Εκφράσαμε την επιφύλαξη μας ως προς τη νομιμότητα της πιο πάνω ενέργειας (δηλαδή της καταβολής κρατικής δασικής γης ως αποζημίωση για απαλλοτριωθείσα γη).

Σύσταση: Το Τμήμα να ζητήσει σχετική γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα ώστε να διασφαλιστεί η νομιμότητα των ενεργειών του και να γίνουν οι κατάλληλοι χειρισμοί ώστε να διαφυλαχθεί το δημόσιο συμφέρον και να αποφευχθούν ενέργειες που ενδεχομένως να αποτελέσουν κακό προηγούμενο για τις χιλιάδες υποθέσεις απαλλοτριώσεων, για τις οποίες εκκρεμεί η καταβολή αποζημιώσεων.

Διάθεση δασικής γης και υποστατικών στο Τρόοδο.

Εκμίσθωση κατοικίας σε κρατική δασική γη στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τρόοδος. Στις 10.10.1960, υπογράφηκε, μεταξύ της κυβέρνησης και ιδιώτη, σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στο Τρόοδο, έκτασης 4 σκαλών και 3 προσταθιών για περίοδο 96 χρόνων, για σκοπούς ανέγερσης κατοικίας για ιδιοκατοίκηση, έναντι ετήσιου μισθώματος £20. Το μίσθιο εξακολουθεί να κατέχεται, βάσει απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, από τους κληρονόμους του μισθωτή. Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, αναζητείται τρόπος για αύξηση του ενοικίου, το οποίο όπως και πιο πάνω είναι εξωπραγματικά χαμηλό.

Μεταλλείο Αμιάντου. Από τις 26 κατοικίες έχουν ανακτηθεί οι 11, ενώ για τις υπόλοιπες 15, που κατακρατούνται παράνομα από ιδιώτες, αναμένεται η εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης στο Κάβο Γκρέκο. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Τμήμα προέβη σε διακοπή του συμβολαίου με τον εργολάβο του πιο πάνω έργου και προχώρησε στην ανάθεση του έργου σε νέο εργολάβο, με τη διαδικασία προσφορών, με εκτιμώμενο κόστος ύψους €1.477.000. Το έργο συγχρηματοδοτείται από ευρωπαϊκά κονδύλια και για την ολοκλήρωσή του, έχει εξασφαλιστεί παράταση 28 μηνών, που καθορίζει ημερομηνία ολοκλήρωσης την 31.10.2014 και τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήματος πληρωμής την 30.11.2014. Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι, μετά από 3μηνη παράταση που δόθηκε στον εργολάβο του έργου, κατόπιν έγκρισης της ΚΕΑΑ, το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Φεβρουάριο του 2015. Ανέφερε επίσης, ότι σύμφωνα με πληροφόρηση που είχε από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, η πληρωμή μπορεί να γίνει μέχρι τις 31.10.2015, οπότε δεν φαίνεται να υπάρχει κίνδυνος απώλειας κοινοτικής χρηματοδότησης.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε το έργο να ολοκληρωθεί εντός των πιο πάνω χρονοδιαγραμμάτων, για να αποφευχθεί η απώλεια της κοινοτικής χρηματοδότησης.

Δασικό Κολλέγιο. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, το κόστος λειτουργίας του Δασικού Κολλεγίου (ΔΚ), για το 2013, ανήλθε στις €549.460.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 φοιτούσαν στο ΔΚ 25 σπουδαστές, δηλαδή το κόστος ανά φοιτητή ανήλθε σε €21.978, ποσό που θεωρείται υπερβολικό. Με τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2012-2013 ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους 11 σπουδαστές και ως εκ τούτου με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2013-2014 παρέμειναν στο Δασικό Κολλέγιο 14 σπουδαστές. Σύμφωνα με Απόφαση του ΥΣ ημερ. 20.2.2013, έχει ανασταλεί η πρόσληψη νέων σπουδαστών στο ΔΚ και από το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015, αναμένεται να φοιτούν σε αυτό μόνο πέντε σπουδαστές.

Όπως μας αναφέρθηκε το θέμα της συνέχισης λειτουργίας του ΔΚ απασχολεί τόσο το Υπουργείο ΓΦΠΠ όσο και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι το ΤΔ υπέβαλε στις 25.6.2014 έκθεση για το μέλλον του ΔΚ, στην οποία καταγράφονται ο τρόπος λειτουργίας, η σημασία και η προσφορά του Κολλεγίου, οι συνεπαγόμενες δαπάνες και οι διάφορες επιλογές που προσφέρονται, με τις συνέπειές τους. Η έκθεση

καταλήγει στην εισήγηση όπως το ΔΚ συνεχίσει τη λειτουργία του, με εκσυγχρονισμό του προγράμματος σπουδών και μείωση των δαπανών μέχρι την ένταξη του εκπαιδευτικού του αντικειμένου στο ΤΕ.ΠΑ.Κ., ενώ γίνεται εισήγηση για συνέχιση της λειτουργίας του ΔΚ ως Εκπαιδευτικό Κέντρο.

Η Έκθεση αξιολογείται από το Υπουργείο ΓΦΠΠ το οποίο αναμένεται, πριν το τέλος του 2014, να υποβάλει Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης.

Σύσταση: Να ολοκληρωθεί άμεσα η αξιολόγηση της έκθεσης για το μέλλον του ΔΚ ώστε να ληφθούν αποφάσεις από το ΥΣ για το μέλλον του.

2.2.4 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Έλεγχοι Τομέα Εξουσιοδότησης Πληρωμών (ΤΕΠ). Διαπιστώσαμε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις αιτήσεων για σημαντικά ποσά χρηματοδότησης, μέσω των Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από τον ΤΕΠ, ως αναδόχου του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), δεν είχαν την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα, με κίνδυνο τη χρηματοδότηση μη επιλέξιμων αιτήσεων ή τον μη έγκαιρο εντοπισμό αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι, για τον χειρισμό των περιπτώσεων στις οποίες αναφερθήκαμε, ο ΤΕΠ εφάρμοσε, σε συνεργασία με τον ΟΑΠ, τις δέουσες διαδικασίες. Μας πληροφόρησε επίσης ότι αποφασίστηκε η βελτίωση των οδηγιών στα σχετικά εγχειρίδια εφαρμογής των Μέτρων και η διενέργεια επί μέρους ελέγχων, από τον Τομέα, με στόχο τον έγκαιρο εντοπισμό παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

Σύσταση: Ο ΤΕΠ θα πρέπει να αξιολογήσει τις διαδικασίες ελέγχου που εφαρμόζει, ώστε να καταστούν οι έλεγχοι πιο αποτελεσματικοί και να αποφεύγονται παρόμοια περιστατικά στο μέλλον.

Σχέδιο αποζημιώσεων για εθελοντική κατεδάφιση κτηνοτροφικών υποστατικών. Στα πλαίσια του Σχεδίου αποζημίωσης για εθελοντική κατεδάφιση κτηνοτροφικών υποστατικών (χωρίς μετεγκατάσταση), παραλήφθηκαν, κατά το 2012, 41 αιτήσεις. Παρόλο που εγκρίθηκαν 24 αιτήσεις, για τις οποίες διενεργήθηκε εκτίμηση της αξίας των οχληρών υποστατικών, μόνο σε πέντε περιπτώσεις οι αιτητές αποδέχτηκαν την προσφορά του Τμήματος σε σχέση με το καταβλητέο ποσό αποζημίωσης. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν τεκμηριώνεται ο έλεγχος που διενεργεί το Τμήμα για διασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι με την επιδότησή τους. Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς ενημέρωσε επίσης ότι έχουν συμπεριληφθεί σχετικές πρόνοιες στο νέο Σχέδιο που ετοιμάστηκε, για διασφάλιση των υποχρεώσεων των αιτητών.

Σύσταση: Στα πλαίσια εφαρμογής του πιο πάνω Σχεδίου για την περίοδο 2014-2020, να συμπεριληφθεί όρος σύμφωνα με τον οποίο, ο αιτητής να καταβάλλει, με την αίτησή του, σχετικό τέλος, το οποίο να αντιπροσωπεύει το διοικητικό κόστος εξέτασης της αίτησης (περιλαμβανομένης και της διενέργειας εκτίμησης) το οποίο θα επιστρέφεται σε περίπτωση αποδοχής της προσφοράς του Τμήματος από τον αιτητή. Το Τμήμα θα πρέπει να τεκμηριώνει τους ελέγχους που διενεργεί για την τήρηση, από τους δικαιούχους, των μετέπειτα υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τους όρους του Σχεδίου, η αθέτηση των οποίων, θα είχε ως αποτέλεσμα την επιστροφή του ποσού της αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένων των τόκων. Εισηγηθήκαμε επίσης τη συμπερίληψη όρου σύμφωνα με τον οποίο, να απαιτείται, κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης, η προσκόμιση, από τους αιτητές, πιστοποιητικού εξόφλησης των οικονομικών τους υποχρεώσεων προς το Κράτος.

Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», εκκρεμεί από το 2004. Σε εκκρεμότητα βρίσκεται επίσης η καταχώριση άλλων οκτώ αιτήσεων που έχουν υποβληθεί για άλλες ονομασίες, ενώ τα μόνα προϊόντα που έχουν κατοχυρωθεί, μέχρι σήμερα, ως προϊόντα ΠΓΕ είναι το «Λουκούμι Γεροσκήπου» και η «Κουφέτα Αμυγδάλου Γεροσκήπου». Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για εξέταση σε κοινοτικό επίπεδο, οι αιτήσεις για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι» και «Hellim» ως ΠΟΠ και της ονομασίας «Παφίτικο Λουκάνικο» ως ΠΓΕ. Όσον αφορά στις υπόλοιπες αιτήσεις, μας ανέφερε ότι βρίσκονται στο στάδιο εξέτασης σε εθνικό επίπεδο.

Σύσταση: Η προώθηση κατοχύρωσης προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ και ιδιαίτερα του χαλλουμιού, θα πρέπει να επισπευθεί, λαμβάνοντας υπόψη τα αναμενόμενα οφέλη από την εξαγωγή κυπριακών προϊόντων στην κρίσιμη, για την οικονομία, περίοδο που διανύουμε.

Επίσημοι Έλεγχοι στις Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών (Ομ. και Ο.Π). Διαπιστώσαμε ότι το Τμήμα, ως αρμόδια Αρχή, δεν διενεργεί επαρκή έλεγχο για την εξακρίβωση της ικανότητας των Ομ. και Ο. Π. να λειτουργούν ως δρώσες οικονομικές οντότητες και να υλοποιούν βιώσιμα οικονομικά προγράμματα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ορθολογιστική χρήση των εθνικών και κοινοτικών ενισχύσεων που καταβάλλονται σε αυτές και να επιτυγχάνεται η πολιτική του Τμήματος, για την ενθάρρυνση της οργάνωσής τους. Εντοπίσαμε επίσης, περιπτώσεις όπου η εξόφληση των οφειλών προς τους παραγωγούς – μέλη, για ομοειδή προϊόντα της ίδιας ποιοτικής κατηγορίας την ίδια χρονική περίοδο, δεν διενεργήθηκε με ομοιόμορφο τρόπο. Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα ζητεί, από τους εξωτερικούς ελεγκτές, πρόσθετα στοιχεία και βεβαιώσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα των εταιρειών και από τις Ομ. και Ο. Π., την προσκόμιση σχετικής μελέτης για την αξιολόγηση της δυνατότητάς τους να υλοποιήσουν τα αναπτυξιακά τους προγράμματα. Στις περιπτώσεις που οι Ομ. και Ο. Π. δεν συμμορφώνονται με τις υποδείξεις της αρμόδιας Αρχής, θα εφαρμόζονται οι σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας. Επιπρόσθετα, στα πλαίσια των ελέγχων του Τμήματος, θα εξετάζεται η τήρηση της ομοιόμορφης εξόφλησης των παραγωγών-μελών των Ομ. και Ο. Π.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να διενεργεί οικονομική αξιολόγηση των εταιρειών, κατά το στάδιο της εξέτασης της αίτησής τους και κατά τη διάρκεια υλοποίησης των αναπτυξιακών τους προγραμμάτων, με τη χρήση πρόσφατων εξελεγμένων οικονομικών καταστάσεων. Στις περιπτώσεις που εντοπίζονται προβλήματα, τα οποία επηρεάζουν τη βιωσιμότητά τους, το Τμήμα θα πρέπει να εφαρμόζει τις πρόνοιες της νομοθεσίας, για αναστολή ή ανάκληση της αναγνώρισής τους ως Ομ. και Ο. Π., έτσι ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο επιδότησης Ομ. και Ο. Π., οι οποίες να τεθούν σε διαδικασία εκκαθάρισης και να αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους. Επίσης το Τμήμα, θα πρέπει να συμπεριλάβει στους έλεγχους που διενεργεί, την εξακρίβωση της εξόφλησης των οφειλών προς τους παραγωγούς-μέλη, με ομοιόμορφο τρόπο και χωρίς διάκριση, έτσι ώστε να αποτρέπονται περιπτώσεις κατάχρησης εξουσίας ή επιρροής ενός ή περισσότερων παραγωγών σε σχέση με τη διαχείριση και λειτουργία της Ομ. και Ο. Π.

Καθορισμός φυτοϋγειονομικών τελών. Διαπιστώσαμε ότι το Τμήμα, καθόρισε το επίπεδο των φυτοϋγειονομικών τελών με την επιβολή του ελάχιστου κατ' αποκοπή τέλους που προνοεί η Κοινοτική νομοθεσία 2000/29/ΕΚ, χωρίς ωστόσο όμως να προβεί σε υπολογισμό του κόστους, για τη διασφάλιση της ανάκτησής του.

Σύσταση: Θα πρέπει να διασφαλιστεί η ανάκτηση του σχετικού κόστους.

Ιδιωτική απασχόληση και ενδιαφέρον λειτουργού σε ιδιωτική εταιρεία. Διαπιστώθηκε ότι, λειτουργός Τμήματος εμφανιζόταν ως διευθυντής και κύριος μέτοχος εταιρείας που δραστηριοποιείται, σε συναφής με τα καθήκοντά του, τομείς, χωρίς να εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια του Υπουργού Οικονομικών, κατά παράβαση το άρθρου 65(3) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων του 1990 – 2006.

Σύσταση: Η αρμόδια αρχή οφείλει να μεριμνήσει για τη πειθαρχική διερεύνηση του θέματος, σύμφωνα με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμους.

2.2.5 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Έλεγχος αξιοπιστίας του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία, το Κράτος μέλος πρέπει να θεσπίσει αξιόπιστο σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων έτσι ώστε να εντοπίζεται η εκμετάλλευση καταγωγής ή διέλευσης των ζώων που προορίζονται για το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Για τον σκοπό αυτό οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (ΚΥ) οφείλουν να τηρούν έγκυρη και επικαιροποιημένη ηλεκτρονική βάση δεδομένων με τα στοιχεία των ζώων που διατηρούν οι κάτοχοι των εκμεταλλεύσεων, οι οποίοι έχουν και την ευθύνη της έγκαιρης ενημέρωσης των ΚΥ για τυχόν διαφοροποίηση του αριθμού των ζώων που διατηρούν λόγω μετακινήσεων, θανάτων ή σφαγών.

Από επιθεωρήσεις που διενήργησαν οι ΚΥ, κατά το έτος 2013, στο 7,5% των εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων, που αντιστοιχούσαν σε 236 εκμεταλλεύσεις και 64.204 ζώα, διαπιστώθηκε και πάλι ότι η βάση δεδομένων παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις σε σχέση με τον πραγματικό αριθμό ζώων που εντοπίστηκε στις εκμεταλλεύσεις, γεγονός που καθιστά τη βάση αυτή μη αξιόπιστη. Συγκεκριμένα, ποσοστό 25% του δείγματος δεν εντοπίστηκαν στις εκμεταλλεύσεις, 1.924 ζώα δεν έφεραν σήμανση και 1.316 ζώα που έφεραν σήμανση, εντοπίστηκαν στις εκμεταλλεύσεις χωρίς να είναι καταχωρισμένα στη βάση δεδομένων. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι τα στοιχεία που αφορούν στις σφαγές αιγοπροβάτων για το 2013, όπως μας δόθηκαν από τον Τομέα Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας (ΤΚΔΥ) (268.004 αιγοπρόβατα), δεν συμφωνούν με τον αριθμό των σφαγών που είναι καταχωρισμένος στη βάση δεδομένων (256.650), ενώ βρίσκονταν σε εκκρεμότητα άλλα περίπου 800 αιγοπρόβατα, τα οποία οι κτηνοτρόφοι προφανώς τα είχαν σημάνει χωρίς να ενημερώσουν τις ΚΥ. Διαπιστώσαμε επίσης, από τον έλεγχο της διαδικασίας ενημέρωσης των ΚΥ από τους κτηνοτρόφους, ότι οι κτηνοτρόφοι δεν ενημερώνουν, σε όλες τις περιπτώσεις, έγκαιρα τις ΚΥ, όταν προβαίνουν σε σήμανση ζώων. Οι ΚΥ όταν εντοπίσουν περιπτώσεις όπως τις πιο πάνω, ζητούν, από τους παρανομούντες κτηνοτρόφους, την υποβολή των απαιτούμενων εντύπων, χωρίς ωστόσο να τους επιβάλουν οποιαδήποτε πρόστιμα σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Για σκοπούς επίλυσης του προβλήματος αξιοπιστίας της βάσης δεδομένων, ο ΚΥ αποφάσισαν στη διενέργεια, εντός του 2014, παγκύπριας απογραφής σε όλες τις εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων.

Ο Αν. Διευθυντής των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι τα μέτρα που λαμβάνονται, με στόχο τη συμμόρφωση των κατόχων εκμεταλλεύσεων με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, περιλαμβάνουν την ενημέρωση των κτηνοτρόφων σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, τους ελέγχους και την επιβολή κυρώσεων για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, αναφέροντας ότι το 2013, επιβλήθηκαν διοικητικά πρόστιμα σε 90 περιπτώσεις. Εκτός από την εφαρμογή των πιο πάνω μέτρων, προωθείται η απλοποίηση του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των αιγοπροβάτων, καθώς και η εφαρμογή τροποποιητικού νομοσχεδίου για την αναγνώριση και την καταγραφή των αιγοπροβάτων, του οποίου ο νομοτεχνικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί και το οποίο προνοεί τη θέσπιση μέτρων για την αντιμετώπιση θεμάτων όσον αφορά την ενημέρωση των ΚΥ για τις μετακινήσεις ζώων προς εκμεταλλεύσεις πάχυνσης ή ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις. Επιπρόσθετα, η ενημέρωση που θα γίνει στους κτηνοτρόφους για τη χρήση των στοιχείων της βάσης δεδομένων για την εφαρμογή του μέτρου καταβολής κεφαλικής επιδότησης αιγοπροβατοτρόφων, θα αποτελέσει μοχλό πίεσης για συμμόρφωση των κατόχων με τις διατάξεις της νομοθεσίας που σχετίζονται με τις έγκαιρες κοινοποιήσεις όλων των απαραίτητων εγγράφων για τις μετακινήσεις ζώων.

Σύσταση: Δεδομένου ότι οι ΚΥ διεξήγαγαν ξανά κατά το 2010, για τους ίδιους λόγους, απογραφή σε όλες τις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής αιγοπροβάτων, εκφράσαμε την άποψη ότι, λαμβανομένου του υψηλού διοικητικού κόστους που αυτό συνεπάγεται και της σοβαρής έλλειψης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, η επανάληψή της δεν αποτελεί λύση στο πρόβλημα αν δεν συνοδεύεται από διορθωτικά μέτρα. Επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως οι ΚΥ εφαρμόσουν αυστηρότερα μέτρα και επιβάλουν κυρώσεις στους παρανομούντες κτηνοτρόφους, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Τα μέτρα αυτά θα συντείνουν στην επίλυση του προβλήματος της αξιοπιστίας της βάσης δεδομένων, η οποία καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική, δεδομένης της βούλησης του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ), για καταβολή ενισχύσεων στον τομέα της κτηνοτροφίας, μέσω της ειδικής στήριξης που προσφέρεται από κοινοτικούς πόρους, βάσει του Κανονισμού 73/2009, αφού η εφαρμογή του καθεστώτος αυτού προϋποθέτει τη χρήση της πιο πάνω βάσης δεδομένων.

Διοικητικά πρόστιμα στις εκμεταλλεύσεις βουστασίων και ποιμνιοστασίων. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, οι ΚΥ δεν έχουν προχωρήσει στην έγκριση τελών για επιβολή διοικητικών προστίμων στις εκμεταλλεύσεις βουστασίων και ποιμνιοστασίων. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, οι μόνες ενέργειες που μπορούν να προωθηθούν κατά των μη συμμορφούμενων είναι η λήψη νομικών μέτρων, τα οποία κρίνονται από τις ΚΥ ως αυστηρά και χρονοβόρα, με αποτέλεσμα να μην προωθούνται. Ο Αν. Διευθυντής των ΚΥ μας πληροφόρησε ότι έχει ετοιμαστεί προσχέδιο διαδικασίας επιβολής διοικητικών προστίμων για την πρωτογενή παραγωγή και μεταφορά νωπού γάλακτος, το οποίο υποβλήθηκε για εξέταση στη Διεύθυνση των ΚΥ.

Σύσταση: Οι ΚΥ πρέπει να προωθήσουν άμεσα τον καθορισμό και την έγκριση σχετικών Κανονισμών για την επιβολή διοικητικών προστίμων στις πιο πάνω περιπτώσεις.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2013, ανέρχονταν σε €3.530.347 (31.12.2012: €2.931.601). Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται οφειλόμενο ποσό ύψους €1.864.391 από το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου (ΚΣΚ), καθώς και οφειλόμενα ποσά ύψους €1.557.387 από άλλα τρία ιδιωτικά σφαγεία. Η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από το ΚΣΚ, για το οποίο, όπως αναφέρουμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Κυπριακή Δημοκρατία καταγγέλθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από

εταιρεία που δρα ανταγωνιστικά προς το ΚΣΚ, καθίσταται αμφίβολη λόγω της αναστολής των εργασιών του σφαγείου από τον Οκτώβριο του 2013. Οι ΚΥ απέστειλαν, τον Οκτώβριο του 2013, προς τον Γενικό Εισαγγελέα, σχετικές εκθέσεις γεγονότων, για λήψη νομικών μέτρων εναντίον των πιο πάνω οφειλετών, ενώ από την 1.6.2014, τα τέλη σφαγής/ καταστροφής εισπράττονται ημερησίως, προς αποφυγή συσσώρευσης άλλων οφειλών. Ο Αν. Διευθυντής των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι ενημέρωσαν τον εκκαθαριστή του ΚΣΚ για τις οφειλές του προς τις ΚΥ. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στις 19.6.2014 στάλθηκε πλήρης έκθεση γεγονότων όπως αυτή ζητήθηκε από τη Νομική Υπηρεσία για τις συνολικές οφειλές του ενός σφαγείου ενώ ετοιμάζονται να σταλούν εκθέσεις γεγονότων για τα υπόλοιπα σφαγεία.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να ετοιμάσει πρόγραμμα δράσεων και ενεργειών για μείωση των καθυστερημένων εσόδων.

Νομοθεσία για την κατοχή επικίνδυνων για τον άνθρωπο ειδών ζώων. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας οι ΚΥ, ανέλαβαν, από το 2010, την ετοιμασία νομοσχεδίου για την κατοχή επικίνδυνων για τον άνθρωπο ειδών ζώων, και παρόλο που ο νομοτεχνικός έλεγχός του ολοκληρώθηκε από τις αρχές του 2012, δεν προωθήθηκε ακόμα για έγκριση και ψήφιση, καθ' ότι εκκρεμούν θέματα πρακτικής εφαρμογής του. Ο Αν. Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι, σε σύσκεψη που έγινε στις 15.5.2014 στο Υπουργείο ΓΦΠΠ, αποφασίστηκε όπως το θέμα της ετοιμασίας νομοθεσίας για τη ρύθμιση της εισαγωγής και κατοχής ζώων επικίνδυνων για τον άνθρωπο ανατεθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος, παράλληλα με την ετοιμασία νομοθεσίας για τη ρύθμιση της εισαγωγής και κατοχής χωροκατακτητικών ζώων.

Σύσταση: Καθορισμός χρονοδιαγράμματος και προώθηση των απαιτούμενων ενεργειών για ψήφιση και εφαρμογή του νομοσχεδίου.

Περιστατικό παράνομης σφαγής με την ανοχή των ΚΥ. Στις 11.2.2014, παρουσιάστηκε τεχνικό πρόβλημα στη γραμμή σφαγής των χοίρων σε ιδιωτικό σφαγείο και επειδή αυτό δεν κατέστη δυνατό να επιλυθεί πριν τη λήξη του κανονικού ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας, δόθηκαν οδηγίες στον υπεύθυνο κτηνιατρικό λειτουργό του σφαγείου, όπως προβεί στην προ σφαγής επιθεώρηση ζώων και να ενημερώσει τη διεύθυνση του σφαγείου ότι η σφαγή θα πραγματοποιηθεί το πρωί της επόμενης μέρας.

Σύμφωνα με καταγγελία του υπεύθυνου συντονιστή των σφαγείων, την επόμενη ενημερώθηκε ότι λειτουργός των ΚΥ, ενεργώντας αυθαίρετα, χωρίς καμία υπηρεσιακή ενημέρωση και χρησιμοποιώντας ψευδώς το όνομα του συντονιστή του ΤΚΔΥ, είχε μεταβεί το απόγευμα στο εν λόγω σφαγείο, κατόπιν προσωπικής συμφωνίας του με τον διευθυντή παραγωγής της μονάδας του σφαγείου και επέβλεψε τη διενέργεια της σφαγής. Όπως ορθά αναφέρει ο υπεύθυνος συντονιστής, με την πράξη του αυτή, ο υπό αναφορά λειτουργός των ΚΥ νομιμοποίησε τη διενέργεια μιας καθόλα παράνομης σφαγής, αφού κατά τη σφαγή δεν είχε την αναγκαία υποστήριξη άλλου υπαλλήλου των ΚΥ, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η ταυτόχρονη διενέργεια κρεοσκοπικού ελέγχου, ελέγχου αναισθητοποίησης και σφαγής των ζώων και τριχοσκοπικού ελέγχου. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η πιο πάνω ενέργεια αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα που θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και εισηγηθήκαμε την άμεση διερεύνησή της, με βάση τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο. Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής των ΚΥ, στάλθηκε σχετική επιστολή προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, η οποία ζήτησε έγκριση από τον Υπουργό για διορισμό ερευνώντα λειτουργού και παρουσίαση του εν λόγω Λειτουργού σε Ιατροσυμβούλιο.

Σύσταση: Η αρμόδια αρχή οφείλει να μεριμνήσει για τη πειθαρχική διερεύνηση του θέματος, σύμφωνα με τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο.

Προσφορές.

Προσφορά για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση ζωικών αποβλήτων. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ανέθεσαν το 2004 τη σύμβαση αρ. 20/2004 στον Ανάδοχο, για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση των ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, έναντι του ποσού των €2.212.639 τον χρόνο. Οι υπηρεσίες άρχισαν να παρέχονται την 1.12.2006 (όταν ο Ανάδοχος ολοκλήρωσε την ανάπτυξη της αναγκαίας υποδομής), με διάρκεια της σύμβασης 5 χρόνια, η οποία στη συνέχεια επεκτάθηκε σε 7, και έληξε στις 30.11.2013. Το 30% του ποσού της σύμβασης – σύμφωνα με τις πρόνοιες της – αναπροσαρμόζοταν ανάλογα με την αύξηση της τιμής των καυσίμων, επειδή η Αναθέτουσα Αρχή εκτιμούσε ότι το πιο πάνω ποσοστό, αντιπροσώπευε το μέρος του συνολικού κόστους που βασιζόταν στην τιμή των καυσίμων. Η πιο πάνω εκτίμηση ήταν υπερβολικά ψηλή – όπως υπολογίστηκε τελικά στην πράξη –, με αποτέλεσμα το συνολικό ποσό της σύμβασης να ανέλθει το 2012 σε €2.860.639 περίπου (€648.000 αναπροσαρμογή λόγω αύξησης τιμής καυσίμου).

Για τα υποπροϊόντα Κατηγορίας 2, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες προκήρυξαν τρεις διαγωνισμούς (έναν με ανοικτή διαδικασία και δύο με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με εταιρείες οι οποίες είτε είχαν άδεια διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 2, είτε εκτιμήθηκε ότι είχαν τη δυνατότητα εξασφάλισης της). Ο μεν πρώτος διαγωνισμός ακυρώθηκε λόγω του ότι η μοναδική προσφορά που είχε υποβληθεί δεν ικανοποιούσε τους όρους του διαγωνισμού, ο δε δεύτερος επειδή οι τιμές των δύο προσφορών που είχαν υποβληθεί, κατόπιν και της διαπραγμάτευσης, είχαν κριθεί ως εξωπραγματικές σε σχέση με την εκτίμηση δαπάνης των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, προκήρυξαν τον Νοέμβριο 2013 και τρίτο διαγωνισμό για την Κατηγορία 2, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δύο εταιρείες, οι οποίες ήταν οι μοναδικές αδειοδοτημένες για την Κατηγορία αυτή, αυξάνοντας – κατόπιν και εισήγησης μας – την εκτίμηση δαπάνης, ωστόσο και πάλιν δεν υποβλήθηκαν προσφορές, και ο διαγωνισμός ακυρώθηκε. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση δαπάνης είχε υπολογιστεί αρχικά στις €87.040 τον χρόνο, στη συνέχεια €108.000 τον χρόνο, ενώ η χαμηλότερη προσφορά που υποβλήθηκε ανερχόταν σε €252.000 τον χρόνο.

Για την Κατηγορία 1, που είναι και η πιο δαπανηρή, σημειώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης και, λαμβάνοντας υπόψη ότι η υφιστάμενη σύμβαση έληγε την 1.12.2013, είχαμε ζητήσει να πληροφορηθούμε τα μέτρα που λαμβάνονταν και το χρονοδιάγραμμα των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών για την έγκαιρη εξασφάλιση παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, πριν την ημερομηνία λήξης της υφιστάμενης σύμβασης.

Τον Φεβρουάριο 2013, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες υπέβαλαν αίτημα στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, που ήταν η μοναδική αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1, το οποίο εγκρίθηκε τον Μάρτιο 2013. Η εκτίμηση δαπάνης, η οποία είχε υπολογιστεί στα €6.693.120 για χρονική περίοδο 2+1 χρόνων (δηλ. €2.231.040 τον χρόνο), θεωρήθηκε από την Υπηρεσία μας υπερβολικά υψηλή, και ζητήσαμε από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες όπως υποβληθεί αναλυτικά ο τρόπος υπολογισμού του κόστους. Τον Σεπτέμβριο 2013, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (στο ποίο είχαν αποταθεί σχετικά τον Μάιο 2013 οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες), πληροφόρησε τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες ότι το κόστος παροχής των υπηρεσιών, δεν έπρεπε να υπερβαίνει το ποσό των €152 τον τόνο, για μια ποσότητα 6.500 τόνων τον χρόνο (η ποσότητα υπολογίστηκε από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες). Ως εκ τούτου, εισηγήθηκε να αρχίσει η διαπραγμάτευση από το ποσό των €988.000 τον χρόνο, δηλαδή €3.952.000 συνολικά, για τα 2+1+1 χρόνια της σύμβασης. Ενόψει του γεγονότος ότι η Υπηρεσία μας είχε εκφράσει σοβαρές επιφυλάξεις για την ετήσια ποσότητα που υπολογίστηκε από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες τον Νοέμβριο 2013, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Γενικό Λογιστήριο, στην παρουσία εκπροσώπων της Αναθέτουσας Αρχής, του Γενικού Λογιστηρίου και της Υπηρεσίας μας, αποφασίστηκε ομόφωνα – ως εκτίμηση δαπάνης – ότι το κόστος διαχείρισης των ζωικών υποπροϊόντων ανερχόταν σε

€104,35 τον τόνο, επειδή στην προηγούμενη εκτίμηση, των €152 τον τόνο, δεν είχε ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η επένδυση του Αναδόχου, λογικά θα έπρεπε να είχε αποσβεστεί κατά τη χρονική περίοδο της υφιστάμενης 7-ετούς σύμβασης. Επίσης, με βάση στοιχεία που παρουσίασε η Υπηρεσία μας που τηρούνταν στους Φακέλους των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, η μέγιστη ετήσια ποσότητα υπολογίστηκε ότι ανερχόταν σε 5.000 τόνους. Με βάση τις δύο πιο πάνω παραμέτρους, η ακρίβεια υπολογισμού των οποίων ήταν ουσιώδους σημασίας για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου (λαμβάνοντας υπόψη ότι για την ανάθεση της σύμβασης θα ακολουθείτο η διαδικασία διαπραγμάτευσης με ένα προσφοροδότη – τον υφιστάμενο Ανάδοχο), υπολογίστηκε η ετήσια εκτίμηση δαπάνης στις €521.750 (συνολικά €2.087.000 για τα 2+1+1 χρόνια της σύμβασης). Με βάση την πιο πάνω εκτίμηση, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου, η διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον υφιστάμενο Ανάδοχο.

Η αρχική τιμή που είχε υποβληθεί από την πιο πάνω εταιρεία ανερχόταν σε €2.600.000 το χρόνο, για ετήσια ποσότητα 5.000 τόνων, η οποία κατόπιν διαπραγμάτευσης, μειώθηκε στα €2.195.000 το χρόνο, για ετήσια ποσότητα 4.000 – 5.500 τόνων. Εναλλακτικά, η εν λόγω εταιρεία είχε προτείνει την τιμή των €1.995.000 τον χρόνο για την ίδια ετήσια ποσότητα και, στην τιμή αυτή να περιλαμβάνεται και η παροχή των ιδίων υπηρεσιών για την Κατηγορία 2 (το κόστος των οποίων, όπως είχε εκτιμηθεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, ανερχόταν σε €108.000 τον χρόνο), αλλά για αυξημένη χρονική διάρκεια της σύμβασης (6 αντί 3 χρόνια). Δηλαδή, ακόμα και η χαμηλότερη τιμή που απαιτείτο από τον προσφοροδότη ήταν εξωπραγματική (3-4 φορές περίπου ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης), χωρίς να διαφαίνονται περιθώρια κατάληξης σε συμφωνία.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Δεκέμβριο 2013 εισηγηθήκαμε τη διερεύνηση των λόγων της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάθεσης των πιο πάνω συμβάσεων, που είχε ως αποτέλεσμα να αναγκαστεί το Κράτος να αναθέσει απευθείας τη σύμβαση στον υφιστάμενο Ανάδοχο, όπως αναφέρεται πιο κάτω, έναντι €50.000 τον πρώτο μήνα, €100.000/μήνα για τον 2^ο – 7^ο μήνα (μέχρι τον Ιούνιο 2014), ενώ το πραγματικό κόστος, όπως εκτιμάτο από την Υπηρεσία μας, ανερχόταν σε €43.500/μήνα.

Τελικά, ο πιο πάνω διαγωνισμός ακυρώθηκε, λόγω της υπερβολικά ψηλής τιμής που είχε υποβληθεί. Ως αποτέλεσμα, η σύμβαση ανατέθηκε για ένα μήνα στον υφιστάμενο Ανάδοχο, έναντι €50.000 (μέχρι 31.12.2013) και κατόπιν, ο Υπουργός έγκρινε – εκ των πραγμάτων – την ανάθεση της σύμβασης για την Κατηγορία 1 στον ίδιο – εφόσον ήταν ο μοναδικός αδειοδοτημένος οικονομικός φορέας – για 3 μήνες, με δικαίωμα παράτασης της χρονικής διάρκειας της σύμβασης για άλλους 3 μήνες, έναντι του ποσού των €100.000 τον μήνα, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες της ΚΔΠ 201/2007, με επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης. Σημειώνεται ότι τον Ιούνιο 2014, πληροφορήσαμε τον Υπουργό ότι, κατά την άποψη μας, η πιο πάνω ανάθεση αφενός δεν καλυπτόταν από τις πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών – αν και αντιλαμβανόμασταν το αδιέξοδο στο οποίο είχαν οδηγηθεί τα πράγματα και για το οποίο κάποιος ενδεχομένως να έφεραν ευθύνη –, εφόσον στο άρθρο με βάση το οποίο έγινε η ανάθεση, προβλέπεται ότι η κατεπείγουσα ανάγκη θα πρέπει να οφείλεται σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές και, αφετέρου είχε γίνει σε τιμή κατά 50% υψηλότερη του μέγιστου κόστους που είχε υπολογιστεί από το Γενικό Λογιστήριο (100% ψηλότερη της εκτίμησης κόστους της Υπηρεσίας μας).

Τον Φεβρουάριο 2014, ζητήσαμε από τη Γενική Διευθύντρια όπως μας πληροφορήσει για τα πορίσματα όσον αφορά την καθυστέρηση στην ανάθεση της σύμβασης και τυχόν ευθύνες που προέκυπταν καθώς και τα στοιχεία στα οποία είχε βασιστεί η υπερβολικά ψηλή αρχική εκτίμηση δαπάνης των €2.231.040 που είχε ετοιμαστεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, καθώς και ο υπολογισμός της ποσότητας των 6.500 τόνων αποβλήτων τον χρόνο, εφόσον οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, ως Αναθέτουσα Αρχή της προηγούμενης 7-ετούς σύμβασης είχαν όλα τα στοιχεία και θα έπρεπε να ήταν σε θέση να εκτιμήσουν με ακρίβεια τη δαπάνη των πιο πάνω υπηρεσιών. Τέλος, ζητήσαμε να μας κατά πόσο ο Ανάδοχος τηρούσε όλες τις πρόνοιες της νομοθεσίας και διέθετε τις απαιτούμενες άδειες για τις υπηρεσίες που του είχαν ανατεθεί.

Τον Αύγουστο 2014, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – ότι τον Φεβρουάριο 2014 μας είχε ενημερώσει για τις προθέσεις του Υπουργείου, οι οποίες είχαν διαμορφωθεί σε συνεννόηση με εκπρόσωπο του Γενικού Λογιστηρίου, λαμβάνοντας επίσης σοβαρά υπόψη και τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού.

Όσον αφορά τις ενέργειες στις οποίες είχε προβεί, μας πληροφόρησε ότι ήταν σε εξέλιξη δύο ανοικτοί διαγωνισμοί, ένας για τη συλλογή και μεταφορά στη μονάδα επεξεργασίας των ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, με συνολική εκτίμηση δαπάνης €248.000+ΦΠΑ+μεταφορικά τον χρόνο, και ένας για την επεξεργασία και τελική χρήση ή απόρριψη ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, για περίοδο ενός χρόνου, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα χρόνο, με εκτίμηση δαπάνης €315.000+ΦΠΑ έως €550.000+ΦΠΑ τον χρόνο, ανάλογα με τη μέθοδο επεξεργασίας των ζωικών αποβλήτων που θα επέλεγε ο Ανάδοχος. Η εκτίμηση κόστους - για τους πιο πάνω σε εξέλιξη 2 διαγωνισμούς -, είχε γίνει από ανεξάρτητη τριμελή επιτροπή. Στο μεταξύ, όπως μας πληροφόρησε, το Υπουργείο είχε συνάψει τον Ιούλιο 2014 συμφωνία με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, για τη συλλογή και επεξεργασία των ζωικών αποβλήτων για περίοδο ενός μηνός, με αυτόματη ανανέωση μέχρι την ολοκλήρωση των πιο πάνω διαγωνισμών, με κόστος €110.000+ΦΠΑ, χωρίς στις πιο πάνω παρεχόμενες υπηρεσίες να περιλαμβάνονται όλα τα ζωικά υποπροϊόντα Κατηγορίας 2 καθώς και η συλλογή των δειγμάτων εγκεφάλου. Σε περίπτωση που συμπεριληφθούν οι πιο πάνω υπηρεσίες στη σύμβαση, το επιπλέον κόστος (πέραν των €110.000+ΦΠΑ), ανέρχεται σε €15.000+ΦΠΑ τον μήνα για όλα τα υποπροϊόντα της Κατηγορίας 2, και €4 ανά δείγμα εγκεφάλου.

Από διερεύνηση της πιο πάνω διαδικασίας από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες είχαν καλέσει σε διαπραγμάτευση 2 ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είχαν δηλώσει ενδιαφέρον για παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για εξαίρεση της διαδικασίας από τις πρόνοιες του περί της Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου Ν.12(Ι)/2006. Με επιστολή του τον Ιούνιο 2014, ο Αν. Διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ότι είχαν επιθεωρήσει τις εγκαταστάσεις του ενός εκ των δύο οικονομικών φορέων και διαπίστωσαν ότι δεν είχε τη δυνατότητα εξασφάλισης έγκρισης παροχής των συγκεκριμένων υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, ζήτησαν και πήραν την έγκριση της για απευθείας διαπραγμάτευση με τον δεύτερο οικονομικό φορέα, ο οποίος είναι και ο υφιστάμενος Ανάδοχος, αφού, όπως ανέφερε, ήταν η μόνη αδειοδοτημένη για το σκοπό αυτό μονάδα.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια τον Αύγουστο 2014, ο πιο πάνω οικονομικός φορέας (υφιστάμενος Ανάδοχος) είχε μέχρι τότε εξασφαλίσει μόνο την πολεοδομική άδεια, ενώ αναμενόταν η έκδοση της άδειας οικοδομής, η οποία θα επέτρεπε την έκδοση άδειας διαχείρισης αποβλήτων. Δηλαδή, ο υφιστάμενος Ανάδοχος δεν διέθετε αδειοδοτημένη – πλήρως – μονάδα, ως εκ τούτου η αναφορά του Αν. Διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, με την οποία εξασφάλισε την έγκριση για απευθείας διαπραγμάτευση με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το πρόβλημα εστιάζεται στο μονοπωλιακό καθεστώς που δημιουργήθηκε για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα, το δημόσιο να καταβάλει το 2012 (για το οποίο μας δόθηκαν τα στοιχεία) το ποσό των €2.860.639 περίπου, για υπηρεσίες των οποίων το κόστος εκτιμάται από την Υπηρεσία μας ότι δεν υπερβαίνει τις €521.750 τον χρόνο, ενώ το Γενικό Λογιστήριο είχε εκφράσει την άποψη ότι το μέγιστο ετήσιο ποσό που μπορεί να διατεθεί για την αγορά των εν λόγω υπηρεσιών δεν πρέπει να υπερβαίνει τις €800.000. Το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, παρόλο ότι γνώριζε τις συνθήκες που είχαν δημιουργηθεί και παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, δεν ενήργησε έγκαιρα, με αποτέλεσμα η υφιστάμενη σύμβαση να λήξει, ο μοναδικός αδειοδοτημένος οικονομικός φορέας να ζητά εξωπραγματικά ποσά για να συνεχίσει την παροχή των υπηρεσιών, αφήνοντας εκτεθειμένο το δημόσιο και, αναγκάζοντας το να

καταφύγει τους τελευταίους μήνες, σε προσωρινές δαπανηρές λύσεις, το κόστος των οποίων εκτιμάται ότι είναι υπέρ διπλάσιο του πραγματικού/λογικού.

Τέλος, σημειώνεται ότι ενώ η εκτίμηση δαπάνης για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών είχε υπολογιστεί από την Υπηρεσία μας σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, η Γενική Διευθύντρια, τον Απρίλιο 2014 ζήτησε από τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας και τον Έφορο Εσωτερικού Ελέγχου, να ορίσουν εκπρόσωπο τους, ο οποίος θα συμμετέχει σε επιτροπή μαζί με τον Λογιστή του Υπουργείου της, για μελέτη του κόστους και, κατ' επέκταση, της εκτίμησης δαπάνης των πιο πάνω υπηρεσιών. Δηλαδή, ενώ τα πλέον αρμόδια Τμήματα/Υπηρεσίες – σε συνεργασία με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες – είχαν εκτιμήσει το κόστος των εν λόγω υπηρεσιών, το Υπουργείο αποφάσισε να αναθέσει την επανακοστολόγηση τους σε άλλη επιτροπή, στην οποία δεν συμμετείχε και εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας.

Εν πάση περιπτώσει, εν λόγω επιτροπή κατέληξε τελικά ότι το κόστος των πιο πάνω υπηρεσιών ανερχόταν σε €563.000 έως €798.000 τον χρόνο, ανάλογα με τη μέθοδο επεξεργασίας που θα επιλεγεί. Δηλαδή, επιβεβαιώθηκε η εκτίμηση της Υπηρεσίας μας για το συνολικό ετήσιο κόστος παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, ενώ η καθυστέρηση στην ανάθεση της σύμβασης ευνοεί τον υφιστάμενο Ανάδοχο, ο οποίος παρέχει τις πιο πάνω υπηρεσίες έναντι κόστους €1.320.000 τον χρόνο (€110.000 τον μήνα, χωρίς να περιλαμβάνονται όλες οι υπηρεσίες, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω).

Μετά την μεγάλη καθυστέρηση, εκ μέρους των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, στην προκήρυξη διαγωνισμού, τελικά προκηρύχθηκε τον Απρίλιο του 2014 ανοικτός διαγωνισμός με στόχο να τερματιστεί το απαράδεκτο μονοπωλιακό καθεστώς που ισχύει σήμερα. Ο διαγωνισμός βρίσκεται σε εξέλιξη και συνεπώς δεν μπορεί να γίνουν σχόλια επ' αυτού στην παρούσα Έκθεση.

2.2.6 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ

Σχέδια Αναδασμού. Μετά την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 29.5.2013 για την απόσπαση σχεδόν του συνόλου του προσωπικού του Τμήματος σε άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες, η ολοκλήρωση των 12 σχεδίων αναδασμού που βρίσκονταν σε εξέλιξη, και των 35, που βρίσκονταν υπό μελέτη, έχει ανασταλεί.

Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αναφορικά με το Τμήμα Αναδασμού.

(α) Με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αποσπάστηκαν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) 41 άτομα από το προσωπικό του Τμήματος Αναδασμού. Η απόσπαση έξι ατόμων ανακλήθηκε, με το αιτιολογικό ότι το Τμήμα θα δίνει εγκρίσεις για μεταβιβάσεις ακινήτων, υποθηκεύσεις, διαχωρισμούς τεμαχίων (για ολοκληρωμένα σχέδια) και θα εισπράττει τις δόσεις των δανείων. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι τα άτομα που έχουν παραμείνει δεν απασχολούνται πλήρως.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος επισήμανε ότι, το προσωπικό, πέραν των όσων αναφέρονται πιο πάνω, διαχειρίζεται και θέματα που προκύπτουν από την αναστολή των εργασιών σε 12 περιοχές αναδασμού, όπου οι διαδικασίες επιβάλλεται να ολοκληρωθούν. Επισήμανε επίσης ότι η παράταση της αναστολής των εργασιών αναδασμού θα έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω συσσώρευση τόκων, τους οποίους θα κληθούν να καταβάλουν οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες γης. Τέλος, ανέφερε ότι το προσωπικό, του οποίου η απόσπαση τερματίστηκε, διεκπεραίωνε παράλληλα και εργασίες του ΤΚΧ.

(β) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 11.9.2013, ενέκρινε τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Αναδασμού στο ΤΚΧ και την ενσωμάτωσή του στις τιμές του ΤΚΧ ως ξεχωριστή και εξειδικευμένη οντότητα, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εσωτερικών, σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, να προβεί στην επεξεργασία όλων των σχετικών τροποποιήσεων της νομοθεσίας που διέπει τις εργασίες του Τμήματος Αναδασμού. Το Τμήμα Αναδασμού υπέβαλε τις απόψεις του για το σχετικό νομοσχέδιο, ωστόσο, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι αυτό δεν έχει ακόμη ετοιμαστεί.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος Αναδασμού, ο Υπουργός Εσωτερικών έδωσε οδηγίες για άμεση προώθηση των νομοθετικών και άλλων ρυθμίσεων για μεταφορά του Τμήματος Αναδασμού στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Σύσταση: Να προωθηθούν ενέργειες για την όσο το δυνατό γρηγορότερη εφαρμογή των Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και περαιτέρω μείωση του προσωπικού.

Ενοίκια. Παρόλο που κατά τη διάρκεια του 2013, επιτεύχθηκε μείωση του ετήσιου ενοικίου των γραφείων όπου στεγάζεται η Κεντρική Υπηρεσία και το Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας του Τμήματος, από €144.600 σε €81.211, εντούτοις, λόγω κυρίως των αποσπάσεων των υπαλλήλων του Τμήματος, το μεγαλύτερο μέρος του ενοικιαζόμενου γραφειακού χώρου, εμβαδού 1.346 τ.μ., παραμένει ανεκμετάλλευτο, αφού χρησιμοποιείται μόνο από τους 12 εναπομείναντες υπαλλήλους του Τμήματος. Σύμφωνα με πρακτικά συνεδρίας ημερ. 30.10.2013, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών ανέφερε ότι το Υπουργείο του έχει καταλήξει ότι το εν λόγω κτίριο θα πρέπει να συνεχίσει να ενοικιάζεται, ώστε να είναι εφικτή η επάνοδος του αποσπασθέντος προσωπικού, μετά τον Ιούνιο 2014, για τη συνέχιση της εργασίας και αποστολής του, ως τομέας του ΤΚΧ. Εκφράσαμε την άποψη ότι είναι απαράδεκτο να παραμένουν δημόσια κτίρια ανεκμετάλλευτα, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου καταβάλλεται γι' αυτά και ενοίκιο. Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος Αναδασμού, ο Υπουργός Εσωτερικών έδωσε οδηγίες για άμεση ρύθμιση του θέματος των στεγαστικών και της αποδέσμευσης των μη αναγκαίων κτιρίων.

Σύσταση: Να προωθηθούν άμεσα ενέργειες, είτε για καλύτερη αξιοποίηση του κτιρίου, είτε για αποδέσμευσή του.

2.2.7 ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών (ΣΠΑΣ). Για την εφαρμογή διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1224/2009, το Τμήμα προέβη στη σύσταση Κέντρου Παρακολούθησης Αλιευτικών Δραστηριοτήτων και στην αγορά και τοποθέτηση συσκευών δορυφορικού εντοπισμού (ΣΔΕ), σε αλιευτικά σκάφη 12 μέτρων και άνω. Το κόστος για την εγκατάσταση, επιδιόρθωση ή αντικατάσταση των ΣΔΕ επιβάρυνε το Τμήμα. Σύμφωνα με γνωμάτευση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 26.8.2013, η ανάληψη από το κράτος του κόστους που αφορά στις ΣΔΕ συνιστά παράνομη κρατική ενίσχυση στις αλιευτικές επιχειρήσεις. Το Τμήμα έχει ετοιμάσει προσχέδιο Διατάγματος για νομοθετική ρύθμιση της υποχρέωσης των αλιέων να καλύπτουν οι ίδιοι τα έξοδα αγοράς δορυφορικών υπηρεσιών για λειτουργία των ΣΔΕ και το κόστος που δύναται να προκύψει λόγω βλάβης στις συσκευές ή στο σύστημα του κάθε σκάφους.

Παρακολούθηση αλιευτικών δραστηριοτήτων. Το Τμήμα επωμίζεται όλο το κόστος ελλιμενισμού σκαφών τα οποία, λόγω βυθίσματος, δεν μπορούν να ελλιμενιστούν σε αλιευτικά καταφύγια και αναγκαστικά χρησιμοποιούν λιμάνια. Κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2013, για σκάφη τα οποία είχαν υψηλό κόστος ελλιμενισμού, το Τμήμα διαπίστωσε ότι τέσσερα από αυτά με άδεια αλιείας παρέμειναν, για διάφορους λόγους, ελλιμενισμένα στο λιμάνι Λάρνακας καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα καταβολής του κόστους ελλιμενισμού από το ΤΑΘΕ βρίσκεται υπό μελέτη στα πλαίσια της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Σύσταση: Να τεθεί χρονοδιάγραμμα για τη μελέτη των περιπτώσεων σκαφών τα οποία, παρόλο που κατέχουν άδεια αλιείας, παραμένουν ελλιμενισμένα για μεγάλο χρονικό διάστημα και για τα οποία θα πρέπει να επανεξετάζεται η ανανέωση της άδειάς τους.

2.3 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Το Κρατικό Αρχείο, η Πυροσβεστική Υπηρεσία και οι Φυλακές, καθώς και όλες οι Επαρχιακές Αστυνομικές Διευθύνσεις δεν κατέστη δυνατό να ελεγχθούν, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού της Υπηρεσίας μας.

2.3.1 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων.

(α) Αριθμός ποινικών ενταλμάτων που εκκρεμούν στην Αστυνομία. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Αρχηγείο Αστυνομίας, κατά το 2013 εκτελέστηκαν από την Αστυνομία 58.240 ποινικά εντάλματα, σε σύγκριση με 55.325 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μικρή αύξηση κατά 2.915 εντάλματα ή 5,3%. Τα ανεκτέλεστα εντάλματα στις 31.12.2013 ανήλθαν σε 201.154, σε σύγκριση με 182.796 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 18.358 εντάλματα ή 10%.

Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 14.225 επιστράφηκαν εντός του 2013, ως ανεκτέλεστα, αριθμός που, παρόλη τη μείωση σε σχέση με το περασμένο έτος, εξακολουθεί να θεωρείται υπερβολικά ψηλός. Τα υπόλοιπα 186.929 ανεκτέλεστα εντάλματα παρέμειναν στην Αστυνομία για εκτέλεση.

(β) Ανεκτέλεστα εντάλματα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης του Αρχηγείου Αστυνομίας, στις 3.6.2014 εκκρεμούσαν για εκτέλεση στην Αστυνομία, συνολικά 195.745 εντάλματα αξίας €188.929.254, σε σύγκριση με 172.367 εντάλματα αξίας €149.501.646 στις 23.4.2013, από τα οποία ποσό ύψους €115.738.228 ή ποσοστό 61,26% αφορούν σε εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαφόρων ποινικών υποθέσεων και τροχαίων παραβάσεων και αποτελούν, στην ουσία, έσοδα του ευρύτερου Δημοσίου.

Τα εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων που εκκρεμούσαν ανέρχονταν στις 32.019 (16,4% του συνόλου), με αξία €96.568.927 (51,1% του συνολικού ποσού). Από αυτά, τα 24, συνολικής αξίας €4.771.614, αφορούσαν σε ποσά μεγαλύτερα των €100.000 και έχουν εκδοθεί κατά 19 νομικών προσώπων. Σε σχέση με τα εντάλματα αυτά διαπιστώσαμε ότι, τα δύο εκκρεμούσαν κατά εταιρείας η οποία, κατόπιν εξασφάλισης άδειας από την Αστυνομία, παρέχει υπηρεσίες ασφαλείας. Επίσης, ένα ένταλμα για ποσό πέραν του €1 εκ., σε σχέση με οφειλές κοινωνικών ασφαλίσεων, οφείλεται από γνωστή εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται στην τουριστική βιομηχανία και καταβάλλει, προς εξόφληση της οφειλής, μηνιαίο ποσό ύψους περίπου €25.000, το οποίο θεωρούμε ανεπαρκές. Συνολικό ποσό πέραν του €1 εκ. οφείλεται από αθλητικά σωματεία, ενώ εντοπίσαμε και δύο περιπτώσεις εταιρειών, που όφειλαν εντάλματα αξίας μεγαλύτερης των €100.000, οι οποίες φαίνεται να έλαβαν, από τη Δημοκρατία, κατά τα έτη που μεσολάβησαν μετά την έκδοση των ενταλμάτων, συνολικό ποσό ύψους πέραν των €80.000.

Τα εντάλματα που αφορούν σε τροχαίες παραβάσεις που εκκρεμούσαν κατά την πιο πάνω ημερομηνία ανέρχονται σε 74.638 (38,1% του συνόλου) με αξία €19.169.301 (10,1% του συνολικού ποσού). Από τα πιο πάνω, τα 58.406 εντάλματα (78%), συνολικής αξίας €11.145.055 (58%) αφορούν σε ποσά μικρότερα των €300.

Επίσης, 9.923 εντάλματα συνολικής αξίας €9,5 εκ., περίπου, αφορούν σε άτομα άνω των 65 ετών, τα οποία κατά πάσα λογική πιθανότητα, λαμβάνουν σύνταξη από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Δεδομένης της σημασίας της όσο το δυνατό πιο γρήγορης εκτέλεσης των υπό αναφορά ενταλμάτων, με την είσπραξη των οφειλομένων ποσών, τόσο για απόδοση της δικαιοσύνης όσο και για ενίσχυση των δημοσιονομικών του κράτους, η Υπηρεσία μας υπέβαλε τις πιο κάτω εισηγήσεις:

(i) Λόγου του αυξημένου διοικητικού κόστους που επιφέρει η εκτέλεση εντός εντάλματος, εισηγηθήκαμε όπως οι προσπάθειες της Αστυνομίας επικεντρωθούν, στο στάδιο αυτό, στα εντάλματα που αφορούν σε ποσά μεγαλύτερα των €300.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι γίνονται συστάσεις και τακτικές συναντήσεις με τους Ουλαμούς εκτέλεσης ενταλμάτων, με στόχο την αποτελεσματικότερη εκτέλεσή τους. Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι συνεχίζει η βελτίωση της μηχανογραφημένης εφαρμογής των ενταλμάτων προστίμου, με στόχο την αποτελεσματικότερη καταχώριση και ενημέρωση σε παγκύπρια βάση, και ότι οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν σε εντάλματα που αφορούν σε ποσά μεγαλύτερα των €300.

(ii) Να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για εξεύρεση λύσης σε σχέση με την είσπραξη των 4.111 ανεκτέλεστων ενταλμάτων που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1980-1999, συνολικής αξίας €4.340.410, αφού με την πάροδο του χρόνου η διευθέτησή τους δυσχεραίνεται. Ο Αν. Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι τα ανεκτέλεστα εντάλματα για τις χρονιές 1980-2000, σήμερα ανέρχονται σε 3.551 με συνολική αξία €3.760.000.

(iii) Για διευκόλυνση της άμεσης εκτέλεσης μεγάλου όγκου εκκρεμών τροχαίων ενταλμάτων μικρής αξίας (κάτω των €300) και την εξοικονόμηση διοικητικού κόστους, να εξεταστεί, με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και τη Νομική Υπηρεσία, κατά πόσο είναι νομικά εφικτό η εξόφληση ενταλμάτων που αφορούν σε τροχαίες παραβάσεις, να αποτελεί προϋπόθεση για ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος ή/και της άδειας οδήγησης.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι θα γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες σε συνεννόηση με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και τη Νομική Υπηρεσία. Επιπρόσθετα, μας ενημέρωσε ότι, σε συνάντηση που έγινε στις 29.8.2014, συμφωνήθηκε όπως γίνει εντατική εκστρατεία 3 μηνών για είσπραξη των ενταλμάτων κάτω των €300.

(iv) Να διερευνηθεί κατά πόσο μπορεί να εφαρμοστεί διαδικασία για εξόφληση των οφειλόμενων ποσών ατόμων που λαμβάνουν σύνταξη από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την αποκοπή πολύ μικρής μηνιαίας δόσης (πχ €10 - €20) από τις συντάξεις των οφειλετών.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής εξέφρασε τη συμφωνία του με την εισήγησή μας, υποδεικνύοντας ότι το θέμα θα πρέπει να διερευνηθεί μεταξύ των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Γενικού Λογιστηρίου.

(v) Να διερευνηθεί με τη Νομική Υπηρεσία κατά πόσο θα ήταν νομικά επιτρεπτό να περιληφθεί, ως προϋπόθεση για την ανανέωση των αδειών λειτουργίας εταιρειών παροχής ασφάλειας, η εξόφληση των εκκρεμών ενταλμάτων. Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Γενικός Διευθυντής, το θέμα έχει προωθηθεί στη Νομική Υπηρεσία.

(vi) Για πολύ σημαντικά ποσά, όπως την περίπτωση της εταιρείας κατά της οποίας εκκρεμεί ένταλμα μεγαλύτερο του €1 εκ., που αναφέρουμε πιο πάνω, να ληφθούν σε συνεννόηση με τους εμπλεκόμενους φορείς, πιο αποτελεσματικά μέτρα για είσπραξη της οφειλής.

Ο Αν. Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι θα γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες, σε συνεννόηση με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επιπρόσθετα, μας ενημέρωσε ότι μέχρι 23.9.2014 εκτελέστηκε από την Αστυνομία το ποσό των €125.000 από το πιο πάνω ένταλμα.

Σύσταση: Να τεθεί χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση όλων των πιο πάνω εισηγήσεων μας.

(γ) **Έντυπο Ενεργειών Εκτέλεσης Ενταλμάτων Προστίμου.** Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν μπορεί να τεκμηριωθεί κατά πόσο καταβάλλονται όλες οι απαραίτητες προσπάθειες για εκτέλεση των ενταλμάτων τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα στην Αστυνομία, εφόσον δεν καταγράφονται πουθενά οι ενέργειες των αστυνομικών που γίνονται για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, παρόλο που έχει περιληφθεί σχετικό έντυπο στο ηλεκτρονικό μητρώο ενταλμάτων προστίμου.

Σύσταση: Η αυστηρή τήρηση των διαδικασιών και η ενημέρωση του σχετικού εντύπου στο μηχανογραφικό σύστημα.

Επιδόματα και υπερωρίες. Κατά το 2013 καταβλήθηκαν σε μέλη της Αστυνομίας επιδόματα και υπερωρίες συνολικού ύψους €25.188.436, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 13,6% του συνόλου της ετήσιας μισθοδοσίας (€183 εκ.). Τα σημαντικότερα ποσά αφορούσαν «Επίδομα κατά τις Κυριακές και Δημόσιες Αργίες στην περίοδο Βάρδιας» (€13.483.456), «Επίδομα Βάρδιας» (€8.510.449) και «Υπερωριακή Αμοιβή» (€1.601.402).

Τα ποσά που καταβάλλονται ετησίως για επιδόματα βάρδιας και Κυριακής και αργίας είναι σημαντικά και αφορούν σε εργασία η οποία εκτελείται εντός των καθορισμένων συνολικών εβδομαδιαίων ωρών εργασίας των μελών. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η εργασία σε ακανόνιστο ωράριο είναι συνυφασμένη με τα καθήκοντα ενός μέλους της Αστυνομίας.

Εισηγηθήκαμε την άμεση επανεξέταση του ποσού των πιο πάνω επιδομάτων και την αξιολόγηση κατά πόσον το ακανόνιστο ωράριο των μελών της Αστυνομίας έχει ληφθεί υπόψη κατά τον καθορισμό των κλιμάκων μισθοδοσίας τους ή αν πρέπει αυτές να τύχουν επανεξέτασης, με την ενδεχόμενη κατάργηση των πιο πάνω επιδομάτων. Ο Αν. Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι οι μειώσεις που επήλθαν στους μισθούς και τα επιδόματα επηρέασαν σημαντικά το μισθολόγιο των Αστυνομικών και εξέφρασε την άποψη ότι δεν δικαιολογούνται περαιτέρω περικοπές.

Σύσταση: Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρξουν μειώσεις στις απολαβές του προσωπικού, θα πρέπει να υπάρξει εξορθολογισμός του τρόπου υπολογισμού του μισθού.

(β) Υπερωριακή απασχόληση. Το 2013 απασχολήθηκαν υπερωριακά 19.542 μέλη της Αστυνομίας, που αποζημιώθηκαν εν μέρει με συνολικό ποσό ύψους €1.601.402 (2012: €1.766.719) και εν μέρει με παραχώρηση ελεύθερου χρόνου. Σημειώνεται ότι, στις 31.12.2013 βρίσκονταν χρεωμένες, στα δελτία υπερωριών των μελών, συνολικά 91.367 ώρες χρόνου ανάπαυσης που παραχωρήθηκε ως αποζημίωση υπερωριακών καθηκόντων και που έχει συσσωρευτεί κατά τα τελευταία χρόνια. Το σημαντικότερο ποσό που καταβλήθηκε (€995.492 ή 62%), αφορά και πάλι σε υπερωρίες που καταβλήθηκαν για αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων.

Μετά από πρόσφατους ελέγχους στα έντυπα υπερωριών, που διενεργήθηκαν από Αστυνομικούς Διευθυντές/Διοικητές, εντοπίστηκαν λάθη που αφορούσαν σε υπερχρεώσεις 43.500 περίπου ωρών. Ο Αν. Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι για αποφυγή λαθών στο μέλλον, ζητήθηκε από τους Αστυνομικούς Διευθυντές/Διοικητές, να υποβάλλουν ανά τετράμηνο ονομαστικούς καταλόγους με το υπόλοιπο των ωρών που εκκρεμεί για παραχώρηση στα μέλη τους, θέτοντας ως στόχο την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση των ωρών αυτών. Τα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται στο Λογιστήριο του Αρχηγείου όπου γίνεται σχετική αξιολόγηση και παρακολούθηση.

Επισημάναμε ότι η συσσώρευση μεγάλου χρόνου ανάπαυσης θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά την Αστυνομία, ώστε να αποφευχθούν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο παρελθόν και είχαν ως αποτέλεσμα την καταβολή σημαντικών χρηματικών ποσών από το κράτος.

Σύσταση: Να καθοριστεί πολιτική για τον χειρισμό του θέματος με το βέλτιστο τρόπο. Ταυτόχρονα θα πρέπει να τεθεί άμεσα σε εφαρμογή ένα αποτελεσματικότερο σύστημα εσωτερικού ελέγχου για επιβεβαίωση της ορθότητας των καταχωρίσεων, ώστε να αποφεύγονται λάθη του μεγέθους που ανακαλύφθηκαν πρόσφατα.

Προσφορές.

Διαγωνισμός Δ.Ο. 33/2013 – Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού και λογισμικού για την αναβάθμιση του Παράκτιου Συστήματος Ραδιοεπισήμανσης και ανανέωση του συμβολαίου συντήρησης του. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενέκρινε τον Σεπτέμβριο 2010 αίτημα της Αστυνομίας, για ανανέωση του συμβολαίου συντήρησης του συστήματος για 5 επιπλέον χρόνια, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την κατασκευάστρια εταιρεία, που ήταν και η προμηθεύτρια του. Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις για την ακολουθούμενη διαδικασία, οι οποίες καταγράφονται αναλυτικά σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επισημαίνοντας ότι μεγάλο μέρος των αναγκαστικών/απαιτούμενων αναβαθμίσεων λογισμικού, που προτεινόταν από την Αστυνομία έναντι σημαντικού κόστους, περιλαμβανόταν στις υποχρεώσεις του Αναδόχου, σύμφωνα με τις πρόνοιες της αρχικής συμφωνίας.

Μετά από σειρά συσκέψεων και αποφάσεων, για τις οποίες γίνεται εκτενής αναφορά στην Έκθεση μας για το 2012, τον Ιούλιο 2013 υποβάλαμε σημείωμα στον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με τις εισηγήσεις μας για την αναβάθμιση/συντήρηση/λειτουργία του συστήματος για τα επόμενα 5 χρόνια, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, ώστε να μελετηθεί στο μεταξύ η αγορά ενός σύγχρονου συστήματος, που να καλύπτει τις σημερινές ανάγκες της Κύπρου, εφόσον με την προτεινόμενη – από τη Λιμενική Αστυνομία – αναβάθμιση του, δεν καλύπτονταν πλήρως.

Τον Αύγουστο 2013, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, πληροφόρησε τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ότι συμφωνεί με τη διαδικασία που είχε εισηγηθεί η Υπηρεσία μας.

Ενόψει των πιο πάνω, ο Αρχηγός Αστυνομίας διόρισε ad-hoc επιτροπή, η οποία, σύμφωνα και με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας και τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, είχε ως όρους εντολής να μεριμνήσει ώστε να επιτευχθεί η λειτουργία και συντήρηση του συστήματος με το ελάχιστο δυνατό κόστος για την επόμενη πενταετία.

Τον Ιούλιο 2014, εξετάστηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως η έκθεση αξιολόγησης της πρότασης που είχε υποβληθεί από την κατασκευάστρια εταιρεία. Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας στο Συμβούλιο Προσφορών, εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη διαδικασία που είχε ακολουθηθεί για τον υπό αναφορά διαγωνισμό, αφού κατά την άποψη μας, η πιο πάνω επιτροπή, παρά τους σαφείς όρους εντολής της, προχώρησε σε διαπραγμάτευση και εισηγήθηκε με την έκθεση αξιολόγησης της, την αναβάθμιση του συστήματος (με κόστος \$1.733.000+ΦΠΑ), με αποτέλεσμα το συνολικό κόστος της προσφοράς να ανέρχεται σε \$2.982.367+ΦΠΑ.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως διαχωριστούν οι εργασίες αναβάθμισης από αυτές οι οποίες καθορίζονταν στην αρχική έγκριση/όρους εντολής της ad-hoc επιτροπής, και η Αναθέτουσα Αρχή να προχωρήσει στην ανάθεση μόνο των υπηρεσιών/εργασιών οι οποίες προβλέπονταν στην απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αξίας πολύ χαμηλότερης από αυτήν των \$2.982.367+ΦΠΑ, που εισηγείτο η ad-hoc επιτροπή.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατακύρωσε τον διαγωνισμό σύμφωνα με την εισήγηση της ad-hoc επιτροπής, για το συνολικό ποσό των \$2.982.367+ΦΠΑ, στο οποίο περιλαμβανόταν η αναβάθμιση του συστήματος, διάφορα ανταλλακτικά/ εξαρτήματα, η επισκευή και συντήρηση των Pedestals καθώς και η τριετής συντήρηση του, παρόλο ότι με το πιο πάνω κόστος, θα εξακολουθεί να μην καλύπτεται μεγάλο μέρος της ΑΟΖ Κύπρου, εφόσον η αύξηση της ακτίνας κάλυψης του συστήματος θα είναι ελάχιστη.

2.4 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τιμές πετρελαιοειδών.

Α. Εισαγωγή. Σύμφωνα με τον περί Πετρελαιοειδών (Καθορισμός Ανωτάτων Τιμών Πώλησης σε Ειδικές Περιπτώσεις) Νόμο (Ν.115(Ι)/2004), (άρθρο 3), «τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 4, για το οποίο γίνεται αναφορά πιο κάτω, το ύψος των τιμών των πετρελαιοειδών καθορίζεται ελεύθερα από τις εταιρείες πετρελαιοειδών, τους διανομείς και τους πρατηριούχους, έχοντας υπόψη τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες της αγοράς». Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 4, εδάφιο (Ι) των εν λόγω Νόμων, «ο Υπουργός δύναται να εκδίδει διάταγμα με το οποίο να καθορίζει, για περίοδο μέχρι σαράντα πέντε (45) ημερών, ανώτατες τιμές πώλησης για όλα ή μερικά από τα πετρελαιοειδή, όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών στις οποίες διατίθενται τα προϊόντα αυτά στην αγορά είναι σε υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο από ότι δικαιολογείται από τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες».

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 30.3.2005, ενέκρινε τη σύσταση Επιτροπής για την παρακολούθηση των τιμών των πετρελαιοειδών, η οποία αποτελείται από λειτουργούς της Υπηρεσίας Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών (ΥΑΠΚ) και της Υπηρεσίας Ενέργειας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, του Γενικού Λογιστηρίου, του Τμήματος Τελωνείων και της Στατιστικής Υπηρεσίας, και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Να καθορίσει τις παραμέτρους οι οποίες θα χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του επιπέδου της αποδεκτής τιμής πώλησης κάθε είδους προϊόντος.
- Να συγκαλείται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνεται σημαντική απόκλιση μεταξύ της αποδεκτής και της πραγματικής τιμής πώλησης πετρελαιοειδών που ισχύει στην αγορά, η οποία θα συμφωνηθεί εκ των προτέρων, και ανάλογα να συμβουλεύει τον Υπουργό.
- Να μελετήσει και εισηγηθεί στον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού το ύψος του αποδεκτού κέρδους.
- Να συναντάται κάθε 6 μήνες για αναθεώρηση των παραμέτρων υπολογισμού του αποδεκτού επιπέδου τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών.

Στην Απόφαση αναφέρεται επίσης ότι η ΥΑΠΚ θα διεξάγει συστηματικά υπολογισμούς, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους που θα καθορίσει η Επιτροπή, για το ύψος της αποδεκτής τιμής πώλησης των πετρελαιοειδών.

Για σκοπούς παρακολούθησης των τιμών, η ΥΑΠΚ ετοιμάζει, για κάθε εισαγωγή φορτίου συγκεκριμένων καυσίμων (βενζίνη 95 οκτανίων, πετρέλαιο κίνησης και πετρέλαιο θέρμανσης), σχετικό κοστολόγιο μέσα από το οποίο καταλήγει στην αναμενόμενη (αποδεκτή) χονδρική τιμή πώλησης ανά λίτρο η οποία συγκρίνεται με τη χονδρική τιμή πώλησης των εταιρειών πετρελαιοειδών, όπως αυτή δηλώνεται από τις ίδιες τις εταιρείες.

Η ΥΑΠΚ, για να καταλήξει στην αναμενόμενη χονδρική τιμή, χρησιμοποιεί τη μέση σταθμισμένη τιμή (cif) ανά λίτρο (που υπολογίζεται στη βάση σχετικών στοιχείων από το Τμήμα Τελωνείων), στην οποία προστίθενται ο φόρος κατανάλωσης, η επιβάρυνση για βιοκαύσιμα (όπου εφαρμόζεται), η χρέωση του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ), τα έξοδα εισαγωγής (εκτελωνιστικά, λιμενικά, υπερημερίας (demurrages) κ.λπ.) και τα έξοδα και το καθαρό αποδεκτό κέρδος των εταιρειών πετρελαιοειδών [παράμετροι].

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, για μια ενδεικτική λιανική τιμή πώλησης για βενζίνη 95 οκτανίων ύψους €1,38/λίτρο η οποία ίσχυε τον Φεβρουάριο 2014, το συνολικό ποσό που καταβάλλεται στο Κράτος (φόρος κατανάλωσης, ΦΠΑ και χρέωση ΚΟΔΑΠ) ανερχόταν σε €0,71, δηλαδή στο 52% περίπου της λιανικής τιμής.

Β. Ευρήματα ελέγχου από την Υπηρεσία μας. Το Υπουργείο, λαμβάνοντας υπόψη και ορισμένες από τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, προχώρησε στην αναθεώρηση της διαδικασίας παρακολούθησης και ελέγχου των τιμών πετρελαιοειδών, η οποία ωστόσο εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες και κενά τα οποία αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Εφαρμογή νομοθεσίας. Σύμφωνα με τον Νόμο, ο Υπουργός, όπως αναφέρεται και στην εισαγωγή, δύναται να εκδίδει διάταγμα με το οποίο να καθορίζει ανώτατες τιμές πώλησης όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών είναι σε «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο». Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι ο Υπουργός δεν έχει καθορίσει, ενδεχομένως με κριτήρια, τη γενική πολιτική που θα τον καθοδηγεί στο πώς θα εφαρμόζει τη συγκεκριμένη πρόνοια του Νόμου για έκδοση διατάγματος όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών είναι σε «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο», έτσι ώστε οι αποφάσεις για έκδοση ή μη έκδοση διατάγματος να είναι καλύτερα αιτιολογημένες.

(β) Έξοδα και αποδεκτό κέρδος εταιρειών ανά λίτρο. Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίασης της Επιτροπής η οποία πραγματοποιήθηκε στις 27.2.2013, αποφασίστηκε όπως για το ύψος των εξόδων και του αποδεκτού κέρδους των εταιρειών που θα ενσωματώνεται στο κοστολόγιο, χρησιμοποιούνται κάθε χρόνο τα σχετικά ποσά των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών των 2 τελευταίων ετών (μέσος όρος).

Αναφορικά με το πιο πάνω, η Υπηρεσία μας σημείωσε τα ακόλουθα:

- Δεδομένου ότι το αποδεκτό κέρδος το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο κοστολόγιο της κάθε εταιρείας ισούται με το πραγματικό κέρδος της, είναι αδύνατο να διαφανεί οποιοδήποτε υπερβολικό κέρδος που ενδεχομένως να υπάρχει. Το λογικό θα είναι να χρησιμοποιείται ένα αποδεκτό κέρδος για όλες τις εταιρείες.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου στην απάντησή του τον Οκτώβριο 2014, μάς ανέφερε ότι αν ο Υπουργός καθορίσει το αποδεκτό κέρδος σε χαμηλότερο επίπεδο από εκείνο που πραγματικά θεωρεί η εταιρεία βιώσιμο να είναι, τότε το Υπουργείο σε περίπτωση προσφυγής στο Δικαστήριο πιθανό να είναι εκτεθειμένο. Ωστόσο η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, εφόσον το αποδεκτό κέρδος που θα καθοριστεί είναι επαρκώς τεκμηριωμένο τότε ο κίνδυνος που επικαλείται το Υπουργείο, ουσιαστικά δεν υφίσταται.

- Η ΥΑΠΚ, κατά τον υπολογισμό/καθορισμό του ύψους των εξόδων των εταιρειών ανά λίτρο, απέκλεισε ορισμένα μη σχετικά με την εμπορία πετρελαιοειδών έξοδα, μετά από επισήμανση της Υπηρεσίας μας. Ωστόσο, αυτά είχαν αναφερθεί απλά ως παράδειγμα μετά από επισκόπηση των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας πετρελαιοειδών και, όπως διαπιστώθηκε και πάλι, δεν υιοθετήθηκε η εισήγηση μας για να ζητηθούν επιπρόσθετα στοιχεία από τις εταιρείες και δεν έχει γίνει ανάλυση των διαφόρων λειτουργικών εξόδων, την οποία η Υπηρεσία μας θεωρεί απαραίτητη έτσι ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η συμπερίληψη τους στον υπολογισμό του ύψους των εξόδων των εταιρειών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών, ενώ υπάρχουν εισοδήματα από άλλες υπηρεσίες, ωστόσο δεν έχει εξεταστεί κατά πόσον υπάρχουν και σχετικά έξοδα τα οποία θα πρέπει να εξαιρεθούν.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι το Υπουργείο θα ζητήσει από τις εταιρείες περαιτέρω ανάλυση των εξόδων που περιέχονται στους εξελεγμένους λογαριασμούς τους με σκοπό να γίνει αξιολόγησή τους.

Σύμφωνα με στοιχεία που απέστειλαν οι εταιρείες πετρελαιοειδών στο Υπουργείο αναφορικά με το ύψος των εξόδων που οι ίδιες περιλαμβάνουν στους υπολογισμούς τους κατά την κοστολόγηση των καυσίμων, διαπιστώθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, το ύψος των εξόδων που χρησιμοποιείται

ως παράμετρος στο κοστολόγιο όπως αυτό υπολογίστηκε από την ΥΑΠΚ, είναι πιο ψηλό από αυτό που χρησιμοποιούν οι εταιρείες στους δικούς τους υπολογισμούς.

Βάσει της Συμφωνίας Πλαίσιο για την προμήθεια καυσίμων στον Δημόσιο και Ευρύτερο Τομέα, το ύψος της έκπτωσης που παραχωρεί η προμηθεύτρια εταιρεία πετρελαιοειδών (5,7 σεντ ανά λίτρο για λιανική πώληση καυσίμων από πρατήρια και 7 σεντ ανά λίτρο για παράδοση καυσίμων σε αποθηκευτικούς χώρους) είναι πολλαπλάσιο του αποδεκτού κέρδους που περιλαμβάνεται στα κοστολόγια για την εν λόγω εταιρεία, χωρίς ωστόσο αυτό να έχει προβληματίσει την Επιτροπή.

(γ) Καθυστέρηση στην ετοιμασία των κοστολογίων. Παρατηρούνται συχνά σημαντικές καθυστερήσεις, 2-3 εβδομάδων, στην ετοιμασία των κοστολογίων ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις τα κοστολόγια ετοιμάζονται μέχρι και 1 μήνα μετά την εισαγωγή του φορτίου.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι οι καθυστερήσεις οφείλονται κυρίως στις πρακτικές του Τμήματος Τελωνείων. Συγκεκριμένα, όπως μας ανέφερε, με βάση τον περί Τελωνειακού Κώδικα Νόμο, το χρονικό περιθώριο που ορίζεται για την υποβολή της τελικής τιμής είναι ένας μήνας και ότι το Τελωνείο δεν μπορεί να υποχρεώσει τις εταιρείες πετρελαιοειδών να καταθέτουν τα τελικά στοιχεία προηγουμένως. Οι εταιρείες ωστόσο, όπως μας ανέφερε, συνήθως τα υποβάλλουν πιο νωρίς. Όπως επίσης μας ανέφερε, έχει, στο μεταξύ, θεσπιστεί διαδικασία ετοιμασίας προσωρινών κοστολογίων στη βάση ενημέρωσης προκαταρκτικής τιμής από τις εταιρείες και ότι θα ζητηθεί από τις εταιρείες να αποστέλλουν και τα αποθέματά τους, ώστε να επισπευθεί η διαδικασία.

(δ) Έλεγχος λιανικής τιμής. Το κοστολόγιο που ετοιμάζει η ΥΑΠΚ οδηγεί σε αναμενόμενη (χονδρική) τιμή η οποία συγκρίνεται με την χονδρική τιμή των εταιρειών, χωρίς ωστόσο να ετοιμάζεται το σκέλος του κοστολογίου το οποίο θα καταλήγει σε μια αποδεκτή λιανική τιμή έτσι ώστε να γίνεται σύγκριση με την πραγματική λιανική τιμή πώλησης των πετρελαιοειδών.

Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 των περί Πετρελαιοειδών (Καθορισμός Ανωτάτων Τιμών Πώλησης σε Ειδικές Περιπτώσεις) Νόμων του 2004 και 2010, «“τιμές” σημαίνει, ανάλογα με την περίπτωση, τις τιμές χονδρικής ή/και λιανικής πώλησης».

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι πράγματι το κοστολόγιο που ετοιμάζει η ΥΑΠΚ αφορά στο χονδρικό επίπεδο, ωστόσο είναι εκ των πραγμάτων αδύνατο για την ΥΑΠΚ να διεξάγει έλεγχο σε 280 πρατήρια και να ετοιμάζει κοστολόγια γι' αυτά. Η ΥΑΠΚ όμως, όπως μας ανέφερε, μέσω των παρατηρητηρίων τιμών που ετοιμάζει, προωθεί τη διαφάνεια στις τιμές των πρατηρίων και με τις ανακοινώσεις της για φθηνά και ακριβά πρατήρια δημιουργεί πιέσεις στους πρατηριούχους με στόχο την πιο ορθολογιστική οικονομική συμπεριφορά. Σημείωσε επίσης ότι οι τιμές δεν αλλάζουν καθημερινά, αλλά όταν φθάνει νέο φορτίο καυσίμων, ωστόσο το Υπουργείο, σε συνεργασία με τα πρατήρια, θα μεριμνήσει, ώστε αυτά να υποβάλλουν τις τιμές τους, πάνω σε καθημερινή βάση, σε ηλεκτρονική πλατφόρμα.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι εάν υποβάλλονται οι τιμές σε καθημερινή βάση, τότε υπάρχει και η ευχέρεια ετοιμασίας κοστολογίου για όλα τα πρατήρια.

(ε) Όριο σημαντικής απόκλισης. Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίασης της Επιτροπής ημερ. 27.2.2013, το ύψος της σημαντικής απόκλισης μεταξύ της χονδρικής τιμής πώλησης και της αναμενόμενης τιμής, όπως αυτή προκύπτει από την ετοιμασία του κοστολογίου, καθορίστηκε χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση ή/και τεκμηρίωση του τρόπου καθορισμού του εν λόγω ορίου.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σε περίπτωση που παρατηρηθεί κατά τη διάρκεια του έτους η εν λόγω σταθερή απόκλιση, τότε το κέρδος των εταιρειών, σύμφωνα με το αποδεκτό κέρδος το οποίο συμπεριλαμβάνεται ως παράμετρος στο κοστολόγιο, μπορεί και να υπερδιπλασιαστεί (σε ίδιο όγκο πωλήσεων).

Η Υπηρεσία μας σημείωσε ότι από τη στιγμή που το όριο σημαντικής απόκλισης αποτελεί τη βάση για απόφαση σύγκλισης της Επιτροπής και ενημέρωσης του Υπουργού, και όχι για έκδοση διατάγματος, το όριο ενδεχομένως να είναι ψηλό.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι ενόψει του ότι οι τιμές στην αγορά των πετρελαιοειδών είναι με βάση τον Νόμο ελεύθερες, και ενόψει του ότι μερικές φορές οι εταιρείες δεν προσαρμόζουν τις τιμές τους με βάση πάντοτε το ύψος της τιμής του φορτίου, αλλά και των συνθηκών της αγοράς και τις πράξεις των ανταγωνιστών τους, το Υπουργείο θεωρεί ότι το όριο σημαντικής απόκλισης που ορίστηκε από την Επιτροπή είναι λογικό.

(στ) Δεδομένου ότι οι παγκύπριες πωλήσεις (για τη βενζίνη 95 οκτανίων, το πετρέλαιο κίνησης και το πετρέλαιο θέρμανσης) για το 2013 ανέρχονταν σε περίπου 850 εκ. λίτρα (2012: 1,1 δισ. λίτρα), για κάθε 1 σεντ ανά λίτρο αύξηση στην τιμή πώλησης για ένα έτος, τα έσοδα και κατ' επέκταση τα κέρδη των εταιρειών/πρατηρίων αυξάνονται κατά περίπου €8,5 εκ. (2012: €11 εκ.) ετησίως, τα οποία μεταφράζονται σε επιπλέον κόστος για τους καταναλωτές.

(ζ) Συναφώς αναφέρεται ότι ο Διευθυντής της ΥΑΠΚ, με επιστολή του με αρ. Φακ. 8.13.1.17.1 και ημερ. 2.6.2014, ενημέρωσε τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι οι περί Πετρελαιοειδών (Καθορισμός Ανωτάτων Τιμών Πώλησης σε Ειδικές Περιπτώσεις) Νόμοι του 2004 και 2010 δεν κοινοποιήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως κατά την άποψη του θα έπρεπε με βάση την Οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών, ζητώντας γνωμάτευση κατά πόσο:

- Υπάρχει υποχρέωση ή ενδείκνυται να κοινοποιηθούν έστω και σε αυτό το στάδιο.
- Εάν δεν κοινοποιηθούν δημιουργείται κάποιο πρόβλημα στην εφαρμογή τους.
- Κρίνονται συμβατοί με το Κοινοτικό Κεκτημένο ιδιαίτερα στον τομέα της ελεύθερης διακίνησης προϊόντων έχοντας υπόψη ότι όλα τα καύσιμα που διατίθενται στην Κύπρο είναι εισαγόμενα.

Η Υπηρεσία μας σημείωσε ωστόσο ότι, ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, οι πρόνοιες του Νόμου θα πρέπει να εφαρμόζονται από την ημέρα ψήφισής του, το 2004.

(η) Η Υπηρεσία μας επισημαίνει, σε σχέση με το εν λόγω θέμα, ότι στις 4 κυπριακές εταιρείες πετρελαιοειδών είχε επιβληθεί πρόστιμο ύψους €42,9 εκ. από την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ), ως η αρμόδια αρχή για τη διασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνιστικού πλαισίου στην κυπριακή αγορά, με τις αποφάσεις με αρ. 66/2009-69/2009 οι οποίες ωστόσο ακυρώθηκαν τον Μάιο 2011 από το Ανώτατο Δικαστήριο, καθότι ο διορισμός του τότε Προέδρου της ΕΠΑ είχε κριθεί μη νόμιμος και για τις οποίες εκκρεμεί η λήψη εκ νέου απόφασης από την ΕΠΑ.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, η επιβολή από την ΕΠΑ, στις 4 εταιρείες πετρελαιοειδών, ενός τόσο σημαντικού ποσού ως πρόστιμο, θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά το Υπουργείο.

Γ. Συμπέρασμα. Όπως διαπιστώνεται, παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή προχώρησε στην αλλαγή της διαδικασίας παρακολούθησης των τιμών, οι αδυναμίες και τα κενά, που συνεχίζουν να παρατηρούνται, είναι τέτοια που εξακολουθεί να μην επιτρέπουν την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων κατά πόσον, όπως αναφέρεται στον Νόμο, το ύψος των τιμών στις οποίες διατίθενται τα προϊόντα αυτά στην αγορά είναι ή όχι σε υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο από ότι δικαιολογείται από τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες. Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι, δέκα χρόνια μετά τη ψήφιση του σχετικού Νόμου, και ενώ ενδεχομένως να υπάρχει η εντύπωση στους καταναλωτές ότι διεξάγεται ικανοποιητικός έλεγχος των τιμών, αυτός ουσιαστικά δεν διεξάγεται.

Σύσταση: Δεδομένης της σημαντικότητας του έργου της ΥΑΠΚ και της Επιτροπής, το οποίο έχει άμεση σχέση με την προστασία του καταναλωτή, και λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

- Ο Υπουργός θα πρέπει να καθορίσει, ενδεχομένως με κριτήρια, τη γενική πολιτική, που θα τον καθοδηγεί στο πώς θα εφαρμόζει τη συγκεκριμένη πρόνοια του Νόμου για έκδοση διατάγματος όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών είναι σε «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο» έτσι ώστε οι αποφάσεις για έκδοση ή μη έκδοση διατάγματος να είναι καλύτερα αιτιολογημένες.
- Θα πρέπει να αναθεωρηθεί/τεκμηριωθεί το όριο σημαντικής απόκλισης μεταξύ της αποδεκτής και της πραγματικής τιμής πώλησης πετρελαιοειδών το οποίο, εφόσον ξεπεραστεί, θα πρέπει να οδηγεί, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, σε σύγκλιση της Επιτροπής.

Θα πρέπει να διορθωθεί ο τρόπος υπολογισμού του ύψους των εξόδων και του αποδεκτού κέρδους των εταιρειών. Προς τούτο:

- Η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί σε μια εις βάθος ανάλυση των εξόδων των εταιρειών, έτσι ώστε να είναι σε θέση να εντοπίσει και να αποκλείσει οποιαδήποτε έξοδα δεν σχετίζονται με την εμπορία πετρελαιοειδών.
- Το ύψος του κέρδους των εταιρειών το οποίο θα χρησιμοποιείται ως παράμετρος στο κοστολόγιο πρέπει να είναι το αποδεκτό κέρδος, όπως αυτό θα καθορίζεται από την Επιτροπή κατόπιν μελέτης και επεξεργασίας όλων των δεδομένων που έχει στη διάθεσή της, και όχι το πραγματικό κέρδος των εταιρειών.
- Θα πρέπει άμεσα να εξευρεθούν τρόποι και να ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για έγκαιρη ετοιμασία των κοστολογίων καθώς οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται καθιστούν άσκοπη την όλη διαδικασία ελέγχου.
- Τα κοστολόγια θα πρέπει να καταλήγουν όχι μόνο σε μια αναμενόμενη (αποδεκτή) χονδρική τιμή αλλά και σε μια αναμενόμενη λιανική τιμή η οποία να συγκρίνεται με τις πραγματικές λιανικές τιμές πώλησης. Με τον τρόπο αυτό ο έλεγχος που διενεργεί η Επιτροπή θα καταδεικνύει, εκεί που διαπιστώνεται υπερβολικά πιο ψηλή τιμή, πόση από αυτή οφείλεται στην εταιρεία και πόση στο πρατήριο έτσι ώστε να εκδίδεται, εάν το αποφασίσει ο Υπουργός, το ανάλογο Διάταγμα.
- Τονίζεται ότι θα πρέπει παράλληλα, και αυτό είναι μείζον, να ληφθούν μέτρα για ενίσχυση του ανταγωνισμού σε χονδρικό και λιανικό επίπεδο, όπως είναι η εξεύρεση πρόσθετων αποθηκευτικών χώρων, η ενθάρρυνση της αποσύνδεσης των πρατηρίων από τις εταιρείες χονδρικής πώλησης, η δημιουργία πρατηρίων χαμηλού κόστους κ.λπ.

Καθυστερημένα Έσοδα.

(α) Σύμφωνα με τις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων που υποβλήθηκαν στη Γενική Λογίστρια με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, τα καθυστερημένα έσοδα του Υπουργείου κατά τα τελευταία χρόνια, τα οποία αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
	€	€	€	€	€
Καθυστερημένα έσοδα	5.434.232	6.444.342	3.372.784	1.390.525	1.302.862
εκ των οποίων ενοίκια βιομηχανικών περιοχών	4.394.268	3.158.558	2.016.208	1.312.622	1.223.078

(β) Αρκετές περιπτώσεις καθυστερημένων ενοικίων βιομηχανικών τεμαχίων αφορούν σε μισθωτές, οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων τους για περίοδο πέραν των πέντε ετών. Παρά το γεγονός ότι το Υπουργείο παραπέμπει έγκαιρα τις περιπτώσεις των μισθωτών που καθυστερούν ή αρνούνται να καταβάλουν τα ενοίκια τους σύμφωνα με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στη Νομική Υπηρεσία για λήψη των αναγκαίων δικαστικών μέτρων, ωστόσο σύμφωνα με στοιχεία που περιλαμβάνονται στις πιο πάνω καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων, σε αρκετές περιπτώσεις οι σχετικές οφειλές εξακολουθεί να εκκρεμούν για αρκετά χρόνια μετά την παραπομπή τους στη Νομική Υπηρεσία. Αρκετοί μισθωτές, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργείου, φαίνεται να αρνούνται να συμμορφωθούν με δικαστικές αποφάσεις για καταβολή των ενοικίων τους.

Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα εκφράζει την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην είσπραξη των οφειλομένων, οι κίνδυνοι απώλειας ή ζημιάς σε βάρος του Δημοσίου είναι υπαρκτοί.

Με στόχο τον επανακαθορισμό της διαδικασίας είσπραξης των ενοικίων και τον καθορισμό πολιτικής για τυχόν επιπρόσθετα μέτρα που θα μπορούσαν να λαμβάνονται, πραγματοποιήθηκε στις 17.2.2014 σύσκεψη στο Υπουργείο υπό την Προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας, του Υπουργείου Οικονομικών της Γενικής Λογίστριας και της Υπηρεσίας μας. Σύμφωνα με τα πρακτικά της εν λόγω σύσκεψης, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας αναφέρθηκε σε επιπρόσθετες ενέργειες που το Υπουργείο δύναται να προβαίνει όταν οι μισθωτές δεν συμμορφώνονται με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, όπως ανέφερε, το Υπουργείο έχει την ευχέρεια να καταχωρίζει από την αρχή αγωγή, όχι μόνο για την είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων, αλλά και για έξωση όσων μισθωτών δεν συμμορφώνονται με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Ανέφερε επίσης ότι, η ύπαρξη υποθήκης δεν αποτελεί εμπόδιο στην οποιαδήποτε διαδικασία ανάκτησης του μισθίου, για τον λόγο ότι οι υποθήκες βαρύνουν το εμπράγματο δικαίωμα και όχι το ακίνητο. Σημείωσε επίσης ότι, τα πιο πάνω, μπορούν να εφαρμοστούν μετά από επαρκή και κατάλληλη προειδοποίηση στους μισθωτές, τόσο ως προς τα συγκεκριμένα μέτρα που προτίθεται να λάβει το Υπουργείο, όσο και ως προς τον χρόνο λήψης τους.

Σύσταση: Να καθοριστεί χρονοδιάγραμμα για την εισαγωγή δέσμης μέτρων και διαδικασιών για την αύξηση της ικανότητας είσπραξης ενοικίων.

Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.

(α) **Αξιολόγηση του θεσμού των Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών (ΚΒΠ).** Ο θεσμός των ΚΒΠ άρχισε το 1966 με στόχο την επιτάχυνση του ρυθμού βιομηχανικής ανάπτυξης. Με την ίδρυση των ΚΒΠ δημιουργήθηκε η αναγκαία βιομηχανική υποδομή και οι κατάλληλες συνθήκες ώστε να παρέχεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία η δυνατότητα για γρήγορη εγκαθίδρυση βιομηχανικών μονάδων με το χαμηλότερο

δυνατόν κεφαλαιουχικό κόστος. Η τελευταία βιομηχανική περιοχή δημιουργήθηκε στην Κοκκινότριμιθιά το 2004.

Σύμφωνα με έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου τον Ιούνιο 2012, στα πλαίσια ελέγχου που διενήργησε στον Κλάδο Βιομηχανικών Περιοχών, από το 1966 δεν έγινε οποιαδήποτε αξιολόγηση του εν λόγω θεσμού για να διαπιστωθεί κατά πόσον επιτεύχθηκαν οι στόχοι του, καθώς επίσης κατά πόσον χρήζει οποιασδήποτε αναθεώρησης.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, σύμφωνα με εισήγηση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου, η οποία εγκρίθηκε από τον Γενικό Διευθυντή και τον Υπουργό τον Ιούλιο 2014, το όλο θέμα θα αποτελέσει αντικείμενο μελέτης από τον Κλάδο Βιομηχανικών Περιοχών, ο οποίος είναι σε θέση να γνωρίζει τα προβλήματα του θεσμού αυτού. Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο έχει αναλάβει, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου, καθώς επίσης με τη συμμετοχή λειτουργού του Υπουργείου, την ετοιμασία μελέτης με εισηγήσεις για την αξιολόγηση/μετεξέλιξη των ΚΒΠ.

Σύσταση: Να αναληφθούν άμεσα ενέργειες για αξιολόγηση του θεσμού.

(β) Υπενοικίαση/εκχώρηση δικαιωμάτων βιομηχανικών τεμαχίων. Η Υπηρεσία μας διαπιστώνει ότι σε περίπτωση υπενοικίασης βιομηχανικών τεμαχίων, οι μισθωτές εισπράττουν πολλαπλάσια χρηματικά ποσά σε σχέση με το ενοίκιο που καταβάλλουν στο Υπουργείο, τα οποία, εκ των πραγμάτων, κατά την άποψή μας, δεν οφείλονται μόνο στα κτήρια που έχουν ανεγερθεί, αλλά και στο πλεονέκτημα της τοποθεσίας ορισμένων βιομηχανικών περιοχών, το οποίο τελικά επωφελούνται οικονομικά οι μισθωτές των βιομηχανικών τεμαχίων και όχι ο ιδρυτής και ιδιοκτήτης των τεμαχίων, δηλαδή το Κράτος. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι υπενοικιαστές είναι κυβερνητικά τμήματα, όπως στα παραδείγματα που αναφέρονται στον πίνακα πιο κάτω.

Στις περιπτώσεις συμβάσεων μίσθωσης που έχουν ανανεωθεί έγινε προσθήκη όρου, σύμφωνα με τον οποίο, ο εκμισθωτής δύναται να επανεκτιμήσει και να αναθεωρήσει οποτεδήποτε το μίσθωμα, εάν αυτό δεν κριθεί συμβατό με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας). Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι ο σχετικός όρος παρέχει στο Υπουργείο τη δυνατότητα αύξησης του μισθώματος.

Βιομηχανική Περιοχή	Ετήσιο ενοίκιο μίσθωσης €	Κυβερνητικό Τμήμα	Ετήσιο ενοίκιο υπεκμίσθωσης €
Στρόβολος	6.660	Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	135.000
Λάρνακα	1.581	Τμήμα Ηλεκτρομ/λογικών Υπηρεσιών	77.486
Λάρνακα	2.751	Τμήμα Δημοσίων Έργων	31.200
	1.973		
Λεμεσός	(οικόπεδο 48) 1.007	Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	66.000
	(οικόπεδο 49)		

Σύσταση: Να καθοριστεί άμεσα χρονοδιάγραμμα και η κατάλληλη διαδικασία για την εξέταση όλων των περιπτώσεων υπενοικίασης/εκχώρησης δικαιωμάτων βιομηχανικών τεμαχίων.

Σχέδια παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων.

(α) Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες των σχεδίων παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων, καθώς επίσης το ποσοστό υλοποίησης των εν λόγω δαπανών κατά τα τρία τελευταία έτη, είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός € εκ.	Πραγματικές δαπάνες € εκ.	Ποσοστό υλοποίησης %
2011	17,1	11,8	69,0
2012	14,5	10,5	72,4
2013	11,5	7,1	61,7

(β) Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι καθόσον αφορά στο Σχέδιο Ανάπτυξης του Ηλεκτρονικού Εμπορίου στην Κύπρο, εντοπίστηκαν από το Υπουργείο, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Φ.Π.Α., περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες προσπάθησαν να το εκμεταλλευτούν με την υποβολή ψευδών στοιχείων για καταβολή μεγαλύτερης επιχορήγησης. Το Υπουργείο, σύμφωνα με πρόνοιες του εν λόγω Σχεδίου, απαίτησε από όλες τις εταιρείες την επιστροφή της καταβληθείσας επιχορήγησης με τόκο 5% τον χρόνο. Επίσης, σύμφωνα με πρόνοια του Σχεδίου η οποία παρέχει τη δυνατότητα στο Υπουργείο, λήφθηκαν πρόσθετα μέτρα εναντίον των πιο πάνω εταιρειών, με αποκλεισμό τους από όλα τα Σχέδια Ενισχύσεων που διαχειρίζεται το Υπουργείο για τρία έτη, ενώ παράλληλα, ζητήθηκε από τη Νομική Υπηρεσία η λήψη νομικών μέτρων για υποβολή ψευδών δηλώσεων, η οποία συνιστά ποινικό αδίκημα.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, αναφορικά με δύο εταιρείες, οι οποίες ανταποκρίθηκαν στην επιστροφή του οφειλόμενου ποσού με δόσεις, αναστάληκε τελικά η λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους για υποβολή ψευδών δηλώσεων, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Υπουργείου στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λόγους «ίσης μεταχείρισης» με άλλη εταιρεία για την οποία το Υπουργείο εισηγήθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα όπως το αίτημα της για αναστολή των νομικών μέτρων εναντίον της, γίνει αποδεκτό, νοουμένου ότι θα κατέβαλλε το συνολικό οφειλόμενο ποσό. Σημειώνεται ότι η εν λόγω εταιρεία δεν ανταποκρίθηκε τελικά στην καταβολή του οφειλόμενου ποσού και ως εκ τούτου δεν αναστάθηκαν τα νομικά μέτρα εναντίον της. Σημειώνουμε την αυτονόητη πρόνοια των γενικών αρχών διοικητικού δικαίου πως δεν αναγνωρίζεται ισότητα στην παρανομία. Συνεπώς, τέτοια προσέγγιση εκ μέρους του Υπουργείου δεν προάγει τη χρηστή διοίκηση και, κατά την άποψη μας, δεν θα πρέπει να επαναληφθεί στο μέλλον.

(γ) Στα σχέδια χορηγιών περιλαμβάνεται πρόνοια, σύμφωνα με την οποία αποκλείονται από αυτά αιτητές, που είχαν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση με σχέδια χορηγιών του Υπουργείου, πρόνοια η οποία ήδη εφαρμόζεται. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασής της, έτσι ώστε να αποκλείονται και αιτητές που έχουν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση με οποιοδήποτε κυβερνητικό σχέδιο χορηγίας. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι τέτοιο θέμα, όπως ενδεχομένως και η δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας, εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών, με το οποίο ωστόσο, το Υπουργείο δεν φαίνεται να έχει προβεί σε σχετικές διαβουλεύσεις.

Σύσταση: Το θέμα της δημιουργίας ενός κεντρικού μητρώου, θα πρέπει να τύχει μελέτης σε συνεργασία με άλλα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπουργεία, καθώς επίσης με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και το Υπουργείο Οικονομικών. Επίσης, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ενός κεντρικού μητρώου, επειδή η πληροφόρηση αναφορικά με αιτητές που καταδικάστηκαν για απάτη σε σχέση με οποιοδήποτε κυβερνητικό σχέδιο χορηγίας, μπορεί να περιέλθει στην αντίληψη του Υπουργείου λόγω και της συνεργασίας του με άλλα κυβερνητικά τμήματα, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί η συμπερίληψη της πιο πάνω πρόνοιας στα σχέδια χορηγιών του Υπουργείου.

Κλάδος Μέτρων και Σταθμών.

Η μετρολογική υποδομή του Κλάδου, εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις. Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με Σημείωμα της τέως Εφόρου Μέτρων και Σταθμών προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου με ημερ. 31.10.2013, οι δραστηριότητες του Νέου Εργαστηρίου Μετρολογίας, το οποίο παραδόθηκε τον Ιούλιο 2013, αποτελούν δραστηριότητες επιστημονικής μετρολογίας, η οποία απαιτεί γνώση και εργαστηριακή εμπειρία την οποία το υφιστάμενο προσωπικό δεν είχε την ευκαιρία να αποκτήσει ούτε και να τύχει της εξειδικευμένης εκπαίδευσης που παρασχέθηκε από εμπειρογνώμονες κατά τα έτη 2005-2007 (το προσωπικό το οποίο εκπαιδεύτηκε έχει αφυπηρετήσει).

Σύμφωνα επίσης με Σημείωμα λειτουργιών της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου προς τον Γενικό Διευθυντή, με ημερ. 8.5.2014, ο Κλάδος Μέτρων και Σταθμών αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα λειτουργίας και υποστελέχωσης, ορισμένα από τα οποία αφορούν στα ακόλουθα:

- Το νέο εργαστήριο Μετρολογίας, το οποίο όπως αναφέρεται στο πιο πάνω Σημείωμα κόστισε περίπου €4,6 εκ., δεν έχει ακόμα τεθεί σε λειτουργία, ούτε έχει διαπιστευθεί από εγκεκριμένο Ευρωπαϊκό Οργανισμό. Σημειώνεται ότι για να καταστεί δυνατή η διαπίστευσή του, θα πρέπει εκτός από τη στελέχωση και εκπαίδευση του προσωπικού, να οριστικοποιηθούν οι διαδικασίες λειτουργίας και η μεθοδολογία ελέγχων που θα ακολουθείται και να ετοιμαστεί Εγχειρίδιο Ποιότητας και Πολιτικής.
- Μέρος του μετρολογικού εξοπλισμού και συγκεκριμένα τα όργανα μέτρησης για γεφυροπλάστιγγες δεν έχουν διακριβωθεί, με αποτέλεσμα οι μετρήσεις για γεφυροπλάστιγγες να έχουν διακοπεί.
- Η εθνική νομοθεσία δεν έχει τροποποιηθεί/επικαιροποιηθεί.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο επεξεργάζεται Σχέδιο Δράσης με σκοπό την επίλυση όλων των προβλημάτων στον Κλάδο Μέτρων και Σταθμών και ότι τα σταθμά που χρησιμοποιούνται για τις επαληθεύσεις των γεφυροπλάστιγγων έχουν πρόσφατα διακριβωθεί και οι σχετικοί έλεγχοι επανάρχισαν τον Οκτώβριο 2014.

Σύσταση: Το Υπουργείο να καθορίσει χρονοδιάγραμμα δράσεων με στόχο την επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων και την άμεση αξιοποίηση του νέου εργαστηρίου μετρολογίας.

Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο (ΕΤΠ).

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με αρ. 60.131 και ημερ. 29.4.2004, ενέκρινε τη δημιουργία ΕΤΠ στην Κύπρο και με την Απόφασή του με αρ. 2/2006 και ημερ. 8.2.2006, εξουσιοδότησε τον τότε Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την απαλλοτρίωση της επιλεγείσας περιοχής.

(β) Το Υπουργείο, ως απαλλοτριούσα Αρχή, προχώρησε σε δημοσίευση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, στις 7.9.2007, αντίστοιχα, προτού ολοκληρωθεί η μελέτη βιωσιμότητας η ετοιμασία της οποίας εγκρίθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.896 και ημερ. 21.4.2005 (ολοκληρώθηκε και έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο στις 14.4.2009). Η απαλλοτρίωση αφορούσε σε ιδιωτική γη 255 τεμαχίων συνολικής έκτασης 1.565.679 τ.μ.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις με αρ. 69.222 και ημερ. 5.8.2009, και αρ. 74.140 και ημερ. 10.10.2012, ενέκρινε τον περιορισμό της συνολικής έκτασης γης του ΕΤΠ στα 324.170τ.μ. και επίσης ανάκληση των απαλλοτριώσεων των υπόλοιπων τεμαχίων γης που προορίζονταν για το ΕΤΠ.

(δ) Παρά την πάροδο 8 περίπου χρόνων από τη δημοσίευση της πρώτης απαλλοτριώσης, επειδή, το Υπουργείο Οικονομικών δεν ενέκρινε τη διενέργεια πληρωμών για το συγκεκριμένο έργο, δεν έχουν καταβληθεί ακόμα οι αποζημιώσεις για τις απαλλοτριώσεις στους δικαιούχους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Συντάγματος και το άρθρο 12 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, οι αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσης καταβάλλονται τοις μετρητοίς και προκαταβολικά. Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης στην καταβολή των αποζημιώσεων το Κράτος επιβαρύνεται με επιπλέον ποσά υπό μορφή τόκων. Το οφειλόμενο ποσό των αποζημιώσεων μαζί με τους τόκους μέχρι 31.12.2013, ανέρχεται σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στο ποσό των €14,1 εκ. περίπου, ενώ εκκρεμεί επίσης και η καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις που έγιναν για την ανάπτυξη του οδικού δικτύου για την εξυπηρέτηση του ΕΤΠ, το οφειλόμενο ποσό των οποίων μαζί με τους τόκους ανέρχεται για την ίδια περίοδο σε €3,0 εκ. περίπου.

(ε) Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 10.10.2012, αποφάσισε τη σύσταση Διαχειριστικής Επιτροπής (Δ.Ε.) σύμφωνα με εισήγηση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής στις 23.12.2009, με όρους εντολής, εξουσίες, αρμοδιότητες και ευθύνες ως προς την ετοιμασία οποιωνδήποτε μελετών και εγγράφων, τη διεκπεραίωση διαδικασιών, τις δημοσιεύσεις, τις αξιολογήσεις, τις διαπραγματεύσεις και την προώθηση και διαχείριση του όλου θέματος, καθώς επίσης τη δημοσίευση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για επιχειρήσεις, οργανισμούς και επενδυτές που επιθυμούν να εγκατασταθούν ή/και να επενδύσουν και εμπλακούν στη δημιουργία και λειτουργία του ΕΤΠ. Τον Δεκέμβριο 2013, η Δ.Ε. προέβη σε δημοσιοποίηση ανακοίνωσης για καταρχάς δήλωση ενδιαφέροντος από όσους επιθυμούν να εγκατασταθούν και να αναπτύξουν δραστηριότητες στο ΕΤΠ και από επενδυτές που επιθυμούν να αναλάβουν τη δημιουργία και λειτουργία του ΕΤΠ. Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας της Δ.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 9.4.2014 είχαν παραληφθεί μέχρι τότε πέντε Καταρχάς Δηλώσεις για Επενδυτές και τριάντα Καταρχάς Δηλώσεις για Ενοίκους (Επιχειρήσεις/Οργανισμούς). Στην εν λόγω συνεδρία, η Δ.Ε. αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως η δημιουργία και λειτουργία του ΕΤΠ πραγματοποιηθεί με Στρατηγικό Επενδυτή. Τούτο επικυρώθηκε από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή στις 29.5.2014.

(στ) Το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με Προσχέδιο Απόφασής του η οποία λήφθηκε σε συνεδρία του στις 22.8.2014, αποφάσισε την προώθηση δημιουργίας και λειτουργίας του ΕΤΠ με Στρατηγικό Επενδυτή σύμφωνα με τις αποφάσεις της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής και τις εισηγήσεις του Υπουργείου σας, με τροποποίησή τους κατά τρόπο ώστε, η περιοχή του Πεντακώμου να μην συνιστά την περιοχή για την οποία θα προωθηθεί η δημιουργία του ΕΤΠ, καθώς επίσης την εξουσιοδότηση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, να διερευνήσει το ενδεχόμενο ύπαρξης κρατικής γης, η έκταση και η επιλογή της οποίας θα μπορούσε να προωθηθεί για τη δημιουργία του ΕΤΠ αντί της περιοχής Πεντακώμου. Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι, το Υπουργείο προωθεί με γοργούς ρυθμούς τις διεργασίες για τη δημιουργία του ΕΤΠ και καταβάλλει προσπάθειες όπως αυτό γίνει με μηδενικό κόστος για το κράτος. Επίσης, μας ανέφερε ότι γίνονται μελέτες σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για εξεύρεση κρατικής γης.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική καθυστέρηση στην προώθηση της υλοποίησης του έργου, με επακόλουθο να παραμένει σε εκκρεμότητα η καταβολή των αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις στους δικαιούχους, οι οποίες όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω ανέρχονται σε περίπου €17 εκ., θα πρέπει να τεθούν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για υλοποίηση της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

2.5 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

2.5.1 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Νομοθεσία. Στις 9.7.2010 τέθηκε σε ισχύ ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος του 2010 (Ν.59(Ι)/2010), με τον οποίο καταργήθηκαν οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 1980 μέχρι 2009. Σύμφωνα με τον νέο Νόμο, από την εν λόγω ημερομηνία το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ), αποτελείται από τέσσερεις λογαριασμούς (Βασικών Συντάξεων, Συμπληρωματικών Συντάξεων, Παροχών Ανεργίας και Λοιπών Παροχών).

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ΤΚΑ για το έτος 2013 παρουσίασαν, για πρώτη φορά, έλλειμμα €49,8 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα €156,6 εκ. το 2012.

(β) Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το έτος 2013 ήταν €1.320,3 εκ., σε σύγκριση με €1.472,6 εκ. για το 2012, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €152,3 εκ. ή ποσοστό 10,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των εισφορών (€116,5 εκ.) και στη μείωση των προσόδων από τόκους (€33,6 εκ.).

(γ) Πληρωμές. Οι πληρωμές του Ταμείου για το έτος 2013 ήταν €1.370 εκ., σε σύγκριση με €1.316 εκ. το 2012, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €54 εκ. ή ποσοστό 4,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για συντάξεις (€45,7 εκ.) και ανεργιακό επίδομα (€25,8 εκ.), με παράλληλη μείωση κυρίως στα επιδόματα (€10,8 εκ.) και βοηθήματα και παροχές λόγω θανάτου (€4,3 εκ.).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2013 ήταν €7.475,5 εκ., σε σύγκριση με €7.466,9 εκ. στις 31.12.2012. Από το ποσό αυτό, €6.997,5 εκ. ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων και €341,3 εκ. ήταν επενδυμένα σε Ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας, €29,3 εκ. σε Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως και €50,6 εκ. σε Γραμμάτια Δημοσίου. Προκύπτει, δηλαδή, ότι ποσοστό 99,2% των διαθεσίμων του Ταμείου ήταν κατατεθειμένα στο Κράτος, από το οποίο ποσοστό 93,6% ήταν κατατεθειμένο στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων και το οποίο θεωρήθηκε, για σκοπούς της ειδικής αναλογιστικής μελέτης που έγινε το 2013, με βάση το Μνημόνιο Συναντίληψης, ημερ. 30.4.2013, ως μη πραγματικό αποθεματικό. Σημειώνεται ότι η Έκθεση Γενικού Ελεγκτή προς το Ταμείο για το 2013 έχει εκδοθεί με έμφαση θέματος, αναφέροντας ότι ταμειακά διαθέσιμα του ΤΚΑ ύψους €7 δις κρατούνται στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας και €57 εκ. σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, με πιστωτική αξιοπιστία, η οποία μεταβάλλεται από το ευμετάβολο οικονομικό περιβάλλον.

Εκκρεμείς οφειλές.

(α) Επιδικασθείσες υποθέσεις. Στις 31.12.2013 εκκρεμούσε η είσπραξη των πιο κάτω ποσών από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του ΤΚΑ και των άλλων Ταμείων, την ευθύνη της παρακολούθησης των οποίων έχει το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) που ασχολείται και με τις οφειλές προς το ΤΚΑ.

	2013 €	2012 €	Αύξηση/ (μείωση) €	Ποσοστό %
Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	97.035.891	89.296.622	7.739.269	8,7
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	17.423.610	16.042.556	1.381.054	8,6
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	5.181.008	4.703.568	477.440	10,2
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	2.305.792	2.118.076	187.716	8,9
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	4.003.076	4.085.791	(82.715)	(2,0)
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	9.032.081	7.963.145	1.068.936	13,4
	134.981.458	124.209.758	10.771.700	8,7

Μέσα στο 2013 εκδικάστηκαν για όλα τα Ταμεία 4.452 νέες υποθέσεις, σε σύγκριση με 8.627 το 2012, για ολικό ποσό περίπου €23,8 εκ. (€39,2 το 2012) και εισπράχθηκε ποσό περίπου €7,5 εκ. (€8,1 εκ. το 2012). Επίσης, για οφειλόμενα επιδικασθέντα ποσά ύψους €5,6 εκ. (€11,9 εκ. το 2012), έχουν εκδοθεί διατάγματα εκκαθάρισης, για τα οποία υποβλήθηκαν επαληθεύσεις χρέους στους εκκαθαριστές.

Ο μειωμένος αριθμός εκδικασθέντων υποθέσεων εκτιμάται ότι οφείλεται, μεταξύ άλλων, στον μειωμένο αριθμό ποινικών υποθέσεων που καταχωρίστηκαν (λόγω μη καταχώρισης ή απόσυρσης ή αναβολής εκδίκασής τους), συνεπεία των οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν κατά το 2013 και λόγω του μειωμένου αριθμού δημόσιων κατήγορων για προώθηση και χειρισμό των υποθέσεων στο δικαστήριο, καθώς επίσης και ως συνεπακόλουθο της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 75.521, ημερ. 26.7.2013, στα πλαίσια της οποίας και σε συνεννόηση με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αναστάληκαν οι ποινικές δίωξεις που εκκρεμούσαν ενώπιον του δικαστηρίου και που αφορούσαν σε οφειλές για περιόδους εισφορών του 2013.

Σημειώνεται ότι το Ταμείο πιστώνει τους εργοδοτούμενους, με το σύνολο των εισφορών, αμέσως μετά την επιβεβαίωση των σχετικών ποσών στη βάση της Κατάστασης Αποδοχών και Εισφορών που υποβάλλεται από τους εργοδότες και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελός τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι, αφού η ευθύνη για την πληρωμή των εισφορών, περιλαμβανομένων και των εισφορών των εργοδοτούμενων, βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη.

(β) Τρέχουσες οφειλές. Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις ΥΚΑ, στη βάση ειδικής ζήτησης από τη Μονάδα Μηχανογράφησης, στις 31.12.2013 εκκρεμούσε η είσπραξη πρόσθετου ποσού, που αφορούσε σε μη επιδικασμένες οφειλές προς το ΤΚΑ και τα άλλα Ταμεία, από εργοδότες και αυτοτελώς εργαζομένους, ύψους €97.895.107 (συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων τελών), όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μέχρι και τις 4.8.2014 (ημερομηνία της ειδικής ζήτησης των στοιχείων) και το οποίο παρουσιάζεται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα.

	Οφειλές κάτω των 6 ετών (€)	Οφειλές πέραν των 6 ετών (€)	Συνολικές οφειλές (€)
Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Σημ.)	70.251.920	2.790.701	73.042.621
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	9.566.244	459.489	10.025.733
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	3.413.826	125.913	3.539.739
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.432.629	200.302	1.632.931
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	-	421.266	421.266
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	8.514.529	718.288	9.232.817
Ολικό	93.179.148	4.715.959	97.895.107

Σημ.: Στο ποσό των €70.251.920 και €2.790.701 περιλαμβάνονται και οφειλές από αυτοτελώς εργαζομένους ύψους €23.132.287 και €992.615, αντίστοιχα.

Από το σύνολο των υποχρεώσεων κάτω των 6 ετών, έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία για άσκηση ποινικής δίωξης, για οφειλές ύψους €65.641.241. Ποινική δίωξη είχε ήδη ασκηθεί και για οφειλές εργοδοτών ύψους €15.300 που περιλαμβάνονται στις οφειλές πέραν των 6 ετών.

Στον πίνακα διαχωρίζονται οι οφειλές σε δύο κατηγορίες, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 13 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010, καμιά εισφορά δεν καταβάλλεται για απασχόληση μισθωτού ή αυτοτελώς εργαζόμενου μετά την πάροδο έξι (6) ετών από το τέλος της περιόδου εισφοράς για την οποία οφείλεται η εισφορά, με αποτέλεσμα το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων προς τα Ταμεία πέραν των 6

ετών, ύψους €3.708.044 από εργοδότες και €992.615 από αυτοτελώς εργαζομένους να μην μπορεί πλέον να εισπραχθεί. Συναφώς αναφέρεται ότι η μη είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από τους αυτοτελώς εργαζομένους συνεπάγεται και ανάλογη μείωση στις δικαιούμενες από αυτούς παροχές.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω και τη διαχρονική αύξηση που παρατηρείται στο ύψος τόσο των επιδικασμένων, όσο και των τρεχουσών οφειλών, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί οι ΥΚΑ και για τα μέτρα που λήφθηκαν για είσπραξη των οφειλών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, γίνονται προσπάθειες χαλιναγώγησης των ανείσπρακτων εισφορών, αλλά αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα, λόγω της οικονομικής κρίσης και της υποστελέχωσης. Μας ανέφερε επίσης ότι έχει ενταθεί η προσπάθεια του Κλάδου Επιθεωρητών, με σκοπό τη συμμόρφωση των εργοδοτών στις υποχρεώσεις τους, ότι γίνεται διερεύνηση για εντοπισμό και υιοθέτηση καλών πρακτικών που ακολουθούνται από άλλες ευρωπαϊκές χώρες και ότι παράλληλα γίνονται σχεδιασμοί για αξιοποίηση των δυνατοτήτων του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ.

Σύσταση: Να καθοριστεί χρονοδιάγραμμα για τον καταρτισμό σχεδίου δράσεων που θα καταστήσουν δυνατή θα πρέπει να βρουν και να εφαρμόσουν τρόπους και μεθόδους περιορισμού των ανείσπρακτων οφειλών.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις παροχές, μεταξύ των οποίων και το μειωμένο ποσοστό ελέγχου που γίνεται από τον Κλάδο Εσωτερικού Ελέγχου των ΥΚΑ σε ορισμένα είδη παροχών, καθώς επίσης και αδυναμίες που αναφέρονται στις παραγράφους πιο κάτω για το μηχανογραφημένο σύστημα παροχών και τον έλεγχο των μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών. Εισηγηθήκαμε την ανάγκη για επαναξιολόγηση και επανασχεδιασμό των ελέγχων που διενεργούνται, με έμφαση στους τομείς κινδύνου της κάθε παροχής. Στην απάντησή του, ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς πληροφόρησε ότι στο παρόν στάδιο η σύσταση της Υπηρεσίας μας δεν είναι δυνατό να υλοποιηθεί, λόγω του έντονου προβλήματος υποστελέχωσης των ΥΚΑ και της κατακόρυφης αύξησης των αιτήσεων, κυρίως για καταβολή επιδόματος ανεργίας και πληρωμών αποζημιώσεων πλεονασμού. Η Υπηρεσία μας επιμένει στην ανάγκη να τεθεί ένα τέτοιο χρονοδιάγραμμα.

Σύσταση: Να τεθεί χρονοδιάγραμμα για επαναξιολόγηση και επανασχεδιασμό των ελέγχων που διενεργούνται, με έμφαση στους τομείς κινδύνου της κάθε παροχής.

Αποθεματικά

(α) Λογαριασμός Παροχών Ανεργίας. Το ποσό των πληρωμών παροχών ανεργίας, τα τελευταία χρόνια, ξεπερνά το σύνολο των εισπράξεων και του αποθεματικού του πιο πάνω Λογαριασμού, το οποίο στις 31.12.2013 παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €77 εκ.

Στο άρθρο 73(2) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου προνοείται όπως, σε περίπτωση που το αποθεματικό και τα έσοδα του Λογαριασμού δεν επαρκούν για κάλυψη των υποχρεώσεών του, η διαφορά καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή καλύπτεται από ειδική εισφορά που καθορίζεται με Κανονισμούς. Σημειώσαμε ότι το 2012 και το 2014 ψηφίστηκαν τροποποιητικοί Νόμοι (Ν.170(Ι)/2012 και Ν.106(Ι)/2014), οι οποίοι προνοούσαν, ανεξάρτητα από τις διατάξεις του πιο πάνω άρθρου, τη μεταφορά €50 εκ. και €170 εκ. από τον Λογαριασμό Συμπληρωματικών Συντάξεων στον Λογαριασμό Παροχών

Ανεργίας του ΤΚΑ, για κάλυψη του ελλείμματος που ο Λογαριασμός Παροχών Ανεργίας παρουσίασε κατά το 2012 και κατά τα έτη 2013 και 2014, αντίστοιχα.

Έχοντας υπόψη τη συνεχή αύξηση του αριθμού των ανέργων τα τελευταία χρόνια και τις οικονομικές εκτιμήσεις, σύμφωνα με τις οποίες το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω ή/και να παραμείνει σε σχετικά ψηλά επίπεδα, επισημάναμε την αναγκαιότητα αναζήτησης οριστικής λύσης για την ισοσκέλιση των πληρωμών και εισπράξεων του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, επειδή θα εξακολουθεί να παρατηρείται ανισοσκέλεια μεταξύ τους, με αποτέλεσμα τη συνεχή δημιουργία ελλείμματος.

(β) Λογαριασμός Λοιπών Παροχών. Κατά την 31.12.2012 το αποθεματικό του Λογαριασμού Λοιπών Παροχών παρουσίασε, για πρώτη φορά, χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €10 εκ., λόγω του ότι το ύψος των πληρωμών (επιδόματα, βοηθήματα, παροχές) ξεπέρασε σημαντικά το σύνολο των εισπράξεων και του αποθεματικού. Στις 31.12.2013 το χρεωστικό υπόλοιπο αυξήθηκε σε €26 εκ.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη το θέμα της επάρκειας των αποθεματικών των δύο πιο πάνω Λογαριασμών, έτσι ώστε να ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις για τη λήψη μέτρων και εξεύρεση επαρκών λύσεων, που να διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του ΤΚΑ, χωρίς να επηρεάζονται αρνητικά οι Λογαριασμοί Βασικών και Συμπληρωματικών Συντάξεων.

Σύσταση: Να τεθεί χρονοδιάγραμμα για την επαναξιολόγηση της κατανομής των εισφορών στους Λογαριασμούς του Ταμείου και να μελετηθεί το ενδεχόμενο υιοθέτησης άλλων εναλλακτικών λύσεων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται εξ αρχής η επάρκεια των αποθεματικών τους.

Επενδυτική πολιτική. Όπως προβλέπεται στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο του 2010, ο Διευθυντής ΥΚΑ, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών, επενδύει το ενεργητικό του Ταμείου, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των αποθεμάτων του, λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια, ρευστότητα και απόδοση των επενδύσεων, τον ρόλο τον οποίο οι επενδύσεις αυτές πρέπει να διαδραματίζουν στη γενικότερη αναπτυξιακή προσπάθεια και την κυβερνητική δημοσιονομική και οικονομική πολιτική.

(α) «Διευθέτηση» μεταξύ Κυβέρνησης και Κεντρικής Τράπεζας για την περίοδο 1.1.1970-31.7.2010. Σύμφωνα με «Διευθέτηση» μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.1970, η Κεντρική Τράπεζα επενδύει τα πλεονάσματα του ΤΚΑ σε Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως, Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση και Γραμμάτια του Δημοσίου.

Η ίδια «Διευθέτηση» ίσχυσε μεταγενέστερα και για τα υπόλοιπα Ταμεία (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, Κεντρικό Ταμείο Αδειών και Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη) που τελούν υπό τον έλεγχο και διαχείριση του Διευθυντή ΥΚΑ.

Η Κεντρική Τράπεζα, καθ' υπόδειξη του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών, επένδυε τα πλεονάσματα των Ταμείων μόνο σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία είναι μικρής διάρκειας και φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά αξιόγραφα, παραχωρώντας στα Ταμεία εγγυημένο ετήσιο επιτόκιο, μεγαλύτερο από το επιτόκιο των Γραμματίων του Δημοσίου, το ύψος του οποίου διαμορφώνετο κατά καιρούς με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

(β) Νέα «Διευθέτηση» από 1.8.2010 μέχρι σήμερα. Με τη μεταφορά της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από 1.8.2010, η «Διευθέτηση» του 1970 αντικαταστάθηκε με νέα «Διευθέτηση», η οποία προνοεί την κατάθεση των αποθεματικών των Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων και των Γραμματίων του Δημοσίου που θα έληγαν, στον Γενικό Κυβερνητικό

Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με την ίδια απόδοση, όπως αναφέρεται πιο κάτω. Στις 31.12.2013 το υπόλοιπο που ήταν κατατεθειμένο στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό ήταν €7,6 δις, το οποίο αναλύεται σε €6.997,5 εκ. για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και €65,3 εκ., €368,9 εκ. και €154 εκ. για το Κεντρικό Ταμείο Αδειών, το Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό και το Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, αντίστοιχα.

(γ) Απόδοση καταθέσεων/επενδύσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εφαρμόστηκε για το ΤΚΑ από την 1.6.2007 και για τα υπόλοιπα Ταμεία από 1.1.2014, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 9.12.2013, στα οποία καταβαλλόταν, μέχρι τις 31.12.2013, μικρότερο επιτόκιο, η απόδοση του αποθεματικού του ΤΚΑ και των υπόλοιπων Ταμείων, θα είναι ίση με το εκάστοτε επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μείον 0,25%, το οποίο μειώθηκε σταδιακά από 3% που ίσχυε από 21.1.2009 στο 0,40% από 11.6.2014 και ως εκ τούτου και η απόδοση του ΤΚΑ, από 2,75% σε 0,15%, αντίστοιχα.

Με την πολιτική που ακολουθείται διαχρονικά, το Κράτος δανείζεται για σειρά ετών με διοικητικές διευθετήσεις τα πλεονάσματα των Ταμείων με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του ΤΚΑ, καθώς και των άλλων Ταμείων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε επανειλημμένα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα των Ταμείων επιβάλλεται όπως επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για τα Ταμεία τρόπο.

(δ) Μελέτη Διεθνούς Τράπεζας.

- (i) Νέα επενδυτική πολιτική.** Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 65.533, ημερ. 16.5.2007, εκπονήθηκε μελέτη για τη νέα επενδυτική πολιτική του ΤΚΑ από τη Διεθνή Τράπεζα και για την επεξεργασία της μελέτης συστάθηκε Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή.

Οι κυριότερες εισηγήσεις που αναφέρονταν στη μελέτη, αναφορικά με τις επενδύσεις του αποθεματικού του Ταμείου, αφορούσαν στη σταδιακή δημιουργία ενός Εθνικού Ταμείου με «πραγματικό» αποθεματικό, το οποίο θα επενδύεται σε τύπους επενδύσεων με ψηλότερες αποδόσεις από τις σημερινές, στα πλαίσια όμως χαμηλού επενδυτικού κινδύνου και στη σύσταση ενός ανεξάρτητου Δημόσιου Οργανισμού, με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής του Εθνικού Ταμείου.

Σε συνάντηση που είχαν οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών με τους κοινωνικούς εταίρους, που πραγματοποιήθηκε στις 13.1.2009, ο Υπουργός Οικονομικών, αφού ανέφερε ότι το «πραγματικό» αποθεματικό του ΤΚΑ είναι μόνο €80 εκ., τα οποία είναι επενδυμένα σε τραπεζικούς οργανισμούς και ότι ποσό ύψους €6 δις οφείλεται από την Κυβέρνηση, ανακοίνωσε ότι η Κυβέρνηση δεσμεύεται να καταβάλει στο Ταμείο €1 δις, σε 5 ίσες ετήσιες δόσεις των €200 εκ.

Παρόλο ότι στην πιο πάνω συνάντηση, η τότε Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανακοίνωσε ότι αρχίζει αμέσως η ετοιμασία νομοσχεδίου για τη δημιουργία του νέου Οργανισμού, εντούτοις, όπως πληροφορηθήκαμε, αυτό βρίσκεται ακόμα υπό μελέτη.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με την επιφύλαξη του Άρθρου 73(6) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010, μέχρι τον Μάρτιο του 2010 ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα έπρεπε να καταθέσουν στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο, ως προς την αποτελεσματική διαχείριση των αποθεματικών του

Ταμείου από ανεξάρτητη Επιτροπή, αφού διασφαλιζόταν η δημιουργία ικανοποιητικού αποθεματικού, κάτι το οποίο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν φαίνεται να είχε γίνει.

- (ii) **Δημιουργία «πραγματικού» αποθεματικού.** Στη βάση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.643, ημερ. 14.4.2009, με την οποία εγκρίθηκε η διάθεση €200 εκ. για τη δημιουργία «πραγματικού» αποθεματικού στο ΤΚΑ, καταβλήθηκε στο ΤΚΑ η πρώτη δόση. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους (Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων), άρχισε την ετοιμασία ενός πλαισίου επενδυτικής πολιτικής για τις επενδύσεις των κεφαλαίων του «πραγματικού» αποθεματικού.

Η δεύτερη δόση των €200 εκ. για το 2010 καταβλήθηκε την 1.11.2010, ενώ η τρίτη, τέταρτη και πέμπτη δόση των €200 εκ. για το 2011, 2012 και 2013, αντίστοιχα, τα οποία η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε να καταβάλει στο Ταμείο, δεν είχαν καταβληθεί μέχρι και την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του ΤΚΑ, κατά την έννοια του «πραγματικού» αποθεματικού, όπως αυτό διαμορφώθηκε διαχρονικά και παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου αναλύεται πιο κάτω:

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας	341.278.968	341.278.968
Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως	29.348.298	29.348.298
Γραμμάτια Δημοσίου	50.647.344	48.279.798
Τραπεζικά υπόλοιπα	56.665.931	78.578.175
	477.940.541	497.485.239

Παρατηρήσαμε ότι κατά το 2012 και 2013, κατόπιν έγκρισης και οδηγιών του Υπουργείου Οικονομικών, το ΤΚΑ προέβη σε ρευστοποιήσεις καταθέσεων σε εμπορικές τράπεζες, καθώς και άλλων στοιχείων, συνολικού ύψους €58 εκ. (κεφάλαιο και τόκοι), προϊόν το οποίο δεν επανεπενδύθηκε σε «πραγματικό» αποθεματικό, αλλά κατατέθηκε στον Λογαριασμό Καταθέσεων που διατηρεί το ΤΚΑ στο Γενικό Λογιστήριο με πολύ χαμηλό επιτόκιο (0,5% στις 31.12.2013 και 1,25% στις 31.12.2012). Για τον λόγο αυτό, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το κεφάλαιο που ρευστοποιείται και οι τόκοι που αυτό αποφέρει, επανεπενδύονται αμέσως, όπου αυτό είναι δυνατό, κατά τρόπο που αυτό να συνεχίζει να αποτελεί μέρος του «πραγματικού» αποθεματικού, στα πλαίσια της πολιτικής για τις επενδύσεις των κεφαλαίων του «πραγματικού» αποθεματικού, προς το συμφέρον του Ταμείου.

Ο Διευθυντής ΥΚΑ, μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), με σχετική επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών ζήτησε τον Ιούλιο του 2014 την επανέναρξη συζήτησης για την αναβάθμιση του πλαισίου της επενδυτικής πολιτικής του ΤΚΑ. Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 1.9.2014, το Υπουργείο Οικονομικών αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι στην παρούσα φάση, με δεδομένο ότι η Κύπρος βρίσκεται σε πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής μέσω του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα, είναι εύκολα αντιληπτό ότι τα περιθώρια αύξησης των αποδόσεων των επενδύσεων των ΤΚΑ είναι από ελάχιστα μέχρι ανύπαρκτα, γι' αυτό θεωρεί ότι προς το παρόν είναι προτιμότερο η Κυβέρνηση να περιοριστεί στην εξεύρεση του καλύτερου δυνατού επιτοκίου στις καταθέσεις για τα κεφάλαια που το ΤΚΑ διατηρεί στο Κράτος.

Σύσταση: Να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο Πρόταση σχετικά με τις επιλογές που υπάρχουν ως προς το χρονοδιάγραμμα και διαδικασίες για την υλοποίηση των δεσμεύσεων, αποφάσεων και νομοθετικών απαιτήσεων, όσον αφορά στη δημιουργία ανεξάρτητης Επιτροπής ή άλλου θεσμού για την αποτελεσματική διαχείριση των αποθεματικών του Ταμείου, για την καταβολή των οφειλόμενων δόσεων και για τη διατήρηση του «πραγματικού» αποθεματικού που δημιουργήθηκε, χωρίς την επιστροφή μέρους του κεφαλαίου του και των τόκων που αυτό αποφέρει στο Δημόσιο, δηλαδή στον Λογαριασμό Καταθέσεων στο Γενικό Λογιστήριο.

Ανασκοπήσεις της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου.

(α) Η τελευταία τριετής αναλογιστική ανασκόπηση για την οικονομική κατάσταση του Ταμείου έγινε το 2011, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2009. Σύμφωνα με την έκθεση του αναλογιστή, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου είχε βελτιωθεί σημαντικά, σε σχέση με την κατάσταση που κατέδειξε η προηγούμενη αναλογιστική ανασκόπηση, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2006, λόγω κυρίως των μέτρων που λήφθηκαν στα πλαίσια του πακέτου αναμόρφωσης του Ταμείου.

Όπως πληροφορηθήκαμε, στις αρχές του 2015 αναμένεται να γίνει νέα αναλογιστική ανασκόπηση, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2014.

(β) Ειδική Αναλογιστική Μελέτη για σκοπούς του Μνημονίου Συναντίληψης. Για σκοπούς του εν λόγω Μνημονίου, ο αναλογιστής του Ταμείου εκπόνησε ειδική αναλογιστική μελέτη, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2011, η οποία ολοκληρώθηκε και υποβλήθηκε τέλος Αυγούστου του 2013 στην Τρόικα για αξιολόγηση, σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 3.1 του Μνημονίου. Τα αποτελέσματα της πιο πάνω μελέτης επικυρώθηκαν (validated) από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και τον Σεπτέμβριο του 2013 αξιολογήθηκαν και εγκρίθηκαν από την Ομάδα Εργασίας για τη Γήρανση (Ageing Working Group) της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής (Economic Policy Committee).

Τα αποτελέσματα της ειδικής αναλογιστικής μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη τις παραδοχές (δημογραφικές, οικονομικές κ.ά) που συμφωνήθηκαν με την Τρόικα, τις ειδικές πρόνοιες της παραγράφου 3.1 του Μνημονίου Συναντίληψης, που αναφέρονται στον τρόπο διεξαγωγής της εν λόγω μελέτης και τα μέτρα μεταρρύθμισης που περιλήφθηκαν στον Τροποποιητικό Νόμο αρ. 193(Ι)/2012, δείχνουν ότι οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις διασφαλίζουν τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του Ταμείου, καθιστώντας το χρηματοοικονομικά βιώσιμο μέχρι και το 2060 και ως εκ τούτου δεν απαιτούνται πρόσθετα μέτρα.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 41 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, δικαιούχοι στην παροχή σύνταξης χηρείας είναι οι χήρες ασφαλισμένων ανδρών, οι οποίες συζούσαν με τον σύζυγό τους πριν αυτός πεθάνει ή συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν και χήροι ασφαλισμένων γυναικών, νοουμένου ότι αυτοί είναι μόνιμα ανίκανοι και συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από τις συζύγους τους πριν αυτές πεθάνουν.

Η εφαρμογή του πιο πάνω άρθρου στην πράξη έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του μεγαλύτερου αριθμού ανδρών (αυτών που συζούσαν με τη σύζυγό τους πριν αυτή πεθάνει, κατ' αναλογία του τι ισχύει για τις χήρες) από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας.

Το πιο πάνω θέμα εξετάσε και η Επίτροπος Διοικήσεως, η οποία, υπό το φως της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας των δύο φύλων, καθώς επίσης και των αποφάσεων του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατέληξε στο

συμπέρασμα ότι με την πιο πάνω ρύθμιση εισάγεται αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ των δύο φύλων και εισηγήθηκε όπως το δικαίωμα στην παροχή σύνταξης χηρείας επεκταθεί και στους χήρους άνδρες.

Σημειώσαμε ότι οι επιμέρους πτυχές του εκσυγχρονισμού της παροχής σύνταξης χηρείας, μεταξύ των οποίων και το πιο πάνω θέμα, συζητήθηκαν διαχρονικά τόσο στο Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενώπιον του οποίου τέθηκαν από τον αναλογιστή διάφορα σενάρια, για τα οποία ζητήθηκε από όλα τα μέλη η υποβολή εισηγήσεων/απόψεων, όσο και σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 4.11.2013, όπου ο Διευθυντής ΥΚΑ τόνισε ότι το εν λόγω θέμα θα τεθεί ενώπιον της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αφού ληφθούν οι σχετικές πολιτικές αποφάσεις, θα κληθεί εκ νέου το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις τελικές αποφάσεις. Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής ΥΚΑ, αποφασίστηκε η επικαιροποίηση των σεναρίων από τον αναλογιστή και αναμένεται η υποβολή τους.

Σύσταση: Το θέμα εκκρεμεί για σειρά ετών και επιβάλλεται όπως τεθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για τις περαιτέρω ενέργειες και τη λήψη τελικών αποφάσεων, καθώς και για τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος.

2.5.2 ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων (ΚΕΑΑ). Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, από έρευνα σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων, παρατηρήθηκε ότι ο βαθμός αποκατάστασης στην αγορά εργασίας των εκπαιδευόμενων στο ΚΕΑΑ μειώθηκε δραστικά. Πρόσθετα παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες άτομα που εκπαιδεύτηκαν στο ΚΕΑΑ συνέχιζαν να απασχολούνται στο ΚΕΑΑ για πολλά χρόνια, είτε διαμένοντας στο οικοτροφείο, είτε πηγαίνοντας καθημερινά από και προς το σπίτι τους, επωφελούμενα όλων των δικαιωμάτων των εκπαιδευόμενων. Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα εξέφρασε τη γνώμη ότι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργούσε το ΚΕΑΑ, το οποίο τα τελευταία χρόνια βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του ΤΚΕΑΑ, δεν φαίνεται να εξυπηρετούσε πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Με την απόφασή του αρ. 68.425, ημερ. 18.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες, με βάση ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στη σφαίρα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διαβουλευτεί, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, την πρακτική μετάβαση από το υφιστάμενο στο νέο θεσμικό πλαίσιο και να προωθήσει την ετοιμασία νομοσχεδίου για τη σύσταση και λειτουργία, ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, του Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες, στον οποίο θα ενταχθούν το Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου (ΙΧΣΙ) και το ΚΕΑΑ.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, παράλληλα με τις ενέργειες για την ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού, το Τμήμα της προέβη σε μια σειρά ενεργειών για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση του ΚΕΑΑ και σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς, προχώρησε στην αποϊδρυματοποίηση των ατόμων που φιλοξενούνταν στο οικοτροφείο του ΚΕΑΑ και στον τερματισμό της λειτουργίας του οικοτροφείου τον Ιανουάριο του 2013. Προχώρησε επίσης στην επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων που απασχολούνταν στα εργαστήρια (προστατευόμενης απασχόλησης) του ΚΕΑΑ και στον σταδιακό τερματισμό της λειτουργίας τους.

Στις 14.2.2013, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ Κυβέρνησης και Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου, η οποία προβλέπει, σε πρώτη φάση, αλλαγές στη Διοίκηση του Ιδρύματος και σε δεύτερη φάση, την ένταξη του Ιδρύματος στον Οργανισμό. Στην εν λόγω συμφωνία τίθεται χρονοδιάγραμμα 2 χρόνων για κατάθεση

και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του νομοσχεδίου για την ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι στην εν λόγω συμφωνία υπάρχει σχετική πρόνοια, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση μη ψήφισης του εν λόγω νομοσχεδίου εντός του πιο πάνω χρονοδιαγράμματος, καθίστανται ανενεργές οι πρόνοιες που είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη σύσταση και λειτουργία του Οργανισμού.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση του Υπουργείου Οικονομικών (στη βάση μνημονιακών δεσμεύσεων για μη δημιουργία νέων Κρατικών Οργανισμών και Κρατικών Επιχειρήσεων (ΚΟΚΕ) μέχρι τη ψήφιση σχετικού νομοσχεδίου και για μείωση του αριθμού των υπαλλήλων στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα), για μη προώθηση του νομοσχεδίου και την αντίδραση της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ) στην ίδρυση του εν λόγω Οργανισμού, αποδέχθηκε πρόταση του Τμήματός της για παγοποίηση των ενεργειών που γίνονται για την ίδρυση του Οργανισμού.

Είναι άποψη μας ότι οι αποσπασματικές ενέργειες που γίνονται και η παρέλευση σημαντικού χρόνου, χωρίς τη λήψη τελικής απόφασης, δεν συμβάλλει, κατά την άποψή μας, στην έγκαιρη, αποτελεσματική και αποδοτική επίτευξη του στόχου για την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες.

Σύσταση: Παρατηρήθηκε πολύ μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της 18.2.2009. Σε περίπτωση που έχουν προκύψει νέα δεδομένα, τα οποία συνηγορούν στην αναστολή ή μη υλοποίησή της, αυτά θα πρέπει να επαναξιολογηθούν το συντομότερο δυνατόν και να ληφθεί νέα απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Παροχή ειδικής χορηγίας σε τυφλούς. Η αρμοδιότητα για την παροχή της εν λόγω χορηγίας, που παραχωρείται εφ' όρου ζωής και η οποία ανήκε στην Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρθηκε από 31.3.2011 στο ΤΚΕΑΑ.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμου του 2011 (Ν.11(Ι)/2011), οι υφιστάμενοι λήπτες που κατέστησαν δικαιούχοι πριν την 1.1.2008, δυνάμει του περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών Νόμου του 1996 έως 2009, παραπέμπονται για εξέταση σε ειδική πολυθεματική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από δύο οφθαλμιάτρους. Όπως διαπιστώθηκε, η διάταξη αυτή δεν τυγχάνει εφαρμογής, αφού, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν γίνεται επανεξέταση των ληπτών αυτών μετά την αρχική έγκριση των αιτήσεών τους και την παραχώρηση σ' αυτούς της ειδικής χορηγίας. Σημειώνεται ότι το ποσό που καταβλήθηκε το 2013 για την εν λόγω χορηγία ανήλθε στα €10,3 εκ. (€11,3 εκ. το 2012).

Η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, μας ανέφερε ότι γίνονται ενέργειες για εντοπισμό των ληπτών που κατέστησαν δικαιούχοι πριν την 1.1.2008, χωρίς αξιολόγηση από ιατροσυμβούλιο και οι περιπτώσεις που χρήζουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, αξιολόγησης, θα παραπεμφθούν στο ΚΑΑ για τα περαιτέρω.

Σύσταση: Το Τμήμα να προβεί, το συντομότερο δυνατόν, στις απαιτούμενες ενέργειες για συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του πιο πάνω Νόμου.

2.5.3 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2012 και 31.12.2013 δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας και ως εκ τούτου δεν διεξήχθη ο νενομισμένος έλεγχος. Συναφώς αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2010 (αναθεωρημένες) και 31.12.2011 υποβλήθηκαν για έλεγχο, με μεγάλη καθυστέρηση, στις 28.7.2014. Ωστόσο, ο έλεγχός τους εκκρεμεί, αφού, όπως διαπιστώσαμε, αυτές ετοιμάστηκαν στη βάση της μη δρώσας οικονομικής μονάδας, γιατί θεωρήθηκε ότι το Ταμείο τερματίζει τη λειτουργία του στις 31.12.2011, επειδή από το 2012 η καταβολή του σχετικού επιδόματος γίνεται από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες με χρέωση του Προϋπολογισμού του Τμήματος, θεώρηση η οποία, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, χρήζει διευκρίνισης και νομοθετικής ρύθμισης, αφού η οποιαδήποτε λογιστική ρύθμιση, από μόνη της, δεν καταργεί τις διατάξεις του άρθρου 5 του περί Παροχής Επιδόματος Διακίνησεως σε Αναπήρους Νόμου (Ν.36/80), που διέπει την ίδρυση, διαχείριση και έλεγχο του Ταμείου, ο οποίος εξακολουθεί να ισχύει.

Η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, ως Πρόεδρος της Ειδικής Επιτροπής του Ταμείου, μας πληροφόρησε ότι προωθείται η κατάργηση του άρθρου 5 του πιο πάνω Νόμου και ότι το θέμα της χρονικής κατάργησης θα εξεταστεί κατά τη νομοτεχνική επεξεργασία του σχετικού τροποποιητικού νομοσχεδίου από τη Νομική Υπηρεσία.

Σύσταση: Η Ειδική Επιτροπή του Ταμείου, σε συνεννόηση με τα συναρμόδια Τμήματα/Υπηρεσίες, να εξετάσουν το θέμα και να ληφθεί τελική απόφαση κατά πόσο το Ταμείο τερματίζει τη λειτουργία του και από τότε και να προωθηθούν οι απαιτούμενες νομοθετικές αλλαγές.

2.5.4 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του περί του Ειδικού Ταμείου του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρία Νόμου 103(Ι)/2000, οι οικονομικές καταστάσεις του πιο πάνω Ταμείου καταρτίζονται το αργότερο μέχρι τις 31 Μαΐου του αμέσως επόμενου οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται και ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2011, 31.12.2012 και 31.12.2013 και ως εκ τούτου δεν διεξήχθη ο νενομισμένος έλεγχος. Σημειώνουμε ότι οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2009 και 31.12.2010, υποβλήθηκαν με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, τον Φεβρουάριο του 2014 και ο έλεγχός τους επίσης εκκρεμεί. Ενόψει των μεταγενέστερων εξελίξεων που σημειώθηκαν στη λειτουργία του Κέντρου (τερματισμός λειτουργίας οικοτροφείου και εργαστηρίων), η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Ιούλιο του 2014 την υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μέχρι και το έτος 2013, προκειμένου να προβεί στο νενομισμένο έλεγχο όλων των ετών.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, ως Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου, έχουν προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων που εκκρεμούν, οι οποίες αναμένεται να υποβληθούν στην Υπηρεσία μας μέχρι τις 31.12.2014.

Σύσταση: Η Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου να προβεί αμέσως σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ετοιμασία και υποβολή των οικονομικών καταστάσεων τόσο για το νενομισμένο έλεγχο, όσο και για συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Νόμου και να διασφαλίσει ότι όλα τα σχετικά λογιστικά και διοικητικά αρχεία θα είναι διαθέσιμα για την ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου.

2.6 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ευρωπαϊκά Ταμεία.

(α) Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία. Ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός που αφορά σε πέντε έργα τα οποία συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία κατά την ΠΠ 2007 - 2013 ανέρχεται σε €172,4 εκ. Στον Προϋπολογισμό του έτους 2013 ενώ περιλήφθηκε πρόνοια για δαπάνη ύψους €5,05 εκ., η πραγματική δαπάνη ανήλθε σε €1,83 εκ., δηλ. ποσοστό υλοποίησης 36,3%. Μέχρι το τέλος του έτους 2013 δαπανήθηκε συνολικά ποσό ύψους €3,38 εκ. μόνο, δηλ. ποσοστό υλοποίησης 1,97%.

(β) Έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Υλοποιούνται από Μη Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Στον Προϋπολογισμό του 2013 περιλήφθηκε αρχική πρόνοια ύψους €20 εκ., η οποία αφορούσε σε τέσσερα έργα του Δήμου Λεμεσού, τέσσερα έργα του Δήμου Λευκωσίας, ένα έργο του Δήμου Λάρνακας και ένα του Δήμου Πάφου, και η τελική δαπάνη ανήλθε στα €9 εκ. Ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός των πιο πάνω έργων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και υλοποιούνται από Μη Κυβερνητικές Υπηρεσίες, κατά την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2007-2013, ανέρχεται σε €108,6 εκ.

Μέχρι το τέλος του έτους 2013, δαπανήθηκε συνολικά ποσό ύψους €65,5 εκ. δηλ. ποσοστό υλοποίησης 60,3% του συνολικού εγκεκριμένου Προϋπολογισμού των έργων. Σύμφωνα με τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, παρά τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες, οι στόχοι που τέθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το έτος 2013 επιτεύχθηκαν.

Σύσταση: Λόγω του σημαντικού μεγέθους των έργων και των χρονικών περιθωρίων που τίθενται για υλοποίηση, ο προγραμματισμός και η διενέργεια των δαπανών θα πρέπει να παρακολουθείται στενά, ώστε τα έργα να υλοποιηθούν έγκαιρα, και η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Στεγαστικά Σχέδια.

(α) Στεγαστικά δάνεια και επιχορηγήσεις Στεγαστικών Σχεδίων. Η συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη για το έτος 2013 για στεγαστικά δάνεια ανήλθε σε €108.986 (€14.531.354 για το έτος 2012) και για επιχορηγήσεις στεγαστικών σχεδίων €2.940.131 (€6.973.388 για το έτος 2012). Η σημαντική μείωση των δαπανών οφείλεται στην τροποποίηση ή/και κατάργηση πολλών από τις πρόνοιες του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου κατά το 2013.

Παρατηρήθηκε ότι δεν τηρούνται όλα τα απαραίτητα μητρώα με τις εγκρίσεις/συμφωνητικά/ δάνεια κ.λπ., δεν γίνονται όλοι οι απαραίτητοι έλεγχοι πριν την πληρωμή οποιωνδήποτε ποσών και τα σχετικά αποδεικτικά και τεκμήρια δεν αρχειοθετούνται.

(β) Τραπεζικές επιβαρύνσεις δανείων Στεγαστικών Σχεδίων. Κατά το 2013 καταβλήθηκε στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ) ποσό ύψους €510.633 για κάλυψη, μεταξύ άλλων, τραπεζικών δικαιωμάτων, χωρίς τη διενέργεια οποιουδήποτε ελέγχου των ποσών που πληρώνονται. Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι πριν την επόμενη πληρωμή θα γίνει ο απαραίτητος έλεγχος.

(γ) Μη διασφάλιση του όρου που αφορά σε αποξένωση κατοικίας. Κατά την παραχώρηση της οικονομικής βοήθειας μέσω του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ), η ακίνητη περιουσία του δικαιούχου δεν επιβαρύνεται ουσιαστικά, με τον όρο ότι η κατοικία δεν αποξενώνεται εκτός και αν παρέλθουν 10 χρόνια από την αποπεράτωση ή την αγορά της και η οποία θα πρέπει να χρησιμοποιείται

για τουλάχιστον 10 χρόνια για μόνιμη ιδιοκατοίκηση (ως οι πρόνοιες του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου), αφού ο πιο πάνω όρος δεν διασφαλίζεται μέσω του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, παρά μόνο αναφέρεται ως απαγορευτικός όρος στις επιστολές έγκρισης των αιτητών του Σχεδίου. Σε αντίθεση με τα πιο πάνω, στις περιπτώσεις παραχώρησης δανείου μέσω του ΟΧΣ, ο συγκεκριμένος όρος διασφαλίζεται, αφού η ακίνητη περιουσία του δικαιούχου δεσμεύεται με πρώτη υποθήκη προς όφελος του Οργανισμού.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι το θέμα θα μελετηθεί σε συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Σύσταση: Θα πρέπει να τηρούνται όλα τα απαραίτητα μητρώα, να γίνονται όλοι οι απαραίτητοι έλεγχοι και τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία να αρχειοθετούνται. Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας θα πρέπει να εξευρεθεί τρόπος ώστε να μην επιτρέπεται η αποξένωση ακινήτων προτού περάσουν τα 10 χρόνια από την παραχώρηση της χορηγίας, και παράλληλα να γίνει προσπάθεια εντοπισμού όσων κατοικιών έχουν ήδη αποξενωθεί κατά παράβαση των προνοιών του Σχεδίου, με στόχο την επιστροφή της χορηγίας.

Δαπάνη για κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε φορείς και δυσπραγούντες πολίτες. Κατά το 2013 δαπανήθηκε ποσό ύψους €597.795 (€499.816 το 2012) για κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε φορείς και δυσπραγούντες πολίτες. Συγκεκριμένα παραχωρήθηκαν €68.250 σε Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, €218.145 σε άτομα, €196.400 σε σωματεία και €115.000 σε κοινωνικά παντοπωλεία. Οι δαπάνες αυτές γίνονται μετά από έγκριση του Υπουργού, χωρίς την ύπαρξη γραπτών κριτηρίων για το ποιοί είναι οι δικαιούχοι και το ύψος της βοήθειας/χορηγίας που δικαιούνται.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι από τις αρχές του 2014, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κοινοποιούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών οι εγκρίσεις που αφορούν παραχώρηση οικονομικής βοήθειας σε Κοινότητες και Οργανωμένα σύνολα, για αποφυγή έγκρισης για τον ίδιο σκοπό.

Σύσταση: Οι χορηγίες/βοηθήματα που παραχωρούνται σε άτομα, σωματεία, ΑΤΑ ή άλλους φορείς, θα πρέπει να παραχωρούνται από τα αρμόδια Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες, έτσι ώστε να γίνεται ορθότερη αξιολόγηση του σκοπού της χορηγίας/βοήθειας και να ελέγχεται/αποφεύγεται η παραχώρηση βοήθειας για τον ίδιο σκοπό/λόγο από διαφορετικά Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες. Επίσης θα πρέπει να καθοριστούν κριτήρια και ποσά τα οποία να είναι κοινά για όλους τους φορείς και πολίτες και οι χορηγίες και οι κατά χάριν δωρεές θα πρέπει να δίδονται σύμφωνα και με τις πρόνοιες των Άρθρων 24 μέχρι 28 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 (Ν.38(Ι)/2014).

Διαχείριση απορριμμάτων στις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου.

(α) Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ) Λάρνακας – Αμμοχώστου στην Κόση. Από την 1.4.2010 άρχισε η περίοδος λειτουργίας του έργου, η οποία σύμφωνα με τη σύμβαση είναι δεκαετούς διάρκειας. Η σύμβαση λειτουργίας του έργου εκχωρήθηκε στις 7.9.2011 στο Συμβούλιο Εκμετάλλευσης ΟΕΔΑ Λάρνακας – Αμμοχώστου, και το κόστος λειτουργίας καταβάλλεται από τους Δήμους και τις Κοινότητες των Επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου.

Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης (της οποίας παραμένει εγγυητής το Υπουργείο Εσωτερικών), στην

περίπτωση κατά την οποία οι εισερχόμενες ποσότητες αποβλήτων είναι μικρότερες από το κάτω όριο που ισχύει για κάθε κατηγορία αποβλήτων, η τιμή μονάδος της κατηγορίας αυξάνεται κατά 15% και λόγω αυτής της πρόνοιας, κατά τα δύο πρώτα χρόνια λειτουργίας της μονάδας, προέκυψαν πρόσθετες επιβαρύνσεις ύψους €2.313.178. Επίσης διαφάνηκε ότι το κόστος λειτουργίας της μονάδας είναι πολύ αυξημένο σε σχέση με άλλες μονάδες εξ αιτίας και των όρων του διαγωνισμού ανάθεσης της σύμβασης, που ενδεχομένως να οδήγησαν στη μετακύλιση μέρους του κόστους κατασκευής στο ετήσιο κόστος συντήρησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας την ανάγκη να μην επωμιστούν οι πολίτες το αυξημένο λειτουργικό κόστος της μονάδας και για ενίσχυση του Συμβουλίου Εκμετάλλευσης, αποφάσισε αρχικά την παραχώρηση ποσού ύψους €650.000, για αντιμετώπιση των οικονομικών του υποχρεώσεων και στη συνέχεια την καταβολή ποσού ύψους €1,5 εκ. ανά έτος προς το Συμβούλιο, για τα επόμενα επτά έτη που θα ισχύει η σύμβαση. Οι τιμολογημένες υπηρεσίες σε σχέση με το έργο ξεπερνούν τα €5 εκ., χωρίς να περιλαμβάνονται οι τόκοι υπερημερίας που ανέρχονται σε περίπου €400.000 και η χρηματική ποινή για τη μη επίτευξη των ελάχιστων ποσοτήτων για το τρίτο έτος λειτουργίας της μονάδας, η οποία ανέρχεται σε €1,3 εκ.

Το Υπουργείο, κατόπιν παραπόνων από τις Τοπικές Αρχές που εξυπηρετούνται από την εν λόγω μονάδα, για το υψηλό κόστος λειτουργίας που επωμίζονται, ανέθεσε σε Ανώτερο Λειτουργό του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων τη διεξαγωγή σχετικής διοικητικής έρευνας, η οποία κατέδειξε λάθη και παραλείψεις κατά το στάδιο της προσφοροδότησης και αξιολόγησης των προσφορών, καθώς και την ύπαρξη όρων στη σύμβαση οι οποίοι είναι ετεροβαρείς προς όφελος του Αναδόχου και οι οποίοι είχαν ως αποτέλεσμα την υπερβολική αύξηση του λειτουργικού κόστους. Η έρευνα έχει σταλεί στη Νομική Υπηρεσία για διερεύνηση κατά πόσο έχουν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα και στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων για εξέταση κατά πόσο εγείρεται θέμα κρατικής ενίσχυσης στον Ανάδοχο του έργου. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 6.11.2013 την επαναδιαπραγμάτευση με τον Ανάδοχο, με στόχο τον εξορθολογισμό των όρων της σύμβασης και άρση των ετεροβαρών προνοιών και εξουσιοδότησε τον Υπουργό να προβεί σε διορισμό Επιτροπής Διαπραγμάτευσης, η οποία θα διαπραγματευθεί τους όρους της σύμβασης με τον Ανάδοχο.

Η Επιτροπή Διαπραγμάτευσης που διορίστηκε, ζήτησε από τον Ανάδοχο όπως υποβάλει τις προτάσεις του για μείωση του κόστους λειτουργίας της μονάδας, με πλήρη τεκμηρίωση και βασισμένες στα πραγματικά οικονομικά δεδομένα που προέκυπταν από τη λειτουργία της, αφενός με χρονικό ορίζοντα την ημερομηνία λήξης της σύμβασης (τέλος Μαρτίου 2020) και, αφετέρου με ενδεχόμενη επέκταση της σύμβασης κατά 10 χρόνια. Ο Ανάδοχος υπέβαλε τον Αύγουστο 2014 τις προτάσεις του σε μορφή non-paper, οι οποίες κρίνονται ως πρόχειρες και μη τεκμηριωμένες. Η πρώτη πρόταση (χωρίς επέκταση της χρονικής διάρκειας της σύμβασης) περιλαμβάνει ως βασική παράμετρο τη μικρή μείωση της τιμής μονάδας για τη λειτουργία του έργου στα €63,5/τόνο ενώ στη δεύτερη πρόταση η τιμή μονάδος που προσφέρει ανέρχεται στα €59,5/τόνο.

Η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- (i) Ο Γενικός Εισαγγελέας γνωμάτευσε ότι η χρονική επέκταση της σύμβασης δεν συνάδει με τη νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις.
- (ii) Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων θεωρεί ότι η υφιστάμενη σύμβαση χρήζει εξορθολογισμού.
- (iii) Για τη μονάδα ΟΕΔΑ Λεμεσού, έργο περίπου της ίδιας τεχνολογίας, οι τιμές των προσφορών που υποβλήθηκαν πρόσφατα για τη λειτουργία της κυμαίνονται μεταξύ €19/τόνο-€35/τόνο, ενώ η τιμή της προσφοράς του Αναδόχου της μονάδας ΟΕΔΑ Κόσιης ανέρχεται στα €35/τόνο για τη λειτουργία της,

εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο – αφού λάβει καθοδήγηση από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας – προβεί σε μονομερή μείωση της τιμής μονάδος λειτουργίας του έργου (ως έναντι – προσωρινή - πληρωμή μέχρι να ξεκαθαρίσει το ακριβές ύψος της πληρωμής που θα πρέπει να καταβάλλεται στον Ανάδοχο) και παράλληλα το θέμα να παραπεμφθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για έλεγχο της σύμβασης ως προς τη συμβατότητα της Κρατικής Ενίσχυσης με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

(β) Διαμετακομιστικοί Σταθμοί Μεταφοράς Απορριμμάτων (ΣΜΑ) Επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου στις θέσεις «Ξυλοφάγου» και «Σκαρίνου». Η σύμβαση, η οποία υπογράφηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών στις 12.10.2006, προνοούσε την μελέτη, κατασκευή και λειτουργία για δέκα χρόνια δύο διαμετακομιστικών σταθμών μεταφοράς απορριμμάτων (ΣΜΑ), ένα στην Ξυλοφάγου (για 90.000 τόνους ετησίως) και ένα στη Σκαρίνου (για 10.000 τόνους ετησίως), έναντι €6.627.000+ΦΠΑ για την κατασκευή και €14,80 ανά τόνο για την 10ετή λειτουργία των σταθμών. Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 27.7.2012, πληροφόρησε τον Ανάδοχο ότι, ο ΣΜΑ Ξυλοφάγου δεν θα κατασκευαστεί λόγω κοινωνικών αντιδράσεων και, ως εκ τούτου, θα κατασκευαζόταν μόνο ο ΣΜΑ Σκαρίνου, και τον κάλεσε να προσέλθει για την αναθεώρηση/αναπροσαρμογή των όρων της σύμβασης. Επειδή ο Ανάδοχος υπέβαλε πρόταση με υπερβολικές απαιτήσεις, το Συμβούλιο Διαχείρισης τερμάτισε τη σύμβαση στις 16.8.2012.

Στις 10.9.2012, ο Ανάδοχος υπέβαλε απαίτηση, διεκδικώντας συνολική παράταση χρόνου μέχρι τις 27.7.2012 με οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €9.792.520 για το κόστος εργασιών που εκτέλεσε, για διαφυγόντα κέρδη από τη μη λειτουργία του ΣΜΑ Ξυλοφάγου, για έξοδα ετοιμασίας μελετών για τις νέες θέσεις ΣΜΑ και παράτασης χρόνου, καθώς επίσης και για άλλα γενικά/χρηματοδοτικά έξοδα. Μετά από αξιολόγηση του αιτήματος και σχετικής εισήγησης της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, στην οποία παραπέμφθηκε το θέμα, διαπραγματεύτηκε με τον Ανάδοχο και αποφάσισε να εγκρίνει το ποσό των €2.200.000 πλέον ΦΠΑ, το τελικό ποσό φιλικού διακανονισμού, για πλήρη και τελική διευθέτηση του θέματος. Παράλληλα αποφάσισε όπως κρατηθεί ποσό €200.000 για την πληρωμή της συντήρησης των οχημάτων, και καταβληθεί το υπόλοιπο ποσό (€2,0εκ) στον Ανάδοχο.

(γ) Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) Λάρνακας - Αμμοχώστου. Το έργο προκηρύχθηκε στις 16.12.2011 με εκτιμώμενη δαπάνη ύψους €29,5 εκ. Κατόπιν εξέτασης των προσφορών που υποβλήθηκαν, η Αναθέτουσα Αρχή αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, και η απόφασή της επικυρώθηκε και από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις 3.12.2013.

Λόγω του ότι το έργο είναι προγραμματισμένο να συγχρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ΠΠ 2007 – 2013 και συνεπώς να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους 2015, η όλη καθυστέρηση στη διαδικασία ανάθεσης πιθανόν να έχει σοβαρές επιπτώσεις στη δυνατότητα απορρόφησης πολύτιμων κοινοτικών πόρων. Κατόπιν ενεργειών του Υπουργείου Εσωτερικών, το έργο διαχωρίστηκε/τμηματοποιήθηκε σε 3 επιμέρους συμβάσεις, για δραστικό περιορισμό του χρόνου κατασκευής, ώστε να περιοριστεί στο ελάχιστο η οποιαδήποτε απώλεια κοινοτικών πόρων. Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο Εσωτερικών, τελικά διεξήχθησαν οι σχετικοί τρεις διαγωνισμοί και υπογράφηκαν οι συμβάσεις με τους Ανάδοχους, ως ακολούθως:

(α) Τμήμα 1 (27.8.2014 – 27.8.2015), ποσό συμβολαίου €6.717.000 + ΦΠΑ

(β) Τμήμα 2 (6.10.2014 – 6.10.2015), ποσό συμβολαίου €4.789.000 + ΦΠΑ

(γ) Τμήμα 3 (13.10.2014 – 13.10.2015), ποσό συμβολαίου €5.982.510 + ΦΠΑ

Δηλαδή, το συνολικό κόστος ανέρχεται σε €17.488.510 + ΦΠΑ.

Επιβολή προστίμου από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τις χωματερές. Μετά από την καταδίκη της Κύπρου από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στις 18.7.2013 αναφορικά με τη μη συμμόρφωση της για κλείσιμο όλων των χωματερών, οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησαν όπως υποβληθεί σχέδιο δράσης με συγκεκριμένα μέτρα και χρονοδιαγράμματα που θα άρουν την παρανομία της Κύπρου σε 12 μήνες ή σε 24 μήνες σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, από την ημερομηνία της καταδίκης. Η Κύπρος δεσμεύτηκε να προχωρήσει άμεσα σε κατασκευή μονάδων επεξεργασίας οικιακών αποβλήτων, ώστε με τη λειτουργία τους να κλείσουν οι δύο εναπομείνουσες σε λειτουργία χωματερές σε Λευκωσία και Λεμεσό.

Σύσταση: Δεδομένων των καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην έναρξη των έργων για τις ΟΕΔΑ Λεμεσού και κυρίως της Λευκωσίας, της πιθανότητας μη απορρόφησης των διαθέσιμων Κοινοτικών πόρων και της επιβολής προστίμων από το ΔΕΕ θα πρέπει το Υπουργείο να προβεί στις δέουσες ενέργειες για τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων.

Ανάπλαση/Βελτίωση της οδού Πιαλέ Πασιά στη Λάρνακα - Καταβολή «κατά χάρη» βοήθειας σε επιχειρηματίες κέντρων αναψυχής. Με πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών εγκρίθηκε στις 13.8.2012 από το Υπουργικό Συμβούλιο, η καταβολή «κατά χάρη» οικονομικής βοήθειας συνολικού ύψους €690.000 πλέον Φ.Π.Α. στους χρήστες τεσσάρων υποστατικών στην οδό Πιαλέ Πασιά στη Λάρνακα που επηρεάζονταν από το έργο της ανάπλασης/βελτίωσης της, για σκοπούς μεταστέγασης. Σημειώνεται επίσης ότι επιπρόσθετα από την καταβολή «κατά χάρη» οικονομικής βοήθειας, παραχωρήθηκαν Τ/Κ οικοπέδα στην περιοχή Μακένζι στους χρήστες των τριών επηρεαζόμενων υποστατικών.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι οι επηρεαζόμενοι δεν δικαιούνται σε νόμιμες αποζημιώσεις λαμβανομένου υπόψη ότι τα υποστατικά ήταν παράνομα, οι άδειες χρήσης και τα ενοικιαστήρια έγγραφα είχαν ακυρωθεί νόμιμα και το Υπουργικό Συμβούλιο είχε ήδη εγκρίνει την κατεδάφιση των υποστατικών από τον Δήμο Λάρνακας και τη δημοσίευση σχετικού Διατάγματος Επίταξης.

Πριν την υποβολή της πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης για παραχώρηση «κατά χάρη» βοήθειας δεν έγινε παράθεση όλων των γεγονότων προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για καθοδήγηση και λήψη γνωμάτευσης, κατά πόσο δικαιολογείται μια τέτοια απόφαση και κατά πόσο αυτή έχει νομική βάση και η υλοποίησή της συνάδει με τις πρόνοιες του Συντάγματος. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ημερ. 27.11.1996, καθιερώθηκε η διαδικασία, βάσει της οποίας κάθε περίπτωση αιτήματος για «κατά χάρη» παραχώρηση ωφελήματος υποβάλλεται στη Νομική Υπηρεσία για γνωμάτευση κατά πόσον δικαιολογείται υπό τις περιστάσεις.

Σύσταση: Αναμένουμε ενημέρωση για τα μέτρα τα οποία προτίθεται να λάβει το Υπουργείο αναφορικά με όλα τα θέματα που εγείρονται πιο πάνω και ειδικά για τους τρεις από τους επιχειρηματίες στους οποίους δόθηκε «κατά χάρη» βοήθεια και παραχώρηση Τ/Κ οικοπέδων οι οποίοι δεν την έχουν χρησιμοποιήσει για μεταστέγαση των επιχειρήσεών τους, όπως ήταν ο σκοπός για τον οποίο εγκρίθηκε η καταβολή της από το Υπουργικό Συμβούλιο.

2.6.1 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Γενικά.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στις Επαρχιακές Διοικήσεις, τα καθυστερημένα έσοδα, τα οποία αφορούν κυρίως σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συνοικισμούς αυτοστέγασης, έσοδα κατεδαφίσεων και δεδουλευμένους τόκους τοκοχρεωλυτικών δόσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2013 σε €3.611.546 σε σύγκριση με €2.715.906 στις 31.12.2012.

Σύσταση: Οι Επαρχιακές Διοικήσεις θα πρέπει να διαμορφώσουν σχέδιο δράσης και να θέσουν χρονοδιαγράμματα για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, περιλαμβανομένης της πιστής εφαρμογής της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου με την οποία καθορίζονται διαδικασίες είσπραξης των εσόδων του Κράτους.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €17.049.346, σε σύγκριση με €18.679.952 το 2012. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων που εκκρεμούν για πολλά χρόνια.

Σύσταση: Οι καταθέσεις δεν θα πρέπει να παραμένουν πέραν της περιόδου για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα πέραν των πέντε ετών θα πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Άδειες Οικοδομών/διαίρεσης γης. Κατά την εξέταση των αιτήσεων παρατηρούνται προβλήματα και καθυστερήσεις. Επίσης όπως διαπιστώθηκε λόγω του χρόνου που απαιτείται για την εξέταση των αιτήσεων, το διοικητικό κόστος που το Δημόσιο επωμίζεται είναι σημαντικό. Παρατηρήθηκε επίσης, ότι αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής, δεν καταβάλλει τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσει, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αναπληρωτής Έπαρχος Λευκωσίας, οι κλάδοι οικοδομών όλων των Επαρχιακών Διοικήσεων περιλαμβάνονται στην προσφορά μηχανογράφησης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως η οποία βρίσκεται ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών κατέθεσε στη Βουλή Νομοσχέδιο που αφορά στην υποχρέωση των αιτητών για καταβολή των δικαιωμάτων με την υποβολή της αίτησης.

Σύσταση: Θα πρέπει να τεθούν χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση της μηχανογράφησης των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών. Επίσης, θα πρέπει να επισπευθεί το θέμα της επιβολής τέλους που θα καταβάλλεται με την υποβολή των αιτήσεων αδειών οικοδομής/διαχωρισμού. Θα πρέπει επίσης να διερευνηθούν όλες οι περιπτώσεις αδειών που έχουν εξεταστεί και εκκρεμούν, και να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ανάλογα.

Διάφορες Άδειες που εκδίδονται από τις Επαρχιακές Διοικήσεις. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Σε σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα αναφέρεται ότι η μη εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας αποτελεί ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου. Επίσης, αριθμός υποστατικών, στα

οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμου.

Σύσταση: Οι Επαρχιακές Διοικήσεις να καταγράψουν όλα τα πρατήρια πετρελαιοειδών και υποστατικά αποθήκευσης πετρελαιοειδών και εκεί όπου δεν υπάρχει συμμόρφωση με την υποχρέωση για εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών να μεριμνήσουν για τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων εναντίον των παρανομούμενων.

Προσφορές.

(α) Εξέταση αλλαγών και απαιτήσεων σε συμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το Κράτος και Αναθέτουσες Αρχές είναι τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Λόγω προβλημάτων που παρουσιάζονταν επανειλημμένα στη διαχείριση των συμβάσεων από τα Κοινοτικά Συμβούλια, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) αποφάσισε στις 25.2.2014 και 18.3.2014 τα ακόλουθα:

- (i) Αλλαγές, η αξία των οποίων δεν θα ξεπερνά τα ποσοστά 20% και $\pm 10\%$ του ποσού του συμβολαίου αντίστοιχα, θα εγκρίνονται από τον Προϊστάμενο των Τεχνικών Υπηρεσιών των Επαρχιακών Διοικήσεων,
- (ii) αλλαγές, η αξία των οποίων ξεπερνά τα ποσοστά 20% ή $\pm 10\%$ του ποσού του συμβολαίου αντίστοιχα, θα αξιολογούνται – κατόπιν υποβολής έκθεσης από τον συντονιστή της σύμβασης – από Συμβουλευτική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων, στην οποία θα συμμετέχει και εκπρόσωπος του Επάρχου, η οποία στη συνέχεια θα υποβάλλει τις εισηγήσεις της στον οικείο Έπαρχο για λήψη απόφασης/έγκρισης. Οι αποφάσεις της εν λόγω Επιτροπής θα κοινοποιούνται στην Υπηρεσία μας,
- (iii) αναθέτουσα αρχή για προσφορές με συνολική αξία πέραν των €854.000, στις οποίες υπάρχει συνεισφορά του κράτους, θα είναι η οικεία Επαρχιακή Διοίκηση,
- (iv) στις περιπτώσεις υφιστάμενων συμβάσεων με αναθέτουσα αρχή κοινότητα και συμβασιούχο ιδιώτη μελετητή θα πρέπει να υπογράφεται συμπληρωματική συμφωνία μεταξύ τους, η οποία να διασφαλίζει ότι ο μελετητής μπορεί να δέχεται οδηγίες από το εμπλεκόμενο κυβερνητικό τμήμα που διαχειρίζεται το κατασκευαστικό συμβόλαιο, ενώ για νέες συμβάσεις η διευθέτηση αυτή να περιλαμβάνεται στους όρους της σύμβασης,
- (v) οποιαδήποτε αλλαγή υλοποιηθεί χωρίς έγκριση, δεν θα τυγχάνει χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό, και θα πρέπει να καλύπτεται από ίδιους πόρους της Κοινότητας και
- (vi) πριν την τελική πληρωμή περιπτώσεων υφιστάμενων συμβολαίων με επιπλέον εργασίες εκτός του αρχικού συμβολαίου ή πέραν των ποσοτήτων που προνοούνται στο συμβόλαιο, θα διαβιβάζεται η απόφαση του οικείου Επάρχου/Προϊσταμένου στην ΚΕΑΑ και την Υπηρεσία μας για ενημέρωση/σχόλια.

2.6.2 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Σχέδιο Παραχώρησης Κινήτρων για ενθάρρυνση μετακίνησης των κατοίκων της Κοινότητας Μαρί. Λόγω των αναμενόμενων προβλημάτων από τη λειτουργία του νέου ηλεκτροπαραγωγικού σταθμού στην περιοχή Βασιλικού, μετά την παρέλευση εννέα σχεδόν ετών από την μη υλοποίηση προηγούμενων Σχεδίων, το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. Απόφασης 66.751, ημερ. 6.2.2008) ενέκρινε νέο Σχέδιο Παραχώρησης Κινήτρων για ενθάρρυνση των κατοίκων της Κοινότητας Μαρί, για μετακίνησή τους, στο

οποίο προβλέπεται παραχώρηση αυξημένης οικονομικής βοήθειας. Σύμφωνα με την εν λόγω Απόφαση, μέρος της δαπάνης για την εφαρμογή του Σχεδίου, θα καλυφθεί από πιστώσεις που παραχωρήθηκαν από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ) στην Κοινότητα Μαρί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί ΑΗΚ (Παροχή Οικονομικής Βοήθειας σε Κοινότητες που Γειτνιάζουν με τη Περιοχή Βασιλικού) Νόμου με αρ. 67(Ι)/1995 και μέρος από διάφορες κυβερνητικές πιστώσεις για σκοπούς αυτοστέγασης.

Το συνολικό κόστος του Σχεδίου ανέρχεται σε €2.220.106 και αφορά σε 56 δικαιούχους. Ποσό ύψους €919.062 θα καλυφθεί από το συνολικό κονδύλι των €2 εκ. της οικονομικής βοήθειας που παραχωρήθηκε στην Κοινότητα από την ΑΗΚ. Μέχρι τις 31.12.2013 παραχωρήθηκε στους δικαιούχους, σύμφωνα με την πρόοδο των εργασιών, συνολικό ποσό €1.058.468 (€545.582 από κυβερνητική χορηγία και €512.886 από το κονδύλι της ΑΗΚ).

Αναφορικά με το πιο πάνω Σχέδιο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η απόφαση για χρηματοδότηση της αυξημένης οικονομικής βοήθειας που παραχωρείται στους δικαιούχους από το κονδύλι της οικονομικής βοήθειας που δόθηκε στην Κοινότητα Μαρί από την ΑΗΚ, δεν φαίνεται, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, να είναι στα πλαίσια του σκοπού του περί ΑΗΚ Νόμου αρ. 67(Ι)/1995 που αναφέρεται πιο πάνω, ο οποίος είναι η παροχή οικονομικής βοήθειας στις επτά επηρεαζόμενες Κοινότητες για χρηματοδότηση αναπτυξιακών κοινοτικών έργων, αλλά αποτελεί ατομική οικονομική ενίσχυση μερίδας των κατοίκων οι οποίοι κρίθηκαν δικαιούχοι.
- (ii) Ενώ στο Σχέδιο προνοείται ότι οι δικαιούχοι θα πρέπει να ανεγείρουν την κατοικία τους μέσα σε χρονική περίοδο δύο ετών από την υπογραφή των συμβολαίων και παρόλο ότι τα συμβόλαια υπογράφηκαν από το 2010, μέχρι τις 31.12.2013, δέκα δικαιούχοι δεν είχαν εκδηλώσει οποιοδήποτε ενδιαφέρον για ανέγερση κατοικίας.
- (iii) Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι κάτοικοι που θα ωφεληθούν από το Σχέδιο μπορούν αν επιθυμούν να συνεχίσουν να κατέχουν τις Τ/Κ κατοικίες για επαγγελματικούς (γεωργικούς και κτηνοτροφικούς) σκοπούς, νοουμένου ότι θα έχουν και την ευθύνη για τη συντήρησή τους και θα καταβάλλουν λογικό/ονομαστικό ενοίκιο. Μέχρι τις 31.12.2013, οι εργασίες ανέγερσης των κατοικιών 13 δικαιούχων ολοκληρώθηκαν, ενώ παράλληλα 12 δικαιούχοι είχαν εγκριθεί για παραχώρηση οικίσκου στο Ζύγι για υπερήλικες. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε κατά πόσο οι 25 αντίστοιχες Τ/Κ κατοικίες έχουν εγκαταλειφθεί και εάν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις της πρότασης που αναφέρονται πιο πάνω.

Όπως μας ανέφερε ο Αν. Έπαρχος Λάρνακας, όλες οι περιπτώσεις θα διερευνηθούν και θα ληφθούν οι απαραίτητες ενέργειες και τα απαραίτητα μέτρα όπου είναι δυνατό.

Σύσταση: Η Επαρχιακή Διοίκηση πρέπει να καθορίσει χρονοδιάγραμμα για τη διερεύνηση των περιπτώσεων που αναφέρονται πιο πάνω.

Συγχρηματοδοτούμενα Έργα Προγραμματικής Περιόδου 2007 – 2013. Για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, η Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας είναι δικαιούχος δύο συγχρηματοδοτούμενων έργων τα οποία έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα και δέκα έργων τα οποία έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψαν τα ακόλουθα:

(α) **Ανάπλαση πλατείας και αποκατάσταση προσόψεων ιδιωτικών οικοδομών που βρίσκονται στον πυρήνα στην Καλαβασό.** Οι εργασίες για το έργο αυτό, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013, (κοινοτική συνεισφορά €354.600, εθνική συνεισφορά €354.600 και

τοπική συνεισφορά €78.000) ξεκίνησαν τον Απρίλιο του 2011 με διάρκεια εκτέλεσης 20 μήνες. Η σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου ύψους €589.000 (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) διακόπηκε εξ υπαιτιότητάς του, τον Απρίλιο του 2013, καθώς δεν ανταποκρίθηκε στους σχετικούς όρους της σύμβασης χωρίς το έργο να έχει ολοκληρωθεί.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Έπαρχος, έχει ανατεθεί σύμβαση σε νέο ανάδοχο και το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Μάιο του 2015.

(β) Έργα του Άξονα 4: Leader του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013. Κατά το 2013 αποφασίστηκε η συγχρηματοδότηση έξι νέων έργων συνολικού κόστους €2.049.064 κάτω από τον εν λόγω Άξονα. Οι εργασίες εκτέλεσης για τα πέντε από τα έργα έχουν ξεκινήσει εντός του 2014, ενώ ένα έχει ήδη ολοκληρωθεί.

Σύσταση: Ενόψει των χρονικών περιθωρίων που υπάρχουν για απορρόφηση των Κοινοτικών κονδυλίων, με βάση το άρθρο 29(1) του Κανονισμού (Ε.Κ.) 1290/2005 (κανόνας N+2), δηλαδή μέχρι 31.12.2015, η Επαρχιακή Διοίκηση θα πρέπει να παρακολουθεί στενά τα πιο πάνω έργα, έτσι ώστε να διενεργηθούν και να υποβληθούν οι δαπάνες έγκαιρα, με στόχο τη μέγιστη απορρόφηση Κοινοτικών πόρων.

Σχέδιο διάθεσης οικοπέδων σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα. Σύμφωνα με πρόνοια του Σχεδίου, η οποία περιλαμβάνεται και στο συμβόλαιο που υπογράφεται, ο δικαιούχος έχει υποχρέωση να ανεγείρει κατοικία μέσα σε περίοδο δύο ετών από την υπογραφή της Συμφωνίας Ενοικιαγοράς. Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν διεξάγονται επαρκείς επιτόπιοι έλεγχοι στα παραχωρηθέντα οικόπεδα για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις υποδείξεις της Επαρχιακής Διοίκησης και με τους όρους των συμβολαίων.

Ο Αν. Έπαρχος, μας πληροφόρησε ότι τα τελευταία χρόνια λόγω οικονομικών δυσκολιών των δικαιούχων για αποπεράτωση των κατοικιών τους είναι δυνατό να παραχωρηθεί πίστωση χρόνου.

Σύσταση: Οι όροι των συμβολαίων θα πρέπει να τηρούνται σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου για ομοιόμορφη εφαρμογή για όλους τους δικαιούχους, εκτός αν το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίσει να τροποποιήσει τη σχετική Απόφασή του.

Άδειες οικοδομών/διαχωρισμού γης. Κατά την εξέταση των αιτήσεων παρατηρούνται προβλήματα και καθυστερήσεις. Επίσης όπως διαπιστώθηκε λόγω του χρόνου που απαιτείται για την εξέταση των αιτήσεων, το διοικητικό κόστος που το Δημόσιο επωμίζεται είναι σημαντικό. Παρατηρήθηκε επίσης, ότι αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής, δεν καταβάλλει τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσει, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί.

Εισηγηθήκαμε την μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών, με την εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως η Επαρχιακή Διοίκηση εξετάσει το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης ενός σταθερού ποσού ως τέλους εξέτασης αιτήσεων για άδειες οικοδομής/διαχωρισμού γης, που θα εισπράττεται κατά την υποβολή των αιτήσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Έπαρχος Λάρνακας, το θέμα της μηχανογράφησης προωθείται. Αναφορικά με τις περιπτώσεις που η πολεοδομική άδεια έχει λήξει χωρίς να έχουν καταβληθεί τα σχετικά τέλη για έκδοση της άδειας οικοδομής, τότε διεξάγεται επιτόπιος έλεγχος και όπου διαπιστωθεί ότι οι οικοδομικές

εργασίες άρχισαν ή ολοκληρώθηκαν, προωθείται η λήψη δικαστικών μέτρων. Επίσης όπως μας πληροφόρησε, το θέμα της επιβολής τέλους που θα καταβάλλεται με την υποβολή των αιτήσεων αδειών οικοδομής/διαχωρισμού, βρίσκεται υπό εξέταση στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Σύσταση: Θα πρέπει να διερευνηθούν όλες οι περιπτώσεις αιτήσεων που έχουν εξεταστεί και εκκρεμούν χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών για την έκδοσή τους, ώστε να ληφθούν ανάλογα μέτρα. Θα πρέπει επίσης το θέμα της μηχανογράφησης να προωθηθεί το συντομότερο δυνατό.

Πιστοποιητικά τελικής έγκρισης. Αριθμός αιτητών στους οποίους δόθηκε άδεια οικοδομής, δεν έχουν γνωστοποιήσει στην Επαρχιακή Διοίκηση, ως αρμόδια αρχή, τη συμπλήρωση της οικοδομής και δεν έχουν υποβάλει αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης σε αντίθεση με το άρθρο 10(1) και (2) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου. Επίσης, έχει παρατηρηθεί ότι δεν εξασκείται έλεγχος κατά πόσο έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά έγκρισης για όλες τις οικοδομές που έχουν αποπερατωθεί, με αποτέλεσμα να μην εισπράττονται τα τέλη που προβλέπονται και να μην επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται στους σχετικούς κανονισμούς. Πρόσθετα, η μη έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης έχει ως επακόλουθο την απώλεια σημαντικών άλλων εσόδων που προβλέπονται σε άλλες νομοθεσίες.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Έπαρχος, τα προβλήματα που παρουσιάζονται θα επιλυθούν με την εφαρμογή του συστήματος μηχανογράφησης.

Σύσταση: Η Επαρχιακή Διοίκηση θα πρέπει να παρακολουθεί το θέμα έκδοσης των πιστοποιητικών έγκρισης με στόχο την είσπραξη των νενομισμένων εσόδων του Δημοσίου.

Διάφορες Άδειες που εκδίδονται από την Επαρχιακή Διοίκηση. Όπως διαπιστώθηκε, για 296 από τα 343 υποστατικά που αποθηκεύουν πετρελαιοειδή και περιλαμβάνονται σε σχετικό μητρώο, δεν έχει εκδοθεί άδεια αποθήκευσης πετρελαιοειδών για το έτος 2013, για 22 από τα 35 εν ενεργεία πρατήρια πετρελαιοειδών δεν έχει εκδοθεί άδεια λειτουργίας επειδή εκκρεμούσε η άδεια οικοδομής, ενώ για σημαντικό αριθμό υποστατικών δεν έχει ανανεωθεί η άδεια πώλησης οινόπνευματων ποτών.

Σύσταση: Η Επαρχιακή Διοίκηση θα πρέπει να διερευνά τις περιπτώσεις που δεν υπάρχει συμμόρφωση για εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών και να προωθεί τη λήψη μέτρων εναντίον των παρανομούντων.

Προσφορές

(α) Αριθμός σύμβασης 101/2010 – Ανέγερση Πολυδύναμου Συνεδριακού Κέντρου Πάνω Λευκάρων. Όπως αναφέραμε στη Έκθεσή μας του 2012, είχαν διαπιστωθεί σοβαρές αδυναμίες στη διαχείριση της σύμβασης κατά την εκτέλεση του έργου και, ως εκ τούτου, τον Ιούνιο 2013, υποβάλαμε τις παρατηρήσεις μας προς την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας (ΕΔΛ) ζητώντας επίσης να μας πληροφορήσει για τον τρόπο χειρισμού του θέματος της επιβολής ποινικής ρήτρας στον Εργολάβο – σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης – για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με επιστολή του συντονιστή της σύμβασης προς τον Εργολάβο ημερ. 2.7.2013, η δικαιολογημένη παράταση χρόνου που είχε εγκριθεί, ήταν 39 ημερολογιακές ημέρες, ενώ για τις υπόλοιπες 218 ημέρες είχε επιβληθεί ρήτρα ύψους €109.000.

Στις 17.9.2014, ο Αν. Έπαρχος Λάρνακας μας πληροφόρησε ότι το έργο δεν είχε μέχρι τότε ολοκληρωθεί, αφού υπολειπόταν η εκτέλεση μέρους των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, ως εκ τούτου, ετοιμαζόταν

έκθεση προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) για συνολική διευθέτηση του θέματος, με την παραχώρηση δικαιολογημένης παράτασης χρόνου σύμφωνα με την Εγκύκλιο της ΚΕΑΑ αρ. 9 – πέραν της ποινικής ρήτρας που είχε ήδη επιβληθεί ύψους €109.000 για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση – ώστε το έργο να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό.

Επίσης, μας πληροφόρησε ότι πριν την προκήρυξη/ανάθεση παρόμοιων μελλοντικών συμβάσεων, θα έπρεπε να επιβεβαιωνόταν η διεξαγωγή εδαφολογικής μελέτης καθώς και η επικαιροποίηση των σχετικών μελετών/σχεδίων και, να διεξαγόταν έλεγχος κατά πόσο είχαν συμπεριληφθεί όλες οι εργασίες της μελέτης/σχεδίων στα αντίστοιχα δελτία ποσοτήτων.

Τελικά η έκθεση υποβλήθηκε στην ΚΕΑΑ στις 9.10.2014, με αίτημα για παραχώρηση δικαιολογημένης παράτασης χρόνου για την περίοδο από τη συμβατική ημερομηνία παράδοσης του έργου μέχρι και την ολοκλήρωση του, νοουμένου ότι δεν θα υπάρξουν εκατέρωθεν απαιτήσεις για αποζημιώσεις. Με τη διευθέτηση αυτή, δεν θα επιβαλλόταν ποινική ρήτρα στον Εργολάβο και τα ποσά αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για πληρωμή των υπεργολάβων των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών και του ανελκυστήρα, ώστε να ολοκληρωθούν οι εργασίες τους, που είναι οι μόνες που εκκρεμούν για πλήρη ολοκλήρωση του έργου.

Η ΚΕΑΑ επιφυλάχθηκε να απαντήσει σε επόμενη συνεδρία, αφού διευκρινιστεί πρώτα κατά πόσο θα μπορούσαν να γίνουν πληρωμές προς υπεργολάβους του εν λόγω Εργολάβου, για τον οποίο εκκρεμεί διάταγμα δικαστηρίου για μη καταβολή οφειλών προς αυτόν, από το κράτος.

(β) Αμοιβή Μελετητών – Προσφορά αρ. 55/2006 της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας (ΕΔΛ). Όπως διαπιστώθηκε, οι πληρωμές των Συμβούλων – Μελετητών του έργου καταβάλλονταν από το 2006 μέχρι το 2009 με βάση τους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού, και όχι με βάση τους όρους της σύμβασης, οι οποίοι είχαν διαφοροποιηθεί. Σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον Απρίλιο 2014, η μακρόχρονη εφαρμογή λανθασμένου τρόπου υπολογισμού της αμοιβής των Συμβούλων – Μελετητών, δημιούργησε υποχρεώσεις για την ΕΔΛ.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το πρόβλημα ενδεχομένως να οφειλόταν σε αδυναμίες του συστήματος ελέγχου/ εξουσιοδότησης των πληρωμών και, ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε την επανεξέταση των διαδικασιών για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον.

Σε απαντητική επιστολή του ο Αν. Έπαρχος Λάρνακας μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο 2014 ότι εκ του αποτελέσματος συμπεραίνει ότι ο τρόπος με τον οποίο γινόταν ο έλεγχος των ενδιάμεσων πιστοποιητικών πληρωμής προς τους Συμβούλους – Μελετητές και εξουσιοδοτείτο η πληρωμή τους, δεν ήταν ο ενδεδειγμένος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθούν οι λόγοι για τους οποίους είχαν τροποποιηθεί οι όροι της σύμβασης σε σχέση με τους όρους προκήρυξης του διαγωνισμού.

Ο Αν. Έπαρχος Λάρνακας μάς πληροφόρησε στις 20.10.2014 ότι ουσιαστικά το πρόβλημα δεν οφειλόταν σε αδυναμίες του συστήματος ελέγχου/εξουσιοδότησης των πληρωμών, αλλά ως προς την ερμηνεία των σχετικών συμβάσεων που είχαν υπογραφεί, με βάση την πιο πάνω προσφορά, μεταξύ διαφόρων Κοινοτικών Συμβουλίων και διαφόρων ομάδων Συμβούλων/Μελετητών. Επίσης μας ανέφερε ότι για κάποιες από τις εν λόγω συμβάσεις, στις οποίες έχει παρουσιαστεί πρόβλημα, γίνονται προσπάθειες για διακανονισμό και διαβίβασή τους στην ΚΕΑΑ για τροποποίηση τους. Για την πιο πάνω προσφορά (αρ. 55/2006) δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί διακανονισμός και στάλθηκε στην ΚΕΑΑ, η οποία σε συνεδρία της στις 9.10.2014 αποφάσισε την προώθηση της διαδικασίας διορισμού διαιτητών.

2.6.3 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΦΟΥ

Προσφορές

(α) Διαγωνισμός Ε.Δ. Πάφου αρ. Τ.Σ.01/2014 – Προμήθεια Έτοιμου Σκυροδέματος για διάφορες περιοχές της Επαρχίας Πάφου. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών στις 13.5.2014, σύμφωνα με την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, με εισήγηση/υπόδειξη όπως σε μελλοντικές προκηρύξεις παρόμοιων διαγωνισμών, μελετηθεί σοβαρά το ενδεχόμενο μείωσης των επί μέρους περιοχών που περιλαμβάνονταν στον διαγωνισμό, ώστε να επιτευχθεί υγιής ανταγωνισμός. Η εισήγηση είχε γίνει, επειδή παρατηρήθηκε αφενός ότι ο αριθμός των οικονομικών φορέων που είχαν υποβάλει προσφορά ήταν σχεδόν ο ίδιος με τον αριθμό των επιμέρους περιοχών (η κατακύρωση θα γινόταν ξεχωριστά για κάθε περιοχή) και, αφετέρου, οι τιμές που υποβλήθηκαν δεν είχαν λογική βάση.

Ενόψει των πιο πάνω, με επιστολή μας προς τον Έπαρχο Πάφου ημερ. 29.5.2014, εκφράσαμε την άποψη ότι, λαμβάνοντας υπόψη αφενός τις σημαντικές διαφορές που παρουσιάζονταν ανάμεσα στις τιμές των συμβάσεων που ανατέθηκαν στις 6 περιοχές προσφοράς της Πάφου στα πλαίσια του πιο πάνω διαγωνισμού, και στις αντίστοιχες τιμές των συμβάσεων του 2012 και 2013 των Επαρχιακών Διοικήσεων Λεμεσού και Λευκωσίας και, αφετέρου, το γεγονός ότι ο καθένας από τους 5 οικονομικούς φορείς που είχαν λάβει μέρος στον διαγωνισμό είχε υποβάλει τη χαμηλότερη τιμή σε μια από τις 6 περιοχές της προσφοράς και μάλιστα για όλα τα επιμέρους είδη σκυροδέματος της ίδιας περιοχής (εκτός ενός στον οποίο ανατέθηκαν 2 περιοχές), στον συγκεκριμένο διαγωνισμό δεν είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός. Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι σε μερικές περιπτώσεις, η τοποθεσία του εργοταξίου του επιτυχόντα προσφοροδότη ήταν τέτοια – σε σχέση με τη γεωγραφική κατανομή της περιοχής – για την οποία του είχε ανατεθεί η σύμβαση – που δεν δικαιολογούσε τη χαμηλή τιμή που είχε υποβάλει. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου εξετάσει τρόπους/μεθόδους προκήρυξης μελλοντικών διαγωνισμών, ώστε να διασφαλίζεται η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. Υποδείξαμε ότι ένας τρόπος θα ήταν η μείωση των περιοχών του διαγωνισμού, όπως είχε εφαρμοστεί σε αντίστοιχους διαγωνισμούς της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού, με αποτέλεσμα τη σημαντική – έκτοτε – μείωση των τιμών των συμβάσεων.

Ο Έπαρχος Πάφου μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο 2014 ότι, το κόστος προμήθειας του συγκεκριμένου προϊόντος (σκυρόδεμα), διαμορφώνεται κυρίως από το κόστος αγοράς των πρώτων υλών (οι οποίες στην Επαρχία Πάφου είναι ψηλότερες), το κόστος παραγωγής, το κόστος διάθεσης και τα λειτουργικά έξοδα. Επειδή κυρίως η τιμή διάθεσης του έτοιμου σκυροδέματος εξαρτάται από την τιμή αγοράς του τσιμέντου, αυτή η μεταβλητή είναι και η κυριότερη για την τελική τιμή διάθεσης του προϊόντος στην αγορά της Επαρχίας Πάφου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι όσον αφορά την εισήγηση μας για μείωση των περιοχών του διαγωνισμού, η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου θα λάμβανε υπόψη αυτό το ενδεχόμενο, στον επόμενο σχετικό διαγωνισμό.

(β) Διαγωνισμός Ε.Δ. Πάφου αρ. Τ.Σ.17/2014 για (α) Προμήθεια, μεταφορά και επίστρωση ασφαλικού σκυροδέματος (πρέμιξ), (β) Αφαίρεση, απομάκρυνση και προμήθεια, μεταφορά και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος (πρέμιξ) για τις ανάγκες της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου (Περιοχές Α, Β, Γ και Δ). Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών (ΣΠ) του Υπουργείου Εσωτερικών στις 5.6.2014, σύμφωνα με την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Με επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Έπαρχο Πάφου ημερ. 7.5.2014, παρατηρήσαμε ότι ενώ η εκτίμηση δαπάνης και για τις 4 περιοχές προσφοράς κυμαινόταν από €85/τόνο μέχρι €87/τόνο για τη συνδετική στρώση του ασφαλικού σκυροδέματος AC20 και €90/τόνο για την αντίστοιχη επιφανειακή στρώση AC14, οι αντίστοιχες τιμές ανάθεσης των συμβάσεων της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού (ΕΔΛ)

για το 2012 και το 2013 ήταν €57,80/τόνο και €60/τόνο αντίστοιχα για τη στρώση AC20 και €62,60/τόνο και €63,50/τόνο αντίστοιχα για τη στρώση AC14.

Ενόψει της πιο πάνω σημαντικής διαφοράς ανάμεσα στις τιμές της εκτίμησης δαπάνης για την προμήθεια/τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος του πιο πάνω διαγωνισμού και στις αντίστοιχες τιμές των συμβάσεων της ΕΔΛ για τα έτη 2012 και 2013, ζητήσαμε από τον Έπαρχο Πάφου να μας πληροφορήσει σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της εκτίμησης δαπάνης, παραθέτοντας τα στοιχεία/παραμέτρους στα οποία είχε βασιστεί.

Ο Έπαρχος Πάφου μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο 2014 ότι η εκτίμηση δαπάνης που είχε ετοιμαστεί από τις Τεχνικές Υπηρεσίες της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου (ΕΔΠ) βασίστηκε στις τιμές και τις ποσότητες προηγούμενων ετών.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο διατηρεί την άποψή της ότι οι αντίστοιχες τιμές για τις στρώσεις ασφαλικού σκυροδέματος AC20 και AC14 των συμβάσεων της ΕΔΠ είναι σημαντικά ψηλότερες σε σύγκριση με τις αντίστοιχες τιμές των συμβάσεων της ΕΔΛ για τα 2 προηγούμενα έτη.

2.6.4 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Τμήματος για το έτος 2013 προνοούσε έσοδα €106 εκ. και δαπάνες €127,3 εκ. Τα πραγματικά έσοδα για το έτος ανήλθαν στα €74,2 εκ. και οι δαπάνες στα €117,5 εκ. σε σύγκριση με €118,4 εκ. και €118,4 εκ. το 2012, αντίστοιχα. Η μείωση των εσόδων του Τμήματος κατά το 2013, οφείλεται στα μειωμένα έσοδα από τέλη και δικαιώματα τα οποία ανήλθαν σε €68,7 εκ. (€110,1εκ. το 2012), λόγω κυρίως του μειωμένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας, καθώς και των υποθηκεύσεων.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε μισθώματα κρατικής γης και στη συνεισφορά Δήμων και Κοινοτήτων για πολεοδομικά έργα, ανήλθαν στις 31.12.2013 σε €10.841.960 σε σύγκριση με €10.488.019 το 2012. Σημειώνεται ότι, ποσό ύψους €7.821.632 αφορά στο σύνολο των καθυστερημένων ενοικίων από μίσθωση κρατικής γης σε όλες τις Επαρχίες, ενώ ποσό ύψους €2.983.188 αφορά στο σύνολο των καθυστερημένων ποσών στον Κλάδο Εκτιμήσεων σε όλες τις Επαρχίες, στο οποίο περιλαμβάνονται κυρίως οφειλές των Δήμων/Κοινοτήτων για τη συνεισφορά τους για πολεοδομικά έργα, που δεν καταβλήθηκαν στο Κράτος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ο Δήμος Στροβόλου οφείλει στο Τμήμα ως συνεισφορά του για απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα ποσό ύψους €814.099 για την περίοδο 2011-2013, και ο Δήμος Παραλιμνίου το ποσό των €215.649 για την περίοδο 2003-2013. Αναφέρεται σχετικά ότι το Υπουργείο Εσωτερικών έχει αποκόψει εντός του 2013 μέρος των καθυστερημένων οφειλών ορισμένων Δήμων από την κρατική χορηγία που τους αναλογεί συνολικού ύψους €1.001.995, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.10.2009.

Σύσταση: Θα πρέπει να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, περιλαμβανομένης της πιστής εφαρμογής της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου με την οποία καθορίζονται διαδικασίες είσπραξης των εσόδων του Κράτους.

Έργα που προβλέπονται στο Μνημόνιο Συναντίληψης με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και αφορούν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Στο Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Κυπριακής Δημοκρατίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, έργα τα οποία αφορούν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Τα κυριότερα έργα είναι:

(α) Εκτίμηση Ακίνητης Ιδιοκτησίας. Περίπου 1,1 εκ. τεμάχια γης και 900.000 μονάδες οικοδομών, διαμερισμάτων καταστημάτων και άλλων ειδών ιδιοκτησίας θα έπρεπε, σύμφωνα με το Μνημόνιο, να εκτιμηθούν σε τιμές 1.1.2013 μέχρι τον Ιούνιο του 2014, έργο το οποίο φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί εντός των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων.

(β) Έκδοση Τίτλων Ιδιοκτησίας για όλες τις αναπτύξεις. Μέχρι το τέλος του 2014 θα πρέπει να μην υπάρχει καθυστέρηση πέραν του ενός έτους σε υποθέσεις έκδοσης ξεχωριστών τίτλων για μονάδες που είναι το αντικείμενο πώλησης σε περισσότερες των 2.000 συμβάσεων πώλησης. Από τις εκτιμήσεις του Τμήματος, με βάση τα κατατεθειμένα πωλητήρια έγγραφα θα πρέπει να εκδοθούν μέχρι το τέλος του 2014, 60.000 τίτλοι περίπου.

Ο Αν. Διευθυντής μάς ανέφερε ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, θα πρέπει να εκδοθούν μέχρι το τέλος του 2014, περίπου 14.000 τίτλοι, ότι το Τμήμα είναι σε συνεχή επικοινωνία με όλους τους εμπλεκόμενους, αρκετοί Δήμοι ωστόσο δεν ανταποκρίθηκαν στο αίτημα για επίσηυση της έκδοσης των πιστοποιητικών τελικής έγκρισης ενώ, όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα αναμένεται ότι θα είναι πολύ κοντά στο στόχο που έθεσε η Τρόικα αλλά εκτιμάται ότι είναι αδύνατο να επιλυθούν τα προβλήματα για 4.000 τίτλους ιδιοκτησίας.

(γ) Ανάθεση της δικαιοδοσίας διεξαγωγής δημοπρασίας ενυπόθηκων ακινήτων στον ιδιωτικό τομέα. Η αρμοδιότητα διεξαγωγής δημοπρασιών ενυπόθηκων ακινήτων θα δοθεί και σε ιδιωτικές εταιρείες με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Ο Αν. Διευθυντής μάς ανέφερε ότι οι τροποποιήσεις της σχετικής νομοθεσίας (Νόμος 9/65) έχουν σταλεί στη Νομική Υπηρεσία για επεξεργασία και αναμένεται ότι, περί τα τέλη Νοεμβρίου θα ψηφιστούν οι σχετικές τροποποιήσεις.

(δ) Ηλεκτρονική πρόσβαση στα αρχεία του Τμήματος. Με βάση το Μνημόνιο μέχρι το τέλος του 2014 θα πρέπει να υπάρχει ηλεκτρονική πρόσβαση στα αρχεία του Τμήματος (ιδιοκτησίες, εμπράγματα βάρη, υποθήκες, συμβάσεις πώλησης κ.λπ.) για άντληση πληροφοριών από άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες και τον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής έχει δοθεί η σχετική πρόσβαση από τις 30 Σεπτεμβρίου 2014.

(ε) Αξιολόγηση των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για την Γενική Εκτίμηση. Μέχρι το τέλος του 2014 θα πρέπει να γίνει αξιολόγηση τόσο των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για την Γενική Εκτίμηση - επαναξιολόγηση παραμέτρων που δεν λήφθηκαν υπόψη όσο και των αποκλίσεων μεταξύ Γενικής Εκτίμησης και τιμών αγοράς.

Σχετικά με τα πιο πάνω, ζητήσαμε να ενημερωθούμε κατά πόσο το Τμήμα προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για υλοποίηση των έργων του Μνημονίου και τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων που τίθενται, τη μέχρι σήμερα πρόοδο σχετικά με το κάθε έργο και τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην επίτευξη των πιο πάνω στόχων του Μνημονίου.

Ο Αν. Διευθυντής μάς ανέφερε ότι στο παρόν στάδιο, γίνεται η αναγκαία προεργασία από το Τμήμα, έτσι ώστε να ολοκληρωθεί η μελέτη διακύμανσης (A/S Ratio), καθώς και η μελέτη για εντοπισμό τυχόν παραμέτρων που δεν λήφθηκαν υπόψη κατά τη διαδικασία της γενικής εκτίμησης, η οποία θα διεξαχθεί από εμπειρογνώμονα της Τρόικα. Και οι δύο μελέτες θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένες μέχρι το τέλος του 2014, με βάση το χρονοδιάγραμμα που έχει θέσει η Τρόικα.

Όσον αφορά στη Γενική Εκτίμηση σε τιμές 1.1.2013, αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος φαίνεται να έχουν εντοπιστεί προβλήματα που αφορούν στις αξίες της Τεχνικής Εκτίμησης σύμφωνα με το μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος, με αποτέλεσμα για αρκετά τεμάχια η αξία της γης, όπως

υπολογίστηκε να είναι αρκετά ψηλότερη ή/και χαμηλότερη από την πραγματική. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι **(α)** τεμάχια που εμπίπτουν σε δύο ή περισσότερες πολεοδομικές ζώνες, η εκτίμηση για ολόκληρη την έκταση του κτήματος γίνεται από το σύστημα με βάση την αξία που έχει καθοριστεί ως βασική ζώνη, **(β)** σε αρκετές περιπτώσεις τεμάχια πολύ μεγαλύτερης έκτασης έχουν υπερεκτιμηθεί, αφού, σύμφωνα με το Τμήμα, το σύστημα υιοθέτησε την ίδια κατά τ.μ. αξία με ακίνητα κανονικού ή και μικρής έκτασης, **(γ)** παραλιακά κτήματα φαίνεται ότι έχουν υποεκτιμηθεί και **(δ)** εντοπίστηκαν περιπτώσεις κτημάτων για τις οποίες ενώ στο σύστημα υπάρχει καταχωρισμένη αξία σε τιμές 1.1.1980, εντούτοις δεν έχουν εκτιμηθεί σε τιμές 1.1.2013 (π.χ. κτήματα που δεν έχουν συγχρονιστεί με τη γεωγραφική βάση δεδομένων του Συστήματος (ΣΠΓ)).

Σύσταση: Να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθεί χρονοδιάγραμμα με σκοπό τη διόρθωση των σχετικών εκτιμήσεων της Γενικής Εκτίμησης.

Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων - Εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας εναντίον της Δημοκρατίας. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων, η οποία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα κονδύλια του Προϋπολογισμού σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος κάθε χρόνου εκκρεμούν σημαντικά ποσά αποζημιώσεων, περιλαμβανομένων και οφειλών προς το Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ενώ το Κράτος επιβαρύνεται με πολύ ψηλά ποσά τόκων. Αναφέρεται επίσης ότι, σε αρκετές περιπτώσεις οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες εξασφαλίζουν εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, λόγω απλήρωτων αποζημιώσεων κατόπιν αποφάσεων Δικαστηρίων σε σχετικές Παραπομπές. Τον Ιούνιο του 2014, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμούσαν παγκύπρια συνολικά 206 εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας για καταβολή ποσού αποζημίωσης €11,4 εκ. περιλαμβανομένων τόκων και άλλων εξόδων. Σύμφωνα επίσης με επιστολή του Αν. Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 5.4.2013, στις 31.12.2013 το οφειλόμενο ποσό για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, συμπεριλαμβανομένων τόκων μέχρι την ημερομηνία αυτή, ανέρχεται σε €480,8 εκ. περίπου. Το ποσό, σύμφωνα με την ανάλυση του Τμήματος, αποτελείται από ποσά προσφερθέντα στους ιδιοκτήτες γης αλλά μη αποδεχθέντα (€204,03 εκ.) και ποσά αποδεχθέντα, περιλαμβανομένων ποσών που αφορούν σε αποφάσεις Δικαστηρίου, αλλά μη καταβληθέντα στους δικαιούχους, (€276,87 εκ.) μέχρι τις 31.12.2013.

Ενδεικτικά παραδείγματα απαλλοτριώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

Για την κατασκευή και λειτουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, δημοσιεύτηκε στις 3.11.2006 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για 23 ακίνητα, στις 4.5.2007 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για ένα ακίνητο και στις 22.5.2009 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για 32 ακίνητα. Μέχρι τον Ιούλιο 2013 καταβλήθηκαν οι σχετικές αποζημιώσεις στους ιδιοκτήτες 15 τεμαχίων, συνολικού ύψους €15,7 εκ. πλέον τόκοι ύψους €1,8 εκ. (ποσοστό 11,5% επί του ποσού της αποζημίωσης), ποσό ύψους €120.000 σε ενοικιαστή συγκεκριμένου τεμαχίου ενώ, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμεί η καταβολή αποζημιώσεων συνολικού ύψους €30,8 εκ. περίπου, περιλαμβανομένων τόκων μέχρι την ίδια ημερομηνία ύψους €9,5 εκ. περίπου. Μέχρι τον Ιούλιο 2014 δεν έγιναν οποιεσδήποτε άλλες πληρωμές ενώ μέχρι την ίδια ημερομηνία, το οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν υπολογίζεται σε €11 εκ. περίπου. Ορισμένα άλλα έργα για τα οποία εκκρεμούν στις 31.12.2013 μεγάλα ποσά αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις σε ιδιοκτήτες είναι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, η απαλλοτρίωση για το ενεργειακό κέντρο στο Βασιλικό για το οποίο εκκρεμεί ποσό ύψους €17,3 εκ. περιλαμβανομένων τόκων περίπου €5,8 εκ., η απαλλοτρίωση για το νέο δρόμο Λάρνακας Κοφίνου –

οφειλόμενο ποσό €6,1εκ. περίπου περιλαμβανομένων τόκων €4,1εκ., η απαλλοτρίωση για την ανέγερση Γυμνασίου στην Έγκωμη – οφειλόμενο ποσό €3,7 εκ. περίπου συμπεριλαμβανομένων τόκων €0,8 εκ., η απαλλοτρίωση για τον κάθετο δρόμο πρωταρχικής σημασίας νέο νοσοκομείο – νέο λιμάνι Λεμεσού - οφειλόμενο ποσό €9,7 εκ. περίπου περιλαμβανομένων τόκων €3,3εκ., η απαλλοτρίωση για αρχαιότητες στα Κούκλια – οφειλόμενο ποσό €7 εκ. συμπεριλαμβανομένων τόκων €2 εκ. και η απαλλοτρίωση για δημιουργία Τεχνολογικού/Επιστημονικού πάρκου – οφειλόμενο ποσό €8,9 εκ. συμπεριλαμβανομένων τόκων €3,5 εκ.

Επισημάνουμε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Συντάγματος, και το Άρθρο 12 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, οι αποζημιώσεις λόγω απαλλοτρίωσης καταβάλλονται τοις μετρητοίς και προκαταβολικά.

Σύσταση: Συστήνεται όπως, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, ετοιμαστεί σχετικό χρονοδιάγραμμα για καταβολή όλων των αποζημιώσεων (αποδεχθέντων ποσών ή ποσών κατόπιν απόφασης Δικαστηρίου).

Ανακλήσεις έργων απαλλοτρίωσης. Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε πολλές περιπτώσεις έργων απαλλοτρίωσης διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, αδυναμίες και προβλήματα στον προγραμματισμό και την εκτέλεση των έργων, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, μη υλοποίηση των έργων εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία και αδυναμία του Κράτους να καταβάλει τις σχετικές αποζημιώσεις μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών.

Τα πιο πάνω, καθώς επίσης η συσσώρευση σημαντικών οφειλών του δημοσίου για αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων και η υφιστάμενη οικονομική κρίση, φαίνεται να οδήγησαν το Κράτος στην επαναξιολόγηση των έργων απαλλοτρίωσης και στην ανάκληση απαλλοτριώσεων ακίνητης περιουσίας για έργα τα οποία δεν είναι εφικτό να υλοποιηθούν άμεσα ή/και δεν κρίνεται απόλυτα αναγκαία η υλοποίησή τους στο εγγύς μέλλον. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος την περίοδο Αυγούστου 2012-Μαρτίου 2013 ανακλήθηκαν 20 έργα απαλλοτρίωσης για τα οποία το ποσό της αποζημίωσης που δεν θα χρειαστεί να καταβληθεί είναι πέραν των €133 εκ. ενώ μέχρι τον Αύγουστο 2014 ανακλήθηκαν επιπρόσθετα 3 έργα απαλλοτρίωσης και το ποσό των αποζημιώσεων που δεν θα χρειαστεί να καταβληθεί για τα συγκεκριμένα έργα είναι πέραν των €18 εκ., μη συμπεριλαμβανομένων των τόκων. Συναφώς αναφέρεται ότι, λόγω των ανακλήσεων έργων απαλλοτρίωσης δημιουργούνται και πολύπλοκα προβλήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, στις εκκρεμείς παραπομπές ή/και σχετικές αποφάσεις του δικαστηρίου για το ποσό της αποζημίωσης για τεμάχια για τα οποία δημοσιεύτηκε ήδη ανάκληση, στα εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας που σχετίζονται με τεμάχια γης για τα οποία επίσης δημοσιεύτηκε ανάκληση κ.λπ. Σημειώνεται ότι για όλες τις περιπτώσεις ανακλήσεων το Κράτος θα επιβαρυνθεί, μεταξύ άλλων, με τα δικηγορικά και εκτιμητικά έξοδα.

Σύσταση: Αναμένεται από το Κράτος να προβαίνει σε απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας για έργα τα οποία υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθούν όπως ορίζει το Σύνταγμα και ο Νόμος και όπως υπάρχει μεταξύ άλλων, στενή συνεργασία των απαλλοτριουσών Αρχών με το Υπουργείο Οικονομικών, για αποφυγή των προβλημάτων που δημιουργούνται.

Τόκοι πάνω στα ποσά των αποζημιώσεων για σκοπούς απαλλοτρίωσης. Με αφορμή την καταβολή ψηλών ποσών τόκων πάνω στα ποσά των απαλλοτριώσεων, εισηγηθήκαμε από το 2006 όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας για μείωση του ύψους του επιτοκίου που καταβάλλεται (9%), ενόψει μάλιστα της δραστηκής μείωσης των επιτοκίων τα τελευταία χρόνια, θέμα το οποίο επιλύθηκε το 2014, με τη ψήφιση και δημοσίευση στις 16.5.2014 στην Επίσημη εφημερίδα της

Δημοκρατίας του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης (Τροποποιητικού) Νόμου του 2014 Ν.61(Ι)/2014, σύμφωνα με τον οποίο μειώνεται το επιτόκιο από 9% σε 3%.

Ιδιοκτήτες ακινήτων χωρίς αριθμό Πολιτικής Ταυτότητας. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος τον Ιούλιο 2014 υπήρχαν καταχωρισμένα στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος χωρίς αριθμό πολιτικής ταυτότητας, συνολικά 305.000 περίπου φυσικά πρόσωπα (εκ των οποίων τα 207.000 περίπου είναι Έλληνοκύπριοι) και τα οποία είναι ιδιοκτήτες σημαντικής ακίνητης περιουσίας στις ελεύθερες περιοχές η αξία της οποίας, συνολικά ανέρχεται σε €1,7 δισ. σε τιμές 1.1.1980, ποσό που αντιστοιχεί στο 10,1% επί της συνολικής αξίας (€16,5 δισ.) για όλες τις ιδιοκτησίες. Λόγω του πιο πάνω και του γεγονότος ότι για την επιβολή του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτίωσης και των αποχετευτικών τελών, λαμβάνονται σχετικά στοιχεία από το Τμήμα, προκύπτει απώλεια σημαντικών εσόδων τόσο για το Κράτος όσο και για τις Τοπικές Αρχές εφόσον για τα τεμάχια αυτά δεν θα είναι δυνατόν να επιβληθούν οι σχετικές φορολογίες.

Όπως ανέφερε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία έχουν συσταθεί ομάδες με στόχο την συσχέτιση των εικονικών διακριτικών με τον αριθμό ταυτότητας, οι οποίες μετά την έναρξη των μνημονικών έργων αποδυναμώθηκαν, γιατί κρίθηκε ως πιο αποτελεσματική η εξασφάλιση του αριθμού ταυτότητας από φορολογικές αρχές, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (τώρα Τμήμα Φορολογίας), Δήμους και Κοινότητες. Ο Αν. Διευθυντής μάς ανέφερε επίσης ότι στο νέο επικαιροποιημένο μνημόνιο έχει περιληφθεί πρόνοια για το θέμα αυτό και πρόσθεσε ότι η τρόικα αναμένει στενή συνεργασία του Τμήματος με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων για επίλυση του προβλήματος.

Σύσταση: Να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθεί χρονοδιάγραμμα για επίλυση του προβλήματος, τόσο μέσω άλλων κυβερνητικών Τμημάτων και Τοπικών Αρχών όσο και με τη βοήθεια των ιδιοκτητών ακινήτων που συνορεύουν με αυτά.

Έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας - Πολεοδομική Ρύθμιση/Πολεοδομική Αμνηστία. Τον Απρίλιο 2011, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε σε Νόμους 4 σχετικά νομοσχέδια με σκοπό τη διευκόλυνση έκδοσης πιστοποιητικού τελικής έγκρισης για οικιστικές μονάδες και διαμερίσματα και στη συνέχεια έκδοση των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν παρατυπίες ή/και ασυμφωνίες με τους όρους της χορηγηθείσας άδειας.

Με βάση το «Σχέδιο δράσης του Τμήματος για την έκδοση εκκρεμών τίτλων ιδιοκτησίας, μέχρι τις 31.12.2014, σύμφωνα με την παράγραφο 5.3 του επικαιροποιημένου μνημονίου», που στάλθηκε στον Αν. Γενικό Διευθυντή στις 11.7.2014, εκκρεμούν 23.330 τίτλοι ιδιοκτησίας, ενώ παρατίθεται χρονοδιάγραμμα έκδοσης των τίτλων μέχρι Δεκέμβριο 2014. Σημειώνεται ότι με βάση μνημονική υποχρέωση μέχρι το τέλος του 2014, θα πρέπει να παραμείνουν στο Τμήμα μόνο 2.000 τίτλοι που δεν εκδόθηκαν και οι οποίοι εκκρεμούν στο Τμήμα πέραν του 1 έτους. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τους πρώτους έξι μήνες του 2014 εκδόθηκαν 7.014 τίτλοι ενώ κατά το 2013 εκδόθηκαν 13.431. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω εκφράσαμε την άποψη ότι θεωρείται αμφίβολη η επίτευξη του πιο πάνω στόχου που προνοείται στο μνημόνιο, αν δεν ληφθούν περαιτέρω μέτρα.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τον Ιούλιο 2014 εκκρεμούσαν περίπου 35.000 τίτλοι ιδιοκτησίας, για έκδοση με τη διαδικασία του αναγκαστικού εκσυγχρονισμού, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, περιπτώσεις οι οποίες δεν αποτελούν μνημονιακή υποχρέωση του ΤΚΧ για έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως, μεταξύ άλλων, εντατικοποιηθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οι προσπάθειες του Τμήματος σε συνεργασία με τους Δήμους/Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης για άμεση εξασφάλιση όλων των απαιτούμενων πιστοποιητικών ή/και στοιχείων περιλαμβανομένων των πιστοποιητικών έγκρισης αδειών διαχωρισμού, τα οποία είναι απαραίτητα για την έκδοση των τίτλων ιδιοκτησίας. Προς τον σκοπό αυτό θα μπορούσε να μελετηθεί και το ενδεχόμενο περιοδικής απασχόλησης ανέργων μέσω ενδεδειγμένων διαδικασιών. Συστήνεται επίσης όπως εξευρεθούν τρόποι στενής συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος και των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων όσον αφορά στις συγκαταθέσεις των Ιδρυμάτων για μεταφορά υποθηκών όπου αυτό απαιτείται, για σκοπούς έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας. Η Υπηρεσία μας συστήνει επίσης όπως διαμορφωθεί σχέδιο δράσης με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για έκδοση, με τη διαδικασία του εκσυγχρονισμού, των τίτλων που εκκρεμούν. Προς τον σκοπό αυτό συστήνεται όπως εξευρεθούν μηχανισμοί για πλήρη συνεργασία με τους Δήμους/Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και όπου απαιτείται να κινηθεί, το συντομότερο δυνατό, αυτεπάγγελα ο Διευθυντής του Τμήματος.

Ενόψει των πιο πάνω ζητήσαμε όπως τηρείται ενήμερη η Υπηρεσία μας για τις ενέργειες του Τμήματος για επίτευξη **(α)** των μνημονικών υποχρεώσεων όσον αφορά στην έκδοση των τίτλων και **(β)** των σκοπών της «Πολεοδομικής Ρύθμισης/Οικοδομικής Αμνηστίας» με βάση τις τελευταίες νομοθετικές ρυθμίσεις (Απρίλιος 2011) και όσον αφορά στην ανταπόκριση του κοινού και γενικότερα στα μέχρι σήμερα αποτελέσματα.

Γενική Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει να μελετηθεί, μεταξύ άλλων, το ενδεχόμενο όπως, σε συνεργασία και συντονισμό με τις αρμόδιες οικοδομικές και πολεοδομικές Αρχές, εφαρμοστεί σύστημα συνεχούς παρακολούθησης της αδειοδότησης αναπτύξεων σε συσχετισμό με την έκδοση των τίτλων ιδιοκτησίας, για το οποίο να τηρείται ενήμερη η Υπηρεσία μας.

Ο Αν. Διευθυντής μάς ανέφερε ότι συμφωνεί με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας και πρόσθεσε ότι το Τμήμα έχει προχωρήσει στην ετοιμασία σχεδίου δράσης, στο οποίο υπάρχει και χρονοδιάγραμμα της έκδοσης των τίτλων. Επίσης ανέφερε ότι, το θέμα των συγκαταθέσεων των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων αναμένεται να επιλυθεί με τροποποίηση στην υφιστάμενη Νομοθεσία (Ν9/65).

Καταγγελία αναφορικά με την έκδοση πιστοποιητικών έρευνας από Λειτουργό του Τμήματος. Ύστερα από καταγγελία ημερ. 28.5.2012, η Υπηρεσία μας διενήργησε σχετικό έλεγχο όσον αφορά στην έκδοση πιστοποιητικών έρευνας (ΠΕ) από λειτουργούς του Τμήματος. Της συγκεκριμένης καταγγελίας προηγήθηκε σχετική έρευνα από το ίδιο το Τμήμα ημερ. 10.5.2012, κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του Τμήματος, την οποία ωστόσο κρίναμε ελλιπή.

Από τον δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας προέκυψαν διάφορα θέματα τα οποία θεωρούνται σοβαρά και χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης, με σημαντικότερο την εκτύπωση, από μη αρμόδιους λειτουργούς του Τμήματος, ΠΕ για ακίνητη περιουσία χωρίς την συγκατάθεση των ενδιαφερομένων προσώπων, με άγνωστο τον τελικό προορισμό τους και κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας, ενώ το Κράτος φαίνεται να έχει υποστεί σημαντική απώλεια δημοσίων εσόδων.

Ενδεικτικά αναφέραμε, μεταξύ άλλων, ότι συγκεκριμένος λειτουργός στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας έχει εκδώσει, χωρίς να εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, για την περίοδο 1.1.2008-

18.6.2012 συνολικά 20.411 ΠΕ για 12.630 διαφορετικούς ιδιοκτήτες, όσα περίπου εκτύπωσαν κάθε ένας από τους τρεις λειτουργούς του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας που έχουν ως αποκλειστικό καθήκον την έκδοση τέτοιων πιστοποιητικών (κατά μέσο όρο 23.000 κάθε λειτουργός). Επίσης, δεύτερος λειτουργός στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Πάφου, προέβηκε στην εκτύπωση 4.722 ΠΕ για 3.666 διαφορετικούς ιδιοκτήτες ακινήτων, για την περίοδο 1.1.2008-18.6.2012 χωρίς να εμπίπτει μέσα στα καθήκοντά της θέσης του. Για το θέμα, μετά από οδηγίες της τέως Υπουργού Εσωτερικών, ορίστηκε ερευνητής λειτουργός και, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Αν. Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 7.4.2014, η έκθεση του ερευνητή Λειτουργού, σε σχέση με τη διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας για Λειτουργούς του Τμήματος, έχει διαβιβαστεί στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για σχετική γνωμοδότηση και όπως εξετάσει το ενδεχόμενο έναρξης αστυνομικής έρευνας εναντίον των συγκεκριμένων λειτουργών. Το θέμα εκκρεμεί.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος το θέμα εκκρεμεί μέχρι να ολοκληρωθεί η αστυνομική έρευνα εναντίον των συγκεκριμένων Λειτουργών.

2.6.5 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ο οικονομικός έλεγχος της Υπηρεσίας μας για το έτος 2013 δεν κατέστη δυνατό να διεξαχθεί μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης. Ακολουθούν τα σημαντικότερα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για το 2012 και εξακολουθούν να εκκρεμούν, καθώς και θέματα που αφορούν σε προσφορές.

Καθυστερημένα Έσοδα.

Γενικά. Σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2013 ανήλθε σε €8.015.450, σε σύγκριση με €6.620.841 στις 31.12.2012. Ποσό ύψους €7.887.131 αφορά σε καθυστερημένα έσοδα από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για τη συνεισφορά τους για πολεοδομικά έργα και ποσό €128.317 αφορά σε καθυστερημένα ενοίκια καταστημάτων εμπορικών κέντρων και κατοικιών στους συννοικισμούς αυτοστέγασης.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος, μας ανέφερε ότι έχει εντατικοποιήσει όλες τις ενδεικνυόμενες ενέργειες για είσπραξη των ποσών τα οποία οφείλονται από τις Α.Τ.Α. Όσον αφορά στα καθυστερημένα ενοίκια των καταστημάτων εμπορικών κέντρων, αναμένεται με την εφαρμογή του μηχανογραφημένου μητρώου, αρχές του 2015, να διευκολυνθεί η παρακολούθηση της έγκαιρης είσπραξης των ενοικίων.

Σύσταση: Θα πρέπει να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, περιλαμβανομένης της πιστής εφαρμογής της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου με την οποία καθορίζονται διαδικασίες είσπραξης των εσόδων του Κράτους.

Ενοικίαση κτιρίων για προσωρινή μεταστέγαση των Κεντρικών Γραφείων του Τμήματος. Ενόψει της ανέγερσης του Μεγάρου Πολιτισμού στο χώρο της παλιάς Αρχιγραμματείας, όπου μεταξύ άλλων κυβερνητικών κτιρίων βρίσκονταν και τα κεντρικά γραφεία του Τμήματος, άρχισε η διαδικασία εξεύρεσης κτιρίων για προσωρινή μεταστέγαση, ενώ παράλληλα προωθείτο η ανέγερση νέων ιδιόκτητων γραφείων. Το Τμήμα, αφού εξασφάλισε τις απαιτούμενες εγκρίσεις από το Υπουργείο Οικονομικών και την Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων (Ε.Ε.Κ.Ε.), προέβη στην σύναψη συμφωνιών ενοικίασης για το κτίριο «Αθανασία» επί της οδού Ιάσωνος και για το κτίριο «Κρητικός», επί της Διαγόρου, 5ετούς διάρκειας, συνολικού υπολογιζόμενου κόστους €3.761.359. Η Υπηρεσία μας, αναφορικά με τη σκοπιμότητα για προσωρινή μεταστέγαση των κεντρικών γραφείων του Τμήματος σε ενοικιαζόμενα κτίρια, σημείωσε ότι ενώ η ανέγερση του Μεγάρου Πολιτισμού τελικά δεν προχώρησε, το Κράτος

επωμίστηκε αχρείαστα το κόστος ενοικίασης 2 κτιρίων, ένα εκ των οποίων με αδικαιολόγητα ψηλό ενοίκιο, με 5ετή σύμβαση μίσθωσης χωρίς ρήτρες που να διασφαλίζουν το Κράτος σε περίπτωση διακοπής των, ενώ ήταν γνωστό ότι τα ιδιόκτητα κτίρια του Τμήματος θα ολοκληρώνονταν εντός δύο ετών.

Σημειώνεται ότι το Τμήμα είχε εκφράσει τότε έντονες επιφυλάξεις για την πιο πάνω απόφαση γιατί θεωρούσε τη μετακίνηση αχρείαστη.

- (i) **Κτίριο «Αθανασία».** Το κτίριο παραμένει άδειο από την 1.1.2012, ημερομηνία μετακίνησης του Τμήματος σε ιδιόκτητο κτίριο, παρά τις προσπάθειες για μεταστέγαση σε αυτό άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών και με την ιδιοκτήτρια εταιρεία να απαιτεί να της καταβληθούν τα οφειλόμενα ενοίκια μέχρι και τη λήξη του συμβολαίου στις 10.5.2014, τα οποία υπολογίζονται σε περίπου €236.632 (περιλαμβανομένων και των αποσβέσεων), επιφυλάσσοντας τα δικαιώματά της.

Η Νομική Υπηρεσία σε σχετική γνωμάτευση ημερ. 3.1.2012, μεταξύ άλλων, επισήμανε ότι η περίοδος μίσθωσης την οποία το Τμήμα συμφώνησε ήταν περίπου η διπλάσια από ότι έπρεπε και ότι ήταν παράλειψη του Τμήματος να μην προνοήσει στο συμβόλαιο να διασφαλίσει την Κυβέρνηση για την περίπτωση που θα εγκατέλειπε το κτίριο πριν τη λήξη της πενταετούς περιόδου, με ενδεχόμενο την καταβολή όλων των ενοικίων και άλλων ποσών που προβλέπονται στη συμφωνία μέχρι τη λήξη της συμβατικής περιόδου, όπως επίσης και ποσών για ζημιά την οποία μπορεί να αποδείξει ο ιδιοκτήτης ότι υπέστη. Επισήμανε επίσης ότι, σε καμιά περίπτωση δεν ενδείκνυται η δέσμευση της Κυβέρνησης με μακροχρόνια συμβόλαια χωρίς να διασφαλίζονται τα δικαιώματά της και χωρίς να παρέχεται σε αυτή το δικαίωμα πρόωγου τερματισμού.

- (ii) **Κτίριο «Κρητικός».** Το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε την ενοικίαση του κτιρίου παρά την αντίθεση της Ε.Ε.Κ.Ε., αναφορικά με το ψηλό κόστος ενοικίασης. Το Τμήμα μετά από 31 μήνες παραμονής, εγκατέλειψε το κτίριο από την 1.1.2012. Μετά από προσπάθειες που έγιναν για εξεύρεση άλλων κυβερνητικών υπηρεσιών για στέγαση τους στο κτίριο, συμφωνήθηκε τελικά η στέγαση από 1.3.2013 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών και του Οικογενειακού Δικαστηρίου. Το Τμήμα κατέβαλε ενοίκια για την περίοδο από 15.8.2012 μέχρι 1.3.2013 συνολικού ύψους €306.178.

Με την αγωγή αρ. 6420/13 η μία εκ των συνιδιοκτητριών εταιρειών, αξιώνει την καταβολή μεταξύ άλλων, ποσού ύψους €411.059 για απλήρωτα ενοίκια για την περίοδο από 15.12.2011 μέχρι 15.6.2014 βάση του τριμερούς συμβολαίου Μίσθωσης ημερ. 22.5.2009. Επίσης αξιώνει ποσό ύψους €2.320.000 για απώλεια κέρδους με βάση τη γραπτή Συμφωνία Παροχής Δικαιώματος πώλησης του κτιρίου ημερ. 8.3.2010 μεταξύ της ενάγουσας και της άλλης ιδιοκτήτριας εταιρείας που δεν εξασκήθηκε συνεπεία της παράβασης του συμβολαίου μίσθωσης από το Τμήμα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του.

Η Νομική Υπηρεσία σε επιστολή ημερ. 15.5.2014 αναφέρει ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που της στάλθηκαν, η επικείμενη μεταστέγαση του Τμήματος στο ιδιόκτητο κτίριο γνωστοποιήθηκε με επιστολή ημερ. 12.9.2011 μόνο στη μία εταιρεία και όχι και στο αντισυμβαλλόμενο μέρος και δη την ενάγουσα εταιρεία, ούτε διευκρινίζεται ο λόγος για τον οποίο το Τμήμα απευθύνεται μόνο στην μία εταιρεία. Επίσης, το Τμήμα αναφέρει ως «εκπροσώπους» του κτιρίου δύο άτομα, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται από πού προκύπτει ότι τα πιο πάνω πρόσωπα ενεργούσαν σε κάθε περίπτωση κατ' εξουσιοδότηση και/ή για λογαριασμό και/ή με τη σύμφωνη γνώμη της ενάγουσας εταιρείας. Επίσης, δεν διευκρινίζεται κατά πόσο έχει υπογραφεί γραπτή συμφωνία με τα αντισυμβαλλόμενα μέρη σε σχέση με την υπό συζήτηση διευθέτηση.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος, μας ανέφερε ότι ο λόγος για τον οποίο το Τμήμα απευθυνόταν

μόνο στη μια εταιρεία ήταν επειδή ή μια εκ των δύο εταιρειών επιβεβαίωσε γραπτά τόσο το Τμήμα αυτό όσο και τους άλλους Κυβερνητικούς Φορείς ότι ενεργούσε και για τους δύο συνιδιοκτήτες. Επίσης, μας ανέφερε ότι το Τμήμα ήδη συνεργάζεται με τη Νομική Υπηρεσία.

Σύσταση: Το Τμήμα, σε συνεργασία με την Νομική Υπηρεσία θα πρέπει να ξεκαθαρίσει τα πιο πάνω θέματα τα οποία έχουν προκαλέσει σημαντικές δαπάνες στο Κράτος. Επίσης θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες, ώστε να εξασφαλιστεί ότι το Τμήμα δεν θα προβεί σε περαιτέρω αχρείαστες δαπάνες συνεπεία λανθασμένων ενεργειών.

Προσφορές.

Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων – Τελικών Λογαριασμών Έργων.

(γ) Συμβόλαιο με αρ. 4.2.02.21.12.02/01, ημερ. 7.9.2010, για την ανέπλαση τμήματος παραδοσιακού πυρήνα της κοινότητας Άρσους – Τελικός Λογαριασμός. Κατόπιν δειγματοληπτικού ελέγχου που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας τον Νοέμβριο 2013, διαπιστώθηκαν διαφορές στις ποσότητες ορισμένων εργασιών μεταξύ των πραγματικών – επιτόπιου – ποσοτήτων που μετρήθηκαν και των αντίστοιχων ποσοτήτων που είχαν περιληφθεί στον τελικό λογαριασμό, συνολικού ποσού €16.019 (αφαιρετέου).

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον και για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου, το Τμήμα πραγματοποιεί επιτόπιο δειγματοληπτικό έλεγχο των τελικών ποσοτήτων, στα έργα όπου εμπλέκονται ιδιώτες Σύμβουλοι και, αφού ικανοποιηθεί για την ορθότητα τους, τότε να αποστέλλει τον τελικό λογαριασμό στην Υπηρεσία μας, για έλεγχο.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2014 ότι μετά από επιμέτρηση των εργασιών όπως έχουν κατασκευαστεί για σκοπούς επαλήθευσης, η συνολική αφαίρεση ανήλθε τελικά στις €15.723 (αντί στις €16.019), ποσό το οποίο θα αφαιρείτο από το ποσό του τελικού λογαριασμού του έργου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι έχουν δοθεί οδηγίες στους λειτουργούς του Τμήματος, - στα έργα όπου εμπλέκονται ιδιώτες Σύμβουλοι – όπως ο υπεύθυνος Επιμετρητής των έργων και ο Συντονιστής της σύμβασης, πέραν του Επιθεωρητή Εργοταξίου, πραγματοποιούν - ανά δίμηνο - επιτόπιους δειγματοληπτικούς ελέγχους, πριν την πιστοποίηση των ενδιάμεσων πληρωμών του Εργολάβου, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ποσότητες που περιλαμβάνονται στον τελικό λογαριασμό των έργων είναι ορθές.

Όπως μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2014, οι διαφορές που διαπιστώθηκαν στις ποσότητες ορισμένων εργασιών μεταξύ των πραγματικών – επιτόπου – ποσοτήτων και των αντιστοιχών που είχαν περιληφθεί στον τελικό λογαριασμό, έχουν ληφθεί υπόψη και αφαιρεθεί από τον τελικό λογαριασμό του έργου.

(δ) Διαγωνισμός αρ. 25/2013 για την κατασκευή αποχετευτικού συστήματος σε πεζοδρόμους, αυλές κατοικιών και πολυκατοικιών στους Κυβερνητικούς Οικισμούς Κόκκινες Στροβόλου, Αγίου Ελευθερίου και Αποστόλου Ανδρέα στα Λατσιαί. Για τον πιο πάνω διαγωνισμό, παρατηρήσαμε τον Ιανουάριο 2014 ότι ο τρίτος στη σειρά κατάταξης οικονομικός φορέας, είχε συμπεριλάβει στην προσφορά του ορισμένες σελίδες που δεν αποτελούσαν αντίτυπο (δηλαδή ακριβές αντίγραφο) του πρωτοτύπου, ως η υποχρέωσή του με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού, και ως εκ τούτου θα έπρεπε να αποκλειστεί. Παρατηρήσαμε επίσης ότι οι οικονομικοί φορείς που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό δεν είχαν συμμορφωθεί με την απαίτηση των εγγράφων του διαγωνισμού, σύμφωνα με την οποία το πρωτότυπο έγγραφο της προσφοράς τους, θα έπρεπε απαραίτητα να είναι αυτό που είχαν παραλάβει από το Τμήμα και ως εκ τούτου, όλες οι σελίδες του Δελτίου Ποσοτήτων και των Προκαταρκτικών θα έπρεπε να φέρουν την πρωτότυπη σφραγίδα του Τμήματος, καθιστώντας την προσφορά του άκυρη. Εισηγηθήκαμε όπως σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, το Τμήμα επανεξετάσει κατά πόσο θα συμπεριλαμβάνει την εν λόγω απαίτηση στα έγγραφα των διαγωνισμών και σε τέτοια περίπτωση, να φροντίζει για την εφαρμογή της.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, μέχρι την ημέρα του ελέγχου, δεν είχαν διοριστεί ο δεύτερος αρμόδιος λειτουργός και ο αντικαταστάτης λειτουργός για τη φύλαξη/διαχείριση των κλειδιών του Κιβωτίου Προσφορών, καθώς και του ειδικού χώρου φύλαξης των προσφορών του Τμήματος.

Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος, προς την οποία υποβάλαμε τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις μας, μας πληροφόρησε τον Φεβρουάριο 2014 ότι είχε διοριστεί ο νέος λειτουργός για τη φύλαξη/διαχείριση των κλειδιών του Κιβωτίου Προσφορών και του ειδικού χώρου φύλαξης των προσφορών του Τμήματος και είχε επίσης εφαρμοστεί το σύστημα των 2 κλειδαριών που θα ανοίγονταν από τους 2 διορισμένους λειτουργούς. Ακολούθως, το Τμήμα προχώρησε με την ακύρωση του πιο πάνω διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξή του (διαγωνισμός αρ. 8/2014).

2.6.6 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μεταφράσεις.

- Οι συνολικές δαπάνες για μεταφράσεις, κατά το 2013 ανήλθαν σε €829.507 (€843.880 το 2012), ενώ τα συνολικά έσοδα από μεταφράσεις κατά το 2013 ανήλθαν σε €934.871 (€935.370 το 2012). Επισημαίνεται ωστόσο ότι στις δαπάνες δεν λαμβάνονται υπόψη οι συνολικές απολαβές ύψους €268.360 των λειτουργιών που απασχολούνται αποκλειστικά στον Κλάδο, καθώς και αναλογία λειτουργικών και άλλων εξόδων.
- Σύμφωνα με επιστολή του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών ημερομηνίας ημερ. 1.6.2012, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Δικαιοσύνης, δεν διεξάγεται, έστω και δειγματοληπτικός έλεγχος της ορθότητας των μεταφράσεων που γίνονται από τους ιδιώτες μεταφραστές, παρόλο που οι μεταφράσεις αυτές πιστοποιούνται από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (ΓΤΠ).
Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 7.7.2004, εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών να υποβάλει προς το Υπουργικό Συμβούλιο, μέχρι τέλος Οκτωβρίου 2004, εισήγηση για την εισαγωγή του θεσμού των Ορκωτών Μεταφραστών. Τον Δεκέμβριο 2010 ετοιμάστηκε προσχέδιο νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί Θέσπισης του Θεσμού του Ορκωτού Μεταφραστή» και το τελικό προσχέδιο του νομοσχεδίου στάλθηκε στις 8.7.2013 στον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών για προώθηση του στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο. Όπως πληροφορηθήκαμε, το πιο πάνω νομοσχέδιο έχει υποβληθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια στη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- Στο πιο κάτω πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία οι ετήσιες απολαβές των μεταφραστών και για τις περιπτώσεις που η αμοιβή είναι πέραν των €20.000 εισηγηθήκαμε να διερευνηθούν.

Ετήσιες Απολαβές των μεταφραστών για το έτος 2013	€1-1.000	€1.001-5.000	€5.001-10.000	€10.001-0.000	€20.001-50.000	πέραν των €50.001
Άτομα	20	37	9	13	10	2

Η Διευθύντρια του Γραφείου μάς ανέφερε ότι καταβάλλεται προσπάθεια για την όσο το δυνατόν ορθολογιστική και δίκαιη κατανομή των εγγράφων προς μετάφραση, ανάλογα με την ειδικότητα των συνεργατών σε συγκεκριμένα θέματα.

Σύσταση: Το θέμα θέσπισης του θεσμού του Ορκωτού Μεταφραστή πρέπει να δρομολογηθεί τάχιστα τόσο για οικονομικούς λόγους (συνολικά έξοδα €1.097.867, έσοδα €934.871) όσο και για σκοπούς διασφάλισης της διαφάνειας και χρηστής Διοίκησης, όσον αφορά στην ανάθεση μεταφράσεων.

Επιτροπές για θέματα Διαφώτισης. Στην περσινή Ετήσια μας Έκθεση είχαμε αναφέρει ότι λειτουργούσαν δύο επιτροπές για θέματα διαφώτισης: η Υπουργική Επιτροπή Διαφώτισης (ΥΕΔ) και η Συμβουλευτική Επιτροπή Διαφώτισης (ΣΕΔ), οι οποίες δημιουργήθηκαν με Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Αναφέραμε επίσης ότι παρότι το θέμα της λειτουργίας και χρηματοδότησης της ΣΕΔ, αποτελούσε θέμα πολιτικής για το οποίο δεν είχε αρμοδιότητα σχολιασμού ο Γενικός Ελεγκτής, ωστόσο από τη μελέτη των πρακτικών των συνεδριάσεων και των αιτημάτων που ενέκρινε η ΣΕΔ και την εν γένει εμπειρία μας από τη λειτουργία του θεσμού, προέκυψαν σοβαρά ερωτηματικά ως προς την αποτελεσματικότητα της ύπαρξής της. Λαμβανομένου δε υπόψη ότι τα πολιτικά κόμματα επιχορηγούνται από το Κράτος (στον Προϋπολογισμό του 2013 περιλαμβάνεται κονδύλι ύψους €7,2 εκ.) εγέρθηκε προβληματισμός για τη σκοπιμότητα της συνέχισης της λειτουργίας της.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 1.11.2013 προς τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, ο οποίος προέδρευε της ΣΕΔ, εισηγήθηκε όπως αξιολογηθεί η αναγκαιότητα συνέχισης λειτουργίας της ΣΕΔ. Κατόπιν Πρότασης που κατέθεσε το Υπουργείο Εσωτερικών με ημερ. 7.1.2014 προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με ημερ. 23.1.2014 αποφάσισε να αναστείλει τη λειτουργία της ΣΕΔ. Αποφάσισε επίσης για τη συνέχιση της ύπαρξης προϋπολογισμού διαφώτισης στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών και τη διάθεσή του κατόπιν έγκρισης του Κυβερνητικού Εκπροσώπου και της οικείας Διευθύντριας, στα Πλαίσια του Σχεδίου Δράσης της Υπουργικής Επιτροπής Διαφώτισης.

2.6.7 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

Παραχώρηση στεγαστικής βοήθειας. Από δειγματοληπτικό έλεγχο ο οποίος διενεργήθηκε σε αριθμό αιτήσεων οι οποίες είχαν καταρχήν εγκριθεί από την Επιτροπή Στεγαστικής Βοήθειας για αγορά διαμερίσματος/κατοικίας, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αιτητών που, ενώ κατέστησαν δικαιούχοι σε περίοδο μη ύπαρξης αυστηρών κριτηρίων, καθυστερούν πολύ πέραν του ενός έτους (που προνοείται στο σχέδιο) να προσκομίσουν στην Υπηρεσία τα αναγκαία έγγραφα/δικαιολογητικά ώστε να προωθηθούν οι αιτήσεις στις Επαρχιακές Διοικήσεις για την υπογραφή των συμβολαίων. Για παράδειγμα, υπήρξε περίπτωση που η αίτηση υποβλήθηκε στις 18.1.2011, δηλαδή 13 μήνες προτού τεθούν πιο αυστηρά κριτήρια και όμως ακόμη εκκρεμεί.

Δεδομένων των προσπαθειών που γίνονται για εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και των τροποποιήσεων που έγιναν στα κριτήρια των στεγαστικών σχεδίων για καλύτερη διαχείριση των μειωμένων διαθέσιμων πιστώσεων, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστούν οι εγκρίσεις για τις οποίες έχει δοθεί παράταση πέραν του επιτρεπόμενου χρονικού διαστήματος του ενός έτους, στα πλαίσια της νομοθεσίας, με στόχο την αποφυγή άδικης μεταχείρισης εις βάρος ατόμων με ενδεχομένως πολύ μεγαλύτερη ανάγκη για στεγαστική βοήθεια.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Διευθύντρια της Υπηρεσίας, το θέμα παραχώρησης παρατάσεων έχει επαναξιολογηθεί και έχουν τεθεί συγκεκριμένα κριτήρια, ενώ τα σχετικά χρονοδιαγράμματα τηρούνται πλέον αυστηρά.

Σύσταση: Τα χρονοδιαγράμματα που προνοούνται στα Στεγαστικά Σχέδια θα πρέπει να τηρούνται πιστά σε όλες τις περιπτώσεις.

Μηχανογράφηση αιτήσεων στεγαστικής χορηγίας Μέχρι πρόσφατα όλα τα αναγκαία στοιχεία και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για σκοπούς παραχώρησης της σχετικής χορηγίας, καταχωρίζονταν σε κάρτες οι οποίες αποτελούσαν το μοναδικό αρχείο από το οποίο υπήρχε δυνατότητα να γίνει οποιαδήποτε αναφορά. Οι κάρτες οι οποίες δεν ήταν προαριθμημένες, ήταν εκτεθειμένες σε κινδύνους όπως καταστροφή ή κλοπή, χωρίς να υπάρχει αντίγραφο ασφαλείας.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας για μηχανογράφηση των καρτών, εγκαταστάθηκε λογισμικό διαχείρισης εικόνων στο οποίο έχει γίνει σάρωση όλων των υφιστάμενων καρτών, για σκοπούς ασφάλειας. Κατά τη συσχέτιση/επιβεβαίωση των δεδομένων, περίπου 6.000 καρτέλες παρουσίασαν πρόβλημα. Όπως μας αναφέρθηκε από την Αν. Διευθύντρια της Υπηρεσίας, έχει υποβληθεί αίτημα για ενίσχυση του προσωπικού με σκοπό την άμεση ενημέρωση/διόρθωση του ηλεκτρονικού αρχείου.

Σύσταση: Χρειάζεται να δημιουργηθεί ολοκληρωμένο και αξιόπιστο σύστημα διαχείρισης αιτήσεων στο οποίο να γίνεται ορθή καταχώριση όλων των στοιχείων των αιτητών ηλεκτρονικά. Επίσης, τα δεδομένα των σαρωμένων καρτών που παρουσίασαν πρόβλημα πρέπει να διορθωθούν/ενημερωθούν ορθά το συντομότερο δυνατό.

2.6.8 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €3.147.942 (€2.902.243 στις 31.12.2012) ποσό που αντιπροσωπεύει εγγυήσεις για πιθανά έξοδα επαναπατρισμού αλλοδαπών. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται ποσά που αφορούν σε εγγυητικές που ρευστοποιήθηκαν κατά τη λήξη τους αλλά δεν χρησιμοποιήθηκαν μέχρι σήμερα καθότι ο αλλοδαπός συνεχίζει να διαμένει παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και η διαμονή του είναι άγνωστη.

Σύσταση: Θα πρέπει να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για την εξέταση του προσωπικού φακέλου του κάθε εμπλεκόμενου αλλοδαπού ώστε να επιβεβαιωθεί κατά πόσο ο αλλοδαπός απελάθηκε και, εάν εξακολουθεί να παραμένει υπόλοιπο, είτε να επιστραφεί στον δικαιούχο, είτε σε περίπτωση που δεν μπορεί να εντοπιστεί και το ποσό παραμένει αζήτητο για πέραν των 5 ετών, να το μεταφέρει στα έσοδα.

Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Οδηγιών.

(α) Πρωτοβουλία EUPilot 4404/12/HOME – Κανονισμός 1030/2002 - Καθιέρωση Αδειών Διαμονής Ενιαίου Τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) θεωρεί ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει συμμορφωθεί με ορισμένες υποχρεώσεις που καθορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ για την ασφάλεια των εγγράφων όσον αφορά τις άδειες διαμονής, τα διαβατήρια, τα ταξιδιωτικά έγγραφα και τις θεωρήσεις και αποφάσισε να κινήσει διαδικασία παράβασης εναντίον της.

(β) Κυρώσεις και μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών (EU PILOT 5680/13/HOME). Η ΕΕ δεν έλαβε την έκθεση της Κυπριακής Δημοκρατίας σχετικά με τις επιθεωρήσεις για την απασχόληση παράνομων διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που πραγματοποίησε η Κυπριακή Δημοκρατία για το 2012 και επεσήμανε ότι εάν οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν κοινοποιήσουν μέχρι την 19.12.2013 τη σχετική Έκθεση, θα καταχωριστεί προσφυγή κατά της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (παράβαση του άρθρου 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Συναφώς αναφέρεται ότι, η Υπηρεσία μας υπέδειξε επανειλημμένα ότι σύμφωνα με το άρθρο 18NZ του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικού) (Αρ. 2) Νόμου του 2007, σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης οποιασδήποτε διάταξης του Νόμου σε σχέση με την απασχόληση υπηκόου τρίτης χώρας, ο Διευθυντής του Τμήματος, δύναται να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο τόσο στον εργοδότη όσο και στον αλλοδαπό υπήκοο τρίτης χώρας.

Σύσταση: Το ΤΑΠΜ θα πρέπει να μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία και αποστολή των απαιτούμενων από την ΕΕ εκθέσεων. Επίσης, δύναται και πρέπει να επιβάλει διοικητικά πρόστιμα τα οποία μπορούν να αποτελέσουν επιπρόσθετο αποτρεπτικό παράγοντα για την παράνομη εργασία.

Οικονομικές δραστηριότητες φοιτητών. Δεν τηρούνται στο Τμήμα μητρώα ή οποιεσδήποτε καταστάσεις οι οποίες να παρουσιάζουν τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν άδεια παραμονής ως φοιτητές και εργάζονται. Το Υπουργείο Εσωτερικών σε επιστολή του, ημερ. 11.4.2013, ανέφερε ότι για το συγκεκριμένο θέμα έχει δημιουργηθεί γενικός φάκελος για αρχειοθέτηση αντιγράφων των ενημερωτικών επιστολών που αφορούν στην παράνομη απασχόληση αλλοδαπών φοιτητών στο αρχείο του Τμήματος, ο οποίος, κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας τον Ιανουάριο του 2014, διαπιστώθηκε ότι ήταν άδειος.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να ετοιμάσει μητρώα/συγκεντρωτικές καταστάσεις αναφορικά με τους αλλοδαπούς φοιτητές, υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι έχουν άδεια παραμονής ως φοιτητές και εργάζονται, ώστε οι περιπτώσεις αυτές να παρακολουθούνται σε συνεργασία με το Τμήμα Εργασίας και την Αστυνομία.

Υπήκοοι τρίτων χωρών που φοιτούσαν σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έχει λήξει η άδεια παραμονής τους. Σύμφωνα με στοιχεία που εξήχθησαν από το λογισμικό του Τμήματος το σύνολο των φοιτητών, υπηκόων τρίτων χωρών (που δεν είναι ευρωπαίοι πολίτες), των οποίων η άδεια διαμονής έληξε μεταξύ των ετών 2003 μέχρι 2013 (αφού έχουν αφαιρεθεί όσοι έχουν πολιτογραφηθεί ως Κύπριοι), ανέρχονται σε 21.704. Σύμφωνα με τα εν λόγω στοιχεία, μόνο 15.469 φοιτητές, ποσοστό 71%, έχουν αναχωρήσει από το έδαφος της Δημοκρατίας, ενώ οι 3.407, ποσοστό 16%, εξακολουθούν να παραμένουν παράνομα. Για τους υπόλοιπους 2.828 φοιτητές, ποσοστό 13%, δεν ανευρέθηκαν στοιχεία στο σύστημα.

Κατόπιν επιλογής δείγματος αλλοδαπών φοιτητών από τρίτες χώρες, με ληγμένη άδεια παραμονής, ελέγχθηκε ο προσωπικός τους φάκελος και έγινε επιτόπια έρευνα/επιβεβαίωση με το λογισμικό του Τμήματος καθώς και με το σύστημα αφιξοαναχωρήσεων της Αστυνομίας. Η διαπίστωση της Υπηρεσίας μας συνοψίζεται στο γεγονός ότι το λογισμικό του Τμήματος δεν είναι πλήρως ενημερωμένο βάσει των πληροφοριών του συστήματος της Αστυνομίας, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει σωστή διασύνδεση για άμεση ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δύο συστημάτων. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι δεν γίνεται χρήση των δυνατοτήτων εξαγωγής δεδομένων του εν λόγω λογισμικού.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, να φροντίσει για την σωστή διασύνδεση του λογισμικού του με το σύστημα της Αστυνομίας για τη διασφάλιση της ορθότητας των δεδομένων, καθώς επίσης και να αναθέσει σε λειτουργούς του την παρακολούθηση όλων των περιπτώσεων που χρήζουν διερεύνησης, κάνοντας χρήση των δυνατοτήτων εξαγωγής δεδομένων του εν λόγω λογισμικού.

Συμφιλίωση εισπράξεων. Διαπιστώθηκε ότι, οι εισπράξεις που διενεργούνται για το ΤΑΠΜ στις Επαρχιακές Διοικήσεις και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη σε Παγκύπρια βάση, δεν ελέγχονται και δεν συμφιλιώνονται από το λογιστήριο του Τμήματος, ενώ δεν υπάρχει ομοιόμορφη διαδικασία που να ακολουθείται στις Επαρχίες, με αποτέλεσμα τα δικαιολογητικά που αποστέλλονται στο λογιστήριο του Τμήματος να διαφέρουν σημαντικά από Επαρχία σε Επαρχία.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να διαμορφώσει κοινή διαδικασία με σαφείς οδηγίες για τις ημερήσιες καταθέσεις των εισπράξεων και μηνιαία υποβολή των αναγκαίων δικαιολογητικών στο λογιστήριο του Τμήματος, το οποίο με τη σειρά του θα πρέπει να διενεργεί σε δειγματοληπτική βάση, εξέταση και συμφιλίωση των εισπράξεων των Επαρχιών, σε τακτά χρονικά διαστήματα, με στόχο τη διασφάλιση της ορθότητας των εσόδων.

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(Ι)/2007. Με βάση τους περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμους του 2000 και 2005, από τον Μάιο του 2004 μέχρι τις 2 Νοεμβρίου του 2007, υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας προς τη Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως, 2.533 εισηγήσεις για επιβολή προστίμων που αφορούν σε 90 αεροπορικές εταιρείες, συνολικού ύψους €4.678.920

Στα πλαίσια του ελέγχου, ζητήθηκαν από την Υπηρεσία μας στοιχεία αναφορικά με τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν και εισπράχθηκαν από αερομεταφορείς μέχρι τις 31.12.2013, καθώς και το συνολικό ποσό που εκκρεμεί κατά τις 31.12.2013. Ζητήθηκαν επίσης πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τις περιπτώσεις που διαβιβάστηκαν για εξέταση στον Γενικό Εισαγγελέα, ωστόσο το Τμήμα μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν έδωσε κανένα σχετικό στοιχείο ή πληροφορία στην Υπηρεσία μας.

Σύσταση: Θα πρέπει να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για την είσπραξη των προστίμων που επιβλήθηκαν σε μεταφορείς και, για όσες εταιρείες αρνούνται να πληρώσουν, να γίνεται ενημέρωση του Γενικού Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων.

2.6.9 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Ο οικονομικός έλεγχος της Υπηρεσίας μας για το έτος 2013 δεν είχε διεξαχθεί μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης. Τα πιο κάτω θέματα προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στην Πολιτική Άμυνα για το έτος 2012 και εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Ενοίκια.

(α) Ενοικίαση νέου κτιρίου για τις ανάγκες της Γενικής Διοίκησης Πολιτικής Άμυνας (ΓΕΔΠΑ) και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πολιτικής Άμυνας Λευκωσίας (ΠΕΔΠΑ). Κατά την υπογραφή των πιο πάνω συμβολαίων, εκκρεμούσε η έκδοση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής, για την αλλαγή χρήσης των 3 ορόφων του κτιρίου, από διαμερίσματα σε γραφεία. Σημειώνεται ότι ο 4ος όροφος, ο οποίος λειτουργεί επίσης ως γραφεία της ΔΠΑ, δεν αναφέρεται στην αίτηση για την έκδοση των πιο πάνω αδειών. Επίσης, η εν λόγω οικοδομή χρησιμοποιείται από τον Αύγουστο 2012, για τις ανάγκες της ΓΕΔΠΑ και της ΠΕΔΠΑ Λευκωσίας, παρόλο ότι δεν έχει εκδοθεί το πιστοποιητικό έγκρισης, σε αντίθεση με το άρθρο 10 εδάφια (1) και (2) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου (Κεφ. 96) που αναφέρει ότι κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να χρησιμοποιεί οποιαδήποτε οικοδομή, μέχρις ότου εκδοθεί πιστοποιητικό έγκρισης από την αρμόδια αρχή, ανεξάρτητα αν χορηγήθηκε άδεια για την οικοδομή ή τμήμα της.

Σύσταση: Θα πρέπει να γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες και να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε να εξασφαλιστούν από όλους τους ιδιοκτήτες τα αναγκαία πιστοποιητικά έγκρισης για τις οικοδομές που ενοικιάζονται.

Δημιουργία καταφυγίων Πολιτικής Άμυνας και ενημέρωση πολιτών. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 26.4.2000, η Πολιτική Άμυνα, ανέλαβε την εφαρμογή του προγράμματος δημιουργίας καταφυγίων Πολιτικής Άμυνας. Για το σκοπό αυτό είχε προσληφθεί αριθμός Πολιτικών Μηχανικών και Τεχνικών ώστε να δημιουργηθούν/βελτιωθούν 3.000 καταφύγια, με αναμενόμενο κόστος €5,1 εκ. Μέχρι την 31.12.2012 ολοκληρώθηκαν 2.380 καταφύγια και έγιναν συντηρήσεις σε άλλα καταφύγια, με συνολικό κόστος περίπου €4,3 εκ. Επιπρόσθετα, ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα χαρτογράφησης των καταφυγίων και η κατανομή του πληθυσμού, έτσι ώστε να εντοπιστούν οι ελλείψεις και οι περιοχές στις οποίες χρειάζεται να δημιουργηθούν νέα καταφύγια.

Το Υπουργικό Συμβούλιο λαμβάνοντας υπόψη ότι μέχρι να επιτευχθεί ο στόχος της κάλυψης του 70% του πληθυσμού (έχει επιτευχθεί κάλυψη μόνο του 46,9%) θα απαιτηθεί μεγάλο χρονικό διάστημα και η υλοποίηση του προγράμματος θα έχει βάθος δεκαετιών, καθώς επίσης και τις παρούσες δημοσιονομικές συνθήκες, και αφού αξιολόγησε τη σκοπιμότητα συνέχισης του Προγράμματος Δημιουργίας Καταφυγίων, με την Απόφαση ημερ. 10.7.2013 ενέκρινε την αναστολή του εν λόγω προγράμματος και τη μετακίνηση για περίοδο 18 μηνών τόσο των Πολιτικών Μηχανικών όσο και των Τεχνικών στις Επαρχιακές Διοικήσεις για κάλυψη των αναγκών επίσπευσης της αδειοδότησης των αναπτύξεων μέχρι το τέλος του 2014. Το πρόγραμμα συντήρησης των καταφυγίων, καθώς και την ενημέρωση του πληθυσμού ώστε να γνωρίζει σε ποιο καταφύγιο μπορεί να φιλοξενηθεί, θα αναλάβουν για την περίοδο αυτή μέλη της Πολιτικής Άμυνας. Όπως διαφάνηκε, ωστόσο, χρειάζεται απαραιτήτως να γίνει ενημέρωση του άμαχου πληθυσμού για τον τρόπο δράσης του με σκοπό την προστασία του σε περίπτωση εχθροπραξιών ή άλλων κινδύνων.

Σύσταση: Θα πρέπει η Πολιτική Άμυνα να ενδυναμώσει τις δομές και τα προγράμματα της στους τομείς της πρόληψης, προετοιμασίας και ανταπόκρισης για την αντιμετώπιση συμφορών με απώτερο στόχο την προστασία του πολίτη και της περιουσίας του, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες πολιτικές, όπως αυτές καθορίζονται μέσα από τη συμμετοχή της σε δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, ο πληθυσμός θα πρέπει σε τακτά χρονικά διαστήματα να ενημερώνεται και να τυγχάνει εκπαίδευσης για τα ειδικά σχέδια δράσης που καταρτίζονται από την Πολιτική Άμυνα, για την προστασία του από συμφορές όπως πόλεμο, σεισμό, πυρκαγιά, πλημμύρες, δυστυχήματα και λοιπά καταστρεπτικά γεγονότα, όπως προβλέπεται στον περί Πολιτικής Άμυνας Νόμο.

2.6.10 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ

Κέντρο Υποδοχής ή/και Φιλοξενίας Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου. Στο Κέντρο το οποίο λειτουργεί από το 2004, φιλοξενούνται αιτητές ασύλου, οι οποίοι κατά την υποβολή της αίτησής τους για πολιτικό άσυλο, δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν κατάλληλη στέγη αμέσως και, βάσει των σχετικών Κανονισμών, τους παραχωρείται διαμονή στο Κέντρο Υποδοχής μέχρι να καταστεί δυνατή η απεξάρτησή τους από το Κέντρο. Κατά το έτος 2013 το κόστος λειτουργίας του Κέντρου ανήλθε σε € 528.408 (€533.384 για το έτος 2012) με μέγιστη δυναμικότητα 70 κλινών.

Η διαχείριση λειτουργίας του Κέντρου ανατέθηκε στο Συμβούλιο Κοινοτικής Ευημερίας Κοφίνου (ΣΚΕ) στις 26.11.2013 προφορικά από την Αν. Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, η οποία ενεργούσε με οδηγίες του Υπουργού Εσωτερικών. Στις 22.12.2005 με την από κοινού υπογραφή πρακτικών από την Υπηρεσία Ασύλου και το ΣΚΕ, επικυρώθηκαν οι όροι της πιο πάνω προφορικής συμφωνίας, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα, χωρίς τη σύναψη σχετικής συμφωνίας ανάθεσης στην οποία να καθορίζεται μεταξύ άλλων το κόστος και η χρονική διάρκεια της. Παρόλο ότι σύμφωνα με το άρθρο 18(3) των περί Προσφύγων (Συνθήκες Υποδοχής Αιτητών) Κανονισμών, οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ στις 30.12.2005, η Υπηρεσία Ασύλου δύναται να εκμισθώνει υπηρεσίες άλλων οργανισμών για τη διαχείριση της λειτουργίας των κέντρων υποδοχής (σύμφωνα με τις διατάξεις της περί σύναψης συμβάσεων νομοθεσίας), εντούτοις δεν έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες μετά την πιο πάνω ημερομηνία για προκήρυξη προσφορών. Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας μας ενημέρωσε ότι το θέμα έχει ήδη συζητηθεί με τον Υπουργό Εσωτερικών και οι απαιτούμενες ενέργειες αναμένεται να προωθηθούν άμεσα.

Σύσταση: Ενόψει και της ολοκλήρωσης των κατασκευαστικών έργων για επέκταση της χωρητικότητας του Κέντρου από 70 σε 400 κλίνες εντός του 2014, θα πρέπει να ακολουθηθούν οι νόμιμες διαδικασίες για την εκμίσθωση υπηρεσιών για τη διαχείριση της λειτουργίας του Κέντρου και την υπογραφή σχετικής σύμβασης.

2.7 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών και των άλλων Δημόσιων Υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό. Διαχείριση και συντήρηση των οικημάτων αυτών.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών, μέχρι τις 31.12.2013 λειτουργούσαν 47 Διπλωματικές Αποστολές και συγκεκριμένα 38 Πρεσβείες, 4 Ύπατες Αρμοστείες, 2 Μόνιμες Αντιπροσωπείες, 2 Αντιπροσωπείες και 1 ανεξάρτητο Γενικό Προξενείο (λειτουργούσαν ακόμη 7 Γενικά Προξενεία κάτω από Διπλωματικές Αποστολές). Σημειώνεται ότι κατά το 2013 αναστάληκε η λειτουργία 3 Πρεσβειών (Πράγας, Λιουμπλιάνας, Τζακάρτας) και 1 Ύπατης Αρμοστείας (Ναϊρόμπι) κατόπιν της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 74.887 ημερ. 10.4.2013.

Σημειώνεται ότι πέραν των Διπλωματικών Αποστολών λειτουργούν και άλλες Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όπως Εμπορικά Κέντρα, Πολιτιστικά Κέντρα, Γραφεία Ναυτιλίας, Γραφεία Τουρισμού κ.λπ. που σε μερικές περιπτώσεις συστεγάζονται στα οικήματα των Πρεσβειών.

Κατά το έτος 2013 καταβλήθηκαν ενοίκια για τα οικήματα των Πρεσβειών και των πρεσβευτικών κατοικιών, καθώς και έξοδα συντήρησης ύψους €6.129.192 και €264.906 σε σύγκριση με €7.217.797 και €295.217 για το 2012, αντίστοιχα. Όπως σχετικά αναφέρουμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το θέμα της διαχείρισης και συντήρησης των κυβερνητικών κτιρίων στο εξωτερικό εξακολουθεί να μην έχει ρυθμιστεί, με όλες τις συνεπαγόμενες αρνητικές, οικονομικές κυρίως, συνέπειες.

Σύσταση: Να εξεταστεί το ενδεχόμενο συστέγασης και των υπόλοιπων Αποστολών της Δημοκρατίας στο εξωτερικό στα οικήματα των Πρεσβειών, στα πλαίσια των νέων οικονομικών δεδομένων για οικονομική περισυλλογή.

(δ) **Ανακαίνιση πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον.** Εκτενής αναφορά έγινε στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2011 και 2012. Αρχικά το Υπουργείο Εξωτερικών το οποίο ανέλαβε την όλη διαδικασία, διενέργησε διαγωνισμό και κατέληξε με εισήγηση στην τέως Υπουργό Εξωτερικών για την κατακύρωση σε μια εταιρεία κυπριακών συμφερόντων έναντι κόστους \$2.500.000.

Η τέως Υπουργός ακύρωσε τον διαγωνισμό και ζήτησε την ανάληψη της όλης διαδικασίας από το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Κατόπιν επαναξιολόγησης του θέματος αποφασίστηκε όπως η συνολική δαπάνη της ανακαίνισης περιοριστεί στις \$800.000 (€600.000), με συνεπακόλουθο την αναπροσαρμογή των σχεδίων και εγγράφων του διαγωνισμού για την προσφοροδότηση του έργου της ανακαίνισης. Η προσφορά για την ανακαίνιση της Πρεσβευτικής κατοικίας κατακυρώθηκε έναντι συνολικής δαπάνης ύψους \$700.000 (€534.351 περίπου). Η έναρξη των εργασιών σύμφωνα με επιστολή ημερ. 3.10.2013 του Τμήματος Δημοσίων Έργων προς το Υπουργείο Εξωτερικών ήταν στις 3.9.2013, ενώ οι εργασίες ανακαίνισης ολοκληρώθηκαν τον Ιανουάριο του 2014.

Η Υπηρεσία μας αναφέρει ότι:

- (i) Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση μέχρι την έναρξη των εργασιών ανακαίνισης αφού είχαν παρέλθει 5 σχεδόν χρόνια από τον εντοπισμό σοβαρών προβλημάτων. Αρχικά, η ευθύνη ανατέθηκε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων, ακολούθως στο Υπουργείο Εξωτερικών και μετά ξανά στο Τμήμα Δημοσίων Έργων.
- (ii) Διαχρονικά αναλώθηκε αρκετός χρόνος για διαφοροποιήσεις/αναθεωρήσεις των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, θεωρητικά με σκοπό τον περιορισμό της έκτασης/κόστους της ανακαίνισης λόγω οικονομικής κρίσης, χωρίς να συνυπολογίζονται οι αρνητικές επιπτώσεις στην κατάσταση της κατοικίας λόγω των καθυστερήσεων και το πρόσθετο οικονομικό κόστος από την ενοικίαση άλλης κατοικίας για τη στέγαση του Πρέσβη, το κόστος της οποίας - από τον Απρίλιο του 2009 μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2013 ανήλθε στα \$926.060.

(ε) Κτίρια Πρεσβείας στην Αθήνα. Τον Δεκέμβριο του 2009 όλες οι κρατικές υπηρεσίες που έδρευαν στην Αθήνα, πλην του Ναυτιλιακού Γραφείου, μετακόμισαν από το ιδιόκτητο κτίριο της οδού Ηροδότου σε νέο επίσης ιδιόκτητο οίκημα που είχε ανεγερθεί στην οδό Ξενοφώντος. Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 5.11.2009, αποφάσισε όπως στο παλαιό κτίριο της Πρεσβείας στεγαστεί το Σπίτι της Κύπρου, που στη συνέχεια συστεγάστηκε στο νέο οίκημα. Διαχρονικά μελετήθηκε το ενδεχόμενο εκμίσθωσης του παλαιού κτιρίου, καθώς και ανακαίνισής του, ωστόσο αυτό εξακολουθεί να παραμένει ακρησιμοποίητο/ανεκμετάλλευτο πέντε σχεδόν χρόνια.

Σύσταση: Θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για αξιοποίηση του παλαιού κτιρίου.

Ύπατη Αρμοστεία Πραιτώριας. Το Υπουργείο Εξωτερικών διενήργησε έρευνα αναφορικά με τη λειτουργία της υπό αναφορά Υπάτης Αρμοστείας, για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων σχετικά με την αγορά αγαθών και υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της θητείας του τέως Ύπατου Αρμοστή κατά την περίοδο 3.9.2007 μέχρι 2.9.2011, τα αποτελέσματα της οποίας τέθηκαν ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας τον Ιούνιο του 2012. Σχετικό κατηγορητήριο ετοιμάστηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Φεβρουάριο του 2013, το θέμα διαβιβάστηκε στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, για πειθαρχική έρευνα. Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών ημερομηνίας 18.7.2013 προς τον Γενικό Εισαγγελέα, το ελάχιστο ποσό της ζημιάς που υπέστη η Δημοκρατία λόγω ενεργειών του τέως Ύπατου Αρμοστή ανέρχεται σε €153.000.

Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας κατόπιν εξέτασης των κατηγοριών, επέβαλε στον Πληρεξούσιο Υπουργό την ποινή του υποβιβασμού σε κατώτερη θέση και την τοποθέτηση του στη θέση Γραμματέα Β' ή Υποπρόξενου από 5.8.2014 ημέρα λήψης της απόφασης.

Σύσταση: Επειδή οι κατηγορίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, σε εξουσιοδότηση με δελτία πληρωμών την πληρωμή πλαστών τιμολογίων, χωρίς τα αγαθά και οι υπηρεσίες να παρασχεθήκαν στη Δημοκρατία (€73.377), την αποδοχή χρημάτων ως δώρο από ιδιωτική εταιρεία (€4.809) και τον εξαναγκασμό Διευθυντή εταιρείας να εκδώσει τιμολόγια για το ποσό των €16.145 για δήθεν παροχή ασφάλειας κατά τη μεταφορά χρημάτων της Πρεσβείας στην τράπεζα, το ΥΠΕΞ θα πρέπει να διερευνήσει με τον Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο προκύπτει θέμα διάπραξης ποινικών αδικημάτων.

Πρεσβεία Αγίας Έδρας. Εκτενής αναφορά για το θέμα έγινε στις προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Όπως επισημάνθηκε διαφάνηκε ότι ο Πρέσβης εξακολουθεί να επανέρχεται με αιτήματα για αναδρομική κάλυψη εξόδων που αφορούν σε προηγούμενα έτη. Επιπρόσθετα ο Πρέσβης με επιστολή του ημερομηνίας 18.2.2014 αξιώνει καταβολή ποσού ύψους €379.551 περίπου, που κατά τον ίδιο αφορά υπόλοιπο χορηγιών της περιόδου 2003 – 2009. Αναφέρεται επίσης ότι ο Πρέσβης έχει συνάψει εν ονόματι της Πρεσβείας δάνειο ύψους €200.000 για κάλυψη υποχρεώσεων, χωρίς να εξασφαλιστούν οποιεσδήποτε εγγυήσεις.

Σύσταση:

- Θα πρέπει να εξευρεθεί ένας τρόπος οριστικής επίλυσης των οικονομικών θεμάτων και οφειλών, ώστε να μην εκτίθεται η Δημοκρατία ενώπιον των εκεί Αρχών ή/και Δικαστηρίων.
- Επειδή η σύναψη του δανείου δεν ήταν εξουσιοδοτημένη, να γίνει η μεταφορά του δανείου στο όνομα του Πρέσβη.

Επιδόματα.

(α) Γενικό επίδομα εξωτερικού και ειδικό επίδομα. Δυνάμει του Κανονισμού 19(1)(α) των Περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 2006, καταβάλλεται αφορολόγητο γενικό επίδομα εξωτερικού σε υπαλλήλους που υπηρετούν στο εξωτερικό, το οποίο προορίζεται να καλύψει τυχόν διαφορά του τιμαρίθμου μεταξύ Κύπρου και της χώρας, στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος και έξοδα παραστάσεως. Μέχρι το 2010, αναθεωρείτο δύο φορές τον χρόνο με βάση τους δείκτες κόστους ζωής που δημοσιεύει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και το ύψος του διαφέρει για κάθε χώρα. Παραχωρείται ανάλογα με τη θέση στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος και το ύψος του κυμαίνεται από 70% μέχρι 100% για επιστημονικό προσωπικό και 54% μέχρι 68% για μη επιστημονικό προσωπικό στη βάση του καθορισμένου επιδόματος. Επιπρόσθετα καταβάλλεται και επίδομα δυσχερούς πόστου ύψους 20% επί του γενικού επιδόματος εξωτερικού για υπαλλήλους που υπηρετούν σε συγκεκριμένες Διπλωματικές Αποστολές.

Κατά το 2013 καταβλήθηκαν ποσά ύψους €6.469.350 (€9.594.475 για το 2012, Κεφ. 17.02 Υπουργείο Εξωτερικών - Εξωτερικές Υπηρεσίες) και €180.521 (€249.469 για το 2012, Κεφ. 17.01 Υπουργείο Εξωτερικών - Διοίκηση) για γενικό επίδομα εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένου και του επιδόματος δυσχερούς πόστου, και αφορούσε τόσο σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας όσο και σε άλλους υπαλλήλους του Δημοσίου που είναι αποσπασμένοι σε Διπλωματικές Αποστολές.

Σύμφωνα με την τελευταία αναθεώρηση του ύψους του γενικού επιδόματος εξωτερικού ημερομηνίας 1.7.2010, το ύψος του μέσου όρου του γενικού επιδόματος εξωτερικού στις διάφορες Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας ανερχόταν στις €56.700 ετησίως (€59.152 για τις χώρες της Ευρώπης), με τα ψηλότερα επιδόματα της τάξης των € 74.549 και €72.702 να αφορούν την Ιρλανδία και Γερμανία, αντίστοιχα. Είναι πιστεύουμε υπερβολικό, υπό τις περιστάσεις, στους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών, στους οποίους παρέχεται από τη Δημοκρατία ενοικιαζόμενη κατοικία, κάλυψη όλων των λειτουργικών δαπανών αυτής, κάλυψη εργοδότησης οικιακής βοηθού, όχημα για τη διακίνησή τους, κάλυψη εξόδων φιλοξενίας καθώς και εκπαιδευτικό επίδομα να καταβάλλεται επιπρόσθετα και ποσοστό ύψους 100% (μειωμένο κατά 15% από 1.1.2013) του γενικού επιδόματος εξωτερικού.

Συστάσεις:

- Όπως έχουμε σημειώσει και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012, στα πλαίσια των μέτρων οικονομικής εξυγίανσης και συγκράτησης των δαπανών του Κράτους, συστήνουμε όπως, επανεξεταστεί και επανακαθοριστεί το ύψος του ποσοστού του καταβαλλόμενου γενικού επιδόματος εξωτερικού και του ειδικού επιδόματος εξωτερικού κατά περίπτωση θέσης στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος.
- Το βασικό ύψος του γενικού επιδόματος εξωτερικού που είχε αρχικά καθοριστεί κατά περίπτωση χώρας να επανεξεταστεί/επανακαθοριστεί, αφού όπως αυτό έχει αναθεωρηθεί μέχρι 1.7.2010, φαίνεται ότι πιο ακριβή χώρα είναι η Ιρλανδία, κάτι που προφανώς δεν ισχύει.

Στον πίνακα που ακολουθεί παραθέτουμε δείγμα στοιχείων που αφορούν στις μεικτές απολαβές Αρχηγών Διπλωματικών Αποστολών, αναφέροντας την Διπλωματική Αποστολή στην οποία υπηρετούσαν κατά την 31.12.2013, σε σχέση με το γενικό επίδομα εξωτερικού που λάμβαναν:

Διπλωματική Αποστολή	Ετήσιες Μεικτές Απολαβές €	Ετήσιο Αφορολόγητο Επίδομα €	Επίδομα/ Απολαβές %
Λονδίνο	87.133.67	59.304,00	68,06
Βιέννη	87.133.67	57.415,80	65,89
Ρώμη	87.133.67	47.970,60	55,05
Μαδρίτη	87.133.67	50.755,20	58,25
Βερολίνο	87.133.67	61.801,80	70,93
Ουάσιγκτον	87.133.67	44.382,24	50,94
ΜΑΕΕ	87.133.67	58.282,80	66,89
MANY	87.133.67	47.509,32	54,52

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών με επιστολή του ημερ. 30.8.2013 προς το Υπουργείο Οικονομικών έθεσε το θέμα επανεξέτασης της παραχώρησης του γενικού επιδόματος εξωτερικού με την αναλογική μείωση του, στη βάση της κλίμακας του λειτουργού, της κατάργησης του επιδόματος δυσχερούς πόστου για τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών και της αναθεώρησης του ύψους του γενικού επιδόματος εξωτερικού ανά χώρα για να ανταποκρίνεται στις σημερινές συνθήκες.

Όπως παρατηρήθηκε μέχρι και τη ολοκλήρωση της Ετήσιας Έκθεσης δεν υπήρξε οποιαδήποτε εξέλιξη επί των πιο πάνω θεμάτων.

Σύσταση: Τα αρμόδια Υπουργεία θα πρέπει άμεσα να προβούν στην επανεξέταση των πιο πάνω επιδομάτων.

(β) Επίδομα ενοικίου. Δυνάμει του Κανονισμού 21 των Περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2006, υπάλληλος που υπηρετεί στο εξωτερικό δικαιούται να πάρει επίδομα ενοικίου για κατοικία που ενοικιάζει σύμφωνα με σχέδιο που καταρτίζεται από τον Υπουργό Εξωτερικών και Υπουργό Οικονομικών. Το ολικό ποσό του επιδόματος ενοικίου που καταβλήθηκε κατά το 2013 σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας, καθώς και άλλων υπηρεσιών που είναι αποσπασμένοι σε Διπλωματικές Αποστολές και σε υπαλλήλους της Διοίκησης ανήλθε σε €1.484.402 και €63.591 (€2.172.603 και €142.432 για το 2012), αντίστοιχα.

Αναφορικά με την καταβολή του πιο πάνω επιδόματος παρατηρήσαμε και εισηγηθήκαμε τα ακόλουθα:

- Στο υφιστάμενο σχέδιο επιδόματος ενοικίου καθορίζεται ανώτατο ποσοστό συνεισφοράς από μέρους του υπαλλήλου επί των ολικών του απολαβών μέχρι 23%, χωρίς ωστόσο να έχει καθοριστεί ανώτατο ποσό συνεισφοράς όσον αφορά το μερίδιο της Δημοκρατίας. Το γεγονός αυτό ευνοεί την ενοίκιαση κατοικιών με ψηλό ενοίκιο αφού πέραν του ανώτατου ποσοστού, τη διαφορά καταβάλλει η Δημοκρατία.
- Τα ψηλότερα γενικά επιδόματα εξωτερικού φαίνεται να ισχύουν στην Ιρλανδία και Γερμανία, ωστόσο όσον αφορά τον υπολογισμό του επιδόματος ενοικίου για τον οποίο λαμβάνεται υπόψη το γενικό επίδομα εξωτερικού, θεωρήθηκαν ως οι πιο ακριβές πόλεις το Λονδίνο, Παρίσι, Ουάσιγκτον και Νέα Υόρκη.

Αναφέρεται σχετικά ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με επιστολή του ημερ. 6.3.2014 προς τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών συστήνει όπως είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και φειδωλοί σε ότι αφορά τα αιτήματα που υποβάλλουν στο Κέντρο για παραχώρηση επιδόματος ενοικίου.

Σύσταση: Υπό το φως της σημερινής δεινής οικονομικής κατάστασης του Κράτους, θα πρέπει να επανεξεταστούν και επανακαθοριστούν περιορισμοί και όρια στις διατάξεις παραχώρησης του επιδόματος ενοικίου εξετάζοντας όχι μόνο όσον αφορά στα ανώτατα ποσοστά συνεισφοράς από μέρους των υπαλλήλων αλλά και τον καθορισμό ανώτατων ποσών από μέρους του Κράτους κατά περίπτωση χώρας.

(γ) Εκπαιδευτικό επίδομα. Δυνάμει του Κανονισμού 20 των περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 2006, υπάλληλος που υπηρετεί στην Κύπρο ή στο εξωτερικό δικαιούται εκπαιδευτικό επίδομα για τα τέκνα του, η καταβολή του οποίου διέπεται από διατάξεις σύμφωνα με σχέδιο που καταρτίζεται από τον Υπουργό Εξωτερικό και Υπουργό Οικονομικών (ποσοστό 85% επί του πραγματικού ετήσιου ποσού διδάκτρων για το πρώτο τέκνο, 90% για το δεύτερο και 95% για το τρίτο). Αναφορικά με το πιο πάνω επίδομα κατά το 2013 καταβλήθηκε συνολικά ποσό ύψους €379.479 (€767.810 για το 2012) τόσο σε μέλη της Διπλωματικής Υπηρεσίας όσο και σε άλλα μέλη του μόνιμου προσωπικού της Δημόσιας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας που μετατίθενται ή τοποθετούνται ή αποσπούνται σε Διπλωματικές Αποστολές στο εξωτερικό.

Σύσταση: Εισηγούμαστε όπως το σχέδιο εκπαιδευτικού επιδόματος αναθεωρηθεί και, μεταξύ άλλων, καθοριστούν πλαίσια και κριτήρια όσον αφορά στο ανώτατο ύψος του επιδόματος που καταβάλλεται ετησίως ανά τέκνο σε σχέση και με την χώρα που υπηρετεί ο υπάλληλος και επανεξεταστούν οι διατάξεις για έξοδα οικοτροφείου, με γνώμονα ότι η χρήση του εκπαιδευτικού επιδόματος θα πρέπει να γίνεται με σύνεση, λογικότητα, και φειδώ.

Αντιμισθία Επίτιμων Προξένων. Εκτενής αναφορά για το θέμα έγινε σε προηγούμενες επιστολές της Υπηρεσίας μας. Σημειώνεται ότι εξακολουθούν να παρατηρούνται, όπως και σε προηγούμενα έτη, ανομοιομορφίες τόσο όσον αφορά στον τρόπο υπολογισμού, όσο και στο ύψος της αντιμισθίας των Επίτιμων Προξένων. Σημειώνεται ότι η αντιμισθία των Επίτιμων Προξένων καθορίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 42.421, ημερ. 19.4.1995, σε ποσοστό 50% των εισπραττόμενων τελών μέχρι του ποσού των £500 (€854) το χρόνο και με εξουσιοδότηση του Υπουργείου Εξωτερικών, η κάλυψη των λογικών και απαραίτητων εξόδων τους. Σημειώνεται ότι αντιμισθία ύψους 33% επί των εισπραττόμενων τελών, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το ανώτατο όριο, αποφασίστηκε από το Υπουργείο όπως παραχωρείται στα Επίτιμα Προξενία της Δημοκρατίας στο Κίεβο (μέχρι που λειτούργησε Πρεσβεία), Μίνσκ και Μαριούπολη.

Λαμβάνοντας υπόψη την παρέλευση 19 και πλέον ετών από τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μας έχει ήδη εισηγηθεί από το 2006 όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησής της.

Λογαριασμοί Καταθέσεων και Προκαταβολών. Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις επί σειρά ετών σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με την ανάγκη τακτοποίησης των λογαριασμών προκαταβολών και καταθέσεων, το όλο θέμα εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα (υπάρχουν ποσά που χρονολογούνται από το 1976). Επισημαίνεται ότι η μη έγκαιρη τακτοποίηση των εκκρεμών προκαταβολών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτησή τους.

Στις 31.12.2013 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων ανερχόταν σε €897.940 (€884.920 το 2012) και περιλαμβάνει κυρίως ποσά που αφορούν σε έσοδα από επιστροφή ΦΠΑ για Πρεσβείες και Μόνιμες Αντιπροσωπείες, καθώς και για λειτουργούς που υπηρετούν στο εξωτερικό.

Στις 31.12.2013 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ανερχόταν σε €692.745 (€1.011.021 το 2012) και περιλαμβάνει κυρίως προκαταβολές ενοικίων και άλλων εξόδων για τα Γραφεία του Κυπριακού

Οργανισμού Τουρισμού στο εξωτερικό, καθώς και διάφορες προκαταβολές σε Διπλωματικές Αποστολές και σε λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών. Σημειώνεται ωστόσο ότι, περιλαμβάνονται προκαταβολές συνολικού ύψους €48.087 που αφορούν σε έξοδα διαμονής στο Λονδίνο κατά το 2000 πρώην Προέδρου της Δημοκρατίας (εκτός περιόδου θητείας του στο προεδρικό αξίωμα) καθώς και άλλων προσώπων. Επίσης ποσό ύψους €6.738 αφορά σε έξοδα διαμονής στο εξωτερικό από το 1995 μέχρι και το 2003 πρώην Προέδρου Κοινοβουλευτικού Κόμματος.

Σύσταση: Τα ποσά αυτά να ερευνηθούν και αν αφορούν σε οφειλές να απαιτηθεί άμεσα η ανάκτησή τους.

Πρεσβεία Στοκχόλμης. Όπως σχετικά αναφέρεται σε προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας, σύμφωνα με τις μηνιαίες καταστάσεις αναθεώρησης μετρητών παρέμεναν σε εκκρεμότητα ανεξαργύρωτες επιταγές, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων, αφορούσε σε μισθούς του Συμβούλου Τύπου της Πρεσβείας, το ύψος των οποίων ήταν μεγαλύτερο από αυτό που αναφερόταν στις καταστάσεις εισοδημάτων που υποβάλλονταν από την Πρεσβεία στις Σουηδικές Αρχές. Μέχρι τον Μάιο του 2013 το ποσό ανερχόταν σε SEK 670.230 (€77.845) και αφορούσε σε μέρος μισθών της περιόδου Δεκεμβρίου 2007 μέχρι Δεκεμβρίου του 2009. Οι πιο πάνω επιταγές αντικαταστάθηκαν με την έκδοση μιας νέας επιταγής που εξαργυρώθηκε από τον δικαιούχο τον Νοέμβριο του 2013. Το Λογιστήριο της Πρεσβείας κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2014 ποσό ύψους €17.096 που αφορούσε σε εργοδοτικές εισφορές – κοινωνικές ασφαλίσσεις του 2011 λόγω καθυστέρησης στη δήλωση της διαφοράς με τα πραγματικά εισοδήματα του πιο πάνω Λειτουργού.

Σύσταση: Το θέμα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης όσον αφορά πιθανές πειθαρχικές ευθύνες τις οποίες ενδεχομένως υπέχουν ο τότε λειτουργός ή/και Αρχηγός της Διπλωματικής Αποστολής, οι οποίοι επέτρεπαν με τη δική τους ανοχή να δηλώνονται εισοδήματα, προς τις Κρατικές Αρχές της Σουηδίας, μικρότερα των πραγματικών.

Καταβολή έκτακτης εισφοράς δυνάμει του Νόμου 112(Ι)/2011, μη παραχώρηση προσαυξήσεων και τιμαριθμικών αυξήσεων στους μισθούς δυνάμει του Νόμου 192(Ι)/2011 και τη μείωση των απολαβών και των συντάξεων δυνάμει του Νόμου 168(Ι)2012. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012, ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ημερ. 28.1.2013, επαναβεβαίωσε ότι το επιτόπιο προσωπικό εμπίπτει στις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων. Το Υπουργείο με εγκύκλια επιστολή του ημερομηνίας 4.2.2013 προς τις Διπλωματικές Αποστολές έδωσε οδηγίες όπως τύχουν εφαρμογής οι πρόνοιες των υπό αναφορά Νόμων από 1.2.2013. Επειδή υπήρξε αντίδραση από το επιτόπιο προσωπικό επικαλούμενο την τοπική νομοθεσία και προειδοποιούσε για λήψη μέτρων, κατόπιν επανεξέτασης του θέματος από το Υπουργείο Εξωτερικών και τη Νομική Υπηρεσία, στις 29.5.2013 δοθήκαν οδηγίες προς τις Διπλωματικές Αποστολές όπως επιστραφούν οι αποκοπές που πραγματοποιήθηκαν, όμως ταυτόχρονα ζητήθηκε από αυτές όπως ενημερώσουν το Κέντρο με τυχόν αναδρομικές αποκοπές στις απολαβές του επιτόπιου προσωπικού που θα συνάδουν με την τοπική νομοθεσία, υπό τις περιστάσεις της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης που διέρχεται το Κράτος. Σημειώνεται ότι σε περιορισμένο αριθμό Διπλωματικών Αποστολών γίνονται αποκοπές μετά από διαπραγμάτευση με το επιτόπιο προσωπικό.

Το Υπουργείο Εξωτερικών με νέα επιστολή του ημερ. 11.4.2014 προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ζήτησε νομική συμβουλή κατά πόσον η εφαρμογή των πιο πάνω Νόμων στο επιτόπιο προσωπικό είναι νομικά επιτρεπτή.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να μελετήσει τις Τοπικές Νομοθεσίες προς διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων του Κράτους και σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα να επιλύσουν οριστικά το θέμα.

2.8 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Δημόσιο Χρέος.

(α) Ύψος Δημοσίου Χρέους. Το Δημόσιο Χρέος υπολογίζεται από το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΓΔΔΧ) σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προβλέπεται στη διαδικασία EDP (Excessive Deficit Procedure) της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΣΥ). Σύμφωνα με τη μεθοδολογία, Δημόσιο Χρέος ορίζεται ως το ακαθάριστο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης στην ονομαστική του αξία, και ενοποιημένο εντός των διαφόρων υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης. Στην περίπτωση της Κύπρου οι υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης είναι η Κεντρική Κυβέρνηση (αποτελούμενη από τις εργασίες του κρατικού προϋπολογισμού, Ειδικά Ταμεία και οργανισμούς δημοσίου δικαίου), οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ).

Τα στοιχεία που συνθέτουν το Δημόσιο Χρέος παρουσιάζονται στην Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΕΕΔΔΧ) η οποία στο παρόν στάδιο δεν υπόκειται σε οικονομικό έλεγχο από την Υπηρεσία μας προτού εκδοθεί. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά αναμένεται ότι θα περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς της Γενικής Κυβέρνησης οι οποίοι θα ετοιμάζονται από το Γενικό Λογιστήριο και θα ελέγχονται από την Υπηρεσία μας, με βάση τον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014. Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται σε τακτική βάση από το Υπουργείο Οικονομικών στην ΕΣΥ.

Σύμφωνα με την ΕΕΔΔΧ το Δημόσιο Χρέος στις 31.12.2013 παρουσίαζε την εξής εικόνα:

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	698.440.000	976.042.000
Δάνεια Εσωτερικού	2.075.260.000	2.230.505.996
Χρεόγραφα Εσωτερικού	4.426.440.000	4.390.778.009
	7.200.140.000	7.597.326.005
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Ευρωπαϊκά Εμπορικά Χρεόγραφα	51.905.000	-
Δάνεια Εξωτερικού	8.751.730.000	3.933.487.925
Χρεόγραφα Εξωτερικού	2.403.720.000	3.818.720.000
	11.207.355.000	7.752.207.925
ΣΥΝΟΛΟ	18.407.495.000	15.349.533.930

Σύμφωνα με την Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2013, η οποία ελέγχθηκε από την Υπηρεσία μας, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης, περιλαμβανομένου ενδοκυβερνητικού δανεισμού ύψους €8.143 εκ. και εξαιρουμένων των εκκρεμών κυβερνητικών εγγυήσεων ύψους €3.122,3 εκ. και άλλων σημαντικών ποσών τα οποία αναφέρονται πιο κάτω, ανέρχονταν στις 31.12.2013 σε €26.777,5 εκ. σε σύγκριση με €23.672,1 εκ. στις 31.12.2012, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση €3.105,4 εκ. ή ποσοστό 13,1% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του εξωτερικού δανεισμού λόγω του δανείου που συνάφθηκε με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ).

Με βάση τον ορισμό EDP, οι υποχρεώσεις που παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση αποτελούν το μη-ενοποιημένο Δημόσιο Χρέος της Κεντρικής Κυβέρνησης εξαιρουμένου του χρέους των Οργανισμών

Δημοσίου Δικαίου που εμπίπτουν στον ορισμό της Κεντρικής Κυβέρνησης. Για σκοπούς σύγκρισης παρατίθενται πιο κάτω τα σχετικά στοιχεία της Δημοσιονομικής Έκθεσης για τις κατηγορίες Δανεισμός, Γραμμάτια Δημοσίου και Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα:

	31.12.2013	31.12.2012
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	882.445.437	1.159.862.316
Δάνεια Εσωτερικού	6.257.897.945	6.297.603.603
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου	23.558.191	39.543.676
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	161.504.154	175.688.879
	7.325.405.727	7.672.698.474
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	51.905.571	-
Δάνεια Εξωτερικού	11.213.591.469	7.798.387.225
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	95.502.179	109.853.442
	11.360.999.219	7.908.240.667
ΣΥΝΟΛΟ	18.686.404.946	15.580.939.141

Κατά το 2013 το ευρώ αποτελούσε σχεδόν το αποκλειστικό νόμισμα δανεισμού.

Ο εσωτερικός δανεισμός ανερχόταν στις 31.12.2013 σε €7.325,4 εκ., σε σύγκριση με €7.672,7 εκ. το 2012, παρουσίασε δηλαδή μείωση €347,3 εκ. ή ποσοστό 4,5%, και αποτελείται κυρίως από το χρεόγραφο εσωτερικού που εκδόθηκε για στήριξη της πρώην Λαϊκής Τράπεζας και το οποίο μετά την κατάρρευση της τράπεζας μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Κύπρου με υπόλοιπο στις 31.12.2013 ύψους €1.987,2 εκ. και ποσοστό 27,1% επί του συνόλου του εσωτερικού δανεισμού και από το δάνειο από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) με υπόλοιπο €1.350,8 εκ. και ποσοστό 18,4%.

Ο εξωτερικός δανεισμός ανερχόταν στις 31.12.2013 σε €11.361 εκ., σε σύγκριση με €7.908,2 εκ. το 2012, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €3.452,8 εκ. ή ποσοστό 43,7%. Οι κυριότερες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης, ήταν το δάνειο από τον Έκτακτο Μηχανισμό Στήριξης (ΕΜΣ) με υπόλοιπο €4.600 εκ. και ποσοστό 40,5% επί του συνόλου του εξωτερικού δανεισμού στις 31.12.2013, τα Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Γραμμάτια (EMTN) με υπόλοιπο €2.745 εκ. και ποσοστό 34,7% και το δάνειο από τη Ρωσική Ομοσπονδία με υπόλοιπο €2.500 εκ. και ποσοστό 31,6%.

Τα Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα που παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση αποτελούν το υπόλοιπο της συνεισφοράς της κεντρικής κυβέρνησης η οποία στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €257 εκ. (€285,5 εκ. στις 31.12.2012). Τα υπόλοιπα αυτά από το 2012 περιλαμβάνεται στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού αφού τα δάνεια αυτά αναγνωρίζονται ως Δημόσιο Χρέος της Κεντρικής Κυβέρνησης. Το συνολικό υπόλοιπο των δανείων αυτών ανέρχονταν στις 31.12.2013 σε €290 εκ. (€321 εκ. στις 31.12.2012) το οποίο αποτελεί Δημόσιο Χρέος της Γενικής Κυβέρνησης και το οποίο περιλήφθηκε στην ΕΕΔΔΧ.

Ο ενδοκυβερνητικός δανεισμός ανήλθε κατά το 2013 σε €8.143 εκ. εκ των οποίων τα €7.585,7 εκ. αφορούσαν σε καταθέσεις στη Κεντρική Κυβέρνηση σε πίστη του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ), του Κεντρικού Ταμείου Αδειών, του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη και του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, τα

€424,4 εκ. αφορούσαν σε επενδύσεις του ΤΚΑ σε Κυβερνητικά Χρεόγραφα (χρεόγραφα εσωτερικού, ΕΜΤΝ) και Γραμμάτια Δημοσίου και τα υπόλοιπα €133 εκ. αφορούσαν σε Γραμμάτια Δημοσίου των πέντε Υπό Διαχείριση Ταμείων της Κεντρικής Κυβέρνησης.

Το ύψος των εκκρεμών εγγυήσεων κατά το 2013 σύμφωνα με την ΕΕΔΔΧ 2013 και τη Δημοσιονομική Έκθεση 2013 είχε ως εξής:

	31.12.2013	31.12.2012
	€ εκ.	€ εκ.
Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης	219,9	229,3
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου	1.506,4	1.406,4
Επιχειρήσεις	72,4	73,4
Πιστωτικά Ιδρύματα	1.000,0	1.000,0
Φυσικά Πρόσωπα	1,4	1,4
Ευρ. Ταμ. Χρ. Σταθερότητας	322,0	360,1
Σύνολο	3.122,1	3.070,6

Σημειώνεται ότι η διαχείριση των εκκρεμών εγγυήσεων γίνεται από το Γενικό Λογιστήριο και όχι από το ΓΔΔΧ, ωστόσο, με βάση τους περί της Διαχείρισης του Δημοσίου Χρέους Νόμους του 2012 και 2013, το ΓΔΔΧ έχει την ευθύνη αξιολόγησης του κινδύνου ενεργοποίησης των εγγυήσεων αυτών σε τακτική βάση.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο ενδοκυβερνητικός δανεισμός, παρόλο που δεν επιμετρείται στο ύψος του Δημοσίου Χρέους, πρέπει να λαμβάνεται κατάλληλα υπόψη κατά τη διαχείριση του δημοσίου χρέους, αφού δεν παύει να αποτελεί συμβατική υποχρέωση προς το ΤΚΑ και κατ' επέκταση προς τους ασφαλιζόμενους.

Επιπρόσθετα, κατά τη διαχείριση του δημοσίου χρέους, πρέπει να λαμβάνονται με τον κατάλληλο τρόπο υπόψη και οι εκκρεμείς εγγυήσεις, οι οποίες παρόλο που δεν περιλαμβάνονται στο ύψος του Δημοσίου Χρέους, επηρεάζουν την οικονομική κατάσταση του Κράτους, αφού αποτελούν ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Ως εκ τούτου επιβάλλεται η τακτική και επαρκής αξιολόγηση των κινδύνων ενεργοποίησης των εγγυήσεων.

Επίσης θεωρούμε ότι κατά τη διαχείριση του δημοσίου χρέους, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων, του έκτακτου και του τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού καθώς και άλλες άμεσες ή έμμεσες υποχρεώσεις του Κράτους για συνταξιοδοτικά ωφελήματα οργανισμών δημοσίου δικαίου, κρατικών επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών. Σημειώνεται ότι τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων, σύμφωνα με διεξαχθείσα αναλογιστική μελέτη (με ημερ. αναφοράς 31.12.2010) υπολογίστηκαν σε €10,2 δις και αφορούν στην παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των μόνιμων εν ενεργεία κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων που είχαν συσσωρευτεί μέχρι τις 31.12.2010.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, το πιο πάνω ποσό υπολογίστηκε πριν από την εφαρμογή της νομοθεσίας (Ν.113(Ι)/2011) από 1.1.2012, σύμφωνα με την οποία ο εργοδότης (Κυπριακή Δημοκρατία) αποκόπτει ποσοστό 3% από τις μηνιαίες απολαβές κάθε υπαλλήλου, για σκοπούς διασφάλισης της βιωσιμότητας του Κυβερνητικού Σχεδίου Συντάξεως.

Τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού, σύμφωνα με διεξαχθείσα αναλογιστική μελέτη με ημερ. αναφοράς 31.12.2012 υπολογίστηκαν σε €385 εκ. Όσον αφορά στις υποχρεώσεις του Κράτους σε Ταμεία Προνοίας άλλων οργανισμών, δεν έχει διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη για τη συνολική υποχρέωση που προκύπτει.

Επιπρόσθετα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ποσά τα οποία πρέπει να καταβληθούν για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων τα οποία, σύμφωνα με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανέρχονταν στις 31.12.2013 σε €480.895.766 συμπεριλαμβανομένων τόκων, καθώς και η υποχρέωση επιστροφής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) σε φορολογούμενους, η οποία, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών στις 31.12.2013, ανέρχεται σε €293.719.165.

Τέλος, για τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η γενικότερη κατάσταση της Κυπριακής οικονομίας και ειδικότερα η κατάσταση των οργανισμών στους οποίους το κράτος έχει οικονομικό συμφέρον. Επιπρόσθετα επιβάλλεται η συστηματική παρακολούθηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε συνεργασία με την ΚΤΚ για πρόσθετες ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης που ενδέχεται να προκύψουν, αν και ο κίνδυνος αυτός φαίνεται να έχει εκμηδενιστεί μετά τα αποτελέσματα των δοκιμών αντοχής (stress test) των κυπριακών τραπεζών που ανακοινώθηκαν στις 26 Οκτωβρίου 2014.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 13.9.2014, το Υπουργείο δεν διαφωνεί με τις πιο πάνω συστάσεις, ωστόσο επισημαίνει ότι αυτές δεν εμπίπτουν στις εργασίες/αρμοδιότητες διαχείρισης Δημοσίου Χρέους. Στα πλαίσια της μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, το ΓΔΧ μεριμνά για την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών που προκύπτουν από τον προϋπολογισμό και την ανάγκη αναχρηματοδότησης του υφιστάμενου Δημοσίου Χρέους. Οι διάφοροι κίνδυνοι που απορρέουν από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, μπορούν να καλυφθούν μόνο στο βαθμό που περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στον προϋπολογισμό. Επιπλέον σημειώνεται ότι, οι εν λόγω κίνδυνοι περιλαμβάνονται στη Δήλωση Δημοσιονομικών Κινδύνων που εκδίδει ο Υπουργός Οικονομικών και ετοιμάζεται από τις Οικονομικές Διευθύνσεις του Υπουργείου Οικονομικών οι οποίες είναι αρμόδιες για τον προϋπολογισμό και για τη δημοσιονομική πολιτική. Το ΓΔΧ συνεισφέρει με την υποβολή των προβλέψεων του: (α) για τους κινδύνους διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (π.χ. επιτοκιακός κίνδυνος, συναλλαγματικός κίνδυνος, κ.λπ.) και (β) για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που απορρέουν από τις κυβερνητικές εγγυήσεις. Εντούτοις, το ΓΔΧ δεν ετοιμάζει την εν λόγω δήλωση. Η συμπερίληψη πρόνοιας για ενδεχόμενες υποχρεώσεις αποφασίζεται στα πλαίσια της δημοσιονομικής πολιτικής και όχι στα πλαίσια της μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης Δημοσίου Χρέους.

(β) Δράσεις/Ενέργειες που επιβάλλονται. Σημαντικές δράσεις/ενέργειες οι οποίες επιβάλλεται να γίνουν για βελτίωση των μηχανισμών διαχείρισης δημοσίου χρέους, όπως αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, στην έκθεση του οργανισμού “Support for Improvement in Governance and

Management” SIGMA (Οργανισμός Κοινής Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), στις εκθέσεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική που ακολουθείται είναι:

- Έκδοση και δημοσιοποίηση ετήσιων και τριμηνιαίων ενδεικτικών προγραμμάτων δημοπρασιών.
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της υποδομής και ετοιμασία μηχανογραφημένου συστήματος τήρησης δεδομένων για τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους.
- Θέσπιση πολιτικής διαχείρισης ρευστών διαθέσιμων και κατάλληλη επένδυση πλεονασμάτων. Σημειώνεται ότι με τη ψήφιση του Ν.195/2012 και του Ν.162(Ι)/2013 οι επενδύσεις των ρευστών διαθέσιμων πρέπει γίνονται σύμφωνα με γραπτό πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής ρευστών διαθεσίμων.
- Δυνατότητα γρήγορης αντίδρασης στις συνθήκες της αγοράς και δημιουργία κατάλληλου μηχανισμού λήψης των σχετικών αποφάσεων.
- Διορισμός βασικών διαπραγματευτών, με σκοπό τη διασφάλιση πιο αποτελεσματικής λειτουργίας της αγοράς και ελαχιστοποίηση του κόστους δανεισμού.

Σύσταση: Προς βελτίωση των μηχανισμών διαχείρισης του Δημοσίου Χρέους πρέπει να προωθηθεί το συντομότερο η υλοποίηση των πιο πάνω εισηγήσεων.

(γ) Διασφάλιση ανεξαρτησίας μεταξύ δημοσιονομικής πολιτικής και πολιτικής διαχείρισης δημοσίου χρέους. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στη γνώμη που εξέφρασε στις 14.5.2010, σχετικά με τη μεταφορά δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που αφορούν στην έκδοση, διάθεση και αποπληρωμή του Δημοσίου Χρέους από την ΚΤΚ στο Υπουργείο Οικονομικών, ανέφερε ότι θα πρέπει η διαχείριση του Δημοσίου Χρέους να διαχωρίζεται από τις εργασίες προϋπολογισμού και δημοσιονομικού ελέγχου, με σκοπό την αποφυγή του κινδύνου χρησιμοποίησης της διαχείρισης Δημοσίου Χρέους ως μοχλού άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής. Σημειώνεται ότι με τη ψήφιση του Ν.195(Ι)/2012 και του Ν.162(Ι)/2013, θεσμοθετήθηκαν οι εξουσίες και τα καθήκοντα του Προϊστάμενου του ΓΔΔΧ καθώς και των εξουσιοδοτημένων από τον Υπουργό λειτουργών του ΓΔΔΧ, έτσι ώστε να διαχωρίζονται οι ευθύνες, αρμοδιότητες και εργασίες μεταξύ πολιτικής ηγεσίας και του ΓΔΔΧ. Συγκεκριμένα πριν την έκδοση δανεισμού απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Προϊστάμενου του ΓΔΔΧ ωστόσο χρειάζεται η έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών ο οποίος είναι και υπεύθυνος και για τη δημοσιονομική πολιτική.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η ψήφιση της πιο πάνω νομοθεσίας επιτυγχάνει μερικώς το διαχωρισμό του ΓΔΔΧ από την πολιτική ηγεσία αλλά όχι στον βαθμό που το ΓΔΔΧ θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ανεξάρτητη αρχή. Ως μακροπρόθεσμος στόχος θα μπορούσε, εισηγούμαστε, να εξεταστεί το ενδεχόμενο μετατροπής του ΓΔΔΧ σε ανεξάρτητη αρχή, στα πρότυπα αντίστοιχων αρχών άλλων χωρών, η οποία να λειτουργεί σε συντονισμό με το Υπουργείο Οικονομικών αλλά να μην υπάγεται σε αυτό διοικητικά. Εναλλακτικά, η Υπηρεσία μας είναι της άποψης ότι η ανεξαρτησία του ΓΔΔΧ θα ενισχύετο περαιτέρω εάν οι πρόνοιες του Νόμου σχετικά με τον διορισμό και τη διατήρηση της θέσεως του Προϊσταμένου του ΓΔΔΧ, για ένα προκαθορισμένο διάστημα, δεν άφηναν περιθώρια για υπουργική παρέμβαση εκτός, σε φυσικά προκαθορισμένες περιπτώσεις ανεπάρκειας ή άλλους παρόμοιους λόγους, όπως προβλέπεται για τη θέση του Εφόρου Φορολογίας.

Επιπρόσθετα, θεωρούμε ότι χρειάζεται να τεθεί σε εφαρμογή ένα θεσμικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο, πριν από τη λήψη πολιτικών αποφάσεων για δημοσιονομικά θέματα που επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό τη διαχείριση του Δημοσίου Χρέους, να ζητούνται και να υποβάλλονται οι απόψεις του ΓΔΔΧ στον Υπουργό Οικονομικών.

(δ) Οργανωτική δομή/Διαχωρισμός καθηκόντων. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση Δημοσίου Χρέους (ISSAI 5411, 5422 και 5440), θα πρέπει να υπάρχει μια οργανωτική δομή η οποία να διασφαλίζει ότι υπάρχει επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων. Όπως μας πληροφόρησε ο Προϊστάμενος του ΓΔΔΧ, ο διαχωρισμός καθηκόντων στο ΓΔΔΧ δεν είναι επαρκής στο παρόν στάδιο κυρίως λόγω έλλειψης προσωπικού αφού παρά και την πρόσφατη αύξηση του προσωπικού κατά 4 άτομα, το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται λόγω ανάληψης πρόσθετων ευθυνών από το ΓΔΔΧ ως αποτέλεσμα της ψήφισης του Ν.195(Ι)/2012 και του Ν.162(Ι)/2013 και επιπρόσθετα λόγω της ανάθεσης εργασιών που δεν έχουν σχέση με θέματα του Δημοσίου Χρέους.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Υπουργείο Οικονομικών προβεί στις κατάλληλες ενέργειες έτσι ώστε στο ΓΔΔΧ να εφαρμοστεί οργανωτική δομή η οποία θα διασφαλίζει επαρκή διαχωρισμό καθηκόντων.

Συμφωνία για Διευκόλυνση Χρηματοδοτικής Στήριξης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ). Λόγω των συνεχιζόμενων προβλημάτων ρευστότητας του Κράτους τα οποία προέκυψαν από τις συνεχείς σημαντικές υποβαθμίσεις της κυπριακής οικονομίας από τους οίκους αξιολόγησης, καθώς και της έλλειψης ρευστότητας των κυπριακών τραπεζών και την ανάγκη κρατικής στήριξης τους, η Κυπριακή Δημοκρατία μη έχοντας άλλες πηγές δανεισμού, υπέβαλε στις 25.6.2012 στον Πρόεδρο της ομάδας του ευρώ αίτηση για οικονομική στήριξη από τον ΕΜΣ. Στις 15.3.2013 και 25.3.2013 το Eurogroup αποφάσισε την παροχή χρηματοδοτικής βοήθειας από τον ΕΜΣ προς την Κύπρο ύψους €10 δις με τη συμμετοχή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ). Προκειμένου να περιορισθεί το μέγεθος της οικονομικής βοήθειας η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύτηκε όπως λάβει πρόσθετα μέτρα ενεργοποίησης εσωτερικών πόρων, περιλαμβανομένης και της συμμετοχής των καταθετών.

Τον Απρίλιο του 2013, υπογράφηκε μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) και του ΕΜΣ, η Συμφωνία για Διευκόλυνση Χρηματοδοτικής Στήριξης από τον ΕΜΣ για την περίοδο Απριλίου 2013 – Μαρτίου 2016 συνολικού ποσού €10 δις. Για τη χρηματοδότηση του προγράμματος, υπολογίστηκε ποσό ύψους €2,5 δις για την ανακεφαλαιοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα, εξαιρουμένης της Λαϊκής Τράπεζας και της Τράπεζας Κύπρου, ποσό ύψους €3,4 δις για την κάλυψη των δημοσιονομικών αναγκών του Κράτους και ποσό ύψους €4,1 δις για την αποπληρωμή και εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους, εξαιρουμένων των αποπληρωμών του Ρωσικού δανείου (€2,5 δις) και του χρεογράφου της Λαϊκής Τράπεζας (€1,9 δις). Συμφωνήθηκε επίσης όπως η συνεισφορά του ΔΝΤ περιοριστεί στο €1 δις, ποσό το οποίο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανακεφαλαιοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα, και η συνεισφορά του ΕΜΣ στα €9 δις.

Στα πλαίσια της συμφωνίας με τον ΕΜΣ, υπογράφηκε μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Κυπριακής Δημοκρατίας Μνημόνιο Συναντίληψης (Memorandum of Understanding - MoU), το οποίο περιλαμβάνει το συμφωνημένο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής που θα εφαρμοστεί από την Κυπριακή Δημοκρατία κατά την περίοδο στήριξης. Το πρόγραμμα, στοχεύει κυρίως στην αποκατάσταση της ευρωστότητας του τραπεζικού τομέα με την αναδιάρθρωση των τραπεζικών ιδρυμάτων και ενίσχυση της εποπτείας τους και στη διόρθωση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης με τον περιορισμό των δημοσίων δαπανών και ταυτόχρονα την αύξηση των εσόδων της μέσα από μια σειρά νομοθετικών και κανονιστικών μεταρρυθμίσεων. Το δάνειο χορηγείται σε δόσεις αναλόγως της προόδου εφαρμογής του συμφωνημένου προγράμματος, το οποίο επικαιροποιείται αναλόγως των αποτελεσμάτων της κάθε αξιολόγησης.

Μέχρι τις 30.9.2014 λήφθηκαν σε πέντε δόσεις, από τον ΕΜΣ δάνειο ύψους €5,35 δις και από το ΔΝΤ δάνειο ύψους των €420,5 εκ. Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, η

προγραμματισμένη επίσκεψη της Τρόικας τον Οκτώβριο του 2014 εκ. είχε αναβληθεί λόγω της εκκρεμότητας που συνέχιζε να υφίσταται με το θέμα της τροποποίησης του νομικού πλαισίου για τις εκποιήσεις, κάτι το οποίο, σύμφωνα με το επικαιροποιημένο Μνημόνιο Συναντίληψης, αποτελούσε προαπαιτούμενο για την αποδέσμευση της δόσης.

Παραχώρηση κυβερνητικών εγγυήσεων για στήριξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Κατά τον έλεγχο, πληροφορηθήκαμε για την πρόθεση του Υπουργείου Οικονομικών να παραχωρηθούν κυβερνητικές εγγυήσεις συνολικού ποσού μέχρι €2,9 δις, χωρίς εξασφαλίσεις προς όφελος της Κυβέρνησης, στα πλαίσια του περί της Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων ή/και την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμου του 2012 ώστε να επιτραπεί σε όποιες τράπεζες το επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τις εγγυήσεις για να εκδώσουν ομόλογα. Η απόφαση για παραχώρηση των εν λόγω εγγυήσεων λήφθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών, ύστερα από σχετικό αίτημα της Τράπεζας Κύπρου στις 20.11.2013, λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση του τότε Διοικητή της ΚΤΚ καθώς και τις απόψεις του Προϊστάμενου του ΓΔΔΧ, οι οποίες υποβλήθηκαν στον ίδιο σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Διαχείρισης του Δημοσίου Χρέους Νόμων του 2012 και 2013. Η παραχώρηση των εν λόγω εγγυήσεων εγκρίθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής στις 27.1.2014 μετά από Πρόταση του Υπουργού Οικονομικών. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, οι εγγυήσεις αυτές δεν έχουν ακόμα εκδοθεί.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το ΓΔΔΧ θεωρεί απαραίτητη τη διεξαγωγή νέας αξιολόγησης κινδύνου πριν από τυχόν παραχώρηση των αιτούμενων κυβερνητικών εγγυήσεων.

Η Υπηρεσία μας στα πλαίσια του ελέγχου για το 2013 έθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών τα ακόλουθα θέματα:

(α) Έλεγχος όρων συμπεριφοράς. Σύμφωνα με το άρθρο 6 των Διαταγμάτων του Υπουργού Οικονομικών ημερ. 16 και 23 Νοεμβρίου 2012, δυνάμει των οποίων εκδόθηκαν τον Νοέμβριο του 2012 κυβερνητικές εγγυήσεις ύψους €1 δις στη Λαϊκή Τράπεζα, οι οποίες με την κατάρρευση της τράπεζας μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Κύπρου, το πιστωτικό ίδρυμα που επωφελείται των εγγυήσεων θα πρέπει να τηρεί συγκεκριμένους όρους συμπεριφοράς, περιλαμβανομένης και της κατάργησης πάσης φύσης μεταβλητών αποδοχών σε αξιωματούχους της τράπεζας. Όπως διαπιστώσαμε, μέχρι σήμερα δεν έχει διενεργηθεί οποιοσδήποτε σχετικός έλεγχος από το Υπουργείο Οικονομικών, αφού όπως μας αναφέρθηκε, δεν υπάρχει ο κατάλληλος μηχανισμός στο Υπουργείο Οικονομικών. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το Υπουργείο Οικονομικών σκοπεύει να διενεργήσει τον εν λόγω έλεγχο και όπως η σχετική έκθεση σταλεί στην Υπηρεσία μας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών έχει ζητήσει ενημέρωση επί του θέματος και από την Τράπεζα Κύπρου, η οποία επίσης επιβεβαίωσε την κατάργηση πάσης φύσεως μεταβλητών αποδοχών στους αξιωματούχους/διευθυντές της Τράπεζας που αναφέρονται πιο πάνω.

(β) Αποδοχή πρόσκλησης για συμμετοχή στο σχέδιο κυβερνητικών εγγυήσεων. Μετά την έκδοση των πιο πάνω διαταγμάτων, στάλθηκαν προσκλήσεις συμμετοχής προς όλα τα κυπριακά πιστωτικά ιδρύματα για συμμετοχή στο σχέδιο και τέθηκε χρονοδιάγραμμα αποδοχής ή απόρριψης της πρόσκλησης μέχρι τον Απρίλιο 2013. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι στην Πρόταση που κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 22.1.2014 για το θέμα της παραχώρησης εγγυήσεων στην Τράπεζα Κύπρου, αναφέρεται ότι μόνο η Λαϊκή Τράπεζα είχε απαντήσει θετικά στην αρχική πρόσκληση και ότι το αίτημα της Τράπεζας Κύπρου λήφθηκε τον Νοέμβριο του 2013 (δηλαδή εκτός χρονοδιαγράμματος). Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως έχει τα σχόλια του Υπουργείου Οικονομικών για το θέμα και όπως ενημερωθεί για τις σχετικές ενέργειες στις οποίες θα προβεί.

(γ) Συνολικές ενδεχόμενες υποχρεώσεις προς την Τράπεζα Κύπρου. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα Κύπρου είναι επίσης κάτοχος χρεογράφου εσωτερικού ύψους περίπου €2 δις, το οποίο είχε εκδοθεί προς την Λαϊκή Τράπεζα στα πλαίσια της κρατικής στήριξης που της χορηγήθηκε τον Ιούνιο του 2012 έναντι συμμετοχής του κράτους στο μετοχικό της κεφάλαιο. Το χρεόγραφο αυτό μετά την κατάρρευση της Λαϊκής Τράπεζας μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Κύπρου χωρίς την παροχή μετοχών ή οποιουδήποτε αντιτίμου.

Κατά την ημερομηνία έκδοσης της Ετήσιας Έκθεσης μας, το υπόλοιπο του εν λόγω χρεογράφου ανερχόταν σε €1,1 δις, αφού τον Ιούνιο του 2014 αποπληρώθηκε μέρος του χρεογράφου (€950 εκ.), ποσό το οποίο, όπως πληροφορηθήκαμε, προήλθε κυρίως από την έκδοση 5-ετών Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Γραμματίων συνολικού ποσού €750 εκ. τα οποία καθίστανται πληρωτέα το 2019. Το υπόλοιπο €1,1 δις καθίσταται πληρωτέο τον Ιούνιο του 2017.

Όπως αναφέρεται στο σημείωμα του Προϊστάμενου του ΓΔΔΧ, σε περίπτωση ενεργοποίησης των υφιστάμενων εγγυήσεων οι οποίες μεταφέρθηκαν από την πρώην Λαϊκή Τράπεζα (€1 δις) και των διαθέσιμων εγγυήσεων οι οποίες δεν έχουν παραχωρηθεί (€2,9 δις), θα πρέπει να θεωρείται ότι θα καταστεί απαιτητή και η αποπληρωμή του εν λόγω χρεογράφου (€1,1 δις). Συνεπώς το σύνολο των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Κυβέρνησης προς την Τράπεζα Κύπρου θα ανέλθει στα €5 δις, ποσό το οποίο θεωρείται εξαιρετικά ψηλό. Η Υπηρεσία μας ζήτησε τα σχόλια του Υπουργείου Οικονομικών για το πιο πάνω θέμα.

Εκφράσαμε την άποψη ότι τα πιο πάνω θέματα πρέπει να επιλυθούν, πριν την έκδοση νέων κρατικών εγγυήσεων προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μας ενημέρωσε ότι υπό τις παρούσες συνθήκες δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν δεδομένων των αποτελεσμάτων των «τεστ αντοχής» (stress test).

Κυπριακές Αερογραμμές (ΚΑ). Μέχρι τις 15.1.2014, που ολοκληρώθηκε ο σχετικός έλεγχος της Υπηρεσίας μας, το συνολικό ποσό της κρατικής στήριξης προς τις ΚΑ ανερχόταν στα €65,83 εκ. Η εκτίμηση του Έφορου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, όπως εκφράστηκε σε επιστολή του ημερ. 28.6.2013, ήταν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα πλαίσια της επίσημης διαδικασίας έρευνας που διεξάγει, θα ζητήσει ανάκτηση ολόκληρου του ποσού από τις ΚΑ για τον λόγο ότι η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου των ΚΑ (€31,3 εκ) έχει ήδη καταχωριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως «παράνομη ενίσχυση».

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του Αρ. 75.510 ημερ. 18.7.2013 ενέκρινε νέο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης των ΚΑ και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να το υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το νέο Σχέδιο υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 23.10.2013 για έγκριση, η οποία μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της Ετήσιας Έκθεσης μας, δεν είχε δοθεί. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως πληροφορηθεί σχετικά με τις εξελίξεις για το θέμα της έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας έθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών τα ακόλουθα θέματα:

(α) Χαριστικές αποζημιώσεις και κάλυψη ελλείμματος Ταμείου Προνοίας. Όπως αναφέρεται σε επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ημερ. 28.6.2013 προς τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι η παραχώρηση χαριστικών αποζημιώσεων στους υπαλλήλους των ΚΑ συνιστά κρατική ενίσχυση αφού επωμίζεται το Κράτος την οικονομική ευθύνη των ΚΑ και κατά συνέπεια δεν πληρούνται οι κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι μόνες περιπτώσεις που κάτι τέτοιο δεν θα συνιστούσε κρατική ενίσχυση θα ήταν: i) η αποζημίωση να παραχωρηθεί απευθείας στους υπαλλήλους των ΚΑ, δεδομένου ότι η Κυβέρνηση δεν έχει προδεδεσμευτεί για κάτι τέτοιο και δεδομένου ότι οι ΚΑ κατέβαλαν εξ ολοκλήρου τις δικές τους υποχρεώσεις ως προς τους υπαλλήλους, και ii) να οδηγηθούν οι ΚΑ σε εκκαθάριση οπότε το Κράτος θα καλύψει το έλλειμμα της αποζημίωσης προς τους υπαλλήλους των ΚΑ.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών σε απαντητική επιστολή του προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ημερ. 7.8.2014, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ενημέρωσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η Κυβέρνηση αποφάσισε, για κοινωνικοοικονομικούς λόγους, όπως αποζημιώσει απευθείας το προσωπικό που παραιτείται, ή αποχωρεί ως πλεονάζον. Όπως τονίζεται στην ίδια επιστολή, αυτό συνιστά νομική ευθύνη των ΚΑ και εφόσον δίδεται απευθείας στους υπαλλήλους από την Κυβέρνηση (και όχι στις ΚΑ), το ποσό των €4 εκ. που αναμένεται να δοθεί ως αποζημιώσεις δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

Όσον αφορά στο Ταμείο Προνοίας των υπαλλήλων των ΚΑ (εκτός των πιλότων), αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2012, κατέδειξε έλλειμμα ύψους €11 εκ. περίπου. Το θέμα του ελλείμματος συζήτησε η Υπουργική Επιτροπή για τις ΚΑ σε συνεδρία στις 5.2.2013, η οποία αποφάσισε όπως υποβληθεί Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για να εξουσιοδοτηθεί ο Υπουργός Οικονομικών να καλύψει το έλλειμμα, με την έκδοση σχετικής προκαταβολής στα πλαίσια παραχώρησης ενίσχυσης διάσωσης προς τις ΚΑ.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως τηρείται ενήμερη σχετικά με τις εξελίξεις στα πιο πάνω θέματα και πληροφορηθεί κατά πόσο έχουν μέχρι σήμερα γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες. Ζητήσαμε επίσης όπως ενημερωθούμε σχετικά με τους λόγους για τους οποίους το Κράτος ενδέχεται να καλύψει το έλλειμμα του Ταμείου όπως και κατά πόσο έχει ζητηθεί γνωμάτευση σχετικά με το αν προκύπτει νομική υποχρέωση της Κυβέρνησης για κάλυψη του ελλείμματος του Ταμείου ή αν αυτό συνιστά κρατική ενίσχυση.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι σε περίπτωση που ληφθεί πολιτική απόφαση για καταβολή των πιο πάνω ποσών, το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει, πριν τη διενέργεια οποιωνδήποτε πληρωμών, να ζητήσει γνωμάτευση κατά πόσο προκύπτει νομική υποχρέωση του Κράτους για καταβολή των ποσών αυτών και όπως ληφθεί η εκ των προτέρων έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έτσι ώστε να αποφευχθεί η μετέπειτα ανάκτηση του ποσού από τις ΚΑ, με ότι αυτό συνεπάγεται.

(β) Κάλυψη ευθύνης μελών Διοικητικού Συμβουλίου. Στις 14.12.2013 υποβλήθηκε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για παραχώρηση επιστολής κάλυψης ευθύνης προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των ΚΑ. Συγκεκριμένα όπως αναφέρει η επιστολή κάλυψης ευθύνης «...η Κυπριακή Δημοκρατία αναλαμβάνει τη ρητή και ανέκκλητη υποχρέωση προς τους Συμβούλους, μαζί και ξεχωριστά, να εξασφαλίσει και/ή καλύψει και/ή να προστατεύσει και/ή ν' αποζημιώσει τους Συμβούλους σε σχέση με κάθε απαίτηση που τυχόν ήθελε εγερθεί εναντίον τους και να τους αποζημιώσει ολοσχερώς για κάθε δαπάνη και έξοδο και για κάθε ζημιά, επιβάρυνση και/ή απώλεια που τυχόν υποστούν ως άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα της προσπάθειας εξεύρεσης επενδυτών στην Εταιρεία και/ή της εφαρμογής ενός εναλλακτικού σχεδίου από την Εταιρεία ή για οποιοδήποτε άλλο συναφή λόγο ή αιτία».

Ωστόσο, δεν αναφέρεται στις υποχρεώσεις/ευθύνες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και, ως προϋπόθεση, η δράση τους «καλή τη πίστει» και, βάσει των συνθηκών που γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι έπραξαν το καλύτερο δυνατό, δεδομένων των υπάρχουσών συνθηκών τη συγκεκριμένη στιγμή. Κατά συνέπεια, ενδέχεται η επιστολή αυτή να θεωρηθεί ως εκ των προτέρων αποποίηση πάσης ευθύνης/υποχρέωσης αναφορικά με τις ενέργειές τους και τις σχετικές επιπτώσεις κατά τη θητεία τους, ακόμη και αν αυτοί επιδείκνυαν συμπεριφορά που θα συνιστούσε σοβαρής μορφής αμέλεια.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μας ενημέρωσε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την έγκριση της παραχώρησης τέτοιας επιστολής και η σχετική επιστολή στάλθηκε σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στις 7.1.2014. Η συγκεκριμένη επιστολή, ανέφερε ο Γ. Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσει, κατά την άποψη του, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου από τις υποχρεώσεις και ευθύνες του όπως αυτές καθορίζονται στον περί Εταιρειών Νόμο.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας ενόψει της κατάστασης στην οποία περιήλθαν οι ΚΑ, έχει την άποψη ότι, μετά την εν εξελίξει διαδικασία εξεύρεσης στρατηγικού επενδυτή, θα πρέπει να διεξαχθεί ανεξάρτητη έρευνα κατά πόσο πρώην μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και άλλοι εμπλεκόμενοι ενήργησαν, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με γνώμονα το συμφέρον των ΚΑ και εάν, έχοντας πλήρη εικόνα των γεγονότων/στοιχείων που όφειλαν να γνωρίζουν εκ της θέσεως τους, λάμβαναν τις σωστές αποφάσεις τη δεδομένη στιγμή και, ανάλογα, να αποδοθούν ευθύνες όπου προκύπτουν.

Καθυστερήσεις στην έγκριση προϋπολογισμών Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι μέχρι τον Ιανουάριο 2014 από τους 38 οργανισμούς που θα κατέθεταν τους προϋπολογισμούς τους στη Βουλή για το έτος 2014 μόνο 8 προϋπολογισμοί είχαν κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σημειώνεται ότι η καθυστέρηση αυτή παρατηρείται διαχρονικά, και αποτελεί παράβαση εκ μέρους της Κυβέρνησης του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισμα Προϋπολογισμών) Νόμου ο οποίος προνοεί για κατάθεση των προϋπολογισμών στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο τρεις μήνες πριν την έναρξη του οικονομικού έτους αναφοράς.

Όπως μας αναφέρθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, οι καθυστερήσεις οφείλονται κυρίως στο ότι αρκετοί οργανισμοί καθυστερούν να αποστείλουν τους προϋπολογισμούς τους στα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, ενώ σε άλλες περιπτώσεις κάποιοι οργανισμοί δεν ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές του Υπουργείου Οικονομικών με αποτέλεσμα να αναλώνεται πολύς χρόνος στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών για συζήτηση και επίλυση θεμάτων. Όπως πληροφορηθήκαμε, οι συζητήσεις αυτές αφορούν κυρίως διαφορές στα θέματα προσωπικού. Φαίνεται ότι παρόμοιο πρόβλημα θα υπάρχει και στους προϋπολογισμούς για το 2015. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι προϋπολογισμοί για το 2015 να κατατεθούν έγκαιρα στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί άμεσα η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων διαδικασιών και τα χρονοδιαγράμματα υποβολής των προϋπολογισμών που τίθενται από το Υπουργείο Οικονομικών ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για επίλυση των εκκρεμών θεμάτων. Θεωρούμε το θέμα σοβαρό και αναμένουμε άμεση λήψη μέτρων για αντιμετώπισή του.

Διάφορες Συνεισφορές Εσωτερικού – «κατά χάριν» χορηγίες. Από το ολικό εγκεκριμένο ποσό του πιο πάνω άρθρου του προϋπολογισμού του 2013 ύψους €2.000.000, το οποίο βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο του Γενικού Λογιστή, ποσό ύψους €1.143.321 σύμφωνα με το επεξηγηματικό υπόμνημα του προϋπολογισμού αφορούσε σε καθορισμένες χορηγίες και συνεισφορές. Το υπόλοιπο ποσό ύψους €856.679 αναφέρεται ως «Άλλες Συνεισφορές» και δίδεται διαχρονικά ως «κατά χάριν οικονομική βοήθεια» σε διάφορα φυσικά ή νομικά πρόσωπα με την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, χωρίς ωστόσο κάτι τέτοιο να αναφέρεται στο επεξηγηματικό υπόμνημα του προϋπολογισμού στο οποίο δεν αναφέρονται ούτε οι όροι υπό τους οποίους δίδεται.

Σύμφωνα με σχετική με το θέμα γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, με ημερομηνία 19.8.1986 «σε πολύ εξαιρετικές μεμονωμένες περιπτώσεις, όπου δεν υπάρχει σχετική νομοθεσία που να διέπει το θέμα, αλλά συντρέχουν σοβαροί λόγοι δικαιοσύνης ή λόγοι ανθρωπιστικοί, μπορεί να γίνει «κατά χάριν» πληρωμή, αλλά μόνο όπου η περίπτωση είναι πραγματικά εξαιρετική και παρουσιάζει ιδιαίτερο οικονομικό πρόβλημα και όπου υπάρχει ηθική υποχρέωση για την πληρωμή ή θα ήταν άδικο να μη γίνει».

Κατά το 2013, παραχωρήθηκε συνολικό ποσό ύψους €514.311 για κατά χάριν χορηγίες με την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών. Εκτός από τις περιπτώσεις παραχώρησης «κατά χάριν» οικονομικής βοήθειας που καλύπτονται από την πιο πάνω γνωμάτευση, έχουν παρατηρηθεί και περιπτώσεις παραχώρησης «κατά χάριν» οικονομικής βοήθειας σε πολιτικό κόμμα (Ενωμένοι Δημοκράτες), οργανώσεις, σωματεία και

συνδέσμους. Οι πιο πάνω περιπτώσεις δεν φαίνεται να ικανοποιούν τις προϋποθέσεις που τίθενται με την πιο πάνω γνωμάτευση.

Από τον έλεγχο προέκυψε επίσης ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ποσά που παραχωρήθηκαν σε μη φυσικά πρόσωπα ήταν ψηλότερα από τα προνοούμενα στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.7.2008, σύμφωνα με την οποία η «κατά χάριν» οικονομική βοήθεια δύναται να παραχωρηθεί μέχρι €1.000 σε οργανώσεις, συλλόγους και κοινωνικά σύνολα και μέχρι €2.000 σε κοινότητες οι οποίες διοργανώνουν φεστιβάλ και χοροεσπερίδες. Επιπρόσθετα, κατά το 2013 από το άρθρο αυτό δόθηκαν χορηγίες για πληρωμή οφειλών ΦΠΑ δύο φυσικών προσώπων μετά από σχετική έγκριση του Υπουργού Οικονομικών βάσει του Άρθρου 33 του περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμου του 2002 (Ν.12(Ι)/2002).

Όσον αφορά στην «κατά χάριν» πληρωμή οφειλών φυσικών προσώπων προς το Κράτος, επισημάναμε ότι με τη ψήφιση του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014) ο Ν.12(Ι)/2002 με βάση τον οποίο έγιναν οι πιο πάνω «κατά χάριν» πληρωμές ΦΠΑ καταργείται. Συνεπώς, με βάση το Άρθρο 35 του Ν.38(Ι)/2014, η εγκατάλειψη απαιτήσεων μη εισπραξιμων δημοσίων χρημάτων θα πρέπει να εγκρίνεται από την Τεχνική Επιτροπή η οποία θα απαρτίζεται από τον Γενικό Λογιστή, το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και τον Γενικό Ελεγκτή (ή εκπροσώπους τους).

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η διαδικασία διαγραφής οφειλών Φ.Π.Α. γίνεται με βάση το άρθρο 59(7) των περί Φ.Π.Α. Νόμων και σε περίπτωση που οι διαγραφές Φ.Π.Α. δεν επιτρέπονται από το πιο πάνω άρθρο, ακολουθείται η διαδικασία παραχώρησης κατά χάριν οικονομικής βοήθειας σε φυσικά ή και νομικά πρόσωπα με βάση τα άρθρα 24 και 25 του περί Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου. Επίσης ανέφερε ότι οι αιτήσεις για διαγραφή γίνονται κυρίως για ανθρωπιστικούς λόγους συνεπεία έλλειψης οικονομικών πόρων είτε λόγω προβλημάτων υγείας.

Σύσταση: Οι κατά χάριν χορηγίες θα πρέπει να παραχωρούνται σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια, με βάση τη σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα που αναφέρεται πιο πάνω. Το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να δημιουργήσει το συντομότερο σχετικό μητρώο αιτήσεων/εγκρίσεων το οποίο να τηρείται πιστά. Επιπρόσθετα αναμένεται πιστή τήρηση του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.38(Ι)/2014) και ειδικότερα των Άρθρων 24 και 25 που αφορούν στην παραχώρηση κατά χάριν χορηγιών.

Θεωρούμε επίσης δεδομένη την άμεση κατάργηση «κατά χάριν» πληρωμών σε πολιτικά κόμματα, αφού κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται στην άμεση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα. Σημειώνουμε επιπρόσθετα ότι η παραχώρηση κρατικής χορηγίας σε μη κοινοβουλευτικό πολιτικό κόμμα το οποίο δεν είναι εγγραμμένο στο Μητρώο Κομμάτων είναι αντίθετη με τον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο του 2012 (175(Ι)/2012).

Όσον αφορά στην «κατά χάριν» πληρωμή οφειλών φυσικών προσώπων προς το Κράτος, επειδή έχουμε διαπιστώσει ότι ο Ν.38(Ι)/2014 ενδεχομένως να μην εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπου υπάρχει οικείος Νόμος/Κανονισμός ο οποίος επιτρέπει την έγκριση για την εγκατάλειψη απαιτήσεων από τον εκάστοτε Υπουργό (για παράδειγμα οφειλές ΦΠΑ, Φόρου Εισοδήματος και Ιατρικών Υπηρεσιών), η Υπηρεσία μας εισηγείται, για σκοπούς αποτελεσματικότερου ελέγχου των διαγραφών αυτών, την τροποποίηση του Ν.38(Ι)/2014 έτσι ώστε αυτός να υπερέχει των οποιονδήποτε οικείων Νόμων.

Ωφελήματα σε ορισμένους Αξιωματούχους.

(α) Επίδομα γραμματέως. Το επίδομα γραμματέως ύψους €2.832 μηνιαίως, δίδεται σε πρώην Προέδρους της Δημοκρατίας και της Βουλής, με βάση τον περί ωφελημάτων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμο 131/88, χωρίς την επιβεβαίωση ότι όντως οι δικαιούχοι απασχολούν γραμματέα. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι ο πιο πάνω Νόμος δεν περιορίζει την καταβολή του επιδόματος γραμματέως σε περίπτωση «πολυθεσιτών», δηλαδή στην περίπτωση που πρώην Πρόεδρος της Βουλής λαμβάνει επίδομα γραμματέως, και ως μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων, με αποτέλεσμα να επωφελείται διπλό επίδομα γραμματέως.

Σύσταση: Το Υπουργείο Οικονομικών να προωθήσει νομοθετική ρύθμιση ούτως ώστε να υπάρχει περιορισμός καταβολής διπλού επιδόματος γραμματέως και όπως επιβεβαιώνεται ότι πράγματι εργοδοτείται γραμματέας, για παράδειγμα με την προσκόμιση βεβαίωσης καταβολής κοινωνικών ασφαλίσεων.

(β) Επίδομα οδηγού. Το επίδομα οδηγού €1.200 ευρώ μηνιαίως (μειωμένο κατά 15%) δίδεται σε ορισμένους αξιωματούχους λόγω μη έγκρισης αιτήματος από τον Αρχηγό της Αστυνομίας για αντικατάσταση των οδηγών τους (αστυνομικών) που αφυπηρέτησαν. Το ποσό δίδεται στους αξιωματούχους, χωρίς την προσκόμιση των αναγκαίων πιστοποιητικών/αποδείξεων εργοδότησης οδηγού.

Σύσταση: Να τροποποιηθεί άμεσα η σχετική διαδικασία ώστε η παραχώρηση του επιδόματος να δίνεται μόνο με την προσκόμιση σχετικών αποδεικτικών με τα οποία θα επιβεβαιώνεται η εργοδότηση οδηγού.

(γ) Υπηρεσιακά αυτοκίνητα. Κατά το 2013 δαπανήθηκε το ποσό των €35.123 για την αγορά καυσίμων και για συντήρηση 23 υπηρεσιακών αυτοκινήτων. Όπως προκύπτει από σχετική κατάσταση του Υπουργείου Οικονομικών, κατά τη διάρκεια του έτους τα επτά αυτοκίνητα χρησιμοποιήθηκαν από πρώην αξιωματούχους (πρώην Προέδρους της Δημοκρατίας, πρώην Προέδρους της Βουλής και, σύμφωνα με Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 28.08.2002 αρ. 56.269, από συζύγους των πρώην Προέδρων της Δημοκρατίας σε περίπτωση χηρείας), τα δύο από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Γενικό Διευθυντή, ένα (χαμηλού κυβισμού) για τις ανάγκες του Κρατικού Λαχείου και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, ένα (χαμηλού κυβισμού) για τις ανάγκες της Υπηρεσίας Χορηγιών και Επιδομάτων, δύο (χαμηλού κυβισμού) για τη μεταφορά αλληλογραφίας και τα υπόλοιπα δέκα ως εφεδρικά για τον Υπουργό και για τον Γενικό Διευθυντή, για τις ανάγκες άλλων Υπουργείων, για τη μεταφορά ξένων επισήμων καθώς και για τη μεταφορά αλληλογραφίας και υλικών από τις Κρατικές Αποθήκες.

Κατά τον έλεγχο δεν κατέστη δυνατό να ελεγχθεί η πραγματική χρήση των πιο πάνω οχημάτων αφού διαπιστώσαμε ότι δεν συμπληρώνονται τα απαιτούμενα έντυπα κίνησης οχημάτων (ΓΕΝ. 70) στα οποία να αναγράφονται τα διανυθέντα χιλιόμετρα, ο χρήστης του οχήματος και ο προορισμός.

Σημειώνεται ότι όσον αφορά στα επτά υπηρεσιακά αυτοκίνητα που παραχωρούνται σε πρώην αξιωματούχους, αυτά παραχωρούνται με δύο οδηγούς αστυνομικούς το κάθε ένα και πλήρη κάλυψη εξόδων καυσίμων, πλυσίματος, συντήρησης και επισκευής. Κατά το 2013, με εσωτερική απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, τέθηκε όριο κατανάλωσης καυσίμου στα 6.000 λίτρα ανά έτος ωστόσο δεν τέθηκε όριο για πλύσιμο των αυτοκινήτων.

Σύσταση: Σε όλες τις περιπτώσεις, εκτός των οχημάτων νυν και πρώην αξιωματούχων για τους οποίους υπάρχει πρόνοια στον περί της Παροχής Ορισμένων Ωφελημάτων σε Καθορισμένους Δικαιούχους του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Όροι και Διαδικασία) Νόμο, και στους πρόσφατα ψηφισθέντες σχετικούς Κανονισμούς, θα πρέπει να συμπληρώνονται τα έντυπα κίνησης (ΓΕΝ.70). Επίσης το όριο κατανάλωσης καυσίμου κρίνεται πάρα πολύ ψηλό και εισηγηθήκαμε τη μείωσή του.

(α) Επιβεβαίωση στοιχείων/δηλώσεων. Όπως παρατηρήθηκε κατά τον έλεγχο, υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες σχετικά με την επιβεβαίωση των στοιχείων που υποβάλλουν οι αιτητές με βάση τα οποία διεκδικούν χορηγίες/επιδόματα με κίνδυνο να καταβάλλονται χορηγίες/επιδόματα σε μη δικαιούχους. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν προβλήματα σχετικά με την επιβεβαίωση της πραγματικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων καθώς και στην επιβεβαίωση των εισοδημάτων των αιτητών, ειδικά στις περιπτώσεις που αυτοί είναι αυτοτελώς εργαζόμενοι.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, η ΥΧΕ έχει ήδη προχωρήσει σε διασύνδεση αρχείων με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών και ότι πέρα από τις διασυνδέσεις αυτές, σε τακτά διαστήματα διενεργείται διασταύρωση των εισοδηματικών στοιχείων που περιέχονται στα συστήματα επιδόματος τέκνου και φοιτητικής χορηγίας. Επιπρόσθετα η ΥΧΕ έχει αποταθεί στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη καθώς και στο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, για διασύνδεση αρχείων. Η ΥΧΕ αναγνωρίζει ότι η εξακρίβωση του πραγματικού εισοδήματος των αυτοτελώς εργαζομένων καθίσταται προβληματική στις περιπτώσεις που δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις ενώ επισημαίνει ότι το ποσό που δηλώνεται στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων δεν είναι αντιπροσωπευτικό καθότι αυτό βασίζεται σε επαγγελματικές κατηγορίες (τεκμαρτό εισόδημα) και όχι στο πραγματικό εισόδημα.

Σύσταση: Να επεκταθεί η διασύνδεση αρχείων και με άλλες Υπηρεσίες/Τμήματα του Δημοσίου όπως το ΦΠΑ και το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Επίσης σε κάθε περίπτωση, όπου διαπιστώνεται ότι δίνονται ψευδή/αναληθή στοιχεία, να προωθείται η υπόθεση στον Γενικό Εισαγγελέα για την εξέταση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικού αδικήματος. Η σημερινή πρακτική απλώς να ζητείται να επιστρέφεται/αποκόπτεται η υπερπληρωμή θεωρείται από την Υπηρεσία μας απαράδεκτη.

(β) Καθυστερήσεις στην επιστροφή ΦΠΑ και μη ικανοποιητικός έλεγχος αιτήσεων. Κατά τον έλεγχο, διαπιστώθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτήσεων επιστροφής ΦΠΑ με βάση τον Περί Ειδικής Χορηγίας (Αγορά ή Ανέγερση Κατοικίας) Νόμο (Ν.91(Ι)/2006). Συγκεκριμένα, τον Φεβρουάριο 2014 εξετάζονταν από την ΥΧΕ αιτήσεις που παραλήφθηκαν τον Ιούλιο του 2012. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, η καθυστέρηση οφείλεται στη μείωση του προσωπικού. Η έλλειψη προσωπικού, πέραν της καθυστέρησης, δημιουργεί και προβλήματα όσον αφορά στον έλεγχο των αιτήσεων για επίδομα τέκνου, κατά χάριν χορηγίας σε βετεράνους και χορηγίας σε συνταξιούχους, χωρίς να γίνεται ούτε καν δειγματοληπτικός δεύτερος έλεγχος.

Σύσταση: Να καθοριστεί σχέδιο δράσης και χρονοδιάγραμμα για επίλυση του προβλήματος.

(γ) Επιστροφή χορηγίας από αιτητή. Το θέμα της επιστροφής της ειδικής χορηγίας για ανέγερση κατοικίας που έλαβε συγκεκριμένος αιτητής από την ΥΧΕ, διερευνήθηκε από την Υπηρεσία μας κατόπιν καταγγελιών και επιβεβαιώθηκε ότι προκύπτει θέμα ψευδών δηλώσεων με σκοπό την εξαπάτηση του κράτους για τη μη σύνομη εξασφάλιση οικονομικών ωφελημάτων. Όπως πληροφορηθήκαμε ωστόσο, παρόλο που έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε νομικά μέτρα εναντίον του αιτητή λόγω του ότι η Νομική Υπηρεσία παρέπεμψε σε ιδιώτες δικηγόρους την υπόθεση για καταχώρηση αγωγής στο Δικαστήριο, οι οποίοι δεν προώθησαν την υπόθεση.

Σύσταση: Θεωρούμε ότι το θέμα της προσπάθειας εξαπάτησης της ΥΧΕ από αιτητές είναι πολύ σοβαρό. Η Υπηρεσία μας αναμένει από την ΥΧΕ να επαναφέρει το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα, ώστε να ενημερωθεί ο ίδιος για να καταστεί δυνατή η προώθηση της σχετικής αγωγής.

Εγκατάσταση και λειτουργία PET/SCAN από ιδιωτική πρωτοβουλία και εκδήλωση ενδιαφέροντος συνεργασίας από την Κυβέρνηση. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τον Φεβρουάριο 2011, το Υπουργείο Οικονομικών υπέγραψε σύμβαση με ιδιωτικό Ιατρικό Κέντρο για την παροχή υπηρεσιών διενέργειας εξετάσεων PET/CT SCAN (συνδυασμένης διαγνωστικής απεικονιστικής μεθόδου της τομογραφίας εκπομπής ποζιτρονίων – PET – και αξονικής τομογραφίας – CT), σε ασθενείς οι οποίοι θα παραπέμπονταν στο εν λόγω κέντρο από το Υπουργείο Υγείας. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2011 να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Υγείας, όπως εφαρμόσει τις πρόνοιες της συμφωνίας.

Όσον αφορά στην υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης, παρατηρήσαμε ότι αφού ο Ανάδοχος παραβίασε επανειλημμένα τα χρονοδιαγράμματα που καθορίζονταν στη σύμβαση (Ιούνιος 2011) για την αδειοδότηση του Κέντρου ως εργαστηρίου ραδιοϊσοτόπων (FDG Plant), και αφού τον Δεκέμβριο 2012, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών, για επέκταση της χρονικής περιόδου της συμφωνίας, μέχρι 12 μήνες, και με δεδομένη τη συνεχιζόμενη αδυναμία του Αναδόχου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που ανέλαβε, τον Μάιο 2013, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας εισηγήθηκε στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών όπως αποστείλει Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για τερματισμό της συμφωνίας, σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, λόγω της μη ανταπόκρισης του Ιατρικού Κέντρου στην υλοποίηση της, αλλά και λόγω του ότι είχαν γίνει προτάσεις και από άλλα Ιατρικά Κέντρα για παροχή των εν λόγω υπηρεσιών προς το δημόσιο.

Μετά που η Υπηρεσία μας ζήτησε εξηγήσεις, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας απέστειλε τον Ιούλιο 2014 Έκθεση Γεγονότων, με εισήγηση για τερματισμό της συμφωνίας συνεργασίας με το υπό αναφορά Ιατρικό Κέντρο βάσει της πρόνοιας του άρθρου 6.2 της συμφωνίας λόγω μη συμμόρφωσης του εν λόγω Κέντρου με πρόνοιες της σύμβασης, με την παράκληση όπως έχει τις απόψεις μας επί του θέματος.

Με την εν λόγω Έκθεση Γεγονότων, μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – ότι τον Μάρτιο 2014 το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την μη ανταπόκριση του Ιατρικού Κέντρου στις συμβατικές του υποχρεώσεις, αποφάσισε να εγκρίνει τον τερματισμό της συμφωνίας, και τον Απρίλιο 2014 ο Υπουργός Οικονομικών απέστειλε στο Ιατρικό Κέντρο σχετική επιστολή τερματισμού της συμφωνίας, όπως προνοείται από τους σχετικούς όρους της. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το Ιατρικό Κέντρο, με επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών τον Ιούνιο 2014, είχε ζητήσει παράταση της συμφωνίας έως και 12 μήνες, ώστε να παρασχεθεί ο αναγκαίος χρόνος για ολοκλήρωση των αναγκαίων κτιριακών εγκαταστάσεων και τοποθέτηση των μηχανημάτων. Ζήτησε επίσης όπως, για όσο διάστημα η εύρυθμη παροχή του ραδιοϊσοτόπου υλικού μπορεί να γίνεται από το εξωτερικό, η πρόνοια για δημιουργία εργαστηρίου παραγωγής του, να είναι προαιρετική, με δικαίωμα του Ιατρικού Κέντρου να αποφασίσει σε οποιοδήποτε χρόνο να προχωρήσει στη δική του παραγωγή του εν λόγω υλικού.

Τον Αύγουστο 2014, πληροφορήσαμε τον Υπουργό Οικονομικών τα ακόλουθα:

(α) Η πιο πάνω πρόταση του Αναδόχου δεν συνάδει με τις πρόνοιες της υπογραφείσας σύμβασης, αφού δεν περιλαμβάνει τη δημιουργία εργαστηρίου παραγωγής του ραδιοϊσοτόπου υλικού, που είναι το δαπανηρότερο και πολυπλοκότερο μέρος του έργου.

(β) Στο μεγάλο χρονικό διάστημα που παρήλθε από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης, ενδεχομένως να έχουν αλλάξει τα δεδομένα και να υπάρχουν και άλλοι ενδιαφερόμενοι, για την εγκατάσταση/λειτουργία PET/SCAN και παροχή των εν λόγω υπηρεσιών προς το δημόσιο.

Ενόψει των πιο πάνω, τον πληροφορήσαμε ότι η Υπηρεσία μας συμφωνεί με την εισήγηση για τερματισμό της συμφωνίας συνεργασίας με το εν λόγω Ιατρικό Κέντρο, λόγω μη συμμόρφωσης του Αναδόχου με τις πρόνοιες της υπογραφείσας σύμβασης.

Τον Αύγουστο 2014, ο Υπουργός Οικονομικών πληροφόρησε το Ιατρικό Κέντρο ότι, με βάση τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, και ενόψει του γεγονότος ότι η προθεσμία που είχε στη διάθεση του για άρση των παραβιάσεων της σύμβασης είχε παρέλθει χωρίς οποιοδήποτε ανταπόκριση εκ μέρους του, η συμφωνία τερματιζόταν.

Σύσταση: Μόνη σύσταση είναι να υπάρξει παραδειγματισμός για το μέλλον. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η εν λόγω συμφωνία ήταν προβληματική, και κατά την άποψη μας εξ αρχής αντίθετη με τη σχετική νομοθεσία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Η περίπτωση αυτή αποτελεί δείγμα σοβαρής κακοδιαχείρισης και υπέρβασης εξουσιών αφού το Υπουργείο Οικονομικών χωρίς καμία αρμοδιότητα και ευθύνη προώθησε και υπέγραψε με απευθείας ανάθεση μια σύμβαση για θέματα του τομέα υγείας, κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων και χωρίς να διασφαλίσει τα συμφέροντα του δημοσίου σε περίπτωση καθυστερήσεων. Αποτέλεσμα, πέραν της κακοποίησης των κανόνων χρηστής διοίκησης ήταν καθυστέρηση 3½ χρόνων στη δημιουργία και λειτουργία Κέντρου παροχής υπηρεσιών για διενέργεια εξετάσεων PET/CT SCAN στην Κύπρο, από τον ιδιωτικό τομέα.

2.8.1 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων κατά το 2013 ήταν €1.872,83 εκ., σε σύγκριση με €1.945,76 εκ. το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €72,93 εκ. ή 3,75%. Το ποσό της μείωσης οφείλεται κυρίως στη μείωση εισπράξεων από τον φόρο εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (PAYE), τον φόρο εισοδήματος αυτοεργοδοτούμενων, τον εταιρικό φόρο και τον φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, συνολικά κατά €212,79 εκ. Σημειώθηκε ταυτόχρονα αύξηση εισπράξεων από τον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας, την έκτακτη εισφορά για την άμυνα και τον ειδικό φόρο Πιστωτικών Ιδρυμάτων, συνολικά κατά €144,96 εκ.

Αναλυτικά οι εισπράξεις του Τμήματος, έχουν ως εξής:

Κατηγορία φόρου	2013 € εκ.	Ποσοστό %	2012 € εκ.	Αύξηση/ (Μείωση) € εκ.	Ποσοστό %
Φόρος Εισοδήματος	1.208,84	64,55	1.376,94	(168,10)	(12,21)
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	100,99	5,39	23,52	77,47	329,38
Άλλοι Φόροι/ Τέλη/ Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	87,89	4,69	126,19	(38,3)	(30,35)
Άμεσες Φορολογίες*	475,11	25,37	419,11	56,0	13,36
Σύνολο	1.872,83	100	1.945,76	(72,93)	(3,75)

*Το ποσό των €475,11 εκ. (€419,11 εκ. για το 2012) που φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα αποτελεί τις εισπράξεις του Τμήματος για έκτακτη εισφορά για την άμυνα.

Φόρος εισοδήματος. Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των €1.208,84 εκ., που εισπράχθηκε κατά κατηγορία φορολογουμένων, έχει ταξινομηθεί από το Τμήμα ως ακολούθως:

	2013		2012	
	€ εκ.	%	€ εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	157,63	13,04	206,63	15,0
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	294,32	24,35	356,81	25,91
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	641,86	53,10	662,38	48,11
Αυτοεργοδοτούμενοι	34,99	2,89	81,65	5,93
Άλλες κατηγορίες φορολογουμένων	80,04	6,62	69,47	5,05
	1.208,84	100,00	1.376,94	100,00

Επιστροφές φόρων. Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €27,46 εκ. (€27,90 εκ. το 2012).

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2013 υπήρχαν 18.612 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και φόρου έκτακτης εισφοράς για την άμυνα για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου €356,65 εκ. Σημειώνεται ότι φορολογίες υπό ένσταση δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις των καθυστερημένων εσόδων, εκτός των ενστάσεων του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών αφού σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του σχετικού Νόμου ο οφειλόμενος φόρος πρέπει να καταβάλλεται ανεξάρτητα οποιασδήποτε ένστασης ή προσφυγής.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ενστάσεων φόρου εισοδήματος, οι οποίες το 2013 ανέρχονταν σε 12.255 και αφορούσαν αμφισβητούμενο φόρο ποσού ύψους €261,44 εκ., υποβάλλεται από τους αυτοεργοδοτούμενους και τους διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών. Κατά τις 31.12.2013 εκκρεμούσαν συνολικά 5.063 ενστάσεις από αυτοεργοδοτούμενους και διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών ή ποσοστό 41,31% που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €59,14εκ. και 2.656 ενστάσεις ή ποσοστό 21,67% από ιδιωτικές εταιρείες που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €73,98εκ.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, χωρίς τους τόκους, όπως έχουν δηλωθεί στην Υπηρεσία μας από το Τμήμα, ήταν €721,99 εκ. σε σύγκριση με €605,14 εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €116,85εκ. ή 19,31%. Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου έχουν ως εξής:

	2013	Ποσοστό	2012	Αύξηση/ (Μείωση)
	€εκ.	%	€εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	457,21	63,33	392,22	16,57
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (Ρ.Α.Υ.Ε.)	43,94	6,09	34,86	26,05
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	47,70	6,61	18,70	155,08
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	33,19	4,60	36,92	(10,10)
Άλλοι φόροι	14,05	1,94	12,96	8,41
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	125,90	17,43	109,48	15,0
	721,99	100,00	605,14	19,31

Το ποσό των καθυστερημένων τόκων, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στον πιο πάνω πίνακα, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2013 ήταν €398,99 εκ. Επομένως με βάση τα πιο πάνω στοιχεία το σύνολο των καθυστερημένων οφειλών (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι) ανέρχεται σε €1.120,98 εκ.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το Τμήμα, από το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών στις 31.12.2013 (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι) ύψους €1.120,98 εκ., ποσό ύψους €406,88 εκ. ή 36,3% θεωρείται ανείσπρακτο.

Με βάση τα στοιχεία των πιο πάνω παραγράφων, παρατίθενται οι κυριότερες κατηγορίες φόρων, και σχετικά αποτελέσματα:

Κατηγορία φόρου	Εισπράξεις €εκ.	Καθυστερήσεις €εκ.*	Μη Εισπράξιμα €εκ.*	Ενστάσεις €εκ.
Φόρος Εισοδήματος	1.208,84	824,38	336,72	261,44
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	100,99	56,45	4,61	1,10
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα	475,11	167,68	36,34	88,70

*Συμπεριλαμβανομένων τόκων

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η διευθέτηση των εκκρεμών ενστάσεων και η είσπραξη των καθυστερημένων φόρων θα αυξήσει σημαντικά τα έσοδα του Κράτους, θέμα το οποίο θα πρέπει να προβληματίσει το Τμήμα αλλά πολύ περισσότερο πρέπει να προβληματίσει το ύψος των καθυστερημένων φόρων που τελικά καθίσταται ανείσπρακτο.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα αδυνατεί σε μεγάλο βαθμό να διευθετήσει τις εκκρεμείς ενστάσεις λόγω έλλειψης προσωπικού και ανέφερε ότι η μετάβαση από το σύστημα βεβαίωσης φορολογίας στο σύστημα αυτοφορολογίας αναμένεται να βελτιώσει την αποδοτικότητα του Τμήματος.

Ενοποίηση φορολογικών τμημάτων. Για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης στην οποία τελεί η Δημοκρατία, η Κυβέρνηση αποφάσισε τη λήψη διαφόρων μέτρων για τη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα, μεταξύ των οποίων και την ενοποίηση του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και τη μετονομασία τους από κοινού σε Τμήμα Φορολογίας. Σύμφωνα με τον περί Τμήματος Φορολογίας Νόμο του 2014 (Ν70(Ι)/2014), το Τμήμα Φορολογίας έχει τις αρμοδιότητες, εξουσίες και καθήκοντα που χορηγούνται και επιβάλλονται, αντίστοιχα, από οποιοδήποτε νόμο ή/και κανονιστική διοικητική πράξη στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ή/και την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Φορολογική Διερεύνηση πρωτοφειλετών δανείων που σχετίζονται με εγγεγραμμένες Υποθήκες στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία Φόρου Εισοδήματος Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με τα «Έγγραφα Υποθήκης», είναι πρωτοφειλέτες σε δάνεια, και στις πλείστες των περιπτώσεων η υποθήκη είναι ταυτόχρονη με τη μεταβίβαση ακινήτου, επ' ονόματι τους. Τα εν λόγω πρόσωπα είναι άγνωστα στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται οποιοσδήποτε φόρος εισοδήματος ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις τα άτομα αυτά έχουν εγγράψει επ'ονόματι τους και μηχανοκίνητο όχημα.

Χαρακτηριστική είναι περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος, ενώ είναι άγνωστος στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, στις 3.9.2009 ενέγραψε στο ΤΚΧ υποθήκη προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €420.000 της οποίας, σύμφωνα με το «Έγγραφο Υποθήκης», είναι πρωτοφειλέτης. Η εν λόγω υποθήκη είναι ταυτόχρονη με δήλωση μεταβίβασης, βάσει της οποίας ο φορολογούμενος ενέγραψε επ'ονόματι του κατόπιν αγοράς, με Πωλητήριο Έγγραφο του 2007, διαμέρισμα αξίας €478.408. Πέραν τούτου, το 2004 ο φορολογούμενος ενέγραψε επ'ονόματι του κατόπιν αγοράς διαμέρισμα η αγοραία αξία του οποίου, κατά την 1.1.1980, ανερχόταν σε €13.669.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει σε διερεύνηση κατά πόσο τα πρόσωπα αυτά υπέχουν φορολογική υποχρέωση και όπου απαιτείται να ζητήσει την υποβολή δηλώσεων για εξακρίβωση πιθανόν αδήλων εισοδημάτων.

(β) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις φορολογουμένων – πρωτοφειλετών δανείων οι οποίοι πρόσφατα καταχωρίστηκαν στο Σύστημα ΤΕΠ και ενδεχομένως η καταχώριση τους να έγινε από το Τμήμα για σκοπούς επιβολής φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος στις 29.7.2010 ενέγραψε στο ΤΚΧ υποθήκη προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €700.000, της οποίας, σύμφωνα με το «Έγγραφο Υποθήκης», είναι πρωτοφειλέτης. Η υποθήκη είναι ταυτόχρονη με δήλωση μεταβίβασης σύμφωνα με την οποία ο φορολογούμενος ενέγραψε επ'ονοματι του διώροφη κατοικία η αξία της οποίας δηλώθηκε από τον ίδιο €450.000 και εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ €500.000. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Σύστημα ΤΕΠ ο φορολογούμενος είναι άγνωστος στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, έχει υποχρέωση μόνο για ακίνητη ιδιοκτησία και καταχωρίστηκε στο σύστημα στις 31.7.2013.

Σύσταση: Στις περιπτώσεις αυτές το Τμήμα να προχωρήσει σε φορολογική διερεύνηση και επιβολή φορολογιών φόρου εισοδήματος όπου αυτό απαιτείται.

(γ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου, ενώ στο «Έγγραφο Υποθήκης» που κατατέθηκε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) αναγράφονται τα στοιχεία των ενυπόθηκων οφειλετών ή/και των χρεωστών του δανείου, εντούτοις δεν προσδιορίζονται τα στοιχεία των πρωτοφειλετών, οι οποίοι ενδεχομένως να έχουν εισοδήματα, δεδομένης της δυνατότητας αποπληρωμής δανείων που υπόκεινται σε φορολογία και είναι άγνωστοι στο Τμήμα.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος στις 12.6. 2008 ενέγραψε στο ΤΚΧ υποθήκη προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €770.000. Ωστόσο στο «Έγγραφο Υποθήκης» που κατατέθηκε στο ΤΚΧ δεν προσδιορίζεται ο πρωτοφειλέτης του δανείου και ενδεχομένως να είναι ο φορολογούμενος που είναι και ο ενυπόθηκος οφειλέτης.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις εισοδήματος που υποβλήθηκαν στο Τμήμα από το φορολογούμενο και τη σύζυγο του, τα εισοδήματά τους για την περίοδο 2009 – 2012 ανήλθαν στο συνολικό ποσό των €134.700 (μέσος όρος €33.675 το χρόνο). Για την περίοδο 2006 – 2008 το Τμήμα επέβαλε και στους δύο φορολογούμενους φορολογίες σε συνολικό εισόδημα ύψους €118.033 (μέσος όρος €39.344 τον χρόνο) από τις οποίες προέκυψε φόρος στο φορολογητέο εισόδημα συνολικού ποσού ύψους €587 (μέσος όρος €196 τον χρόνο).

Αναφέρεται επίσης η περίπτωση δύο συγκεκριμένων φορολογουμένων οι οποίοι ενδεχομένως να είναι οι πρωτοφειλέτες δανείου που σχετίζεται με συγκεκριμένη υποθήκη που ενέγραψαν στις 22.12.2011 στο ΤΚΧ προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €555.000. Η υποθήκη είναι ταυτόχρονη με δήλωση μεταβίβασης σύμφωνα με την οποία οι φορολογούμενοι ενέγραψαν επ'ονοματι τους κατόπιν αγοράς, οικόπεδο αξίας €600.000.

Σύμφωνα με το Σύστημα ΤΕΠ, ο ένας φορολογούμενος δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2011 και 2012 , ενώ με βάση τη δήλωση εισοδήματος που υπέβαλε στο Τμήμα για το έτος 2010, το εισόδημα του από μισθωτές υπηρεσίες και μερίσματα ανερχόταν σε €20.133. Πέραν τούτου, για το έτος 2010 έλαβε και ποσό ύψους €6.705 από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως επίδομα ανεργίας. Για τα έτη 2007 – 2009 το Τμήμα του επέβαλε φορολογίες σε συνολικό εισόδημα ύψους €93.092 (μέσος όρος €31.031 τον χρόνο) από τις οποίες προέκυψε συνολικό ποσό φόρου στο φορολογητέο εισόδημα ύψους €4.686 (μέσος όρος €1.562 το χρόνο).

Όσον αφορά στον δεύτερο φορολογούμενο, πρόκειται για αυτοεργοδοτούμενη η οποία εξασκεί το επάγγελμα του Αρχιτέκτονα. Με βάση τις δηλώσεις που υπέβαλε στο Τμήμα για τα έτη 2011, 2010 και 2009 τα εισοδήματα της ανέρχονταν σε €34.975, €31.579 και €29.040, ενώ για το φορολογικό έτος 2008 το Τμήμα της επέβαλε φορολογία σε εισόδημα ύψους €30.000 με αποτέλεσμα να προκύψει φόρος στο φορολογητέο εισόδημα ύψους €1.334.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον φάκελο της φορολογούμενης, τον Ιούλιο του 2011 το Τμήμα ολοκλήρωσε την εξέταση Κατάστασης Κεφαλαίου (ΚΚ) για την περίοδο 31.12.2003 – 31.12.2008 από την οποία προέκυψε αδήλωτο εισόδημα ύψους €20.503 (£12.000). Επισημαίνεται ότι αδήλωτο εισόδημα ύψους €22.212 (£13.000) προέκυψε και για την περίοδο 1998 – 2002. Συνολικά επιβλήθηκε επιπρόσθετος φόρος ύψους €10.557 πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΤΟΜ, στις 28.5.2010 ο φορολογούμενος ενέγραψε επ'ονόματι του αυτοκίνητο μάρκας Mercedes, ενώ την 1.2.2013 η φορολογούμενη ενέγραψε αυτοκίνητο επίσης μάρκας Mercedes.

Σύσταση: Το Τμήμα να διερευνήσει τις εν λόγω περιπτώσεις και, εκεί όπου υπέχουν φορολογική υποχρέωση και είναι άγνωστοι στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, προχωρήσει στην καταχώριση τους στο Σύστημα ΤΕΠ ή/και στην επιβολή φορολογιών ή/και στην εξέταση κατάστασης κεφαλαίου.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι για την πρώτη περίπτωση ζητήθηκε κατάσταση περιουσίας για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2013. Αναφορικά με τη δεύτερη περίπτωση μάς πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από τον φορολογούμενο η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για τα έτη 2011 και 2012 καθώς επίσης κατάσταση περιουσίας για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2013, ενώ δόθηκαν οδηγίες όπως ζητηθούν άμεσα από τη φορολογούμενη κατάσταση περιουσίας και δηλώσεις εισοδήματος.

(δ) Εντοπίστηκαν άτομα τα οποία δεν υπέβαλαν δηλώσεις εισοδήματος για ένα ή και περισσότερα έτη, με αποτέλεσμα να μην τους επιβληθεί φορολογία και χωρίς το Τμήμα να ζητήσει την υποβολή δήλωσης.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος είναι ο ενυπόθηκος οφειλέτης και πρωτοφειλέτης υποθήκης που γράφτηκε στις 22.5.2008 στο ΤΚΧ προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €635.000.

Όπως διαφάνηκε από το Σύστημα ΤΕΠ, ο φορολογούμενος δεν έχει υποβάλει δηλώσεις για τα έτη 2009 – 2012, ενώ για την περίοδο 2005 - 2008 για την οποία το Τμήμα επέβαλε φορολογίες, προέκυψε φόρος στο φορολογητέο εισόδημα μόνο για το φορολογικό έτος 2006 ύψους €1.504. Σημειώνεται ότι η σύζυγος του φορολογούμενου είναι άγνωστη στο Τμήμα.

Σύσταση: Το Τμήμα να ζητήσει από τους φορολογούμενους την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και κεφαλαιουχικής κατάστασης για σκοπούς φορολογικής διερεύνησης ή/και να επιβάλει φορολογία σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου.

Όπως μας ανέφερε ο Έφορος, ζητήθηκε στις 15.4.2014 η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για τα έτη 2009 – 2013 και κατάσταση περιουσίας για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2013. Λόγω μη ανταπόκρισης του φορολογούμενου, το Τμήμα ξεκίνησε τη διαδικασία ποινικής δίωξής του.

(ε) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου φορολογούμενοι υπέβαλαν Κατάσταση Κεφαλαίου που αφορούσε σε προηγούμενα έτη και το Τμήμα καθυστερεί σημαντικά την εξέταση τους.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει άμεσα στην εξέταση των Κεφαλαιουχικών Καταστάσεων που εκκρεμούν ή/και Κεφαλαιουχικής Κατάστασης πιο πρόσφατης περιόδου, στην επιβολή σχετικών φορολογιών και την είσπραξη πιθανόν οφειλόμενων φόρων για αποφυγή μη αναστρέψιμων καταστάσεων.

(στ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι προχώρησαν στην εγγραφή υποθήκης στην οποία είναι πρωτοφειλέτες ή/και στην εγγραφή επ'ονόματι τους ακίνητης περιουσίας η αξία της οποίας δεν συνάδει με τα δηλωμένα εισοδήματά τους. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι ενέγραψαν επ'ονόματι τους ακίνητη περιουσία την οποία απέκτησαν πριν την ημερομηνία επαγγελματικής δραστηριοποίησης τους γεγονός που εγείρει ερωτηματικά αναφορικά με την πηγή χρηματοδότησης της.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος στις 2.12.2009 ενέγραψε με τη σύζυγο του στο ΤΚΧ υποθήκη προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €700.000 της οποίας, σύμφωνα με το «Εγγραφο Υποθήκης», είναι πρωτοφειλέτης. Η υποθήκη είναι ταυτόχρονη με δήλωση μεταβίβασης σύμφωνα με την οποία οι φορολογούμενοι ενέγραψαν επ'ονόματι τους κατόπιν αγοράς οικόπεδο η αξία του οποίου δηλώθηκε από τους ίδιους €500.000 και εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ €750.000.

Σύμφωνα με το Σύστημα ΤΕΠ, παρόλο που οι φορολογούμενοι δραστηριοποιήθηκαν επαγγελματικά το 2001 και καταχωρίστηκαν στο σύστημα το ίδιο έτος, υποχρέωση για υποβολή δηλώσεων έχουν για τα έτη 2010 – 2012 μόνο, για τα οποία μέχρι την ημερομηνία ελέγχου οι εν λόγω δηλώσεις δεν είχαν υποβληθεί. Ωστόσο από πληροφορίες που λήφθηκαν από το εν λόγω σύστημα, φαίνεται ότι τα εισοδήματα του φορολογούμενου υπόκειντο σε φορολογία από το 1994 όπου εργοδοτείτο σε συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, ενώ οι απολαβές του για το έτος 2008 ανέρχονταν σε €45.500. Επίσης, με βάση την ίδια πηγή πληροφόρησης, κατά την περίοδο 2000 – 2010 οι φορολογούμενοι ενέγραψαν επ'ονόματι τους ακίνητη περιουσία η συνολική αξία της οποίας δηλώθηκε από τους ίδιους €278.396 και εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ €325.230.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι ζητήθηκε κατάσταση περιουσίας για την περίοδο 1.1.2009 – 31.12.2013.

Ο Έφορος αναφέρθηκε σε σημαντική έλλειψη προσωπικού και μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι αναμένεται ότι από την ενοποίηση των φορολογικών Τμημάτων και την προγραμματισμένη μετάβαση στο σύστημα αυτοφορολογίας θα εξοικονομηθεί προσωπικό και θα βελτιωθεί η αποδοτικότητα του Τμήματος. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα Φορολογίας βρίσκεται στο στάδιο καθορισμού διαδικασίας για πλήρη αξιοποίηση των στοιχείων που παρέχονται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όσον αφορά στα ενυπόθηκα δάνεια.

Γενικές Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

- (i) Ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όλα τα έτη για τα οποία δεν υποβλήθηκαν, προχωρήσει σε πλήρη φορολογική διερεύνηση και στην επιβολή σχετικών φορολογιών και, για όσες περιπτώσεις πιθανώς να εμπίπτουν στις πρόνοιες του άρθρου 49 του περί Βεβαιώσεως και Είσπραξως Φόρων Νόμου 4/78 (όπως τροποποιήθηκε), ενεργοποιήσει τη διαδικασία επιβολής ποινών που προβλέπει το άρθρο αυτό.

- (ii) Εφαρμόσει τις πρόνοιες της νομοθεσίας για (α) επιβολή φορολογίας με βάση την κρίση του Εφόρου στις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι δεν έχουν υποβάλει δήλωση εισοδήματος (β) για αύξηση του χρονικού περιθωρίου φορολόγησης από έξι σε δώδεκα έτη σε περιπτώσεις όπου επιβλήθηκε λιγότερος φόρος λόγω εσκεμμένης παράλειψης ή δόλου εκ μέρους των φορολογουμένων και (γ) για λήψη μέτρων για επιβολή ποινών αναφορικά με τις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι υποβάλλουν ψευδή δήλωση ή/και στοιχεία προς το Τμήμα.
- (iii) Εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για εντοπισμό νέων περιπτώσεων προσώπων τα οποία υπέχουν φορολογική υποχρέωση αλλά είναι άγνωστα στο Τμήμα ή/και στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος.
- (vi) Προχωρήσει στην λήψη άμεσων και δραστικών μέτρων για πάταξη της φοροδιαφυγής, ενόψει μάλιστα, της δεινής οικονομικής κατάστασης που ταλανίζει τον τόπο, ώστε από τη μια να υπάρξει αύξηση των εσόδων του Κράτους και από την άλλη να υπάρξει δίκαιη κατανομή βαρών και να ικανοποιηθεί το περί δικαίου αίσθημα του λαού.

Φορολογική διερεύνηση ατόμων που εξασκούν το ιατρικό επάγγελμα και ατόμων εγγεγραμμένων στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία Φόρου Εισοδήματος παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα τα οποία ενδέχεται να εξασκούν το ιατρικό ή το δικηγορικό επάγγελμα, είναι άγνωστα στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται οποιοσδήποτε φόρος εισοδήματος. Από έρευνα της Υπηρεσίας μας στα Τμήματα Οδικών Μεταφορών και Κτηματολογίου και Χωρομετρίας διαφάνηκε ότι αριθμός των πιο πάνω προσώπων έχει εγγράψει επ'ονόματι του αυτοκίνητο ή/και ακίνητη περιουσία.

(β) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα τα οποία ενώ φαίνεται να έχουν δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά εδώ και αρκετό χρονικό διάστημα, μέχρι πρόσφατα ήταν άγνωστοι στο Τμήμα με αποτέλεσμα να μην υποβάλουν δηλώσεις εισοδήματος.

(γ) Αρκετά πρόσωπα τα οποία ενδέχεται να εξασκούν το ιατρικό ή το δικηγορικό επάγγελμα, δεν υπέβαλαν δηλώσεις εισοδήματος για ένα ή και περισσότερα έτη και το Τμήμα δεν επέβαλε φορολογίες για τα εν λόγω έτη παρά τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας. Διαπιστώθηκε ότι σε περιπτώσεις όπου το Τμήμα ζήτησε την υποβολή δήλωσης και οι φορολογούμενοι δεν συμμορφώθηκαν με το αίτημα, το Τμήμα φαίνεται να μην έχει προχωρήσει στην έγκαιρη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις για τις οποίες το Τμήμα δεν ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, ενώ για κάποιες άλλες περιπτώσεις που διερευνήθηκαν από την Υπηρεσία μας, το Τμήμα ζήτησε από τους φορολογούμενους την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και κεφαλαιουχικών καταστάσεων μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

Η Υπηρεσία μας σύστησε, μεταξύ άλλων, όπως το Τμήμα ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος ή/και κατάστασης κεφαλαίου και διερευνήσει την πιθανότητα ύπαρξης αδήλωτων εισοδημάτων. Για κάποιες περιπτώσεις η Υπηρεσία μας σύστησε τη διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας για προσδιορισμό των πραγματικών εισοδημάτων των φορολογουμένων.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε για τις ενέργειες του Τμήματος για κάθε περίπτωση ξεχωριστά και ανέφερε ότι το Τμήμα προχώρησε στη δημιουργία φορολογικού φακέλου για όσα πρόσωπα ήταν άγνωστα στο Τμήμα, σε κάποιες περιπτώσεις ζήτησε την υποβολή φορολογικών δηλώσεων ή/και κατάσταση

περιουσίας ενώ σε άλλες περιπτώσεις το Τμήμα θα προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των φορολογουμένων.

Ενδεικτικά παραδείγματα των πιο πάνω αναφέρονται:

(α) Ζεύγος ιατρών φορολογουμένων της Επαρχίας Λάρνακας, για τους οποίους από την εξέταση των κεφαλαιουχικών καταστάσεων που κάλυψαν την περίοδο 1994 – 2007 καθώς και από επιτόπιο έλεγχο που διεξήχθη, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στη σύζυγο για τα έτη 2008 και 2009 προέκυψε αδήλωτο εισόδημα ύψους €1.396.683 το οποίο φορολογήθηκε με βάση τις διατάξεις των σχετικών νομοθεσιών. Το υπό αναφορά ζεύγος την περίοδο 2009-2010 ενέγραψε επ'ονόματι του ακίνητα η αξία των οποίων δηλώθηκε €440.000 και εκτιμήθηκε από το ΤΧΚ €600.000. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2008 και 2011 ο φορολογούμενος απέκτησε δύο πολυτελή αυτοκίνητα, ενώ σύμφωνα με τη δήλωση του φορολογούμενου για το έτος 2008, το φορολογητέο εισόδημά του ανήλθε σε €29.603 και του επιβλήθηκε φόρος ύψους €525. Εισηγηθήκαμε τη διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας για προσδιορισμό των πραγματικών εισοδημάτων του φορολογούμενου. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει ζητήσει την υποβολή κεφαλαιουχικής κατάστασης για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2012. Όπως έχουμε πληροφορηθεί η κεφαλαιουχική κατάσταση υποβλήθηκε στο Τμήμα τον Φεβρουάριο του 2014 και εξετάζεται.

(β) Ιατρός φορολογούμενος της Επαρχίας Λευκωσίας, ο οποίος στις δηλώσεις εισοδήματός του για την περίοδο 2006 – 2009 κατέγραψε εισοδήματα συνολικού ποσού ύψους €241.705 και το Τμήμα για την περίοδο 2006 – 2008 επέβαλε συνολικό ποσό φόρου ύψους €18.104. Πέραν των πιο πάνω εισοδημάτων, ο φορολογούμενος έλαβε επιχορήγηση για αναστήλωση διατηρητέου κτιρίου και είχε εισοδήματα από το εν λόγω διατηρητέο συνολικού ποσού ύψους €116.828. Συνεπώς τα συνολικά εισοδήματα του φορολογούμενου, σύμφωνα με τις δηλώσεις του, για την περίοδο 2006 – 2009 ανέρχονται σε €358.533. Κατά την ίδια περίοδο ο φορολογούμενος δαπάνησε €652.059 (€757.059 με βάση τις εκτιμήσεις του ΤΧΚ) για την αγορά και αναστήλωση ακίνητης περιουσίας. Παρά το γεγονός ότι όλες οι πιο πάνω πληροφορίες υπήρχαν στο ΤΕΠ, εντούτοις το Τμήμα φαίνεται να μην ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα ζητήσει την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου και διερευνήσει την πιθανότητα ύπαρξης αδήλωτων εισοδημάτων. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει ζητήσει την υποβολή κεφαλαιουχικής κατάστασης για την περίοδο 1.1.2007 – 31.12.2012. Όπως έχουμε πληροφορηθεί η κεφαλαιουχική κατάσταση υποβλήθηκε στο Τμήμα τον Μάιο του 2014 και βρίσκεται σε διαδικασία εξέτασης.

(γ) Δικηγόρος φορολογούμενος της Επαρχίας Λάρνακας, ο οποίος δεν έχει υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2007 – 2010 και το Τμήμα δεν προχώρησε έγκαιρα στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον του, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με πληροφόρηση που υπάρχει στο ΤΕΠ, το 2009 ο φορολογούμενος ενέγραψε επ'ονόματι του κατόπιν αγοράς ακίνητο αξίας €800.000. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι ο φορολογούμενος υπέβαλε Κατάσταση Κεφαλαίου και δηλώσεις εισοδήματος για την περίοδο 2007 – 2010, η οποία εξετάζεται.

Σύσταση: Η φορολογική διερεύνηση να ολοκληρωθεί το ταχύτερο δυνατό.

Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Επαρχιακού Γραφείου Εισπράξεως Φόρων Λάρνακας παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Καθυστέρηση στη λήψη νομικών μέτρων. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου, παρά το μεγάλο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την ημερομηνία επιβολής της φορολογίας, το Τμήμα προχώρησε στη λήψη μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων φόρων με καθυστέρηση με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα

ποσά να παραμένουν σε εκκρεμότητα, γεγονός που καθιστά την είσπραξη από το Κράτος δύσκολη αν όχι αδύνατη.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρεί έγκαιρα στη λήψη νομικών και άλλων μέτρων στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας προς είσπραξη των οφειλομένων, ενώ στις περιπτώσεις σημαντικών οφειλών, να γίνεται εφαρμογή των προνοιών της νομοθεσίας (Ν.80(Ι)/2014) που αφορούν σε δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς και δέσμευση κινητής περιουσίας ή εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία για οφειλόμενο φόρο.

Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά οποιοδήποτε άτομο το οποίο δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, από την άσκηση στη Δημοκρατία οποιουδήποτε επαγγέλματος ή επιτηδεύματος ή αμοιβή προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες ψυχαγωγίας στο κοινό, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10%. Από σχετικό έλεγχο στον Κλάδο Φορολογίας επαγγελματιών/καλλιτεχνών παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Παραστάσεις/εκδηλώσεις για τις οποίες δεν καταβλήθηκε ο σχετικός φόρος. Από έρευνά μας, προέκυψε ότι δηλώθηκαν ή/και εντοπίστηκαν από το ΤΕΠ 261 από τις 477 παραστάσεις/εκδηλώσεις που εντόπισε η Υπηρεσία μας ότι πραγματοποιήθηκαν το 2013 ενώ το Τμήμα φορολόγησε μόνο 89 περιπτώσεις, με αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια κρατικών εσόδων.

Σύσταση: Το Τμήμα να καθορίσει σχέδιο δράσης και χρονοδιάγραμμα για την εισαγωγή μηχανισμών εντοπισμού όλων των παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται και των καλλιτεχνικών πρακτόρων/διοργανωτών καθώς επίσης συγκεκριμένες διαδικασίες υποβολής στο Τμήμα σχετικών στοιχείων. Σε περίπτωση μη υποβολής στοιχείων, ο Έφορος θα πρέπει να επιβάλλει φορολογία κατά την κρίση του, με βάση τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας και να προβαίνει σε όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη των οφειλομένων.

(β) Καλλιτεχνικοί πράκτορες/διοργανωτές. Η Υπηρεσία μας εντόπισε, μεταξύ άλλων, 13 αντιπρόσωπους καλλιτεχνών ή διοργανωτές παραστάσεων/εκδηλώσεων οι οποίοι το 2013 διοργάνωσαν συνολικά 153 παραστάσεις ενώ φαίνεται ότι δεν παρακρατήθηκε/καταβλήθηκε ο σχετικός φόρος. Σημειώνεται ότι οι συγκεκριμένοι καλλιτεχνικοί πράκτορες/διοργανωτές είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος με σχετικά στοιχεία επικοινωνίας, γεγονός που θα έπρεπε να αξιοποιηθεί από το Τμήμα με σκοπό την είσπραξη του σχετικού φόρου.

Σύσταση: Με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση που έχει και σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς, το Τμήμα να εντοπίσει όλους τους καλλιτεχνικούς πράκτορες/ διοργανωτές εκδηλώσεων με σκοπό την υποβολή στοιχείων εκ μέρους τους και την καταβολή του σχετικού φόρου. Σε περίπτωση που δεν ανταποκριθούν, το Τμήμα οφείλει να εφαρμόσει τις πρόνοιες του άρθρου 24 επιβάλλοντας φορολογία κατά την κρίση του Εφόρου.

(γ) Τηλεοπτικά κανάλια που συνεργάζονται με καλλιτέχνες/επαγγελματίες από το εξωτερικό. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξημένη συνεργασία Ελλήνων ηθοποιών με κυπριακά τηλεοπτικά κανάλια και συμμετοχή τους σε διάφορες τηλεοπτικές σειρές καθώς επίσης, συμμετοχή Ελλήνων δημοσιογράφων, παρουσιαστών, σεφ και άλλων καλλιτεχνών σε διάφορα τηλεοπτικά προγράμματα χωρίς να καταβάλλεται σε όλες τις περιπτώσεις ο σχετικός φόρος.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, όπως εντόπισε η Υπηρεσία μας, κατά την τελευταία πενταετία προβλήθηκαν από τη δημόσια και ιδιωτική τηλεόραση επτά τηλεοπτικές σειρές στις οποίες συμμετείχαν 30 ελλαδίτες ηθοποιοί. Αναφέρεται επίσης ότι κατά την περίοδο 2011 – 2013 πέραν των 20 ελλαδιτών καλλιτεχνών (δημοσιογράφοι, παρουσιαστές, τραγουδιστές) συμμετείχαν σε επτά τηλεοπτικά προγράμματα που προβλήθηκαν από τα κυπριακά τηλεοπτικά κανάλια (δημόσια και ιδιωτικά).

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει άμεσα σε διερεύνηση των εν λόγω περιπτώσεων και σε συνεργασία με τον Κλάδο Εργοδοτών (IR7) του Τμήματος να ελεγχθεί κατά πόσο οι ελλαδίτες ηθοποιοί έχουν φορολογικό φάκελο και φορολογούνται στις περιπτώσεις που είναι κάτοικοι της Δημοκρατίας με φόρο εισοδήματος, διαφορετικά να διερευνηθεί η καταβολή φόρου στα πλαίσια των προνοιών του άρθρου 24 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου.

(δ) Δημαρχεία και Τοπικές Αρχές. Εντοπίστηκαν διάφορες εκδηλώσεις/παραστάσεις τις οποίες φιλοξένησαν το 2013 Δήμοι και Κοινοτικά Συμβούλια και στις οποίες συμμετείχαν ξένοι διακεκριμένοι καλλιτέχνες, χωρίς ωστόσο να έχει καταβληθεί ο σχετικός φόρος.

Σχετικά αναφέρεται ότι κατά το 2013 πραγματοποιήθηκαν 46 παραστάσεις/εκδηλώσεις που φιλοξενήθηκαν από τους Δήμους Αγ. Νάπας, Παραλιμνίου, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας, Λευκωσίας, Λακατάμιας και Στροβόλου, καθώς και τα Κοινοτικά Συμβούλια Αρμίνου, Παλαιομετόχου και Τάλας, χωρίς να έχει καταβληθεί ο σχετικός φόρος.

Σύσταση: Να υπάρξει στενή συνεργασία μεταξύ των επαρχιακών Γραφείων του Τμήματος Φορολογίας και άλλων κυβερνητικών τμημάτων, Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων που εμπλέκονται στη διεξαγωγή παραστάσεων/συναυλιών έτσι ώστε με κατάλληλη πληροφόρηση να εντοπίζονται οι καλλιτέχνες ή/και οι αντιπρόσωποι τους που δίνουν παραστάσεις στην Κύπρο και να ειδοποιούνται έγκαιρα για την καταβολή του σχετικού φόρου.

(ε) Μηχανογραφικό σύστημα Τμήματος και Φόρος Καλλιτεχνών/Επαγγελματιών. Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη μηχανογραφική υποστήριξη της σχετικής φορολογίας με αποτέλεσμα να υπάρχει αδυναμία επιβολής φορολογίας επί κερδών καλλιτεχνών ή άλλων επαγγελματιών, μέσω του μηχανογραφικού συστήματος, ενώ είναι δύσκολη ή/και αδύνατη η παρακολούθηση ή/και λήψη οποιονδήποτε νομικών μέτρων εναντίον όσων δεν συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία. Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι έχουν υποβληθεί αιτήματα προς το ΤΥΠ για τη δημιουργία μηχανογραφικού συστήματος επιβολής φορολογίας επί των κερδών καλλιτεχνών τα οποία δεν έχουν ικανοποιηθεί λόγω των πολλαπλών αιτημάτων που υποβλήθηκαν στο ΤΥΠ ένεκα των τροποποιήσεων στη φορολογική νομοθεσία στα πλαίσια εφαρμογής του Μνημονίου Συναντίληψης. Πρόσθεσε επίσης ότι το Τμήμα καταβάλλει προσπάθειες για επίσπευση της δημιουργίας του σχετικού προγράμματος.

Σύσταση: Καθορισμός χρονοδιαγράμματος για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων/επίσπευση σχετικών διαδικασιών αναβάθμισης του μηχανογραφικού συστήματος του Τμήματος έτσι ώστε η εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας να τύχει ολοκληρωμένης μηχανογραφικής υποστήριξης, το συντομότερο δυνατό.

(στ) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Από τον έλεγχο του συστήματος φορολόγησης καλλιτεχνών/επαγγελματιών διαπιστώθηκε ότι υπάρχει αδυναμία επιβολής και πλήρης παρακολούθησης της σχετικής φορολογίας από το Τμήμα. Μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι το Τμήμα εξακολουθεί να μην είναι σε θέση να εντοπίζει όλες τις περιπτώσεις παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται από ξένους καλλιτέχνες/επαγγελματίες στην Κύπρο, δεν λαμβάνονται μέτρα εναντίον όσων δεν συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία, το Τμήμα δεν επιβάλλει φορολογίες με βάση την κρίση του Εφόρου όπου απαιτείται, το σχετικό ηλεκτρονικό μητρώο στο οποίο καταχωρίζονται οι παραστάσεις/εκδηλώσεις δεν τηρείται ή υπάρχει ανομοιομορφία στην τήρησή του ή δεν ενημερώνεται κατάλληλα από όλα τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος ενώ δεν τηρείται αρχείο με τα διάφορα έγγραφα που σχετίζονται με τις παραστάσεις και το σχετικό φόρο.

Σύσταση: Το Τμήμα να αναθέσει σε συγκεκριμένη ομάδα εργασίας την μελέτη και καταγραφή εγχειριδίου στο οποίο να καθορίζεται σαφώς η σχετική διαδικασία και τα έντυπα/μητρώα που πρέπει να τηρούνται. Συστήνεται επίσης όπως εξευρεθούν τρόποι επίλυσης όλων των αδυναμιών έτσι ώστε να διασφαλίζεται η επιβολή και είσπραξη της σχετικής φορολογίας με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Ενδεχόμενο φοροδιαφυγής φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Από προκαταρκτική διερεύνηση καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας διαφάνηκε ότι μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας σε χωριά της Επαρχίας Λεμεσού, πώλησαν την περιουσία τους σε εταιρείες του ίδιου ομίλου χωρίς τα αγοραπωλητήρια έγγραφα να παρουσιαστούν στα αρμόδια Τμήματα κατά τη μεταβίβαση. Συνεπώς, η επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών έγινε με βάση το προϊόν διάθεσης που δηλώθηκε από τους συμβαλλόμενους, και όχι το ποσό διάθεσης που αναγράφεται στο πωλητήριο έγγραφο, το οποίο είναι κατά πολύ μεγαλύτερο, με συνέπεια να καταβληθεί στο Κράτος σημαντικά μικρότερο ποσό φόρου.

Από διερεύνηση αριθμού υποθέσεων, που αποτελεί μόνο μέρος αυτών που καταγγέλλθηκαν στην Υπηρεσία μας, προέκυψε ότι το ποσό διάθεσης ήταν υποτιμημένο κατά €4.274.813.

Μετά από σύσταση της Υπηρεσίας μας το Τμήμα προχώρησε στη διερεύνηση της υπόθεσης και σύμφωνα με τον Διευθυντή η απόκλιση που εντοπίστηκε εκτιμήθηκε στο ποσό των €26,41 εκ. περίπου ενώ αυτή που έχει διευκρινιστεί στο ποσό των €21,08 εκ. περίπου. Για κάποιες περιπτώσεις το Τμήμα επέβαλε ήδη αναθεωρημένες φορολογίες κεφαλαιουχικών κερδών από τις οποίες προέκυψε πρόσθετος φόρος ύψους €1.686.041, για άλλες περιπτώσεις το Τμήμα βρίσκεται στο στάδιο της εξέτασης για επιβολή αναθεωρημένων φορολογιών ενώ σύμφωνα επίσης με τον Διευθυντή, παραμένει προς διευκρίνιση ποσό ύψους €5,3 εκ.

Όπως μας ανέφερε ο Έφορος, έχει διευκρινιστεί ολόκληρο το ποσό των €26,41 εκ. και το Τμήμα Φορολογίας θα προχωρήσει στην επιβολή αναθεωρημένων φορολογιών κεφαλαιουχικών κερδών.

2.8.2 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Έσοδα. Τα έσοδα κατά το 2013 ανήλθαν σε €612,39 εκ., σε σύγκριση με €619,08 εκ. το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €6,69 εκ. ή 1,08%.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2013, συμπεριλαμβανομένων των τόκων και επιβαρύνσεων, ήταν €9,1 εκ. σε σύγκριση με €29,5 εκ. το 2012. Η μείωση οφείλεται στη διαγραφή ποσού €19,6 εκ. που αφορά χρηματικές επιβαρύνσεις που επιβλήθηκαν από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού το 2006 σε εισαγωγείς ζάχαρης, τις οποίες το Δικαστήριο ακύρωσε στις 21.3.2013.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Το ύψος της υπερωριακής αποζημίωσης το 2013 ανήλθε σε €2.927.377 σε σύγκριση με €3.487.244 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €559.867 ή ποσοστό 16,05%. Τα έσοδα από τις χρεώσιμες ώρες ήταν €1.208.137 και το αντίστοιχο κόστος €863.165. Η μη χρεώσιμη υπερωριακή εργασία, αφορά κυρίως σε εργασία στα αεροδρόμια και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι μείωσης του κόστους αυτού.

(β) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πολλοί υπάλληλοι του Τμήματος εργάζονται πέραν των 48 ωρών τη βδομάδα, που είναι το ανώτατο όριο εργάσιμων ωρών που προβλέπεται στον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002.

(γ) Κατ' αποκοπή υπερωριακή αποζημίωση σε επιβλέποντες λειτουργούς. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, σύμφωνα με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 25.1.1990 και 10.5.1984 η μηνιαία κατ' αποκοπή υπερωριακή αποζημίωση σε Τελώνες και Βοηθούς Τελώνες (Κλ. Α10(i) και Α11(ii)) καταβάλλεται εφόσον:

- Εργάζονται υπερωριακά τουλάχιστον 4 φορές τον μήνα ο καθένας και για χρονικό διάστημα όχι λιγότερο των 2 ωρών την κάθε φορά, με βάση πρόγραμμα που θα καταρτίζει ο Διευθυντής Τελωνείων και
- ο ελάχιστος αριθμός ωρών υπερωριακής εργασίας είναι 15 ώρες τον μήνα.

Οι επί τόπου επισκέψεις στο χώρο εργασίας, σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης & Προσωπικού ημερ. 15.10.2012, έχουν τη μορφή σύντομης επιθεώρησης των επί καθηκοντι λειτουργών και αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων και όχι την παραμονή τους στα οδοφράγματα για 4 ώρες όπως προνοεί το πρόγραμμα εργασίας. Όπως φαίνεται από τη σχετική αλληλογραφία μεταξύ του Τμήματος και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης & Προσωπικού το πιο πάνω επίδομα καταβάλλεται όχι για πραγματικές ώρες εργασίας σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά για χρόνο αναμονής 15 ωρών τον μήνα. Το ύψος της μηνιαίας κατ' αποκοπή υπερωριακής αποζημίωσης ανέρχεται σε €541,63 (μείον 15% σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο). Αναφέρεται ότι η σχετική δαπάνη για το 2013 ανήλθε σε €266.422.

Σύσταση: Θα πρέπει να επανεξεταστεί η αναγκαιότητα της καταβολής του συγκεκριμένου υπερωριακού επιδόματος. Όπου καθίσταται αναγκαία η παρουσία ανώτερου λειτουργού η αποζημίωση να γίνεται ανά ώρα υπερωριακής εργασίας.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Τελωνείων, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα στα πλαίσια των συστάσεων μας έχει στείλει σχετική επιστολή στον Διευθυντή του Τμήματος Διοίκησης και Προσωπικού για επανεξέταση/διερεύνηση του θέματος της κατ' αποκοπή υπερωριακής αποζημίωσης σε επιβλέποντες λειτουργούς.

Χρήση αφορολόγητων μηχανημάτων από εταιρεία παραγωγής καπνικών προϊόντων. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, εταιρεία η οποία δραστηριοποιείτο στην Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου για την παραγωγή και εμπορία καπνικών προϊόντων και είχε τύχει φοροαπαλλαγής για όλα τα μηχανήματα που χρησιμοποιούσε στο εργοστάσιο της, το 2008 μετέφερε τις δραστηριότητες και τα μηχανήματά της σε άλλη εταιρεία ιδίων συμφερόντων η οποία δεν δικαιούται φοροαπαλλαγή. Το Τμήμα εξέδωσε το 2009 εκ των υστέρων Βεβαίωση Τελωνειακής Οφειλής προς την πρώτη εταιρεία με την οποία ζητούσε την καταβολή των εισαγωγικών δασμών και φόρων ύψους €762.975, πλέον 10% χρηματική επιβάρυνση πλέον τόκους, για τα μηχανήματα που παραχώρησε στη δεύτερη εταιρεία. Η εταιρεία προσέφυγε στο Δικαστήριο το οποίο στις 22.12.2011 απέρριψε την προσφυγή, και ακολούθως κατέθεσε έφεση εναντίον

της απόφασης του Δικαστηρίου. Στις 18.4.2013 το Τμήμα προχώρησε στην έκδοση εκ των υστέρων Βεβαίωσης Τελωνειακής Οφειλής για ποσό €219.678 προς τη δεύτερη εταιρεία σε σχέση με τις δασμοφορολογικές επιβαρύνσεις των μηχανημάτων, με βάση την εναπομείνασα αξία τους. Μέχρι σήμερα εισπράχθηκε ποσό €131.858 (€63.704 μετρητά που κατακρατήθηκαν από επιβάτη κατά την άφιξή του στο αεροδρόμιο βάσει του Νόμου 53(Ι)/2009 για τον οποίο γίνεται αναφορά στην πιο κάτω παράγραφο και €68.154 με συμψηφισμό επιστρεπτέου ΦΠΑ) και εκκρεμεί η καταβολή του υπόλοιπου ποσού. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η εταιρεία στα πλαίσια εξώδικης διευθέτησης των οφειλών της υπέβαλε πρόταση για άμεση καταβολή τους χωρίς την καταβολή τόκων, οι οποίοι στις 31.5.2013 ανέρχονταν σε €63.082. Ο Διευθυντής του Τμήματος υπέβαλε εισήγηση στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών για αποδοχή της πρότασης με μερική καταβολή τόκων ύψους €20.000 η οποία εγκρίθηκε. Αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 52(2) του περί Τελωνειακού Κώδικα Νόμου (Ν94(Ι)/2004), οι τόκοι αποτελούν αστικό χρέος και η παραγραφή τους μπορεί να γίνει μόνο εάν δεν μπορούν να εισπραχτούν και εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα είσπραξής τους.

Σύσταση: Θεωρούμε απαράδεκτο τον όλο χειρισμό που είχε γίνει από το Τμήμα. Θα πρέπει να ληφθούν άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για είσπραξη των οφειλών της εταιρείας, η οποία δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και να ενημερωθεί σχετικά η Υπηρεσία μας. Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Τελωνείων, μας πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες για καταχώριση νέας ποινικής υπόθεσης για είσπραξη του εναπομείναντος οφειλόμενου ποσού.

Έλεγχος ρευστών διαθεσίμων ή χρυσού που εισέρχονται/εξέρχονται της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Ελέγχου Ρευστών Διαθεσίμων που Εισέρχονται ή Εξέρχονται από την Κοινότητα και της Άσκησης Ενδοκοινοτικών Ελέγχων σε Ρευστά Διαθέσιμα Νόμου του 2009 (Ν.53(Ι)/2009), κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται της Δημοκρατίας και μεταφέρει ρευστά διαθέσιμα ή χρυσό αξίας πέραν των €10.000 υποχρεούται να το δηλώσει γραπτώς σε αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος Τελωνείων κατά την είσοδο ή την έξοδο του. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις ο έλεγχος που γίνεται από το Τμήμα και η διερεύνηση για διακρίβωση της προέλευσης των μετρητών, ειδικά στις περιπτώσεις μεγάλων χρηματικών ποσών, δεν είναι ικανοποιητικός. Επίσης παρατηρήθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις οι κάτοχοι χρηματικών ποσών δηλώνουν ότι προέρχονται από εισπράξεις από καζίνο στις κατεχόμενες περιοχές γεγονός το οποίο δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί, αφού τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζουν δεν μπορούν να ελεγχθούν για την αυθεντικότητά τους. Επίσης παρατηρήθηκε ότι η διερεύνηση των υποθέσεων αυτών δεν είναι άμεση και αποτελεσματική, με λήψη κατάθεσης αμέσως μετά το περιστατικό, με αποτέλεσμα να χάνεται το πλεονέκτημα του αιφνιδίου ελέγχου.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Τελωνείων, μας πληροφόρησε ότι στις περιπτώσεις που υπάρχει μαρτυρία για την προέλευση των ρευστών διαθεσίμων από παράνομες δραστηριότητες το Τμήμα ενημερώνει άμεσα τις αρμόδιες υπηρεσίες και για το σκοπό αυτό έχουν ανανεωθεί οι οδηγίες προς τους εμπλεκόμενους λειτουργούς. Μας πληροφόρησε επίσης ότι δεν υπάρχει ο απαιτούμενος χρόνος για τη λήψη κατάθεσης στο στάδιο της αναχώρησης του επιβάτη για τον λόγο ότι θα αναχωρήσει σε σύντομο χρόνο και ότι ο αριθμός των λειτουργών που εργάζονται υπερωριακά στο αεροδρόμιο Λάρνακας είναι πολύ περιορισμένος. Μας ενημέρωσε επίσης, ότι η άμεση διερεύνηση και λήψη κατάθεσης απαιτεί τουλάχιστον δυο λειτουργούς γεγονός που καθιστά εξαιρετικά δύσκολη τη διενέργεια άμεσης ανάκρισης, χωρίς όμως αυτό να αποκλείεται σε σοβαρές υποθέσεις.

Όσον αφορά στη διακίνηση μετρητών από τις κατεχόμενες περιοχές, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα στα πλαίσια των προσπαθειών του για διερεύνηση της διακρίβωσης της προέλευσης των μετρητών σε τέτοιες περιπτώσεις, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες του θέματος.

Σύσταση: Στις περιπτώσεις διακίνησης μεγάλων ποσών σε μετρητά θα πρέπει να γίνεται έρευνα σε βάθος για διακρίβωση της προέλευσης των μετρητών έτσι ώστε να διαπιστώνεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι είναι νόμιμα. Επίσης θα πρέπει να αναφέρονται τα περιστατικά σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες (ΥΚΑΝ, ΜΟ.Κ.Α.Σ., Αστυνομία, Τμήμα Φορολογίας) για τις δικές τους ενέργειες. Η ανακριτική κατάθεση των εμπλεκόμενων προσώπων από το Τμήμα θα πρέπει να γίνεται όσο το δυνατό πιο σύντομα μετά το περιστατικό, εάν είναι δυνατό την ίδια μέρα, έτσι ώστε να μη δίδεται η ευχέρεια να επινοούνται από τους διερευνώμενους υποθέσεις που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Το Τμήμα, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Κράτους, θα πρέπει να καθορίσει πολιτική σχετικά με τον χειρισμό υποθέσεων που αφορούν τις κατεχόμενες περιοχές, κατά πόσο δηλαδή θα γίνεται αποδεκτή η δήλωση ότι τα μετρητά προέρχονται από τις κατεχόμενες περιοχές.

2.8.3 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2013 ανήλθαν σε €1.628 εκ., σε σύγκριση με €1.716 εκ. το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €88 εκ. ή 5,4%.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία Φ.Π.Α., στις 31.12.2013 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν €421,2 εκ., σε σύγκριση με €316,1 εκ. στις 31.12.2012, (αύξηση €105,1 εκ. ή 33,2%). Το ποσό αυτό οφείλεται από 23.860 υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα (υφπ). Στο ποσό των καθυστερήσεων δεν περιλαμβάνεται ποσό €4,9 εκ. το οποίο προέκυψε από βεβαιώσεις φόρου σε 280 υφπ που δεν υπέβαλαν τις φορολογικές τους δηλώσεις. Επίσης, δεν περιλαμβάνεται ποσό €49 εκ. που αφορά χρηματικές επιβαρύνσεις που επιβλήθηκαν για μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων σε 11.328 υφπ. Τα πιο πάνω ποσά αποτελούν πραγματικές οφειλές σύμφωνα με τον Νόμο. Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι στα πλαίσια μνημονιακής υποχρέωσης αναμένεται η εφαρμογή νέων μέτρων είσπραξης τα οποία υπολογίζεται ότι θα συμβάλουν θετικά στις προσπάθειες είσπραξης των αμέσως απαιτητών οφειλομένων ποσών.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να διαμορφώσει σχέδιο δράσης και να θέσει χρονοδιαγράμματα για την είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, με αρχή από αυτά που δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην είσπραξή τους.

Εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Υπηρεσία θα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό προσώπων που δεν έχουν εγγραφεί στο μητρώο Φ.Π.Α. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. είναι υποχρεωτική όταν ο κύκλος εργασιών υπερβαίνει τις €15.600. Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι το πρόγραμμα ανάλυσης κινδύνου του Τμήματος Φορολογίας σε συνδυασμό με την Κεντρική Αποθήκη Πληροφοριών θα παρέχει τη δυνατότητα εντοπισμού προσώπων που δεν έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Φ.Π.Α.

Σύσταση: Το Τμήμα να ετοιμάσει χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή κατάλληλου σχεδίου για εντοπισμό προσώπων που έχουν υποχρέωση να εγγραφούν στο μητρώο, αλλά δεν το πράττουν και να ενημερώσει σχετικά την Υπηρεσία μας.

Επιστροφές Φόρου. Οι επιστροφές φόρου, οι οποίες γίνονται κατόπιν αίτησης των υφπ, ανήλθαν σε €219,8 εκ. σε σύγκριση με €170 εκ. το 2012. Παρατηρήθηκε ότι κατά τη διάρκεια του 2013 έγιναν επιστροφές φόρου για μεγάλα ποσά χωρίς να προηγηθεί έλεγχος. Αναφέρεται ότι από τους 11.425

συνολικά ελέγχους που έγιναν για επιστροφή φόρου (από το 1992 μέχρι το 2013) στις 6.957 περιπτώσεις (60%) έγινε βεβαίωση φόρου ύψους €68,6 εκ.

Το συνολικό ποσό επιστρεπτέου φόρου στις 31.12.2013 σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις των υφπ ήταν €293,7 εκ., σε σύγκριση με €331,2 εκ. το 2012. Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι για όλα τα αιτήματα διενεργείται έλεγχος (desk audit) από λειτουργούς του Τομέα Μηχανογράφησης και Επιστροφών πριν την επιστροφή φόρου. Σε περίπτωση που το αίτημα δεν εγκριθεί τότε διενεργείται επιτόπιος έλεγχος.

Σύσταση: Να γίνονται επισκέψεις ελέγχου, στη βάση ανάλυσης κινδύνου, πριν την επιστροφή φόρου. Για σκοπούς διασφάλισης των δημοσίων εσόδων η επιστροφή μεγάλων ποσών φόρων να διενεργείται κατόπιν ελέγχου.

Μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και κατ' εκτίμηση φορολογίες. Στις 31.12.2013, 11.328 υφπ παρουσίαζαν οφειλές από κατ' εκτίμηση φορολογίες συνολικού ύψους €646,3 εκ. Αναφέρεται ότι 3.618 υφπ δεν υπέβαλαν φορολογική δήλωση για πέραν των δέκα φορολογικών περιόδων. Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι ήδη έχει τεθεί σε εφαρμογή εκστρατεία για εντοπισμό των αφανών επιτηδευματιών με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση του διαχρονικού προβλήματος αύξησης των κατ' εκτίμηση βεβαιώσεων φόρου που προκύπτει από τη μη συμμόρφωση των υφπ ως προς την υποβολή των φορολογικών τους δηλώσεων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα θα συνεχίσει την εκστρατεία πάνω σε μόνιμη βάση.

Σύσταση: Το Τμήμα να καθορίσει μηχανισμό εντοπισμού των υφπ και να καταρτίσει σχέδιο δράσης και χρονοδιάγραμμα για τον εντοπισμό και έλεγχο των υφπ που δεν υποβάλλουν, για σειρά ετών, φορολογικές δηλώσεις και να ενημερώσει σχετικά την Υπηρεσία μας.

Ποινικές διώξεις.

- (i) Κατά το 2013 ασκήθηκαν 1.814 ποινικές διώξεις και διεκπεραιώθηκαν 1.296 υποθέσεις από τις οποίες εισπράχθηκε συνολικό ποσό €16,6 εκ. Αποσύρθηκαν λόγω μη επίδοσης του κατηγορητηρίου 252 υποθέσεις. Αναφέρεται ότι μια τέτοια περίπτωση αφορά σε εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται εντός του χώρου του λιμανιού Λεμεσού με οφειλή €976.632.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι έχει τροχοδρομηθεί η εγκατάσταση και πρόσβαση σε ένα πιο ενημερωμένο μητρώο διευθύνσεων με στοιχεία από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα και Οργανισμούς και δημιουργία της Κεντρικής Αποθήκης Πληροφοριών για εντοπισμό των κατηγορούμενων. Όσον αφορά στην περίπτωση της πιο πάνω εταιρείας, μας πληροφόρησε ότι λόγω του ότι αυτή είναι υπό εκκαθάριση και επιπλέον λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος από την ημέρα διάπραξης των αδικημάτων η εταιρεία δε θα συμπεριληφθεί στη λήψη δικαστικών μέτρων.

Σύσταση: Το Τμήμα να διερευνήσει τους λόγους μη επίδοσης των κατηγορητηρίων και να λάβει μέτρα το συντομότερο ενημερώνοντας την Υπηρεσία μας.

- (ii) Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα δεν καταχωρεί ποινικές διώξεις για δόλια αποφυγή καταβολής φόρου, αλλά προχωρεί σε εξώδικο συμβιβασμό.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι με την εργοδότηση νέων συμβασιούχων δικηγόρων θα γίνουν οι ανάλογες διευθετήσεις ώστε να καταχωρηθούν και ποινικές διώξεις για δόλια αποφυγή φόρου.

Σύσταση: Το Τμήμα να μελετήσει τρόπους μείωσης της φοροδιαφυγής με την επιβολή αυστηρότερων ποινών, οι οποίες να λειτουργούν αποτρεπτικά. Επίσης να αναθεωρήσει άμεσα την πολιτική του και να προχωρήσει με καταχώρηση ποινικών υποθέσεων για δόλια αποφυγή φόρου σε όλες τις υποθέσεις που εκκρεμούν, το οποίο θα αποτελέσει αποτρεπτικό παράγοντα για φοροδιαφυγή.

Επισκέψεις ελέγχου.

(α) Το Τμήμα κατά το 2013 πραγματοποίησε 706 επισκέψεις ελέγχου σε υφπ, (0,8% του συνόλου των εγγεγραμμένων προσώπων), κατά τις οποίες βεβαιώθηκε φόρος ύψους €62,1 εκ., σε σύγκριση με 752 επισκέψεις και βεβαίωση φόρου ύψους €39,3 εκ. το 2012. Στην πλειοψηφία των επισκέψεων ελέγχου (77%) προέκυψε βεβαίωση φόρου.

(β) Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του ελέγχου. Με την πάροδο του χρόνου η οικονομική κατάσταση των υφπ μπορεί να επιδεινωθεί με αποτέλεσμα να μην καταβάλουν τις οφειλές τους.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι στο νέο Τμήμα Φορολογίας θα υπάρχει μηχανογραφημένο σύστημα καταγραφής της εξέλιξης των εργασιών στο οποίο θα τίθενται και χρονοδιαγράμματα.

Σύσταση: Θα πρέπει να τίθενται χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση των φορολογικών ελέγχων τα οποία να παρακολουθούνται από τους υπεύθυνους λειτουργούς.

(γ) Σε σχέση με τους ελέγχους στα υφπ παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(i) **Επίδοση βεβαίωσης φόρου με μεγάλη καθυστέρηση.** Από τον έλεγχο συγκεκριμένης κοινοπραξίας, ο οποίος ολοκληρώθηκε από το Τμήμα την 1.8.2011, προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους €31,8 εκ., ο οποίος σύμφωνα με την έκθεση ελέγχου, έπρεπε να καταβληθεί στις 6.3.2007, όπως προνοείται στους Κανονισμούς (ΚΔΠ 314/2001). Παρατηρήθηκε ότι η επίδοση της βεβαίωσης έγινε με μεγάλη καθυστέρηση στις 11.4.2013. Η κοινοπραξία υπέβαλε ένσταση στις 7.6.2013, με αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού της βεβαίωσης σε €11,96 εκ.

Ζητήσαμε όπως υποβληθούν στην Υπηρεσία μας οι λόγοι της καθυστέρησης στην επίδοση της βεβαίωσης για δύο περίπου χρόνια, καθώς και οι ενέργειες που γίνονται για την είσπραξη της οφειλής η οποία τον Απρίλιο 2014 ανερχόταν σε €18,7 εκ.

Από τον χειρισμό της περίπτωσης αυτής, διαπιστώθηκε ότι σε περίπτωση που υφπ είναι συνεταιρισμός με βάση τον περί Ομόρρυθμων και Ετερόρρυθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμο (Κεφ.116), τότε το Τμήμα δεν απαιτεί τυχόν οφειλές από τους συνεταιίρους του υφπ. Η πρακτική αυτή καταστρατηγεί το χαρακτηριστικό γνώρισμα του συνεταιρισμού (Κεφ.116), σε αντιδιαστολή με τις εταιρείες (Κεφ. 124), ότι δηλαδή κάθε συνétairos οίκου είναι υπεύθυνος, από κοινού με τους άλλους συνεταιίρους, για όλα τα χρέη και υποχρεώσεις του οίκου.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην επίδοση της επιστολής Βεβαίωσης Φόρου οφείλεται στους ισχυρισμούς των εκπροσώπων του συνεταιρισμού ότι επίκειτο έκδοση της απόφασης στη διαιτησία για τις διαφορές με την Κυπριακή Δημοκρατία. Στη συνέχεια αποφασίστηκε στις 4.4.2013 η επίδοση της επιστολής λόγω του κινδύνου παραγραφής του δικαιώματος επίδοσης επιστολής Βεβαίωσης Φόρου.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει άμεσα στην καταχώριση των οφειλών του πιο πάνω συνεταιρισμού στους συνεταίρους της κοινοπραξίας και να προωθηθεί συμψηφισμός με πληρωμές που λαμβάνουν από το Κράτος.

(ii) Ακύρωση βεβαίωσης φόρου χωρίς επαρκή τεκμηρίωση. Βεβαίωση φόρου ύψους €1,4 εκ., που εκδόθηκε σε υφπ στις 20.12.2013 από το Επαρχιακό Γραφείο Λεμεσού σχετικά με τον φόρο εισροών για συγκεκριμένο έργο, ακυρώθηκε με απόφαση του Εφόρου στις 27.12.2013, μια εργάσιμη ημέρα μετά την υποβολή ένστασης από το υφπ (υποβλήθηκε ένσταση εναντίον της βεβαίωσης στις 23.12.2013).

Από τα πιο πάνω εγείρονται ερωτηματικά ως προς τη διαδικασία αξιολόγησης της ένστασης αφού αφενός δεν φαίνεται να έγινε η δέουσα έρευνα και αφετέρου δεν τεκμηριώνεται στον φάκελο ή απόφαση του Εφόρου ότι η αρχική έκδοση βεβαίωσης φόρου είναι λανθασμένη. Επίσης δεν λήφθηκε υπόψη στην εξέταση της ένστασης το γεγονός ότι στο έργο περιλαμβάνεται διατηρητέο κτίριο το οποίο δεν υπόκειται σε ΦΠΑ (Εγκύκλιος ημερ. 30.11.2006) και επομένως δεν μπορεί να διεκδικηθεί φόρος εισροών. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η εξέταση της ένστασης έγινε από λειτουργό στα Κεντρικά γραφεία της Υπηρεσίας αντί από τον υπεύθυνο του Επαρχιακού Γραφείου Λεμεσού, όπως είναι η συνήθης πρακτική της Υπηρεσίας.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι έχει αποφασίσει την επανεξέταση της υπόθεσης και ότι η ολοκλήρωσή της θα γίνει εντός του 2014.

Σύσταση: Ο χειρισμός που έγινε φαίνεται να είναι μεμπτός και ενδεχομένως να συνιστά κατάχρηση εξουσίας. Θα πρέπει να επανεξεταστεί η υπόθεση και να μελετηθούν όλα τα δεδομένα από τον Τομέα Διερευνήσεων για να διαπιστωθεί κατά πόσο ορθά έγινε αποδεκτή η ένσταση του υφπ. Το πόρισμα θα πρέπει να διαβιβαστεί στην Υπηρεσία μας.

(iii) Μείωση ποσού βεβαίωσης φόρου χωρίς επαρκή τεκμηρίωση. Μετά από έλεγχο σε υφπ για την περίοδο 1.2.2008-31.10.2012, επιδόθηκε βεβαίωση φόρου, στις 21.6.2013, ύψους €245.840. Στις 19.8.2013 υποβλήθηκε ένσταση η οποία έγινε αποδεκτή και η βεβαίωση φόρου αναθεωρήθηκε στις €96.110. Η μείωση στο ποσό της βεβαίωσης φόρου κατά €149.729 οφείλεται, κατά κύριο λόγο σε φόρο εισροών ύψους €137.250 σχετικά με την αγορά διαμερισμάτων το 2010 από συνδεδεμένο υφπ για το οποίο γίνεται αναφορά πιο κάτω. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι, το σχετικό τιμολόγιο αγοράς των διαμερισμάτων φέρει ημερομηνία 13.4.2010, ενώ το προηγούμενο στη σειρά τιμολόγιο φέρει ημερομηνία 31.5.2013.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι από τον έλεγχο του Τμήματος διαπιστώθηκαν σοβαρά λάθη, παραλείψεις και παρατυπίες τα οποία επηρεάζουν τις φορολογικές υποχρεώσεις του υφπ και κατ' επέκταση τα δημόσια έσοδα. Επίσης διαπιστώθηκε ότι το υφπ συνδέεται με άλλα υφπ (κοινοί διευθυντές, μέτοχοι κ.λπ.) για τα οποία δεν έχει επιβεβαιωθεί ότι οι υπηρεσίες που προσφέρουν είναι πραγματικές και υπάρχουν εύλογες υποψίες για εικονικά τιμολόγια.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει στην άμεση διερεύνηση τυχόν ποινικών αδικημάτων για πιθανή δώξη, τόσο για το εν λόγω υφπ όσο και τα υφπ που διαπιστώθηκε ότι συνδέεται. Επίσης να διερευνήσει και να εντοπίσει όλες τις εταιρείες που συνδέονται με το εν λόγω υφπ, ώστε να επεκταθεί ο φορολογικός έλεγχος σε όλες τις εταιρείες. Να εξεταστεί και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τους λόγους που έγινε αποδοχή τιμολογίου για μείωση της βεβαίωσης φόρου, ενώ υπήρχαν εύλογες υποψίες ότι εκδόθηκε μετά τη βεβαίωση φόρου.

Πέραν των πιο πάνω, παρατηρήθηκε ότι στην επιστολή του Τμήματος ημερ. 27.12.2013 αναφορικά με την ένσταση στη βεβαίωση φόρου, αναφέρεται ότι η χαρτοσημασμένη συμφωνία που υπέβαλε το υφπ αναφορικά με την πώληση εμπράγματος δικαιώματος σε συνδεδεμένο υφπ ήταν για το ποσό των €500.000 ενώ η ίδια συμφωνία που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ήταν για ποσό €4,4 εκ. Δεν φαίνεται να έγινε οποιαδήποτε διερεύνηση για να διαπιστωθεί ποιο από τα δύο συμβόλαια είναι το πραγματικό. Σημειώνεται ότι το Τμήμα βεβαίωσε φόρο εκρών προς το πρώτο υφπ ύψους €65.217, βασιζόμενο στο συμβόλαιο των €500.000.

Ο Έφορος Φορολογίας, μας πληροφόρησε ότι όλες οι συνδεδεμένες εταιρείες ελέγχθηκαν ή ελέγχονται από το Τμήμα. Για το χαρτοσημασμένο συμβόλαιο πώλησης εμπράγματος δικαιώματος μίσθωσης γης γίνεται διερεύνηση από το Επαρχιακό Γραφείο Αμμοχώστου στα πλαίσια φορολογικού ελέγχου που διενεργείται.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει στη διερεύνηση του υφπ σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και να ενημερώσει σχετικά την Υπηρεσία μας. Για το θέμα της ύπαρξης δύο συμφωνιών θα πρέπει να ενημερωθεί η Νομική Υπηρεσία, αφού ενδεχομένως να συνιστά ποινικό αδίκημα.

Έλεγχος συνδεδεμένου υφπ που είναι εταιρεία ανάπτυξης γης. Το υφπ το οποίο εγγράφηκε στο μητρώο ΦΠΑ τον Φεβρουάριο 2009, δεν υπέβαλε φορολογικές δηλώσεις για την περίοδο 1.2.2009 - 30.11.2009 και απέφυγε να καταβάλει φόρο εκρών ύψους €538.417. Η συνολική οφειλή του κατά την ημέρα του ελέγχου ανερχόταν σε €679.105. Από τον σχετικό φάκελο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Στις 4.1.2011, ο φάκελος παραπέμφθηκε στον Τομέα Λήψης Δικαστικών Μέτρων για καταχώρηση ποινικής δίωξης. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου δεν είχαν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του υφπ.
- Δεν έγινε βεβαίωση φόρου για το ποσό του φόρου εκρών που δεν δηλώθηκε, αλλά υποδείχθηκε στο υφπ να υποβάλει τις φορολογικές δηλώσεις για την πιο πάνω περίοδο.
- Από την εξέταση της φορολογικής δήλωσης για τη φορολογική περίοδο 1.12.2009 – 28.2.2010, διαπιστώθηκε ότι το υφπ παρέλειψε να δηλώσει ποσό φόρου ύψους €109.725 και δεν έγινε βεβαίωση φόρου για το ποσό αυτό.
- Από τις τραπεζικές καταστάσεις του υφπ (το οποίο όπως αναφέρεται πιο πάνω εγγράφηκε ως εταιρεία ανάπτυξης γης) τις οποίες εξασφάλισε το Τμήμα μετά από Δικαστικό διάταγμα, φαίνεται ότι, το υφπ διενήργησε πολλές πληρωμές κατά την περίοδο 2007 - 2009 σε συνδεδεμένες εταιρείες (που δραστηριοποιούνται στην κατασκευή και εμπορία καπνικών προϊόντων) για εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ. Δεν έγινε περαιτέρω έλεγχος για να διαπιστωθεί η νομιμότητα των πιο πάνω συναλλαγών. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η μια από τις εν λόγω εταιρείες οφείλει στο Τμήμα €1,5 εκ.

Σύσταση:

- (i) Το Τμήμα να ενημερώσει την Υπηρεσία μας για τους λόγους που δεν προέβηκε στην έκδοση βεβαίωσης φόρου για το ποσό που το υφπ παρέλειψε να δηλώσει (€109.725).
- (ii) Να δοθούν εξηγήσεις στην Υπηρεσία μας για τους λόγους που δεν λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον του υφπ, τα οποία, εν πάση περιπτώσει, θα πρέπει να προωθηθούν άμεσα.
- (iii) Να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας με τα μέτρα που προτίθεται να λάβει το Τμήμα τόσο για την είσπραξη της οφειλής του υφπ όσο και για τις συναλλαγές που εντοπίστηκαν στις τραπεζικές καταστάσεις του υφπ.

Σύμφωνα με τον Έφορο Φορολογίας η διευθύντρια εταιρεία του υφπ είναι εγγεγραμμένη στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους και ο διευθυντής και μέτοχος της εταιρείας αυτής δεν μπορεί να διωχθεί ποινικά λόγω της παρέλευσης τριών χρόνων από τις 4.1.2011. Το υφπ δεν έχει κανένα υπάλληλο και επομένως δεν είναι δυνατό να επιδοθεί οποιαδήποτε νέα βεβαίωση φόρου.

Η πιο πάνω αναφορά σε αδυναμία ποινικής δίωξης του διευθυντή/μέτοχου λόγω της παρέλευσης τριών χρόνων δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, εφόσον δεν υπάρχει τέτοια διάταξη στον Νόμο.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 48.920 ημερ. 30.12.1998, ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάριν χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους μέχρι τις 31.12.1998, προς την Υπηρεσία ΦΠΑ, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι οφειλές των σωματείων στις 10.1.2014 ανέρχονταν σε €12,98 εκ. (€2,81 εκ. για την περίοδο μέχρι 31.12.1998, €4,98 εκ. για την περίοδο 1.1.1999 μέχρι 31.5.2007 και €5,19 εκ. για την περίοδο 1.6.2007 μέχρι 10.1.2014). Επίσης κατά την ίδια ημερομηνία οφείλονταν από εταιρείες ποδοσφαιρικών σωματείων €0,98 εκ. και από άλλα μη ποδοσφαιρικά αθλητικά σωματεία €1,35 εκ.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 4.6.2014 ενέκρινε νέο Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών των Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος καθώς επίσης ότι έχει συσταθεί Επιτροπή Παρακολούθησης του Σχεδίου η οποία θα έχει τη γενική ευθύνη παρακολούθησης της εφαρμογής του Σχεδίου και θα ενημερώνει σε τακτά διαστήματα τον Υπουργό Οικονομικών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι για όσα σωματεία δεν ανταποκριθούν στο νέο Σχέδιο θα ενημερώνεται το Υπουργείο Οικονομικών ώστε να ενεργοποιηθούν οι σχετικές πρόνοιες του Σχεδίου και οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ενέργειες.

Σύσταση: Το Τμήμα να βεβαιωθεί ότι δεν θα υπάρξουν παρεκκλίσεις από το εγκεκριμένο Σχέδιο. Για όσα Σωματεία δεν ανταποκριθούν θα πρέπει να κινηθούν πλέον οι προβλεπόμενες από το νόμο ποινικές διαδικασίες.

2.8.4 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αποστολή Τμήματος. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) έχει ως αποστολή του, την ανάπτυξη, ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και τον εξορθολογισμό των οργανωτικών δομών και διαδικασιών, σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους πόρους, με στόχο τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη και την καθιέρωση διαφάνειας σε ότι αφορά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Υπό τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, καθίσταται πιο σημαντική παρά ποτέ η ανάγκη για ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας υπηρεσίας, με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται.

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία. Όπως είναι γενικά παραδεκτό και σημειώνεται κάθε χρόνο στις Ετήσιες Εκθέσεις της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ), το σύστημα αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων έχει σοβαρές αδυναμίες κυρίως λόγω του φαινομένου της

ισοπεδωτικής αξιολόγησης, το οποίο αποτελεί τροχοπέδη στην αύξηση της παραγωγικότητας αφού δεν παρέχει κίνητρα για βελτίωση της απόδοσης των υπαλλήλων.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, έχουν παρέλθει δεκατρία και πλέον χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 53.669 ημερ. 16.5.2001 για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει γίνει κατορθωτό. Με την ίδια απόφαση, ανατέθηκαν οι υπηρεσίες για το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος αξιολόγησης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η πρόταση που υποβλήθηκε από τον ιδιωτικό οίκο αφορούσε στη δημιουργία νέου συγκεκριμένου συστήματος αξιολόγησης το οποίο ωστόσο δεν τέθηκε σε εφαρμογή.

Το ΤΔΔΠ μάς πληροφόρησε ότι, στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007 – 2013, ολοκλήρωσε την επεξεργασία και αναθεώρηση των προνοιών του νέου συστήματος αξιολόγησης και υπέβαλε στη συνδικαλιστική πλευρά προσχέδιο συστήματος αξιολόγησης για σκοπούς ανάπτυξης/εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων, το οποίο ωστόσο δεν συζητήθηκε, όπως είχε προγραμματιστεί, με σκοπό την οριστικοποίησή του, δεδομένου ότι, στα πλαίσια της παραγράφου 3.9 του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα και συγκεκριμένα, στα μέτρα που αφορούν στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, έχει συμπεριληφθεί η διεξαγωγή μελέτης που θα αφορά στην «εισαγωγή ενός νέου συστήματος αξιολόγησης, με βάση την απόδοση στο δημόσιο τομέα, για σκοπούς ανάπτυξης και προαγωγής, συνδέοντας την απόδοση με το σύστημα αμοιβών /προσαυξήσεων». Η μελέτη αυτή διεξάγεται από την Παγκόσμια Τράπεζα και την Αγγλική Κυβέρνηση και συμπεριλαμβάνει και τη μελέτη για την υιοθέτηση ενός κατάλληλου συστήματος αμοιβών και όρων απασχόλησης. Με βάση τα χρονοδιαγράμματα του επικαιροποιημένου Μνημονίου, η μελέτη θα έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2014 και βάσει των πορισμάτων να ετοιμαστεί το πλάνο μεταρρύθμισης, το οποίο, αφού συμφωνηθεί με τους δανειστές, να προωθηθεί για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2015. Η σχετική νομοθεσία θα πρέπει να εγκριθεί μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2015, ενώ αφήνεται περιθώριο για πλήρη υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων για τα οριζόντια θέματα, το τέταρτο τρίμηνο του 2015, σύμφωνα με το πλάνο μεταρρύθμισης.

Σύσταση: Αναμένεται ότι το ΤΔΔΠ θα παρακολουθεί τις εξελίξεις για επιβεβαίωση της ολοκλήρωσης των σχετικών ενεργειών εντός των χρονοδιαγραμμάτων, όπως αυτά προβλέπονται στο Μνημόνιο Συναντίληψης με την Τρόικα.

Άδεια Ασθενείας. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, δημόσιοι υπάλληλοι προσκομίζουν πιστοποιητικά ασθενείας στα οποία η περιγραφή της ασθένειας φαίνεται εκ πρώτης όψεως να μην είναι τέτοια ώστε να εμποδίζει την εκτέλεση καθηκόντων τους στο σύνολο ή εν μέρει, όπως προβλέπονται στο οικείο Σχέδιο Υπηρεσίας.

Το πιο πάνω τέθηκε για προβληματισμό και για τις ενέργειες του ΤΔΔΠ, στα πλαίσια της επεξεργασίας για τον εκσυγχρονισμό των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών.

Το ΤΔΔΠ, είχε προβεί σε ενέργειες για ενοποίηση και εκσυγχρονισμό των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών και είχε ετοιμάσει προσχέδιο ενοποιημένων Κανονισμών. Όπως πληροφορηθήκαμε από το ΤΔΔΠ, δεν υπάρχουν εξελίξεις και η όλη διαδικασία έχει παγοποιηθεί εν αναμονή της μελέτης των εμπειρογνομόνων σχετικά με τη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα, η οποία είχε τεθεί ως πρόνοια στο Μνημόνιο Συναντίληψης με την Τρόικα.

Σύσταση: Αναμένεται ότι το ΤΔΔΠ θα μελετήσει τις εισηγήσεις των εμπειρογνομόνων και θα προχωρήσει στις απαραίτητες τροποποιήσεις των Κανονισμών, το συντομότερο δυνατό.

Αναδιοργάνωση και βελτίωση της διοικητικής ικανότητας Τμημάτων της Κυπριακής Δημόσιας Υπηρεσίας. Το ΤΔΔΠ, έχει αναλάβει τον σχεδιασμό, τη διαχείριση και την υλοποίηση του πιο πάνω Έργου, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (85%) και από εθνικούς πόρους (15%). Το Έργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή 2007-2013», και υλοποιείται στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και Προσαρμοστικότητα», κάτω από τον ειδικό στόχο «Αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας του Δημόσιου Τομέα και των παρεχομένων υπηρεσιών». Το Έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη Μαΐου 2015 και ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε €801.962.

Στα πλαίσια του εν λόγω Έργου, όσον αφορά στη μελέτη, με τίτλο «Μελέτη: (α) Σύγκρισης Επιδόσεων (Benchmarking), Απλούστευσης Διαδικασιών, Εκσυγχρονισμού/Κωδικοποίησης Θεσμικού Πλαισίου και Προετοιμασίας για εφαρμογή ISO στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ), στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) και στις Επαρχιακές Διοικήσεις (άδεια οικοδομής μόνο), και (β) Αξιολόγησης Λειτουργίας ΚΕΠ, περιλαμβανομένης και της προετοιμασίας για εφαρμογή ISO», λήφθηκαν τα τελευταία παραδοτέα από τον Ανάδοχο στις 30.9.2014 και στάλθηκαν στα εμπλεκόμενα τμήματα για απόψεις. Όπως ενημερωθήκαμε από το ΤΔΔΠ έχουν ετοιμαστεί τα έγγραφα διαγωνισμού σχετικά με την πιστοποίηση ISO και αναμένεται αρχές Νοεμβρίου να γίνει η προκήρυξη του διαγωνισμού.

Σύσταση: Αναμένεται ότι το ΤΔΔΠ θα παρακολουθεί τις εξελίξεις για τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων ολοκλήρωσης του έργου.

2.8.5 ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αποστολή Τμήματος. Το Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τυπογραφείο) έχει ως αποστολή του την εκτύπωση και διάθεση της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας και των υπόλοιπων κυβερνητικών εκδόσεων στο κοινό, την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Υπηρεσίας, όσον αφορά στις ανάγκες σε εκτυπωτικές εργασίες και στην προμήθεια χάρτη και γραφικής ύλης.

Υπερωρίες: Κατά τον έλεγχο των υπερωριών παρατηρήθηκε και πάλι ότι, τόσο το ωρομίσθιο όσο και το μόνιμο προσωπικό του Τυπογραφείου, δεν ενημέρωνε το ηλεκτρονικό σύστημα προσέλευσης και αποχώρησης, όταν εργαζόταν υπερωριακά, κατά την ώρα αποχώρησης από το χώρο εργασίας. Το ηλεκτρονικό σύστημα προσέλευσης και αποχώρησης ενημερώνεται μόνο με το θεσμοθετημένο ωράριο εργασίας, δηλαδή 8.00 π.μ. με 3.30 μ.μ., ενώ οι υπερωρίες καταγράφονται χειρόγραφα στο Μητρώο Υπερωριών. Αυτό δεν συνάδει με την εγκύκλιο του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού αρ.1459 ημερ. 3.10.2012, η οποία αναφέρει ότι οι υπάλληλοι πρέπει να χρησιμοποιούν την ειδική προσωπική κάρτα που τους παραχωρήθηκε, κατά την αποχώρηση από την εργασία τους.

Ο Διευθυντής του Τυπογραφείου μάς ενημέρωσε ότι έδωσε οδηγίες όπως χρησιμοποιείται το ηλεκτρονικό σύστημα προσέλευσης και αποχώρησης κατά την περίοδο υπερωριακής απασχόλησης. Επιπρόσθετα με απαντητική του επιστολή ημερ. 22.10.2014, μας ενημέρωσε ότι στα πλαίσια της προσπάθειας για μείωση του λειτουργικού κόστους, γίνεται μελέτη για υιοθέτηση συστήματος καταβολής υπερωριών βάσει της εργασίας που διεκπεραιώνεται (με το κομμάτι).

Σύσταση: Θα πρέπει πάντοτε να γίνεται η χρήση του συστήματος ηλεκτρονικής καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων, ώστε να καταγράφονται και τυχόν υπερωρίες.

Μηχανογράφηση. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το σύστημα προγραμματισμού των εργασιών του Τυπογραφείου δεν μπορεί να εκτυπώσει τις κινήσεις των διατακτικών και των εργασιών ούτε να εξάγει στατιστικά στοιχεία για τις εργασίες που εκτελούνται ούτως ώστε να μπορεί να γίνεται ορθός έλεγχος και προγραμματισμός των εργασιών και των αποθεματικών. Σημειώνεται επίσης ότι λόγω του ότι το σύστημα είναι βασισμένο σε πολύ παλιά τεχνολογία (σύστημα DOS), δεν διαθέτει τις κατάλληλες ασφαλιστικές δικλίδες.

Διαπιστώθηκε ως εκ τούτου η ανάγκη για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος (turn-key solution) για τη διαχείριση των αποθηκών του Τυπογραφείου, για παροχή συνεχούς και λεπτομερούς ενημέρωσης και παρακολούθησης των διαδικασιών/εργασιών των αποθηκών. Όπως προκύπτει από τη σχετική αλληλογραφία, σκοπός του έργου θα είναι η πλήρης μηχανογράφηση όλων των διαδικασιών/εργασιών και η δυνατότητα τόσο της εσωτερικής οργάνωσης των αποθηκών όσο και της εξωτερικής αναβάθμισης των παρεχομένων υπηρεσιών. Συγκεκριμένα το προτεινόμενο σύστημα "Διαχείριση των Αποθηκών, Προσφορών, Συμβάσεων, Αγορών, Προμηθειών και Μεταποίησης" των Υπηρεσιών Κρατικών Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου Οικονομικών, θα έχει μεταξύ άλλων, λειτουργικές δυνατότητες σε σχέση με τις παραγγελίες, παραλαβές, διαχείριση αποθηκών, διαχείριση πελατών, πωλήσεις, τιμολόγηση, εισπράξεις και δημιουργία διαφόρων καταστάσεων.

Σύσταση: Εκφράσαμε την άποψη ότι λόγω της θετικής συνεισφοράς που υπολογίζεται να έχει το έργο αυτό στην όλη λειτουργία και στις προσφερόμενες υπηρεσίες του Τυπογραφείου, χρειάζεται να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για εφαρμογή του συστήματος μηχανογράφησης το συντομότερο, νοουμένου ότι πάντοτε τηρούνται οι πρόνοιες της περί Δημοσίων Συμβάσεων Νομοθεσίας. Επιπρόσθετα, επιβάλλεται όπως στο ολοκληρωμένο σύστημα που προτείνεται, περιληφθεί η υποστήριξη του προγραμματισμού των εργασιών κατάλληλα.

2.8.6 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

(α) **Αδυναμίες/παραλήψεις στις πρόνοιες των εγγράφων προσφορών και στον χειρισμό των Συμβάσεων.**

(i) **Διαγωνισμός ΤΥΠ2013/033/Δ/Α/ - Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάπτυξη της Φάσης 3.1 του συστήματος Excise Movement Control System (EMCS – Phase 3.1) που περιλαμβάνει την αναβάθμιση του υφιστάμενου Μητρώου Δεδομένων Ε.Φ.Κ (SEED) από 1.7 σε 1.8, υπηρεσίες συντήρησης και πρόσθετες υπηρεσίες για το Τμήμα Τελωνείων.**

Το έργο για τη μηχανογράφηση των διαδικασιών αναφορικά με τη διακίνηση εμπορευμάτων τα οποία υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (σύστημα EMCS) είχε αρχικά διαχωριστεί σε 4 φάσεις. Οι δύο πρώτες φάσεις (Φάση 0 και Φάση 1) αφορούσαν τη συντήρηση των υφιστάμενων εφαρμογών του Τμήματος και την ετοιμασία προδιαγραφών για το έργο. Για τη Φάση 2 του έργου, η οποία προνοούσε την ανάπτυξη των κεντρικών εθνικών εφαρμογών, είχε προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός συνολικού κόστους €919.572,25.

Η Φάση 3, η οποία περιλάμβανε την ανάπτυξη νέας εφαρμογής, για την αναβάθμιση της εφαρμογής της Φάσης 2 και την προσθήκη νέων λειτουργιών, ανατέθηκε απευθείας – κατόπιν διαπραγμάτευσης – στον Ανάδοχο της Φάσης 2. Το συνολικό κόστος της σύμβασης για την υλοποίηση της Φάσης 2 ανήλθε στις €533.443.

Τον Δεκέμβριο 2013 το Τμήμα ζήτησε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, για προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση με τον Ανάδοχο των Φάσεων 2 και 3, για υλοποίηση της νέας Φάσης 3.1, η οποία αφορούσε την ανάπτυξη νέων εφαρμογών και βελτιώσεις/τροποποιήσεις του υφιστάμενου συστήματος. Το συνολικό ποσό της σύμβασης για τη Φάση 3.1, η οποία ανατέθηκε – κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών – στον Ανάδοχο, ανήρχετο στις €561.190. Δηλαδή, το συνολικό κόστος των 3 τελευταίων Φάσεων του έργου ανήλθε τελικά στα €2.014.205, εκ των οποίων το €1.094.633 ανατέθηκε απευθείας στον Ανάδοχο της αρχικής σύμβασης των €919.572, χωρίς ανταγωνιστικές τιμές.

Κατά την εξέταση του θέματος της Φάσης 3.1 από το Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, εφόσον το έργο είχε εξαρχής διαχωριστεί σε 4 επιμέρους Φάσεις, η ενδεδειγμένη διαδικασία για περιορισμό του συνολικού κόστους ήταν η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για όλες τις Φάσεις, ώστε το συνολικό ποσό της σύμβασης να είναι προϊόν ανταγωνισμού. Με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε από το Τμήμα, δηλαδή την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού μόνο για την πρώτη Φάση και την απευθείας ανάθεση των υπολοίπων Φάσεων στον αρχικό Ανάδοχο, μόνο οι τιμές της πρώτης Φάσης ήταν προϊόν ανταγωνισμού, το κόστος της οποίας αποτελεί το 45,7% του συνολικού κόστους του έργου.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος ανέφερε ότι, κατά την προκήρυξη του ανοικτού διαγωνισμού για την ανάθεση της πρώτης Φάσης, δεν ήταν γνωστές στο Τμήμα οι προδιαγραφές για τις επόμενες Φάσεις, ενώ δεν είχε ληφθεί μέχρι τότε η απόφαση για την υλοποίηση της Φάσης 3.1.

Στον διαγωνισμό ΤΥΠ2013/033/Δ/Α συμπεριλήφθηκε και η αναβάθμιση του μητρώου δεδομένων Ε.Φ.Κ. (SEED) από 1.7 σε 1.8, η οποία περιλαμβανόταν σε άλλη – υφιστάμενη – σύμβαση με αρ. C.2009/17 (Αρ. Διαγ. ΤΥΠ2008/018/Α/ΣΠ) με τον ίδιο Ανάδοχο. Συγκεκριμένα, στη σύμβαση C.2009/17, περιλαμβάνονταν υπηρεσίες συντήρησης και υποστήριξης, οι οποίες καλύπτουν το λογισμικό εφαρμογής (στο οποίο περιλαμβάνεται και το πιο πάνω μητρώο), μέχρι τις 31.3.2015. Στους όρους της εν λόγω σύμβασης προνοείται σαφώς ότι στις υπηρεσίες συντήρησης περιλαμβάνεται η προμήθεια, εγκατάσταση και έλεγχος των νέων εκδόσεων του εν λόγω μητρώου.

Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς το Τμήμα τον Δεκέμβριο 2013, εξέφρασε την άποψη ότι η αναβάθμιση του εν λόγω μητρώου από την έκδοση 1.7 στην 1.8 καλυπτόταν από τους όρους της υφιστάμενης σύμβασης (C.2009/17). Κατ' επέκταση, το κόστος της αναβάθμισης δεν θα έπρεπε να συμπεριληφθεί στους πίνακες του κόστους υλοποίησης του λογισμικού του διαγωνισμού ΤΥΠ2013/033/Δ/Α.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2014 ότι η συμπερίληψη της αναβάθμισης του μητρώου στον εν λόγω διαγωνισμό δεν διαφοροποιούσε το κόστος εγκατάστασης του συστήματος (χωρίς ωστόσο αυτό να τεκμηριώνεται επαρκώς), ενώ οι έλεγχοι συμβατότητας δεν καλύπτονταν από τη σύμβαση C.2009/17. Ανέφερε επίσης ότι η πιο πάνω αναβάθμιση θα μπορούσε να γίνει είτε με βάση τη σύμβαση C.2009/17 – ως μελλοντική επέκταση – είτε με τη συμπερίληψη της στον εν λόγω διαγωνισμό.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι σε τέτοιες περιπτώσεις, όταν δηλαδή περιλαμβάνεται πρόνοια στις συμβάσεις για συμπερίληψη – πέραν του κόστους συντήρησης – και του κόστους αναβάθμισης των λογισμικών/εφαρμογών, όπως στην προκειμένη περίπτωση, το Τμήμα δεν ενδείκνυται να κατηγοριοποιεί τις αναβαθμίσεις σαν μελλοντικές επεκτάσεις με επιπρόσθετο κόστος, ούτε και να τις συμπεριλαμβάνει σε νέους διαγωνισμούς, εφόσον ο χειρισμός της αναβάθμισης μιας υφιστάμενης εφαρμογής από το Τμήμα ως νέας απαίτησης, επιφέρει επιπλέον κόστος για το δημόσιο.

Σύσταση: Ο όλος χειρισμός εκ μέρους του Τμήματος συνιστούσε σαφή παραβίαση των νόμιμων διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων έργων, εφόσον συγκαλυμμένα κάτω από το πρόσχημα της ανάθεσης της πρώτης Φάσης, ανατέθηκαν απευθείας άλλες τρεις φάσεις. Η περίπτωση καταγράφεται ως αποτυχία του Τμήματος να τηρήσει τη νομιμότητα και τις γενικές αρχές διοικητικού δικαίου.

- (ii) **Διαγωνισμός 2011/011/A/A για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Εξαγωγών για το Τμήμα Τελωνείων.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2011, το κυρίως σύστημα μηχανογράφησης του Τμήματος Τελωνείων αποτελείται από διάφορα επιμέρους συστήματα τα οποία επικοινωνούν μεταξύ τους. Στα συστήματα αυτά δεν περιλαμβάνεται το Εθνικό Σύστημα Εξαγωγών, το οποίο, με βάση τον Κανονισμό 648/05 της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έπρεπε να είχε τεθεί σε εφαρμογή από την 1.7.2009, ενώ είχε παρέλθει από τις 31.12.2010 και η μεταβατική περίοδος εφαρμογής του.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός για την ανάπτυξη του πιο πάνω συστήματος – αντί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, όπως είχε αρχικά αιτηθεί το Τμήμα. Τον Φεβρουάριο 2013, ο σχετικός διαγωνισμός κατακυρώθηκε τελικά σε διαφορετικό οικονομικό φορέα από τον υφιστάμενο Ανάδοχο, έναντι του ποσού των €231.608, που αντιστοιχεί στο 27,9% του ποσού της εκτίμησης δαπάνης. Όπως πληροφορηθήκαμε, το Σύστημα Εξαγωγών έχει εφαρμοστεί πλήρως και λειτουργεί ικανοποιητικά από την 1.1.2014.

Όπως διαπιστώθηκε από τα πιο πάνω, στην πράξη, η τιμή που ανατέθηκε η σύμβαση ήταν σημαντικά χαμηλότερη από την εκτίμηση δαπάνης, λόγω του ανταγωνισμού που αναπτύχθηκε στα πλαίσια του ανοικτού διαγωνισμού. Ενόψει των πιο πάνω, επαναλάβαμε την εισήγηση μας όπως καταβάλλεται μεγαλύτερη προσπάθεια για να προκηρύσσονται ανοικτοί διαγωνισμοί και στις περιπτώσεις ανάπτυξης υποσυστημάτων, αντί να επιλέγεται – αβασάνιστα – η εύκολη λύση της απευθείας ανάθεσης – κατόπιν διαπραγμάτευσης – στον Ανάδοχο του αρχικού συστήματος, σε τιμές πολύ ψηλότερες.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας έχει θέσει υπό στενή παρακολούθηση το Τμήμα και τις κατ' επανάληψη ενέργειες ή/και παραλείψεις του για απευθείας αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων. Δεδομένου ότι η επανάληψη λαθών αυξάνει σημαντικά το ενδεχόμενο ύπαρξης σκοπιμότητας, ενδεχομένως σύντομα να καταστεί αναγκαία η αναζήτηση ευθυνών.

Σύμβαση C.2008/87 για υπηρεσίες συντήρησης της εφαρμογής του συστήματος ΘΗΣΕΑΣ. Η σύμβαση C.2008/87 αφορούσε την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και υποστήριξης για τα συστήματα Import, Accounting, Bonded Warehouse και Risk Analysis, μέχρι τις 31.10.2013. Στην εν λόγω σύμβαση είχαν συμπεριληφθεί και τα συστήματα Taric/Tariff και Quota τα οποία είχαν αναπτυχθεί στα πλαίσια της σύμβασης C.2009/29, από τις 7.10.2010 μέχρι τις 31.10.2013.

Το Τμήμα παρέλειψε να ανανεώσει τη σύμβαση, ωστόσο ο Ανάδοχος συνέχιζε – όπως διαβεβαίωσε το Τμήμα – να παρέχει υπηρεσίες συντήρησης για τα συστήματα Import, Accounting, Bonded Warehouse και Risk Analysis από την 1.11.2013 μέχρι την 31.5.2014 και για τα συστήματα Taric/Tariff και Quota από την 1.11.2013 μέχρι τις 6.12.2013, με συνολικό κόστος €200.538. Το Τμήμα, αντί να ακολουθήσει τις νενομισμένες διαδικασίες για την πληρωμή του κόστους παροχής των πιο πάνω υπηρεσιών, το συμπεριέλαβε σε νέο Διαγωνισμό (ΤΥΠ2014/010/Δ/Α), ο οποίος αφορούσε την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και υποστήριξης για τα μηχανογραφημένα συστήματα ΘΗΣΕΑΣ του

Τμήματος Τελωνείων για περίοδο μέχρι πέντε χρόνια. Η εισήγηση για ανάθεση (αναδρομικά) των υπηρεσιών συντήρησης στα συστήματα ΘΗΣΕΑΣ, για την περίοδο που δεν υπήρχε σε ισχύ συμβόλαιο συντήρησης, και η πληρωμή του κόστους των €200.538 υποβλήθηκε – για έγκριση – στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών. Κατά την εξέταση του θέματος, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η έγκριση του συγκεκριμένου ποσού δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Προσφορών, εφόσον οι εν λόγω υπηρεσίες είχαν ήδη παρασχεθεί. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο δεν εξέτασε το εν λόγω θέμα. Ως εκ τούτου, το Τμήμα υπέβαλε αίτημα στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, για εξέταση/αξιολόγηση της λογικότητας του ποσού και υποβολής εισήγησης στον Διευθυντή του Τμήματος, για την εξόφληση του.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι η διαδικασία ανανέωσης του συμβολαίου συντήρησης ήταν πολύπλοκη καθώς στο συμβόλαιο C.2012/48 υπήρχε ασάφεια κατά πόσον υπήρχαν χρεώσεις ή μη κατά τους μήνες της εγγύησης από 1/11/2013 μέχρι 12/6/2014 για το λογισμικό των συστημάτων ΘΗΣΕΑΣ που διαφοροποιήθηκε.

- (iii) **Διαγωνισμός ΤΥΠ2014/017/Δ/Α για επέκταση (Υλοποίηση της Φάσης II) του Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων.** Τον Αύγουστο 2009 προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός με αρ. 2009/68/Α/Α, με αντικείμενο την προμήθεια και υποστήριξη/συντήρηση ολοκληρωμένου Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών (ΓΣΠ) για το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ). Στις πρόνοιες του διαγωνισμού περιλαμβανόταν η υλοποίηση μόνο της Φάσης I του ΓΣΠ, ενώ γινόταν αναφορά και για τις Φάσεις II και III που θα ακολουθούσαν.

Η κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε στις 15.12.2010 έναντι του ποσού των €701.566.

Ακολούθως, τον Απρίλιο 2012, ζητήθηκε προσφορά – με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης – από τον Ανάδοχο της Φάσης I, για υλοποίηση του Συστήματος Γεωτρήσεων (το οποίο υπό κανονικές συνθήκες θα υλοποιείτο στη Φάση II). Η σύμβαση υπογράφηκε τον Ιούνιο 2012, έναντι του ποσού των €49.900 και περιλάμβανε 5 δικτυακές άδειες χρήσης του υποσυστήματος διαχείρισης/αδειοδότησης Γεωτρήσεων.

Τον Μάιο 2012, ζητήθηκε νέα προσφορά – με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης – από τον υφιστάμενο Ανάδοχο, για επέκταση χρήσης της Κεντρικής Βάσης Δεδομένων του ΤΑΥ. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε τον Ιούλιο 2012, έναντι του ποσού των €48.900 και περιλάμβανε 13 δικτυακές άδειες χρήσης του λογισμικού. Στη συνέχεια, τον Απρίλιο 2014, υποβλήθηκε πρόταση προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, για έγκριση ζήτησης προσφοράς με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης από την πιο πάνω εταιρεία, για την υλοποίηση της Φάσης II.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι επεκτάσεις που ζητήθηκαν μετά τη Φάση I υλοποίησης του έργου ΓΣΠ, όπως νέα υποσυστήματα και πρόσθετες άδειες χρήσης υφιστάμενων υποσυστημάτων, θα μπορούσαν να είχαν περιληφθεί στον αρχικό διαγωνισμό, ως μελλοντικές/προαιρετικές απαιτήσεις, ώστε να εξασφαλιζόνταν ανταγωνιστικές τιμές για την υλοποίηση και των τριών Φάσεων του ΓΣΠ. Με τη συμπερίληψη επίσης των αναγκαίων προνοιών στα έγγραφα της Φάσης I, θα ήταν δυνατή η προαιρετική υλοποίηση των Φάσεων II και III, εφόσον κάτι τέτοιο αποφαιζόταν στη συνέχεια από την Αναθέτουσα Αρχή. Με τον τρόπο αυτό, το κόστος υλοποίησης ολόκληρου του έργου (Φάσεις I, II και III) θα ήταν προϊόν ανταγωνισμού, προς όφελος του δημοσίου, ενώ με τη διαδικασία που ακολούθησε το Τμήμα, μόνο οι τιμές της σύμβασης υλοποίησης της Φάσης I ήταν προϊόν ανταγωνισμού.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Ιούνιο 2014, ότι δεν ήταν δυνατό να καθοριστούν επακριβώς οι ανάγκες για την υλοποίηση της Φάσης II και III κατά την προκήρυξη του

διαγωνισμού για τη Φάση Ι. Συμφώνησε ωστόσο με τις εισηγήσεις μας για συμπερίληψη στα έγγραφα μελλοντικών διαγωνισμών, των νέων υποσυστημάτων καθώς και των πρόσθετων αδειών χρήσης, ως μελλοντικών απαιτήσεων, όπως επίσης και ενός αντιπροσωπευτικού αριθμού ανθρωπομερών για την υλοποίηση ολόκληρου του έργου, ώστε να εξασφαλίζονται ανταγωνιστικές τιμές για το μεγαλύτερο – κατά το δυνατό – μέρος του έργου.

(β) Σύμβαση C.2012/29 – Κυβερνητική Διαδικτυακή Δίοδος Ασφαλείας (Αριάδνη). Σκοπός του έργου είναι η αξιοποίηση των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων και της Κυβερνητικής Πύλης Διαδικτύου, ώστε η κυβέρνηση να παρουσιάζεται στο κοινό ως μια ενιαία οντότητα, η οποία παρέχει υψηλής ποιότητας ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις με ασφαλή τρόπο, από ένα κεντρικό σημείο. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε τον Μάιο 2012 για το ποσό των €4.252.914 το οποίο περιλαμβάνει την ανάπτυξη του συστήματος και πιλοτική λειτουργία (6 μήνες). Στη σύμβαση προβλέπονται και προαιρετικές υπηρεσίες συντήρησης του συστήματος για 4 έτη (€1.608.578), συντήρησης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών για 5 έτη (€165.769) και λειτουργικής υποστήριξης για 3 έτη (€630.000).

Η συμβατική περίοδος υλοποίησης του έργου καθορίστηκε στους 18 μήνες (12 μήνες για την ανάπτυξη και 6 μήνες για την πιλοτική λειτουργία του, δηλαδή από τις 18.6.2012 μέχρι τις 17.12.2013). Τον Ιούλιο του 2013, εγκρίθηκε – κατόπιν εισήγησης του Τμήματος – από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) παράταση χρόνου 5 μηνών. Στη συνέχεια, κατόπιν νέας εισήγησης του Τμήματος, εγκρίθηκε τον Μάιο 2014 από την ΚΕΑΑ, περαιτέρω παράταση χρόνου 6 μηνών, χωρίς οικονομικές απαιτήσεις. Ως αποτέλεσμα, το έργο παρουσιάζει συνολική καθυστέρηση 11 μηνών, εξ υπαιτιότητας του Τμήματος.

Κατά την εξέταση του αιτήματος από την ΚΕΑΑ, το Τμήμα ανέφερε ότι οι πιο πάνω καθυστερήσεις παρουσιάστηκαν εξαιτίας του Τμήματος και οφείλονταν αφενός σε αναπροσαρμογές στην οργανωτική δομή του, λόγω των αφυπηρετήσεων, με αποτέλεσμα τα μέλη της ομάδας του έργου, όπως και άλλων έργων, να επιβαρυνθούν με επιπλέον καθήκοντα και, αφετέρου στην απουσία μελών της ομάδας έργου για εκπαίδευση. Επίσης, μέρος της καθυστέρησης οφειλόταν στην αδυναμία των εμπλεκόμενων Τμημάτων/χρηστών να εκπληρώσουν εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων τις υποχρεώσεις τους, που είχαν σχέση με την υλοποίηση του έργου.

Επιπλέον, ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι στους βασικούς λόγους καθυστέρησης περιλαμβανόταν και το γεγονός ότι δεν είχαν ολοκληρωθεί έγκαιρα όλες οι διαδικτυακές υπηρεσίες (web services) καθώς και οι αλλαγές που έπρεπε να γίνουν στα συνδεδεμένα πληροφοριακά συστήματα (Back-end συστήματα) των Κυβερνητικών Οργανισμών που εμπλέκονται στο έργο.

(γ) Αιτήματα αντικατάστασης των μελών Ομάδας Έργου από τους Αναδόχους – Μη ικανοποιητικός έλεγχος από το ΤΥΠ των στοιχείων που υποβάλλονται από τους Αναδόχους.

(i) Συμβάσεις C2014/10 και C2012/29. Στα πλαίσια εξέτασης από την ΚΕΑΑ των αιτημάτων αντικατάστασης μελών των Ομάδων Έργου για τις συμβάσεις C.2014/10 και C.2012/29, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στο Τμήμα όπως ζητήσει από τους Αναδόχους να υποβάλουν αντίγραφα των πτυχίων καθώς και τις βεβαιώσεις πείρας από τους εργοδότες των προτεινομένων ατόμων, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο ανταποκρίνονται στα στοιχεία που περιλήφθηκαν από τους Αναδόχους στα βιογραφικά σημειώματα που είχαν υποβληθεί. Το Τμήμα είχε δηλώσει ότι η – μέχρι τότε – πρακτική που ακολουθούσε κατά την εξέταση/έγκριση αιτημάτων αντικατάστασης των μελών της ομάδας έργου των συμβάσεων, ήταν απλά η εξέταση των στοιχείων των βιογραφικών σημειωμάτων όπως είχαν υποβληθεί από τον Ανάδοχο, και η σύγκριση τους με τις ελάχιστες απαιτήσεις όπως καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Από τον έλεγχο των στοιχείων/εγγράφων/βεβαιώσεων που υποβλήθηκαν από το Τμήμα, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε σε ορισμένες περιπτώσεις, ότι τα πιο πάνω δεν συμφωνούσαν με τα στοιχεία που είχαν περιληφθεί στα βιογραφικά σημειώματα που είχε υποβάλει προηγουμένως ο Ανάδοχος προς το Τμήμα.

- (ii) **Σύμβαση αρ. C.2012/16 για τη δημιουργία Κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης και Υποστήριξης Δικτύων και Συστημάτων (Help Desk System).** Η σύμβαση υπογράφηκε στις 19.3.2012 έναντι €2.270.974 + ΦΠΑ και προνοεί – μεταξύ άλλων – την ανάπτυξη και εγκατάσταση του συστήματος εντός 6 μηνών από την ημερομηνία έναρξης εκτέλεσης της σύμβασης.

Ο Ανάδοχος υπέβαλε στις 8.5.2012 αίτημα αλλαγής για 8 από τα 11 στελέχη της ομάδας έργου, μεταξύ των οποίων και των 3 από τα 4 βασικά στελέχη, με το δικαιολογητικό ότι ορισμένα άτομα από τις εταιρείες που τον στηρίζουν και είχαν προταθεί στην ομάδα του έργου με την προσφορά, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που παρήλθε μέχρι την ανάθεση της σύμβασης, δεν εργοδοτούνταν πλέον στις εν λόγω εταιρείες ή είχαν αναλάβει άλλα καθήκοντα σε συνδεδεμένες εταιρείες.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας των προσόντων/πείρας και του καθεστώτος εργοδότησης των ατόμων που προτάθηκαν ως αντικαταστάτες, με βάση τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από το ΤΥΠ στην ΚΕΑΑ, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Οι 4 από τους 8 αντικαταστάτες διέθεταν λιγότερα χρόνια – μεταπτυχιακής – πείρας.
- Οι 2 από τους 8 αντικαταστάτες δεν κατείχαν γνώση της Ελληνικής γλώσσας, απαίτηση η οποία περιλαμβανόταν στην προκήρυξη του διαγωνισμού που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι 2 από τους 8 αντικαταστάτες δεν εργοδοτούνταν από τον Ανάδοχο ή τις εταιρείες που τον στηρίζουν.
- Τα χρόνια πείρας που δηλώθηκαν για 2 από τα προτεινόμενα άτομα δεν συμφωνούσαν με τα στοιχεία που παρατέθηκαν στο βιογραφικό τους, όπως αυτό υποβλήθηκε από τον Ανάδοχο.

Από περαιτέρω διερεύνηση της Υπηρεσίας μας, διαπιστώθηκε ότι στους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού, περιλαμβανόταν πρόνοια ότι, σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους της ομάδας έργου, ο αντικατάστασης θα έπρεπε να κατέχει τουλάχιστον ισότιμα προσόντα και πείρα και, όπου ο Ανάδοχος δεν ήταν σε θέση να εξεύρει αντικαταστάτη με ισότιμα προσόντα ή/και πείρα, τότε η Αναθέτουσα Αρχή είχε το δικαίωμα, είτε να τερματίσει τη σύμβαση, εάν ετίθετο σε κίνδυνο η δέουσα εκτέλεση της, είτε να αποδεχθεί την αντικατάσταση, νοουμένου ότι θα ακολουθούσε τροποποίηση της σύμβασης και ανάλογη μείωση της αξίας της.

Ενόψει των πιο πάνω, που τέθηκαν ενώπιον της ΚΕΑΑ από την Υπηρεσία μας κατά την εξέταση του θέματος, αποφασίστηκε ομόφωνα η αποκοπή ποσού ύψους €80.000, από το ποσό της σύμβασης.

Λαμβάνοντας υπόψη αφενός ότι το έργο προχωρούσε με τα άτομα που είχαν προταθεί ως αντικαταστάτες, προτού δοθεί η έγκριση της ΚΕΑΑ και, αφετέρου ότι το αίτημα της πιο πάνω αλλαγής είχε εξεταστεί και εγκριθεί διαδοχικά από τους αρμόδιους λειτουργούς (διευθυντή έργου/συντονιστή), την Τεχνική Καθοδηγητική Επιτροπή, το Συμβούλιο Έργου και την ΤΕΑΑ, χωρίς να εντοπιστούν οι πιο πάνω ουσιώδεις αποκλίσεις, αρκετές από τις οποίες θα μπορούσαν εύκολα να εντοπιστούν από απλή μελέτη των στοιχείων που είχε υποβάλει ο Ανάδοχος, εκφράσαμε την άποψη ότι, παρ' όλα τα εσωτερικά – εντός του ΤΥΠ – στάδια/όργανα που προνοούνται για την εξέταση/έγκριση των αλλαγών, το όλο σύστημα του Τμήματος παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και χρήζει ουσιαστικής βελτίωσης.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι η καθυστέρηση (3 μήνες) στην προώθηση του αιτήματος στην ΤΕΑΑ, σε ένα έργο Πληροφορικής για το οποίο η ανάπτυξη/εγκατάσταση του συστήματος προβλεπόταν να γίνει εντός 6 μηνών, ήταν αδικαιολόγητη, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι στο μεταξύ ο Ανάδοχος χρησιμοποιούσε τα άτομα που είχε προτείνει. Ως εκ τούτου, προκύπτουν ερωτηματικά ως προς την ποιότητα του έργου, εφόσον – στην ουσία – μεγάλο μέρος του εκτελέστηκε από άτομα που δεν πληρούσαν τους όρους της σύμβασης.

Τέλος, επισημάναμε ότι ο μη εντοπισμός/παρουσίαση – από το Τμήμα – των πραγματικών δεδομένων της αλλαγής στην ΚΕΑΑ, ενδεχομένως να οδηγούσε σε έγκριση της, χωρίς αποκοπές.

Ο Ανάδοχος δεν αποδέχθηκε την πιο πάνω απόφαση και, η ΚΕΑΑ λαμβάνοντας υπόψη τις αδυναμίες στον χειρισμό του θέματος από το ΤΥΠ, αποφάσισε τον Απρίλιο 2013, την αποκοπή ποσού €25.000 από το ποσό της σύμβασης, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού.

Ενόψει των πιο πάνω, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε τον Ιούλιο 2014, ότι θα κυκλοφορήσει προς τους αρμόδιους λειτουργούς, εσωτερικό σημείωμα, με το οποίο θα καθορίζεται η διαδικασία, με βάση την οποία θα ζητείται από τους Αναδόχους η τεκμηρίωση των στοιχείων των βιογραφικών σημειωμάτων του προσωπικού, όσον αφορά τα προσόντα και την πείρα, με την κατάθεση αντιγράφων των πτυχίων και των βεβαιώσεων πείρας από τους εργοδότες, για το προσωπικό που προτείνουν στην ομάδα έργου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι έχει εκδώσει οδηγίες προς το προσωπικό με τις οποίες καθορίζεται νέα διαδικασία για αξιολόγηση της ισοδυναμίας των αντικαταστατών και θα γίνεται εισήγηση για αποκοπή ποσού, στα σημεία που υστερεί ο αντικαταστάτης.

(δ) Διαγωνισμός ΥΕ/ΤΚΧ/08/2014/Δ – Αγορά, εγκατάσταση και συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού για το Σύστημα Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ) του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Το συνολικό ποσό της προσφοράς (με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης), όπως υποβλήθηκε αρχικά, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, ήταν €1.594.495. Μετά την πρώτη διαπραγμάτευση, το πιο πάνω ποσό μειώθηκε σε €1.464.735. Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, για επαναδιαπραγμάτευση με τον οικονομικό φορέα με σκοπό την περαιτέρω μείωση του πιο πάνω ποσού, το οποίο η Υπηρεσία μας εκτιμούσε ότι ήταν ψηλό, το συνολικό ποσό μειώθηκε σε €1.382.535, δηλαδή επιτεύχθηκε περαιτέρω μείωση ύψους €82.200 (6%).

(ε) Διαγωνισμός ΤΥΠ2014/017/Δ/Α για επέκταση (Υλοποίηση της Φάσης II) του Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Το συνολικό ποσό της προσφοράς (με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης), όπως υποβλήθηκε αρχικά, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού ήταν €307.900, ενώ η εκτίμηση δαπάνης ήταν €279.000. Μετά την πρώτη διαπραγμάτευση, το συνολικό ποσό της προσφοράς μειώθηκε στις €277.965. Η Υπηρεσία μας, κατά την έγκριση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, είχε εισηγηθεί τη μείωση του ημερήσιου κόστους των ατόμων της ομάδας έργου, με βάση το οποίο υπολογίστηκε αρχικά η εκτίμηση δαπάνης. Η εταιρεία ωστόσο προχώρησε στη μείωση των απαιτούμενων ανθρωποημερών, ώστε το συνολικό ποσό της προσφοράς της να είναι στα πλαίσια της εκτίμησης δαπάνης, ενώ το κόστος ανά ανθρωποημέρα μειώθηκε ελάχιστα. Σε συνεδρία του το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών, αφού μελέτησε τη σχετική Έκθεση Αξιολόγησης, αποφάσισε όπως η αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης προχωρήσει σε επαναδιαπραγμάτευση με την εταιρεία, με σκοπό την περαιτέρω μείωση του συνολικού κόστους της προσφοράς. Η διαπραγμάτευση με την εταιρεία είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του συνολικού ποσού της προσφοράς στις €253.713.

Δηλαδή, επιτεύχθηκε μείωση από το αρχικό ποσό ύψους €54.187, το οποίο αντιστοιχεί σε 17,7%.

(στ) Διαγωνισμός ΤΥΠ2014/013/Δ/Α – Επέκταση ή/και Τροποποίηση του Συστήματος «e-filing» και για τις Υπηρεσίες Από-Υλοποίησης των Φακέλων Εταιρειών του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη. Το συνολικό ποσό της προσφοράς (με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης), όπως υποβλήθηκε αρχικά, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, ήταν €1.570.570. Μετά την πρώτη διαπραγμάτευση, το πιο πάνω ποσό μειώθηκε σε €1.273.714. Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, για επαναδιαπραγμάτευση με τον οικονομικό φορέα με σκοπό την περαιτέρω μείωση του πιο πάνω ποσού, το οποίο η Υπηρεσία μας εκτιμούσε ότι ήταν ψηλό, το συνολικό ποσό μειώθηκε σε €1.180.930, δηλαδή επιτεύχθηκε περαιτέρω μείωση ύψους €92.811 (7,3%).

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι η εταιρεία έδωσε τις νέες εκπτώσεις μετά που η επιτροπή αξιολόγησης της υπέδειξε ότι σε άλλο διαγωνισμό, άλλου Υπουργείου, για παρόμοια / ίδια εργασία, είχε δώσει χαμηλότερες τιμές.

(ζ) Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ). Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1997 – 1998 και κάλυπτε το Υπουργείο Οικονομικών και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), ενώ η μετά-πιλοτική εφαρμογή του υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 σε άλλες τρεις Υπηρεσίες. Ακολούθως, το 2004, το ΣΑΓ επεκτάθηκε σε 5 επιπρόσθετες Υπηρεσίες.

Τον Ιούνιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ), αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού αρ. 2010/50/Δ/Α, που αφορούσε την αγορά λογισμικών προϊόντων Filenet, για την κάλυψη μέρους της επέκτασης του ΣΑΓ στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία, έναντι €4,5 εκ.

Κατά την εξέταση του θέματος, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, πριν τη λήψη απόφασης, το θέμα θα έπρεπε να τύχει περαιτέρω διερεύνησης από το ΤΥΠ, στα πλαίσια της οποίας να εξετάζονταν/αξιολογούνταν και άλλες, εναλλακτικές επιλογές συστημάτων – που ενδεχομένως να προσφέρονταν – ώστε να επιλεγεί η συμφερότερη λύση για το δημόσιο, λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο κόστος που απαιτούσε η επέκταση του συστήματος, με την απευθείας αγορά των λογισμικών προϊόντων Filenet, σε τιμές που δεν θα ήταν προϊόν ανταγωνισμού.

Το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΣΜ) αποφάσισε τον Ιούνιο 2013, υιοθετώντας τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, όπως γίνει έρευνα αγοράς, για να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχουν και άλλα συστήματα τα οποία ικανοποιούν τις ανάγκες του δημοσίου, ώστε, κατόπιν αξιολόγησης και σύγκρισης τους με το ΣΑΓ, να διαπιστωθεί κατά πόσο είναι οικονομικά συμφέρουσα η επέκταση του υφιστάμενου συστήματος.

Απαντώντας στις παρατηρήσεις μας εκ μέρους του Υπουργού Οικονομικών, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2013, ότι είχαν επιτευχθεί σημαντικές μειώσεις στο απαιτούμενο κόστος, λόγω του ανασχεδιασμού στην αρχιτεκτονική του συστήματος και τη δημιουργία «Υπολογιστικού Νέφους», δηλαδή με τη χρήση κοινού εξοπλισμού για φιλοξενία του ΣΑΓ αρκετών Τμημάτων της Δημόσιας Υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, το κόστος για ολοκλήρωση της επέκτασης εκτιμάτο στα €3.895.474.

Μας πληροφόρησε τέλος ότι αποφασίστηκε όπως ανατεθεί σε ιδιώτες συμβούλους, μέσω ανοικτού διαγωνισμού, η εκπόνηση τεchnοοικονομικής μελέτης για να διαπιστωθεί κατά πόσο η επέκταση του υφιστάμενου ΣΑΓ ήταν οικονομικά συμφέρουσα. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί η σχετική μελέτη, γιατί ο σχετικός διαγωνισμός είχε ακυρωθεί 2 φορές και είναι σε εξέλιξη νέος διαγωνισμός για την ανάθεση της μελέτης.

Ενόψει των πιο πάνω, δεν προχώρησε περαιτέρω η επέκταση του συστήματος. Επιπρόσθετα, εκφράσαμε την άποψη ότι – μέχρι την ολοκλήρωση της μελέτης – δεν ενδείκνυται η παραχώρηση του σε ημικρατικούς ή/και άλλους Οργανισμούς (όπως το Ινστιτούτο Κύπρου), που είχαν αιτηθεί να τους παραχωρηθεί το ΣΑΓ, ή/και είχε εγκριθεί από το Υπουργείο Οικονομικών η παραχώρηση του.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι αναμένεται μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2014 να υπογραφεί το σχετικό συμβόλαιο για την υλοποίηση της μελέτης.

(η) Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2009, η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης ήταν στις 3.1.2007, η διάρκεια υλοποίησης της 12 μήνες, ενώ το συνολικό ποσό της ανήρχετο σε £11.324.930 (€19.349.792), περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και συντήρησης για 4 έτη. Η εν λόγω σύμβαση προέβλεπε την εγκατάσταση του συστήματος στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας (ΓΝΛ) και στο Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου.

Τον Νοέμβριο 2007, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε παράταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (μέχρι τον Ιανουάριο 2009). Δύο μήνες μετά, δηλαδή τον Ιανουάριο 2008, το ΣΠΥΟ αποφάσισε την απευθείας ανάθεση στον Ανάδοχο επιπρόσθετων υπηρεσιών αξίας €2.720.199, με επιπλέον κόστος συντήρησης – για 4 έτη – να ανέρχεται σε €795.896.

Τον Δεκέμβριο 2008, η ΚΕΑΑ ενέκρινε περαιτέρω παράταση της διάρκειας εκτέλεσης του έργου κατά 6 μήνες (μέχρι τον Ιούλιο 2009), με επιπρόσθετη δαπάνη ύψους €738.085 για υποστηρικτικές υπηρεσίες. Ως επακόλουθο της εγκριθείσας παράτασης στη διάρκεια υλοποίησης του έργου, παρατάθηκε και η σύμβαση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών διεύθυνσης του έργου για 6 μήνες, με κόστος €90.000.

Τον Αύγουστο 2009, το ΣΠΥΟ αποφάσισε την απ' ευθείας ανάθεση στον Ανάδοχο επιπρόσθετων υπηρεσιών αξίας €2.768.693, με το επιπλέον κόστος συντήρησης – για 4 έτη – να ανέρχεται σε €841.660.

Κατόπιν διαπραγμάτευσης, ανατέθηκε στον υφιστάμενο Ανάδοχο η σύμβαση συντήρησης για ακόμη 4 έτη, έναντι του συνολικού ποσού των €4.211.152.

Επίσης, κατόπιν διαπραγμάτευσης, ανατέθηκε στον υφιστάμενο Ανάδοχο τον Ιούνιο 2013 η σύμβαση λειτουργικής υποστήριξης για ένα έτος, μέχρι τον Ιούνιο 2014, έναντι του ποσού των €152.400.

Τον Ιούνιο 2014, το Υπουργείο προσέφυγε στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για την αγορά Υπηρεσιών Λειτουργικής Υποστήριξης και Υπηρεσιών Υποστήριξης εκτός ωρών εργασίας και ειδικευμένων υπηρεσιών Διαχειριστή Βάσης Δεδομένων για ακόμη ένα έτος. Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, η συνολική τιμή για τις πιο πάνω υπηρεσίες, μειώθηκε από τις €234.050 σε €104.376. Η κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε τον Σεπτέμβριο 2014.

Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρούμε τα ακόλουθα:

- (i) Το αρχικό ποσό της σύμβασης ύψους €19,3εκ. αυξήθηκε, κατόπιν απευθείας αναθέσεων, κατά €12,2εκ. περίπου μέχρι σήμερα.
- (ii) Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2013 ότι την υποστήριξη του συστήματος θα αναλάμβαναν, το δεύτερο τρίμηνο του 2014, οι λειτουργοί της Μονάδας Πληροφορικής που είχαν αποσπασθεί από το ΤΥΠ στο Υπουργείο Υγείας. Ωστόσο, ενώ από το 2009 είχαν αποσπασθεί λειτουργοί του ΤΥΠ στο Υπουργείο Υγείας, στα πλαίσια της υποστήριξης που παρείχε το ΤΥΠ σε άλλα Υπουργεία, οι οποίοι σήμερα ανέρχονται σε 29 άτομα, τα οποία έχουν εκπαιδευτεί με επιπρόσθετο κόστος, η ανάγκη αγοράς υπηρεσιών υποστήριξης εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι σήμερα, έναντι ενός σημαντικού κόστους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι οι Λειτουργοί Πληροφορικής στο ΓΝΛ ανέλαβαν κάποιες από τις εργασίες της Λειτουργικής Υποστήριξης.

(θ) Στενοτύπωση των πρακτικών των Δικαστηρίων – Διαγωνισμός για την αγορά υπηρεσιών στενοτύπωσης για κάλυψη των αναγκών των Δικαστηρίων για 10 χρόνια με δικαίωμα αγοράς του συστήματος. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Αύγουστο 2006 – κατόπιν Πρότασης του Υπουργείου Οικονομικών – να εγκρίνει την αγορά υπηρεσιών στενοτύπωσης των πρακτικών των Δικαστηρίων για 10 χρόνια, με δικαίωμα αγοράς του συστήματος εντός του πιο πάνω διαστήματος, με την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού. Αποφασίστηκε επίσης η εκπαίδευση των στενογράφων των Δικαστηρίων – στην περίπτωση αγοράς του συστήματος – που θα το χρησιμοποιούσε. Τον Δεκέμβριο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα Απόφαση του, ενέκρινε την αγορά υπηρεσιών στενοτύπωσης των πρακτικών των Δικαστηρίων, από 25 στενοτυπιστές, με ανοικτό διαγωνισμό. Η χρονική διάρκεια της σύμβασης θα ήταν 10 χρόνια, με δικαίωμα προαίρεσης του δημοσίου για αγορά του συστήματος. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στα €15.377.400 για τις υπηρεσίες στενοτύπωσης και €5.171.936 για την αγορά του συστήματος (εάν τελικά εξασκείτο το δικαίωμα προαίρεσης).

Τον Δεκέμβριο 2010 προκηρύχθηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) ανοικτός διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε τον Φεβρουάριο 2011, λόγω των περιοριστικών όρων/απαιτήσεων – όπως αναφέρεται στην Έκθεσή μας για το 2010 – που επέτρεπαν τη συμμετοχή στον διαγωνισμό ενός μόνο οικονομικού φορέα (του υφιστάμενου Αναδόχου, που παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες με απευθείας αναθέσεις συμβάσεων μικρής διάρκειας, που συνιστούσαν κατάτμηση και, ως εκ τούτου, παραβίαζαν τη νομοθεσία), ο οποίος αφενός είχε αναπτύξει ήδη σύστημα στενοτύπωσης στα Ελληνικά και, αφετέρου είχε εκπαιδευμένους στη χρήση του στενοτυπιστές, όπως προνοούσαν οι όροι του διαγωνισμού. Ως προσωρινή λύση, συμφωνήθηκε να προκηρυχθεί διαγωνισμός με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, για ανάθεση της σύμβασης για χρονικό διάστημα 2+1 ετών, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία ανάθεσης της 10-ετούς σύμβασης μέσω ανοικτού διαγωνισμού, που θα προκηρυσσόταν παράλληλα με τον πρώτο διαγωνισμό, και θα επέτρεπε την ανάπτυξη του συστήματος και την εκπαίδευση των στενοτυπιστών από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς (απαιτούνταν 2½ χρόνια περίπου). Με τον τρόπο αυτό, θα επιτυγχάνονταν χαμηλότερες τιμές από τις τιμές των μικρής διάρκειας συμβάσεων, που ανήρχοντο σε €117 την ώρα. Η σύμβαση των 2+1 χρόνων ανατέθηκε το 2012 με τιμές €105-€107 την ώρα, γεγονός που επιβεβαίωσε τα περιθώρια μείωσης του κόστους που υπάρχουν.

Στο μεταξύ, και επειδή η προκήρυξη του ανοικτού διαγωνισμού καθυστέρουσε, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Ιανουάριο 2012 από τον Διευθυντή του ΤΥΠ, όπως προχωρήσει αμέσως στην προκήρυξη του εν λόγω διαγωνισμού, ο οποίος αναμενόταν ότι θα επέφερε ακόμα μεγαλύτερη μείωση του κόστους στενοτύπωσης, λόγω του ανταγωνισμού που αναμενόταν να αναπτυχθεί και της μεγαλύτερης διάρκειας της σύμβασης.

Ωστόσο, μια σειρά ενεργειών του ΤΥΠ προκάλεσε περαιτέρω καθυστέρηση στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα, υπέβαλε τον Απρίλιο 2013 αίτημα στο Υπουργείο Οικονομικών, για έγκριση πιστώσεων συνολικού ύψους €12εκ. για σκοπούς υλοποίησης του έργου, χωρίς να επεξηγήσει ότι με την υφιστάμενη ρύθμιση, απαιτείτο η διάθεση μεγαλύτερου ύψους πιστώσεων για την αγορά υπηρεσιών ανάλογου αριθμού στενοτυπιστών και, ως εκ τούτου, θα σημειωνόταν – με την προτεινόμενη λύση – σημαντική εξοικονόμηση. Ως αποτέλεσμα, το Υπουργείο Οικονομικών απέρριψε το αίτημα. Κατόπιν διευκρινίσεων που δόθηκαν από την Υπηρεσία μας, το αίτημα εγκρίθηκε τελικά τον Νοέμβριο 2013, προκαλώντας ωστόσο αρκετή καθυστέρηση στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τελικά τον Ιούλιο 2014. Τον Σεπτέμβριο 2014, εξαιτίας διαφωνίας του ΤΥΠ με εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για διεύρυνση της συμμετοχής στον διαγωνισμό, έγινε σύσκεψη στο γραφείο του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κατά την οποία αποφασίστηκε να υιοθετηθούν οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας σχετικά με ορισμένες πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, οι οποίες – όπως εκτιμούμε – θα διασφαλίσουν την ευρύτητα συμμετοχής.

(ι) Σύμβαση αρ. C.2012/16 για τη δημιουργία Κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης και Υποστήριξης Δικτύων και Συστημάτων (Help Desk System) – Αριθμός χρηστών που εξυπηρετείται από το Σύστημα. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι αντί του αριθμού των 16.200 χρηστών στους οποίους προβλεπόταν να γίνει εγκατάσταση του αναγκαίου λογισμικού στους προσωπικούς υπολογιστές τους για απευθείας εξυπηρέτηση (Help Desk agent), το λογισμικό είχε εγκατασταθεί μόλις σε 8.500 χρήστες, με αποτέλεσμα να χρήζει επανεξέτασης ο αριθμός των ατόμων (5) που απαιτείται – με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης – να διατηρεί επιτόπου ο Ανάδοχος για εξυπηρέτηση των χρηστών, έναντι σημαντικού κόστους για το δημόσιο. Σημειώνεται ότι σε αιφνιδιαστικούς ελέγχους της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν πάντοτε επιτόπου τα προβλεπόμενα 5 άτομα του Αναδόχου. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας είχε πληροφορήσει τον Νοέμβριο 2013 ότι, ο αναγκαίος επιτόπου αριθμός του Αναδόχου θα επαναξιολογείτο πριν την επόμενη παραγγελία (με τη συμπλήρωση του πρώτου χρόνου παροχής των υπηρεσιών). Ωστόσο, η παραγγελία τοποθετήθηκε για τον ίδιο αριθμό ατόμων, χωρίς να εξηγείται η ανάγκη τόσο μεγάλου αριθμού για να εξυπηρετεί μόλις το 52,5% των προβλεπόμενων χρηστών που θα εξυπηρετούσαν τα 5 άτομα του Αναδόχου. Τον Νοέμβριο 2014 ο Διευθυντής του Τμήματος, εξέφρασε την άποψη ότι ο αριθμός των 5 χειριστών σε σχέση με την αυξητική τάση των τηλεφωνημάτων που λαμβάνει το κέντρο, κρίνεται δικαιολογημένος.

(κ) Σύστημα μηχανογράφησης για την εξασφάλιση ολοκληρωμένης λύσης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας. Η υλοποίηση της σύμβασης μηχανογράφησης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας (ΤΕΝ) άρχισε τον Αύγουστο 2000, η διάρκεια της καθορίστηκε στους 27 μήνες και το κόστος ανήρχετο σε £2,7εκ. (€4,6εκ.). Από τον έλεγχο της σύμβασης, της οποίας την ευθύνη παρακολούθησης είχε το ΤΥΠ, διαπιστώθηκε ότι το σύστημα μηχανογράφησης το οποίο είχε γίνει επίσημα αποδεκτό από το ΤΥΠ τον Νοέμβριο 2005, δεν λειτουργούσε – από το αρχικό ακόμα στάδιο – σε πραγματικό περιβάλλον (όσον αφορά αρκετές από τις επιμέρους λειτουργίες που προβλέπονταν), με αποτέλεσμα το όλο έργο να μην εξυπηρετεί τον σκοπό του και να μην επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα βελτίωσης στην απόδοση του Τμήματος και στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Το ΤΥΠ απέδιδε τη μη ικανοποιητική λειτουργία του συστήματος στην αρνητική στάση του προσωπικού/χρηστών του ΤΕΝ, καθώς επίσης και σε λάθη του προηγούμενου μηχανογραφημένου συστήματος. Το ΤΕΝ ωστόσο, θεωρούσε ότι οι σοβαρές αδυναμίες που παρουσίαζε το σύστημα, οφείλονταν στο ότι ο Ανάδοχος δεν είχε εκπληρώσει πλήρως/ικανοποιητικά τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Το ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Αύγουστο 2011 ότι το σύστημα αξιοποιείτο σε μεγάλο βαθμό, με εξαίρεση κάποιες συγκεκριμένες πολύπλοκες διεργασίες του νηολογίου, οι οποίες δεν μπορούσαν να εκτελεστούν σε πραγματικό περιβάλλον, μέσω του συστήματος. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω διεργασίες καταχωρίζονταν στο σύστημα εκ των υστέρων, μετά την ολοκλήρωσή τους.

Το ΤΕΝ ωστόσο επισημαίνει ότι υπάρχουν σημαντικές αδυναμίες στο σύστημα, όπως:

- (i)** Στο βασικό υποσύστημα του νηολογίου, πολλές εγγραφές καταχωρίζονταν στο σύστημα εκ των υστέρων, με αποτέλεσμα αρκετές διαδικασίες να υλοποιούνται και ορισμένα πιστοποιητικά να εκδίδονται εκτός του συστήματος,
- (ii)** Οι υπολογισμοί για την επιβολή του φόρου χωρητικότητας των πλοίων – που γίνεται κατά τη διάρκεια του χρόνου –, εκτελούνται χειρόγραφα και η καταχώριση των στοιχείων γίνεται εκ των υστέρων.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μάς πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2012, ότι το υποσύστημα του νηολογίου έχει τύχει μεγάλης βελτίωσης από τους λειτουργούς του ΤΥΠ και, υποστηρίζει ικανοποιητικά τις πράξεις του νηολογίου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, το σύστημα εργάζεται ικανοποιητικά και οι λειτουργοί του ΤΥΠ, σε συνεργασία με τους χρήστες, προβαίνουν σε αλλαγές για βελτίωση της λειτουργικότητάς του και για μεγαλύτερη ευκολία στη χρήση του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μάς πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2013, ότι το ΤΥΠ εισηγήθηκε τελικά προς το ΤΕΝ, όπως μελετήσει και αναθεωρήσει τις διαδικασίες του που αφορούν τις σύνθετες πράξεις του νηολογίου, επειδή θεωρεί ότι οι υφιστάμενες διαδικασίες δεν μπορούν να τύχουν μηχανογράφησης.

2.8.7 ΚΡΑΤΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους. Οι καθαρές ταμειακές ροές του Κρατικού Λαχείου για το 2013 ανήλθαν σε €22,3 εκ, σε σύγκριση με €26,2 εκ. το 2012, σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά €3,9 εκ, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των πωλήσεων των αυτόματων λαχείων κατά €8 εκ, στην αύξηση των πωλήσεων λαχείων εβδομαδιαίων και ειδικών κληρώσεων κατά €1,2 εκ., σε συνδυασμό με τη μείωση των πληρωμών για βραβεία κατά €2,2 εκ, και τη μείωση των προμηθειών πρακτόρων κατά €0,7 εκ.

Εισπράξεις από ΟΠΑΠ. Σύμφωνα με τις ελεγμένες από το Γενικό Λογιστήριο οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ για το 2012, τα έσοδα της Κυπριακής Δημοκρατίας από την ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ για το οικονομικό έτος 2012 ανήλθαν σε €12 εκ. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Κρατικού Λαχείου, από το 2003, όταν αναθεωρήθηκε η διακρατική συμφωνία, μέχρι το 2012, από συνολικό κύκλο εργασιών της ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ ύψους €1.310,67 εκ., η Κυπριακή Δημοκρατία εισπράξε το ποσό των €103,7 εκ. ή ποσοστό 8,3% επί του κύκλου εργασιών.

Το διαχρονικά χαμηλό ποσοστό απόδοσης οφείλεται κυρίως στο λανθασμένο, κατά την άποψη μας, τρόπο ερμηνείας της διακρατικής συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας (Νόμος 34(ΙΙΙ)/2003), σύμφωνα με τον οποίο η Κυπριακή Δημοκρατία εισπράττει ανά τρίμηνο τα καθαρά έσοδα της ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ, μετά την αφαίρεση ορισμένων «θεωρητικών εξόδων», τα οποία έχει παρατηρηθεί ότι δεικνύονται ως μεγαλύτερα των πραγματικών εξόδων της εταιρείας. Επίσης, ενώ ο κύκλος εργασιών της εταιρείας αυξήθηκε σημαντικά, κυρίως λόγω του παιχνιδιού ΚΙΝΟ, τα έσοδα της Δημοκρατίας παρέμειναν σχεδόν σταθερά.

Από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας για το 2013 διαπιστώθηκε ότι παρά την έγκαιρη προειδοποίηση του Γενικού Εισαγγελέα για τα νομικά προβλήματα που προέκυπταν με τη διακρατική συμφωνία, ως αποτέλεσμα της απόφασης ημερ. 24.1.2013 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Κυβέρνηση δεν έλαβε έγκαιρα μέτρα για αλλαγή του νομικού πλαισίου λειτουργίας του ΟΠΑΠ, με αποτέλεσμα το Νοέμβριο του 2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ξεκινήσει επίσημη διαδικασία παράβασης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας που αφορούσε πρόνοιες του περί Στοιχημάτων Νόμου του 2012 (Ν.106(Ι)/2012) οι οποίες κρίθηκαν ασύμβατες με το άρθρο 56 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), καθώς και για καταγγελία για προτιμησησική μεταχείριση της ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ και εξαίρεση της από το πεδίο εφαρμογής του περί Στοιχημάτων Νόμου.

Στις 2.5.2014 ο Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του, προς τον Υπουργό Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας, τον ενημέρωσε για την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 1.5.2014 να καταγγείλει τη διακρατική συμφωνία στα πλαίσια του επανασχεδιασμού της πολιτικής της Κυβέρνησης στον τομέα των στοιχημάτων. Οι κυπριακές αρχές ενημέρωσαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την καταγγελία της συμφωνίας και για την πρόθεση της Κυβέρνησης να τροποποιήσει τον περί Στοιχημάτων Νόμο ώστε να καταστεί συμβατός με τη ΣΛΕΕ.

Μετά από συστάσεις της Τεχνικής Επιτροπής, η οποία συστάθηκε για τον σκοπό αυτό, το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του, ημερ. 27.8.2014, αποφάσισε όπως εγκρίνει την υπαγωγή των εν λόγω παιχνιδιών σε καθεστώς σύναψης συμφωνίας και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να δράσει καταλλήλως.

Σύσταση: Ο Υπουργός Οικονομικών θα πρέπει να δράσει άμεσα για την υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου καθώς και να μεριμνήσει για τη διασφάλιση επαρκών μηχανισμών ελέγχου που επιβάλλονται για παρακολούθηση του θέματος

Μεταστέγαση. Το Κρατικό Λαχείο μεταστεγάστηκε τον Απρίλιο του 2014 σε νέο κτήριο στην Έγκωμη, το οποίο αγοράστηκε τον Μάρτιο του 2011 με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 71.920 ημερ. 29.3.2011, έναντι του ποσού των €3 εκ. και επιπρόσθετα την καταβολή ποσού ύψους €232.692 προς τον ιδιοκτήτη που αντιστοιχεί στο 60% του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Όπως προέκυψε από τον έλεγχο, η επιλογή του ακινήτου έγινε με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης χωρίς εμπεριστατωμένη έρευνα αγοράς. Μετά την αγορά του ακινήτου και μέχρι τον Μάιο 2014, είχε δαπανηθεί επιπρόσθετο ποσό ύψους €1,1 εκ. για εργασίες ανακαίνισης.

Η εκτιμώμενη αξία της γης και του κτηρίου, βάσει εκτίμησης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ημερ. 3.3.2011, υπολογίστηκε στα €3 εκ. βάσει του συνολικού εμβαδού του κτηρίου που, όπως αναφέρεται στην εκτίμηση, ανέρχεται σε 1.844 τ.μ. Αξίζει να αναφερθεί ότι βάσει του πίνακα υπολογισμού αναγκών εμβαδών που ετοιμάστηκε πριν την αγορά του κτηρίου από το Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ) το συνολικό αναγκαίο εμβαδό για μεταστέγαση του Κρατικού Λαχείου θα έπρεπε να ήταν 1.565 τ.μ. και το ΤΔΕ, με απαντητική του επιστολή προς την Υπηρεσία μας ημερ. 29.9.2014, ανέφερε ότι το συνολικό εμβαδό του κτηρίου ανέρχεται περίπου σε 1.685 τ.μ, εκ των οποίων τα 270 τ.μ. αφορούν χώρους στάθμευσης και τα οποία δεν συνυπολογίστηκαν στο αναγκαίο εμβαδό που αναφέρεται πιο πάνω.

Για τον σκοπό διαπραγμάτευσης της τιμής του ακινήτου, συστάθηκε τριμελής Επιτροπή με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 71.619 ημερ. 10.1.2011. Η Υπηρεσία μας ζήτησε τα πρακτικά των συναντήσεων της Επιτροπής αυτής, ωστόσο μας δόθηκε αλληλογραφία από την οποία δεν μπορεί να εξακριβωθεί ο αριθμός συναντήσεων της τριμελούς Επιτροπής, τα άτομα που παρευρέθηκαν, τα σχόλια και οι απόψεις τους, καθώς και οι αποφάσεις που λήφθηκαν.

Πριν την αγορά του εν λόγω κτηρίου, ο Διευθυντής του ΤΔΕ με επιστολή του ημερ. 26.4.2010, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι η αντοχή του οπλισμένου σκυροδέματος του κτηρίου ήταν αρκετά καλή και ότι η οικοδομή επιδέχεται ακόμα τρεις ορόφους, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων, οι οποίοι σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν σε ιδιωτικό εργαστήριο της επιλογής του ιδιοκτήτη και όχι από το εργαστήριο του ΤΔΕ, αφού το ΤΔΕ το έθεσε ως επιλογή στον ιδιοκτήτη, καθώς και με τη σχετική ενυπόγραφη δήλωση του Μελετητή Πολιτικού Μηχανικού του κτηρίου με την οποία διαβεβαίωνε τη στατική επάρκεια του κτηρίου για ανέγερση ακόμα τριών ορόφων. Εντούτοις, κατά τις εργασίες ανακαίνισης του κτηρίου διαπιστώθηκαν προβλήματα στατικότητας. Όπως διαφάνηκε, μέσω ενδομηματικών σημειωμάτων του ΤΔΕ, σε περίπτωση που το Κράτος θελήσει στο μέλλον να προβεί σε επέκτασή του με προσθήκη νέου ορόφου, τότε θα πρέπει να γίνει νέα αντισεισμική μελέτη και αντισεισμική αναβάθμιση/ενισχύσεις του υφιστάμενου κτηρίου (πριν την προσθήκη των νέων ορόφων). Επιπλέον, όπως προκύπτει από τον έλεγχο, το ΤΔΕ θεωρούσε ότι ο Μελετητής του κτηρίου δρούσε και ως Επιβλέπων Μηχανικός. Όπως ανέφερε αργότερα ο Μελετητής του Έργου, Επιβλέπων Μηχανικός ήταν ο ίδιος ο ιδιοκτήτης.

Επειδή το θέμα θεωρήθηκε σοβαρό, η Υπηρεσία μας έθεσε συγκεκριμένα ερωτήματα σε όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες σχετικά με τη ζημιά που προέκυψε στο Κράτος από την αδυναμία του κτηρίου να υποστηρίξει τρεις επιπρόσθετους ορόφους ως οι αρχικές διαβεβαιώσεις, καθώς και για τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την επιλογή και αγορά του συγκεκριμένου κτηρίου. Επιπρόσθετα ζητήσαμε όπως διερευνηθεί το ενδεχόμενο λήψης νομικών μέτρων.

Το ΤΔΕ, σε απαντητική του επιστολή σχετικά με σχόλια της Υπηρεσίας μας, ημερ. 29.9.2014, αναφέρει ότι δεν κρίθηκε σκόπιμο να ενημερωθεί το Κρατικό Λαχείο σχετικά με τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά τις εργασίες ανακαίνισης του κτηρίου για σκοπούς στέγασης του Κρατικού Λαχείου διότι, όπως αναφέρεται, δεν θεωρήθηκαν ότι απειλούσαν τη στατική ασφάλεια του κτηρίου. Σημειώνεται ότι τυχόν ενημέρωση του Κρατικού Λαχείου σε εκείνο το στάδιο θα μπορούσε να οδηγήσει σε πιθανή στατική αναβάθμιση του κτηρίου κατά την ολοκλήρωση των εργασιών της ανακαίνισης με χαμηλότερο κόστος. Επιπρόσθετα, κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το κτήριο που αγοράστηκε και στο οποίο μεταστεγάστηκε το Κρατικό Λαχείο δεν διαθέτει πιστοποιητικό έγκρισης από το Δήμο Έγκωμης.

Σύσταση:

- Έλεγχοι που αφορούν στην καταλληλότητα δημοσίων κτηρίων θα πρέπει να γίνονται στο κεντρικό εργαστήριο του ΤΔΕ. Η Υπηρεσία μας δεν έλαβε απάντηση για τους λόγους που στη συγκεκριμένη περίπτωση δόθηκε ως επιλογή η διεξαγωγή του ελέγχου σε ιδιωτικό εργαστήριο της επιλογής μάλιστα του ιδιοκτήτη.
- Σε θέματα που αφορούν επενδύσεις δημοσίου στις οποίες το ΤΔΕ καλείται να διεξαγάγει ελέγχους, σε περιπτώσεις εντοπισμού αποκλίσεων από τις πρόνοιες που λήφθηκαν υπόψη στον υπολογισμό της αξίας της επένδυσης, το ΤΔΕ οφείλει να ενημερώνει το ενδιαφερόμενο υπουργείο/τμήμα/ανεξάρτητη υπηρεσία. Δεν θεωρείται αποδεκτή η θέση του ΤΔΕ ότι επειδή δεν απειλείται η στατική ασφάλεια του κτηρίου ως έχει, δεν ενημέρωσαν το Κρατικό Λαχείο σχετικά με την αδυναμία ανέγερσης επιπρόσθετων ορόφων.
- Για αγορές κυβερνητικών κτηρίων πρέπει να τηρούνται οι πρόνοιες του «περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου» βάσει του οποίου (Κεφ. 96) κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να χρησιμοποιεί οποιαδήποτε οικοδομή ή τμήμα οικοδομής, μέχρις ότου εκδοθεί πιστοποιητικό έγκρισης από την Αρμόδια Αρχή.
- Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο το Κράτος να στραφεί στο Επαρχιακό Δικαστήριο κατά του προηγούμενου ιδιοκτήτη ή/και του Μελετητή Πολιτικού Μηχανικού, για τη ζημιά που υπέστη σε σχέση με την αδυναμία του υφιστάμενου κτηρίου να υποστηρίξει 3 επιπρόσθετους ορόφους, προϋπόθεση η οποία λήφθηκε υπόψη στην εκτίμηση της αξίας του κτηρίου.
- Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι τέτοιες σημαντικές επενδύσεις θα έπρεπε να διενεργούνται μέσω της διαδικασίας προκήρυξης διαγωνισμού προσφορών ούτως ώστε να αυξάνεται το φάσμα των επιλογών καθώς και να επιτυγχάνονται καλύτερες τιμές. Επίσης θεωρούμε ότι θέματα στέγασης/μεταστεγασης πρέπει πάντα να τίθενται στους αρμόδιους φορείς του Κράτους, που κατά την περίοδο διαπραγμάτευσης για αγορά του κτηρίου ήταν η Επιτροπή Διάθεσης/Διαχείρισης Κυβερνητικών Κτιρίων και Κατοικιών, οι αρμοδιότητες της οποίας μεταφέρθηκαν στον Κεντρικό Φορέα Στέγασης των Κρατικών Υπηρεσιών με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 76.877 ημερ. 30.4.2014.
- Θα πρέπει να διευκρινιστεί το συνολικό εμβαδό του κτηρίου, αφού, βάσει της αρχικής εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ανέρχεται σε 1.844 τ.μ. ενώ, σύμφωνα με το ΤΔΕ, ανέρχεται σε 1.685 τ.μ., εκ των οποίων μόνο τα 1.415 τ.μ θεωρήθηκαν υπολογίσιμα ως «αναγκαίο εμβαδόν». Με τον ακριβή αριθμό των τ.μ. θα μπορεί να διευκρινιστεί και το ποσό που καταβλήθηκε ανά τ.μ.

Υπερωρίες και μηχανογράφηση. Η υπερωριακή αμοιβή στο Κρατικό Λαχείο ανήλθε σε €17.448 το 2013, σε σύγκριση με €15.882 το 2012. Σημειώνεται ότι η υπερωριακή αμοιβή καταβάλλεται μόνο σε ένα υπάλληλο και ότι οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης για το έτος 2013 ανέρχονται κατά μέσον όρο σε 92 ώρες μηνιαίως. Όπως μας λέχθηκε, δαπανάται μεγάλο ποσοστό του εργάσιμου χρόνου για τη χειρόγραφη τήρηση των λογιστικών βιβλίων του Κρατικού Λαχείου. Εισηγηθήκαμε όπως επανατεθεί το θέμα της μηχανογράφησης του Κρατικού Λαχείου το οποίο αναμένεται ότι θα εξοικονομεί σημαντικό χρόνο με αποτέλεσμα των περιορισμό των υπερωριακών εργασιών. Όπως μας απάντησε ο Διευθυντής του Κρατικού Λαχείου αυτό θα εξεταστεί ανάλογα με τις εξελίξεις που θα προκύψουν στο θέμα της ιδιωτικοποίησης.

Σύσταση: Δεδομένης της ανάγκης για περισυλλογή των δαπανών του Κράτους καθώς και της μείωσης των πωλήσεων του Κρατικού Λαχείου τα τελευταία χρόνια, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστούν τρόποι κάλυψης των εργασιακών αναγκών εκτός των υπερωριών.

Προσφορά για διαφήμιση. Οι διαφημίσεις του Κρατικού Λαχείου ανατίθενται κάθε χρόνο σε συγκεκριμένη εταιρεία, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά το 2013 καταβλήθηκε στη συγκεκριμένη διαφημιστική εταιρία το ποσό των €101.247 σε σύγκριση με €77.874 το 2012 χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού προσφορών και κατά παράβαση των νενομισμένων διαδικασιών. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Κρατικού Λαχείου, το προσωπικό δεν διαθέτει το χρόνο και την τεχνογνωσία για να ετοιμάζει έγγραφα προσφορών.

Σύσταση: Το Κρατικό Λαχείο, σε περιπτώσεις που για την εφαρμογή της οποιασδήποτε νομοθεσίας χρειάζεται καθοδήγηση, αυτή να ζητείται από άλλα αρμόδια υπουργεία/τμήματα/ανεξάρτητα γραφεία και όχι να ενεργεί παράνομα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση θα μπορούσε να ζητηθεί βοήθεια από το Γενικό Λογιστήριο-Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

Ιδιωτικοποίηση του Κρατικού Λαχείου. Το Υπουργείο Οικονομικών προωθεί την ιδιωτικοποίηση του Κρατικού Λαχείου με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 5.12.2013. Σημειώνεται ότι στην πιο πάνω απόφαση, οι οργανισμοί που αποφασίστηκε να ιδιωτικοποιηθούν και αυτοί για τους οποίους αποφασίστηκε να διεξαχθεί περαιτέρω μελέτη αναφέρονται ονομαστικά και έχουν ήδη κηρυχθεί ως Φορείς Υποκείμενοι σε Αποκρατικοποίηση, ενώ δεν έγινε κάτι ανάλογο για το Κρατικό Λαχείο.

Σημειώνεται επίσης ότι το Κρατικό Λαχείο, διαχρονικά έχει υψηλή κερδοφορία με χαμηλό κόστος για δαπάνες προσωπικού και λειτουργικές δαπάνες. Συγκεκριμένα, το σύνολο των δαπανών προσωπικού και των λειτουργικών δαπανών ανήλθαν το 2013 σε €1.059.141, ενώ οι καθαρές ταμειακές ροές ανήλθαν σε €22.321.359 (ποσοστό 4,74%) σε σύγκριση με €1.324.064 που ήταν το σύνολο των διοικητικών και λειτουργικών δαπανών και €26.227.335 καθαρές ταμειακές ροές το 2012 (ποσοστό 5,04%).

Δεδομένων των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως ανατεθεί από τον Έφορο Αποκρατικοποίησης σε εξειδικευμένους εμπειρογνώμονες η διεξαγωγή μελέτης για το θέμα της ιδιωτικοποίησης του Κρατικού Λαχείου, έτσι ώστε η επιλογή που θα γίνει σχετικά με την ιδιωτικοποίηση να είναι η οικονομικά πλέον συμφέρουσα για το Κράτος. Όπως μας ενημέρωσε ο Έφορος Αποκρατικοποιήσεων, σε απαντητική του επιστολή ημερ. 15.9.2014, θα προκηρυχθούν προς τούτο προσφορές για διορισμό εμπειρογνομώνων.

Σύσταση: Η ιδιωτικοποίηση θα πρέπει να διασφαλίζει πλήρως τα οικονομικά συμφέροντα του Κράτους. Για την περίπτωση του Κρατικού Λαχείου χρειάζεται να ληφθεί υπόψη ότι πρόσφατα δαπανήθηκε ποσό πέραν των €4,3 εκ. για αγορά και ανακαίνιση του νέου κτηρίου για το Κρατικό Λαχείο, και ότι το Κράτος έχει σήμερα σημαντικά επαναλαμβανόμενα καθαρά έσοδα, τα οποία θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη στην αποτίμηση της αξίας του Κρατικού Λαχείου.

2.9 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου για το 2013 προέβλεπε δαπάνες €974,5 εκ. από τις οποίες ποσό €801,5 εκ. αφορούσε σε τακτικές και ποσό €173,0 εκ. σε αναπτυξιακές δαπάνες. Οι πραγματικές τακτικές δαπάνες ανήλθαν σε €765,1 εκ. ή 95,5% του Προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι από το ποσό των €765,1 εκ. που αφορά σε τακτικές δαπάνες, ποσό €599,1 εκ. ή ποσοστό 78,3% αφορούσε στη μισθοδοσία των εκπαιδευτικών. Οι πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες ανήλθαν σε €156,4 εκ. ή 90,4% του Προϋπολογισμού.

Έργα ανάπτυξης. Στο επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2013, περιλήφθηκε αρκετά μικρότερος αριθμός έργων και μελετών, σε σύγκριση με το 2012. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι μικρός αριθμός έργων και μελετών, που αφορούν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή σε έργα υποδομής σε σχολεία για τον σχολικό αθλητισμό, δεν εκτελέστηκαν το 2013. Συγκεκριμένα, από τα 89 συνολικά έργα που προγραμματίστηκαν, δεν εκτελέστηκαν τα 23. Αυτό οφείλεται σε διάφορους λόγους όπως (α) στη μείωση του Προϋπολογισμού του 2014 κατά 20% λόγω μη διαθέσιμων απαραίτητων χρηματικών πόρων, με αποτέλεσμα αρκετά από τα έργα/μελέτες του 2013, να μην προωθηθούν, αφού δεν θα ήταν διαθέσιμες οι απαραίτητες πιστώσεις για την υλοποίηση τους το επόμενο έτος, (β) σε προβλήματα που σχετίζονται με την απαλλοτρίωση του χώρου και σε αδυναμία του Υπουργείου Οικονομικών να διαθέτει χρήματα για απαλλοτριώσεις και (γ) στις πιέσεις και αντιδράσεις διαφόρων κοινωνικών ομάδων με σκοπό την μη υλοποίηση ενός έργου για διάφορους λόγους (π.χ. συντήρηση Παγκυπρίου Γυμνασίου).

Η Υπηρεσία μας, σε προηγούμενες επιστολές της, εισηγήθηκε όπως γίνουν ενέργειες για βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους. Όπως είχαμε πληροφορηθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου, το πρόγραμμα παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων εγκαταστάθηκε και έγιναν οι απαραίτητες παρουσιάσεις και εκπαιδεύσεις στο προσωπικό και αναμένεται από τον Σεπτέμβριο 2014 να αρχίσει η πιλοτική εφαρμογή του.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

(α) Ιστορικό. Έχοντας ως στρατηγικό στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε (31.8.2004) η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς.

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2013 ήταν €1.600.000 και δαπανήθηκε ποσό ύψους €1.530.737 το οποίο αφορά κυρίως στην εφαρμογή του Θεσμού του Ανοικτού Σχολείου και του Θεσμού του Αθλητικού και του Μουσικού Σχολείου.

(γ) Ανοικτό Σχολείο. Ο θεσμός του Ανοικτού Σχολείου εισήχθη πάνω σε πιλοτική φάση με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 62.664 και ημερ. 28.9.2005, με σκοπό το άνοιγμα των σχολείων προς την κοινότητα, με οργανωμένο τρόπο, ώστε τις απογευματινές ώρες να αξιοποιούνται οι χώροι των σχολείων για πολιτιστικές, αθλητικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

Ο θεσμός, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή το 2007, εφαρμόζεται σε δέκα Δήμους. Ο θεσμός προϋποθέτει τη σύσταση Σωματείου σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972 και με βάση το πρότυπο καταστατικό που προτείνει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Για τη λειτουργία του θεσμού στους δέκα Δήμους, το Υπουργείο κατέβαλε τον Δεκέμβριο 2013 το συνολικό ποσό των €515.000 (για τη σχολική χρονιά 2013-2014), σε σύγκριση με €550.000 (για τη σχολική χρονιά 2012-2013). Σημειώνεται επίσης ότι, κατά το 2012, μέσα από το θεσμό του Ανοικτού Σχολείου, λειτούργησε πιλοτικά καλοκαιρινό

πρόγραμμα στα Ειδικά Σχολεία, για 6 εβδομάδες, σε καθημερινή βάση, για παιδιά με ειδικές ανάγκες, στους έξι Δήμους που λαμβάνουν μέρος στο εν λόγω πρόγραμμα, για το οποίο, κατά το 2013 καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των €88.000. Σχετικά, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Εγγραφή «Ανοικτών Σχολείων» ως σωματεία.** Το θέμα της εγγραφής των δέκα Ανοικτών Σχολείων ως σωματεία παραμένει σε εκκρεμότητα για αρκετά χρόνια, αφού η δυνατότητα των Δήμων και Κοινοτήτων να ιδρύουν, να συμμετέχουν ή να εκπροσωπούνται σε εταιρείες ή σωματεία σχετίζονται άμεσα με την προώθηση και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων δύο Νομοσχεδίων με τίτλους «Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 2013» και «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ.2) Νόμος του 2013», η οποία εκκρεμεί.

Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού με επιστολή του προς τον Υπουργό Εσωτερικών, ημερ. 13.5.2014, ζήτησε και πάλι την άμεση προώθηση της εγγραφής των «Ανοικτών Σχολείων» ως σωματεία και ανέφερε ότι αν κρίνεται σκόπιμο, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα μπορούσε να μελετήσει τυχόν τροποποιήσεις στο προτεινόμενο καταστατικό των «Ανοικτών Σχολείων» για διευκόλυνση της εγγραφής τους ή/και άλλες εισηγήσεις για επίλυση του προβλήματος.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μελετήσει άλλους τρόπους θεσμοθέτησης του «Ανοικτού Σχολείου», εκτός της εγγραφής του ως σωματείου, εφόσον αυτή φαίνεται να μην είναι προς το παρόν εφικτή.

- (ii) **Αξιολόγηση του θεσμού.** Εξακολουθεί να μην έχει γίνει αξιολόγηση του θεσμού από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ), με βάση τα πορίσματα της οποίας θα λαμβάνονταν αποφάσεις για τη μελλοντική πορεία του θεσμού.
- (iii) Ένας από τους δύο στόχους της δημιουργίας του θεσμού του Ανοικτού Σχολείου, είναι η καλύτερη αξιοποίηση των σχολικών χώρων. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με τη λειτουργία του θεσμού προκλήθηκαν σε μερικές περιπτώσεις προβλήματα στη λειτουργία των προγραμμάτων των άλλων θεσμών οι οποίοι χρησιμοποιούν τους ίδιους χώρους με το Ανοικτό Σχολείο. Επίσης, η αδράνεια των χώρων των σχολείων που παρατηρείται κατά τις περιόδους των διακοπών των Χριστουγέννων, του Πάσχα και του καλοκαιριού και κατά τα Σαββατοκύριακα, συνεχίζει να υφίσταται, αφού η λειτουργία του θεσμού του Ανοικτού Σχολείου γίνεται εκτός των πιο πάνω περιόδων.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το Υπουργείο θα πρέπει να επισπεύσει την συνολική αξιολόγηση του θεσμού, λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου ποσού ετήσιας επιχορήγησης που παραχωρείται.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού μάς πληροφόρησε στις 3.11.2014 ότι έχουν δοθεί οδηγίες για προώθηση της αξιολόγησης κατά τη φετινή σχολική χρονιά.

- (δ) **Μουσικό και Αθλητικό Σχολείο.** Το Μουσικό Σχολείο λειτουργεί πιλοτικά από το 2006/07 στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού και, αφού ο θεσμός αξιολογήθηκε και κρίθηκε ως ιδιαίτερα επιτυχημένος, επεκτάθηκε στις επαρχίες Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου, με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 73.877, ημερ. 2.8.2012.

Αναφορικά με τον θεσμό του Αθλητικού Σχολείου, εξακολουθεί να λειτουργεί πιλοτικά από το 2006/07, στο Λύκειο Κύκκου Β' στη Λευκωσία και στο Λανίτειο Λύκειο στη Λεμεσό.

- (ε) **Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο (ΕΟΣ).** Ο θεσμός του ΕΟΣ εισήχθη, με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 63.788 και ημερ. 17.5.2006, σε πιλοτική βάση, το σχολικό έτος 2006/07 σε 9 σχολεία,

και το σχολικό έτος 2007/08 σε επιπλέον 6. Η πιλοτική εφαρμογή, σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, θα τερματιζόταν το σχολικό έτος 2008/09 και ανάλογα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα επεκτεινόταν σταδιακά σε όλα τα δημοτικά σχολεία της Κύπρου. Μετά από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 68.931 και ημερ. 3.6.2009, η πιλοτική εφαρμογή του θεσμού συνεχίστηκε και για τέταρτο έτος (2009/10) και οι Υπουργοί Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού εξουσιοδοτήθηκαν όπως μελετήσουν την καθολική επέκταση του θεσμού και, αφού συζητήσουν το θέμα με τους εμπλεκόμενους φορείς, υποβάλουν νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ακολούθως, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αρ. 71.742 και ημερ. 16.2.2011 ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για συνέχιση του θεσμού στα σχολεία όπου εφαρμόζονταν κατά την εν λόγω ημερομηνία, συμπεριλαμβανομένου του Δημοτικού Σχολείου Κυπερούντας και στη βάση του πλαισίου λειτουργίας των ΕΟΣ, με εξαίρεση την πρόνοια που αφορούσε στη δημιουργία νέων θέσεων Βοηθών Διευθυντών.

Κατά τη σχολική χρονιά 2013-2014 συμμετείχαν 14 σχολεία στο θεσμό, όπως ο αριθμός των σχολείων που συμμετέχουν στο θεσμό δεν αναμένεται να αυξηθεί κατά το 2014-2015 λόγω των σημερινών οικονομικών συνθηκών.

Σύσταση: Να εξεταστεί η επαναξιολόγηση τού θεσμού μετά τις διορθωτικές ενέργειες και αλλαγές στις οποίες έχει προβεί το Υπουργείο, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής πτυχής του ζητήματος.

(στ) Αξιολόγηση Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων. Για οκτώ χρόνια συντελείται προσπάθεια για μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου. Έμφαση δόθηκε στον εκσυγχρονισμό του περιεχομένου της εκπαίδευσης, μέσα από την προσπάθεια για εκσυγχρονισμό των αναλυτικών προγραμμάτων, ωστόσο, η αξιολόγηση των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΝΑΠ) όπως φαίνεται στην Έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας με θέμα «Ανάλυση της Λειτουργίας και της Δομής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας», ημερ. 4.4.2014, καθώς επίσης και στην Έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής, ανέδειξε πολλές και σοβαρές αδυναμίες. Επίσης για ζητήματα όπως οι διαδικασίες πρόσληψης και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα της εκπαίδευσης και κατ' επέκταση τα μαθησιακά αποτελέσματα, δεν έχουν γίνει ακόμα ενέργειες για εκσυγχρονισμό.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι οι αδυναμίες που καταγράφονται στην Έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής πρέπει να μελετηθούν άμεσα από το Υπουργείο, με σκοπό τη βελτίωση των ΝΑΠ στον μέγιστο βαθμό, δεδομένης της τεράστιας σημασίας της εκπαίδευσης και του υψηλού κόστους της.

Διδακτικές περίοδοι Εκπαιδευτικών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας επιστολές, οι διδακτικές περίοδοι των Εκπαιδευτικών Δημοτικής, Μέσης και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης καθορίστηκαν μετά από συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου και των συντεχνιών τους και ανέρχονται σε 29 για τους Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης και 24 για τους Εκπαιδευτικούς Μέσης και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και μειώνονται ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας, όπως φαίνεται στους πιο κάτω πίνακες:

Δημοτική Εκπαίδευση.

Υπηρεσία	Διδακτικές περιόδοι
1 - 14 χρόνια	29
15 - 20 χρόνια	27
21 χρόνια και άνω ή με τη συμπλήρωση του 50 ^{ου} έτους της ηλικίας τους	25

Μέση και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Υπηρεσία	Διδακτικές περιόδοι
0 - 7 9/12 χρόνια	24
7 10/12 - 15 9/12 χρόνια	22
15 10/12 - 19 9/12	20
19 10/12 χρόνια και άνω	18

Σχετικά, η Υπηρεσία μας παρατηρεί τα ακόλουθα:

(α) Ο καθορισμός των διδακτικών περιόδων, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έγινε στη βάση αξιολόγησης που διενεργήθηκε παλαιότερα για το χρόνο που αναλώνουν οι δάσκαλοι/καθηγητές για άλλα καθήκοντα, όπως ετοιμασία και διόρθωση γραπτών, προετοιμασία για παράδοση στην τάξη, κ.ά. Η εν λόγω αξιολόγηση ζητήθηκε στις προηγούμενες μας επιστολές, αλλά ουδέποτε μας έχει παρουσιαστεί. Επίσης, σύμφωνα με πρόσφατη Έκθεση του Δικτύου Ευρυδίκη, ο διδακτικός χρόνος των εκπαιδευτικών κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Ζητήσαμε από το Υπουργείο να μας πληροφορήσει κατά πόσο τα στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η εν λόγω Έκθεση συμπεριλαμβάνουν όλες τις απαλλαγές των εκπαιδευτικών από τον διδακτικό τους χρόνο, θεσμοθετημένες και μη.

(β) Όπως παρουσιάζεται στον πιο πάνω πίνακα, οι διδακτικές περιόδοι μειώνονται αντιστρόφως ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας και ζητήσαμε ενημέρωση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους έχουν καθοριστεί οι εν λόγω μειώσεις. Στην απαντητική επιστολή του ημερ. 13.3.2013, το Υπουργείο μας ανέφερε ότι η μείωση στις διδακτικές περιόδους οφείλεται, μεταξύ άλλων, στον βιολογικό παράγοντα και την κόπωση και τη συνακόλουθη μείωση των αντοχών που επέρχεται με την πάροδο του χρόνου.

Δεν μας έχει εξηγηθεί γιατί ο ίδιος αυτός βιολογικός παράγοντας δεν λαμβάνεται τότε υπόψη σε όλο τον εργαζόμενο πληθυσμό, ειδικά σε χειρωνακτικά επαγγέλματα.

Σύσταση: Χωρίς η Υπηρεσία μας να υπεισέρχεται σε θέματα πολιτικής ή σε συνδικαλιστικά θέματα, θεωρούμε ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα πρέπει να μελετήσει επιστημονικά, με διαφανείς διαδικασίες και στα πλαίσια δομημένου διαλόγου με τους εκπαιδευτικούς, την αναγκαιότητα μείωσης των διδακτικών περιόδων, υπό το πρίσμα των μη δεσμευτικών συστάσεων που απορρέουν από την Έκθεση των εμπειρογνομόνων της Παγκόσμιας Τράπεζας και αφορούν στις Πολιτικές για την εκπαίδευση.

Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Όπως αναφέρθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες επιστολές μας, από σχετική μελέτη που διεξήγαγε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με στόχο την επανεξέταση των διευθετήσεων που εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του Καθηγητικού Συλλόγου, υπεύθυνοι Βιβλιοθήκης κ.λπ., διαπιστώθηκε ότι μερικές από τις διευθετήσεις αυτές δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου. Μετά από Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του αρ. 72.124, ημερ. 9.6.2011, η οποία αφορά στα νέα ωρολόγια προγράμματα για τη Δημοτική Εκπαίδευση, ενέκρινε τη σταδιακή μείωση του διδακτικού χρόνου των δασκάλων, οι οποίοι έχουν την ευθύνη ενός τμήματος, κατά δύο (2) διδακτικές περιόδους με ταυτόχρονη μείωση των διδακτικών περιόδων που παραχωρούνταν, ως απαλλαγή για την ενισχυτική διδασκαλία, την κατάργηση των απαλλαγών για διάφορα προγράμματα αγωγής υγείας και περιβάλλοντος λόγω της εισαγωγής τους ως νέα μαθήματα Αγωγής Ζωής/Υγείας και της Περιβαλλοντικής Αγωγής και επίσης τον διορισμό 7, 22, 52 και 82 επιπρόσθετων εκπαιδευτικών για τη σχολική χρονιά 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014 και 2014-2015, με επιπρόσθετο κόστος €241.388, €742.381, €1.713.624 και €2.677.788, αντίστοιχα. Το μέτρο εφαρμόστηκε για τις σχολικές χρονιές 2011-2012 και 2012-2013 σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, με δύο απαλλαγές για τους υπεύθυνους τάξεων συμπλεγμάτων και Α' τάξης και μία απαλλαγή για τις τάξεις Β'-Στ' για την σχολική χρονιά 2012-2013, αλλά δεν έχει εγκριθεί η επέκταση του μέτρου για δύο απαλλαγές για τις τάξεις Β'-Στ' μέχρι τη σχολική χρονιά 2014-2015.

Σύσταση: Χωρίς η Υπηρεσία μας να υπεισέρχεται σε θέματα πολιτικής ή σε συνδικαλιστικά θέματα, θεωρούμε ότι στα πλαίσια της αξιολόγησης της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και των αλλαγών που θα αποφασιστούν σε σχέση με τα αναλυτικά και τα ωρολόγια προγράμματα, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα πρέπει να μελετήσει τον εξορθολογισμό των απαλλαγών και να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες.

Έκθεση Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την εκπαίδευση στην Κύπρο και Εκθέσεις Παγκόσμιας Τράπεζας για την πολιτική για τους εκπαιδευτικούς και τη δομή και λειτουργία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2012, σε έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου που ετοιμάστηκε τον Απρίλιο του 2013 και καλύπτει την περίοδο 2001-2011, η οποία κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά με την εκπαίδευση στην Κύπρο:

- (α) Ο αριθμός των εκπαιδευτικών αυξήθηκε ενώ ο αριθμός των μαθητών μειώθηκε και η αναλογία μαθητών-καθηγητών μειώθηκε πολύ περισσότερο στην Κύπρο από άλλες χώρες της Ε.Ε.
- (β) Οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο έχουν λίγο διδακτικό χρόνο συγκρινόμενοι με άλλες χώρες της Ε.Ε. και στην Κύπρο είναι από τις λίγες χώρες όπου ο διδακτικός χρόνος μειώνεται με τα χρόνια υπηρεσίας.
- (γ) Οι ώρες εργασίας και οι ώρες διδασκαλίας των εκπαιδευτικών είναι περιορισμένες και συχνά χρησιμοποιούν τις ώρες μετά την εργασία τους για να προσφέρουν ιδιαίτερα μαθήματα σε μαθητές επί πληρωμή. Αυτό επηρεάζει και τον χρόνο κατά τον οποίο τα παιδιά έχουν φροντίδα, επηρεάζοντας και τις προοπτικές των γονιών για πλήρη εργοδότηση.
- (δ) Με δεδομένο ότι δεν αλλάζει η εκπαιδευτική πολιτική και το διδακτικό προσωπικό δεν μειώνεται αλλά το μόνιμο προσωπικό αντικαθίσταται με έκτακτο, οι στόχοι για μείωση του προσωπικού δεν θα επιτευχθούν.

(ε) Το υψηλό κόστος εκπαίδευσης μπορεί να μειωθεί μόνο με αλλαγές στο υψηλό μισθολόγιο των εκπαιδευτικών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με συνδυασμό μέτρων ως ακολούθως:

- Αύξηση των ωρών διδασκαλίας των εκπαιδευτικών με πολλά χρόνια υπηρεσίας. Το μέτρο αυτό θα μπορούσε να επιφέρει μείωση στον αριθμό εκπαιδευτικών κατά 900 με 3.800.
- Αύξηση του αριθμού μαθητών ανά τμήμα, με επακόλουθο τη μείωση του αριθμού των εκπαιδευτικών που είναι απαραίτητοι για τη διδασκαλία και συγχώνευση ή κλείσιμο μικρών σχολείων που λειτουργούν ανεξάρτητα.
- Επιμήκυνση των ωρών λειτουργίας των σχολείων, θα μπορούσε να οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα στα σχολεία και στη μείωση των προσωπικών δαπανών για εκπαίδευση και σε ευκαιρίες πλήρους απασχόλησης των γονέων.

(στ) Υπάρχει «λίστα αναμονής» για την εργοδότηση των εκπαιδευτικών οι οποίοι συχνά ξεπερνούν την ηλικία των 50 χρονών πριν τον διορισμό τους. Μέχρι τότε οι γνώσεις τους είναι πεπαλαιωμένες και έχουν περιορισμένο χρόνο να εκμεταλλευτούν την πείρα για την οποία χρειάζονται κάποια χρόνια για να αποκτήσουν.

(ζ) Οι υψηλές δαπάνες δεν αντικατοπτρίζουν ανάλογα και τα αποτελέσματα στην εκπαίδευση. Για παράδειγμα η Κύπρος είναι κάτω από το μέσο όρο της Ε.Ε. σε θέματα επίτευξης στη Μέση Εκπαίδευση (Λύκειο). Το γεγονός ότι οι προαγωγές προσφέρονται στους εκπαιδευτικούς ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας, δεν προσφέρει κίνητρο για καλύτερη απόδοση.

Επίσης, σε εκθέσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη Δομή και Λειτουργία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και για την Πολιτική για Εκπαιδευτικούς που ετοιμάστηκαν τον Απρίλιο και τον Μάιο του 2014 αντίστοιχα, γίνεται αναφορά στα ακόλουθα:

- Σταδιακή κατάργηση του καταλόγου διοριστέων εκπαιδευτικών με την χρήση ενός συστήματος αξιολόγησης το οποίο να λαμβάνει υπόψη αντικειμενικές μονάδες μέτρησης προσόντων.
- Η αξιολόγηση να είναι πολύπλευρη και να μην βασίζεται μόνο σε αξιολογήσεις των επιθεωρητών και διευθυντών, να γίνεται από τα αρχικά στάδια της καριέρας των εκπαιδευτικών, και σταδιακά να επηρεάζεται από την αξιολόγηση των μαθητών.
- Η επαγγελματική εκπαίδευση να είναι συνεχής και συνδεδεμένη με τις ανάγκες του εκπαιδευτή.
- Να ετοιμαστεί νέα ολοκληρωμένη μεσοπρόθεσμη στρατηγική για την εκπαίδευση.
- Να γίνει αναδιοργάνωση των γραφείων του Υπουργού και του Γενικού Διευθυντή ούτως ώστε να αντικατασταθεί το αποσπασμένο προσωπικό με σύμβουλους και επαγγελματίες δημόσιους υπαλλήλους.
- Να μεταφερθούν οι τεχνικές υπηρεσίες στο Τμήμα Δημοσίων Έργων.
- Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο να είναι η βάση για στρατηγικό σχεδιασμό, συντονισμό και παρακολούθηση της εκπαίδευσης.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού μάς πληροφόρησε στις 3.11.2014 ότι το Υπουργείο της έχει προβεί στην εκπόνηση σχεδίου δράσης το οποίο έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και έχει ήδη αποσταλεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ότι έχει συσταθεί Ομάδα Έργου και, σύμφωνα με τους προγραμματισμούς του Υπουργείου, αναμένεται μέχρι τον Δεκέμβριο του 2014 να προχωρήσει η σύσταση, δημιουργία και ενεργοποίηση της Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου.

Σύσταση: Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού να μελετήσει τις εν λόγω εκθέσεις και να προβεί σε κατάλληλες και ενδεδειγμένες ενέργειες.

Παραχώρηση προσαυξήσεων σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς για αναγνωρισμένη εκπαιδευτική προϋπηρεσία/τεχνική πείρα στον ιδιωτικό τομέα. Η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 30.4.2013, και κοινοποίηση στον Πρόεδρο Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, έθιξε διάφορες πτυχές του πιο πάνω θέματος. Το Υπουργείο Οικονομικών – Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 9.9.2013, έδωσε οδηγίες να απαντηθεί η επιστολή μας από το εν λόγω Υπουργείο ως αρμόδια αρχή, με κοινοποίηση στο Υπουργείο Οικονομικών.

Ωστόσο, κάποια από τα σχόλια και επιχειρήματα που συμπεριέλαβε το Υπουργείο στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 3.12.2013, δεν βρίσκουν σύμφωνη την Υπηρεσία μας ως ακολούθως:

(α) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμοι και Κανονισμοί δεν αναγνωρίζουν την προϋπηρεσία που αποκτήθηκε σε θέσεις του ιδιωτικού τομέα για σκοπούς παραχώρησης ποσού στο ύψος της προσαύξησης της μισθολογικής κλίμακας της θέσης που αντιστοιχεί στα χρόνια προϋπηρεσίας, και επομένως οι δημόσιοι υπάλληλοι, που δεν είναι ακαδημαϊκοί/εκπαιδευτικοί, δεν απολαμβάνουν των ίδιων ωφελημάτων όπως οι εκπαιδευτικοί/ακαδημαϊκοί.

Το Υπουργείο, μας πληροφόρησε ότι κατά την άποψη του, δικαιολογείται η αναγνώριση προϋπηρεσίας σε όσους εργάζονται σε θέματα σχετικά με την εκπαίδευση στον ιδιωτικό τομέα.

Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί ότι ο διορισμός των εκπαιδευτικών βάσει καταλόγου αποτελεί επιχείρημα για αναγνώριση προϋπηρεσίας στον ιδιωτικό τομέα, δεδομένου ότι ο διορισμός τους γίνεται χωρίς ανταγωνισμό. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι και ο δημόσιος υπάλληλος μπορεί να εργαζόταν για χρόνια στον ιδιωτικό τομέα, σε θέματα σχετικά με τα καθήκοντά που θα αναλάβει με τον διορισμό του στη Δημόσια Υπηρεσία, αλλά δεν τυγχάνει αναγνώρισης προϋπηρεσίας.

(β) Μετά από Αναθεωρητική Έφεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η νομοθετική προθεσμία υποβολής από τους εκπαιδευτικούς λειτουργούς των εγγράφων που υποστηρίζουν την αναγνώριση προϋπηρεσίας δεν εφαρμόζεται.

Συναφώς αναφέρεται ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας με επιστολή του προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ημερ. 9.5.2008, εισηγήθηκε όπως, με επείγουσες ενέργειες, ο χρονικός περιορισμός που προβλέπεται στους σχετικούς Κανονισμούς προστεθεί και στους περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμους, με ανάλογη τροποποίηση, η οποία ακόμα εκκρεμεί.

Με βάση τα Σχέδια Υπηρεσίας, οι εκπαιδευτικοί με αναγνωρισμένη προϋπηρεσία στον ιδιωτικό τομέα τυγχάνουν μείωσης στον αριθμό διδακτικών περιόδων, με αποτέλεσμα να απαιτείται μεγαλύτερος αριθμός εκπαιδευτικών για εργοδότηση από το κράτος.

Η απάντησή του Υπουργείου ότι ο εκπαιδευτικός είναι υποχρεωμένος να απασχολείται στην ιδιωτική εκπαίδευση και είναι λογικό να του πιστώνεται ως προϋπηρεσία για σκοπούς διορισμού και προαγωγής αυτή η απασχόληση, με βάση το σύστημα διορισμού στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, δεν βρίσκει σύμφωνη την Υπηρεσία μας, αφού θεωρούμε ότι κανένας δεν είναι υποχρεωμένος να απασχολείται στην ιδιωτική εκπαίδευση, ιδιαίτερα δε, εφόσον τα άτομα που διορίζονται ως εκπαιδευτικοί στη Μέση Εκπαίδευση δεν σπουδάζουν εκπαιδευτικοί, εξ' ου και πριν το διορισμό τους απαιτείται να παρακολουθήσουν την προϋπηρεσιακή κατάρτιση.

Δείκτες κόστους ανά μαθητή. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2012, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν τηρεί στοιχεία δεικτών κόστους ανά μαθητή και ανά Εκπαίδευση.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως υπολογίζονται τέτοιοι δείκτες για κάθε Εκπαίδευση, σε ετήσια βάση, με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση δαπανών.

Απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων.

(α) Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προχωρεί σε απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης για εξυπηρέτηση των αναγκών του σε σχολεία, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσσεως και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Η εν λόγω διαδικασία είναι χρονοβόρα και δύσκολη και υπάρχουν χρονικοί και οικονομικοί περιορισμοί. Εναλλακτικά γίνονται προσπάθειες για απόκτηση της γης με αγορά.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις, τα οποία παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμόδιων Τμημάτων, καθώς και της Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθεί να υφίστανται. Τα προβλήματα και οι αδυναμίες προκύπτουν από το ότι οι ανάγκες για σχολεία είναι συχνά μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες, και το Υπουργείο είναι αναγκασμένο να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα περιουσία στους πρώην ιδιοκτήτες της εάν εντός τριών χρόνων δεν εκπληρωθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου και να πρέπει να την απαλλοτριώσει εκ νέου. Επισημαίνεται ότι η επιστροφή των τεμαχίων στους ιδιοκτήτες, μετά τη λήξη των τριών ετών, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Συντάγματος, αποτελεί υποχρέωση της Αρχής που προέβη στην απαλλοτρίωση, χωρίς να χρειάζεται να υποβάλει τέτοια απαίτηση ο ιδιοκτήτης της περιουσίας.

Όπως όμως διαπιστώθηκε, το Υπουργείο δεν επιστρέφει την απαλλοτριωθείσα περιουσία, εκτός εάν ζητηθεί από τους πρώην ιδιοκτήτες, στις περιπτώσεις που το σχολείο δεν ανεγέρθηκε και κατά συνέπεια τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια παρέμειναν ακρησιμοποίητα.

(β) Το Υπουργείο, στην προσπάθειά του να μειώσει τις πιθανότητες νομικών μέτρων εναντίον του, βρίσκεται, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στα πλαίσια προσπάθειας ανταλλαγής χαρακτηρισμένων τεμαχίων με κρατική γη. Η διαδικασία αυτή έχει δυσκολίες γιατί δεν είναι πάντα εφικτό να βρεθεί κρατική γη κοντά στην χαρακτηρισμένη γη προς ικανοποίηση του ιδιοκτήτη, με τον οποίο θα γίνει διαπραγμάτευση.

Επίσης, με επιστολή του προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ημερ. 1.7.2014, με θέμα «Ανταλλαγή δεσμευμένων τεμαχίων για ανέγερση σχολείων με κρατική γη», ζήτησε πληροφόρηση σχετικά με τα ονόματα όλων των ιδιοκτητών των τεμαχίων, για τα οποία θα γίνει προσπάθεια για ανταλλαγή, το μέρισμα εκάστου και την εκτιμώμενη αξία του τεμαχίου, καθώς επίσης και ενημέρωση για παραπλήσιους χώρους κρατικής γης για να προταθούν στους ιδιοκτήτες των δεσμευμένων τεμαχίων, μαζί με την εκτιμώμενη αξία τους.

Συναφώς αναφέρεται ότι προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρατηρούνται στη διαδικασία των απαλλοτριώσεων (ανεπαρκής μελέτη, προγραμματισμός, έλεγχος κ.λπ.), εκδόθηκαν οι πιο κάτω Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου:

- (i)** Σύμφωνα με την Απόφαση αρ. 76.797, ημερ. 23.4.2014, για οποιαδήποτε απαλλοτρίωση ιδιοκτησίας από τη Δημοκρατία ή επίταξη για λογαριασμό άλλης απαλλοτριούσας αρχής, το κόστος της οποίας (προϋπολογισμός αποζημίωσης ακινήτου και εκτέλεσης έργου) υπερβαίνει τις €200.000, περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α., η απόφαση θα λαμβάνεται από το Υπουργικό

Συμβούλιο, στη βάση Πρότασης που θα υποβάλλεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, προσχέδιο της οποίας θα ετοιμάζεται από τον οικείο Υπουργό ή την επιτάσσουσα Αρχή, ανάλογα, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που παρατίθενται στην παράγραφο 5 της Πρότασης.

- (ii) Σύμφωνα με την Απόφαση αρ. 76.987, ημερ. 23.5.2014, όλες οι απαλλοτριούσες αρχές πρέπει να προβούν στην αναλυτική καταγραφή και περιγραφή των απαλλοτριωθέντων ακινήτων από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, τα οποία παραμένουν αναξιοποίητα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα τρία έτη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23(5) του Συντάγματος και στο άρθρο 15(1) των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων, εντός έξι μηνών και ακολούθως να διαβιβάσουν τα ζητούμενα στοιχεία στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών καθώς και στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Σύσταση: Αναμένεται ότι η εφαρμογή των πιο πάνω Αποφάσεων από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα συμβάλει στη βελτίωση της διαδικασίας των απαλλοτριώσεων.

Δικαιώματα Εμπειρογνομόνων. Η προτεινόμενη πρόνοια του Προϋπολογισμού προοριζόταν να καλύψει τα έξοδα ξένων εμπειρογνομόνων (αεροπορικά εισιτήρια, δικαιώματα/αμοιβή, έξοδα διαμονής/διατροφής) που συμμετείχαν στις ομάδες αξιολόγησης/πιστοποίησης κλάδων σπουδών Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο, καθώς και τυχόν άλλων μελετών.

Για το 2013 προϋπολογίστηκε ποσό ύψους €300.000 και η δαπάνη ανήλθε στα €200.198. Το ύψος των αποζημιώσεων για τα έξοδα των ξένων εμπειρογνομόνων στην Κύπρο, καθορίστηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 4.3.2009. Με Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 28.8.2013, καταργήθηκε το ημερήσιο επίδομα εργασίας προς τα μέλη των ομάδων ειδικών που συγκροτούνται από την Επιτροπή Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων (ΕΑΙΠ) και το Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης – Πιστοποίησης (ΣΕΚΑΠ) για αξιολόγηση των κλάδων σπουδών των Ιδρυμάτων Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, για τις ημέρες του ταξιδιού προς και από την Κύπρο.

Παρά την πιο πάνω τροποποίηση, η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να θεωρεί ότι ειδικά υπό τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, η απόφαση αυτή χρήζει περαιτέρω αναθεώρησης τόσο όσον αφορά σε πιθανή μείωση στο ημερήσιο επίδομα για μελέτη/προετοιμασία/εργασία (€415 για τον Πρόεδρο, €370 για τον Αντιπρόεδρο και €325 για τα μέλη) όσο και στο ημερήσιο επίδομα για διαμονή, διατροφή και διακίνηση, ύψους €196, το οποίο δίνεται σε όλους στο μέγιστο ποσό, ανεξαρτήτως κόστους διαμονής και χωρίς την προσκόμιση τιμολογίου διαμονής.

Επίσης το επίδομα των €196, δίνεται τόσο για την ημέρα ταξιδιού προς την Κύπρο όσο και για την ημέρα επιστροφής (όπως προνοεί η σχετική Απόφαση), πρακτική η οποία δεν είναι ορθή, καθώς, ειδικά για την ημέρα επιστροφής, δεν τίθεται θέμα διαμονής στην Κύπρο, ενώ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι ώρες του ταξιδιού.

Παρά την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 8.5.2013, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2013, για μείωση όλων των επιδομάτων κατά 15%, εντούτοις τα συγκεκριμένα επιδόματα δεν έτυχαν μείωσης μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2014).

Σύσταση: Να μελετηθεί η μείωση του ημερήσιου επιδόματος για διαμονή, διατροφή και διακίνηση και να εφαρμοστεί η σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών για μείωση των εν λόγω επιδομάτων κατά 15%. Επίσης, οι προϋποθέσεις καταβολής του να συνάδουν με την κυβερνητική εγκύκλιο για το επίδομα συντήρησης στο εξωτερικό που ισχύει για τους δημοσίους υπαλλήλους.

Ίδρυμα Διαχείρισης Απογευματινών και Βραδινών Επιμορφωτικών Προγραμμάτων (ΙΔΑΒΕΠ). Το συγκεκριμένο Ίδρυμα, ιδρύθηκε με βάση τις Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 6.6.2012 και 5.10.2012, αντίστοιχα, και οι οποίες αργότερα ανακλήθηκαν με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 5.6.2013. Το Ίδρυμα λειτουργήσε μόνο για τη σχολική χρονιά 2012-2013, και η επιλογή των εργοδοτούμενων γινόταν από κατάλογο μετά από μοριοδότηση και υπογραφή συμβολαίων. Για τους εργοδοτούμενους έγινε ενημέρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Το 2012-2013, με τη λειτουργία του ΙΔΑΒΕΠ, εργοδότης ήταν το ΙΔΑΒΕΠ, δηλαδή ένας οργανισμός ιδιωτικού δικαίου, και η απασχόληση γινόταν με βάση κατάλογο μετά από μοριοδότηση των ενδιαφερομένων και υπογραφή συμβολαίων και οι απασχολούμενοι είχαν τα ωφελήματα των εργοδοτούμενων. Ακολούθως, μετά τον τερματισμό λειτουργίας του ΙΔΑΒΕΠ, από το 2013-2014 η απασχόληση γίνεται με αγορά υπηρεσιών και υπογραφή συμβολαίων μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Το Υπουργείο θεωρεί ότι από την υλοποίηση της αγοράς υπηρεσιών θα υπάρξει εξοικονόμηση των εισφορών στα διάφορα ταμεία (8% για το Ταμείο Αδειών, 10,50% για άλλα ταμεία) και επιπρόσθετα δεν θα υπάρχει η υποχρέωση για ασφάλεια εργοδότη που ανέρχεται σε 0,05% στο σύνολο των αποδοχών. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Ιούνιος 2013), προκύπτει εξοικονόμηση ύψους €2.801.465 με την κατάργηση του ΙΔΑΒΕΠ, νοουμένου ότι όλοι οι παράμετροι παραμείνουν οι ίδιοι από το 2013 στο 2014.

Η χορηγία προς το ΙΔΑΒΕΠ δόθηκε μέσω του Κονδυλίου 0401200115, του οποίου η πρόνοια για το 2013 ήταν €16 εκ. και οι δαπάνες ανήλθαν σε €14.162.899, εκ των οποίων ποσό ύψους €7.956.038,36 αφορούσε σε πληρωμές προς το ΙΔΑΒΕΠ, με την τελευταία πληρωμή να έχει γίνει στις 13.8.2013. Οι μεταγενέστερες πληρωμές αφορούσαν στις αμοιβές των ατόμων που απασχολούνται στα προαναφερόμενα προγράμματα με αγορά υπηρεσιών.

Διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν ετοιμαστεί οικονομικές καταστάσεις για το έτος λειτουργίας του ΙΔΑΒΕΠ (2012-2013) και κατά συνέπεια δεν διενεργήθηκε ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας, ο οποίος απαιτείτο από την παράγραφο 19 της ιδρυτικής πράξης του Ιδρύματος.

Αξιολόγηση ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων (ΕΑΙΠ), η οποία είναι επταμελής, καταρτίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο για πενταετή θητεία με εισήγηση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, με σκοπό την εξέταση αιτήσεων για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων. Η ΕΑΙΠ ορίζει ομάδες ειδικών για την εξέταση των αιτήσεων ή μεμονωμένους αξιολογητές, ανάλογα με την περίπτωση, όπως επεξηγείται πιο κάτω, αλλά η τελική απόφαση λαμβάνεται από την ΕΑΙΠ.

Συγκεκριμένα, όπως έχουμε πληροφορηθεί, στην περίπτωση αξιολόγησης αιτήσεων για ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, ορίζονται ομάδες ειδικών. Οι εν λόγω ομάδες παλαιότερα απαρτιζόνταν από 5 ακαδημαϊκούς από το εξωτερικό, ωστόσο λόγω της οικονομικής κρίσης ο αριθμός περιορίστηκε σε 3, εκ των οποίων ο ένας προέρχεται από τα κρατικά πανεπιστήμια. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση αξιολόγησης νέου προγράμματος ιδιωτικού πανεπιστημίου χωρίς τελική άδεια λειτουργίας ενώ στην περίπτωση αξιολόγησης προγράμματος ιδιωτικού πανεπιστημίου με τελική άδεια λειτουργίας, στέλλεται το πρόγραμμα σε δύο ανεξάρτητους αξιολογητές, οι οποίοι μπορεί να προέρχονται από τα κρατικά πανεπιστήμια ή/και πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Σημειώνεται ότι το κόστος το επωμίζεται το ιδιωτικό πανεπιστήμιο.

Από τα πιο πάνω, φαίνεται ότι σε όλες τις περιπτώσεις αξιολόγησης συμμετέχουν ακαδημαϊκοί από τα κρατικά πανεπιστήμια, και ως εκ τούτου τίθεται θέμα σύγκρουσης συμφερόντων.

Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θεωρεί ότι δεν τίθεται θέμα σύγκρουσης συμφερόντων, επειδή οι ακαδημαϊκοί που εργάζονται στα κρατικά πανεπιστήμια συμμετέχουν στις ομάδες αξιολόγησης υπό την προσωπική τους ιδιότητα και όχι ως εκπρόσωποι του πανεπιστημίου στο οποίο εργάζονται, θέση με την οποία δεν συμφωνεί η Υπηρεσία μας. Τελικά, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού μάς πληροφόρησε στις 3.11.2014 ότι το Υπουργείο της θα λάβει υπόψη την εισήγηση της Υπηρεσίας μας και θα συζητήσει το θέμα με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια.

Σύσταση: Δεδομένου ότι το κόστος καλύπτεται από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, και νοούμενου ότι αυτά δεν φέρουν αντίρρηση στην κάλυψη της αυξημένης δαπάνης, οι αξιολογητές να προέρχονται από πανεπιστήμια του εξωτερικού, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα των αξιολογήσεων.

Προνομιακή μεταχείριση τουριστικού γραφείου. Η Υπηρεσία μας, στις 6.5.2014 έλαβε πληροφορία για προνομιακή μεταχείριση τουριστικού γραφείου, για την οποία και στάλθηκε στο Υπουργείο επιστολή με ημερ. 22.5.2014 και αρ. Φακ. 26.20.001.007, με κάποια ερωτήματα, τα οποία το Υπουργείο απάντησε, με επιστολή ημερ. 21.7.2014 και αρ. Φακ. Π.Μ.Π6945/Β. Λόγω του ότι η Υπηρεσία μας δεν ικανοποιήθηκε από τον χειρισμό του θέματος από το Υπουργείο, προχώρησε με δική της διερεύνηση, για τα πορίσματα της οποίας στάλθηκε ξεχωριστή επιστολή προς τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού με εισήγηση να διεξαχθεί πειθαρχική έρευνα, εισήγηση η οποία έγινε αποδεκτή. Η πειθαρχική έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη.

Προσφορές

(α) Αγωγές αρ. 4608/2009 (Νέο Δημοτικό Σχολείο Αγίου Στεφάνου στη Λεμεσό) και 1558/2010 (Λύκειο Πέτρου και Παύλου στη Λεμεσό) ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, μεταξύ Εργολάβου και Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, που αφορούν αποζημιώσεις που αξιώνει ο Εργολάβος στα πλαίσια συμβάσεων μεταξύ του και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Μετά την καταχώριση των πιο πάνω αγωγών στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και ο Εργολάβος κατέληξαν σε προκαταρκτικό συμβιβασμό, σύμφωνα με τον οποίο το Υπουργείο θα έπρεπε να καταβάλει στον Εργολάβο τα ποσά των €90.000+ΦΠΑ και €320.930+ΦΠΑ αντίστοιχα, πλέον τόκου υπερημερίας 5% από την ημερομηνία καταχώρισης των αγωγών και ποσού €5.000+ΦΠΑ για τα δικηγορικά έξοδα κάθε αγωγής.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, ζήτησε τον Απρίλιο 2012 τις απόψεις/εισηγήσεις της Γενικής Λογίστριας της Δημοκρατίας για τον πιο πάνω συμβιβασμό, η οποία εισηγήθηκε όπως ο προτεινόμενος συμβιβασμός υποβληθεί τεκμηριωμένα για εξέταση στην ΚΕΑΑ, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, ώστε να εξεταστεί/διαπιστωθεί κατά πόσο εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον.

Η ΚΕΑΑ, κατόπιν υποβολής των πιο πάνω από τις ΤΥ του Υπουργείου, αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2012 τον διορισμό ad-hoc επιτροπής, για εξέταση του θέματος. Σύμφωνα με την εισήγηση της ad-hoc επιτροπής, που υιοθετήθηκε από την ΚΕΑΑ τον Μάιο 2013, οι οικονομικές απαιτήσεις του Εργολάβου στην αγωγή αρ. 4608/2009 θα έπρεπε να απορριφθούν - εφόσον το θέμα είχε διευθετηθεί με τον τελικό λογαριασμό - ενώ στην αγωγή αρ. 1558/2010, θα μπορούσε να γίνει πρόταση φιλικού διακανονισμού, με την καταβολή ποσού €207.797 (συν χρηματοδοτικά έξοδα) στον Εργολάβο. Επειδή ο Εργολάβος δεν αποδέχθηκε το πιο πάνω ποσό, έγιναν περαιτέρω διαβουλεύσεις μαζί του από την ΚΕΑΑ, και τελικά συμφωνήθηκε το ποσό των €270.000 + ΦΠΑ - περιλαμβανομένων τόκων και δικηγορικών εξόδων - για πλήρη και τελική διευθέτηση της εν λόγω αγωγής.

(β) Συνοπτικές Διαδικασίες Ανάθεσης Συμβάσεων. Με επιστολή μας τον Νοέμβριο του 2013 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, εισηγηθήκαμε όπως στις περιπτώσεις προσφυγής στις Συνοπτικές Διαδικασίες για ανάθεση συμβάσεων, καλούνται να συμμετάσχουν όλοι οι οικονομικοί φορείς που έχουν τη δυνατότητα, εφόσον η πρόνοια της νομοθεσίας για πρόσκληση τουλάχιστον 4 δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ότι η πρόσκληση περιορίζεται μόνο σε 4, τηρώντας έτσι αφενός τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας και μη διάκρισης και διασφαλίζοντας αφετέρου ικανοποιητικό ανταγωνισμό.

Παρατηρήσαμε ότι οι ΤΥ του Υπουργείου εφαρμόζουν κατά κανόνα τις συνοπτικές διαδικασίες για έργα μέχρι €50.000, κάτι που παρόλο ότι είναι επιτρεπτό, ωστόσο δεν πρέπει να αποτελεί τον κανόνα, εφόσον δεν συμμετέχουν όλοι οι οικονομικοί φορείς σε μια μάλιστα κρίσιμη – οικονομικά – περίοδο.

Εισηγηθήκαμε επίσης, όπως στις περιπτώσεις αποκλίσεων πέραν του 10% μεταξύ της εκτίμησης δαπάνης και της τιμής του επικρατέστερου προσφοροδότη που συστήνεται για κατακύρωση, θα πρέπει να παρατίθενται οι λόγοι στους οποίους ενδεχομένως να οφείλεται και οι οποίοι έχουν προκύψει μετά την ετοιμασία της εκτίμησης δαπάνης.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε τον Φεβρουάριο του 2013 ότι, στις περιπτώσεις με απόκλιση πέραν του 10%, η διαφορά τιμής μεταξύ της επικρατέστερης προσφοράς και της εκτίμησης δαπάνης θα αξιολογείται και θα παρατίθενται οι λόγοι στους οποίους ενδεχομένως να οφείλεται η διαφορά. Επίσης μας παρέθεσε την άποψη της ότι είναι προς το συμφέρον του δημοσίου η εφαρμογή των συνοπτικών διαδικασιών, έτσι όπως έχουν θεσμοθετηθεί και εφαρμόζονται από το Υπουργείο.

Σύσταση: Οι συνοπτικές διαδικασίες δεν μπορούν να αποτελούν τον κανόνα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, έστω κι αν η εκτιμώμενη αξία είναι μικρότερη των €50.000. Ο κανόνας θα πρέπει να είναι η χρησιμοποίηση ανοικτού διαγωνισμού με τις συντετμημένες προθεσμίες που προβλέπει η νομοθεσία για το ύψος αυτό των συμβάσεων.

Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Το συνολικό ύψος του Προϋπολογισμού για το 2013 ήταν €19,5 εκ., από το οποίο δαπανήθηκε ποσό ύψους €12,7 εκ. ή 65,1%.

Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικής Ανάπτυξης (Κονδύλι 20.08.00.04.364).

(α) Παρά τη σημαντικότητα του πιο πάνω κονδυλίου που αφορά στην κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με έργα του στρατηγικού σχεδίου για την πολιτιστική ανάπτυξη, και ενώ προϋπολογίστηκε ποσό ύψους €950.000, δαπανήθηκε ποσό ύψους €577.947, δηλαδή ποσοστό 39% παρέμεινε αδαπάνητο (2012: €1.330.000, €659.323, 50%, αντίστοιχα). Όπως διαπιστώθηκε, για μερικά προϋπολογισθέντα έργα δεν έγινε καμιά δαπάνη.

(β) Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων/Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων λειτούργησε από τον Οκτώβριο 2006, αρχικά ως Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων με τη δημιουργία τάξης βιολιού και με σκοπό την αναβάθμιση του ρόλου της μουσικής εκπαίδευσης. Το 2008 υποβλήθηκε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία και εγκρίθηκε με την Απόφαση αρ. 67.949, ημερ.12.11.2008, όπως το Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων αναβαθμιστεί και μετονομαστεί σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων. Σύμφωνα με την Πρόταση, το προτεινόμενο Πρόγραμμα, στην πλήρη του ανάπτυξη, θα λειτουργεί σε όλες τις περιφέρειες της Κύπρου, θα καλύπτει μέχρι 100 παιδιά και θα διευθύνεται από καλλιτεχνικό διευθυντή.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού υπέγραψε στις 28.5.2012 σύμβαση με τον καλλιτεχνικό διευθυντή, για 3 χρόνια, με πρόνοια επέκτασής της και για την επόμενη τριετία, ως καλλιτεχνικός διευθυντής του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων, για 18 εβδομάδες εργασίας ετησίως, στην οποία καθορίστηκε ως αμοιβή το ποσό των €75.600, πλέον Φ.Π.Α., ετησίως (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων διακίνησης και διαμονής). Επισημάναμε ότι δεν ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες ως προς τον αριθμό των εβδομάδων που ο καλλιτεχνικός διευθυντής επισκέπτεται την Κύπρο, ώστε να επιβεβαιώνεται η τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεών του. Όταν δε του ζητήθηκε η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων (αεροπορικά εισιτήρια, αποδεικτικά διαμονής και αναλυτικές καταστάσεις μαθημάτων για όλους τους μαθητές του, υπογραμμένες από τους γονείς των μαθητών) αυτός προσκόμισε μόνο τα αποδεικτικά στοιχεία της διαμονής του σε ξενοδοχεία στην Κύπρο.

Ο καλλιτεχνικός διευθυντής έχει την ευθύνη της επιλογής των καθηγητών των άλλων εγχόρδων οργάνων (βιόλας, βιολοντσέλου και κοντραμπάσου) και συμφώνησε ο ίδιος με τρεις καθηγητές που διαμένουν στο εξωτερικό να αναλάβουν τις τάξεις όταν αυτές θα δημιουργηθούν, αφού έλαβε έγκριση από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, χωρίς να διευκρινίζεται το ύψος της αμοιβής των εν λόγω καθηγητών. Όπως διαπιστώθηκε, δεν έγιναν γραπτά συμβόλαια για την απασχόληση των εν λόγω καθηγητών από το Υπουργείο.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι αρκετά παιδιά αποχωρούν από το Πρόγραμμα, και ως αποτέλεσμα δεν εκπληρώνονται οι βασικοί στόχοι του Προγράμματος που είναι η εκπαίδευση των μαθητών μέχρι την ηλικία των 18 ετών. Συγκεκριμένα, από το 2006 μέχρι σήμερα, έχουν αποχωρήσει 21 παιδιά.

Το κόστος λειτουργίας του Προγράμματος καλύπτεται αποκλειστικά από κρατική χορηγία. Η χορηγία για το 2013 ανήλθε σε €370.000.

Σύσταση: Να προωθηθεί το όλο θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης που, μεταξύ άλλων επιλογών, θα περιλαμβάνει την προσωρινή διακοπή ή τερματισμό της λειτουργίας του Προγράμματος, μέχρις ότου γίνει ο επανασχεδιασμός του. Σε περίπτωση συνέχισης του θεσμού, θεωρούμε αυτονόητο ότι δεν θα ανανεωθεί η σύμβαση με τον καλλιτεχνικό διευθυντή που λήγει στις 27.5.2015, αλλά θα γίνει δημοσίευση της θέσης με ανοικτό διαγωνισμό

Πολιτιστική Υποδομή (Κονδύλι 20.08.16.08.165).

(α) Για το πιο πάνω Κονδύλι που προοριζόταν να καλύψει δαπάνες για την υλοποίηση έργων που έχουν ως στόχο τη δημιουργία πολιτιστικής υποδομής, είχε γίνει αρχική πρόνοια ύψους €4,7 εκ., η οποία μειώθηκε μετά από μεταφορές σε €4,6 εκ. και δαπανήθηκαν περίπου €255.956, δηλαδή ποσοστό 94,5% παρέμεινε αδαπάνητο.

(β) Μέγαρο Πολιτισμού. Το Μέγαρο Πολιτισμού είχε συμπεριληφθεί στο Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα 2007 – 2013», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά δεν είχε κατατεθεί η αίτηση «μεγάλου έργου» στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που καθιστούσε αμφίβολη την ένταξη του για συγχρηματοδότηση.

Η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τη Γεν. Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού από το 2011 ζητούσε όπως ληφθεί το συντομότερο τελική απόφαση για την τύχη του έργου, δεδομένου ότι τα χρονικά περιθώρια για την υλοποίηση και ενδεχόμενη χρηματοδότηση του είχαν ήδη ξεπεραστεί και οι οικονομικές συνθήκες της χώρας μας ήταν δυσχερείς.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του 2005-2011 και στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας από το Ίδρυμα Πολιτισμού για την περίοδο 1.1.2012 μέχρι 30.9.2013, οι συνολικές δαπάνες του Ιδρύματος ανήλθαν σε περίπου €15,1 εκ. εκ των οποίων €12,2 εκ. αφορούν στον σχεδιασμό και τις μελέτες του έργου και €2,9 εκ. στα λειτουργικά έξοδα.

Τελικά, με σημαντική καθυστέρηση και συγκεκριμένα στις 5.12.2013 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την προσωρινή αναστολή της υλοποίησης του έργου, δηλαδή της κατασκευής και της λειτουργίας του Μεγάρου Πολιτισμού στη βάση συγκεκριμένων όρων, οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο της Έκθεσής μας για το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου.

Με σχετική επιστολή μας προς τον Υπουργό Οικονομικών ζητήσαμε τη διεξαγωγή ανεξάρτητης διοικητικής έρευνας με στόχο την καταγραφή των γεγονότων και πιθανών ευθυνών και την τροχοδρόμηση των κατάλληλων διαδικασιών απόδοσης τυχόν πειθαρχικών, ποινικών ή αστικών ευθυνών. Ως ερευνών λειτουργός έχει ήδη διοριστεί ο Βοηθός Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας.

(γ) Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα «Πάφος 2017». Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του, αρ. 72.762, ημερ. 4.11.2011, ενέκρινε ποσό ύψους €5 εκ. για την οικονομική ενίσχυση που θα παρέχει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ως η αρμόδια διαχειριστική αρχή, στην πόλη της Κύπρου που θα λάμβανε το χρίσμα της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το έτος 2017. Σύμφωνα με την Απόφαση, η χρηματοδότηση της πόλης από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα ανέλθει στο ποσό των €5 εκ. με την προϋπόθεση ότι θα αφορά μόνο λειτουργικές δαπάνες και δεν θα ξεπερνά το 60% του συνολικού προϋπολογισμού της πόλης για τις λειτουργικές δαπάνες. Επίσης η χρηματοδότηση θα γίνει σε 4 στάδια, με την παρουσίαση ισχυρών αποδεικτικών στοιχείων για τις δαπάνες από την τοπική διαχειριστική αρχή (για το 2013 και 2014 €500.000, για το 2015 και για το 2017 €1 εκ. και για το 2016 €2 εκ.), και ως εκ τούτου για τα έτη 2013 - 2017 θα πρέπει να περιληφθούν οι ανάλογες πιστώσεις στους ετήσιους Προϋπολογισμούς. Στις 14.9.2012, επιλέγηκε μετά από διαγωνισμό, η πόλη της Πάφου ως η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 2017.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι στις 26.11.2013 καταβλήθηκε ποσό €150.000 στον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Πάφος 2017 Λτδ, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 4.11.2013, χωρίς να υποβληθούν αποδεικτικά στοιχεία από την τοπική διαχειριστική αρχή του θεσμού όσον αφορά στις πραγματικές δαπάνες, σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Από τον Προϋπολογισμό του 2014 αποδεσμεύτηκε και καταβλήθηκε ποσό ύψους €300.000 ως χορηγία για το 2014 στον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Πάφος 2017 Λτδ, χωρίς και πάλι να έχουν προσκομιστεί τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

Μετά την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 4.11.2011, και συγκεκριμένα στις 30.6.2014, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού υπέβαλε άλλες δύο Προτάσεις στο Υπουργικό Συμβούλιο, οι οποίες, όπως πληροφορηθήκαμε, εγκρίθηκαν στις 9.7.2014. Συγκεκριμένα, η μία αφορά στην παρακολούθηση των χρηματοδοτούμενων από το κράτος ενεργειών και της υλοποίησης του Προγράμματος «Πάφος 2017» και η άλλη διαφοροποιεί το χρονοδιάγραμμα παραχώρησης της κρατικής χορηγίας του εν λόγω προγράμματος και τη χρήση της κρατικής χορηγίας. Στην πρόταση αναφέρεται επίσης, ότι ο Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης – Πάφος 2017 Λτδ θα πρέπει να υποβάλλει στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού απολογισμό για τις δράσεις που θα αναπτύσσει κάθε έτος και για τη διαχείριση της χορηγίας που θα λαμβάνει, ώστε να γίνεται ο αναγκαίος έλεγχος πριν την καταβολή της χορηγίας του επόμενου έτους, δηλαδή, ο έλεγχος θα γίνεται μετά την καταβολή της χορηγίας, και όχι εκ των προτέρων όπως είχε εγκριθεί στην Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 4.11.2011.

Χορηγήσεις σε Πολιτιστικούς Φορείς και Άτομα για Πολιτιστικές Δραστηριότητες. Το ποσό που εγκρίθηκε στον Προϋπολογισμό ήταν €3 εκ. και η συνολική δαπάνη ανήλθε στα €2,85 εκ. ή ποσοστό 95% (2012: €4 εκ., €4εκ. ή 100%, αντίστοιχα).

(α) Προγράμματα επιχορηγήσεων πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Για το 2013 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εφάρμοσαν τα πιο κάτω τέσσερα προγράμματα επιχορηγήσεων για δραστηριότητες/προγράμματα/εκδηλώσεις στον τομέα του πολιτισμού:

- Πρόγραμμα Ετήσιων Επιχορηγήσεων Πολιτιστικών Φορέων.
- Πρόγραμμα Ετήσιων Επιχορηγήσεων Δήμων.
- Πρόγραμμα Ετήσιων Επιχορηγήσεων Κοινοτήτων.
- Πρόγραμμα Επιχορηγήσεων για Φυσικά Πρόσωπα.

Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις επιχορηγήσεων σε φορείς, κατά παρέκκλιση των κριτηρίων και όρων των Προγραμμάτων. Συγκεκριμένα:

- Παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις χωρίς την προσκόμιση αναλυτικού οικονομικού απολογισμού της εκδήλωσης, την υποβολή του καθορισμένου εντύπου και λεπτομερή αναφορά στο περιεχόμενο της εκδήλωσης είναι χωρίς επαναξιολόγηση του ποσού επιχορήγησης λόγω μείωσης της προϋπολογισθείσας δαπάνης.
- Παρόλο ότι η γραπτή αποδοχή της επιχορήγησης από τον αιτητή έγινε εκτός των καθορισμένων χρονικών ορίων, εγκρίθηκε αύξηση επιχορήγησης εκδήλωσης με μεταφορά ποσού από άλλη ακυρωθείσα εκδήλωση του ίδιου φορέα.
- Παρόλο ότι έγιναν σημαντικές περικοπές από την εκδήλωση, εγκρίθηκε αύξηση της βαθμολογίας συγκεκριμένης εκδήλωσης και κατά συνέπεια της επιχορήγησης.
- Παρόλο ότι τα υποβληθέντα στοιχεία δεν επιβεβαίωναν ότι ακολουθήθηκαν οι νενομισμένες διαδικασίες προσφορών, εγκρίθηκε επιχορήγηση και αύξηση της επιχορήγησης εκδήλωσης, μετά από σχετικό αίτημα του φορέα, με ποσό που υπερβαίνει το ποσό το οποίο συνεισέφερε ο ίδιος ο φορέας.
- Χωρίς το θέμα να τύχει χειρισμού από τον αρμόδιο λειτουργό που χειρίζεται τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, αποφασίστηκε η επιχορήγηση φορέα για εκδηλώσεις στα πλαίσια της συμμετοχής ως εταίρος στο συγχρηματοδοτούμενο ευρωπαϊκό πρόγραμμα με αποτέλεσμα η επιχορήγηση να υπολογιστεί σε λανθασμένη βάση, να μην εξασφαλιστούν τα απαραίτητα έγγραφα, και να μην είναι ξεκάθαρο το ύψος του ποσού της δόσης.

(β) Επιχορηγήσεις λειτουργικών δαπανών φορέων. Όπως διαπιστώθηκε, δεν υπάρχει οποιαδήποτε καταγεγραμμένη πολιτική ως προς το ποσοστό επιχορήγησης των επιλέξιμων λειτουργικών δαπανών των δικαιούχων. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι αυτή η πρακτική δεν διασφαλίζει την εφαρμογή χρηστής διοίκησης, αφού όπως διαπιστώθηκε σε φορέα εγκρίθηκε και καταβλήθηκε το 100% του προϋπολογισμού των λειτουργικών δαπανών του, ενώ σε άλλες περιπτώσεις, εγκρίθηκε και καταβλήθηκε μέρος των προϋπολογισθέντων λειτουργικών δαπανών. Επίσης, εντοπίστηκε περίπτωση στην οποία παραχωρήθηκε πρόσθετη επιχορήγηση για προμήθεια εξοπλισμού.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως καθοριστεί μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης των επιλέξιμων λειτουργικών δαπανών του δικαιούχου και όπως οι δαπάνες του κάθε φορέα αξιολογούνται ως προς τη λογικότητα και αναγκαιότητά τους. Επίσης, κατά την εξέταση οποιουδήποτε αιτήματος για επιχορήγηση θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τυχόν άλλες επιχορηγήσεις που εγκρίθηκαν στον αιτητή από τα κονδύλια των Πολιτιστικών Υπηρεσιών.

Ανάπτυξη εικαστικών τεχνών – Πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Το εν λόγω Κονδύλι προορίζεται για κάλυψη εξόδων για τη συμμετοχή της Κύπρου σε διεθνείς εικαστικές διοργανώσεις, όπως π.χ. η «Έκθεση Biennale Βενετίας για Τέχνη και Αρχιτεκτονική» και η «Έκθεση Νέων Δημιουργών Ευρώπης και Μεσογείου». Η εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό για το 2013 ήταν €250.000 και η δαπάνη ανήλθε σε €245.731.

Όπως διαπιστώθηκε, μετά το πέρας των εκθέσεων αυτών, δεν ετοιμάζεται οικονομικός απολογισμός, ο οποίος θεωρείται απαραίτητος για την παρακολούθηση και έλεγχο των δαπανών που γίνονται για την κάθε έκθεση.

Σύσταση: Θα πρέπει να ετοιμάζεται οικονομικός απολογισμός για κάθε διοργάνωση.

2.9.1 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Έλεγχος Σχολικών Εφορειών. Με τη θέσπιση και εφαρμογή του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε τον έλεγχο των λογαριασμών όλων των Σχολικών Εφορειών. Έτσι, ενώ μέχρι το 1997 η Ελεγκτική Υπηρεσία διενεργούσε έλεγχο σε 42 Σχολικές Εφορείες (πόλεων και χωριών όπου λειτουργούσαν σχολεία Μέσης εκπαίδευσης), η Βουλή με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο του 1997 ανέθεσε στην Ελεγκτική Υπηρεσία και τον έλεγχο των λογαριασμών 160 Σχολικών Εφορειών με δημοτικό σχολείο μόνο (δημοτικά σχολεία χωριών), εργασία που προηγουμένως διεκπεραιωνόταν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μέσω του Ταμείου Α. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος που διενεργείτο προηγουμένως από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν συμπεριλάμβανε διαχειριστικούς ελέγχους και δεν εκδιδόταν έκθεση ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων. Έτσι, ενώ η Ελεγκτική Υπηρεσία είχε την ευθύνη για τον έλεγχο 42 Σχολικών Εφορειών, από την 1.1.1998 και μετά, ο αριθμός των ελεγχόμενων από την Ελεγκτική Υπηρεσία Σχολικών Εφορειών ανήλθε σε 202. Η κατάσταση όπως διαμορφώθηκε ήταν εκτός των δυνατοτήτων (από πλευράς προσωπικού) ελέγχου από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Από τη σχολική χρονιά 2004/2005, με την υποχρεωτική λειτουργία της Προδημοτικής εκπαίδευσης, οι Σχολικές Εφορείες τηρούν επιπρόσθετα και λογαριασμούς για την Προδημοτική εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να αυξηθεί περαιτέρω ο όγκος εργασίας της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για κάθε Σχολική Εφορεία κάτω από την οποία λειτουργούν.

Με βάση τις διατάξεις του Νόμου σχετικά με τη σύσταση των Σχολικών Εφορειών, παρουσιάστηκε το φαινόμενο, σε περίπτωση λειτουργίας σχολείων, όπου φοιτούν μαθητές από διαφορετικές κοινότητες, να δημιουργούνται από 1 μέχρι και 3 διαφορετικές Σχολικές Εφορείες, Μέσης, Δημοτικής και Προδημοτικής εκπαίδευσης. Παρουσιάστηκε επίσης περίπτωση όπου σε κάποια κοινότητα που λειτουργούσαν δύο δημοτικά σχολεία, ένα περιφερειακό και ένα αμιγές, να δημιουργηθούν δυο Σχολικές Εφορείες για τη Δημοτική εκπαίδευση.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στην προσπάθεια μείωσης του αριθμού των Σχολικών Εφορειών, με σχετικά διατάγματα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύθηκαν στην επίσημη εφημερίδα στις 2.12.2011 (ΚΔΠ 492/2011 και ΚΔΠ 493/2011), στις 15.6.2012 (ΚΔΠ 219/2012) και στις 31.5.2013 (ΚΔΠ 180/2013 και ΚΔΠ 181/2013) καθόρισε νέα συμπλέγματα κοινοτήτων ώστε από τη σχολική χρονιά 2011/12 και μετέπειτα να λειτουργεί μόνο μία Σχολική Εφορεία σε κάθε κοινότητα, με αποτέλεσμα οι Σχολικές Εφορείες στις κοινότητες να περιοριστούν στις 145 (σ' αυτές λειτουργούν 9 Λύκεια, 22 Γυμνάσια, 157 Δημοτικά και 136 Νηπιαγωγεία).

Κατά τη συζήτηση της Ετήσιας Έκθεσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το έτος 2010 ενώπιον της Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, και θέματα/προβλήματα που αφορούν στη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές Σχολικές Εφορείες, κυρίως της υπαίθρου, είναι μικρές και αδυνατούν να ανταποκριθούν στις διατάξεις της νομοθεσίας, μεταξύ των οποίων είναι και η ορθή τήρηση των λογιστικών βιβλίων, είχαμε τότε διατυπώσει εισήγηση για επαναξιολόγηση του θεσμού της λειτουργίας Σχολικών Εφορειών ως ξεχωριστών οντοτήτων, με ενδεχόμενο την ανάληψη των εργασιών και αρμοδιοτήτων τους από τα Κοινοτικά Συμβούλια, αφού η κάθε Σχολική Εφορεία απαρτίζεται, εν πάση περιπτώσει, από τα ίδια άτομα που απαρτίζεται το Κοινοτικό Συμβούλιο. Κατά τη συζήτηση διαφάνηκε ότι την άποψη αυτή φαίνεται να συμμερίζεται η εν λόγω Επιτροπή της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Από το 2012 το πρόβλημα υποστελέχωσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατέστη οξύτερο εξαιτίας της παγοποίησης των υπό πλήρωση οργανικών θέσεων, την παγοποίηση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού και τον μεγάλο αριθμό κανονικών και πρόωρων αφυπηρετήσεων και ως εκ τούτου το 2012 έγινε έλεγχος μόνο σε 6 από τις 145 Σχολικές Εφορείες Υπαίθρου, το 2013 σε 9 Σχολικές Εφορείες, ενώ το 2014 μέχρι την ετοιμασία της παρούσης Έκθεσης, σε ακόμα 4 Σχολικές Εφορείες.

Από τον έλεγχο των Σχολικών Εφορειών (Υπαίθρου) διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Συγκρότηση σε σώμα και λειτουργία Σχολικών Εφορειών. Με βάση το άρθρο 8(1) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, οι Εφορείες έχουν την ευθύνη της γενικής διαχείρισης των Δημοτικών Σχολείων και των Δημόσιων Νηπιαγωγείων. Με βάση το άρθρο 6 του ιδίου Νόμου το αργότερο μέσα σε 10 ημέρες από τον ορισμό των μελών τους, οι Εφορείες πρέπει να καταρτίζονται σε σώμα και να γνωστοποιούν τα ονόματα τους στον Υπουργό Παιδείας. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Εφορείες λειτουργούν, χωρίς να εφαρμόζουν τις προαναφερόμενες διατάξεις του Νόμου και επιπρόσθετα υπήρξαν περιπτώσεις όπου τα μέλη των Κοινοτικών Συμβουλίων αγνοούσαν το γεγονός ότι ταυτόχρονα ήταν και μέλη στη Σχολική Εφορεία, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη λειτουργία και οικονομική διαχείριση των Εφορειών.

Σύσταση Σχολικών Εφορειών μετά την ανακήρυξη νέων Κοινοτικών Συμβουλίων. Η θητεία της Σχολικής Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, είναι πενταετής και αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί την ημερομηνία ορισμού της και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους από την έναρξη της θητείας της. Με την ανακήρυξη των νέων Κοινοτικών Συμβουλίων που προέκυψαν από τις κοινοτικές εκλογές που έγιναν στις 18.12.2011, έχουν συσταθεί ταυτόχρονα και νέες Σχολικές Εφορείες.

Με την ανάληψη καθηκόντων από τις νέες Σχολικές Εφορείες διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου η απερχόμενη Σχολική Εφορεία δεν παρέδωσε στη νέα Σχολική Εφορεία τα σχετικά βιβλία, έγγραφα και μητρώα και ούτε ετοίμασε λογαριασμούς για όλα τα σχολικά έτη της θητείας της. Επίσης δεν είχαν υπογραφεί πιστοποιητικά παραλαβής και παράδοσης σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγής Σχολικών Εφορειών, ενώ το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν φαίνεται να έχει συνδράμει για την ομαλή μεταβίβαση στις νέες Σχολικές Εφορείες των ταμειακών διαθεσίμων, λογιστικών βιβλίων, εγγράφων και λοιπής περιουσίας.

Συνεδριάσεις Σχολικής Εφορείας – Τήρηση πρακτικών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι Σχολικές Εφορείες ως συλλογικά όργανα θα πρέπει να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο και να εφαρμόζουν τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν με τον Νόμο 158(1) του 1999. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι οι πλείστες Σχολικές Εφορείες δεν συνεδριάζουν ή δεν τηρούν πρακτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, ενώ σε ορισμένες κοινότητες οι αποφάσεις που αφορούν θέματα των σχολείων λαμβάνονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Προϋπολογισμοί - Υποβολή έγκριση και εκτέλεση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16(1) του Νόμου, οι προϋπολογισμοί των Σχολικών Εφορειών πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση πριν την 1^η Μαΐου κάθε χρόνου, για το επόμενο σχολικό έτος. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι ορισμένες Εφορείες δεν έχουν υποβάλει προϋπολογισμούς για όλα τα σχολικά έτη, άλλες υπέβαλαν τους προϋπολογισμούς τους με καθυστέρηση, ενώ σε αρκετές Εφορείες παρατηρήθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στην ορθολογιστική εκτέλεση των Προϋπολογισμών.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στις 27.10.2014, στη γενικότερη προσπάθεια που καταβάλλει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για ενίσχυση των Σχολικών Εφορειών της υπαίθρου περιέλαβε στους Προϋπολογισμούς τους πρόνοια για αγορά λογιστικών και γραφειακών υπηρεσιών και με τον τρόπο αυτό παρέχεται η δυνατότητα στις Εφορείες να προσλαμβάνουν προσωπικό για τη διεκπεραίωση αυτών των εργασιών.

Τήρηση λογαριασμών. Προβλήματα και αδυναμίες διαπιστώνονται στη τήρηση των λογαριασμών των Εφορειών όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι Σχολικές Εφορείες δεν εκδίδουν αποδείξεις είσπραξης με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση της ορθότητας των εισπράξεων ούτε και εκδίδουν εντάλματα πληρωμής πλήρως συμπληρωμένα και τεκμηριωμένα με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για επιβεβαίωση των δαπανών τους. Δεν τηρούνται κατάλληλοι λογαριασμοί για να μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων, ούτε ετοιμάζουν συμφιλιωτικές καταστάσεις στο τέλος κάθε μήνα για σκοπούς επιβεβαίωσης και παρακολούθησης της ορθότητας των τραπεζικών τους υπολοίπων.

Μισθοδοσία προσωπικού Σχολικών Εφορειών. Έχει διαπιστωθεί ότι η καταβολή των μισθών στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών υπαίθρου γίνεται βάσει τηλεφωνικών επικοινωνιών με λειτουργούς του λογιστηρίου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ή με οδηγίες των συντεχνιών χωρίς ωστόσο να τηρούνται από τις Σχολικές Εφορείες τα απαραίτητα στοιχεία για σκοπούς υπολογισμού και ελέγχου της μισθοδοσίας του προσωπικού τους.

Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων παρουσιάζεται ως εγκεκριμένος εργοδότης το Κοινοτικό Νηπιαγωγείο ή η Χωρητική Αρχή, αντί η Σχολική Εφορεία και εισηγηθήκαμε όπως γίνουν οι ανάλογες ενέργειες από τη Σχολική Εφορεία για ρύθμιση του θέματος.

Μητρώο ανάκτησης επιδόματος ασθενείας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρείται το πιο πάνω μητρώο στο οποίο πρέπει να καταχωρίζονται όλες οι αιτήσεις που υποβάλλονται στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις για επίδομα ασθενείας, ώστε να παρακολουθείται και να ενημερώνεται με τις επιταγές που παραλαμβάνονται καθώς και με τις αποδείξεις είσπραξης.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου/Εποπτικός έλεγχος. Η έλλειψη συστήματος εσωτερικού ελέγχου στις Σχολικές Εφορείες και η αδυναμία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να ασκήσει αποτελεσματικό εποπτικό έλεγχο έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων και αδυναμιών στην ορθολογιστική διαχείριση των θεμάτων λειτουργίας των Σχολικών Εφορειών.

Τελικοί λογαριασμοί. Διαπιστώθηκε ότι, οι λογαριασμοί που υποβλήθηκαν για έλεγχο από τις Σχολικές Εφορείες, στις περισσότερες περιπτώσεις δεν έχουν εξετασθεί και επικυρωθεί από τη Σχολική Εφορεία και υπογραφεί από τον Πρόεδρο, τον Ταμία και άλλα δύο τουλάχιστο μέλη της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου ενώ, αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν έχουν ακόμα ετοιμάσει και υποβάλει τελικούς λογαριασμούς στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

Ο περί Σχολικών Εφορειών Νόμος αναφέρεται σε υποχρέωση υποβολής των λογαριασμών στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο, χωρίς ωστόσο να γίνεται οποιαδήποτε μνεία σε τυχόν συνέπειες, σε περίπτωση μη υποβολής τους. Η Υπηρεσία μας έθεσε το θέμα ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα ο οποίος σε σχετική επιστολή του εισηγήθηκε τροποποίηση της νομοθεσίας με συγκεκριμένες συνέπειες ώστε να μην τίθεται ζήτημα απόδειξης υποκειμενικής ευθύνης, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Χρεωστικά υπόλοιπα σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα σε τραπεζικούς λογαριασμούς χωρίς οποιαδήποτε έγκριση του Υπουργείου Παιδείας ή της ίδιας της Σχολικής Εφορείας.

Εξουσιοδότηση πληρωμών και υπογραφή επιταγών. Εξακολουθεί να μην ορίζονται τα μέλη της Εφορείας τα οποία μπορούν να εξουσιοδοτούν τις πληρωμές, υπογράφουν επιταγές, και διαχειρίζονται τους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Κανονισμοί. Εκτός από τους Κανονισμούς που αφορούν στη συντήρηση και βελτίωση των σχολικών κτιρίων, δεν έχουν ακόμη καταρτιστεί Κανονισμοί για εύρυθμη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών, ούτε και έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί δημοσιονομικές οδηγίες όπως προνοείται στα άρθρα 17 και 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, αντίστοιχα.

Ίδρυση Ταμείων Προνοίας από Σχολικές Εφορείες. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες στην προσπάθεια εφαρμογής των προνοιών των συλλογικών συμβάσεων ή εφαρμογής οδηγιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ίδρυση Ταμείων Προνοίας για το προσωπικό τους, έχουν δημιουργήσει τραπεζικούς λογαριασμούς στο όνομα της Εφορείας ή ακόμα και του/της υπαλλήλου της Εφορείας στους οποίους κατατίθενται οι εισφορές υπό μορφή αποταμίευσης, χωρίς να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση σχετικών Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Προσφορές. Διαπιστώθηκαν και πάλι ελλείψεις και αδυναμίες στα θέματα που αφορούν στις διαδικασίες προσφορών. Οι Εφορείες οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας). Υποδείχθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται.

Μητρώο Διπλοτύπων. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν τηρείται κατάλληλο μητρώο στο οποίο να καταχωρίζονται όλων των ειδών τα διπλότυπα για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου όλων των διπλοτύπων που παραλαμβάνονται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Μηχανογραφικός Εξοπλισμός. Η εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αναφορικά με την τήρηση των απαραίτητων στοιχείων, για την παρακολούθηση του μηχανογραφικού εξοπλισμού, την τήρηση ανάλογου λογισμικού για σκοπούς παρακολούθησης και εντοπισμού τους καθώς και η παρακολούθηση και συντήρησή τους, εξακολουθεί σε ορισμένες περιπτώσεις να μην τυγχάνει εφαρμογής με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος της σχετικής δαπάνης.

Ακίνητη Περιουσία. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Περί Σχολικών Εφορειών Νόμου η ακίνητη περιουσία που ανήκει σε οποιοδήποτε σχολείο και οποιοδήποτε άλλο συναφές δικαίωμα ή συμφέρον περιέρχεται στην κατοχή και εξουσία της οικείας Σχολικής Εφορείας και εγγράφεται στο όνομα του Προέδρου της για λογαριασμό του σχολείου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε προς τις Εφορείες όπως προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό της ακίνητης τους ιδιοκτησίας, την εξασφάλιση εκσυγχρονισμένων τίτλων ιδιοκτησίας και εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου όπως προνοείται στον Νόμο.

Κινητή περιουσία – Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν διεξήχθη φυσική καταμέτρηση της κινητής περιουσίας για εντοπισμό τυχόν ελλειμμάτων/πλεονασμάτων για διερεύνηση και λογιστική τακτοποίηση, ούτε υποβλήθηκαν τα σχετικά πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης, που προνοούνται στους σχετικούς Κανονισμούς Αποθηκών.

Διατάγματα Υπουργικού Συμβουλίου για τον ορισμό συμπλεγμάτων κοινοτήτων. Η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας, αναφορικά με κοινότητα, καθορίζεται στο άρθρο 4(2)(β) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, και αποτελείται από τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, με πρόεδρο τον πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις που το Υπουργικό Συμβούλιο ορίζει σύμπλεγμα κοινοτήτων, βάσει του άρθρου 3, η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας καθορίζεται στα άρθρα 4(2)(γ-ε).

Καθόσον αφορά στα διατάγματα ορισμού συμπλέγματος κοινοτήτων τα οποία εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- Δεν διευκρινίζεται κατά πόσο με τη δημιουργία Σχολικών Εφορειών για τα συμπλέγματα, καταργούνται οι υφιστάμενες Σχολικές Εφορείες που ενώθηκαν σε σύμπλεγμα, ούτε αν οι τραπεζικοί λογαριασμοί και η λοιπή κινητή περιουσία τους θα μεταφερθούν στις Σχολικές Εφορείες των συμπλεγμάτων που τις αφορούν.
- Δεν καθορίζεται το μέλλον του προσωπικού των Σχολικών Εφορειών που ενώνονται σε σύμπλεγμα, ούτε και του Ταμείου Προνοίας που λειτουργεί για το προσωπικό αυτό.
- Δεν γίνεται αναφορά στον τρόπο χειρισμού τυχόν κληροδοτημάτων που υπάρχουν στις επηρεαζόμενες Εφορείες.
- Δεν καθορίζεται ο τρόπος διάθεσης των αχρησιμοποίητων υπολοίπων του Ταμείου Διευθυντή των Σχολικών Εφορειών.

Η τότε Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού τον Ιούνιο του 2010, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι, μετά από σοβαρό προβληματισμό στα θέματα που έχουν εγερθεί από την Υπηρεσία μας σχετικά με τα προαναφερόμενα θέματα των συμπλεγμάτων Σχολικών Εφορειών, γίνονται διορθωτικές ενέργειες όπως η έκδοση οδηγιών στις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες και ότι επιπρόσθετα μελετάται και το ενδεχόμενο νομοθετικής ρύθμισης των θεμάτων που αφορούν τα συμπλέγματα. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι, πέραν από την έκδοση οδηγιών προς τις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες, δεν διεξάγεται κανένας έλεγχος από το Υπουργείο για επιβεβαίωση και επιστροφή τυχόν αδιάθετων χρηματικών υπολοίπων ή/και δεν παρακολουθείται η τύχη του σχολικού εξοπλισμού. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου το Υπουργείο έχει αποστείλει σε Σχολικές Εφορείες, χορηγίες για έξοδα λειτουργίας της επόμενης ή μεθεπόμενης σχολικής χρονιάς παρόλο που η λειτουργία των σχολείων είχε ανασταλεί.

Δίδακτρα Προδημοτικής Εκπαίδευσης. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα της Προδημοτικής Εκπαίδευσης δεν εμβάζονται από τις Σχολικές Εφορείες στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό για ενσωμάτωσή τους στα κυβερνητικά έσοδα. Σε εκθέσεις μας προς τις Σχολικές Εφορείες, οι οποίες κοινοποιήθηκαν και στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αναφέρονται περιπτώσεις που τα εισπραχθέντα δίδακτρα κατατέθηκαν σε τραπεζικούς λογαριασμούς των Εφορειών και χρησιμοποιήθηκαν για τα λειτουργικά τους έξοδα χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα παραμένουν στην κατοχή των Προέδρων των Σχολικών Εφορειών.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στις 27.10.2014, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποκόπτει από την Κρατική Χορηγία το ποσό των διδάκτρων που ορισμένες Σχολικές Εφορείες δεν εμβάζουν στον κυβερνητικό λογαριασμό.

2.10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Έργο ανάπτυξης και διαχείρισης του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας. Κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων προκήρυξε διαγωνισμό, για την ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας, με τη μέθοδο της Κατασκευής – Λειτουργίας – Μεταβίβασης (Built – Operate – Transfer, BOT). Οι διαπραγματεύσεις με την επιλεγείσα κοινοπραξία άρχισαν τον Ιούλιο 2010.

Κατόπιν εντατικών διαπραγματεύσεων μεταξύ της Διαχειριστικής Επιτροπής του έργου και της επιλεγείσας κοινοπραξίας, τα δύο μέρη κατέληξαν τον Αύγουστο 2012 σε προκαταρκτική συμφωνία, για τη σύναψη σύμβασης για την ανάπτυξη και διαχείριση – από την κοινοπραξία – του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας. Η ολοκλήρωση της διαδικασίας και υπογραφής της τελικής συμφωνίας, αναμένεται να γίνει, όταν και εφόσον η κοινοπραξία εξασφαλίσει την αναγκαία χρηματοδότηση από στρατηγικούς επενδυτές, κάτι που δεν έχει επιτύχει μέχρι σήμερα.

Ως εκ τούτου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την παράταση της περιόδου ισχύος της προκαταρκτικής συμφωνίας μέχρι τις 31.12.2014, για να δοθεί περαιτέρω δυνατότητα ευκαιρία στην κοινοπραξία να εξεύρει χρηματοδότη.

Σύσταση: Να ληφθούν τελικές αποφάσεις ως προς την εν-εξελίξει διαδικασία και ακολούθως, εάν αυτή αποδειχθεί άγονη, ως προς τη μορφή και τη διαδικασία ανάπτυξης των δύο έργων.

2.10.1 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2011, 2012 και 2013 άρχισε τον Οκτώβριο 2014 και μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης ήταν σε εξέλιξη. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στο Τμήμα Αρχαιοτήτων για το 2010 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το ίδιο έτος.

2.10.2 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

A. Αδυναμίες στον προγραμματισμό μελέτης και εκτέλεσης έργων.

(α) Περιμετρικός Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας. Τον Μάιο 2007, ανατέθηκε η σύμβαση ετοιμασίας των κατασκευαστικών σχεδίων και της μελέτης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε σύμβουλο Μελετητή, έναντι ποσού €1.964.892. Η μελέτη προβλεπόταν να ολοκληρωθεί τον Μάιο 2009 και να παραδοθεί στο Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ) σε 5 φάσεις, οι οποίες θα αποτελούσαν ξεχωριστά συμβόλαια κατασκευής. Η ετοιμασία της μελέτης παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, λόγω διαφόρων προβλημάτων που προέκυψαν στον καθορισμό της τελικής χάραξης του αυτοκινητόδρομου και του δευτερεύοντος οδικού δικτύου καθώς και της πολυπλοκότητας του έργου.

Τον Φεβρουάριο 2010, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε παράταση χρόνου 132 εβδομάδων στη συμπλήρωση της μελέτης, αναθεωρώντας παράλληλα τον χρόνο υποβολής των ενδιάμεσων εκθέσεων.

Τον Ιούνιο 2011, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την πληρωμή στον σύμβουλο Μελετητή του επιπλέον ποσού των €439.482, για διευθέτηση των οικονομικών απαιτήσεων του εξ αιτίας των αλλαγών που είχαν γίνει στη μελέτη και της αναθεώρησης του χρόνου υποβολής των ενδιάμεσων εκθέσεων.

Τον Οκτώβριο 2012, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση στον Μελετητή περαιτέρω παράτασης χρόνου, με καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της μελέτης, την 8.10.2014. Ενέκρινε επίσης την πληρωμή στον Μελετητή του ποσού των €30.790, για το κόστος ανανέωσης της εγγύησης πιστής εκτέλεσης και της επαγγελματικής ασφάλειας. Τέλος, η ΚΕΑΑ ενέκρινε τον διαχωρισμό της Β' φάσης σε δύο ξεχωριστές φάσεις, με αποτέλεσμα, η κατασκευή του έργου να προωθηθεί με 6 ξεχωριστά συμβόλαια αντί 5, όπως είχε προβλεφθεί αρχικά.

Το κόστος του αυτοκινητόδρομου υπολογίζεται προκαταρκτικά σε €390 εκ. Ο προγραμματισμός της υλοποίησης του έργου θα καθοριστεί μετά την ολοκλήρωση της μελέτης και της διαδικασίας των απαλλοτριώσεων, νοουμένου ότι θα έχει εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του έργου.

Ο αυτοκινητόδρομος έχει ενταχθεί στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών και αναμένεται να προταθεί για συγχρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα, για την περίοδο 2014-2020. Με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει εγκριθεί η χορήγηση ποσού €864.000 για την υλοποίηση της μελέτης.

(β) Μελέτη από ιδιώτες συμβούλους του Αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Παλαιχωρίου (Φάση Β και Γ) – Αρ. Συμβολαίου PS/D/288. Η έναρξη της μελέτης έγινε στις 15.5.2008, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 19.11.2009. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται στα €326.000. Η μελέτη αφορά την ετοιμασία σχεδίων και εγγράφων για την κατασκευή αυτοκινητόδρομου τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας, μεταξύ Λευκωσίας και Παλαιχωρίου, συνολικού μήκους περίπου 11,6 χλμ.

Η πρόοδος της μελέτης παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση περίπου 4 ετών. Τον Μάρτιο 2012, οι σύμβουλοι παρέδωσαν στο Τμήμα την Προκαταρκτική Τελική Έκθεση Μελέτης. Με βάση τη μελέτη αυτή, στάλθηκαν στις αρμόδιες Υπηρεσίες τα κατασκευαστικά σχέδια, για την ετοιμασία των σχετικών μελετών. Η ολοκλήρωση της μελέτης προβλέπεται να γίνει τέλος του 2014. Το συνολικό κόστος του έργου υπολογίζεται περίπου σε €60 εκ.

(γ) Μελέτη αναβάθμισης του Αυτοκινητόδρομου Λεμεσού – Σαϊττά. Η περιβαλλοντική και τεchnοοικονομική μελέτη του έργου ολοκληρώθηκε το 2006. Στις 21.11.2009, υπογράφηκε μεταξύ του ΤΔΕ και των Συμβούλων Μηχανικών το συμβόλαιο για τη μελέτη και ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων του αυτοκινητόδρομου, συνολικού μήκους περίπου 22,5 χλμ., με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας, έναντι του ποσού των €820.500. Ο χρόνος ολοκλήρωσης της μελέτης καθορίστηκε στα δύο χρόνια.

Η μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί το τέλος του 2014, με καθυστέρηση περίπου δύο χρόνων. Η καθυστέρηση οφείλεται στην ικανοποίηση επιπρόσθετων αιτημάτων των επηρεαζόμενων κοινοτήτων, και στην ανάγκη τροποποίησης του αρχικού σχεδιασμού, για επίλυση προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στην πορεία της μελέτης.

Το συνολικό κόστος κατασκευής του έργου υπολογίζεται περίπου σε €150 εκ.

Η κατασκευή του έργου αναμένεται να αρχίσει αφού ολοκληρωθεί η μελέτη και η διαδικασία των απαλλοτριώσεων, νοουμένου ότι θα εγκριθούν οι ανάλογες πιστώσεις στον προϋπολογισμό του Κράτους.

(δ) Δρόμος Πρωταρχικής Σημασίας που συνδέει το νέο Λιμάνι Λεμεσού με τον Αυτοκινητόδρομο Λεμεσού – Πάφου (Κάθετος Δρόμος Λεμεσού). Η κατασκευή του δρόμου ο οποίος έχει συνολικό μήκος περίπου 7,2 χλμ. εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», της Προγραμματικής Περιόδου 2007 – 2013, και συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής.

Είναι δρόμος πρωταρχικής σημασίας, τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας και η συνολική δαπάνη του υπολογίζεται περίπου στα €126 εκ. Η υλοποίηση του έργου γίνεται σε 2 Φάσεις (Φάση Ι και Φάση ΙΙ), οι οποίες αποτελούνται από 4 και 2 τμήματα αντίστοιχα. Τα 4 τμήματα της Φάσης Ι

εκτελούνται/προωθούνται με τη συνήθη διαδικασία προκήρυξης προσφορών ενώ τα 2 τμήματα της Φάσης II με τη μέθοδο «Μελέτη-Κατασκευή». Για όλα τα τμήματα του έργου προκηρύχθηκαν ή/και θα προκηρυχθούν προσφορές σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες στο τμήμα του δρόμου από το νέο Λιμάνι Λεμεσού μέχρι τη Βιομηχανική Περιοχή (Φάση I – Τμήμα Α) και οι εργασίες στο τμήμα του δρόμου από τη Βιομηχανική Περιοχή μέχρι τον παλιό δρόμο Λεμεσού – Πάφου (Φάση I – Τμήμα Β).

Παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην έναρξη των εργασιών του συμβολαίου για την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος από την περιοχή του Λιμανιού μέχρι τη θάλασσα (Φάση I – Τμήμα Β1), το οποίο αποτελεί μέρος του γενικού αποχετευτικού συστήματος του Κάθετου Δρόμου, εξαιτίας της άρνησης του Αναδόχου να υπογράψει το συμβόλαιο, επειδή μέρος των εγγράφων του διαγωνισμού ήταν στην Αγγλική γλώσσα. Ο Ανάδοχος είχε προσφύγει στο δικαστήριο, εξασφαλίζοντας διάταγμα αναστολής της υπογραφής του συμβολαίου. Τελικά, μετά από διαβουλεύσεις του Τμήματος με τον Ανάδοχο, διευθετήθηκε η υπογραφή του συμβολαίου και έγινε η έναρξη των εργασιών τον Δεκέμβριο 2012, με καθυστέρηση 6 μηνών. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο 2013.

Καθυστέρηση παρατηρήθηκε επίσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού για το συμβόλαιο κατασκευής της Λίμνης Κατακράτησης καθώς και των Αγωγών από και προς τη Λίμνη (Φάση I – Τμήμα Γ) λόγω τροποποιήσεων στη μελέτη του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού Αμαθούντας (ΣΑΛΑ). Η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε στις 31.3.2014 με ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 25.6.2014.

Στις 17.1.2014, υποβλήθηκαν οι προσφορές του διαγωνισμού για την Αναβάθμιση του Υφιστάμενου Ανισόπεδου Κόμβου του Αυτοκινητόδρομου Λεμεσού – Πάφου (Φάση II – Τμήμα Α). Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην κατακύρωση του διαγωνισμού λόγω της καταχώρισης ιεραρχικής προσφυγής από προσφοροδότη, στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Οι κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να αρχίσουν το τέταρτο τρίμηνο του 2014. Τέλος, αναμένεται και η προκήρυξη του διαγωνισμού για την κατασκευή του Παράλληλου Δρόμου του νέου Λιμανιού (Φάση II – Τμήμα Β) αφού προηγουμένως εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών.

(ε) Αποκατάσταση Διατηρητέας Οικοδομής στην οδό Αθηνάς στην Πάφο ιδιοκτησίας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η εν λόγω οικοδομή, που βρίσκεται σε τεμάχιο επί της οδού Αθηνάς στην ενορία Άγιος Θεόδωρος στην Πάφο, αγοράστηκε το 1995 από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με σκοπό την επέκταση της οικοδομής για στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πάφου. Στη συνέχεια, η οικοδομή κηρύχθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ως διατηρητέα.

Τον Μάρτιο 2008, το Δημοτικό Συμβούλιο Πάφου, με απόφαση του τάχθηκε εναντίον της επέκτασης της πιο πάνω οικοδομής, λόγω του ειδικού χαρακτήρα της περιοχής στην οποία βρίσκεται, επιτρέποντας μόνο την αποκατάσταση/ αναπαλαίωση της.

Τον Μάρτιο 2010, το Δημοτικό Συμβούλιο Πάφου, με νέα απόφαση του ενέκρινε προκαταρκτικά και υπό όρους την αποκατάσταση/αναπαλαίωση της υφιστάμενης διατηρητέας οικοδομής, καθώς και την ανέγερση δίπλα από αυτή, νέας οικοδομής.

Τον Δεκέμβριο 2013, ο Δήμος Πάφου, με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τον ενημέρωσε για την άμεση ανάγκη εκτέλεσης εργασιών αποκατάστασης/ αναπαλαίωσης της διατηρητέας οικοδομής, τόσο για λόγους δημόσιας ασφάλειας – λόγω της επιδείνωσης της κατάστασης του κτιρίου – όσο και για τη διάσωση/διατήρηση της οικοδομής από ενδεχόμενη κατάρρευση.

Τον Μάιο 2014, με επιστολή μας προς την Αν. Διευθύντρια του Τμήματος Δημοσίων Έργων, παρατηρήσαμε ότι ενώ το κτίριο είχε αγοραστεί το 1995, δεν είχε προωθηθεί μέχρι τότε η υλοποίηση του

πιο πάνω έργου και, ως εκ τούτου, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει τα μέτρα που λαμβάνονταν για άμεση στήριξη της οικοδομής και διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιείτο η διατηρητέα οικοδομή.

Τον Ιούλιο 2014, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Γραφείο του Επαρχιακού Μηχανικού ΤΔΕ Πάφου, είχε προβεί σε στήριξη της οικοδομής για διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας. Όσον αφορά το θέμα της αξιοποίησης της διατηρητέας οικοδομής, μας πληροφόρησε ότι έχει παραπεμφθεί στο νεοσυσταθέντα Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών, που προεδρεύεται από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, για μελέτη και λήψη σχετικής απόφασης.

Β. Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες έργων.

(α) Συμβόλαιο για την κατασκευή του δρόμου από Βιομηχανική Περιοχή Ιδαλίου προς Βαθειά Γωνιά – Αρ. Συμβολαίου PS/C/546. Η κατασκευή του έργου άρχισε στις 6.7.2009, η καθορισθείσα ημερομηνία αποπεράτωσης ήταν στις 5.7.2010, και το ποσό του συμβολαίου ανήρχετο σε €2.713.000.

Από τον έλεγχο του συμβολαίου διαπιστώθηκε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση, η οποία οφειλόταν αφενός στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων και, αφετέρου στην εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών, όπως η κατασκευή του συστήματος αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων και η μετακίνηση του υφιστάμενου δικτύου της ΑΗΚ.

Τελικά, η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 3.2.2011, με συνολική καθυστέρηση 213 ημερολογιακών ημερών. Το Τμήμα έχει επιβάλει στον Εργολάβο ως ρήτρα καθυστέρησης, χρηματική αποκοπή ύψους €190.800, για 106 ημερολογιακές ημέρες αδικαιολόγητης καθυστέρησης. Ο Εργολάβος διαφώνησε με την πιο πάνω απόφαση του Τμήματος και ακολούθησαν διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο μερών, οι οποίες κατέληξαν σε κατ' αρχήν φιλικό διακανονισμό, ως προς τη συνολική παράταση χρόνου καθώς και το ύψος των οικονομικών αποζημιώσεων.

Το αποτέλεσμα του φιλικού διακανονισμού, τέθηκε τον Ιούνιο 2014 ενώπιον της ΚΕΑΑ, η οποία αποφάσισε τον διορισμό ad-hoc Επιτροπής για περαιτέρω εξέταση του θέματος.

(β) Συμβόλαιο Περιοδικής Συντήρησης Δρόμων στην Επαρχία Λευκωσίας – Αρ. Συμβολαίου PS/C/677. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 5.12.2011, η καθορισθείσα ημερομηνία αποπεράτωσης ήταν στις 15.3.2012, και το ποσό του συμβολαίου ανήρχετο σε €3.166.700. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο τον Απρίλιο 2012, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Στον τόμο Δ' των εγγράφων του διαγωνισμού, προβλεπόταν – μεταξύ άλλων – ότι στα τμήματα των δρόμων που περιλαμβάνονταν στο συμβόλαιο για συντήρηση, θα προηγείτο επιθεώρηση τους από τον Μηχανικό του έργου και τον Εργολάβο, με σκοπό τον καθορισμό των σημείων εκείνων στα οποία χρειαζόταν να γίνουν τοπικές κατασκευαστικές επιδιορθώσεις (structural patching). Ως εκ τούτου, στο Δελτίο Ποσοτήτων του συμβολαίου περιλήφθηκε συνολική ποσότητα 500 τ.μ. για τοπικές κατασκευαστικές επιδιορθώσεις, σε βάθος μέχρι 400 χιλ. Μετά την επιθεώρηση των δρόμων ωστόσο, ο Μηχανικός του έργου έδωσε οδηγίες στον Εργολάβο να εκτελέσει εργασίες κατασκευαστικών επιδιορθώσεων, σε βάθος 60 χιλ., για συνολική ποσότητα 12.875 τ.μ., δηλαδή πολλαπλάσια της υπολογισθείσας.

Τον Μάιο 2012, με επιστολή μας προς τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος, παρατηρήσαμε ότι αφενός η σημαντική αύξηση στην ποσότητα της συγκεκριμένης εργασίας (από 500τ.μ. σε 12.875 τ.μ.), προκάλεσε καθυστέρηση στο έργο 21 εργάσιμων ημερών και, αφετέρου η τιμολόγηση της εργασίας από τον Εργολάβο, κατά την προσφοροδότηση του έργου, είχε γίνει ενδεχομένως με βάση την πιθανότητα οι κατασκευαστικές επιδιορθώσεις να επεκτείνονταν μέχρι 400 χιλ. βάθος (όπως καθοριζόταν στο Δελτίο Ποσοτήτων), δηλαδή σε πολύ μεγαλύτερο βάθος από αυτό που – στην πράξη – εκτελέστηκαν.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε στον Αν. Διευθυντή του Τμήματος όπως καταβληθεί προσπάθεια, ώστε να συμφωνηθεί με τον Εργολάβο νέα τιμή μονάδας, η οποία να ανταποκρίνεται/αντιστοιχεί στην πραγματική εργασία που είχε εκτελεστεί, με βάση τις οδηγίες του Μηχανικού του έργου. Ζητήσαμε επίσης όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο είχε διεξαχθεί από το Τμήμα έλεγχος της κατάστασης των δρόμων πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, για να εξακριβωθεί η έκταση των κατασκευαστικών επιδιορθώσεων που απαιτούνταν, ώστε να περιληφθούν στο Δελτίο Ποσοτήτων οι ορθές ποσότητες.

Εισηγηθήκαμε τέλος, όπως αναθεωρηθούν οι σχετικές πρόνοιες των εγγράφων προσφορών σε μελλοντικούς διαγωνισμούς για περιοδική συντήρηση δρόμων, ώστε να προνοούν την υποβολή ξεχωριστών τιμών μονάδας, για τοπικές κατασκευαστικές επιδιορθώσεις, σε διαφορετικά βάθη.

Τον Σεπτέμβριο 2012, ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, τροποποιήθηκε η σχετική παράγραφος των εγγράφων του διαγωνισμού.

Τον Νοέμβριο 2012, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, με επιστολή του προς τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, ζήτησε όπως το Τμήμα του καθιερώσει διαδικασία, σύμφωνα με την οποία, λίγες μέρες πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών, λειτουργοί του Κλάδου Συντήρησης Δρόμων του Τμήματος, επιθεωρούν τους υπό συντήρηση δρόμους, ώστε να διαπιστώνονταν τυχόν διαφοροποιήσεις στην κατάσταση των δρόμων, σε σχέση με αυτή που ίσχυε κατά την ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού, με σκοπό να επικαιροποιείται η μελέτη και να γίνονται – έγκαιρα – οι ανάλογες διορθώσεις στα έγγραφα.

Τον Αύγουστο 2014, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι το ΤΔΕ αποφάσισε να καθιερώσει την πιο πάνω διαδικασία και παράλληλα θα καταβάλλεται προσπάθεια για σύντμηση του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί μεταξύ της αποστολής – από τους μελετητές – των στοιχείων των διαγωνισμών στον Κλάδο Προσφορών και Συμβολαίων του Τμήματος για την ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού και της προκήρυξης του.

(γ) Κατασκευή Δρόμου Πρωταρχικής Σημασίας προς το Αεροδρόμιο Πάφου – Αρ. Συμβ. PS/C/530. Εργασίες ΑΗΚ – Τροποποίηση Σχεδίων. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 27.6.2011, η καθορισθείσα ημερομηνία αποπεράτωσης ήταν στις 23.6.2013, και το ποσό του συμβολαίου ανερχόταν σε €14.222.000. Ο Μελετητής του έργου περιέλαβε στα έγγραφα του συμβολαίου, τα σχέδια και τα δελτία ποσοτήτων των εργασιών για την κατασκευή των σκαμμάτων της ΑΗΚ, με βάση τη μελέτη της Αρχής. Κατά την εκτέλεση του έργου, ο Εργολάβος με επιστολή του προς τον Μηχανικό του έργου ημερ. 16.3.2012, ανέφερε ότι (ι) τα σκάμματα διασταυρώσεων, όπως αυτά φαίνονταν στα σχέδια, δεν συμφωνούσαν με τα τυπικά σκάμματα διασταυρώσεων που περιλαμβάνονταν στο δελτίο ποσοτήτων, (ii) η ΑΗΚ δεν ήταν σε θέση να προμηθεύσει τον Εργολάβο με τις απαραίτητες σωλήνες και εξαρτήματα για την κατασκευή των σκαμμάτων και, (iii) στα σχέδια του συμβολαίου δεν καθοριζόταν ο τύπος και η θέση των σκαμμάτων που θα κατασκευάζονταν στα πεζοδρόμια.

Για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων, η Αρχή υπέβαλε αναθεωρημένα σχέδια, βάσει των οποίων το επιπλέον κόστος, αναμενόταν να ανέλθει στο ποσό των €72.052. Περαιτέρω, λόγω των πιο πάνω αδυναμιών στη μελέτη, προκλήθηκε καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, με αποτέλεσμα ο Εργολάβος να υποβάλει απαίτηση για δικαιολογημένη παράταση χρόνου 48 εργάσιμων ημερών. Η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) αφού μελέτησε το θέμα, εισηγήθηκε στην ΚΕΑΑ την έγκριση του ποσού των €72.052, καθώς και την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 23 εργάσιμων ημερών, με οικονομική αποζημίωση.

Παράλληλα, η ΤΕΑΑ εισηγήθηκε όπως το Τμήμα απαιτήσει από την ΑΗΚ, να καταβάλει το ποσό που θα πληρωθεί ως οικονομική αποζημίωση στον Εργολάβο, για την πιο πάνω καθυστέρηση.

Τον Μάιο 2013, με επιστολή μας προς τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος, ζητήσαμε να μας πληροφορήσει για τις ενέργειες στις οποίες είχε προβεί το Τμήμα, ώστε να δεσμεύσει την ΑΗΚ ότι θα αναλάβει την ευθύνη για το επιπλέον κόστος εξ αιτίας της οικονομικής απαίτησης του Εργολάβου, καθώς και για τα μέτρα που προτίθετο να λάβει, με σκοπό την αντιμετώπιση/αποφυγή στο μέλλον, παρόμοιων προβλημάτων που παρουσιάζονταν κατ' επανάληψη στα συμβόλαια κατασκευαστικών έργων, στα οποία περιλαμβάνονταν και εργασίες εγκατάστασης υπηρεσιών.

Τον Μάιο 2013, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο της πιο πάνω παράτασης χρόνου των 23 εργάσιμων ημερών, χωρίς όμως οικονομικές αποζημιώσεις.

Τον Αύγουστο 2013, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα είχε αποταθεί στην ΑΗΚ, ζητώντας την καταβολή του ποσού των €72.052, που αφορούσε το επιπλέον κόστος εξ αιτίας της αναθεώρησης της μελέτης της Αρχής. Μας πληροφόρησε επίσης ότι είχε υπογραφεί τον Ιούλιο 2011, κώδικας συνεργασίας μεταξύ του ΤΔΕ και της ΑΗΚ, για την εκτέλεση πολεοδομικών έργων, σύμφωνα με τον οποίο, ο Κλάδος Μελετών του ΤΔΕ, ταυτόχρονα με την αποστολή της μελέτης στον Κλάδο Προσφορών και Συμβολαίων του ΤΔΕ, θα την απέστελλε και στην ΑΗΚ, για επιβεβαίωση/αναθεώρηση. Σε περίπτωση που δεν θα απαιτείτο οποιαδήποτε αλλαγή, η ΑΗΚ συμφώνησε να το επιβεβαιώνει εντός ενός μηνός.

(δ) Κατασκευή/βελτίωση της οδού Πιαλέ Πασιά στη Λάρνακα. Αρ. Συμβ. 28/2011. Αδυναμίες/παραλείψεις στη μελέτη του έργου. Τον Ιούλιο 2013, η ΤΕΑΑ ενέκρινε με 3 Σημειώματα της τις πιο κάτω τροποποιήσεις στις κατασκευαστικές εργασίες του έργου:

- (i) Τοποθέτηση οπλισμού στο άνω μέρος της πλάκας τύπου 9 και προσθήκη ινών στο σκυρόδεμα για αποφυγή επιφανειακών ρηγματώσεων
- (ii) Αντικατάσταση υλικού στέψης με θραυστά υλικά για σταθεροποίηση του εδάφους.
- (iii) Προσθήκη γόμας στο τσιμεντοπηλό για την τοποθέτηση γρανιτοπλακών στα πεζοδρόμια.

Τον Αύγουστο 2013, με επιστολή μας προς τον Αν. Διευθυντή του ΤΔΕ ζητήσαμε όπως μας ενημερώσει κατά πόσο είχε εξεταστεί το ενδεχόμενο καταλογισμού ευθυνών στον Σύμβουλο Μελετητή του έργου, για το επιπλέον κόστος από τις αδυναμίες/παραλείψεις στη μελέτη του.

Τον Απρίλιο 2014, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- Το θέμα της πλάκας τύπου 9, προέκυψε κατόπιν οδηγιών της Μηχανικού του έργου, με τη σύμφωνη γνώμη του Συμβούλου Μελετητή, για αλλαγή στον τρόπο κατασκευής της πλάκας, δηλαδή από προκατασκευασμένη σε κατασκευή με επιτόπου σκυροδέτηση. Με την εν λόγω αλλαγή υπήρξε καθαρό επιπλέον κατασκευαστικό κόστος €1.825. Εξ αιτίας της πιο πάνω αλλαγής, παραχωρήθηκε στον Εργολάβο παράταση χρόνου έντεκα εργάσιμων ημερών με αποζημιώσεις, οι οποίες εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στις €30.000 - €40.000. Με βάση τα πιο πάνω, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος δεν θεωρεί ότι το επιπλέον κόστος οφείλεται σε παραλήψεις της αρχικής μελέτης, αλλά σε παράληψη του Συμβούλου Μελετητή να δώσει έγκαιρα τις κατάλληλες και τεχνικά σωστές οδηγίες όταν του ζητήθηκε από τη Μηχανικό του Έργου να διαφοροποιηθεί ο τρόπος κατασκευής της πλάκας.
- Η αντικατάσταση του υλικού στέψης με θραυστά υλικά για σταθεροποίηση του εδάφους, αναμένεται να επιφέρει επιπλέον κόστος περίπου €15.000, ενώ δεν είχε προκαλέσει οποιαδήποτε καθυστέρηση. Η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος θεωρεί ότι η συγκεκριμένη αλλαγή μπορεί να αποδοθεί σε απρόβλεπτες συνθήκες του υπεδάφους και όχι σε παράληψη του Συμβούλου Μελετητή.

- Για την προσθήκη γόμας στο τσιμεντοπηλό για την τοποθέτηση των γρανιτοπλακών, οι συγκεκριμένες προδιαγραφές δόθηκαν στον Σύμβουλο Μελετητή από το Δημαρχείο Λάρνακας και, ως εκ τούτου, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος δεν θεωρεί ότι θα πρέπει να αποδοθεί οποιαδήποτε ευθύνη στον Σύμβουλο Μελετητή.

Με βάση τα πιο πάνω, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα εναντίον του Συμβούλου Μελετητή μόνο όσον αφορά την αλλαγή στην πλάκα τύπου 9, εξ αιτίας της οποίας θα προκύψει σημαντική επιβάρυνση του Εργοδότη λόγω της παράτασης χρόνου, για την οποία θεωρεί ότι ο Σύμβουλος Μελετητής φέρει ευθύνη. Ενόψει των πιο πάνω, το Τμήμα εξετάζει τα μέτρα που ενδεχομένως να ληφθούν εναντίον του. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι για το εν λόγω θέμα το Τμήμα είχε ζητήσει τις θέσεις του Συμβούλου Μελετητή, ωστόσο οι εξηγήσεις που έδωσε δεν κρίθηκαν ικανοποιητικές.

Τον Φεβρουάριο 2014, η ΚΕΑΑ αποφάσισε να εγκρίνει την εισήγηση της ΤΕΑΑ για εκτέλεση των εργασιών σταθεροποίησης της θεμελίωσης του τοίχου αντιστήριξης σε τμήμα του δρόμου μήκους 110 μέτρων. Επιπρόσθετα η ΚΕΑΑ, ζήτησε από το Τμήμα όπως εξετάσει κατά πόσο προκύπτει θέμα ευθυνών του Συμβούλου Μελετητή, καθώς και το ενδεχόμενο αποκοπής χρηματικού ποσού για κάλυψη των εξόδων του δημοσίου.

Γ. Αδυναμίες στη διαχείριση διαγωνισμών και συμβολαίων.

Διαγωνισμός για την προμήθεια και τοποθέτηση σκιάστρων στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως στη Λευκωσία. Αρ. Διαγωνισμού Α/5/2013. Τον Ιανουάριο 2014, με επιστολή μας προς την Αν. Διευθύντρια του Τμήματος, παρατηρήσαμε ότι ενώ είχε καθοριστεί ως προϋπολογισμός του διαγωνισμού το ποσό των €90.000, το ύψος του ποσού της σύμβασης που υπογράφηκε ανήρχετο σε €52.427, δηλαδή ήταν χαμηλότερο κατά 42% σε σύγκριση με το ποσό του προϋπολογισμού. Ως εκ τούτου, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει τα στοιχεία στα οποία είχε βασιστεί η εκτίμηση δαπάνης καθώς και τους λόγους της μεγάλης απόκλισης μεταξύ των δύο ποσών.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, το Τμήμα είχε ζητήσει την έγκριση της Προέδρου του αρμοδίου οργάνου (Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων), για απευθείας ανάθεση της εργασίας με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, στον Εργολάβο που είχε κατασκευάσει το κτίριο. Ως προκαταρκτική εκτίμηση κόστους είχε καθοριστεί το ποσό των €100.000. Το Συμβούλιο Προσφορών απέρριψε την πιο πάνω εισήγηση και έτσι το Τμήμα προχώρησε με την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού. Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι, σε περίπτωση που η εισήγηση του Τμήματος γινόταν αποδεκτή (και ακολουθείτο η διαδικασία της διαπραγμάτευσης), το ποσό της σύμβασης θα ανήρχετο περίπου στις €100.000, δηλαδή θα ήταν περίπου διπλάσιο του ποσού το οποίο προέκυψε με τη διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού που – τελικά – ακολουθήθηκε.

Τον ίδιο μήνα η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η εκτίμηση του Τμήματος, που είχε ετοιμαστεί για σκοπούς του διαγωνισμού, βασίστηκε σε τιμές της αγοράς για σκιάστρα και περιλάμβανε προκαταρκτικά έξοδα. Επίσης, είχε ληφθεί υπόψη ο μεγάλος βαθμός δυσκολίας στην εκτέλεση των εργασιών, κυρίως σε θέματα ασφάλειας, καθόσον οι εργασίες θα εκτελούντο σε κτίριο που βρίσκεται σε λειτουργία/χρήση.

Σύσταση: Η περίπτωση αυτή αποτελεί ακόμη ένα παράδειγμα διασπάθισης δημοσίου χρήματος όταν, αντί να προκηρύσσεται ανοικτός διαγωνισμός, γίνεται απευθείας ανάθεση με διάφορες, πολλές φορές λογικοφανείς, προφάσεις και δικαιολογίες.

Δ. Αξιοποίηση απαλλοτριωθέντος τεμαχίου στη Λεμεσό (πρώην χυτήριο «Νέμιτσα»). Το πιο πάνω τεμάχιο απαλλοτριώθηκε με το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης αρ. Δ.Π. 1178/1.12.2006 έναντι του ποσού των €8.713.867 (£5.100.000) για σκοπούς δημόσιας ωφελείας, ήτοι, διασφάλιση της δημόσιας υγείας με τον τερματισμό λειτουργίας του εργοστασίου/χυτηρίου και αξιοποίηση του ακινήτου από την Κυπριακή Δημοκρατία για τη στέγαση κυβερνητικών υπηρεσιών. Μέχρι σήμερα το ακίνητο έχει αξιοποιηθεί μερικώς μόνο για τη στέγαση των αποθηκών, του ξυλουργείου και του εργαστηρίου ταπελογράφων του Επαρχιακού Γραφείου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, η αξιοποίηση του τεμαχίου θα τεθεί για εξέταση στον Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών, ο οποίος συστάθηκε πρόσφατα σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 76877 ημερ. 30.4.2014.

2.10.3 ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Επιθεωρήσεις πλοίων στο εξωτερικό με αγορά υπηρεσιών. Κατά το 2013 επιθεωρήθηκαν 410 πλοία από τους 13 ανεξάρτητους επιθεωρητές που είναι διορισμένοι σε 11 λιμάνια του εξωτερικού. Ο στόχος του Τμήματος είναι να διοριστούν 64 επιθεωρητές σε 45 λιμάνια. Οι επιθεωρήσεις των ανεξάρτητων επιθεωρητών κάλυψαν το 27% των ποντοπόρων πλοίων. Το σύνολο των επιθεωρήσεων, περιλαμβανομένων και των επιθεωρήσεων από τους Επιθεωρητές του Τμήματος, ήταν 37%, ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση όλων των πλοίων κάθε 12 μήνες. Στο 79% των περιπτώσεων δεν εντοπίστηκαν ελλείψεις στα πλοία, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι ελλείψεις δεν ήταν σοβαρές και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν ήταν μικρά. Ορισμένοι επιθεωρητές δεν διενήργησαν καθόλου επιθεωρήσεις το 2013. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να αυξηθούν οι επιθεωρήσεις ειδικά σε πλοία ψηλού κινδύνου, έτσι ώστε να επιτευχθεί βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και λειτουργίας των πλοίων και μείωση των καταγγελιών και των κρατήσεων πλοίων υπό κυπριακή σημαία από ξένες λιμενικές αρχές. Αναφέρεται ότι κατά το 2013 έγιναν 47 κρατήσεις πλοίων από ξένες λιμενικές αρχές για σοβαρές ελλείψεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα από το Τμήμα συνολικού ύψους €28.746. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι είχε προηγηθεί επιθεώρηση από ανεξάρτητο επιθεωρητή, χωρίς να προκύψουν παρατηρήσεις.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι το σύστημα ή σχέδιο επιθεώρησης κυπριακών πλοίων από ανεξάρτητους επιθεωρητές δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες της κυπριακής σημαίας και χρειάζεται εκ βάθρων αναθεώρηση και αλλαγή προσανατολισμού. Ο αρχικός στόχος για 64 επιθεωρητές σε 45 λιμάνια έχει εγκαταλειφθεί με την απόφαση για αναθεώρηση και βελτίωση του συστήματος. Επίσης μας πληροφόρησε ότι έχει σταλεί οδηγία στις 18.7.2014 σε όλους τους ανεξάρτητους επιθεωρητές του Τμήματος όπως περιορίσουν τις επιθεωρήσεις τους σε αρχικές επιθεωρήσεις (επιθεωρήσεις μεγαλύτερου εύρους) και σε πλοία άνω των 10 ετών όπου εντοπίζονται και τα σοβαρότερα προβλήματα.

Σύσταση: Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας να θέσει σαφείς στόχους για τη συχνότητα των επιθεωρήσεων και να καθορίσει χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των στόχων αυτών. Ταυτόχρονα, να καθοριστεί σχέδιο δράσης και χρονοδιαγράμματα για την εκ βάθρων αναθεώρηση του υφιστάμενου συστήματος επιθεώρησης.

Ενοίκια. Το Τμήμα ενοικιάζει τρία κτίρια συνολικού εμβαδού 3.991 τ.μ. με ετήσιο ενοίκιο €342.888. Οι ενοικιαζόμενοι χώροι είναι κατά πολύ περισσότεροι από τις στεγαστικές ανάγκες του Τμήματος οι οποίες, με βάση τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.12.2005, υπολογίζονται σε 2.035 τ.μ.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι η συστέγαση όλων των υπηρεσιών του ΤΕΝ επείγει να γίνει το συντομότερο για σκοπούς εξοικονόμησης του υψηλού κόστους ενοικίων που καταβάλλονται, αλλά και για σκοπούς εξάλειψης των λειτουργικών αδυναμιών που υφίστανται και στα τρία κτίρια λόγω της υπάρχουσας χωροταξικής δομής τους.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να καθορίσει χρονοδιαγράμματα για μείωση των υπό ενοικίαση χώρων στο προσήκον μέτρο σύμφωνα με τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

2.10.4 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Επιτήρηση της αγοράς για την ασφάλεια του ραδιοεξοπλισμού. Το Τμήμα έχει αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, να επιτηρεί την αγορά, με στόχο τη διασφάλιση της διάθεσης σε αυτή ραδιοεξοπλισμού ο οποίος συμμορφώνεται με τις διατάξεις του Μέρους IV των περί Ραδιοεπικοινωνιών Νόμων και των περί Ραδιοεπικοινωνιών (Ραδιοεξοπλισμός) Κανονισμών όπως αυτοί τροποποιούνται.

Παρατηρήθηκε ότι ο έλεγχος που γίνεται είναι περιορισμένος και επικεντρώνεται κυρίως σε διοικητικούς ελέγχους.

Σύσταση: Να καθοριστεί σχέδιο δράσης και χρονοδιάγραμμα για άρση της αδυναμίας αυτής.

Μίσθωση κτιρίου. Παρατηρήθηκε ότι δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί η σχετική άδεια οικοδομής για τη μετατροπή του μεσοπατώματος του κτιρίου σε γραφεία καθώς και η τελική έγκριση του κτιρίου, σύμφωνα με στις όρους του ενοικιαστήριου εγγράφου που υπογράφηκε στις 7.4.2004.

Σύμφωνα με τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος, το ζήτημα εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Τμήματος Πολεοδομίας. Ο ιδιοκτήτης του κτιρίου αποτάθηκε στην Πολεοδομική Αρχή στις 17.7.2014 για έκδοση τελικής έγκρισης.

2.10.5 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Εγγραφές Μηχανοκινήτων Οχημάτων. Κατά τη διάρκεια του 2013 εγγράφηκαν συνολικά 19.146 οχήματα, σε σύγκριση με 26.678 το 2012 (μείωση 28%). Τα έσοδα από εγγραφές και επανεγγραφές ανήλθαν σε €4,01 εκ., σε σύγκριση με €10,34 εκ. το 2012 παρουσιάζοντας μείωση 61%. Το σύνολο των εγγεγραμμένων οχημάτων στις 31.12.2013 ήταν 779.895, σε σύγκριση με 783.168 στις 31.12.2012.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2013 ήταν €35,3 εκ. σε σύγκριση με €26,7 εκ. στις 31.12.2012, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €8,7 εκ. ή 32,5%. Σχεδόν στην ολότητά τους, τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν σε τέλη κυκλοφορίας για οχήματα τα οποία διαγράφηκαν από το μητρώο λόγω μη ανανέωσης της άδειάς τους για τρία συνεχή χρόνια.

Αναθεώρηση τελών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος.

Σύσταση: Το Τμήμα να προωθήσει αναθεώρηση των τελών, ώστε να καταστούν κοστοστρεφή.

Ακίνητοποίηση οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2013 υπήρχαν ακινητοποιημένα κατόπιν δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 40.461 οχήματα σε σύγκριση με 27.544 που ήταν ακινητοποιημένα στις 31.12.2012 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 47%. Ο έλεγχος από το Τμήμα για να διασφαλιστεί ότι τα οχήματα δεν κυκλοφορούν παράνομα είναι πολύ περιορισμένος.

Για την παραλαβή και καταχώριση στο μηχανογραφικό σύστημα των αιτήσεων ακινητοποίησης δεν προβλέπεται η είσπραξη οποιουδήποτε τέλους. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως θεσμοθετηθεί σχετικό τέλος στα πλαίσια της αναθεώρησης τελών για τις υπηρεσίες που παρέχονται από το Τμήμα. Η επιβολή σχετικού τέλους για ανάκτηση του διοικητικού κόστους θα συμβάλει στον περιορισμό της ακινητοποίησης οχημάτων για μικρά χρονικά διαστήματα.

Σύσταση: Στη δήλωση ακινητοποίησης να περιληφθεί δήλωση από τον ιδιοκτήτη της ένδειξης του χιλιομετρική κατά την ακινητοποίηση των οχημάτων. Να επιβληθεί διοικητικό τέλος για την ακινητοποίηση οχημάτων.

Έκδοση αδειών κυκλοφορίας μέσω διαδικτύου. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, η έκδοση αδειών κυκλοφορίας και η είσπραξη τελών μέσω διαδικτύου, παρόλο ότι έχει διευκολύνει κατά πολύ τις εργασίες του Τμήματος, έχει αυξήσει τα τραπεζικά τέλη που καταβάλλονται (περίπου €1,0 εκ. τον χρόνο).

Σύσταση: Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών να ορίσει τριμελή επιτροπή από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, το Τμήμα Ελέγχου και το Υπουργείο Οικονομικών (κατόπιν συνεννόησης με τους οικείους προϊσταμένους) η οποία να επαναδιαπραγματευθεί τη συμφωνία με την JCC ή και με άλλη εταιρεία για μείωση του κόστους που προκύπτει από τη διαδικτυακή διεκπεραίωση εργασιών του Τμήματος.

Προσφορές.

Συμβάσεις Δημόσιας Υπηρεσίας Εσωτερικών Οδικών Μεταφορών. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι πιο πάνω συμβάσεις ανατέθηκαν στις 2.12.2009 σε έξι Αναδόχους, για περίοδο 10 ετών, με δικαίωμα ανανέωσης για 5 επιπλέον έτη, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατόπιν δημοσίευσης προκήρυξης ενός ειδικού τύπου διαγωνισμού που δεν περιλάμβανε υποβολή προσφορών, αλλά μόνο εκδήλωση ενδιαφέροντος. Επειδή τα συμβαλλόμενα μέρη αποδέχτηκαν ότι ο αριθμός επιβατών δεν θα ήταν εξ αρχής ικανός για να καταστήσει τις συμβάσεις κερδοφόρες, περιλήφθηκε πρόνοια για κάλυψη – μέσω Κυβερνητικής Συνεισφοράς – του ελλείμματος/διαφοράς στο κόστος παροχής των υπηρεσιών (κόστος παροχής υπηρεσιών, μείον τα έσοδα από κόμιστρα και διαφημίσεις) συν ένα ποσοστό 6% επί του απασχολούμενου κεφαλαίου του Αναδόχου, όπως αυτά θα προκύπτουν από τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Όπως επίσης προνοείται, οι Ανάδοχοι θα λαμβάνουν όλα τα μέτρα για χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση των υπηρεσιών, ώστε να περιορίζεται το κόστος λειτουργίας τους σε χαμηλά επίπεδα και αυτό θα πρέπει να διαπιστώνεται από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία που οφείλουν να τηρούν.

Η Κυβερνητική Συνεισφορά για το 2010 (για περίοδο 6 μηνών αφού η παροχή των υπηρεσιών οδικών μεταφορών άρχισε στις 5.7.2010), ανήλθε σε €27,4 εκ., για το 2011 σε €60,0 εκ., για το 2012 σε €62,0 εκ. περίπου και για το 2013 σε €56,1 εκ., περιλαμβανομένου – σε όλα – του ΦΠΑ. Συνολικά, για τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από τους Αναδόχους, από την έναρξη των συμβάσεων μέχρι τις 31.12.2013, έχει καταβληθεί ποσό ύψους €205,5 εκ. περίπου.

Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή των συμβάσεων έχουν προκύψει σοβαρές διαφωνίες μεταξύ των Αναδόχων και του Κράτους, κυρίως ως προς το ύψος της Κυβερνητικής Συνεισφοράς. Επίσης, για πολλά θέματα που αφορούν τη διαχείριση των συμβάσεων φαίνεται να υπάρχουν διαφορετικές ερμηνείες/προσεγγίσεις από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ) και το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ). Σημειώνεται ότι ορισμένες περιπτώσεις, για τις οποίες υπήρχε ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων εκ μέρους Αναδόχων, παραπέμφθηκαν και εξετάζονται/διερευνώνται από την Αστυνομία. Επίσης, εναντίον του Διευθυντή του Τμήματος διεξάγεται ποινική έρευνα – κατά το διάστημα διεξαγωγής της οποίας είχε τεθεί σε διαθεσιμότητα από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας. Για το ένα από τα υπό διερεύνηση θέματα δεν έχει προκύψει ποινικό αδίκημα και ως εκ τούτου, συνεχίζεται η διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας εναντίον του, για ενδεχόμενη παραβίαση προνοιών της περί δημόσιας υπηρεσίας νομοθεσίας. Για άλλα θέματα συνεχίζεται η ποινική διερεύνηση.

Το Κόστος Ανά Χιλιόμετρο (ΚΑΧ), το οποίο περιλαμβάνεται στις συμβάσεις ως οροφή στον υπολογισμό της Κυβερνητικής Συνεισφοράς, καθορίστηκε για κάθε τύπο διαδρομής και κατηγορία οχήματος και περιλαμβάνεται σε ειδικό Πίνακα σε Παράρτημα των συμβάσεων. Με βάση τους πραγματικούς τύπους διαδρομών και κατηγορίες οχήματος που χρησιμοποιούνται στις συμβάσεις, το μέσο ΚΑΧ προκύπτει να είναι της τάξης των €3,0 περίπου. Η τιμή αυτή είχε συμφωνηθεί κατά τη φάση των διαπραγματεύσεων που προηγήθηκαν της υπογραφής των συμβάσεων στις 2.12.2009. Όταν οι συμβάσεις τέθηκαν σε ισχύ στις 5.7.2010 και άρχισαν να γίνονται οι πρώτες πληρωμές στη βάση του ΚΑΧ που είχε συμφωνηθεί, το Τμήμα Ελέγχου του ΥΣΕ που ήταν επιφορτισμένο με τον δευτερογενή έλεγχο των πληρωμών (ο πρωτογενής έλεγχος γίνεται από το ΤΟΜ που είναι η αναθέτουσα αρχή), ήγειρε θέμα ως προς την ορθότητα ορισμένων παραμέτρων που είχαν χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό του ΚΑΧ που περιλήφθηκε στη σύμβαση, οι κυριότερες των οποίων ήταν η τιμή αγοράς των λεωφορείων, το ετήσιο κόστος συντήρησης και η χρονική περίοδος απόσβεσης, που είχαν ως αποτέλεσμα να καθοριστεί ψηλό ΚΑΧ και να τίθεται θέμα υπερπληρωμής. Οι Ανάδοχοι αμφισβήτησαν την άποψη αυτή με το επιχείρημα ότι ήταν πολύ πρόωρο να εξεταστεί ένα τέτοιο θέμα και αντέταξαν ότι το πραγματικό κόστος της υπηρεσίας θα προέκυπτε στη βάση των πραγματικών τους εξόδων, όπως αυτά θα περιλαμβάνονταν στους ελεγμένους λογαριασμούς που θα υπέβαλλαν. Οι Ανάδοχοι εξέφρασαν επίσης κατά καιρούς παράπονα για μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων πληρωμών και για καθυστέρηση στη διαβούλευση από πλευράς του Κράτους για επίλυση των διαφορών.

Οι έλεγχοι των ενδιαμέσων πληρωμών, περιλαμβανομένων ελέγχων επί του εδάφους, διενεργούνται από το ΤΟΜ, ενώ το Τμήμα Ελέγχου διενεργεί δευτερογενείς δειγματοληπτικούς ελέγχους των πληρωμών. Η εξέταση των ετήσιων λογαριασμών των αναδόχων γίνεται από ad-hoc Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν ο Βοηθός Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, ο Διευθυντής του Τμήματος Ελέγχου του ΥΣΕ, ένας Ανώτερος Λειτουργός του ΤΟΜ και ένας Εκτελεστικός Μηχανικός από το Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ). Πρόσφατα, η Υπηρεσία μας αποφάσισε να παρακολουθεί ως παρατηρητής τις εργασίες της Επιτροπής.

Ο υπολογισμός του ΚΑΧ που θα λαμβανόταν υπόψη για τις πληρωμές των Αναδόχων ως το πραγματικό και, σε συνθήκες συνετής και χρηστής διαχείρισης, ως λογικό, αξιολογήθηκε από την ad-hoc Επιτροπή και υπολογίστηκε - για το 2010 - από €2,29 μέχρι €1,75 (μέση τιμή της τάξης των €2,10). Δηλαδή το ΚΑΧ, με βάση τα πραγματικά δεδομένα, προέκυψε ότι ήταν πολύ πιο χαμηλό σε σχέση με το ΚΑΧ που περιλήφθηκε - ως οροφή - στις συμβάσεις. Λαμβάνοντας υπόψη ότι παγκύπρια διανύονται – συνολικά – δρομολόγια της τάξης των 31 εκ. χλμ κατ' έτος, το κόστος της υπηρεσίας, με βάση το ΚΑΧ της σύμβασης, θα ανερχόταν στα €93 εκ. περίπου, ενώ το πραγματικό κόστος – όπως διαπιστώθηκε – είναι της τάξης των €65 εκ. Στους ελεγμένους λογαριασμούς για το 2010 που υπέβαλαν οι Ανάδοχοι, παρουσίασαν όλοι (και οι 6), κόστος υπηρεσίας μεγαλύτερο και από αυτό που θα προέκυπτε και αν ακόμα χρησιμοποιείτο το ΚΑΧ που περιλαμβάνεται στη σύμβαση ως οροφή. Υπήρξαν έτσι σοβαρές διαφωνίες ως προς το ποσό το οποίο θα έπρεπε τελικά να καταβληθεί στους Αναδόχους, ως Κυβερνητική Συνεισφορά.

Σε εκκρεμότητα παραμένει επίσης η απαίτηση των Αναδόχων για καταβολή σε αυτούς ενός εύλογου κέρδους (6% έως 10% ανάλογα με την επιβατική κίνηση), σε κεφάλαια τα οποία δανείζονται για την αγορά λεωφορείων και για τα οποία το Κράτος τούς καταβάλλει όλα – ανεξαιρέτως – τα χρηματοδοτικά έξοδα. Το Τμήμα Ελέγχου του ΥΣΕ εξέφρασε εξ αρχής την άποψη ότι αυτό που ζητούν οι Ανάδοχοι δεν δικαιολογείται με βάση τη σύμβαση και, επιπλέον, δεν συνάδει με τις πρόνοιες του σχετικού Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1370/2007 που διέπει την κρατική ενίσχυση δημόσιων επιβατικών μεταφορών. Σύμφωνα με σχετικές γνωματεύσεις του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1370/2007 θα πρέπει να ερμηνευθεί ότι αναφέρεται σε εύλογο κέρδος επί ιδίων (και όχι δανείων) κεφαλαίων και ότι μόνο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να επιτρέψει την εφαρμογή άλλου δείκτη για τον υπολογισμό του εύλογου κέρδους. Ο πρώην Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, με επιστολή του ημερομηνίας 6.12.2012, ενημέρωσε τους Αναδόχους ότι, το ΥΣΕ υιοθετεί πλήρως την καθοδήγηση που είχε λάβει από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι, σε περίπτωση που αποφαιζόταν η Κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αυτή θα αφορούσε – αναγκαστικά – ολόκληρη τη σύμβαση και, όχι μόνο το ζήτημα του εύλογου κέρδους, ως εκ τούτου, οι πρόνοιες της και ο τρόπος εφαρμογής τους, θα κρίνονταν στην ολότητα τους ως προς τη συμβατότητα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1370/2007. Οι Ανάδοχοι δεν συμφώνησαν με την πιο πάνω πρόταση του ΥΣΕ και έτσι το θέμα παρέμεινε έκτοτε σε εκκρεμότητα.

Η Υπηρεσία μας κρίνει ότι η διαχείριση των πιο πάνω 6 Συμβάσεων Παραχώρησης, εξ αιτίας των πολύπλοκων και επισταμένων ελέγχων που απαιτούνται, καθώς και του πολύ μεγάλου – ετήσιου – ποσού που αφορούν, αποτελούν περιπτώσεις που ενέχουν πολύ υψηλό κίνδυνο εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς και διασπάθισης δημοσίου χρήματος, ιδιαίτερα αν ο έλεγχος που γίνεται από την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι ικανοποιητικός. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας, σε συνεργασία με το Τμήμα Ελέγχου του ΥΣΕ που είναι αρμόδιο για τον δευτερογενή έλεγχο των πληρωμών, παρακολουθεί την υλοποίηση των συμβάσεων και την τήρηση των προνοιών τους. Σήμερα, βρίσκεται σε εξέλιξη η διερεύνηση πιθανών ποινικών αδικημάτων εκ μέρους συγκεκριμένων εταιρειών των Αναδόχων, που, μεταξύ άλλων, αφορούν:

- (i) Τήρηση μη ορθών – ενδεχομένως – λογαριασμών, ώστε χρήματα τα οποία εισπράττονται από μετόχους, χωρίς να τα δικαιούνται, να εμφανίζονται με διαφορετικό τρόπο στους λογαριασμούς που τηρούνται και οι οποίοι υποβάλλονται για έλεγχο από το Κράτος για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της Κυβερνητικής Συνεισφοράς που καταβάλλεται.
- (ii) Ενδεχόμενη έκδοση τιμολογίων για εφοδιασμό λεωφορείων με καύσιμο, χωρίς να έχει γίνει ο εφοδιασμός, ώστε να αυξηθεί το κόστος και κατ' επέκταση το ύψος της Κυβερνητικής Συνεισφοράς. Ήδη, για μία τέτοια υπόθεση, έχουν κατηγορηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου 2 διευθυντές Αναδόχου.
- (iii) Ενδεχόμενη έκδοση τιμολογίων για εργασίες που δεν έγιναν, ώστε να αυξηθεί το ύψος της Κυβερνητικής Συνεισφοράς.
- (iv) Ενδεχόμενη έκδοση τιμολογίων με τρόπο ώστε το κόστος επισκευής ιδιωτικών λεωφορείων, να παρουσιάζεται ως έξοδο επισκευής λεωφορείων που ανήκουν σε Ανάδοχο.
- (v) Ενδεχόμενο εφοδιασμού με καύσιμο ιδιωτικών αυτοκινήτων μετόχων ή/και άλλων προσώπων και χρέωση των εταιρειών των Αναδόχων, ώστε το κόστος να καλυφθεί από το Κράτος.
- (vi) Έκδοση/παρουσίαση δύο διαφορετικών τιμολογίων σχετικά με το κόστος αγοράς λεωφορείων.

Πέραν των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, εφόσον ένας σημαντικός παράγοντας για τη μείωση της Κυβερνητικής Συνεισφοράς είναι το κόστος του Αναδόχου, αυτός θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη μείωση του. Στην περίπτωση ωστόσο της αγοράς των 120 καινούργιων λεωφορείων από τον Ανάδοχο της σύμβασης της Λευκωσίας, οι όροι του διαγωνισμού που προκηρύχθηκε ήταν περιοριστικοί (συγκεκριμένα ο χρόνος παράδοσης), με αποτέλεσμα την περιορισμένη συμμετοχή και

την αύξηση του κόστους αγοράς τους. Επίσης, η διαδικασία που ακολούθησε ο Ανάδοχος της σύμβασης της Λεμεσού για την αγορά 70 καινούργιων λεωφορείων, δεν ήταν – κατά την άποψη μας – αφενός διαφανής και, αφετέρου δεν τηρήθηκαν οι αρχές της χρηστής διοίκησης, με αποτέλεσμα να επιλεγεί τελικά ως προμηθεύτρια, εταιρεία που είναι συνδεδεμένη με τον Ανάδοχο της σύμβασης.

Μέχρι σήμερα, και οι 6 Ανάδοχοι, δεν έχουν εγκαταστήσει ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης στόλου και έκδοσης εισιτηρίων με χρήση έξυπνων καρτών και ακυρωτικών μηχανών, όπως ήταν οι συμβατικές τους υποχρεώσεις, δηλαδή μέχρι τις 31.12.2012 για τις ακυρωτικές μηχανές και, μέχρι τις 31.12.2013, για το σύστημα διαχείρισης στόλου. Ενόψει των πιο πάνω, το ΥΣΕ έχει προκηρύξει – το ίδιο – διαγωνισμό για εγκατάσταση κεντρικού συστήματος, για όλους τους Αναδόχους.

Όπως προκύπτει από την αλληλογραφία του TOM με το Τμήμα Ελέγχου του ΥΣΕ, Ανάδοχος σύμβασης παραβίασε τις πρόνοιες της, χρησιμοποιώντας λεωφορεία – των οποίων το κόστος ενοικίου, συντήρησης, οδηγού και προφανώς καυσίμου, καλύπτεται από το Κράτος στα πλαίσια της σύμβασης – για εκτέλεση εκδρομών προς ίδιο όφελος, παραβιάζοντας – πέραν των προνοιών της σύμβασης – και τις αρχές προστασίας του ανταγωνισμού. Για την εν λόγω παραβίαση, του επιβλήθηκε τον Μάιο 2012 ρήτρα ύψους €15.247 από το TOM, για την περίοδο Ιουλίου 2011 – Μαρτίου 2012.

Επίσης, σε άλλη περίπτωση, παρατηρήσαμε ότι ο ίδιος πιο πάνω Ανάδοχος είχε χρησιμοποιήσει λεωφορεία – που όπως αποδείχθηκε στη συνέχεια ανήκαν στον στόλο του – για την εκτέλεση σχολικών εκδρομών, παραβιάζοντας τους όρους της σύμβασης και χρεώνοντας – ενδεχομένως – το Κράτος επιπλέον έξοδα. Όπως διαπιστώθηκε στην πιο πάνω περίπτωση, για τις εν λόγω υπηρεσίες του είχε δοθεί άδεια υπεργολαβίας, για 52 λεωφορεία, από τον Διευθυντή του TOM, για εκτέλεση μαθητικών διαδρομών, τα οποία – όπως διαπιστώθηκε στη συνέχεια – χρησιμοποιούσε ως εντεταγμένα στον στόλο του (που δεν ήταν επιτρεπτό). Σημειώνεται ότι για την υπεργολαβική ανάθεση θα έπρεπε να είχε προκηρυχθεί σχετικός διαγωνισμός, αντί να δοθεί έγκριση χρήσης συγκεκριμένων λεωφορείων.

Οι 6 συμβασιούχοι, επικαλούμενοι την οικονομική κρίση και προβλήματα χρηματοδότησης τους, υπέβαλαν τον Σεπτέμβριο 2012 αιτήματα για εξαίρεση από πρόνοιες της σύμβασης, όπως (i) την πρόνοια για αντικατάσταση του 33% του στόλου τους μέχρι 31.12.2011, (ii) την πρόνοια για απόσυρση λεωφορείων ηλικίας πέραν των 20 χρόνων μέχρι την 31.12.2012 και, συνεπώς, για παράταση του χρόνου χρήσης τους, (iii) την πρόνοια για ένταξη μεταχειρισμένων – αντί καινούργιων – λεωφορείων στον στόλο τους. Τα πιο πάνω αιτήματα, αφού εγκρίθηκαν κατά πλειοψηφία από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, υποβλήθηκαν για τελική έγκριση στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Το αίτημα για παράταση του χρόνου χρήσης των λεωφορείων εγκρίθηκε, νοουμένου ότι δεν θα καταβάλλεται οποιοδήποτε κόστος απόσβεσης ή ενοικίου για τα λεωφορεία αυτά, αφού ήδη είχαν αποσβεστεί και, με την προϋπόθεση να τεθεί οροφή στο κόστος συντήρησης, ώστε να μην επιβαρυνθεί το δημόσιο από – ενδεχομένως – υπέρογκα ποσά συντήρησης των πεπαλαιωμένων λεωφορείων. Το αίτημα για ένταξη μεταχειρισμένων - αντί καινούργιων - λεωφορείων εγκρίθηκε, στο βαθμό που αφορούσε λεωφορεία που ανήκαν σε δικαιούχους αποζημίωσης λόγω απόσυρσης τους από το επάγγελμα του μεταφορέα τακτικών γραμμών, με βάση τις πρόνοιες του περί της Πρόσβασης στο Επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα Νόμου, καθώς και σε μερικές άλλες ειδικές περιπτώσεις. Παραταύτα, σήμερα παραμένει σε εκκρεμότητα η εξέταση νομοσχεδίου που εκκρεμεί στην Επιτροπή Συγκοινωνιών της Βουλής το οποίο θα επιτρέψει στο Κράτος να αναθέτει το ίδιο την μεταφορά μαθητών σε κατόχους άδειας έκτακτων γραμμών, ώστε να αρθεί η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση οι Ανάδοχοι να αναθέτουν συμβάσεις σε μετόχους των εταιρειών τους. Θα πρέπει επίσης να τερματιστεί η επικίνδυνη κατάσταση μεταφοράς μαθητών με υπέργηρα λεωφορεία ηλικίας πέραν των 30 ετών που θέτουν σε κίνδυνο τους μαθητές.

Τέλος, στα πλαίσια της αποζημίωσης των λεωφορειούχων, οι οποίοι επέλεξαν το 2009 να αποχωρήσουν από το επάγγελμα και να μην ενταχθούν στους νεοσύστατους φορείς, η Κυβέρνηση απέκτησε την

κυριότητα 149 λεωφορείων που ανήκαν σε αυτούς. Τα λεωφορεία αυτά, έκτοτε (Ιούλιος 2010), παραμένουν - τα περισσότερα - ακρησιμοποιήτα και εκτεθειμένα σε ανοικτούς χώρους, χωρίς να ληφθούν μέτρα για αξιοποίηση ή εκποίηση τους ή έστω προστασία τους, με αποτέλεσμα να φθείρονται και να μειώνεται η αξία τους ή/και να κινδυνεύουν να ακρηστευθούν. Ορισμένα τα οποία πωλήθηκαν σε δημοπρασία, αγοράστηκαν από ενδιαφερόμενους σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τα σοβαρά προβλήματα που προκύπτουν συνεχώς στις υπογραφείσες Συμβάσεις Παραχώρησης, ενισχύει την άποψη της Υπηρεσίας μας ότι οι σχετικές πρόνοιες/διευθετήσεις που περιλήφθηκαν το 2009 στη σχετική τροποποίηση του περί της Πρόσβασης στο Επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα Νόμου, δεν ήταν πλήρως μελετημένες ή/και δεν έτυχαν της δέουσας εφαρμογής, κυρίως ως προς τη διαδικασία αφενός που ακολουθήθηκε για επιλογή των Αναδόχων και καθορισμό αφετέρου της αποζημίωσης, που αυτοί θα λάμβαναν.

Η Υπηρεσία μας έχει ενημερωθεί για την πρόθεση του Υπουργείου να μεταφέρει από το TOM στη διοίκηση του Υπουργείου τη διαχείριση των συμβάσεων και θεωρεί ότι αποτελεί μέτρο προς την ορθή κατεύθυνση. Επισημαίνεται επίσης ότι τούτο ενδεχομένως να αποτελεί και τη μόνη επιλογή δεδομένης της σύγκρουσης συμφέροντος του Διευθυντή TOM, λόγω της ιδιάζουσας σχέσης του με αξιωματούχο των 2 εκ των 6 αναδόχων, με εταιρεία του οποίου έχει οικονομικές δοσοληψίες ιδιωτικής φύσης.

Σύσταση:

- Να ενισχυθούν οι προσπάθειες του Υπουργείου για εξορθολογισμό των συμβάσεων, ως βασική προϋπόθεση για βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- Να ενισχυθούν οι έλεγχοι των λογαριασμών των Αναδόχων ώστε να μειωθούν τα φαινόμενα διασπάθισης δημοσίου χρήματος.
- Να υλοποιηθεί η πρόθεση του Υπουργείου για μεταφορά της διαχείρισης των συμβάσεων στη διοίκηση του Υπουργείου.
- Να ληφθούν άμεσα μέτρα για τερματισμό της χρήσης υπερήλικων λεωφορείων για τη μεταφορά επιβατών, και ειδικά μαθητών.
- Να ληφθούν μέτρα για τερματισμό των συνθηκών που δημιουργούν καταστάσεις σύγκρουσης συμφέροντος σε σχέση με την ανάθεση της μεταφοράς μαθητών από τους Αναδόχους σε μετοχικές τους εταιρείες.

2.10.6 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Καθυστερήσεις στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (FIR Λευκωσίας). Σύμφωνα με έκθεση της Εθνικής Εποπτικής Αρχής, οι καθυστερήσεις στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (ΚΕΧ) το 2013 ήταν 2,2 λεπτά ανά πτήση, πέραν δηλαδή του στόχου που είναι 1,7 λεπτά, ανά πτήση. Στην έκθεση αναφέρεται ότι το Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Λευκωσίας έχει τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρ. ΕΕ2011/121/EU ημερομηνίας 23.2.2011, ο πανευρωπαϊκός στόχος για τη χωρητικότητα (capacity target) διαλαμβάνει βελτίωση στις καθυστερήσεις, ώστε ο μέσος όρος καθυστέρησης ανά πτήση να είναι μέχρι το 2014 κάτω από 0,5 λεπτά.

Το πρόβλημα των καθυστερήσεων στον ΚΕΧ υφίσταται για χρόνια και παρά τις προσπάθειες που γίνονται από το Τμήμα και το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol) δεν κατέστη δυνατό να επιλυθεί οριστικά. Στον Προϋπολογισμό του Τμήματος για το 2012 και 2013 περιλήφθηκαν 14 νέες θέσεις Ελεγκτή Εναέριας Κυκλοφορίας, 5 νέες θέσεις Επιθεωρητή Εναέριας Κυκλοφορίας και μια θέση Ανώτερου Λειτουργού Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας, οι οποίες όμως δεν έχουν πληρωθεί.

Σύσταση: Το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας να διαμορφώσει με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων σχέδιο μείωσης των καθυστερήσεων με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των διαφόρων δράσεων. Εφόσον δε το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων έχει αποφασίσει να κινηθεί προς την επιλογή της δημιουργίας Κρατικής Εταιρείας Ιδιωτικού Δικαίου για παροχή Αεροναυτιλιακών Υπηρεσιών, τούτο θα πρέπει να προχωρήσει και υλοποιηθεί το ταχύτερο, ώστε να αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα των υψηλών δαπανών για υπερωρίες και επιδόματα προσωπικού.

Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων. Η Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων, σύμφωνα με έκθεση εμπειρογνομόνων, δεν είναι επαρκώς στελεχωμένη για να μπορεί να ανταποκρίνεται αυτόνομα στις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από τους Κανονισμούς και Οδηγίες των διεθνών Οργανισμών αεροναυτιλίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύσταση: Το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων να διαμορφώσει σχέδιο δράσης με βάση τις εισηγήσεις των Εμπειρογνομόνων για την αναδιοργάνωση του Τμήματος, για τη σωστή στελέχωση της Μονάδας.

2.10.7 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Το προσχέδιο του νομοσχεδίου με τίτλο «Νόμος που προνοεί για την ίδρυση και Λειτουργία των Κυπριακών Ταχυδρομείων και για τη Μεταβίβαση της Επιχείρησης και Περιουσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στα Κυπριακά Ταχυδρομεία» που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ), δεν προωθήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, λόγω του ότι δεν υπήρξε θετική κατάληξη στις διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τα θέματα του προσωπικού.

Εν όψει του ότι η ανάγκη για αυτονόμηση του Τμήματος έχει καταστεί πιο επιτακτική με τη φιλελευθεροποίηση της αγοράς από την 1.1.2013, το ΥΣΕ υπέβαλε στις 25.7.2014, πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση όπως:

- (i) Ανατεθεί σε όικο συμβούλων η διενέργεια μελέτης για την αυτονόμηση του Τμήματος.
- (ii) Συσταθεί τεχνική επιτροπή (με εκπροσώπους του ΥΣΕ, του Υπουργείου Οικονομικών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων) για να διεξελθεί τα θέματα που αφορούν στο νέο Οργανισμό με έμφαση στα θέματα προσωπικού.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την πρόταση σε συνεδρία του στις 30.7.2014 με στόχο την αυτονόμηση του Τμήματος μέχρι την 1.1.2016.

Οι περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Κανονισμοί. Από τις έρευνες που έγιναν κατά το 2013 από ιδιωτική εταιρεία για τη μέτρηση του χρόνου διακίνησης της διασυννοριακής αλληλογραφίας (εισερχόμενης και εξερχόμενης), φαίνεται ότι, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στην παράδοση της αλληλογραφίας, δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί τα προβλεπόμενα στο περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 435/2005) ποσοστά επίδοσης, δηλαδή, επίδοση του 85% της διασυννοριακής αλληλογραφίας εντός τριών ημερών και του 97% εντός πέντε ημερών. Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η αδυναμία επίτευξης των στόχων οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη συχνότητα πτήσεων προς και από την Κύπρο. Επίσης μας πληροφόρησε ότι, η έλλειψη του απαραίτητου προσωπικού και οι περιορισμοί στην υπερωριακή απασχόληση καθιστούν το έργο ακόμη πιο δυσχερές.

Σύσταση: Το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών να διαμορφώσει σχέδιο συμμόρφωσης της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών με το περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 435/2005) με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των διαφόρων δράσεων.

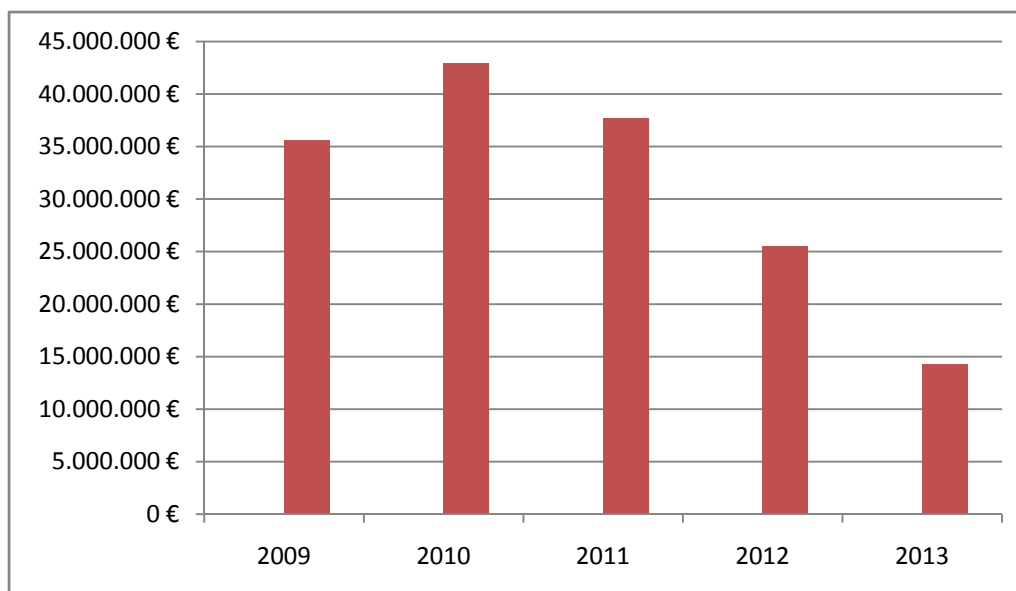
2.11 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα.

(α) Οι αποστολές ασθενών εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων εγκρίνονται με βάση το πιο πάνω Σχέδιο το οποίο τροποποιήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 74.144 και ημερ. 10.10.2012, και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 7.12.2012, καταργώντας το προηγούμενο Σχέδιο το οποίο είχε τεθεί σε ισχύ τον Μάιο 2009.

(β) **Δαπάνες Σχεδίου.** Οι δαπάνες του Σχεδίου για το 2013, ανήλθαν σε €31.202.849, σε σύγκριση με €39.275.761 το 2012 και αφορούν σε δαπάνες για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό, σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο, καθώς επίσης σε δαπάνες για μετάκληση ιατρών από το εξωτερικό. Με στόχο την πιο ορθολογιστική διαχείριση του Σχεδίου, καθώς επίσης την καλύτερη διασφάλιση και προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, έχει προβεί στην έκδοση εγκυκλίων προς τους αρμόδιους λειτουργούς οι οποίες ρυθμίζουν/καθορίζουν τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθούνται για ειδικότερα θέματα.

(i) **Δαπάνες για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό.** Οι δαπάνες καθώς επίσης ο αριθμός των αποστολών ασθενών στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2013 είχαν ως ακολούθως:

Οι αυξήσεις/μειώσεις από χρόνο σε χρόνο, είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Αποστολές ασθενών	Ποσό που δαπανήθηκε (€)	Αύξηση/(μείωση) από προηγούμενο έτος	
			Ποσό (€)	Ποσοστό (%)
2013	944	14.293.710	(11.213.140)	(44,0)
2012	1.337	25.506.850	(12.221.447)	(32,4)
2011	1.716	37.728.297	(5.160.575)	(12,0)
2010	2.010	42.888.872	7.257.641	20,4

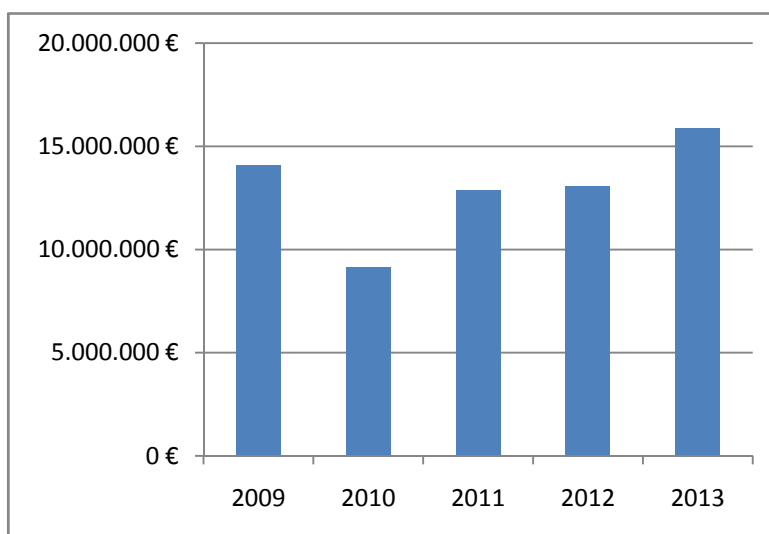
Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS), η δαπάνη ύψους €14,3 εκ. για το έτος 2013, αφορά (α) σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από τις Πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό, οι οποίες ανήλθαν σε €13,1 εκ. ή 91,6% της συνολικής δαπάνης (2012: €19,9 εκ., 78,03%), (β) σε πληρωμές σε δύο εταιρείες που αντιπροσωπεύουν νοσοκομεία του Ισραήλ στην Κύπρο ύψους €0,5 εκ. ή 3,5% (2012: €3,8 εκ.,

14,9%), (γ) σε πληρωμές για εκ των υστέρων οικονομική βοήθεια σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας στο εξωτερικό με δικά τους έξοδα με έγκριση είτε του Υπουργού Υγείας είτε των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών ύψους €0,7 εκ. ή 4,9% (2012 : €1,6 εκ., 6,1%) και (δ) σε διάφορες άλλες δαπάνες ύψους € 0,1 εκ. ή 0,7% (2012: €0,3 εκ., 1,2%).

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, τόσο οι δαπάνες για αποστολές ασθενών στο εξωτερικό, όσο και ο αριθμός των αποστολών ασθενών μειώθηκαν σημαντικά το 2013 σε σχέση με το 2012 κατά €11,2 εκ. (44%) και 393 (29,4%), αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι, από τον Αύγουστο του 2011 τέθηκε σε εφαρμογή η διαδικασία αποστολής ασθενών σε κρατικά νοσηλευτήρια Ευρωπαϊκών χωρών (με τη χρήση του ευρωπαϊκού εντύπου S2), σύμφωνα με την οποία η τιμολόγηση των υπηρεσιών γίνεται με βάση τα «κλειστά ενοποιημένα νοσήλια» των χωρών αυτών, τα οποία δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της κάθε χώρας μέλους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, πέραν των πιο πάνω δαπανών για το 2013, σύμφωνα με τις σχετικές καταστάσεις, υπήρχαν εκκρεμείς υποχρεώσεις στις 31.12.2013 ύψους €0,4 εκ. (31.12.2012: €3 εκ.), οι οποίες αφορούσαν κυρίως σε τιμολόγια δύο εταιρειών οι οποίες αντιπροσωπεύουν νοσοκομεία του Ισραήλ στην Κύπρο. Στις εν λόγω καταστάσεις ωστόσο, δεν περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις που υπήρχαν στις Πρεσβείες στις 31.12.2013. Σημειώνεται ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις στις 31.12.2013 για το εν λόγω κονδύλι είχαν εξαντληθεί πλήρως και ως εκ τούτου το ποσό των €0,4 εκ. και οποιαδήποτε εκκρεμή ποσά σε Πρεσβείες, συνιστούν ουσιαστικά υπέρβαση.

- (ii) **Δαπάνες για αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.** Οι πιο πάνω δαπάνες κατά τα έτη 2009-2013 είχαν ως ακολούθως:

Οι αυξήσεις/μειώσεις από χρόνο σε χρόνο, είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Αποστολές ασθενών	Ποσό που δαπανήθηκε (€)	Αύξηση/(μείωση) από προηγούμενο έτος	
			Ποσό (€)	Ποσοστό (%)
2013	1.134	15.883.522	2.829.849	21,7
2012	1.011	13.053.673	168.872	1,3
2011	*	12.884.801	3.734.060	40,8
2010	*	9.150.741	(4.946.132)	(35,1)

* Μέχρι το 2011 δεν τηρούνταν στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό ασθενών που παραπέμπονταν στον ιδιωτικό τομέα.

Σημειώνεται ότι από τον Προϋπολογισμό του 2013 εξοφλήθηκαν τιμολόγια ύψους €4,6 εκ., τα οποία εκκρεμούσαν στις 31.12.2012, αφού λήφθηκε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών, κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης, κατά το 2013 δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2013, υποχρεώσεις οι οποίες μέχρι τον Μάρτιο 2014, ανέρχονταν σε περίπου €0,7 εκ. (31.12.2012: €4,6 εκ.), οι οποίες πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2014. Σημειώνεται ότι οι διαθέσιμες πιστώσεις στις 31.12.2013, για το εν λόγω κονδύλι, ανέρχονταν σε μόνο €0,1 εκ. και ως εκ τούτου, το ποσό των €0,6 εκ. συνιστά ουσιαστικά υπέρβαση.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας στην απάντησή της τον Νοέμβριο 2014, μας ανέφερε ότι η αποστολή ασθενών τόσο στον ιδιωτικό τομέα της Κύπρου όσο και στο εξωτερικό είναι μια συνεχής και πολύπλοκη διαδικασία και σε καμιά περίπτωση δεν σταματά στις 31/12 κάθε έτους και ότι είναι λογικό οι εγκρίσεις που δίνονται για περιστατικά προς το τέλος του έτους να πληρωθούν από τον Προϋπολογισμό του επόμενου έτους.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο θεωρεί ότι, όπως επανειλημμένα είχε εισηγηθεί και στο παρελθόν, με στόχο την καλύτερη παρακολούθηση των διαθέσιμων πιστώσεων και καλύτερο προγραμματισμό, θα πρέπει να τηρούνται στοιχεία αναφορικά με τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται, είτε από τη συνομολόγηση συμβάσεων είτε από την παραπομπή των ασθενών στα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

(iii) Δαπάνες για διενέργεια χειρουργικών και άλλων επεμβάσεων στα κρατικά νοσηλευτήρια, από ιατρούς του εξωτερικού. Το Υπουργείο άρχισε από το 2011, να προβαίνει σε διευθετήσεις με ιατρούς του εξωτερικού προκειμένου να διενεργούν, σε συνεργασία με τους ιατρούς του δημοσίου, χειρουργικές και άλλες επεμβάσεις στα κρατικά νοσηλευτήρια.

Η σχετική δαπάνη για το 2013 ανήλθε σε €1.025.617 σε σύγκριση με €715.238 το 2012, σημείωσε δηλαδή αύξηση ύψους €310.379 ή 43,4%. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- Εξακολουθούσε κατά το 2013 μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις να είχαν συνομολογηθεί συμβάσεις με τους ιατρούς που μετακαλούνται από το εξωτερικό, ενώ ακόμα και στις περιπτώσεις που είχαν συνομολογηθεί συμβάσεις, είχε ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση με ένα μόνο ιατρό, και συγκεκριμένα με τον ιατρό με τον οποίο υπήρχε ήδη συνεργασία.
- Οι πληρωμές στις περιπτώσεις που δεν είχαν συνομολογηθεί σχετικές συμβάσεις, διενεργούντο χωρίς την προσκόμιση τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης από τους εν λόγω ιατρούς, ενώ η αμοιβή τους, φαίνεται να προτείνεται από τον Προϊστάμενο της Κλινικής στην οποία διενεργούνται οι επεμβάσεις, χωρίς ένδειξη κατά πόσο ετύγχανε οποιασδήποτε διαπραγμάτευσης. Όπως μας αναφέρθηκε, η εν λόγω τιμή καθορίζεται κατόπιν προφορικής διαπραγμάτευσης που γινόταν από τον Προϊστάμενο της κάθε κλινικής.
- Αναφορικά με τον πιο πάνω τρόπο παροχής οικονομικής αρωγής, δεν φαίνεται να έχει διεξαχθεί αξιολόγηση/στάθμιση οφέλους/κόστους.

Με στόχο τη ρύθμιση του όλου θέματος στα πλαίσια της νομιμότητας και της διαφάνειας, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας έχει πρόσφατα διευθετήσει συναντήσεις με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών του Υπουργείου, εκπροσώπων της Γενικής Λογίστριας και της Υπηρεσίας μας, και έχει επίσης προβεί στην έκδοση σχετικών εγκυκλίων στους αρμόδιους λειτουργούς του Υπουργείου Υγείας και των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Συγκεκριμένα, όπως μας ανέφερε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, από το 2014 η μετάκληση ειδικών εμπειρογνομόνων γίνεται με την υποβολή σύστασης από την Επιτροπή Ειδικών τριών προσώπων, όπου αυτό είναι δυνατό, και τη ζήτηση προσφορών η οποία κατακυρώνεται στον χαμηλότερο σε τιμή προσφοροδότη, διαδικασία η οποία καθορίστηκε σε συνεργασία με την Υπηρεσία μας. Όπως επίσης μας ανέφερε, ζητείται από τους ειδικούς εμπειρογνώμονες όπως υποβάλλουν πρωτότυπα τιμολόγια/αποδείξεις για την κάλυψη της αμοιβής τους ή οποιωνδήποτε άλλων καθορισμένων/εγκεκριμένων δαπανών (π.χ. διαμονής, αεροπορικού εισιτηρίου).

Σημείωσε επίσης ότι έχει ζητηθεί από τους Διευθυντές Κλινικών των κρατικών νοσηλευτηρίων να υποδείξουν τις ανάγκες τους για μετακλήσεις ειδικών εμπειρογνομόνων, οι οποίες αφού συγκεντρωθούν, θα αξιολογηθούν σε συνεργασία με τις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας για τη λήψη αποφάσεων.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη το ανταγωνιστικό περιβάλλον στην προσφορά ιατρικών υπηρεσιών, η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι θα πρέπει να ακολουθούνται σε όλες τις περιπτώσεις οι προβλεπόμενες από τη σχετική νομοθεσία διαδικασίες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αρχή της διαφάνειας, καθώς επίσης η εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών. Αυτό δεν σημαίνει υποβάθμιση της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών αφού, για την επιλογή των αναδόχων (ιατρών ή ιατρικών κέντρων) μπορούν, και θα πρέπει, να τίθενται αξιόπιστα κριτήρια ποιοτικής επιλογής.

(γ) Αδυναμίες στην παρακολούθηση και τον έλεγχο των δαπανών/Σύναψη συμφωνιών για την παροχή υπηρεσιών υγείας.

- (i) **Αποστολή ασθενών στο εξωτερικό.** Παρόλο ότι στις πλείστες περιπτώσεις οι ασθενείς αποστέλλονται στο εξωτερικό με τη χρήση του εντύπου S2 και οι χρεώσεις γίνονται σύμφωνα με τα «κλειστά ενοποιημένα νοσήλια», ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, εξακολουθεί να αποστέλλονται ασθενείς σε ιατρικά κέντρα του εξωτερικού χωρίς τη σύναψη συμφωνιών.

Στις περιπτώσεις αυτές, η μη σύναψη συμφωνιών καθιστά δύσκολο τον έλεγχο των διαφόρων χρεώσεων για τις προσφερόμενες θεραπείες, ενώ οι ελλείψεις/αδυναμίες στην τήρηση/ενημέρωση του μητρώου επιδοτούμενων ασθενών με τις δαπάνες που διενεργούνται για κάθε ασθενή, αποτελούν αδυναμίες για την παρακολούθηση των δαπανών του Σχεδίου.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας μάς ανέφερε ότι, από το 2014 εξασφαλίζονται προσφορές για την αιτούμενη θεραπεία ασθενών που αποστέλλονται στο εξωτερικό από τρεις χώρες και ότι το θέμα της σύναψης συμφωνιών θα μελετηθεί ανάλογα, εκεί όπου κριθεί αναγκαίο.

Καθόσον αφορά στις δαπάνες που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, σημειώνεται ότι στο Υπουργείο Υγείας δεν υποβάλλονται τα πρωτότυπα των ενταλμάτων πληρωμής και τιμολογίων, αλλά αντίγραφά τους, γεγονός που συνεπάγεται περιορισμούς στον έλεγχο και κινδύνους διπλοπληρωμής.

- (ii) **Αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα στην Κύπρο.** Παρόλο ότι έχουν, σε αρκετές περιπτώσεις, συναφθεί συμβάσεις με ιατρικά κέντρα στην Κύπρο, ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, εξακολουθούσε κατά το 2013, να παραπέμπονται ασθενείς σε συγκεκριμένα ιδιωτικά ιατρικά κέντρα χωρίς να είχαν συνομολογηθεί συμβάσεις, όπως π.χ. για διενέργεια καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων, ενώ υπήρχαν περιπτώσεις όπου, ενώ η ισχύς συγκεκριμένων συμβάσεων είχε λήξει, δεν συνομολογήθηκαν έγκαιρα νέες με

αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος των διαφόρων χρεώσεων. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι, αναφορικά με δαπάνες συνολικού ύψους περίπου €8,2 εκ. ή ποσοστό 49% της συνολικής δαπάνης, οι οποίες διενεργήθηκαν το 2013 σε ιδιωτικά ιατρικά κέντρα στην Κύπρο για καρδιολογικές και καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις, καθώς επίσης ορθοπεδικές, νευροχειρουργικές και χειρουργικές επεμβάσεις από ιατρούς του εξωτερικού, δεν υπήρχαν εντός του έτους συμβάσεις σε ισχύ.

Από τον Νοέμβριο 2010, συστάθηκαν επιτροπές διαπραγμάτευσης για τις υπηρεσίες όπου δεν υπήρχαν προηγούμενες συμβάσεις και εξετάζεται επίσης από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) η οικονομική πτυχή των τιμολογίων σε κάθε περίπτωση, διαδικασία ωστόσο που δεν συμβάλλει στην έγκαιρη διεκπεραίωση των οφειλών προς τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια. Σημειώνεται ότι, έκτοτε, μέχρι τον Δεκέμβριο 2013, προωθήθηκαν στην ΤΕΑΑ και ακολούθως πληρώθηκαν, τιμολόγια συνολικού ύψους περίπου €22,1 εκ. (2013: €7,1 εκ.), γεγονός που δεικνύει τον μεγάλο όγκο των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν χωρίς τη σύναψη σχετικών συμβάσεων.

Καθόσον αφορά στις πληρωμές για διενέργεια καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων, οι οποίες ανήλθαν σε €6.461.482 το 2013 σε σύγκριση με €3.925.034 το 2012, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- Η υπογραφή σύμβασης για αγορά των εν λόγω υπηρεσιών εκκρεμεί επί σειρά ετών και συγκεκριμένα από τις 31.3.2007, όταν έληξε η προηγούμενη σύμβαση, ενώ οι ασθενείς εξακολουθεί να παραπέμπονται και οι πληρωμές να διενεργούνται με βάση τις τιμές που συμφωνήθηκαν παλαιότερα και τις οποίες τα δύο ιατρικά κέντρα στα οποία παραπέμπονται οι ασθενείς αποδέχτηκαν να τηρούν μέχρι σήμερα.

Η Υπηρεσία μας, ωστόσο, παρατήρησε ότι το τελικό κόστος των περιστατικών που παραπέμπονται στα δύο ιατρικά κέντρα, σε αρκετές περιπτώσεις, ήταν ψηλότερο του κόστους με βάση τις τιμές των πακέτων θεραπείας που συμφωνήθηκαν παλαιότερα. Ως εκ τούτου, ενώ θεωρητικά οι τιμές που προσφέρουν τα εν λόγω ιατρικά κέντρα είναι αυτές που ίσχυαν εδώ και αρκετά χρόνια, στην πραγματικότητα είναι πολύ ψηλότερες, εξαιτίας των συνολικών χρεώσεων που τελικά γίνονται, λόγω της μη συνομολόγησης συμφωνιών με τα εν λόγω κέντρα, οι οποίες να καλύπτουν με χαμηλότερο κόστος την παρατεταμένη νοσηλεία των ασθενών. Αναφέρεται χαρακτηριστικά το παράδειγμα ασθενούς ο οποίος είχε παραπεμφθεί σε ένα από τα δύο κέντρα για θεραπεία, η οποία προνοούσε νοσηλεία 14 ημερών και, τελικά, παρέμεινε εκεί για περαιτέρω 101 ημέρες, με αποτέλεσμα το συνολικό κόστος για τον εν λόγω ασθενή να ανέλθει σε €172.469.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας με επιστολή της στις 15.10.2014, στα πλαίσια ενίσχυσης του ελέγχου των περιστατικών των ασθενών που παραπέμπονται από το Υπουργείο Υγείας στον ιδιωτικό τομέα, έχει προβεί στον διορισμό εποπτευόντων λειτουργών, με όρους εντολής την παρακολούθηση σε τακτά χρονικά διαστήματα των ασθενών που αποστέλλονται στον ιδιωτικό τομέα, τόσο για καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις, όσο και για νοσηλεία σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και Μονάδες Αυξημένης Φροντίδας.

- Τον Μάρτιο 2014, το Υπουργείο προχώρησε, με μεγάλη ωστόσο καθυστέρηση, στην προκήρυξη διαγωνισμού για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών με τη διαδικασία της

Διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, σύμφωνα με το παράρτημα IIB του περί σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Νόμου 12(I)/2006.

Στο μεταξύ, μέχρι τη συνομολόγηση των συμβάσεων θα πρέπει να εφαρμόζεται η διαδικασία ζήτησης πρόχειρων προσφορών με κλειστό φάκελο, σύμφωνα με εγκυκλίους που έχει πρόσφατα εκδώσει η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας προς τους αρμόδιους λειτουργούς.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας μάς ανέφερε ότι η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών μέσα στα πλαίσια του καλύτερου προγραμματισμού και οργάνωσης της Διεύθυνσης καθώς και της αποτελεσματικότερης διαχείρισης των δημοσίων πόρων, έχει υιοθετήσει ως τακτική την έγκαιρη δρομολόγηση ανοικτών διαγωνισμών με γνώμονα τη διαφάνεια και την επίτευξη οικονομιών κλίμακας στην πλειοψηφία των περιπτώσεων. Λόγω ωστόσο της πολυπλοκότητας συγκεκριμένων διαγωνισμών και απρόβλεπτων παραγόντων, όπως ανέφερε, υπάρχουν περιπτώσεις που η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών δεν είναι σε θέση να υλοποιήσει τα εκτιμώμενα χρονοδιαγράμματα που είχαν τεθεί κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα, όπως επίσης ανέφερε, για τις καρδιολογικές και καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών έχει προκηρύξει τρεις διαγωνισμούς από το 2011, εκ των οποίων οι δύο έχουν ακυρωθεί, ενώ ο τρίτος έχει παγοποιηθεί εν αναμονή της εκδίκασης της προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή.

Σύσταση: Η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών θα πρέπει να τροχοδρομεί έγκαιρα διαδικασίες για προκήρυξη διαγωνισμού, καθότι η καθυστέρηση λειτουργεί τελικά εις βάρος των συμφερόντων του δημοσίου.

(δ) Ανάλυση από τη Δημοκρατία μέρους ή του συνόλου των εξόδων θεραπείας ασθενών. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 12(7) του Σχεδίου, «οι Υπουργοί Υγείας και Οικονομικών μπορούν σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για ανθρωπιστικούς λόγους, να εγκρίνουν την αποστολή ασθενούς εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων στο εξωτερικό, ή την ανάληψη από τη Δημοκρατία μέρους ή του συνόλου των εξόδων διάγνωσης ή θεραπείας η οποία έλαβε χώρα εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων».

Στα πλαίσια του πιο πάνω Κανονισμού, παραχωρήθηκε σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας στο εξωτερικό ή στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο, ποσό ύψους €425.929 για το 2013 σε σχέση με €744.747 για το 2012.

Όπως έχει παρατηρηθεί, στις εγκρίσεις με τις οποίες οι Υπουργοί Υγείας και Οικονομικών παραχωρούν σε ασθενείς οικονομική βοήθεια αναφορικά με έξοδα θεραπείας που έχουν διενεργήσει οι ίδιοι για θεραπεία τους, δεν αναφέρονται οποιοδήποτε λόγοι για τους οποίους παραχωρείται η έγκριση, και κατ' επέκταση κατά πόσον αυτοί αφορούν σε λόγους δημοσίου συμφέροντος ή σε ανθρωπιστικούς λόγους, με αποτέλεσμα να μην ικανοποιούνται οι πρόνοιες του πιο πάνω Κανονισμού για την παραχώρηση των εν λόγω εγκρίσεων.

Σύσταση: Η επίκληση λόγων δημοσίου συμφέροντος ή ανθρωπιστικών λόγων θα πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς ώστε να υπάρχει ο αναγκαίος έλεγχος και λογοδοσία για τις αποφάσεις που λαμβάνονται.

Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓΕΣΥ).

(α) Τροποποίηση νομοθεσίας. Με τον Νόμο αρ. 89(Ι)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, για την εφαρμογή του οποίου απαιτούνται σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής. Η τροποποίηση της νομοθεσίας κρίθηκε αναγκαία από το 2007, ωστόσο παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το αναθεωρημένο Μνημόνιο Συναντίληψης του Σεπτεμβρίου 2014 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Κυπριακής Δημοκρατίας, το τελικό τροποποιητικό νομοσχέδιο θα πρέπει να υποβληθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τον Οκτώβριο 2014.

Σύμφωνα με Πρόταση που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 15.7.2014, η οποία όπως έχουμε πληροφορηθεί εγκρίθηκε στις 16.7.2014, στον Τροποποιητικό Νόμο θα καθορίζεται η αναδιάρθρωση του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, αποσαφηνίζοντας τον ρόλο, τη διακυβέρνηση και τις αρμοδιότητές του καθώς επίσης τον ρόλο του Υπουργείου Υγείας, ειδικότερα σε ότι αφορά στη στρατηγική πολιτική, στον έλεγχο του Προϋπολογισμού, στην εποπτεία, στον έλεγχο και στη ρύθμιση του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(β) Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του ΓΕΣΥ. Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ακολούθησε έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, σύμφωνα με την οποία η εισαγωγή του ΓΕΣΥ μετατέθηκε για το 2012.

Σε κατοπινό στάδιο, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Ιούνιο 2012, η έναρξη λειτουργίας του ΓΕΣΥ μετατέθηκε για τα μέσα του 2015, ενώ σύμφωνα με το αναθεωρημένο Μνημόνιο Συναντίληψης του Μαΐου 2014, το ΓΕΣΥ θα τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά σε τρεις φάσεις, ως ακολούθως:

- Φάση Α: Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - επισκέψεις σε οικογενειακό ιατρό και παιδιάτρους (ημερ. εφαρμογής 1.7.2015).
- Φάση Β: Εισαγωγή επιπρόσθετων υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών από Ιατρούς Ειδικότητων για εξωνοσοκομειακή περίθαλψη και των εξωνοσοκομειακών φαρμάκων (ημερ. εφαρμογής 1.1.2016).
- Φάση Γ: Πλήρης εφαρμογή του ΓΕΣΥ, η οποία θα περιλαμβάνει επιπρόσθετα, όλες τις υπηρεσίες δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας, εργαστηριακές και κλινικές εξετάσεις, νοσηλεία εσωτερικών ασθενών κ.ά. (ημερ. εφαρμογής 1.7.2016).

Στα πλαίσια υλοποίησης των πιο πάνω προνοιών του Μνημονίου Συναντίληψης, το Υπουργείο Υγείας έχει καταρτίσει Σχέδιο Δράσης για την εισαγωγή του ΓΕΣΥ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Σχεδίου Μεταρρύθμισης, τα οποία περιλήφθηκαν στην Πρόταση η οποία όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, εγκρίθηκε στις 16.7.2014.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εκφράζει ανησυχία για τη δυνατότητα συμμόρφωσης με τα πιο πάνω χρονοδιαγράμματα, δεδομένων των σοβαρών αντιδράσεων που ήδη φαίνονται να εκδηλώνονται, τόσο από πολιτικά κόμματα, όσο και από επηρεαζόμενες ομάδες ενδιαφέροντος (π.χ. εργαζόμενοι), αναφορικά με το προωθούμενο νομοσχέδιο. Χωρίς η Υπηρεσία μας να υπεισέρχεται καθ' οιονδήποτε τρόπο σε θέματα πολιτικής, θεωρούμε αναγκαίο να υπάρξει εκ μέρους του Υπουργείου σχέδιο δράσης για χειρισμό των εξελίξεων και επίτευξη του τελικού στόχου υλοποίησης του ΓΕΣΥ εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων.

(γ) Προτεραιότητες. Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι η υλοποίηση σημαντικών έργων απαραίτητων για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, όπως η αναδιοργάνωση/αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων και η κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας, τα οποία θα έπρεπε να είχαν αντιμετωπιστεί ως προτεραιότητα, σημείωσαν μεγάλη καθυστέρηση. Αντ' αυτών, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δόθηκε προτεραιότητα (κυρίως από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας) στα έργα τα οποία είναι κυρίως διαδικαστικού χαρακτήρα και απαιτείτο η πρόσληψη Συμβούλων, με κόστος αρκετών εκατομμυρίων.

- (i) Αναδιοργάνωση κρατικών νοσηλευτηρίων.** Όσον αφορά στην αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, το Υπουργείο προέβη το 2007 σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων για τα δύο μέρη του έργου ανήλθε σε €10,4 εκ. Τον Οκτώβριο του 2009, το Υπουργείο προέβη σε επέκταση της σύμβασης για 6 μήνες (μέχρι τον Απρίλιο 2010). Με τη λήξη τόσο της αρχικής σύμβασης όσο και της συμπληρωματικής συμφωνίας, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν τελικές εκθέσεις οι οποίες δεν φαίνεται να αξιολογήθηκαν/αξιοποιήθηκαν.

Το Σχέδιο Μεταρρύθμισης το οποίο όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 16.7.2014, διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, πρόνοιες για την αναδιάρθρωση, καθώς επίσης και την αυτονόμηση των δημοσίων νοσηλευτηρίων, ώστε να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό με την εφαρμογή του ΓΕΣΥ.

- (ii) Αυτονόμηση κρατικών νοσηλευτηρίων.** Τον Ιούνιο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο, με κύρια επιδίωξη την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών νοσηλευτηρίων, με Απόφασή του ενέκρινε την προώθηση της «αυτονόμησής τους» και τη μετατροπή τους σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

Η Νομική Υπηρεσία το 2009, με σχετική προς τον τότε Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας επιστολή της, εξέφραζε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσον, εάν το ζητούμενο ήταν η δημιουργία ενός ευέλικτου συστήματος λειτουργίας δημοσίων νοσηλευτηρίων στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού, έτσι ώστε τούτο να συνάδει με τις απαιτήσεις λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της σύστασης ενός νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου το οποίο θα διέπεται από το δημόσιο δίκαιο με αποτέλεσμα να περιορίζεται εκ των πραγμάτων η ευελιξία του.

Τον Μάιο 2012, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με αρ. 73.513 και ημερ. 9.5.2012, αποφάσισε, μεταξύ άλλων τη διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος των κρατικών νοσηλευτηρίων και τη λειτουργική και οργανωτική τους αναβάθμιση έτσι ώστε να γίνουν περισσότερο ευέλικτα και αποδοτικά ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Τον Απρίλιο 2013, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αρ. 74.991 και ημερ. 24.4.2013, ενέκρινε τη δημιουργία πέντε υγειονομικών περιφερειών στις οποίες θα υπάγονταν τα κρατικά νοσηλευτήρια και τα Κέντρα Υγείας των Επαρχιών και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Υγείας όπως υποβάλει ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για τη λειτουργική και οργανωτική αναβάθμισή τους με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μέχρι τον Ιούνιο 2015.

Στο μεταξύ, στο αναθεωρημένο Μνημόνιο Συναντίληψης του Μαΐου 2014 περιλήφθηκε πρόνοια για την αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων και έγκριση της σχετικής νομοθεσίας μέχρι τον Νοέμβριο 2014.

Όπως μας ανέφερε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του στις 10.9.2014 αποφάσισε την ακύρωση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 74.991 και ημερ. 24.4.2013 και την έγκριση των βασικών αρχών βάσει των οποίων το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας θα συντάξει το σχετικό νομοσχέδιο για την αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων.

- (iii) **Κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, εκκρεμεί η κοστολόγηση των παρεχόμενων από τα κρατικά νοσηλευτήρια υπηρεσιών υγείας, η οποία θεωρείται απαραίτητη για σκοπούς εφαρμογής του ΓΕΣΥ. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο έχει αρχίσει τη συλλογή και επεξεργασία οικονομικών και στατιστικών στοιχείων για διεξαγωγή σχετικής κοστολόγησης η οποία αναμένεται να αποπερατωθεί περί τα τέλη 2014.

Σημειώνεται ότι η κοστολόγηση είναι απαραίτητη και ανεξάρτητα από την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, ώστε το Κράτος να γνωρίζει τι του στοιχίζει η κάθε παρεχόμενη υπηρεσία από τα κρατικά νοσηλευτήρια για σκοπούς ορθής πληροφόρησης της διεύθυνσης, αλλά και για σκοπούς σύγκρισης στις περιπτώσεις αγοράς υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα.

(δ) Εργασίες για την υλοποίηση των οποίων απαιτείται η συνεργασία άλλων εμπλεκόμενων Τμημάτων. Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουλίου 2013 υπό την προεδρία του τέως Υπουργού Υγείας στην παρουσία της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του τέως Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, ο τέως Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) όσο και οι εκπρόσωποι των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) ανέφεραν ότι υπό τις παρούσες συνθήκες, ήταν αδύνατο να αντεπεξέλθουν στον επιπλέον όγκο εργασίας που θα απαιτηθεί, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές στα μηχανογραφικά συστήματα και να λειτουργήσει το σύστημα αποκοπής και είσπραξης εισφορών, λόγω έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού, αλλά και οικονομικών πόρων. Τον Οκτώβριο 2013 το ΤΕΠ και οι ΥΚΑ υπέβαλαν στο Υπουργείο Υγείας τις ανάγκες τους για το αναγκαίο προσωπικό, ώστε να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους σχετικά με το ΓΕΣΥ, καθώς επίσης χρονοδιάγραμμα για την προετοιμασία τους για την είσπραξη και αποκοπή των εισφορών για το ΓΕΣΥ. Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, τα εν λόγω Τμήματα θα αρχίσουν να ετοιμάζουν τα μηχανογραφικά τους συστήματα μετά τη ψήφιση της σχετικής νομοθεσίας, τα οποία θα πρέπει να ολοκληρώσουν σε επτά μήνες.

Έκδοση καρτών νοσηλείας/Απουσία μηχανισμού ελέγχου. Η έκδοση των καρτών νοσηλείας ρυθμίζεται από τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Ρυθμίσεις και Τέλη) Νόμους του 1978 έως 2013, και τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικούς Κανονισμούς του 2000 έως 2013.

Από τις 26.10.2012, ημερομηνία δημοσίευσης του περί των Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη Νόμου του 2012 (Ν.140(Ι)/2012), άρχισε η έκδοση καρτών νοσηλείας από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ), με εξαίρεση τις κάρτες νοσηλείας των Τουρκοκυπρίων, των υπηκόων τρίτων χωρών και των αιτητών πολιτικού ασύλου, οι οποίες εκδίδονται από το Υπουργείο Υγείας. Σημειώνεται ότι, ο εν λόγω Νόμος δεν μεταθέτει την αποκλειστική αρμοδιότητα για την έγκριση ή την απόρριψη της έκδοσης των καρτών νοσηλείας από τον Υπουργό Υγείας στα ΚΕΠ, παρά μόνο αναθέτει σε αυτά το έργο της έκδοσής τους, για λογαριασμό του Υπουργείου.

Επίσης, με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 76.360 και ημερ. 23.1.2014, εγκρίθηκε η παροχή, από Ταχυδρομικά Γραφεία, υπηρεσιών έκδοσης καρτών νοσηλείας και Ευρωπαϊκών καρτών ασφάλισης ασθενείας.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, το Υπουργείο Υγείας ως αρμόδιο για την έκδοση των πιο πάνω καρτών, δεν έχει υιοθετήσει/εφαρμόσει, μέχρι σήμερα, οποιοδήποτε μηχανισμό ελέγχου της διαδικασίας έκδοσης των καρτών νοσηλείας τόσο από τα ΚΕΠ όσο και από τα Ταχυδρομικά Γραφεία, αλλά και από λειτουργούς του ίδιου του Υπουργείου.

Σύσταση: Με στόχο τη διασφάλιση της έκδοσης καρτών νοσηλείας μόνο σε δικαιούχους με βάση τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικούς Κανονισμούς του 2000 έως 2013, και προς αποφυγή του ενδεχόμενου διασπάθισης δημόσιου χρήματος, το Υπουργείο θα πρέπει να προβεί σε άμεσες ενέργειες για εφαρμογή μηχανισμού ελέγχου.

Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Κυπριακού Ιδρύματος Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία.

(α) Κρατική επιχορήγηση.

- (i) Η συνολική κρατική επιχορήγηση προς το Ίδρυμα κατά το έτος 2013 ανήλθε σε €8.250.000, σε σύγκριση με €8.422.608 το 2012 και αναλύεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2013 €	2012 €	2011 €
Χορηγία με βάση τον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος	5.250.000	5.278.048	5.262.997
Χορηγία για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής	3.000.000	3.144.560	2.525.996
Σύνολο	8.250.000	8.422.608	7.788.993

Το ύψος της κρατικής χορηγίας καθορίζεται σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος, ο οποίος ετοιμάζεται και υποβάλλεται στα Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών, με βάση τη συμφωνία η οποία υπογράφηκε στις 26.11.2010 μεταξύ του Υπουργείου Υγείας (εκ μέρους της Κυβέρνησης) και του Ιδρύματος.

- (ii) **Παραχώρηση φαρμάκων από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.** Πέραν της κρατικής χορηγίας, παραχωρήθηκαν από το Κράτος στο Ίδρυμα, φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €5.693.867 το 2013, σε σύγκριση με €5.659.010 το 2012.

(β) Νέα Συμφωνία συνεργασίας. Στις 26.11.2010 τέθηκε σε ισχύ η νέα συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Υγείας (εκ μέρους της Κυβέρνησης) και του Ιδρύματος, προς αντικατάσταση του μνημονίου συνεργασίας το οποίο ίσχυε από τις 26.10.99. Η νέα συμφωνία ορίζει τη μελλοντική τους συνεργασία και καθορίζει τον τρόπο χρηματοδότησης του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος από την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Υπηρεσία μας στις Ετήσιες Εκθέσεις της για τα έτη 2011 και 2012, αναφέρθηκε στις ασάφειες που εντόπισε σε πρόνοιες της εν λόγω συμφωνίας, καθώς επίσης στις ελλείψεις και αδυναμίες στις διαδικασίες που προηγήθηκαν της υπογραφής της, οι οποίες επηρεάζουν τη συνεργασία μεταξύ Κυβέρνησης και Ιδρύματος, και εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο επαναδιαπραγματευθεί τη συμφωνία με το Ίδρυμα. Όπως παρατηρήσαμε, δεν λήφθηκαν οποιεσδήποτε ενέργειες προς τον σκοπό αυτό.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας μάς ανέφερε ότι το Υπουργείο Υγείας προτίθεται να αναθεωρήσει τον κατάλογο των προσφερόμενων υπηρεσιών με προσθήκη νέων και επανεκτίμηση της τιμής όπου είναι δυνατόν.

(γ) Έκταση υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα. Ο μη καθορισμός συστήματος για την παραπομπή ασθενών/εργαστηριακών αναλύσεων από τα δημόσια νοσηλευτήρια στο Ίδρυμα (όπως π.χ. καθορισμός κριτηρίων από το Υπουργείο για τα περιστατικά και κυρίως τις εργαστηριακές αναλύσεις που παραπέμπονται στο Ίδρυμα και από ποιες ειδικότητες Ιατρικών Λειτουργιών δύνανται να παραπέμπονται),

καθώς επίσης η μη διεξαγωγή ελέγχου στον αριθμό των περιστατικών που παραπέμπονται, έχουν ως αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην μπορεί να ελέγξει την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει το Ίδρυμα προς την Κυβέρνηση.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας μάς πληροφόρησε ότι, με στόχο τον περιορισμό του κόστους αγοράς υπηρεσιών από το Ίδρυμα, αποφασίστηκαν τα ακόλουθα:

- Η παραπομπή ασθενών προς το Ίδρυμα για διαγνωστικές εξετάσεις, θα γίνεται μόνο από Ειδικούς Ιατρούς των Υπηρεσιών, με αιτιολόγηση της ανάγκης και ευανάγνωστη υπογραφή των παραπεμπτικών.
- Τα κρατικά νοσηλευτήρια θα τηρούν αναλυτικά στοιχεία και θα γνωστοποιούν μηνιαία προς τη Διεύθυνση των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας τις παραπομπές με σχετική εκτίμηση δαπάνης.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να προβεί στον καθορισμό συστήματος για την παραπομπή ασθενών/εργαστηριακών αναλύσεων στο Ίδρυμα.

Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

(α) Κρατική χορηγία. Η Κυβέρνηση, με βάση τη Δήλωση Καταπιστεύματος και τη συμφωνία που υπέγραψε με το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου το 1992, ανέλαβε να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Κέντρου στο διηνεκές. Η χορηγία που καταβλήθηκε στο Κέντρο κατά το 2013 με βάση τα προϋπολογισθέντα λειτουργικά έξοδα, ανήλθε σε €14.953.704 σε σύγκριση με €14.470.948 κατά το 2012. Καταβλήθηκε επίσης ποσό ύψους €1.088.191 για πληρωμή της δόσης του δανείου ύψους €14,18 εκ., το οποίο συνήφθηκε από το Κέντρο για την κάλυψη των οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο που εκκρεμούσαν στις 31.12.2005, καθώς επίσης ποσό ύψους €6.561.745 για πρόωρη αποπληρωμή του, κατόπιν συμφωνίας του Υπουργείου Οικονομικών με τον Οργανισμό με τον οποίο είχε συναφθεί το δάνειο.

Το ύψος της κρατικής χορηγίας, καθορίζεται σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Κέντρου, ο οποίος αφού εγκριθεί από το Συμβούλιο των Επιτρόπων του, υποβάλλεται στα Υπουργεία Οικονομικών και Υγείας.

(β) Προμήθεια φαρμάκων από την Κυβέρνηση προς το Κέντρο. Πέραν της πιο πάνω κρατικής χορηγίας, παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στο Κέντρο φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €10.653.196 κατά το 2013 σε σύγκριση με €13.177.371 κατά το 2012.

(γ) Συνεισφορά του Κράτους στη μισθοδοσία του ιατρικού προσωπικού του Κέντρου. Οι απολαβές και τα ωφελήματα του ιατρικού προσωπικού περιλαμβάνονται στα συμβόλαια εργοδότησης μεταξύ του Κέντρου και των ιατρών, ενώ η συνεισφορά του Κράτους καθορίζεται με βάση σχετικές εγκρίσεις του Υπουργείου Οικονομικών και, οποιαδήποτε διαφορά καλύπτεται από το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου (ΙΙΤΚ).

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι το κόστος μισθοδοσίας το οποίο επωμίζεται το Κράτος, για νεοδιοριζόμενο Παθολόγο Ογκολόγο στο Ογκολογικό Κέντρο, υπερβαίνει σημαντικά από την αμοιβή ενός Παθολόγου Ογκολόγου ο οποίος διορίζεται από τις Ιατρικές Υπηρεσίες για απασχόληση στα κρατικά νοσηλευτήρια. Συγκεκριμένα, το Κράτος επωμίζεται αμοιβή ίση με την ανώτατη βαθμίδα της Α13, δηλαδή €71.359 ετησίως, ενώ η αμοιβή ενός νεοδιοριζόμενου Παθολόγου Ογκολόγου στα κρατικά νοσηλευτήρια αντιστοιχεί στην τέταρτη βαθμίδα της Α11 μειωμένης κατά 10%, ανέρχεται δηλαδή, σε περίπου €44.304.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε επίσης ότι, μέχρι και το 2013, το ποσοστό το οποίο επωμιζέτο το Κράτος για όλους τους ειδικούς ιατρούς, αναφορικά με το κόστος συνεισφοράς του Κέντρου στο Ταμείο Προνοίας, ανήρχετο σε 25% επί του μισθού που καλύπτει το Κράτος, ενώ το κόστος συνεισφοράς του Κέντρου στο Ταμείο Προνοίας, ανέρχεται σε μόνο 10% επί των συνολικών απολαβών τους.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας μάς ανέφερε ότι στα πλαίσια των προωθούμενων Μεταρρυθμίσεων στον Τομέα της Υγείας, το Υπουργείο Υγείας προγραμματίζει να μελετήσει θέματα που αφορούν το Κέντρο, όπως η διοικητική εκπροσώπηση της Κυβέρνησης στους Επιτρόπους, καθώς επίσης θέματα μισθολογίου του προσωπικού και ακαδημαϊκής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

Σύσταση: Ενόψει των δύσκολων δημοσιονομικών συνθηκών που διέρχεται η χώρα μας, το Υπουργείο Υγείας το οποίο επωμιζεται σημαντικές δαπάνες για τη μισθοδοσία του προσωπικού του Κέντρου θα πρέπει να προβεί, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, σε επανεξέταση της συνεισφοράς του Κράτους στο πακέτο απολαβών και ωφελημάτων του προσωπικού του Κέντρου.

(δ) Δαπάνη για διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων από το Κέντρο. Από το 2002, η δαπάνη για αγορά υπηρεσιών γίνεται από το ίδιο ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο. Η δαπάνη για τα τρία τελευταία έτη, έχει όπως πιο κάτω:

2013	2012	2011
€1.560.000	€1.674.747	€1.857.745

Επειδή, η εν λόγω δαπάνη, βάσει της σχετικής συμφωνίας, βαρύνει την Κυβέρνηση, το Υπουργείο Υγείας μελετούσε το ενδεχόμενο παροχής των υπηρεσιών αυτών από το Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ' (NAM III).

Σύμφωνα με τα πρακτικά συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 14.2.2012 στο Υπουργείο αναφορικά με το εν λόγω θέμα, όλες οι απαιτούμενες διεργασίες θα ολοκληρώνονταν και το NAM III θα ήταν σε θέση να εξυπηρετήσει το Κέντρο από τον Φεβρουάριο 2013. Ωστόσο, λόγω, όπως ισχυρίστηκε το Υπουργείο, της καθυστέρησης που παρατηρείτο στην επέκταση του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος υγείας (ΟΠΣΥ) στο NAM III, αυτό δεν ήταν σε θέση να παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα, το Κέντρο προχώρησε στην επέκταση του συμβολαίου με το ιδιωτικό εργαστήριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2014. Σημειώνεται ότι το θέμα εκκρεμεί πριν το θέμα εφαρμογής του ΟΠΣΥ στο NAM III.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας μάς ανέφερε ότι το ενδεχόμενο κάλυψης των αναγκών του Κέντρου σε εργαστηριακές εξετάσεις θα μελετηθεί στα πλαίσια τόσο της εφαρμογής του ΟΠΣΥ, αλλά και της προωθούμενης αυτονομίας των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Σύσταση: Ενόψει της πρόσφατης Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου στις 16.7.2014 για εφαρμογή του ΟΠΣΥ σε όλα τα Κρατικά νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας, το Υπουργείο θα πρέπει να μελετήσει εκ νέου το ενδεχόμενο παροχής των εν λόγω υπηρεσιών από το NAM III.

Στρατηγική αντιμετώπισης του καρκίνου στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 18.11.2009, ενέκρινε τη στρατηγική για την αντιμετώπιση του καρκίνου στην Κύπρο, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Υγείας να προχωρήσει στην υλοποίησή της μέσω της σύστασης της Εθνικής Επιτροπής για τον Καρκίνο. Η εφαρμογή της στρατηγικής θα έπρεπε να παρακολουθείται μέσα από την ετοιμασία εξαετών σχεδίων δράσης από την Εθνική Επιτροπή, με πρώτο χρονικό ορίζοντα την περίοδο 2010-2015.

Η Εθνική Επιτροπή για τον Καρκίνο, διορίστηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 70.949 και ημερ. 1.9.2010 και τον Απρίλιο 2012 ετοίμασε το πρώτο εξαετές σχέδιο δράσης, το οποίο ωστόσο βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της προτεραιοποίησης και κοστολόγησης των δράσεων. Ως εκ τούτου, το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του παραμένει σε εκκρεμότητα.

Καθόσον αφορά τις υπηρεσίες ακτινοθεραπείας, η Υπηρεσία μας σε επιστολή της στις 26.5.2014 προς την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, ανέφερε ότι σύμφωνα με την παρ. 3.4 της υπό αναφορά Στρατηγικής, στόχος του Υπουργείου ήταν να διασφαλίσει ότι ο μέγιστος χρόνος αναμονής των ασθενών θα είναι 4 εβδομάδες και επομένως ανάλογα θα έπρεπε να αυξηθεί ο αριθμός των Γραμμικών Επιταχυντών σε σχέση με ολόκληρο τον πληθυσμό. Η υλοποίηση των δύο Ακτινοθεραπευτικών Κέντρων η οποία είχε εγκριθεί με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 14.9.2011, αναστάληκε τελικά, λόγω όπως αντιλαμβανόμαστε των δύσκολων οικονομικών συνθηκών που διέρχεται η χώρα μας. Όπως ωστόσο υπέδειξε η Υπηρεσία μας, υπάρχουν σύγχρονες μέθοδοι υλοποίησης τέτοιων έργων, όπως για παράδειγμα η σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (Public Private Partnership) που δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό ή το δημόσιο χρέος και που θα μπορούσε να λάβει τη μορφή παραχώρησης στον ιδιώτη επενδυτή του χώρου ανέγερσης του Ακτινοθεραπευτικού Κέντρου και την κατασκευή/λειτουργία του από τον ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος θα αποσβέσει την επένδυσή του με την παροχή (επί πληρωμή) υπηρεσιών ακτινοθεραπείας προς το Κράτος.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας τον Νοέμβριο 2014, η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών έχει ήδη δρομολογήσει τις διαδικασίες για την αγορά υπηρεσιών για διεξαγωγή μελέτης με όρους εντολής την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ακτινοθεραπείας στην Κύπρο και εισήγηση μέτρων για την αναβάθμισή τους. Όπως επίσης μας ανέφερε, στην περίπτωση που η μελέτη καταδείξει την αναγκαιότητα ανέγερσης ενός ή περισσότερων επιπρόσθετων ακτινοθεραπευτικών κέντρων, αυτή θα βρίσκεται στους άμεσους σχεδιασμούς του Υπουργείου Υγείας μέσα στα πλαίσια προώθησης αναπτυξιακών έργων με τη συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

Σύσταση: Να προωθηθεί η διεξαγωγή αξιόπιστης επιστημονικής μελέτης με όρους εντολής την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ακτινοθεραπείας στην Κύπρο και εισήγηση μέτρων για την αναβάθμισή τους. Ακολούθως, να ληφθούν αποφάσεις και να τεθεί σαφές χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς. Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα είχε επισημάνει ότι η απουσία συστήματος ελέγχου της παροχής ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit), δεν επιτρέπει την ομοιομορφία και σε αποδεκτά επίπεδα προσφορά υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

Στα πλαίσια εφαρμογής των προνοιών του Μνημονίου Συναντίληψης στον τομέα της υγείας, το Υπουργείο οφείλει να αναπτύξει και να εφαρμόσει Κλινικές Κατευθυντήριες Οδηγίες για τα πιο συχνά και δαπανηρά νοσήματα καθώς επίσης και κλινικά πρωτόκολλα για τις πιο συχνές και δαπανηρές εργαστηριακές εξετάσεις και φάρμακα, πρόνοιες οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και ταυτόχρονα στη μείωση του κόστους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο έχει προχωρήσει στην επέκταση των πρωτοκόλλων θεραπείας και στον καθορισμό κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών για τη διαχείριση των παθήσεων, ενώ τον Φεβρουάριο 2014 προέβη στη σύσταση Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής Κατευθυντήριων Οδηγιών και Κλινικών Πρωτοκόλλων, επικεφαλής της οποίας είναι ο Υπουργός Υγείας. Τελικός στόχος της εν λόγω Επιτροπής, θα είναι η

ανάπτυξη συστήματος κλινικού ελέγχου (medical audit) στις υπηρεσίες υγείας. Επίσης, τον Δεκέμβριο 2013, το Υπουργείο προέβη με μεγάλη καθυστέρηση στη συγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου και Ενημέρωσης, βασικός ρόλος της οποίας θα είναι ο έλεγχος κατά πόσον η συνταγογράφηση φαρμάκων, συνάδει με τους περιορισμούς και τα πρωτόκολλα θεραπείας. Σημειώνεται ότι η σύσταση της εν λόγω Επιτροπής, είχε εγκριθεί με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.053 και ημερ. 14.2.2007.

Όπως ωστόσο μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, η εν λόγω Επιτροπή συνήλθε μόνο μία φορά, κατά την οποία διαπιστώθηκαν λειτουργικά προβλήματα και, ως εκ τούτου, αποφασίστηκε όπως οι εργασίες και οι αρμοδιότητές της ενταχθούν στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου.

Σύσταση: Μα καθοριστεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για την εισαγωγή συστήματος ελέγχου της παροχής ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit).

2.11.1 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Γενικά θέματα νοσοκομείων.

(α) Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες και λειτουργικά προβλήματα τα οποία αφορούν κυρίως στη μη ολοκληρωμένη εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος, στον μεγάλο χρόνο αναμονής των ασθενών για ορισμένες εξετάσεις, στην παρακολούθηση και την είσπραξη των καθυστερημένων νοσηλίων, στον έλεγχο του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού, στη στοιχειοθέτηση της υπερωριακής αποζημίωσης, καθώς επίσης στη διαχείριση αναλωσίμων. Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας επανειλημμένα επισημαίνει στις Ετήσιες Εκθέσεις της, την ύπαρξη των εν λόγω προβλημάτων και υποδεικνύει την ανάγκη για άμεση αντιμετώπισή τους, αφού επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των νοσοκομείων καθώς επίσης και την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένο κόστος. Ενόψει των δύσκολων δημοσιονομικών συνθηκών και με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής διαχείρισης των νοσοκομείων, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η ανάγκη για άμεση επίλυσή τους κρίνεται πλέον πιο επιτακτική, παρά ποτέ.

Η λειτουργική και οργανωτική αναβάθμιση των νοσοκομείων, διαλαμβάνεται ως σύσταση στο Μνημόνιο Συναντίληψης το οποίο υπογράφηκε τον Απρίλιο 2013, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία, σύμφωνα με το αναθεωρημένο Μνημόνιο του Σεπτεμβρίου 2014, θα πρέπει να επιτευχθεί μέχρι το δεύτερο τρίμηνο 2015, με σκοπό την αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των πιο πάνω προβλημάτων.

(β) Καθυστερημένα έσοδα.

- (i)** Τα καθυστερημένα έσοδα των νοσοκομείων, τα οποία αφορούν σε νοσήλια εσωτερικών ασθενών, ανήλθαν σε €21.227.175 στις 31.12.2013 σε σύγκριση με €19.544.251 στις 31.12.2012, από τα οποία ποσό ύψους €2.690.109 ή ποσοστό 12,7% αφορά σε νοσήλια του 2013, ενώ ποσό ύψους €18.537.066 ή ποσοστό 87,3% αφορά σε νοσήλια προηγούμενων ετών. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά τα καθυστερημένα έσοδα για κάθε νοσοκομείο.

Νοσοκομεία	Καθυστερημένα Έσοδα (€)	
	31.12.2013	31.12.2012
Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας	6.056.798	5.357.921
Νοσοκομείο Λεμεσού	9.130.556	8.753.331
Νοσοκομείο Λάρνακας	2.090.121	2.127.942
Νοσοκομείο Πάφου	1.880.577	1.694.473
Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ΄	1.526.795	1.147.089
Νοσοκομείο Αμμοχώστου	521.264	458.798
Νοσοκομείο Κυπερούντας	6.094	4.697
Νοσοκομείο Πόλης Χρυσοχούς	14.970	-
Ολικό ποσό	21.227.175	19.544.251

- (ii) **Λήψη μέτρων είσπραξης.** Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι εξακολουθεί να μην λαμβάνονται έγκαιρα από τα νοσοκομεία τα ενδεικνυόμενα μέτρα για ανάκτηση των καθυστερημένων οφειλών από ασθενείς, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος, μεγάλο μέρος των οφειλομένων, να μην καταστεί δυνατό να εισπραχθεί.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, δεν έχουν ακόμα σταλεί υπενθυμητικές επιστολές σε ασθενείς του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας που έτυχαν θεραπείας τα έτη 2011, 2012 και 2013, ενώ συνακόλουθα, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην προώθηση των καθυστερημένων οφειλών στη Νομική Υπηρεσία, για καταχώριση αγωγών. Συγκεκριμένα, τον Δεκέμβριο 2013, υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση, στον Γενικό Εισαγγελέα για τη λήψη νομικών μέτρων, καταστάσεις με καθυστερημένες οφειλές για την περίοδο από το 2004 μέχρι το 2010.

Σημειώνεται ότι, αν δεν καταχωριστούν έγκαιρα σχετικές αγωγές, ανάλογα με τον χρόνο κατά τον οποίο είχε συμπληρωθεί η βάση της αγωγής, τα ποσά αυτά ενδεχομένως να μην μπορούν να διεκδικηθούν δικαστικώς, βάσει των προθεσμιών που καθορίζονται στους περί Παραγραφής Αγώνιμων Δικαιωμάτων Νόμους του 2012 έως (Αρ. 2) του 2013.

Σύσταση: Οι Ιατρικές Υπηρεσίες θα πρέπει να προβούν στην έκδοση οδηγιών προς τα νοσοκομεία υποδεικνυοντάς τους ότι θα πρέπει να λαμβάνουν έγκαιρα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη των οφειλομένων νοσηλίων, έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικά. Θα πρέπει να τεθούν στόχοι και χρονοδιαγράμματα.

- (iii) **Καθυστερημένα νοσήλια από υπηκόους τρίτων χωρών.** Σε αρκετές περιπτώσεις, η είσπραξη των καθυστερημένων νοσηλίων, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, είναι προβληματική, γιατί αυτά οφείλονται από υπηκόους τρίτων χωρών που είτε έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο, χωρίς να καταβάλουν τα δικαιώματα νοσηλείας, είτε τα στοιχεία και οι διευθύνσεις που έχουν δώσει είναι λανθασμένα. Σημειώνεται ότι υπήκοοι τρίτων χωρών, επιδιώκουν να τυγχάνουν δωρεάν θεραπείας με την εισαγωγή τους στα νοσοκομεία μέσω του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων περιστατικών (ΤΑΕΠ), στο οποίο δεν ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες εισαγωγής ασθενών και στη συνέχεια απολύονται, χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι, στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνονται ενέργειες για διασύνδεση των μηχανογραφημένων συστημάτων με το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, ώστε να επιβεβαιώνονται τα στοιχεία ταυτότητας των ασθενών, αλλά και για να επιβεβαιώνεται ότι οι αλλοδαποί ασθενείς, βρίσκονται νόμιμα στην Κύπρο. Η εν λόγω διασύνδεση όπως παρατηρήσαμε επιτεύχθηκε μόνο για το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και το Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου, και θα πρέπει να επεκταθεί και στα άλλα νοσοκομεία. Επισημάναμε ότι μέχρι να επιτευχθεί η διασύνδεση σε όλα τα νοσοκομεία, θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για εξασφάλιση των απαιτούμενων στοιχείων, σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επίσης, όπως σε όλες τις περιπτώσεις οφειλομένων νοσηλίων από υπηκόους τρίτων χωρών, νόμιμων κατοίκων της Κύπρου, οι οποίοι στα πλαίσια της έκδοσης της άδειας παραμονής τους εξασφαλίζουν ασφάλεια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θα πρέπει να λαμβάνονται οι απαιτούμενες ενέργειες για ανάκτηση των ποσών που καλύπτουν τα ασφαλιστικά τους συμβόλαια.

Σημειώνεται ότι, στα πλαίσια σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε την 1.12.2010, με εκπροσώπους από όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες για αντιμετώπιση του προβλήματος αναφορικά με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπηκόων τρίτων χωρών, διαφάνηκε ότι τα σχέδια ασφάλισης των αλλοδαπών είναι περιοριστικά, τόσο σε ότι αφορά στο ποσό κάλυψης όσο και στις παθήσεις που καλύπτουν. Παρά το γεγονός ότι, το όλο θέμα αποτέλεσε, μέχρι τον Μάιο 2012, αντικείμενο μετέπειτα συσκέψεων, ωστόσο παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση του όλου θέματος σε συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες και την άμεση λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων, καθόσον αφορά στον χειρισμό των εν λόγω ασθενών.

(iv) Μη καταβολή τελών από ασθενείς που εγκαταλείπουν το νοσοκομείο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, παρόλο ότι οι ασθενείς απολύονται κατά τις εργάσιμες ώρες, όπως πληροφορηθήκαμε, εγκαταλείπουν το νοσοκομείο, χωρίς να πληρώσουν στο Λογιστήριο.

Σύσταση: Οι Ιατρικές Υπηρεσίες θα πρέπει να καθορίσουν συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία να διασφαλίζει την τακτοποίηση των οφειλών από ασθενείς προτού απολυθούν (π.χ. οι ασθενείς να συνοδεύονται στο Λογιστήριο από προσωπικό των νοσοκομείων).

Η Αν. Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών τον Οκτώβριο 2014, μας πληροφόρησε ότι θα προβεί στην υλοποίηση των συστάσεων της Υπηρεσίας μας αναφορικά με τα καθυστερημένα νοσήλια.

(v) Διατάξεις ελέγχου του χρόνου προσέλευσης των υπαλλήλων στην εργασία και αποχώρησής τους από αυτήν. Οι διατάξεις που διέπουν τον έλεγχο του ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας, και κυρίως η χρήση της κάρτας καταγραφής ώρας προσέλευσης και αποχώρησης, εξακολουθεί να μην τυγχάνουν εφαρμογής στην περίπτωση του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού, ενώ εφαρμόζονται μόνο για το γραμματειακό και ωρομίσθιο προσωπικό των νοσοκομείων.

Σχετικά αναφέρεται ότι κατόπιν επιτόπιων επιθεωρήσεων του υπόγειου χώρου στάθμευσης του Νοσοκομείου Λευκωσίας (υπόγειο στο -1 που χρησιμοποιείται κυρίως από ιατρικό προσωπικό) από λειτουργούς της Υπηρεσίας μας, παρατηρήθηκε ότι ο αριθμός των σταθμευμένων οχημάτων μεταξύ των

ωρών 14:15 μ.μ. - 14:40 μ.μ., ήταν εμφανώς μειωμένος σε σχέση με τον αριθμό των οχημάτων μεταξύ των ωρών 10:00 π.μ. - 11:00 π.μ., γεγονός που ενδεχομένως να υποδηλώνει την αποχώρηση του προσωπικού από την εργασία του πριν την προβλεπόμενη ώρα.

Η μη τήρηση των εν λόγω διατάξεων, δεν διευκολύνει ούτε τον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης του ιατρικού προσωπικού.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας γίνεται συχνά δέκτης καταγγελιών από πολίτες, σχετικά με τη μη τήρηση του ωραρίου εργασίας από ιατρικούς λειτουργούς.

Σύσταση: Το θέμα εκκρεμεί από παλιά και θα πρέπει να ληφθούν άμεσα, κατάλληλα διορθωτικά μέτρα (π.χ. εφαρμογή του ωραρίου και χρήση της κάρτας και εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος καταγραφής του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης προσωπικού εκεί που δεν υπάρχει).

(δ) Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης ιατρικού, νοσηλευτικού και άλλου προσωπικού.

- (i) **Δαπάνες.** Το ποσό που δαπανήθηκε το 2013 για επιδόματα βάρδιας που καταβάλλονται κυρίως στους νοσηλευτές, και υπερωριακής απασχόλησης που καταβάλλονται κυρίως στο ιατρικό προσωπικό με το σύστημα αναμονής και κλήσεων ανήλθε σε €22.103.297, σε σύγκριση με €26.262.673 το 2012, παρουσιάζοντας μείωση ύψους €4.159.376 ή 15,8%.
- (ii) **Αδυναμίες του συστήματος ελέγχου της υπερωριακής αποζημίωσης.** Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα, σε προηγούμενες Εκθέσεις της ανέφερε ότι, το όλο σύστημα ελέγχου της υπερωριακής αποζημίωσης παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και κενά, με αποτέλεσμα η ορθότητα της υπερωριακής αποζημίωσης που καταβάλλεται, να μην είναι δυνατό να τεκμηριώνεται σε όλες τις περιπτώσεις, παρέχοντας την ευχέρεια για εκμετάλλευση. Επίσης αναφέρεται ότι, το σύστημα δεν διασφαλίζει την επιβεβαίωση της αναγκαιότητας για υπερωριακή απασχόληση του ιατρικού προσωπικού.

Το Υπουργείο Υγείας, έγινε κατά καιρούς δέκτης πολλών καταγγελιών για πιθανή εκμετάλλευση του συστήματος από Ιατρικούς Λειτουργούς, χωρίς ωστόσο να έχει καταλήξει, μετά και από τη διενέργεια σχετικών ερευνών, ότι έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα. Η παράγραφος (ν) πιο κάτω είναι σχετική.

- (iii) **Αδυναμία επιβεβαίωσης του χρόνου υπερωριακής απασχόλησης.** Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι εξακολουθεί να μην τυγχάνουν εφαρμογής από το ιατρικό προσωπικό, οι διατάξεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού που διέπουν τον έλεγχο του ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας (χρόνος προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων στην εργασία). Η μη τήρηση των εν λόγω διατάξεων, δεν διευκολύνει τον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης του ιατρικού προσωπικού.
- (iv) **Υποβολή αιτημάτων για υπερωριακή αποζημίωση μεγάλου αριθμού ωρών.** Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου ιατροί υποβάλλουν αίτημα για υπερωριακή αποζημίωση (έντυπο Med. 4) για μεγάλο αριθμό ωρών, που σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει μέχρι και τις 11 ώρες πραγματικής εργασίας, με αποτέλεσμα να καταβάλλονται σ' αυτούς μεγάλα ποσά υπερωριακής αποζημίωσης. Πέραν από την οικονομική πτυχή του θέματος, σύμφωνα με τους περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμους του 2002 μέχρι 2007, οι οποίοι ψηφίστηκαν με βάση σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, έχει καθοριστεί ως ελάχιστος χρόνος ημερήσιας ανάπαυσης 11 συνεχόμενες ώρες από περίοδο 24 ωρών.

- (v) **Πειθαρχική έρευνα για διαπίστωση του ενδεχόμενου διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος.** Κατόπιν καταγγελίας του τέως Διευθυντή της Χειρουργικής Κλινικής του Νοσοκομείου Λεμεσού ότι δύο Ιατρικοί Λειτουργοί ενδεχομένως να διενεργούσαν υπερωριακά ιατρικές επεμβάσεις και άλλου είδους ιατρικές πράξεις για περιστατικά που δεν ήταν επείγουσας φύσεως, διεκδικώντας υπερωριακή αποζημίωση, ο τέως Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας διέταξε διοικητική έρευνα για εξέταση της καταγγελίας. Από τα πορίσματα της έρευνας διαφάνηκε ότι, ενδεχομένως να διενεργούντο από Ιατρικούς Λειτουργούς υπερωριακά διάφορες ιατρικές πράξεις που πιθανόν να μην ήταν επείγουσας φύσεως διεκδικώντας υπερωριακή αποζημίωση. Με βάση το πόρισμα της έρευνας τον Ιούλιο 2011, διορίστηκε στις 18.10.2011 από το Υπουργικό Συμβούλιο ερευνών λειτουργός για διερεύνηση του ενδεχόμενου διάπραξης πειθαρχικών παραπτωμάτων από τους εν λόγω Ιατρικούς Λειτουργούς. Κατόπιν εισήγησης της ερευνώσας λειτουργού, στις 14.12.2011 ο τέως Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του προς τον τέως Υπουργό Υγείας εισηγήθηκε τη διακοπή της έρευνας και ανάθεση της διερεύνησης στην Αστυνομία, ή διορισμό ποινικών ανακριτών, για να εξετάσουν κατά πόσον υπάρχει διάπραξη ποινικών αδικημάτων.

Τελικά, το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 9.3.2012, αποφάσισε, κατόπιν υποβολής Πρότασης του τέως Υπουργού Υγείας, τη διακοπή της έρευνας και τη διεξαγωγή εκ νέου διοικητικής έρευνας για εξέταση γενικά του τρόπου διαχείρισης των υπερωριών των Ιατρικών Λειτουργών του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού. Τον Μάιο 2012, ο ερευνών λειτουργός, εισηγήθηκε στην έκθεση που υπέβαλε, την υιοθέτηση συστήματος ενεργού εφημερίας, την ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και τη μηχανογράφηση των υπολογισμών των υπερωριών.

Η Υπηρεσία μας στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2012 παρατήρησε ότι εξακολουθούσε να μην είχε εκδοθεί πόρισμα για την αρχική καταγγελία που αφορούσε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Κατόπιν συζήτησης του εν λόγω θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησης Σχεδίων Ανάπτυξης και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών στις 3.6.2014, ο Υπουργός Υγείας, αφού επανεξέτασε το όλο θέμα, έκρινε ότι λόγω της φύσεως των ενδεχόμενων παραπτωμάτων που σχετίζονται με οικονομικά ωφέληματα, υπερωριακή αποζημίωση κ.λπ., θα έπρεπε να διεξαχθεί νέα εξ υπαρχής πειθαρχική έρευνα. Ως εκ τούτου, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του στις 2.7.2014 αποφάσισε την ανάθεση της διεξαγωγής της εν λόγω έρευνας στον Γενικό Διευθυντή Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης.

- (vi) **Επαναξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης.** Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα είχε εισηγηθεί όπως, ενόψει του ψηλού κόστους υπερωριακής αποζημίωσης, της ιδιαιτερότητας της φύσης της υπερωριακής απασχόλησης στα διάφορα τμήματα των νοσοκομείων, καθώς επίσης του γεγονότος ότι τα δεδομένα με βάση τα οποία είχε επιτευχθεί η συμφωνία με τις συντεχνίες του ιατρικού προσωπικού το 2001 έχουν διαφοροποιηθεί, επαναξιολογηθεί από τις Ιατρικές Υπηρεσίες, το υφιστάμενο σύστημα υπερωριακής αποζημίωσης. Σημειώνεται ότι το υφιστάμενο σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή το 1986, αναθεωρήθηκε το 2001, χωρίς έκτοτε να έχει τύχει οποιασδήποτε άλλης αναθεώρησης.

Σημειώνεται επίσης ότι πρόνοια για αναθεώρηση του συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης διαλαμβάνεται και στο Μνημόνιο Συναντίληψης, η οποία σύμφωνα με το αναθεωρημένο Μνημόνιο του Δεκεμβρίου 2013, θα έπρεπε να είχε υιοθετηθεί μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2014. Τον Ιούλιο 2013, το Υπουργείο, αφού μελέτησε το όλο θέμα με τις συντεχνίες των κυβερνητικών ιατρών, κατέληξε στην ετοιμασία αναθεωρημένου συστήματος αποζημίωσης

του ιατρικού προσωπικού κατά τις μη εργάσιμες ώρες, το οποίο υπέβαλε στον Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού με επιστολή του στις 22.1.2014. Το αναθεωρημένο σύστημα αποζημίωσης βασίζεται σε καταβολή κατ' αποκοπή αποζημίωσης ανά Ομάδα Ειδικοτήτων. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, εκκρεμούσε η ανταπόκριση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ενώ οι διαβουλεύσεις συνεχίζονται και το ιατρικό προσωπικό εξακολουθεί να αποζημιώνεται με βάση το υφιστάμενο σχέδιο.

(ε) Προμήθεια αναλώσιμων ειδών. Η μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης σε όλα τα Τμήματα των νοσοκομείων, η έλλειψη επαρκών αποθηκευτικών χώρων και η παραλαβή και αποθήκευση αναλώσιμων ειδών απευθείας στα Τμήματα και τους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς στις περισσότερες περιπτώσεις να καταχωρίζονται σε μητρώα, έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού των αναγκών.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως, μέχρι την ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, τουλάχιστον στις περιπτώσεις αναλώσιμων ειδών των οποίων η αξία είναι σημαντική, τηρούνται στοιχεία αναφορικά με τις παραλαβές και τις χορηγήσεις τους σε ασθενείς, για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου.

(στ) Χρόνος αναμονής ασθενών για χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στα νοσοκομεία ο χρόνος αναμονής ασθενών για ορισμένες χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις είναι ιδιαίτερα μεγάλος, όπως ενδεικτικά αναφέρεται πιο κάτω:

- Για συγκεκριμένες χειρουργικές επεμβάσεις, κυρίως επεμβάσεις αρθροπλαστικής γόνατος και ισχίου, η αναμονή είναι μερικά χρόνια, ενώ για εξέταση στα εξωτερικά ιατρεία από ιατρούς ειδικοτήτων όπως π.χ. γαστρεντερολόγο, καρδιολόγο, οφθαλμίατρο, απαιτείται χρόνος αρκετών μηνών.
- Αρκετοί μήνες αναμονής απαιτούνται επίσης για τη διενέργεια ηλεκτρομυογραφήματος και για εξέταση οστεοπόρωσης.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών τον Οκτώβριο 2014, για την αποτελεσματική μείωση των λιστών αναμονής σε χειρουργικές ειδικότητες που παρουσιάζουν τον μεγαλύτερο χρόνο αναμονής, το Υπουργείο Υγείας πολύ σύντομα θα προβεί σε διαγωνισμό για αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα με τη μέθοδο της συμπληρωμής.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η σχετική δαπάνη κατά τα έτη 2011 - 2013, σε σύγκριση με τα προϋπολογισθέντα ποσά, ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός €	Δαπάνες €	Αδαπάνητο ποσό €
2013	34.518.345	34.481.797	36.548
2012	32.446.250	32.445.999	251
2011	33.342.000	33.293.866	48.134

Πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης κατά το 2013, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2013, υποχρεώσεις οι οποίες ανέρχονταν σε €3.648.769 και πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2014, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών.

(β) Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να υφίστανται λειτουργικά προβλήματα αναφορικά με τη διαχείριση αναλώσιμων, κυρίως λόγω της μη ολοκληρωμένης εφαρμογής των μηχανογραφικών συστημάτων.

Αρκετά είδη, τα οποία είναι και σημαντικής αξίας, παραδίδονται και αποθηκεύονται απευθείας στους διάφορους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται στα μηχανογραφημένα μητρώα ώστε να υπάρχει δυνατότητα άσκησης του απαιτούμενου ελέγχου και παρακολούθησης, με τους συνεπακόλουθους κινδύνους απώλειας και ζημιάς για το Δημόσιο, θέμα που όπως επανειλημμένα αναφέρθηκε σε σχετικές Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, θεωρείται σοβαρό και πρέπει να επιλυθεί το συντομότερο δυνατόν. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η μηχανογράφηση των αποθηκών όλων των νοσοκομείων, έχει ολοκληρωθεί, ωστόσο εκκρεμεί ακόμα η μηχανογράφηση των αποθεμάτων που τηρούνται στους θαλάμους.

Αναφέρεται ενδεικτικά ότι, στο Επεμβατικό Καρδιολογικό Εργαστήριο, εντοπίστηκαν και πάλι ποσότητες ληγμένων αναλωσίμων διαφόρων ειδικοτήτων των οποίων εκκρεμεί η καταγραφή και ο υπολογισμός της αξίας τους.

Σύσταση: Οι Ιατρικές Υπηρεσίες θα πρέπει να προβούν σε άμεσες ενέργειες για την πλήρη αξιοποίηση του μηχανογραφημένου συστήματος το συντομότερο δυνατόν καθώς οι δαπάνες για αναλώσιμα αφορούν σε σημαντικά ποσά και επιβάλλεται η άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου.

Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ'.

Μητρώο εργαστηριακών αναλύσεων. Η τήρηση του μηχανογραφημένου μητρώου εργαστηριακών αναλύσεων, το οποίο διελάμβανε, μεταξύ άλλων, στοιχεία αναφορικά με την κατηγορία των ασθενών και τον αριθμό απόδοξης είσπραξης στις περιπτώσεις επί πληρωμή ασθενών, τερματίστηκε από τον Αύγουστο του 2010.

Σύσταση: Για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης της είσπραξης των νενομισμένων τελών για εργαστηριακές εξετάσεις από τους επί πληρωμή ασθενείς, θα πρέπει να ληφθούν ενέργειες από το Νοσοκομείο για τήρηση του εν λόγω μητρώου.

Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας της επαρχίας Λευκωσίας. Ο έλεγχος επαλήθευσης της ορθότητας των εισπράξεων των Αστικών και Αγροτικών Κέντρων Υγείας της επαρχίας Λευκωσίας, καθώς επίσης η προώθησή τους για ενσωμάτωση στους κυβερνητικούς λογαριασμούς, ανατέθηκε από το 2008 στο Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ'.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι κατά τα τελευταία έτη, δεν έγιναν οποιοδήποτε αιφνιδιαστικοί έλεγχοι στις εισπράξεις των Κέντρων, σε αντίθεση με τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 38, η οποία προβλέπει τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων από τον Προϊστάμενο του Τμήματος ή εκπρόσωπό του τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, με κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στον Γενικό Λογιστή και Γενικό Ελεγκτή. Η διενέργεια αιφνιδιαστικών/περιοδικών ελέγχων, θεωρείται αναγκαία τόσο για την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων, καθώς επίσης για παροχή οποιασδήποτε βοήθειας ή υποστήριξης, όπου αυτή χρειάζεται.

Σημειώνεται ότι από αιφνιδιαστικούς ελέγχους που διενήργησε η Υπηρεσία μας στα Αστικά Κέντρα Υγείας Έγκωμης, Λακατάμιας και Αγλαντζιάς, διαπιστώθηκαν σοβαρές ελλείψεις/αδυναμίες στις διαδικασίες που ακολουθούνται καθόσον αφορά στη διαχείριση του ταμείου, οι κυριότερες από τις οποίες υποβλήθηκαν στις Ιατρικές Υπηρεσίες.

Σύσταση: Οι Ιατρικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία με το Νοσοκομείο, θα πρέπει να καθορίσουν χρονοδιάγραμμα για τη διενέργεια ελέγχων σε όλα τα Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας. Επίσης, με στόχο την ορθολογιστική τήρηση των ενδεδειγμένων διαδικασιών, θα πρέπει να εκδοθούν σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες, προς τους Υπεύθυνους Λειτουργούς Είσπραξης Εσόδων όλων των Αστικών και Αγροτικών Κέντρων Υγείας. Επισημάναμε επίσης την αναγκαιότητα για ιεραρχική άσκηση εποπτείας και εσωτερικού ελέγχου από τους αρμόδιους λειτουργούς.

Προσφορές.

Προσφορά αρ. Γ.Τ.119/14 για την αγορά υπηρεσιών έξι (6) καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων εντός του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας με συνοπτικές διαδικασίες. Τον Μάιο 2014, ο Διευθυντής της Χειρουργικής Κλινικής Καρδίας, Αγγείων και Θώρακα (ΧΚΚΑΘ) του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας (ΓΝΛ), ζήτησε την άδεια του Αν. Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, να μετακαλέσει 2 ιατρούς, από Νοσοκομείο στην Αθήνα, για να χειρουργήσουν 6 συγκεκριμένους ασθενείς. Οι χειρουργικές επεμβάσεις θα γίνονταν στο ΓΝΛ, με κόστος €3.000 ανά περιστατικό, συν τα αναλώσιμα που ενδεχομένως να απαιτούνταν, τα έξοδα διαμονής και τα αεροπορικά εισιτήρια των 2 ιατρών.

Επειδή η πιο πάνω διαδικασία της απευθείας ανάθεσης σε συγκεκριμένους ιατρούς που είχε εισηγηθεί ο Διευθυντής της ΧΚΚΑΘ δεν ήταν σύμφωνη με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, σε σύσκεψη που έγινε για το θέμα των μετακλήσεων ιατρών, τον Ιούνιο 2014, υπό την Προεδρία της Αν. Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για τη μετάκληση ιατρών θα έπρεπε να ακολουθείται η προκήρυξη προσφορών, με τις διαδικασίες που προβλέπει η σχετική νομοθεσία. Σημειώνεται ότι, όπως είχε αναφερθεί από την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου κατά την πιο πάνω σύσκεψη, ένας εκ των πιο πάνω ιατρών είχε μετακληθεί σε 10 συνολικά διαφορετικές περιπτώσεις, από τον Ιούλιο 2012 μέχρι την ημέρα της σύσκεψης, και χειρούργησε 54 περιστατικά, με κόστος €201.000.

Με την άποψη της Υπηρεσίας μας συμφώνησε και η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιούνιο 2014, η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών (ΔΑΠ) του Υπουργείου Υγείας, ζήτησε προσφορές από 4 οικονομικούς φορείς (περιλαμβανομένου και του πιο πάνω ιατρού) για την αγορά υπηρεσιών για τις εν λόγω έξι (6) καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις, με συνοπτικές διαδικασίες, με εκτίμηση κόστους €18.000+ΦΠΑ.

Τον Ιούλιο 2014, υπογράφηκε η σύμβαση με τον επιτυχόντα προσφοροδότη (που ήταν άλλος από τον ιατρό που είχε μετακληθεί στο παρελθόν), ο οποίος ήταν και ο μοναδικός ο οποίος είχε υποβάλει προσφορά, για το ποσό των €9.000+ΦΠΑ. Υπεύθυνος Συντονιστής της σύμβασης, ορίστηκε ο Διευθυντής της ΧΚΚΑΘ.

Τον Ιούλιο 2014, από διερεύνηση της όλης διαδικασίας από την Υπηρεσία μας διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού, οκτώ ιατροί της ΧΚΚΑΘ και δύο λειτουργοί Εξωσωματικής Κυκλοφορίας του ΓΝΛ, απέστειλαν επιστολή στην Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, με την οποία δήλωναν πλήρη επάρκεια για διεκπεραίωση των 6 περιστατικών και την πληροφορούσαν μάλιστα, ότι είχαν προχωρήσει στη διενέργεια – επιτυχώς – των 2 από τα 6 περιστατικά, λόγω επιδείνωσης συμπτωμάτων. Περαιτέρω, δήλωσαν ότι εάν δεν ήταν δυνατή η μετάκληση του ιατρού που είχε μετακληθεί και στο παρελθόν, στα πλαίσια της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, η ΧΚΚΑΘ δεν είχε ανάγκη αγοράς υπηρεσιών από κανένα και, ως εκ τούτου, καλούσαν το Υπουργείο να ανακαλέσει την ανάθεση της σύμβασης στον επιτυχόντα προσφοροδότη.

Με την πιο πάνω επιστολή προκύπτουν τα ακόλουθα σοβαρά ερωτήματα:

- (i) Με ποια κριτήρια αποφασίστηκε και ζητήθηκε η μετάκληση των 2 ιατρών για να διενεργήσουν χειρουργικές επεμβάσεις σε 6 συγκεκριμένους ασθενείς, και για ποιους λόγους αποφασίστηκε στη συνέχεια η διενέργεια των 2 επεμβάσεων από τους ιατρούς που είχαν προηγουμένως ζητήσει τη μετάκληση.
- (ii) Για ποιους λόγους γινόταν αποδεκτή μόνο η μετάκληση των 2 ιατρών που μετακαλούνταν προηγουμένως από το εξωτερικό, ενώ δεν ήταν αποδεκτός ο Ανάδοχος της σύμβασης, που ήταν και φθηνότερος κατά 50%, ενώ στην Κλινική του παραπέμπονταν άλλα παρόμοια περιστατικά, ως εκ τούτου δεν ετίθετο θέμα καταλληλότητας/ικανότητας.

Τον Ιούλιο 2014 ζητήθηκε από το Υπουργείο η έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), όπως τα εναπομείναντα 4 περιστατικά παραπεμφθούν στην Κλινική του Αναδόχου για διενέργεια των επεμβάσεων, με την καταβολή – πέραν του ποσού των €1.500 + ΦΠΑ – του κόστους διαμονής και των αναλωσίμων. Κατόπιν προκαταρκτικής έγκρισης της ΚΕΑΑ – λόγω της επείγουσας ανάγκης – παραπέμφθηκαν τα 2 περιστατικά, ενώ τα υπόλοιπα 2 αποφασίστηκε να παραπεμφθούν αργότερα.

Από τα πιο πάνω γεγονότα προκύπτει ότι ο χειρισμός των 6 περιστατικών δεν ήταν ο ενδεδειγμένος, εκθέτοντας ενδεχομένως τους ασθενείς σε περαιτέρω κινδύνους και, ως εκ τούτου, εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα από τη Διεύθυνση του Υπουργείου, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον.

Αγορά Υπηρεσιών από τον Ιδιωτικό Τομέα για Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη – Μετάκληση Ειδικών Ιατρών στο Μακάρειο Νοσοκομείο. Μνημόνιο Συναντίληψης με Ιδιώτη Παιδοχειρουργό. Τον Οκτώβριο 2014, κατόπιν μελέτης των στοιχείων/εγγράφων των Φακέλων που τηρούνταν στο Υπουργείο σχετικά με την αγορά Υπηρεσιών και τη μετάκληση ιδιώτη Παιδοχειρουργού στο Μακάρειο Νοσοκομείο, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

(α) Μνημόνιο Συναντίληψης – Συνεργασίας. Τον Μάρτιο 2012, είχε υπογραφεί Μνημόνιο Συναντίληψης – Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και ιδιώτη Παιδοχειρουργού, με διάρκεια ενός έτους. Τον Αύγουστο 2013, δηλαδή 5 περίπου μήνες μετά την ημερομηνία λήξης του Μνημονίου, η αρμόδια λειτουργός του Υπουργείου, ζήτησε από τη Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών (ΔΑΠ), όπως γίνουν οι απαιτούμενες ενέργειες για υπογραφή νέας σύμβασης με τον εν λόγω Παιδοχειρουργό. Η ΔΑΠ πληροφόρησε την αρμόδια λειτουργό τον Σεπτέμβριο 2013 ότι, σύμφωνα με τον Νόμο περί Δημοσίων Συμβάσεων, θα έπρεπε να ακολουθηθεί η διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμού για την αγορά των εν λόγω υπηρεσιών και η ανάθεση της σύμβασης να γίνει στον χαμηλότερο – εντός όρων/προδιαγραφών προσφοροδότη. Ενόψει των πιο πάνω, η αρμόδια λειτουργός, ενημέρωσε με σημείωμα της ημερ. 5.9.2013 τον τότε Υπουργό Υγείας για την άποψη της ΔΑΠ, εισηγούμενη την ανανέωση της περιόδου του Μνημονίου. Ο τότε Υπουργός – παρά την αντίθετη άποψη της ΔΑΠ –, ενέκρινε στις 6.9.2013 την υπογραφή νέου Μνημονίου, με ισχύ από 1.9.2013 – 1.9.2015, ώστε να συνεχιστεί η συνεργασία του Υπουργείου με τον εν λόγω Παιδοχειρουργό.

Με το πιο πάνω Μνημόνιο Συνεργασίας, στην ουσία είχε παρακαμφθεί η εγκεκριμένη διαδικασία που προνοείται στο Σχέδιο Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν παρέχονται από τα δημόσια νοσηλευτήρια και, σύμφωνα με την οποία, για την παραπομπή ασθενούς ή/και τη μετάκληση ιατρού, απαιτείται σχετική απόφαση του Ιατροσυμβουλίου.

Για την αμοιβή του ιδιώτη Παιδοχειρουργού εξασφαλιζόταν εκ των υστέρων η έγκριση του τότε Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν γραπτής βεβαίωσης του Διευθυντή της Παιδοχειρουργικής

Κλινικής του Μακάρειου Νοσοκομείου, όσον αφορά την πραγματοποίηση των επεμβάσεων και την ορθότητα των χρεώσεων.

Τον Μάιο 2014, ο Εκτελεστικός Ιατρικός Διευθυντής του Μακάρειου Νοσοκομείου, με επιστολή του ενημέρωσε τους Διευθυντές Κλινικών και Υπευθύνους Τμημάτων του Νοσοκομείου ότι αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής Έγκρισης Μετάκλησης Ειδικών Συνεργατών για Εξειδικευμένες Επεμβάσεις στο Μακάρειο Νοσοκομείο. Τον Ιούλιο 2014, η Αν. Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, ενημέρωσε τον Εκτελεστικό Ιατρικό Διευθυντή ότι η σύσταση της πιο πάνω επιτροπής δεν ήταν σύμφωνη με τις πρόνοιες του Σχεδίου Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν παρέχονται από τα δημόσια νοσηλευτήρια και τον προέτρεψε όπως τηρεί τις εν λόγω πρόνοιες.

(β) Επεμβάσεις που διενεργήθηκαν – Αμοιβή ιδιώτη Παιδοχειρουργού. Από τον Μάρτιο 2012 που είχε τεθεί σε εφαρμογή το Μνημόνιο, ο εν λόγω Παιδοχειρουργός είχε διενεργήσει 153 επεμβάσεις και 61 εξετάσεις σε ασθενείς κατά τις 25 επισκέψεις του στην Κύπρο, με συνολική αμοιβή €413.315, (το ποσό των €339.795 είχε ήδη καταβληθεί, ενώ εκκρεμούσε η πληρωμή των τιμολογίων για τις επεμβάσεις που είχε διενεργήσει το διάστημα Μαρτίου 2014 μέχρι Αυγούστου 2014, το συνολικό ποσό των οποίων ανερχόταν σε €73.520).

Στα πιο πάνω ποσά περιλαμβανόταν το ποσό των €5.195 περίπου, που αφορούσε τα έξοδα μετακινήσεων του στο εξωτερικό, αλλά δεν περιλαμβανόταν το κόστος των αεροπορικών εισιτηρίων καθώς και τα έξοδα διαμονής και μετακινήσεων κατά την παραμονή του στην Κύπρο, τα οποία καλύπτονταν από το Υπουργείο Υγείας. Για τα εν λόγω έξοδα είχε καταβληθεί μέχρι την ημέρα του ελέγχου το ποσό των €21.000 περίπου, στο οποίο περιλαμβάνονταν μόνο 11 από τα 25 αεροπορικά εισιτήρια των 25 επισκέψεων του.

Ενόψει των πιο πάνω, πληροφόρησαμε τον Οκτώβριο 2014 την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου τα ακόλουθα:

- (i) Η σύναψη Μνημονίου Συναντίληψης με τον ιδιώτη Παιδοχειρουργό δεν συνάδει με τις πρόνοιες του περί Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου ούτε και με τη διαδικασία που προνοείται στο Σχέδιο Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν παρέχονται από τα δημόσια νοσηλευτήρια.
- (ii) Από την 1.3.2013 που είχε λήξει το Μνημόνιο με τον ιδιώτη Παιδοχειρουργό, μέχρι την 1.9.2013 που είχε υπογραφεί το νέο Μνημόνιο, ο τελευταίος είχε πραγματοποιήσει 32 επεμβάσεις και 13 εξετάσεις, συνολικού κόστους €87.270, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε σύμβαση. Ωστόσο, είχε εξουσιοδοτηθεί/εγκριθεί η πληρωμή του.
- (iii) Στα τιμολόγια που είχε υποβάλει ο ιδιώτης Παιδοχειρουργός και είχαν εγκριθεί από τον Διευθυντή της Παιδοχειρουργικής Κλινικής για πληρωμή, κατά το έτος 2012, δεν καταγράφονταν όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Συγκεκριμένα, καταγραφόταν μόνο το είδος της επέμβασης και το κόστος της, χωρίς να καταγράφεται η ημερομηνία που είχε διενεργηθεί, το όνομα του ασθενούς καθώς και λεπτομέρειες της επέμβασης. Στους σχετικούς Φακέλους του Υπουργείου δεν περιέχονταν οι εκθέσεις των ιατρών που παρακολουθούσαν τους ασθενείς, το παραπεμπτικό, η έκθεση/απόφαση του Ιατροσυμβουλίου για την παραπομπή τους ή/και οποιαδήποτε στοιχεία που να κατέγραφαν την κατάληξη της επέμβασης και την κατάσταση του ασθενή.
- (iv) Οι ασθενείς στους οποίους είχαν διενεργηθεί επεμβάσεις/εξετάσεις από τον ιδιώτη Παιδοχειρουργό, δεν είχαν παραπεμφθεί στην Επιτροπή Ειδικών Παιδοχειρουργών (Ιατροσυμβούλιο), η οποία ήταν το αρμόδιο όργανο για να εξετάζει/αξιολογεί τη σοβαρότητα της κατάστασης του κάθε ασθενούς και να αποφασίζει το είδος της επέμβασης που θα διενεργείτο ή/και της θεραπείας που θα ακολουθείτο καθώς και κατά πόσο αυτή δεν παρείχετο από τους ιατρούς του δημοσίου, καθιστώντας απαραίτητη τη μετάκληση του εν λόγω ιδιώτη

Παιδοχειρουργού – όπως προνοούσε το Μνημόνιο – ή άλλου ιδιώτη ιατρού, όπως προνοεί το Σχέδιο Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν παρέχονται από τα δημόσια νοσηλευτήρια.

- (v) Σύμφωνα με σημειώματα/επιστολές ιδιώτη ιατρού (μέλους του Ιατροσυμβουλίου) καθώς και ιατρών της Παιδοχειρουργικής Κλινικής, αρκετές από τις επεμβάσεις που είχε πραγματοποιήσει ο ιδιώτης Παιδοχειρουργός αποτελούσαν επεμβάσεις ρουτίνας για έναν Παιδοχειρουργό και η Κλινική του Μακάρειου Νοσοκομείου πραγματοποιούσε προηγουμένως ανάλογες επεμβάσεις, με απόλυτη επιτυχία. Επίσης, σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας της Ειδικής Επιτροπής Παιδοχειρουργικής (Ιατροσυμβουλίου) τον Ιούλιο 2014, δύο ιατροί/μέλη της Επιτροπής, είχαν παραθέσει ευρήματα για ασθενείς που είχαν εγχειριστεί από τον εν λόγω ιδιώτη, χωρίς οι ίδιοι να είχαν εξετάσει τους ασθενείς προεγχειρητικά. Εξάλλου, ο ένας εκ των δύο πιο πάνω ιατρών, σε σχετική επιστολή του τον Ιούλιο 2014, είχε αναφέρει ότι τα περιστατικά παρέπεμπε ο ίδιος ο ιδιώτης Παιδοχειρουργός, χωρίς οι ιατροί και ο Διευθυντής της Παιδοχειρουργικής Κλινικής να γνωρίζουν για τα περιστατικά αυτά.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως διεξαχθεί έρευνα για τυχόν ευθύνες, ως προς τα ακόλουθα:

- (α) Τη μετάκληση του ιδιώτη Παιδοχειρουργού, παρακάμπτοντας την καθορισμένη διαδικασία (Ειδική Επιτροπή – Ιατροσυμβούλιο).
- (β) Τη σύσταση άλλης/διαφορετικής επιτροπής από τον Εκτελεστικό Ιατρικό Διευθυντή του Μακάρειου Νοσοκομείου, τον ρόλο και τις αρμοδιότητες της και, κατά πόσο η λειτουργία της υποκαθιστούσε την Επιτροπή Ειδικών.
- (γ) Κατά πόσο ο ίδιος ο ιδιώτης Παιδοχειρουργός παρέπεμπε δικούς του ασθενείς (εξασκώντας ιδιωτικά την ιατρική) για επεμβάσεις στο Μακάρειο Νοσοκομείο, που διενεργούσε ο ίδιος στη συνέχεια, και το κόστος/αμοιβή του καταβαλλόταν από το Υπουργείο Υγείας.
- (δ) Εάν όλες οι επεμβάσεις και εξετάσεις που είχαν διενεργηθεί από τον ιδιώτη Παιδοχειρουργό, δεν μπορούσαν να διενεργηθούν από τους ιατρούς του δημοσίου και, ως εκ τούτου, δικαιολογημένα είχε γίνει η μετάκληση του.
- (ε) Την έγκριση/εξουσιοδότηση πληρωμής των τιμολογίων του, χωρίς να υπάρχει σύμβαση (για ένα διάστημα) και χωρίς να έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες διαδικασίες ή/και να έχουν επισυναφθεί τα απαραίτητα στοιχεία.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου τον Νοέμβριο 2014, η αρμόδια αρχή του Υπουργείου έχει διατάξει διοικητική έρευνα για εξέταση των πιο πάνω, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα.

Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών για νοσηλεία ασθενών στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και Αυξημένης Φροντίδας. Τον Φεβρουάριο 2014, κατόπιν παραπόνου ιδιωτικού νοσηλευτηρίου, η Υπηρεσία μας ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου – για σκοπούς ελέγχου – στοιχεία/ πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό περιστατικών που είχαν παραπεμφθεί σε κάθε ιδιωτικό νοσηλευτήριο και το ποσό που καταβλήθηκε στο καθένα για τη νοσηλεία των ασθενών, κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013. Τον Μάιο 2014, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – ότι το Υπουργείο Υγείας είχε υπογράψει συμβάσεις με τέσσερα ιδιωτικά νοσηλευτήρια για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, με κόστος €1.190 την ημέρα για τη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) και €490 την ημέρα για τη Μονάδα Αυξημένης Φροντίδας (ΜΑΦ), οι οποίες έληγαν τον Αύγουστο 2014. Η απόφαση για την παραπομπή των ασθενών στα πιο πάνω ιδιωτικά νοσηλευτήρια, λαμβανόταν από τον Διευθυντή της ΜΕΘ, όταν δεν υπήρχαν διαθέσιμες κλίνες στα δημόσια νοσηλευτήρια, με τη σύμφωνο γνώμη του Εκτελεστικού Ιατρικού Διευθυντή του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας (ΓΝΛ).

Από τον Νοέμβριο 2011 μέχρι τον Μάιο 2014, με βάση στοιχεία τα οποία τηρούνται από τη Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου, οι παραπομπές στα τέσσερα νοσηλευτήρια ήταν οι ακόλουθες:

Νοσηλευτήριο	Α	Β	Γ	Δ
Ασθενείς	18	20	28	2
Συνολικό Κόστος	992.952	769.998	1.006.267	77.966

Σημειώνεται ότι το νοσηλευτήριο το οποίο είχε υποβάλει το παράπονο, ήταν το νοσηλευτήριο Δ.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Μάιο και τον Ιούλιο 2014 ζητήσαμε από την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου να μας πληροφορήσει για τα κριτήρια με βάση τα οποία παραπέμπονταν οι ασθενείς στα ιδιωτικά νοσηλευτήρια, στα πλαίσια της υπό αναφορά σύμβασης, τους λόγους για τους οποίους η κατανομή/παραπομπή ασθενών στα τρία από τα τέσσερα ιδιωτικά νοσηλευτήρια ήταν περίπου η ίδια, ενώ στο τέταρτο ήταν ελάχιστη, καθώς και τον αριθμό των περιστατικών τα οποία είχαν παραπεμφθεί στα πιο πάνω ιδιωτικά νοσηλευτήρια – αναλυτικά για το καθένα – καθώς και το αντίστοιχο κόστος για κάθε περιστατικό, από την έναρξη της σύμβασης.

Τον Σεπτέμβριο 2014, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, μας επισύναψε επιστολή του Διευθυντή της ΜΕΘ του ΓΝΛ, ως απάντηση στις επιστολές μας. Από το περιεχόμενο της πιο πάνω επιστολής και περαιτέρω διερεύνηση του θέματος, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

(α) Σύμφωνα με την επιστολή του Διευθυντή της ΜΕΘ του ΓΝΛ, η μη παραπομπή ασθενών στο παραπονούμενο ιδιωτικό νοσηλευτήριο, οφειλόταν στη συστηματική και καθολική παραβίαση συγκεκριμένων όρων της σύμβασης και συγκεκριμένα στη μη συμμετοχή του δηλωθέντος εντατικολόγου καθώς και στη δυσπιστία, που ήταν αναμενόμενο να υπήρχε ως προς τη δυνατότητα του εν λόγω ιατρικού κέντρου να νοσηλεύει περιστατικά πολυδύναμης ΜΕΘ.

(β) Το εν λόγω ιδιωτικό νοσηλευτήριο απέρριψε με επιστολή του δικηγόρου του, τους ισχυρισμούς του Διευθυντή της ΜΕΘ του ΓΝΛ, επισημαίνοντας ότι σε καμία περίπτωση – κατά τη διάρκεια της σύμβασης – δεν είχε σταλεί επιστολή του Υπουργείου Υγείας για παραβίαση οποιουδήποτε όρου της σύμβασης εκ μέρους του. Ως εκ τούτου, θεωρούσε ότι το Υπουργείο Υγείας παραβίαζε τη μεταξύ τους σύμβαση και, ως εκ τούτου, θα διεκδικούσε τη ζημία που είχε υποστεί, την οποία υπολόγιζε στις €706.830.

Ενόψει των πιο πάνω, και επειδή η Υπηρεσία μας – κατόπιν προκαταρκτικής διερεύνησης – είχε την άποψη ότι οι ισχυρισμοί του πιο πάνω ιδιωτικού νοσηλευτηρίου ενδεχομένως να μην στερούνταν βάσης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι συμφωνούσαμε με τις απαιτήσεις του, εισηγηθήκαμε, λόγω της σοβαρότητας του θέματος, τη διεξαγωγή έρευνας για τη διαπίστωση των πραγματικών γεγονότων καθώς και την απόδοση τυχόν ευθυνών για τον τρόπο διαχείρισης της σύμβασης.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Υπουργός Υγείας μας πληροφόρησε ότι είχαν δοθεί οδηγίες από την αρμόδια αρχή του Υπουργείου του, σε Διευθυντή Κλινικής/Τμήματος του ΓΝΛ, όπως διερευνήσει και αναφέρει το συντομότερο δυνατό όλα τα γεγονότα και δεδομένα που αφορούσαν την υπόθεση, ώστε να δοθούν ικανοποιητικές απαντήσεις στα ερωτήματα τα οποία είχαμε εγείρει.

Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ουσιώδης όρος της σύμβασης – η οποία έληξε στις 20.11.2009 – προέβλεπε αφενός την εκπαίδευση των ακτινολόγων ιατρών και ακτινογράφων του δημοσίου, από Πανεπιστημιακό ιατρό και αφετέρου την πιστοποίηση της εκπαίδευσης από Πανεπιστημιακό Κέντρο. Ο Ανάδοχος απέτυχε να συμμορφωθεί με τον πιο πάνω όρο

μέχρι τον Οκτώβριο 2009, ως εκ τούτου η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στη Διευθύντρια των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), όπως μεριμνήσει ώστε η εγγυητική του Αναδόχου για την πιστή εκτέλεση της σύμβασης, ύψους €181.125, να διατηρείται σε ισχύ, παρέχοντας τον απαιτούμενο χρόνο στις ΙΥΥΔΥ να αποφασίσουν για την εξαργύρωση της, σε περίπτωση που αποτύγχανε να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις. Ωστόσο, παρά τις υποδείξεις μας η εν λόγω εγγυητική ούτε είχε παραταθεί ούτε είχε εξαργυρωθεί και αφέθηκε να λήξει. Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιανουάριο 2012 ο πρώην Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας μάς πληροφόρησε ότι είχε οριστεί ερευνών λειτουργός, για διεξαγωγή διοικητικής έρευνας.

Τον Αύγουστο 2013, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – τον πρώην Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι, κατόπιν μελέτης του πορίσματος της έκθεσης της ερευνώσας λειτουργού, η οποία του είχε σταλεί, ότι η απάντηση στο ερώτημα κατά πόσο ήταν δυνατή η στοιχειοθέτηση διάπραξης πειθαρχικών αδικημάτων εκ μέρους ορισμένων προσώπων, αυτό θα έπρεπε να απαντηθεί από την αρμόδια αρχή (δηλαδή το Υπουργείο Υγείας). Επίσης, εισηγήθηκε όπως διερευνηθεί το θέμα το οποίο προέκυπτε από την πιο πάνω έκθεση, σχετικά με ουσιώδη επιστολή η οποία σχετιζόταν με την ανανέωση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης, και της οποίας είχαν εντοπιστεί 3 αντίγραφα με διαφορετικές ημερομηνίες/ χειρόγραφες σημειώσεις.

Τον Φεβρουάριο 2014, ο τέως Υπουργός Υγείας μας πληροφόρησε ότι, αφού έλαβε υπόψη τα γεγονότα της υπόθεσης, διαφαινόταν ότι περαιτέρω έρευνα για απόδοση πειθαρχικών ευθυνών ήταν πολύ δύσκολο να οδηγήσει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα και, ως εκ τούτου, εισηγήθηκε όπως το θέμα θεωρηθεί λήξαν.

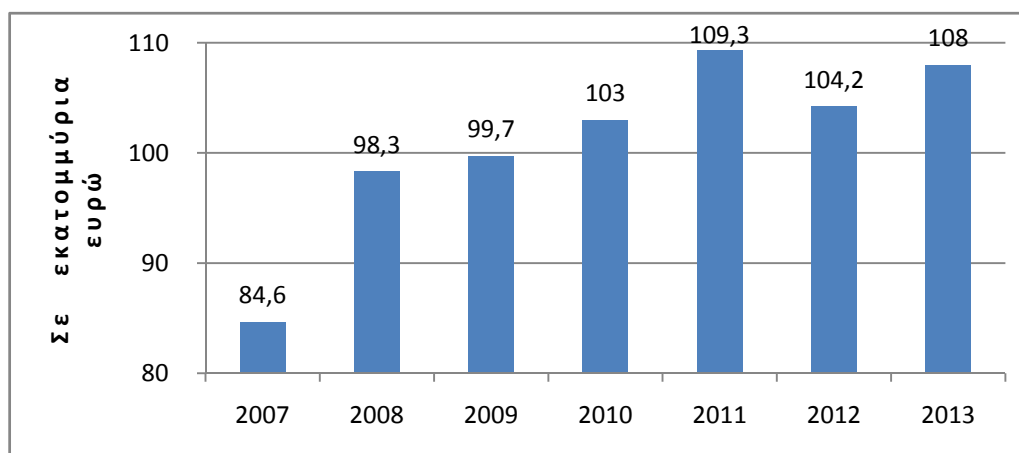
Τον Ιούνιο 2014, πληροφορήσαμε – μεταξύ άλλων - την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ότι από το περιεχόμενο της έκθεσης της διοικητικής έρευνας της ερευνώσας λειτουργού καθώς και συμπληρωματικής έκθεσης της, προέκυπτε ότι είχαν παρουσιαστεί τρία αντίγραφα της ίδιας επιστολής, με διαφορετικές ημερομηνίες/χειρόγραφες σημειώσεις, το ένα με ημερ. 22.9.2009 και τα άλλα δύο με ημερ. 22.10.2009 (με χειρόγραφη διόρθωση του μήνα από Σεπτέμβριο σε Οκτώβριο).

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε η ίδια να αξιολογήσει τα πραγματικά γεγονότα, και ειδικά την αντίθεση που παρατηρείτο στους ισχυρισμούς των εμπλεκόμενων λειτουργών, καθώς και το γεγονός της επιστολής με τα 3 διαφορετικά αντίγραφα, και να αποφασίσει κατά πόσο θα προχωρούσε στη διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας. Υποδείξαμε επίσης ότι, σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 24.10.2006, στην οποία επισυναπτόταν σχετική μελέτη που είχε γίνει από Ανώτερο Δικηγόρο της Δημοκρατίας, η αρμόδια αρχή είχε υποχρέωση να διατάξει έρευνα σε κάθε περίπτωση που υποβάλλεται καταγγελία ή υποπέσει στην αντίληψη της ότι ενδεχομένως δημόσιος υπάλληλος δυνατό να είχε διαπράξει πειθαρχικό παράπτωμα. Δηλαδή, η αρμόδια αρχή υποχρεωνόταν να διατάξει τη διεξαγωγή έρευνας και η διακριτική της ευχέρεια περιοριζόταν στο είδος της έρευνας που θα διέτασσε.

Τον ίδιο μήνα, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις μας, αποφάσισε να διατάξει πειθαρχική έρευνα εναντίον του συντονιστή της σύμβασης. Ως ερευνών λειτουργός διορίστηκε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Μέχρι την ημέρα ετοιμασίας της παρούσας έκθεσης, η πειθαρχική έρευνα βρισκόταν σε εξέλιξη.

2.11.2 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Δαπάνες φαρμάκων. Οι δαπάνες φαρμάκων του δημόσιου τομέα για τα τελευταία επτά χρόνια, παρουσιάζονται στο πιο κάτω γράφημα

Με στόχο τη συγκράτηση των δαπανών για αγορά φαρμάκων, ο νέος Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών με την ανάληψη των καθηκόντων του, τον Δεκέμβριο του 2013, όπως μας πληροφόρησε, έχει προβεί στη λήψη διαφόρων μέτρων και ενεργειών. Ορισμένα από τα μέτρα αφορούν στη δημιουργία λογισμικού συστήματος και στη σύσταση επιτελικής ομάδας για παρακολούθηση και έλεγχο του Προϋπολογισμού, στην ανασύσταση του Τομέα Κλινικής Φαρμακευτικής με λειτουργούς άρτια καταρτισμένους στην Κλινική Φαρμακευτική και στα Οικονομικά της Υγείας, στην ετοιμασία 10 νέων πρωτοκόλλων, στην πραγματοποίηση συναντήσεων με τους Διευθυντές Κλινικών των δημοσίων νοσηλευτηρίων, επισημαίνοντάς τους ότι, κατά την συνταγογράφηση φαρμάκων σε ασθενείς, θα πρέπει να αποφεύγεται η πολυφαρμακία, η σπατάλη κ.ά.

(α) Το σύνολο των αγορών για το 2013, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο μηχανογραφημένο σύστημα των Κεντρικών Αποθηκών, έγινε από 89 προμηθευτές οι 20 από τους οποίους έχουν προμηθεύσει φάρμακα αξίας €81,6 εκ. ή το €75,1% του συνόλου (2012: 93 προμηθευτές, με τους 20 να έχουν προμηθεύσει φάρμακα αξίας €82,2 εκ. ή το 78,6%).

(β) Φάρμακα υψηλού κόστους. Ποσό ύψους €41,5 εκ. ή 38,2% της συνολικής δαπάνης για το 2013 (2012: €36,4 εκ., 34,8%, αντίστοιχα), αφορά σε 25 από τα περίπου 1500 φάρμακα που αγοράστηκαν και ανήκουν στις κατηγορίες των ανοσοσφαιρινών, φαρμάκων για τον καρκίνο, το νευρικό σύστημα, τη θαλασσαιμία, τη ρευματοειδή αρθρίτιδα, τον διαβήτη, το αναπνευστικό σύστημα, καθώς επίσης αντιβακτηριακών φαρμάκων. Σημειώνεται ότι στα φάρμακα αυτά περιλαμβάνεται και το ιατρικό οξυγόνο.

Στους διαγωνισμούς προσφορών που προκηρύσσονται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες για την προμήθεια φαρμάκων, παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις συμμετέχει μόνο ένας οικονομικός φορέας και ως εκ τούτου, οι τιμές των εν λόγω φαρμάκων, αντί να είναι προϊόν υγιούς ανταγωνισμού (που είναι ο σκοπός ενός διαγωνισμού) διαμορφώνονται υπό μονοπωλιακό καθεστώς. Η απουσία ανταγωνισμού, οφείλεται στο γεγονός ότι, τα εν λόγω φάρμακα αφορούν κυρίως σε πρωτότυπα φάρμακα τα οποία προστατεύονται από περίοδο αποκλειστικότητας δικαιωμάτων (πατέντα) και, ως εκ τούτου, δεν επιτρέπεται η εισαγωγή στην αγορά γενόσημων (generic) φαρμάκων, ώστε να τα ανταγωνίζονται. Επισημαίνεται ότι, όταν τα πρωτότυπα φάρμακα εισάγονται στην αγορά, προστατεύονται κατά κανόνα από δεκαετή περίοδο αποκλειστικότητας δικαιωμάτων, η οποία δυνατόν να επεκτείνεται για επιπλέον περίοδο 5 χρόνων, με αποτέλεσμα τη δημιουργία μονοπωλιακών συνθηκών, για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με στοιχεία των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών:

- Η δαπάνη για πρωτότυπα φάρμακα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (πατέντα) ανήλθε στα €43 εκ. περίπου (40%).
- Η δαπάνη για τα πρωτότυπα φάρμακα που δεν καλύπτονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (εκτός πατέντας), ανήλθε στα €36,9 εκ. περίπου (34%).
- Η δαπάνη για γενόσημα φάρμακα υπολογίστηκε περίπου στα €22 εκ. (20%).

Για αντιμετώπιση των μονοπωλιακών περιπτώσεων η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στο παρελθόν όπως μελετάται/εξετάζεται προηγουμένως σε βάθος κατά πόσον διατίθενται στην αγορά άλλα φάρμακα/φαρμακευτικές θεραπείες με το ίδιο θεραπευτικό αποτέλεσμα, ώστε να προκηρύσσονται έγκαιρα διαγωνισμοί με ανταγωνισμό ισοδύναμων θεραπευτικά φαρμακευτικών ουσιών, κατόπιν εξασφάλισης έγκρισης από την Επιτροπή Φαρμάκων ή/και καθορισμού πρωτοκόλλου χορήγησής τους. Όπως έχει διαπιστωθεί, στις περιπτώσεις που έχει εφαρμοστεί η πιο πάνω μέθοδος (32 ανοικτές διαδικασίες) εξασφαλίστηκαν πολύ συμφέρουσες τιμές, εξ αιτίας του ανταγωνισμού που αναπτύχθηκε. Στις περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό και οι συνθήκες μονοπωλίου είναι αναπόφευκτες, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι επιτροπές αξιολόγησης προβαίνουν στη δέουσα έρευνα για αξιολόγηση της λογικότητας της τιμής της μοναδικής προσφοράς, συγκρίνοντας τις τιμές των εν λόγω φαρμάκων με τις τιμές της Ελλάδας και άλλων χωρών, και τα αποτελέσματα της έρευνας να περιλαμβάνονται στις εκθέσεις αξιολόγησης που υποβάλλονται στο Συμβούλιο Προσφορών, ώστε αυτό να έχει ενώπιον του όλα τα στοιχεία κατά τη λήψη των σχετικών αποφάσεων. Η εν λόγω εισήγηση της Υπηρεσίας μας έχει ήδη υιοθετηθεί, τόσο στις περιπτώσεις διαγωνισμών με διαπραγμάτευση όπου συμμετέχει μόνο ένας οικονομικός φορέας, καθώς επίσης στους διαγωνισμούς με ανοικτή διαδικασία, για τους οποίους ελέγχεται η λογικότητα της τιμής της φθηνότερης προσφοράς.

(γ) Επιτροπή Ελέγχου και Ενημέρωσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 14.2.2007 τη δημιουργία ειδικού οργάνου, της Επιτροπής Ελέγχου και Ενημέρωσης για έλεγχο του επίπεδου συμμόρφωσης (συνταγογράφηση, τήρηση των περιορισμών και των πρωτοκόλλων χορήγησης/θεραπείας) και ενημέρωσης της Επιτροπής Φαρμάκων. Παρόλο ότι το εν λόγω όργανο θεωρείτο ως βασική παράμετρος στην επιτυχία του έργου της Επιτροπής Φαρμάκων, εντούτοις, μέχρι τον Δεκέμβριο 2013, εκκρεμούσε η σύστασή του. Τον Δεκέμβριο 2013, το Υπουργείο προχώρησε στη σύσταση της εν λόγω επιτροπής, η οποία, ωστόσο, προέβη σε μία μόνο συνεδρίαση, κατά την οποία διαπιστώθηκαν προβλήματα λειτουργικότητας της. Σύμφωνα με Πρόταση που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.10.2014 και εγκρίθηκε, όπως έχουμε πληροφορηθεί, στις 29.10.2014, οι εργασίες και οι αρμοδιότητες της εν λόγω Επιτροπής, εντάσσονται στη Μονάδα Ελέγχου του Υπουργείου Υγείας.

Μηχανογράφηση.

Επέκταση και εγκατάσταση της λειτουργίας των συστημάτων Διαχείρισης Αποθεμάτων (SAP) και Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών (PPIS/Medico). Τα μηχανογραφικά συστήματα Διαχείρισης Αποθεμάτων και Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών, άρχισαν να εγκαθίστανται στις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες τον Ιούλιο 2009. Παρόλο ότι η εγκατάσταση του συστήματος Διαχείρισης Αποθεμάτων (SAP) έχει ολοκληρωθεί, ωστόσο εκκρεμεί ακόμα η εγκατάσταση του συστήματος Διαχείρισης και Τιμολόγησης ασθενών στα φαρμακεία του Παλαιού και Νέου Νοσοκομείου Λεμεσού, Παλαιού και Νέου Νοσοκομείου Λάρνακας, Νοσοκομείου Πάφου και Παλαιού Νοσοκομείου Λευκωσίας, με αποτέλεσμα, να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση της κατανάλωσης των φαρμάκων και του ύψους των αποθεμάτων στα εν λόγω Φαρμακεία και, κατ' επέκταση, η άσκηση αποτελεσματικής και αποδοτικής διαχείρισης των φαρμάκων από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι η κατανάλωση φαρμάκων στα εν λόγω Φαρμακεία ανήλθε κατά το 2013 σε €43,8 εκ. δηλαδή 41,7% της συνολικής κατανάλωσης. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι δεν έχει ακόμα επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό ο σκοπός της μηχανογράφησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, η μη έγκαιρη εγκατάσταση των εν λόγω συστημάτων στα πιο πάνω Φαρμακεία, οφείλεται κυρίως, στο γεγονός ότι σε συνθήκες ΓΕΣΥ τα φαρμακεία των νοσοκομείων και των κέντρων υγείας, από την 1.1.2016 δεν θα εξυπηρετούν εξωτερικούς ασθενείς και, ως εκ τούτου, το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα μέχρι τη λήψη τελικών αποφάσεων από τον Υπουργό Υγείας.

Διαδικασία που ακολουθείται για τον έλεγχο των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στον ιδιωτικό τομέα. Αναλυτική αναφορά των διαπιστώσεων που προέκυψαν από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μας, γίνεται στις Ετήσιες Εκθέσεις μας για τα έτη 2011 και 2012. Οι κυριότερες παρατηρήσεις αφορούν στις ακόλουθες:

(α) Νομοθετικό πλαίσιο. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ του περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου αρ. 70(Ι) του 2001 όπως έκτοτε τροποποιήθηκε, τα φαρμακευτικά προϊόντα, ανεξάρτητα αν αυτά διατίθενται μέσω του ιδιωτικού τομέα ή μέσω εθνικού συστήματος υγείας ή άλλου κρατικού σχεδίου παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θεωρούνται ελεγχόμενες προμήθειες όσον αφορά στις τιμές πώλησης τους. Ο Υπουργός Υγείας, είναι ο αρμόδιος - σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88 του πιο πάνω Νόμου - για τον καθορισμό - μείωση/αύξηση - της μέγιστης χονδρικής ή λιανικής τιμής στην οποία επιτρέπεται να πωλούνται τα φαρμακευτικά προϊόντα, είτε κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης από τον κάτοχο της άδειας κυκλοφορίας του προϊόντος και αφού εξασφαλισθεί η συμβουλευτική γνώμάτευση της Επιτροπής Ελέγχου Τιμών Φαρμάκων (ΕΕΤΦ), είτε αυτεπάγγελα, με Διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η ΕΕΤΦ καθιερύθηκε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 87(1) του πιο πάνω Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες τα μέλη της διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, και αποτελείται από 2 λειτουργούς των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, 1 λειτουργό του Υπουργείου Οικονομικών, 1 λειτουργό του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, 1 ιδιώτη Φαρμακοποιό εκπρόσωπο του Παγκύπριου Φαρμακευτικού Συλλόγου, 1 εκπρόσωπο των εισαγωγέων φαρμακευτικών προϊόντων, 1 εκπρόσωπο των παρασκευαστών φαρμακευτικών προϊόντων, 1 εκπρόσωπο του Συνδέσμου Καταναλωτών και 1 εκπρόσωπο των συνδέσμων ασθενών.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΕΕΤΦ – σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87(4) του πιο πάνω Νόμου – είναι να συμβουλεύει τον Υπουργό Υγείας πάνω σε κάθε ζήτημα που αφορά στον έλεγχο τιμών αυτεπάγγελα, ή ύστερα από αναφορά του Υπουργού προς αυτή.

Η Υπηρεσία μας με επιστολή της στις 9.5.2012 προς τον τότε Υπουργό Υγείας εισηγήθηκε την τροποποίηση της σύνθεσης της ΕΕΤΦ, ώστε τα μέλη της να μην έχουν άμεσο συμφέρον στα θέματα που εξετάζονται, σύμφωνα και με πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου. Οι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων μερών (εισαγωγέων, παρασκευαστών, φαρμακοποιών) θα μπορούν, όπως αναφέραμε, να καλούνται σε συνεδρίες της ΕΕΤΦ κατά τις οποίες εξετάζονται θέματα που τους αφορούν, και να παραθέτουν τις απόψεις τους, χωρίς ωστόσο να συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων.

Επίσης, με επιστολή μας στις 30.6.2014 προς τον Υπουργό Υγείας, εκφράσαμε τη σύμφωνη γνώμη μας αναφορικά με εισήγηση του Διευθυντή των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, η οποία υποβλήθηκε στον Υπουργό Υγείας στις 4.6.2014, για άμεση προώθηση της τροποποίησης του άρθρου 87 (Ι) του περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμου αρ. 70(Ι) του 2001, ώστε τα μέλη της ΕΕΤΦ να προέρχονται μόνο από τον δημόσιο/ημιδημόσιο τομέα. Επισημάναμε επίσης ότι, δεν ενδείκνυται η συμμετοχή στην εν λόγω Επιτροπή, ο ρόλος της οποίας είναι να συμβουλεύει τον Υπουργό Υγείας, πάνω σε κάθε ζήτημα που αφορά στον έλεγχο τιμών, αυτεπάγγελα η κατόπιν αναφοράς

προς αυτήν του Υπουργού, όσων έχουν άμεσο συμφέρον (εισαγωγείς, παρασκευαστές, φαρμακοποιοί) σε βαθμό μάλιστα που οι δημόσιοι λειτουργοί να αποτελούν τη μειοψηφία.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν φαίνεται να λήφθηκαν ενέργειες για τροποποίηση της σύνθεσης της ΕΕΤΦ.

(β) Τιμολογιακή πολιτική. Οι βασικές πρόνοιες του συστήματος τιμολόγησης που εφαρμόζεται σήμερα, έχουν υιοθετηθεί με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.12.2004, η οποία λήφθηκε κατόπιν αξιολόγησης των τεσσάρων σεναρίων που περιλαμβάνονταν σε μελέτη που είχε ετοιμαστεί από το London School of Economics (LSE) και επιλογής ενός από αυτά. Η νέα τιμολογιακή πολιτική τέθηκε σε εφαρμογή την 1.3.2005. Σύμφωνα με το νέο σύστημα (μηχανισμός) τιμολόγησης, οι ανώτατες χονδρικές τιμές καθορίζονται με τη μέθοδο «reference pricing», και προκύπτουν από τον μέσο όρο των χονδρικών τιμών τεσσάρων Ευρωπαϊκών χωρών, οι οποίες αποτελούν τις χώρες αναφοράς (μία ακριβή, δύο μεσαίες και μία φθηνή), προσαυξανόμενο με ένα ποσοστό ύψους 3%, για τα έξοδα εισαγωγής. Οι χώρες αναφοράς που επιλέγηκαν, καθώς και οι εναλλακτικές χώρες, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Χώρες Αναφοράς	Εναλλακτικές Χώρες
Ακριβή χώρα	Σουηδία	{ Δανία Γερμανία
Μεσαίες χώρες	{ Αυστρία Γαλλία	{ Ιταλία Βέλγιο
Φθηνή χώρα	Ελλάδα	{ Ισπανία Πορτογαλία

(γ) Επανεξέταση του θέματος του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 94 του Νόμου αρ. 70(Ι)/2001, όπως έκτοτε τροποποιήθηκε, η ΕΕΤΦ επανεξετάζει το θέμα του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων μία φορά τον χρόνο τουλάχιστον ή όταν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές και, όπου κρίνει σκόπιμο, προβαίνει στις ανάλογες διαφοροποιήσεις. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, παρά το μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την 1.3.2005, όταν άρχισε η εφαρμογή του νέου συστήματος, και παρά το γεγονός ότι τα δεδομένα και οι συνθήκες που υφίσταντο τότε είχαν διαφοροποιηθεί σε σημαντικό βαθμό, εφόσον η επικρατούσα οικονομική κατάσταση έχει - έκτοτε - επιδεινωθεί, η ΕΕΤΦ δεν είχε προβεί μέχρι τον Νοέμβριο 2011 σε οποιαδήποτε επανεξέταση του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων. Το θέμα του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων καθώς επίσης και το θέμα της αναθεώρησης των τιμών τους [το οποίο αναφέρεται στην παράγρ. (δ) πιο κάτω], απασχόλησε ουσιαστικά για πρώτη φορά την ΕΕΤΦ, κατά τη συνεδρία της ημερ. 28.11.2011. Η Υπηρεσία μας στην Ετήσια Έκθεση της για το 2012, ανέφερε ότι το μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από τον Μάρτιο 2005, όταν εφαρμόστηκε το υφιστάμενο σύστημα τιμολόγησης, σε συνδυασμό με την επικρατούσα σήμερα κατάσταση της οικονομίας, καθιστούν την ανάγκη για άμεση τροποποίηση του μηχανισμού τιμολόγησης φαρμάκων, επιτακτική. Λόγω της εξειδίκευσης του θέματος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη διεξαγωγή μελέτης από ειδικούς - στα θέματα αυτά - συμβούλους, καθώς επίσης τον καθορισμό συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων, για εφαρμογή του νέου συστήματος τιμολόγησης, ενόψει και της επικείμενης εφαρμογής του Γενικού Σχεδίου Υγείας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, τον Απρίλιο του 2014 ανατέθηκε σε εμπειρογνώμονες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) η αξιολόγηση του υφιστάμενου

συστήματος τιμολόγησης και η υποβολή σχετικής έκθεσης με τα ευρήματα τους. Παράλληλα, η ΕΕΤΦ στην οποία καθήκοντα Προέδρου ασκεί ο νυν Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη την προκαταρκτική έκθεση των εμπειρογνομόνων, προέβη τον Ιούνιο και Ιούλιο 2014, στη λήψη αποφάσεων για υποβολή έξι εισηγήσεων προς τον Υπουργό Υγείας για μείωση των τιμών των φαρμάκων. Οι εν λόγω εισηγήσεις περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση των εμπειρογνομόνων η οποία υποβλήθηκε στον Υπουργό Υγείας στις 18 Αυγούστου 2014. Κατόπιν οδηγιών του Υπουργού Υγείας, όπως πληροφορηθήκαμε, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες προβαίνουν σε ανάλυση των επιπτώσεων κάθε εισήγησης και εκτέλεση ασκήσεων απομίμησης, με στόχο τη λήψη των ορθών και ενδεδειγμένων μέτρων, ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα τυχόν δυσμενείς επιπτώσεις.

Η νέα τιμολογιακή πολιτική, η οποία όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών θα οδηγήσει σε μείωση των τιμών των φαρμάκων, αναμένεται να αποφασιστεί σύντομα και να τεθεί σε ισχύ μετά την επικαιροποίηση των τιμών (Ιανουάριος 2015), πιθανότητα εντός του Μαρτίου 2015.

(δ) Αναθεώρηση των τιμών φαρμακευτικών προϊόντων. Τον Νοέμβριο 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο - κατόπιν Πρότασης του τότε Υπουργού Υγείας - αποφάσισε στις 12.11.2008, να υιοθετήσει την εφαρμογή ειδικότερων ρυθμίσεων καθορισμού των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων, μεταξύ των οποίων και η ακόλουθη: Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ερευνούν κάθε χρόνο και επί μία τετραετία, από το επόμενο έτος του πρώτου καθορισμού της τιμής ενός φαρμάκου, εάν οι τιμές επαλήθευσης διαφοροποιήθηκαν και θα προβαίνουν στις αντίστοιχες αναπροσαρμογές, διατηρώντας το δικαίωμα, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, να προβαίνουν σε έρευνα και πέραν της τετραετίας, βάσει αντικειμενικών εκάστοτε κριτηρίων. Ωστόσο, από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες προέβαιναν - κατόπιν σχετικής έρευνας - σε διαφοροποίηση των τιμών κατά τη λήξη ουσιαστικά της τετραετίας, παραλείποντας τις ενδιάμεσες - κάθε χρόνο - έρευνες για να διαπιστωθεί κατά πόσο οι τιμές επαλήθευσης είχαν διαφοροποιηθεί. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν προέβαιναν σε οποιαδήποτε έρευνα, πέραν της τετραετίας. Η παράλειψη αυτή είχε ως αποτέλεσμα, οι τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων για τα οποία είχε καθοριστεί για πρώτη φορά τιμή πριν τη νέα τιμολογιακή πολιτική (οι οποίες είχαν αναθεωρηθεί στη συνέχεια με βάση τη νέα τιμολογιακή πολιτική, τον Μάρτιο 2005), να διαφοροποιηθούν για πρώτη φορά το 2009 και έκτοτε να παραμείνουν οι ίδιες. Σημειώνεται ότι, ο αριθμός των εν λόγω φαρμακευτικών προϊόντων, ανέρχεται σε 1510 ή σε ποσοστό 39,6% του συνολικού αριθμού.

Σημειώνεται επίσης ότι οι τιμές φαρμακευτικών προϊόντων για τα οποία είχε καθοριστεί για πρώτη φορά τιμή το 2006, αναθεωρήθηκαν - όπως μας αναφέρθηκε - τον Φεβρουάριο του 2010, και έκτοτε δεν είχαν διαφοροποιηθεί. Για σκοπούς υπολογισμού των αναθεωρημένων τιμών των εν λόγω φαρμάκων, χρησιμοποιήθηκαν οι τιμές της Ελλάδας, σύμφωνα με το 6^ο Δελτίο Τιμών του 2009, επειδή, όπως μας αναφέρθηκε από τους αρμόδιους λειτουργούς των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, μέχρι τον Φεβρουάριο του 2010 δεν είχε εκδοθεί νέο Δελτίο Τιμών. Τον Μάρτιο 2012, προωθήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στον Υπουργό Υγείας για έγκριση, αναθεωρημένες τιμές φαρμακευτικών προϊόντων, των οποίων οι τιμές είχαν για πρώτη φορά καθοριστεί το 2007, οι οποίες, όπως πληροφορηθήκαμε, είχαν υπολογιστεί (από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες), χρησιμοποιώντας και πάλιν τις τιμές της Ελλάδας σύμφωνα με το 6^ο Δελτίο Τιμών του 2009, εφόσον δεν είχε μέχρι τότε ζητηθεί ο τερματισμός της έγκρισης που είχε δοθεί από τον τότε Υπουργό Υγείας, για χρήση του εν λόγω Δελτίου (για την οποία γίνεται εκτενέστερη αναφορά πιο κάτω).

Η Υπηρεσία μας στην επιστολή της ημερ. 9.5.2012 προς τον τότε Υπουργό Υγείας, εισηγήθηκε την άμεση αναθεώρηση των τιμών.

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 5.10.2012 αποφάσισε - κατόπιν πρότασης του Υπουργείου Υγείας - όπως (i) ο τιμοκατάλογος των φαρμακευτικών προϊόντων επικαιροποιείται κάθε 2 χρόνια και οι

τιμές των νέων φαρμάκων κάθε 12 μήνες, στα πρώτα 2 χρόνια και, στη συνέχεια, κάθε 2 χρόνια, (ii) το ποσοστό κέρδους των φαρμακευτικών προϊόντων με χονδρική τιμή μέχρι €50, παραμένει στο 37%, εκείνων με χονδρική τιμή €50 - €250 μειωθεί στο 33% (από 37%), και εκείνων με χονδρική τιμή άνω των €250 μειωθεί στο 25% (από 37%) και, ταυτόχρονα, να επιβάλλεται τέλος εκτέλεσης συνταγής €1 ανά συνταγή, (iii) αξιολογείται η τιμολογιακή πολιτική κάθε 4 χρόνια από την ΕΕΤΦ, αρχίζοντας από το 2013, το αποτέλεσμα της οποίας θα κοινοποιείται στον Υπουργό για ενημέρωση/λήψη απόφασης για ενδεχόμενη τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης και, (iv) φιλελευθεροποιηθούν οι τιμές των μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων από 14.1.2013.

Με την πιο πάνω Απόφαση, εκφράσαμε την άποψη ότι οι ρυθμίσεις που έγιναν είναι δυσμενέστερες για τους καταναλωτές, σε σύγκριση με εκείνες που ίσχυαν προηγουμένως. Συγκεκριμένα αναφέραμε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Η επικαιροποίηση του τιμοκαταλόγου, όπως καθορίστηκε με παλαιότερη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (το 2008), θα γινόταν κάθε χρόνο, ρύθμιση η οποία ήταν πιο ευνοϊκή από αυτήν που αποφασίστηκε πρόσφατα (να γίνεται δηλαδή κάθε 2 χρόνια), αφού η σημασία της όσο το δυνατόν ταχύτερης επικαιροποίησης είναι σημαντική και προς όφελος του καταναλωτή.
- Το ποσοστό κέρδους ύψους 37% που ίσχυε στην Κύπρο, ήταν το δεύτερο ψηλότερο ποσοστό κέρδους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η νέα ρύθμιση που έγινε, διατηρεί το εν λόγω ψηλό ποσοστό για φαρμακευτικά προϊόντα χονδρικής τιμής μέχρι €50. Αυτό συνεπάγεται λιανική τιμή €72,50 (προσθέτοντας το ποσοστό κέρδους ύψους 37%, 3% έξοδα και 5% ΦΠΑ). Δεδομένου ότι η λιανική τιμή πώλησης του μεγαλύτερου αριθμού των φαρμακευτικών προϊόντων – πέραν του 80% της συνολικής αξίας – είναι κάτω των €72,50, στις περιπτώσεις αυτές, ο καταναλωτής δεν θα επωφεληθεί, αλλά αντίθετα, θα επιβαρυνθεί με €1 επιπλέον για την εκτέλεση κάθε συνταγής, όπως αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.10.2012. Τα φαρμακευτικά προϊόντα πέραν των €72,50 λιανικής τιμής πώλησης, για τα οποία θα υπάρξει όφελος από τη μείωση του ποσοστού κέρδους, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, αποτελούν ένα μικρό ποσοστό των συνολικών αγορών κάθε καταναλωτή.
- Όπως αναφέρθηκε στην παρ.(γ) πιο πάνω, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου, η ΕΕΤΦ επανεξετάζει το θέμα του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων μία φορά τον χρόνο τουλάχιστον ή όταν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές και, όπου κρίνει σκόπιμο, προβαίνει στις ανάλογες διαφοροποιήσεις. Με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.10.2012, η τιμολογιακή πολιτική θα αξιολογείται κάθε 4 χρόνια, για ενδεχόμενη τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης. Το χρονικό διάστημα των 4 χρόνων που καθορίστηκε για αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής, για ενδεχόμενη τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης, είναι πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα και, ως εκ τούτου, οι τιμές δεν θα αντανakλούν άμεσα τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της τιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων.
- Η φιλελευθεροποίηση των τιμών των μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων ήταν πάγιο αίτημα των φαρμακοποιών/εμπόρων/κατασκευαστών φαρμακευτικών προϊόντων και εκφράσαμε την άποψη ότι δεν θα αποβεί τελικά προς όφελος των καταναλωτών. Ως εκ τούτου η πιο πάνω παραχώρηση που έγινε από το Υπουργείο, δεν φαίνεται να αντισταθμίστηκε από οποιοδήποτε ουσιαστικό αντάλλαγμα υπέρ των καταναλωτών.

Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών στην απαντητική επιστολή του τον Οκτώβριο 2014, οι προβλέψεις της Υπηρεσίας μας ήταν απόλυτα ορθές, αφού επιβεβαιώνονται και από έρευνα των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών για τις τιμές των 200 μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων πριν και μετά τη φιλελευθεροποίηση των τιμών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι τιμές 197 φαρμάκων αυξήθηκαν κατά 4-152% και μόνο οι τιμές 3 φαρμάκων παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο νέος επικαιροποιημένος τιμοκατάλογος τέθηκε σε ισχύ στις 11.2.2013, σύμφωνα με διάταγμα που εξέδωσε ο τότε Υπουργός Υγείας, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από το εδάφιο (2) και (3) του άρθρου 88 των περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμων του 2001 έως 2013.

Σύμφωνα με το νέο επικαιροποιημένο τιμοκατάλογο, οι τιμές 1874 φαρμακευτικών προϊόντων ή το 45,1% του συνολικού αριθμού φαρμάκων σημείωσαν μείωση, 1804 φαρμακευτικών προϊόντων ή το 43,5% παρέμειναν οι ίδιες, ενώ 473 μόνο φαρμακευτικών προϊόντων ή το 11,4% παρουσίασαν αύξηση.

Σημειώνεται ότι, με την επικαιροποίηση του τιμοκαταλόγου, σε ορισμένες περιπτώσεις επήλθε μείωση των ανώτατων χονδρικών τιμών φαρμακευτικών προϊόντων, ποσοστού μέχρι και 82%.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε επίσης ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η μείωση των ανώτατων χονδρικών τιμών φαρμακευτικών προϊόντων είχε ως αποτέλεσμα και τη μείωση του κόστους προμήθειας των εν λόγω φαρμακευτικών προϊόντων από το δημόσιο. Οι περιπτώσεις αυτές, αφορούν βασικά σε φαρμακευτικά προϊόντα για τα οποία στις προσφορές του δημοσίου συμμετέχει μόνο ένας προσφοροδότης και η τιμή της προσφοράς του είναι ίση με την ανώτατη χονδρική τιμή. Επειδή με βάση το άρθρο 86(2) των περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμων του 2001 έως 2013, απαγορεύεται η πώληση φαρμάκων σε τιμή η οποία υπερβαίνει την εκάστοτε ανώτατη χονδρική τιμή, στις περιπτώσεις αυτές, με τη μείωση των ανώτατων χονδρικών τιμών των εν λόγω φαρμακευτικών προϊόντων, μειώθηκαν και οι τιμές που περιλαμβάνονταν στις συμβάσεις που είχαν ήδη συνομολογηθεί, στο επίπεδο των νέων ανώτατων χονδρικών τιμών.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, τον Σεπτέμβριο 2014 ολοκληρώθηκε η εκ νέου επικαιροποίηση του καταλόγου φαρμάκων, ο οποίος πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2015.

(ε) Εγκρίσεις του τότε Υπουργού Υγείας κατόπιν εισηγήσεων της ΕΕΤΦ όπως, για σκοπούς τιμολόγησης φαρμάκων, λαμβάνονται υπόψη οι τιμές του 6^{ου} Δελτίου Τιμών του 2009 για την Ελλάδα (της φθηνής, εκ των τεσσάρων χωρών αναφοράς του συστήματος τιμολόγησης). Η ΕΕΤΦ αποφάσισε στις 31.5.2010, αφού μελέτησε την ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία το Δελτίο Τιμών 1/2010 της Ελλάδας δεν θα έπρεπε να αποτελεί σημείο αναφοράς για τον υπολογισμό των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων σε άλλες χώρες, να εισηγηθεί όπως λαμβάνονται υπόψη οι τιμές του αμέσως προηγούμενου δελτίου τιμών (του 6^{ου} του 2009), μέχρι την έκδοση του νέου δελτίου, εισήγηση η οποία εγκρίθηκε από τον τότε Υπουργό Υγείας στις 26.7.2010. Δέκα μήνες περίπου αργότερα, δηλαδή στις 31.5.2011, η ΕΕΤΦ ανέφερε ότι μελέτησε τα δεδομένα που αφορούν στις τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων στην Ελλάδα και αποφάσισε να εισηγηθεί στον Υπουργό Υγείας όπως εξακολουθήσει να εφαρμόζεται η ίδια πρακτική που είχε εγκριθεί από τον τότε Υπουργό Υγείας (κατόπιν της προηγούμενης συμβουλευτικής εισήγησης της ΕΕΤΦ), σύμφωνα με την οποία, για σκοπούς υπολογισμού της ανώτατης χονδρικής τιμής πώλησης των φαρμακευτικών προϊόντων της Κύπρου, οι τιμές της φθηνής χώρας αναφοράς (για όσα περιλαμβάνονταν στο εν λόγω Δελτίο Τιμών), θα λαμβάνονταν από το 6^ο Δελτίο Τιμών 2009 της Ελλάδας. Σημειώνεται ότι η εν λόγω πρακτική εξακολουθούσε να εφαρμόζεται μέχρι τον Απρίλιο 2012, εφόσον δεν είχε υποβληθεί προς τον Υπουργό οποιαδήποτε εισήγηση για διαφοροποίηση της, ούτε και είχε ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση - αυτεπάγγελα - από τον Υπουργό Υγείας, για τερματισμό της πρακτικής αυτής. Αποτέλεσμα των πιο πάνω αποφάσεων/εισηγήσεων της ΕΕΤΦ και των εγκρίσεων του τότε Υπουργού, ήταν να χρησιμοποιούνται μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Μάιος 2012), οι τιμές της Ελλάδας του 2009.

Αναφέρεται σχετικά ότι η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 9.5.2012 προς τον τότε Υπουργό Υγείας, εισηγήθηκε τη λήψη απόφασης για ανάκληση αμέσως της προηγούμενης έγκρισης που είχε δοθεί για χρήση του 6^{ου} Δελτίου Τιμών της Ελλάδας του 2009, και την αντικατάστασή του με το πρόσφατο Δελτίο Τιμών, για σκοπούς τιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων.

Από τον Μάιο 2012, κατόπιν οδηγιών του τότε Υπουργού Υγείας, λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς τιμολόγησης φαρμάκων, οι τιμές της Ελλάδας σύμφωνα με το πιο πρόσφατο δημοσιευμένο δελτίο τιμών.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2012, ανέφερε ότι οι πιο πάνω ενέργειες/παραλείψεις των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών και της ΕΕΤΦ θα έπρεπε – κατά την άποψή μας – να απασχολήσουν το Υπουργείο Υγείας και να αποτελέσουν το αντικείμενο διοικητικής έρευνας για την εξακρίβωση των γεγονότων και τη διαπίστωση κατά πόσο – ενδεχομένως - προκύπτουν αδικήματα.

Ο Υπουργός Υγείας προέβη στον διορισμό ερευνώντος λειτουργού ο οποίος ολοκλήρωσε και υπέβαλε την έκθεσή του στις 30.6.2014. Μετά τον εντοπισμό από τον ερευνώντα λειτουργό – εκ πρώτης όψεως – ευθυνών εναντίον λειτουργού των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, ο Υπουργός διόρισε τον Ιούλιο 2014 – όπως πληροφορηθήκαμε - ερευνώντα λειτουργό για τη διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Προσφορές.

Αγορά και συνταγογράφηση σκευασμάτων χωρίς εγκρίσεις από την Επιτροπή Φαρμάκων. Από έρευνα που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας το Μάρτιο 2014, διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις προμήθειας φαρμακευτικών σκευασμάτων, υψηλού μάλιστα κόστους, παρόλο που δεν υπήρχαν οι απαιτούμενες εγκρίσεις από την αρμόδια Επιτροπή Φαρμάκων (ΕΦ), εντούτοις τα σκευάσματα αυτά συνταγογραφούνταν και χορηγούνταν σε ασθενείς, από τα φαρμακεία των κρατικών νοσηλευτηρίων. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ζητούσαν ενίοτε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, για την αγορά φαρμακευτικών σκευασμάτων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, ώστε να χορηγηθούν σε υφιστάμενους ασθενείς. Το αιτιολογικό που παρατίθετο ήταν ότι θα έπρεπε – όπως ανέφεραν οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες – οι ασθενείς να συνεχίσουν να λαμβάνουν τα συγκεκριμένα σκευάσματα, είτε γιατί δεν μπορούσαν να διακόψουν τη φαρμακευτική αγωγή - εφόσον είχαν ήδη ενταχθεί σε αυτήν (σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις χωρίς να υπάρχει η απαιτούμενη έγκριση) - είτε λόγω απόφασης της ΕΦ για συνέχιση λήψης των σκευασμάτων από τους υφιστάμενους ασθενείς, για ιατρικούς λόγους. Ωστόσο, κατά την εξέταση των πιο πάνω θεμάτων από το Συμβούλιο Προσφορών, όταν ζητήθηκε να υποβληθούν οι σχετικές εγκρίσεις, διαπιστώθηκε ότι οι πιο πάνω αποφάσεις της ΕΦ είτε δεν υπήρχαν, είτε δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.

Οι πιο πάνω παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας, μαζί με λεπτομερή στοιχεία για τέσσερις ενδεικτικές περιπτώσεις τέτοιων σκευασμάτων υψηλού κόστους (Leponex, Lacosamide, Deferasirox και Bosentan), στάληκαν στον Διευθυντή των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, από τον οποίο ζητήσαμε όπως διερευνήσει τα θέματα τα οποία εγείρονταν και ενημερώσει την Υπηρεσία μας για τυχόν ευθύνες που προέκυπταν, καθώς και για τα μέτρα που προτίθετο να λάβει για αποφυγή παρόμοιων φαινομένων στο μέλλον.

Τον Μάρτιο 2014, ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών μας πληροφόρησε ότι είχε ήδη προβεί - μεταξύ άλλων - στις πιο κάτω ενέργειες:

- (i) Μετακίνηση λειτουργών οι οποίοι υπηρετούσαν στις ίδιες θέσεις για χρονική περίοδο πέραν των έξι ετών, αντικατάσταση των Κλινικών Φαρμακοποιών που συμμετείχαν στην ΕΦ ως μέλη και διορισμό διαφορετικών μελών στην Επιτροπή Ελέγχου και Ενημέρωσης καθώς και διορισμό νέου μέλους ως εκπροσώπου του στην ΕΦ.

- (ii) Είχαν σταλεί στον Τομέα Κλινικής Φαρμακευτικής τα τηρούμενα αρχεία όλων των ασθενών, οι οποίοι λάμβαναν τα τέσσερα ελεγχόμενα σκευάσματα, για τα οποία του είχαμε αποστείλει τις διαπιστώσεις/παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας, με τα οποία, λαμβάνοντας υπόψη και τις προγενέστερες εγκρίσεις, ο Τομέας Κλινικής Φαρμακευτικής θα προχωρούσε στη δημιουργία νέων αρχείων ασθενών για κάθε ελεγχόμενο φάρμακο, τα οποία θα τηρούνται με αυστηρότητα, για έλεγχο της χορήγησης τους από τα Κρατικά Φαρμακεία.
- (iii) Η ΕΦ θα προχωρούσε στην επανεξέταση των αιτημάτων των υφιστάμενων ασθενών, για τους οποίους δεν είχαν τηρηθεί οι προβλεπόμενες διαδικασίες για την ένταξη τους σε θεραπεία με τα πιο πάνω σκευάσματα.
- (iv) Είχε καταργηθεί – κατόπιν εισήγησης μας – η διαδικασία έγκρισης φαρμάκων που δινόταν γραπτώς, ξεχωριστά από κάθε μέλος της ΕΦ, χωρίς να συνέρχεται η Επιτροπή σε συνεδρία. Η ΕΦ θα συνερχόταν σε τακτές συνεδρίες κάθε μήνα.
- (v) Με βάση Εγκύκλιο που είχε σταλεί στα Κρατικά Φαρμακεία, καθοριζόταν ότι για τους ασθενείς εκείνους για τους οποίους είχε εξασφαλιστεί έγκριση από την ΕΦ για χορήγηση συγκεκριμένων σκευασμάτων και είχαν ήδη αγοραστεί οι αναγκαίες ποσότητες, αυτές θα διατίθεντο μόνο στους συγκεκριμένους ασθενείς ονομαστικά.

Όσον αφορά τυχόν ευθύνες οι οποίες προέκυπταν, μας πληροφόρησε ότι ήταν σε εξέλιξη ποινική έρευνα για την εμπλοκή του τέως Υπεύθυνου του Τομέα Κλινικής Φαρμακευτικής και του τέως Διευθυντή των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, για τις διαδικασίες οι οποίες είχαν ακολουθηθεί σχετικά με την προμήθεια/χορήγηση ενός από τα πιο πάνω φάρμακα, του Deferasirox (Exjade).

Για το εν λόγω φάρμακο, μας πληροφόρησε ότι το λάμβαναν 16 επιπλέον ασθενείς, αφενός χωρίς την εξασφάλιση πρόσθετων πιστώσεων και, αφετέρου χωρίς την ενημέρωση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, ώστε να συμπεριληφθούν οι επιπλέον ποσότητες σε μια νέα διαδικασία διαπραγμάτευσης, με σκοπό την εξασφάλιση χαμηλότερης τιμής, εξαιτίας της σημαντικής αύξησης των ποσοτήτων. Ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία των φακέλων που τηρούνταν, από τους 16 πιο πάνω επιπλέον ασθενείς, οι 5 δεν είχαν εγκριθεί ούτε από την ad-hoc Επιτροπή Θαλασσαιμίας ούτε και από την ΕΦ για να ενταχθούν στη θεραπεία με το εν λόγω φάρμακο, 1 ασθενής εξακολουθούσε να λαμβάνει το φάρμακο παρόλο που η ΕΦ είχε απορρίψει το αίτημα του θεράποντος ιατρού του για να του χορηγηθεί, ενώ 3 ασθενείς είχαν διακόψει τη θεραπεία τους με το εν λόγω φάρμακο.

Η ποινική έρευνα δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι τον Σεπτέμβριο 2014, ενώ ο τέως Διευθυντής των Φαρμακευτικών έχει κάνει χρήση του δικαιώματος πρόωρης αφυπηρέτησης από τη δημόσια υπηρεσία.

Όσον αφορά την αγορά φαρμάκων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών μάς πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2014, ότι ο Τομέας Προσφορών της Υπηρεσίας του υποβάλλει – κατόπιν οδηγιών του – στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας σχετικό αίτημα, προσκομίζοντας τα πιο κάτω στοιχεία, με στόχο την επαρκή τεκμηρίωση του αιτήματος και την ενίσχυση της διαφάνειας:

- (i) Υφιστάμενα πρωτόκολλα θεραπειάς.
- (ii) Αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων ή/και Ad-hoc Επιτροπών.
- (iii) Κατάλογο υφιστάμενων ασθενών, όπου αυτό είναι εφικτό.
- (iv) Δελτίο παρακολούθησης αποθεμάτων κατά την ημέρα της συνεδρίας του Συμβουλίου Προσφορών.

- (v) Λεπτομερή υπολογισμό της εκτίμησης δαπάνης, η οποία αποτελεί σημείο αναφοράς κατά τη διαπραγμάτευση.

Καταστροφή εμβολίων των οποίων παρήλθε η ημερομηνία λήξης τους. Τον Φεβρουάριο 2014, από τον έλεγχο των Δελτίων μη Χρησιμοποιησίμων Αγαθών των Φαρμακευτικών Αποθηκών, τα οποία είχαν σταλεί στην Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι σε αυτά περιλαμβάνονταν εμβόλια, των οποίων είχε παρέλθει η ημερομηνία λήξης τους χωρίς να καταστεί δυνατή η διάθεση/χρησιμοποίηση τους, συνολικής αξίας €1.609.057.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Διευθυντή Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, όπως μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους είχε παρέλθει η ημερομηνία λήξης των εν λόγω εμβολίων, τόσο μεγάλου αριθμού και ψηλού κόστους, χωρίς να καταστεί δυνατή η διάθεση τους. Ζητήσαμε επίσης όπως μας αποστείλει αντίγραφο της απόφασης της Επιτροπής Φαρμάκων για διατήρηση αποθέματος ασφαλείας, όπως αναφερόταν σε ένα – από τα πιο πάνω – Δελτίο μη Χρησιμοποιησίμων Αγαθών των Φαρμακευτικών Αποθηκών.

Τον Φεβρουάριο 2014, ο Διευθυντής Φαρμακευτικών Υπηρεσιών μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Μεγάλο μέρος των εμβολίων τα οποία περιλαμβάνονταν στα πιο πάνω Δελτία, αξίας €1.153.016, αφορούσε εμβόλια τα οποία είχαν αγοραστεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας της γρίπης το 2009. Συγκεκριμένα, είχαν παραγγελθεί 400.000 εμβόλια/δόσεις συνολικής αξίας €2,8 εκ., των οποίων οι ποσότητες είχαν παραμείνει αδιάθετες – παρόλο ότι είχε παραληφθεί η μισή ποσότητα (200.000 εμβόλια/δόσεις) από αυτήν που είχε παραγγελθεί -, λόγω χαμηλής προσέλευσης του κοινού για εμβολιασμό. Μας πληροφόρησε επίσης για τις ενέργειες των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών προς αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος και περιορισμό της ζημιάς για το δημόσιο, οι οποίες – μεταξύ άλλων – αφορούσαν στην υπογραφή συμπληρωματικής/τροποποιητικής συμφωνίας με τον Ανάδοχο – κατόπιν έγκρισης της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων – με την οποία είχε ακυρωθεί το 32% της συνολικής ποσότητας της παραγγελίας, ενώ το υπόλοιπο 18% της ποσότητας είχε αντικατασταθεί με εμβόλια της εποχιακής γρίπης, από τον ίδιο Ανάδοχο, αξίας €490.000.
- (ii) Για άλλα τρία είδη εμβολίων αξίας €363.178, τα οποία είχαν παραμείνει αχρησιμοποίητα, παρά την ενδελεχή έρευνα που διεξήχθη, δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστεί στους σχετικούς φακέλους οποιαδήποτε αλληλογραφία που να καταδεικνύει προσπάθεια αντικατάστασης ή προώθησης τους.
- (iii) Εμβόλια αξίας €83.741 είχαν καταστραφεί κατόπιν έκθεσης τους σε θερμοκρασίες εκτός των επιτρεπτών ορίων, μετά από βλάβη του ψυκτικού θαλάμου στο οποίο φυλάγονταν.
- (iv) Όσον αφορά τα εμβόλια – μικρότερης αξίας - για τα οποία αναφερόταν στο Δελτίο μη Χρησιμοποιησίμων Αγαθών ότι φυλάγονταν με απόφαση της Επιτροπής Φαρμάκων ως αποθέμα ασφαλείας, μας πληροφόρησε ότι δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός της εν λόγω απόφασης.
- (v) Τα υπόλοιπα εμβόλια, μικρότερης αξίας, δεν κατέστη δυνατό να διατεθούν.

3. ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

3.1 ΔΗΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο διατάζει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε πόλη, Κοινότητα ή σύμπλεγμα, με πληθυσμό πέραν των 5.000 κατοίκων ή κάτω από 5.000 κατοίκους αν ικανοποιηθεί ότι η περιοχή αυτή έχει την οικονομική δυνατότητα να λειτουργεί ως Δήμος ικανοποιητικά και αποτελεσματικά, για να εξακριβωθεί η επιθυμία των εκλογέων για ανακήρυξη της περιοχής τους σε Δήμο. Με διατάγματα του Υπουργικού Συμβουλίου, τα οποία δημοσιεύτηκαν στις 19.10.2011 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι περιοχές των Κοινοτικών Συμβουλίων Γερίου, Τσερίου, Λιβαδιών, Ύψωνα, Σωτήρας και Δρομολαξιάς-Μενεού, κηρύχθηκαν σε Δήμους. Η ίδρυση των νέων Δήμων συνεπάγεται αυξημένη χορηγία από το κράτος και αυξημένες δαπάνες για τους Δήμους αυτούς, αφού θα πρέπει να πληρωθούν οργανικές και άλλες θέσεις που προβλέπονται στον Νόμο, όπως, για παράδειγμα, του Δημοτικού Γραμματέα, Δημοτικού Μηχανικού, Δημοτικού Ταμία κ.ά. και θα πρέπει να δημιουργηθούν και στελεχωθούν νέα Τμήματα π.χ. Τεχνική Υπηρεσία. Αυξημένες δαπάνες θα προκύψουν επίσης για την αντιμισθία, έξοδα παραστάσεως και άλλα επιδόματα του Δημάρχου και αποζημίωση, έξοδα παραστάσεως και άλλα επιδόματα των Δημοτικών Συμβούλων, καθώς επίσης και για συνταξιοδοτικά ωφελήματα του Δημάρχου και των υπαλλήλων. Σήμερα λειτουργούν 39 Δήμοι, από τους οποίους οι 9 είναι εκποτισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής.

Για τους Δήμους που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, εκτός από τα θέματα γενικής φύσεως που εκτίθενται πιο κάτω, που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε κατά το ελεγκτικό έτος 2013/2014, σημειώνεται ότι στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση των Δήμων (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις), που αφορούν στα έτη για τα οποία ολοκληρώθηκε ο έλεγχος, παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV. Στο Παράρτημα V φαίνεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι ελεύθεροι και οι κατεχόμενοι Δήμοι κατά το 2012 και 2013 και στο Παράρτημα VI φαίνονται τα υπόλοιπα των δανείων των Δήμων για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2012 και 31.12.2013, τα οποία προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

Οικονομική κατάσταση. Οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, το οποίο θα ήταν οξύτερο εάν η κρατική χορηγία δεν έφθανε πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Λαμβάνοντας υπόψη τη μείωση των χορηγιών, λόγω των περιορισμών που επιβάλλουν οι παρούσες συνθήκες στα δημόσια οικονομικά, η οικονομική κατάσταση των Δήμων αναμένεται ότι θα επιδεινωθεί περαιτέρω.

Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη μείωση των ελλειμμάτων τους. Αναφέραμε επίσης ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό, αποδοτικό και οικονομικό τρόπο τις εξουσίες που τους παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη καθυστερήσεων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και την επιβολή και είσπραξη όλων των τελών και δικαιωμάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία και στους σχετικούς Κανονισμούς.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους.

Οι Δήμοι Στροβόλου, Γεροσκήπου και Δρομολαξιάς-Μενεού, δεν είχαν υποβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2013, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ οι Δήμοι Λεμεσού, Πόλης Χρυσοχούς, Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας, Μέσα Γειτονιάς, Κάτω Πολεμιδιών, Τσερίου, Ύψωνα και Λιβαδιών τις υπέβαλαν καθυστερημένα, δηλαδή μετά τις 30.4.2014.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, που αφορά στα Κοινοτικά Συμβούλια, τα Συμβούλια έχουν ποινική ευθύνη για τη μη ετοιμασία τελικών λογαριασμών. Σε περίπτωση δε που παραβιάζουν οποιαδήποτε διάταξη Νόμου που θέτει σε αυτά υποχρεώσεις τις οποίες δεν τηρούν, τότε θα πρέπει να καταγγέλλονται αμέσως στην Αστυνομία.

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται οι Δήμοι για τους οποίους ο έλεγχος, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ήταν σε εξέλιξη.

Δήμος	Έτος ελέγχου
Λευκωσίας	2013-2012
Πάφου	2012-2011
Στροβόλου	2012-2011
Αγίου Δομετίου	2013
Αραδίππου	2012-2011
Παραλιμνίου	2013-2012
Δερύνειας	2013
Γεροσκήπου	2012-2011-2010-2009-2008
Πέγειας	2012-2011-2010
Μέσα Γειτονιάς	2012-2011
Κάτω Πολεμιδιών	2013-2012
Αγίου Αθανασίου	2013
Λακατάμιας	2013

Αποτελέσματα έτους. Στο Παράρτημα IV παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έτους, τα έσοδα και έξοδα, καθώς επίσης οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των Δήμων, για τα έτη για τα οποία έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των οικονομικών τους καταστάσεων.

Δάνεια. Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, στο Παράρτημα VI παρουσιάζονται τα δάνεια που έχουν συνάψει οι Δήμοι, καθώς και η οφειλή της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των εν λόγω δανείων. Τα ποσά που φαίνονται στο εν λόγω Παράρτημα, προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που δόθηκαν από τους Δήμους.

Καταγγελία συμφωνίας δανείων μεταξύ Δήμων και της KA Finanz AG. Στις 13.11.2013 η τράπεζα KA Finanz AG πληροφόρησε το Υπουργείο Οικονομικών, ως εγγυητή, ότι κατήγγειλε (από 11.11.2013), 28 δανειακές συμβάσεις τις οποίες είχε υπογράψει το 2006 και 2007 με 14 Δήμους, επικαλούμενη παράβαση

συμβατικής υποχρέωσής τους για μη υποβολή ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων μέσα σε δώδεκα μήνες από την ημερομηνία λήξης κάθε οικονομικού έτους. Συγκεκριμένα, οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2011 δεν είχαν υποβληθεί μέχρι τις 31.12.2012, όπως θα έπρεπε και η τράπεζα απαίτησε την πλήρη αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών.

Οι πιο πάνω δανειακές συμβάσεις αποτελούσαν μέρος 36 συμφωνιών σύναψης δανείων με κρατική εγγύηση, που υπέγραψαν 18 Δήμοι (2 συμφωνίες κάθε Δήμος), με την Kommunalcredit International Bank Ltd, η οποία στις 18.9.2010 συγχωνεύθηκε με την τράπεζα KA Finanz AG, με ευνοϊκούς όρους (5 χρόνια περίοδο χάριτος και 20 χρόνια αποπληρωμή, με κυμαινόμενο επιτόκιο Euribor συν 0,12%), συνολικού ύψους περίπου €137 εκ., από τα οποία €101 εκ. θα αποπληρώνονταν από το κράτος.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 15.1.2014, προς τους πιο πάνω Δήμους, η τράπεζα είχε προτείνει την ανάληψη των δανείων, που είχαν συνάψει οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από την Κυβέρνηση, ως εγγυήτριας των δανείων και τη διαπραγμάτευση του χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής τους. Όσον αφορά στις δόσεις των δανείων που αναλογούσαν στους Δήμους, τις οποίες θα κατέβαλλε η Κυβέρνηση, σύμφωνα με την εν λόγω επιστολή, αυτές θα ανακτούνταν με αποκοπή από την ετήσια κρατική χορηγία που παραχωρείται στον κάθε Δήμο. Μετά από νέες διαπραγματεύσεις, μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών και τράπεζας, συμφωνήθηκε τελικά όπως όλα τα δάνεια που συνήφθηκαν από τους πιο κάτω 18 Δήμους, 3 Συμβούλια Αποχετεύσεων και έναν ημικρατικό οργανισμό, με Κυβερνητική εγγύηση, αποπληρωθούν από την Κυβέρνηση μέχρι τον Δεκέμβριο του 2016 και προς τούτο λήφθηκε απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.4.2014. Ο Υπουργός Οικονομικών εξουσιοδοτήθηκε όπως προχωρήσει στη συνολολόγηση και υλοποίηση της νέας διευθέτησης με την τράπεζα, καθώς επίσης και σε συμφωνίες με τους δανειολήπτες, οι οποίοι θα καταβάλλουν κανονικά τις δόσεις τους, σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα, προς την Κυβέρνηση όμως.

A/A	Δήμος	A/A	Δήμος	A/A	Δήμος
1	Λευκωσίας	9	Μέσα Γειτονιάς	17	Πόλης Χρυσοχούς
2	Στροβόλου	10	Αγίου Αθανασίου	18	Γεροσκήπου
3	Αγίου Δομετίου	11	Κάτω Πολεμιδιών	Συμβούλια Αποχετεύσεων	
4	Ιδαλίου	12	Λάρνακας	1	Λάρνακας
5	Λακατάμιας	13	Αγίας Νάπας	2	Αγίας Νάπας
6	Λατσιών	14	Αραδίππου	3	Παραλιμνίου
7	Λεμεσού	15	Δερύνειας	Ημικρατικός Οργανισμός	
8	Γερμασόγειας	16	Παραλιμνίου	1	ΡΙΚ

Προϋπολογισμοί

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Μέχρι το έτος 2011, ο Τακτικός Προϋπολογισμός όλων των Δήμων ήταν ελλειμματικός, αφού, σύμφωνα με τους όρους έγκρισης που ίσχυαν μέχρι τότε, στα έσοδα δεν λαμβάνονταν υπόψη οι εισπράξεις από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων. Από το 2012, όταν τροποποιήθηκαν οι όροι έγκρισης του Τακτικού Προϋπολογισμού και για την ισοσκέλισή του λαμβάνεται πλέον υπόψη στα έσοδα και η κρατική χορηγία, ο Προϋπολογισμός των περισσότερων Δήμων ήταν ισοσκελισμένος ή πλεονασματικός, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ							
Α/Α	Δήμος	2013			2012		
		Προϋπολογισθέντα Έσοδα €	Προϋπολογισθέντα Έξοδα €	Πλεόνασμα/ (έλλειμμα) €	Προϋπολογισθέντα Έσοδα €	Προϋπολογισθέντα Έξοδα €	Πλεόνασμα/ (έλλειμμα) €
1	Λευκωσίας	32.159.981	32.157.621	2.360	34.375.069	34.374.942	127
2	Λεμεσού	37.795.785	37.374.809	420.976	41.818.271	41.785.293	32.978
3	Λάρνακας	21.551.450	21.551.450	0	23.133.775	23.133.775	0
4	Πάφου	19.812.752	18.587.968	1.224.784	21.107.560	21.101.447	6.113
5	Στροβόλου	18.811.229	18.665.683	145.546	20.482.715	20.481.873	842
6	Αγίου Δομετίου	4.162.337	4.524.489	(362.152)	4.128.138	4.972.798	(844.660)
7	Αθηνών	2.346.300	2.617.347	(271.047)	2.653.450	2.837.628	(184.178)
8	Αραδίππου	8.391.000	8.387.700	3.300	8.819.800	8.810.700	9.100
9	Πόλης Χρυσοχούς	3.218.794	3.215.700	3.094	3.332.002	3.151.310	180.692
10	Παραλιμνίου	14.812.500	14.781.365	31.135	19.725.500	19.126.072	599.428
11	Αγίας Νάπας	11.557.000	10.665.217	891.783	11.390.000	11.027.000	363.000
12	Δερύνειας	3.363.250	3.243.931	119.319	3.392.050	3.301.480	90.570
13	Λευκάρων	1.103.100	1.102.800	300	1.334.500	1.331.500	3.000
14	Γεροσκήπου	5.776.550	5.022.737	753.813	5.878.350	5.359.415	518.935
15	Πέγειας	5.573.500	5.573.500	0	5.679.790	5.679.790	0
16	Μέσα Γειτονιάς	5.653.549	5.633.970	19.579	5.852.650	5.841.291	11.359
17	Γερμασόγειας	7.098.205	7.036.176	62.029	7.167.205	7.101.956	65.249
18	Κάτω Πολεμιδιών	5.489.850	5.489.850	0	6.125.410	6.218.210	(92.800)
19	Αγίου Αθανασίου	4.880.872	4.878.822	2.050	5.095.183	5.237.687	(142.504)
20	Αγλαντζιάς	5.996.363	5.716.867	279.496	7.282.629	6.784.420	498.209
21	Έγκωμης	6.071.600	6.643.563	(571.963)	6.364.700	7.029.200	(664.500)
22	Λατσιών	4.937.810	4.936.837	973	6.110.710	6.109.947	763
23	Ιδαλίου	4.487.313	4.265.250	222.063	5.017.800	4.719.092	298.708
24	Λακατάμιας	9.736.000	10.253.375	(517.375)	11.166.500	10.925.550	240.950
25	Γερίου	2.664.190	2.659.729	4.461	2.573.060	1.900.088	672.972
26	Τσερίου	2.713.750	2.680.199	33.551	3.881.319	5.284.903	(1.403.584)
27	Ύψωνα	3.885.850	4.651.050	(765.200)	2.839.850	2.839.850	0
28	Σωτήρας	3.509.100	2.649.731	859.369	2.769.450	2.370.631	398.819
29	Λιβαδιών	2.955.650	3.592.100	(636.450)	4.073.640	4.211.600	(137.960)
30	Δρομολαξιάς- Μενεού	2.412.500	2.398.650	13.850	2.512.000	2.494.750	17.250

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, στους περισσότερους Δήμους, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για τα έτη 2012 και 2013 δεν ετοιμάστηκε πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβάδιζε με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό των αδαπάνητων ποσών προς τις προϋπολογισθείσες δαπάνες να είναι πολύ ψηλό.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2012 ΚΑΙ 2013									
Α/Α	Δήμος	Προϋπολογισμός		Πραγματικές δαπάνες		Αδαπάνητα ποσά/ (υπερβάσεις)		Ποσοστό αδαπάνητων ποσών/ (υπερβάσεων)	
		2013 €	2012 €	2013 €	2012 €	2013 €	2012 €	2013 %	2012 %
1	Λευκωσίας	27.371.519	28.746.745	32.193.000	12.994.950	(4.821.481)	15.751.795	(18)	55
2	Λεμεσού	25.272.834	25.161.185	9.356.334	11.880.941	15.916.500	13.280.244	63	53
3	Λάρνακας	18.755.737	23.318.000	8.990.508	3.276.594	9.765.229	20.041.406	52	86
4	Πάφου	15.137.326	18.861.144	1.903.675	4.364.845	13.233.651	14.496.299	87	77
5	Στροβόλου	3.467.880	5.109.534	708.014	2.714.246	2.759.866	2.395.288	80	47
6	Αγίου Δομετίου	5.111.000	7.997.000	801.790	1.074.563	4.309.210	6.922.437	84	87
7	Αθηνένου	2.106.100	2.114.531	422.954	836.017	1.683.146	1.278.514	80	60
8	Αραδίππου	3.730.000	5.180.000	1.220.274	2.117.118	2.509.726	3.062.882	67	59
9	Πόλης Χρυσοχούς	6.410.000	5.910.000	0	0	6.410.000	5.910.000	100	100
10	Παραλινίου	37.095.000	33.267.000	173.009	874.133	36.921.991	32.392.867	100	97
11	Αγίας Νάπας	500.000	721.000	447.468	380.549	52.532	340.451	11	47
12	Δερύνειας	9.220.000	9.775.000	189.853	284.906	9.030.147	9.490.094	98	97
13	Λευκάρων	100.000	548.250	28.402	14.002	71.598	534.248	72	97
14	Γεροσκήπου	1.393.000	1.383.500	400.007	1.298.438	992.993	85.062	71	6
15	Πέγειας	900.000	2.870.000	0	327.528	900.000	2.542.472	100	89
16	Μέσα Γειτονιάς	5.858.350	8.400.000	403.729	310.843	5.454.621	8.089.157	93	96
17	Γερμασόγειας	1.919.620	9.742.000	317.497	373.180	1.602.123	9.368.820	83	96
18	Κάτω Πολεμιδιών	2.439.735	2.439.785	0	0	2.439.735	2.439.785	100	100
19	Αγίου Αθανασίου	8.828.000	13.236.000	720.763	1.850.605	8.107.237	11.385.395	92	86
20	Αγλαντζιάς	1.070.825	1.682.720	97.768	712.943	973.057	969.777	91	58
21	Έγκωμης	2.384.000	5.825.800	0	464.296	2.384.000	5.361.504	100	92
22	Λατσιών	379.300	1.140.000	256.059	658.361	123.241	481.639	32	42
23	Ιδαλίου	1.112.000	1.985.000	547.392	620.437	564.608	1.364.563	51	69
24	Λακατάμιας	120.000	3.333.000	624.990	1.508.837	(504.990)	1.824.163	(421)	55
25	Γερίου	2.170.000	1.330.000	1.000	0	2.169.000	1.330.000	100	100
26	Τσερίου	0	0	0	0	0	0		
27	Ύψωνα	375.000	1.508.000	0	745.063	375.000	762.937	100	51
28	Σωτήρας	1.038.869	1.029.400	738.264	258.347	300.605	771.053	29	75
29	Λιβαδιών	0	0	0	0	0	0		
30	Δρομολαξιάς- Μενεού	0	0	0	0	0	0		

Σημείωση: Τα πιο πάνω ποσά προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

Αδυναμίες στη λειτουργία των υπηρεσιών των Δήμων. Σε αρκετούς Δήμους εξακολουθεί να παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ορθή και αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών τους, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης και στα προβλήματα που παρουσιάζουν ορισμένα από τα λογισμικά που εφαρμόστηκαν, καθώς και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου.

Εσωτερικός έλεγχος. Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών σε κάθε Δήμο και ο σύγχρονος έλεγχος απαιτεί όπως ο εσωτερικός ελεγκτής ετοιμάζει πρόγραμμα εργασίας, διεξάγει μελέτες και έρευνες για να διαπιστώνει την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθοδηγεί και συμβουλεύει το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων που προκύπτουν, προωθεί, όπου χρειάζεται, την εφαρμογή νέων συστημάτων και διαδικασιών για βελτίωση της λειτουργικότητας και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας του Δήμου και ετοιμάζει περιεκτικές εκθέσεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξάγει, για υποβολή στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επανειλημμένα όπως τα Δημοτικά Συμβούλια λάβουν μέτρα για οργάνωση και ενδυνάμωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, εξακολουθεί να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στους περισσότερους Δήμους, που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητές τους, όπως:

- (α) Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης καθυστερήσεων φορολογιών.
- (β) Μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (γ) Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο.
- (δ) Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων και υποβολή στην Υπηρεσία μας των σχετικών πιστοποιητικών φυσικής καταμέτρησης στο τέλος κάθε χρόνου.
- (ε) Μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- (στ) Έλλειψη επαρκών μέτρων ασφαλείας για προστασία του μηχανογραφικού εξοπλισμού, λογισμικού και δεδομένων.

Δαπάνες προσωπικού. Σε αρκετούς Δήμους, το ποσοστό δαπανών μισθοδοσίας του μόνιμου και εργατικού προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών στα διάφορα Ταμεία, προς τα έξοδα, είναι πολύ ψηλό.

Στο Παράρτημα V παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι Δήμοι, για τους οποίους είτε έχει διεξαχθεί ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεών τους ή που ο έλεγχός τους, κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ήταν υπό εξέλιξη, είτε από στοιχεία που δόθηκαν από τους Δήμους.

Σημειώνεται ότι σε αριθμό Δήμων παρέχεται στο προσωπικό, με βάση τις συλλογικές συμβάσεις, 14^{ος} μισθός, κυμαινόμενος σε ποσοστά 40 έως 70% του μηνιαίου μισθού. Το κόστος για τους Δήμους κυμαίνεται, ανάλογα με τον αριθμό των υπαλλήλων (μόνιμο προσωπικό και εργάτες), όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα, που βασίζεται σε στοιχεία που μας δόθηκαν από τους ίδιους τους Δήμους. Θεωρούμε ότι τούτο θα πρέπει να επανεξεταστεί άμεσα, σύμφωνα με τις καθορισμένες διαδικασίες.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΓΙΑ 14 ^Ο ΜΙΣΘΟ					
Α/Α	Δήμος	2013		2012	
		Υπάλληλοι	Εργάτες	Υπάλληλοι	Εργάτες
			€	€	€
1.	Γερίου	10.986	17.327	10.986	17.327
2.	Λεμεσού	580.208	40.933	682.677	40.179
3.	Αγίου Αθανασίου	28.600	23.600	69.319	42.700
4.	Γερμασόγειας	50.797	62.078	49.919	66.374
5.	Κάτω Πολεμίδια	65.362	29.621	65.362	29.621
6.	Μέσα Γειτονιάς	61.802	52.158	61.190	49.938
7.	Γεροσκήπου*	31.223	51.297		
8.	Πέγειας	18.846	22.694	18.846	22.694

* Δεν μας δόθηκε το ακριβές ποσό που καταβλήθηκε για το 2012

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς, για τη λειτουργία και χρηματοδότηση των πιο πάνω Ταμείων κατατίθεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ποσό για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων, το οποίο χρεώνεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων του Δήμου.

Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρατηρήθηκε ότι, παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ο Δήμος Πέγειας δεν προχώρησε στη διενέργεια αναλογιστικής εκτίμησης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο. Όσον αφορά στους νεοϊδρυθέντες Δήμους Γερίου, Ύψωνα και Δρομολαξιάς-Μενεού (πρώην Κοινοτικά Συμβούλια), επίσης εκκρεμεί η διενέργεια αναλογιστικής εκτίμησης.

(β) Λόγω οικονομικών δυσκολιών, οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να μην εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία ή εισφέρουν μικρότερα ποσά απ' ό,τι θα έπρεπε. Μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, σε 26 Δήμους διενεργήθηκαν κατά τα έτη 2008 μέχρι 2013, αναλογιστικές εκτιμήσεις, από τις οποίες διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, οι εν λόγω Δήμοι, με εξαίρεση τους Δήμους Γερμασόγειας, Λατσιών και Ιδαλίου, οι οποίοι παρουσίαζαν πλεονασματικές εισφορές, οφείλουν μεγάλα ποσά στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Συγκεκριμένα, για 23 Δήμους, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις τους προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανέρχονταν σε €152,2 εκ.

Σύμφωνα με στοιχεία από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή που δόθηκαν από τους Δήμους, οι οφειλές τους προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31.12.2013 και 31.12.2012, ανέρχονταν σε €149,8 εκ. και €151 εκ., αντίστοιχα, όπως φαίνεται και στην πιο κάτω κατάσταση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ					
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική εκτίμηση		Οφειλή Δήμου στις 31.12.2013	Οφειλή Δήμου στις 31.12.2012
		Ημερομηνία αναφοράς	Ελλειμματικές υποχρεώσεις		
			€	€	€
9.	Κάτω Πολεμιδιών	31.12.2008	1.802.574	938.651	963.651
10.	Λάρνακας	31.12.2008	30.761.000	30.761.000	30.761.000
11.	Παραλιμνίου	31.12.2008	2.639.000	2.639.000	2.639.000
12.	Δερύνειας	31.12.2009	864.000	452.000	555.000
13.	Λευκάρων	31.12.2009	318.000	348.783	258.417
14.	Αθηνών	31.12.2010	726.000	1.013.045	1.013.045
15.	Αγίου Δομετίου	31.12.2011	2.293.429	1.557.967	1.557.967
16.	Πάφου	31.12.2011	5.611.107	6.569.383	5.368.700
17.	Πόλης Χρυσοχούς	31.12.2011	279.000	130.000	170.000
18.	Αραδίππου	31.12.2012	2.158.722	2.158.722	2.158.722
19.	Γεροσκήπου	31.12.2012	381.524	362.154	381.524
20.	Τσερίου	31.12.2012	41.055	0	41.055
21.	Αγίου Αθανασίου	31.12.2012	331.451	310.225	331.451
22.	Μέσα Γειτονιάς	31.12.2012	2.322.774	2.454.557	2.266.707
23.	Έγκωμης	31.12.2012	2.363.803	2.647.027	2.363.803
24.	Λακατάμιας	31.12.2012	11.173	0	11.173
25.	Στροβόλου	31.12.2012	2.286.026	2.286.026	2.286.026
26.	Σωτήρας	31.12.2012	310.836	0	252.019
27.	Λευκωσίας	31.12.2012	34.754.511	33.067.223	35.861.422
28.	Αγλαντζιάς	31.12.2012	1.332.942	1.332.942	1.332.942
29.	Λεμεσού	31.12.2013	58.269.249	58.269.249	58.269.249
30.	Αγίας Νάπας	31.12.2013	2.185.187	2.350.969	2.093.056
31.	Λιβαδιών	31.12.2013	108.871	108.871	108.871
	Σύνολο		152.152.234	149.757.794	151.044.800

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ			
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική εκτίμηση	
		Ημερομηνία αναφοράς	Πλεονασματικές εισφορές
			€
1	Γερμασόγειας	31.12.2012	774.825
2	Λατσιών	31.12.2012	327.441
3	Ιδαλίου	31.12.2012	377.262
	Σύνολο		1.479.528

(γ) Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους για τα έτη 2013 και 2012, τα ποσά που αφορούν σε συντάξεις, εφάπαξ φιλοδωρήματα και έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που καταβλήθηκαν σε συνταξιούχους, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ										
Δήμος	2013					2012				
	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατρο-φαρμακευτική περίθαλψη	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατρο-φαρμακευτική περίθαλψη
Ελεύθεροι Δήμοι	Αρ.	€	Αρ.	€	€	Αρ.	€	Αρ.	€	€
Λευκωσίας	121	1.806.631	16	1.762.314	69.880	106	1.489.095	12	1.414.731	56.563
Λεμεσού	264	2.720.872	23	1.506.287	13.520	244	2.391.916	24	1.740.921	12.008
Λάρνακας	69	577.368	20	1.070.246	-	64	484.798	14	600.886	-
Πάφου	51	486.847	6	683.769	18.837	45	407.538	-	-	18.224
Στροβόλου	13	160.819	-	-	-	13	150.687	3	300.094	-
Αγίου Δομετίου	5	91.866	1	159.817	1.120	4	57.586	-	-	1.032
Αθηνένου	2	21.858	-	-	-	2	21.856	-	-	-
Αραδίππου	3	37.298	-	-	-	3	37.298	-	-	-
Πόλης Χρυσοχούς	2	14.562	-	-	-	2	14.562	-	-	-
Παραλιμνίου	2	32.145	-	-	616	2	44.151	-	-	1.887
Αγίας Νάπας	5	42.386	-	-	-	5	46.268	1	66.341	-
Δερύνειας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λευκάρων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Γεροσκήπου	1	18.624	-	-	-	1	18.624	-	-	-
Πέγειας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μέσα Γειτονιάς	5	65.945	-	-	1.060	5	65.945	-	-	2.082
Γερμασόγειας	3	27.682	2	269.121	-	1	8.721	-	-	-
Κάτω Πολεμιδιών	9	65.059	2	96.244	-	7	58.331	1	37.353	-
Αγίου Αθανασίου	7	59.231	1	30.333	-	6	58.111	1	238.955	-
Αγλαντζιάς	7	130.091	1	101.781	3.452	6	75.396	3	380.502	5.136
Έγκωμης	10	86.415	3	172.540	7.346	7	76.055	-	-	7.575
Λατσιών	2	19.037	-	-	-	2	18.756	1	35.747	-
Ιδαλίου	2	14.359	1	101.771	3.017	1	13.034	-	-	1.315
Λακατάμιας	2	17.480	-	-	800	1	7.575	1	117.392	400
Γερίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Τσερίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λιβαδιών	1	8.954	1	91.826	-	-	-	-	-	-
Ύψωνα	1	16.612	-	-	-	1	14.997	1	112.503	-
Σωτήρας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δρομολαξιάς-Μενεού	-	-	1	97.933	-	-	-	-	-	-
Ολικό	587	6.522.141	78	6.143.982	119.648	528	5.561.300	62	5.045.425	106.222

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ										
Δήμος	2013					2012				
	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατρο-φαρμακευτική περίθαλψη	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατρο-φαρμακευτική περίθαλψη
Κατεχόμενοι Δήμοι	Αρ.	€	Αρ.	€	€	Αρ.	€	Αρ.	€	€
Αμμοχώστου	75	858.742	-	-	-	76	873.183	1	98.346	-
Λευκονοίκου	1	9.600	-	-	-	1	9.600	-	-	-
Ακανθούς	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λύσης	3	49.492	-	-	-	3	49.492	-	-	-
Καραβά	1	13.032	-	-	-	1	13.032	-	-	-
Λαπήθου	4	57.655	-	-	-	4	57.655	-	-	-
Κυθρέας	2	39.911	-	-	-	1	17.239	1	98.351	-
Μόρφου	16	221.282	2	216.187	-	14	173.398	1	132.804	-
Κερύνειας	5	27.986	-	-	-	6	34.982	-	-	-
Ολικό	107	1.277.700	2	216.187	0	106	1.228.581	3	329.501	0
Σύνολο	694	7.799.841	80	6.360.169	119.648	634	6.789.881	65	5.374.926	106.222

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Όλοι οι Δήμοι έχουν εφαρμόσει μηχανογραφημένα συστήματα, τα οποία σε αρκετούς Δήμους υποστηρίζουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών τους, ενώ σε μερικούς υποστηρίζουν μόνο μέρος αυτών. Σε ορισμένους Δήμους, η μηχανογράφηση υπηρεσιών παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων προηγούμενων ετών, που ανέρχονται σε σημαντικά ποσά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται. Εξάλλου, όπως αναφέρει σε σχετικές εγκυκλίους του ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, η μη είσπραξη οφειλών από επιχειρήσεις για αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα και η συνεχιζόμενη ανοχή μιας κρατικής αρχής, συμπεριλαμβανομένων των Δήμων και Κοινοτήτων, στη μη καταβολή οφειλών μιας επιχείρησης προς αυτή, ενδέχεται να ισοδυναμεί με τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης.

Διαγραφές καθυστερήσεων. Σε αρκετούς Δήμους δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και διαγράφονται οφειλόμενα ποσά πέραν των €256 (£150), χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Δήμων Νόμου, κάθε Δημοτικό Συμβούλιο επιβάλλει ετήσιο φόρο πάνω στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Στον σχετικό Νόμο δεν υπάρχει διάταξη, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας, όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Ως αποτέλεσμα, οι Δήμοι έχουν απώλεια εσόδων, καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, αλλά μέχρι σήμερα εκκρεμεί.

Στα πλαίσια του Μνημονίου Συναντίληψης, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ολοκλήρωσε τη νέα γενική εκτίμηση των ακινήτων σε τιμές 1.1.2013, γεγονός που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα των Δήμων από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Νοείται ότι, μετά τη νέα γενική εκτίμηση, θα πρέπει να γίνουν και οι σχετικές τροποποιήσεις στον περί Δήμων Νόμο, όσον αφορά, κυρίως, στο ποσοστό του δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημοσίων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 1.050 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 785 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, καθότι δεν πληρούσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς. Σημειώνεται ότι για 23 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Συγκεκριμένα, για παραχώρηση άδειας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ Νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών, αναφορικά με τη δεξαμενή και όλες τις άλλες κατασκευές και εγκαταστάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία της, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας, καθώς και πιστοποιητικό καταλληλότητας που εκδίδεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αναφορικά με τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ					
A/A	Δήμος	Συνολικός αριθμός δεξαμενών	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Δεξαμενές χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	12	3	0	9
2	Λεμεσού	22	11	0	11
3	Λάρνακας	24	1	0	23
4	Πάφου	200	70	0	130
5	Στροβόλου	5	2	0	3
6	Αραδίππου	1	1	0	0
7	Πόλης Χρυσοχούς	31	5	2	24
8	Παραλιμνίου	286	2	18	266
9	Αγίας Νάπας	192	59	0	133
10	Δερύνειας	1	0	0	1
11	Λεύκαρα	2	0	0	2
12	Γεροσκήπτου	52	40	0	12
13	Πέγειας	86	18	0	68
14	Μέσα Γειτονιάς	9	2	0	7
15	Γερμασόγειας	90	22	0	68
16	Κάτω Πολεμιδιών	2	0	0	2
17	Αγίου Αθανασίου	17	1	0	16
18	Ύψωνας	1	1	0	0
19	Αγλαντζιάς	3	0	0	3
20	Έγκωμης	5	0	0	5
21	Λατσιών	4	2	1	1
22	Ιδαλίου	3	0	2	1
23	Λακατάμιας	1	1	0	0
24	Γερίου	1	1	0	0
	Σύνολο	1.050	242	23	785

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, που άπτεται της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση των ιδιοκτητών των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών με τις διατάξεις των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας, υποδεικνύοντας ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς άδεια, εντοπισθούν και καταγγελοθούν στην Αστυνομία.

Συναφώς αναφέρεται ότι σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ο Γενικός Εισαγγελέας του ζήτησε να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγελοθούν.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους, στα όρια 29 Δήμων λειτουργούσαν στις 31.12.2013 συνολικά 202 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 63 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία. Σημειώνεται ότι για άλλα 19 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας.

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ					
A/A	Δήμος	Αριθμός πρατηρίων	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Πρατήρια χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	35	23	0	12
2	Λεμεσού	33	17	8	8
3	Λάρνακας	24	22	0	2
4	Πάφου	8	7	0	1
5	Στροβόλου	26	18	0	8
6	Αγίου Δομετίου	4	0	0	4
7	Αθηνένου	2	2	0	0
8	Αραδίπτου	9	7	2	0
9	Πόλης Χρυσοχούς	4	0	3	1
10	Παραλιμνίου	8	1	4	3
11	Αγίας Νάπας	2	0	0	2
12	Δερύνειας	2	0	0	2
13	Λευκάρων	1	0	1	0
14	Γεροσκήπου	4	3	0	1
15	Πέγειας	3	2	0	1
16	Μέσα Γειτονιάς	3	1	0	2
17	Γερμασόγειας	1	1	0	0
18	Κάτω Πολεμιδιών	4	2	0	2
19	Αγίου Αθανασίου	5	0	0	5
20	Αγλαντζιάς	6	0	0	6
21	Έγκωμης	3	3	0	0
22	Λατσιών	5	5	0	0
23	Ιδαλίου	1	0	0	1
24	Λακατάμιας	2	0	0	2
25	Σωτήρας	1	1	0	0
26	Τσερίου	2	2	0	0
27	Γερίου	1	1	0	0
28	Ύψωνα	2	1	1	0
29	Δρομολαξιάς-Μενεού	1	1	0	0
	Σύνολο	202	120	19	63

Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των πρατηρίων πετρελαιοειδών δεν λαμβάνονται πάντοτε μέτρα, ενώ σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι περιπτώσεις αυτές καταγγελοθούν στην Αστυνομία.

Σε νέα επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ο Γενικός Εισαγγελέας τού ζήτησε να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγελθούν.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττουν.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων ετοίμασε στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, οι Δήμοι εφαρμόζουν τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Χορήγηση σύνταξης στους Δημάρχους. Στο άρθρο 52(2) του περί Δήμων Νόμου προνοείται η καταβολή σύνταξης σε Δημάρχους, η χορήγηση της οποίας, συμπεριλαμβανομένου και του θέματος μεταβίβασης της σύνταξης σε χήρες ή/και τέκνα, καθορίζεται με Κανονισμούς που εκδίδονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, οι οποίοι μπορούν να περιέχουν και διατάξεις περί αναδρομικής εφαρμογής τους και τίθενται σε ισχύ μετά από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη έγκριση, είτε από το Υπουργικό Συμβούλιο, είτε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με βάση το πιο πάνω άρθρο, οι Δήμοι εξέδωσαν και δημοσίευσαν, κατά καιρούς, Κανονισμούς για τις συντάξεις των Δημάρχων (οι βασικοί Κανονισμοί εκδόθηκαν το 1997).

Κατά το 2011, με πρωτοβουλία της Ένωσης Δήμων Κύπρου, συντάχθηκαν νέοι Κανονισμοί, οι οποίοι υιοθετήθηκαν ομόφωνα από την Εκτελεστική Επιτροπή της Ένωσης Δήμων και κατόπιν συμφωνίας δημοσιεύθηκαν στις 20.5.2011, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2011, πρώτα από τον Δήμο Λάρνακας (Οι περί Χορήγησης Σύνταξης στους Δημάρχους Δημοτικοί Κανονισμοί του Δήμου Λάρνακας (ΚΔΠ 180/2011)), με σκοπό την υιοθέτησή τους από όλους τους Δήμους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι διατάξεις των Κανονισμών αυτών εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις Δημάρχων που αποχώρησαν από το αξίωμά τους πριν από την 1.1.2011, δηλαδή όλων των προηγούμενων Δημάρχων.

Στους εν λόγω Κανονισμούς, οι οποίοι υιοθετήθηκαν, μέχρι σήμερα, από σχεδόν όλους τους Δήμους, υπάρχουν σημαντικές τροποποιήσεις, σε σύγκριση με τους προηγούμενους Κανονισμούς, όπως, για παράδειγμα, η αύξηση της ελάχιστης σύνταξης Δημάρχου από £350 (€598) σε €1.200 για υπηρεσία μέχρι μια θητεία και σε €1.500 για υπηρεσία πέραν της μιας θητείας, η αναπροσαρμογή κάθε χρόνο της ελάχιστης σύνταξης, η αύξηση στους συντελεστές υπολογισμού της σύνταξης χρείας και ο καθορισμός ελάχιστης μηνιαίας σύνταξης χρείας €900 ή €1.000 μηνιαία.

Με την εφαρμογή των περί Χορήγησης Σύνταξης στους Δημάρχους Δημοτικών Κανονισμών του 2011 και κυρίως των τροποποιήσεων που αναφέρονται πιο πάνω, αλλά και με την αναδρομικότητα για να καλυφθούν όσοι διετέλεσαν Δήμαρχοι, απαιτούνται σημαντικότερα ποσά για κάλυψη των αυξήσεων που προέκυψαν ή που θα προκύψουν. Επισημαίνεται ότι σε μερικές περιπτώσεις το ποσό της σύνταξης υπερβαίνει ακόμη και το ποσό της ίδιας της αντιμισθίας που λάμβανε ο Δήμαρχος όταν κατείχε το αξίωμα.

Έχοντας υπόψη τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που βιώνει η χώρα μας, τα μέτρα που λαμβάνονται για μείωση των δημοσίων δαπανών, αλλά κυρίως τη δεινή οικονομική θέση στην οποία βρίσκονται οι Δήμοι, με μερικούς εξ' αυτών να κινδυνεύουν με κατάρρευση, τα πιο πάνω δεδομένα/πληροφορίες τέθηκαν υπόψη των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Οικονομικών και Προϋπολογισμού, Εσωτερικών και Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, για προβληματισμό και ενδεχόμενη λήψη διορθωτικών μέτρων, εάν κριθεί σκόπιμο.

Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους για το έτος 2013, τα ποσά που αφορούν στην αντιμισθία και έξοδα παραστάσεων των Δημάρχων και αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Αντιδημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων, καθώς και τα ποσά που αφορούν στις συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα των πρώην Δημάρχων, φαίνονται στους πιο κάτω πίνακες. Σύμφωνα με τους Γενικούς Όρους Έγκρισης Προϋπολογισμών των Δήμων, η αποζημίωση και τα έξοδα παραστάσεων του Αντιδημάρχου και των Δημοτικών Συμβούλων δεν μπορεί να υπερβεί το 15% των αντίστοιχων ποσών που λαμβάνει ο Δήμαρχος. Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται ότι τα ποσά που καταβλήθηκαν σε 11 Αντιδημάρχους ξεπερνούν το 15% των αποδοχών των Δημάρχων.

ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ									
	Αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων					Πρώην Δήμαρχοι			
	Ελεύθεροι Δήμοι	Δήμαρχου	Αντι-δήμαρχου	Δημοτικών Συμβούλων		Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα	
		€	€	Αρ.	€	Αρ.	€	Αρ.	€
1	Λευκωσίας	65.907	14.449	25	246.490	2	25.128		
2	Λεμεσού	70.635	16.403	25	205.032	3	53.549		
3	Λάρνακας	62.656	12.302	25	179.400	2	23.100		
4	Πάφου	70.635	9.226	17	184.423	1	12.661		
5	Στροβόλου	70.412	10.298	25	232.218	1	24.496		
6	Αγίου Δομετίου	56.330		14	107.305	2	38.660		
7	Αθηνένου	42.157		8	50.061				
8	Αραδίππου	53.493		12	91.254	2	31.012		
9	Πόλης Χρυσοχούς	56.330	6.182	7	36.133	1	14.201		
10	Παραλινίου	56.309		10	71.761	1	9.066		
11	Αγίας Νάπας	33.678		8	45.556	2	26.765	1	47.215
12	Δερύνειας	56.330		8	67.596	2	31.500		
13	Λευκάρων	40.199		8	32.159	3	17.983	2	19.866
14	Γεροσκήπου	62.067		8	57.888	1	13.051		

ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ									
Αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων						Πρώην Δήμαρχοι			
	Ελεύθεροι Δήμοι	Δήμαρχου	Αντι- δήμαρχ ου	Δημοτικών Συμβούλων		Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα	
15	Πέγχειας	62.544		8	39.112	1	12.000		
16	Μέσα Γειτονιάς	56.509	14.325	11	91.157	1	19.500		
17	Γερμασόγειας	53.598		10	80.400				
18	Κάτω Πολεμιδίων	52.975		14	93.879	1	15.203		
19	Αγίου Αθανασίου	53.330		10	83.214	1	10.408		
20	Αγλαντζιάς	56.284		16	128.640	1	18.090		
21	Έγκωμης	56.300	15.648	11	92.945	3	29.400		
22	Λατσιών	53.841		12	89.646	2	29.775		
23	Ιδαλίου	42.300		10	63.450	2	28.800		
24	Λακατάμιας	56.508	10.376	21	178.235	2	17.360		
25	Γερίου	42.000	11.600	7	44.100				
26	Τσερίου	56.330		8	67.596				
27	Ύψωνα	53.000	10.902	7	55.576				
28	Σωτήρας	56.330		8	67.596				
29	Λιβαδιών	42.000		8	50.400				
30	Δρομολαξιάς- Μενεού	42.240		8	24.000				
	Ολικό	1.633.227	131.711	369	2.857.222	37	501.708	3	67.081
	Κατεχόμενοι Δήμοι								
31	Αμμοχώστου	42.156		26	164.405	2	18.992		
32	Λευκονοίκου	28.165		8	25.347	1	15.600		
33	Ακανθούς	24.846		8	33.567	2	34.336		
34	Λύσης	29.104		8	33.725	1	14.625		
35	Καραβά	28.164		8	33.798	1	19.500		
36	Λαπήθου	28.164		8	33.725	1	19.500		
37	Κυθρέας	28.104		8	33.725	2	34.125		
38	Μόρφου	35.130		10	52.697	1	19.500		
39	Κεράνειας	34.314		8	42.156	3	93.678	1	50.400
	Ολικό	278.147	0	92	453.145	14	269.856	1	50.400
	Σύνολο	1.911.374	131.711	461	3.310.367	51	771.564	4	117.481

Γενικά σύνολα αντιμισθίας, αποζημίωσης, εξόδων παραστάσεων, συντάξεων και εφάπαξ φιλοδωρημάτων						
	Ελεύθεροι Δήμοι		Κατεχόμενοι Δήμοι		Σύνολο	
	Αριθμός	€	Αριθμός	€	Αριθμός	€
Δήμαρχοι	30	1.633.227	9	278.147	39	1.911.374
Αντιδήμαρχοι	11	131.711	-	0	11	131.711
Δημοτικοί Σύμβουλοι	369	2.857.222	92	453.145	461	3.310.367
Συνταξιούχοι Δήμαρχοι	37	501.708	14	269.856	51	771.564
Ολικό		5.123.868		1.001.148		6.125.016
Εφάπαξ φιλοδωρήματα σε πρώην Δημάρχους	3	67.081	1	50.400	4	117.481

3.2 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν μόνο σε δειγματοληπτικό έλεγχο συμβάσεων.

(α) Ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου συμπεριλαμβανομένου του υπογείου χώρου στάθμευσης στη Λεωφόρο Ομήρου - Αρ. Διαγ. 39/2010. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 6.2.2012, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 6.2.2013 για τη γέφυρα και την 6.2.2014 για ολόκληρο το έργο έναντι συνολικού ποσού συμβολαίου €22.969.825. Το έργο εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» της Προγραμματικής Περιόδου 2007–2013 που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (χρηματοδότηση του 85% του κόστους, υπό την προϋπόθεση να έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες μέχρι τις 31.12.2015).

Λόγω σοβαρών καθυστερήσεων και διαφορών μεταξύ των δύο μερών, οι οποίες – παρά τις εξαντλητικές προσπάθειες που καταβλήθηκαν – δεν κατέστη δυνατό να επιλυθούν, και εξαιτίας της απαίτησης του Αναδόχου για απομάκρυνση του Αρχιτέκτονα προκειμένου να συνεχίσει τις εργασίες, αποφασίστηκε να καταβληθεί προσπάθεια για τερματισμό της σύμβασης με φιλικό διακανονισμό, κάτι που τελικά έγινε τον Φεβρουάριο 2014. Ο διακανονισμός προβλέπει τερματισμό της σύμβασης με την καταβολή στον Ανάδοχο του ποσού των €530.000, για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των θεμάτων/απαιτήσεων που ηγέρθησαν εκατέρωθεν. Σημειώνεται ότι το ποσό που διεκδικούσε αρχικά ο Ανάδοχος για συνέχιση των εργασιών ανήρχετο σε €3,5 εκ., ενώ για λύση του συμβολαίου – με φιλικό διακανονισμό – διεκδικούσε αρχικά €1.562.827. Σημειώνεται επίσης ότι στο ποσό των €530.000, περιλαμβάνεται ποσό περίπου €120.000 για εκτελεσθείσα εργασία.

Μετά τον τερματισμό της σύμβασης, ο Δήμος αποφάσισε να διαχωρίσει το έργο σε δύο φάσεις με την προκήρυξη δύο ξεχωριστών διαγωνισμών, έτσι ώστε να επισπευσθεί η εκτέλεση του έργου. Τον Μάρτιο 2014, ο Δήμος προκήρυξε τον διαγωνισμό για την κατασκευή του υπόγειου χώρου στάθμευσης στη λεωφόρο Ομήρου και τον Απρίλιο 2014, τον διαγωνισμό για την ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου.

Τον Μάιο 2014, υποβλήθηκαν οι προσφορές για τον υπόγειο χώρο στάθμευσης. Η χαμηλότερη προσφορά που υποβλήθηκε ήταν κατά 29% ψηλότερη από την εκτίμηση του Δήμου. Ως εκ τούτου, το Δημοτικό Συμβούλιο, θεωρώντας τις υποβληθείσες προσφορές υπερβολικά ψηλές, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξη του.

Τον Ιούνιο 2014, υποβλήθηκαν οι προσφορές για την ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου. Η χαμηλότερη προσφορά που υποβλήθηκε ήταν κατά 55% ψηλότερη από την εκτίμηση του Δήμου. Τον Ιούλιο 2014, ο Δήμος αποφάσισε την ακύρωση και αυτού του διαγωνισμού για

τους ίδιους λόγους που επικαλέστηκε στην περίπτωση του διαγωνισμού για τον υπόγειο χώρο στάθμευσης.

Τον Αύγουστο 2014, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), στην οποία προσέφυγε ο χαμηλότερος προσφοροδότης του διαγωνισμού για την κατασκευή του υπόγειου χώρου στάθμευσης, αφού εξέτασε το θέμα, αποφάσισε την ακύρωση της απόφασης του Δήμου (για ακύρωση του διαγωνισμού). Παρά τα στενά χρονικά περιθώρια για την υλοποίηση του έργου, ο Δήμος, μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου 2014 (δηλ. 3 περίπου μήνες μετά την απόφαση της ΑΑΠ), δεν έχει αποφασίσει για την τύχη του έργου.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι για το έργο της Ανάπλασης της Πλατείας Ελευθερίας, αφού έγινε ανασχεδιασμός με στόχο τη μείωση της δαπάνης, επαναπροκηρύχθηκε στις 19.9.2014 νέος διαγωνισμός. Στις 5.11.2014 υποβλήθηκαν 5 προσφορές οι οποίες αξιολογούνται.

(β) Ανέγερση νέου Δημαρχείου Λευκωσίας – Φάση Β' – Κτίρια B1.1, B1.2, B1.3 – Αρ. Διαγωνισμού 173/2010. Τον Οκτώβριο 2011, άρχισε η έναρξη των εργασιών ανέγερσης μέρους της Φάσης Β' – Κτίρια B1.1, B1.2 και B1.3 – του νέου Δημαρχείου, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 9.4.2013, έναντι του ποσού των €6.664.224.

Από επιτόπιο έλεγχο του έργου τον Μάρτιο 2013, διαπιστώθηκε ότι είχε σημειωθεί μεγάλη καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών (περίπου 1 χρόνος), η οποία οφειλόταν κυρίως στην ανεύρεση αρχαιοτήτων στον χώρο ανέγερσης του έργου. Μέχρι την ημέρα του ελέγχου, ο Δήμος είχε εγκρίνει παράταση χρόνου 351 ημερολογιακών ημερών, και ως εκ τούτου η νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου μετατέθηκε για τις 26.3.2014.

Τον Απρίλιο 2013, εισηγηθήκαμε στον Δήμο όπως γίνει επαναξιολόγηση του χρόνου της παραχωρηθείσας παράτασης – με βάση τους ειδικούς όρους της σύμβασης που προέβλεπαν την αναστολή των εργασιών σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών -, ώστε να μειωθούν οι ενδεχόμενες οικονομικές απαιτήσεις του Αναδόχου εξαιτίας της καθυστέρησης (εφόσον οι οικονομικές αποζημιώσεις θα ήταν λιγότερες σε περίπτωση αναστολής των εργασιών, αντί παραχώρησης παράτασης). Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι ο Δήμος, έχοντας υπόψη την ύπαρξη αρχαιοτήτων στον συγκεκριμένο χώρο ανέγερσης του έργου, θα έπρεπε, προτού προχωρήσει στην υλοποίηση του, να εξετάσει υπαλλακτικές λύσεις χωροθέτησης του έργου, σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ώστε να αποφευχθούν προβλήματα καθυστερήσεων, που ενδεχομένως να οδηγούσαν σε καταβολή αποζημιώσεων προς τον Ανάδοχο.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Δήμαρχο όπως ερευνήσει τα θέματα που ηγέρθησαν και ενημερώσει την Υπηρεσία μας, αφενός για τα μέτρα που προτίθετο να λάβει, ώστε να περιοριστούν ή/και να αποφευχθούν οι συνέπειες από τις πιο πάνω καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών και, αφετέρου για το κατά πόσο προέκυπταν ευθύνες όσον αφορά στη διαχείριση του συμβολαίου.

Τον Νοέμβριο 2013, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι είχε κριθεί ασύμφορο να ανασταλούν οι εργασίες, λόγω του ότι θεωρήθηκε απαραίτητη η εμπλοκή του Αναδόχου κατά τη διάρκεια των ανασκαφών από το Τμήμα Αρχαιοτήτων για τον τελικό καθορισμό των θέσεων των θεμελίων.

Τον Αύγουστο 2014, ο Δήμος μας πληροφόρησε ότι η Τεχνική Επιτροπή Παρακολούθησης Αναπτυξιακών Έργων του Δήμου, είχε εγκρίνει τον Μάρτιο 2014, την παραχώρηση προς τον Ανάδοχο νέας παράτασης χρόνου 381 ημερολογιακών ημερών, με τη νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου να μετατίθεται στις 11.4.2015 (δηλαδή, η συνολική καθυστέρηση από την αρχική ημερομηνία που καθορίστηκε στη σύμβαση, ανέρχεται στα 2 χρόνια).

Εξαιτίας των πιο πάνω καθυστερήσεων, ο Ανάδοχος με επιστολή του προς τον Αρχιτέκτονα ημερ. 26.3.2014, γνωστοποίησε την πρόθεσή του για υποβολή οικονομικών απαιτήσεων.

3.3 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2012 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2013, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει το πρώτο τρίμηνο του 2015. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2012. Για ορισμένα από τα θέματα που δεν σχολιάστηκαν από τον Δήμο, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι επιφυλάσσεται να επανέλθει σε μεταγενέστερο στάδιο.

Μέτρα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό, αποδοτικό και οικονομικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των χρεωστών φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, που στις 31.12.2012 ανέρχονταν σε €18.380.950.

Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για περαιτέρω μείωση των εξόδων για πολιτιστικές υπηρεσίες και εκδηλώσεις, που το 2012 ανήλθαν σε €1.327.108 (€1.603.034 το 2011). Μείωση θα μπορούσε επίσης να γίνει και στις δαπάνες για υπερωρίες (€725.703), στα παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού (€1.846.244) και στα δικηγορικά έξοδα (€262.957).

Σημειώνεται ότι ο Δήμος αδυνατεί να καταβάλει οποιαδήποτε ετήσια εισφορά για κάλυψη των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίες στις 31.12.2013, σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση που έγινε το 2014, ανέρχονταν σε €58,2 εκ.

Σύσταση: Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.

Καταγγελία συμφωνίας δανείου μεταξύ του Δήμου και της KA Finanz AG. Στις 31.12.2006, ο Δήμος υπέγραψε δύο συμφωνίες σύναψης δανείων, τα οποία καλύπτονται με κρατική εγγύηση, με την Kommunalkredit International Bank Ltd, η οποία στις 18.9.2010 συγχωνεύθηκε με την τράπεζα KA Finanz AG, συνολικού ύψους £11.657.946 (€19.918.784), από τα οποία ποσό £8.393.721 (€14.341.524) θα αποπληρωνόταν από το κράτος.

Όπως αναφέρεται στις Γενικές Παρατηρήσεις των Δήμων, με επιστολή της, ημερ. 11.11.2013, η τράπεζα KA Finanz AG κατήγγειλε τις πιο πάνω δανειακές συμβάσεις, επικαλούμενη παράβαση συμβατικής υποχρέωση του Δήμου και απαίτησε την πλήρη αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών, όπως φαίνονται πιο κάτω:

Αρχικό ποσό δανείου	Υπόλοιπο 11.11.2013			Τόκοι υπερημερίας για κάθε ημέρα από 11.11.2013 μέχρι την πλήρη εξόφλησή τους
	Κεφάλαιο	Τόκοι δεδουλευμένοι	Ολικό	
€	€	€	€	€
5.577.260	5.340.130	2.847	5.342.977	216,24
14.341.524	13.731.763	7.321	13.739.084	556,05
19.918.784	19.071.893	10.168	19.082.061	

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εξακολουθούν να παρουσιάζονται ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, που αφορούν κυρίως στα πιο κάτω:

(α) Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο αγωγών και μητρώο συντελεστή δόμησης από διατηρητέες οικοδομές.

(β) Μη υιοθέτηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.

(γ) Μη τήρηση λογαριασμών κρατήσεων και προκαταβολών από και σε εργολάβους, αντίστοιχα, οι οποίοι θα πρέπει να συμφιλιώνονται με το μητρώο συμβολαίων.

(δ) Μη διεξαγωγή περιοδικών ελέγχων καταμέτρησης/επαλήθευσης των αποθεμάτων που τηρούνται στην αποθήκη του Δήμου από υπεύθυνο λειτουργό.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος, βασιζόμενος σε προηγούμενες υποδείξεις μας, έλαβε αρκετά μέτρα για βελτίωση των διαδικασιών που ακολουθεί και ότι, για τη σωστή λειτουργία του, έχουν ζητηθεί προσφορές για την αγορά υπηρεσιών εσωτερικού ελεγκτή. Μας πληροφόρησε επίσης ότι βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαδικασίες για την ορθή τήρηση των μητρώων.

Σύσταση: Να ληφθούν όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για ολοκλήρωση των διαδικασιών ορθής τήρησης και ενημέρωσης κατάλληλων μητρώων.

Φορολογικά τιμολόγια. Αριθμός οικονομικών φορέων δεν εκδίδει/προσκομίζει προς τον Δήμο φορολογικά τιμολόγια. Ανεξάρτητα εάν ένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο είναι εγγεγραμμένο ή όχι στο Μητρώο ΦΠΑ, οφείλει να παραδίδει φορολογικό τιμολόγιο, το οποίο να συνάδει με τους περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμους και Κανονισμούς.

Σύσταση: Ο Δήμος να απαιτεί την προσκόμιση φορολογικού τιμολογίου για οποιαδήποτε πληρωμή για αγαθά/έργα/υπηρεσίες, περιλαμβανομένων δικηγορικών εξόδων.

Υπερωρίες.

(α) Το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε για υπερωρίες υπαλλήλων και εργατών για το έτος 2012 ανήλθε σε €725.595, σε σύγκριση με €703.615 το 2011. Στα εν λόγω ποσά περιλαμβάνονται οι υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας, οι οποίες το 2012 και 2011 ανήλθαν σε €308.013 και €349.640, αντίστοιχα.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για μείωση των υπερωριών, στο Τμήμα Καθαριότητας εργοδοτείται αριθμός έκτακτων εργατών, των οποίων το συνολικό κόστος μισθοδοσίας ανήλθε το 2012 σε €279.830, σε σύγκριση με €195.834 το 2011, συμπεριλαμβανομένων ποσών συνολικού ύψους €27.737 για υπερωρίες το 2012 και €24.417 το 2011. Παρόλο που το κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας για το 2012

μειώθηκε, εντούτοις παρέμεινε σε ψηλά επίπεδα και αν στο ποσό αυτό προστεθεί και το κόστος εργοδότησης των έκτακτων εργατών, το συνολικό κόστος για υπερωρίες και τη μισθοδοσία των εκτάκτων στο Τμήμα Καθαριότητας ανήλθε σε €587.843 το 2012, σε σύγκριση με €545.474 το 2011.

Σε απάντηση της επιστολής μας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31.12.2011, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για καλύτερο έλεγχο και περιορισμό των υπερωριών στις απόλυτα αναγκαίες. Ωστόσο, όπως αναφέρεται πιο πάνω, οι δαπάνες για υπερωρίες για το 2012 παρέμειναν σε ψηλά επίπεδα, ιδιαίτερα εάν ληφθεί υπόψη ότι, σύμφωνα με την εν λόγω επιστολή, ο Δήμος, ως γενική αρχή, εφαρμόζει, υποχρεωτικά, φόρμουλα πληρωμής υπερωριών/παραχώρησης ελεύθερου χρόνου σε ποσοστό 70% πληρωμή και 30% ελεύθερος χρόνος.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι διαθέσιμες ανθρωποώρες δεν επαρκούν για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου (όπως στην περίπτωση της αποκομιδής σκυβάλων), η παραχώρηση ελεύθερου χρόνου, ο οποίος μειώνει τις εργάσιμες ώρες, επιδεινώνει αντί να επιλύει το πρόβλημα, παρόλο που, στην επιστολή του ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό υπερωριών αφορά σε αντικαταστάσεις από υφιστάμενο προσωπικό, για τις οποίες καταβάλλεται το ίδιο ημερομίσθιο (1:1).

Σε πρόσφατη επιστολή, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι, για κάλυψη των αναγκών περισυλλογής σκυβάλων, τον Ιούνιο του 2012 το Δημοτικό Συμβούλιο είχε προχωρήσει στην πρόσληψη οκτώ έκτακτων εργατών. Μέχρι τότε, όμως, υπήρχε ανάγκη να γίνεται χρήση υπερωριών για να καλύπτονται οι άδειες ανάπαυσης. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι τους πρώτους έξι μήνες του 2012 είχε μειωθεί το προσωπικό με μετακινήσεις που έγιναν στον Ζωολογικό Κήπο.

(β) Από τον έλεγχο των αιτήσεων που υποβάλλονται για την πληρωμή υπερωριών, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου οι ώρες απασχόλησης ξεπερνούσαν τις 24 ώρες ανά ημέρα (εικοσιτετράωρο), χωρίς να δίνεται οποιαδήποτε εξήγηση, καθώς και περιπτώσεις όπου η αμοιβή για υπερωριακή αποζημίωση ξεπερνούσε τις μηνιαίες απολαβές του υπαλλήλου/εργάτη.

Στην επιστολή του, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι οι εν λόγω ώρες αφορούσαν σε συσσωρευθείσες ώρες από εργασίες που πραγματοποιήθηκαν σε προηγούμενες ημέρες.

(γ) Ο Δήμος δεν εφάρμοσε, από 1.1.2014, τις ρυθμίσεις που αναφέρονται στην Εγκύκλιο Επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 30.10.2013, που αφορούν στην αναθεώρηση του υπολογισμού των ωρών υπερωριακής εργασίας.

Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, ο Δήμος εφαρμόζει την εκάστοτε συλλογική σύμβαση εργασίας, εκτός εάν ψηφιστεί άλλη νομοθεσία που υπερτερεί της συλλογικής σύμβασης και θέση του Δήμου είναι ότι οι εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομικών δεν υπερτερούν της συλλογικής σύμβασης. Μας ανέφερε επίσης ότι η υπερωριακή αποζημίωση, με βάση τη νέα σύμβαση που υπογράφηκε τον Μάιο του 2014, ευθυγραμμίζεται με την κυβερνητική πολιτική.

Σύσταση: Ο Δήμος να υιοθετήσει τέτοιες διαδικασίες και μεθόδους, οι οποίες να βοηθήσουν στην εκτέλεση των εργασιών του Τμήματος Καθαριότητας με πιο αποτελεσματικό, αποδοτικό και οικονομικό τρόπο, ώστε να μειωθούν οι σχετικές υπερωρίες. Η χρέωση των ωρών, να γίνεται στην ημέρα/ημερομηνία που πραγματοποιήθηκαν οι σχετικές εργασίες. Όσον αφορά στη συνομολόγηση συλλογικών συμβάσεων, ο Δήμος να εφαρμόσει την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362, ημερ. 6.10.2000, καθώς και την πιο πάνω Εγκύκλιο Επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών.

Παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού. Στο συνολικό κόστος προσωπικού ύψους €20,1 εκ. το 2012 και €20,2 εκ. το 2011, περιλαμβάνονται παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού (ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, Ταμείο Ευημερίας, ασφάλεια ζωής, υποτροφίες κ.ά.), τα οποία ανέρχονται σε €1,8εκ και €1,7εκ, αντίστοιχα.

Η δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους δημόσιους υπαλλήλους έχει καταργηθεί από το 2013, αφού με βάση τους περί Ιατρικών Κυβερνητικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικούς (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς (ΚΔΠ 143/2013), οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι εκπαιδευτικοί και οι άλλοι κρατικοί αξιωματούχοι συνεισφέρουν 1,5% επί των ακαθάριστων απολαβών τους, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ήδη, ημικρατικοί οργανισμοί έχουν προβεί σε σχετικές αποκοπές από τις απολαβές των υπαλλήλων τους.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι στους Δήμους παραχωρούνταν παρεμφερή ωφελήματα αντί αυξήσεων, με σκοπό τη συγκράτηση του μισθολογίου και των συντάξεων, ότι το ύψος τους καθοριζόταν από συμφωνία μεταξύ Δήμου, Συντεχνιών και Κυβέρνησης, καθώς και ότι για την ιατρική περίθαλψη οι εργαζόμενοι συνεισφέρουν ποσά από €5 μέχρι €35 τον μήνα.

Σύσταση: Ενόψει των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, να γίνει επαναξιολόγηση των πιο πάνω ωφελημάτων και να ληφθούν μέτρα για περιορισμό τους και κατ' ανάλογο τρόπο που έχει τεθεί το θέμα και σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς, τα ποσά που έχουν δοθεί σε παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού δεν πρέπει πλέον να επιβαρύνουν τον Δήμο, αλλά τους υπαλλήλους του. Η θέση ότι αντί μισθολογικών αυξήσεων παραχωρούνταν παρεμφερή ωφελήματα δεν φαίνεται να ευσταθεί αν γίνει σύγκριση των μισθολογικών κλιμάκων του Δήμου με τη δημόσια υπηρεσία.

Αφυπηρέτησεις για λόγους ασθενείας. Κατά την περίοδο 1988-2013, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε την πρόωρη αφυπηρέτηση, για λόγους υγείας, 32 υπαλλήλων, στη βάση πιστοποιητικών ιατρών, σύμφωνα με το άρθρο 206(d) των Δημοτικών Κανονισμών Λεμεσού.

Από διερεύνηση του θέματος, διαπιστώθηκε ότι μόνο για 16 από τις πιο πάνω περιπτώσεις παραχωρήθηκε σύνταξη ανικανότητας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενώ, όσον αφορά στους υπόλοιπους 16 αφυπηρέτησαντες, είτε αυτοί δεν υπέβαλαν αίτηση για παραχώρηση σύνταξης ανικανότητας, είτε η αίτησή τους απορρίφθηκε.

Σύσταση: Για πρόωρη αφυπηρέτηση υπαλλήλου για λόγους υγείας, ο Δήμος να απαιτεί έκθεση κυβερνητικού ιατρικού συμβουλίου, διαδικασία που προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς της Δημόσιας Υπηρεσίας και η οποία εφαρμόζεται και από ορισμένους Δήμους.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση που έγινε το 2014, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2013, η αναλογιστική υποχρέωση του Δήμου έναντι του πιο πάνω Ταμείου, για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν, μέχρι 31.12.2013, σε €58.269.249.

Με σκοπό την πλήρη χρηματοδότηση του πιο πάνω ελλείμματος, ο αναλογιστής προτείνει όπως ο Δήμος εισφέρει ετήσια ποσό ύψους €12,35 εκ. για τα επόμενα 5 χρόνια ή €3,25 εκ. για τα επόμενα 25 χρόνια, ενώ σε περίπτωση που το έλλειμμα αυτό χρηματοδοτηθεί κατά τη διάρκεια της μέσης μελλοντικής υπηρεσίας των μελών, η οποία ανέρχεται σε 11,9 χρόνια, σταθμισμένης με τον μισθό τους, τότε ο Δήμος θα πρέπει να εισφέρει ποσοστό 50,1% επί των ολικών μισθών των παρόντων μελών, πλέον ποσοστό 7,5%

που αφορά στο Κανονικό Ποσοστό Εισφοράς (ΚΠΕ), κατά την ημερομηνία αναφοράς (31.12.2013), για τη μελλοντική υπηρεσία των παρόντων μελών.

Σύσταση: Το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει τον τρόπο χρηματοδότησης των ελλειμματικών εισφορών, σύμφωνα με τις προτάσεις του αναλογιστή.

Τέλος θεάματος. Όπως κατ' επανάληψη έχουμε αναφέρει και χωρίς μέχρι σήμερα να ληφθούν οποιαδήποτε διορθωτικά μέτρα, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 8.11.1999, από το ποσοστό 24% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις, επιστρέφεται, αντικανονικά (εφόσον δεν προνοείται τέτοια εξουσία στον Νόμο), το 11%, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 46% των εισπραχθέντων ποσών. Συγκεκριμένα, κατά το 2012 εισπράχθηκε τέλος θεάματος από κινηματογραφικές παραστάσεις ύψους €138.975 και επιστράφηκαν οι €63.614. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ι)(iv) του περί Δήμων Νόμου, επιστροφή τέλους θεάματος επιτρέπεται μόνο για παραστάσεις/εκδηλώσεις που γίνονται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση του αθλητισμού.

Σύσταση: Η πιο πάνω πρακτική να τερματιστεί αμέσως, αφού με την ενέργειά του αυτή το Δημοτικό Συμβούλιο καταστρατηγεί Κανονισμούς, τους οποίους το ίδιο θέσπισε.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι χρεώστες στις 31.12.2012 ανέρχονταν σε €18.400.398, σε σύγκριση με €16.778.100 στις 31.12.2011, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €1.622.298 ή ποσοστό 9,7%.

(β) Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερήσεις φορολογιών που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €10.675.056 στις 31.12.2012, σε σύγκριση με €9.451.855 στις 31.12.2011, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.223.201 ή ποσοστό 12,9%. Ποσό ύψους €4.922.735 αφορά σε καθυστερήσεις των ετών 2000-2009, το ποσοστό είσπραξης των οποίων, κατά το 2012, κυμάνθηκε μεταξύ 0,5% και 4,3%.

(γ) Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, διαπιστώνονται αδυναμίες στην αποτελεσματική είσπραξη φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων που επιβάλλονται από τον Δήμο, με αποτέλεσμα σημαντικά ποσά να παραμένουν κάθε χρόνο ανείσπρακτα και η είσπραξή τους, με την πάροδο του χρόνου, να καθίσταται δύσκολη ή/και αδύνατη.

Σημειώνεται ότι για την είσπραξη των οφειλομένων, πέραν του διοικητικού κόστους, σημαντικά ποσά καταβάλλονται κάθε χρόνο ως δικηγορικά έξοδα για καταχώριση αγωγών, χωρίς, όπως διαπιστώνεται από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μας, να επιβεβαιώνεται ότι πριν την προώθηση οποιωνδήποτε δικαστικών μέτρων ο Δήμος έχει εξασφαλίσει όλα τα απαραίτητα προσωπικά δεδομένα των οφειλετών, ώστε να διασφαλίζεται η εκτέλεση της αγωγής και να αποφεύγονται αχρείαστες δαπάνες.

Σύσταση: Οι κατάλογοι καθυστερήσεων να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την είσπραξή τους.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων, που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες υποθέσεις αγωγών που αφορούν σε καθυστερήσεις φορολογιών, παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω κυρίως του μη εντοπισμού των οφειλετών. Συγκεκριμένα, εκκρεμούν στην Αστυνομία 3.566 εντάλματα, τα οποία αφορούν σε καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2000-2009.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι ο πρωτοκολλητής του Δικαστηρίου, ο Αστυνομικός Διευθυντής και ο Αρχηγός της Αστυνομίας προς τον οποίο έγινε σχετικό διάβημα, δήλωσαν αδυναμία να προωθήσουν την εκτέλεση των ενταλμάτων, λόγω έλλειψης προσωπικού, αναφέροντας ότι, σε συνεννόηση με την Αστυνομία, θα εξασφαλιστούν οι υπηρεσίες ανέργων για καταχώριση των ενταλμάτων στο σύστημα της Αστυνομίας, για επίσπευση της διαδικασίας είσπραξης.

Σύσταση: Να ενταθούν οι προσπάθειες του Δήμου για εντοπισμό των οφειλετών, ώστε να εκτελεστούν οι αποφάσεις του Δικαστηρίου και σε συνεργασία με την Αστυνομία, να αξιολογηθούν οι λόγοι της καθυστέρησης/αδυναμίας στην εκτέλεση των ενταλμάτων, καθώς επίσης και του μη εντοπισμού των οφειλετών.

Διαγραφές καθυστερήσεων φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, ο Δήμος προχώρησε και κατά το 2012 στη διαγραφή καθυστερήσεων φορολογιών ύψους €1.233.521 (€1.293.150 το 2011), χωρίς την έγκριση του Επάρχου.

Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν του ποσού των €256 (£150), χρειάζεται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον Έπαρχο με την ΚΔΠ 237/94, ημερ. 7.10.1994.

Τα ποσά των καθυστερήσεων φορολογιών (επαγγελματικός φόρος, τέλη σκυβάλων και άδειες επαγγελματικών υποστατικών) στις 31.12.2012 είναι σημαντικά και ανέρχονται σε €10,7 εκ., ενώ ο ρυθμός είσπραξης των παλιών οφειλών είναι χαμηλός. Ενόψει της οικονομικής κρίσης, αναμένεται ότι στο μέλλον τα ανεπίδεκτα είσπραξης ποσά θα αυξηθούν.

Σύσταση: Να εξασφαλιστεί, το συντομότερο, η έγκριση του Επάρχου για τις διαγραφές και να μελετηθεί το ενδεχόμενο στις οικονομικές καταστάσεις να γίνεται, πέραν της διαγραφής καθυστερημένων φορολογιών, πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες.

Δικαστικά μέτρα για οφειλές εξώδικων προστίμων. Κατά τη διάρκεια του 2012, εκδόθηκαν από το Τμήμα Τροχονομίας του Δήμου 30.953 εξώδικα πρόστιμα για παράνομη στάθμευση οχημάτων. Για 2.206 εξώδικα πρόστιμα που δεν εξοφλήθηκαν, μέχρι τα μέσα του 2014 λήφθηκαν δικαστικά μέτρα μόνο για τα 1.743, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 5(1) του περί Εξώδικου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμου, ποινική δίωξη ασκείται μετά την πάροδο τριάντα ημερών από την έκδοση του εξώδικου.

Αναφορικά με την τελική έκβαση των 1.743 πιο πάνω υποθέσεων, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) 802 υποθέσεις ή ποσοστό 46% εκδικάστηκαν και το Δικαστήριο επέβαλε στους εναγόμενους πρόστιμο και δικηγορικά έξοδα συνολικού ύψους €54.809. Ο Δήμος εισέπραξε πρόστιμα και δικηγορικά έξοδα συνολικού ύψους €890, που αφορούσαν σε μόνο 6 επιδικασθείσες υποθέσεις.

(β) 402 υποθέσεις ή ποσοστό 23% αποσύρθηκαν, λόγω του ότι δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν οι εναγόμενοι, οι οποίοι όφειλαν συνολικά ποσό ύψους €38.913. Σημειώνεται ότι για τις υποθέσεις αυτές ο Δήμος πλήρωσε δικηγορικά έξοδα ύψους €5.913.

(γ) Δεν είχε ολοκληρωθεί η εκδίκαση 539 υποθέσεων (ποσοστό 31%).

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου του 2014, εκκρεμούσαν στο Δικαστήριο 275 υποθέσεις.

Σύσταση: Να διερευνηθεί η τελική έκβαση όλων των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υποθέσεις αυτές εκκρεμούν από το 2012, να εντοπιστούν, σε συνεργασία με την Αστυνομία και το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, όλοι οι εναγόμενοι, οι αγωγές των οποίων αποσύρθηκαν και να εισπραχθούν τα σχετικά ποσά για όλες τις εκδικασθείσες υποθέσεις.

Άδειες χρήσης δημοτικών υποστατικών.

(α) Αναψυκτήριο «Θαλασσάκι». Με βάση τους όρους της συμφωνίας, ημερ. 16.3.2005, παραχωρήθηκε άδεια χρήσης του εν λόγω αναψυκτηρίου σε ιδιώτη για περίοδο τριών ετών, έναντι ετήσιου τέλους άδειας χρήσης ύψους £17.000 (£29.046) πλέον ΦΠΑ. Στις 15.6.2006 το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε τη μεταβίβαση της χρήσης του υποστατικού σε συγκεκριμένη εταιρεία και με βάση τους όρους της συμφωνίας, ενέκρινε παράταση της άδειας χρήσης για ακόμη τρία χρόνια, δηλαδή μέχρι 30.4.2011.

Παρόλο που η εν λόγω συμφωνία είχε λήξει, εντούτοις στις 31.12.2011 ο Δήμος υπέγραψε με την πιο πάνω εταιρεία συμφωνία παράτασης της άδειας χρήσης του αναψυκτηρίου μέχρι τις 30.4.2013, χωρίς την προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού, ως είχε υποχρέωση. Σημειώνεται ότι η εν λόγω εταιρεία συνέχιζε να έχει στην κατοχή της το συγκεκριμένο υποστατικό, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

(β) Αναψυκτήριο «Θαλασσοκόριτσο». Στις 13.4.2006 ο Δήμος παραχώρησε άδεια χρήσης του εν λόγω αναψυκτηρίου σε ιδιώτη, για περίοδο τριών ετών, από 1.6.2006-31.5.2009, για συνολικό ποσό ύψους £100.000 (£170.860) πλέον ΦΠΑ. Με βάση σχετικό όρο της συμφωνίας, η πιο πάνω άδεια χρήσης παρατάθηκε για ακόμα τρία χρόνια, δηλαδή μέχρι τις 31.5.2012.

Παρόλο που η εν λόγω συμφωνία είχε λήξει, εντούτοις ο ιδιώτης συνέχισε να εκμεταλλεύεται το αναψυκτήριο, χωρίς να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό, με αποτέλεσμα, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, να δημιουργηθεί μια οφειλή προς τον Δήμο συνολικού ύψους £147.421.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος καταχώρισε αγωγή εναντίον του πιο πάνω (αρ. αγωγής 3409/2012), ενώ στις 26.7.2012 προκήρυξε διαγωνισμό, στον οποίο ο εν λόγω ιδιώτης δεν συμμετείχε.

Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο αποδέχθηκε εξώδικη συμβιβαστική λύση για εξόφληση των οφειλών από τον ιδιώτη και δηλώθηκε στο Δικαστήριο ότι τα δύο μέρη συμφώνησαν όπως εκδοθεί διάταγμα εξώσης, το οποίο όμως να ενεργοποιηθεί την 1.1.2017, δηλαδή μετά από περίοδο πέραν των 2 χρόνων.

Σύσταση: Θεωρούμε ότι οι ενέργειες του Δήμου συνιστούν παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και ότι η συμβιβαστική λύση στην οποία κατέληξε ο Δήμος συνιστά συγκαλυμμένη απευθείας ανάθεση δημόσιας σύμβασης.

(γ) Με επιστολές του, ημερ. 11.3.2013 και 28.3.2012, ο Δήμος είχε καλέσει τους αδειούχους των πιο πάνω υποστατικών όπως παραδώσουν τα υποστατικά κατά την ημερομηνία λήξης της άδειας χρήσης τους.

Σύμφωνα με τα πρακτικά συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 26.4.2013, για συζήτηση του θέματος, εκπρόσωπος της Αστυνομίας και εκπρόσωπος του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού δήλωσαν πρόθεση, από μέρους τους, για λήψη μέτρων εναντίον των πιο πάνω.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 28.11.2013 όπως, σε χρόνο που θα κρίνει ο Δήμαρχος και οι υπηρεσίες του Δήμου, γίνει ανάληψη κατοχής των υποστατικών και κατάσχεση των αντικειμένων με τη

βοήθεια της Αστυνομίας. Συναφώς αναφέρεται ότι στη συμφωνία προβλεπόταν ότι σε περίπτωση που ο αδειούχος παραλείψει να παραδώσει το ακίνητο, τότε θα θεωρείται ότι το κατέχει παράνομα και ότι ο Δήμος έχει το δικαίωμα να απομακρύνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία του αδειούχου και να πάρει αποκλειστική κατοχή και να το διαθέσει όπως επιθυμεί.

Σύσταση: Επειδή τα εν λόγω υποστατικά, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, εξακολουθούσαν να παραμένουν στην κατοχή των πιο πάνω, ο Δήμος να προβεί σε όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για ανάκτηση της κατοχής των εν λόγω υποστατικών.

(δ) Άδεια χρήσης καφετέριας, αναψυκτηρίου και περιπτέρου στο Φυτίδειο Αθλητικό Κέντρο Γ.Σ.Ο.
Στις 5.10.2009 ο Δήμος υπέγραψε συμφωνία χρήσης των πιο πάνω υποστατικών με συγκεκριμένη Κοινοπραξία για περίοδο τριών ετών, δηλαδή μέχρι 4.10.2012, για ετήσιο ποσό ύψους €222.222 πλέον ΦΠΑ.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 15.3.2012 να τερματίσει τη συμφωνία με την Κοινοπραξία, λόγω διαφορών που προέκυψαν κατά την εφαρμογή κάποιων προνοιών της και στις 10.8.2012 υπογράφηκε σχετική συμφωνία, βάσει της οποίας ο Δήμος θα αγόραζε όλον τον επαγγελματικό εξοπλισμό που ήταν τοποθετημένος στα υποστατικά για το ποσό των €87.000 πλέον ΦΠΑ, πληρωτέο σε τρεις ισόποσες δόσεις, σε καθορισμένες ημερομηνίες, ώστε να προβεί αμέσως στη λειτουργία των εν λόγω υποστατικών.

Επειδή μέρος του εξοπλισμού ανήκε από κοινού στην Κοινοπραξία και στη Λαϊκή Τράπεζα, δυνάμει συμφωνίας ενοικιαγοράς, η Κοινοπραξία ανέλαβε όπως, με την καταβολή από τον Δήμο της πρώτης δόσης για την αγορά του εξοπλισμού, προσκομίσει απόδειξη από την τράπεζα για εξόφληση της συμφωνίας ενοικιαγοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, ο Δήμος θα είχε μονομερές και ανέκκλητο δικαίωμα να αρνηθεί να καταβάλει οποιαδήποτε περαιτέρω δόση. Παρόλο που η πρώτη δόση καταβλήθηκε από τον Δήμο στις 9.8.2012, εντούτοις η Κοινοπραξία δεν προσκόμισε απόδειξη εξόφλησης της οφειλής της προς την τράπεζα.

Σύμφωνα με τον Δήμο, λόγω τεχνικών λόγων και παραλείψεων που δεν οφείλονταν στον διαχειριστή (Κοινοπραξία), το δικαίωμα χρήσης μειώθηκε από €222.222 σε €134.920 πλέον ΦΠΑ, χωρίς την έγκριση του Επάρχου. Επισημαίνεται ότι, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, τα πιο πάνω υποστατικά δεν είχαν λειτουργήσει, παρόλο που, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, ο Δήμος αποφάσισε την αγορά του εξοπλισμού ώστε να προβεί αμέσως στη λειτουργία τους, με αποτέλεσμα ο εν λόγω εξοπλισμός να παραμένει αναξιοποίητος.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι τα δύο από τα τρία υποστατικά δεν λειτούργησαν, όμως η καφετέρια λειτούργησε για κάποιους μήνες, καθώς και ότι ο Δήμος δεν έχει καταβάλει οποιοδήποτε άλλο ποσό πέραν της πρώτης δόσης.

Σύσταση: Να ληφθούν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα τόσο για την εξασφάλιση έγκρισης από τον Έπαρχο για τη μείωση (διαγραφή) στο δικαίωμα χρήσης, όσο και για τη λειτουργία των υποστατικών και αξιοποίηση του εξοπλισμού.

Παροχή υπηρεσιών διαμόρφωσης εταιρικής ταυτότητας. Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 17.11.2011 αποδέχθηκε πρόταση εταιρείας, για την παροχή υπηρεσιών διαμόρφωσης εταιρικής ταυτότητας της πόλης της Λεμεσού, έναντι ποσού €20.000, το οποίο ήταν το μερίδιο του Δήμου έναντι συνολικής δαπάνης ύψους €120.000 που θα κατέβαλλαν από κοινού οι Δήμοι της μείζονος Λεμεσού και το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα.

Με την αποδοχή της πιο πάνω πρότασης, ο Δήμος προέβηκε σε απευθείας ανάθεση υπηρεσιών, χωρίς την προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε υπογραφεί σχετική σύμβαση μεταξύ του Δήμου και της πιο πάνω εταιρείας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, ο αρχικός Προϋπολογισμός του έργου ήταν της τάξης των €120.000 και ότι ποσό €50.000 εξασφαλίστηκε από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λεμεσού και ιδιώτες επιχειρηματίες. Δεδομένης της ξεχωριστής σημασίας που εκτιμήθηκε ότι θα είχε το έργο για την τουριστική, εμπορική και γενικότερη προβολή και ανάπτυξη της μείζονος Λεμεσού, έγινε αποδεκτό όπως οι Δήμοι (με εξαίρεση τον Δήμο Λεμεσού) και το πιο πάνω Κοινοτικό Συμβούλιο συνεισφέρουν από €4.000, ενώ ο Δήμος Λεμεσού €20.000. Μας ανέφερε επίσης ότι ο Δήμος δεν θεωρεί ότι η πληρωμή του ποσού αυτού αφορά σε ανάθεση σύμβασης, αλλά σε συνεισφορά.

Σύσταση: Για την ανάθεση έργων ή/και την αγορά υπηρεσιών και αγαθών, ο Δήμος οφείλει να εφαρμόζει τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας περί συμβάσεων, με την προκήρυξη διαγωνισμού και όχι με την απευθείας ανάθεση. Εφόσον ακόμη δεν έχει ακόμη υπογραφεί η σχετική σύμβαση, ο Δήμος θα πρέπει να τερματίσει την παράνομη συμμετοχή του.

Οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας. Ο Δήμος υπέγραψε στις 8.10.2007 συμφωνία συνεργασίας με εταιρεία για την οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής αποβλήτων συσκευασίας (χαρτί, πλαστικές φιάλες, τενεκεδάκια αλουμινίου, γυαλί κ.λπ.) στην πηγή, δηλαδή από τα νοικοκυριά, διάρκειας μέχρι τις 31.7.2012, με αυτόματη ανανέωση για επιπρόσθετες εξαετίς περιόδους, εκτός εάν ζητηθεί διαφορετικά από το ένα μέρος.

Με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος θα πρέπει να συνεισφέρει οικονομικά προς την εταιρεία στο τέλος κάθε χρόνου, για κάλυψη των εξόδων των διαφόρων δραστηριοτήτων που εκτελούνται. Για τον υπολογισμό της συνεισφοράς του Δήμου, η οποία θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τουλάχιστον το άμεσο οικονομικό του όφελος από την εφαρμογή του προγράμματος στη διοικητική του περιφέρεια, η εταιρεία θα πρέπει να ετοιμάζει και να παρουσιάζει για έγκριση στον Δήμο, αιτιολογημένη έκθεση με σχετικά παραστατικά και, ακολούθως, η οικονομική συνεισφορά του Δήμου θα πρέπει να καταβάλλεται μετά από παρέλευση 30 ημερών. Στη συμφωνία προβλέπεται ότι ο Δήμος δεν θα απορρίπτει ανατιολόγητα τις εκθέσεις της εταιρείας, ούτε και θα καθυστερεί αδικαιολόγητα την καταβολή των οικονομικών συνεισφορών του, ενώ καθορίζονται επίσης τα ποσοστά που αφορούν στη συγχρηματοδότηση και στα έσοδα για τον Δήμο από τη διάθεση των προϊόντων ανακύκλωσης.

Διαπιστώθηκε ότι, ενώ ο Δήμος, για την περίοδο 2008 μέχρι 2012, κατέβαλε προς την εταιρεία ποσό συνολικού ύψους €1.097.613, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου η εταιρεία δεν είχε καταβάλει στον Δήμο οποιοδήποτε ποσό ως έσοδο.

Σύσταση: Η συμφωνία του Δήμου με την ιδιωτική εταιρεία συνιστά δημόσια σύμβαση η οποία θα έπρεπε να είχε ανατεθεί κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού. Ο Δήμος θα πρέπει να εξετάσει με το νομικό σύμβουλο του τη δυνατότητα τερματισμού της συμφωνίας αμέσως μόλις επιλεγεί νέος ανάδοχος κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Στο μεταξύ, ο Δήμος θα πρέπει, με βάση τη συμφωνία, να απαιτήσει από την εταιρεία όπως υποβάλει αιτιολογημένη έκθεση και να διεκδικήσει τυχόν ποσά που του οφείλονται.

Διοργάνωση εκδηλώσεων. Η Ειδική Επιτροπή του Δήμου για τον θεσμό «Μεγάλα Μπαλέτα», ενέκρινε στις 10.4.2012 πρόταση εταιρείας για τη διοργάνωση παράστασης στα πλαίσια των εκδηλώσεων «Μεγάλα Μπαλέτα 2012», έναντι ποσού €131.000 πλέον ΦΠΑ.

Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, ο ανάδοχος θα έπρεπε να μεριμνήσει για την εξεύρεση χορηγιών, καθώς και για την προπώληση εισιτηρίων σε συνεργασία με τον Δήμο και σε περίπτωση που η παράσταση θα απέφερε έσοδα επιπλέον του πιο πάνω ποσού, τότε το κέρδος θα έπρεπε να διαμοιραστεί σε ποσοστό 60% προς όφελος του Δήμου και 40% προς την εταιρεία, ενώ σε περίπτωση που προέκυπτε ζημιά, την εν λόγω ζημιά θα την επωμιζόταν ο ανάδοχος.

Παρόλο που, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, ο ανάδοχος είχε την υποχρέωση να υποβάλει λεπτομερή Προϋπολογισμό και Απολογισμό Εσόδων και Δαπανών που αφορούσαν στη σύμβαση, εντούτοις η υποχρέωση αυτή δεν φαίνεται να είχε ικανοποιηθεί, αλλά ούτε και ο Δήμος φαίνεται να προέβη σε επισκόπηση των εσόδων και εξόδων, καθώς και του απολογισμού, για να διαπιστώσει και να επιβεβαιώσει κατά πόσο προέκυψε οποιοδήποτε κέρδος, ώστε να διαμοιραστεί με βάση τα πιο πάνω ποσοστά.

Σύσταση: Ο Δήμος να απαιτήσει από τον ανάδοχο την υποβολή Απολογισμού Εσόδων και Δαπανών, ώστε να διαμοιραστεί τυχόν κέρδος.

3.4 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν μόνο σε δειγματοληπτικό έλεγχο συμβάσεων.

(α) Ανέγερση νέου Δημοτικού Μεγάρου - Λύση της σύμβασης. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 16.1.2012, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 16.1.2015. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται σε €9.784.989.

Το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 23.9.2013, αποφάσισε τη λύση της πιο πάνω σύμβασης, λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, που είχαν ως αποτέλεσμα την αδυναμία του να συνεχίσει τη χρηματοδότηση του έργου για ολοκλήρωση των εργασιών.

Ο Ανάδοχος της σύμβασης, με επιστολές του δικηγόρου του προς τον Δήμο, γνωστοποίησε την πρόθεση του για διεκδίκηση οικονομικών αποζημιώσεων. Έχει επίσης προειδοποιήσει τον Δήμο για τους κινδύνους που πιθανό να προκύψουν στη δημόσια ασφάλεια, λόγω της διακοπής των εργασιών και εγκατάλειψης του εργοταξίου.

Τον Ιανουάριο 2014, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο ζητήσαμε να μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i)** Κατά πόσο η λύση της σύμβασης είχε αποφασιστεί και εφαρμοστεί, αφού λήφθηκαν προηγουμένως οι απαιτούμενες πρόνοιες για διαφύλαξη των εργασιών που είχαν εκτελεστεί μέχρι τότε, καθώς και των υλικών που παρέμεναν στον χώρο του εργοταξίου.
- (ii)** Τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκε η ανάθεση της σύμβασης για υλοποίηση του έργου, εφόσον ο Δήμος δεν είχε τις οικονομικές δυνατότητες για χρηματοδότηση του, με αποτέλεσμα ο Ανάδοχος να γνωστοποιήσει την πρόθεση του για διεκδίκηση αποζημιώσεων.
- (iii)** Τα μέτρα που προτίθετο να λάβει ο Δήμος για διαφύλαξη του έργου (κατασκευές και υλικά) και προστασία της δημόσιας ασφάλειας.

- (iv) Τα μέτρα που είχε λάβει ο Δήμος για τον δίκαιο διακανονισμό των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του έναντι του Αναδόχου (καταγραφή εκτελεσθείσας εργασίας και υλικών εργοταξίου).
- (v) Τον προγραμματισμό και τον τρόπο με τον οποίο προτίθετο ο Δήμος να προωθήσει την ολοκλήρωση του έργου.

Τον Απρίλιο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι όταν λήφθηκε η απόφαση από το προηγούμενο Δημοτικό Συμβούλιο για εκτέλεση του έργου, ο Δήμος είχε τη δυνατότητα χρηματοδότησης του μέσω δανεισμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Δήμος αφενός θα προχωρήσει στην ανάθεση – μέσω ανοικτού διαγωνισμού – της εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών για την προστασία του έργου και τη διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας και, αφετέρου έχει προβεί σε φωτογράφιση και καταγραφή της εκτελεσθείσας εργασίας και αναμένει την έκδοση από τον Αρχιτέκτονα του πιστοποιητικού παραλαβής για τον υπολογισμό και εξόφληση του οφειλόμενου – στον Ανάδοχο – ποσού.

Μας πληροφόρησε τέλος ότι όσον αφορά τον προγραμματισμό και τον τρόπο με τον οποίο ο Δήμος προτίθετο να προωθήσει την ολοκλήρωση του έργου, αυτό θα εξαρτάτο από τη μελλοντική κατάσταση της οικονομίας, η οποία σε περίπτωση βελτίωσης, θα παρείχε στον Δήμο τη δυνατότητα δανεισμού για ολοκλήρωση του έργου.

(β) Διαγωνισμός για την εκτέλεση συμπληρωματικών και σωστικών εργασιών λόγω διακοπής των εργασιών στο υπό ανέγερση νέο Δημοτικό Μέγαρο - Αρ. Διαγωνισμού 11/2014. Στις 8.4.2014, ο Δήμος προκήρυξε τον πιο πάνω ανοικτό διαγωνισμό για την ανάθεση εκτέλεσης συμπληρωματικών και σωστικών εργασιών στο υπό ανέγερση νέο Δημοτικό Μέγαρο, μετά την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 23.9.2013, για τερματισμό της σύμβασης εκτέλεσης του έργου, λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετώπιζε ο Δήμος. Ο Προϋπολογισμός της σύμβασης καθορίστηκε στις €250.000 και η διάρκεια εκτέλεσης του έργου σε 3 μήνες από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών.

Στα έγγραφα του εν λόγω διαγωνισμού, καθορίστηκαν η κατηγορία και τάξη του έργου (Α' τάξη) καθώς και τα κριτήρια/προϋποθέσεις της οικονομικής/ χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής/επαγγελματικής ικανότητας για να έχουν δικαίωμα οι οικονομικοί φορείς να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό. Μεταξύ άλλων κριτηρίων/προϋποθέσεων, καθορίστηκε ότι ο μέσος όρος του γενικού κύκλου εργασιών των οικονομικών φορέων τα τελευταία τρία χρόνια, θα έπρεπε να είναι τουλάχιστον €10.000.000, και ότι ο οικονομικός φορέας θα έπρεπε να εργοδοτεί τουλάχιστον 5 Πολιτικούς Μηχανικούς με σχετική πείρα μεγαλύτερη από 5 χρόνια. Καθορίστηκε επίσης το ύψος του Κεφαλαίου Κίνησης που απαιτείτο να καλύπτεται με τη Δέσμευση Κάλυψης, σε €2.000.000.

Στις 17.4.2014, ο Δήμος με συμπληρωματικό έγγραφο τροποποίησε μερικώς τα εν λόγω κριτήρια/προϋποθέσεις του διαγωνισμού μειώνοντας τις πιο πάνω απαιτήσεις σε μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών ύψους €5.000.000 τα τελευταία έξι χρόνια, εργοδότηση 2 Πολιτικών Μηχανικών και ύψος Κεφαλαίου Κίνησης €1.000.000.

Τον Μάιο 2014, με επιστολή μας προς τον Δήμο παρατηρήσαμε ότι, παρά την τροποποίηση των κριτηρίων συμμετοχής, τα εν λόγω κριτήρια εξακολουθούσαν να είναι πολύ αυστηρά, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος του έργου (προϋπολογισμός €250.000).

Ο Δήμος δεν τροποποίησε/μείωσε τα κριτήρια συμμετοχής, με αποτέλεσμα, από τους 18 οικονομικούς φορείς που είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον συμμετοχής στον διαγωνισμό, μόνο ένας υπέβαλε τελικά προσφορά και μάλιστα για το ποσό των €280.000, που είναι μεγαλύτερο κατά 11% από το ποσό του προϋπολογισμού της σύμβασης. Εντούτοις, η Επιτροπή εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον μοναδικό προσφοροδότη έναντι.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού, δεν αναπτύχθηκε υγιής ανταγωνισμός και εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο εξετάσει σοβαρά το ενδεχόμενο ακύρωσης και επαναπροκήρυξης του, με κριτήρια/προϋποθέσεις που να συνάδουν με το μέγεθος και τη φύση του αντικειμένου του διαγωνισμού.

Τον ίδιο μήνα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών του Δήμου μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή Προσφορών, αφού εξέτασε το θέμα και τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, όπως αυτές διατυπώθηκαν με την πιο πάνω επιστολή μας, αποφάσισε να εισηγηθεί την κατακύρωση του διαγωνισμού στον μοναδικό προσφέροντα, αφού έλαβε υπόψη τις συνέπειες στο έργο, σε περίπτωση ακύρωσης του διαγωνισμού, λόγω της καθυστέρησης που θα προκαλείτο, καθώς επίσης και τις απόψεις του Νομικού Συμβούλου του Δήμου, ο οποίος με σχετική γνωμάτευση του, διαφώνησε με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας για ακύρωση του διαγωνισμού.

(γ) Ανάπλαση/διαμόρφωση παραλιακού μετώπου Πάφου - Αρ. Συμβολαίου 45/2004 - Τελικός Λογαριασμός Μέρους Α' – Πολεοδομικό Έργο. Κατόπιν δειγματοληπτικού ελέγχου του Τελικού Λογαριασμού του έργου, υποβάλαμε τον Δεκέμβριο 2013 με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο Πάφου, τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

Το συμβόλαιο του πιο πάνω έργου αποτελείται από το Μέρος Α', που είναι το Πολεοδομικό Έργο και αφορά τους δημόσιους χώρους, με ποσό συμβολαίου €6.842.948 και, το Μέρος Β', που αφορά τους ιδιωτικούς χώρους, με ποσό συμβολαίου €623.297 (συνολικό ποσό και για τα δύο Μέρη €7.466.245). Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 19.11.2007 και η συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης ήταν στις 19.5.2009. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε στις 29.7.2009.

Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού για το Μέρος Α' – Πολεοδομικό Έργο, όπως αυτό είχε υπολογιστεί από τον ιδιώτη Επιμετρητή του έργου, ανήρχετο στο ποσό των €7.489.148,67. Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβανόταν το ποσό των €812.241, που αφορούσε την πληρωμή 62 δελτίων με τροποποιήσεις (προσθήκες €892.036 και αφαιρέσεις €79.795), για εργασίες που είχαν εκτελεστεί κατά το στάδιο κατασκευής του έργου, κατόπιν οδηγιών του ιδιώτη Αρχιτέκτονα και, χωρίς αυτές – πλην 4 – να τύχουν έγκρισης – όπως προβλεπόταν – από την Καθοδηγητική Τεχνική Επιτροπή του Δήμου για το εν λόγω έργο. Περιλαμβανόταν επίσης το ποσό των €341.720,29, που αφορούσε πληρωμή η οποία είχε γίνει απευθείας από τον Δήμο προς τον διορισμένο προμηθευτή των φωτιστικών του έργου.

Σύμφωνα με την Ανάλυση Οικονομικής Κατάστασης Έργου ημερ. 5.11.2013, που ετοιμάστηκε από τον ιδιώτη Επιμετρητή σε συνεργασία με το Λογιστήριο του Δήμου, είχαν γίνει μέχρι την ημέρα που διεξήχθη ο έλεγχος από την Υπηρεσία μας, συνολικές πληρωμές ύψους €8.145.591,86 για το Μέρος Α' – Πολεοδομικό Έργο. Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται πληρωμές προς τον Ανάδοχο ύψους €7.803.871,57 και προς τον διορισμένο προμηθευτή των φωτιστικών ύψους €341.720,29, το οποίο είχε καταβληθεί απευθείας από τον Δήμο. Από την πιο πάνω ανάλυση (€8.145.591,86 - €7.489.148,67) προκύπτει ότι είχε γίνει υπερπληρωμή προς τον Ανάδοχο ενός ποσού ύψους €656.443,19.

Με την πιο πάνω επιστολή η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο Δήμος δεν είχε προβεί – κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου – στις απαραίτητες ενέργειες και, δεν είχε λάβει τα κατάλληλα μέτρα, για διασφάλιση των συμφερόντων του. Παρατηρήσαμε επίσης ότι η διαχείριση, ο συντονισμός και ο έλεγχος του συμβολαίου δεν ήταν επαρκής, με αποτέλεσμα να γίνουν τροποποιήσεις των σχεδίων και να εκτελεστούν επιπλέον εργασίες, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Δήμου, γεγονός που οδήγησε τελικά και στην υπερπληρωμή του Αναδόχου.

Τέλος, ζητήσαμε από τον Δήμαρχο όπως μας πληροφορήσει για τους τρόπους με τους οποίους προτίθετο να ανακτήσει το ποσό της υπερπληρωμής. Μέχρι σήμερα, δεν είχαμε απάντηση από τον Δήμαρχο Πάφου.

3.5 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν μόνο σε δειγματοληπτικό έλεγχο συμβάσεων.

(α) Συμφωνία για παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης ενός περιπτέρου/κυλικείου στο πάρκο Αγίου Δημητρίου. Στις 29.6.2012, ο Δήμος υπέγραψε συμφωνία με ιδιώτη για την παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης ενός περιπτέρου/κυλικείου που βρίσκεται στο πάρκο Αγίου Δημητρίου, για χρονική περίοδο δύο ετών, με ημερομηνία έναρξης στις 1.7.2012 και λήξης στις 30.6.2014, έναντι ετήσιου ενοικίου €27.000.

Στις 17.6.2014, το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του, εξέτασε – μεταξύ άλλων θεμάτων – τις εκκρεμείς οφειλές του Αδειούχου, οι οποίες ανέρχονταν σύμφωνα με το υπηρεσιακό σημείωμα του Προϊσταμένου του Οικονομικού Τμήματος του Δήμου, στο ποσό των €29.317 για οφειλόμενα ενοίκια από τον Αύγουστο 2013 μέχρι τον Ιούνιο 2014 και, στο ποσό των €2.543 για την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος από τον Μάιο 2013 μέχρι τον Απρίλιο 2014.

Παράλληλα, το Δημοτικό Συμβούλιο εξέτασε αιτήματα του Αδειούχου για μείωση του ύψους του ενοικίου, καθώς και για επέκταση αφενός της περιόδου ισχύος της συμφωνίας και, αφετέρου του χώρου εξυπηρέτησης του περιπτέρου/κυλικείου, και αποφάσισε – κατά πλειοψηφία – τα ακόλουθα:

- (i)** Μείωση του ενοικίου κατά ποσοστό 20%, η οποία να έχει αναδρομική εφαρμογή από τον Νοέμβριο 2013.
- (ii)** Επέκταση της περιόδου ενοικίασης μέχρι τις 30.9.2015 (15 μήνες).
- (iii)** Υπογραφή νέας συμφωνίας αδειοδότησης του περιπτέρου/κυλικείου, η οποία να περιλαμβάνει καθορισμένο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής των οφειλόμενων ποσών (ενοικίων και ηλεκτρικού ρεύματος).
- (iv)** Τον άμεσο τερματισμό της νέας συμφωνίας σε περίπτωση παραβίασης από τον Αδειούχο οποιασδήποτε πρόνοιας της.
- (v)** Να απορρίψει το αίτημα του Αδειούχου για επέκταση του χώρου εξυπηρέτησης του περιπτέρου/κυλικείου.

Τον ίδιο μήνα, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i)** Στη συμφωνία που είχε υπογράψει στις 29.6.2012 ο Δήμος με τον Αδειούχο, περιλαμβανόταν ρητή πρόνοια ότι σε περίπτωση που οποιαδήποτε πληρωμή ή μέρος αυτής παραμένει απλήρωτη για περίοδο μεγαλύτερη των 15 ημερών από την ημερομηνία που αυτή κατέστη πληρωτέα, ο Δήμος δικαιούται, αφού πρώτα δώσει στον Αδειούχο γραπτή ειδοποίηση 7 ημερών, να τερματίσει τη συμφωνία.
- (ii)** Ενώ ο Αδειούχος παραβίαζε – συστηματικά και κατ' εξακολούθηση – την πιο πάνω πρόνοια της συμφωνίας από τον Αύγουστο 2013, παραλείποντας να καταβάλει τα οφειλόμενα ποσά, ο Δήμος δεν εξάσκησε το δικαίωμα του να εφαρμόσει – μέχρι τον Ιούνιο 2014 – την εν λόγω πρόνοια.
- (iii)** Η πιο πάνω απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, δεν ήταν επιτρεπτή – κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας – εφόσον οι όροι/πρόνοιες της εν λόγω συμφωνίας δεν προέβλεπαν σαφώς οποιοδήποτε δικαίωμα για επέκταση της περιόδου ισχύος της άδειας, εκτός από κάποια αόριστη/έμμεση αναφορά που γινόταν σε ένα άρθρο της συμφωνίας, για τυχόν παράταση της διάρκειας της περιόδου αδειοδότησης.

- (iv) Για το εν λόγω θέμα υπήρχε αρκετή νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, από την οποία συναγόταν ότι μια τέτοια παράταση, ουσιαστικά συνιστούσε σύναψη νέας απευθείας σύμβασης, κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας που επιβάλλουν την ανάθεση συμβάσεων κατόπιν ανοικτών διαγωνισμών.
- (v) Τυχόν παράταση της διάρκειας της περιόδου ενοικίασης, συνιστά – κατά την άποψη μας – παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και, ως εκ τούτου, δεν ήταν νομικά επιτρεπτή.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως ο Δήμος ανακαλέσει την απόφαση του και απαιτήσει τα οφειλόμενα από τον Αδειούχο ποσά, μέσω της δικαστικής οδού, εξασκώντας όλα τα νόμιμα δικαιώματα του για ανάκτηση των ενοικίων και όλων των εξόδων του.

Τον Σεπτέμβριο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το θέμα τέθηκε ξανά στο Δημοτικό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε όπως διαφοροποιήσει την αρχική του απόφαση, ως ακολούθως:

- (i) Μείωση των οφειλόμενων ενοικίων κατά ποσοστό 20% με αναδρομική ισχύ από τον Νοέμβριο 2013.
- (ii) Επέκταση της περιόδου ενοικίασης μέχρι τις 30.9.2014 (3 μήνες).
- (iii) Σύναψη επιπρόσθετης συμφωνίας για σταδιακή εξόφληση όλων των οφειλόμενων ενοικίων.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Αντιδήμαρχος – Δημαρχεύων – μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι η συμφωνία ενοικίασης τερματίστηκε στις 30.9.2014, και ότι στις 23.10.2014 ο Δήμος προκήρυξε νέο διαγωνισμό για παραχώρηση άδειας χρήσης και εκμετάλλευσης του εν λόγω περιπτέρου/κυλικείου.

(β) Σύμβαση ανέγερσης της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Στροβόλου. Το αντικείμενο της σύμβασης περιλαμβάνει τη συντήρηση/αποκατάσταση/ ανακαίνιση του κτιρίου του Παλαιού Δημαρχείου Στροβόλου καθώς και την κατασκευή νέας οικοδομής παραπλεύρως του κτιρίου του Παλαιού Δημαρχείου, για τη δημιουργία της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Στροβόλου. Περιλαμβάνει επίσης τη διαμόρφωση των εξωτερικών χώρων που περιβάλλουν τα πιο πάνω κτίρια.

Ο Αρχιτέκτονας του έργου, με επιστολή του ημερ. 28.4.2011 προς τον Ανάδοχο καθόρισε ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών την 12.5.2011 και αποπεράτωσης την 12.1.2012 (χρονική διάρκεια σύμβασης 8 μήνες). Το ποσό της σύμβασης ανέρχεται στα €2.462.970 και η ρήτρα καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου εξ υπαιτιότητας του Αναδόχου, καθορίστηκε στο ποσό των €1.000 ημερησίως.

Τον Αύγουστο 2014, κατόπιν ελέγχου της σύμβασης εκτέλεσης του έργου, υποβάλαμε προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- (i) Ενώ το χρονικό διάστημα εκτέλεσης των εργασιών, όπως καθορίστηκε στα έγγραφα της σύμβασης, ήταν 8 μήνες, το έργο παραλήφθηκε με 23 περίπου μήνες καθυστέρηση. Η σχετικά περιορισμένη περίοδος που είχε καθοριστεί στα έγγραφα του για την ολοκλήρωση του έργου, ενδεχομένως να οδήγησε σε αύξηση του ποσού της προσφοράς, εφόσον οι οικονομικοί φορείς που συμμετείχαν στον διαγωνισμό, θα το είχαν λάβει σοβαρά υπόψη κατά τη διαμόρφωση των τιμών τους (υπερωρίες, ταχύς ρυθμός εργασιών, χρηματική ρευστότητα).
- (ii) Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου προέκυψε η ανάγκη για εκτέλεση επιπλέον εργασιών ή/και τροποποιήσεων αξίας €572.498, σύμφωνα με το πιστοποιητικό πληρωμής αρ. 26 που είχε πιστοποιήσει ο Αρχιτέκτονας. Δηλαδή ένα σχετικά ψηλό ποσοστό, ύψους 23% του συνολικού ποσού της σύμβασης.
- (iii) Ο Ανάδοχος είχε παρουσίασε αδυναμία στην εκτέλεση των εργασιών με τον απαιτούμενο ρυθμό.
- (iv) Ο Δήμος αποφάσισε την παραλαβή του έργου, τρεις μόλις ημέρες πριν την προγραμματισμένη επιθεώρηση του από τον Αρχιτέκτονα για την παραλαβή του.

- (v) Η έλλειψη συνεργασίας και η συνεχώς επιδεινούμενη σχέση, μεταξύ του Εργοδότη και του Αρχιτέκτονα, δημιούργησε σοβαρά προβλήματα στην ομαλή εκτέλεση του έργου. Σημειώνεται ότι ο Αρχιτέκτονας έχει προσφύγει σε διαδικασία διαιτησίας για επίλυση των οικονομικών διαφορών του με τον Εργοδότη, διεκδικώντας επιπλέον ποσό ύψους €138.000 περίπου, ως πρόσθετη αμοιβή. Στις 17.6.2014, το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του αποφάσισε την άμεση απόλυση και αποδέσμευση του Αρχιτέκτονα από τα καθήκοντά του.
- (vi) Το Δημοτικό Συμβούλιο ελάμβανε σε ορισμένες περιπτώσεις αποφάσεις στη βάση των εισηγήσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του έργου (οι οποίες βασίζονταν στις εισηγήσεις των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου), χωρίς να ζητείται η άποψη του Αρχιτέκτονα.
- Ως αποτέλεσμα, ο Δήμος προχώρησε στη σύναψη δύο – επιπλέον της 1^{ης} – Συμπληρωματικών Συμφωνιών (2^{ης} και 3^{ης}), χωρίς να έχει ενώπιον του τις θέσεις του Αρχιτέκτονα.
- (vii) Με τη 2^η Συμπληρωματική Συμφωνία δόθηκε παράταση 7 ½ μηνών, επιπρόσθετα της παράτασης των 8 ½ περίπου μηνών που είχε συμφωνηθεί με την 1^η Συμφωνία, ανεξάρτητα από τους λόγους της καθυστέρησης, προβλέποντας την καταβολή από τον Ανάδοχο ποσού ύψους μόλις €20.000 προς τον Δήμο Στροβόλου, που αντιστοιχεί σε 20 μόνο μέρες αδικαιολόγητης καθυστέρησης. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω Συμφωνία είχε υπογραφεί στις 5.4.2013, δηλαδή 6 περίπου μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία παράδοσης του έργου (2.10.2012), όπως είχε καθοριστεί με την 1^η Συμφωνία.
- (viii) Οκτώ περίπου μήνες μετά τη νέα ημερομηνία παράδοσης (20.5.2013) που είχε καθοριστεί με τη 2^η Συμπληρωματική Συμφωνία, υπεγράφη στις 17.1.2014, η 3^η Συμπληρωματική Συμφωνία, με την οποία καθορίστηκε ως ημερομηνία ουσιαστικής ολοκλήρωσης του έργου η 29.5.2013 και ως ημερομηνία παράδοσής του η 20.12.2013, χωρίς οποιεσδήποτε εκατέρωθεν απαιτήσεις, εξ αιτίας και της έκδοσης – μεταξύ άλλων – νέων οδηγιών από τον Αρχιτέκτονα για το κλιμακοστάσιο.
- Και για τις δύο πιο πάνω Συμπληρωματικές Συμφωνίες (2^η και 3^η), δεν εντοπίστηκαν στους φακέλους του έργου, οποιαδήποτε στοιχεία/αξιολόγηση των καθυστερήσεων από τον Αρχιτέκτονα του έργου.
- (ix) Εκκρεμούσε η οικονομική διαφορά μεταξύ των απαιτήσεων του Αναδόχου ύψους €1.166.855 και του πιστοποιηθέντος από τον Αρχιτέκτονα, στο Πιστοποιητικό Πληρωμής αρ. 26, ποσού των €572.498 (Η αρχική απαίτηση του Αναδόχου σύμφωνα με το Πιστοποιητικό Πληρωμής αρ. 26 ανήρχετο σε €840.502). Αυτό αποτελεί ακόμη μια αδυναμία του τρόπου με τον οποίο ο Δήμος χειρίστηκε το θέμα, αφού παραχώρησε γενναιόδωρες παρατάσεις χρόνου, που απάλλασσαν τον Ανάδοχο από τις δικές του ευθύνες, χωρίς ταυτόχρονα να διασφαλίσει την απόσυρση των όποιων απαιτήσεων του για αποζημιώσεις.

Συμπερασματικά, αναφέραμε ότι – κατά την άποψη μας – με βάση τα πιο πάνω γεγονότα, προέκυπτε ότι ο τρόπος με τον οποίο διαχειρίστηκε τη σύμβαση ο Δήμος, δεν ήταν ο ενδεδειγμένος και υπολειπόταν του επιπέδου που αναμένεται από αναθέτουσες αρχές που διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως, σε περίπτωση που το Δημοτικό Συμβούλιο θεωρούσε ότι ο λανθασμένος και κακός χειρισμός οφειλόταν σε υπαλλήλους του Δήμου θα έπρεπε να αναζητηθούν ευθύνες, εκφράζοντας την άποψη ότι, σε κάθε περίπτωση, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να θεσπίσει κατάλληλους μηχανισμούς, ώστε τέτοια φαινόμενα να μην επαναληφθούν στο μέλλον.

Τον Σεπτέμβριο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος είχε αποφασίσει την υπογραφή των Συμπληρωματικών Συμφωνιών μετά από εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τα εμπλεκόμενα μέρη και αφού

είχε αξιολογήσει τα γεγονότα όπως αυτά εξελίχθηκαν, με γνώμονα τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δήμου, και την όσο το δυνατό γρηγορότερη ολοκλήρωση του έργου.

Τέλος, μας πληροφόρησε ότι δεν τίθεται θέμα αναζήτησης ευθύνης από υπαλλήλους του Δήμου, τους οποίους θεωρεί ότι εργάστηκαν με ζήλο και επαγγελματισμό για αντιμετώπιση των προβλημάτων του έργου, ενώ ο ίδιος είχε συνεχή εμπλοκή στον χειρισμό του όλου θέματος, με συναντήσεις τόσο με τον Αρχιτέκτονα όσο και με τον Ανάδοχο.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Αντιδήμαρχος – Δημαρχεύων – μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι με την υπογραφή των Συμπληρωματικών Συμφωνιών, ο Ανάδοχος είχε αποσύρει τις μέχρι τότε απαιτήσεις του. Η Υπηρεσία μας αναμένει διευκρινίσεις κατά πόσο αυτό σημαίνει ότι ο Εργολάβος έχει εγκαταλείψει την απαίτηση του ύψους €1.166.855, κάτι που δεν συνάγεται από τα ενώπιον μας δεδομένα.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για απόλυση του Αρχιτέκτονα δεν είχε υλοποιηθεί, και ότι το θέμα θα επανεξεταστεί στη βάση εσωτερικού σημειώματος που ετοιμάστηκε. Ο Δήμος θα ενημερώσει την Υπηρεσία μας για την οποιονδήποτε καταληκτική απόφαση που θα ληφθεί.

3.6 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν μόνο σε δειγματοληπτικό έλεγχο συμβάσεων.

Τερματισμός του συμβολαίου ανέγερσης Δημοτικής Αίθουσας Αθλοπαιδιών Αγίου Δομετίου και αναδιαμόρφωση του εξωτερικού χώρου - Λήξη Εγγύησης Πιστής Εκτέλεσης. Τον Απρίλιο 2014 με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε ότι το Συμβούλιο του Δήμου σε συνεδρία του στις 11.2.2014, αποφάσισε τον τερματισμό του συμβολαίου, λόγω αδυναμίας του Αναδόχου να ολοκληρώσει το έργο. Η σχετική απόφαση λήφθηκε χωρίς ο Δήμος να έχει τη δυνατότητα εξαργύρωσης της Εγγύησης Πιστής Εκτέλεσης της σύμβασης, η ισχύς της οποίας είχε λήξει από τις 27.11.2013, επειδή ο Δήμος δεν είχε προβεί έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες για ανανέωση της, με αποτέλεσμα να παραμείνει εκτεθειμένος, στην περίπτωση που το ποσό της κράτησης δεν θα είναι αρκετό για να καλύψει όλες τις απαιτήσεις/έξοδα του.

Με την πιο πάνω επιστολή μας, ζητήσαμε από τον Δήμαρχο όπως μας πληροφορήσει για τυχόν ευθύνες, είτε των ιδιωτών συμβούλων που είχαν την ευθύνη διαχείρισης της σύμβασης, είτε των λειτουργών του Δήμου.

3.7 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2011 και 2012 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2013 βρισκόταν σε εξέλιξη. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2011 και 2012.

Μέτρα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, ασκώντας με πιο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2012 ανέρχονταν σε €938.804.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, καταβάλλονται προσπάθειες για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, συμπεριλαμβανομένων αυξήσεων στα τέλη, φορολογίες και δικαιώματα που επιβάλλονται. Μας ανέφερε επίσης ότι τα έσοδα δεν είναι ανάλογα των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που έχουν μεταφερθεί στους Δήμους και ότι το κράτος θα πρέπει να προχωρήσει στην περαιτέρω οικονομική τους ενίσχυση, ώστε να μπορέσουν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

Σύσταση: Ο Δήμος να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων.

Καταγγελία συμφωνίας δανείου μεταξύ του Δήμου και της KA Finanz AG. Στις 6.12.2006, ο Δήμος υπέγραψε δύο συμφωνίες σύναψης δανείων, τα οποία καλύπτονται με κρατική εγγύηση, με την Kommunkredit International Bank Ltd, η οποία στις 18.9.2010 συγχωνεύθηκε με την τράπεζα KA Finanz AG, συνολικού ύψους £5.920.675 (€10.116.074), από τα οποία ποσό £5.150.987 (€8.800.984) θα αποπληρωνόταν από το κράτος. Όπως αναφέρεται στις Γενικές Παρατηρήσεις των Δήμων, με επιστολή της, ημερ. 11.11.2013, η τράπεζα KA Finanz AG κατήγγειλε τις πιο πάνω δανειακές συμβάσεις, επικαλούμενη παραβίαση συμβατικής υποχρέωσης του Δήμου και απαίτησε την πλήρη αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών, όπως φαίνονται πιο κάτω:

Αρχικό ποσό δανείου	Υπόλοιπο 11.11.2013			Τόκοι υπερημερίας για κάθε ημέρα από 11.11.2013 μέχρι την πλήρη εξόφληση τους
	Κεφάλαιο	Τόκοι δεδουλευμένοι	Ολικό	
€	€	€	€	€
1.315.090	1.259.176	671	1.259.847	50,99
8.800.984	8.426.791	4.493	8.431.284	341,23
10.116.074	9.685.967	5.164	9.691.131	

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την Αναλογιστική Εκτίμηση που πραγματοποιήθηκε το 2013, η μη χρηματοδοτούμενη αναλογιστική υποχρέωση του Δήμου κατά την 31.12.2012, ανερχόταν σε €331.451 (€980.675 στις 31.12.2011). Στη βάση των υποδείξεων του αναλογιστή, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη χρηματοδότηση του πιο πάνω αναλογιστικού ελλείμματος από 1.1.2014.

Στη βάση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη διενέργεια αναλογιστικής εκτίμησης, για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα μελετήσει το θέμα, σύμφωνα με τα οικονομικά δεδομένα του Δήμου.

Σύσταση: Ενόψει των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στη σχετική νομοθεσία, αναφορικά με την καταβολή εισφορών και από τους υπαλλήλους και την επέκταση του ορίου ηλικίας αφυπηρέτησης, να διενεργηθεί νέα, επικαιροποιημένη, αναλογιστική εκτίμηση, ώστε να εκτιμηθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου–Σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Ο Δήμος δεν έχει ετοιμάσει σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφών και εναλλακτικές διαδικασίες για επαναφορά των συστημάτων πληροφορικής, για συνέχιση των εργασιών του μετά από φυσική καταστροφή ή δολιοφθορά.

Η Υπηρεσία μας σημείωσε ότι η μη ύπαρξη κατάλληλου, επίσημα εγκριμένου, σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας, μπορεί να οδηγήσει στη δυσλειτουργία των λογισμικών συστημάτων ή/και στην απώλεια σημαντικών δεδομένων, καθώς και στην αύξηση του κόστους για επαναφορά τους, ενώ η αποκατάσταση της λειτουργίας των συστημάτων του Δήμου ενδέχεται να μην είναι δυνατό να επιτευχθεί.

Όπως μας ενημέρωσε ο Δήμαρχος, η εισήγησή μας για δημιουργία επίσημου σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας θα μελετηθεί, αναφέροντας ότι, για σκοπούς ασφάλειας των δεδομένων, οι υπηρεσίες του διενεργούν λήψη εφεδρικών αντιγράφων.

Σύσταση: Με την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου, ο Δήμος να ετοιμάσει ολοκληρωμένο σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας που να προσδιορίζει, μεταξύ άλλων, τις άμεσες ενέργειες για αποκατάσταση των συστημάτων πληροφορικής σε περίπτωση καταστροφής. Τα επιχειρησιακά σχέδια και οι εναλλακτικές διαδικασίες να δοκιμάζονται, στη βάση σχετικών σεναρίων, με τη συμμετοχή των χρηστών σε ετήσια βάση.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Σημαντικός αριθμός ενταλμάτων, που αφορούν στην εκτέλεση αποφάσεων δικαστηρίου για υποθέσεις καθυστερήσεων φορολογιών, παραμένουν ανεκτέλεστα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2000 μέχρι 2012 εκδικάστηκαν συνολικά 1.394 υποθέσεις, για τις οποίες 285 εντάλματα ή ποσοστό 20,4% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Σύσταση: Ο Δήμος, σε συνεργασία με την Αστυνομία, να εξετάσει τους λόγους της μη εκτέλεσης των ενταλμάτων και να ληφθούν διορθωτικά μέτρα.

Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας καθαριότητας. Παρά την αύξηση που επιβλήθηκε στα τέλη σκυβάλων κατά το 2012, από τη λειτουργία της εν λόγω υπηρεσίας προέκυψε έλλειμμα ύψους €577.999 και €405.524 το 2012 και 2011, αντίστοιχα, σε σύγκριση με έλλειμμα €404.812 το 2010, με αποτέλεσμα το συνολικό έλλειμμα για την περίοδο 2003-2012 να ανέλθει σε €3.633.211, ενώ το ποσοστό κάλυψης των εξόδων από τα έσοδα για τη συλλογή των σκυβάλων, ήταν πολύ χαμηλό και κυμάνθηκε από 54% μέχρι 65%.

Στην απαντητική του επιστολή, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος εφάρμοσε σχέδιο για μείωση του όγκου των σκυβάλων και των ημερών περισυλλογής τους από τρεις σε δύο την εβδομάδα, ώστε να μειωθεί και το κόστος της υπηρεσίας συλλογής σκυβάλων, η οποία από μόνη της παρουσιάζει πλεόνασμα για τα έτη 2012 και 2013.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζει ο Δήμος, το Δημοτικό Συμβούλιο να εξετάσει το συνολικό κόστος λειτουργίας της υπηρεσίας καθαριότητας, σε σχέση με τα έσοδα και να προχωρήσει στη λήψη μέτρων για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος.

Οδικά έργα και αποκατάσταση δρόμων.

(α) Ενώ το Κονδύλι που προϋπολογίστηκε για οδικά έργα και αποκατάσταση δρόμων για το 2011 ήταν €215.000, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν, σύμφωνα με το Γενικό Καθολικό, ανήλθαν σε €391.137, δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €176.137 (82%).

(β) Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται πληρωμές σε εταιρεία, στα πλαίσια υλοποίησης συγκεκριμένης σύμβασης αξίας €222.930. Παρατηρήθηκε ότι, σύμφωνα με το μητρώο συμβολαίων, η αξία του έργου που εκτελέστηκε από τον Ανάδοχο μέχρι τις 20.8.2012, ανήλθε σε €396.664, ενώ, σύμφωνα με τη σύμβαση, οι ποσότητες θα μπορούσαν να αυξομειωθούν μόνο μέχρι 50% από τις αρχικές, δηλαδή για συνολικό ποσό μέχρι €334.395, με αποτέλεσμα να παρατηρηθεί υπέρβαση στην αξία της σύμβασης ύψους €62.269 ή ποσοστό 18,6%.

Σύσταση: Ο Δήμος να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 66(1) του περί Δήμων Νόμου (Ν.111/85), που αφορά στις υπερβάσεις προϋπολογισθέντων ποσών Κονδυλίων, καθώς και με τις αρχές χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών, αναφορικά με την ανάθεση πρόσθετων εργασιών σε Ανάδοχους για ποσά πέραν των αυξομειώσεων που προβλέπονται στα έγγραφα των διαγωνισμών και στις συμβάσεις που έχουν συνομολογηθεί.

3.8 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2010 και 2011 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2012 για έλεγχο στις 25.6.2013, αντί μέχρι 30.4.2013, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις του 2013. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011, ενώ ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2012, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας, δεν έχει διενεργηθεί ακόμη (προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί αρχές του 2015).

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, ασκώντας με πιο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2011 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €2.073.610 και €2.130.605, αντίστοιχα (€2.190.176 στις 31.12.2009) και επιβάλλοντας δικαιώματα για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες

στην περιοχή του. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για περιορισμό των εξόδων στον βαθμό που αυτό θα ήταν δυνατό.

Στην απαντητική του επιστολή, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος λαμβάνει δραστικά μέτρα για βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης, ότι ο Προϋπολογισμός του για το έτος 2014 προβλέπει δαπάνες ύψους €5,5 εκ., σε σχέση με €8 εκ. το 2011 και ότι με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 2.9.2014, κινούνται νομικές διαδικασίες εναντίον όσων οφείλουν παλαιά τέλη σκυβάλων.

Σύσταση: Ο Δήμος να λάβει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και να επιβάλει δικαιώματα για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες στην περιοχή του.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, που αφορούν κυρίως στη μη τήρηση ή μη ικανοποιητική τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο συμβολαίων, μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων οδών, μητρώο αγωγών και μητρώο ενστάσεων.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι, μετά τη διενέργεια σχετικού διαγωνισμού, έχει επιλεγεί ιδιωτικό Ελεγκτικό Γραφείο για υποβοήθηση των οικονομικών υπηρεσιών του Δήμου και τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου.

Σύσταση: Ο Δήμος να δημιουργήσει, το συντομότερο, τα κατάλληλα μητρώα, τα οποία να ενημερώνονται με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και να συμφιλιώνονται με τους σχετικούς λογαριασμούς στο Γενικό Καθολικό.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη κατάλληλα διαμορφωμένος χώρος, στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο κεντρικός εξυπηρετητής δικτύου και μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στον χώρο αυτό, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή/και να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο κεντρικός εξυπηρετητής δικτύου δεν μπορεί να μετακινηθεί από τον χώρο που βρίσκεται εγκατεστημένος, λόγω έλλειψης άλλου χώρου, αλλά και εξαιτίας οικονομικής περισυλλογής, προσθέτοντας ότι το λογισμικό του Δήμου φυλάσσεται και σε ειδικό χώρο, εκτός Δημαρχείου.

Σύσταση: Ο Δήμος να λάβει, το συντομότερο δυνατόν, όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας, που αφορούν στην εγκατάσταση, για παράδειγμα, συστημάτων ελέγχου πρόσβασης, υγρασίας, ανίχνευσης καπνού/πυρκαγιάς κ.λπ., για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν λόγω ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης ή/και κακόβουλων ενεργειών και να ετοιμάσει σχέδιο έκτακτης ανάγκης.

(β) Μη αξιοποίηση λογισμικών εφαρμογών. Ο Δήμος τηρεί αριθμό μητρώων, όπως, για παράδειγμα, μητρώο κοιμητηρίου, μητρώο ενστάσεων, μητρώο επιδιόρθωσης/συντήρησης/κίνησης οχημάτων/μηχανημάτων κ.ά., με τη χρήση λογισμικού διαχείρισης φύλλων εργασίας, το οποίο δεν παρέχει επαρκή ασφάλεια, όσον αφορά στην καταγραφή και παρακολούθηση της πρόσβασης των χρηστών στο σύστημα, στην τροποποίηση δεδομένων και πληροφοριών, καθώς και στην ιχνηλάτηση των

ενεργειών που πραγματοποιούνται από τους χρήστες, παρόλο που, για ορισμένα από τα εν λόγω μητρώα, ο Δήμος έχει εξασφαλίσει κατάλληλο λογισμικό, το οποίο όμως δεν έχει ακόμη τύχει εφαρμογής.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, σε συνεργασία με τους προμηθευτές των λογισμικών συστημάτων, ο Δήμος καταβάλλει προσπάθειες για την όσο το δυνατόν πιο σύντομη αξιοποίηση όλων των λογισμικών εφαρμογών, ως οι παρατηρήσεις/εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Σύσταση: Ο Δήμος, εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, να εφαρμόσει κατάλληλα λογισμικά για την τήρηση των πιο πάνω μητρώων, για αποφυγή των οποιωνδήποτε κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από τη χρήση λογισμικού διαχείρισης φύλλων εργασίας, καθώς και να αξιοποιήσει το λογισμικό που έχει εξασφαλίσει.

Άδειες και δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων. Τα έσοδα του Δήμου από τέλη διαφημιστικών πινακίδων ανήλθαν σε €151.434, €214.592 και €247.394 για τα έτη 2011, 2010 και 2009, αντίστοιχα, δηλαδή το 2011, σε σχέση με το 2009, σημείωσαν μείωση €95.960 ή ποσοστό 39%.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι στα δημοτικά όρια υπήρχαν αναρτημένες διαφημιστικές πινακίδες, οι οποίες δεν ήταν καταχωρισμένες στο μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες τους να μην καταβάλλουν τα σχετικά τέλη στον Δήμο.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι η μείωση των εσόδων οφείλεται, μεταξύ άλλων, στην ασυνέπεια εταιρειών να καταβάλουν έγκαιρα τα σχετικά δικαιώματα και στη μείωση του αριθμού των πινακίδων που είναι αναρτημένες στα όριά του και ότι το μητρώο διαφημιστικών πινακίδων δεν είναι πλήρως ενημερωμένο, λόγω έλλειψης του αναγκαίου τεχνικού προσωπικού. Μας ανέφερε επίσης ότι καταβάλλεται προσπάθεια επικαιροποίησής του με τη βοήθεια τεχνικού, ο οποίος, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσής μας, απασχολείται στον Δήμο μέσα από το σχέδιο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για εργοδότηση νέων πτυχιούχων για περίοδο 6 μηνών.

Σύσταση: Ο Δήμος, αφού ολοκληρώσει την καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στα όριά του, να ενημερώσει το σχετικό μητρώο και να αποστείλει επιστολές στους ιδιοκτήτες τους, για υποβολή αίτησης για έκδοση άδειας. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, να ληφθούν όλα τα απαραίτητα νομικά μέτρα για αποφυγή περαιτέρω απώλειας εσόδων.

Χρεώστες.

Καθυστερήσεις φορολογιών.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2011 και 31.12.2010 σε €1.313.868 και €1.339.431, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1.137.502 στις 31.12.2009.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και φορολογιών επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1993-1997, συνολικού ύψους €210.581, οι οποίες κατά το έτος 2011 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις, ενώ για τις καθυστερήσεις της περιόδου 1998 μέχρι 2009, συνολικού ύψους €526.790, παρατηρήθηκε ότι κατά το 2011 το ποσοστό των εισπράξεων ήταν αρκετά χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 3,7% - 27,4%.

Σημαντικός αριθμός καθυστερήσεων φορολογιών, καθώς επίσης και ανείσπρακτα εξώδικα, προωθούνται για λήψη δικαστικών μέτρων. Ωστόσο, αρκετά εντάλματα δικαστηρίου παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω ελλিপών στοιχείων των οφειλετών.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι οι καθυστερήσεις φορολογιών τυγχάνουν συνεχούς χειρισμού από τον Δήμο και ότι σε πρόσφατη συνεδρία του Δημοτικού Συμβουλίου αποφασίστηκε η λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον όλων όσων δεν συμμορφώνονται.

Σύσταση: Ο Δήμος να λαμβάνει έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(β) Χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με τον φορολογικό κατάλογο δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας για το έτος 2011, δεν είχε επιβληθεί τέλος σε αριθμό ιδιοκτητών ακίνητης ιδιοκτησίας, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία, σύμφωνα με τους καταλόγους καθυστερήσεων προηγούμενων ετών, εξακολουθούσαν να οφείλουν τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβλήθηκαν για τα έτη μέχρι το 2010.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που πραγματοποίησε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ιδιοκτήτες μεταβίβασαν την ακίνητη ιδιοκτησία τους, χωρίς προηγουμένως να εξοφλήσουν τα οφειλόμενα δημοτικά τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας, καθώς επίσης και περιπτώσεις ιδιοκτητών, οι οποίοι, ενώ δεν είχαν πωλήσει ή μεταβιβάσει την ακίνητη ιδιοκτησία τους, καταχωρίστηκαν στον φορολογικό κατάλογο για το έτος 2011, με νέο/διαφορετικό κωδικό από αυτόν στον οποίο είναι καταχωρισμένες οι προηγούμενες οφειλές τους. Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, το θέμα αυτό παρακολουθείται από τις υπηρεσίες του Δήμου, σε συνεργασία με προγραμματιστές λογισμικού.

Σύσταση: Δεδομένου ότι για την πώληση ή μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας απαιτείται βεβαίωση που εκδίδεται από τον Δήμο ότι δεν οφείλονται φόροι, οι πιο πάνω περιπτώσεις να διερευνηθούν, σε συνεργασία με το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας, ώστε να διαπιστωθούν οι λόγοι/συνθήκες μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας, χωρίς προηγουμένως οι ιδιοκτήτες τους να εξοφλήσουν τις οφειλές τους. Επιβάλλεται επίσης όπως ο Δήμος προωθήσει ενέργειες για επισκόπηση των φορολογικών καταλόγων, ώστε να ταυτοποιήσει τους ιδιοκτήτες που καταχωρίστηκαν με διαφορετικό κωδικό, για τακτοποίηση/διόρθωση των όσων αναφέρονται πιο πάνω.

Εισφορές σε αθλητικά σωματεία. Κατά τα έτη 2011 και 2010, χορηγήθηκαν προς συγκεκριμένο αθλητικό σωματείο της Έγκωμης διάφορα ποσά συνολικού ύψους €111.500 και €82.500, αντίστοιχα, ενώ τα ποσά που είχαν εγκριθεί στους Προϋπολογισμούς ανέρχονταν σε €67.500 το 2011 και €25.000 το 2010. Τα επιπλέον ποσά που καταβλήθηκαν χρεώθηκαν, αντικανονικά, σε διάφορα άλλα Κονδύλια δαπανών, όπως, για παράδειγμα, στο Κονδύλι για τις φιλανθρωπικές εισφορές.

Σε επιστολή του, ημερ. 18.6.2009, για έγκριση της συνεισφοράς του Δήμου Έγκωμης προς το πιο πάνω σωματείο για το έτος 2009, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών τονίζει ότι, εφόσον οι Προϋπολογισμοί του Δήμου, επί σειρά ετών, παρουσίαζαν ελλείμματα πέραν του €1 εκ., θα πρέπει να αποφεύγονται δεσμεύσεις, όπως η παραχώρηση μεγάλων ποσών σε αθλητικά σωματεία, τα οποία, εναλλακτικά, μπορούν να εξασφαλίσουν χορηγίες από άλλες πηγές, όπως ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ). Στην απαντητική του επιστολή, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι στα πλαίσια της γενικής μείωσης εξόδων του Δήμου, τα τελευταία δύο χρόνια επήλθε σημαντική μείωση στις χορηγίες στα αθλητικά σωματεία Έγκωμης, καθώς και ότι, με απόφαση του παρόντος Δημοτικού Συμβουλίου, καθορίζεται γενική χορηγία έτους, η οποία δεν επιδέχεται αύξησης για εξειδικευμένα ή νέα αιτήματα.

Σύσταση: Ο Δήμος να συμμορφώνεται με τον Νόμο που προνοεί περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου (Ν20(Ι)/2014), καθώς και με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, αναφορικά με την καταχώριση δαπανών σε Κονδύλια άλλα από αυτά που αφορούν στις σχετικές πληρωμές, με σκοπό την κάλυψη υπερβάσεων ή/και τη συγκάλυψη δαπανών που πραγματοποιήθηκαν χωρίς να εξασφαλιστούν, εκ των προτέρων, οι ενδεδειγμένες εγκρίσεις.

Παρέμβαση δημοτών σε δημόσιους χώρους πρασίνου. Στα όρια του Δήμου υπάρχουν 165 χώροι πρασίνου, σε 49 από τους οποίους έγινε παρέμβαση, εδώ και αρκετά χρόνια, από δημότες με διάφορους τρόπους (είτε με αυθαίρετη περιφράξη και χρήση τους σαν επέκταση κήπων, είτε με ανέγερση σε αυτά γκαράζ, είτε με τοποθέτηση διαφόρων αντικειμένων, είτε για εκμετάλλευση με οικονομικά οφέλη), χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Σχετική είναι και η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με αρ. Γ.Ε. 11(Α)/1944/8, ημερ. 11.11.1992, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιοι χώροι πρασίνου, που παραχωρούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων που διαχωρίζονται σε οικόπεδα κατόπιν της επιβολής σχετικού όρου από την Αρμόδια Αρχή, μόνο ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μπορούν να χρησιμοποιηθούν και οι χώροι αυτοί δεν καθίστανται κρατική ιδιοκτησία την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να διαθέσει κατά βούληση κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Νόμου και οποιαδήποτε χρήση του χώρου αυτού, ξένη προς τη χρήση που προσδιορίστηκε από τον όρο που επέβαλε η Αρμόδια Αρχή, καθιστά τον όρο αυτό νομικά τρωτό.

Παρόλο που ο Δήμος, με επιστολές του στους δημότες που οικειοποιήθηκαν τους πιο πάνω χώρους, κατάφερε να μειώσει τις παρεμβάσεις σε σημαντικό ποσοστό, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε λάβει οποιαδήποτε νομικά μέτρα εναντίον των δημοτών που οικειοποιήθηκαν τους χώρους αυτούς.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, σε 50 χώρους εντοπίστηκαν 63 παρεμβάσεις και ότι με ενέργειες του Δήμου οι δημότες έχουν συμμορφωθεί σε 39 περιπτώσεις, για άλλες 13 ότι θα γίνει παρέμβαση επιτόπου από τις Υπηρεσίες του Δήμου, ενώ για 11 περιπτώσεις δρομολογείται η λήψη νομικών μέτρων.

Σύσταση: Ο Δήμος να λάβει όλα τα ενδεικνυόμενα νομικά μέτρα εναντίον των δημοτών που αρνούνται να άρουν οποιεσδήποτε παρεμβάσεις σε χώρους πρασίνου.

3.9 ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2010, 2011 και 2012 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1-Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2013, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να διενεργηθεί αρχές του 2015. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

Καταγγελία συμφωνίας δανείου μεταξύ του Δήμου και της KA Finanz AG. Στις 13.12.2006, ο Δήμος υπέγραψε δύο συμφωνίες σύναψης δανείων, τα οποία καλύπτονται με κρατική εγγύηση, με την Kommunkredit International Bank Ltd, η οποία στις 18.9.2010 συγχωνεύθηκε με την τράπεζα KA Finanz AG, συνολικού ύψους £2.534.490 (€4.330.433), από τα οποία ποσό £2.103.627 (€3.594.260) θα αποπληρωνόταν από το κράτος.

Όπως αναφέρεται στις Γενικές Παρατηρήσεις των Δήμων, με επιστολή της, ημερ. 11.11.2013, η τράπεζα KA Finanz AG κατήγγειλε τις πιο πάνω δανειακές συμβάσεις, επικαλούμενη παραβίαση συμβατικής υποχρέωσης του Δήμου και απαίτησε την πλήρη αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών, όπως φαίνονται πιο κάτω:

Αρχικό ποσό δανείου	Υπόλοιπο 11.11.2013			Τόκοι υπερημερίας για κάθε ημέρα από 11.11.2013 μέχρι την πλήρη εξόφλησή τους
	Κεφάλαιο	Τόκοι δεδουλευμένοι	Ολικό	
€	€	€	€	€
736.173	704.873	376	705.249	28,54
3.594.260	3.441.442	1.835	3.443.277	139,36
4.330.433	4.146.315	2.211	4.148.526	

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2011, τα συσσωρευμένα κεφάλαια του Ταμείου ανέρχονταν σε €1.875.964. Σύμφωνα με την Αναλογιστική Εκτίμηση που πραγματοποιήθηκε το 2012, η μη χρηματοδοτούμενη αναλογιστική υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν κατά την 31.12.2011 σε €91.486.

(β) Σύμφωνα με νέα Αναλογιστική Εκτίμηση που πραγματοποιήθηκε το 2014, η αξία των συσσωρευμένων κεφαλαίων του Ταμείου κατά την 31.12.2012 ήταν €2.173.764, ενώ η αναλογιστική υποχρέωση ήταν €1.796.502, δηλαδή στις 31.12.2012 προέκυψε αναλογιστικό πλεόνασμα ύψους €377.262, με αποτέλεσμα ο στόχος χρηματοδότησης, ο οποίος προβλέπει όπως τα υπάρχοντα κεφάλαια του Ταμείου πρέπει να είναι επαρκή, ώστε να καλύπτουν πλήρως την αξία των ωφελημάτων, σε σχέση με την υπηρεσία των μελών μέχρι την ημερομηνία αναφοράς, να έχει επιτευχθεί.

Σύσταση: Η παρατήρηση δεν περιλαμβάνει σύσταση, αλλά καταγράφεται ως σημαντική πληροφόρηση για την επάρκεια του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για την πλήρη κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Δήμου.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη κατάλληλα διαμορφωμένος χώρος, στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο κεντρικός εξυπηρετητής δικτύου και μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στον χώρο αυτό, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή/και να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Σύσταση: Ο Δήμος να λάβει, το συντομότερο δυνατόν, όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφαλείας, που αφορούν στην εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου πρόσβασης, θερμοκρασίας, υγρασίας, ανίχνευσης καπνού/πυρκαγιάς και πυρόσβεσης, για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν, λόγω ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης ή/και κακόβουλων ενεργειών και να ετοιμάσει σχέδιο έκτακτης ανάγκης.

(β) Μηχανογράφηση μητρώων. Ο Δήμος τηρεί αριθμό μητρώων, όπως, για παράδειγμα, μητρώο αγωγών, σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων, προσφορών, συμβολαίων κ.ά. με τη χρήση λογισμικού διαχείρισης φύλλων εργασίας, το οποίο δεν παρέχει επαρκή ασφάλεια, όσον αφορά στην καταγραφή και παρακολούθηση της πρόσβασης των χρηστών στο σύστημα, στην τροποποίηση δεδομένων και πληροφοριών, καθώς και στην ιχνηλάτηση των ενεργειών που πραγματοποιούνται από τους χρήστες.

Σύσταση: Εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, ο Δήμος να εφαρμόσει κατάλληλα λογισμικά για την τήρηση των πιο πάνω μητρώων, για αποφυγή των οποιωνδήποτε κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από τη χρήση λογισμικού διαχείρισης φύλλων εργασίας.

(γ) Διεπαφή δομοστοιχείων του λογισμικού. Δεν έχει υλοποιηθεί η διασύνδεση/διεπαφή μεταξύ του λογισμικού φορολογιών και του Γενικού Καθολικού, με αποτέλεσμα η ενημέρωση του Γενικού Καθολικού να γίνεται με την καταχώριση ημερολογιακών εγγραφών, διαδικασία που απαιτεί πρόσθετη εργασία για την καταχώριση και έλεγχο των σχετικών εγγραφών, ενώ εμπερικλείει κινδύνους αναφορικά με την ορθότητα και την πληρότητα των εγγραφών αυτών.

Σύσταση: Το μηχανογραφημένο σύστημα να αναβαθμιστεί, έτσι ώστε να ενημερώνονται μέσω διεπαφής οι προσωπικοί λογαριασμοί χρεωστών φορολογιών, καθώς και οι σχετικοί λογαριασμοί εσόδων, ταμείου, τράπεζας και χρεωστών στο Γενικό Καθολικό, που αφορούν στην επιβολή τελών, αδειών και δικαιωμάτων, στις εισπράξεις και σε τυχόν μειώσεις και διαγραφές που εγκρίνει το Δημοτικό Συμβούλιο.

Ταυτοποίηση φορολογουμένων. Οι φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται/ταυτοποιούνται στο σύστημα φορολογιών με βάση τη διεύθυνση που διαμένουν ή τη διεύθυνση εγγραφής, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής του νομικού προσώπου/εταιρείας, αντίστοιχα. Η τακτική αυτή καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των φορολογουμένων που δεν εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους, ενώ επιτρέπει τη δημιουργία πέραν του ενός λογαριασμού για φορολογούμενους που έχουν στην κατοχή τους, εντός των Δημοτικών ορίων, περισσότερα του ενός υποστατικού, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα, όπως, για παράδειγμα, στον εντοπισμό των οφειλών και υποχρεώσεων κάθε φορολογούμενου.

Σύσταση: Για κάθε φορολογούμενο να τηρείται μόνο ένας λογαριασμός, με βάση τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής του νομικού προσώπου/εταιρείας.

Παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού. Το κόστος για τον Δήμο φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€	€
Εισφορά στο Ταμείο Ευημερίας	12.596	12.662	3.555
Εισφορά για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	39.573	44.650	42.120
	52.169	57.312	45.675

Για τα εν λόγω ωφελήματα, η Υπηρεσία μας παρατήρησε, κατ' ανάλογο τρόπο που έχει θέσει το θέμα και σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς, ότι τα ποσά που έχουν δοθεί σε παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού, δεν θα πρέπει πλέον να επιβαρύνουν τον Δήμο, αλλά τους υπαλλήλους του. Όσον αφορά στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι εκπαιδευτικοί και οι άλλοι κρατικοί αξιωματούχοι συνεισφέρουν 1,5% επί των ακαθάριστων απολαβών τους, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι τα πιο πάνω παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού προνοούνται στη σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ των Δήμων Μείζονος Λευκωσίας και των συντεχνιών ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, καθώς και ότι ο μονομερής τερματισμός των ωφελημάτων θα αποτελούσε παραβίαση της εν λόγω σύμβασης.

Σύσταση: Ο Δήμος να προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε τα πιο πάνω παρεμφερή ωφελήματα να αποκόπτονται από τις απολαβές των υπαλλήλων του. Επισημαίνεται ότι η πιο πάνω συλλογική σύμβαση δεν έτυχε οποιασδήποτε έγκρισης από το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Οικονομικών.

Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας υδατοπρομήθειας. Από την παροχή υπηρεσιών υδατοπρομήθειας κατά τα έτη 2012, 2011 και 2010, προέκυψαν ελλείμματα ύψους €59.525, €114.889 και €99.297, αντίστοιχα, τα οποία οφείλονται στην απώλεια νερού από το δίκτυο υδροδότησης, η οποία για τα έτη 2012, 2011 και 2010 ανήλθε σε ποσοστό 26,2% ή κόστος €200.993, 23,2% ή κόστος €179.928 και 25,9% ή κόστος €216.771, αντίστοιχα και στα χαμηλά τέλη κατανάλωσης/πώλησης νερού που επιβάλλει ο Δήμος, σε σύγκριση με άλλους Δήμους και Συμβούλια Υδατοπρομήθειας.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι, για κάλυψη του ελλείμματος, το Δημοτικό συμβούλιο αποφάσισε την αναθεώρηση, από 1.1.2014, των παγίων ποσών που χρεώνονται στους λογαριασμούς υδατοπρομήθειας που αφορούν στην οικιστική, βιομηχανική και κτηνοτροφική περιοχή του Δήμου.

Σύσταση: Ο Δήμος να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για περιορισμό των απωλειών.

Ανεκτέλεστα εντάλματα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ενταλμάτων για εκδικασθείσες υποθέσεις, σχετικά με καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων, παραμένουν ανεκτέλεστα.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από τον Δήμο, παρόλο που μέχρι τις 31.12.2013 εκδόθηκαν 225 εντάλματα φυλάκισης για υποθέσεις καθυστερήσεων φορολογιών των ετών 2006-2011, εντούτοις 182 από τα εντάλματα ή ποσοστό 81% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Σύσταση: Ο Δήμος, σε συνεργασία με την Αστυνομία, να εξετάσει τους λόγους της μη εκτέλεσης των ενταλμάτων.

Οικονομική στήριξη αθλητικών σωματείων.

(α) Στα πλαίσια οικονομικής στήριξης των αθλητικών σωματείων που βρίσκονται στα δημοτικά όρια του Δήμου, με σκοπό την ανακατασκευή του χλοοτάπητα των γηπέδων τους, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 2.6.2008 να αναλάβει την αποπληρωμή δύο δανείων ύψους €86.500 το καθένα, που επρόκειτο να συνάψουν δύο σωματεία. Η αποπληρωμή των δανείων θα πραγματοποιείτο σε πέντε ετήσιες ισόποσες τοκοχρεολυτικές δόσεις, έναντι της ετήσιας χορηγίας του Δήμου προς τα δύο σωματεία και για εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης υπογράφηκαν στις 28.7.2008 και σχετικές συμφωνίες μεταξύ του Δήμου και των σωματείων, στις οποίες προβλέπεται ότι ο Δήμος αναλαμβάνει να αποπληρώσει τα εν λόγω δάνεια, καθώς και ότι τα σωματεία θα υποβάλλουν στον Δήμο πλήρη δικαιολογητικά, πιστοποιητικά και τιμολόγια για τις εργασίες ανακατασκευής.

Η αποπληρωμή άρχισε το 2010, με την καταβολή ετήσιας δόσης ύψους €20.000 για κάθε δάνειο και μέχρι τον Νοέμβριο του 2013 ο Δήμος κατέβαλε συνολικά και για τα δύο δάνεια ποσό ύψους €160.000.

(β) Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 6.3.2007 την καταβολή 7 ετήσιων ισόποσων δόσεων ύψους €17.086, για την εξόφληση δανείου ύψους €119.602 (€70.000) που συνήφθη από το Συμβούλιο Κοινοτικής Ευημερίας Ιδαλίου (ΣΚΕ), για τη συντήρηση και αποκατάσταση του κτιρίου της Κοινοτικής Στέγης Ηλικιωμένων Άγιος Δημητριάδος.

Σύσταση: Ο Δήμος να μην δεσμεύεται για την παραχώρηση, μελλοντικά, χορηγιών με σκοπό την αποπληρωμή δανείων, δηλαδή πριν από την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο των Προϋπολογισμών των ετών στα οποία αφορούν οι χορηγίες, καθότι η δέσμευση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη ενέργεια.

Με την απόφαση/δέσμευση για αποπληρωμή δόσεων δανείων τρίτων, ουσιαστικά ο Δήμος ανέλαβε την εξόφληση των εν λόγω δανείων, χωρίς να εξετάσει τη νομιμότητα της απόφασής του, ιδιαίτερα εάν ληφθεί υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 85(1)(α) του περί Δήμων Νόμου, για τη σύναψη δανείου από τον ίδιο τον Δήμο, απαιτείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Αγορά αγαθών και υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς. Κατά τα έτη 2012, 2011 και 2010, διάφοροι οικονομικοί φορείς παρείχαν στον Δήμο προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών, χωρίς ο Δήμος να προβαίνει σε εκτίμηση της συνολικής δαπάνης, με βάση τις πραγματικές του ανάγκες, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 21(1) και (3) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12 (Ι) του 2006) και ζητώντας απευθείας από τα ίδια, κατά κανόνα, νομικά και φυσικά πρόσωπα την παροχή αγαθών ή/και υπηρεσιών.

Διαπιστώθηκαν επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Δήμος συνέχιζε να εξασφαλίζει υπηρεσίες από οικονομικούς φορείς, με βάση σύμβαση που είχε λήξει, χωρίς να προβαίνει σε προκήρυξη νέου διαγωνισμού.

Σύσταση: Ο Δήμος να εφαρμόζει τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου, καθώς και τις Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου που πρέπει να διέπουν τη δράση της δημόσιας διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου 158(Ι)/99.

Διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων μελετητών για την ετοιμασία μελέτης/σχεδίων/όρων και επίβλεψης του Γραμμικού Πάρκου Γιαλιά-Αρ. Διαγωνισμού 16/2014-Προκαταρκτικά έγγραφα διαγωνισμού. Τον Μάιο του 2014, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο Ιδαλίου, παρατηρήσαμε ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού είχε περιληφθεί πρόνοια, σύμφωνα με την οποία για να είναι δυνατή η συμμετοχή των οικονομικών φορέων στον διαγωνισμό, θα έπρεπε να πληρούν υποχρεωτικά συγκεκριμένες προϋποθέσεις/κριτήρια, που αφορούσαν στις τεχνικές και επαγγελματικές τους ικανότητες.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως στα έγγραφα του διαγωνισμού περιληφθεί πρόνοια, με την οποία να καθορίζεται ότι η υποβολή των στοιχείων που θα τεκμηριώνουν τις πιο πάνω τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες, θα ζητηθεί να γίνει μόνο από τον επικρατέστερο προσφοροδότη και η υποβολή των στοιχείων αυτών, όταν απαιτηθεί, θα είναι δεσμευτική. Για τον σκοπό αυτό, εισηγηθήκαμε όπως με άλλη πρόνοια που θα περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, θα καθορίζεται ότι ο επικρατέστερος προσφοροδότης θα είναι υπόχρεος να υποβάλει τα απαιτούμενα στοιχεία εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, διαφορετικά η προσφορά του θα θεωρείται άκυρη. Τα στοιχεία αυτά θα ελέγχονται από τον Δήμο, πριν την κατακύρωση του διαγωνισμού.

Τον Αύγουστο του 2014, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι οι πιο πάνω εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας είχαν υιοθετηθεί και, ως εκ τούτου, είχαν περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού οι σχετικές πρόνοιες.

Τον Οκτώβριο του 2014, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε περαιτέρω ότι, τα εν λόγω έγγραφα υποβλήθηκαν στο Γενικό Λογιστήριο για εξασφάλιση Πιστοποιητικού Συμβατότητας. Λόγω όμως του ψηλού εκτιμώμενου κόστους και του εξειδικευμένου αντικειμένου του διαγωνισμού, το Γενικό Λογιστήριο εισηγήθηκε την τροποποίηση των εγγράφων, ώστε η προσφορά να υποβληθεί με τη μέθοδο των δύο φακέλων – τεχνικού και οικονομικού – και, ως εκ τούτου, ο Δήμος θα ετοιμάσει νέα έγγραφα με βάση την πιο πάνω εισήγηση.

3.10 ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν μόνο σε δειγματοληπτικό έλεγχο συμβάσεων.

Διαγωνισμοί Αρ. 11/2006 και Αρ. 54/2011 για την παροχή υπηρεσιών για τη συλλογή και μεταφορά των σκυβάλων στην περιοχή του Δήμου Λακατάμιας. Ο Διαγωνισμός Αρ. 11/2006 προκηρύχθηκε στις 15.9.2006, και αφορούσε στην παροχή υπηρεσιών για τη συλλογή, μεταφορά και απόρριψη των σκυβάλων του Δήμου για περίοδο 3 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης κατά 1+1 επιπλέον χρόνο. Με βάση τους όρους του διαγωνισμού, ο Ανάδοχος είχε υποχρέωση να παραχωρεί στον Δήμο το εργατικό δυναμικό, για στελέχωση των 4 σκυβαλοφόρων οχημάτων που διαθέτει, και να παρέχει τις πιο πάνω υπηρεσίες. Για κάθε όχημα (συνεργείο), ο Ανάδοχος είχε υποχρέωση να απασχολεί ένα οδηγό και δύο εργάτες.

Μετά από ακυρωτική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (ΑΑΠ) που ανέτρεψε την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού, το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, αποφάσισε τον Μάρτιο 2007 την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη. Η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης καθορίστηκε στις 2.4.2007 και η ημερομηνία λήξης στις 31.3.2010, με δικαίωμα του Δήμου για ανανέωση της σύμβασης για 1+1 επιπλέον χρόνο (μέχρι 31.3.2012), δικαίωμα που ο Δήμος τελικά εξάσκησε.

Τον Νοέμβριο 2011, ο Δήμος προκήρυξε νέο διαγωνισμό, με αρ. 54/2011, για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών για τριετή περίοδο, από 1.4.2012 μέχρι 31.3.2015, με δικαίωμα ανανέωσης για 1+1 επιπλέον χρόνο (δηλαδή μέχρι 31.3.2016 και 31.3.2017 αντίστοιχα), με τη χρήση των 4 – συν ενός εφεδρικού – σκυβαλοφόρων οχημάτων του Δήμου.

Στους Γενικούς Όρους του νέου διαγωνισμού, ο Δήμος περιέλαβε πρόνοια, σύμφωνα με την οποία οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς, για να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, θα έπρεπε να κατέχουν τα ακόλουθα:

- (i) Σχετική Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων.
- (ii) Πιστοποιητικό Κυπριακών Προτύπων CYS EN ISO 9000, από αναγνωρισμένο Ινστιτούτο ή Οργανισμό, για την παροχή συναφών υπηρεσιών, ή άλλο ισοδύναμο πιστοποιητικό.

Τον Δεκέμβριο 2011 υποβλήθηκαν 5 προσφορές, οι οποίες αξιολογήθηκαν από τον Υγειονομικό Επιθεωρητή του Δήμου, ο οποίος εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στη μοναδική έγκυρη προσφορά, έναντι του ποσού των €725.000, για χρονική περίοδο 3 χρόνων. Οι υπόλοιποι 4 προσφοροδότες είχαν αποκλειστεί, επειδή δεν είχαν υποβάλει το πιστοποιητικό CYS EN ISO 9000, ή οποιοδήποτε άλλο ισοδύναμο πιστοποιητικό.

Τον Μάιο 2012, το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του, αποφάσισε να ακυρώσει τον διαγωνισμό και να τον επαναπροκηρύξει, επειδή όπως διαπιστώθηκε κατόπιν έρευνας του νομικού συμβούλου του Δήμου, ο μοναδικός προσφοροδότης που πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού, είχε ιδιάζουσα σχέση με έναν από τους άλλους 4 προσφοροδότες που συμμετείχαν, αφού διατηρούσαν κοινή εταιρεία.

Τον Ιούνιο 2012, ο προσφοροδότης που κρίθηκε αρχικά ότι πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού, προσέφυγε στην ΑΑΠ, κατά της απόφασης του Δήμου.

Τον Φεβρουάριο 2013, το Συμβούλιο Προσφορών, ύστερα από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Δήμου, αποφάσισε όπως ανακαλέσει την προηγούμενη απόφαση του για ακύρωση του διαγωνισμού. Αποφάσισε επίσης όπως ο υφιστάμενος Ανάδοχος, συνεχίσει την παροχή υπηρεσιών συλλογής των σκυβάλων, για 2-3 επιπλέον μήνες.

Τον Μάρτιο 2013, λόγω της πιο πάνω απόφασης του Δήμου, η ΑΑΠ αποφάσισε ότι η εν λόγω προσφυγή καθίστατο άνευ αντικειμένου και, ως εκ τούτου, τερμάτισε την εξέτασή της, ενώ – επιπρόσθετα – η ισχύς των προσφορών είχε ήδη λήξει.

Τον Μάιο 2013, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως εκπονηθεί μελέτη από την Υγειονομική Υπηρεσία του Δήμου, για το ενδεχόμενο ανάληψης της εργασίας περισυλλογής των σκυβάλων από τους εργάτες του Δήμου και, όπως δημιουργηθεί σε δοκιμαστική βάση, για χρονική περίοδο ενός μηνός, ένα συνεργείο αποτελούμενο από προσωπικό του Δήμου, για την περισυλλογή των σκυβάλων. Η μελέτη που έγινε από την Υγειονομική Υπηρεσία του Δήμου, καθώς και άλλη μελέτη που έγινε από συμβουλευτικό οίκο για λογαριασμό του Δήμου, όπως και τρίτη μελέτη του ιδίου οίκου για λογαριασμό των Δήμων Λευκωσίας, κατέδειξαν, όπως μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2014 ο Δήμαρχος, ότι η ανάληψη της πιο πάνω εργασίας από τον Δήμο θα στοίχιζε πολύ περισσότερα από ό,τι εάν ανατίθετο στον ιδιωτικό τομέα, επειδή ο Δήμος θα χρειαζόταν τα διπλάσια σχεδόν συνεργεία.

Τον Ιούνιο 2013, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προσφορών, που ίσχυαν τότε, το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου θα έπρεπε να καθορίσει με σχετική απόφαση του, τη διαδικασία και τα όργανα τα οποία θα προέβαιναν στη μελέτη και αξιολόγηση των προσφορών. Αντί αυτού, η αξιολόγηση και των δύο πιο πάνω διαγωνισμών είχε γίνει από τον Υγειονομικό Επιθεωρητή του Δήμου.
- (ii) Η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών, που λήφθηκε τον Νοέμβριο 2006 για ακύρωση του διαγωνισμού αρ. 11/2006, δεν βασιζόταν στους λόγους ακύρωσης ενός διαγωνισμού όπως αυτοί καθορίζονταν στους Κανονισμούς Προσφορών που ίσχυαν τότε.
- (iii) Στα έγγραφα του διαγωνισμού αρ. 54/2011, περιλήφθηκε ως κριτήριο συμμετοχής στον διαγωνισμό, η κατοχή πιστοποιητικού CYS EN ISO 9000 ή ισοδύναμου, γεγονός το οποίο είχε ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των 4 από τους 5 οικονομικούς φορείς που είχαν υποβάλει προσφορά. Σημειώνεται ότι, η τιμή της προσφοράς του μοναδικού έγκυρου προσφοροδότη, ήταν κατά €65.480 ψηλότερη από την τιμή της προσφοράς του χαμηλότερου προσφοροδότη.
- (iv) Από τις 31.3.2012, που είχε λήξει και η δεύτερη παράταση της σύμβασης αρ. 11/2006, ο Ανάδοχος συνέχιζε να προσφέρει υπηρεσίες, χωρίς να υφίσταται συμβόλαιο, με τη σιωπηρή ανοχή του Δήμου, παρόλο ότι υπήρχε η επιλογή ανάθεσης των πιο πάνω υπηρεσιών σε συνεργεία του Δήμου.

Τον Αύγουστο 2013, ο Δήμαρχος με επιστολή του μας κοινοποίησε σχετική γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Δήμου – η οποία δεν απαντούσε στην ουσία των παρατηρήσεων μας – χωρίς να παραθέσει και τα δικά του σχόλια.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Σεπτέμβριο 2013 με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, επισημάναμε ότι, ενώ με την προηγούμενη επιστολή μας είχαμε υποδείξει μια σειρά από σοβαρά λάθη, παραλείψεις και αδυναμίες στις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν κατά τη διεκπεραίωση των πιο πάνω διαγωνισμών, με τα οποία είχαν παραβιαστεί οι αρχές της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών, εντούτοις δεν μας είχε υποβάλει τα δικά του σχόλια/εξηγήσεις.

Τον Οκτώβριο 2013, ο Δημοτικός Γραμματέας μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

Ήταν παράλειψη του Συμβουλίου Προσφορών του Δήμου ο μη καθορισμός – με σχετική απόφαση του – της διαδικασίας και των οργάνων τα οποία θα προέβαιναν στη μελέτη και την αξιολόγηση των προσφορών.

Ο Δήμος θεώρησε ότι για καλύτερη εξυπηρέτηση και εξασφάλιση της ποιότητας των εν λόγω υπηρεσιών, επιβαλλόταν η συμπερίληψη του σχετικού όρου για πιστοποιητικό CYS EN ISO 9000 ή άλλου ισοδύναμου πιστοποιητικού στα έγγραφα του διαγωνισμού και, εφόσον δεν υπήρχε καμία νομική υποχρέωση του όπως κοινοποιήσει ή/και δημοσιεύσει την όποια πρόθεση του για τους όρους που θα προσέθετε στη νέα προσφορά, πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, θεώρησε ότι δεν χρειαζόταν τέτοια ενέργεια. Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με την απάντηση του Δήμου, εφόσον τέτοια γνωστοποίηση, έχει ως στόχο την πληρέστερη προετοιμασία όσο το δυνατόν περισσότερων οικονομικών φορέων για να μπορέσουν να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, προς όφελος του Δήμου.

Τέλος, ο Δημοτικός Γραμματέας μάς πληροφόρησε ότι σε συνεδρία του Δημοτικού Συμβουλίου τον Σεπτέμβριο 2013, αποφασίστηκε – κατά πλειοψηφία – όπως, η εταιρεία που σήμερα περισυλλέγει τα σκύβαλα, συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες της μέχρι τις 31.10.2013, χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο Δήμος θα λάβει τις τελικές του αποφάσεις επί του εν λόγω θέματος.

Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μας, το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 18.6.2014, αποφάσισε να παρατείνει τις υπηρεσίες περισυλλογής των σκυβάλων που παρείχε η πιο πάνω εταιρεία, μέχρι να προκηρυχθεί και κατακυρωθεί από τον Δήμο νέος διαγωνισμός, για περισυλλογή των

σκυβάλων με τη χρήση των οχημάτων του Δήμου, παρόλο ότι ο νομικός σύμβουλος του Δήμου, με επιστολή του ημερ. 4.11.2013, είχε επισημάνει ότι οι συνεχείς ανανεώσεις της σύμβασης με την εν λόγω εταιρεία, ήταν εκτός κάθε νομικού πλαισίου.

Τον Αύγουστο 2014, με νέα επιστολή μας προς τον Δήμαρχο και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, αναφέραμε ότι, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γεγονότα του θέματος, η Υπηρεσία μας είχε διαπιστώσει σοβαρές αδυναμίες στον χειρισμό των διαδικασιών που αφορούσαν στην παροχή υπηρεσιών για τη συλλογή και μεταφορά των σκυβάλων στην περιοχή του Δήμου Λακατάμιας, με αποτέλεσμα, η συγκεκριμένη εταιρεία, 28 μήνες μετά τη λήξη της σχετικής σύμβασης, να εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες της.

Με την πιο πάνω επιστολή μας, υποδείξαμε επίσης ότι την ευθύνη για την κατάσταση αυτή, φέρει το Δημοτικό Συμβούλιο, το οποίο όφειλε να λάβει μέτρα για άμεσο τερματισμό της, επιλέγοντας μία εκ των νόμιμων λύσεων που προσφέρονταν. Εκφράσαμε τέλος την άποψη ότι, σε περίπτωση που αποφαιζόταν να εξακολουθήσει η αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, θα έπρεπε – αφενός για άμεση συμμόρφωση με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και, αφετέρου για να δοθεί ικανοποιητικός χρόνος για λήψη απόφασης ως προς τη μακροπρόθεσμη ρύθμιση του θέματος – να προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός για ανάθεση μικρής διάρκειας σύμβασης (π.χ. για αγορά υπηρεσιών για περίοδο 6 μηνών), στον οποίο θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν πολύ συντετμημένα χρονοδιαγράμματα, εφόσον η αξία της σύμβασης θα ήταν χαμηλότερη από τα όρια που καθορίζονται στη νομοθεσία για προκήρυξη Ευρωπαϊκού διαγωνισμού.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι ο Δήμος είχε προκηρύξει στις 27.10.2014 ανοικτό διαγωνισμό, για την αγορά υπηρεσιών συλλογής και μεταφοράς των σκυβάλων στην περιοχή του Δήμου Λακατάμιας.

3.11 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Εισαγωγή. Διαχρονικά η Ελεγκτική Υπηρεσία αντιμετώπισε πολλά προβλήματα στον έλεγχο των λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων εξαιτίας του γεγονότος ότι τα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια δεν έχουν υιοθετήσει κατάλληλες διαδικασίες και συστήματα εσωτερικού ελέγχου, που να διασφαλίζουν ότι τηρούνται κατάλληλα λογιστικά βιβλία από τα οποία να ετοιμάζονται αξιόπιστες οικονομικές καταστάσεις και ότι συμμορφώνονται με τους Νόμους και τους Κανονισμούς. Πλείστες οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια περιέχουν πολλά λάθη, ελλείψεις και παραλείψεις, παρουσιάζουν ταμειακά ελλείμματα/ταμειακά πλεονάσματα, τα οποία τα Κοινοτικά Συμβούλια αδυνατούν να επεξηγήσουν, αφού σε αρκετές περιπτώσεις τα λογιστικά τους βιβλία δεν είναι κατάλληλα ενημερωμένα και δεν υπάρχουν τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία. Σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρατηρούνται αντιπαραθέσεις μεταξύ των Μελών του Κοινοτικού Συμβουλίου που παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία τους, δεν γίνονται συνεδριάσεις, δεν τηρούνται πρακτικά ή τηρούνται ελλιπή πρακτικά, δεν ετοιμάζονται Προϋπολογισμοί ή στις περιπτώσεις που αυτοί ετοιμάζονται, παρατηρούνται σχεδόν πάντοτε υπερβάσεις και μάλιστα εξωπραγματικές, χωρίς τις απαραίτητες εγκρίσεις. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στον έλεγχο της νομιμότητας των πρακτικών των Συμβουλίων και ελλιπής εποπτεία των Κοινοτικών Συμβουλίων από τους Επάρχους. Μεγάλος αριθμός αγορών διενεργείται χωρίς να ζητούνται προσφορές. Πολλά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν μητρώο περιουσιακών στοιχείων, με κίνδυνο αυτά να απολεσθούν. Πολλά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν καταλόγους καθυστερήσεων για τις φορολογίες, με κίνδυνο σημαντικά ποσά να παραμείνουν ανείσπρακτα ή να εισπραχθούν στη συνέχεια χωρίς να καταχωριστούν στις οικονομικές καταστάσεις και χωρίς αυτό να γίνει αντιληπτό. Τα διάφορα μηχανογραφικά συστήματα που λειτουργούν σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια, μέρος της δαπάνης αγοράς των οποίων επιχορηγήθηκε από την Κυβέρνηση, παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις και αδυναμίες και δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές

δικλίδες. Αρκετές πληρωμές καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις χωρίς επαρκή αποδεικτικά στοιχεία και χωρίς την απαιτούμενη έγκριση. Τα αντίστοιχα εντάλματα πληρωμής ετοιμάζονται πολλές φορές εκ των υστέρων κατά την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και χωρίς τις αναγκαίες εγκρίσεις. Κάποιες εισπράξεις δεν καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις, αφού αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παραλείπουν να εκδώσουν αποδείξεις είσπραξης, ενώ ορισμένες εισπράξεις που καταχωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις δεν τεκμηριώνονται. Σε κάποιες περιπτώσεις ο Κοινοτάρχης αποσύρει μετρητά (με μόνο την υπογραφή του) από τους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου για τη διενέργεια πληρωμών, ενώ σε άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται εισπράξεις μετρητών από φορολογίες για διενέργεια πληρωμών, κατά παράβαση των άρθρων 68 και 69 του Νόμου. Τα πιο πάνω έχουν ως αποτέλεσμα να απαιτείται δυσανάλογος χρόνος από την Ελεγκτική Υπηρεσία για τον έλεγχο τέτοιων οργανισμών.

Τον Ιανουάριο 2009, ύστερα από συνάντηση με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών, τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με θέμα παρατυπίες σε Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, η Ελεγκτική Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών με σημειώματα σχετικά με παρανομίες/παρατυπίες καθώς και άλλα σοβαρά θέματα που αφορούν σε Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, προκειμένου να μελετήσουν την πιθανότητα υιοθέτησης διαδικασίας επιβολής διοικητικών προστίμων στους υπευθύνους. Μέχρι σήμερα, δεν έχει υιοθετηθεί οποιαδήποτε διαδικασία επιβολής διοικητικών προστίμων.

Τον Απρίλιο 2014 η Ελεγκτική Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Εσωτερικών, η οποία κοινοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, στον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, στην οποία παρέθεσε τα προβλήματα που προκύπτουν από την ελλιπή εφαρμογή των σχετικών Νόμων και Κανονισμών στα Κοινοτικά Συμβούλια, και τονίστηκε εμφαντικά ότι τα πιο πάνω προβλήματα αυξάνουν την πιθανότητα διαπλοκής και απάτης. Επίσης αναφέρθηκε ότι ενόψει του γεγονότος ότι αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια στερούνται των πιο στοιχειωδών διαδικασιών διασφάλισης της ορθολογιστικής και χρηστής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος, δεν θα έπρεπε να τους είχε εναποτεθεί τέτοια εξουσία από την πολιτεία. Εξ αφορμής της πιο πάνω επιστολής, τον Μάιο 2014 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, στην οποία ο Υπουργός έδωσε οδηγίες όπως ενημερωθούν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια για την πρόθεση αποκοπής μέρους ή ολόκληρης της κρατικής χορηγίας σε περίπτωση μη ανταπόκρισής τους στις πρόνοιες της νομοθεσίας, ενώ ζήτησε από όλους τους Επάρχους να εισηγηθούν τροποποιήσεις στους περί Κοινοτήτων Νόμους για περιορισμό των προβλημάτων που παρουσιάζονται στα Κοινοτικά Συμβούλια.

Τον Μάιο 2014 η Ελεγκτική Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όπου ζήτησε να ενημερωθεί για το αποτέλεσμα της διερεύνησης σοβαρών παρατυπιών ή και ενεργειών Κοινοτικών Συμβουλίων που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο των οικονομικών τους καταστάσεων, οι οποίες ενδεχομένως να συνιστούν ποινικά αδικήματα και οι οποίες εκκρεμούσαν. Ακολούθησε επικαιροποίηση όλων των εκκρεμών υποθέσεων και διαφάνηκε ότι πολλές εκκρεμούν στην Αστυνομία για ποινική διερεύνηση ενώ για άλλες έχει αρχίσει η εκδίκαση, που συνήθως όμως προχωρεί με αργό ρυθμό. Η Υπηρεσία μας θεωρεί πολύ σημαντική τη συνεργασία που αναπτύσσεται στο θέμα αυτό με την Νομική Υπηρεσία και την Αστυνομία με στόχο την ταχεία εξέταση υποθέσεων στις οποίες ενδεχομένως να προκύπτουν ποινικά αδικήματα.

Παρόλο που έχουν παρέλθει 14 έτη από τη ψήφιση του περί Κοινοτήτων Νόμου, η κατάσταση στα Κοινοτικά Συμβούλια δεν έχει βελτιωθεί. Αντιθέτως η έλλειψη συνεπειών σε αυθαιρεσίες ορισμένων Κοινοτικών Συμβουλίων, η μη λήψη διορθωτικών μέτρων από μέρους τους και η αδυναμία των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων να τους υποβοηθήσουν να επιλύσουν τα προβλήματα που παρουσιάζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά, έχει ως αποτέλεσμα τα προβλήματα να συσσωρεύονται και

να μεγεθύνονται με την πάροδο των χρόνων. Τα πιο πάνω σε συνδυασμό με την υποστελέχωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας είχαν ως αποτέλεσμα να καταλήξουμε να έχουμε λογαριασμούς Κοινοτικών Συμβουλίων που δεν έχουν ελεγχθεί από το 2006, με όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα της μη έγκαιρης πληροφόρησης για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων. Η Ελεγκτική Υπηρεσία, κατόπιν πρόσφατης τροποποίησης του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου, προτίθεται να αναθέσει τον έλεγχο των εκκρεμών οικονομικών καταστάσεων μεγάλου αριθμού Κοινοτικών Συμβουλίων, σε νόμιμους ελεγκτές/ελεγκτικά γραφεία.

Συστάσεις:

- Δραστική μείωση του αριθμού των Κοινοτικών Συμβουλίων ή/και οικονομική ενοποίησή τους ή με άλλο τρόπο μείωση του αριθμού των οντοτήτων που θα έχουν δικό τους ξεχωριστό προϋπολογισμό.
- Αναδιοργάνωση των (ενοποιημένων) Κοινοτικών Συμβουλίων ούτως ώστε να καταστούν αυτοσυντήρητα και πιο αποτελεσματικά.
- Υιοθέτηση διοικητικών προστίμων στους παρανομούντες.
- Λήψη ουσιαστικών μέτρων εναντίον όσων ενέχονται σε πράξεις που συνιστούν ποινικά αδικήματα, ώστε να τερματιστεί η ατιμωρησία.
- Βελτίωση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου.
- Πιο συστηματικός και ικανοποιητικός έλεγχος της νομιμότητας των αποφάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων από τους Επάρχους, μέσω των πρακτικών.

Γενικές Παρατηρήσεις.

Από τον έλεγχο των Κοινοτικών Συμβουλίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Χωριτικών Αρχών παρουσιάζουν μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Κοινοτικού Ταμείου. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Κονδύλια, όπως αυτά παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, δεν συνάδουν με τους Προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η σύγκριση των πραγματικών εξόδων με τα προϋπολογισθέντα για σκοπούς παρακολούθησης των υπερβάσεων. Επίσης, ενώ οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών. Με βάση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η παραβίαση της πρόνοιας αυτής της νομοθεσίας συνιστά ποινικό αδίκημα. Με πρόσφατη επιστολή μας ενημερώσαμε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ότι μετά την 30^η Μαρτίου 2015 θα καταγγείλουμε στην Αστυνομία όσους δεν ετοιμάσουν τελικούς λογαριασμούς.

Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, τα οποία στις πλείστες περιπτώσεις δυσχεραίνουν τον έλεγχο και σε αρκετές άλλες καθιστούν ανέφικτη τη διεξαγωγή του. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο ιδιώτης σύμβουλος στον οποίο η Ελεγκτική Υπηρεσία εντός του 2013 ανέθεσε τον έλεγχο 14 Κοινοτικών Συμβουλίων, διενήργησε τον έλεγχο σε μόνο 7 από αυτά, αφού στα υπόλοιπα ήταν αδύνατη η διεξαγωγή του ελέγχου, λόγω των πολλών λαθών/ελλείψεων/παραλείψεων που εντοπίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις.

Σύσταση:

Το Γενικό Λογιστήριο θα πρέπει να ετοιμάσει πρότυπο οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, το οποίο να υιοθετηθεί από όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια. Επίσης, τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να υποβάλλουν τις οικονομικές τους καταστάσεις στην Ελεγκτική Υπηρεσία εντός των χρονοδιαγραμμάτων που προνοούν οι περί Κοινοτήτων Νόμοι.

(β) Προϋπολογισμοί.

- (i) Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επάρχου. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ετοιμάζουν Προϋπολογισμό και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργούνται μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Επίσης, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων, οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Παρουσιάζεται επίσης ανομοιομορφία στον τρόπο παρουσίασης των Προϋπολογισμών των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) ανά Επαρχία.
- (ii) Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό των περί Κοινοτήτων Νόμων προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων.
- (iii) Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών. Πλείστοι Προϋπολογισμοί δεν καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την ετοιμασία, έγκριση και εκτέλεση των Προϋπολογισμών, οι οποίοι θα πρέπει να καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους. Το Γενικό Λογιστήριο θα πρέπει να ετοιμάσει πρότυπο Προϋπολογισμού, το οποίο να υιοθετηθεί από όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια.

(γ) Πρακτικά συνεδριών. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων, η συγκρότηση των Συμβουλίων (συγγενική σχέση μεταξύ των Μελών) θέτει υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία και την αμεροληψία των αποφάσεών τους.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να τηρούν πρακτικά, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων. Επιπλέον οι Έπαρχοι θα πρέπει να εξασκούν πιο αποτελεσματικό και ικανοποιητικό έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων.

(δ) Δάνεια. Μερικά Συμβούλια δεν καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες. Η τήρηση σχετικού μητρώου θα υποβοηθήσει τα Συμβούλια στην παρακολούθηση της πληρωμής των δόσεων.

(ε) Πληρωμές σε Κοινοτάρχες και μέλη των Συμβουλίων για υπηρεσίες που παρέχουν. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις Συμβουλίων που κατέβαλαν αμοιβή στον Κοινοτάρχη ή σε μέλη του Συμβουλίου για υπηρεσίες που πρόσφεραν στο Συμβούλιο, σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 16(2)(στ) των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να τερματίσουν την πιο πάνω τακτική.

(στ) Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες. Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές εταιρείες οι οποίες ιδρύθηκαν, μεταξύ άλλων, για την ενημέρωση των Κοινοτικών Συμβουλίων και άλλων φορέων για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων μέσα από τη συμμετοχή και διαχείριση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Σύσταση: Η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και ως εκ τούτου τα Συμβούλια δεν πρέπει να προβαίνουν σε τέτοιες αγορές.

(ζ) Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υποβάλλουν ως οφείλουν στην Ελεγκτική Υπηρεσία βεβαίωση των περιουσιακών τους στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να ετοιμάζουν την πιο πάνω βεβαίωση και να την αποστέλλουν στην Ελεγκτική Υπηρεσία αρχές του επόμενου έτους.

(η) Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα. Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και το υπόλοιπο των μετρητών χωριστά. Παρόλο που έχουμε εισηγηθεί τη σωστή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου, εντούτοις μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν έχει εφαρμόσει τις εισηγήσεις μας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και να παρουσιάζονται συχνά ταμειακές διαφορές. Σε ξεχωριστές επιστολές που αποστείλαμε προς όλους τους Επάρχους στις 4.11.2009, 12.11.2010, 22.12.2011, 11.12.2012 και 25.11.2013, επισύραμε την προσοχή σε όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια ότι από την 1.1.2010 η Υπηρεσία μας δεν αποδέχεται, για σκοπούς ελέγχου, το Βιβλίο Ταμείου, εάν σε αυτό δεν τηρούνται χωριστές στήλες μετρητών και τράπεζας.

(θ) Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου. Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν σε ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές), συνεχίζουν να διαπιστώνονται καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά.

Σύσταση για (η) και (θ): Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να μεριμνήσουν για την ορθή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου.

(ι) Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να μην τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

Σύσταση: Όλα τα Συμβούλια θα πρέπει να ανοίξουν τρεχούμενο λογαριασμό.

(ια) Έκδοση επιταγών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη.

Σύσταση: Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι επιταγές πρέπει να προσυπογράφονται και από το Γραμματέα ή από άλλο εξουσιοδοτημένο μέλος του Συμβουλίου.

(ιβ) Μετρητά στην κατοχή των Γραμματέων/Κοινοταρχών. Το υπόλοιπο των μετρητών στην κατοχή ορισμένων Γραμματέων/Κοινοταρχών κατά τη διάρκεια του έτους ήταν υπερβολικά ψηλό, σε αντίθεση με το άρθρο 68 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Όλες οι εισπράξεις θα πρέπει να κατατίθενται έγκαιρα και το ποσό των μετρητών να περιοριστεί στο απόλυτα αναγκαίο.

(ιγ) Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 10%. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 10% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ., όπως προβλέπεται στους περί Κοινοτήτων Νόμους, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της διάταξης αυτής, οι αποδείξεις είσπραξης φέρουν ημερομηνία του έτους που έληξε, ενώ η είσπραξη γίνεται μέσα στο επόμενο έτος.

Σύσταση: Η πιο πάνω τακτική θα πρέπει να τερματιστεί και τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(ιδ) Εντάλματα πληρωμής. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις οι πληρωμές δεν υποστηρίζονται από σχετικά τιμολόγια/αποδείξεις.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να ετοιμάζουν εντάλματα πληρωμής, στα οποία να επισυνάπτονται τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία. Για αποφυγή διπλοπληρωμών, εισηγούμαστε όπως όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις σφραγίζονται με τη σφραγίδα «Εξοφλήθηκε».

(ιε) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σημαντικά ποσά που αφορούν στις πιο πάνω οφειλές παραμένουν ανείσπρακτα.

Σύσταση: Τα Συμβούλια θα πρέπει να ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για τη διασφάλιση των εσόδων τους.

(ιστ) Προσφορές. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια προβαίνουν σε αγορά αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να ακολουθούν τη διαδικασία των προσφορών.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να ακολουθούν τη διαδικασία των προσφορών.

(ιζ) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν μητρώο περιουσιακών στοιχείων.

Σύσταση: Για σκοπούς παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κοινοτικών Συμβουλίων, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο.

(ιη) Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών. Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουν κατάλληλο και καταρτισμένο προσωπικό. Τα συστήματα αυτά σε αρκετές περιπτώσεις δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες και γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να υιοθετήσουν ενιαίο μηχανογραφημένο σύστημα που να διαθέτει τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες και να εκπαιδεύσουν κατάλληλα το προσωπικό τους.

(ιθ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων.

(i) Για τις δαπάνες που αφορούν στα αναπτυξιακά έργα δεν εξασφαλίζονται πάντοτε αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί.

Σύσταση: Τα Συμβούλια θα πρέπει να εξασφαλίζουν πάντοτε αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

(ii) Αναφορικά με εμβάσματα των Κοινοτικών Συμβουλίων σε Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σχετικά με έργα ανάπτυξης που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων, δεν υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μαζί με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους.

Σύσταση: Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου τα Συμβούλια θα πρέπει να δημιουργήσουν σχετικό μητρώο, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων.

(κ) Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών και Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν σε Σχολική Εφορεία ή Συμβούλιο Αποχετεύσεων, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία και χωρίς να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα.

Σύσταση: Τα Συμβούλια δεν πρέπει να διενεργούν πληρωμές που δεν εμπίπτουν στους σκοπούς και αρμοδιότητές τους.

(κα) Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομά τους.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να μεριμνήσουν για την εγγραφή όλης της ακίνητης περιουσίας τους στο όνομά τους.

(κβ) Στελέχωση Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση των υποθέσεών τους, επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή ή το προσωπικό δεν είναι κατάλληλα καταρτισμένο.

Σύσταση: Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου ημερ. 7.9.2012, τα Κοινοτικά Συμβούλια μπορούν να συνάπτουν σύμβαση με άλλα Κοινοτικά Συμβούλια ή Δήμους, με σκοπό τη διάθεση μέρους των υπηρεσιών υπαλλήλων τους.

(κγ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων. Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως απαιτείται από τις διατάξεις των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών.

Σύσταση: Για τις πιο πάνω θέσεις, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

(κδ) Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

Σύσταση: Θα πρέπει να θεσπιστούν Κανονισμοί για όλα τα Ταμεία Προνοίας των Κοινοτικών Συμβουλίων.

(κε) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και δεν εφαρμόζονται σωστά οι Κανονισμοί Προσωπικού.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να καθορίσουν με την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών τα σχέδια υπηρεσίας κάθε θέσης και να εφαρμόζουν σωστά τους Κανονισμούς Προσωπικού.

(κστ) Ανανέωση συλλογικών συμβάσεων. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθούν τη διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

Σύσταση: Κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης, τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να εξασφαλίζουν την εκ των προτέρων έγκριση του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

(κζ) Αγορά υπηρεσιών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) προβαίνουν σε αγορά υπηρεσιών συνάπτοντας συμβόλαια που υποδηλώνουν σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, με όλες τις συνεπακόλουθες υποχρεώσεις των Συμβουλίων ως εργοδοτών.

Σύσταση: Η πιο πάνω τακτική θα πρέπει να τερματιστεί.

(κη) Ατιμολόγητο νερό. Πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια δεν εντοπίζουν τυχόν σημαντικές απώλειες νερού.

Σύσταση: Για την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, θα πρέπει να γίνεται καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και σύγκριση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Οποιοσδήποτε σημαντικές διαφορές θα πρέπει να διερευνώνται.

(λ) Οφειλές για αγορά νερού. Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα. Κάποια Κοινοτικά Συμβούλια οφείλουν σημαντικά ποσά στο Τ.Α.Υ. στις 31.12.2013, όπως τα Κοινοτικά Συμβούλια Βορόκλινης (€2,4 εκ.), Κολοσσίου (€1,1 εκ.) και Ορμήδειας (€1 εκ.).

Σύσταση: Τα Συμβούλια θα πρέπει να εξοφλούν έγκαιρα τις οφειλές τους προς το Τ.Α.Υ. ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

(λα) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, εξουσία που έχουν σύμφωνα με το άρθρο 74 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να εξασκούν την εξουσία που έχουν δυνάμει της νομοθεσίας για επιβολή τελών ακίνητης ιδιοκτησίας.

(λβ) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν οποιαδήποτε φορολογία σχετικά με τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών, σε αντίθεση με το άρθρο 86 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να επιβάλλουν φορολογία για τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών.

(λγ) Κοιμητήριο. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τις εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν στο κοιμητήριο, οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχο του Επάρχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμου.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να τηρούν ειδικό μητρώο λογαριασμών για τα ποσά που εισπράττονται και δαπανούνται με βάση τις πρόνοιες του περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμου.

(λδ) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώθηκε ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου στα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζει κενά και αδυναμίες.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια, αντλώντας καθοδήγηση από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου μέσω των οικείων Επαρχών και του Υπουργείου Εσωτερικών, θα πρέπει να ετοιμάσουν χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

(λε) Καθυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεών μας. Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο, ο οποίος στη συνέχεια τις αποστέλλει στα Κοινοτικά Συμβούλια για να απαντήσουν. Σε αρκετές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ορισμένα Συμβούλια δεν έχουν απαντήσει σε καμιά έκθεση της Υπηρεσίας μας, ενώ σε μερικές περιπτώσεις τα νέα Συμβούλια που εκλέγονται αρνούνται να απαντήσουν σε παρατηρήσεις που αφορούν σε προηγούμενα Συμβούλια.

Σύσταση: Η Ελεγκτική Υπηρεσία ενημέρωσε τόσο τους Επάρχους όσο και τα Κοινοτικά Συμβούλια ότι για τα Κοινοτικά Συμβούλια που δεν απαντούν στις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, θα ενημερώνεται σχετικά ο Υπουργός Εσωτερικών.

(λστ) Θέσπιση Κανονισμών. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2012, αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων.

Σύσταση: Όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να προχωρήσουν στη θέσπιση Κανονισμών για την πιο εύρυθμη λειτουργία τους.

3.12 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρούνται λάθη και αδυναμίες στην οικονομική διαχείρισή τους.

Σύσταση: Η Κεντρική Υπηρεσία θα πρέπει να ασκεί πιο ουσιαστικό έλεγχο για βελτίωση στον τομέα αυτό και να ενισχυθεί με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό, για παροχή συμβουλευτικών και καθοδηγητικών υπηρεσιών στα Κοινοτικά Συμβούλια, πάνω σε θέματα που αφορούν σε όλες τις δραστηριότητές τους όπως, καταρτισμός και εκτέλεση Προϋπολογισμών, επιβολή και είσπραξη φορολογιών, ετοιμασία ετήσιων εκθέσεων, μισθοδοσία προσωπικού, συνταξιοδοτικά ωφελήματα, διαδικασίες προσφορών και άλλα.

4 . ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Οργανισμοί που δεν περιλήφθηκαν λόγω μη έγκαιρης υποβολής οικονομικών καταστάσεων

Οι Οργανισμοί που παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα δεν είχαν υποβάλει, ή υπέβαλαν με μεγάλη καθυστέρηση, οικονομικές καταστάσεις, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η έγκαιρη διενέργεια του ελέγχου τους και περίληψη των σχετικών επισημάνσεών μας στην παρούσα Έκθεση. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή των Αντιπροσώπων όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα των Οργανισμών αυτών.

Οργανισμός	Ημερομηνία υποβολής οικονομικών καταστάσεων	Έτη που αφορούν	Σημειώσεις
Αρχή Λιμένων Κύπρου	25.7.2014 11.8.2014	2012 2013	
Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου	Δεν υποβλήθηκαν	2013	
Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	Δεν υποβλήθηκαν	2013	
Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	27.8.2014 (πρόχειρες)	2013	Δεν έχουν υποβληθεί ακόμα τελικές οικονομικές καταστάσεις
Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου	3.11.2014	2012 και 2013	
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	Δεν υποβλήθηκαν	2013	
Ταμείο Λαχείου Πρόνοιας	Δεν υποβλήθηκαν	2013	
Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων	30.9.2014 (πρόχειρες)	2013	Δεν έχουν υποβληθεί ακόμα τελικές οικονομικές καταστάσεις

Νομικοί Σύμβουλοι. Μεγάλος αριθμός νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου διατηρούν εδώ και πολλά χρόνια (σε πολλές περιπτώσεις για δεκαετίες) τους ίδιους νομικούς συμβούλους, πολλές φορές χωρίς καν να υπάρχει γραπτή συμφωνία. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Νόμο Ν.12(Ι)/2006, διαφοροποιούνται οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ του εν λόγω Νόμου. Ωστόσο, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι πρόνοιες της εγκυκλίου ΓΛ/ΑΑΔ.Σ. 24ΣΤ του Γενικού Λογιστηρίου σχετικά με τις υπηρεσίες αυτές, που προνοούν ότι «... οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθορίσουν τη διαδικασία που θα ακολουθήσουν για την σύναψη συμβάσεων όταν πρόκειται για τις υπηρεσίες του Μέρους Β του Παραρτήματος ΙΙ του Νόμου βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης και της καλύτερης διαχείρισης των πόρων του δημοσίου».

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου καθορίζουν τα είδη των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους νομικούς τους συμβούλους και διαχωρίζουν αυτές σε υπηρεσίες που αφορούν τον τρόπο λειτουργίας τους ως συλλογικών διοικητικών οργάνων (νομικές υπηρεσίες εμπύκτους στη σφαίρα του διοικητικού δικαίου), και σε υπηρεσίες που αφορούν στο εξειδικευμένο αντικείμενο των εργασιών τους. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ακολουθείται η σχετική εγκύκλιος της αρμόδιας αρχής δημοσίων συμβάσεων.

4.1 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για το 2009 και 2010 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2011. Οι πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου για τα έτη 2011 και 2012 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 29.10.2014 και ως εκ τούτου μέχρι την ετοιμασία της παρούσης Έκθεσης δεν έχει διενεργηθεί ο νενομισμένος έλεγχος.

Προαγωγές μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού το 2013. Το Πανεπιστήμιο, μετά από γνωμάτευση του νομικού του συμβούλου, ημερ. 6.11.2013, προχώρησε στην προαγωγή είκοσι ακαδημαϊκών.

Η Υπηρεσία μας μετά από διερεύνηση του θέματος, απέστειλε επιστολή στο Πανεπιστήμιο, ημερ. 11.7.2014 με την οποία παρατήρησε ότι το άρθρο 3(1) του Νόμου αρ. 21(I)/2013 απαγορεύει την πλήρωση κάθε θέσης πρώτου διορισμού, θέσης πρώτου διορισμού και προαγωγής και θέσης προαγωγής εκτός αν έχει δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη της ισχύος το Νόμου ή έχει εξασφαλιστεί εξαίρεση από την απαγόρευση της πλήρωσης κενών θέσεων στη βάση των προνοιών του άρθρου 4 του Νόμου και ότι το Πανεπιστήμιο δεν είχε εξασφαλίσει τέτοια εξαίρεση.

Όπως διαπιστώθηκε, σε καμία περίπτωση από τις είκοσι προαγωγές ακαδημαϊκών που έγιναν από το Πανεπιστήμιο το 2013 δεν είχε δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη της ισχύος του Νόμου αρ. 21(I)/2013, δηλαδή πριν από τις 18.4.2013, ώστε αυτή να είναι σύμφωνη με τις πρόνοιές του και ως εκ τούτου, υποδείξαμε ότι οι πιο πάνω αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου για προαγωγή/ανέλιξη των είκοσι μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού δεν είναι σύμφωνες και ενδεχομένως να πρέπει να ανακληθούν, επισημαίνοντας, ταυτόχρονα, τις ποινές που προβλέπονται από το άρθρο 4 του Νόμου (Ν.21(I)/2013).

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου στην απαντητική του επιστολή προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 3.7.2014, ανέφερε ότι στο Πανεπιστήμιο δεν υφίστανται και δεν νοούνται θέσεις προαγωγής λόγω του ότι οι θέσεις του ακαδημαϊκού προσωπικού είναι συνδυασμένες και ως εκ τούτου, αλλά και της πιο πάνω αναφερόμενης γνωμάτευσης του νομικού του συμβούλου, η ανέλιξη των είκοσι ακαδημαϊκών είναι καθόλα νομότυπη.

Ενόψει της πιο πάνω απάντησης του Πρύτανη του Πανεπιστημίου, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας έθεσε το θέμα, ζητώντας να γνωματεύσει κατά πόσο οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου για προαγωγή/ανέλιξη είκοσι μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του ήταν σύμφωνες και αν όχι να συμβουλεύσει το Πανεπιστήμιο για τους κατάλληλους χειρισμούς που θα πρέπει να γίνουν. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας έκθεσης δεν λήφθηκε η απάντηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Έργα Πανεπιστημιούπολης.

(α) Γενικά. Οι εργασίες ανέγερσης της Πανεπιστημιούπολης άρχισαν το 1999 στη βάση του πλαισίου ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου. Η τελευταία εκτίμηση της αναμενόμενης δαπάνης όλων των έργων, που έγινε το 2006, ανέρχεται στο ποσό των €410 εκ. σε σύγκριση με €148 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης (ΓΑΠ), η αύξηση στο ποσό της δαπάνης οφείλεται κυρίως (i) στην αύξηση του αριθμού των Τμημάτων/Σχολών που λειτουργούν στο Πανεπιστήμιο με αντίστοιχη αύξηση του αριθμού των φοιτητών, που είχε ως αποτέλεσμα την ανάγκη για αναθεώρηση των κτιριολογικών προγραμμάτων με αύξηση του δομημένου εμβαδού πέραν του 100%, (ii) στον αναβαθμισμένο σχεδιασμό των έργων και, (iii) στις αυξήσεις των τιμών των εργατικών και υλικών.

Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί τα κτίρια «Σχολής Επιστημών και Τεχνολογίας», «Φοιτητικές Εστίες», «Διοίκησης», «Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης», «Κοινωνικών Δραστηριοτήτων», και οι

«Αθλητικές Εγκαταστάσεις», ενώ το κτίριο «Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιος Ιωάννου» είναι σε εξέλιξη.

Σήμερα βρίσκεται υπό μελέτη το έργο των «Κτιριακών Εγκαταστάσεων Πολυτεχνικής Σχολής», η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί περί το τέλος του 2014. Όπως μας έχει πληροφορήσει τον Οκτώβριο 2014 ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, η προκήρυξη του διαγωνισμού για υλοποίηση του έργου θα αποφασιστεί ανάλογα με τα οικονομικά δεδομένα του 2015, σε σχέση επίσης και με την ενδεχόμενη εξασφάλιση χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Επίσης, μας έχει πληροφορήσει ότι η μελέτη του «Πολυόροφου Χώρου Στάθμευσης» έχει ολοκληρωθεί, όμως το Πανεπιστήμιο έχει αποφασίσει τη μη προώθηση του συγκεκριμένου έργου, λόγω της επικρατούσας οικονομικής κατάστασης.

(β) Έργο υπό εκτέλεση.

Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιος Ιωάννου. Στο πλαίσιο ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης, αποφασίστηκε η προώθηση της ανέγερσης του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιος Ιωάννου. Μέρος της δαπάνης κατασκευής του έργου θα καταβληθεί – ως δωρεά προς το Πανεπιστήμιο – από ιδιώτη δωρητή. Το ποσό της δωρεάς ανέρχεται σε €8.000.000.

Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε, τον Δεκέμβριο 2002, σε Γάλλο Αρχιτέκτονα, όπως προνοούσε σχετικός όρος της πιο πάνω δωρεάς. Η αμοιβή του Αρχιτέκτονα, ύψους €1.520.000, έχει καταβληθεί απευθείας από τον εν λόγω δωρητή, επιπρόσθετα του ποσού της δωρεάς για την ανέγερση του κτιρίου.

Τον Δεκέμβριο 2010, το Πανεπιστήμιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την ανέγερση του έργου. Τον Μάρτιο 2011 υποβλήθηκαν 10 προσφορές, η αξιολόγηση των οποίων ολοκληρώθηκε τον Μάιο 2011. Το έργο ανατέθηκε στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €29.699.967.

Οι εργασίες κατασκευής του κτιρίου άρχισαν τον Οκτώβριο 2011 και, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, η παράδοση του κτιρίου θα γινόταν τον Οκτώβριο 2014 (διάρκεια 36 μήνες). Με βάση με το πρόγραμμα εργασιών που ετοιμάστηκε από τον Ανάδοχο, η πρόοδος του έργου παρουσιάζει σοβαρή καθυστέρηση πέραν των 15 περίπου μηνών. Ο Ανάδοχος υπέβαλε αρχικά απαίτηση για παράταση χρόνου 110 εργάσιμων ημερών για την οποία έχει εγκριθεί η παραχώρηση παράτασης χρόνου 57 εργάσιμων ημερών, εκ των οποίων οι 18 με οικονομικές αποζημιώσεις. Πρόσφατα υπέβαλε απαίτηση για νέα παράταση της τάξης των 18 μηνών με οικονομικές αποζημιώσεις της τάξης των €4,5εκ. η οποία αξιολογείται.

Σύμφωνα με την τελευταία οικονομική έκθεση του συμβούλου Επιμετρητή Ποσοτήτων, που υποβλήθηκε αρχές Ιουλίου 2014, λαμβάνοντας υπόψη και τα ποσά των συμβάσεων των μέχρι σήμερα διορισμένων Υπεργολάβων και Προμηθευτών, το εκτιμώμενο τελικό κόστος του έργου, αναμένεται να ανέλθει σε €30.574.000.

(γ) Έργα που έχουν συμπληρωθεί.

Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων – Απαιτήσεις Αναδόχου για Παράταση Χρόνου και Αποζημιώσεις. Το ιστορικό και οι κυριότερες παρατηρήσεις μας για τη σύμβαση υλοποίησης του πιο πάνω έργου, παρατίθενται αναλυτικά στη σχετική παράγραφο της Ετήσιας Έκθεσης μας του έτους 2012.

Τον Ιούλιο 2014, ο Εσωτερικός Ελεγκτής του Πανεπιστημίου κοινοποίησε στην Υπηρεσία μας αντίγραφο της έκθεσης του με τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος του φιλικού διακανονισμού, στα πλαίσια του οποίου είχε αποφασιστεί η καταβολή του ποσού των €890.000 στον Ανάδοχο. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας του 2012, η καταβολή του πιο πάνω ποσού δεν είχε προχωρήσει κατόπιν

εισήγησής μας, ώστε να παρείχετο χρόνος για ολοκλήρωση της έρευνας μας, για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε και οδήγησε στη συμφωνία καταβολής του πιο πάνω ποσού.

Από τη μελέτη της πιο πάνω έκθεσης, αναδεικνύονταν δύο επιπρόσθετες πτυχές του εν λόγω θέματος. Ως εκ τούτου, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου τον Αύγουστο 2014 παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Η μη τήρηση/ετοιμασία πρακτικών ή/και υποστηρικτικών εγγράφων, επικυρωμένων/υπογεγραμμένων από όλα τα μέλη της επιτροπής διαπραγμάτευσης του Πανεπιστημίου, στα οποία να καταγράφονταν οι εκπρόσωποι του Αναδόχου που ήταν παρόντες καθώς και όλοι όσοι συμμετείχαν στη διαπραγμάτευση μεταξύ της τριμελούς επιτροπής διαπραγμάτευσης του Πανεπιστημίου και του Αναδόχου, κατά την οποία συμφωνήθηκε η καταβολή του ποσού των €890.000, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού, αποτελούσε σοβαρή παράλειψη. Υποδείξαμε ότι στα εν λόγω πρακτικά/έγγραφα θα έπρεπε – μεταξύ άλλων – να τεκμηριώνονται οι λόγοι για τους οποίους είχαν καταλήξει – κατά πλειοψηφία – τα μέλη της επιτροπής διαπραγμάτευσης στην απόφαση για καταβολή του ποσού των €890.000, αντί του ποσού των €49.633, που είχε υπολογιστεί/εγκριθεί στις 31.3.2011 από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Πανεπιστημίου (ΚΕΑΑ) η οποία είναι αρμόδια για την εξέταση/έγκριση αλλαγών και απαιτήσεων στις συμβάσεις έργων του Πανεπιστημίου, καθώς και οι λόγοι διαφωνίας του τρίτου μέλους της επιτροπής. Επισημάναμε ότι τα μέλη της ΚΕΑΑ κατέχουν τις εξειδικευμένες γνώσεις που απαιτούνται καθώς και την εμπειρία/τεχνογνωσία, ώστε να διασφαλίζουν τα συμφέροντα του Πανεπιστημίου κατά την εξέταση των αλλαγών/απαιτήσεων που υποβάλλονται κατά την υλοποίηση των συμβάσεων έργων. Όπως μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2014 ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, το πιο πάνω ποσό των €49.633 υπόκειτο σε μερική αναπροσαρμογή, κατόπιν της οποίας διαμορφώθηκε τελικά στο ποσό των €28.516.
- (ii) Η απόφαση της επιτροπής διαπραγμάτευσης, εφόσον μάλιστα δεν ήταν ομόφωνη, θα έπρεπε να είχε παραπεμφθεί για λήψη απόφασης στο Διοικητικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, όπως είχε υποδείξει ο Πρύτανης, ο οποίος αρνήθηκε να υπογράψει την επιστολή προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με την οποία της ζητείτο όπως εμβάσει άμεσα στο Πανεπιστήμιο το ποσό των €890.000, για να καταβληθεί στον Ανάδοχο. Την εν λόγω επιστολή τελικά συνυπέγραψαν και απέστειλαν ο τέως Πρόεδρος του Συμβουλίου και ο τέως Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως το όλο θέμα αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, ώστε να αποδοθούν τυχόν ευθύνες για τον όλο χειρισμό του θέματος, του οποίου η κατάληξη ενδεχομένως να ήταν σήμερα διαφορετική, εάν δεν ετύγχανε της άμεσης εξέτασης και έγκαιρης υποβολής των παρατηρήσεων/εισηγήσεων από την Υπηρεσία μας.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η συζήτηση του θέματος ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου του Πανεπιστημίου είχε ολοκληρωθεί και το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου για μελέτη και αξιολόγηση. Λόγω εσωτερικών διαφωνιών – που οδήγησαν και σε νομικές διαδικασίες μεταξύ εμπλεκομένων – το Συμβούλιο μελετά και αξιολογεί όλα τα δεδομένα για λήψη τελικής απόφασης.

(δ) Δημιουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου στην Πανεπιστημιούπολη. Από τη διερεύνηση του πιο πάνω θέματος, η οποία διεξήχθη κατόπιν παράκλησης του Πρυτάνεως, προέκυψαν τα ακόλουθα:

Κατά τη συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 7.9.2011, ο Πρύτανης ενημέρωσε τα μέλη του – προκαταρκτικά – για την πρόταση του για δημιουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου σε έκταση γης της Πανεπιστημιούπολης που βρισκόταν στη νεκρή ζώνη.

Στις 21.12.2011, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου υπέγραψε συμφωνία με μη κερδοσκοπικό ίδρυμα, για την ίδρυση και κατασκευή Φωτοβολταϊκού Πάρκου ισχύος 10MW, το οποίο θα τροφοδοτούσε τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου με ηλεκτρική ενέργεια. Με βάση τις πρόνοιες της συμφωνίας, το ίδρυμα θα αναλάμβανε τη χρηματοδότηση του πιο πάνω έργου με ποσό ύψους €14.000.000. Μέρος του πιο πάνω ποσού θα παραχωρείτο ως δωρεά, ενώ το υπόλοιπο ως άτοκο δάνειο.

Στις 25.6.2012, σε συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου διευκρινίστηκε ότι αποκλειστικός ιδιοκτήτης του Φωτοβολταϊκού Πάρκου, τόσο του χώρου όσο και των εγκαταστάσεων, θα είναι το Πανεπιστήμιο και, σε καμία περίπτωση δεν θα παραχωρηθεί σε οποιονδήποτε γη που ανήκει στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Σε ότι αφορά την αποπληρωμή του άτοκου δανείου προς το ίδρυμα, τονίστηκε ότι αυτό θα γινόταν μόνο όταν το Φωτοβολταϊκό Πάρκο θα πραγματοποιούσε κέρδη.

Ο Πρύτανης με επιστολή του ημερ. 23.8.2012 προς τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, τον ενημέρωσε για τις ενέργειες του Πανεπιστημίου αναφορικά με την ανάπτυξη του Πάρκου, σε συνεργασία με το εν λόγω ίδρυμα, σε χώρο στο νοτιοανατολικό σύνορο της Πανεπιστημιούπολης, έκτασης 140.000 τ.μ., εντός της νεκρής ζώνης. Ταυτόχρονα τον κάλεσε όπως προωθήσει το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Τον πληροφόρησε επίσης ότι ο προϋπολογισμός του έργου εκτιμάτο περίπου σε €15.000.000, και το ποσό της δωρεάς που προτίθετο το ίδρυμα να παραχωρήσει, ανήρχετο σε €8.000.000. Το υπόλοιπο ποσό, ύψους €7.000.000, θα παραχωρείτο από το ίδρυμα, υπό τη μορφή άτοκου δανείου.

Στις 5.11.2012, σε συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, ο Πρύτανης ενημέρωσε τα Μέλη του Συμβουλίου, ότι τα Ηνωμένα Έθνη είχαν αποδεχθεί την αίτηση του Πανεπιστημίου για δημιουργία του Πάρκου στη νεκρή ζώνη.

Ο Πρύτανης ενημέρωσε στις 13.5.2013 το Συμβούλιο ότι, λόγω του κουρέματος των καταθέσεων του δωρητή, το ίδρυμα ζήτησε όπως το έργο προωθηθεί, αφού προηγουμένως ξεκαθαρίσει η οικονομική κατάσταση.

Στις 24.10.2013, ο Πρύτανης με επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών, υπέβαλε πρόταση για αξιοποίηση των εσόδων από τη λειτουργία του Φωτοβολταϊκού Πάρκου, ενώ με άλλη επιστολή του ημερ. 8.11.2013 προς τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, τον ενημέρωσε για την πρόθεση του Πανεπιστημίου να προχωρήσει με την υλοποίηση της ανάπτυξης του Φωτοβολταϊκού Πάρκου. Τέλος, με επιστολή του ημερ. 29.1.2014 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, την πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – τα ακόλουθα, όσον αφορά τη χρηματοδότηση του έργου:

Λόγω των απρόβλεπτων οικονομικών συνθηκών που είχαν δημιουργηθεί από τα γεγονότα του προηγούμενου έτους, είχαν ανασταλεί τα αρχικά σχέδια χρηματοδότησης του έργου και, ως εκ τούτου, το Πανεπιστήμιο Κύπρου διερευνούσε εναλλακτικές δυνατότητες χρηματοδότησης, εξετάζοντας διαφορετικά σενάρια, τα οποία συμπεριλάμβαναν την αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων ή/και ιδιωτικών κεφαλαίων.

Ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, με επιστολή του ημερ. 25.2.2014 προς τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Ενέργειας, προώθησε πρόταση που είχε υποβάλει το Πανεπιστήμιο Κύπρου, για συγχρηματοδότηση του Φωτοβολταϊκού Πάρκου από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία 2014 – 2020.

Στις 15.5.2014, ο Πρύτανης, με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ) τον ενημέρωσε για το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Πανεπιστημιούπολης και τις ανάγκες για

χρηματοδότηση του. Μεταξύ των έργων που το Πανεπιστήμιο ζήτησε τη χρηματοδότηση, περιλαμβανόταν και το Φωτοβολταϊκό Πάρκο.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Αύγουστο 2014, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, τον πληροφορήσαμε ότι από τη διερεύνηση του θέματος και με βάση τα πιο πάνω γεγονότα, δεν είχε προκύψει οποιοδήποτε στοιχείο που να φανερώνει πρόθεση του Πρύτανη για παραχώρηση γης του Πανεπιστημίου προς όφελος ιδιώτη, για τη δημιουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου. Περαιτέρω τον πληροφορήσαμε ότι είχαν γίνει από το Πανεπιστήμιο όλες οι αναγκαίες ενέργειες και είχαν ενημερωθεί όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και Τμήματα, για τις προσπάθειες αφενός υλοποίησης του πιο πάνω έργου και, αφετέρου εξασφάλισης της χρηματοδότησης του, αρχικά μέσω δωρεάς και άτοκου δανείου από ιδιώτη, και μετέπειτα μέσω συγχρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία και δανειοδότησης από την ΕΤΕ.

Επισημάνσαμε επίσης ότι η επιλογή του συνεργάτη του Πανεπιστημίου – που θα υλοποιούσε το έργο – θα πρέπει να γίνει με διαφανείς διαδικασίες που θα διασφάλιζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Εισηγηθήκαμε τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τον ιδιάζοντα χαρακτήρα του έργου, καθώς και το ενδεχόμενο να δοθεί μέρος της δαπάνης υπό τη μορφή δωρεάς, όπως το Πανεπιστήμιο αποταθεί στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, για καθοδήγηση ως προς τις ενέργειες που θα προέβαινε για το όλο θέμα.

Με επιστολή του τον ίδιο μήνα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μας διαβεβαίωσε ότι, η επιλογή του συνεργάτη που θα υλοποιούσε το έργο της δημιουργίας του Φωτοβολταϊκού Πάρκου, θα γίνει με διαφανείς διαδικασίες που θα διασφάλιζαν την αρχή της ίσης μεταχείρισης, και με την καθοδήγηση της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.

4.2 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον τελευταίο έλεγχο που διενεργήθηκε (για τις οικονομικές καταστάσεις 2008 και 2009) παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2012. Δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας από το Πανεπιστήμιο οι οικονομικές καταστάσεις του για τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013 και ως εκ τούτου δεν έχει διενεργηθεί ο νενομισμένος έλεγχος. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, ιδίως για ένα οργανισμό όπως είναι το ΤΕΠΑΚ, δεν θα πρέπει να υπάρχουν οποιεσδήποτε καθυστερήσεις στην οριστικοποίηση των οικονομικών καταστάσεων. Επιπλέον, η Υπηρεσία μας έχει εξετάσει το πιο κάτω θέμα:

Πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής ή πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης και προαγωγές μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού το 2013. Το Πανεπιστήμιο, μετά από γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 16.12.2013, προχώρησε στην πλήρωση εννέα θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής ακαδημαϊκού προσωπικού και στην προαγωγή/ανέλιξη έξι μελών του εντεταγμένου ακαδημαϊκού προσωπικού και εννέα μελών του εκλεγμένου ακαδημαϊκού προσωπικού.

Η Υπηρεσία μας, μετά από διερεύνηση του θέματος, διαπίστωσε ότι η εν λόγω πλήρωση των θέσεων έγινε παρά τις απαγορευτικές διατάξεις του Νόμου 21(Ι)/2013 (που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18.4.2013), που προβλέπει την απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα και στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το ΤΕΠΑΚ στην Υπηρεσία μας στις 24.4.2014, 28.4.2014, 26.5.2014 και 13.6.2014, διαπιστώθηκε ότι σε καμία περίπτωση, από τους 9 διορισμούς σε θέσεις πρώτου διορισμού/εκλογής ή πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης και από τις 15 προαγωγές ακαδημαϊκών (6 εντεταγμένοι και 9 εκλεγμένοι) που έγιναν από το ΤΕΠΑΚ το 2013, δεν έχει δοθεί

γραφτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη της ισχύος του Νόμου αρ. 21(Ι)/2013, δηλαδή πριν από τις 18.4.2013, ώστε αυτή να είναι σύλληψη με τις πρόνοιες του Νόμου. Συνεπώς, θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο οι ενέργειες του ΤΕΠΑΚ δικαιολογούνταν στη βάση των προνοιών του Νόμου αρ. 44(ΙΙ)/2013 ή ήταν παράνομες.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 3.11.2014, έθεσε το θέμα, ζητώντας να γνωματεύσει κατά πόσο οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του ΤΕΠΑΚ για πλήρωση εννέα θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής ή πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης, καθώς και προαγωγής/ανέλιξης εννέα μελών του εκλεγμένου ακαδημαϊκού προσωπικού και έξι μελών του εντεταγμένου προσωπικού ήταν σύλληψη. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας έκθεσης δεν λήφθηκε η απάντηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

(α) Ανάπτυξη των κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου.

Μετά την ίδρυση του ΤΕΠΑΚ, με έδρα τη Λεμεσό, το Πανεπιστήμιο άρχισε τη διαδικασία εξεύρεσης και διαμόρφωσης κατάλληλων κτιρίων για στέγαση των διαφόρων Σχολών και Υπηρεσιών του. Για τον σκοπό αυτό, η Κυβέρνηση παραχώρησε στο ΤΕΠΑΚ αριθμό κτιρίων, ενώ άλλα εξασφαλίστηκαν με απαλλοτριώσεις. Επιπλέον, το ΤΕΠΑΚ προχώρησε με την ενοικίαση σημαντικού αριθμού κτιρίων για μεγάλη χρονική περίοδο.

Σε αρκετά από τα πιο πάνω κτίρια έχουν γίνει εκτεταμένες κατασκευαστικές εργασίες που αφορούν ανακαινίσεις καθώς και τροποποιήσεις/βελτιώσεις, με βάση μελέτες από ιδιώτες συμβούλους, ώστε αυτά να καταστούν κατάλληλα για χρήση από τις Σχολές και τις Υπηρεσίες του ΤΕΠΑΚ.

(β) Συμβόλαια ενοικίασης Κτιρίων για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου.

Τον Σεπτέμβριο 2010, με επιστολή μας προς την Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής, υποδείξαμε ότι παρά το γεγονός ότι η ενοικίαση και αγορά κτιρίων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών Νόμου Ν.12(Ι)/2006, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τηρεί τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Ως εκ τούτου, η προκήρυξη ανοικτών διαγωνισμών αποτελεί υποχρέωση των αναθετουσών αρχών και στην περίπτωση αγοράς ή ενοικίασης κτιρίων. Με τον διαγωνισμό επιδιώκεται η αγορά/ενοικίαση κτιρίου σε ανταγωνιστικές τιμές και στη βάση όρων/προδιαγραφών και κριτηρίων αξιολόγησης. Η μη τήρηση των πιο πάνω, οδήγησε το ΤΕΠΑΚ στην ενοικίαση ορισμένων κτιρίων με πολύ ψηλό ενοίκιο.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα κτίρια: Το κτίριο Ττοφή, με μηνιαίο ενοίκιο €20,65/τ.μ., το κτίριο Πιτσιλλίδη, με μηνιαίο ενοίκιο €16,53/τ.μ., το κτίριο Starbucks, με μηνιαίο ενοίκιο €15,32/τ.μ., το κτίριο Παρέα, με μηνιαίο ενοίκιο €15,27/τ.μ. και οι νέες Αποθήκες Συκοπετρίτη, με μηνιαίο ενοίκιο €17,26/τ.μ. Στα πιο πάνω ποσά των ενοικίων, περιλήφθηκε και το κόστος ανακαίνισης και διαρρύθμισης των κτιρίων για να εξυπηρετούν τις ανάγκες του ΤΕΠΑΚ, με την κατανομή του σε ολόκληρη την περίοδο ενοικίασης (ισοδύναμο μηνιαίο ενοίκιο).

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο τρόπος με τον οποίο διαχρονικά έτυχε το θέμα χειρισμού από το ΤΕΠΑΚ συνιστά περίπτωση πολύ υψηλού κινδύνου για θέματα διαφθοράς και κακοδιαχείρισης. Ως εκ τούτου, αποφασίστηκε πρόσφατα η διεξαγωγή ευρείας κλίμακας διαχειριστικού ελέγχου, των συμβάσεων που έχουν συναφθεί για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του ΤΕΠΑΚ. Ο έλεγχος έχει ολοκληρωθεί περίπου κατά το ήμισυ και τα πρώτα ευρήματα είναι όντως πολύ ανησυχητικά ως προς τον τρόπο με τον οποίο το δημόσιο χρήμα τύγχανε χειρισμού.

Τα ευρήματα και πορίσματα του διαχειριστικού ελέγχου θα δημοσιοποιηθούν όταν αυτός ολοκληρωθεί. Στην παρούσα έκθεση δεν έχει περιληφθεί αναφορά σε οποιοδήποτε κτήριο ή υπό εξέλιξη συμβόλαιο.

4.3 ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε με τη ψήφιση του Νόμου αρ. 234(I)/2002 στις 31.12.2002.

Το Πανεπιστήμιο δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές του τον Σεπτέμβριο του 2006.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Τα αποτελέσματα για τα έτη 2005 μέχρι 2012, σύμφωνα με τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2005 και τις αρχικές πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2006 μέχρι 2012 που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

Έτος	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
	€	€	€	€	€	€	€	€
Έσοδα	8.988.585	9.515.898	7.332.853	8.592.742	6.174.649	2.985.730	873.751	237.561
Έξοδα	9.084.904	8.803.107	7.764.305	6.062.575	4.632.452	2.372.851	712.184	206.119
(Έλλειμμα)/ Πλεόνασμα	(96.319)	712.791	(431.452)	2.530.167	1.542.197	612.879	161.567	31.442
Κρατική χορηγία	4.640.000	6.400.000	4.949.543	6.800.000	5.125.804	2.562.902	804.714	237.561
Μισθοί και ημερομίσθια προσωπικού	5.689.273	5.272.560	4.408.204	3.152.636	2.339.994	1.110.167	314.478	44.921

(β) Κόστος ανά φοιτητή. Με βάση τις οικονομικές καταστάσεις, το κόστος ανά φοιτητή για τα έτη 2006 μέχρι 2012 φαίνεται πιο κάτω:

Έτος	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Έξοδα	€9.084.904	€8.803.107	€7.764.305	€6.062.575	€4.632.452	€2.985.730	€873.751
Αριθμός φοιτητών*	3.559	2.421	1.873	1.450	1.065	613	163
Κόστος ανά φοιτητή	2.552	3.636	4.145	4.181	4.350	4.871	5.360

*συμπεριλαμβάνει τους φοιτητές των πτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων ανά ακαδημαϊκό έτος.

Προϋπολογισμοί.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμών. Οι Προϋπολογισμοί του Πανεπιστημίου για τα έτη 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 και 2012, εγκρίθηκαν από την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή (ΠΔΕ)/Διοικούσα Επιτροπή (ΔΕ) και το Υπουργικό Συμβούλιο και ψηφίστηκαν σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ως ακολούθως:

Έτος	Έγκριση Προϋπολογισμού από το Υπουργικό Συμβούλιο		Ψήφιση Προϋπολογισμού σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων	
	Αρ. Απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου	Ημερομηνία	Αριθμός Νόμου	Ημερομηνία δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας
2006	63.328	8.2.2006	N.20(II)/2006	24.3.2006
2007	65.072	14.2.2007	N.16(II)/2007	23.3.2007
2008	66.423	20.11.2007	N.74(II)/2007	31.12.2007
2009	68.516	12.3.2009	N.43(II)/2009	3.4.2009
2010	70.042	23.2.2010	N.29(II)/2010	31.3.2010
2011	71.705	31.1.2011	N.27(II)/2011	18.3.2011
2012	73.308	14.3.2012	N.31(II)/2012	6.4.2012

Σε ότι αφορά στους Προϋπολογισμούς του 2006, 2007, 2009, 2010, 2011 και 2012 εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο 1.1 μέχρι 28.2, για κάθε έτος, ενώ οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 23.3.2006, 22.3.2007, 2.4.2009, 30.3.2010, 17.3.2011 και 5.4.2012, ήταν νομοθετικά ακάλυπτες.

Οι Προϋπολογισμοί για τα έτη 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 και 2012 προέβλεπαν δαπάνες ύψους £673.000 (£1.149.889), £2.458.285 (£4.200.229), £7.776.959, €10.350.000, €11.640.000, €12.340.100 και €14.849.570, αντίστοιχα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου, οι δαπάνες που ήταν νομοθετικά ακάλυπτες αφορούσαν στην καταβολή μισθοδοσίας του προσωπικού, του ηλεκτρισμού και των τηλεπικοινωνιακών τελών, και καταβλήθηκαν για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία του Πανεπιστημίου. Τούτο κατά την άποψη μας δεν αίρει το πρόβλημα.

(β) Υπερβάσεις Προϋπολογισμών. Στο Κεφάλαιο 3 «Διαχειριστικά Έξοδα» και στο Κεφάλαιο 4 «Κεφαλαιουχικές Δαπάνες» του Προϋπολογισμού του 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 και 2012 παρουσιάστηκαν υπερβάσεις συνολικού ποσού ύψους €17.945 (£10.503), €9.502 (£5.561), €54.947, €142.013, €289.522, €220.020 και €157.494, αντίστοιχα.

Οι υπερβάσεις που σημειώθηκαν για το 2006 θα μπορούσαν να καλυφθούν με έγκριση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού και για τα έτη 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 και 2012 με έγκριση της ΠΔΕ/ΔΕ του Πανεπιστημίου με ισόποσες μεταφορές εξοικονομήσεων από άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν λογαριασμοί στο Γενικό Καθολικό που αφορούν σε πέραν του ενός άρθρου του Κεφαλαίου 4 «Κεφαλαιουχικές Δαπάνες», χωρίς να υπάρχει τρόπος διαχωρισμού των εγγραφών ανά άρθρο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχουν υπερβάσεις στα εν λόγω άρθρα.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως τηρείται ξεχωριστός λογαριασμός στο Γενικό Καθολικό για κάθε άρθρο του Προϋπολογισμού, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού με σκοπό την αποφυγή υπερβάσεων.

(γ) Παρακολούθηση εκτέλεσης Προϋπολογισμού. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού παρουσιάζει αδυναμίες. Όπως πληροφορούμαστε, από το 2015 με το νέο λογιστικό σύστημα «Ολοκληρωμένο Σύστημα Οικονομικής και Διοικητικής Διαχείρισης (ERP)» που θα τεθεί σε εφαρμογή και των δικλίδων ασφαλείας που θα εγκατασταθούν σε αυτό, όπως η απαγόρευση διενέργειας οποιονδήποτε λογιστικών εγγραφών που θα δημιουργούσαν υπέρβαση, αναμένεται ότι το πρόβλημα θα εκλείψει.

Θέματα προσωπικού.

(α) Αριθμός και δαπάνες προσωπικού. Ο αριθμός του προσωπικού που εργοδοτούσε το Πανεπιστήμιο κατά τα υπό αναφορά έτη στις 31.12, καθώς και το συνολικό κόστος το οποίο περιλαμβάνει και τις εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία και την αμοιβή φοιτητών που εργοδοτούνται σε ωριαία βάση, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Κατηγορία προσωπικού	2012		2011		2010		2009	
	Αρ.	Ποσό (€)	Αρ.	Ποσό (€)	Αρ.	Ποσό (€)	Αρ.	Ποσό (€)
Ακαδημαϊκό	19	1.547.516	18	1.454.114	18	1.224.691	11	798.259
Διοικητικό*	78	2.475.829	56	2.041.324	50**	1.545.397	32	1.130.229
Ωρομίσθιοι***	-	-	18	123.693	17	92.969	17	112.349
ΣΕΠ****	158	1.575.107	123	1.513.548	113	1.406.590	92	1.028.770
Συνεργάτες (ΜΣ)	15	79.655	8	108.411	12	125.673	8	74.335
Σύνολο	270	5.678.107	223	5.241.090	217	4.395.320	160	3.143.942

Κατηγορία προσωπικού	2008		2007		2006	
	Αρ.	Ποσό (€)	Αρ.	Ποσό (€)	Αρ.	Ποσό (€)
Ακαδημαϊκό	9	647.736	8	360.239	3	81.873
Διοικητικό*	30	832.862	20	480.537	13	201.174
Ωρομίσθιοι***	8	63.377	8	12.550	-	-
ΣΕΠ****	67	722.049	36	235.719	8	31.431
Συνεργάτες (ΜΣ)	4	67.768	3	21.122	-	-
Σύνολο	118	2.333.792	75	1.110.167	24	314.478

* Στο Διοικητικό προσωπικό περιλαμβάνεται μόνιμο και συμβασιούχο προσωπικό.

** Το 2010 στο διοικητικό προσωπικό περιλαμβάνονται και 7 γυμναστές.

*** Στους ωρομίσθιους συμπεριλαμβάνονται και οι ωρομίσθιοι φοιτητές που εργοδοτούσε το Πανεπιστήμιο.

**** ΣΕΠ σημαίνει Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό

(β) Σχέδια υπηρεσίας θέσεων διοικητικού προσωπικού. Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν καταρτιστεί σχέδια υπηρεσίας για τις θέσεις του διοικητικού προσωπικού. Σημειώνεται ότι το Πανεπιστήμιο ως σχέδια υπηρεσίας θεωρεί τις προκηρύξεις των θέσεων, ωστόσο αυτές δεν υποκαθιστούν τα σχέδια υπηρεσίας.

Σύσταση: Να καταρτιστούν και εγκριθούν το συντομότερο σχέδια υπηρεσίας όλων των θέσεων του διοικητικού προσωπικού του Πανεπιστημίου, τα οποία να περιλαμβάνουν τα καθήκοντα και τις ευθύνες, καθώς και όλους τους μισθολογικούς όρους απασχόλησης κάθε θέσης.

(γ) Διαφοροποίηση μισθολογικής τοποθέτησης προσωπικού με αποφάσεις της Διοικούσας Επιτροπής. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις υπήρξε διαφοροποίηση της μισθολογικής τοποθέτησης προσωπικού βάσει αποφάσεων της ΠΔΕ/ΔΕ.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας προέβη σε συγκεκριμένες συστάσεις προς διόρθωση των θεμάτων που προέκυψαν από το δείγμα του ελέγχου, οι οποίες αναμένεται να εφαρμοστούν.

(δ) Αποκοπές επί του ειδικού επιδόματος ακαδημαϊκού προσωπικού. Όσον αφορά στο ειδικό επίδομα που καταβαλλόταν μέχρι και το 2012 στους Καθηγητές και τους Αναπληρωτές Καθηγητές, διαπιστώθηκε ότι για τα έτη 2009 και 2010 το Πανεπιστήμιο, λανθασμένα, θεώρησε ότι είναι συντάξιμο επίδομα και γι' αυτό απέκοπτε το καθορισμένο ποσοστό για το Ταμείο Χηρών και Τέκνων.

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να επιστρέψει στο επηρεαζόμενο ακαδημαϊκό προσωπικό το καθαρό ποσό που θα προκύψει, αφού αφαιρέσει από το ποσό που αποκόπηκε για Ταμείο Χηρών και Τέκνων για τα έτη 2009 και 2010 το ποσό που αναλογεί για φόρο εισοδήματος.

(ε) Ανελίξεις μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Πανεπιστήμιο) το 2013. Το Πανεπιστήμιο προχώρησε στην ανέλιξη δύο μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), ενός Λέκτορα στη θέση Επίκουρου Καθηγητή με αναδρομική ισχύ από 1.3.2013 και ενός Επίκουρου Καθηγητή στη θέση Αναπληρωτή Καθηγητή από 1.1.2014.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(1) του Νόμου 21(Ι)/2013, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 18.4.2013, απαγορεύεται η πλήρωση κάθε θέσης πρώτου διορισμού, κάθε θέσης πρώτου διορισμού και προαγωγής και κάθε θέσης προαγωγής εκτός αν έχει δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη ισχύος του Νόμου ή έχει εξασφαλιστεί εξαίρεση από την απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων στη βάση των προνοιών του άρθρου 4 του Νόμου, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι υποβάλλεται αιτιολογημένο αίτημα για πλήρωση οποιασδήποτε θέσης στον Υπουργό Οικονομικών μαζί με πλήρη δικαιολογητικά για την ανάγκη πλήρωσης της συγκεκριμένης θέσης, ο οποίος εφόσον το κρίνει σκόπιμο παραπέμπει το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη σχετικής απόφασης και ακολούθως η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υποβάλλεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την εξασφάλιση της γραπτής συγκατάθεσής της. Όπως διαπιστώθηκε, το Πανεπιστήμιο δεν φαίνεται να έχει υποβάλει τέτοιο αίτημα στον Υπουργό Οικονομικών στη βάση του άρθρου 4 του Νόμου 21(Ι)/2013.

Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία που υποβλήθηκαν από το Πανεπιστήμιο στην Υπηρεσία μας στις 10.7.2014, σε καμιά από τις δύο πιο πάνω περιπτώσεις ανέλιξης που έγιναν από το Πανεπιστήμιο το 2013, δεν φαίνεται να έχει δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη ισχύος του Νόμου 21(Ι)/2013, δηλαδή πριν από τις 18.4.2013 και ως εκ τούτου οι ανελίξεις αυτές δεν είναι σύννομες.

Συναφώς αναφέρεται, επίσης, ότι το Πανεπιστήμιο εξασφάλισε γνωμάτευση του νομικού του συμβούλου, ημερ. 17.6.2013, σύμφωνα με την οποία οι απαγορευτικές διατάξεις του Νόμου 21(Ι)/2013 εφαρμόζονται και για τις ανελίξεις των μελών ΔΕΠ.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε, επίσης, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου (Ν.21(Ι)/2013), «η έναρξη ή συνέχιση διαδικασίας πλήρωσης κενής ή κενούμενης θέσης, κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, είναι άκυρη και οποιοδήποτε πρόσωπο αποδεδειγμένα ενεργεί ή συναινεί ή συμπράττει με οποιοδήποτε τρόπο στην έναρξη ή συνέχιση διαδικασίας πλήρωσης τέτοιας θέσης, είναι ένοχο ποινικού

αδικήματος που τιμωρείται με χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) ή με ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη ή και με τις δύο αυτές ποινές».

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου στην απαντητική του επιστολή προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 22.10.2014, το Πανεπιστήμιο αποτάθηκε στο νομικό του σύμβουλό για γνωμάτευση σε σχέση με τις δύο περιπτώσεις ανέλιξης μελών ΔΕΠ, ο οποίος, στην περίπτωση του Λέκτορα που ανελίχθηκε σε Επίκουρο Καθηγητή, γνωμάτευσε ότι το εσωτερικό σημείωμα με το οποίο ενημερώθηκε ο υποψήφιος για την ανέλιξή του, ημερ. 4.3.2013, μπορεί να θεωρηθεί ως προσφορά της θέσης εφόσον ο νομοθέτης του Νόμου 21(Ι)/2013 δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένο τύπο γραπτής προσφοράς και, ως εκ τούτου, η ανέλιξή του θεωρείται από το Πανεπιστήμιο σύννομη. Επίσης, στην περίπτωση του Επίκουρου Καθηγητή ο οποίος ανελίχθηκε στη θέση Αναπληρωτή Καθηγητή, ο νομικός σύμβουλος του Πανεπιστημίου γνωμάτευσε ότι η ερμηνεία που δόθηκε από τη Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου στον όρο «ανέλιξη» στο νόμο του Προϋπολογισμού (Ν.42(ΙΙ)/2013) δεν φαίνεται παράλογη.

Ενόψει της πιο πάνω απάντησης του Προέδρου του Πανεπιστημίου, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα της έθεσε το θέμα, ζητώντας να γνωματεύσει κατά πόσο οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου για προαγωγή δύο μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) του ήταν σύννομες και αν όχι να συμβουλευτεί το Ανοικτό Πανεπιστήμιο για τους κατάλληλους χειρισμούς που θα πρέπει να γίνουν. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας έκθεσης δεν λήφθηκε η απάντηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σαββατική άδεια. Από τον έλεγχο της σαββατικής άδειας, διαπιστώθηκε ότι οι Καθηγητές, επιστρέφοντας από τη σαββατική άδεια, δεν υποβάλλουν έκθεση πεπραγμένων στο Συμβούλιο του Τμήματος και στην Επιτροπή Έρευνας μέσω του Κοσμήτορα της Σχολής, όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου στις 27.10.2014, μετά την επισήμανση της Υπηρεσίας μας, οι εκθέσεις πεπραγμένων υποβάλλονται και στην Επιτροπή Έρευνας, μέσω του Κοσμήτορα της οικείας Σχολής, για ενημέρωση.

Ακαδημαϊκοί Υπεύθυνοι και Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΣΕΠ).

(α) Όπως διαπιστώθηκε, η απόφαση της ΔΕ, κατά τη σύνοδό της, ημερ. 18.11.2011, όπως «τα μέλη ΣΕΠ μπορούν να υπηρετούν ως μέλη ΣΕΠ στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου για τρία (3) συνεχή ακαδημαϊκά έτη, ύστερα από τα οποία θα πρέπει να υπάρχει διακοπή τουλάχιστον ενός (1) ακαδημαϊκού έτους», δεν εφαρμόζεται σε όλα τα μέλη ΣΕΠ αφού σε τουλάχιστον μία περίπτωση επιτράπηκε σε μέλος ΣΕΠ, που είναι και Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος σε προγράμματα Διοίκησης Επιχειρήσεων, να συνεχίσει μετά την τριετία, χωρίς τη διακοπή ενός έτους.

Επίσης, οι αποφάσεις της ΔΕ σχετικά με τους όρους απασχόλησης των μελών ΣΕΠ εφαρμόζονται διαφορετικά ανάλογα με το εάν τα μέλη είναι ή δεν είναι μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του συνεργαζόμενου Ιδρύματος.

Σύσταση: Οι όροι απασχόλησης των ΣΕΠ πρέπει να είναι οι ίδιοι και να τηρούνται ομοιόμορφα για όλους. Επίσης, η επιλογή των ΣΕΠ για όλα τα προγράμματα του Πανεπιστημίου θα πρέπει να γίνεται μετά από προκήρυξη των θέσεων.

(β) Για το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012, για τη θέση του Ακαδημαϊκού Υπεύθυνου του μεταπτυχιακού προγράμματος στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, ενώ είχε λήξει η συμφωνία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών από τον Μάιο του 2011, δεν έγινε προκήρυξη, αλλά αποφασίστηκε από τη ΔΕ κατά τη σύνοδό της, ημερ. 14.10.2011, όπως αγορασθούν υπηρεσίες με αμοιβή €3.000 το μήνα για περίοδο ενός έτους.

Για την πιο πάνω θέση, η ΔΕ αποφάσισε όπως το άτομο που θα αναλάμβανε ως Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος στο εν λόγω πρόγραμμα να είναι το ίδιο άτομο που αναφέρεται στο (α) πιο πάνω, χωρίς να αιτιολογηθεί η συγκεκριμένη επιλογή.

Σύσταση: Να ακολουθείται η διαδικασία προσφορών ή η προκήρυξη της θέσης, σε μελλοντικές περιπτώσεις.

(γ) Για το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 έγινε προκήρυξη της θέσης του Ακαδημαϊκού Υπεύθυνου για τρία μεταπτυχιακά προγράμματα με συνολική αμοιβή €20.000. Επιλέγηκε το άτομο που αναφέρεται στα (α) και (β) πιο πάνω με το οποίο υπογράφηκε σύμβαση, μετά από αξιολόγηση των 27 υποψηφίων από Επιτροπή Αξιολόγησης την οποία απάρτιζαν ο Πρόεδρος και οι δύο Αντιπρόεδροι της ΔΕ.

Αναφορικά με τα πιο πάνω διαπιστώθηκε ότι, ενώ η πιο πάνω σύμβαση δεν περιλαμβάνει πρόνοια για ανανέωση, εντούτοις η ΔΕ στη σύνοδό της, ημερ. 7.6.2013, αποφάσισε την ανανέωσή της για ένα έτος, δηλαδή για το 2013-2014, με ποσό αμοιβής €15.000.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου, η προκήρυξη της θέσης του Ακαδημαϊκού υπεύθυνου που αφορούσε στο ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, προνοούσε δικαίωμα ανανέωσης της διάρκειας απασχόλησης του εν λόγω ατόμου. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι η ίδια η σύμβαση αναφέρει ότι «θεωρείται ως ορισμένου χρόνου για κάλυψη προσωρινών αναγκών του Πανεπιστημίου και της οποίας η ιδιαιτερότητα, αντικειμενικά δικαιολογεί τη φύση της ως ορισμένου χρόνου» και συνεπώς το «δικαίωμα ανανέωσης» όπως αναφέρεται στην προκήρυξη της θέσης πιθανόν να έχει το αποτέλεσμα της μετατροπής της σύμβασης ως αορίστου χρόνου.

Νόμοι, Κανονισμοί και εσωτερικοί κανονισμοί του Πανεπιστημίου. Στον βασικό Νόμο που προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Ν.234(I)/2003) δεν καθορίζονται συγκεκριμένα θέματα των οποίων η ρύθμιση πρέπει να γίνει με Κανονισμούς, αλλά γίνεται γενική αναφορά για έκδοση Κανονισμών για ή αναφορικά με τη ρύθμιση οποιουδήποτε ζητήματος που αφορά στην οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση του Πανεπιστημίου. Η παράλειψη αυτή σε συνδυασμό με αντίστοιχη γενική αναφορά του Νόμου για ρύθμιση κάθε θέματος, το οποίο με βάση το Νόμο χρειάζεται ή επιδέχεται καθορισμό, με εσωτερικούς κανονισμούς, εγείρει αμφιβολίες σχετικά με το ποια θέματα ρυθμίζονται με την έκδοση Κανονισμών και ποια με την έκδοση εσωτερικών κανονισμών.

Σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου, μέχρι σήμερα δεν έχουν ψηφιστεί νέοι Κανονισμοί. Ωστόσο εξακολουθεί να εκκρεμούν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σημαντικός αριθμός Κανονισμών και στη συνέχεια η νομοτεχνική και άλλη επεξεργασία τους.

Σύσταση: Να ετοιμαστούν και προωθηθούν άμεσα Κανονισμοί για όλα τα υπόλοιπα σημαντικά θέματα, για έγκριση και ψήφισή τους από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Συμφωνία Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Πανεπιστήμιο) με Κέντρο Επιστημονικής Επιμόρφωσης, Αξιολόγησης και Ανάπτυξης Πανεπιστημίου Κύπρου (Κ.ΕΠ.Ε.Α.Α.). Το Πανεπιστήμιο στις 18.7.2012 σύναψε συμφωνία συνεργασίας με το Κ.ΕΠ.Ε.Α.Α., το οποίο είναι σωματείο του Πανεπιστημίου Κύπρου, για τον σχεδιασμό και ανάπτυξη προγράμματος σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, σε προπτυχιακό επίπεδο, το οποίο θα προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο στην ελληνική γλώσσα.

Αναφορικά με τις πρόνοιες της συμφωνίας διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Η αμοιβή του Κ.Ε.Π.Ε.Α.Α. θα έπρεπε να καθορίζεται με βάση τα πραγματικά έξοδα που διενεργεί για το εν λόγω Πρόγραμμα και όχι ως ποσοστό επί των εσόδων του Προγράμματος.

(β) Διαπιστώθηκε ότι κανένας εκ των τεσσάρων μελών του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου του εν λόγω Προγράμματος ο οποίος εργοδοτείται και ως ΣΕΠ στο ίδιο Πρόγραμμα, δεν έχει εξασφαλίσει την έγκριση του Πανεπιστημίου Κύπρου στο οποίο εργάζεται, για την απασχόληση του στο εν λόγω Πρόγραμμα σπουδών. Τέτοια έγκριση πρέπει να εξασφαλιστεί και από τα υπόλοιπα μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Κύπρου που απασχολούνται ως ΣΕΠ στο Πρόγραμμα.

(γ) Τα μέλη ΣΕΠ θα έπρεπε να επιλέγονται μετά από προκήρυξη των θέσεων, όπως γίνεται και με τα μέλη ΣΕΠ άλλων προγραμμάτων του Ανοικτού Πανεπιστημίου και όχι από τα μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ο όρος της συμφωνίας για επιλογή των ΣΕΠ από το προσωπικό ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Κύπρου δεν συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, γι' αυτό εισηγούμαστε να τροποποιηθεί.

(δ) Η ετήσια αξιολόγηση του Προγράμματος, όπως πληροφορηθήκαμε από τον Πρόεδρο της ΔΕ, του παραδόθηκε περί τα τέλη Δεκεμβρίου 2013 και έκτοτε δεν είχε υποβληθεί σε συνεδρίαση της ΔΕ, ώστε να καταστεί δυνατό να μας δοθεί αντίγραφο. Όπως προκύπτει, η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο με σημαντική καθυστέρηση από τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η χρησιμότητά της. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως μας αποσταλεί αντίγραφο της εν λόγω έκθεσης το συντομότερο δυνατό.

(ε) Η συμφωνία δεν κάνει αναφορά για το ποιού ευθύνη είναι η γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος και ποιόν βαρύνουν οι δαπάνες για αναλώσιμα. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το πιο πάνω κόστος το επιβαρύνεται το Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

(στ) Στη συμφωνία προβλέπεται ότι η ευθύνη για την παραγωγή του απαιτούμενου εκπαιδευτικού υλικού είναι ευθύνη του Κ.Ε.Π.Ε.Α.Α., ωστόσο, όπως έχουμε πληροφορηθεί, η παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού για τους φοιτητές γίνεται από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, το οποίο επιβαρύνεται και το κόστος.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως το Πανεπιστήμιο επαναδιαπραγματευτεί με το Κ.Ε.Π.Ε.Α.Α. τους όρους της μεταξύ τους συμφωνίας συνεργασίας, ώστε να καθορίζονται με σαφήνεια οι υποχρεώσεις του κάθε συμβαλλόμενου μέρους, καθώς και την αμοιβή που στις 27.10.2014 θα καταβάλλει στο Κ.Ε.Π.Ε.Α.Α.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο έχει ήδη προχωρήσει στη διαδικασία επαναδιαπραγμάτευσης και αναθεώρησης της συμφωνίας συνεργασίας με το Κ.Ε.Π.Ε.Α.Α. με κύριο στόχο την υιοθέτηση των εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας.

Ημερήσιο επίδομα μελών της ΔΕ του Ανοικτού Πανεπιστημίου που κατοικούν στο εξωτερικό. Το ύψος του ημερήσιου επιδόματος των μελών της ΔΕ για τα μέλη που κατοικούν στο εξωτερικό, καθορίζεται με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.485, ημερ. 4.3.2009.

Σύσταση: Η εν λόγω Απόφαση χρήζει αναθεώρησης όσον αφορά στο ημερήσιο επίδομα διαμονής, διατροφής και διακίνησης ύψους €196, το οποίο δίνεται σε όλους στο μέγιστο ποσό ανεξαρτήτως κόστους διαμονής και χωρίς την προσκόμιση τιμολογίου διαμονής. Επίσης, το συγκεκριμένο επίδομα παραχωρείται τόσο για την ημέρα ταξιδιού προς την Κύπρο όσο και για την ημέρα επιστροφής (όπως προνοεί η σχετική Απόφαση), πράγμα το οποίο δεν αποτελεί σωστή πρακτική, καθώς, ειδικά για την ημέρα επιστροφής, δεν τίθεται θέμα διαμονής στην Κύπρο, ενώ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι ώρες του ταξιδιού.

Διαδικασία έγκρισης προκαταβολής και αποζημίωσης εξόδων ταξιδιών. Το Πανεπιστήμιο, από το 2006 εφαρμόζει συγκεκριμένη διαδικασία έγκρισης προκαταβολής και αποζημίωσης εξόδων ταξιδιών ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού η οποία, όμως, όπως έχουμε πληροφορηθεί, δεν έχει υποβληθεί για έγκριση στην ΠΔΕ/ΔΕ του Πανεπιστημίου.

Σύσταση: Να προωθηθεί η εν λόγω διαδικασία, το συντομότερο δυνατό, στη ΔΕ του Πανεπιστημίου για έγκριση, καθώς αποτελεί εσωτερική διαδικασία την οποία εφαρμόζει το Πανεπιστήμιο.

4.4 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση τις διατάξεις των ίδιων Νόμων, η Υπηρεσία μας έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση στις 30.5.2014 ενώ με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3 της σχετικής νομοθεσίας, οι ελεγμένες από τον ιδιώτη ελεγκτή οικονομικές καταστάσεις μαζί με την Έκθεσή του θα έπρεπε να υποβληθούν στην Υπηρεσία μας το αργότερο μέχρι τις 30.4.2013.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με τους ελεγμένους λογαριασμούς το καθαρό πλεόνασμα για το 2013, πριν τη φορολογία, ήταν €93,96εκ. (€86,46εκ. το 2012).

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2013 ανήλθαν σε €907,78εκ, σε σύγκριση με €1.185,14 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €277,36εκ. ή 23,4%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα της Αρχής ήταν €813,82εκ., σε σύγκριση με €1.098,68εκ. το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €284,86 ή 25,9%.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2013 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 28.3.2013 ενώ, με βάση τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2012. Ο Προϋπολογισμός ο οποίος ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 25.4.2013 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 30.4.2013 (Ν.26(ΙΙ)/2013), προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €1.038,1 εκ. Κατά την περίοδο 1.3.2013 μέχρι 30.4.2013 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €139.876.776 οι οποίες δεν ήταν νομικά καλυμμένες, εφόσον δεν υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Προσωπικό – Μισθοί. Η Αρχή εργοδοτούσε 2169 πρόσωπα το 2013 (2270 το 2012), που υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις. Ο ετήσιος μέσος όρος αποδοχών για το μόνιμο προσωπικό ανέρχεται σε €35.387 (€36.878 για το έτος 2012), ενώ ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη και την επιβάρυνση στο Ταμείο Συντάξεων ύψους €4.710.000 (€13.289.000 το 2012), ανέρχεται στα €45.338 σε σύγκριση με €50.946 το 2012.

Πρώρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 29Α η ΑΗΚ δύναται με απόφασή της να επιτρέψει σε υπάλληλο, ο οποίος έχει συμπληρώσει ηλικία 50 χρόνων και 25 τουλάχιστον χρόνια πραγματική υπηρεσία στην ΑΗΚ, όπως αφυπηρετήσει πρόωρα. Στους πρόωρα αφυπηρετούντες υπαλλήλους προσφέρεται αποζημίωση, πέραν των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων.

Από την έναρξη του Σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2013 (17 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 460 υπάλληλοι και το συνολικό επιπρόσθετο φιλοδώρημα που τους καταβλήθηκε, πέραν των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων, ανέρχεται στα €17,6 εκ.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας υποδείξαμε ότι δεν δικαιολογείται η έγκριση πρόωρης αφυπηρέτησης υπαλλήλων που βρίσκονται στα πρόθυρα της κανονικής αφυπηρέτησης με καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης αφού είναι προφανές ότι στις περιπτώσεις αυτές, κίνητρο για τους αφυπηρετούντες είναι η λήψη πρόσθετου φιλοδωρήματος και όχι η εξυπηρέτηση των σκοπών του Σχεδίου, οι οποίοι σύμφωνα με προηγούμενες αναφορές του Προέδρου της Αρχής σε επισημάνσεις μας, είναι η ανανέωση του προσωπικού της και η αντικατάσταση με καλύτερα εξειδικευμένο και καταρτισμένο προσωπικό.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με σχετικές επιστολές του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΕΕΒΤ) ο Υπουργός Οικονομικών ενέκρινε την αποδέσμευση του ποσού των €5εκ. στον Προϋπολογισμό της ΑΗΚ για το έτος 2013 για σκοπούς αποζημίωσης βάσει του Κανονισμού 29Α, υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, τερματισμού του εν λόγω Σχεδίου, με την αφυπηρέτηση των υπαλλήλων που θα αξιοποιήσουν το Σχέδιο μετά την εν λόγω αποδέσμευση.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η ΑΗΚ προβεί στις δέουσες ενέργειες για κατάργηση, με Κανονιστική Διοικητική Πράξη, του εν λόγω Σχεδίου.

Επιδόματα & Ωφελήματα Προσωπικού.

(α) Επιδόματα. Στην Έκθεσή μας για το 2012 αναφέραμε ότι με βάση τους περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Όρους Υπηρεσίας) Κανονισμούς του 1986 και τις συλλογικές συμβάσεις που υπογράφηκαν διαχρονικά παραχωρούνται διάφορα επιδόματα στο προσωπικό και εισηγηθήκαμε την χωρίς καθυστέρηση επανεξέτασή τους με σκοπό την αναθεώρηση/διαφοροποίηση ή/και πιθανή κατάργησή τους, όπου αυτό απαιτείται.

Μετά από σχετικές διαβουλεύσεις, επιτεύχθηκε συμφωνία Μείωσης Λειτουργικών Εξόδων – Εξορθολογισμός Επιδομάτων με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, η οποία, με βάση στοιχεία της ΑΗΚ, θα επιφέρει ετήσια εξοικονόμηση περίπου €3,2 εκ. (σε σύγκριση με το 2012) και η οποία εγκρίθηκε από το ΔΣ στις 24.9.2013 με ισχύ για δεδουλευμένα από 1.10.2013. Το ύψος των επιδομάτων που καταβλήθηκαν στο προσωπικό το 2013 ανήλθε σε €7,4 εκ. (€11 εκ. το 2012) περιλαμβανομένων των υπερωριών ύψους €1,8 εκ. (€3,4 εκ. το 2012).

Σε σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΕΕΒΤ ημερ. 17.3.2014 για τον Προϋπολογισμό της ΑΗΚ για το 2014, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η ΑΗΚ πρέπει να προχωρήσει στην υιοθέτηση των ρυθμίσεων που διαλαμβάνονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό αναφορικά με τα επιδόματα και άλλα οικονομικά ωφελήματα των κρατικών υπαλλήλων, εφόσον αυτό συνεπάγεται ετήσια εξοικονόμηση ύψους €3,78 εκ., ενώ υιοθέτηση της συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ της ΑΗΚ και των συντεχνιών συνεπάγεται εξοικονόμηση ύψους €2,73 εκ. (διαφορά €1,05 εκ.).

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η Αρχή συνεχίσει τις προσπάθειες σε συνεννόηση με τα αρμόδια Υπουργεία ώστε να εξεταστεί η αναγκαιότητα της συνέχισης παραχώρησης ή/και τροποποίησης των υπόλοιπων επιδομάτων ως η εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών.

(β) Ωφελήματα. Πέραν των επιδομάτων που αναφέρονται πιο πάνω, παραχωρούνται διάφορα ωφελήματα στο προσωπικό της ΑΗΚ (συμπεριλαμβανομένων των συνταξιούχων) το ύψος των οποίων, σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, το 2013 ανήλθε σε €9,6εκ. (€11,5εκ. το 2012), και παραθέτονται πιο κάτω:

	2013	2012
	€	€
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	3.918.244*	4.538.937
Ειδικό Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	51.260	51.260
Ταμείο Ευημερίας	1.498.426	1.926.035
Ταμείο Βοηθείας	228.784	255.618
Σχέδιο Υποτροφιών	5.050	67.800
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	949.072	800.000
Αποζημίωση για θάνατο	126.444	85.932
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	142.784	152.545
	6.920.064	7.878.127

* Δεν περιλαμβάνεται το κόστος που αφορά στους συνταξιούχους ύψους €2.647.487 για το 2013 (€3.605.373 για το 2012).

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει ότι το κόστος των παρεμφερών ωφελημάτων (ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, επιδότηση εκπαιδευτικών δανείων, διατήρηση ταμείου ευημερίας για ευημερία/ψυχαγωγία των μελών του κ.λπ.) δεν θα πρέπει πλέον να επιβαρύνει τον Οργανισμό αλλά τους υπαλλήλους/συνταξιούχους του. Νοείται ότι η προώθηση ενός τέτοιου θέματος θα πρέπει να γίνει ακολουθώντας τις θεσμοθετημένες διαδικασίες.

Μνημόνιο Συναντίληψης και αποκρατικοποίηση Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου. Στις 4.3.2014 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο περί Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμος του 2014 (Ν. 28(Ι)/2014) ο οποίος ψηφίστηκε προς αποφυγή περαιτέρω επιδείνωσης της δημοσιονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας και για αύξηση των εσόδων του Κράτους, σημαντικό μέρος των οποίων θα πρέπει να προέλθει από την εφαρμογή ενός προγράμματος αποκρατικοποιήσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και για προώθηση επενδύσεων και επειδή το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερα από τη μετατροπή ορισμένων Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Με σχετικό Διάταγμα ημερ. 28.3.2014 (ΚΔΠ 176/2014), το Υπουργικό Συμβούλιο κήρυξε, μεταξύ άλλων, την ΑΗΚ ως φορέα υποκείμενο σε αποκρατικοποίηση ενώ η μέθοδος, έκταση και διαδικασία της αποκρατικοποίησης θα καθοριστεί μεταγενέστερα.

Καθυστερημένοι/Οφειλόμενοι Λογαριασμοί Κατανάλωσης Ηλεκτρισμού. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, το συνολικό οφειλόμενο ποσό προς την Αρχή για κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας κατά την 31.12.2013, συμπεριλαμβανομένης και της μη καταγραφείσας κατανάλωσης, ύψους €36,4 εκ. (€47,14 εκ. το 2012) ανέρχεται σε €139 εκ. (€157 εκ. το 2012) από το οποίο ποσό ύψους €59,7 εκ. (57,21 εκ. το 2012) αφορούσε καθυστερημένες οφειλές λογαριασμών ηλεκτρισμού. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία της

ΑΗΚ, κατά τις 28.2.2014 το συνολικό οφειλόμενο ποσό προς την Αρχή από Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια, Συμβούλια Αποχετεύσεων, Αρδευτικά Τμήματα και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ξεπερνούσε τα €7,3 εκ.

Πέραν των πιο πάνω οφειλών προς την ΑΗΚ αναφέρεται ως χαρακτηριστικό παράδειγμα εταιρεία η οποία στις 28.2.2013 υπόγραψε συμφωνία με την Αρχή για την αποπληρωμή συσσωρευμένων οφειλών της ύψους €387.247 πλέον τόκο που θα καταβαλλόταν σε έξι ισόποσες δόσεις των €66.055 με την τελευταία δόση να καταβάλλεται στις 20.8.2013. Η συμφωνία φαίνεται να μην τηρείται αφού μέχρι τις 28.2.2014 η εταιρεία όφειλε στην Αρχή το ποσό των €207.609 πλέον ποσό ύψους €166.767 που αφορούσε σε τρέχουσες καταναλώσεις. Επιπρόσθετα, ο καταναλωτής οφείλει στην Αρχή μέρος του κόστους υποδομής για την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στη σκυροθραυστική μονάδα ύψους €165.592. Ως αποτέλεσμα, οι συνολικές οφειλές της εταιρείας τον Φεβρουάριο 2014 προς την Αρχή ανέρχονταν σε €539.968.

Σχετικά αναφέρεται ότι στις 23.4.2014 η ΑΗΚ συνήψε νέα συμφωνία με την εν λόγω εταιρεία για την αποπληρωμή συσσωρευμένου οφειλόμενου ποσού ύψους €588.954 με τελευταία ημερομηνία αποπληρωμής τον Απρίλιο 2016.

Στην συνεδρία του ημερ. 18.2.2014 το ΔΣ της Αρχής ενέκρινε το νέο Σχέδιο Διαχείρισης των Χρεωστών, για αντιμετώπιση του προβλήματος των καθυστερημένων οφειλών το οποίο ωστόσο μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Απρίλιος 2014) δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή. Σύμφωνα με το Σχέδιο (α) από τις 28.2.2014 οι καταναλωτές που οφείλουν στην Αρχή πέραν των δυο λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, θα κληθούν μέχρι τις 30.3.2014 να συνομολογήσουν σχετική συμφωνία για εξόφληση των καθυστερημένων οφειλών τους με μικρό αριθμό έντοκων δόσεων με επιτόκιο 4% (β) για όσους καταναλωτές δεν συνομολογήσουν συμφωνία αποπληρωμής θα διακόπτεται η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας (γ) για τους καταναλωτές που εμπίπτουν στην ειδική διατίμηση για Ευάλωτες και Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού θα γίνονται ειδικές συμφωνίες εξόφλησης και (δ) για όσους καταναλωτές δεν εξοφλούν τους τρέχοντες λογαριασμούς τους εντός των πλαισίων που καθορίζονται από την ΑΗΚ, θα διακόπτεται η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας.

Σημειώνεται ότι, στην ίδια συνεδρία, το ΔΣ της Αρχής αποφάσισε όπως για σκοπούς εφαρμογής του Σχεδίου από τις Περιφέρειες, το θέμα παραπεμφθεί για εξέταση σε συγκεκριμένες Υποεπιτροπές της Αρχής και οι τελικές αποφάσεις να ληφθούν από την Ολομέλεια του ΔΣ.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η Αρχή προχωρήσει στη λήψη τελικών αποφάσεων ως προς την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης Χρεωστών και επισημαίνει ότι, για ένα τόσο σοβαρό θέμα θα έπρεπε εξ υπαρχής να υποβληθεί ολοκληρωμένη και πρακτικά εφαρμόσιμη πρόταση για άμεση λήψη σχετικής απόφασης.

Ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι εκκρεμεί για λήψη τελικής απόφασης η οριστικοποίηση του καταλόγου των αρμοδίων Λειτουργιών στις Περιφέρειες και Κεντρικά Γραφεία για διευθέτηση των καθυστερημένων οφειλών.

Μη τήρηση συμφωνιών αποπληρωμής καθυστερημένων λογαριασμών ηλεκτρισμού. Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις όπου η Αρχή σύναψε συμφωνία με καταναλωτές για αποπληρωμή συσσωρευμένων υπολοίπων λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας, πέραν της τρέχουσας κατανάλωσης, το ποσό της συμφωνίας έχει σχεδόν αποπληρωθεί ενώ παραμένει οφειλόμενο ποσό σημαντικού ύψους που αφορά σε τρέχουσα κατανάλωση, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται νέα καθυστερημένα ποσά.

Πέραν των πιο πάνω, εντοπίστηκε μεμονωμένος αριθμός περιπτώσεων όπου ενώ το μεγαλύτερο μέρος του συσσωρευμένου υπολοίπου που αναφέρεται στη συμφωνία αποπληρωμής συνεχίζει να εκκρεμεί, έχει δημιουργηθεί νέο οφειλόμενο ποσό από τρέχουσες καταναλώσεις αυξάνοντας έτσι το ποσό των καθυστερημένων.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η Αρχή εντατικοποιήσει τις προσπάθειες της και προχωρήσει στη λήψη περαιτέρω και αποτελεσματικότερων μέτρων για διασφάλιση των συμφερόντων της και είσπραξη του οφειλόμενου ποσού με στόχο την ουσιαστική μείωση ή/και εξάλειψη των καθυστερημένων οφειλών.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για αυστηρότερη παρακολούθηση και σε περίπτωση αθέτησης συμφωνίας να προβαίνουν σε άμεση διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.

Προστασία του Εισοδήματος της Αρχής.

(α) Έλεγχοι μετρητών (καταγραφής ρεύματος) για εντοπισμό παράνομων επεμβάσεων σε συσκευές της Αρχής. Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, κατά το 2013 έγινε έλεγχος σε 22.383 μετρητές υψηλού κινδύνου από τους οποίους 13.272 βρέθηκαν παραβιασμένοι χωρίς όμως να υπάρχει υπόνοια για υποκλοπή ρεύματος και 1.007 βρέθηκαν παραβιασμένοι και στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ρεύματος για τους οποίους χρεώθηκε και εισπράχθηκε συνολικό ποσό €923.292, ενώ εκκρεμούν για διερεύνηση αρκετές περιπτώσεις που έχουν καταγγελθεί για παράνομες επεμβάσεις.

Σε έκθεση του Εσωτερικού Ελέγχου της Αρχής επισημαίνεται ότι το θέμα έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις και η μη διερεύνηση των παράνομων συνδέσεων και των ξεσφράγιστων ασφαλειοφορέων οδηγεί σε απώλεια εσόδων της Αρχής.

Ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι στις περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων στους μετρητές, πέραν του ότι γίνεται η ανάλογη χρέωση της απολεσθείσας κατανάλωσης, επιβάλλεται και το εγκεκριμένο πρόστιμο από τη ΠΑΕΚ ενώ οι περιπτώσεις αυτές οδηγούνται και στα δικαστήρια ως ποινικές υποθέσεις.

(β) Απώλεια εισοδήματος λόγω λειτουργίας φορτίου έξω από τις πρόνοιες διατίμησης. Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, κατά τη διάρκεια του 2013 εντοπίστηκαν 483 περιπτώσεις ολικής ή μερικής μετατροπής υποστατικών από μια χρήση σε άλλη καθώς και υποστατικά οικιακής διατίμησης που ηλεκτροδοτούσαν παράνομα υποστατικά μη οικιακής φύσης με αποτέλεσμα την διεκδίκηση από την Αρχή περίπου €230.000.

(γ) Αντικατάσταση Μετρητών. Το 2013 έχουν αντικατασταθεί 3.237 μετρητές λόγω διαφόρων προβλημάτων που παρουσίασαν και ενδεχομένως η σχετική καταγραφή ηλεκτρικού ρεύματος να ήταν λανθασμένη, ενώ σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής μέχρι τον Απρίλιο 2014 οι μετρητές άνω των 30 χρόνων που χρήζουν αντικατάστασης ανέρχονται σε 73.682.

Σύσταση: Συστήνεται η αντικατάσταση των μετρητών οι οποίοι έχουν ξεπεράσει εδώ και αρκετά χρόνια την περίοδο χρήσιμης ζωής τους ή/και λήψη προληπτικών μέτρων.

Ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι επαναξιολογείται η έναρξη αντικατάστασης των μετρητών στα πλαίσια εφαρμογής και εγκατάστασης συστημάτων έξυπνων και προπληρωμένων μετρητών που θα προσφέρουν αναβαθμισμένες δυνατότητες, ικανοποιώντας τις πρόνοιες Ευρωπαϊκών Οδηγιών και τη στρατηγική για αειφόρο ανάπτυξη.

(δ) Επί τόπου Έλεγχος Μετρητών Μέσης Τάσης – Λανθασμένες Καταχωρίσεις. Παρατηρήθηκε ότι δεν ακολουθείται η σχετική οδηγία που αφορά στις διαδικασίες ελέγχου διαφόρων κατηγοριών μετρητών, η οποία σκοπό έχει τον εντοπισμό τυχόν προβλημάτων είτε κατά την αρχική εγκατάσταση των μετρητών είτε κατά τους περιοδικούς και προγραμματισμένους ελέγχους που πρέπει να πραγματοποιούνται με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, την απώλεια εισοδημάτων της Αρχής.

Σχετικά αναφέρεται ότι κατά τον έλεγχο που διεξήχθη από την Αρχή, εντοπίστηκαν περιπτώσεις λανθασμένης καταγραφής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας αξίας πέραν των €1.290.000.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η Αρχή εντατικοποιήσει και ενδυναμώσει τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιεί όσον αφορά τους μετρητές/διαδικασία εγκατάστασης μετρητών και προχωρήσει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για διασφάλιση των εσόδων της.

Ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι έχουν ολοκληρωθεί όλοι οι έλεγχοι με εξαίρεση την Περιφέρεια Λευκωσίας-Κερύνειας-Μόρφου, και πρόσθεσε ότι η προσωρινή διακοπή των ελέγχων προέκυψε λόγω των αυξημένων αιτήσεων για σύνδεση για ΑΠΕ.

Κλοπές υλικών. Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκαν κλοπές υλικών και κυρίως χάλκινων καλωδίων από υποσταθμούς της ΑΗΚ. Ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής σε επιστολή του ημερ. 14.11.2012 προς το Υπουργείο ΕΕΒΤ ζήτησε την παρέμβαση του Υπουργείου ή άλλου αρμόδιου φορέα για ενίσχυση της νομοθεσίας όσον αφορά στην εκποίηση μεταχειρισμένων μετάλλων έτσι ώστε με σχετική ρύθμιση να προνοούνται διαδικασίες τεκμηρίωσης της πηγής εξεύρεσης των εκποιημένων μετάλλων.

Σύσταση: Συστήνεται η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για επίλυση του προβλήματος ιδιαίτερα σε ότι αφορά την ασφάλεια, καθώς επίσης τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι η Αρχή προβαίνει σε αριθμό ενεργειών όπως η εγκατάσταση συστημάτων ασφάλειας στα διάφορα υποστατικά της Αρχής, ενώ το θέμα της τροποποίησης της νομοθεσίας που ρυθμίζει την εκποίηση μεταχειρισμένων μετάλλων εκκρεμεί.

Εκκρεμή θέματα.

Ειδική Διατίμηση για Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες. Στα πλαίσια της εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης και κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΕΒ&Τ) το 2006 η Αρχή εφάρμοσε ειδική διατίμηση (08) για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες που παίρνουν δημόσια βοηθήματα. Στη συνέχεια, στην εν λόγω διατίμηση εντάχθηκαν οι λήπτες επιδόματος βαριάς κινητικής αναπηρίας και οι λήπτες επιδόματος φροντίδας σε τετραπληγικά και παραπληγικά άτομα.

Τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ από την εφαρμογή αυτής της διατίμησης θεωρούνται ως Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ) και ανακτώνται από όλους τους καταναλωτές συμπεριλαμβανομένων των Πολύτεκνων και Δυσπραγουσών Οικογενειών.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, η συσσωρευμένη απώλεια εσόδων της Αρχής κατά την 31.12.2013 ανερχόταν σε €6.440.767.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η κοινωνική πολιτική του Κράτους εξασκείται από την ίδια την Κυβέρνηση, ενώ το θέμα θα πρέπει να επανεξεταστεί ιδιαίτερα υπό το φως των επικείμενων αποκρατικοποιήσεων.

Λιμενικά δικαιώματα. Τα ποσά που καταβάλλονται ως λιμενικά δικαιώματα, χωρίς ωστόσο η Αρχή Λιμένων να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην ΑΗΚ, συνυπολογίζονται με άλλα έξοδα για τον καθορισμό της ρήτηρας καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στην Αρχή Λιμένων Κύπρου κατά την περίοδο 2001 – 2013 ανήλθε στα €19.258.155.

Η Αρχή ζήτησε επανειλημμένα από το Υπουργείο ΕΒ&Τ, την προώθηση μέτρων ούτως ώστε να καθορισθούν ειδικά μειωμένα τέλη χωρίς επιτυχία.

Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως η Αρχή προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα για την απαλλαγή της από την υποχρέωση καταβολής λιμενικών δικαιωμάτων, ούτως ώστε να επιτευχθεί μερική μείωση του τελικού κόστους που επωμίζεται ο καταναλωτής. Σύμφωνα με πρακτικά σύσκεψης ημερ. 12.6.2013 για τα λιμενικά δικαιώματα στις παραλαβές μαζούτ/ντίζελ της ΑΗΚ στην παρουσία, μεταξύ άλλων, των Υπουργών Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Συγκοινωνιών και Έργων, αποφασίστηκε όπως το θέμα επανεξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο και αφού μελετηθούν οι πρόνοιες του Μνημονίου που αφορούν τις ιδιωτικοποιήσεις και τα νέα μοντέλα των ημικρατικών Οργανισμών.

Ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι η ΑΗΚ συνεχίζει να εξοφλεί τα τιμολόγια που εκδίδονται από την Αρχή Λιμένων, πάντοτε με πλήρη επιφύλαξη των δικαιωμάτων της να προσφύγει δικαστικά κατά της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Λοιπά θέματα: Στις 13 Ιουνίου 2014 υποβλήθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Στο βαθμό που δεν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο της παρούσας Έκθεσης, οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και για σκοπούς της παρούσας.

4.5 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό έλλειμμα για το 2013, πριν από τη φορολογία, ήταν €3.427.561 (καθαρό πλεόνασμα €929.917 το 2012).

(β) Έσοδα. Τα έσοδα για το έτος 2013 ανήλθαν σε €1.954.858 (€2.219.672 το 2012).

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα της Αρχής ήταν €5.382.419 (€1.289.755 το 2012). Στα έξοδα συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους €3.971.938 που αφορά απομείωση στην αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού διαθέσιμων προς πώληση και των επενδύσεων που προέκυψαν μετά τη συμφωνία του Eurogroup της 25^{ης} Μαρτίου 2013.

Προϋπολογισμός. Για το έτος 2013, ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε στις 18.4.2013 από την Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 29.4.2013 (Νόμος 16(II)/2013). Για την περίοδο 1.3.2013 – 29.4.2013 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €116.290 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Συσσωρευμένα πλεονάσματα της ΡΑΕΚ. Η βασική πηγή εσόδων της ΡΑΕΚ, είναι η ΑΗΚ η οποία εξακολουθεί να είναι ο κύριος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας, και οι σημαντικότερες χρεώσεις προς αυτήν είναι το ετήσιο τέλος για λειτουργία και παραγωγή των σταθμών και η άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού σε καταναλωτές, οι οποίες ανέρχονται συνολικά σε €1.561.041 για το 2013.

Επισημάναμε ότι το συσσωρευμένο πλεόνασμα της ΡΑΕΚ στις 31.12.2013, ανήλθε στο ποσό των €4,01εκ., το οποίο ωστόσο δεν έχει αξιοποιηθεί.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης των πιο πάνω χρεώσεων με ανάλογο όφελος προς την ΑΗΚ, ως κύριος παραγωγός, το οποίο μπορεί ακολούθως να μετακυλιστεί στους καταναλωτές.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι η ΡΑΕΚ δεν μπορεί να προχωρήσει σε άμεση μείωση των τελών της προς τους παραγωγούς και προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας αφού αναμένει αύξηση των χρηματοδοτικών αναγκών της Αρχής στα επόμενα έτη.

Έλλειψη ανταγωνισμού στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ανάμεσα στα καθήκοντα της ΡΑΕΚ είναι, μεταξύ άλλων, όπως αυτή ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού. Στα πλαίσια αυτά, η ΡΑΕΚ έχει ήδη χορηγήσει και βρίσκονται σε ισχύ τέσσερις άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών σε ανεξάρτητους παραγωγούς. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν υπήρξε δραστηριοποίηση οποιουδήποτε ανεξάρτητου αδειούχου παραγωγού και ως εκ τούτου δεν υπήρξε ο επιδιωκόμενος και επιθυμητός ανταγωνισμός. Διαπιστώθηκε επίσης ότι παρόλο που η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει ανοίξει για όλους τους καταναλωτές από 1.1.2014, δεν έχει προηγηθεί η απόφαση και υιοθέτηση του πιθανού νέου Μοντέλου Αγοράς, ενώ φαίνεται να υπάρχουν και άλλες σημαντικές εκκρεμότητες (Κανόνες Αγοράς, λογισμικό).

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η ΡΑΕΚ μελετήσει τους λόγους μη ύπαρξης ουσιαστικού ανταγωνισμού στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι σήμερα και όπως λάβουν διορθωτικά μέτρα.

Συγκέντρωση μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στην περιοχή Βασιλικού-Ασφάλεια Σταθμών Παραγωγής ηλεκτρισμού - ασφάλεια παροχής ηλεκτρισμού. Το τραγικό συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου 2011 έχει αναδείξει, μεταξύ άλλων, το θέμα της συγκέντρωσης μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στις οποίες και στηρίζεται η οικονομία του τόπου, στην περιοχή Βασιλικού. Η ΡΑΕΚ σε επιστολή της ημερ. 7.2.2014 προς το αρμόδιο Υπουργείο εξέφρασε, μεταξύ άλλων, τις ανησυχίες της για το γεγονός ότι προγραμματίζεται μεγάλη συγκέντρωση βασικών ενεργειακών υποδομών στην ίδια γεωγραφική περιοχή, με προφανείς κινδύνους σε περίπτωση ατυχήματος ή δολιοφθοράς που θα επηρεάσει άμεσα την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού ή διασφάλιση της οποίας αποτελεί βασικό καθήκον της ΡΑΕΚ. Σημειώνεται ότι παρά τις πιο πάνω ανησυχίες της ΡΑΕΚ, στις 10.10.2013 είχε στο μεταξύ, εγκρίνει τη χορήγηση σε ιδιωτική εταιρεία, Άδειας Κατασκευής και Λειτουργίας σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή Βασιλικού.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι η ΡΑΕΚ με απόφαση της ημερ. 29.7.2014 έχει ανακαλέσει τις πιο πάνω αναφερόμενες Άδειες Κατασκευής και Λειτουργίας.

4.6 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Έλεγχος Οικονομικών Καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) έχουν ελεγχθεί σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Ο ΔΣΜΚ υπέβαλε στις 12.6.2013 τις οικονομικές καταστάσεις για το 2013, οι οποίες, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, θα έπρεπε να υποβληθούν όχι αργότερα από τις 30 Απριλίου 2014.

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του ΔΣΜΚ υπάρχει σοβαρή αβεβαιότητα ως προς την ορθή μεταχείριση του ΦΠΑ, αναφορά γίνεται στην επόμενη παράγραφο της Έκθεσής μας, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να μην μπορέσει να αποκτήσει επαρκή και κατάλληλα τεκμήρια που να παρέχουν βάση για ελεγκτική γνώμη, και συνεπώς δεν κατέστη δυνατόν να εκφράσουμε γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων για το 2013.

Εκκρεμότητες χειρισμού ΦΠΑ και ελλειμμάτων/πλεονασμάτων ΔΣΜΚ. Σύμφωνα με σχετική αναφορά σε σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις υπάρχει σοβαρή αβεβαιότητα ως προς την ορθή μεταχείριση του ΦΠΑ, η οποία από τα στοιχεία που υπάρχουν διαθέσιμα δεν κατέστη δυνατό να εξακριβωθεί, λόγω του ότι αναμένεται γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα ως προς τη φορολογική μεταχείριση των εσόδων. Επιπλέον, η εν λόγω αβεβαιότητα καθιστά αβέβαιο και το ποσό τυχόν ελλειμμάτων/πλεονασμάτων του ΔΣΜΚ, θέμα για το οποίο επίσης πρέπει να εξασφαλιστεί σχετική νομική γνωμάτευση και η σύμφωνη γνώμη της ΠΑΕΚ.

Προϋπολογισμός - Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο στις 26.4.2013 και δημοσιεύτηκε στις 30.4.2013, (Ν.27(ΙΙ)/2013). Κατά την περίοδο 1.3.2013 μέχρι 30.4.2013 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €5.695 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Ο Διευθυντής του ΔΣΜΚ ανέφερε ότι οι πληρωμές αφορούσαν σε ουσιώδεις υπηρεσίες κοινής ωφελείας.

Λειτουργία Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Σύμφωνα με το άρθρο 62(ζ) του περί Ρύθμισης της αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου (Ν.122(Ι)/2003), όπως τροποποιήθηκε, ο ΔΣΜΚ είναι αρμόδιος για τη λειτουργία και διαχείριση της εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας η αγορά της οποίας άνοιξε την 1.5.2004 για τους βιομηχανικούς καταναλωτές και από 1.1.2014 για όλους τους καταναλωτές.

Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που η αγορά έχει ανοίξει για όλους τους καταναλωτές από 1.1.2014, ο ΔΣΜΚ δεν φαίνεται να είναι έτοιμος για να λειτουργήσει κανονικά με τις νέες συνθήκες, αφού εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές εκκρεμότητες που αφορούν στο μοντέλο αγοράς (υιοθέτηση νέων κανόνων αγοράς, εγκατάσταση εξειδικευμένου λογισμικού κ.λπ).

Ο Διευθυντής, του ΔΣΜΚ μας ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι παρά την καθυστέρηση στη λήψη των τελικών αποφάσεων ο ΔΣΜΚ προετοιμάζεται ώστε να προχωρήσει με την υλοποίηση των απαραίτητων ενεργειών το συντομότερο δυνατό και μόλις κοινοποιηθούν σ' αυτόν οι τελικές θέσεις της ΠΑΕΚ. Πρόσθεσε επίσης ότι, θα επισπεύσει τις ενέργειες του για τη λειτουργία της αγοράς, τονίζοντας ότι αυτό εξαρτάται και από άλλους φορείς (ΠΑΕΚ, ΥΕΕΒΤ, Υπουργικό Συμβούλιο, Βουλή Αντιπροσώπων).

Λοιπά θέματα: Στις 13 Ιουνίου 2014 υποβλήθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του ΔΣΜΚ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Στο βαθμό που δεν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο της παρούσας Έκθεσης, οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και για σκοπούς της παρούσας.

4.7 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γενικά. Το Ειδικό Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας ιδρύθηκε με τον Νόμο 33(Ι)/2003, για σκοπούς ενθάρρυνσης της εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και γενικά της εξοικονόμησης ενέργειας. Τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από το τέλος το οποίο από τις 15.5.2012 ανέρχεται σε 0,50 €σεντ/kWh επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό εισπράττεται από κάθε εξουσιοδοτημένο παροχέα ηλεκτρικής ενέργειας και εμβάζεται στο Ταμείο. Το Ταμείο διοικείται από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, η οποία καθιδρύεται βάσει του άρθρου 4(Ι) του Νόμου. Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω Νόμος αντικαταστάθηκε με τον Νόμο αρ.112(Ι) του 2013 με ισχύ από 20.9.2013.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο και κατάθεση των ελεγμένων λογαριασμών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του Νόμου, Ν.33(Ι)/2003, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2011, 2012 και 2013 δεν υποβλήθηκαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ενώ για το έτος 2010 αναμένεται να υποβληθούν εκ νέου στην Υπηρεσία μας στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, και ως εκ τούτου εκκρεμεί ο έλεγχος ή/και ολοκλήρωση του σχετικού ελέγχου.

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου μάς ανέφερε ότι η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου θα υποβληθούν μόλις ληφθούν τα κατάλληλα στοιχεία που έχουν ζητηθεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

4.8 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2013 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(Ι) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Οι τελικοί ελεγμένοι λογαριασμοί, οι οποίοι, σύμφωνα με τον Νόμο θα έπρεπε να υποβληθούν στον Γενικό Ελεγκτή μέχρι τις 30.4.2014, δεν έχουν ακόμα υποβληθεί, επειδή εκκρεμεί η εκτίμηση των ακινήτων του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Αρχής στις 31.12.2013 και κατ' επέκταση η αναλογιστική μελέτη από την οποία θα διαφανεί η υποχρέωση της Αρχής προς το Σχέδιο για τυχόν ελλείμματα που θα προκύψουν από τη μελέτη. Με βάση το άρθρο 3(Ι), η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό πλεόνασμα σύμφωνα με τις προκαταρκτικές οικονομικές καταστάσεις για το 2013, πριν από τη φορολογία, ήταν €77,7 εκ., σε σύγκριση με €47,6 εκ. το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι στα αποτελέσματα του 2013 περιλαμβάνεται διαγραφή ανασφάλιστων καταθέσεων ύψους €14,05 εκ.

Αποθεματικά. Τα αποθεματικά της Αρχής στις 31.12.2013 ήταν €997,2 εκ., σε σύγκριση με €876,2 εκ. το 2012.

Μέρισμα στην Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με τους περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμους η Αρχή καταθέτει κατ' έτος στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας ποσό που δεν υπερβαίνει το ήμισυ των πλεονασμάτων που είχε πραγματοποιήσει μετά τη φορολογία, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Το ποσό του μερίσματος και ο χρόνος καταβολής του καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από σχετική πρόταση του Υπουργού Οικονομικών που διαμορφώνεται μετά από σχετική διαβούλευση με το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής.

Ο Υπουργός Οικονομικών κατέθεσε πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 15.10.2013, μετά από διαβουλεύσεις με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, για καταβολή μερίσματος ύψους €30,6 εκ., λαμβάνοντας υπόψη το καθαρό πλεόνασμα του 2012 που ήταν €61,2 εκ. [€40,3 εκ. + Ζημιά από επενδυτικές δραστηριότητες €20,9 εκ.]. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 75.910, ημερομηνίας 23.10.2013, ενέκρινε την κατάθεση του ποσού των €30,6 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίασή του στις 2.4.2014 αποφάσισε όπως η πληρωμή του μερίσματος για το 2012 γίνει σε δόσεις μέχρι το τέλος του 2014 λαμβάνοντας υπόψη τις ημερομηνίες λήξης ή/και δυνατότητες πρόωρης εκταμίευσης των γραμματίων.

Το σύνολο των μερισμάτων που καταβλήθηκαν στην Δημοκρατία από το 2002 μέχρι και το 2012 ανήλθε σε €616,66 εκ.

Μνημόνιο Συναντίληψης και αποκρατικοποίηση Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου. Στις 4.3.2014 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο περί Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμος του 2014 (Ν. 28(Ι)/2014) ο οποίος ψηφίστηκε προς αποφυγή περαιτέρω επιδείνωσης της δημοσιονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας και για αύξηση των εσόδων του Κράτους, σημαντικό μέρος των οποίων θα πρέπει να προέλθει από την εφαρμογή ενός προγράμματος αποκρατικοποιήσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και για προώθηση επενδύσεων και επειδή το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερα από τη μετατροπή ορισμένων Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Με σχετικό Διάταγμα ημερ. 28.3.2014 (ΚΔΠ 175/2014), το Υπουργικό Συμβούλιο κήρυξε, μεταξύ άλλων, την Αρχή ως φορέα υποκείμενο σε αποκρατικοποίηση. Η μέθοδος, έκταση και διαδικασία αποκρατικοποίησης θα καθοριστούν μεταγενέστερα.

Προσωπικό.

(α) Η Αρχή απασχολούσε το 2013 2.189 μόνιμους υπαλλήλους (2.202 το 2012) και οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν σε €120,4 εκ. (€142,9 εκ. το 2012). Απασχολούσε επίσης 611 ωρομίσθιους υπαλλήλους με δαπάνη €9,2εκ.

(β) Με βάση τους περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Γενικούς Κανονισμούς του 1982-2006, τις συλλογικές συμβάσεις που υπογράφηκαν και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παραχωρούνται διάφορα βοηθήματα και χορηγίες προς το προσωπικό και τους συνταξιούχους, το ύψος των οποίων, σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, το 2013 ανήλθε σε €5,16 εκ. (€5,8 εκ. το 2012).

	2013 €	2012 €
Βοηθήματα και χορηγίες προς το προσωπικό και συνταξιούχους	974.409	982.762
Εορταστικές εκδηλώσεις	34.011	98.022
Επιχορήγηση Σωματείου Ταμείου Ευημερίας	1.640.000	2.012.423
Συνδρομές υπαλλήλων και συνταξιούχων στον ΘΟΚ	7.950	8.213
Ομαδική ασφάλεια υπαλλήλων και συνταξιούχων	647.567	810.808
Συνεισφορά στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για συνταξιούχους υπαλλήλους	1.853.746	1.927.681
	5.157.683	5.839.909

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει ότι το κόστος των παρεμφερών ωφελημάτων (ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, επιδότηση εκπαιδευτικών δανείων, διατήρηση ταμείου ευημερίας για ευημερία/ψυχαγωγία των μελών του κ.λπ.) δεν θα πρέπει πλέον να επιβαρύνει τον Οργανισμό αλλά τους υπαλλήλους/συνταξιούχους του. Νοείται ότι η προώθηση ενός τέτοιου θέματος θα πρέπει να γίνει ακολουθώντας τις θεσμοθετημένες διαδικασίες.

Σχέδιο Συντάξεων. Το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Αρχής αποτελεί χωριστή νομική οντότητα και δεν ελέγχεται από τον Γενικό Ελεγκτή. Η διαχειριστική επιτροπή του Σχεδίου μέχρι το τέλος του 2013, αποτελείτο από το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή (ΑΕΔ) της Αρχής, ενώ από τον Ιανουάριο 2014 αποτελείται από τον Πρόεδρο και τέσσερα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τον ΑΕΔ και τρεις αντιπρόσωπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Οι επενδύσεις του Σχεδίου θα πρέπει να γίνονται ακολουθώντας τις επιταγές της συνετής διαχείρισης, με γνώμονα την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μελών και των δικαιούχων. Τα στοιχεία του ενεργητικού θα πρέπει να επενδύονται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια, ποιότητα, ρευστότητα και κερδοφορία του χαρτοφυλακίου στο σύνολό του. Αυτό κατ' επέκταση διασφαλίζει και τα συμφέροντα της Αρχής εφόσον τυχόν ελλείμματα του Σχεδίου καλύπτονται από την Αρχή και οποιαδήποτε αρνητική εξέλιξη έχει άμεσες επιπτώσεις στην Αρχή.

Όπως έχει διαφανεί από τη συνεχιζόμενη διερεύνηση των επενδύσεων του Σχεδίου, η διαχείριση του χαρτοφυλακίου δεν έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και τους κανόνες χρηστής διοίκησης και διάφορες επενδύσεις σε ακίνητα ενδέχεται να μην έγιναν με τον ενδεδειγμένο τρόπο και με γνώμονα τα συμφέροντα του Σχεδίου.

Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής από την έκθεση της Ομάδας Εργασίας, η οποία διορίστηκε από την Διαχειριστική Επιτροπή του Σχεδίου για να εκτιμήσει τις αξίες των επενδύσεων του Σχεδίου σε ακίνητα και σε χρηματοδοτήσεις και/ή συγχρηματοδοτήσεις έργων ανάπτυξης ακινήτων, η συνολική (για τα έτη 2012 και 2013) εκτιμώμενη απομείωση της αξίας των επενδύσεων ανέρχεται σε €72,3 εκ. Η εκτιμώμενη απομείωση για το έτος 2012 ανέρχεται σε €65,8 εκ. (91% της συνολικής απομείωσης) και επομένως προέρχεται από παράγοντες που δεν συνδέονται με την οικονομική κρίση η οποία καταγράφεται ως μεταγενέστερο γεγονός.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, η Διαχειριστική Επιτροπή του Σχεδίου Συντάξεων έχει αναθέσει σε εξωτερικούς νομικούς να ετοιμάσουν νομική γνωμάτευση για κάθε επένδυση ξεχωριστά. Μέχρι σήμερα η αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2013 δεν είχε ολοκληρωθεί και δεν καταχωρίστηκε οποιοδήποτε έλλειμμα/πλεόνασμα στις οικονομικές καταστάσεις.

Αναφέρεται ότι στα πλαίσια εξεύρεσης ρυθμίσεων για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου και με βάση τις πρόσφατες νομοθεσίες που τέθηκαν σε εφαρμογή, έχει συμφωνηθεί πλαίσιο για την εισαγωγή ταμείου προνοίας για το νεοεισερχόμενο προσωπικό.

Σύσταση: Η Αρχή και η Διαχειριστική Επιτροπή του Σχεδίου θα πρέπει να εξετάσουν το θέμα και να υποβάλουν σχετική εισήγηση στον Υπουργό Οικονομικών για το ενδεχόμενο παραπομπής του θέματος στον Γενικό Εισαγγελέα για το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων από τους προηγούμενους διαχειριστές των οποίων οι ενέργειες ενδεχομένως να ήταν πολλές φορές παράνομες ή/και να λήφθηκαν καθ' υπέρβαση εξουσίας ή/και να συνιστούσαν κατάχρηση εξουσίας ή/και να οδήγησαν σε απώλεια περιουσίας της Αρχής και του Σχεδίου. Επίσης, θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αναζητηθούν από τα πρόσωπα αυτά αστικές ευθύνες για τυχόν ζημιά που υπέστη η Αρχή και το Σχέδιο εξ αιτίας των πράξεων ή παραλείψεων τους.

Θυγατρική Εταιρεία Digimed Communications Ltd. Η εταιρεία Digimed Communications Ltd ιδρύθηκε το 1996 και αποτελεί εξ ολοκλήρου εξαρτημένη εταιρεία της Αρχής με σκοπό την υποβοήθηση των στρατηγικών στόχων της Αρχής με την παροχή διαφόρων υπηρεσιών στο εξωτερικό και την αξιοποίηση των ευκαιριών ανάπτυξης στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Προς τον σκοπό αυτό, έχει επενδύσει σε διάφορες θυγατρικές εταιρείες. Μέχρι τις 31.12.2013 η συνολική επένδυση σε θυγατρικές/συνδεδεμένες εταιρείες ανήλθε σε €132,3 εκ. Το μεγαλύτερο ποσό επένδυσης αφορά στην εταιρεία CytaHellas (€119,2 εκ) για την οποία γίνεται αναφορά πιο κάτω.

Από τα οικονομικά αποτελέσματα των υπόλοιπων εταιρειών, όπως παρουσιάζονται στις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, φαίνεται ότι οι δραστηριότητες τους είναι περιορισμένες και δεν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι για τους οποίους ιδρύθηκαν και οι περισσότερες πραγματοποιούν ζημιές. Σημειώνεται ότι, τόσο η Digimed Communications Ltd όσο και οι θυγατρικές της εταιρείες, δεν ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί Εταιρειών Νόμου.

Θυγατρική Εταιρεία CytaHellas A.E.

(α) Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2007 και το μετοχικό της κεφάλαιο στις 31.12.2013 ήταν €120,9 εκ. (2012: €120,9 εκ.).

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας, διαδικτύου και τηλεόρασης (Υπηρεσία Cytavision) στην Ελλάδα, ενώ από τον Σεπτέμβριο 2014 έχει ξεκινήσει και την παροχή κινητής τηλεφωνίας. Εργοδοτεί 695 υπαλλήλους πλήρους εργοδότησης.

Από της ίδρυσής της η εταιρεία πραγματοποιεί ζημιές, οι οποίες στις 31.12.2013, σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, ανέρχονται σε €122,6 εκ. Η εταιρεία επίσης παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, το οποίο υποδηλοί ότι αδυνατεί να αποπληρώνει τις υποχρεώσεις της χωρίς τη βοήθεια και χρηματοδότηση της Αρχής. Οι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρείας είναι περισσότερες από τα περιουσιακά της στοιχεία με αποτέλεσμα, στις 31.12.2013 να παρουσιάσει για πρώτη φορά αρνητική καθαρή αξία ύψους €1,7 εκ.

Η Αρχή χρηματοδότησε την εταιρεία μέχρι τις 31.12.2013 με συνολικό ποσό ύψους €132,2 εκ. (€120,7 εκ. ως μετοχικό κεφάλαιο και €46,1 εκ. ως δάνεια από την ίδια και τις άλλες θυγατρικές της).

(β) Όπως αναφέρεται πιο πάνω, η Αρχή προχώρησε τον Σεπτέμβριο του 2014 στην επέκταση των δραστηριοτήτων της Cyta Hellas σε υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας ως Εικονικός Πάροχος (Mobile Virtual Network Operator) στην Ελλάδα. Ενόψει της μεγάλης έκθεσης σε ζημιές που ήδη βαρύνουν την Αρχή από τη θυγατρική της αυτή εταιρεία, καθώς και της απόφασης της Κυβέρνησης για αποκρατικοποίηση της Αρχής, η Υπηρεσία μας θεώρησε ότι σε καμία περίπτωση δεν θα έπρεπε να υλοποιηθεί ένα τόσο σοβαρό εγχείρημα χωρίς να προηγηθεί διαβούλευση με τη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και τη Διυπουργική Επιτροπή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του περί της Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμου του 2014. Όπως πληροφορηθήκαμε, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής παραγνώρισε την κατά νόμο υποχρέωση του αυτή.

(γ) Χρηματοδότηση της εταιρείας.

(i) Κεφάλαιο. Η Αρχή έχει επενδύσει το συνολικό ποσό των €120,7 εκ. ως μετοχικό κεφάλαιο (€119,2 εκ μέσω της Digimed και €1,5 εκ. απ' ευθείας) από το οποίο έγινε απομείωση, και διαγράφηκε από τους λογαριασμούς της Αρχής, το 37% της επένδυσης (2012: €20,9 εκ. και 2013: €23,5 εκ.). Η εκτίμηση της πραγματικής αξίας της εταιρείας αναμένεται να γίνει στα πλαίσια της διαδικασίας αποκρατικοποίησης της Αρχής, όπως προβλέπει η παράγραφος (η) του εδαφίου (2) του άρθρου 11 του περί της Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμου του 2014.

- (ii) **Δάνεια.** Το ύψος των δανείων της εταιρείας στις 31.12.2013 ανήρχετο σε €85,1 εκ., (€45,3 εκ. από την Digimed και την Αρχή, €0,8 εκ. από την Iris Gateway Satellite Services και €39 εκ. από εμπορικές τράπεζες). Η παραχώρηση των δανείων από τις εμπορικές τράπεζες έγινε με την προϋπόθεση ότι καθ' όλη τη διάρκεια των δανείων, η Αρχή θα έχει καταθέσεις ποσού τουλάχιστον ίσου με το ποσό που θα εκκρεμεί ως δάνειο της CytaHellas.

Όπως αναφέρθηκε στην έκθεση μας για το 2012, η CytaHellas έκδωσε αξιόγραφο ύψους €55 εκ., το οποίο είναι μετατρέψιμο σε μετοχές με δικαίωμα των δικαιούχων, το οποίο αγόρασε η Αρχή, χωρίς να προηγηθεί έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Αυτό αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 18 του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου (Κεφ. 302) το οποίο αναφέρει ότι «Όλα τα χρήματα της Αρχής τα οποία δεν απαιτείται όπως δαπανηθούν αμέσως για την εξόφληση των υποχρεώσεων ή για την εκπλήρωση των καθηκόντων της Αρχής δύνανται να επενδυθούν σε αξιόγραφα όπως ήθελε εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο». Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, η αγορά του αξιογράφου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο εντός του 2014. Μέχρι τις 31.12.2013, η Αρχή κατέβαλε στην CytaHellas για την αγορά του αξιογράφου συνολικό ποσό ύψους €38,4 εκ.

Λόγω των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζει η εταιρεία, η Αρχή κατέβαλε το 2013 ποσό €1,5 εκ. ως ταμειακή διευκόλυνση με ενεχυρίαση της αναμενόμενης επιδότησης ύψους €5,4 εκ. από τον Αναπτυξιακό Νόμο στην Ελλάδα και το υπόλοιπο ποσό ύψους €3,9 εκ. καταβλήθηκε από την Αρχή εντός του 2014. Αυτό επίσης αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 18 του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου (Κεφ. 302) που αναφέρεται πιο πάνω. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι, τα χρήματα αποστέλλονταν πριν τη σχετική έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών. Σημειώνεται ακόμη ότι το αρμόδιο υπουργείο της Ελλάδας με επιστολή του ημερ. 18.2.2014, ζητά από την εταιρεία συμπληρωματικά στοιχεία, γεγονός που δεικνύει ότι η επιδότηση δεν έχει ακόμη εγκριθεί και εξασφαλιστεί.

- (iii) **Ποσά οφειλόμενα στην Αρχή από τιμολογήσεις εμπορικών συναλλαγών.** Πέραν της πιο πάνω χρηματοδότησης της Αρχής προς την CytaHellas, στις 31.12.2013 η εταιρεία όφειλε προς την Αρχή ποσό €12,4 εκ. το οποίο αφορά σε τιμολογήσεις εμπορικών συναλλαγών και στο κόστος του προσωπικού της Αρχής το οποίο προσφέρει υπηρεσίες στη CytaHellas. Στο πιο πάνω ποσό δεν έχει επιβληθεί οποιοσδήποτε τόκος. Στις 21.5.2013 αποφασίστηκε να αρχίσει η διαδικασία κεφαλαιοποίησης του ποσού.

Υπηρεσία Cytavision. Η Υπηρεσία Cytavision προσφέρει ψηφιακή μετάδοση εικόνας και ήχου μέσω της τηλεφωνικής γραμμής. Για την εξασφάλιση περιεχομένου, για το οποίο δαπανήθηκε το 2013 ποσό €24,8εκ, έγιναν συμφωνίες με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης με εταιρείες που προσφέρουν τηλεοπτικά κανάλια, ταινίες, αθλητικό περιεχόμενο και παιχνίδια κατά ζήτηση και με αθλητικά σωματεία για εξασφάλιση τηλεοπτικών δικαιωμάτων. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (α) Τα έσοδα από την Υπηρεσία Cytavision για το 2013 ανέρχονται σε €22,1 εκ. και δεν είναι αρκετά ούτε για να καλύψουν το κόστος εξασφάλισης περιεχομένου (€24,8 εκ. όπως αναφέρεται πιο πάνω). Αν ληφθούν υπόψη και τα υπόλοιπα έξοδα της Υπηρεσίας όπως το κόστος κεφαλαίου, η εξυπηρέτηση πελατών κλπ, τότε (με βάση τη μεθοδολογία του πλήρως καταναμενημένου κόστους), το έλλειμμα αυξάνεται σημαντικά και είναι πολύ περισσότερο από το κέρδος που αποκομίζεται από τους πελάτες της Υπηρεσίας Cytavision για τις υπόλοιπες υπηρεσίες (σταθερή τηλεφωνία, DSL Access και Cytanet), η συγκράτηση των οποίων είναι ο κύριος λόγος παροχής της Υπηρεσίας Cytavision.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι τα συμπεράσματα μελέτης της Αρχής ημερ. 5.7.2013 επιβεβαιώνουν την άποψη της Αρχής ότι η λειτουργία της Cytavision είναι προς το συμφέρον της Αρχής, χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο επανεξέτασης και βελτίωσης της στρατηγικής σε σχέση με τη Cytavision.

(β) Τηλεοπτικά δικαιώματα και χορηγίες σε αθλητικά σωματεία.

- (i) Η Αρχή έχει εξασφαλίσει τα τηλεοπτικά δικαιώματα και είναι ο κύριος χορηγός για διαφήμιση στις φανέλες διάφορων ποδοσφαιρικών ομάδων καθώς και ομάδων καλαθόσφαιρας για τις αγωνιστικές περιόδους μέχρι το 2015/16. Η Αρχή προβάλλει την άποψη ότι υπάρχει έντονος ανταγωνισμός για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων προβολής των αγώνων των κυπριακών ομάδων, και προβάλλει τούτο ως λόγο γιατί το κόστος απόκτησης των δικαιωμάτων, ιδιαίτερα για την τριετία 2013-2016, έχει αυξηθεί κατά πολύ. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι για την αγωνιστική περίοδο 2012/13 καταβλήθηκε σε 40 ομάδες ποδοσφαίρου και καλαθόσφαιρας διαφόρων κατηγοριών το συνολικό ποσό των €6,7 εκ., ενώ την περίοδο 2013/14 θα καταβληθεί σε 21 ομάδες ποσό ύψους €6,9 εκ. μετά τη μείωση που επιτεύχθηκε. Δεν υπάρχει διαφάνεια ως προς τον τρόπο και τα κριτήρια που επιλέγονται ή έχουν επιλεγεί οι ομάδες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμφωνίες. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής θα πρέπει να ασκεί τον μέγιστο δυνατό έλεγχο για τη συγκράτηση των δαπανών και τη διασφάλιση των συμφερόντων της Αρχής.

Σύσταση: Θα πρέπει να γίνει άμεσα επανασχεδιασμός της στρατηγικής γύρω από την Υπηρεσία Cytavision. Ουδεμία δαπάνη δεν πρέπει να αναλαμβάνεται από την Αρχή εάν τεκμηριωμένα αυτή δεν παρέχει οικονομική ανταποδοτικότητα (value for money).

Σε σχέση με νέα συμβόλαια που τυχόν να υπογραφούν, το άρθρο 23 του περί της Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμου του 2014, επιβάλλει όπως τέτοιες αποφάσεις λαμβάνονται μόνο αν προηγηθεί διαβούλευση με τη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και τη Διυπουργική Επιτροπή.

- (ii) Παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή Cytavision είχε διαπιστώσει την αναγκαιότητα επαναδιαπραγμάτευσης των συμβολαίων με σκοπό τη μείωση των δικαιωμάτων από τον Ιούλιο 2012, εντούτοις η επαναδιαπραγμάτευση άρχισε με καθυστέρηση τον Απρίλιο 2013. Μετά την πάροδο αρκετών μηνών, υπογράφηκαν αναθεωρημένα συμβόλαια τα οποία προβλέπουν σημαντικές μειώσεις στα δικαιώματα. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι, παρά τις μειώσεις που επιτεύχθηκαν για τη συνολική περίοδο του συμβολαίου (μέχρι το 2016), σε αρκετές περιπτώσεις οι δαπάνες για το 2013 αυξήθηκαν στα νέα συμβόλαια σε σύγκριση με τα αρχικά συμβόλαια.
- (iii) Κατά την 31.12.2013, ποσό ύψους €6,49 εκ. το οποίο καταβλήθηκε από την Αρχή προκαταβολικά κατά το 2013 και προηγούμενα χρόνια αφορούσε στο κόστος απόκτησης περιεχομένου για επόμενα χρόνια και ποσό €1,27 εκ. αφορούσε σε χορηγίες και διαφημίσεις σε ομάδες μέχρι το 2016. Για τις πιο πάνω προπληρωμές δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε τραπεζικές ή άλλου είδους εγγυήσεις, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή ολόκληρου του πιο πάνω ποσού.
- (iv) Με την υπογραφή συμβολαίων για μια τριετία (2013-2016), ουσιαστικά προκαταλαμβάνεται η έγκριση τόσο από το Υπουργείο όσο και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, των απαιτούμενων Κονδυλίων που αναμένεται να περιληφθούν στους μελλοντικούς Προϋπολογισμούς της Αρχής για το 2013-2016.
- (v) Πέραν των τηλεοπτικών δικαιωμάτων κυπριακών αθλητικών σωματείων, η Αρχή αγοράζει τα τηλεοπτικά δικαιώματα διάφορων ξένων πρωταθλημάτων, άλλων διοργανώσεων και διάφορων μεμονωμένων αθλητικών γεγονότων, όπως, των ευρωπαϊκών αγώνων των κυπριακών ομάδων στο εξωτερικό και επίσημων και φιλικών αγώνων της Εθνικής Κύπρου και Ελλάδας. Οι αγορές αυτές γίνονται από μεσάζοντες/αντιπρόσωπους οι οποίοι έχουν τα αποκλειστικά δικαιώματα προβολής των συγκεκριμένων γεγονότων στην Κύπρο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την αγορά του πιο πάνω

περιεχομένου, καταβλήθηκε το 2013 συνολικό ποσό €2,38 εκ. από τα οποία €2,2 εκ. καταβλήθηκαν σε τέσσερις εταιρείες του εξωτερικού οι οποίες ανήκουν ή σχετίζονται με το ίδιο άτομο, το οποίο μάλιστα είναι μέλος του ΔΣ της ΚΟΠ. Οι τρεις από τις εταιρείες αυτές, είναι εγγεγραμμένες στις Σευχέλλες και η μια στις Βρετανικές Παρθένους Νήσους. Δεν φαίνεται να υπάρχουν στην κατοχή της Αρχής επίσημα στοιχεία για τους μετόχους/διευθυντές αυτών των εταιρειών. Επίσης, υπάρχουν συμβόλαια που έχουν υπογραφεί με αυτές τις εταιρείες που δεν φαίνεται ποιος υπογράφει εκ μέρους της εταιρείας, ενώ σε άλλα υπογράφει το ίδιο άτομο που αναφέρεται πιο πάνω. Δεν υπάρχουν υπηρεσιακές εκθέσεις και ανάλυση του κόστους/οφέλους που να υποστηρίζουν/τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα/χρησιμότητα απόκτησης του συγκεκριμένου περιεχομένου, το επίπεδο και αξία του οποίου δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά.

Σύσταση: Με τη λειτουργία του συστήματος μέτρησης της τηλεθέασης, θα πρέπει να ετοιμάζονται εκθέσεις προς υποστήριξη των αποφάσεων απόκτησης των δικαιωμάτων.

(γ) Συμφωνίες με Lumiere TV Public Company Ltd.

- (i) **LTV – 6 Channels.** Με τη συμφωνία αυτή, η οποία υπογράφηκε στις 9.8.2012, η Αρχή ανέλαβε την προώθηση έξι καναλιών της εταιρείας μέσω της Υπηρεσίας Cytavision για περίοδο τεσσάρων χρόνων, και ως αντάλλαγμα θα λαμβάνει αμοιβή για κάθε συνδρομητή υπό μορφή προμήθειας ύψους 10% πλέον Φ.Π.Α. επί των τελών που καθορίζει η LTV.

Το Συμβούλιο, σε τηλεσυνεδρία ημερομηνίας 14.8.2013, αποφάσισε όπως μέρος του οφειλόμενου ποσού προς την LTV ύψους €2 εκ. καταβληθεί τοις μετρητοίς, ενώ για το υπόλοιπο ποσό €1,7 εκ. όπως εκδοθεί τραπεζική εγγυητική. Στις 14.8.2013 υπογράφηκε η τροποποιητική συμφωνία μεταξύ της Αρχής και της LTV και την ίδια μέρα η Αρχή προχώρησε στην προπληρωμή του ποσού €2 εκ. για την περίοδο 1.9.2013 έως 31.8.2014. Παρατηρείται δηλαδή ότι συνεχίζεται η πρακτική καταβολής προπληρωμών, παρόλο που το Συμβούλιο στις 30.7.2012 κατά τη συνομολόγηση της συμφωνίας με την LTV είχε αποφασίσει τη μη καταβολή προπληρωμών στις συμφωνίες περιεχομένου που θα συνάπτονταν ή θα ανανεώνονταν.

- (ii) **LTV Sports 2.** Στις 26.2.2014 υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Αρχής και της LTV για την αγορά του καναλιού LTV Sports 2. Η συμφωνία καλύπτει το υπόλοιπο της αθλητικής περιόδου 2013 – 2014 και ολόκληρη την αθλητική περίοδο 2014 – 2015. Το τίμημα της συμφωνίας ανέρχεται στις €500.000 πλέον ΦΠΑ, ετησίως. Το τίμημα για το 2013 – 2014 υπολογίζεται σε €145.000 πλέον ΦΠΑ. Στις 28.2.2014 η Αρχή κατέβαλε στην LTV το ποσό των €500.000 πλέον ΦΠΑ, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, παρόλο που η πληρωμή δεν καλυπτόταν με δωδεκατημόρια, αφού ο Προϋπολογισμός για το 2014 δεν είχε ακόμα εγκριθεί.

Κονδύλια για σκοπούς διαφήμισης

Η Υπηρεσία μας επεσήμανε ότι θεωρεί ότι η κατανομή των πόρων της Αρχής για σκοπούς διαφήμισης γίνεται με μη ενδεδειγμένο και εν πολλοίς αδιαφανή τρόπο. Πρώτιστα, δεν είναι αντιληπτό πως γίνεται η κατανομή των ποσών άμεσης διαφήμισης προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τηλεοπτικά κανάλια, έντυπο τύπο) και πως γίνεται η κατανομή σε έμμεση διαφήμιση (χορηγίες, κάλυψη εκδηλώσεων κλπ). Ούτε φαίνεται να υπάρχει έλεγχος στην κατανομή αυτή, δεν υπάρχουν κριτήρια και διάφανες διαδικασίες, και δεν ελέγχεται ότι η πραγματοποίηση κάθε τέτοιας δαπάνης ανταποδίδει στην Αρχή τα ανάλογα οφέλη. Η κατανομή με αδιαφανή τρόπο των διαφημιστικών κονδυλίων αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο ύπαρξης φαινομένων διαφθοράς.

Αγορά υπηρεσιών. Η Αρχή αγοράζει διάφορες υπηρεσίες, όπως, εκπροσώπου τύπου, συμβούλου για αθλητικά θέματα, αρχιτέκτονα, πολιτικού μηχανικού κ.λπ. Η δαπάνη το 2013 ανήλθε σε €324.604 (€311.475 το 2012).

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκε ότι, ενώ η αγορά υπηρεσιών γίνεται για καθορισμένη χρονική περίοδο, με δικαίωμα ανανέωσης για συγκεκριμένη επιπρόσθετη χρονική περίοδο, στις πλείστες περιπτώσεις τα συμβόλαια ανανεώνονται για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα χωρίς να προκηρύσσεται νέος διαγωνισμός. Οι πρόνοιες των συμβολαίων όσο και οι γενικές συνθήκες απασχόλησης, παραπέμπουν σε σχέση εργοδότη εργοδοτούμενου. Επίσης, από πληροφορίες που έχουμε, οι όροι των σχετικών συμβάσεων είναι ετεροβαρείς εις βάρος της Αρχής αφού αφορούν δυσανάλογα υψηλές αμοιβές χωρίς (σε ορισμένες περιπτώσεις) παροχή υπηρεσιών παρά μόνο λίγες ώρες εβδομαδιαίως.

Σε ορισμένες περιπτώσεις τα συμβόλαια παρατάθηκαν πέραν των 30 μηνών, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προϋποθέσεις για μετατροπή των συμβάσεων σε συμβάσεις αορίστου χρόνου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου του 2003 (Ν.98(Ι)/2003).

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι με απόφαση του Συμβουλίου Γενικής Διεύθυνσης ημερομηνίας 21.10.2013, έχει καθιερωθεί νέα διαδικασία με βάση την οποία κάθε υπηρεσία που επιθυμεί να εξασφαλίσει υπηρεσίες εξωτερικού συνεργάτη θα πρέπει να αιτιολογήσει τεκμηριωμένα την ανάγκη και μόνο αν δεν υπάρχουν άτομα εντός της Αρχής που μπορούν να διεκπεραιώσουν τις συγκεκριμένες εργασίες εγκρίνεται η εξασφάλιση εξωτερικών συνεργατών για προκαθορισμένο χρονικό διάστημα και με τη διαδικασία προσφορών. Περαιτέρω, με απόφαση του ΔΣ ημερομηνίας 18.3.2014, οι συμφωνίες με συνεργάτες, οι οποίες έληξαν ή θα λήξουν εντός του 2014 παρατείνονται για τρεις μήνες μόνο, χωρίς η παράταση να υπερβαίνει τις 31.12.2014.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Διοικητικό Συμβούλιο ελέγξει χωρίς καθυστέρηση μία προς μία τις συμβάσεις αυτές και τις διακόψει με τον καλύτερο, για τα συμφέροντα της Αρχής, τρόπο. Εάν υπάρχει ανάγκη για εκ νέου σύναψη τέτοιων συμβάσεων, τότε θα πρέπει να προκηρυχθούν εκ νέου νέοι διαφανείς διαγωνισμοί.

Καθυστερημένες οφειλές από συνεργάτες/διανομείς προϊόντων Soeasy. Συνεργάτης/διανομέας προϊόντων, παρουσίαζε καθυστερημένες οφειλές πέραν του €1 εκ. από τον Μάρτιο του 2012. Η Αρχή δεν προχώρησε έγκαιρα στην εξαργύρωση της εγγυητικής ύψους €1.100.000 για να εισπράξει το οφειλόμενο ποσό, με αποτέλεσμα αυτή να λήξει στις 31.5.2013.

Τον Μάιο 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αποφάσισε όπως ο συνεργάτης ξοφλήσει το οφειλόμενο ποσό σε 36 ισόποσες δόσεις των €30.000 συν μια τελευταία δόση για πλήρη εξόφληση και χρέωση τόκου 4% από 1^η Απριλίου 2013 ο οποίος θα προσαρμόζει το οφειλόμενο ποσό ανά εξαμηνία.

Το οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2013 ανήλθε σε €968.735 συμπεριλαμβανομένων των τόκων. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι η Αρχή πλήρωσε στον όμιλο εταιρειών του συνεργάτη ποσό ύψους €358.406 για προσφορά που κατακυρώθηκε κατά το 2013.

Σύσταση: Μέχρι ο συνεργάτης αυτός προσκομίσει έγκυρη τραπεζική εγγύηση που θα διασφαλίζει επαρκώς την Αρχή, ουδεμία άλλη πληρωμή δεν πρέπει να γίνει από την Αρχή προς εταιρείες του ομίλου, νοουμένου φυσικά ότι θα λάβει προς τούτο νομική καθοδήγηση ως προς τα δικαιώματα συμψηφισμού μεταξύ εταιρειών του ίδιου ομίλου.

Δεύτερος συνεργάτης της Αρχής, του οποίου οι οφειλές τον Μάιο του 2013 ήταν €504.999 (το ποσό καλυπτόταν από εγγυητική ποσού €505.000 της πρώην Λαϊκής Τράπεζας που έληξε στις 2.5.2013 και δεν ανανεώθηκε) ζήτησε από την Αρχή πρόσθετη πίστωση 10 ημερών ώστε να συνεχίσει την αγορά προϊόντων από την Αρχή και καθορισμό ενός χρονοδιαγράμματος για την εξόφληση των προηγούμενων οφειλών (€500.000).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στην συνεδρίαση 36/2013 ημερ. 25.11.2013 αποφάσισε να παρέχει τις διευκολύνσεις στο συνεργάτη με τη διευκρίνηση ότι το εκάστοτε υπόλοιπο της εταιρείας δεν πρέπει να υπερβαίνει το κυλιόμενο υπόλοιπο των €200.000 ανά δεκαήμερο για τις νέες αγορές, συν το υπόλοιπο των παλαιών οφειλών (το αρχικό υπόλοιπο των €500.000 μειωμένο κατά την εκάστοτε οφειλόμενη δόση).

Το υπόλοιπο του συνεργάτη στις 6.5.2014 ανήλθε σε €687.808 (το οποίο δεν καλύπτεται από εγγυητική). Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν έχει εγκρίνει τόκο για την καθυστέρηση που παρουσιάζει ο συνεργάτης.

Όπως και στην πρώτη περίπτωση, έχουμε την άποψη ότι ουδεμία πληρωμή δεν πρέπει να γίνει από την Αρχή εάν αυτή προηγουμένως δεν εξασφαλίσει από το συνεργάτη αυτό έγκυρη τραπεζική εγγύηση.

Σύσταση: Η Αρχή θα πρέπει να καθορίσει τάχιστα διάφανη πολιτική χειρισμού των χρεωστών της. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι δεν νοείται να τυγχάνουν εφαρμογής αδιαφανείς διαδικασίες χειρισμού τέτοιων περιπτώσεων, αφού η αδιαφάνεια αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο διαφθοράς.

Λοιπά θέματα: Στις 13 Ιουνίου 2014 υποβλήθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Στο βαθμό που δεν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο της παρούσας Έκθεσης, οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και για σκοπούς της παρούσας.

4.9 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για κάθε οικονομικό έτος θα πρέπει να είναι έτοιμες για έλεγχο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2012 και 2013 υποβλήθηκαν για έλεγχο με μεγάλη καθυστέρηση στις 25.7.2014 και 11.8.2014, αντίστοιχα. Ως αποτέλεσμα δεν έχει μέχρι σήμερα διεξαχθεί ο νενομισμένος έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για τα πιο πάνω έτη.

Μνημόνιο Συναντίληψης και αποκρατικοποίηση Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου. Στις 4.3.2014 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο περί Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμος του 2014 (Ν. 28(Ι)/2014) ο οποίος ψηφίστηκε προς αποφυγή περαιτέρω επιδείνωσης της δημοσιονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας και για αύξηση των εσόδων του Κράτους, σημαντικό μέρος των οποίων θα πρέπει να προέλθει από την εφαρμογή ενός προγράμματος αποκρατικοποιήσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και για προώθηση επενδύσεων και επειδή το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερα από τη μετατροπή ορισμένων Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Με σχετικό Διάταγμα ημερ. 28.3.2014 (ΚΔΠ 174/2014), το Υπουργικό Συμβούλιο κήρυξε, μεταξύ άλλων, την Αρχή ως φορέα υποκείμενο σε αποκρατικοποίηση. Η αποκρατικοποίηση θα αφορά αδειοδότηση μακράς διάρκειας ή παραχώρηση δικαιώματος χρήσης, διαχείρισης ή εκμετάλλευσης του εμπορικού τμήματος του Λιμένος Λεμεσού, στο βαθμό και με τον τρόπο που ειδικότερα θα καθοριστεί στο επόμενο στάδιο, με τη συνεισφορά και των εξειδικευμένων συμβούλων που θα προσληφθούν.

Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων έχει ήδη προσλάβει μετά από προκήρυξη σχετικών διαγωνισμών χρηματο-οικονομικούς και νομικούς συμβούλους που θα το υποβοηθήσουν στη διαδικασία που θα αποκολουθηθεί.

Σύμβαση Αξιοποίησης/Ανάπλασης του Χερσαίου Χώρου στο παλιό Λιμάνι Λεμεσού. (ii) Σύμβαση Ανέγερσης Νέας Αίθουσα Επιβατών στο νέο Λιμάνι Λεμεσού. Η πρόοδος των εργασιών των πιο πάνω έργων παρουσιάζει σοβαρές καθυστερήσεις, καθιστώντας ανέφικτη τη συμπλήρωση τους σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που καθορίστηκαν στα συμβόλαια. Συγκεκριμένα, η ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών για το έργο Αξιοποίησης/Ανάπλασης του Χερσαίου Χώρου στο παλιό Λιμάνι Λεμεσού, του οποίου το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται στα €17.877.220, ήταν στις 3.10.2012, ενώ για το έργο Ανέγερσης της Νέας Αίθουσας Επιβατών στο νέο Λιμάνι Λεμεσού, του οποίου το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται στα €14.433.012, ήταν στις 17.7.2013. Το χρονικό διάστημα εκτέλεσης του καθενός έργου ήταν 2 χρόνια.

Τον Μάιο 2013, η Αρχή υπέγραψε με τον Ανάδοχο του έργου της Αξιοποίησης και Ανάπλασης του Χερσαίου Χώρου στο Παλιό Λιμάνι Λεμεσού συμπληρωματική συμφωνία για ολοκλήρωση του μέχρι τις 30 Αυγούστου 2013, χωρίς οποιεσδήποτε εκατέρωθεν απαιτήσεις για οικονομικές αποζημιώσεις, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού των απαιτήσεων του.

Στη συνέχεια τον Οκτώβριο και Νοέμβριο 2013 η Αρχή παραχώρησε στον Ανάδοχο άλλες 2 παρατάσεις στην ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών – εξαιτίας της οικονομικής κρίσης – χωρίς αποζημιώσεις ενώ τον Μάρτιο 2014 υπέγραψε με τον Ανάδοχο δεύτερη συμπληρωματική συμφωνία, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού, μεταθέτοντας την ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών στις 15.3.2014, χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις. Κατά την πιο πάνω ημερομηνία έγινε η προσωρινή παραλαβή του έργου, με συνολική καθυστέρηση 1½ χρόνου περίπου.

Όσον αφορά το έργο Ανέγερσης της Νέας Αίθουσας Επιβατών στο Νέο Λιμάνι Λεμεσού τον Μάιο 2014, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής μας είχε πληροφορήσει ότι η συμπλήρωση του έργου από τον Ανάδοχο μέχρι τις 16.6.2014 ήταν ανέφικτη και, ως εκ τούτου, η Αρχή θα εφάρμοζε τις πρόνοιες του συμβολαίου για αποκοπή ρήτρας καθυστέρησης, όπως είχαμε εισηγηθεί με επιστολή μας τον Απρίλιο 2014.

Όπως προκύπτει από την Έκθεση Προόδου Αρ. 12 μέχρι το τέλος της υπό εξέταση περιόδου – Ιούλιο 2014 – είχε παραχωρηθεί στον Ανάδοχο συνολική παράταση χρόνου 323 ημερολογιακών ημερών, με την ημερομηνία αποπεράτωσης του έργου να μετατίθεται στις 26.6.2014. Από τις 323 μέρες που παραχωρήθηκαν, οι 119 είναι με οικονομική αποζημίωση.

4.10 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Οργανισμός) ανήλθαν σε €30.588.051 σε σύγκριση με €33.494.762 το 2012, από τα οποία ποσό ύψους €28 εκ. (€31,3 εκ. το 2012) αποτελεί κρατική χορηγία, δηλαδή το 92% των εσόδων του (94% το 2012).

(β) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε €30.503.156, σε σύγκριση με €34.196.123 το 2012 (μείωση κατά €3.692.967 ή 11%).

(γ) **Αποτελέσματα χρήσης.** Ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα ύψους €84.895, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €701.361 το 2012. Η αλλαγή από έλλειμμα σε πλεόνασμα οφείλεται στη μείωση των εξόδων του Οργανισμού κατά €0,79 εκ. περισσότερο από τη μείωση στα έσοδά του.

(δ) **Δάνεια.** Τα τελευταία χρόνια ο Οργανισμός χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του και από δάνεια (το υφιστάμενο δάνειο συνάφθηκε το 2009), με συνεπακόλουθο να πρέπει να διατίθεται ετησίως ένα σημαντικό ποσό για την αποπληρωμή των τοκοχρεολυσίων.

Τα υφιστάμενα δάνεια ανέρχονταν σε €20,3 εκ. στις 31.12.2013.

Επιπρόσθετα, καταβάλλονται δόσεις δανείων για έργα που εκτελέστηκαν από την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή, τον Διγενή Μόρφου και τον Δήμο Γεροσκήπου (2013: €598.169, 2012: €521.067).

Απαιτήσεις εργοληπτών και μελετητών. Ο Οργανισμός είναι αντιμέτωπος με αγωγές από εργολήπτες/μελετητές συνολικού ύψους €5,1 εκ.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως ο Οργανισμός παραπέμψει, μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, τα θέματα των απαιτήσεων εργοληπτών και μελετητών στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων για να τον συμβουλευτεί σχετικά.

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση του Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αρχικά στις 3.8.2012. Μετά από σχετικές διαβουλεύσεις με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού αναθεωρήθηκε και επαναυποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 19.4.2013 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.4.2013. Ο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από τη Βουλή, η οποία τον ενέκρινε στις 30.5.2013 και δημοσιεύτηκε σε Νόμο στις 14.6.2013. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2013. Ως αποτέλεσμα, οι δαπάνες που διενεργήθηκαν από 1.3.2013 μέχρι 13.6.2013 ήταν νομικά ακάλυπτες.

(β) **Τροποποιητικός Προϋπολογισμός.** Στις 3.4.2014 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Τροποποιητικός Προϋπολογισμός για το 2013 ύψους €554.555, ο οποίος και προωθήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών. Εκκρεμεί η κατάθεσή του στη Βουλή για έγκριση.

(γ) **Υπερβάσεις στον Προϋπολογισμό.** Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, το Λογιστήριο του Οργανισμού προχώρησε σε διορθωτικές εγγραφές, οι οποίες δημιουργούν υπερβάσεις ύψους €14.243,29, για τις οποίες, όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος του Οργανισμού, ο Οργανισμός θα προβεί στη νενομισμένη διαδικασία για κάλυψή τους.

Στρατηγικός Σχεδιασμός. Ο στρατηγικός σχεδιασμός του Οργανισμού ετοιμάστηκε, ως μέρος του δεκαετούς σχεδίου δράσης (2010-2020), που έγινε σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 15.3.2011, με σκοπό να χρησιμοποιείται ως το καθοδηγητικό έγγραφο για τις μελλοντικές αποφάσεις του Οργανισμού.

Ενώ η Επιτροπή Εθνικών Σχεδιασμών και Προγραμμάτων αναμένετο ότι σύντομα θα έπρεπε να ασχοληθεί με το θέμα του 3-ετούς Στρατηγικού Σχεδιασμού για τα έτη 2013-2015, ο οποίος θα ετοιμαζόταν με βάση νέους δείκτες απόδοσης, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, με την αλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου την 1.1.2014 η ετοιμασία του εγκαταλείφθηκε.

Σύσταση: Αναμένεται ότι το νέο Διοικητικό Συμβούλιο θα ασχοληθεί με την ετοιμασία νέου στρατηγικού σχεδιασμού για την περίοδο 2014-2017 στα πλαίσια των νέων οικονομικών δεδομένων.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές μόνιμων, έκτακτων και άλλων υπαλλήλων. Στις 31.12.2013 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 31 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι 37 οργανικών θέσεων), 4 έκτακτους έναντι κενών θέσεων, 23 πρόσθετους έκτακτους, 2 τακτικούς ωρομίσθιους βοηθούς γραφείου και 1 με μερική απασχόληση και 4 έκτακτους συμβασιούχους επιθεωρητές γυμναστηρίων με μερική απασχόληση, οι απολαβές των οποίων χρεώνονταν στο Κεφάλαιο 1 του Προϋπολογισμού, σε σύγκριση με 32, 4, 19, 2, 1 και 5, αντίστοιχα, στις 31.12.2012. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν όπως φαίνεται πιο κάτω:

Κατηγορία	2013	2012
	€	€
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα μόνιμων υπαλλήλων	1.216.298	1.315.076
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα έκτακτων υπαλλήλων έναντι κενών θέσεων	95.008	94.163
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα πρόσθετων έκτακτων υπαλλήλων	727.213	552.268
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα ωρομισθίων βοηθών γραφείου	59.329	60.609
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα έκτακτων συμβασιούχων επιθεωρητών γυμναστηρίων	75.022	97.476
Υπερωρίες και άλλα επιδόματα	557	7.544
13ος μισθός	102.047	108.975
	2.275.474	2.236.111
Εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων	829.292*	625.382
Εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα	457.360	509.599
	3.562.126	3.371.092
Κόστος προσωπικού (μέσος όρος)	56.448	55.599

* Το ποσό των €829.292 περιλαμβάνει πρόσθετες εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Συντάξεως το 2013, σε σύγκριση με το 2012, ποσού ύψους €375.000, το οποίο κατέβαλε ο Οργανισμός στο Ταμείο Συντάξεως, για κάλυψη του ελλείμματος, σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη που έγινε για τις 31.12.2009, στη βάση της έγκρισης που δόθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, ημερ. 9.11.2010.

(β) Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατά το 2013 απασχόλησε ή ανέλαβε το κόστος μισθοδοσίας για το ακόλουθο προσωπικό, το οποίο χρεώνεται σε διάφορα άλλα κονδύλια του Προϋπολογισμού του Οργανισμού:

Κατηγορία	Αριθμός ατόμων	Ιδιότητα	Κόστος (€)
<u>Απασχόληση από τον Οργανισμό</u>			
Προσωπικό ιδιόκτητων αθλητικών χώρων	54	Μόνιμοι (53) και έκτακτος εργάτης (1)	1.399.893
Καθαρίστριες γραφείων	2	Μόνιμες καθαρίστριες	37.524
Γυμναστές ΑΓΟ	87	Συμβασιούχοι	1.616.780
Γυμναστές Εθνικής Φρουράς	26	Συμβασιούχοι	513.606
Συντονιστές ΕΣΥΑΑ	14	Συμβασιούχοι	191.270
Πρόσθετοι έκτακτοι	12	Συμβασιούχοι	348.541
	195		4.107.614
<u>Ανάληψη κόστους από τον Οργανισμό</u>			
Προπονητές ΕΣΥΑΑ	385	Συμβασιούχοι	958.810
Σύνολο	580		5.066.424

Σε ότι αφορά στους προπονητές Εθνικού Σχεδίου Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ), τη μισθοδοσία των οποίων καταβάλλει απευθείας σ' αυτούς ο Οργανισμός, σημειώνεται ότι η πρόσληψή τους γίνεται κυρίως από τα σωματεία και σε μερικές περιπτώσεις από τις ομοσπονδίες, τα οποία και τους απασχολούν για τους σχεδιασμούς του ΕΣΥΑΑ. Η μισθοδοσία αυτή βασικά αποτελεί χορηγία του Οργανισμού προς τα σωματεία και τις ομοσπονδίες.

Η Πρόεδρος του Οργανισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι είναι θέση του Οργανισμού ότι καμία σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου υφίσταται μεταξύ του ΚΟΑ και των εν λόγω προπονητών και ότι σε συνάντηση που έγινε μεταξύ του Οργανισμού και του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων στις 18.7.2012 συμφωνήθηκε όπως ο Οργανισμός ενημερώσει τους προπονητές και τα σωματεία για την υποχρέωση τους να καταβάλλουν τις όποιες υποχρεώσεις τους προς το κράτος, καθώς και να δηλώνουν το ετήσιο ποσό που λαμβάνουν στη φορολογική τους δήλωση και ότι ο Οργανισμός θα αποστέλλει στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κατάλογο με τα στοιχεία των ατόμων που επιχορηγήθηκαν για το ΕΣΥΑΑ μαζί με το συνολικό ποσό που τους καταβλήθηκε.

(γ) Μισθολογική αναβάθμιση προσωπικού.

- (i) Μισθολογικές αναβαθμίσεις των υπαλλήλων του Οργανισμού που κατέχουν μόνιμες οργανικές θέσεις σε προσωπικές κλίμακες.** Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το 2013, δεκατέσσερις από τους τριανταένα μόνιμους υπαλλήλους του Οργανισμού, αμείβονται πάνω σε προσωπική κλίμακα ή/και σε θέση με υψηλότερη μισθολογική κλίμακα σε σχέση με τη θέση που κατείχαν. Αξίζει να σημειωθεί ότι κάποιες από τις τοποθετήσεις σε προσωπικές κλίμακες έγιναν σε αντιστάθμισμα της κατάργησης αντίστοιχων οργανικών θέσεων ανέλιξης ή/και άλλων αντίστοιχων θέσεων, που σκοπό είχαν τη μείωση του πρόσθετου κόστους που θα προέκυπτε από την εφαρμογή των εν λόγω αναβαθμίσεων, ωστόσο, το αποτέλεσμα ήταν ότι με τον τρόπο αυτό καταργήθηκε μέρος της δομής του Οργανισμού.

Σύσταση: Αναμένεται η λήψη απόφασης για δημιουργία νέας οργανωτικής δομής, η οποία να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα, ώστε αυτή να μπορεί να καταστεί εργαλείο που θα βοηθήσει, τόσο στην ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του Οργανισμού, όσο και στην επίτευξη των στόχων του.

(iii) Αναγκαιότητα αλλαγής Σχεδίων Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, δεδομένων των αναβαθμίσεων που έγιναν, θα πρέπει να επέλθει τροποποίηση των σχετικών σχεδίων υπηρεσίας του προσωπικού, ώστε αυτά να περιλαμβάνουν και τα νέα καθήκοντα και ευθύνες των θέσεων αυτών και σε περίπτωση νέων θέσεων, όπου δεν υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο υπηρεσίας, να ετοιμαστούν νέα σχέδια υπηρεσίας.

Σύσταση: Αναμένεται απόφαση από το Διοικητικό Συμβούλιο για την έγκριση σχεδίων υπηρεσίας για τους λειτουργούς που έχουν τοποθετηθεί σε προσωπική κλίμακα και η προώθησή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο και την Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

(δ) Νέα αναλογιστική μελέτη. Η τελευταία αναλογιστική μελέτη έγινε για τις 31.12.2009 τον Απρίλιο του 2010. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.11.2010 όπως υιοθετήσει μια από τις τρεις επιλογές των αναλογιστών, για κάλυψη του ελλείμματος ύψους €3.138.819 στις 31.12.2009, σύμφωνα με την οποία ο Οργανισμός θα εισφέρει για 8 έτη από το 2010, 2,9% επί των συντάξιμων αποδοχών, πέραν του κανονικού ποσοστού 27,6%, και ετήσιες δόσεις ύψους €375.000.

Λόγω της καθυστέρησης στη λήψη της απόφασης του Οργανισμού, δεν υπήρχε αρκετός χρόνος για να περιληφθεί πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011, και έτσι αποφασίστηκε όπως η εφαρμογή αρχίσει από το 2012 και παράλληλα να διατηρηθεί η αυξημένη εισφορά του Οργανισμού σε ποσοστό 37,1% που εφαρμοζόταν το 2009.

Όπως διαπιστώθηκε, ο Οργανισμός, λόγω οικονομικής στενότητας, δεν κατέβαλε το ποσό των €375.000 στο Ταμείο Συντάξεων το 2011 και 2012 το οποίο παρουσιάζει ως πιστωτή του. Σημειώνεται ότι το Ταμείο Συντάξεων είχε επενδύσει μέρος των χρημάτων του σε αξιόγραφα (€500.000) της Λαϊκής Τράπεζας και διατηρούσε τρεχούμενο λογαριασμό στην ίδια τράπεζα, το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2012 ανερχόταν σε €2.009.220. Μετά την έκδοση διατάγματος στις 29.3.2013 από την Κεντρική Τράπεζα αναφορικά με τη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου, το εν λόγω ποσό υπέστη απομείωση ύψους €1.908.860,22 με αποτέλεσμα το υπόλοιπό του στις 31.12.2013 να ανέρχεται σε €455.645.

Σύσταση: Αναμένεται η διεξαγωγή νέας αναλογιστικής μελέτης λόγω των εξελίξεων στη Λαϊκή Τράπεζα και γενικότερα στην οικονομία, καθώς επίσης και του χρονικού διαστήματος που έχει μεσολαβήσει από τη διενέργεια της προηγούμενης αναλογιστικής μελέτης.

(ε) Αποκοπές από τις μηνιαίες απολαβές για την καταβολή φιλοδωρήματος σε εργαζόμενους που απασχολούνται με σύμβαση. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στη μισθοδοσία του προσωπικού που απασχολείται με σύμβαση το 2014, διαπιστώθηκε ότι ο Οργανισμός δεν αποκόπτει ποσοστό ίσο με το 3% επί των μηνιαίων απολαβών τους, για την καταβολή φιλοδωρήματος σε εργοδοτούμενους με βάση τη σχετική νομοθεσία η οποία τυγχάνει εφαρμογής από 1.4.2014.

Σύσταση: Αναμένεται η αποκοπή ανάλογων αποκοπών σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

(στ) Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη. Ο Οργανισμός επιβαρύνεται με τις δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης (κρατικής και συμπληρωματικής ασφάλισης από ιδιώτες), ενώ στον δημόσιο τομέα το κράτος έπαυσε πλέον να επιβαρύνεται, αφού ανακτά τα σχετικά έξοδα με την καταβολή υποχρεωτικής συνεισφοράς ύψους 1,5% επί των ακαθάριστων απολαβών των δημοσίων υπαλλήλων. Συγκεκριμένα, από δειγματοληπτικό έλεγχο στη μισθοδοσία του προσωπικού το 2014, διαπιστώθηκε ότι ο Οργανισμός αποκόπτει υποχρεωτική συνεισφορά ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε ποσοστό ίσο με το 1,5% επί των

μηνιαίων απολαβών ή/και συντάξεων μόνο για τους υπαλλήλους ή/και συνταξιούχους που εξασφάλισαν κάρτα νοσηλείας για παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από τα κρατικά νοσηλευτήρια.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως η κάλυψη της δαπάνης αυτής πρέπει κατ' αναλογία να προέλθει από συνεισφορές επί των απολαβών όλου του προσωπικού του Οργανισμού, όπως γίνεται και στην περίπτωση των δημοσίων υπαλλήλων.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου.

(α) Γενικά. Παρά τα μέτρα βελτίωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με την αγορά υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, υπάρχουν ακόμα αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία ή/και συντονισμό των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

(β) Χρεώσεις. Διαπιστώθηκε ότι αρκετά χρεωστικά υπόλοιπα ομοσπονδιών και σωματείων εξακολουθεί να μεταφέρονται από το 2010 και προγενέστερα, και είναι αμφίβολο κατά πόσο θα είναι δυνατό να εισπραχθούν. Επίσης, για ορισμένα σωματεία και ομοσπονδίες με μεγάλα υπόλοιπα, δεκάδων χιλιάδων ευρώ, για τα οποία γίνεται αποκοπή, από το ποσό των επιχορηγήσεων που τους κατανέμεται, ποσοστού 10% των χρεών τους μία ή δύο φορές τον χρόνο, η αποκοπή αυτή δεν καλύπτει καν τα χρέη που δημιουργούνται εντός του κάθε έτους στο οποίο γίνεται η αποκοπή, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις δημιουργίας νέων χρεών εντός του έτους χωρίς να υπάρχει καμιά εξόφληση του υπολοίπου τους εντός του έτους, με αποτέλεσμα το πρόβλημα αυτό να συνεχίζει να υπάρχει και να οξύνεται.

Σύσταση: Αναμένονται εντατικότερες προσπάθειες για είσπραξη του μεγαλύτερου μέρους των χρεωστικών υπολοίπων των ομοσπονδιών, σωματείων και ΑΓΟ.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Κατά το 2013 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους €8,8 εκ., σε σύγκριση με €10,7 εκ. το 2012.

Έλεγχος ομοσπονδιών από ελεγκτικό οίκο. Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε στον έλεγχο που ασκεί ο Οργανισμός, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στον έλεγχο των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές αξιοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν.

Ο διαχειριστικός έλεγχος των ομοσπονδιών έχει ανατεθεί σε ελεγκτικό οίκο. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου του Οργανισμού από την Υπηρεσία μας, ο ελεγκτικός οίκος είχε ελέγξει 66 ομοσπονδίες.

Σύσταση: Λόγω των σοβαρών αδυναμιών στον έλεγχο των επιχορηγήσεων των Ομοσπονδιών υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης του ελέγχου από τον Οργανισμό, ώστε να βεβαιώνεται ότι οι χορηγίες χρησιμοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται.

Ο Οργανισμός θα πρέπει να θέσει στις ομοσπονδίες σαφές χρονοδιάγραμμα άρσης των προβλημάτων και παρατηρήσεων που έχουν καταγραφεί, με ρήτρα που θα καταλήγει αρχικά σε πλήρη αναστολή και ακολούθως σε πλήρη αποκοπή των επιχορηγήσεων εάν η ομοσπονδία δεν συμμορφωθεί με το χρονοδιάγραμμα που θα τεθεί.

Πρότυπο καταστατικό ομοσπονδιών. Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για το συγκεκριμένο θέμα, ο Οργανισμός, εξακολουθεί να μην έχει προβεί στην ετοιμασία ενός πρότυπου καταστατικού για υιοθέτηση από τις ομοσπονδίες που θα διασφαλίζει την ύπαρξη των ελάχιστων προϋποθέσεων απαραίτητων για τη λειτουργία των ομοσπονδιών σε πλαίσια νομιμότητας, αρχών, δεοντολογίας κ.λπ. και θα ρυθμίζει διάφορα θέματα όπως εκλογή, θητεία και εξουσία των διοικητικών συμβούλων και εσωτερικές διαδικασίες. Σύμφωνα με την απαντητική επιστολή του Οργανισμού για τον έλεγχο του 2012, η ετοιμασία του συγκεκριμένου καταστατικού δεν προχώρησε λόγω σοβαρών αντιδράσεων από τις ομοσπονδίες και ο Οργανισμός με εγκύκλιό του ημερ. 14.5.2013 ζήτησε από όλες τις ομοσπονδίες να αποστείλουν τα καταστατικά τους για να επανεξεταστούν από τον Οργανισμό ώστε να συνάδουν με τη σύγχρονη αθλητική διοίκηση.

Η Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα επανεξετάσει συνολικά το όλο θέμα σε συνεργασία με τις Ομοσπονδίες και πρόθεσή του είναι όπως, το συντομότερο δυνατό, καταλήξει επί του ζητήματος, ξεπερνώντας τις οποιεσδήποτε επιφυλάξεις και/ή αντιδράσεις αναφύησαν.

Σύσταση: Αναμένεται η ετοιμασία του πρότυπου καταστατικού ομοσπονδιών και ακολούθως για την υιοθέτηση ενός ανάλογου καταστατικού από όλες τις Ομοσπονδίες.

Οδηγός Αποδέσμευσης Επιχορηγήσεων. Διαπιστώθηκε ότι ο εγκριμένος Οδηγός Αποδέσμευσης Επιχορηγήσεων παρουσιάζει ασάφειες/ελλείψεις:

- Δεν καθορίζεται τί περιλαμβάνει ο οικονομικός και τί ο αγωνιστικός έλεγχος.
- Δεν αναφέρει σε ποιες περιπτώσεις επιτρέπονται οι μεταφορές εντός των σχεδιασμών, με εξαίρεση κάποιους σχεδιασμούς, όπως «Κίνητρα Αθλητών», «Ομοσπονδιακοί Προπονητές», «Κογκρέσσα» και «Συνδρομές».
- Δεν περιλήφθηκαν στις εξαιρέσεις οι σχεδιασμοί «Αποδοχές εγκεκριμένου Προσωπικού» και «Επαγγελματική Αποκατάσταση».

Η Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε στις 5.6.2014, ότι μετά τη διαπίστωση της Υπηρεσίας μας, οι σχεδιασμοί «Αποδοχές εγκεκριμένου Προσωπικού» και «Επαγγελματική Αποκατάσταση» ήδη έχουν περιληφθεί στον Οδηγό.

Σύσταση: Ο εγκριμένος Οδηγός Αποδέσμευσης Επιχορηγήσεων παρουσιάζει ασάφεια/ελλείψεις και θα πρέπει να γίνει αναθεώρησή του. Επίσης, ο Οργανισμός θα πρέπει να θέσει προς τις ομοσπονδίες σαφές χρονοδιάγραμμα συμμόρφωσης με το πρότυπο εγχειρίδιο διαδικασιών ομοσπονδιών και τον οδηγό αποδέσμευσης επιχορηγήσεων.

Σωματεία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στα σωματεία χορηγία ύψους €2,8 εκ., σε σύγκριση με €3,8 εκ. το προηγούμενο έτος. Τα ποσά που εγκρίνονται και παραχωρούνται στα σωματεία, υπολογίζονται κυρίως σύμφωνα με την αγωνιστική τους αξιολόγηση, στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων.

Ειδική κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία.

(α) Μέσω του Προϋπολογισμού του Οργανισμού δίνεται επιπλέον ειδική κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία, η οποία από το 2005 μέχρι και το 2010 ανερχόταν σε €2.562.902 ετησίως, ενώ το 2011 ήταν €981.802, το 2012 ήταν €599.999 και το 2013 ήταν €246.966.

(β) Ο Οργανισμός στηρίζει το ποδόσφαιρο με διάφορες χορηγίες, οι οποίες, μαζί με την ειδική κρατική χορηγία, σύμφωνα με καταστάσεις του Οργανισμού, ανέρχονταν σε €3.639.250 κατά το 2013 (€4.294.904 το 2012).

(γ) Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων προς Τμήματα/Υπηρεσίες του Κράτους. Μετά από σχετικές οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών, η χορηγία που αναλογούσε σε ποδοσφαιρικά σωματεία που είχαν οφειλές σε Τμήματα/Υπηρεσίες του Κράτους, εμβάσθηκε απευθείας από τον Οργανισμό στα Τμήματα αυτά, για κάλυψη μέρους των οφειλών των σωματείων. Συγκεκριμένα, κατά το 2013, καταβλήθηκε ποσό €413.484 στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, €125.532 στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και €54.937 στην Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Παρατηρήθηκε ότι, αποδεσμεύτηκε η επιχορήγηση προς συγκεκριμένο σωματείο ποσού ύψους €54.905, ενώ, σύμφωνα με καταστάσεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, στις 10.12.2012 όφειλε €1.289.233 και στις 28.2.2014 όφειλε €2.798.924.

Σύσταση: Αναμένεται από τον Οργανισμό πλήρης συμμόρφωση με τις οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών.

Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης.

(α) Παρακολούθηση αθλητών. Σήμερα υπάρχουν 22 αθλητές ενταγμένοι στο ΣΕΑ (2 ενταγμένοι είχαν αποχωρήσει από το ΣΕΑ σε προηγούμενα έτη και εργοδοτούνται από τον Οργανισμό).

Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός, αλλά και κάποιες ομοσπονδίες, δεν ήταν ενήμεροι για το καθεστώς απασχόλησης του κάθε ενταγμένου αθλητή.

Διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν ορισμένοι αθλητές οι οποίοι, ενώ το «ελεύθερο τακτικής υπηρεσίας» τους είχε τερματιστεί, δεν απασχολούνται πλήρως ή καθόλου, ενώ αμείβονται κανονικά.

Το θέμα απασχόλησε και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο με τον Οργανισμό, στις 25.10.2013.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας αναμένει ότι ο Οργανισμός θα λάβει άμεσα μέτρα για επίλυση των προβλημάτων που παρατηρούνται στο ΣΕΑ, δηλαδή κάποια άτομα να αμείβονται χωρίς να καλύπτουν πλήρες ωράριο ή ακόμα και χωρίς να απασχολούνται καθόλου.

(β) Νέες εντάξεις στο Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης (ΣΕΑ) μετά το 2003. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, το ΣΕΑ καταργήθηκε το 2003 και στη θέση του λειτούργησε Σχέδιο Υψηλών Παροχών, βάσει του οποίου οι αθλητές και οι προπονητές λαμβάνουν για την επιτυχία τους ένα εφάπαξ χαριστικό ποσό. Τον Μάρτιο του 2009, το Σχέδιο Υψηλών Παροχών μετονομάστηκε σε Σχέδιο Χαριστικών Παροχών, με μειωμένα τα ποσά παροχών. Στο Σχέδιο Χαριστικών Παροχών συμπεριλήφθηκε πρόνοια σύμφωνα με την οποία «τυχόν επαγγελματική αποκατάσταση αθλητών παρέχεται με ειδική απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού αφού εξεταστούν όλα τα δεδομένα που θα παρουσιάζονται ενώπιον του», χωρίς ωστόσο, να έχει ληφθεί απόφαση για επαναδραστηριοποίηση του ΣΕΑ. Ως αποτέλεσμα αυτής της δυνατότητας, αθλητές απολαμβάνουν τόσο τις χαριστικές παροχές όσο και την μακροχρόνια αμοιβή τους μέσω του ΣΕΑ.

Σημειώνεται ότι μετά το 2003, έχουν ενταχθεί στο ΣΕΑ ακόμα πέντε αθλητές, ενώ κατά το 2013 δεν έγινε καμία ένταξη. Αναφέρεται ότι ο Οργανισμός έλαβε αίτημα από αθλήτρια της ΚΟΕΑΣ για επαγγελματική αποκατάσταση.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος του Οργανισμού, ο Οργανισμός ταυτόχρονα με την εξέταση του ΣΕΑ θα προχωρήσει και σε επανεξέταση των χαριστικών παροχών που παραχωρούνται σε αθλητές. Επίσης, μας διαβεβαίωσε ότι ο Οργανισμός δεν θα εντάξει οποιοδήποτε νέο αθλητή στο ΣΕΑ προτού ληφθεί τελική απόφαση για τον εν λόγω σχεδιασμό.

Σύσταση: Αναμένεται η τελική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού για ρύθμιση του θέματος.

(γ) Ποσά που παραχωρήθηκαν σε ενταγμένους στο ΣΕΑ εν ενεργεία αθλητές. Οι ενταγμένοι στο ΣΕΑ εν ενεργεία αθλητές λαμβάνουν από τον Οργανισμό χρηματικά ποσά για την προετοιμασία τους καθώς επίσης και χαριστικές παροχές ανάλογα με τις αθλητικές τους επιτυχίες, επιπρόσθετα του μισθού τους ως «ελεύθεροι τακτικής υπηρεσίας». Ως παραδείγματα αναφέρονται οι περιπτώσεις αθλητή της ΚΟΕΑΣ και αθλητή της Κυπριακής Ιστιοπλοϊκής Ομοσπονδίας (ΚΙΟ), οι οποίοι έλαβαν κατά το έτος 2012 το συνολικό ποσό των €196.296 και €37.601, αντίστοιχα, και κατά το έτος 2013 το συνολικό ποσό των €42.777 (μη συμπεριλαμβανομένου του τρίτου τριμήνου του 2013) και €278.723, αντίστοιχα, είτε απευθείας από τον Οργανισμό είτε μέσω των Ομοσπονδιών τους με επιχορήγηση από τον Οργανισμό.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω ποσών που λαμβάνουν οι προαναφερόμενοι αθλητές, υπάρχουν πληροφορίες ότι αυτοί λαμβάνουν ποσά και από άλλες πηγές π.χ. από τον Οργανισμό Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε. (ΟΠΑΠ) και διαφημίσεις.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε να απαιτείται από τον Οργανισμό όπως οι αθλητές στους οποίους παραχωρεί χορηγία δηλώνουν τις χορηγίες που λαμβάνουν από άλλες πηγές. Επίσης, θεωρούμε ότι οι αμοιβές που παραχωρούνται θα πρέπει να διέπονται από διαφάνεια και ότι θα πρέπει να τεθούν οροφές στις ετήσιες αμοιβές κάθε αθλητή.

Δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων. Κατά το 2013 δαπανήθηκε ποσό ύψους €1.917.691, από το οποίο ποσό ύψους €18.641 αφορά στα Μικρά Αναπτυξιακά Έργα και ποσό ύψους €284.002 αφορά στον Κοινωνικό Αθλητισμό. Επιπρόσθετα, δαπανήθηκε ποσό ύψους €563.997 για αποπληρωμή τοκοχρεολυσίων έργων.

(α) Παρά τις επανειλημμένες αναφορές μας, εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής για τους ιδιόκτητους αθλητικούς χώρους: Βοηθητικά γήπεδα Μακαρίου Σταδίου, Κοινοτικό Κέντρο Λάρνακας και Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λεμεσού και για τους μη ιδιόκτητους χώρους: Κολυμβητήριο Λευκωσίας – το διαχειρίζεται ο ΚΟΑ, Στάδιο Αντώνης Παπαδόπουλος και Βοηθητικά γήπεδα Ομόνοιας.

Σύσταση: Με βάση τα κριτήρια του Οργανισμού, είναι υποχρέωση του Οργανισμού να βεβαιωθεί ότι έχουν εξασφαλιστεί τόσο η πολεοδομική άδεια όσο και η άδεια οικοδομής, προτού αυτός καταβάλει οποιαδήποτε επιχορήγηση.

(β) Μαζικός αθλητισμός. Το πρόγραμμα Κοινωνικός Αθλητισμός, το οποίο εφαρμόστηκε το 2004 και το οποίο αναμενόταν ότι θα συμβάλει στην εκπλήρωση των πιο πάνω σκοπών, του μαζικού αθλητισμού στηρίζεται στην προθυμία και δυνατότητα των Δήμων για την εφαρμογή του, και μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να έχει συμβάλει σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση, αφού τα μέτρα αναφέρονται μόνο σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού και όχι στο ευρύ κοινό, π.χ. το ΓΣΟ, του οποίου το κόστος ανέγερσης ανήλθε σε €4,63 εκ. περίπου, και του οποίου η συμβολή στο σκοπό αυτό είναι ελάχιστη αφού όπως φαίνεται, λόγω του καθεστώτος που έχει αποφασιστεί, χρησιμοποιείται πολύ λίγο από το κοινό.

Σύσταση: Αναμένεται ότι ο Οργανισμός θα επανεξετάσει τους τρόπους χρήσης των χώρων με σκοπό την αναβάθμισή τους στον τομέα του μαζικού αθλητισμού και η απόφασή του για την όλη διαχείριση του χώρου του ΓΣΟ.

Ιδιωτικές σχολές γυμναστικής. Λόγω της ανοχής που επιδείχθηκε διαχρονικά, συσσωρεύτηκαν πολλές αδυναμίες σε ότι αφορά στις ιδιωτικές σχολές γυμναστικής, η λειτουργία των οποίων διέπεται από τους περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμούς του 1995 μέχρι 2012, με αποτέλεσμα ο έλεγχος της όλης κατάστασης να είναι χρονοβόρος και δύσκολος. Μετά που εγέρθηκε το θέμα από την Υπηρεσία μας, άρχισε σταδιακά η αντιμετώπισή του από τον Οργανισμό.

(α) Εξασφάλιση άδειας λειτουργίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται μη ικανοποιητική ανταπόκριση από τις σχολές γυμναστικής για συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας για εξασφάλιση της νενομισμένης άδειας λειτουργίας, ακόμη και μετά που εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση και επιβλήθηκε χρηματική ποινή από το Δικαστήριο στους παρανομούντες, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν να τις λειτουργούν παράνομα χωρίς άδεια λειτουργίας.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να αξιολογήσει την όλη κατάσταση που δημιουργήθηκε λόγω της ανοχής που επιδείχθηκε διαχρονικά από τον Οργανισμό που επέτρεψε τη λειτουργία των γυμναστηρίων χωρίς άδεια λειτουργίας και μελετήσει την εφαρμογή μέτρων και διαδικασιών τα οποία σταδιακά θα αναχαιτίσουν τη συνέχιση του απαράδεκτου αυτού φαινομένου.

(β) Ανανέωση άδειας λειτουργίας. Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην επανέκδοση της άδειας από τις σχολές που είχαν εγκριθεί και η άδεια τους έληξε, η οποία οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση που παρατηρείται από μέρους των σχολών γυμναστικής να υποβάλουν έγκαιρα στον Οργανισμό την αίτησή τους για επανέκδοση της άδειας τους που έχει λήξει.

Σύσταση: Η υπενθύμιση θα πρέπει να στέλλεται πριν τη λήξη της άδειας. Αναμένεται ότι ο Οργανισμός θα λάβει μέτρα για επίλυση του προβλήματος αυτού.

(γ) Καταγραφή και έλεγχος σχολών γυμναστικής. Μέχρι τις 2.5.2014, είχαν καταγραφεί από τον Οργανισμό συνολικά 544 γυμναστήρια, από τα οποία μόνο 11 διαθέτουν άδεια εν ισχύ.

Σημειώνεται ότι στα 544 γυμναστήρια συμπεριλαμβάνονται 108 γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία, εκ των οποίων, από τα 7 που έχουν εγκριθεί, τα 5 είναι υπό εξέταση για επανέκδοση άδειας και 2 δεν έχουν αιτηθεί για επανέκδοση άδειας.

(δ) Λήψη δικαστικών μέτρων. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου είχαν σταλεί 258 υποθέσεις στο νομικό σύμβουλο για 243 γυμναστήρια, εκ των οποίων, οι 113 έχουν εκδικασθεί, οι 48 είναι στη διαδικασία εκδίκασης, οι 10 αναμένεται από το Πρωτοκολλητήριο ημερομηνία ορισμού, οι 60 αναμένεται η διεξαγωγή νέων ελέγχων και ερευνών προς εξακρίβωση των στοιχείων των ιδιοκτητών και/ή των διευθυντών και την επικαιροποίηση των φακέλων της σχολής και οι 27 αποσύρθηκαν (επειδή στο μεταξύ οι 6 εξασφάλισαν τη σχετική άδεια λειτουργίας, 1 υπέβαλε αίτηση για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας και η αίτηση είναι υπό εξέταση, οι 10 επιστράφηκαν στον Οργανισμό από το νομικό σύμβουλο αιτούμενος πρόσθετα στοιχεία και επαναυποβλήθηκαν στο νομικό σύμβουλο και οι 10 σταμάτησαν τη λειτουργία τους).

Σημειώνεται ότι, πρόσωπο το οποίο λειτουργεί σχολή γυμναστικής χωρίς άδεια λειτουργίας είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε ποινές μέχρι 6 μήνες φυλακή ή/και μέχρι €854 πρόστιμο.

(ε) Αποφάσεις Διοικητικού Συμβουλίου για τροποποίηση των Κανονισμών. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η τροποποίηση των Κανονισμών που προνοούν και ρυθμίζουν θέματα λειτουργίας σχολών γυμναστικής/γυμναστηρίων όπως αυτή εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 31.7.2008.

Σύσταση: Επισημαίνεται η ανάγκη εκσυγχρονισμού της σχετικής νομοθεσίας το συντομότερο δυνατόν, ώστε αυτή να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα και τον τρόπο λειτουργίας των σχολών γυμναστικής. Επιπλέον, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι επιβάλλεται όπως οι χρηματικές ποινές που συμπεριλαμβάνονται στους Κανονισμούς αναθεωρηθούν προς τα πάνω, ώστε το ύψος τους, σε περίπτωση λήψης δικαστικών μέτρων, να επενεργεί αποτρεπτικά.

Λοιπά θέματα: Στις 13 Ιουνίου 2014 υποβλήθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Στο βαθμό που δεν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο της παρούσας Έκθεσης, οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και για σκοπούς της παρούσας.

4.11 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 15(2) του περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου, ο Οργανισμός, αμέσως μετά το τέλος εκάστου οικονομικού έτους, ετοιμάζει και υποβάλλει στον Υπουργό τους τελικούς λογαριασμούς και έκθεση πεπραγμένων. Σύμφωνα δε με το άρθρο 18(2) οι εξελεγμένοι λογαριασμοί με την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή υποβάλλονται το ταχύτερο στον Υπουργό ο οποίος διαβιβάζει αντίγραφο τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ενημέρωση.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός δεν έχει υποβάλει ακόμη για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του 2013 ενώ οι Οικονομικές Καταστάσεις του 2012 υποβλήθηκαν στις 27.6.2014.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι κατανοεί πλήρως τη σημασία της έγκαιρης υποβολής των οικονομικών καταστάσεων. Για αυτό το λόγο, το Διοικητικό Συμβούλιο φρόντισε να αποστείλει τις εκκρεμείς οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2009-2012 και εντατικοποίησε τις προσπάθειες για υποβολή των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2013 το συντομότερο, και όχι αργότερα από 31.12.2014.

Σύσταση: Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα για έλεγχο έτσι ώστε να λαμβάνονται τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν, και να παρέχεται το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα του Οργανισμού, ο οποίος λειτουργεί κυρίως με κρατική χορηγία.

Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους 2013 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό κρατική χορηγία συνολικού ύψους €48 εκ. (€48 εκ. το 2012). Η εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού ανερχόταν σε €52,6 εκ. (€59,6 εκ. το 2012). Διαπιστώθηκε μια εσφαλμένη προσέγγιση από τα προηγούμενα Διοικητικά Συμβούλια του Οργανισμού ότι, εάν προς το τέλος του έτους παραμένουν αδιάθετα κονδύλια, τότε θα πρέπει, κατά παράκαμψη μάλιστα των νενομισμένων διαδικασιών κατ'επίκληση του δήθεν επείγοντος του θέματος, να ανατίθενται συμβάσεις ώστε να χρησιμοποιηθούν τα αδιάθετα αυτά κονδύλια. Η προσέγγιση αυτή, δεικνύει κατά την άποψη μας, ότι υπάρχουν σοβαρά περιθώρια εξοικονομήσεων στον Οργανισμό και θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από την Κυβέρνηση και την Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την εξέταση του Προϋπολογισμού του Οργανισμού για το 2015.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ενημέρωσε ότι οι εξοικονομήσεις που έχουν προκύψει από τον Προϋπολογισμό του 2014 οφείλονται στην εξαιρετική πλειονότητα τους στην ακύρωση του διαγωνισμού για την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά Μέσα (media buying).

Για το έτος 2015, ο Οργανισμός προγραμματίζει να δώσει έμφαση σε εναλλακτικούς τρόπους προσέλκυσης τουριστών που είναι πιο αποδοτικοί, όπως το διαδικτυακό μάρκετινγκ, ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος του τόπου μας καθώς και οι συνεργασίες με τουριστικούς εταίρους.

Προσωπικό. Ο Οργανισμός στις 31.12.2013 απασχολούσε 214 μόνιμους υπαλλήλους, 10 έκτακτους αορίστου διάρκειας, 22 ωρομίσθιους εργάτες εκ των οποίων οι 10 ήταν με μερική απασχόληση και 54 άτομα στα Γραφεία του Οργανισμού στο εξωτερικό με το καθεστώς επιτόπιου προσωπικού.

Εναλλαξιμότητα Διευθυντικού Προσωπικού. Στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού υπάρχουν τρεις εγκεκριμένες και συμπληρωμένες θέσεις Διευθυντή Τουρισμού Κλ. Α15+1. Ως ασφαλιστική δικλίδα για τη διαφάνεια και τη χρηστή διοίκηση των οικονομικών του Οργανισμού, καθώς και για τη μείωση του κινδύνου εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς, έχουμε συστήσει την εναλλαξιμότητα των πιο πάνω Διευθυντών οι οποίοι υπηρετούν στα ίδια Τμήματα από την ημερομηνία πρόσληψης (3.1.2000) ή προαγωγής τους (15.7.2002 και 13.4.2009).

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ.25.9.2014, στην οποία προήδρευε ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αποφάσισε την εναλλαξιμότητα διευθυντικού και μεσοδιευθυντικού προσωπικού.

Επιτόπιο Προσωπικό στα Γραφεία Εξωτερικού.

(α) Καταβολή Έκτακτης Εισφοράς δυνάμει του Νόμου 112(Ι)/2011. Ο περί Έκτακτης Εισφοράς Αξιοματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμος δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.8.2011 με ισχύ από 1.9.2011. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στη συνεδρία του ημερ. 30.11.2011 ενημερώθηκε για τις εξελίξεις σχετικά με τις αντιδράσεις επιτόπιου προσωπικού και αποφάσισε όπως αναστείλει τις αποκοπές από τους μισθούς του επιτόπιου προσωπικού μέχρι να ληφθεί η γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία. Η Νομική Υπηρεσία με τις επιστολές της ημερ. 20.5.2013 και 31.1.2014 εξέφρασε την άποψη ότι η οποιαδήποτε μείωση μισθών του επιτόπιου προσωπικού που θα γίνει θα πρέπει να συνάδει με τις διατάξεις της τοπικής νομοθεσίας.

(β) Μη παραχώρηση προσαυξήσεων και τιμαριθμικών αυξήσεων στους μισθούς των αξιωματούχων και εργοδοτούμενων και στις συντάξεις των συνταξιούχων της κρατικής υπηρεσίας και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα δυνάμει του Νόμου 192(Ι)/2011. Ο νόμος δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα στις 30.11.2011, με ισχύ από 1.1.2012, όμως η Επιτροπή Προσωπικού του Οργανισμού στις 15.2.2012 αποφάσισε όπως συνεχιστεί η καταβολή των προσαυξήσεων και τιμαριθμικών αυξήσεων στο επιτόπιο προσωπικό. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία ημερ. 29.5.2013, αποφάσισε την παράταση της

αναστολής εφαρμογής της απόφασης για μειώσεις στους μισθούς του επιτόπιου προσωπικού αλλά και πάγωμα της παραχώρησης οποιονδήποτε προσαυξήσεων στους εν λόγω υπαλλήλους.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός δεν έχει προβεί μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσης σε οποιαδήποτε αποκοπή/μείωση των μισθών του επιτόπιου προσωπικού. Αναφέρεται σχετικά ότι στις 31.12.2013 εργοδοτούνταν στα Γραφεία Εξωτερικού 54 άτομα με συνολικό κόστος (σύμφωνα με μη εξελεγμένα στοιχεία του Οργανισμού) €2.836.526.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει νομική γνώματευση για το κατά πόσο ο Οργανισμός είναι νομικά υποχρεωμένος να προχωρήσει σε μείωση απολαβών του επιτόπιου προσωπικού του στο εξωτερικό, βάσει των σχετικών Νομοθεσιών και της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθηθεί.

Σύσταση: Ο Οργανισμός να προβεί άμεσα σε μείωση των μισθών του επιτόπιου προσωπικού, στον βαθμό που τούτο δεν συγκρούεται με τις διατάξεις της τοπικής νομοθεσίας.

(γ) Επιδόματα εξωτερικού. Με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 42.256 ημερ. 3.3.1995 όλοι οι Λειτουργοί από την κλίμακα Α8-Α10 και άνω, που προσλαμβάνονται ως επιτόπιο προσωπικό, εξισώνονται πλήρως τόσο μισθολογικά όσο και από πλευράς άλλων ωφελημάτων (εκτός συντάξεων) με τους αντίστοιχους μόνιμους υπαλλήλους του Δημοσίου. Η εν λόγω απόφαση ακυρώθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 61.779 ημερ. 30.3.2005 χωρίς ωστόσο ο Οργανισμός να καταργήσει τα επιδόματα εξωτερικού του υφιστάμενου (2 Υπεύθυνοι Γραφείων) επιτόπιου προσωπικού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, αποφάσισε στη συνεδρία ημερ. 7.8.2013 όπως καταργηθεί άμεσα, το επίδομα ενοικίου σε όλο το επιτόπιο προσωπικό και την εκπόνηση μελέτης σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο για τον τρόπο ενσωμάτωσης των άλλων επιδομάτων που λαμβάνουν μέλη του επιτόπιου προσωπικού στο μισθό τους. Το Υπουργείο Οικονομικών στην επιστολή του ημερ. 31.1.2014 αναφέρει ότι ο Οργανισμός οφείλει να εφαρμόσει άμεσα την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.3.2005 και ως εκ τούτου η μισθοδοσία του επιτόπιου προσωπικού του Οργανισμού στο εξωτερικό θα πρέπει να καθοριστεί κατ' αναλογία των Διατάξεων για την Απασχόληση και τους Όρους Υπηρεσίας Επιτόπιου Προσωπικού των Διπλωματικών Αποστολών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Εξωτερικό. Σημειώνεται επίσης ότι, κατά την εφαρμογή της σχετικής ρύθμισης θα πρέπει να ληφθούν οι πρόνοιες της τοπικής νομοθεσίας. Το ΤΔΔΠ επανήλθε επί του θέματος με επιστολή ημερ. 13.5.2014 και έδωσε λεπτομερή καθοδήγηση για τον επανακαθορισμό της μισθοδοσίας των 2 επηρεαζόμενων υπαλλήλων του Οργανισμού ενώ για τον τρίτο συνέστησε όπως ο Οργανισμός απευθυνθεί στο Νομικό του Σύμβουλο για εφαρμογή της τοπικής νομοθεσίας. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις μέλους του Δ.Σ. του Οργανισμού (συνεδρία Δ.Σ ημερ. 18.12.2013) το κόστος από τη συνέχιση της καταβολής των επιδομάτων εξωτερικού και στους 3 υπαλλήλους κατά παράβαση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.3.2005, είχε ως αποτέλεσμα την καταβολή, συνολικά πάνω από €1.2. εκ., ποσό διασπάθισης που θεωρούμε προκλητικά υψηλό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερομηνίας 30.09.2014, αποφάσισε τη διεξαγωγή ερευνών, εκεί και όπου ενδείκνυται, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Για το πιο πάνω θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη διερεύνηση από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατ' εντολή του αρμόδιου Υπουργού.

Συμφωνίες/Άδειες Χρήσης υποστατικών του Οργανισμού.

(α) Η συμφωνία/άδεια χρήσης στην Πλαζ στο Δασούδι Λεμεσού (σχετική αναφορά έγινε στις Ετήσιες Εκθέσεις μας για τα έτη 2010, 2011 και 2012) παρατάθηκε μέχρι 31.7.2025.

(β) Σε ότι αφορά στα υποστατικά στην Πλαζ και Λούνα Παρκ Γεροσκήπου, στις 23.12.2013 υπογράφηκε σύμβαση υπεκμίσθωσης μεταξύ του Οργανισμού και του Δήμου Γεροσκήπου για περίοδο 10 ετών, από 1.1.2014 μέχρι 31.12.2023, με δικαίωμα παράτασης για επιπρόσθετη περίοδο 10 ετών με μίσθωμα €3.000 ετησίως.

(γ) Οι συμφωνίες/άδειες χρήσης των υποστατικών του Οργανισμού, στην Πλαζ Λάρνακας, το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στην Πέτρα του Ρωμιού, και το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στα Λουτρά της Αφροδίτης παρατάθηκαν με βάση σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι τις 31.10.2013.

Παρότι το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 30.10.2013 αποφάσισε όπως μη προχωρήσει σε περαιτέρω ανανεώσεις των συμφωνιών/αδειών χρήσης των υποστατικών του Οργανισμού που έληγαν στις 31.10.2013 και να δοθούν οδηγίες στην Υπηρεσία του Οργανισμού να ετοιμαστούν έγγραφα προσφορών για την παραχώρηση άδειας χρήσης των υποστατικών του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο σε μεταγενέστερη συνεδρία του ημερομηνίας 5.6.2014 αποφάσισε να προτείνει τη σύναψη νέων συμφωνιών/αδειών χρήσης με τους υφιστάμενους διαχειριστές των υποστατικών για 8 έτη με ενημέρωση του Γενικού Εισαγγελέα και του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Για το θέμα ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού με την επιστολή αρ. φак. 02.01.011.001 ημερ. 6.8.2014 ζήτησε τις απόψεις μας, οι οποίες καταγράφονται στην απαντητική επιστολή μας με αρ. φак. 28.02.007.001.004 ημερ. 18.8.2014. Έκτοτε, δεν έχουμε οποιαδήποτε ενημέρωση και παρακαλώ όμως μας πληροφορήσετε για τυχόν εξελίξεις.

Σύσταση: Η παρατήρηση καταγράφεται ως ένδειξη αδυναμίας στη διαχείριση των συμφωνιών εκ μέρους του Οργανισμού. Αναμένεται η παραχώρηση αδειών χρήσης των υπό αναφορά υποστατικών σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες.

Άδεια Χρήσης Κέντρου Ντόλφιν στο Τρόοδος. Για το πιο πάνω υποστατικό υπήρχε συμφωνία/άδεια χρήσης από 1.11.2000 η οποία με παρατάσεις επεκτάθηκε μέχρι 30.4.2013. Με βάση την παράγραφο 7(6)(ι) της συμφωνίας ο αδειούχος ήταν υποχρεωμένος να ασφαλίζει το κτίριο, τον εξοπλισμό, τον βιολογικό σταθμό και γενικά όλες τις εγκαταστάσεις προς όφελος του και του Οργανισμού, έναντι παντός κινδύνου. Όπως αποδείχθηκε, ο αδειούχος παρέλειψε να ασφαλίσει το υποστατικό, χωρίς να εντοπιστεί η βασική αυτή παράλειψη από τους λειτουργούς του Οργανισμού. Στις 28.12.2011 προκλήθηκε πυρκαγιά η οποία κατέστρεψε σχεδόν όλο το κτίριο και η ζημιά εκτιμήθηκε περίπου στα €350.000 (πλέον ΦΠΑ).

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού διόρισε ερευνώντα Λειτουργό για σχετική έρευνα στην οποία καταγράφηκαν αδυναμίες στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης των αδειούχων με τους όρους των συμφωνιών χρήσης και επιπλέον αναφέρονται εισηγήσεις για να προωθηθούν άμεσα για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων.

Στις 30.11.2012, μετά από έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου, υπογράφηκε συμφωνία με τον αδειούχο ο οποίος είναι ο διαχειριστής και της τουριστικής πλαζ Γεροσκήπου και του Λούνα Παρκ Γεροσκήπου για τα οποία υποστατικά όφειλε αποχετευτικά τέλη ύψους €27.403,58. Με βάση τη συμφωνία αυτή, με την καταβολή του ποσού των €27.403,58 διευθετούνταν πλήρως όλες οι οικονομικές εκκρεμότητες του διαχειριστή προς τον Οργανισμό που απέρρεαν από τη διαχείριση όλων των υποστατικών του μέχρι τις

31.10.2012. Ως αποτέλεσμα της συμφωνίας, η οφειλή για άδειες χρήσης για την περίοδο Δεκεμβρίου 2011 μέχρι Νοέμβριο 2012, διαγράφηκε.

Μετά από εισήγηση του δικηγόρου του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο στις 4.12.2013 αποφάσισε να ανακαλέσει την απόφαση του ημερ. 10.4.2013 για (α) διεκδίκηση αποζημιώσεων από την εταιρεία εκτιμητών, επειδή, ενώ ο ΚΟΤ ήξερε τους όρους του ασφαλιστήριου συμβολαίου, εντούτοις δεν ζήτησε τη διόρθωση της εκτίμησης και (β) διεκδίκηση από τον αδειούχο του εν λόγω υποστατικού καταβολής της ζημιάς που προξένησε, επειδή στη συμφωνία που έγινε στις 30.11.2012, δεν έγινε καμία επιφύλαξη από τον ΚΟΤ για αποζημιώσεις για το συμβάν της 28.12.2011 και συνεπώς ο Οργανισμός στερείτο αγώγιμου δικαιώματος εναντίον του δικαιούχου.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο Οργανισμός κατέβαλε ποσό ύψους €167.019 για την αποκατάσταση του κτιρίου χωρίς να κινηθεί νομικά εναντίον της ασφαλιστικής εταιρείας και του αδειούχου που παρέλειψε να ασφαλίσει το υπό αναφορά υποστατικό σε αντίθεση με το άρθρο 6(ι) της συμφωνίας/άδειας χρήσης.

Αναφέρεται σχετικά ότι, ο Νομικός Σύμβουλος του Οργανισμού στην επιστολή του ημερ. 1.11.2012 αναφέρει ότι, σύμφωνα με το πόρισμα της Αστυνομίας, ο αδειούχος πιθανόν να φέρει ευθύνη η οποία, εφόσον αποδειχθεί στο Δικαστήριο, εξυπακούει την καταβολή αποζημιώσεων για τυχόν ζημιές που υπέστη ο Οργανισμός.

Σύσταση: Ο Οργανισμός να ερευνήσει το ενδεχόμενο καταλογισμού τυχόν ευθυνών για τις παραλείψεις λειτουργιών του και μελών πρώην Διοικητικού Συμβουλίου που είχαν ως αποτέλεσμα την οικονομική επιβάρυνση του Οργανισμού.

Συνεργασία Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού με Οργανωτές Ταξιδιών (Ο.Τ.) Εξωτερικού. Στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2012, που υποβλήθηκαν για έλεγχο, στα κονδύλια «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Συνεργασία με Τουριστικούς Εταίρους στο Εξωτερικό» και «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Σχέδιο Ανάπτυξης Χειμερινού Τουρισμού» περιλαμβάνονται συνολικές χρεώσεις ύψους €6.513.290. Οι χρεώσεις αφορούν σε ποσά ύψους €1.876.839 για κοινές διαφημιστικές ενέργειες με την συνεισφορά του Οργανισμού να ανέρχεται στο 75% του κόστους των ενεργειών διαφήμισης των οργανωτών ταξιδιών και άλλων εταίρων στο εξωτερικό, και ποσό ύψους €4.636.450 για διαφήμιση στα μέσα των Οργανωτών Ταξιδιών και άλλων εταίρων στο εξωτερικό, με βάση τη Πολιτική Συνεργασίας που εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 7.6.2006 και την απόφαση που λήφθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 16.1.2008 με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού.

Επειδή δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2013 δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για το ύψος της δαπάνης του έτους. Αναφέρεται ότι ο συνολικός προϋπολογισμός για το 2013 των πιο πάνω συνεργασιών, ανερχόταν σε €6.500.000, ενώ μέχρι την ημερομηνία ελέγχου είχαν καταχωριστεί στο λογιστικό πρόγραμμα δεσμεύσεις ύψους €3.776.616.

Πρόσφατα, ο Οργανισμός προχώρησε σε τριετή διαφημιστική συνεργασία με Οργανωτές Ταξιδιών για την περίοδο καλοκαίρι 2014 – χειμώνας 2017/2018 συνολικού ποσού €8.538.000 χωρίς να συνομολογηθούν γραπτές συμφωνίες. Παρατηρήθηκε επίσης ότι, συμφωνήθηκαν πολύ μεγαλύτερα ποσά από αυτά που ίσχυαν τις προηγούμενες περιόδους για άφιξη τουριστών. Σημειώσαμε ότι δεν φαίνεται να δικαιολογείται η σημαντική αύξηση του κόστους που καταβλήθηκε.

Οι πιο πάνω συμβάσεις φαίνεται να θεωρούνται από τον Οργανισμό ότι εμπίπτουν στο άρθρο 33(α)(ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμου 12(Ι)/2006, εφόσον ο Οργανισμός επιθυμεί να συμβληθεί με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς και ως εκ τούτου οι σχετικές συμβάσεις συνάπτονται με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι δεν υποβλήθηκαν στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, με κοινοποίησή στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, αντίγραφα των εγγράφων του διαγωνισμού στα οποία να αναφέρονται οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι όροι της διαπραγμάτευσης και τα ονόματα των οικονομικών φορέων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, όπως προβλέπεται στους περί της σύναψης δημοσίων συμβάσεων σχετικούς Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 242/2012). Ούτε και κλήθηκαν, ο Γενικός Ελεγκτής και ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας να συμμετέχουν ως παρατηρητές σε συνεδρίες των αρμόδιων οργάνων (επιτροπές αξιολόγησης και συμβούλια προσφορών) που χειρίστηκαν τις πιο πάνω υποθέσεις.

Έχουμε επισημάνει ότι, η τεράστια σημασία του τουρισμού για την οικονομία του τόπου μας, δεν μπορεί να αποτελεί λόγο για έλλειψη διαφάνειας στη διαχείριση δημόσιου χρήματος.

Σημειώνεται σχετικά ότι, στη συνάντηση που έγινε στο ΥΕΕΒΤ ημερ. 29.7.2014, αποφασίστηκε ότι ο ΚΟΤ θα πρέπει να προχωρήσει σε διερεύνηση για το πώς χειρίζονται το ίδιο θέμα άλλες χώρες και να αποσταλεί εμπειρισταμένο σημείωμα από τον Οργανισμό, τόσο προς τον Υπουργό, όσο και προς τον Γενικό Ελεγκτή και Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας. Το θέμα συζητήθηκε επίσης σε νέα συνάντηση που έγινε στο ΥΕΕΒΤ στις 5.9.2014 στην οποία επιβεβαιώθηκε η ανάγκη καταρτισμού ενός κατάλληλα τεκμηριωμένου σχεδίου στο οποίο θα παρουσιάζεται, για κάθε χώρα ξεχωριστά, η διαδικασία με την οποία θα μπορεί να προωθείται διαφημιστική εκστρατεία μέσω Ο.Τ., με τρόπο ώστε:

- να υπάρχει βέλτιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου κονδυλίου,
- να διασφαλίζεται η ανταποδοτικότητα των χρημάτων που θα διατίθενται και τα οποία δεν θα υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα στον Προϋπολογισμό,
- να προάγεται η διασπορά του κινδύνου που δημιουργείται όταν υπάρχει συγκέντρωση μεταφοράς μεγάλου αριθμού τουριστών από μικρό αριθμό Ο.Τ.,
- να μειώνονται οι κίνδυνοι και οι ευκαιρίες για εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς και κατάχρησης εξουσίας, και
- να τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Αποφασίστηκε επίσης ότι ο Οργανισμός θα πρέπει άμεσα να καταρτίσει πλάνο για σταδιακή απεμπλοκή από τέτοιου είδους προώθηση του τουριστικού προϊόντος, όπως ήδη πράττουν άλλες χώρες.

Σύσταση: Η άμεση κατάρτιση διαφανούς και τεκμηριωμένου γενικού σχεδίου προώθησης διαφημιστικής εκστρατείας.

Διενέργεια Συμπληρωματικών Διαφημιστικών Ενεργειών Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ) για το 2013. Από διερεύνηση από την Υπηρεσία μας των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν και στη βάση της έκθεσης σχετικής έρευνας του Εσωτερικού Ελεγκτή του Οργανισμού για τη διενέργεια των πιο πάνω συμπληρωματικών διαφημιστικών ενεργειών για το 2013 συνολικού ύψους €1.642.544, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Μη τήρηση της προβλεπόμενης από τη νομοθεσία διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Τον Οκτώβριο και Νοέμβριο 2013, το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του Οργανισμού αποφάσισε την ανάθεση διαφημιστικών εκστρατειών σε 2 τηλεοπτικά κανάλια και 4 εταιρείες ηλεκτρονικής διαφήμισης, συνολικού ποσού €1.642.544, κατόπιν μελέτης σημειωμάτων που ετοιμάστηκαν από τον Διευθυντή Τουρισμού και υποβλήθηκαν από τον Γενικό Διευθυντή. Η παράκαμψη της κανονικής διαδικασίας ανάθεσης των συμβάσεων (αντί μέσω προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού) αποφασίστηκε λόγω του δήθεν επείγοντος του θέματος, επειδή πλησίαζε το τέλος του έτους και παρέμεναν αδιάθετα κονδύλια του προϋπολογισμού. Εκφράσαμε την άποψη ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν συνάδει με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, αφού ο λόγος που προβλήθηκε για να δικαιολογήσει το επείγον του θέματος δεν ευσταθούσε, επειδή η καθυστέρηση στην προκήρυξη των διαγωνισμών οφειλόταν στον Οργανισμό. Δεν είχε ζητηθεί επίσης η έγκριση του αρμοδίου οργάνου για παράκαμψη της κανονικής διαδικασίας και δεν είχαν προσκληθεί στη συνεδρία του οι παρατηρητές, όπως προβλέπει η νομοθεσία. Στην περίπτωση των 2 συμβάσεων ηλεκτρονικής διαφήμισης, η ανάθεση έγινε μέσω μεσαζόντων, ενέργεια που αφενός είναι επιλήψιμη και αφετέρου δεν ήταν σύμφωνη με προηγούμενες αποφάσεις του ΔΣ. Δεν ζητήθηκε τέλος η έγκριση του Υπουργού, όπως απαιτείται σε περίπτωση που γίνεται μεταφορά πιστώσεων από άλλο άρθρο του προϋπολογισμού.

Σε μια άλλη περίπτωση, αποφασίστηκε η ανάθεση ηλεκτρονικής διαφήμισης κατόπιν πρότασης που υποβλήθηκε από αντιπρόσωπο εταιρείας προς τον Οργανισμό, χωρίς μάλιστα να υπογραφεί συμφωνία. Όπως διαπιστώθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης, ο Ανάδοχος πέτυχε μόνο το 26,4% της απόδοσης που είχε συμφωνηθεί, ως εκ τούτου εισηγήθηκε την πληρωμή ποσού ύψους €21.120 αντί €80.000 που τιμολόγησε η εταιρεία. Εκφράσαμε την άποψη ότι για τα πιο πάνω σοβαρά θέματα θα έπρεπε να αναζητηθούν τυχόν πειθαρχικές ευθύνες από τους εμπλεκόμενους λειτουργούς και επισημάναμε την ανησυχία μας για την παράλειψη του Οργανισμού να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για διασφάλιση της αναγκαίας λογοδοσίας.

(β) Προτάσεις που υποβλήθηκαν για διαφημιστικές εκστρατείες. Όπως διαπιστώθηκε, ο Οργανισμός αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2013 την αξιοποίηση των αδιάθετων πιστώσεων με την ανάθεση διαφημιστικών εκστρατειών, αφού λίγες μέρες προηγουμένως είχαν υποβληθεί προτάσεις από εταιρείες (η μια μάλιστα είχε υποβληθεί μόλις 1 ημέρα μετά τη λήψη της απόφασης). Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι οι προτάσεις που τέθηκαν ενώπιον του ΔΣ του Οργανισμού, είχαν ετοιμαστεί με πρωτοβουλία των εταιρειών ή/και των αντιπροσώπων τους, προτού ληφθεί η απόφαση του ΔΣ για αξιοποίηση των αδιάθετων πιστώσεων, ως εκ τούτου, οι προτάσεις αυτές δεν ήταν αποτέλεσμα στοχευμένης μελέτης για κάλυψη των αναγκών του Οργανισμού. Δηλαδή, αντί να προηγηθεί μελέτη από τον Οργανισμό, προωθήθηκαν απλά για έγκριση οι προτάσεις των εταιρειών, με το αιτιολογικό της διάθεσης των πιστώσεων, γεγονός που συνιστά – κατά την άποψη μας – παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της υποχρέωσης του για ορθολογιστική διαχείριση των πόρων του.

(γ) Δεν ακολουθούνται οι προηγούμενες αποφάσεις του ΔΣ για απευθείας συνεργασία με διεθνή τηλεοπτικά μέσα και εταιρείες ηλεκτρονικής διαφήμισης. Ενώ το ΔΣ του Οργανισμού είχε αποφασίσει από τον Φεβρουάριο 2008 και τον Ιούλιο 2009 ότι η πολιτική που θα ακολουθείτο στις διαπραγματεύσεις με διεθνή τηλεοπτικά δίκτυα θα ήταν η απευθείας διαπραγμάτευση με τα δίκτυα και όχι με τους αντιπροσώπους τους, τον Οκτώβριο 2013 εγκρίθηκε από το ΔΣ η συνεργασία με 2 διεθνή κανάλια, χωρίς να γίνεται αναφορά στο σημείωμα που είχε ενώπιον του, ότι οι προτάσεις είχαν υποβληθεί μέσω αντιπροσώπων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΔΣ του Οργανισμού τον Οκτώβριο 2014, το ΔΣ σε συνεδρία του ημερομηνίας 30.09.2014, αποφάσισε τη διεξαγωγή ερευνών, εκεί και όπου ενδείκνυται, σύμφωνα με τις υποδείξεις μας. Για το πιο πάνω θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη διερεύνηση από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατ' εντολή του αρμόδιου Υπουργού.

Παραγωγή Υλικού Προβολής Ποδηλασίας. Σύμφωνα με έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) του Οργανισμού ημερ. 31.5.2014 και αρ. φак. 28.02.007.001.004, στις 8.10.2013 το Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας (Κλάδος Αθλητικού Τουρισμού) δρομολόγησε ενέργειες για την παραγωγή υλικού για ποδηλάτες, συνολικού κόστους €299.650, στα πλαίσια και πάλιν της δήθεν αξιοποίησης των αδιάθετων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού.

Ενόψει των πιο πάνω, δόθηκαν εγκρίσεις από τον Γενικό Διευθυντή και τον Διευθυντή Μάρκετινγκ του Οργανισμού για την ανάθεση 5 συμβάσεων στη βάση προτάσεων που είχαν προηγουμένως υποβληθεί από τις ίδιες τις ενδιαφερόμενες εταιρείες:

(α) Δημιουργία και παραγωγή εικονογραφημένου χάρτη της Κύπρου, σύμβαση με την εταιρεία 5+Mobile, αξίας €45.900.

(β) Παραγωγή ψηφιακού υλικού παραγωγής ποδηλασίας, σύμβαση με την εταιρεία CY Olive Ltd αξίας €48.500.

(γ) παραγωγή ψηφιακού υλικού προβολής για Nortic Walking and Running, σύμβαση με την εταιρεία Prijut*12, αξίας €64.750.

(δ) Δημιουργία υλικού προβολής για ορεινή ποδηλασία, σύμβαση με την εταιρεία Geotrainer, αξίας €68.500.

(ε) Παραγωγή υλικού προβολής σε format ψηφιακών road books και GPS data για διαδρομές ποδηλασίας δρόμου 1,000km, σύμβαση με την εταιρεία Absolut GPS, αξίας €72.000.

Στη συνέχεια ενημερώθηκαν οι πιο πάνω 5 οικονομικοί φορείς και προχώρησαν στην ετοιμασία και παράδοση του αντικειμένου των συμβάσεων, με βάση το χρονοδιάγραμμά τους. Η παράδοση/παραλαβή του αντικειμένου των συμβάσεων έγινε το Δεκέμβριο του 2013.

Τον ίδιο μήνα υποβλήθηκε στο Λογιστήριο του Οργανισμού από τον αρμόδιο λειτουργό, μέσω του Διευθυντή Μάρκετινγκ, εισήγηση για πληρωμή των τιμολογίων των εταιρειών, αναφέροντας ότι είχε παραδοθεί το αντικείμενο της κάθε μιας σύμβασης σύμφωνα με τις προτάσεις των εταιρειών και τις συμφωνίες τους με τον Οργανισμό.

Επειδή για τις πιο πάνω συμβάσεις δεν ακολουθήθηκαν οι πρόνοιες της νομοθεσίας καθώς και οι πρόνοιες των Εσωτερικών Κανονισμών του Οργανισμού (έγκριση από 5μελή υπηρεσιακή επιτροπή για συμβάσεις μέχρι €50.000 και Επιτροπή Προσφορών για άνω των €50.000), το Λογιστήριο δεν προχώρησε στην εξόφληση των τιμολογίων.

Στις 27.5.2014, η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε, κατόπιν και γνωμάτευσης του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, όπως εγκρίνει την πληρωμή των τιμολογίων, νοουμένου ότι η ΥΕΕ επιβεβαιώσει την παραλαβή των παραδοτέων.

Σημειώνεται ότι, λόγω της εκκρεμότητας της πληρωμής, οι συμβασιούχοι δεν είχαν παραδώσει στον Οργανισμό τα παραδοτέα.

Η ΥΕΕ προχώρησε στον έλεγχο των δειγμάτων των παραδοτέων και διαπίστωσε ότι ανταποκρίνονται στα συμφωνηθέντα με τον Οργανισμό.

Ωστόσο, η ΥΕΕ αναφέρει ότι δεν ήταν σε θέση να ελέγξει την ποιότητα των παραδοτέων σε σχέση με το κόστος/όφελος, εφόσον δεν διέθετε τη σχετική τεχνογνωσία.

Ο εν λόγω έλεγχος, όπως ανέφερε η ΥΕΕ είχε γίνει από το Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας του Οργανισμού σε προγενέστερο στάδιο κατά την παραλαβή των παραδοτέων από τον αρμόδιο λειτουργό και την προώθηση των τιμολόγιων στο Λογιστήριο για εξόφληση. Στην Υπηρεσία μας έχει δοθεί δείγμα εγγράφου με το οποίο υποτίθεται ο αρμόδιος λειτουργός βεβαιώνει την παραλαβή των παραδοτέων και ότι αυτά είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις που είχαν τεθεί. Πρόκειται για χειρόγραφο το οποίο έχει τόσο πρόχειρη και ανεπαρκή μορφή, ώστε η Υπηρεσία μας να θεωρεί ότι το Δ.Σ. του Οργανισμού θα πρέπει να προβληματιστεί σοβαρά για το επίπεδο διαχείρισης δημόσιου χρήματος που επικρατεί στον Οργανισμό.

Ενόψει του γεγονότος ότι τα παραδοτέα δεν μας δόθηκαν από τον ΚΟΤ μέχρι τις 11.9.2014, η Υπηρεσία μας επιφυλάσσεται να εκφράσει τις απόψεις της για τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις του Οργανισμού και τις πρόνοιες των συμφωνηθέντων, σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά την υποβολή τους από τον Οργανισμό και τον έλεγχό τους.

Παραμένει όμως γεγονός, το οποίο παρακαλώ όπως σχολιάσετε, ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, πέραν του ότι συνιστούσαν – κατά την άποψη μας – κατάτμηση προσφορών, παραβιάζουν αφενός κατάφωρα τις αρχές διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης και αφετέρου τις πρόνοιες της νομοθεσίας και των Εσωτερικών Κανονισμών του Οργανισμού, ενώ ταυτόχρονα υπήρξε παντελής έλλειψη σεβασμού στο δημόσιο χρήμα, εφόσον ουδεμία ουσιαστική αξιολόγηση έγινε του κατά πόσο οι τιμές ήταν συμφέρουσες. Όσον αφορά την επάρκεια, ποιότητα και επίπεδο των παραδοτέων, δεν θα μπορεί να διεξαχθεί ουσιαστικός έλεγχος, εφόσον οι συμφωνίες που έγιναν αποτελούνται από τις μονοσέλιδες/δισέλιδες προτάσεις των εταιρειών και την αποδοχή τους από τον Οργανισμό, χωρίς συγκεκριμένους λεπτομερείς όρους, απαιτήσεις και τεχνικές προδιαγραφές, πέραν μιας σύντομης γενικής περιγραφής των παραδοτέων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε την αναζήτηση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών από τους εμπλεκόμενους λειτουργούς του Οργανισμού.

Αναδιάρθρωση γραφείων εξωτερικού. Εκτενής αναφορά για το πιο πάνω θέμα έγινε στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2012. Κατά το 2013 ο Οργανισμός προχώρησε στον τερματισμό της λειτουργίας 6 γραφείων εξωτερικού και την ανάληψη της εποπτείας των αγορών που αφορούσαν από περιφερειακά γραφεία. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Οργανισμού, οι υπολογιζόμενες εξοικονομήσεις για το 2014 ανέρχονται σε €779.000. Για τα υπόλοιπα 15 γραφεία του Οργανισμού στο εξωτερικό, έγιναν διάφορες ενέργειες μείωσης των λειτουργικών εξόδων κυρίως με τη συστέγάσή τους σε Πρεσβείες και Προξενία της Δημοκρατίας, την μείωση των ενοικίων και των μεταστεγάσεων σε οικονομικότερους χώρους με τις συνολικές ετήσιες εξοικονομήσεις να ανέρχονται σε €258.791, ενώ προωθούνται περαιτέρω ενέργειες για μείωση του στεγαστικού κόστους.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, στην έκθεση σχετικά με την αναδιάρθρωση και αναδιοργάνωση των γραφείων εξωτερικού του Οργανισμού που εκπονήθηκε από κοινοπραξία συμβούλων με κόστος €75.000 πλέον Φ.Π.Α. προτείνεται και ένα νέο οργανωτικό μοντέλο με σκοπό την προσαρμογή στις νέες τάσεις της εποχής και τη μετεξέλιξη των γραφείων εξωτερικού του Οργανισμού από γραφεία παροχής πληροφοριών και προβολής σε μονάδες μάρκετινγκ του κυπριακού τουρισμού.

Κύρια χαρακτηριστικά του μοντέλου είναι:

- Η δημιουργία νέων ειδικοτήτων του προσωπικού καθώς και η κατάργηση ή αντικατάσταση κάποιων υφιστάμενων.
- Η υιοθέτηση μιας μισθολογικής πολιτικής με βάση τα νέα δεδομένα.
- Ο καθορισμός ποιοτικών και ποσοτικών στόχων από την Κεντρική Υπηρεσία μέσω ετήσιου σχεδίου δράσης κάθε γραφείου.
- Ο καθορισμός ενός κοινού φάσματος δράσης όσον αφορά τις δραστηριότητες μάρκετινγκ των γραφείων εξωτερικού.

Παρατηρήθηκε ότι το πρώην Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στη συνεδρία του ημερ. 24.4.2013 ζήτησε να υποβληθεί εισήγηση από την Διεύθυνση του Οργανισμού για την αναδιάρθρωση/αναδιοργάνωση των Γραφείων Εξωτερικού που θα παραμείνουν σε λειτουργία, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, η Διεύθυνση να υποβάλει οποιαδήποτε εισήγηση. Τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στη συνεδρία ημερ. 11.2.2014 αποφάσισαν όπως το θέμα της λειτουργίας και της διάρθρωσης των Γραφείων ΚΟΤ Εξωτερικού επανεξεταστεί εξ' ύπαρξης από το Συμβούλιο, μετά τη συνάντηση του Συμβουλίου με τους Υπεύθυνους των Γραφείων Εξωτερικού. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, το θέμα δεν είχε εξεταστεί.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας ενημέρωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο μετά και από συναντήσεις που είχε με τους Υπεύθυνους Γραφείων Εξωτερικού, έχει ήδη αναλάβει την επανεξέταση των πορισμάτων της σχετικής έκθεσης, έτσι ώστε η Μελέτη Αναδιάρθρωσης των Γραφείων Εξωτερικού να υλοποιηθεί στην ολότητα της.

(α) Μη εγκεκριμένες επεκτάσεις και τροποποιήσεις σχεδίων ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων. Εκτενής αναφορά για το πιο πάνω θέμα έγινε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας.

Στις 8.4.2011 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε την τροποποίηση του περί Πολεοδομίας Νόμου με βάση τον οποίο παρέχεται η δυνατότητα για νομιμοποίηση (εξαγορά) συγκεκριμένων παρατυπιών.

Ο Οργανισμός σε εγκύκλια επιστολή, ημερ. 8.8.2011, που απέστειλε σε όλους τους ιδιοκτήτες/επιχειρηματίες ξενοδοχειακών μονάδων αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι δεν προτίθεται να επιδείξει άλλη ανεκτικότητα έναντι ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν θα αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρει η τροποποίηση της νομοθεσίας. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι το Διοικητικό Συμβούλιο στις 3.7.2013 αποφάσισε όπως εγκρίνει την προσωρινή αναστολή άσκησης ποινικής δίωξης εναντίον υφιστάμενων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που προβαίνουν σε επεκτάσεις/τροποποιήσεις χωρίς την έγκριση σχεδίων από τον ΚΟΤ, νοούμενου ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που συμφωνήθηκαν με τους συνδέσμους ΠΑΣΥΞΕ και ΣΤΕΚ. Σημειώνεται ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε στις 11.7.2013 τροποποίηση του περί Πολεοδομίας Νόμου που αφορά την ούτω καλούμενη πολεοδομική αμνηστία με την οποία επεκτείνεται η ημερομηνία λήξης της περιόδου υποβολής των Δηλώσεων Πρόθεσης μέχρι 30.4.2014, ενώ για τη φετινή χρονιά δεν ψηφίστηκε περαιτέρω παράταση.

Σημειώνεται ότι ως αποτέλεσμα των πιο πάνω παρατυπιών, ο Οργανισμός αδυνατεί να εκδώσει την απαραίτητη κατά Νόμο άδεια λειτουργίας των ξενοδοχείων. Με βάση στοιχεία που μας δόθηκαν από αρμόδιο λειτουργό, το 2013 το 73% περίπου του κύριου ξενοδοχειακού δυναμικού (εξαιρουμένων των επιχειρήσεων εντός των παραδοσιακών Οικοδομών, των Τουριστικών Επαύλεων και των Τουριστικών Διαμερισμάτων) της Κύπρου ή το 48% ολόκληρου του δυναμικού της ξενοδοχειακής Βιομηχανίας λειτουργεί χωρίς άδεια λειτουργίας και τούτο εγκυμονεί κινδύνους σε θέματα ασφάλειας και υγείας τόσο των πελατών όσο και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η επιλογή της ποινικής δίωξης των καταλυμάτων αυτών θα σήμαινε την έκδοση διαταγμάτων αναστολής λειτουργίας δεκάδων μεγάλων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και την απόλυση χιλιάδων υπαλλήλων. Ως εκ τούτου ο Οργανισμός θεωρεί ότι τα θέματα που άπτονται της νομιμότητας των οικοδομών, επειδή αφορούν άλλες νομοθεσίες την αρμοδιότητα εφαρμογής των οποίων έχουν το Υπουργείο Εσωτερικών και οι Τοπικές Αρχές, θα έπρεπε να εξαιρεθούν από τις αρμοδιότητες του ΚΟΤ.

(β) Καθυστέρηση στην υποβολή δηλώσεων και στην είσπραξη του ποσοστού 3%. Το υπόλοιπο των χρεωστών 3% στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €628.351 (€1.129.015 στις 31.12.2012) και των χρεωστών από επιστραφείσες επιταγές σε €15.088 (€221.663 στις 31.12.2012). Σημειώνεται ότι η μείωση των υπολοίπων των χρεωστών 3% οφείλεται στη διαγραφή ποσού ύψους €678.037 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 5.6.2014 και η οποία θα ληφθεί υπόψη στις οικονομικές καταστάσεις για το 2013.

Σύσταση: Στα πλαίσια της διασφάλισης των συμφερόντων του Οργανισμού, να εντατικοποιηθούν οι ενέργειες και τα μέτρα που λαμβάνονται για τακτοποίηση των πιο πάνω οφειλών.

(γ) Φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στο Τμήμα Φορολογίας. Τον Αύγουστο 2012 υποβλήθηκαν οι φορολογικές δηλώσεις των ετών 2001-2009 χωρίς να καταβληθούν τα αντίστοιχα ποσά αφού δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί με το Τμήμα Φορολογίας ο γενικότερος τρόπος υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος. Τον Απρίλιο του 2014 υποβλήθηκαν οι φορολογικές δηλώσεις του 2010 και 2011.

Διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών για τον σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση 4 διαφημιστικών εκστρατειών του ΚΟΤ για το έτος 2014 (Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ρωσία και Ουκρανία) – αρ. Προκήρυξης 25/2013. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του πιο πάνω διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι στις 4 συνολικά διαφημιστικές εκστρατείες – που αποτελούσαν το αντικείμενο του διαγωνισμού – οι οικονομικοί φορείς που συμμετείχαν, είχαν υποβάλει για κάθε εκστρατεία, ακριβώς τις ίδιες τιμές προσφοράς, γεγονός που ενδεχομένως να οφείλεται στην απουσία υγιούς ανταγωνισμού, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι το συνολικό ποσό του διαγωνισμού ήταν της τάξης των €8 εκ. Η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο προς την Επιτροπή Προσφορών του Οργανισμού, την κατακύρωση των 4 διαφημιστικών εκστρατειών, από μια στον καθένα από τους 4 οικονομικούς φορείς που είχαν λάβει μέρος στον διαγωνισμό (δηλ. ανάθεση μιας εκστρατείας στον καθένα), με βάση τη βαθμολογία του τεχνικού μέρους της προσφοράς τους, εφόσον στις πλείστες περιπτώσεις οι τιμές ήταν πανομοιότυπες και δεν επηρέαζαν τη βαθμολογία/κατάταξή τους. Ενόψει των πιο πάνω, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του Οργανισμού ημερ. 3.1.2014, εκφράσαμε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο αναπτύχθηκε υγιής ανταγωνισμός και εισηγηθήκαμε την αναβολή λήψης απόφασης, για περαιτέρω εξέταση του θέματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε στις 10.1.2014 ότι ο στόχος του διαγωνισμού είναι η μέγιστη/αποδοτικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων κονδυλίων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του, ως εκ τούτου, στους όρους του διαγωνισμού είχε καθοριστεί το μέγιστο διαθέσιμο ποσό για κάθε διαφημιστική εκστρατεία και μέσο (τηλεόραση, τύπος, εξωτερική διαφήμιση, κ.ά.) και όχι το προϋπολογιζόμενο κόστος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η ανάθεση του διαγωνισμού προβλέπεται να γίνει στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά, και όχι σ' αυτή με τη χαμηλότερη τιμή, και για τον σκοπό αυτό καθορίστηκε η βαρύτητα του οικονομικού μέρους της προσφοράς (δηλ. της τιμής) στο 10%, καθώς κύριος στόχος του διαγωνισμού είναι η μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας της κάθε διαφημιστικής

εκστρατείας με βάση το διαθέσιμο ποσό, ενώ το τεχνικό μέρος της προσφοράς φέρει βαρύτητα 90% στην αξιολόγηση.

Επειδή η πιο πάνω απάντηση δεν κρίθηκε ως ικανοποιητική, με νέα επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του ΔΣ του Οργανισμού, ημερ. 21.1.2014, εκφράσαμε την άποψη ότι με την πρόνοια του διαγωνισμού, για κατακύρωση κάθε εκστρατείας στην οικονομικά πιο συμφέρουσα προσφορά, με βαρύτητα 90% στο τεχνικό μέρος και 10% στην τιμή, δεν διασφαλιζόταν ο υγιής ανταγωνισμός. Επισημάναμε ότι η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί στο παρελθόν τη διαδικασία ανάθεσης του διαγωνισμού με βάση την πιο συμφέρουσα οικονομικά προσφορά, εφόσον με τη μέχρι τότε ακολουθούμενη διαδικασία, η κατακύρωση γινόταν στην προσφορά με την υψηλότερη βαθμολογία, χωρίς να λαμβάνεται καθόλου υπόψη η τιμή, με αποτέλεσμα να μην αναπτύσσεται υγιής ανταγωνισμός που θα απέβαινε προς το συμφέρον του Οργανισμού. Ωστόσο, η πιο πάνω εισήγησή μας υιοθετήθηκε μεν από τον Οργανισμό, αλλά με ένα πολύ χαμηλό ποσοστό βαρύτητας (10%) για την τιμή και 90% για το τεχνικό μέρος, τροποποίηση που δεν επιτυγχάνει τον σκοπό της εισήγησής μας, κάτι εξάλλου που διαπιστώνεται και από το αποτέλεσμα του εν λόγω διαγωνισμού. Επισημάναμε ότι για να επιτευχθεί ο σκοπός διασφάλισης συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, η βαρύτητα του κριτηρίου της τιμής θα έπρεπε – κατά την άποψη μας – να είναι πέραν του 40%.

Πέραν των πιο πάνω παρατηρήσαμε ότι ενώ η κατακύρωση του διαγωνισμού γίνεται με βάση τα στοιχεία που υποβάλλουν οι διάφοροι οικονομικοί φορείς και το γενικό σχέδιο της διαφημιστικής εκστρατείας που εισηγούνται (media plan), το οποίο στηρίζεται στα στοιχεία αυτά, στην ουσία όσον αφορά τον Τύπο (Press), αυτά υποβάλλονται με την υπογραφή της σύμβασης, ενώ όσον αφορά την Τηλεόραση (TV) και την Εξωτερική Διαφήμιση (outdoor), υποβάλλονται με την υλοποίηση τους στο στάδιο αξιολόγησης των ενδιάμεσων πιστοποιητικών πληρωμής. Έτσι, σε περίπτωση κατά την οποία ο μειοδότης προσέλθει για την υπογραφή της συμφωνίας χωρίς να υποβάλει πρωτότυπη επιβεβαίωση από την έρευνα με βάση την οποία υπολογίστηκε η αποδοτικότητα της πρότασης του ότι τα μεγέθη αποδοτικότητας σε σχέση με το media plan που κατατέθηκε για τη διαφήμιση στον Τύπο έχουν υπολογιστεί σωστά, τότε δεν υπογράφεται η συμφωνία και ο Οργανισμός είτε προσκαλεί τον δεύτερο στη σειρά μειοδότη (με υποδεέστερο media plan) είτε ακυρώνει και επαναπροκηρύσσει τον διαγωνισμό (δηλ. με καθυστέρηση στην υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας).

Παρατηρήσαμε επίσης ότι όσον αφορά την Τηλεόραση και την Εξωτερική Διαφήμιση, η εφαρμογή ποινικής ρήτρας εκ των υστέρων δεν διασφαλίζει επαρκώς τα συμφέροντα του Οργανισμού, εφόσον στην περίπτωση που η κατακύρωση γίνει με βάση αισιόδοξα/εσφαλμένα στοιχεία που υπέβαλαν οι οικονομικοί φορείς, το αποτέλεσμα θα είναι να αποκομίσει μειωμένο όφελος ο Οργανισμός, λόγω υποδεέστερου – στην ουσία – γενικού σχεδίου (media plan). Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως ο Οργανισμός εξετάσει το ενδεχόμενο εφαρμογής αποτρεπτικών ποινικών ρητρών, τόσο για την Τηλεόραση όσο και για την Εξωτερική Διαφήμιση ξεχωριστά, και όχι ως σύνολο, ώστε να μειώνεται ο πιο πάνω κίνδυνος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι η σκοπούμενη σύμβαση δεν θα προσέφερε τη βέλτιστη διαφημιστική επιτυχία (optimum solution) για το ποσό που θα ξόδευε ο Οργανισμός και εισηγηθήκαμε όπως συγκεκριμενοποιηθούν και καθοριστούν τα ελάχιστα κριτήρια/αποδόσεις που ο Οργανισμός επιδιώκει να επιτύχει σε τέτοιους διαγωνισμούς, ώστε να αξιολογούνται όλες οι προσφορές που θα υποβληθούν με βάση αυτά, εγκαταλείποντας τη μέχρι τότε διαδικασία με την οποία επιλεγόταν η καλύτερη – θεωρητικά – πρόταση η οποία, τελικά, ενδεχομένως να μην αποδεικνυόταν και ως η βέλτιστη. Παρατηρήσαμε επίσης ότι στον εν λόγω διαγωνισμό, σημειώθηκε αφενός μείωση στην ευρύτητα συμμετοχής και, αφετέρου έλλειψη ενδιαφέροντος από ξένους οικονομικούς φορείς – πέραν της Κύπρου και της Ελλάδας – σε σχέση με παλαιότερους διαγωνισμούς για το ίδιο θέμα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε στις 20.3.2014 ότι, για τον εν λόγω διαγωνισμό η Επιτροπή Προσφορών του Οργανισμού αποφάσισε στις 31.1.2014 την ανάκληση της προκήρυξης ή/και ακύρωση του διαγωνισμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας θα ληφθούν σοβαρά υπόψη σε μελλοντικούς διαγωνισμούς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερομηνίας 30.09.2014, αποφάσισε τη διεξαγωγή ερευνών, εκεί και όπου ενδείκνυται, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας. Ακολούθησε διερεύνηση των παρατηρήσεων μας από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, κατ' εντολή του αρμόδιου Υπουργού. Τα πορίσματα της διερεύνησης αυτής διαβιβάστηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 11 Νοεμβρίου 2014 και ουσιαστικά επιβεβαίωσαν και τεκμηρίωσαν τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας. Την ίδια ημέρα, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε να εξετάσει το ενδεχόμενο τερματισμού της σύμβασης εργοδότησης του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού.

4.12 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2013 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε το Ίδρυμα, ύστερα από έγκρισή μας, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το Ίδρυμα παρουσίασε για το 2013 έλλειμμα πριν από τη φορολογία €0,8 εκ., σε σύγκριση με έλλειμμα €2,9 εκ. κατά το 2012. Το συνολικό έλλειμμα για το έτος, μετά και την αναλογιστική ζημιά λόγω του αναθεωρημένου Λογιστικού Προτύπου 19, ανήλθε σε €10,9 εκ.

(β) Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα κρατική χορηγία συνολικού ύψους €26.337.940 (€33.824.547 το 2012).

Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2013 οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €21 εκ. (€19,3 εκ. το 2012), ενώ το σύνολο των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ήταν €6,8 εκ. (€6,2 εκ. το 2012), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €14,2 εκ. (€13,1 εκ. το 2012). Το σύνολο των υποχρεώσεων του Ιδρύματος υπερβαίνει το σύνολο του ενεργητικού του κατά €117,7 εκ. Το πιο πάνω έλλειμμα, που προέκυψε κυρίως από τις υποχρεώσεις του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του και από την οφειλή για τα περιθωριακά ωφελήματα των υπαλλήλων, καταδεικνύει ότι η ικανότητα του Ιδρύματος να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα στηρίζεται στη συνέχιση παροχής κρατικής χορηγίας και στη μη υποχρέωση για άμεση καταβολή των οφειλών στο Ταμείο Συντάξεων.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος επισήμανε ότι, το ποσό αυτό δεν λαμβάνει υπόψη την αγοραία αξία των ακινήτων του ΡΙΚ που ανέρχεται περίπου στα €57,8 εκ., εφόσον η αξία τους είναι καταχωρημένη στους λογαριασμούς του ΡΙΚ σε ιστορικό κόστος.

Υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων.

(i) **Ύψος αναλογιστικού ελλείμματος.** Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε τον Μάιο 2014 με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2013, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους €105.032.668 (€93.618.704 στις 31.12.2012).

(ii) Αναφέρεται ότι στα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου περιλαμβάνονται καταθέσεις, μετοχές και αξιόγραφα της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας τα οποία υπέστησαν σημαντική απομείωση στις αξίες τους. Καθώς το Ίδρυμα έχει υποχρέωση να καλύπτει τα αναλογιστικά ελλείμματα που προκύπτουν, η απομείωση των περιουσιακών στοιχείων αύξησε αντίστοιχα την υποχρέωση του Ιδρύματος προς το Ταμείο. Σημειώνεται ότι ο Γενικός Ελεγκτής δεν ελέγχει το Ταμείο Συντάξεων του Ιδρύματος.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου μας ενημέρωσε ότι έχει αναθέσει στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του Ιδρύματος, σύμφωνα με τις εισηγήσεις μας, τη διερεύνηση καταγγελιών αναφορικά με τους λόγους που επέφεραν τόσο μεγάλες ζημιές στο Ταμείο Συντάξεων.

(iii) **Χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος.** Στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2013, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια για κάλυψη προϋπηρεσίας (ελλείμματος) μόνο €1.350.000, ενώ το ποσό που πληρώθηκε προς το Ταμείο Συντάξεων για τον σκοπό αυτό ήταν €713.672.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα πιο πάνω καταδεικνύουν ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η ουσιαστική χρηματοδότηση του ελλείμματος.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2013, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 19.6.2012, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών, έγκαιρα, στις 20.6.2012, ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.39(II)/2013) και δημοσιεύτηκε στις 17.6.2013.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2013. Κατά την περίοδο 1.3.2013 μέχρι 16.6.2013 καταβλήθηκε στο Ίδρυμα χορηγία ύψους €5.950.000 με την οποία διενεργήθηκαν πληρωμές μισθολογίου, αποπληρωμή δανείου και άλλων συμβατικών υποχρεώσεων, οι οποίες δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες επιστολές μας, η καθυστέρηση στην όλη διαδικασία έγκρισης του Προϋπολογισμού δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας και νομιμότητας στο Ίδρυμα.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος μάς πληροφόρησε ότι έχει κατ' επανάληψη ζητηθεί να μελετηθούν τρόποι για εξασφάλιση μιας πιο μεσοπρόθεσμης ή/και μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, ώστε το Ίδρυμα να είναι πραγματικά σε θέση να σχεδιάσει και να υλοποιήσει ένα στρατηγικό προγραμματισμό.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Ίδρυμα κατά την 31.12.2013 και 31.12.2012 μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2013	2012
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι υπάλληλοι	98	123
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	266	270
	364	393
Εργατικό προσωπικό (τακτικοί):	41	41
Σύνολο	405	434

Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	2013	2012
	€	€
Μόνιμοι υπάλληλοι (δεν συμπεριλαμβάνεται η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων)		
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	4.879.074	6.142.795
Διάφορα επιδόματα και υπερωρίες	456.179	778.065
Εργοδοτικές εισφορές	603.935	741.894
	5.939.188	7.662.754
Ωφελήματα προσωπικού	788.223	973.063
Εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία	303.223	1.638.810
	7.030.599	10.274.627
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	8.251.353	8.579.007
Εργατικό προσωπικό	1.124.666	1.186.778
Σύνολο	16.406.618	20.040.412
Μέσος όρος κόστους εργοδότησης:		
Μόνιμοι υπάλληλοι (μέσος όρος 113)	62.221	75.549
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί) (μέσος όρος 268)	30.789	32.131
Εργατικό προσωπικό (μέσος όρος 41)	27.431	28.946

Η μείωση του μέσου όρου κόστους εργοδότησης των μονίμων υπαλλήλων κατά €13.328 ή 17,6% οφείλεται στην αφυπηρέτηση σημαντικού αριθμού υψηλόβαθμων υπαλλήλων, καθώς και στις αλλαγές των αναλογιστικών παραδοχών.

(β) Απασχόληση συνεργατών.

- (i) **Γενικά.** Στους πιο κάτω πίνακες, στον μεν πρώτο φαίνεται ο αριθμός των συνεργατών αορίστου χρόνου (τακτικών) και των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο (δαπάνη €461.544 για το 2013), που αναφέρονται στο αμοιολόγιο κατά την 31 Δεκεμβρίου των ετών 2008-2013 και γίνεται σύγκριση με τον αριθμό των μονίμων υπαλλήλων που απασχολούνταν κατά το τέλος κάθε έτους, ενώ στο δεύτερο πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία απολαβών οι ετήσιες ακαθάριστες απολαβές του έτους 2013, των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που απασχολήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το έτος 2013.

Κατηγορία προσωπικού	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	272	270	300	284	257	180
Συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο	18	21	20	20	21	28
Σύνολο Συνεργατών	290	291	320	304	278	208
Μόνιμοι υπάλληλοι	122	123	145	135	153	168
Συνολικός αριθμός	412	414	465	439	431	376

Ετήσιες Ακαθάριστες Απολαβές 2013 Συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο	€1.001-10.000	€10.001-30.000	€30.001-40.000	Πέραν των €40.001
Άτομα	4	7	5	2

(ii) **Καθορισμός διαδικασίας και εσωτερικών κανονισμών για πρόσληψη και απασχόληση συνεργατών.** Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας το Ίδρυμα θα πρέπει να ετοιμάσει νέους εσωτερικούς Κανονισμούς, έτσι ώστε να ταξινομηθούν οι διάφορες κατηγορίες των συνεργατών, καθώς επίσης και η διαδικασία και οι όροι πρόσληψης και μισθοδοσίας τους, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται τόσο η διαφάνεια όσον και η εφαρμογή του Νόμου περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου. Επαναλαμβάνεται η εισήγηση μας σε ότι αφορά στο κονδύλι «Αμοιβές Συνεργατών» του Προϋπολογισμού, όπως δίδεται ανάλυση για τον αριθμό των συνεργατών, τις θέσεις τους και τον τρόπο αμοιβής τους έτσι ώστε να παρέχεται η αναγκαία πληροφόρηση τόσο στο Υπουργικό Συμβούλιο που τον εγκρίνει, όσο και στη Βουλή που τον ψηφίζει, ότι τα διαλαμβανόμενα στον Προϋπολογισμό, σχετικά με τα πιο πάνω θέματα, συνάδουν με τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος μάς πληροφόρησε ότι το ΡΙΚ θα εξετάσει σοβαρά το ενδεχόμενο προσδιορισμού ενός εύρους αριθμού τέτοιων συνεργατών και αντίστοιχων ποσών με στόχο να παρέχεται πληρέστερη ενημέρωση όπως και οι εισηγήσεις μας. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το ΡΙΚ έχει προχωρήσει σε ετοιμασία προσχεδίου εσωτερικών κανονισμών και αναμένει τα σχόλια των συντεχνιών προτού οριστικοποιηθούν.

(γ) **Ανταποκριτές/κινηματογραφιστές.** Το Ίδρυμα, απασχολούσε, 29 άτομα από τα οποία 15 άτομα απασχολούνται στο εξωτερικό. Από τον έλεγχο των συμβολαίων των πιο πάνω, παρατηρήθηκε ότι σε κάποιες περιπτώσεις των ανταποκριτών εξωτερικού, η αμοιβή τους καθορίζεται ανά ανταπόκριση και σε κάποιες περιπτώσεις με μηνιαία αμοιβή. Επίσης, τα συμβόλαια 21 ανταποκριτών/κινηματογραφιστών έχουν λήξει κατά τη διάρκεια του 2013 χωρίς να ανανεωθούν, ενώ για 4 ανταποκριτές και 1 κινηματογραφιστή δεν υπάρχουν συμβόλαια. Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος μάς πληροφόρησε ότι η Διεύθυνση ετοιμάζει νέα πολιτική, η οποία αναμένεται να εγκριθεί σύντομα.

Σύσταση: Το Ίδρυμα θα πρέπει να επανεξετάσει την πολιτική του στο θέμα αυτό και, όπου κρίνει αναγκαίο, να ετοιμάσει νέα συμβόλαια και να καθοριστούν οι όροι εργασίας και κριτήρια αμοιβής των ανταποκριτών.

Διαφημίσεις.

(α) **Έσοδα από διαφημίσεις.** Τα ποσά που τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για διαφημίσεις ανήλθαν στα €2.342.902 (ποσό ύψους €219.622 ή ποσοστό 9,4% αφορούσε στην ανταλλαγή μη ομοειδών υπηρεσιών) σε σύγκριση με €3.313.769 το 2012, σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €970.867 ή 29,3%.

Σημειώνεται ότι τα έσοδα από διαφημίσεις που αφορούν στην ανταλλαγή ομοειδών υπηρεσιών κάτω από ειδικές συμφωνίες «barter agreements», τα οποία δεν λογίζονται ως έσοδα, έναντι παραχώρησης χώρου στον τύπο για διαφημίσεις/ ανακοινώσεις ανήλθαν κατά το 2013 στις €397.708 σε σύγκριση με €593.959 το 2012. Από τα ποσά των €397.708 και €593.959, ποσό ύψους €237.342 και €407.454 ή ποσοστά 59,7% και 68,6% αντίστοιχα προκύπτουν από ανταλλαγή διαφημίσεων με συγκεκριμένο όμιλο εταιρειών.

Επισημάνθηκε ότι οι ειδικές συμφωνίες «barter agreements» που συνάπτει το Ίδρυμα, με ανταλλαγή ομοειδών υπηρεσιών, αποτελούν στην πραγματικότητα διενέργεια δαπανών εκτός του εγκεκριμένου ετήσιου Προϋπολογισμού του Ιδρύματος και ως εκ τούτου δεν τυγχάνουν της θεσμοθετημένης διαδικασίας έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο και ψήφησης από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι θα πρέπει να καθορίζεται με απόφαση του Ιδρύματος μια ενδεικτική πρόνοια του ετήσιου ύψους των συμφωνιών αυτών που πρόκειται να συναφθούν.

(β) Συμφωνίες διαφημίσεων και ειδικές συμφωνίες “barter agreements”.

- (i) Παρατηρήθηκε ότι δικαιώματα χρήσης αγαθών που απορρέουν από ειδικές συμφωνίες που χρονολογούνται από το 2007 παραμένουν ανεκμετάλλετα. Επίσης ειδικές συμφωνίες που αφορούσαν στην περίοδο 1.1 – 31.12.2013 υπογράφηκαν στις 17.12.2013.
- (ii) Το Ίδρυμα προβαίνει στη σύναψη συμφωνιών με εταιρείες που ως αντικείμενο έχουν την παραγωγή συγκεκριμένων σειρών με ανταλλαγή την καταβολή μηνιαίας αποζημίωσης, την παραχώρηση του δικαιώματος τοποθέτησης προϊόντων καθώς και την παραχώρηση πρόσθετου διαφημιστικού χρόνου, τον οποίο η εταιρεία μεταπωλεί σε τρίτους, ανάλογα με το τι προβλέπει η συμφωνία. Αναφορικά με τα πιο πάνω παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:
- Στις συμφωνίες δεν ήταν αποτυπωμένη η αξία του συνολικού ποσού της συναλλαγής, ούτε όσον αφορά στο κόστος παραγωγής, ούτε το έσοδο από την παραχώρηση διαφημιστικού χρόνου.
 - Το είδος αυτών των συμφωνιών που συνάπτονται παραπέμπουν σε «barter agreement» μη ομοειδών υπηρεσιών, ωστόσο το έσοδο από διαφήμιση δεν περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος, ενώ ως έξοδο αναγνωρίζεται το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, μεταξύ άλλων, για συγκεκριμένη παραγωγή παραχωρήθηκε διαφημιστικός χρόνος αξίας €590.000 για την περίοδο 2011-2014.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος μάς ενημέρωσε ότι το ΡΙΚ επεξεργάζεται ήδη σχέδιο κωδικοποίησης της διαδικασίας για καθορισμό συγκεκριμένων παραμέτρων για τον καταρτισμό των «barter agreements», ώστε να διατηρείται αμοιβαίο όφελος και η συμφωνία να μην είναι ετεροβαρής.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, σε κάθε περίπτωση τέτοιες συμφωνίες αντιπραγματισμού θα πρέπει να τυγχάνουν χρήσης και εφαρμογής με περισσή προσοχή αφού εκ φύσεως είναι συμφωνίες με ιδιαίτερες δυσκολίες στη διασφάλιση της διαφάνειας και ως εκ τούτου εμπεριέχουν υψηλό κίνδυνο για εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς. Επίσης, οι συμφωνίες αυτές προκαλούν στρέβλωση στον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του Ιδρύματος αφού έξοδα, που κανονικά θα έπρεπε να φαίνονται στον Προϋπολογισμό, παραμένουν «κρυμμένα» πίσω από τέτοιες συμφωνίες.

Χρεώστες διαφημίσεων. Οι χρεώστες διαφημίσεων μη συμπεριλαμβανομένων των χρεωστών «Barter» στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €2.155.973 (€2.162.816 το 2012). Λαμβάνοντας υπόψη ότι το σύνολο του διαφημιστικού εσόδου για το έτος, μη συμπεριλαμβανομένων των διαφημίσεων από ανταλλαγή μη ομοειδών υπηρεσιών, ανήλθε σε €2.123.280 και δεδομένου ότι η πρόβλεψη για επισφαλή χρέη ανήλθε σε €1.029.393 (ποσοστό ύψους 47,7%, σημαντικά ψηλό, των χρεωστών διαφημίσεων), προκύπτει ότι παρουσιάζεται υψηλός κίνδυνος και αδυναμία ανάκτησης των εισπρακτέων από μέρος του Ιδρύματος αλλά και ταυτόχρονα ένα είδος έμμεσης χρηματοδότησης των πελατών του. Συναφώς αναφέρεται ότι ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων σε εγκύκλιο επιστολή του με αρ. 51 και ημερ. 7.10.2010 επισημαίνει ότι εκπρόθεσμες οφειλές επιχειρήσεων προς τις δημόσιες αρχές ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να ισοδυναμούν με χορήγηση κρατικής ενίσχυσης.

Σύσταση: Το Ίδρυμα πρέπει να λαμβάνει έγκαιρα μέτρα για την είσπραξη των απαιτήσεων του, αφού η διέλευση μακράς χρονικής περιόδου αποτελεί επιβαρυντικό παράγοντα που αυξάνει τη δημιουργία προβλέψεων επισφαλών χρεών, που στις πλείστες των περιπτώσεων είναι μη ανακτήσιμα.

(α) Χρεώστες «Barter» με ειδικές συμφωνίες. Στις 31.12.2013 το υπόλοιπο των χρεωστών με ειδικές συμφωνίες «Barter» που αφορούσαν σε μη ομοειδείς υπηρεσίες ανήλθε στις €239.872 (€307.325 για το 2012) και σε ομοειδείς υπηρεσίες στις €360.941 (€637.504 για το 2012). Σημειώνεται ότι από το συνολικό υπόλοιπο των χρεωστών ομοειδών υπηρεσιών ποσό ύψους €276.896 ή ποσοστό ύψους 76,7% αφορούσε σε συγκεκριμένο όμιλο εταιρειών.

Επισημάνθηκε και πάλι ότι εξακολουθούν να παρατηρούνται περιπτώσεις όπου οι υπηρεσίες που παραχωρήθηκαν από το Ίδρυμα χρονολογούνται από το 2002, χωρίς να φαίνεται να έχει αξιοποιηθεί/χρησιμοποιηθεί το αντίτιμο της ανταλλαγής, κυρίως μη ομοειδών υπηρεσιών, ενώ η χρονική διάρκεια ορισμένων ειδικών συμφωνιών έχει ήδη λήξει, χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο οι εταιρείες αυτές να μην δραστηριοποιούνται πλέον.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος μάς πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί προσπάθεια να περιοριστούν οι ανισομέρειες τέτοιων συμφωνιών και το Ίδρυμα να επωφελείται πλήρως από αυτές τις συμφωνίες.

Σύσταση: Το Ίδρυμα θα πρέπει να εξετάσει τον τρόπο αξιοποίησης του αντιτίμου αυτών των ανταλλαγών.

(β) Χρεώστες εισφοράς υπέρ του ΡΙΚ. Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 19.11.2012, εισηγήθηκε στο ΡΙΚ να αποφασίσει, σε συνεννόηση με τον Νομικό του Σύμβουλο, για τη δυνατότητα καταχώρισης αγωγών για τα ποσά πάνω από €500 βάσει των προνοιών του περί Παραγραφής Αγωγίμων Δικαιωμάτων Νόμου του 2012 (Ν.66(Ι)/2012).

Στις 31.12.2013 το υπόλοιπο των πιο πάνω χρεωστών μετά και τη διαγραφή ποσού €871.850 το 2012, ανερχόταν σε €215.884.

Παρατηρήθηκε ότι μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν έχει γίνει οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια για ανάκτηση των οφειλόμενων ποσών.

Πιστωτές.

(α) Περιθωριακά Ωφελήματα μόνιμου προσωπικού. Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε στις 22.6.1990 μεταξύ των συντεχνιών των υπαλλήλων και του ΡΙΚ για πρώτη φορά παραχωρούντο περιθωριακά ωφελήματα συνολικού ύψους 3% επί του μισθολογίου, ενώ υπήρχε πρόνοια πως «τα ωφελήματα αυτά θα διατεθούν για το Ταμείο Υγείας, εκτός εάν συμφωνηθούν άλλοι τρόποι διάθεσης τους μεταξύ των δύο πλευρών». Στις επόμενες συλλογικές συμβάσεις παραχωρήθηκε αύξηση στο πιο πάνω ποσοστό το οποίο στις 31.12.2013 ανήλθε στο 7,55%. Η συσσωρευμένη οφειλή του ΡΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανερχόταν στις 31.12.2013 σε €6.964.474 (€6.589.190 στις 31.12.2012). Τα πιο πάνω ποσά προκύπτουν μετά την αφαίρεση συνολικού ποσού ύψους €2.903.825, το οποίο κατατέθηκε από το ΡΙΚ σε τραπεζικούς λογαριασμούς ως ακολούθως: «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα» €2.757.630 (€1.615.475 τα έτη 2004 μέχρι 2009 και €1.142.155 το 2010) και «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα Διευθυντικού Προσωπικού» €2.532 (£1.029 το 2005 και £453 το 2006), καθώς και πληρωμή ύψους €143.663 (€60.533 τα έτη 2008 μέχρι 2009 και €83.130 το 2010) προς το «Ταμείο Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού».

Επιπρόσθετα, για την περίοδο 1991-2013, έχει καταβληθεί σε υπαλλήλους του Ιδρύματος που ήταν μέλη του Ταμείου Προνοίας, και αφυπηρέτησαν πριν την 1.1.1982, ειδικό μηνιαίο βοήθημα ίσο με την παρεχόμενη μηνιαία βασική σύνταξη από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνολικού ύψους €1.462.510.

Για τους πιο πάνω λογαριασμούς επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η διάθεση του ποσού των €2.757.630 στον τραπεζικό λογαριασμό «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου - Περιθωριακά Ωφελήματα» έγινε χωρίς να εγκριθούν σχετικοί Κανονισμοί και να εγγραφεί ξεχωριστό ταμείο προς όφελος των οποίων έχουν κατατεθεί τα χρήματα.
- (ii) Για τα ποσά των €2.532 και €143.663 που κατατέθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου - Περιθωριακά Ωφελήματα Διευθυντικού Προσωπικού» και «Ταμείο Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού» αντίστοιχα, θα πρέπει να ληφθούν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα, μη αποκλειομένων των δικαστικών για την επιστροφή τους σε λογαριασμό του Ιδρύματος.
- (iii) Η διάθεση του ποσού €1.462.510 που αφορά στην καταβολή ειδικού μηνιαίου βοηθήματος, στους υπαλλήλους του Ιδρύματος που ήταν μέλη του Ταμείου Προνοίας και αφυπηρέτησαν πριν την 1.1.1982, έγινε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος ημερ. 22.11.1991 κατόπιν αναθεωρημένης συμφωνίας που έγινε με τις συντεχνίες των υπαλλήλων του Ιδρύματος την ίδια ημέρα, χωρίς να φαίνεται ότι εξασφαλίστηκε η έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών.
- (iv) Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από το Λογιστήριο του Ιδρύματος, για τα έτη 2000 - 2013 το ΡΙΚ κατέβαλε επιπρόσθετα συνολικό ποσό ύψους €9.442.986 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού του, θέμα το οποίο σχολιάζουμε πιο κάτω.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, συστήνουμε ότι, υπό τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που διέρχεται το Κράτος, το Ίδρυμα θα πρέπει άμεσα να προβεί στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες, σε συνεννόηση και με τον Νομικό Σύμβουλο του, και παράλληλα επανεξετάσει το θέμα παραχώρησης παρεμφερών ωφελημάτων που δεν συνάδουν με αυτά που παραχωρούνται στο κεντρικό Κράτος. Νοείται ότι τούτο θα πρέπει να γίνει ακολουθώντας τις καθορισμένες διαδικασίες.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Στις 31.12.2013 η δαπάνη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ανήλθε σε €876.908 σε σύγκριση με €889.136 το 2012.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 44 των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών, όλοι οι υπάλληλοι, συνταξιούχοι και οι εξαρτώμενοί τους, δικαιούνται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όπως και οι κυβερνητικοί υπάλληλοι. Επιπρόσθετα, από το 1973 το ΡΙΚ εφάρμοσε και επικύρωσε Σχέδιο Υγείας (επικουρικό) που αποτελείται από ιατρούς του ιδιωτικού τομέα διαφόρων ειδικοτήτων και την παροχή φαρμάκων τα οποία δεν διατίθενται στα κρατικά νοσοκομεία.

Σημειώνεται ότι για την εφαρμογή των περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών του 2013, Κ.Δ.Π. 143/2013, το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 29.1.2014 αποφάσισε την αποκοπή 1,5% από 1.1.2014 επί των μισθών των μονίμων υπαλλήλων και των συντάξεων των συνταξιούχων. Οι Κανονισμοί ωστόσο τέθηκαν σε ισχύ από 1.8.2013. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν εξέφρασε την αντίρρησή του στην πρόταση των Συντεχνιών ώστε το ποσό που αντιστοιχεί στην αποκοπή του 1,5% να επιστρέφεται πίσω στους υπαλλήλους και συνταξιούχους ατομικά, από το Ταμείο Περιθωριακών Ωφελημάτων, θέτοντας όμως ως προϋπόθεση ότι το Ταμείο θα αποκτήσει τη δική του οντότητα με εγκριμένο Καταστατικό και Διαχειριστική Επιτροπή, θέση με την οποία διαφωνούμε εφόσον αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα το κόστος να το επωμίζεται ο εργοδότης. Αντίθετα, θέση μας είναι πως πρέπει να υπάρξει ανάλογη ρύθμιση όπως στον δημόσιο τομέα. Αυτό σημαίνει ότι η εισφορά των υπαλλήλων θα πρέπει να αυξηθεί αν θα έχουν δικαίωμα σε επικουρικό σχέδιο υγείας.

Έκθεση για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων που δόθηκαν προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου κατά τη διάρκεια του έτους 2013.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(4) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με τον Νόμο αρ. 116(I)/2003, το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να προμηθεύει τον Γενικό Ελεγκτή, το αργότερο εντός δύο μηνών από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, μεταξύ άλλων, με την ετήσια έκθεση που ετοιμάζει η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, αναφορικά με την εκπλήρωση από το Ίδρυμα της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του άρθρου 16Α του ίδιου Νόμου, η οποία υποβλήθηκε στις 15.4.2014.

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(3) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής υποβάλλει, το αργότερο μέχρι τέλος Μαΐου, έκθεση στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργήθηκε δυνάμει του πιο πάνω άρθρου, και αναφέρει την ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών (όπως αυτές εμφανίζονται στους χωριστούς λογαριασμούς που τηρεί το Ίδρυμα δυνάμει του εδαφίου (2) του πιο πάνω άρθρου) μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή τέτοιας υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής, στα πλαίσια της άσκησης του ετήσιου ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος, ελέγχει κατά πόσο οποιαδήποτε ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα, χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μην συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, δηλαδή για σκοπούς χρηματοδότησης της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 16Α, και συγκεκριμένα του ορισμού του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

(γ) Αποτελέσματα ελέγχου.

(i) Ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2013 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

Σχετικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

- Στις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το έτος που έληξε στις 31.12.2013, το Ίδρυμα παρουσιάζει στη σημείωση 28 χωριστούς λογαριασμούς. Παρατηρήσαμε ότι η υπό αναφορά σημείωση ετοιμάστηκε και πάλι χωρίς να έχει εξασφαλιστεί η θέση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και των αρμοδίων Υπουργείων (Εσωτερικών και Οικονομικών), όσον αφορά σε καθορισμένο λεπτομερές καθοδηγητικό πλαίσιο.
- Στη σημείωση 28 το Ίδρυμα αναφέρει ότι «Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει καθορισμένο λεπτομερές καθοδηγητικό πλαίσιο ως προς την παρουσίαση τέτοιων χωριστών λογαριασμών, το ΡΙΚ πιστεύει ότι οι εν λόγω χωριστοί λογαριασμοί που παρουσιάζονται στη σημείωση πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας στον καλύτερο δυνατό βαθμό».
- Οι ανεξάρτητοι ιδιώτες ελεγκτές στην παράγραφο της έκθεσης τους που αφορά στη βάση για γνώμη με επιφύλαξη, αναφέρουν μεταξύ άλλων ότι «Λόγω της μη ύπαρξης καθοδηγητικού πλαισίου, δεν είμαστε σε θέση να εκφέρουμε άποψη κατά πόσον οι εν λόγω χωριστοί λογαριασμοί έχουν ετοιμαστεί βάσει της σχετικής νομοθεσίας», θέση με την οποία συμφωνούμε.

- Ο διαχωρισμός των λογαριασμών μεταξύ της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εμπορικών ή άλλων δραστηριοτήτων του Ιδρύματος, απαιτείται επειδή είναι ουσιώδης για διασφάλιση της διαφάνειας και του καταλογισμού της ευθύνης κατά τη χρησιμοποίηση των κρατικών πόρων, εφόσον συνιστά εργαλείο για την εξέταση εικαζόμενης διεπιδόησης. Ως εκ τούτου μόνο βάσει κατάλληλης κατανομής των δαπανών και των εσόδων μπορεί να καθοριστεί αν η δημόσια χρηματοδότηση περιορίζεται πραγματικά στο καθαρό κόστος της αποστολής της δημόσιας υπηρεσίας.

Παρόλο που δεν φαίνεται να υπάρχουν χρηματοοικονομικές ροές μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, λόγω τυχόν επιπτώσεων από τα πιο πάνω, δεν είναι δυνατή η εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος.

(ii) Κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2013 χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Σχετικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

- Σύμφωνα με τους λογαριασμούς του Ιδρύματος φαίνεται ότι, για κάλυψη των εξόδων ύψους €38,4 εκ. χρησιμοποιείται εκτός από την παραχωρηθείσα κρατική χορηγία ύψους €25,1 εκ. και μέρος των εσόδων του Ιδρύματος.
- Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου στην ετήσια έκθεσή της καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με βάση τα ενωπίων της στοιχεία και τις παρατηρήσεις όπως αυτές καταγράφηκαν, το Ίδρυμα παρέχει πραγματικά μια ισορροπημένη δέσμη υπηρεσιών, μεταδίδει πραγματικά τα προγράμματα που εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μετέδωσε το Ίδρυμα στο πλαίσιο της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας κατά το 2013, πληροί πραγματικά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας που καθορίζονται στο άρθρο 19 της σχετικής νομοθεσίας, εκτός από το άρθρο 19(5) για το οποίο δεν μπορεί να παραθέσει οποιαδήποτε συμπεράσματα, καθώς της έχει αφαιρεθεί η δικαιοδοσία ελέγχου του ΡΙΚ για τυχόν παραβάσεις του συγκεκριμένου άρθρου, ενώ για το άρθρο 19(6), η Αρχή σημειώνει, με κάθε επιφύλαξη, ότι το Ίδρυμα διασφάλισε την τήρηση δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και συνεπακόλουθα πληρείται η σχετική πρόνοια.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Ιδρύματος, δεν αποτελεί υπαιτιότητα του Ιδρύματος, το γεγονός ότι δεν έχουν συμπεριληφθεί στην τροποποίηση της νομοθεσίας ορισμένες πρόνοιες για έλεγχο του τηλεοπτικού περιεχομένου των προγραμμάτων του ΡΙΚ από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ως προς το θέμα της προστασίας ανηλίκων, οι οποίες ωστόσο έχουν συμπεριληφθεί σε τροποποιητικό νομοσχέδιο που αποστάληκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, στις 10.7.2013. Το θέμα τυγχάνει χειρισμού από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Το Ίδρυμα πιστεύει ότι συμμορφώνεται τόσο με τις πρόνοιες της προστασίας ανηλίκων, όσο και με αυτές της ίσης μεταχείρισης των πολιτικών κομμάτων.

- Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερ. 12.5.2014 αναφέρει ότι δεν μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το ΡΙΚ εκπληρώνει πραγματικά την αποστολή του για παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στις υποπαραγράφους γ(i) και γ(ii) σημειώνουμε ότι, δεν μπορούμε να καταλήξουμε σε ασφαλές συμπέρασμα κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2013, δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μην συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέας δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος επισήμανε ότι είναι πεποίθηση της διοίκησης και διεύθυνσης ότι τόσο το τηλεοπτικό όσο και το ραδιοφωνικό πρόγραμμα του ΡΙΚ, εκπληρώνει πραγματικά την αποστολή για παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία όπως αυτή ορίζεται από τον Νόμο.

Εισιτήρια Junior Eurovision. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η εταιρεία που ανέλαβε τη διάθεση των εισιτηρίων του διαγωνισμού τραγουδιού Junior Eurovision οφείλει προς το Ίδρυμα ποσό ύψους €176.666. Παρόλο που στις 25.11.2010 καταχωρίστηκε σχετική αγωγή και στις 21.11.2011 εκδόθηκε απόφαση υπέρ του Ιδρύματος, σύμφωνα με το Ίδρυμα, δεν έχει εντοπιστεί ο ιδιοκτήτης της εταιρείας και το οφειλόμενο ποσό δεν έχει εισπραχθεί. Το Ίδρυμα δεν προχώρησε στην καταχώριση αίτησης πτώχευσης της εταιρείας και των ιδιοκτητών της, όπως εισηγήθηκε και ο Νομικός Σύμβουλος στη συνεδρία ημερ. 31.1.2012.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος προτίθεται να προβεί σε σχετική έρευνα για την όλη διαδικασία ανάθεσης/διάθεσης των εισιτηρίων στη συγκεκριμένη εταιρεία.

Λοιπά θέματα: Στις 13 Ιουνίου 2014 υποβλήθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Ιδρύματος, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Στο βαθμό που δεν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο της παρούσας Έκθεσης, οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και για σκοπούς της παρούσας.

4.13 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε αναδόχους. Με βάση τις δυνατότητες που του παρέχει ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) καθώς και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2003 (Ν. 64(I)/2003), ο ΟΑΠ συνήψε συμφωνίες αναδοχής με το Τμήμα Γεωργίας, το Τμήμα Δασών, το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ), τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (ΟΚΓΒ), το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΕΕΒΤ) και το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι πιο πάνω ανάδοχοι διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις για τα Μέτρα που τους έχουν ανατεθεί μέχρι το στάδιο της έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια τις προωθούν στον ΟΑΠ, ο οποίος, αφού βεβαιωθεί ότι τηρούνται οι κοινοτικοί κανόνες, εκτελεί τις πληρωμές και υποβάλλει όλες τις σχετικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Βάσει Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.6.2013, ο ΟΚΓΒ και το ΣΑΠ έχουν καταργηθεί και οι αρμοδιότητες αναδοχής τους έχουν ανατεθεί, από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ), στο Τμήμα Γεωργίας. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Νόμο, η εξουσία για ανάθεση αρμοδιοτήτων σε αναδόχους ανήκει στον ΟΑΠ.

Στα πλαίσια της εξεταζόμενης αναδιάρθρωσης της δημόσιας υπηρεσίας, η Διεθνής Τράπεζα προχώρησε στην αξιολόγηση και ετοιμασία σχετικής έκθεσης αναφορικά με το Υπουργείο ΓΦΠΠ και τους Οργανισμούς που σχετίζονται με τα θέματά του. Η έκθεση υιοθετεί εισήγηση της Υπηρεσίας μας για ανάκληση των αναδόχων, με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού του ΟΑΠ, την εξοικονόμηση πόρων στους αναδόχους και την απλοποίηση των διαδικασιών και μείωση του διοικητικού κόστους. Αναφέρει επίσης, ως επιλογή προς εξέταση, την υπαγωγή του ΟΑΠ στο Υπουργείο ΓΦΠΠ, με κατάργηση των θέσεων

Επιτρόπου και Βοηθού Επιτρόπου Αγροτικών Πληρωμών και τον διορισμό Διευθυντή, ο οποίος θα υπάγεται στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΓΦΠΠ.

Ο Επίτροπος επισήμανε ότι ο ΟΑΠ συμφωνεί μόνο με την εισήγηση της Διεθνούς Τράπεζας για ανάκληση των αναδοχών και εκτέλεση του συνόλου των εργασιών από τον ΟΑΠ, θέση με την οποία, ωστόσο, έχει διαφωνήσει ο Υπουργός ΓΦΠΠ, με επιστολές του προς τον ΟΑΠ ημερ. 2.10.2013 και 4.6.2014. Επίσης μας πληροφόρησε ότι μετά από αίτημα της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, ο ΟΑΠ προχώρησε στην ολοκλήρωση της «Μελέτης αναδιάρθρωσης του συστήματος αγροτικών πληρωμών της Κύπρου με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητάς του και την παράλληλη μείωση του κόστους λειτουργίας του» και προτίθεται να προχωρήσει στην υλοποίησή της. Σύμφωνα με τη μελέτη, ο ΟΑΠ είναι σε θέση, με τους υφιστάμενους πόρους του, να ανακαλέσει τις ισχύουσες αναδοχές και να αναλάβει εξ' ολοκλήρου την εκτέλεση των σχετικών εργασιών, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους λειτουργίας του συστήματος αγροτικών πληρωμών και τη βελτίωση της αποδοτικότητάς του.

Σύσταση: Ενόψει και των απόψεων της Διεθνούς Τράπεζας, επαναλάβαμε την εισήγηση όπως ο ΟΑΠ επανεξετάσει το ενδεχόμενο ανάκλησης των αναδοχών.

Στελέχωση ΟΑΠ. Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του ΟΑΠ για το 2013, οι προβλεπόμενες μόνιμες οργανικές θέσεις ήταν 134, όσες και το 2012, από τις οποίες, κατά την 31.12.2013, είχαν πληρωθεί 126 (όσες και στις 31.12.2012), ενώ οκτώ παρέμειναν κενές. Στις 31.12.2013 υπηρετούσαν επίσης στον ΟΑΠ 102 έκτακτοι υπάλληλοι (103 στις 31.12.2012) και τέσσερεις ωρομίσθιοι.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι θέση του ΟΑΠ, όπως παρατίθεται σε επιστολή του προς τον Υπουργό ΓΦΠΠ ημερ. 28.5.2014, είναι όπως ανακληθούν σταδιακά όλες οι αναδοχές και επαναξιολογηθεί το θέμα της στελέχωσης, μετά από την πάροδο κάποιας χρονικής περιόδου λειτουργίας του ΟΑΠ με τα νέα δεδομένα.

Σύσταση: Να επαναξιολογηθούν οι ανάγκες του ΟΑΠ σε προσωπικό, αφού αν δεν προωθηθεί η ανάληψη των αρμοδιοτήτων των αναδόχων από τον ΟΑΠ, ενδεχομένως οι λειτουργίες του να μπορούν να διεκπεραιωθούν με σημαντικά χαμηλότερο αριθμό υπαλλήλων.

Μέτρο 2 - Προώθηση γεωργικών προϊόντων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από τον έλεγχο που διενεργήσαμε στο πιο πάνω Μέτρο κατά το 2010, διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες και παραλείψεις που δημιουργούσαν, κατά την άποψή μας, εύλογες υποψίες για ενδεχόμενη διάπραξη απάτης και κατάχρησης κοινοτικών και εθνικών πόρων από κυπριακό οργανισμό, ο οποίος συμμετείχε σε πρόγραμμα που είχε εγκριθεί βάσει του Μέρους. Για τον λόγο αυτό η υπόθεση παραπέμφθηκε, με επιστολή μας ημερ. 14.5.2010, στον Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος, μετά από αξιολόγησή της, έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για διεξαγωγή ποινικής έρευνας. Η υπόθεση καταχωρίστηκε ενώπιον του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας και η εκδίκασή της έχει ανασταλεί, κατόπιν αιτήματος του Γενικού Εισαγγελέα, με την επιφύλαξη επανακαταχώρισής της. Πρόσφατα, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ενημέρωση για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η διαδικασία εξασφάλισης δικαστικής συνδρομής από τρίτες χώρες, ώστε να προωθηθεί η διερεύνηση της σοβαρής αυτής υπόθεσης.

Ο ΟΑΠ, με επιστολή του ημερ. 20.3.2013, πληροφόρησε τον κυπριακό οργανισμό ότι, η άρνησή του για υποβολή πρόσθετων δικαιολογητικών σε σχέση με τις διενεργηθείσες δαπάνες του προγράμματος, που ζητήθηκαν επανειλημμένα από το Υπουργείο ΕΕΒΤ ως ανάδοχο, συνιστά παρατυπία όπως αυτή ορίζεται στους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ως αποτέλεσμα, ο ΟΑΠ ζήτησε από τον οργανισμό την καταβολή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ύψους €1.120.069 πλέον τόκους, ποσό το οποίο μέχρι τις 31.12.2013 μειώθηκε, μετά από συμψηφισμό της οφειλής με άλλες εγκριθείσες επιδοτήσεις στον ίδιο οργανισμό, στις €771.604, πλέον τόκους.

Ο εν λόγω οργανισμός καταχώρισε δύο αγωγές κατά της Δημοκρατίας και του ΟΑΠ, για ζημιά που υπέστη λόγω αθετήσεως των συμβάσεων του προγράμματος και πέντε προσφυγές που αφορούν στον τερματισμό της σύμβασης του προγράμματος και στην άρνηση εκτέλεσης πληρωμών. Οι υποθέσεις αυτές βρίσκονται στο στάδιο της εκδίκασης.

Επισημάναμε ότι, στα πλαίσια του πιο πάνω προγράμματος, ο οργανισμός έχει υποβάλει συνολικά τρεις εγγυητικές επιστολές, συνολικού ποσού ύψους €811.667. Παρόλο που το Υπουργείο ΕΕΒΤ, με επιστολή του ημερ. 22.5.2013, ενέκρινε τη ρευστοποίηση των εγγυητικών, βάσει των προνοιών της σχετικής σύμβασης, το θέμα βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σύσταση: Ο ΟΑΠ θα πρέπει να εντείνει τις ενέργειες προς ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από τον κυπριακό οργανισμό, περιλαμβανομένου του ενδεχομένου ρευστοποίησης των εγγυητικών επιστολών που κατέχει, καθώς και για υποβολή της υπόθεσης ενώπιον της Δικαιοσύνης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, μέχρι σήμερα δεν έχει επιστραφεί οποιοδήποτε ποσό από τον κυπριακό οργανισμό σε σχέση με τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, ενώ ο ΟΑΠ δεν προχώρησε στη ρευστοποίηση των εγγυητικών, καθώς αναμένει σχετική νομική γνωμάτευση.

Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων - Καταβολή κεφαλικών επιδοτήσεων για το 2014. Η έλλειψη συντονισμού και επικοινωνίας μεταξύ του ΟΑΠ και του Υπουργείου ΓΦΠΠ πριν από την προκήρυξη του Μέτρου για το 2014, είχε ως αποτέλεσμα να προκηρυχθεί το Μέτρο χωρίς την έγκριση του Υπουργείου, να μην παρέχεται το απαιτούμενο χρονικό διάστημα για κατάλληλη προετοιμασία εφαρμογής του ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης που προσφέρεται από κοινοτικούς πόρους βάσει του Κανονισμού 73/2009, και να υπάρχει το ενδεχόμενο να προκύψει ανάγκη ανάκλησης της προκήρυξης που έχει γίνει ήδη και προκήρυξης νέας, γεγονός που θα επιφέρει αχρείαστο διοικητικό κόστος, με συνεπαγόμενη ταλαιπωρία των κτηνοτρόφων.

Καθώς, με βάση τους κανόνες για την ειδική στήριξη, το ποσό που θα τύχει χρήσης για την εφαρμογή του Μέτρου θα μεταφερθεί από το Μέτρο των εκταρικών επιδοτήσεων και σε περίπτωση που δεν αξιοποιηθεί ολόκληρο, το υπόλοιπο που θα παραμείνει αναξιοποίητο θα επιστραφεί στα Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει ληφθεί ακόμα έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ένταξη της Κύπρου στο ειδικό καθεστώς στήριξης, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο ο οικονομικός φάκελος άμεσων πληρωμών για το έτος αναμένεται να αξιοποιηθεί πλήρως.

Ο Επίτροπος εξέφρασε την άποψη ότι ο ΟΑΠ ενήργησε βάσει της κείμενης πρακτικής, σε σχέση με την προκήρυξη του μέτρου ενίσχυσης κεφαλικών επιδοτήσεων και ενημέρωσε σχετικά και έγκαιρα, τόσο το Υπουργείο ΓΦΠΠ, όσο και το Τμήμα Γεωργίας. Ανέφερε επίσης ότι η όλη διαδικασία προκήρυξης του μέτρου περιλάμβανε έντονες εργασίες προετοιμασίας που διενεργήθηκαν από τον ΟΑΠ, σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωργίας. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι, στο παρόν στάδιο ο ΟΑΠ δεν είναι σε θέση να

προβλέπει κατά πόσο θα αξιοποιηθεί πλήρως ο οικονομικός φάκελος άμεσων πληρωμών. Επίσης, παρά το γεγονός ότι μέχρι στιγμής δεν έχει ληφθεί επίσημη έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ένταξη της Κύπρου στο ειδικό καθεστώς στήριξης, έχει κοινοποιηθεί ηλεκτρονικό μήνυμα που συνηγορεί με την έγκριση του αιτήματος.

Σύσταση: Θα πρέπει να λαμβάνονται ενέργειες για τον επαρκή συντονισμό μεταξύ του ΟΑΠ και του Υπουργείου ΓΦΠΠ για σκοπούς προκήρυξης μέτρων επιδότησης, έτσι ώστε να αποφεύγεται αχρείαστο διοικητικό κόστος και ενδεχόμενη απώλεια κοινοτικών πόρων.

Σχέδιο εκσυγχρονισμού εκμεταλλεύσεων αιγοπροβατοτροφίας, πτηνοτροφίας και αγελαδοτροφίας. Κατόπιν Πρότασης του Υπουργού ΓΦΠΠ, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, σε συνεδρία του ημερ. 22.8.2014, το πιο πάνω Σχέδιο, στο οποίο περιλήφθηκαν, μεταξύ άλλων, πρόνοιες για διαδικασία ιεραρχικής προσφυγής προς τον Υπουργό ΓΦΠΠ, καθώς και για ερμηνεία, συμπλήρωση και τροποποίηση του Σχεδίου από τον Υπουργό. Ο ΟΑΠ, στη βάση γνωμάτευσης από το νομικό του σύμβουλο, αμφισβήτησε τη νομιμότητα των πιο πάνω προνοιών και ενημέρωσε σχετικά τον Υπουργό ΓΦΠΠ. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΦΠΠ, με επιστολή της ημερ. 5.9.2014, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα να γνωματεύσει επί του θέματος, ο οποίος, με επιστολή του ημερ. 15.9.2014, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι δεν προκύπτει θέμα μη νομιμότητας της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Κατόπιν αιτήματος του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), το θέμα έχει τεθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Χωρίς να υπεισερχόμαστε στα θέματα νομιμότητας, εκφράσαμε τις πιο κάτω απόψεις:

- Η καθιέρωση διαδικασίας ιεραρχικής προσφυγής θα επιφέρει αχρείαστο διοικητικό κόστος και καθυστέρηση στη διαδικασία εκτέλεσης των πληρωμών, χωρίς, κατά την άποψή μας, να εξυπηρετείται οποιοσδήποτε ουσιαστικός λόγος, αφού και η υφιστάμενη διαδικασία παρέχει στον αιτητή το δικαίωμα ένστασης, εάν δε η έκβασή της δεν τον ικανοποιήσει, μπορεί να προσφύγει στη δικαιοσύνη, όπως γίνεται σε οποιαδήποτε περίπτωση πολίτη που θεωρεί ότι αδικείται από διοικητική πράξη.
- Εάν κριθεί απαραίτητη η θεσμοθέτηση μιας τέτοιας διαδικασίας ιεραρχικής προσφυγής, στις περιπτώσεις όπου η απόφαση της Επιτροπής Ενστάσεων θα ανατρέπεται υπέρ του αιτητή, οι λόγοι ανατροπής της απόφασης θα είναι κατάλληλα τεκμηριωμένοι σε φακέλους, οι οποίοι θα είναι στη διάθεση της Υπηρεσίας μας για έλεγχο. Επίσης, στη σχετική επιστολή με την οποία θα ενημερώνεται ο αιτητής για την έκβαση της ιεραρχικής προσφυγής, θα πρέπει να αναφέρεται ρητώς ότι ο ΟΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να διενεργήσει οποιοσδήποτε ελέγχους κρίνει απαραίτητους και να εγκρίνει ή να απορρίψει την πληρωμή.
- Στις περιπτώσεις όπου ο Υπουργός ασκήσει το δικαίωμά του να «ερμηνεύει, συμπληρώνει και τροποποιεί, όπου παρουσιάζεται πρόβλημα, τους όρους και πρόνοιες του Σχεδίου», οι απαραίτητες ενέργειες θα γίνονται πριν τη λήξη της ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων, με διαφάνεια και λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της ίσης μεταχείρισης των αιτητών.

Μέτρα 3.1 «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων και προώθηση πολιτιστικής κληρονομιάς» και 3.2 «Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού πλούτου».

Δειγματοληπτικός έλεγχος της εφαρμογής των Μέτρων 3.1 και 3.2. Από τον έλεγχο πληρωμών στα πλαίσια των Μέτρων διαπιστώθηκε αριθμός αδυναμιών στις διαδικασίες παραλαβής και αξιολόγησης αιτήσεων, καθώς και μη εφαρμογής των καθορισμένων διαδικασιών. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Έγκριση αίτησης πριν από την υποβολή πιστοποιητικών συμβατότητας των εγγράφων του διαγωνισμού και της διαδικασίας προκήρυξης και ανάθεσης της υλοποίησης του προτεινόμενου έργου με την εθνική και κοινοτική πολιτική για τις δημόσιες συμβάσεις, σε αντίθεση με σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 11.2.2009.
- Παραλαβή αίτησης χωρίς υπογραφή του αιτητή και απουσία σφραγίδας παραλαβής στα έντυπα συμμετοχής και τα επισυναπτόμενα έγγραφα.
- Μη υπογραφή της απαιτούμενης Δήλωσης Αμερόληπτης Εκτέλεσης Καθηκόντων από λειτουργούς του αναδόχου.
- Βαθμολόγηση αιτήσεων με τρόπο που δεν συνάδει με τα επιμέρους δεδομένα των αιτητών.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε διάφορες ενέργειες για ενδυνάμωση του συστήματος ελέγχου και αντιμετώπιση των αδυναμιών που εντοπίστηκαν.

Κανονισμός (ΕΚ) 1848/2006 σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, όλες οι περιπτώσεις που κοινοποιήθηκαν στην Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (ΥΚΑ) του ΟΑΠ κατά το 2012 χαρακτηρίζονται, στα εσωτερικά Έντυπα Κοινοποίησης Παρατυπίας, ως απλές παρατυπίες, παρά το ότι δύο περιπτώσεις αφορούσαν στην παροχή ψευδών/ανακριβών στοιχείων εκ προθέσεως, γεγονός που, κατά την άποψή μας, αποτελεί ένδειξη πρόθεσης διάπραξης απάτης.

Σύμφωνα με σημειώματα της προϊστάμενης της ΥΚΑ προς τον Επίτροπο, το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και κατά το 2013, ενώ, όπως επισημαίνεται, σε καμία περίπτωση, ούτε ακόμα και στην περίπτωση που χαρακτηρίστηκε ως υποψία για απάτη, δεν επιβλήθηκαν κυρώσεις, αλλά ο ΟΑΠ προχώρησε μόνο στην ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Σύσταση: Συμφωνήσαμε με την επισήμανση της ΥΚΑ ότι η ανάκτηση δεν αποτελεί κύρωση και εισηγηθήκαμε όπως ο ΟΑΠ επανεξετάσει την πιο πάνω τακτική, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα διοικητικά μέτρα που εφαρμόζει ενεργούν αποτρεπτικά για την πάταξη της απάτης.

Λοιπά θέματα: Στις 13 Ιουνίου 2014 υποβλήθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Στο βαθμό που δεν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο της παρούσας Έκθεσης, οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και για σκοπούς της παρούσας.

4.14 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ

Μετεξέλιξη του Οργανισμού. Το Υπουργικό Συμβούλιο εν όψει της χρηματοοικονομικής κρίσης και των νέων δεδομένων που προέκυψαν από τις αποφάσεις του Eurogroup του Μαρτίου 2013, αποφάσισε τον Αύγουστο 2013 όπως προωθηθεί ο τερματισμός των εργασιών του Οργανισμού και η ένταξη, ενδεχομένως, του προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία. Στη συνέχεια με νέες αποφάσεις του στις 5.12.2013 και 30.7.2014 διαφοροποίησε την αρχική απόφαση και αποφάσισε όπως ανατεθεί στον Οργανισμό η υλοποίηση του σχεδίου για την προστασία της πρώτης κατοικίας.

Σύσταση: Θα πρέπει τάχιστα να αποσαφηνιστεί ο ρόλος του Οργανισμού και ο τρόπος αξιοποίησης του προσωπικού, αφού σήμερα προφανώς υφίσταται θέμα μη αξιοποίησης του προσωπικού.

Καθυστερημένες δόσεις. Στις 31.12.2013 761 αγοραστές είχαν καθυστερημένες δόσεις ύψους €4.706.559 επί συνόλου οφειλών €45.871.047, δηλαδή ποσοστό 10,3%. Το συνολικό ποσό των οφειλών από αγοραστές την ίδια ημερομηνία ήταν €82.368.575. Σε 293 περιπτώσεις έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξη των οφειλών επειδή οι οφειλότες δεν ανταποκρίνονταν στις προσπάθειες του Οργανισμού για διευθέτηση των οφειλών τους.

Γη προς ανάπτυξη. Στις 31.12.2013 η αξία της γης προς ανάπτυξη ανερχόταν σε €13.938.761. Ποσό €1.210.886 αφορά σε διάφορα τεμάχια τα οποία δεν μπορούν να αναπτυχθούν, λόγω του ότι η γη βρίσκεται εκτός οικιστικών ζωνών ή υπόκειται σε απαλλοτρίωση από τρίτους, είτε λόγω άλλων πρακτικών προβλημάτων.

Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα. Το κυβερνητικό Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα εφαρμόζεται από το 2001 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το Σχέδιο, γίνεται από την Κυβέρνηση, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του Σχεδίου.

Από την έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση συνολικό ποσό ύψους €97.687.331. Μέχρι τις 31.12.2013 παραχωρήθηκε ως οικονομική βοήθεια (μείωση στην τιμή πώλησης) σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων ποσό €12.273.730 (€622.000 το 2013). Ποσό €10.325.767 που αφορά σε εισπράξεις από αγοραστές οικιστικών μονάδων επιστράφηκε στην Κυβέρνηση σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου. Το οφειλόμενο υπόλοιπο στις 31.12.2013 στην Κυβέρνηση ήταν €66.726.822 το οποίο θα επιστραφεί όταν εισπραχθεί από τους αγοραστές. Παρατηρήθηκε ότι το ποσό που ο Οργανισμός αιτήθηκε και χορηγήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών ορισμένων έργων είναι μεγαλύτερο από τις πραγματικές δαπάνες.

Στις 20.12.2012 το Υπουργείο Εσωτερικών ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι από 1.1.2013 τερματίζεται η πολιτική παραχώρησης δανείων μέσω του Σχεδίου και έδωσε οδηγίες να μην παραχωρηθούν νέες εγκρίσεις πέραν των ήδη εγκριμένων αιτήσεων μέχρι 31.12.2012.

Οικιστικές μονάδες που δεν έχουν πωληθεί. Ο Οργανισμός αντιμετωπίζει δυσκολίες στην πώληση οικιστικών μονάδων. Στις 31.12.2013 υπήρχαν 12 κατοικίες, 58 διαμερίσματα και 13 οικόπεδα σε διάφορα έργα τα οποία δεν είχαν πωληθεί.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 6.6.2013 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, τη μείωση των τιμών πώλησης των αδιάθετων κατοικιών και διαμερισμάτων από 2% μέχρι 15% σε 26 έργα καθώς επίσης και τη παροχή άλλων διευκολύνσεων/κινήτρων στους δικαιούχους αγοραστές του Σχεδίου Στέγασης Μέτρια Αμειβομένων. Σε συνεδρία του ημερομηνίας 22.5.2014 αποφάσισε την περαιτέρω μείωση των τιμών πώλησης σε 27 αδιάθετες κατοικίες και διαμερίσματα.

4.15 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Τα σημαντικότερα στοιχεία, αναφορικά με την οικονομική κατάσταση της Αρχής, παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

Περιγραφή	31.12.2013	31.12.2012	Αύξηση/(μείωση)	
	€	€	€	%
Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	28.577.879	29.369.441	(791.562)	(2,7)
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	1.667.607	1.850.487	(182.880)	(9,9)
Σύνολο εσόδων	30.245.486	31.219.928		
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	23.461.454	28.804.503	(5.343.049)	(18,5)
Διοικητικά και λειτουργικά έξοδα	7.922.120	8.848.645	(926.525)	(10,5)
Σύνολο εξόδων	31.383.574	37.653.148		
(Έλλειμμα) από εργασίες	(1.138.088)	(6.433.220)		
Απομείωση καταθέσεων/ζημιά απομείωσης από μετατροπή καταθέσεων και χρεογράφων	(1.735.962)	-	1.735.962	
Φορολογία	(464.670)	(277.561)	187.109	67,4
(Έλλειμμα) για το έτος	(3.338.720)	(6.710.781)		
Λοιπά συνολικά έσοδα: Αναλογιστική (ζημιά)/κέρδος στο Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων	(3.081.281)	1.948.780	(5.030.061)	(258,1)
Συνολικό (έλλειμμα) για το έτος	(6.420.001)	(4.762.001)		

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω, αποτελούσαν το 74,8% (76,5 % το 2012) των συνολικών εξόδων.

	2013 €	2012 €
Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	7.309.177	8.078.327
Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	10.173.321	16.349.999
Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης	57.927	126.158
Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης	35.426	36.189
Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	5.885.603	4.136.940
Έρευνες και Μελέτες	-	76.890
Σύνολο	23.461.454	28.804.503

Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα της Αρχής αντιστοιχούν με το 26,2% των συνολικών εσόδων για το 2013, σε σύγκριση με το 28,3% το 2012 και οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού αντιστοιχούν με το 77,6% των εσόδων, σε σύγκριση με 92,3% για το 2012.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς ενημέρωσε ότι καταβάλλεται συνεχής προσπάθεια για μείωση των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων και επισήμανε ότι περίπου το 80% των εν λόγω εξόδων αφορά στις δαπάνες προσωπικού, οι οποίες είναι ανελαστικές. Αναφέρθηκε επίσης στην από 1.1.2013 αύξηση του κανονικού συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας (από 17% σε 18%), τονίζοντας ότι ο εν λόγω φόρος δεν ανακτάται από την Αρχή και επομένως ενσωματώνεται στις σχετικές δαπάνες της.

Προσωπικό. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Αρχή κατά τα έτη 2013 και 2012, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2013	2012
Αριθμός μόνιμου και έκτακτου υπαλληλικού προσωπικού	89	101
	€	€
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές υπαλληλικού προσωπικού	5.201.237	5.536.315
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	1.127.155	1.650.739
Σύνολο	6.328.392	7.187.054
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού	71.106	71.159

Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2013 ήταν 95, από τις οποίες οι 16 ήταν κενές. Κατά τη διάρκεια του 2013, η Αρχή απασχολούσε επίσης, με αγορά υπηρεσιών, διάφορους συνεργάτες, με σύνολο δαπάνης €735.020 (€682.439 το 2012). Στις 31.12.2013 απασχολούνταν συνολικά 33 συνεργάτες (ποσοστό 35% των οργανικών θέσεων της Αρχής) και μια Κοινοπραξία.

Η απασχόληση συνεργατών αφορά σε τέτοιου είδους ανάγκες, πλείστες από τις οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν μόνιμες. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά την Αρχή, στο πλαίσιο των προνοιών της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008, καθότι οι συγκεκριμένες εργασίες είναι επαναλαμβανόμενες και δεν αναμένεται ότι θα εκλείψουν. Σημειώνεται ότι η απασχόληση συνεργατών άρχισε το 2005 και συνεχίστηκε μέχρι και το 2011 με αυξητικό ρυθμό, οπότε και σταθεροποιήθηκε, χωρίς να φαίνεται να έχει ληφθεί, μέχρι σήμερα, συγκεκριμένη απόφαση, στα πλαίσια της εξέτασης του ευρύτερου θέματος της στελέχωσης της Αρχής, παρόλο που το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε σε συνεδρίες του την Έκθεση της Ad-Hoc Επιτροπής, που συστάθηκε για μελέτη του ευρύτερου θέματος της στελέχωσης της Αρχής.

Η Πρόεδρος της Αρχής, μας ενημέρωσε ότι η αγορά υπηρεσιών συνεργατών για υλοποίηση συγκεκριμένων Έργων/Σχεδίων που προωθεί η Αρχή και για αντιμετώπιση του συσσωρευμένου όγκου αιτήσεων για καταβολή επιχορήγησης, φαίνεται, υπό τις τρέχουσες περιστάσεις (μη δημιουργία νέων θέσεων και αναστολή πλήρωσης κενών θέσεων) και της αναμενόμενης αύξησης του φόρτου εργασίας από τη λειτουργία νέων Σχεδίων, να αποτελεί για την Αρχή και το Διοικητικό Συμβούλιο την ενδεδειγμένη λύση.

Εκκρεμείς αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων. Κατά την 31.12.2013 βρίσκονταν υπό εξέταση 517 αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων, υπολογιζόμενου ύψους €1.541.163, σε σύγκριση με 2.635 αιτήσεις και υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €7.270.365 κατά την 31.12.2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση στο υπολογιζόμενο ποσό χορηγήματος ύψους €5.729.202 ή ποσοστό 79% και μείωση στον αριθμό των υπό εξέταση αιτήσεων κατά 2.118 ή ποσοστό 78%. Σημειώνεται ότι για το υπολογιζόμενο αυτό χορήγημα γίνεται αναφορά στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων. Κατά την περίοδο διεξαγωγής του ελέγχου (Ιούνιος του 2014), εκκρεμούσαν για πληρωμή 517 αιτήσεις, υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €1.386.168.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι ο αριθμός των αιτήσεων για καταβολή χορηγημάτων που εκκρεμούν για πληρωμή παρακολουθείται πάνω σε συνεχή βάση, ώστε αυτός να παραμένει σε διαχειρίσιμα επίπεδα και ότι το 2014 η Αρχή έχει προβεί σε διευθετήσεις για εξασφάλιση παροχής υπηρεσιών συνεργατών για τη διαχείριση των νέων Σχεδίων που τέθηκαν σε λειτουργία, οι οποίες μαζί με άλλες διευθετήσεις (μετακινήσεις μόνιμου προσωπικού, απλοποίηση διαδικασιών) κρίνονται επαρκείς για να αντιμετωπίσουν τον πρόσθετο φόρτο εργασίας.

Σύσταση: Η παράγραφος αυτή σκοπό έχει την αναφορά στη σημαντική βελτίωση που σημειώθηκε στον αριθμό των εκκρεμών αιτήσεων, σε σύγκριση με το 2012, αλλά και να υποδειχθεί στην Αρχή ότι η κατάσταση εξακολουθεί να χρήζει στενής παρακολούθησης, ενόψει και ορισμένων νέων Σχεδίων που έχουν εξαγγελθεί για εφαρμογή.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Για τον έλεγχο εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης, η Αρχή συνήψε στις 23.1.2012 σύμβαση, κατόπιν προσφορών, με συγκεκριμένη Κοινοπραξία (Ανάδοχος), για τη διεξαγωγή 1.100 ελέγχων εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης για περίοδο 12 μηνών, με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμα 12 μήνες, έναντι ποσού ύψους €72.870 πλέον ΦΠΑ. Η σύμβαση, η υλοποίηση της οποίας άρχισε στις 6.2.2012, ανανεώθηκε με τους ίδιους όρους, για ακόμα 12 μήνες από 6.2.2013-5.2.2014, η λήξη της οποίας παρατάθηκε στη συνέχεια μέχρι και τις 28.2.2014, χωρίς πρόσθετο κόστος.

Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση Απολογισμού που ετοίμασε ο Ανάδοχος για τους αιφνιδιαστικούς ελέγχους εφαρμογής προγραμμάτων για την περίοδο 6.2.2013-28.2.2014 (δεύτερο έτος της σύμβασης), διενεργήθηκαν 1.098 έλεγχοι ή ποσοστό 37,5% των εγκριθέντων προγραμμάτων της αντίστοιχης περιόδου, από τους οποίους 39 προγράμματα ή ποσοστό 3,6% δεν εφαρμόζονταν.

Τα ευρήματα των επιτόπιων ελέγχων κατά το 2013 συνοψίζονται, σύμφωνα με τα στοιχεία που λήφθηκαν από τα Πρακτικά της Επιτροπής Παρακολούθησης Υλοποίησης της Σύμβασης, σε 61 περιπτώσεις όπου εντοπίστηκαν ουσιώδεις αποκλίσεις και σε 69 περιπτώσεις όπου εντοπίστηκαν μη ουσιώδεις αποκλίσεις. Για τις εν λόγω αποκλίσεις, η Αρχή έλαβε τα μέτρα που προβλέπονται στο Πλαίσιο Πολιτικής και Διαδικασιών. Υποβλήθηκαν 23 ενστάσεις, από τις οποίες έγιναν αποδεκτές οι 9 ή ποσοστό 39%.

Με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν τόσο στην πραγματοποίηση των ελέγχων, όσο και στην υλοποίηση των αποφάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης Υλοποίησης της Σύμβασης, η Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι για την αποτελεσματική υλοποίηση των ελέγχων εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης και τον χειρισμό των ευρημάτων έχουν ετοιμαστεί/αναθεωρηθεί συγκεκριμένα Πλαίσια ενεργειών, πολιτικής και διαδικασιών.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες, βάσει νομοθεσίας, εκπροσωπούνται με μέλη τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 15 χρόνια, στο ποσό των €16.329.896 και, ενώ αποτελούν κατά μέσο όρο το 3,4% του συνόλου των Ιδρυμάτων Κατάρτισης, απορροφούν επιχορηγήσεις σε ποσοστό περίπου 20% του συνόλου των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι, εφόσον η συμμετοχή των εκπροσώπων Εργοδοτικών και Εργατικών Οργανώσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο προβλέπεται στον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο και κρίνεται από την Αρχή ότι είναι επιβεβλημένη, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά την Αρχή η σύγκρουση συμφερόντων που, κατά τη γνώμη μας, υφίσταται, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι Οργανώσεις αυτές λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για την πολιτική χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων της Αρχής, ενώ ταυτόχρονα δραστηριοποιούνται ως Ιδρύματα Κατάρτισης και οργανώνουν προγράμματα που επιχορηγούνται από την Αρχή.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι η θέση τους για το θέμα παραμένει πως η διεξαγωγή των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου συνάδει με σχετική γνωμάτευση της νομικού τους συμβούλου, στην οποία αναφέρεται ότι οι εκπρόσωποι των Οργανώσεων οφείλουν να συμμετέχουν στις συνεδρίες του Συμβουλίου, «εκτός στις περιπτώσεις όπου έχουν συμφέρον στην έκβαση ενός συγκεκριμένου θέματος».

Σύσταση: Η Αρχή να επαναξιολογήσει το όλο ζήτημα. Η μη συμμετοχή των εκπροσώπων οργανώσεων στις εργασίες του Συμβουλίου, όταν υποβάλλονται σε αυτό για εξέταση προγράμματα οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα κατάρτισης ή η μη συμμετοχή τους στην έγκριση σχετικών με τα εν λόγω προγράμματα αιτήσεων, από μόνη της δεν επιλύει το πρόβλημα. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι και η συμμετοχή εκπροσώπων οργανώσεων στη λήψη αποφάσεων σε θέματα πολιτικής χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων των Σχεδίων της Αρχής δεν αποκλείει το ενδεχόμενο λήψης τέτοιας απόφασης, που τελικά να είναι προς το συμφέρον τους.

Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, είχαν διαγνωστεί κάποιες ελλείψεις και αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων της Αρχής. Αρκετές από αυτές έχουν ήδη επιλυθεί, άλλες όμως, οι οποίες αφορούν, κυρίως, στη διαδικασία διαχείρισης κωδικών πρόσβασης (αλλαγή καθηκόντων/δεδομένων), στις καταστάσεις ελέγχου πρόσβασης (log files) σε κάποια συστήματα και στο σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, εξακολουθούν να εκκρεμούν. Για την επίλυση τους έχει δρομολογηθεί η εξασφάλιση εξοπλισμού και λογισμικού μέσω της προκήρυξης του διαγωνισμού “Προμήθεια, Σχεδιασμός και Ανάπτυξη, Εγκατάσταση, Παραμετροποίηση και Συντήρηση Εξοπλισμού και Λογισμικών Συστημάτων Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP), Έγκρισης και Επιχορήγησης των Δράσεων της ΑνΑΔ και Διαχείρισης Εταιρικού Περιεχομένου (ECM)”, με Προϋπολογισμό σύμβασης €2.665.000 πλέον ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο του 2014 το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε την απόρριψη όλων των προτάσεων που υποβλήθηκαν από 6 οικονομικούς φορείς, παραγνωρίζοντας εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για αναζήτηση διευκρινίσεων επί ορισμένων θεμάτων. Οι 4 από αυτούς προσέφυγαν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) η οποία εξέδωσε στις 3.10.2014 τις αποφάσεις της για τις τρεις από τις τέσσερις ιεραρχικές προσφυγές που ασκήθηκαν (η μία αποσύρθηκε), σύμφωνα με τις οποίες και οι τρεις προσφυγές έχουν επιτύχει αφού κρίθηκε ότι δεν θα έπρεπε να είχαν απορριφθεί χωρίς την αναζήτηση διευκρινίσεων. Είναι αξιοσημείωτο ότι, στην αγόρευση της ενώπιον της ΑΑΠ, η Αρχή εξέφρασε την άποψη ότι «οι θέσεις που εξέφρασε η Ελεγκτική Υπηρεσία, αποτελούσαν υποκειμενική άποψη από μία πηγή που δεν είναι αρμόδια επί του θέματος και η οποία δεν είχε ενώπιον της όλα τα δεδομένα.» Το θέμα θα τεθεί για χειρισμό ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου, ως αρμόδιου οργάνου.

Σύσταση: Αναμένουμε από την Αρχή να επιδεικνύει περισσότερο σεβασμό στους θεσμούς της πολιτείας και να διαχειρίζεται θέματα δημοσίων συμβάσεων και συνεπώς δημοσίου χρήματος με μεγαλύτερη υπευθυνότητα.

4.16 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2013 δεν υποβλήθηκαν για έλεγχο και ως εκ τούτου, ο έλεγχος δεν έχει διεξαχθεί. Σύμφωνα με το άρθρο 46 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου του 2009 (Ν.73(I)/2009), η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Επιτροπή) μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού της έτους, οφείλει να καταρτίζει και να υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών, έκθεση και οικονομικές καταστάσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους. Η έκθεση και οι οικονομικές καταστάσεις υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επιτροπής και πριν την υποβολή τους στον Υπουργό Οικονομικών ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σε περίπτωση που δεν είναι εφικτός ο έγκαιρος έλεγχος της έκθεσης και των οικονομικών καταστάσεων αυτών, η προθεσμία προς έλεγχο παρατείνεται κατά τρεις το πολύ μήνες και αντίγραφα της έκθεσης και των οικονομικών καταστάσεων που κατατέθηκαν προς έλεγχο υποβάλλονται στον Υπουργό Οικονομικών προς ενημέρωσή του.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως καταβάλλονται προσπάθειες για υποβολή των οικονομικών καταστάσεων της Επιτροπής εντός των καθορισμένων ορίων του Νόμου.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2012, οι οποίες υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 12.9.2013, οι δε τελικές αναθεωρημένες καταστάσεις υποβλήθηκαν στις 17.1.2014.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2012 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €785.399, σε σύγκριση με πλεόνασμα €622.197 κατά το προηγούμενο έτος. Η αύξηση κατά €163.202 (ποσοστό 26,2%) οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Επιτροπής, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €2.417.622, ανήλθαν σε €4.525.657 σε σύγκριση με €4.227.110 κατά το 2011, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €298.547 ή 7,06%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €3.740.258, σε σύγκριση με €3.604.913 το 2011, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €135.345 ή 3,75%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποδοχών προσωπικού κατά €310.401 που είναι αποτέλεσμα της αύξησης του προσωπικού της Επιτροπής, κατόπιν προσλήψεων που έγιναν στα μέσα στο 2011.

Προσωπικό. Η Επιτροπή στις 31.12.2012 εργοδοτούσε 53 άτομα (52 μόνιμους και 1 έκτακτο) όπως και στις 31.12.2011. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν για το 2012 σε €2.590.965 σε σύγκριση με €2.280.564 το 2011, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση κατά €310.401 ή ποσοστό 13,61% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του προσωπικού της Επιτροπής από τα μέσα του 2011.

Πρόστιμα.

(α) Επιβολή προστίμων. Μέσα στο 2012 η Επιτροπή επέβαλε διοικητικά πρόστιμα, με βάση το άρθρο 37 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου Ν.73(I)/2009, συνολικού ποσού €211.000 (€371.000 το 2011) και εισέπραξε ποσό ύψους €129.400 (€134.553 το 2011).

(β) Οφειλόμενα πρόστιμα προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με το άρθρο 39 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου Ν.73(Ι)/2009, διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από την Επιτροπή κατά τις διατάξεις του Νόμου, λογίζεται έναντι εσόδων του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας και ως εκ τούτου πρέπει να καταβάλλεται στη Δημοκρατία. Η Επιτροπή το 2012 κατέβαλε στη Δημοκρατία, υπό τη μορφή διακανονισμού αφού αφαιρέθηκε το ποσό από την κρατική χορηγία που θα λάμβανε, ποσό ύψους €417.622 ενώ το 2011 δεν κατέβαλε οποιοδήποτε ποσό από πρόστιμα που εισέπραξε. Οι συνολικές οφειλές προς τη Δημοκρατία, από πρόστιμα που επιβλήθηκαν και είτε δεν εισπράχθηκαν είτε εισπράχθηκαν και δεν καταβλήθηκαν στη Δημοκρατία, ανέρχονταν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2012 σε €1.169.504 (€1.376.126 το 2011). Σημειώνεται ότι, από το συνολικό ποσό ύψους €1.169.504 που ήταν οφειλόμενο στη Δημοκρατία στις 31.12.2012, ποσό ύψους €1.167.404 παρέμενε ανείσπρακτο από την Επιτροπή.

Όπως μας ενημέρωσε η Πρόεδρος της Επιτροπής με επιστολή της ημερ. 27.10.2014, η καθυστέρηση ισχύει κυρίως στις περιπτώσεις που κατατίθενται προσφυγές στις αποφάσεις της Επιτροπής.

(γ) Χρεώστες από πρόστιμα. Παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην είσπραξη των προστίμων που επιβάλλονται από την Επιτροπή. Οι χρεώστες από πρόστιμα, μετά τη διαγραφή που προέκυψε από την ανάκληση των υποθέσεων, ανέρχονταν σε €1.167.404 στις 31.12.2012 (€1.085.804 στις 31.12.2011), παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους €81.600 ή 7,51% σε σχέση με το 2011. Όπως μας ενημέρωσε η Πρόεδρος της Επιτροπής, η παρακολούθηση των πιο πάνω εισπράξεων γίνεται πλέον συστηματικά.

4.17 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2013, έχουν ελεγχθεί από ιδιώτες ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 49(2) των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2013 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €2.604.618 σε σύγκριση με έλλειμμα €1.443.446 το 2012. Η αύξηση του ελλείμματος οφείλεται κυρίως στην απομείωση καταθέσεων ύψους €658.638, ως αποτέλεσμα της απόφασης του Eurogroup ημερ. 25.3.2013, καθώς και στην αύξηση των εξόδων όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα από εργασίες του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) ανήλθαν το 2013 σε €3.390.623 σε σύγκριση με €3.751.515 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €360.892 ή ποσοστό 9,62%. Η μείωση των εσόδων από εργασίες οφείλεται κυρίως στη μείωση των δικαιωμάτων από το απούλοποιημένο σύστημα κατά €252.308 καθώς και των εσόδων από ετήσιες συνδρομές από το απούλοποιημένο σύστημα κατά €260.682.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του ΧΑΚ για το 2013, μη περιλαμβανομένης της φορολογίας, ανήλθαν σε €6.420.460 σε σύγκριση με €5.853.413 για το 2012, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση ύψους €567.047 ή ποσοστό 9,69%, που οφείλεται κυρίως στην απομείωση καταθέσεων ύψους €658.638.

Προσωπικό - Μισθοί και επιδόματα. Το ΧΑΚ εργοδοτούσε 79 υπαλλήλους στις 31.12.2013 (54 μόνιμους, 23 έκτακτους και 2 ωρομίσθιους), σε αντίθεση με 80 υπαλλήλους το 2012. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €3.406.263 σε σύγκριση με €3.675.301 το 2012. Η μείωση της δαπάνης κατά €269.038 ή ποσοστό 7,32% οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση της εισφοράς στο Ταμείο Συντάξεως Καθορισμένων Ωφελημάτων που προέκυψε μετά από αναλογιστική μελέτη.

Συνεδρίες Συμβουλίου. Όπως είχαμε αναφέρει και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, κατά τον έλεγχο μας στα πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου του ΧΑΚ, για τα έτη 2011, 2012 και 2013, παρατηρήθηκε ότι συγκεκριμένα μέλη απουσιάζουν συστηματικά από τις συνεδρίες του Συμβουλίου, πέραν του 50% των συνεδριών. Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΧΑΚ, με απαντητική του επιστολή ημερ. 16.10.2014, οι απουσίες αυτές είναι δικαιολογημένες και δεν επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία του ΧΑΚ. Η Υπηρεσία μας είχε παρατηρήσει, κατά τον έλεγχο του 2012, ότι σε ορισμένες συνεδρίες, λόγω των απουσιών, δεν μπορούσε να ληφθεί απόφαση για ένα θέμα με αποτέλεσμα αυτό να μεταφέρεται σε επόμενη συνεδρία.

Σύσταση: Το θέμα μπορεί να εξεταστεί και να ληφθούν αποφάσεις δεδομένου ότι τέτοιες θέσεις θα πρέπει να κατέχονται από άτομα που, πέραν της γνώσης και τεχνογνωσίας, διαθέτουν και τον απαραίτητο χρόνο να ασχολούνται με το αντικείμενο.

Μνημόνιο Συναντίληψης και αποκρατικοποίηση Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου. Στις 4.3.2014 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο περί Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμος του 2014 (Ν. 28(Ι)/2014) ο οποίος ψηφίστηκε προς αποφυγή περαιτέρω επιδείνωσης της δημοσιονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας και για αύξηση των εσόδων του Κράτους, σημαντικό μέρος των οποίων θα πρέπει να προέλθει από την εφαρμογή ενός προγράμματος αποκρατικοποιήσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και για προώθηση επενδύσεων και επειδή το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερα από τη μετατροπή ορισμένων Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Με σχετικό Διάταγμα ημερ. 28.3.2014 (ΚΔΠ 175/2014), το Υπουργικό Συμβούλιο κήρυξε, μεταξύ άλλων, το ΧΑΚ ως φορέα υποκείμενο σε αποκρατικοποίηση. Η μέθοδος, έκταση και διαδικασία αποκρατικοποίησης θα καθοριστούν μεταγενέστερα.

Προσφορές για Υπηρεσίες.

(α) Προσφορά για υπηρεσίες καθαρισμού στο ΧΑΚ. Μετά από ονομαστικές προσφορές, έγινε κατακύρωση προσφοράς για ανάγκες υπηρεσιών καθαρισμού ενός έτους από 1.10.2013-30.9.2014, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμη ένα έτος, για το ποσό ύψους €14.460. Όπως μας ανέφερε ο Πρόεδρος του ΧΑΚ, το ΧΑΚ ενήργησε βάσει των πλαισίων της Νομοθεσίας για συνοπτικές διαδικασίες.

Σύσταση: Δεδομένου του υψηλού ποσοστού ανεργίας, οι προσφορές θα πρέπει να γίνονται με δημοσίευση στον εγχώριο τύπο για επίδειξη ενδιαφέροντος από περισσότερα άτομα, για μεγαλύτερη διαφάνεια και χαμηλότερο κόστος.

(β) Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων από ιδιώτες. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενη επιστολή ελέγχου μας, το ΧΑΚ αναθέτει στο ίδιο ελεγκτικό γραφείο τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων από το 2002. Αξίζει να αναφερθεί ότι κατά το έτος 2011 το ΧΑΚ ζήτησε προσφορές από πέντε ελεγκτικούς οίκους σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων. Σε συνεδρία της Τεχνικής Επιτροπής Προσφορών η προσφορά κατακυρώθηκε σε άλλο ελεγκτικό οίκο, απόφαση την οποία ακύρωσε αργότερα το Συμβούλιο για το λόγο ότι εκκρεμούσε μέρος της εργασίας του ελέγχου του προηγούμενου ελεγκτικού οίκου και αποφασίστηκε να παραμείνουν με τον ίδιο οίκο και για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2011. Σημειώνεται ότι για το θέμα αυτό είχε ζητηθεί και γνωμάτευση από ένα εκ των Νομικών Σύμβουλων του ΧΑΚ βάσει της οποίας το ΧΑΚ δεν είχε το δικαίωμα παράτασης πέραν των δύο ετών αφού κάτι τέτοιο δεν προνοείτο στην αρχική συμφωνία ούτε από τον Περί Προσφορών Νόμο.

Επιπρόσθετα της παροχής υπηρεσιών ελέγχου, στο ίδιο ελεγκτικό γραφείο ανατίθενται και παρεπόμενες υπηρεσίες όπως συμβουλευτικές. Συγκεκριμένα, για το έτος 2013, το ΧΑΚ κατέβαλε στο συγκεκριμένο ελεγκτικό γραφείο το ποσό των € 6.860 για ελεγκτικές υπηρεσίες και €32.287 για παρεπόμενες υπηρεσίες.

Σύσταση: Το ΧΑΚ, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, πρέπει να συμμορφώνεται πάντοτε με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης δημοσίων συμβάσεων, προμηθειών, έργων και υπηρεσιών και για συναφή θέματα Νόμου (Ν. 12(Ι)/2006).

4.18 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στις οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής για το έτος 2011 και είναι επιπρόσθετα των θεμάτων που αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2012, τα οποία εξακολουθούν να ισχύουν και για αυτό δεν αναφέρονται στην παρούσα Έκθεση. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2012, δεν έχει διεξαχθεί από την Υπηρεσία μας, λόγω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2011, που οφείλεται στις σοβαρές αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί κατά τον έλεγχο και αποτέλεσαν βάση για την αρνητική ελεγκτική μας γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων.

Έγγραφες διαβεβαιώσεις. Υπάρχει άρνηση έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) επιστολής διαβεβαίωσης της διοίκησης για το έτος 2011, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Προτύπου Ελέγχου 580 «Γραπτές Διαβεβαιώσεις».

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής μας ανέφερε ότι αντιλαμβάνονται την ανάγκη ύπαρξης επιστολής διαβεβαίωσης πλην όμως το τυπικό λεκτικό της επιστολής δεν αρμόζει στη δική τους περίπτωση, επειδή το συγκεκριμένο ΔΣ δεν ήταν παρόν το 2011.

Σύσταση: Είναι απαραίτητη η από μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου υποβολή έγγραφων διαβεβαιώσεων που να καλύπτουν το σύνολο της περιόδου των οικονομικών καταστάσεων.

Αποθεματικά. Το σύνολο των αποθεματικών της Επιτροπής στις 31.12.2011 ανέρχεται σε €41.412.124 (€39.354.214 στις 31.12.2010) και αποτελείται από:

(α) Αποθεματικό (€20.743.660). Αντιπροσωπεύει τη διαφορά των πραγματικών χρηματικών ποσών που μεταφέρθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό της Επιτροπής κατά τα έτη 2003 και 2004 και των ελλειμμάτων των ετών που έληξαν στις 30.4.2003 και στις 30.4.2004. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερ. 26.5.2010, το ποσό αυτό αποτελεί κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε κατά την προενταξιακή περίοδο και η Επιτροπή με την οριστικοποίηση των τελικών λογαριασμών θα πρέπει να υποβάλει τις φορολογικές δηλώσεις της στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και να καταβληθεί τυχόν οφειλόμενος φόρος εισοδήματος. Αναφέρεται επίσης ότι τυχόν απαλλαγή της Επιτροπής από την υποχρέωση καταβολής φόρου εισοδήματος συνιστά παράνομη κρατική ενίσχυση.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 5(Ι) του Περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, η κρατική ενίσχυση θεωρείται φορολογητέο εισόδημα.

(β) Αποθεματικό για ανέγερση σιλό (€14.803.405). Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του με αρ. 36.548 ημερομηνίας 28.11.1991 ενέκρινε την επιβολή αυξήσεων στις τιμές πώλησης όλων των σιτηρών με σκοπό τη δημιουργία ειδικού αποθεματικού από το οποίο χρηματοδοτήθηκε η ανέγερση νέων και/ή επέκταση και βελτίωση υφιστάμενων σιλό και άλλων αποθηκευτικών χώρων, καθώς και η αγορά κτιρίου για στέγαση των κεντρικών γραφείων της Επιτροπής. Κατά την αγορά/κατασκευή κάποιου παγίου περιουσιακού στοιχείου, αντίστοιχο ποσό μεταφερόταν από το αποθεματικό για ανέγερση σιλό στο γενικό αποθεματικό. Στις 8.8.2001 με την απόφαση αρ. 54.109, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον τερματισμό

της εισροής ποσών στο ειδικό αποθεματικό και ενσωμάτωση των αυξήσεων που έχουν επιβληθεί στις τιμές πώλησης των σιτηρών στις ορισθείσες τιμές πώλησης των σιτηρών. Το Υπουργικό Συμβούλιο με μεταγενέστερη απόφασή του με αρ. 61.305 ημερ. 9.12.2004 ενέκρινε τη χρήση του ειδικού αποθεματικού για οποιοδήποτε σκοπό κρίνει η Επιτροπή.

(γ) Γενικό αποθεματικό (€15.615.992). Το αποθεματικό αυτό δημιουργήθηκε αρχικά με το ποσό των €85.430 (£50.000) που εκδόθηκε από την Κυβέρνηση στην τότε νεοσύστατη Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου. Μέχρι τις 30.4.2004, το γενικό αποθεματικό αυξανόταν με όλες τις δαπάνες που γίνονταν για ανέγερση νέων και/ή επέκταση και βελτίωση υφιστάμενων σιλό και άλλων αποθηκευτικών χώρων, καθώς και με την αγορά του κτιρίου για τη στέγαση των κεντρικών γραφείων της Επιτροπής και επιβαρυνόταν με τις ετήσιες αποσβέσεις των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων, με αναγνώριση αντίστοιχου ποσού ως χορηγία, με σκοπό να διαγραφεί στο τέλος της ωφέλιμης οικονομικής ζωής των περιουσιακών στοιχείων που αφορά. Με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής από 1.5.2004, η πιο πάνω τακτική σταμάτησε με αποτέλεσμα το υπόλοιπο του γενικού αποθεματικού να παραμένει αναλλοίωτο.

(δ) Λογαριασμός αποτελεσμάτων. Ο λογαριασμός αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του 2011, παρουσιάζει συσσωρευμένο έλλειμμα ύψους €9.750.933.

Κατά τη γνώμη μας, οι πιο πάνω τακτικές δεν συνάδουν με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20 «Λογιστική των κρατικών επιχορηγήσεων και γνωστοποίηση της κρατικής υποστήριξης». Τα αποθεματικά της Επιτροπής θα έπρεπε να αποτελούνται μόνο από τον λογαριασμό αποτελεσμάτων ο οποίος θα έπρεπε να αυξηθεί κατά €40.556.277. Θα έπρεπε επίσης να αναγνωριστεί στον ισολογισμό αναβαλλόμενο εισόδημα ύψους €10.317.777 και το πλεόνασμα χρήσης να αυξηθεί κατά €289.003. Επιπρόσθετα δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για πληρωτέα φορολογία που προκύπτει από τα πιο πάνω εισοδήματα.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής μας ανέφερε ότι, σε συνέχεια των σχετικών υποδείξεών μας, το θέμα εξετάζεται με στόχο την ορθή παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

Σύσταση: Η Επιτροπή θα πρέπει να εφαρμόσει ορθά το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 20, να τροποποιήσει τις οικονομικές καταστάσεις αναλόγως και να υποβάλει αναθεωρημένες φορολογικές δηλώσεις.

Εμπορικοί Χρεώστες. Το σύνολο των εμπορικών χρεωστών ανερχόταν στις 31.12.2011 σε €11.530.986, σε σύγκριση με €10.942.748 στις 31.12.2010. Η Επιτροπή δεν έχει προβεί σε πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Όπως μας ανέφερε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, δεν είναι κατά την άποψή του ξεκάθαρο εάν στις 31.12.2011 υπήρχαν προϋποθέσεις για να γίνει πρόβλεψη για επισφαλής χρεώστες και ότι το πρόβλημα επιδεινώθηκε μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013, όταν σε μια προσπάθεια να βοηθηθούν οι πελάτες, η ΕΣΚ αποδεχόταν επιταγές οι οποίες δεν είχαν αντίκρισμα με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά να αυξάνονται.

Σύσταση: Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: αναγνώριση και επιμέτρηση», τις αδυναμίες του συστήματος διασφάλισης της εισπραξιμότητας των χρεωστών, όπως εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχό μας, τον σημαντικό χρεώστη που έχει πτωχεύσει, των σημαντικών αγωγών σε βάρος χρεωστών που έχουν εγερθεί στα δικαστήρια, καθώς και τις επιπτώσεις από την αβεβαιότητα για την Κυπριακή οικονομία και των εξελίξεων στο Τραπεζικό σύστημα της Κύπρου, θα πρέπει κατά τη γνώμη μας, να προβεί σε πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις σημαντικού ποσού, το οποίο δεν μπορούμε να υπολογίσουμε λόγω των σοβαρών αδυναμιών στο σύστημα χρεωστών και εισπράξεων.

Αποθέματα/Πωλήσεις. Η αξία των αποθεμάτων και το ύψος των ετήσιων πωλήσεων των σιτηρών στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €8.128.600 και €83.685.75, αντίστοιχα. Παρατηρήθηκαν σημαντικές αδυναμίες στο σύστημα διαχείρισης των αποθεμάτων και στη διαδικασία των πωλήσεων, με αποτέλεσμα να μην μπορέσουμε να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια ως προς τις ποσότητες των αποθεμάτων και της αξίας των πωλήσεων.

Όπως μας αναφέρθηκε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, ανατέθηκε από το ΔΣ της Επιτροπής η άσκηση καθηκόντων εσωτερικού ελεγκτή σε ιδιωτικό οίκο που συμπεριλαμβάνουν θέματα ασφάλειας, διακίνησης αλλά και μέτρησης των αποθεμάτων.

Σύσταση: Η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει όλες τις απαραίτητες ενέργειες για εξάλειψη των αδυναμιών που αφορούν στη διαχείριση των αποθεμάτων και στη διαδικασία των πωλήσεων.

Αποσβέσεις περιουσιακών στοιχείων υπό μίσθωση. Η Επιτροπή αποφάσισε όπως από 1.5.2005 αποσβένει τα περιουσιακά στοιχεία υπό μίσθωση για την περίοδο διάρκειας του συμβολαίου μίσθωσης. Με βάση την πιο πάνω απόφαση, οι οικοδομές, τα θεμέλια και οι δρόμοι υπό μίσθωση θα αποσβεστούν σε σύνολο 85 και 66 χρόνων και οι ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις σε σύνολο 39 χρόνων, σε σύγκριση με περίοδο 33 1/3 και 10 χρόνων αντίστοιχα που είναι η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ιδιόκτητων περιουσιακών στοιχείων παρόμοιας φύσης που εμπίπτουν στις ίδιες κατηγορίες παγίων με αυτά που έχουν εκμισθωθεί.

Κατά τη γνώμη μας, η πιο πάνω τακτική δεν συνάδει με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 17 «Μισθώσεις». Η πρόβλεψη για απόσβεση για τα περιουσιακά στοιχεία υπό μίσθωση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011 θα έπρεπε να ήταν €364.147, σε σύγκριση με €211.666 που χρεώθηκε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Επομένως τα πάγια ενεργητικά στοιχεία πρέπει να μειωθούν με συσσωρευμένες αποσβέσεις ύψους €3.637.006, το συσσωρευμένο έλλειμμα να αυξηθεί κατά €3.637.006 και το καθαρό πλεόνασμα χρήσης να μειωθεί κατά €152.481

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής μας ανέφερε ότι το θέμα εξετάζεται με στόχο την ορθή παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

Σύσταση: Η Επιτροπή θα πρέπει να εφαρμόσει το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 17 ορθά και να προβεί στη διόρθωση των οικονομικών καταστάσεων.

Ανάθεση εξωτερικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων σε ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο. Οι ενέργειες για ανάθεση του εξωτερικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Επιτροπής σε ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο, προσκρούουν στις πρόνοιες του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014, αφού, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο (ο οποίος αφορά όλο τον ευρύτερο δημόσιο τομέα) οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου Νόμου, γενικού ή ειδικού, προγενέστερου ή μεταγενέστερου, κάθε κρατικός οργανισμός (όπως η Επιτροπή Σιτηρών) υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο υπουργό, τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα λογιστικά πρότυπα εντός τεσσάρων (4) μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους. Επιπρόσθετα, προνοείται ρητά ότι οι οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο επίσης εντός τεσσάρων μηνών μετά το τέλος του οικονομικού έτους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν πιστεύει ότι οι ενέργειες της Επιτροπής προσκρούουν με τις πρόνοιες του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, θέση με την οποία η υπηρεσία μας διαφωνεί. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, μετά από πιο πρόσφατη συνάντηση του ιδίου και του Αντιπροέδρου με εκπροσώπους της Υπηρεσίας μας σχετικά με το θέμα, το Διοικητικό Συμβούλιο θα διερευνήσει περαιτέρω τη νομική πτυχή του θέματος και θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες, έτσι ώστε να υιοθετηθούν ορθά οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Σύσταση: Η θέση της Υπηρεσίας μας παραμένει όπως εκφράζεται πιο πάνω. Η Υπηρεσία θα προβεί στις δέουσες ενέργειες ανάλογα με τη θέση που τελικά θα υιοθετήσει η Επιτροπή.

4.19 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ολοκλήρωση αποστολής και λειτουργίας της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή αρ. 76.578 ημερ. 26.2.2014 εξουσιοδότησε τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να υποβάλει το συντομότερο, Πρόταση προς το Συμβούλιο με αναλυτική καταγραφή των υποχρεώσεων και της περιουσίας της Αρχής, κινητής και ακίνητης, με σκοπό τη λήψη Απόφασης για άμεσο κλείσιμο της Αρχής, κατά τρόπο ώστε όλα τα περιουσιακά της στοιχεία, καθώς και οι υποχρεώσεις της, να περιέλθουν στην ιδιοκτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επίσης, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όπως, σε συνεργασία με τον Υπουργό Οικονομικών και το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, προβεί στην ετοιμασία νομοσχεδίου για τη μεταφορά του προσωπικού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, που θα επιλέξει να μεταφερθεί, στη Δημόσια Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι στις 25.7.2014 ψηφίστηκε ο Νόμος 112(1)/2014 με τον οποίο παρέχεται η εξουσία στον Υπουργό να εκδώσει διάταγμα για τη διάλυση της Αρχής και ο Νόμος 130(1)2014 για την μεταφορά του Προσωπικού της Αρχής στη Δημόσια Υπηρεσία.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Η Αρχή δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2011, 2012 και 2013 και ως εκ τούτου, δεν διενεργήθηκε ο έλεγχος. Συναφώς αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις και των ετών 2008, 2009 και 2010 υποβλήθηκαν με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, αρχικά στις 12.7.2010, 28.3.2011 και 12.10.2012 αντίστοιχα, ενώ αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008 και 2009 υποβλήθηκαν στις 26.9.2012. Μέχρι όμως την οριστικοποίηση τους, επισυνέβησαν τα γεγονότα του Μαρτίου στο Eurogroup και ως εκ τούτου ζητήθηκε από την Αρχή να υποβάλει αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008, 2009 και 2010 συμπεριλαμβάνοντας σχετικές σημειώσεις. Ωστόσο μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης μας οι αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008, 2009 δεν είχαν υποβληθεί για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής και οι αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά στην Υπηρεσία μας στις 22.9.2014.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω γεγονότα, οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής πρέπει να ετοιμαστούν το συντομότερο.

4.20 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Κτήριο Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου.

(α) Τελικός Λογαριασμός/Αρχιτεκτονικές Οδηγίες. Το ιστορικό ανάθεσης της σύμβασης και οι κυριότερες παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας αναφέρονται στην Έκθεση μας του 2011. Σημειώνεται ότι, το ποσό του συμβολαίου ανήρχετο στα €20.532.000 και η περίοδος εκτέλεσης του έργου που καθορίστηκε, ήταν από 22.9.2008 μέχρι 16.3.2011. Ωστόσο, κατόπιν παρατάσεων που δόθηκαν, η ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου μετατέθηκε στις 14.3.2012, ημερομηνία κατά την οποία είχε γίνει η προσωρινή παραλαβή του.

Ο Οργανισμός ζήτησε επανειλημμένα από τον Εργολάβο του έργου όπως υποβάλει τον τελικό λογαριασμό εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, αλλά αυτός καθυστέρησε, υποβάλλοντας τον τμηματικά. Η υποβολή του τελικού λογαριασμού ολοκληρώθηκε – με κάποιες εκκρεμότητες που αφορούσαν στους υπεργολάβους – στις 14.4.2014. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Οργανισμού, τις οποίες δεν είχαμε την ευκαιρία να αξιολογήσουμε, το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει περίπου στα €23.129.000, δηλαδή με υπέρβαση €2.597.000, πέραν του ποσού των απροβλέπτων ύψους €1.698.000, που περιλαμβανόταν στο ποσό του συμβολαίου και το οποίο δαπανήθηκε, εξ αιτίας – κυρίως – του μεγάλου αριθμού Αρχιτεκτονικών Οδηγιών – περίπου 600 – που είχαν δοθεί στον Εργολάβο.

Λόγω του μεγάλου αριθμού Αρχιτεκτονικών Οδηγιών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε – πριν την παραλαβή του έργου – όπως ο Οργανισμός ζητήσει από τον Αρχιτέκτονα να του υποβάλει έκθεση, παραθέτοντας – αναλυτικά – για την κάθε Αρχιτεκτονική Οδηγία, τους λόγους που επέβαλαν την έκδοσή της. Ωστόσο, ο Αρχιτέκτονας δεν έχει ανταποκριθεί μέχρι σήμερα.

Στις 28.8.2014, και αφού προηγήθηκαν αυστηρές προειδοποιήσεις κατόπιν υποδείξεων της Υπηρεσίας μας, ο Σύμβουλος Επιμετρητής Ποσοτήτων υπέβαλε τον τελικό λογαριασμό του κτηρίου του ΘΟΚ στον Οργανισμό, ο οποίος κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας.

(β) Αμοιβή Αρχιτέκτονα Έργου - Διαιτησία. Τον Μάιο 2011, κατόπιν διαφωνίας, η οποία είχε προκύψει αναφορικά με το ύψος της αμοιβής του Αρχιτέκτονα του έργου, η διαφορά παραπέμφθηκε σε διαιτησία. Ενώ η διαδικασία της διαιτησίας βρισκόταν σε εξέλιξη, ο Οργανισμός αποδέχθηκε εισήγηση του Αρχιτέκτονα όπως καταβληθεί προσπάθεια φιλικού διακανονισμού. Οι διαβουλεύσεις κατέληξαν σε ένα ποσό επιπρόσθετης αμοιβής ύψους €375.000, το οποίο είχε γίνει αποδεκτό από τον Αρχιτέκτονα, παρόλο ότι οι αρχικές απαιτήσεις του ανέρχονταν σε €1.300.000 περίπου. Η Υπηρεσία μας ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες της σύμβασης του ΘΟΚ με τον Αρχιτέκτονα, καθώς και τα γεγονότα κατά την παροχή των υπηρεσιών του, εξέφρασε την άποψη ότι το ποσό του προτεινόμενου συμβιβασμού δεν ήταν προς το συμφέρον του Οργανισμού, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι στο μεταξύ είχε προκύψει και το πρόβλημα της θραύσης των υαλοπινάκων του κτηρίου (το οποίο μέχρι τον Αύγουστο 2014 δεν είχε επιλυθεί, παρά τις εισηγήσεις του Αρχιτέκτονα, με αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων στην κανονική και ασφαλή χρήση/λειτουργία του κτηρίου), εξ αιτίας του οποίου ενδεχομένως να υποβάλλονταν επιπλέον ανταπαιτήσεις του Οργανισμού κατά την εξέλιξη της διαδικασίας της διαιτησίας. Επίσης, λήφθηκε υπόψη ότι εκκρεμούσε ακόμα η αξιολόγηση των Αρχιτεκτονικών Οδηγιών, καθώς και η υποβολή/εξέταση του τελικού λογαριασμού και ο τελικός έλεγχος των εργασιών που είχαν εκτελεστεί και των υλικών/εξοπλισμού που είχαν εγκατασταθεί, σε σχέση με τις πρόνοιες της σύμβασης.

Ο Οργανισμός, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, παρέπεμψε το θέμα για εξέταση από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), η οποία αποφάσισε στις 18.3.2014 τον διορισμό ad-hoc επιτροπής για εξέταση του θέματος και υποβολή έκθεσης με τις εισηγήσεις της.

Η ad-hoc επιτροπή, κατόπιν προκαταρκτικής μελέτης του θέματος ετοίμασε και υπέβαλε ενδιάμεση έκθεση, αναφέροντας ότι δεν μπορεί να διαμορφώσει ολοκληρωμένη άποψη για τη λογικότητα του ποσού που συμφωνήθηκε, εξαιτίας των σοβαρών τεχνικών θεμάτων που εκκρεμούσαν και επηρέαζαν σημαντικά τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμβαλλομένων, δηλαδή του ΘΟΚ και του Αρχιτέκτονα. Ως εκ τούτου, η ad-hoc επιτροπή εισηγήθηκε την επίλυση ή/και διευκρίνιση του πλαισίου επίλυσης και διευθέτησης των σοβαρών τεχνικών θεμάτων που εκκρεμούσαν, καθώς επίσης την άμεση υποβολή του τελικού λογαριασμού του έργου από τους Συμβούλους (Αρχιτέκτονα/Επιμετρητή Ποσοτήτων). Μετά την υλοποίηση των πιο πάνω, η ad-hoc επιτροπή θα επανερχόταν με την τελική της έκθεση. Ενόψει των πιο πάνω, η ΚΕΑΑ ενέκρινε στις 16.7.2014 την εισήγηση της ad-hoc επιτροπής.

4.21 ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία του Ιδρύματος Πολιτισμού. Το Ίδρυμα εγγράφηκε αρχικά ως αγαθοεργό Ίδρυμα σύμφωνα με τον περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμο στις 9.11.2005. Στις 9.11.2006 η εν λόγω εγγραφή ακυρώθηκε και ο Οργανισμός του Ιδρύματος τροποποιήθηκε και εγγράφηκε σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο στις 13.5.2008.

Κύριος σκοπός του Ιδρύματος είναι η δημιουργία και διαχείριση του Μεγάρου Πολιτισμού για το οποίο υπάρχει σχετική αναφορά στο Κεφάλαιο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Σύμφωνα με την Ιδρυτική Πράξη του Ιδρύματος, το Ίδρυμα διοικείται από δεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Στις 5.12.2013, το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει την προσωρινή αναστολή της υλοποίησης του έργου της κατασκευής και λειτουργίας του Μεγάρου Πολιτισμού, ενώ το Ίδρυμα να συνεχίσει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο το οποίο θα διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο. Αποφάσισε επίσης αφενός όπως το προσωπικό του Ιδρύματος αποσπαστεί στο Υπουργείο Οικονομικών για να τοποθετηθεί σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα που είχαν ανάγκη και, αφετέρου το συμβόλαιο του Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος να τερματιστεί. Όσον αφορά το κτίριο που στεγάζεται το Ίδρυμα, αποφασίστηκε όπως αυτό χρησιμοποιηθεί για την στέγαση κυβερνητικών υπηρεσιών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, σε συνεδρία του στις 26.1.2014, αφού ενημερώθηκε για την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφάσισε ομόφωνα να υποβάλει προς τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, την παραίτηση των μελών του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών στις 7.11.2014 μας πληροφόρησε ότι ο Υπουργός Οικονομικών έχει ήδη αναθέσει στο Βοηθό Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας η οποία ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα. Τα αποτελέσματα του Ιδρύματος για τις περιόδους 9.11.2005-9.11.2006, 13.5.2008-31.12.2008 και τα έτη 2009, 2010 και 2011, σύμφωνα με τις αρχικές πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, και πριν τις τελικές διορθώσεις, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

	9.11.2005- 8.11.2006	13.5.2008- 31.12.2008	2009	2010	2011
	€	€	€	€	€
Έσοδα	44.072	723.537	838.336	1.445.214	1.231.472
Έξοδα	<u>40.186</u>	<u>504.857</u>	<u>371.909</u>	<u>463.921</u>	<u>492.545</u>
Πλεόνασμα	3.886	218.680	466.427	981.293	738.927

Τα έσοδα περιλαμβάνουν κυρίως κρατική χορηγία. Μόνο μέρος της κρατικής χορηγίας παρουσιάζεται ως έσοδο, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

(β) Κρατική χορηγία. Το Ίδρυμα χρηματοδοτείται από το κράτος. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το σύνολο της κρατικής χορηγίας που εισπράχθηκε κατά τις υπό έλεγχο περιόδους/έτη. Η κρατική χορηγία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις εν μέρει στα Έσοδα και εν μέρει στον Ισολογισμό (για ποσά που προορίζονταν για αγορά πάγιου ενεργητικού).

	9.11.2005- 8.11.2006	13.5.2006- 31.12.2008	2009	2010	2011
	€	€	€	€	€
Κρατική χορηγία	341.720	7.688.707	11.500.000	5.000.000	-

(γ) Αποθεματικά και μετρητά: Τα αποθεματικά και μετρητά του Ιδρύματος στο τέλος της κάθε περιόδου/έτους ήταν τα ακόλουθα:

	9.11.2005- 8.11.2006	13.5.2006- 31.12.2008	2009	2010	2011
	€	€	€	€	€
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	100.000	767.892	7.766.689	12.196.797	11.661.197
Αποθεματικά	3.886	225.320	691.747	1.673.040	2.411.967

Όπως προκύπτει, το Ίδρυμα δημιούργησε πολύ ψηλά ποσά σε αποθεματικά και μετρητά, λόγω του γεγονότος ότι, ενώ γινόταν πρόνοια στον Προϋπολογισμό του κάθε έτους για δαπάνες που αφορούσαν στην ανέγερση του Μεγάρου Πολιτισμού, οι δαπάνες αυτές δεν πραγματοποιούνταν αλλά το Ίδρυμα εξακολουθούσε να λαμβάνει αντίστοιχη κρατική χορηγία πέραν των αναγκών του.

Θέματα προσωπικού.

Πρόσληψη Διευθυντή, ο οποίος στη συνέχεια μετονομάστηκε σε Γενικός Διευθυντής. Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σχέδιο υπηρεσίας.** Δεν υπάρχει σχέδιο υπηρεσίας τόσο για τη θέση Διευθυντή όσο και για τη θέση και Γενικού Διευθυντή, τα οποία να προβλέπουν τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά και άλλα προσόντα, το ύψος της μισθοδοσίας και την απαιτούμενη πείρα. Σημειώνεται ότι το πρόσωπο που διορίστηκε στις εν λόγω θέσεις (είναι το ίδιο) έχει προσκομίσει μόνο δίπλωμα δημοσιογραφίας (δεν έχουν προσκομιστεί άλλα αποδεικτικά όπως π.χ. πείρα σε θέση με παρόμοια καθήκοντα).
- (ii) Διαδικασία πρόσληψης.** Στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 23.6.2006, αποφασίστηκε η πρόσληψη στη θέση του Διευθυντή του Ιδρύματος, προσώπου το οποίο ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, με μηνιαίο μισθό £2.000 (€3.417) συν έξοδα (δεν καθορίστηκε η φύση και το ποσό των εξόδων) χωρίς να προκηρυχθεί η θέση, ενώ, στο συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ Ιδρύματος και Διευθυντή, ημερ. 23.6.2006, αναφέρεται ότι οι μηνιαίες απολαβές του θα ήταν £2.300 (€3.929) συν £250 (€427) επίδομα παραστάσεως, αυτοκινήτου και τηλεφώνου, με βάση απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που λήφθηκε μετέπειτα στις 14.9.2006.
- (iii) Ανανέωση σύμβασης του Διευθυντή στη θέση του Γενικού Διευθυντή για την περίοδο 23.6.2007 - 30.6.2012.** Το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του στις 21.6.2007 εξουσιοδότησε την Οικονομική Επιτροπή να χειριστεί το θέμα της ανανέωσης και των όρων του συμβολαίου του Διευθυντή, το οποίο έληγε στις 22.6.2007. Η Οικονομική Επιτροπή στις 4.7.2007 αποφάσισε την ανανέωση του συμβολαίου του Διευθυντή για την περίοδο 23.6.2007 – 30.6.2012, με δικαίωμα ανανέωσης για

άλλα 3 χρόνια (το οποίο ασκήθηκε) στη θέση που μετονομάστηκε σε θέση Γενικού Διευθυντή (δεν αναφέρεται ο λόγος για τη μετονομασία), με ετήσιο μισθό £45.000 (€76.887), πλέον το ποσοστό της αυτόματης τιμαριθμικής αύξησης, έξοδα παραστάσεως £2.600 (€4.442) ετησίως, ασφάλεια υγείας, παροχή κινητού τηλεφώνου και πληρωμή τηλεφωνικών λογαριασμών μέχρι £600 (€1.025) το χρόνο και δικαίωμα χρήσης υπηρεσιακού αυτοκινήτου (2000 κ.ε.), πάλι χωρίς να προκηρυχθεί η εν λόγω θέση.

Σημειώνεται, επίσης, ότι δεν υπήρχε πρόνοια στον προϋπολογισμό του Ιδρύματος για θέση Γενικού Διευθυντή για το 2007 ούτε για το 2008.

Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι το συμβόλαιο που υπογράφηκε από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και τον Γενικό Διευθυντή στις 6.9.2007 περιείχε τους πιο κάτω όρους, οι οποίοι δεν είχαν εγκριθεί, ούτε από την Οικονομική Επιτροπή, αλλά ούτε και από το Διοικητικό Συμβούλιο.

- (iv) **Τροποποίηση του συμβολαίου του Γενικού Διευθυντή για φιλοδώρημα και Ταμείο Προνοίας.** Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερ. 1.6.2009, αποφάσισε την τροποποίηση του συμβολαίου του Γενικού Διευθυντή (κατά τη λήξη ή τον τερματισμό της σύμβασής του ή σε περίπτωση θανάτου θα καταβληθεί φιλοδώρημα ίσο με τον 1/12 των τελευταίων μηνιαίων απολαβών για κάθε συμπληρωμένο μήνα υπηρεσίας στη θέση του Γενικού Διευθυντή και Διευθυντή), λόγω, όπως αναφέρεται στα πρακτικά, «της αύξησης των υποχρεώσεων και ευθυνών της θέσης» και «λόγω του ότι δεν απολάμβανε των ωφελημάτων των ετήσιων προσαυξήσεων και του Ταμείου Προνοίας».

Η τροποποίηση στο συμβόλαιο, όπως αναφέρεται στα πρακτικά, αποφασίστηκε να γίνει σύμφωνα με το πνεύμα της εγκύκλιος επιστολής του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 12.3.2009.

Σχετικά η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα εξής:

- Τα ωφελήματα του Ταμείου Προνοίας περιλαμβάνονταν ήδη στο συμβόλαιο και μάλιστα ο Γενικός Διευθυντής τα επωφελήθηκε αναδρομικά από την ημερομηνία εργοδότησής του στις 23.6.2006.
- Το συμβόλαιο δεν υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

Όπως προκύπτει, οι πρόνοιες της εν λόγω εγκυκλίου για τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος εφαρμόστηκαν λανθασμένα δίνοντάς του διπλά συνταξιοδοτικά ωφελήματα.

Τον Μάιο 2014, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή της προς τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, τον ενημέρωσε για τον τερματισμό της εργοδότησης του με ισχύ από τις 15.5.2014, και τον πληροφόρησε ότι σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τόσο η σύμβαση εργασίας του όσο και οι τροποποιήσεις της, είχαν γίνει παράνομα και, ως εκ τούτου, δεν δικαιούτο αποζημίωσης ή/και φιλοδωρήματος, εξαιτίας του τερματισμού των υπηρεσιών του.

Στέγαση της Κυπριακής Βιβλιοθήκης στο Μέγαρο Πολιτισμού Κύπρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 58.444, ημερ. 27.8.2003, ενέκρινε τη δημιουργία του Μεγάρου Πολιτισμού Κύπρου το οποίο θα στεγάσει το Κέντρο Μουσικής και την Κρατική Βιβλιοθήκη, στον προβλεπόμενο χώρο.

Ωστόσο, όπως προκύπτει από εξέταση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (έκθεση ημερ. 29.1.2008), στα αρχιτεκτονικά σχέδια του Μεγάρου Πολιτισμού που ετοιμάστηκαν δεν συμπεριλήφθηκε πρόνοια για τη στέγαση της Κρατικής Βιβλιοθήκης.

4.22 ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2013 παρουσίασαν έλλειμμα μετά τη φορολογία ύψους €183.441 σε σύγκριση με πλεόνασμα €924.615 το 2012. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα ανήλθε στις 31.12.2013 σε €19.824.556 (€20.007.997 στις 31.12.2012). Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, η δημιουργία ψηλού συσσωρευμένου πλεονάσματος οφείλεται κυρίως στην καταβολή χορηγίας κατά το τέλος του 2007 ύψους €16.231.714 από το Γραφείο Προγραμματισμού προς το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (Ίδρυμα) για προγράμματα που δεν έχουν ακόμα χρηματοδοτηθεί. Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2013 περιλήφθηκε πρόνοια για κυβερνητική χορηγία ύψους €13 εκ., ενώ προϋπολογιζόταν να χρηματοδοτηθούν προγράμματα συνολικού ποσού ύψους €30,7 εκ, οπότε το συσσωρευμένο πλεόνασμα, αν τελικά τα προγράμματα υλοποιούνταν, αναμενόταν να μειωθεί σημαντικά. Ωστόσο, η αναμενόμενη μείωση του συσσωρευμένου πλεονάσματος δεν έχει επιτευχθεί λόγω των μειωμένων χρηματοδοτήσεων των ερευνητικών προγραμμάτων κατά το έτος 2013 οι οποίες ανήλθαν σε €11,6 εκ. μόνο.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Ιδρύματος για το 2013 (περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €13.000.000 - €12.880.000 το 2012, και μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών) ανήλθαν σε €13.724.885 (€14.091.475 το 2012), και προορίζονται να χρηματοδοτήσουν υφιστάμενα και νέα ερευνητικά έργα τα οποία εκπονούνται από κυπριακούς οργανισμούς. Τα καθαρά έσοδα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη συμμετοχή του προσωπικού του Ιδρύματος και μελών της Κυπριακής Ερευνητικής Κοινότητας σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα ανήλθαν σε €525.246 (€652.206 το 2012). Τα σχετικά έξοδα, για την πιο πάνω συμμετοχή, κατά τη διάρκεια του 2013 ανήλθαν σε €312.098 (€768.641 το 2012).

(γ) Έξοδα διοίκησης. Τα έξοδα διοίκησης ανήλθαν σε €2.423.177, σε σύγκριση με €2.481.979 το 2012, παρουσίασαν δηλαδή μείωση €58.805 ή ποσοστό 2,37%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση του ενοικίου για το κτήριο κατά €17.582, στη μείωση του εξόδου για προώθηση δραστηριοτήτων καινοτομίας κατά €27.000 καθώς και στη διόρθωση της πρόβλεψης για δικηγορικά έξοδα προηγούμενων ετών, ύψους €21.530, που καταχωρίστηκε το 2013.

(δ) Χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων. Οι συνολικές χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων για το έτος 2013 ανήλθαν σε €11.574.702 σε σύγκριση με €10.423.382 το 2012, εκ των οποίων €17.878 αφορούσαν σε Δέσμες Προγραμμάτων μέχρι το 2007, €4.566.707 αφορούσαν στη Δέσμη Προγραμμάτων του 2008, €6.785.712 αφορούσαν στις Δέσμες Προγραμμάτων 2009-2010, €190.404 καταβλήθηκαν στο MIT βάσει της τριμερούς συμφωνίας Ιδρύματος-IKU-MIT και €14.000 που καταβλήθηκαν στο ΤΕΠΑΚ στο πλαίσιο εκπόνησης μελέτης για Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Κύπρο.

(ε) Δαπάνες Προσωπικού. Στις 31.12.2013 ο αριθμός των υπαλλήλων του Ιδρύματος ανερχόταν σε 48 άτομα (48 στις 31.12.2012). Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €1.938.233 (€1.875.252 το 2012).

Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών και της σημαντικότητας των ποσών που διαχειρίζεται το Ίδρυμα, η Υπηρεσία μας είχε στο παρελθόν εισηγηθεί τη δημιουργία Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης της δομής του Ιδρύματος, ενέκρινε τη δημιουργία Μηχανισμού Εσωτερικού Ελέγχου. Για την υλοποίηση της απόφασης αυτής, το Ίδρυμα έχει ξεκινήσει τη διερεύνηση των πιθανών τρόπων δημιουργίας και ενσωμάτωσης του μηχανισμού αυτού στη λειτουργία του, με ενδεχόμενο και την ανάθεση του εσωτερικού

ελέγχου σε ιδιώτες και όπως μας διαβεβαίωσε ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με απαντητική επιστολή του για τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας για το 2013, ημερ. 8.10.2014, προγραμματίζει να λάβει οριστικές αποφάσεις μέχρι το τέλος του έτους.

Σύσταση: Προτού προωθηθεί η ανάθεση του εσωτερικού ελέγχου σε ιδιώτες, αναμένεται όπως συγκριθεί το κόστος των διαφόρων επιλογών. Σε κάθε περίπτωση, η Διεύθυνση του Ιδρύματος πρέπει να θέσει συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία θα αφορούν στην πείρα και στα προσόντα των ατόμων που θα εμπλακούν στον Εσωτερικό Έλεγχο.

Καθυστερήσεις στην καταβολή δόσεων προγραμμάτων που καλύπτονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Η Υπηρεσία μας έχει γίνει επανειλημμένα δέκτης παραπόνων από συμμετέχοντες στα προγράμματα, σχετικά με τις καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στις πληρωμές. Οι καθυστερήσεις αυτές προκαλούν σοβαρά προβλήματα στη ρευστότητα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στα διάφορα προγράμματα. Όπως πληροφορηθήκαμε, στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλονται από το Ίδρυμα για περιορισμό του προβλήματος, τροχοδρομήθηκαν μέτρα, τα σημαντικότερα των οποίων είναι η ενίσχυση του προσωπικού με την αγορά υπηρεσιών λογιστή από ελεγκτικό οίκο, ενώ συνεχίζεται και η απόσπαση ενός βοηθού λογιστικού λειτουργού από το Γενικό Λογιστήριο. Επίσης, ανατέθηκε ο έλεγχος προγραμμάτων σε εξωτερικούς ελεγκτές. Επιπρόσθετα γίνονται εσωτερικές διαβουλεύσεις για απλοποίηση των διαδικασιών και ιδιαίτερα όσον αφορά στις διαδικασίες που θα ακολουθηθούν σε επερχόμενες Δέσμες προγραμμάτων. Παρόλα αυτά, το πρόβλημα δεν φαίνεται να έχει ακόμη απαμβλυνθεί.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Ιδρύματος, το Ίδρυμα έχει εφαρμόσει σημαντικό αριθμό διορθωτικών μέτρων με στόχο την επιτάχυνση των οικονομικών ελέγχων με αποτέλεσμα τη αύξηση του αριθμού των ελέγχων που διεξάγονται. Επιπρόσθετα, όπως μας ανέφερε, βρίσκονται σε συνεχή συνεννόηση με τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης σε μια προσπάθεια απλοποίησης των κανονισμών διαχείρισης όσον αφορά στη νέα Προγραμματική Περίοδο.

Σύσταση: Το Ίδρυμα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες για επίλυση του θέματος των μεγάλων καθυστερήσεων που παρουσιάζονται στην καταβολή των δόσεων προγραμμάτων που καλύπτονται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και να εξετάσει το θέμα της απλοποίησης των διαδικασιών στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, με τη μελέτη εισηγήσεων από λειτουργούς του Ιδρύματος που εμπλέκονται άμεσα στην παρακολούθηση/έλεγχο των σχετικών έργων.

Διαδικασία επιλογής αξιολογητών. Με βάση την υφιστάμενη καταγεγραμμένη διαδικασία επιλογής αξιολογητών, για κάθε πρόταση που υποβάλλεται, ο αρμόδιος Λειτουργός επιλέγει πέντε υποψήφιους αξιολογητές μέσα από προκαθορισμένες διαδικτυακές βάσεις δεδομένων, με τη χρήση λέξεων-κλειδιά που είτε υποδεικνύουν οι αιτητές στη πρότασή τους ή/και άλλες που ο Λειτουργός θεωρεί κατάλληλες. Η εισήγηση του Λειτουργού υποβάλλεται στον Προϊστάμενο, ο οποίος επιλέγει τους τελικούς αξιολογητές της πρότασης.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι Λειτουργοί δεν ετοιμάζουν σημείωμα σχετικά με τον τρόπο που κατέληξαν στην επιλογή των πέντε αξιολογητών και σχετικά με το ποιες λέξεις-κλειδιά τελικά χρησιμοποιήθηκαν στις μηχανές αναζήτησης. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει τη διεξαγωγή ελέγχου της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, σε περίπτωση που υποβληθεί ένσταση από τον αιτητή σχετικά με την επιλογή των αξιολογητών.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος σε απαντητική του επιστολή για τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας για το 2013, ημερ. 8.10.2014 ανέφερε ότι αξίζει να εξεταστεί περαιτέρω τυποποίηση του τρόπου αλληλεπίδρασης των Λειτουργών με τους άμεσα Προϊστάμενους τους.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την αναθεώρηση των υφιστάμενων διαδικασιών έτσι ώστε να καταστεί ευκολότερος ο έλεγχος όσον αφορά στην επιλογή των αξιολογητών της κάθε πρότασης. Επιπλέον η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

(α) Δημιουργία Μητρώου Αξιολογητών.

(β) Σύσταση Επιτροπής Επιλογής Αξιολογητών με εποπτικό χαρακτήρα η οποία δειγματοληπτικά θα ελέγχει την επιλογή αξιολογητών βάσει της αναθεωρημένης καταγεγραμμένης διαδικασίας.

(γ) Δημιουργία σημειώματος από τον Λειτουργό στο οποίο να αναφέρονται οι λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν κατά την έρευνα αξιολογητών στις βάσεις δεδομένων και σχετική επεξήγηση για την επιλογή του.

Διαδικασία ενστάσεων και νομική υπόσταση του Ιδρύματος. Με βάση τη διαδικασία ενστάσεων η οποία προβλέπεται στις προκηρύξεις της Δέσμης 2008 και της Δέσμης 2009-2010, ερευνητές των οποίων η πρόταση απορρίφθηκε έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης στην Επιτροπή Ενστάσεων οι αρμοδιότητες της οποίας αφορούν μόνο στην εξέταση της επιλογής των αξιολογητών και όχι στο αποτέλεσμα της επιστημονικής αξιολόγησης. Η Επιτροπή Ενστάσεων αποτελείται από τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τα οποία ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος και συνεπώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεξάρτητο όργανο που να μπορεί να ελέγξει με αμερόληπτο τρόπο τις ενέργειες του Ιδρύματος.

Η πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου για την προσφυγή 1098/2010, όπως και η απόφαση για την προσφυγή 820/2008, έχει καταδείξει ότι η απόρριψη ένστασης από την Επιτροπή Ενστάσεων δεν αποτελεί «διοικητική απόφαση» και συνεπώς δεν υπόκειται σε αναθεωρητικό έλεγχο από το Ανώτατο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 146 του Συντάγματος. Οι πιο πάνω αποφάσεις καθιστούν εξαιρετικά δύσκολο το να αμφισβητηθούν με νομικό τρόπο οι ενέργειες του Ιδρύματος που αφορούν στην επιλογή των έργων για χρηματοδότηση, αλλά και γενικότερα στη διαχείριση των κρατικών πόρων από το Ίδρυμα στα πλαίσια των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το θέμα της ανεξαρτησίας της Επιτροπής Ενστάσεων ως και του νομικού πλαισίου επανεξεταστεί, με στόχο τη βελτίωση της όλης διαδικασίας.

Έργο «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΕΦΑΡΜ/0308/04». Το συμβόλαιο του έργου υπογράφηκε μεταξύ του Ιδρύματος και του Ανάδοχου Φορέα (ΑΦ) «Κλινικό & Εργαστηριακό Κέντρο Καρδιολογίας Α. Αντωνιάδης» στις 22.12.2009 για διάρκεια δύο ετών και με συνολικό προϋπολογισμό €246.463 εκ του οποίου ποσό ύψους €168.850 θα χρηματοδοτείτο από το Ίδρυμα.

Κατά τον έλεγχο που διενήργησε το Ίδρυμα, διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις όσον αφορά στα αποδεικτικά στοιχεία των πραγματοποιημένων δαπανών και αποφασίστηκε η μη καταβολή της ενδιάμεσης δόσης. Το Σεπτέμβριο 2011 ο ΑΦ προχώρησε σε αγωγή εναντίον του Ιδρύματος μέσω δικηγορικού Γραφείου. Μετά από σειρά συναντήσεων αποφασίστηκε όπως η αγωγή αποσυρθεί και όπως το θέμα επιλυθεί εξωδικαστικά με την προσκόμιση αποδεκτών δικαιολογητικών. Ο ΑΦ προσκόμισε ορισμένα δικαιολογητικά που ζητήθηκαν τα οποία ωστόσο δεν ικανοποίησαν το Ίδρυμα.

Επιπλέον, το Ίδρυμα διαπίστωσε ότι οι καταστάσεις εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων που υποβλήθηκαν δεν επιβεβαίωναν ότι οι ερευνητές είχαν σχέση εργοδότη - εργοδοτούμενου με τον ΑΦ και τους υπόλοιπους Συνεργαζόμενους Φορείς (ΣΦ), κάτι που αποτελούσε προϋπόθεση του συμβολαίου. .

Επιπρόσθετοι έλεγχοι που διενεργήθηκαν από το Ίδρυμα σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή, την Αρχή Πιστοποίησης, τον Έφορο Εταιρειών, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τον Έφορο ΦΠΑ, κατέδειξαν ότι ο κύριος προγραμματιστής του έργου, ο οποίος στο συμβόλαιο είχε δηλωθεί ως εργοδοτούμενος στον ΑΦ και για τον οποίον ο ΑΦ αιτήθηκε το ποσό των €64.000, ήταν Δημόσιος Υπάλληλος (Καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης) και συνεπώς οι δαπάνες του δεν θεωρούνται επιλέξιμες. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι οι ώρες εργασίας που δηλώθηκαν στο έργο συνέπιπταν με τις ώρες εργασίας του ως καθηγητή. Ως δικαιολογητικά ο ΑΦ προσκόμισε τιμολόγια και αποδείξεις πληρωμής του προγραμματιστή από εταιρεία η οποία ανήκει σε δικηγόρο του ίδιου δικηγορικού γραφείου.

Το θέμα περιπλέχθηκε μετά που το Δίκτυο Συνεργατών του έργου φαίνεται να επισκέφτηκε τη Νομική Υπηρεσία και να υπέβαλε παράπονο για τη θέση του Ιδρύματος να μην αναγνωρίσει ως επιλέξιμες τις δαπάνες εισφορών στις κοινωνικές ασφαλίσεις των ερευνητών και γενικά για την όλη καθυστέρηση στην υπόθεση. Ακολούθησε επιστολή Ανώτερης Δικηγόρου της Δημοκρατίας, για το Γενικό Εισαγγελέα, με ημερ. 16.12.2013 προς τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, σχετική με την καταγγελία που έγινε.

Στη συνέχεια στάλθηκε επιστολή του υπό αναφορά δικηγορικού Γραφείου ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 2014 προς το Ίδρυμα, η οποία φαίνεται να κοινοποιήθηκε στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, όχι όμως στο Γενικό Εισαγγελέα αλλά στη συγκεκριμένη Ανώτερη Δικηγόρο που είχε υπογράψει την επιστολή της 16ης Δεκεμβρίου 2013.

Από την επιστολή του Ιδρύματος προς τον ΑΦ ημερομηνίας 16 Απριλίου 2014 φαίνεται ότι οι διαπιστώσεις του Ιδρύματος σχετικά με την ανεπάρκεια και προβληματικότητα των υποβληθέντων στοιχείων εκ μέρους του ΑΦ είναι βάσιμη.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί, τόσο την εμπλοκή της Νομικής Υπηρεσίας στο θέμα τούτο από τον ΑΦ, όσο και την παρέμβαση της ίδιας της Νομικής Υπηρεσίας στο ζήτημα, ως μη ενδεδειγμένες αφού πρόκειται για διαφορά ιδιωτικού δικαίου, η οποία έχει ήδη οδηγηθεί ενώπιον της δικαιοσύνης και χρήζει εξωδικαστικού χειρισμού μεταξύ ιδιωτικών δικηγορικών γραφείων. Άλλωστε, πρόκειται για την πρώτη φορά που η Νομική Υπηρεσία παρεμβαίνει σε υποθέσεις που αφορούν σε έργα του Ιδρύματος.

Σύσταση: Αναμένεται ότι το Ίδρυμα, θα συνεχίσει να ακολουθεί όλες τις νενομισμένες διαδικασίες ελέγχου των αποδεικτικών πριν την καταβολή οποιωνδήποτε ποσών και όπως σε περίπτωση που στοιχειοθετείται παράβαση των όρων του συμβολαίου να προχωρήσει με νομικά μέτρα για επιστροφή του ποσού που καταβλήθηκε ως προκαταβολή. Για το συγκεκριμένο θέμα, εισηγηθήκαμε όπως ενημερωθεί προσωπικά ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας αφού, είναι γνωστό, ότι πολλά θέματα της Νομικής Υπηρεσίας, ανέκαθεν και σήμερα, τυγχάνουν χειρισμού από λειτουργούς της Υπηρεσίας χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του ίδιου του Γενικού Εισαγγελέα.

Κοινή διαπραγμάτευση για έργα με ενδεχόμενες επικαλύψεις. Σε περιπτώσεις όπου υποβάλλονται παρόμοιες προτάσεις έργων από τον ίδιο Ανάδοχο Φορέα σε διαφορετικά προγράμματα, το Ίδρυμα διεξάγει κοινή διαπραγμάτευση με τον Ανάδοχο Φορέα με σκοπό τον εντοπισμό επικαλύψεων μεταξύ των προτάσεων και τον περιορισμό των επιλέξιμων δαπανών. Κατά τον έλεγχο διαπιστώσαμε ότι το Ίδρυμα δεν έχει συγκεκριμένη πολιτική και διαδικασία χειρισμού τέτοιων περιπτώσεων και ότι οι ενέργειες του διαφέρουν ανά περίπτωση.

Συγκεκριμένα για την περίπτωση των όμοιων έργων ΝΕΚΥΠ/0311/17 και ΒΙΟΣ/0311(ΒΙΕ)/07 τα οποία υπεβλήθηκαν από τον ίδιο Ανάδοχο Φορέα σε διαφορετικά προγράμματα, παρά τον αρχικό εντοπισμό σημαντικών επικαλύψεων από δυο ανεξάρτητους αξιολογητές, το Ίδρυμα αποφάσισε όπως δοθεί ευκαιρία στον Ανάδοχο Φορέα να αντικρούσει τις θέσεις των αξιολογητών, με αποτέλεσμα στη συνέχεια ο ένας εκ των δύο αξιολογητών να διαφοροποιήσει τη γνώμη του και το Ίδρυμα να προχωρήσει σε ξεχωριστές διαπραγματεύσεις και στην υπογραφή δύο ξεχωριστών συμβολαίων. Σημειώνεται ότι σε άλλες περιπτώσεις δεν ζητούνται ανεξάρτητες αξιολογήσεις για τον εντοπισμό επικαλύψεων και ούτε δίδεται ευκαιρία στον Ανάδοχο Φορέα να αντικρούσει τις θέσεις των αξιολογητών, αφού το Ίδρυμα πρέπει να διασφαλίζει την ανωνυμία και την ανεξαρτησία των αξιολογητών.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Ιδρύματος, δεν υπήρχαν εξ ορισμού κοινές δαπάνες. Τόνισε δε ότι οποιαδήποτε επικάλυψη μπορεί να διαπιστωθεί στην πορεία υλοποίησης των έργων. Επιπλέον, όπως μας ανέφερε, η συγκεκριμένη περίπτωση ήταν ιδιαίτερη και απαιτούσε ειδικό χειρισμό.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των ερευνητών καθώς και διαφάνειας των διαδικασιών που ακολουθεί το Ίδρυμα, αυτό θεσπίσει σχετική πολιτική χειρισμού τέτοιων περιπτώσεων και όπως αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις.

Δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου για θέματα Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Υδάτινων Πόρων (ΕΚΕΠΥΠ).

Κατά τον έλεγχο της υλοποίησης της τροποποιητικής συμφωνίας διαπιστώθηκε ότι, μετά την υποβολή της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου το Σεπτέμβριο 2013, το Ίδρυμα δεν κατέβαλε τη δεύτερη δόση προς το Massachusetts Institute of Technology (MIT) όπως προνοούσε το συμβόλαιο, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου λόγω του χαμηλού ποσοστού υλοποίησης του προϋπολογισμού της συμφωνίας καθώς και της μη πιστής τήρησης του συμβολαίου από πλευράς του MIT.

Η Υπηρεσία μας διαπιστώνει ότι η άρνηση του Ιδρύματος να καταβάλει τη δεύτερη δόση λόγω ανεπαρκούς υλοποίησης του προϋπολογισμού δεν συνάδει με τους όρους πληρωμής του συμβολαίου και εισηγήθηκε όπως το Ίδρυμα λάβει νομική συμβουλή σχετικά με το θέμα. Σημειώνεται επίσης ότι το συνολικό ποσό που παραμένει αδαπάνητο, βάσει της κατάστασης υλοποίησης του προϋπολογισμού, ανέρχεται σε US\$228.934. Σε περίπτωση τερματισμού της συμφωνίας, το ποσό αυτό θα πρέπει είτε να επιστραφεί είτε να αξιοποιηθεί για σκοπούς άλλης έρευνας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με απαντητική επιστολή του, ημερ. 30.10.2014, το Ίδρυμα έχει ζητήσει νομική γνωμάτευση και το θέμα θα συζητηθεί στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου το Δεκέμβριο 2014.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως για το όλο θέμα το Ίδρυμα λάβει νομική συμβουλή. Επιπρόσθετα η Υπηρεσία μας αναμένει ότι, σε περίπτωση τερματισμού της συμφωνίας, το Ίδρυμα θα πρέπει να διεκδικήσει από το MIT το αδαπάνητο ποσό ύψους US\$228.934.

4.23 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

Λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας, δεν κατέστη δυνατή η διενέργεια ελέγχου στο Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚυ) για τα έτη 2012 και 2013. Τα πιο κάτω θέματα προέκυψαν κατά τον έλεγχο του έτους 2011 και το ΙΚυ μας έχει ενημερώσει σχετικά με τις εξελίξεις.

Παραχώρηση κρατικής χορηγίας. Μέχρι το τέλος του 2013, το ποσό της κρατικής χορηγίας που παραχωρήθηκε στο ΙΚυ ανήλθε στα €38,8 εκ. Μέχρι το 2012 η χρηματοδότηση από άλλες μη κυβερνητικές πηγές ήταν ελάχιστη σε αντίθεση με το τι προβλεπόταν στο αρχικό αναπτυξιακό του σχέδιο. Βάσει των οικονομικών καταστάσεων του ΙΚυ για το 2013, οι οποίες έχουν ελεγχθεί από ιδιώτες ελεγκτές, η κυβερνητική χορηγία ανήλθε στα €4 εκ για το 2013, ποσό που επιβεβαιώθηκε επίσης από τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔΕΠΣΑ), μέσω της οποίας δίδεται η σχετική χορηγία. Η χορηγία στο ΙΚυ από άλλες πηγές ανήλθε στα €3,1 εκ. για το 2013.

Αναθεώρηση αναπτυξιακού σχεδίου. Το αρχικό αναπτυξιακό σχέδιο του ΙΚυ θεωρήθηκε υπέρμετρα αισιόδοξο και μη ρεαλιστικό αναφορικά με τη χρηματοδότηση του από εξωτερικούς πόρους και την προσέλκυση φοιτητών, προϋποθέσεις που θα το καθιστούσαν αυτοχρηματοδοτούμενο. Είχαμε επισημάνει τη σοβαρότητα του θέματος για το λόγο ότι βάσει του συγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδίου, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη δημιουργία του ΙΚυ.

Όπως μας πληροφόρησε το ΙΚυ, το Διοικητικό Συμβούλιο του ενέκρινε τον Οκτώβριο 2012 αναθεωρημένο αναπτυξιακό σχέδιο, το οποίο βασίζεται σε πενταετή σχεδιασμό. Όπως μας ανέφεραν, το νέο αναπτυξιακό σχέδιο αξιολογήθηκε θετικά από την Εξωτερική Επιτροπή Αξιολόγησης. Για το έτος 2013, το συγκεκριμένο σχέδιο, προέβλεπε δαπάνες ύψους €5,9 εκ. Όπως μας πληροφόρησε το ΙΚυ, οι συνολικές προβλεπόμενες δαπάνες για το 2013 ήταν €7,89 εκ. και στο αναθεωρημένο αναπτυξιακό σχέδιο, το οποίο και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις αρχές Δεκεμβρίου 2012, περιλάμβανε μόνο τις προβλεπόμενες δαπάνες για τις οποίες θα ζητείτο κυβερνητική χορηγία. Βάσει των οικονομικών καταστάσεων του ΙΚυ, οι δαπάνες για το 2013 ανήλθαν τελικά στα €7,1 εκ. από τις οποίες τα €4,1 εκ. αφορούσαν σε μισθούς.

Αξιολόγηση. Όπως αναφέραμε και στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2012, η επιστημονική αξιολόγηση που διενεργήθηκε για το ΙΚυ ήταν θετική όσον αφορά στο ερευνητικό έργο που επιτελεί το ΙΚυ, παρά τον εντοπισμό ορισμένων αδυναμιών σχετικά, όπως αναφέρθηκε, με τον συγκεντρωτισμό εξουσίας, το μεγάλο αριθμό των μελών του Συμβουλίου των Επιτρόπων (κάτι που ενδεχομένως το καθιστούσε λιγότερο αποτελεσματικό), και το ότι, σε περίπτωση μείωσης της κρατικής χορηγίας δεν θα μπορούσε να συνεχίσει τις δραστηριότητες του όπως είχε προγραμματιστεί.

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δαπανών με επιστολή της, ημερ. 27.3.2012, προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού επεσήμανε, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία μηχανισμού ελέγχου όλων των δραστηριοτήτων του ΙΚυ, την ετοιμασία και υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο από το Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβολή ετήσιας έκθεσης προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, καθώς και ετήσιου προϋπολογισμού και οργανογράμματος με πλήρη στοιχεία ονομάτων που αφορούν στη μισθοδοσία όλων των υπαλλήλων του ΙΚυ. Επιπλέον, η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί την παρακολούθηση του ΙΚυ από τη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων και όπως κάθε αποδέσμευση επόμενης χορηγίας γίνεται αφού αξιολογηθεί η επίτευξη των τεθέντων κάθε φορά στόχων, εισήγηση με την οποία συμφώνησε η Επιτροπή. Όπως πληροφορηθήκαμε, αυτό που γίνεται στην πράξη είναι η αποστολή δικαιολογητικών δαπανών στη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ για αποδέσμευση του σχετικού ποσού και δεν διενεργείται οποιοσδήποτε σχετικός έλεγχος από τη ΓΔΕΠΣΑ.

Σύσταση: Η χρηματοδότηση του ΙΚυ από κρατικούς πόρους είναι θέμα πολιτικής απόφασης και κατά συνέπεια το αναθεωρημένο αναπτυξιακό σχέδιο του ΙΚυ πρέπει να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, όπως άλλωστε είχε υποβληθεί και το αρχικό αναπτυξιακό σχέδιο. Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως, βάσει του αναθεωρημένου αναπτυξιακού σχεδίου του ΙΚυ, αποφασιστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο η μέγιστη κυβερνητική συνεισφορά ανά έτος και αυτή μαζί με την υλοποίηση του αναθεωρημένου αναπτυξιακού σχεδίου, εποπτεύεται αποτελεσματικά από τη Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ, ώστε να λαμβάνονται τυχόν αναγκαία διορθωτικά μέτρα έγκαιρα.

4.24 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Διορισμός-Σύνθεση Εφοριακού Συμβουλίου. Η θητεία του απερχόμενου Συμβουλίου έληξε στις 15.1.2013. Η λειτουργία του Εφοριακού Συμβουλίου (ΕΦ.ΣΥ.) καταργήθηκε μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Φεβρουάριο του 2013, γιατί, όπως είχε ανακοινωθεί, δεν ανταποκρινόταν στην αποστολή του. Ωστόσο, το Δεκέμβριο του 2013, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε προχώρησε στο διορισμό του προέδρου και μελών του ΕΦ.ΣΥ.. Για ένα περίπου χρόνο το Κράτος επιβαρύνετο με λειτουργικό κόστος (ενοίκια, μισθοί υπαλλήλων και άλλα λειτουργικά έξοδα), χωρίς ουσιαστικά να λειτουργεί το ΕΦ.ΣΥ..

Πρόσφατα, στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας που παρέχει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) στην Κυπριακή Δημοκρατία για τη βελτίωση της φοροεισπρακτικής ικανότητας, υποβλήθηκε η θέση ότι η διατήρηση ενός ανεξάρτητου θεσμού είναι απαραίτητη.

Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών τον Αύγουστο 2012 αναφορικά με τη σύνθεση διαφόρων συλλογικών οργάνων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το ΕΦ.ΣΥ., καθώς επίσης με σχετικές επιστολές της που αφορούν στον έλεγχο των λογαριασμών του ΕΦ.ΣΥ. για τα έτη 2011 και 2013 επανέφερε εισήγηση όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης των μελών, με κατάλληλη τροποποίηση των αντίστοιχων Νόμων.

Η Πρόεδρος του ΕΦ.ΣΥ. μάς ανέφερε ότι το ΕΦ.ΣΥ., ως εξωδικαστικός θεσμός απόδοσης δευτεροβάθμιας δικαιοσύνης σε φορολογικά θέματα, θα πρέπει να αναβαθμιστεί λόγω κυρίως της επέκτασης των αρμοδιοτήτων του με βάση την πρόσφατη νομοθεσία με την οποία προέκυψε η ενοποιημένη φορολογική αρχή – Τμήμα Φορολογίας από την 1.7.2014.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, ότι τα τελευταία 3 σχεδόν χρόνια η υποβολή ιεραρχικών προσφυγών έχει μειωθεί σημαντικά, η Υπηρεσία μας συστήνει όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης του αριθμού των μελών του ΕΦ.ΣΥ. με κατάλληλη τροποποίηση στη σχετική νομοθεσία/Κανονισμούς.

Κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου. Στο Κεφάλαιο 18.01.14 του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2013, προϋπολογίστηκαν συνολικά έξοδα €509.098 τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αντιμισθία του Προέδρου και των 5 μελών του ύψους €379.238, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των €76.404. Το συνολικό κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου κατά το 2013, συμπεριλαμβανομένου και ποσού ύψους €33.824 που αφορά στη μισθοδοσία των υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι/αποσπασμένοι στο Συμβούλιο, ανήλθε στα €110.228. Η σημαντική μείωση στο κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου οφείλεται κυρίως στη μείωση μισθών λόγω καθυστέρησης στο διορισμό του ΕΦ.ΣΥ. και στη μείωση του υπόλοιπου προσωπικού.

Ιεραρχικές προσφυγές που κατατέθηκαν στο Συμβούλιο. Κατά την περίοδο 2000 – 2013 τα εκάστοτε Συμβούλια εκδίκασαν και εξέδωσαν απόφαση για 165 ιεραρχικές προσφυγές οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €81,1 εκ. Σε 96 περιπτώσεις επικυρώθηκε η απόφαση του Διευθυντή του ΤΕΠ και σε 8 περιπτώσεις επικυρώθηκε μερικώς η απόφαση του Διευθυντή. Το συνολικό κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου κατά την ίδια πιο πάνω περίοδο ανήλθε σε. €8,9 εκ περίπου. Στις 31.12.2013 εκκρεμούσε η εξέταση 7 ιεραρχικών προσφυγών που αφορούσαν σε ποσό φόρου €3,5 εκ. ενώ τον Σεπτέμβριο 2014 εκκρεμούσαν προς εξέταση συνολικά 17 ιεραρχικές προσφυγές από τις οποίες 7 εκκρεμούσαν πέραν του ενός έτους.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει την άμεση εξέταση των Ιεραρχικών Προσφυγών οι οποίες έχουν ξεπεράσει τον 1 χρόνο από την ημερομηνία υποβολής τους στο ΕΦ.ΣΥ., στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

4.25 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ

Γενικά. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών (Κ.Φ.Ι.Κ.Β.) ιδρύθηκε με τον Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β. εξήγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι τελικές οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2013 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 23.6.2014 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Σύμφωνα με τις εξελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2012, η κρατική χορηγία προς τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β. για το 2012 ανήλθε σε €5.622.230 (το 2011 €5.296.426) για κάλυψη των λειτουργικών εξόδων και σε €17.893.152 (το 2011 €16.248.521) για επιχορήγηση επιτοκίου. Στις 31.12.2012 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν €330.834.821 και €342.150.414 αντίστοιχα. Ποσό ύψους €9.180.452 στις 31.12.2012 (€8.328.729 στις 31.12.2011) που παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση, ήταν κατατεθειμένο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Ο.Χ.Σ.) και αφορούσε σε κάλυψη αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν αλλά οι αιτητές δεν πρόλαβαν να συνάψουν τα σχετικά δάνεια για να τους εκδοθούν τα ποσά, κυρίως λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας υποθήκευσης.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2012.

Εξέταση αιτήσεων. Η συνολική δαπάνη και οι συνολικές εγγυήσεις που παραχωρήθηκαν από το 1996 μέχρι το 2012, για δανειοδότηση μέσω του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας ιδιοκτητών κατεχόμενης ή απροσπλάστης ακίνητης ιδιοκτησίας παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Δάνεια με κεφάλαια του Κ.Φ.Ι.Κ.Β.	2012	2012	1996-2012	1996-2012
	Αριθμός εγκρίσεων	Ποσό δαπάνης	Αριθμός εγκρίσεων	Σύνολο δαπανών
		€000		€000
Σπουδαστικά	1.599	53.549	18.614	454.729
Ιατροφαρμακευτικά	71	1.515	781	16.744
Νεοδημιουργημένα ζευγάρια	-	-	2.924	56.595
Επαγγελματικά	-	-	527	11.792
Σωματεία-Οργανώσεις	-	-	11	2.049
Ολικό	1.670	55.064	22.857	541.909

Δάνεια με εγγύηση του Κ.Φ.Ι.Κ.Β.	2012	2012	1996-2012	1996-2012
	Αριθμός εγκρίσεων	Ποσό δαπάνης	Αριθμός εγκρίσεων	Σύνολο δαπανών
		€000		€000
Στεγαστικά	1.544	21.369	9.488	428.859
Επαγγελματικά	33	2.772	1.996	143.403
Ολικό	1.577	24.141	11.484	572.262
ΓενικόΣύνολο	3.247	79.205	34.341	1.114.171

Έγκριση και παραχώρηση δανείων. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια παρουσίαζε μεγάλη καθυστέρηση (περίπου 3 χρόνια και 10 μήνες) λόγω των περιορισμένων διαθεσίμων κεφαλαίων καθώς και του αυξημένου αριθμού αιτήσεων που υποβάλλονται και που συσσωρεύτηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999, οι οποίοι λόγω αλλαγής του τρόπου εκτίμησης των περιουσιών, αύξησαν τον αριθμό των δικαιούχων και επέτρεψαν σε πρώην δανειοδοτηθέντες να υποβάλουν νέες αιτήσεις για συμπληρωματικά δάνεια.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν σε €49.236.700 το 2012, από €35.930.300 το 2011. Ο Ο.Χ.Σ., ο οποίος παραχωρεί δάνεια με κεφάλαια του Κ.Φ.Ι.Κ.Β., έλαβε μέχρι σήμερα δικαστικά μέτρα εναντίον 227 δανειοδοτούμενων.

Σημειώνεται ότι, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. ημερ. 26.3.2012 αποφασίστηκε όπως εγκριθεί πρόταση του Διευθυντή Τραπεζικών Υπηρεσιών του Ο.Χ.Σ., για επιβάρυνση 3,5% επί των καθυστερημένων δόσεων. Επίσης, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 25.7.2012 αποφασίστηκε όπως, σε περίπτωση που κατά την εξέταση αιτήσεων για φοιτητικά δάνεια παρατηρηθεί ότι παρουσιάζονται καθυστερήσεις σε προηγούμενα δάνεια του αιτητή ή/και δάνεια στα οποία οι γονείς συμπεριλαμβάνονται ως συνοφειλέτες ή/και ως οφειλέτες, ζητείται αναλόγως του ποσού των καθυστερήσεων είτε εξόφληση των δανείων, είτε γραπτός διακανονισμός για τη διευθέτησή τους, να παραχωρείται η 1η δόση του φοιτητικού δανείου, όπως καθορίζεται στα Κριτήρια και τα δάνεια να τίθενται υπό παρακολούθηση και εφόσον παρουσιάζουν εκ νέου καθυστερήσεις ή δεν τηρείται ο διακανονισμός τότε να τερματίζονται οι Συμφωνίες όλων των καθυστερημένων δανείων.

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Σ.Κ.Τ.), η οποία επίσης μέχρι τις 31.12.2012 παραχωρούσε δάνεια σε εγκριθέντες αιτητές του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. με εγγύηση του Κ.Φ.Ι.Κ.Β., αλλά με δικά της κεφάλαια, ξεκίνησε εκστρατεία για την είσπραξη χρεών, που εντατικοποιήθηκε ενόψει της εφαρμογής του περί Παραγραφής Νόμου. Συγκεκριμένα, κατά το 2012, 112 οφειλέτες στεγαστικών δανείων με συνολικό καθυστερημένο ποσό €22 εκ. σε σύγκριση με 54 οφειλέτες συνολικού ποσού €5,2 εκ. το 2011 και 227 οφειλέτες επαγγελματικών δανείων με συνολικό καθυστερημένο ποσό €13,9 εκ. σε σύγκριση με 188 οφειλέτες συνολικού ποσού €10,7 το 2011, παραπέμφθηκαν σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 52 του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται και στις οικονομικές καταστάσεις του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. για το 2012, η Σ.Κ.Τ. ζητά συνολική αποζημίωση ύψους €22 εκ. για καθυστερημένα δάνεια τα οποία έχουν ήδη παραπεμφθεί σε διαιτησία. Όπως αντιλαμβανόμαστε, μέχρι σήμερα δεν έχει καταβληθεί οποιοδήποτε ποσό στη Σ.Κ.Τ. ως αποζημίωση και για όλες τις περιπτώσεις επιχειρείται διακανονισμός μέσω διαιτησίας. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. το θέμα τυγχάνει χειρισμού από το Υπουργείο Οικονομικών που είναι ο εγγυητής των δανείων μαζί με τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β.

Για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων συνεπεία της οικονομικής κρίσης, εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.2.2014 οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) οι (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί οι οποίοι προνοούν για επέκταση του χρόνου αποπληρωμής και αναδιάρθρωσης δανείων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως σε περίπτωση που οφειλέτες, οι οποίοι έχουν εγκριθεί για επιδότηση επιτοκίου, παρουσιάσουν καθυστερήσεις στη καταβολή των δόσεων τους στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η επιδότηση επιτοκίου γίνεται κατ' αναλογία του ποσού που καταβλήθηκε στη διάρκεια του έτους. Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. με επιστολή του ημερ. 24.10.2014, η εισήγησή μας θα μελετηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επίτευξη στόχων της ίδρυσης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και άλλα συναφή θέματα) Νόμος 141/89 καθορίζει ότι, μεταξύ άλλων στόχων και αρμοδιοτήτων του Κ.Φ.Ι.Κ.Β., είναι και η ανάληψη ενεργειών για την επίτευξη της ισότιμης κατανομής των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας, σύμφωνα με την περιουσία εκάστου και λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιονομικές δυνατότητες του Κράτους.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β., ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β. το 2013 πρότεινε γραπτώς συγκεκριμένες εισηγήσεις για την εφαρμογή της ισότιμης κατανομής βαρών και άλλα μέτρα για απάμβλυνση του οικονομικού βάρους των προσφυγών στην Επιτροπή του Εθνικού Συμβουλίου.

Σύσταση: Η όποια απόφαση για προώθηση της εν λόγω μελέτης ή μη, αφορά κυβερνητική πολιτική και ως εκ τούτου έπρεπε να ληφθεί από την Κυβέρνηση και όχι από τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β.

4.26 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Οικονομική κατάσταση: Τα σημαντικότερα στοιχεία αναφορικά με την οικονομική κατάσταση του Οργανισμού παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	31.12.2013	31.12.2012	Αύξηση/ μείωση	Αύξηση/ μείωση
	€	€	€	%
Έσοδα	14.080.140	11.949.414	2.130.726	17,83
Έξοδα	14.011.871	10.526.451	3.485.420	33,11
Κέρδος/ζημιά (-)	68.269	1.422.963	-1.354.694	- 95,20
Ασφάλιστρα	4.362.233	4.406.736	-44.503	- 1,01
Αποζημιώσεις	9.961.168	6.323.029	3.638.139	57,54
Κρατική Χορηγία	9.288.299	7.005.309	2.282.990	32,59
Μισθοί, τιμαριθμικά επιδόματα, εργ. εισφορές	3.547.395	3.716.794	-169.399	- 4,56
Μέσος όρος/υπαλ. χωρίς εισφ. στο ταμ. Συντ.	49.517	50.681	-1.164	- 2,30
Αποθεματικό Σχεδίου Συντάξεων	10.141.340	8.981.925	1.159.415	12,91
Δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα	844.660	607.207	237.453	39,11
Καθυστερημένα ασφάλιστρα	3.784.506	3.785.310	-804	- 0,02

Θέματα προσωπικού.

(α) Μείωση επιδόματος οδοιπορικών κατά 15%. Ο Οργανισμός δεν εφάρμοσε τις πρόνοιες της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 7.1.2013 για μείωση του επιδόματος οδοιπορικών κατά 15%.

Σύσταση: Άμεση εφαρμογή των προνοιών της υπό αναφορά εγκυκλίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΟΓΑ, οι πρόνοιες της πιο πάνω εγκυκλίου έχουν εφαρμοστεί.

(β) Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη. Αν και το προσωπικό του Οργανισμού δικαιούται δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα Κρατικά Νοσηλευτήρια, ο Οργανισμός δεν έχει εφαρμόσει τις πρόνοιες των περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικών) Τροποποιητικών Κανονισμών του 2013(Κ.Δ.Π 143/2013) και της εγκυκλίου επιστολής του Υπουργείου Υγείας ημερ. 28.1.2014, για αποκοπή του 1,5% επί των ακαθάριστων απολαβών για σκοπούς συνεισφοράς για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Σύσταση: Άμεση εφαρμογή των διατάξεων των πιο πάνω Κανονισμών. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ενόψει της προωθούμενης πρότασης του Υπουργείου Οικονομικών, για επέκταση των προνοιών της νομοθεσίας και στα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, το θέμα θα παραπεμφθεί εκ νέου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού.

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός προέβη σε διερεύνηση της δυνατότητας αντασφάλισής του σε διεθνείς αντασφαλιστικούς οργανισμούς, χωρίς όμως θετικά αποτελέσματα. Επισημαίνεται ότι η μη αντασφάλιση του Οργανισμού, περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και σε περιπτώσεις ζημιών που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό, οι γεωργοί να απαιτούν κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το Κράτος.

Καταβολή αποζημιώσεων σε αρδευτές με οφειλές προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Από διασταυρούμενο έλεγχο, εντοπίστηκαν 378 περιπτώσεις δικαιούχων αποζημιώσεων, οι οποίοι όφειλαν στις 31.3.2014, συνολικό ποσό € 1.264.863 (πλέον τόκους) προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σε σχέση με την παραχώρηση νερού άρδευσης. Το ποσό των αποζημιώσεων στους γεωργούς αυτούς ανέρχεται στα €2.065.997.

Σύσταση: Ο ΟΓΑ να μελετήσει, σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το ενδεχόμενο συμψηφισμού του ποσού αποζημίωσης με τυχόν ποσά οφειλής των δικαιούχων προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για παραχώρηση νερού άρδευσης.

Ρόλος/αποστολή και λειτουργία του Οργανισμού. Σύμφωνα με τελική μελέτη αναδιάρθρωσης που εκπονήθηκε από τη Διεθνή Τράπεζα, μέσα στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Υπηρεσίας, για το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και τα Τμήματά του, για σκοπούς υλοποίησης προνοιών του Μνημονίου Συναντίληψης, που έχει υπογραφεί από την Κυπριακή Δημοκρατία και την Τρόικα, οι αρμοδιότητες του Οργανισμού ενδέχεται να μεταφερθούν είτε στο Τμήμα Γεωργίας ή στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

4.27 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Κατάργηση/τερματισμός λειτουργίας του Οργανισμού.

(α) Αρμοδιότητες Οργανισμού. Σύμφωνα με τον περί της Μεταβίβασης των Αρμοδιοτήτων και των Λειτουργιών του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας στο Τμήμα Γεωργίας και στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες Νόμο του 2014 (Ν. 24(Ι)/2014), ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 28.2.2014, οι αρμοδιότητες και λειτουργίες του Οργανισμού μεταβιβάζονται στο Τμήμα Γεωργίας και στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού δεν ασκεί πλέον καμιά αρμοδιότητά του, εκτός στην έκταση που αυτό είναι αναγκαίο για την οριστική διάλυσή του και οποιαδήποτε δικαστική διαδικασία ή βάση αγωγής, η οποία εκκρεμεί, συνεχίζεται ή ασκείται, ως εάν ο παρών Νόμος δεν είχε θεσπιστεί. Επίσης, σύμφωνα με το περί Διάλυσης και Εκκαθάρισης του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Διάταγμα του 2014 (ΚΔΠ 164/2014), ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού διόρισε, με τη δημοσίευση του Διατάγματος στις 21.3.2014 και σύμφωνα με τις πρόνοιές του, τον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη ως Εκκαθαριστή του Οργανισμού, με χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έναρξης του πιο πάνω Διατάγματος.

Όλες οι δαπάνες που αφορούν στις αρμοδιότητες και λειτουργίες του Οργανισμού που μεταβιβάστηκαν, από τον Μάρτιο του 2014 βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό

(β) Προσωπικό. Οι 24 θέσεις του μόνιμου προσωπικού μαζί με τους κατόχους τους και πέντε από τις 13 κενές (στις 28.2.2014) θέσεις, καθώς επίσης δύο έκτακτοι λειτουργοί και πέντε ωρομίσθιοι υπάλληλοι που υπηρετούσαν στον Οργανισμό κατά την εν λόγω ημερομηνία μεταφέρθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις των πιο πάνω νομοθετημάτων, στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος-Διοίκηση, στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔ&Π) και στο Γενικό Λογιστήριο. Το μεταφερόμενο προσωπικό συνεχίζει να απασχολείται με τους ίδιους όρους, απολαμβάνει όλων των δικαιωμάτων και ωφελημάτων και έχει όλες τις υποχρεώσεις και καθήκοντα των δημοσίων υπαλλήλων, των εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου και του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, ανάλογα.

(γ) Περιουσιακά στοιχεία, χρηματικά διαθέσιμα και οικονομικές υποχρεώσεις του Οργανισμού και των Ταμείων Συντάξεων και Χορηγημάτων και Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης. Σύμφωνα με την ΚΔΠ 164/2014, τα καθήκοντα του Εκκαθαριστή περιορίζονται στην υλοποίηση συγκεκριμένων παραγράφων της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 76.183, ημερ. 11.12.2013, οι οποίες προβλέπουν, σε γενικές γραμμές, όπως τα περιουσιακά στοιχεία και τα χρηματικά διαθέσιμα του Οργανισμού, του Ταμείου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων περιέλθουν στην κυριότητα του Κράτους και τα Ταμεία διαλυθούν, οι οικονομικές υποχρεώσεις του Οργανισμού, πλέον οποιοσδήποτε άλλες υποχρεώσεις του προκύψουν μέχρι το κλείσιμό του, σύμφωνα και με τις διαπιστώσεις των εκκαθαριστών, καθώς και η καταβολή των υφιστάμενων και μελλοντικών συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού αναληφθούν από το Κράτος.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Οικονομικές καταστάσεις. Ενόψει του τερματισμού της λειτουργίας του Οργανισμού, οι οικονομικές του καταστάσεις ετοιμάστηκαν στη βάση της μη συνεχιζόμενης δραστηριότητας και η περίοδος αναφοράς επεκτάθηκε μέχρι την προτεραιότητα της ημερομηνίας ισχύος του Διατάγματος Διάλυσης και Εκκαθάρισης και του διορισμού του Εκκαθαριστή, δηλαδή μέχρι τις 20.3.2014.

(β) Αποτελέσματα έτους. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ο Οργανισμός για την περίοδο από 1.1.2013-20.3.2014 παρουσίασε πλεόνασμα ύψους €270.934, σε σύγκριση με έλλειμμα €216.749 το 2012. Κατά την περίοδο 1.1.2013-20.3.2014 αναγνωρίστηκε στα λοιπά συνολικά έσοδα αναλογιστική ζημιά του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων ύψους €2.278.144 (αναλογιστικό κέρδος ύψους €755.732 το 2012), καθώς επίσης και κέρδος ύψους €2.781.220, λόγω επανεκτίμησης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του Οργανισμού. Συνεπώς, το συνολικό πλεόνασμα για την περίοδο 1.1.2013-20.3.2014 ανήλθε στις €774.010, σε σύγκριση με συνολικό πλεόνασμα €538.983 το 2012.

	1.1.2013- 20.3.2014 €	2012 €
Εισοδήματα	259.759	332.120
Άλλα έσοδα *	2.141.808	1.769.200
	2.401.567	2.101.320
Καθαρά έξοδα διοίκησης και λειτουργίας	(2.129.200)	(2.320.932)
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	3.603	3.087
Απομείωση σε δίκαιη αξία μετοχών	(4.558)	-
Πλεόνασμα/(έλλειμμα) για την περίοδο/έτος πριν τη φορολογία	271.412	(216.525)
Φορολογία	(478)	(224)
Πλεόνασμα/(έλλειμμα) για την περίοδο/έτος	270.934	(216.749)
Λοιπά συνολικά έσοδα που δεν θα επαναταξινομηθούν στα αποτελέσματα	503.076	755.732
Συνολικό πλεόνασμα για την περίοδο/έτος	774.010	538.983

* Εκ των οποίων ποσό €1.644.264 (€1.130.766 το 2012) ήταν κρατική χορηγία.

Σύσταση: Οι παρατηρήσεις δεν περιλαμβάνουν σύσταση, αλλά καταγράφονται ως σημαντική πληροφόρηση για την κατάργηση/τερματισμό της λειτουργίας του Οργανισμού και την οικονομική του κατάσταση κατά την τελευταία περίοδο λειτουργίας του, ο οποίος ασκούσε αρμοδιότητες δυνάμει των περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμων του 1969 μέχρι 2014. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας αναμένει ότι το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, τα διάδοχα Τμήματα/Υπηρεσίες του και ο Εκκαθαριστής, θα διασφαλίσουν την ομαλή συνέχιση των αρμοδιοτήτων και λειτουργιών του Οργανισμού και θα επιληφθούν τυχόν εκκρεμοτήτων, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων τους, δυνάμει του Νόμου (Ν. 24(Ι)/2014) και του Διατάγματος (ΚΔΠ 164/2014), περιλαμβανομένης και της έγκαιρης και αποτελεσματικής διαχείρισης και αξιοποίησης του ιδιόκτητου κτιρίου του Οργανισμού.

4.28 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ (ΟΧΣ)

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2013 ο ΟΧΣ παρουσίασε πλεόνασμα πριν από τη φορολογία, ύψους €5.772.590 σε σύγκριση με €3.689.245 κατά το 2012 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2.083.345 ή ποσοστό 56,47%. Η αύξηση του πλεονάσματος προκύπτει κυρίως στη μεγάλη μείωση των εξόδων από τόκους κατά €6.436.932, στην μείωση των εσόδων από τόκους κατά €3.940.102 και στη μείωση των διαφόρων εσόδων κατά €1.278.493. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε €2.590.180 σε σύγκριση με €1.521.720 το 2012.

(β) Καταθέσεις. Οι καταθέσεις στον ΟΧΣ στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €888.492.050 σε σύγκριση με €954.411.813 στις 31.12.2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €65.919.763 ή 6,91%.

(γ) Δάνεια. Τα δάνεια στις 31.12.2013 μετά την αφαίρεση της πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις ύψους €16,87 εκ. ανέρχονταν σε €809,85 εκ. σε σύγκριση με €866,73 εκ. το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €56,89 εκ. ή 6,56%.

Προσωπικό. Στις 31.12.2013 ο ΟΧΣ εργοδοτούσε 61 άτομα (62 στις 31.12.2012). Το σύνολο των αποδοχών προσωπικού, περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις (€1.497.934) ήταν €4.748.131, σε σύγκριση με €4.784.380 κατά το 2012 (πρόνοια για συντάξεις €1.449.115), σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά €36.249 ή 0,76%. Ο μέσος όρος ετήσιου κόστους εργοδότησης, μη συμπεριλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ανέρχεται σε €52.423 (2012 : €53.795).

Δάνεια που παρουσιάζουν καθυστερημένες δόσεις. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2013 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €61,9 εκ. ή ποσοστό 7,5% επί του συνόλου των υπολοίπων των δανείων ύψους €825,5 εκ, σε σύγκριση με €50,7 εκ. ή ποσοστό 5,79% επί του συνόλου των υπολοίπων των δανείων ύψους €875,9 εκ, στις 31.12.2012, παρουσιάζεται δηλαδή αύξηση στις καθυστερημένες δόσεις ύψους €11,2 εκ. ή 22,09%.

Σημειώνεται ότι σε σχετική Οδηγία που εξέδωσε η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), για τον ορισμό των μη εξυπηρετούμενων και των ρυθμιζόμενων χορηγήσεων η οποία τέθηκε σε ισχύ από 1.7.2013, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν υποχρέωση να εκδώσουν άμεσα εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές και διαδικασίες για την εφαρμογή της Οδηγίας. Μια χορήγηση θεωρείται μη εξυπηρετούμενη όταν παρουσιάζει υπέρβαση του συμβατικού της ορίου σε συνεχή βάση για περίοδο μεγαλύτερη των 90 ημερών. Η Στρατηγική και Πολιτική Εφαρμογή της Οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου θεωρείται σημαντική για τη διαχείριση των καθυστερήσεων, και όπως ενημερωθήκαμε, στρατηγικός στόχος του ΟΧΣ είναι η αποφυγή της οποιασδήποτε κατάσχεσης κατοικίας, με την παροχή κάθε είδους λογικής διευκόλυνσης στους υπερχρεωμένους δανειολήπτες που θα ενδιαφερθούν για την εξόφληση του δανείου τους. Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ με επιστολή του, ημερ. 21.10.2014, έχει υιοθετηθεί σύσταση της ΚΤΚ για αύξηση των προβλέψεων, μέχρι τα τέλη του 2015, σε 20% των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Γνώμη με επιφύλαξη. Στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας που αφορούσε στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2013 του ΟΧΣ εκφράστηκε γνώμη με επιφύλαξη, λόγω του ότι το ποσό της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις, το οποίο ανήλθε στις 31.12.2013 σε €16,9 εκ. ή ποσοστό 6,4% επί των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα έπρεπε κατά την άποψή μας να είναι μεγαλύτερο. Σημειώνεται ότι ο ΟΧΣ, κατόπιν σχετικής υπόδειξης και από την Κεντρική Τράπεζα, απάντησε ότι θα καταβληθεί προσπάθεια για επίτευξη σταδιακής αύξησης του ποσοστού κάλυψης των προβλέψεων των μη εξυπηρετούμενων δανείων στο 20% μέχρι το τέλος του 2015.

Έγκριση δανείων. Μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013, ο ΟΧΣ παγοποίησε την παραχώρηση δανείων. Κατά το 2013 εγκρίθηκαν 36 στεγαστικά δάνεια ύψους €4,3 εκ. (535 δάνεια ύψους €67,7 εκ. το 2012). Επίσης δεν παραχωρήθηκαν δάνεια με βάση το Ειδικό Κυβερνητικό Σχέδιο ούτε με βάση το Ενιαίο Κυβερνητικό Σχέδιο.

Έκθεση αναφορικά με τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας. Ο Διευθυντής Τραπεζικών Υπηρεσιών του ΟΧΣ υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο, για αξιολόγηση και υιοθέτηση, έκθεση αναφορικά με τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), όπως απαιτείται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2013. Η έκθεση επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας για το 2013 εξακολουθούσε να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα, στο 18%. Όπως αναφέρεται στην έκθεση, στην περίοδο 2014-2018 αναμένεται να επιτευχθεί περιορισμένη αλλά ικανοποιητική κερδοφορία, που θα επιτρέψει, μαζί με την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου των δανείων, να διατηρηθεί ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας σε ικανοποιητικά επίπεδα. Η υποχρέωση του ΟΧΣ για το υπό αναφορά έτος ήταν να διατηρεί δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της τάξης του 15%.

Έλεγχος μηχανογραφημένων συστημάτων και διαδικασιών μηχανογράφησης.

(α) Εγχειρίδια χρήσης/διαδικασιών μηχανογραφημένων συστημάτων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας και σύμφωνα με πρόσφατη ενημέρωση από την Εσωτερικό Ελεγκτή, ο ΟΧΣ δεν διαθέτει γραπτές διαδικασίες μηχανογράφησης. Οι διαδικασίες αυτές είναι γνωστές στο προσωπικό μόνο προφορικά, ενώ κατά την ανάλυση των διαδικασιών αυτών εντοπίστηκαν αδυναμίες. Σημειώνεται ότι παρόλο που ετοιμάστηκε εγχειρίδιο γραπτών οδηγιών που συμπεριλαμβάνει το σύνολο των εγκυκλίων και οδηγιών για διάφορα θέματα που έχουν σταλεί κατά καιρούς από τον Γενικό Διευθυντή και τον Διευθυντή Τραπεζικών Υπηρεσιών, σε αυτό δεν περιλήφθηκαν οδηγίες για θέματα μηχανογράφησης.

Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε η απουσία γραπτής διαδικασίας για τη διαχείριση δικαιωμάτων πρόσβασης των χρηστών, όπως επίσης και η απουσία διαδικασίας για τη διενέργεια περιοδικών ελέγχων αυτών των δικαιωμάτων.

Αδυναμίες εντοπίστηκαν και στη διαδικασία δημιουργίας εφεδρικών αντιγράφων του συστήματος DM καθώς και στο σχέδιο ανάκαμψης του συστήματος. Παρατηρήθηκε ότι η υφιστάμενη διαδικασία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στον ανθρώπινο παράγοντα για τη δημιουργία, μεταφορά και φύλαξη των αντιγράφων.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ με επιστολή του, ημερ. 21.10.2014, το θέμα αυτό αναμένεται να επιλυθεί στα πλαίσια του νέου οργανογράμματος.

(β) Σχέδιο ανάκαμψης μηχανογραφημένων συστημάτων. Σχετικά με τον λειτουργικό κίνδυνο που υπάρχει σε περίπτωση απώλειας των συστημάτων ΔΕΛΤΑ (τραπεζικό σύστημα) και DM, ο ΟΧΣ διαθέτει σχέδιο ανάκαμψης και των δύο συστημάτων. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι ενώ το σχέδιο για ανάκαμψη του συστήματος ΔΕΛΤΑ δοκιμάζεται σε τακτική βάση από τη Συνεργατική Εταιρεία Μηχανογράφησης (**ΣΕΜ**), ο ΟΧΣ δεν έχει προβεί ποτέ σε δοκιμή ανάκαμψης του DM καθώς αυτό δεν προβλέπεται στο σχέδιο.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, είναι προγραμματισμένη για τις 16 Νοεμβρίου 2014 η δοκιμασία των σχεδίων ανάκαμψης από τη ΣΕΜ.

Δαπεδοποίηση ισόγειου καταστήματος και προθαλάμων στο νέο υπό ανέγερση κτίριο του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ). Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του Οργανισμού αποφάσισε στις 8.10.2013 όπως το δάπεδο του καταστήματος, της εισόδου και των προθαλάμων ισόγειου και ορόφων του νέου υπό ανέγερση κτηρίου του Οργανισμού, τροποποιηθεί και, αντί υπερυψωμένο δάπεδο τύπου laminate εγκατασταθεί μάρμαρο τύπου Διόνυσος – normal 2. Αποφάσισε επίσης όπως το ίδιο μάρμαρο χρησιμοποιηθεί για την επένδυση της εισόδου και των προθαλάμων των ορόφων.

Με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του ΟΧΣ ημερ. 8.11.2013, εκφράσαμε την άποψη ότι η πιο πάνω απόφαση αποτελεί ουσιώδη αλλαγή στη συμφωνία που υπογράφηκε με τον Ανάδοχο, ενδεχομένως μάλιστα και με επιπλέον κόστος, η οποία λήφθηκε χωρίς προηγουμένως να αξιολογηθεί το επιπλέον κόστος, καθώς και οι οποιεσδήποτε άλλες επιπτώσεις. Εφόσον η αλλαγή αυτή δεν οφειλόταν σε λόγους που επεσυνέβησαν μετά την ανάθεση της σύμβασης, θα έπρεπε – εάν κρινόταν ως αναγκαία – να είχε περιληφθεί στη συμφωνία που υπογράφηκε, ώστε να αποφευχθούν οποιεσδήποτε επιπτώσεις – οικονομικές και χρονικές – στην υπογραφείσα σύμβαση, λόγω απαιτήσεων του Αναδόχου. Επισημάναμε επίσης ότι τέτοιες αλλαγές δεν επιτρέπονται από τη νομοθεσία, εφόσον αφενός η αναγκαιότητά τους δεν είχε προκύψει εκ των υστέρων (μετά την υπογραφή της σύμβασης) και, αφετέρου καθορίστηκε ονομαστικά ο συγκεκριμένος τύπου δαπέδου χωρίς να γίνει μνεία ότι ισοδύναμο με το καθορισθέν δάπεδο γίνεται αποδεκτό. Υποδείξαμε τέλος ότι με την επιλογή του συγκεκριμένου μαρμάρου, η τιμή του δεν θα ήταν προϊόν ανταγωνισμού, με αποτέλεσμα ο ΟΧΣ να επιβαρυνθεί αδικαιολόγητα. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το ΔΣ του Οργανισμού επανεξετάσει την απόφασή του για την αλλαγή αυτή.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΟΧΣ μάς πληροφόρησε στις 17.1.2014, ότι το ΔΣ σε συνεδρία του που έγινε στις 18.11.2013, αποφάσισε όπως μη προχωρήσει στην αλλαγή των αρχικών σχεδίων δαπεδοποίησης του ισογείου και των προθαλάμων στο νέο υπό ανέγερση κτήριο του Οργανισμού, αλλά να παραμείνει το υπερυψωμένο δάπεδο τύπου laminate, που προνοούσε η σύμβαση.

4.29 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Νομικό πλαίσιο. Με τη ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του περί της Μεταβίβασης των Αρμοδιοτήτων και των Λειτουργιών του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ) στο Τμήμα Γεωργίας Νόμου του 2014 (Ν. 25(Ι)/2014), ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 28.2.2014, οι αρμοδιότητες και λειτουργίες του μεταβιβάστηκαν στο Τμήμα Γεωργίας και το προσωπικό του εντάχθηκε στην Δημόσια Υπηρεσία. Επίσης, με τη δημοσίευση στις 21.3.2014 του περί Διάλυσης και Εκκαθάρισης του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων Διατάγματος του 2014 (Κ.Δ.Π. 163/2014), που εκδόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το Συμβούλιο διαλύεται και ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αναθέτει στον Έφορο Εταιρειών και Επίσημο Παραλήπτη την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης του Συμβουλίου, περιλαμβανομένης της μεταφοράς των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συμβουλίου στο Κράτος, εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έναρξης του πιο πάνω Διατάγματος, διορισμός ο οποίος έγινε στις 21.3.2014.

Απόλυση Διευθυντή. Ο Διευθυντής του Συμβουλίου τέθηκε σε διαθεσιμότητα από τις 24.6.2010 για εξέταση καταγγελιών εναντίον του και στις 21.2.2011 του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Συμβουλίου για επιβολή της ποινής της απόλυσης. Έκτοτε η θέση του Διευθυντή είναι κενή. Εκκρεμεί η απόφαση δικαστηρίου για τρεις προσφυγές που κατέθεσε ο τέως Διευθυντής εναντίον του Συμβουλίου για την απόλυσή του.

Γη και υποστατικά.

(α) Το Συμβούλιο κατέχει ιδιόκτητη γη στην Πάφο που παραχωρήθηκε από το Κράτος και δύο αποθήκες και γραφείο που ανεγέρθηκαν στη γη αυτή. Μετά από επανεκτίμηση που πραγματοποιήθηκε το 2004, η αξία της γης και των υποστατικών εκτιμήθηκε στα €3.071.433 και €1.025.161 αντίστοιχα. Σύμφωνα με νέα εκτίμηση που ζητήθηκε από Τμήμα Γεωργίας, η αξία της γης και των υποστατικών στις 30.8.2013 ανέρχεται στα €3.621.000.

Το Συμβούλιο ενοικίασε τις δύο αποθήκες και το γραφείο σε ιδιώτες. Η μία αποθήκη και το γραφείο υπενοικιάστηκαν με έγκριση του Συμβουλίου σε τρίτο άτομο και λειτουργούν ως εμπορικό κατάστημα και η άλλη αποθήκη λειτουργεί ως μπόουλινγκ.

Το ενοίκιο για το 2012 για το εμπορικό κατάστημα ανερχόταν συνολικά, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, σε €126.401 και €69.985 για το μπόουλινγκ. Σχετικά με το κατάστημα, μετά από αιτήματα των ενοικιαστών για μειώσεις και μετά από έγκριση των αρμόδιων Υπουργείων στις 26.10.2011 το Συμβούλιο, αποφάσισε όπως παραχωρήσει έκπτωση στους ενοικιαστές ύψους €13.881+ΦΠΑ. Επίσης αποφάσισε όπως το ποσό των €29.251+ΦΠΑ που αφορούσε σε οφειλές του 2010 καταβληθεί αμέσως, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €80.000+ΦΠΑ καταβληθεί σε 76 ίσες μηνιαίες δόσεις των €1.052,63+ΦΠΑ μέχρι τις 31.3.2018, ημερομηνία λήξης της συμφωνίας. Στις 18.1.2012 το Συμβούλιο αποφάσισε όπως παραχωρήσει στους ενοικιαστές του εμπορικού καταστήματος την ίδια έκπτωση που παραχώρησε και για το 2011 ύψους €13.881+ΦΠΑ και στις 14.6.2012 αποφάσισε όπως παραχωρήσει επιπρόσθετη έκπτωση ύψους €50.400, αναπροσαρμοστεί το ενοίκιο του καταστήματος και παγοποιηθεί η αύξηση του 7%, λόγω της οικονομικής κρίσης, για την περίοδο 2013-2014. Αποφασίστηκε επίσης η παγοποίηση της αύξησης του 7% και για το υποστατικό που χρησιμοποιείται ως μπόουλινγκ για την περίοδο 1.11.2012-31.10.2014.

Παρά τις διευκολύνσεις/μειώσεις, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην είσπραξη των ενοικίων με αποτέλεσμα μέχρι τον Μάρτιο 2014, τα οφειλόμενα ενοίκια και για τα δύο υποστατικά να ανέλθουν σε €373.988.

Σύσταση: Θα πρέπει να ληφθούν άμεσα, όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για διεκδίκηση των οφειλών από τους δύο ενοικιαστές μη αποκλεισμένων δικαστικών μέτρων.

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος μας ενημέρωσε ότι αναμένει την μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων του ΣΑΠ στο Κράτος για να μπορέσουν να προχωρήσουν οι νομικές διαδικασίες για τη διεκδίκηση οφειλών από τους δύο ενοικιαστές του ΣΑΠ.

Ενοίκιο Κεντρικών Γραφείων ΣΑΠ. Το Συμβούλιο έχει υπογράψει στις 5.2.2004 συμφωνία ενοικίασης υποστατικού για τη στέγαση των Γραφείων του στη Λεμεσό. Στις 1.3.2013 υπογράφηκε ανανέωση της συμφωνίας για την περίοδο 1.3.2013 – 28.2.2015 με μειωμένο ετήσιο ενοίκιο ύψους €75.600 και με αύξηση 5% για κάθε επόμενο έτος.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον όρο 2 της συμφωνίας, σε περίπτωση που η συμφωνία τερματιστεί εξ' υπαιτιότητας του ενοικιαστή, ο ενοικιαστής υποχρεούται να καταβάλει στον ιδιοκτήτη το υπόλοιπο ποσό που απομένει μέχρι τη λήξη της συμφωνίας.

Επίσης το Συμβούλιο ενοικιάζει γραφεία στην Πάφο για την περίοδο 1.7.2011 – 30.6.2016 με ενοίκιο €900 μηνιαίως για την πρώτη διετία ενοικίασης και για κάθε επόμενη διετία το ενοίκιο αυξάνεται κατά 7% το οποίο από 1.7.2013 μειώθηκε κατά 20%.

Ενόψει του γεγονότος ότι το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούνιο 2013 αποφάσισε την κατάργηση του ΣΑΠ, το Συμβούλιο ζήτησε γνωμάτευση για το θέμα από το Γενικό Εισαγγελέα. Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο αποφάσισε τη συνέχιση της ενοικίασης των πιο πάνω Γραφείων μέχρι τη λήξη των ενοικιαστηρίων εγγράφων σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 25 Απριλίου 2014.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για αξιοποίηση των υποστατικών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ενημερώθηκε τόσο το Υπουργείο Οικονομικών όσο και ο Κεντρικός Φορέας Στέγασης των Κρατικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για τον αδιάθετο χώρο στα Κεντρικά Γραφεία του ΣΑΠ με την παράκληση όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την αξιοποίησή του.

4.30 ΙΔΡΥΜΑ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για τα έτη 2007 μέχρι 2011 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2012. Δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας από το Ίδρυμα οι οικονομικές καταστάσεις του για τα έτη 2012 και 2013 και ως εκ τούτου δεν έχει διενεργηθεί ο νενομισμένος έλεγχος

4.31 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ

Έγκριση Προϋπολογισμού.

Κατά τη συζήτηση τον Νοέμβριο του 2012, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, θεμάτων που αφορούσαν στην οικονομική διαχείριση του Συμβουλίου Αποχeteύσεων Πάφου, η Υπηρεσία μας υπέβαλε προς προβληματισμό την άποψη, έχοντας υπόψη τη σημαντικότητα των δαπανών που διενεργούν τα Συμβούλια Αποχeteύσεων, οι Προϋπολογισμοί των Συμβουλίων να κατατίθενται για ψήφιση στην Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύσταση: Θα πρέπει να εξεταστεί η εισήγησή μας για κατάθεση και ψήφιση των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Μη εξουσιοδοτημένες δαπάνες. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 24(9) του Νόμου, σε περίπτωση που οι Προϋπολογισμοί δεν έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών μέχρι την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τη διενέργεια από το Συμβούλιο οποιασδήποτε δαπάνης για περίοδο που δεν υπερβαίνει κάθε φορά τον ένα μήνα, για συνολικά δύο μήνες, δηλαδή μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Διαπιστώθηκε ότι δεν ζητήθηκε από τα Συμβούλια Αποχeteύσεων η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για τις δαπάνες που έγιναν μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2013 και συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία έγκρισης του Προϋπολογισμού του κάθε Συμβουλίου, ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

Σύσταση: Πρέπει να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα ώστε όλες οι δαπάνες να είναι πάντοτε εξουσιοδοτημένες. Σε διαφορετική περίπτωση πρέπει να ενεργοποιούνται οι σχετικές νομοθετικές πρόνοιες εναντίον των παρανομούντων.

4.32 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Οικονομική κατάσταση. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2012 αναθεωρήθηκαν μετά την υιοθέτηση του αναθεωρημένου Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου (ΔΛΠ) 19 «Παροχές σε Εργαζομένους», και την αναδρομική αναγνώριση ζημιών από επαναμέτρηση της υποχρέωσης του Συμβουλίου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ύψους €2.379.791 και €2.988.820 για τα έτη 2013 και 2012, αντίστοιχα.

Αποτελέσματα έτους

	2013	2012	Μεταβολή	
	€	€	€	%
Έσοδα	26.844.206	24.120.966	2.723.240	11,3
Έξοδα	(35.918.501)	(28.633.185)	7.285.316	25,4
Έλλειμμα έτους	(9.074.325)	(4.512.219)	4.562.106	101,1

Η αύξηση στα έσοδα οφείλεται κυρίως στην αύξηση της χορηγίας της Κυπριακής Δημοκρατίας για ασφαλοστρώσεις και στην επιβολή τελών χρήσης σε όλους τους καταναλωτές που όφειλαν να είχαν συνδεθεί με το αποχετευτικό σύστημα, άσχετα από το εάν συνδέθηκαν ή όχι, καθώς και στην αύξηση των αδειών σύνδεσης που εκδόθηκαν κατά το έτος 2013. Η αύξηση στα έσοδα οφείλεται κυρίως στην αναγνώριση των ζημιών απομείωσης των καταθέσεων και των μετοχών του Συμβουλίου στη Λαϊκή Τράπεζα και στην Τράπεζα Κύπρου αντίστοιχα, εντός του έτους 2013.

Ταμειακά υπόλοιπα. Τα ταμειακά υπόλοιπα του Συμβουλίου παρουσίασαν μείωση ύψους €10.252.653 σε σύγκριση με το έτος 2012, η οποία οφείλεται κυρίως στις επιπτώσεις της έκδοσης των Διαταγμάτων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ημερ. 29.3.2013 αναφορικά με τη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου, εφαρμόζοντας μέτρα για τις δύο αυτές τράπεζες, δυνάμει του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013. Τα Διατάγματα είχαν ως αποτέλεσμα (i) την απομείωση ποσού ύψους €4.284.693 ή ποσοστό 100%, το οποίο ήταν κατατεθειμένο στη Λαϊκή Τράπεζα στις 26.3.2013, (ii) τη μετατροπή καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου, ύψους €5.560.645, σε συνήθεις μετοχές της Τράπεζας Κύπρου, με ονομαστική αξία €1 και (iii) τη μετατροπή καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου, ύψους €4.381.567, σε βραχυπρόθεσμες καταθέσεις λήξεως έξι, εννιά και δώδεκα μηνών, με δικαίωμα ανανέωσης τους από την Τράπεζα για επιπρόσθετη περίοδο ίσης διάρκειας. Οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις εμφανίζονται χωριστά από τα ταμειακά υπόλοιπα στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Προσωπικό - Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2013 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 43 μόνιμους υπαλλήλους, 5 έκτακτους και 34 εργάτες, σε σύγκριση με 44 μόνιμους υπαλλήλους, 5 έκτακτους και 36 εργάτες στις 31.12.2012. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των €3.011.670, σε σύγκριση με €3.562.188 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €550.518.

Ρευστότητα του Συμβουλίου. Το πρόβλημα ρευστότητας το οποίο, όπως αναφέρεται και στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας για προηγούμενα έτη, αντιμετωπίζει το Συμβούλιο μετά την αδυναμία του κράτους να αποπληρώσει τις οφειλές του προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, έχει επιδεινωθεί εξαιτίας διαφόρων παραγόντων οι οποίοι αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω:

(α) Τα Διατάγματα τα οποία εξέδωσε στις 29.3.2013 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου αναφορικά με τη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου, εφαρμόζοντας μέτρα για τις δύο αυτές τράπεζες δυνάμει του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013 και τη ζημιά που προέκυψε από την απομείωση των καταθέσεων του Συμβουλίου στις δύο τράπεζες.

(β) Η αβέβαιη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο σε συνδυασμό με την τρέχουσα αστάθεια στο τραπεζικό σύστημα και την οικονομική ύφεση έχουν επηρεάσει τόσο την ικανότητα του Συμβουλίου να λάβει νέο δανεισμό ή να αναχρηματοδοτήσει υφιστάμενο δανεισμό όσο και την ικανότητα των φορολογουμένων και των άλλων χρεωστών του Συμβουλίου να αποπληρώσουν τα οφειλόμενα προς το Συμβούλιο ποσά.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να καταρτίσει σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας, το οποίο θα πρέπει να αναθεωρείται αναλόγως των εξελίξεων.

Χρεώστες και άλλοι οφειλέτες. Το σύνολο των χρεωστών και άλλων οφειλετών του Συμβουλίου στις 31.12.2013 ανήλθε σε €34.322.484, σε σύγκριση με €43.863.416 στις 31.12.2012, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €9.540.932 ή ποσοστό 21,7%.

Στο σύνολο των χρεωστών και άλλων οφειλετών, περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Οι χρεώστες για αποχετευτικά τέλη στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €8.167.581, σε σύγκριση με €6.566.191 στις 31.12.2012, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €1.601.390 ή ποσοστό 24,4%.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, κατά τη διάρκεια του 2014 έχει εισπραχθεί σημαντικό ποσό των ανείσπρακτων τελών.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το σύνολο των χρεωστών τελών χρήσης στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €4.936.613 σε σύγκριση με €4.482.991 στις 31.12.2012, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €453.622 (10%). Ποσό €3.668.382 (€3.779.569 για το 2012) οφειλόταν από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, ποσό ύψους €1.193.001 (€672.068 για το 2012) από το Δήμο Λακατάμιας και ποσό ύψους €75.230 από διάφορους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, έχουν γίνει διευθετήσεις τόσο με το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας όσο και με τον Δήμο Λακατάμιας για σταδιακή εξόφληση των οφειλομένων ποσών.

(γ) Οφειλές Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας προς το Συμβούλιο στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €21.113.124 (€32.577.602 στις 31.12.2012). Το ποσό αυτό παρουσιάζεται μειωμένο με το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία εκ μέρους του Συμβουλίου από τον Ιούνιο του 2012 για αποπληρωμή δόσεων και τόκων εγγυημένων δανείων, ύψους €22.782.363 (€6.494.786 μέχρι 31.12.2012). Οι οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας (πριν την αφαίρεση του πιο πάνω ποσού) αφορούν σε αποχετευτικά τέλη ύψους €177.525, επιχορηγήσεις κατασκευαστικών και άλλων έργων ύψους €20.272.667, συνεισφορά για τη λειτουργία και συντήρηση της τριτοβάθμιας επεξεργασίας ύψους €484.227, δάνειο που συνάφθηκε εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας ύψους €2.961.068 καθώς και ποσό €20.000.000 που δόθηκε από το Συμβούλιο στο United Nations Development Programme, εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύσταση: Θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες του Συμβουλίου και να καθοριστεί σχέδιο δράσης για την είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Παράταση ημερομηνίας εξόφλησης λογαριασμών τελών αποχέτευσης. Παρόλο ότι, ως τελευταία ημερομηνία εξόφλησης λογαριασμών αποχετευτικών τελών για το έτος 2013 καθορίστηκε η 31.10.2013 και στη συνέχεια δόθηκε παράταση μέχρι τις 30.11.2013, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι η εξόφληση των λογαριασμών στα ταμεία του Συμβουλίου συνεχίστηκε κανονικά μέχρι και τις 6.12.2013 και μέσω διαδικτύου μέχρι τις 8.12.2013, χωρίς την επιβολή επιπρόσθετης επιβάρυνσης 20%, σε αντίθεση με το Άρθρο 30 (3) του Περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971 μέχρι 2004. Το συνολικό ποσό της μη εισπραχθείσας επιπρόσθετης επιβάρυνσης ανέρχεται σε €11.023.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να ενεργεί πάντοτε στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας και των σχετικών κανονισμών, έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να τυγχάνουν ομοιόμορφης μεταχείρισης.

Διαγωνισμοί.

(α) Επιθεώρηση των αγωγών με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης. Το Συμβούλιο για την περίοδο από 15.6.2012 μέχρι τις 31.6.2013 που υπογράφηκε η νέα σύμβαση για επιθεώρηση των αγωγών του αποχετευτικού συστήματος της Μείζονος Λευκωσίας με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης (προσφορά αρ. 14/2012) αγόρασε υπηρεσίες συνολικής αξίας €72.517 (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) από δύο εταιρείες στην τιμή των €0,85 και €0,80 το μέτρο, αντίστοιχα, χωρίς την προκήρυξη προσφορών. Σημειώνεται ότι η τιμή της νέας σύμβασης που υπογράφηκε ανέρχεται σε €0,48 το μέτρο.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να μεριμνά για την έγκαιρη διεξαγωγή διαγωνισμών, ώστε οι αγορές να γίνονται με βάση τις νόμιμες διαδικασίες και να διασφαλίζονται όσο το δυνατό καλύτερες τιμές.

(β) Παροχή υπηρεσιών Διευθυντή Έργου. Το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρίες ημερ. 10.12.2012, 17.12.2013 και 7.7.2014 ενέκρινε την περαιτέρω ανανέωση του συμβολαίου του Διευθυντή Έργου για τις περιόδους από 1.1.2013 μέχρι 31.12.2013, από 1.1.2014 μέχρι 30.6.2014, και από 1.7.2014 μέχρι 30.9.2014, αντίστοιχα, σε αντίθεση με την πρόνοια αρ. 5 του αρχικού συμβολαίου στην οποία αναφέρεται ρητά ότι δεν παρέχεται το δικαίωμα της περαιτέρω ανανέωσης πέραν του ενός έτους μετά τη λήξη του (που ήταν στις 31.12.2011).

Σύσταση: Το Συμβούλιο δεν πρέπει να προβαίνει σε ενέργειες που βρίσκονται σε αντίθεση με τις συμβάσεις που συνάπτει, ούτε και να προβαίνει σε ενέργειες που συνιστούν παραβίαση των αρχών ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας.

4.33 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Οικονομική κατάσταση. Κατά το έτος 2013 το Συμβούλιο υιοθέτησε το αναθεωρημένο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 19 «Παροχές σε εργαζομένους», το οποίο έχει εφαρμοστεί αναδρομικά. Επίσης προέβη σε διόρθωση ποσών του Πάγιου Ενεργητικού που κεφαλαιοποιήθηκαν και σε αναπροσαρμογή ποσών που αναγνωρίστηκαν στις κυβερνητικές χορηγίες και στη διαγραφή χορηγιών. Ως αποτέλεσμα των αλλαγών αυτών, τα συγκριτικά ποσά για τα έτη 2011 και 2012 στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου, έχουν αναπροσαρμοστεί.

Αποτελέσματα έτους

	2013	2012	Μεταβολή	
	€	€	€	%
Έσοδα	28.448.006	30.156.768	(1.708.762)	(5,7)
Έξοδα	(43.648.327)	(18.686.502)	24.961.825	133,6
(Ζημιά)/Πλεόνασμα	(15.200.321)	11.470.266	(26.670.587)	(233)

Η μείωση στα έσοδα οφείλεται κυρίως στη μείωση στους τόκους εισπρακτέους κατά €2.247.723. Η αύξηση στα έξοδα οφείλεται κυρίως στην αναγνώριση των ζημιών απομείωσης των καταθέσεων και των μετοχών του Συμβουλίου στη Λαϊκή Τράπεζα και στην Τράπεζα Κύπρου ύψους €19.510.973 και €3.670.216, αντίστοιχα, εντός του έτους 2013.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2013 67 άτομα όπως και στις 31.12.2012. Το κόστος εργοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €2.562.176, σε σύγκριση με €2.772.428 το 2012, δηλαδή παρουσίασε μείωση €210.252 ή ποσοστό 7,6 %.

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2013, ανήλθε σε €30.961.653, σε σύγκριση με €25.267.280 στις 31.12.2012, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €5.694.373 ή ποσοστό 22,5 %.

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2013 σε €11.937.834, σε σύγκριση με €10.123.897 στις 31.12.2012 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.813.937 ή ποσοστό 17,9%. Ποσό €921.460 αφορά σε οφειλές για νομικά και άλλα έξοδα των αγωγών που κινήθηκαν για είσπραξη των οφειλόμενων τελών.

Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών για την περίοδο 1999-2013, κινήθηκαν συνολικά 5.108 αγωγές για συνολικό ποσό €9.720.029 από τις οποίες εξοφλήθηκαν οι 3.484 αγωγές και εισπράχθηκε ποσό ύψους €2.272.091. Σε αρκετές περιπτώσεις αγωγών για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, αυτά δεν έχουν εισπραχθεί.

Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις για τις οποίες ενώ έγινε συμφωνία με τους οφειλέτες για διευθέτηση των οφειλών τους με δόσεις, είτε μετά από αγωγή είτε μετά από δική τους παράκληση, αυτοί δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας ανέφερε ότι το Συμβούλιο καταβάλλει συστηματική προσπάθεια στα πλαίσια των δυνατοτήτων του για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών. Για το θέμα της εφαρμογής των αποφάσεων του δικαστηρίου και της επίδοσης/εφαρμογής των διαφόρων ενταλμάτων, μας ανέφερε ότι είναι ευρύτερο πρόβλημα που υπάρχει στον τόπο μας.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2013, ανέρχεται σε €1.400.467 σε σύγκριση με €1.471.680 στις 31.12.2012. Παρατηρείται και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των τελών χρήσης που εισπράττονται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα.

(γ) Οφειλές Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι συνολικές οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας προς το Συμβούλιο στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €12.929.810 εκ., σε σύγκριση με €8.308.794 εκ. στις 31.12.2012, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €4.621.016 ή ποσοστό 55,6%. Σημειώνεται ότι, το μεγαλύτερο μέρος των οφειλών της Κυπριακής Δημοκρατίας αφορά σε οφειλές του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, τόσο για κατασκευαστικά έργα όσο και για τα κόστη λειτουργίας και συντήρησης της τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Σε επιστολές του προς το ΤΑΥ, το Συμβούλιο εξέφρασε μεγάλη ανησυχία στο γεγονός ότι τα οφειλόμενα από την Κυβέρνηση ποσά είναι υπερβολικά μεγάλα για τα οικονομικά δεδομένα του Οργανισμού και **(i)** ζήτησε τη σύναψη συμφωνίας με το ΤΑΥ αναφορικά με τα κόστη συντήρησης και λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας, **(ii)** εισηγήθηκε την αποπληρωμή των οφειλομένων ποσών σε μια λογική περίοδο με ένα λογικό επιτόκιο, και **(iii)** κατέβαλε προσπάθειες για την προώθηση της ένταξης των αποχετευτικών έργων στα Συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

Όσον αφορά στις οφειλές του Υπουργείου Εσωτερικών, το Συμβούλιο, καταχώρισε την Αγωγή αρ. 2063/2013 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, με ημερ. 27.5.2013, εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, με την οποία αξιώνει την καταβολή ποσού ύψους €114.447. Το ποσό αφορά κυρίως σε έξοδα ετοιμασίας μελετών και σχεδίων για τη σύνδεση Κυβερνητικών Οικισμών και Συνοικισμών Αυτοστέγασης Λεμεσού με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού – Αμαθούντας τα οποία ετοιμάστηκαν για λογαριασμό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να εξετάσει τρόπους βελτίωσης και εντατικοποίησης των προσπαθειών που καταβάλλει για είσπραξη των οφειλομένων ποσών.

Διαγωνισμός για Κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στη Δυτική Περιοχή Λεμεσού – Συμβόλαιο E13 – Φάση B2 του Αποχετευτικού Έργου Λυμάτων και Ομβρίων της Μείζονος Λεμεσού – Αρ. Διαγωνισμού 4/2014. Από τη μελέτη των προνοιών των εγγράφων του πιο πάνω διαγωνισμού, προέκυψαν τα ακόλουθα:

Στα έγγραφα του διαγωνισμού περιλαμβάνονταν ορισμένες απαιτήσεις του διαγωνισμού, όσον αφορά τις οικονομικές και τις τεχνικές/επαγγελματικές ικανότητες που έπρεπε να πληρούν οι οικονομικοί φορείς για να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στον διαγωνισμό. Εισηγηθήκαμε ότι οι όροι αυτοί είναι περιοριστικοί και

θα περιορίσουν τελικά την ευρύτητα συμμετοχής. Μετά από τη μελέτη των πιο πάνω ελάχιστων κριτηρίων, εισηγηθήκαμε αριθμό τροποποιήσεων που θα οδηγούσαν σε αύξηση των οικονομικών φορέων που θα μπορούσαν να συμμετάσχουν.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, - στο πνεύμα και της νέας Ευρωπαϊκής Οδηγίας που θα αντικαταστήσει την υφιστάμενη – και με σκοπό τη μείωση του διοικητικού κόστους/χρόνου τόσο για το ΣΑΛΑ όσο και για τους οικονομικούς φορείς που θα συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, επιδιώκοντας την αύξηση συμμετοχής για ανάπτυξη μεγαλύτερου ανταγωνισμού και τη μείωση του ενδεχομένου παράλειψης υποβολής ή/και ελλιπούς υποβολής κάποιου από τον τεράστιο αριθμό εγγράφων/στοιχείων που απαιτούνταν, που θα είχε ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό προσφοροδοτών για τυπικούς και μόνο λόγους, εισηγηθήκαμε όπως τροποποιηθούν τα έγγραφα, αναφορικά με τις πιο κάτω πρόνοιες, ως ακολούθως:

- Η υποβολή των εγγράφων που τεκμηριώνουν τις οικονομικές και τεχνικές/ επαγγελματικές ικανότητες, να απαιτείται όπως γίνεται – εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος – μόνο από τον επιτυχόντα προσφοροδότη, σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης και πριν την υπογραφή της σύμβασης. Στο στάδιο υποβολής της προσφοράς, να απαιτείται μόνο η συμπλήρωση των στοιχείων των έργων ή/και των οικονομικών καταστάσεων (στη βάση εντύπων που θα τους δοθούν από το ΣΑΛΑ) και η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης, ότι τα έργα και οι οικονομικές καταστάσεις του προσφοροδότη πληρούν τις απαιτήσεις του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που ο επιτυχών προσφοροδότης αποτύχει να προσκομίσει τα έγγραφα/στοιχεία που τεκμηριώνουν τις δηλώσεις του, εντός του χρονικού διαστήματος που θα του ζητηθεί, τότε να αποκλείεται του διαγωνισμού και να εκπίπτει η εγγύηση συμμετοχής του, και η διαδικασία να συνεχίζεται με τον επόμενο – κατά σειρά τιμής – προσφοροδότη.
- Για το προσωπικό που θα αποτελέσει την ομάδα έργου, να απαλειφθεί η απαίτηση για υποβολή των ονομάτων και των βιογραφικών καθώς και άλλων αποδεικτικών στοιχείων προσόντων και πείρας ταυτόχρονα με την υποβολή της προσφοράς, και να απαιτείται μόνο η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης από τους προσφοροδότες ότι τα άτομα της ομάδας έργου πληρούν τις απαιτήσεις – σε προσόντα και πείρα – που θα καθοριστούν.

Τα ονόματα/βιογραφικά καθώς και τα έγγραφα/βεβαιώσεις που να τεκμηριώνουν τη συμμόρφωση του προσφοροδότη με τις απαιτήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, ως προς τα προσόντα και την πείρα των ατόμων της ομάδας έργου, να προνοείται όπως υποβάλλονται μόνο από τον επιτυχόντα προσφοροδότη – πριν την υπογραφή της σύμβασης – και εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος από την ημέρα που θα του ζητηθούν.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΣΑΛΑ μας πληροφόρησε ότι, τα θέματα που είχαν εγερθεί με την πιο πάνω επιστολή μας καθώς και οι εισηγήσεις μας θα ετίθεντο ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών και του Διοικητικού Συμβουλίου για λήψη απόφασης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν ετοιμαστεί κατόπιν μακρών συζητήσεων και διαβουλεύσεων με την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, που θα χρηματοδοτήσει το έργο, καθώς και με τους Συμβούλους Μηχανικούς του ΣΑΛΑ, όπως επίσης και με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, παραθέτοντας τα σχόλια του επί των απόψεων/ εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας, και εκφράζοντας στο τέλος τη διαφωνία του.

Τον ίδιο μήνα, με νέα επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του ΣΑΛΑ, παρατηρήσαμε – μεταξύ άλλων – τα ακόλουθα:

Οι εισηγήσεις μας σκοπό είχαν την άρση των περιορισμών που ετίθεντο με τις συγκεκριμένες πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, καθώς και των επιφυλάξεων αριθμού ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, ώστε να παρείχετο η δυνατότητα συμμετοχής στον διαγωνισμό μεγαλύτερου αριθμού – ικανών –

οικονομικών φορέων διασφαλίζοντας τον υγιή ανταγωνισμό και την υποβολή οικονομικά πιο συμφέρουσων τιμών για το ΣΑΛΑ.

Εκφράσαμε την άποψη ότι – σύμφωνα με τη νομοθεσία – η ευθύνη ετοιμασίας των όρων/προδιαγραφών ανήκει στην Αναθέτουσα Αρχή, η οποία ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τα δεδομένα της τοπικής αγοράς, έχει την υποχρέωση να καθορίζει τέτοιους όρους, οι οποίοι να διασφαλίζουν την ευρύτητα συμμετοχής χωρίς να θέτουν έμμεσα φραγμούς στη συμμετοχή των οικονομικών φορέων.

Οι επιφυλάξεις του ΣΑΛΑ, ότι οι πιο πάνω εισηγήσεις μας θέτουν σε κίνδυνο την ποιότητα ή/και δυνατότητα ολοκλήρωσης του έργου, δεν ευσταθούν – κατά την άποψη μας – εφόσον υπάρχουν οι ασφαλιστικές δικλίδες με τη συμπερίληψη σχετικών προνοιών καθώς και την απαίτηση για υποβολή εγγυητικών, ώστε να διασφαλιστεί η ικανοποιητική υλοποίηση του.

Τον Σεπτέμβριο 2014, σε συνεδρία της Επιτροπής Παρακολούθησης Αποχετευτικού Έργου, συζητήθηκε εσωτερικό σημείωμα του Διευθυντή των Τεχνικών Υπηρεσιών του ΣΑΛΑ, στο οποίο αναφερόταν – μεταξύ άλλων – η τεχνολογία επεξεργασίας των λυμάτων στο νέο Σταθμό όπως αυτή είχε καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού (MBR), και εξεφράζετο η άποψη ότι κάποια σημεία των προδιαγραφών μπορούσαν να τροποποιηθούν σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας. Κατά τη συνάντησή μας με το ΣΑΛΑ που ακολούθησε, οι εκπρόσωποι του ΣΑΛΑ μας πληροφόρησαν ότι το Συμβούλιο είχε εγκρίνει τις εισηγήσεις μας, με εξαίρεση την εισήγηση που αφορούσε την αποφυγή καθορισμού συγκεκριμένης τεχνολογίας επεξεργασίας των λυμάτων του νέου Σταθμού. Μας πληροφόρησαν επίσης ότι η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης, που είναι βασικός χρηματοδότης του έργου, δεν είχε αποδεχθεί τις προταθείσες αλλαγές, ενώ επιπρόσθετα επεσήμαναν τις δεσμεύσεις που είχε αναλάβει ο ΣΑΛΑ έναντι των τοπικών αρχών και του Υπουργείου Εσωτερικών, αναφορικά με τη χρήση της συγκεκριμένης τεχνολογίας. Σε μια προσπάθεια να μειωθεί ο σοβαρός – κατά την άποψη μας – κίνδυνος που υπήρχε, εξ αιτίας της μη υιοθέτησης των εισηγήσεών μας, για υποβολή προφορών που ενδεχομένως να μην αποτελούν προϊόν υγιούς ανταγωνισμού, το Συμβούλιο αποδέχθηκε την εισήγηση μας για συμπερίληψη πρόνοιας στα έγγραφα του διαγωνισμού, σύμφωνα με την οποία οι προσφορές των οποίων οι τιμές θα υπερβαίνουν το ποσό της εκτίμησης δαπάνης πέραν του 5%, θα απορρίπτονται.

4.34 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2013 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 14.8.2014. Ο νενομισμένος έλεγχος για τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2013 κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης βρισκόταν σε εξέλιξη.

Διαγωνισμός αρ. ΣΑΛ 14/2013 για την κατασκευή του Αποχετευτικού Συστήματος Λυμάτων και Ομβρίων στη Λάρνακα για τη Β΄ Φάση – Συμβόλαιο C14. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Σεπτέμβριο 2013 με εκτίμηση δαπάνης €9.000.000. Τον Νοέμβριο 2013 υποβλήθηκαν οκτώ προσφορές. Επί αυτού έχουμε υποβάλει αριθμό παρατηρήσεων, δεδομένου όμως ότι ακόμη ο διαγωνισμός εκκρεμεί δεν θεωρούμε ορθό να περιλάβουμε στην Έκθεση οποιαδήποτε αναφορά για το θέμα.

4.35 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, στην Υπηρεσία μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις τελικές οικονομικές καταστάσεις του για το έτος 2013, και ως εκ τούτου δεν έχει διεξαχθεί ο νενομισμένος έλεγχος. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν.

Κατά τον έλεγχο των πρόχειρων οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το έτος 2012 που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας εντός του 2014, διαπιστώθηκε ότι κατόπιν εισήγησης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών κατά τη συνεδρία της ημερ. 11.6.2013, οι Τελικοί Λογαριασμοί (απαιτήσεις και ανταπαιτήσεις) των εργολάβων των πέντε κατασκευαστικών Συμβολαίων της Β' Φάσης του Αποχετευτικού Συστήματος Πάφου (Συμβόλαια Α,Β,Γ,Δ και Ε) τέθηκαν υπό εξέταση από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ). Ενόψει της εν λόγω εξέτασης η οποία βρίσκεται σε εκκρεμότητα αναφορικά με τα Συμβόλαια Β και Γ, δεν υποβλήθηκαν τελικές οικονομικές καταστάσεις, με αποτέλεσμα να μην έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος από την Υπηρεσία μας.

Αποχετευτικό Σύστημα Πάφου Φάση II – Συμβόλαιο Γ – Τελικός Λογαριασμός – Αφαιρέσεις ποσών λόγω κακοτεχνιών. Τον Φεβρουάριο 2014, με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου (ΣΑΠΑ), παρατηρήσαμε ότι με δύο επιστολές του προς τον Ανάδοχο του έργου, είχε αναφερθεί στα πιο κάτω σοβαρά προβλήματα που παρατηρήθηκαν στο εν λόγω έργο:

- Στην περιοχή Χλώρακας, το αποχετευτικό σύστημα ήταν εκτός λειτουργίας επειδή η κατασκευή των σωλήνων/φρεατίων δεν είχε ολοκληρωθεί και/ή είχε υποστεί ζημιά και/ή είχε κατασκευαστεί λανθασμένα και/ή είχαν φρακτεί με διάφορα υλικά. Τα πιο πάνω, σύμφωνα με την επιστολή του Γενικού Διευθυντή, οφείλονταν σε κακοτεχνίες εκ μέρους του Αναδόχου, ως αποτέλεσμα της μη εφαρμογής των όρων και προδιαγραφών του συμβολαίου. Περαιτέρω, στην εν λόγω επιστολή του, ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι οι πιο πάνω εργασίες απορρίφθηκαν και δεν θα παραλαμβάνονταν, ως εκ τούτου είχε αφαιρεθεί από τον τελικό λογαριασμό του έργου το ποσό των €950.000.
- Στον παραλιακό δρόμο κοντά στα ξενοδοχεία «Άζια» και «Λάουρα», λόγω κακής επανακατασκευής του δρόμου κατά την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος, είχε προκληθεί καθίζηση σε ένα μέρος του δρόμου, μήκους περίπου 600 μέτρων. Σύμφωνα με την επιστολή του Γενικού Διευθυντή του ΣΑΠΑ, το Τμήμα Δημοσίων Έργων είχε αναλάβει την επιδιόρθωση του δρόμου και, ως εκ τούτου, είχε αφαιρεθεί από τον τελικό λογαριασμό του έργου το κόστος των πιο πάνω εργασιών, το οποίο ανήρχετο σε €25.000.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i) Κατά πόσο οι Σύμβουλοι Μηχανικοί που είχαν την ευθύνη παρακολούθησης/επίβλεψης/ελέγχου των πιο πάνω εργασιών, τις είχαν παραλάβει χωρίς παρατηρήσεις και είχαν πιστοποιήσει την πληρωμή τους.
- (ii) Τους λόγους για τους οποίους δεν είχαν εντοπιστεί οι κακοτεχνίες κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου καθώς και κατά πόσο προκύπτουν τυχόν ευθύνες για τον μη εντοπισμό τους.
- (iii) Τα μέτρα που λήφθηκαν για επιδιόρθωση των εργασιών και διασφάλιση των συμφερόντων του ΣΑΠΑ.
- (iv) Τα μέτρα που θα λαμβάνονταν, για αποφυγή επανάληψης παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

Τον ίδιο μήνα, ο Γενικός Διευθυντής του ΣΑΠΑ μας πληροφόρησε ότι την ευθύνη επίβλεψης, ελέγχου και παρακολούθησης των εργασιών είχαν οι Σύμβουλοι Μηχανικοί του έργου και ότι εκκρεμούσε ο τελικός έλεγχος τους για έκδοση του Πιστοποιητικού Ευθύνης Ελαττωμάτων και του Τελικού Λογαριασμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στα πλαίσια αντιμετώπισης των πιο πάνω προβλημάτων, η Τεχνική Υπηρεσία του ΣΑΠΑ είχε αναλάβει τον έλεγχο των ελαττωματικών εργασιών και εξετάζετο το ενδεχόμενο να διεκδικηθούν αποζημιώσεις. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι για αποφυγή επανάληψης παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, το ΣΑΠΑ προτίθετο να υιοθετήσει τα πρότυπα συμβόλαια του δημοσίου και ότι θα προκηρύσσει διαγωνισμούς μικρότερης έκτασης, τόσο σε μέγεθος εργασίας όσο και σε ποσό δαπάνης.

Αποχετευτικό Σύστημα Πάφου – Φάση II – Φιλικός Διακανονισμός των Διαφορών των Συμβολαίων Α και Ε. Τον Φεβρουάριο 2014, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του ΣΑΠΑ, επισημάναμε ότι κατά τη συνεδρία που είχε γίνει στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) στις 13.2.2014, στην παρουσία του Γενικού Διευθυντή του ΣΑΠΑ, η ad-hoc επιτροπή της ΚΕΑΑ που είχε αναλάβει την εξέταση των τελικών λογαριασμών των συμβολαίων της Φάσης II του αποχετευτικού συστήματος της Πάφου, κατόπιν παράκλησης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, εξέφρασε σοβαρή διαφωνία ως προς το ύψους του ποσού (€1.150.000) που προτεινόταν από το ΣΑΠΑ να καταβληθεί στον Ανάδοχο των συμβολαίων Α και Ε, για επίτευξη φιλικού διακανονισμού. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως το ΣΑΠΑ μην προχωρήσει σε επικύρωση της προκαταρκτικής συμφωνίας, που όπως μας αναφέρθηκε από τον Γενικό Διευθυντή του ΣΑΠΑ κατά την πιο πάνω συνεδρία, είχε επιτευχθεί με τον Ανάδοχο, ώστε να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος στην επιτροπή για περαιτέρω διερεύνηση/εξέταση του θέματος.

Τον ίδιο μήνα, με νέα επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του ΣΑΠΑ, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Ο Γενικός Διευθυντής του ΣΑΠΑ δεν είχε ανταποκριθεί στο αίτημα της Υπηρεσίας μας για υποβολή των απαραίτητων εγγράφων/στοιχείων που του είχαν ζητηθεί, ώστε να μπορέσουμε να εκφράσουμε τις απόψεις μας κατά την εξέταση των απαιτήσεων των Αναδόχων και των προτάσεων φιλικού διακανονισμού των διαφορών που είχαν προκύψει στα συμβόλαια του ΣΑΠΑ.

Τον Ιούλιο 2014, ο Πρόεδρος της ΚΕΑΑ ενημέρωσε τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών για τις διαπιστώσεις της ΚΕΑΑ όσον αφορά τη διαχείριση των συμβολαίων της Φάσης II του Αποχετευτικού Συστήματος της Πάφου από το ΣΑΠΑ. Μεταξύ άλλων, ο Πρόεδρος της ΚΕΑΑ ανέφερε και τα ακόλουθα:

- Ο τρόπος διαχείρισης των συμβολαίων δεν διασφάλιζε τα συμφέροντα του ΣΑΠΑ, αφήνοντας το εκτεθειμένο έναντι των απαιτήσεων των Αναδόχων.
- Διαπιστώθηκε σοβαρή αδυναμία του ΣΑΠΑ ως προς τη διαχείριση – σχεδόν ταυτόχρονα – τέτοιου αριθμού μεγάλων και πολύπλοκων συμβολαίων, τόσο σε έκταση εργασιών και όσο σε κόστος.
- Δεν υπήρξε ικανοποιητική συνεργασία, συντονισμός και αλληλοενημέρωση μεταξύ του ΣΑΠΑ και των Συμβούλων Μελετητών του έργου.
- Για αντιμετώπιση προβλημάτων που είχαν προκύψει κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων, είχαν δοθεί οδηγίες για εκτέλεση μεγάλου αριθμού αλλαγών και επιπλέον εργασιών.
- Έγινε απευθείας ανάθεση του Συμβολαίου Ε στον Ανάδοχο του συμβολαίου Α.
- Το ΣΑΠΑ, επικαλούμενο το μέγεθος, τις δυσκολίες και την πολυπλοκότητα των έργων, δεν τηρούσε τα απαραίτητα στοιχεία και δεν ετοίμαζε/υπέβαλλε εμπεριστατωμένες εκθέσεις για τις αλλαγές και τις απαιτήσεις των Αναδόχων που είχαν προκύψει στα συμβόλαια.

Τον ίδιο μήνα, ο Πρόεδρος του ΣΑΠΑ (Δήμαρχος Πάφου), πληροφόρησε τον Πρόεδρο της ΚΕΑΑ ότι, κατόπιν περαιτέρω διαπραγματεύσεων με τον Ανάδοχο των συμβολαίων Α και Ε, επιτεύχθηκε τελική διευθέτηση των απαιτήσεων του έναντι του ποσού του €1.100.000. Περαιτέρω, τον πληροφόρησε ότι θεωρούσε το πιο πάνω ποσό, ως μια καλή διευθέτηση για πλήρη και τελικό διακανονισμό όλων των απαιτήσεων του Αναδόχου.

Τον Ιούλιο 2014, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του ΣΑΠΑ, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- Η ΚΕΑΑ, στην οποία συμμετέχει ως παρατηρητής εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας, αφού εξέτασε τα στοιχεία/έγγραφα που παρουσίασε ο Γενικός Διευθυντής και οι Μηχανικοί του ΣΑΠΑ, και αφού είχε διαδοχικές συσκέψεις μαζί τους και – ξεχωριστά – με τον Ανάδοχο, κατέληξε ομόφωνα στο συμπέρασμα ότι, με τα στοιχεία που είχαν τεθεί ενώπιόν της, δεν δικαιολογείται η πληρωμή

οποιοδήποτε ποσού πέραν των €900.000 περίπου, το οποίο – στα πλαίσια ενός συμβιβασμού – θα μπορούσε να καταβληθεί στον Ανάδοχο.

- Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνούσε με τη θέση του ότι το ποσό των €1.100.000 αποτελούσε μια καλή διευθέτηση για οριστικό, πλήρη και τελικό διακανονισμό των απαιτήσεων του Αναδόχου, θεωρώντας το εν λόγω ποσό υπερβολικά ψηλό και, ως εκ τούτου, δεν συμφωνούσε με την καταβολή του.

Τέλος με την επιστολή μας επισημάναμε τη δέσμευση του ΣΑΠΑ έναντι της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, για εξέταση των απαιτήσεων/διαφορών καθώς και των διακανονισμών των συμβολαίων του ΣΑΠΑ, πριν την τελική κατάληξη σε συμφωνία με τους Αναδόχους, από την ad-hoc επιτροπή της ΚΕΑΑ και τονίσαμε ότι τυχόν απόφαση του για μη υιοθέτηση των θέσεων της ΚΕΑΑ και χωρίς προηγουμένως να ενημερώσει την εν λόγω Κοινοβουλευτική Επιτροπή, δεν συνάδει με την αρχή της χρηστής διοίκησης που θα πρέπει να διέπει τις αποφάσεις και τις ενέργειες του ΣΑΠΑ.

Ο Πρόεδρος του ΣΑΠΑ, με απαντητική επιστολή του, τον ίδιο μήνα πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το ΣΑΠΑ, σεβόμενο τη θέση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, θα ζητούσε από τον Ανάδοχο να αποδεχθεί το ποσό των €900.000 περίπου, και σε περίπτωση που δεν το αποδεχόταν, τότε η διαφορά θα παραπεμπόταν – για επίλυση της – σε διαιτησία.

Τελικά, όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΣΑΠΑ, ο Ανάδοχος αποδέχθηκε το ποσό των €908.000, ως πλήρη και τελικό διακανονισμό των απαιτήσεων του.

Πρόσφατα πληροφορηθήκαμε ότι ο Δήμαρχος Πάφου, ενδεχομένως χωρίς την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου, περιέλαβε στην συμφωνία με τον Εργολάβο που υπέγραψε για διευθέτηση όλων των εκκρεμών θεμάτων, ότι το ΣΑΠ θα αναλάβει να καλύψει κάθε απαίτηση τρίτου για οποιαδήποτε ζημιά του λόγω του έργου. Η Υπηρεσία μας θεωρεί την πρόνοια αυτή απαράδεκτη αφού, πέραν της απαλλαγής που προσφέρει στον Εργολάβο για κακοτεχνίες στο έργο, απαλλάσσει τον Εργολάβο ακόμη και από απαιτήσεις τρίτων με τους οποίους το ΣΑΠΑ ενδεχομένως να μην έχει συμβατική σχέση.

Ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα. Τον Οκτώβριο του 2014 ενημερώσαμε με επιστολή μας τον Αρχηγό της Αστυνομίας για καταγγελίες που είχαν υποβληθεί προφορικά στην Υπηρεσία μας και οι οποίες αφορούσαν σε δεκάσμο δημοσίων λειτουργών, κατά την έννοια του ποινικού κώδικα. Μέχρι την ημέρα ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, οι αστυνομικές ανακρίσεις για το θέμα αυτό συνεχίζονταν.

4.36 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Το Συμβούλιο, λόγω της τουρκικής κατοχής της Αμμοχώστου, υπολειτουργεί. Όλο το πάγιο ενεργητικό, αρχικού κόστους €1.504.451 (£880.516), βρίσκεται στην Αμμόχωστο, περιοχή η οποία από το 1974 είναι κάτω από τον έλεγχο των τουρκικών δυνάμεων εισβολής, και ως εκ τούτου δεν μπορούμε να εκφράσουμε γνώμη σχετικά με την ύπαρξη ή αξία του.

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013 δεν έχει ακόμη διεξαχθεί.

4.37 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2012 και 2013 προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί αρχές του 2015. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2011 και 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €1.510.965 και €873.847, αντίστοιχα, σε σύγκριση με έλλειμμα €1.061.223 το 2009.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2011 και 2010 ανήλθαν σε €3.363.196 και €3.520.568, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €2.976.791 το 2009, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €157.372 ή ποσοστό 4,5% το 2011, σε σύγκριση με το 2010 και αύξηση €543.777 ή ποσοστό 18,3% το 2010, σε σύγκριση με το 2009. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €836.599 και €1.050.247 το 2011 και 2010, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €649.994 το 2009.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα κατά τα έτη 2011 και 2010 ανήλθαν σε €4.874.161 και €4.394.415, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €4.038.014 το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €479.746 ή ποσοστό 10,9% το 2011, σε σύγκριση με το 2010 και αύξηση €356.401 ή ποσοστό 8,8% το 2010, σε σύγκριση με το 2009.

Η αύξηση των εξόδων κατά το 2011, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του έργου (€238.716) και των τόκων και εξόδων τραπεζών (€222.598), ενώ η αύξηση των εξόδων κατά το 2010, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του έργου (€68.063), των αποσβέσεων (€82.829) και των τόκων και εξόδων τραπεζών (€176.730).

(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2011 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €23.233.835 και €23.694.669, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €24.909.299 στις 31.12.2009, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε €3.356.250 και €4.527.477 (€12.209.329 στις 31.12.2009). Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους €609.302 στις 31.12.2011 και €1.434.447 στις 31.12.2010, σε σύγκριση με €1.671.641 στις 31.12.2009.

Αποπληρωμή δανείων.

(α) Τοκοχρεωλυτικές δόσεις. Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας από το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, την KA Finanz AG και την Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ, ανήλθε στις 31.12.2011 και 31.12.2010 σε €23.843.137 και €25.129.116, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €26.580.940 στις 31.12.2009.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2009, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, μέχρι τις 31.12.2009 η Κυπριακή Δημοκρατία είχε καταβάλει συνολικό ποσό ύψους €10.095.923, ενώ το Συμβούλιο, κατά το 2010, κατέβαλε στην Κυπριακή Δημοκρατία ποσό ύψους €7.149.549, έναντι της οφειλής του.

Σημειώνεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2011 και 31.12.2010 ποσό ύψους €2.686.456 και €2.470.852, αντίστοιχα (€1.914.260 στις 31.12.2009), το οποίο αφορά στο μερίδιό της για την κατασκευή του αποχετευτικού έργου, για το κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, για το κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και για τα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

(β) Καταγγελία συμφωνίας δανείου μεταξύ του Συμβουλίου και της KA Finanz AG. Στις 30.6.2005, το Συμβούλιο υπέγραψε συμφωνία σύναψης δανείου, το οποίο καλύπτεται με κρατική εγγύηση, με την Kommunalkredit International Bank Ltd, η οποία στις 18.9.2010 συγχωνεύθηκε με την τράπεζα KA Finanz AG, ύψους USD \$3.000.000 (€2.514.669).

Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3.1 της Έκθεσής μας, στις Γενικές Παρατηρήσεις των Δήμων, με επιστολή της, ημερ. 11.11.2013, η τράπεζα KA Finanz AG κατήγγειλε την πιο πάνω δανειακή σύμβαση,

επικαλούμενη παραβίαση συμβατικής υποχρέωσης του Συμβουλίου και απαίτησε την πλήρη αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών, όπως φαίνονται πιο κάτω:

Αρχικό ποσό δανείου	Υπόλοιπο 11.11.2013			Τόκοι υπερημερίας για κάθε ημέρα από 11.11.2013 μέχρι την πλήρη εξόφλησή τους
	Κεφάλαιο	Τόκοι δεδουλευμένοι	Ολικό	
€	€	€	€	€
2.514.669	2.146.668	3.871	2.150.539	110,10

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες, που αφορούν στα ακόλουθα:

- Μη επαλήθευση/επιβεβαίωση της φυσικής ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου.
- Παράκαμψη, σε αρκετές περιπτώσεις, της διαδικασίας προκήρυξης διαγωνισμού για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών.
- Μη τήρηση μητρώου προσφορών.
- Μη τήρηση μητρώου συμβολαίων, στο οποίο να καταχωρίζονται οι συμβάσεις που συνομολογούνται για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών.
- Μη κατάλληλη οργάνωση του Αρχείου.

Στην απάντησή του, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς ανέφερε ότι έχει ήδη ξεκινήσει η εργασία για υλοποίηση των επισημάνσεών μας.

Σύσταση: Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και εξάλειψη των αδυναμιών.

Προσωπικό.

(α) Κατά τα έτη 2010 και 2011, το Συμβούλιο εργοδοτούσε 10 άτομα (6 υπαλλήλους και 4 εργάτες). Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €511.308 το 2011 και €492.546 το 2010, σε σύγκριση με €423.411 το 2009.

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου εκτελούσε, μέχρι 30.4.2011, καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και οι απολαβές του κατανέμονταν, μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία και στα δύο Συμβούλια κατ' αναλογία, ενώ από 1.5.2011 το Συμβούλιο προσέλαβε δικό του Λογιστή.

(β) Παρόλο που το Υπουργείο Εσωτερικών δεν ενέκρινε την επέκταση της μισθολογικής κλίμακας της θέσης συγκεκριμένου ανώτερου λειτουργού από Α11-Α13 σε Α11-Α13+2, που συμπεριλήφθηκε στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου για το 2008, εντούτοις το Συμβούλιο αποφάσισε στις 26.6.2008 όπως ο λειτουργός αυτός αμείβεται, αναδρομικά από 1.5.2007, στην κλίμακα Α13+2 και στάλθηκε την 1.7.2008 σχετική επιστολή στο Υπουργείο Εσωτερικών. Ο Υπουργός Εσωτερικών, με επιστολή του, ημερ. 10.12.2010, δεν ενέκρινε την πιο πάνω μισθολογική αναβάθμιση, ωστόσο ο λειτουργός αυτός συνεχίζει να αμείβεται στην αναβαθμισμένη θέση.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο, το Συμβούλιο ακολουθεί τη Δημόσια Υπηρεσία σε ότι αφορά σε μισθοδοτικές κλίμακες, περικοπές, μειώσεις μισθών κ.λπ. και συνεπώς είναι άδικο και ανακόλουθο της πολιτικής αυτής

να έχει μειωθεί ο μισθός του εν λόγω ανώτερου λειτουργού, με βάση τις διάφορες αποκοπές/μειώσεις που αποφάσισε το Κράτος και από την άλλη η αναβάθμιση της κλίμακας που ενέκρινε για την Α11-13 να μην εγκρίνεται για τον ίδιο, ενώ για το υπόλοιπο υπαλληλικό προσωπικό να έχει εγκριθεί, προσθέτοντας ότι επειδή το εν λόγω θέμα είναι θέμα αρχής, το Συμβούλιο επιμένει στις θέσεις του και αναμένει τη συζήτησή του με το αρμόδιο Υπουργείο.

(γ) Παροχή υπηρεσιών Διευθυντή Έργου στο Εργοστάσιο Επεξεργασίας Λυμάτων. Για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, το Συμβούλιο αποφάσισε στις 14.9.2011 την πληρωμή σε ανώτερο λειτουργό του ποσού ύψους €600 τον μήνα καθαρά, πλέον έξοδα παραστάσεως €400 τον μήνα, τα οποία μειώθηκαν σε €340 από 1.1.2013, με βάση τη γενική μείωση των επιδομάτων κατά 15%.

Για τα έξοδα παραστάσεως που του καταβλήθηκαν για την περίοδο 1.4.2011–31.12.2012, συνολικού ύψους €7.000, δεν έγιναν οποιεσδήποτε αποκοπές φόρου εισοδήματος, ενώ από 1.1.2013 το Συμβούλιο επιβαρύνεται, επιπρόσθετα, με τα ποσά που αφορούν στην αναλογική μείωση των απολαβών του και την έκτακτη εισφορά, καθώς και με το ποσό που αφορά στον φόρο εισοδήματος.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας να ενημερωθεί σχετικά με τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί/εκτελεί, αφού κατά τον έλεγχο δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε σχετικά επίσημα έγγραφα, τα οποία να ετοιμάστηκαν και να εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο ή αποδεικτικά στοιχεία για τις υπηρεσίες που πρόσφερε, παρά μόνο επιστολή του πρώην Ειδικού Συμβούλου Μηχανικού σχετικά με τα καθήκοντα που αυτός εκτελούσε, καθώς επίσης και για τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που έχουν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο, αναφορικά με τον έλεγχο και παρακολούθηση της εκτέλεσης των καθηκόντων/εργασιών του, το ωράριο εργασίας του κ.λπ., καθώς και να αιτιολογηθεί η απόφαση για την παραχώρηση του επιδόματος εξόδων παραστάσεως.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση, κατά την 31.12.2009 η μη χρηματοδοτούμενη αναλογιστική υποχρέωση του Συμβουλίου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν σε €80.000.

Σύμφωνα με νέα αναλογιστική εκτίμηση που πραγματοποιήθηκε το 2013, κατά την 31.12.2012 η αξία των συσσωρευμένων κεφαλαίων του Ταμείου ήταν €925.714 και η αναλογιστική υποχρέωση €569.703, δηλαδή στις 31.12.2012 προέκυψε αναλογιστικό πλεόνασμα ύψους €356.011, με αποτέλεσμα ο στόχος χρηματοδότησης, ο οποίος προβλέπει όπως τα υπάρχοντα κεφάλαια του Ταμείου πρέπει να είναι επαρκή, ώστε να καλύψουν πλήρως την αξία των ωφελημάτων, σε σχέση με την υπηρεσία των μελών, μέχρι την ημερομηνία αναφοράς, να έχει επιτευχθεί.

Αποχετευτικά τέλη.

(α) Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Στα πλαίσια του Μνημονίου Συναντίληψης, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ολοκλήρωσε τη νέα γενική εκτίμηση των ακινήτων σε τιμές 1.1.2013, γεγονός που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει αύξηση στα έσοδα του Συμβουλίου από τα ετήσια τέλη.

(β) Ποσοστά αποχετευτικών τελών. Το Γραφείο Προγραμματισμού, μετά από μελέτη για την εξυγίανση των οικονομικών του Συμβουλίου και ετοιμασία σχεδίου διαχρονικής αναπροσαρμογής των ποσοστών των αποχετευτικών τελών, υπέβαλε σχετική πρόταση προς το Συμβούλιο με συγκεκριμένα ποσοστά, την οποία όμως το Συμβούλιο δεν υιοθέτησε πλήρως, αφού για το 2010 και 2011 καθόρισε χαμηλότερα ποσοστά, με αποτέλεσμα για το 2011 και 2010 να επιβληθούν αποχετευτικά τέλη λιγότερα κατά €583.293 και €572.747, αντίστοιχα.

Ο Πρόεδρος μάς ενημέρωσε ότι το Συμβούλιο επέβαλε αύξηση στα τέλη για το 2012 και ότι αναμένεται να ληφθεί απόφαση για επιβολή νέων αυξήσεων για το 2014. Σε ότι αφορά στις αυξήσεις που εισηγήθηκε το Γραφείο Προγραμματισμού, μας ανέφερε ότι το Συμβούλιο κρίνει ότι αυτές θα ήταν εφικτές μόνο αν είχαν γίνει έγκαιρα οι επανεκτιμήσεις των οικοδομών που είχαν ανεγερθεί στην Αγία Νάπα από το 2000, ούτως ώστε να ήταν δικαιότερη η φορολογία, προσθέτοντας ότι το Συμβούλιο αντιμετωπίζει ήδη πολύ μεγάλο πρόβλημα στην είσπραξη των υφιστάμενων τελών.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα ρευστότητας, τα οποία επηρεάζουν σοβαρά τη βιωσιμότητά του, καθώς επίσης και τη νέα γενική εκτίμηση των ακινήτων σε τιμές 1.1.2013, το Συμβούλιο να αναθεωρήσει τα ποσοστά των αποχετευτικών τελών.

Χρεώστες.

(α) Οι χρεώστες αποχετευτικών τελών στις 31.12.2011 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €3.555.298 και €3.210.333, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €2.983.667 στις 31.12.2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €344.965 ή ποσοστό 10,7% το 2011, σε σύγκριση με το 2010 και αύξηση €226.666 ή ποσοστό 7,6% το 2010, σε σύγκριση με το 2009. Σημειώνεται ότι από το σύνολο των καθυστερήσεων της περιόδου 1992-2010, οι οποίες στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €1.585.653, ποσό ύψους €846.751 ή ποσοστό 53,4%, οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται περιπτώσεις φορολογουμένων που οφείλουν ποσά από €32.069 μέχρι €347.338, χωρίς το Συμβούλιο να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξή τους.

(β) Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία για την περίοδο 2010-2012 όφειλε στο Συμβούλιο αποχετευτικά τέλη ύψους €347.338, κατέθεσε κατά το 2013 στο Ανώτατο Δικαστήριο 3 προσφυγές, με τις οποίες αμφισβητεί το ύψος των αποχετευτικών τελών που της έχουν επιβληθεί. Σημειώνεται ότι συγκεκριμένο συγκρότημα της εν λόγω εταιρείας, το οποίο λειτουργεί από το 2004, βρίσκεται σε τεμάχιο που δεν έχει επανεκτιμηθεί, με αποτέλεσμα, μέχρι και το 2011, να φορολογείται ως χωράφι. Συναφώς αναφέρεται ότι για το εν λόγω τεμάχιο επιβλήθηκαν, για την περίοδο 2004-2011, τέλη ύψους €4.343 αντί €145.700, δηλαδή η απώλεια εσόδων για το Συμβούλιο ανήλθε σε €141.357.

(γ) Με απόφαση του Συμβουλίου, ημερ. 18.12.2013, στάλθηκαν επιστολές από τους δικηγόρους του Δήμου στους οφειλέτες αποχετευτικών τελών πέραν των €10.000 της περιόδου 1992-2012, συνολικού ύψους €1.817.704 και, όπως πληροφορηθήκαμε, άρχισαν να λαμβάνονται νομικά μέτρα εναντίον εκείνων που δεν ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα για τακτοποίηση των οφειλών τους μέχρι τις 28.2.2014. Σημειώνεται ότι στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται 3 εταιρείες, οι οποίες συνολικά οφείλουν €814.669.

Στην απάντησή του, ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι το Συμβούλιο έχει λάβει εντός του 2014 μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, που περιλαμβάνουν την αποστολή προειδοποιητικών επιστολών στους οφειλέτες, τον διακανονισμό για εξόφληση των οφειλών με δόσεις, τη λήψη νομικών μέτρων συμπεριλαμβανομένων και αιτήσεων για διάλυση εταιρειών και την εγγραφή «memo» στην ακίνητη περιουσία των οφειλετών.

Σύσταση: Για είσπραξη των καθυστερήσεων, το Συμβούλιο να λαμβάνει έγκαιρα, δικαστικά ή/και άλλα μέτρα, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(δ) Μεταχρονολογημένες επιταγές. Το Συμβούλιο αποδέχθηκε όπως συγκεκριμένοι φορολογούμενοι καταβάλουν τις οφειλές τους με μεταχρονολογημένες επιταγές, ενέργεια η οποία, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, δεν επιτρέπεται και παράλληλα εγκυμονεί κινδύνους.

Το συνολικό ποσό των μεταχρονολογημένων επιταγών που είχε στην κατοχή του το Συμβούλιο στις 31.12.2013, ανερχόταν σε €307.760 και όπως διαπιστώθηκε, μεταχρονολογημένες επιταγές ύψους €170.515 επιστράφηκαν από τις τράπεζες ως ακάλυπτες.

Για τις μεταχρονολογημένες επιταγές δεν εκδίδεται απόδειξη είσπραξης με την παραλαβή ή την κατάθεσή τους, ούτε και γίνεται οποιαδήποτε καταχώριση στα λογιστικά βιβλία. Οι αποδείξεις είσπραξης εκδίδονται μετά την αποδοχή και εξαργύρωση των επιταγών από την τράπεζα και ως αποτέλεσμα της εν λόγω τακτικής, ελλοχεύει ο κίνδυνος κατακράτησης μετρητών κατά την κατάθεση των επιταγών στην τράπεζα.

Απαντώντας, ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η πρακτική αυτή δεν είναι η ενδεδειγμένη, πλην όμως εκτιμήθηκε ότι, για τις περιπτώσεις αυτές, η είσπραξη με την αποδοχή μεταχρονολογημένων επιταγών θα ήταν πιο εφικτή, παρά με τη λήψη δικαστικών μέτρων τα οποία είναι χρονοβόρα.

Σύσταση: Η αποδοχή μεταχρονολογημένων επιταγών να τερματιστεί αμέσως. Επισημαίνεται ότι η έκδοση ακάλυπτων επιταγών συνιστά ποινικό αδίκημα.

Αγορά προμηθειών και υπηρεσιών.

(α) Κατά τα έτη 2013, 2012, 2011 και 2010, διάφοροι οικονομικοί φορείς παρείχαν στο Συμβούλιο αγαθά και υπηρεσίες, χωρίς το Συμβούλιο να προβαίνει σε εκτίμηση της συνολικής δαπάνης, με βάση τις πραγματικές του ανάγκες, σύμφωνα και με τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006). Αντιθέτως, ζητούσε απευθείας από τα ίδια, κατά κανόνα, νομικά και φυσικά πρόσωπα την παροχή αγαθών ή/και υπηρεσιών, αποκλείοντας τυχόν άλλους ενδιαφερόμενους, γεγονός που δεν συνάδει με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου, αλλά ούτε και με τις Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου που πρέπει να διέπουν τη δράση της δημόσιας διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου 158(Ι)/99.

(β) Αγορά αντλίων. Το Συμβούλιο αποφάσισε την αγορά τεσσάρων αντλίων για συνολικό ποσό €67.650 πλέον ΦΠΑ, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, με βάση, όπως αναφέρεται στις σχετικές αποφάσεις, τις τιμές που εξασφάλισαν, κατόπιν σχετικών διαγωνισμών, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου, Λάρνακας και Λευκωσίας, σε αντίθεση με το άρθρο 84(1)(γ)(ι) του Ν.12(Ι)/2006, σύμφωνα με το οποίο, για δημόσιες συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός ΦΠΑ, δεν υπερβαίνει τις €85.430, η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει τα αναγκαία έγγραφα του διαγωνισμού, τα οποία αποστέλλει, όπου είναι εφικτό, σε τουλάχιστον τέσσερις οικονομικούς φορείς της αιτιολογημένης επιλογής της ή σε λιγότερους, νοούμενου ότι αυτό δικαιολογείται επαρκώς.

Σύσταση: Για σκοπούς χρηστής διοίκησης, διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, να εφαρμόζονται οι διατάξεις των πιο πάνω Νόμων.

4.38 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2012 και 2013. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010 και 2011.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2011 και 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €1.590.570 και €1.581.114, αντίστοιχα, σε σύγκριση με έλλειμμα €927.222 το 2009.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2011 και 2010 ανήλθαν σε €5.372.577 και €5.071.587, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €4.755.066 το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €300.990 ή ποσοστό 5,9% το 2011, σε σύγκριση με το 2010 και αύξηση €316.521 ή ποσοστό 6,7% το 2010, σε σύγκριση με το 2009. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €1.075.284 και €1.201.386, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1.060.761 το 2009.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά τα έτη 2011 και 2010 ανήλθαν σε €6.963.127 και €6.652.701, σε σύγκριση με €5.682.288 το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €310.426 ή ποσοστό 4,7% το 2011, σε σύγκριση με το 2010 και αύξηση €970.413 ή ποσοστό 17,1% το 2010, σε σύγκριση με το 2009.

(δ) Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2011 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €56.113.849 και €57.007.826, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €59.468.475 στις 31.12.2009, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε €4.363.591 στις 31.12.2011 και €5.509.178 στις 31.12.2010 (€22.927.265 στις 31.12.2009).

Αποπληρωμή δανείων και οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου.

(α) Τοκοχρεωλυτικές δόσεις. Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Παραλιμνίου από το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, την KA Finanz AG και την Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ, ανήλθε στις 31.12.2011 και 31.12.2010 σε €57.250.003 και €58.878.574, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €60.181.907 στις 31.12.2009.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2009, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, μέχρι τις 31.12.2009 η Κυπριακή Δημοκρατία είχε καταβάλει συνολικό ποσό ύψους €21.706.546.

Το Συμβούλιο, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, σύναψε με την Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ μακροχρόνιο δάνειο ύψους €50 εκ., το οποίο έλαβε κατά το 2009 σε τέσσερις δόσεις και το 2010 το Συμβούλιο κατέβαλε από το εν λόγω δάνειο στην Κυπριακή Δημοκρατία ποσό ύψους €17.051.656, έναντι των οφειλών του. Το υπόλοιπο της οφειλής του προς την Κυπριακή Δημοκρατία για τις δόσεις δανείων, ανερχόταν στις 31.12.2011 και 31.12.2010 σε €2.834.115 και €3.116.478, αντίστοιχα (€21.706.546 στις 31.12.2009).

Σημειώνεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2011 και στις 31.12.2010 ποσό ύψους €3.204.092 και €3.234.408, αντίστοιχα (€4.413.327 στις 31.12.2009), το οποίο αφορά στο μερίδιό της για την κατασκευή του αποχετευτικού έργου, για το κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, για το κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και για τα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

(β) Καταγγελία συμφωνίας δανείου μεταξύ του Συμβουλίου και της KA Finanz AG. Στις 30.6.2005, το Συμβούλιο υπέγραψε συμφωνία σύναψης δανείου, το οποίο καλύπτεται με κρατική εγγύηση, με την Kommunalkredit International Bank Ltd, η οποία στις 18.9.2010 συγχωνεύθηκε με την τράπεζα KA Finanz AG, ύψους USD \$5.500.000 (€4.610.226).

Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3.1 της Έκθεσής μας, στις Γενικές Παρατηρήσεις των Δήμων, με επιστολή της, ημερ. 11.11.2013, η τράπεζα KA Finanz AG κατήγγειλε την πιο πάνω δανειακή σύμβαση, επικαλούμενη παραβίαση συμβατικής υποχρέωσης του Συμβουλίου και απαίτησε την πλήρη αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών, όπως φαίνονται πιο κάτω:

Αρχικό ποσό δανείου	Υπόλοιπο 11.11.2013			Τόκοι υπερημερίας για κάθε ημέρα από 11.11.2013 μέχρι την πλήρη εξόφλησή τους
	Κεφάλαιο	Τόκοι δεδουλευμένοι	Ολικό	
€	€	€	€	€
4.610.226	3.935.559	7.096	3.942.655	201,84

(γ) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Συμβούλιο, τα συνολικά τοκοχρεωλύσια από το 2015 και μετά, αναμένεται να ανέλθουν στα €2.650.000 ετησίως, με αποτέλεσμα, λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα έσοδα, καθώς και τα ελλείμματα που παρουσιάζονται κάθε χρόνο, το Συμβούλιο να μην είναι σε θέση να καταβάλει τα ποσά αυτά, αφού η πολιτική της μη αύξησης στα τέλη που επιβάλλει, αναμένεται να οδηγήσει στην οικονομική κατάρρευσή του. Σχετικές συστάσεις, που αφορούν στην αύξηση των τελών που επιβάλλει το Συμβούλιο, σύμφωνα και με τις υποδείξεις του Γραφείου Προγραμματισμού, καθώς και στην είσπραξη των καθυστερήσεων φορολογιών, γίνονται πιο κάτω.

Προσωπικό.

(α) Κατά τα έτη 2010 και 2011, το Συμβούλιο εργοδοτούσε 14 άτομα (8 υπαλλήλους και 6 εργάτες). Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €674.006 το 2011 και €634.491 το 2010, σε σύγκριση με €634.877 το 2009. Κατά τα έτη 2011 και 2010, απασχολήθηκε επίσης και ένας έκτακτος υπάλληλος, με σύνολο αποδοχών €18.665 και €18.198, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου εκτελούσε μέχρι 30.4.2011 καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και οι απολαβές του κατανέμονταν, μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία και στα δύο Συμβούλια κατ' αναλογία, ενώ από 1.5.2011 το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας προσέλαβε δικό του Λογιστή.

(β) Μετονομασία και αναβαθμίσεις θέσεων. Ο Υπουργός Εσωτερικών δεν ενέκρινε στους Προϋπολογισμούς των ετών 2005 μέχρι 2009 τη δημιουργία μιας νέας θέσης Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, με κλίμακα Α13+2 και μιας νέας θέσης Εκτελεστικού Μηχανικού, με κλίμακα Α9-Α11-Α12, έναντι κατάργησης των θέσεων Μηχανικού Αποχετεύσεων και Τεχνικού (Πολιτικής Μηχανικής), αντίστοιχα και ζήτησε όπως το Συμβούλιο ανακαλέσει οποιεσδήποτε σχετικές με τα πιο πάνω θέματα αποφάσεις, αφού στους Προϋπολογισμούς του Συμβουλίου για τα πιο πάνω έτη οι κάτοχοι των θέσεων αυτών παρουσιάζονταν με τις απορριφθείσες από το Υπουργείο Εσωτερικών θέσεις και κλίμακες Α13+2 και Α9-Α11-Α12, αντίστοιχα. Παρατηρήθηκε ότι ενώ το Συμβούλιο, με απόφασή του, επανέφερε τους κατόχους των δύο πιο πάνω θέσεων στην προηγούμενη θέση και κλίμακά τους από 1.8.2005, η διαφορά μισθού μεταξύ της τωρινής και της προηγούμενης θέσης συνεχίζει να τους καταβάλλεται μέχρι σήμερα ως επίδομα επιφυλακής και αυξημένης ευθύνης, χωρίς να υπάρχει ειδική πρόνοια στους Προϋπολογισμούς και οι χρεώσεις γίνονται στο Κονδύλι εξόδων «Μη προβλεπόμενες δαπάνες».

Επισημάναμε ότι η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί μη προβλεπόμενη, αφού τα σχετικά ποσά καταβάλλονται πάνω σε συνεχή και συστηματική βάση και ότι η χρέωση του πιο πάνω Κονδυλίου είναι αντικανονική.

Σύσταση: Το Συμβούλιο να συμμορφωθεί, το συντομότερο δυνατό, με τις υποδείξεις του Υπουργού Εσωτερικών και της Υπηρεσίας μας.

(γ) Παροχή υπηρεσιών Διευθυντή Έργου στο Εργοστάσιο Επεξεργασίας Λυμάτων. Για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, το Συμβούλιο αποφάσισε στις 12.10.2011 την πληρωμή σε ανώτερο λειτουργό του ποσού ύψους €600 τον μήνα καθαρά, πλέον έξοδα παραστάσεως €400 τον μήνα.

Για τα έξοδα παραστάσεως που του καταβλήθηκαν για την περίοδο 1.11.2011-31.12.2012, συνολικού ύψους €7.000, δεν έγιναν οποιεσδήποτε αποκοπές φόρου εισοδήματος, ενώ το Συμβούλιο επιβαρύνεται, επιπρόσθετα, με τα ποσά που αφορούν στην αναλογική μείωση των απολαβών του και στην έκτακτη εισφορά, καθώς και με το ποσό που αφορά στον φόρο εισοδήματος.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας να ενημερωθεί σχετικά με τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί/εκτελεί, αφού κατά τον έλεγχο δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε σχετικά έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία για τις υπηρεσίες που πρόσφερε, καθώς επίσης και για τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που έχουν υιοθετηθεί από το Συμβούλιο, αναφορικά με τον έλεγχο και παρακολούθηση της εκτέλεσης των καθηκόντων/εργασιών του, το ωράριο εργασίας του κ.λπ., καθώς και να αιτιολογηθεί η απόφαση για την παραχώρηση του επιδόματος εξόδων παραστάσεως.

(δ) Παροχή υπηρεσιών Γραμματέα και Οικονομικού Διευθυντή της Κοινοπραξίας. Στις 7.11.2011, το Συμβούλιο αποφάσισε όπως, οι αμοιβές που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, καταβάλλονται και σε ένα άλλο ανώτερο λειτουργό, για τις υπηρεσίες που προσφέρει ως Γραμματέας και Οικονομικός Διευθυντής της Κοινοπραξίας, καθήκοντα τα οποία εκτελούσε για περίπου 20 χρόνια χωρίς πρόσθετη αμοιβή.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση, κατά την 31.12.2009 η μη χρηματοδοτούμενη αναλογιστική υποχρέωση του Συμβουλίου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν σε €19.165.

Σύμφωνα με νέα αναλογιστική εκτίμηση που πραγματοποιήθηκε το 2013, κατά την 31.12.2012 η αξία των συσσωρευμένων κεφαλαίων του Ταμείου ήταν €1.935.895 και η αναλογιστική υποχρέωση €1.047.888, δηλαδή στις 31.12.2012 προέκυψε αναλογιστικό πλεόνασμα ύψους €888.007, με αποτέλεσμα ο στόχος χρηματοδότησης, ο οποίος προβλέπει όπως τα υπάρχοντα κεφάλαια του Ταμείου πρέπει να είναι επαρκή, ώστε να καλύψουν πλήρως την αξία των ωφελημάτων, σε σχέση με την υπηρεσία των μελών, μέχρι την ημερομηνία αναφοράς, να έχει επιτευχθεί.

Αποχετευτικά τέλη.

(α) Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Στα πλαίσια του Μνημονίου Συναντίληψης, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ολοκλήρωσε τη νέα γενική εκτίμηση των ακινήτων σε τιμές 1.1.2013, γεγονός που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει αύξηση στα έσοδα του Συμβουλίου από τα ετήσια τέλη.

(β) Ποσοστά αποχετευτικών τελών.

- (i) Το Γραφείο Προγραμματισμού, μετά από μελέτη για την εξυγίανση των οικονομικών του Συμβουλίου και ετοιμασία σχεδίου διαχρονικής αναπροσαρμογής των ποσοστών των αποχετευτικών τελών για την περίοδο από το 2004 μέχρι το 2035, υπέβαλε στις 27.1.2006 σχετική πρόταση/εισήγηση προς το Συμβούλιο με συγκεκριμένα ποσοστά, την οποία όμως το Συμβούλιο δεν υιοθέτησε πλήρως, αφού για το 2011 και 2010 καθόρισε χαμηλότερα ποσοστά για τις κατηγορίες ακίνητης ιδιοκτησίας «Ξενοδοχεία και διαμερίσματα», με αποτέλεσμα να επιβληθούν αποχετευτικά τέλη λιγότερα κατά €185.346 και €167.201, αντίστοιχα.
- (ii) Σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, το τέλος χρήσης, το οποίο επιβλήθηκε με βάση την κατανάλωση ύδατος, κατά τα έτη 2010 και 2011 ήταν €0,17 ανά κ.μ., ενώ, σύμφωνα με τη μελέτη του Γραφείου Προγραμματισμού, το τέλος που θα έπρεπε να επιβληθεί ήταν €0,34 ανά κ.μ., με αποτέλεσμα τα τέλη με βάση την κατανάλωση ύδατος που επιβλήθηκαν κατά το 2011 και 2010 να ήταν λιγότερα κατά €293.766 και €188.289, αντίστοιχα.
- (iii) Με βάση την καταγραφή της κατανάλωσης ύδατος για την τριμηνία Ιουλίου-Σεπτεμβρίου του 2011, το ποσοστό χρέωσης του τέλους χρήσης, με βάση την κατανάλωση νερού ύδρευσης, ανήλθε στο 86% της κατανάλωσης, σε σύγκριση με 49% την αντίστοιχη περίοδο του 2010, λόγω της εκστρατείας του Συμβουλίου για εντοπισμό και χρέωση των παράνομων συνδέσεων με το αποχετευτικό σύστημα.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, ποσοστό 40% των υποστατικών που έχουν εντοπιστεί, έχει συνδεθεί με το αποχετευτικό σύστημα παράνομα, αφού δεν υπέβαλαν αίτηση ή σχέδια για τη σύνδεσή τους, με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, το Συμβούλιο να στερείται εσόδων που αφορούν στην έκδοση αδειών σύνδεσης, ενώ, παράλληλα, δεν εφαρμόζει την αρχή της ισότητας, η οποία επιβάλλει στη διοίκηση ίση ή ομοιόμορφη μεταχείριση όλων των πολιτών που τελούν κάτω από τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες, σύμφωνα με τις Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου (Ν.158(1)/99).

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα ρευστότητας, τα οποία επηρεάζουν σοβαρά τη βιωσιμότητά του, καθώς επίσης και τη νέα γενική εκτίμηση των ακινήτων σε τιμές 1.1.2013, το Συμβούλιο να αναθεωρήσει τα ποσοστά των αποχετευτικών τελών.

Χρεώσεις

(α) Οι χρεώσεις αποχετευτικών τελών στις 31.12.2011 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €6.634.473 και €5.027.388, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €4.755.000 στις 31.12.2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.607.085 ή ποσοστό 32% το 2011, σε σύγκριση με το 2010 και αύξηση €272.388 ή ποσοστό 5,7% το 2010, σε σύγκριση με το 2009. Σημειώνεται ότι από το σύνολο των καθυστερήσεων της περιόδου 1993-2010, οι οποίες στις 31.12.2011 ανέρχονταν σε €2.903.791, ποσό ύψους €1.294.210 ή ποσοστό 45% οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

(β) Στους χρεώστες της περιόδου 2002-2012 περιλαμβάνονται 8 περιπτώσεις φορολογουμένων που οφείλουν ποσά από €86.545 μέχρι €1.316.815 (€2.483.558 συνολικά), χωρίς το Συμβούλιο να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξή τους.

Συναφώς αναφέρεται ότι συγκεκριμένη εταιρεία, της οποίας η Διευθύνουσα Σύμβουλος και μέτοχός της τυγχάνει να είναι και μέλος του Συμβουλίου, αμφισβητεί, δικαστικώς, αποχετευτικά τέλη που της επιβλήθηκαν για τα έτη 2010-2012 ύψους €1.316.815.

(γ) Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχαν καταχωριστεί αγωγές για καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών των ετών 2009-2012, καθώς και για καθυστερήσεις των ετών 2003-2006, ύψους €373.555, που αφορούν σε οφειλές κάτω των €500 και των ετών 1993-2002, ύψους €277.344, που αφορούν σε οφειλές κάτω των €171.

(δ) Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές, που αφορούν σε καθυστερήσεις φορολογίων, παραμένουν ανεκτέλεστα. Συγκεκριμένα, τον Δεκέμβριο του 2012 εκκρεμούσε η εκτέλεση 167 ενταλμάτων για αγωγές φορολογίων των ετών 1993-2008, συνολικού ύψους €909.803.

Σύσταση: Για είσπραξη των καθυστερήσεων, το Συμβούλιο να λάβει έγκαιρα, δικαστικά και άλλα μέτρα, μη αποκλεισμένης και της έκδοσης εντάλματος για πώληση κινητής περιουσίας εναντίον των οφειλετών, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Αγορά προμηθειών και υπηρεσιών. Κατά τα έτη 2011 και 2010, διάφοροι οικονομικοί φορείς παρείχαν στο Συμβούλιο αγαθά και υπηρεσίες, χωρίς το Συμβούλιο να προβαίνει σε εκτίμηση της συνολικής δαπάνης, με βάση τις πραγματικές του ανάγκες, σύμφωνα και με τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006). Αντιθέτως, ζητούσε απευθείας από τα ίδια, κατά κανόνα, νομικά και φυσικά πρόσωπα την παροχή αγαθών ή/και υπηρεσιών, αποκλείοντας τυχόν άλλους ενδιαφερόμενους, γεγονός που δεν συνάδει με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου, αλλά ούτε και με τις Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου που πρέπει να διέπουν τη δράση της δημόσιας διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου 158(Ι)/99.

Σύσταση: Για σκοπούς χρηστής διοίκησης, διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, το Συμβούλιο να εφαρμόζει τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων.

4.39 ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Σύμβαση για τη Λειτουργία και Συντήρηση του Εργοστασίου Επεξεργασίας Λυμάτων των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας. Αρ. Προσφοράς J.V. 1/2012. Μετά από επιτόπιο έλεγχο της σύμβασης παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

(i) **Στελέχωση Ομάδας Έργου.** Στα έγγραφα του διαγωνισμού, καθοριζέτο ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς, για να δύνανται να συμμετέχουν στον διαγωνισμό θα έπρεπε να πληρούν υποχρεωτικά, μεταξύ άλλων, την πιο κάτω προϋπόθεση:

Να έχουν συμπεριλάβει στην προτεινόμενη Ομάδα Έργου, που θα υλοποιούσε το αντικείμενο της σύμβασης, τουλάχιστον 4 επιστήμονες, οι οποίοι να κατέχουν πανεπιστημιακό πτυχίο από αναγνωρισμένο Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, και να έχουν τουλάχιστον 10 χρόνια γενική εμπειρία, εκ των οποίων τα 3 στη λειτουργία και συντήρηση Εργοστασίων Επεξεργασίας Λυμάτων, με εξαίρεση τον Διευθυντή του Εργοστασίου για τον οποίο απαιτείτο όπως έχει 10 και 5 χρόνια εμπειρίας αντίστοιχα.

Στα έγγραφα του διαγωνισμού καθοριζέτο επίσης ότι, παράλειψη του Ανάδοχου να εργοδοτήσει το πιο πάνω επιστημονικό προσωπικό, θα παρείχε στον Εργοδότη το δικαίωμα να κατάσχει την Εγγυητική Πιστής Εκτέλεσης μετά από παρέλευση 30 ημερών, ενώ ο Ανάδοχος είχε το δικαίωμα να

εισηγηθεί αντικατάσταση μέλους της Ομάδας Έργου, νοουμένου ότι τα προσόντα του προτεινόμενου μέλους πληρούσαν τις απαιτήσεις που αναφέρονται πιο πάνω.

Με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο της Κοινοπραξίας των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας τον Μάρτιο 2014, παρατηρήσαμε ότι ο Ανάδοχος είχε αντικαταστήσει – με πρωτοβουλία της Κοινοπραξίας – το επιστημονικό προσωπικό της Ομάδας Έργου με άλλα άτομα, τα οποία δεν κατείχαν ισοδύναμα προσόντα και πείρα με τα άτομα που αντικατέστησαν, και τα οποία είχαν δηλωθεί κατά την υποβολή της προσφοράς του, και με βάση τα οποία αξιολογήθηκε και κρίθηκε ότι πληρούσε τον εν λόγω όρο για συμμετοχή στον διαγωνισμό.

Παρατηρήσαμε περαιτέρω ότι, ενώ αφενός στους όρους του διαγωνισμού είχαν τεθεί αυστηρά κριτήρια όσον αφορά την εργοδότηση του επιστημονικού προσωπικού, με δικαίωμα της Αναθέτουσας Αρχής για τερματισμό της σύμβασης και εξαργύρωση της Εγγυητικής Πιστής Εκτέλεσης της και, αφετέρου η αντικατάσταση του πιο πάνω προσωπικού επιτρεπόταν υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η Κοινοπραξία είχε προχωρήσει στην αντικατάσταση του επιστημονικού προσωπικού, παραβιάζοντας τις πιο πάνω ουσιώδεις πρόνοιες της σύμβασης.

- (ii) **Διαδικασία χλωρίωσης στην τριτοβάθμια επεξεργασία.** Η Κοινοπραξία αποφάσισε αμέσως μετά την έναρξη της σύμβασης, την αλλαγή της μεθόδου χλωρίωσης στην τριτοβάθμια επεξεργασία, με τη χρήση χλωρίνης σε υγρή μορφή, την οποία προμήθευε η ίδια στον Ανάδοχο, αντί της χρήσης χλωρίου σε αέρια μορφή, το οποίο – με βάση το συμβόλαιο – είχε υποχρέωση να προμηθεύει με δικά του έξοδα ο Ανάδοχος. Λόγω της αλλαγής αυτής έγινε τροποποίηση στην τιμή της χλωρίνης, από €0,0088/κ.μ. που προβλεπόταν στη σύμβαση (κόστος υλικών και εργατικών) στη νέα τιμή των €0,0016/κ.μ. (κόστος εργατικών μόνο).

Με την πιο πάνω επιστολή μας ζητήσαμε από τον Πρόεδρο της Κοινοπραξίας όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- Τον αναλυτικό υπολογισμό της νέας τιμής της χλωρίνης και κατά πόσο είχε εξεταστεί, το συνολικό κόστος της πιο πάνω αλλαγής, καθώς και των επιπτώσεων της, για την Κοινοπραξία.
- Τη διαδικασία που ακολουθείτο για την προμήθεια της υγρής χλωρίνης από την Κοινοπραξία.
- Τους λόγους που επέβαλαν την πιο πάνω αλλαγή στο σύστημα χλωρίωσης, καθώς και κατά πόσο είχε προηγηθεί τεchnοοικονομική μελέτη, που να τεκμηριώνει ότι η αλλαγή ήταν οικονομικά συμφέρουσα για την Κοινοπραξία, πριν τη λήψη της απόφασης.

- (iii) **Εργαστηριακοί έλεγχοι.** Συγκεκριμένοι εργαστηριακοί έλεγχοι για διακρίβωση της ομαλής λειτουργίας του Εργοστασίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, θα έπρεπε να γίνονται καθημερινά. Ωστόσο, από τον έλεγχο των εργαστηριακών αποτελεσμάτων, διαπιστώθηκε ότι δεν διεξάγονταν τέτοιοι έλεγχοι κατά τα Σαββατοκύριακα. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Πρόεδρο της Κοινοπραξίας, όπως μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους δεν διεξάγονταν οι σχετικοί έλεγχοι κατά τα Σαββατοκύριακα.

Τον Απρίλιο 2014, οι Πρόεδροι των Συμβουλίων της Κοινοπραξίας μας πληροφόρησαν ότι, οι αλλαγές στη στελέχωση της Ομάδας Έργου είχαν γίνει με στόχο την εργοδότηση προσωπικού από την Κύπρο και δεν είχαν επηρεάσει την ομαλή λειτουργία του Εργοστασίου. Όσον αφορά το θέμα της χλωρίωσης, μας πληροφόρησαν ότι η αναθεώρηση της διαδικασίας χλωρίωσης είχε αποφασιστεί για λόγους ασφαλείας. Το επιπρόσθετο κόστος εκτιμάτο σε €15.000 - €18.000 περίπου τον χρόνο. Τέλος, όσον αφορά το θέμα των εργαστηριακών ελέγχων, μας πληροφόρησαν ότι εξαιτίας της ποιότητας των λυμάτων που επεξεργαζόταν

το Εργοστάσιο (οικιακά λύματα), δεν απαιτείτο η διεξαγωγή εργαστηριακών ελέγχων σε καθημερινή βάση. Ωστόσο, δεν μας πληροφόρησαν τους λόγους για τους οποίους δεν είχε αφαιρεθεί από το ποσό της σύμβασης, το κόστος που αναλογούσε στους πιο πάνω ελέγχους που δεν διεξάγονταν.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής της Κοινοπραξίας μάς πληροφόρησε ότι τα Συμβούλια θα προχωρήσουν στην υλοποίηση των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μας, όσον αφορά το θέμα της στελέχωσης της Ομάδας Έργου, ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε επιπτώσεις που θα υπάρξουν, όπως αναφέρει, στους Κύπριους πολίτες που εργοδοτούνται στο εν λόγω Εργοστάσιο.

Παρατηρούμε ωστόσο ότι εάν ο σκοπός ήταν η εργοδότηση Κυπρίων, τότε θα μπορούσαν να εργοδοτήσουν Κύπριους πολίτες, με τα προσόντα και την πείρα που καθορίζονταν στη σύμβαση, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ικανοποιητική λειτουργία του Εργοστασίου.

Όσον αφορά το θέμα της αλλαγής της μεθόδου χλωρίωσης, μάς πληροφόρησε ότι η αναθεωρημένη τιμή που έχει συμφωνηθεί με τον Ανάδοχο, αντιστοιχεί στο ποσό των €460 περίπου τον μήνα, το οποίο κρίνεται από την Κοινοπραξία ως λογικό, ενώ την προμήθεια της χλωρίνης είχε αναλάβει από τον Φεβρουάριο 2014, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, με την προτροπή και σύμφωνα γνώμη του οποίου είχε γίνει η εν λόγω αλλαγή.

Τέλος, όσον αφορά το θέμα των εργαστηριακών ελέγχων, μάς πληροφόρησε ότι το ποσό των €500, που αντιστοιχεί στους ελέγχους που δεν είχαν γίνει κατά τον 1^ο χρόνο λειτουργίας του Εργοστασίου, θα αποκοπεί από τις πληρωμές προς τον Ανάδοχο.

4.40 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ

Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου παραιτήθηκε τον Φεβρουάριο 2013, και έκτοτε δεν έχει διοριστεί διάδοχός του.

Σημειώνεται ότι, παρόλο που οι εργασίες του Κεντρικού Σφαγείου έχουν ανασταλεί από τις 30.10.2013 και τον Μάιο του 2014 διορίστηκε εκκαθαριστής, εντούτοις το Διοικητικό Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου εξακολουθεί να υφίσταται.

Οικονομικές καταστάσεις.

(α) Η περίοδος αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων, που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 16.6.2014, επεκτάθηκε ώστε να καλύπτει την περίοδο μέχρι την 31.5.2014, εν αναμονή της έκδοσης και εφαρμογής του Διατάγματος Διάλυσης.

(β) Οι οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ετοιμάστηκαν με βάση την προϋπόθεση της συνέχισης της δραστηριότητας του ως δρώσας οικονομικής οντότητας, κατά παράβαση των απαιτήσεων του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων», το οποίο διαλαμβάνει ότι, ενόψει της απόφασης για τερματισμό της λειτουργίας του Συμβουλίου στις 30.10.2013 και κατά συνέπεια της μη έγκρισης Προϋπολογισμού για το έτος 2014, η διοίκηση θα έπρεπε να ετοιμάσει τις οικονομικές καταστάσεις στη βάση της μη συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Συνεπώς, τα περιουσιακά και άλλα στοιχεία του ενεργητικού του Συμβουλίου θα έπρεπε να αποτιμηθούν και να παρουσιαστούν στις τρέχουσες ρευστοποιήσιμες αξίες τους και οι χρεώστες να παρουσιαστούν στη βάση της εισπραξιμότητάς τους.

Λόγω των πιο πάνω, δόθηκε αρνητική γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου.

Νόμοι και Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου σχετικές με τη λειτουργία του Σφαγείου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 5.11.2008, ενέκρινε την ετοιμασία και υποβολή, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου. Η ετοιμασία της μελέτης/Σχεδίου ανατέθηκε σε ιδιωτική εταιρεία, και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 13.5.2009. Κατά την ίδια ημερομηνία το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει την παραχώρηση, προς το Συμβούλιο, κυβερνητικής εγγύησης, για τη σύναψη δανείου ύψους μέχρι €1,6 εκ. και δεσμεύτηκε όπως υποβάλει, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το αργότερο εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έγκρισης της ενίσχυσης διάσωσης, Σχέδιο αναδιάρθρωσης για μακροχρόνια βιωσιμότητα του Συμβουλίου. Η ενίσχυση διάσωσης εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 6.5.2010 και παρόλο ότι το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης υποβλήθηκε για έγκριση, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις 3.12.2010, αυτό δεν φαίνεται να εγκρίθηκε ποτέ. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της συνεχόμενης αύξησης των χρεών του Συμβουλίου, αποφασίστηκε η εφαρμογή μέρους του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, που προνοούσε αποδέσμευση προσωπικού, προώθηση εθελοντικής αφυπνέτησης του προσωπικού παραγωγής και την μεταφορά διοικητικού προσωπικού στους Δήμους. Οι πιο πάνω ενέργειες, σε συνάρτηση με ανάγκες που προέκυψαν για συντήρηση του σφαγείου, δημιούργησαν νέες υποχρεώσεις ύψους €5.728.188. Για την χρηματοδότηση των πιο πάνω υποχρεώσεων, το Συμβούλιο προχώρησε, βάσει Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 4.12.2012, σε πώληση γης προς την κυβέρνηση αξίας €6 εκ., ωστόσο η χρηματοδότηση δεν κάλυψε εξ ολοκλήρου τις προαναφερόμενες υποχρεώσεις, αφού κατακρατήθηκαν από τα έσοδα πώλησης κεφαλαιουχικοί φόροι ύψους €866.270. Σημειώνεται ότι η υπό αναφορά γη είχε παραχωρηθεί από την Κυβέρνηση στο Συμβούλιο, κατά την ίδρυσή του.

Το Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του στις 8.4.2013, κατέληξε σε τρεις εναλλακτικές εισηγήσεις αναφορικά με το μέλλον του Οργανισμού, με κόστος €32 εκ. περίπου, χωρίς να υπολογίζονται τα ωφελήματα των πλεοναζόντων υπαλλήλων και των συνταξιούχων. Ο Υπουργός Εσωτερικών ζήτησε τις απόψεις του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ο οποίος, με επιστολή του ημερ. 1.8.2013, ανέφερε ότι η καθημερινή λειτουργία του Συμβουλίου ισοδυναμεί με τη χορήγηση παράνομων ενισχύσεων και η διακοπή της οικονομικής του δραστηριότητας δεν μπορεί παρά να γίνει αμέσως. Τα πιο πάνω τέθηκαν ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου το οποίο, στις 3.10.2013, αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών να μελετήσουν περαιτέρω το πιο πάνω θέμα και να υποβάλουν εντός τριών μηνών σχετική Πρόταση.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Αποφάσεις του ημερ. 19.12.2013 και 31.12.2013, ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάριν αποζημίωσης και την καταβολή της συμβατικής οφειλής, ως φιλοδώρημα αποχώρησης εργατών, συνολικού ύψους €4.228.730 καθώς και τη μεταφορά, στη δημόσια υπηρεσία, των εννέα μελών του υπαλληλικού προσωπικού του ΚΣΚ. Επίσης, με Απόφασή του ημερ. 12.3.2014, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για την καταβολή των οφειλόμενων μισθών, ημερομισθίων και συντάξεων του προσωπικού του ΚΣΚ από το Κράτος και τη συνέχιση της καταβολής μισθών και συντάξεων στους υπαλλήλους του ΚΣΚ από το Κράτος, μέχρι τη ψήφιση, από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, του νομοσχεδίου που προβλέπει τη μεταφορά τους στη Δημόσια Υπηρεσία.

Επιπρόσθετα, στις 7.1.2014, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε για την αποπληρωμή του δανείου και του πιστωτικού ορίου του ΚΣΚ, υποχρεώσεις οι οποίες καλύπτονταν από κυβερνητικές εγγυήσεις με βάση παλιότερες Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Στις 20.6.2014 εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο Νόμος που Προβλέπει για τη μεταφορά του Μηνιαίου Προσωπικού του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου στο Δημόσιο Τομέα, με βάση τις πρόνοιες του οποίου εννέα θέσεις με τους κατόχους τους και μια κενή θέση, μεταφέρθηκαν σε διάφορα Υπουργεία από 20.7.2014.

Οικονομική Κατάσταση

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν την ακόλουθη εικόνα.

	1.1.2013 - 31.5.2014	31.12.2012
	€	€
Έσοδα	3.044.909	9.930.329
Έξοδα	7.497.822	9.681.809
Πλεόνασμα/(έλλειμμα)	(4.452.913)	248.520
Συσσωρευμένο έλλειμμα	40.575.723	36.122.810

Η αύξηση που παρουσιάζεται στο έλλειμμα οφείλεται κυρίως στην μεγάλη μείωση των εσόδων, λόγω της μείωσης των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου. Σημειώνεται ότι, τα έσοδα για το 2012 παρουσιάζονται αυξημένα λόγω της συμπερίληψης σε αυτά των εσόδων από την πώληση τμήματος της γης του Συμβουλίου, προς την Κυπριακή Δημοκρατία, έναντι ποσού ύψους €6 εκ., σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 4.12.2012.

Τα έξοδα για την περίοδο παρουσιάζουν μείωση ύψους €2.183.987, η οποία οφείλεται κυρίως στη διακοπή των εργασιών του Συμβουλίου την 31.10.2013, που επέφερε εξοικονομήσεις δαπανών λόγω μη καταβολής μισθών, ημερομισθίων και λειτουργικών εξόδων. Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι, κατά το 2012, τα έξοδα παρουσιάζονται αυξημένα λόγω του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €866.270 που προέκυψε από την πώληση μέρους της γης του Συμβουλίου προς την Κυπριακή Δημοκρατία.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών. Ο έλεγχος που διενεργήθηκε στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών έγινε από τις καταστάσεις τραπεζών για την περίοδο. Οι διαβεβαιώσεις τραπεζικών υπολοίπων από τα τραπεζικά ιδρύματα δεν έχουν ακόμα ληφθεί.

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών κατά την 31.5.2014 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθούν.

Δαπάνες της Κυπριακής Δημοκρατίας εκ μέρους το Σ.Κ.Σ. Σύμφωνα με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 31.12.2013 και 7.1.2014, πληρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία ποσό ύψους €6.420.975 για την καταβολή κατά χάριν αποζημιώσεων προς το εργατικό προσωπικό του ΣΚΣ και την αποπληρωμή τραπεζικού δανείου και δυο τραπεζικών παρατραβηγμάτων.

Επίσης, με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 12.3.2014, οι δαπάνες για μισθούς, ημερομίσθια και συντάξεις για την περίοδο Οκτώβρη 2013 μέχρι Μάιο 2014 καταβλήθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία. Το σχετικό ποσό, που καταχωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις, ανήλθε σε €637.380.

Δάνεια.

(α) Δάνειο από Δανειστικούς Επιτρόπους. Το 2001 παραχωρήθηκε, με κυβερνητική εγγύηση, από τους Δανειστικούς Επιτρόπους, στο Συμβούλιο, μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους €9,4 εκ., με επιτόκιο 6%, αποπληρωτέο από 30.11.2002 μέχρι τις 30.11.2021, με ετήσιες ισόποσες δόσεις. Λόγω οικονομικών προβλημάτων, το Συμβούλιο δεν έχει καταβάλει τις οφειλόμενες δόσεις για τα έτη 2002 - 2013 συνολικού ύψους €9.820.988 (2012: €9.028.440). Επιπλέον το Συμβούλιο μέχρι τις 31.12.2012 επιβαρύνθηκε με τόκους υπερημερίας ύψους €4.391.841 (2012:€3.663.808), λόγω μη καταβολής των πιο πάνω δόσεων.

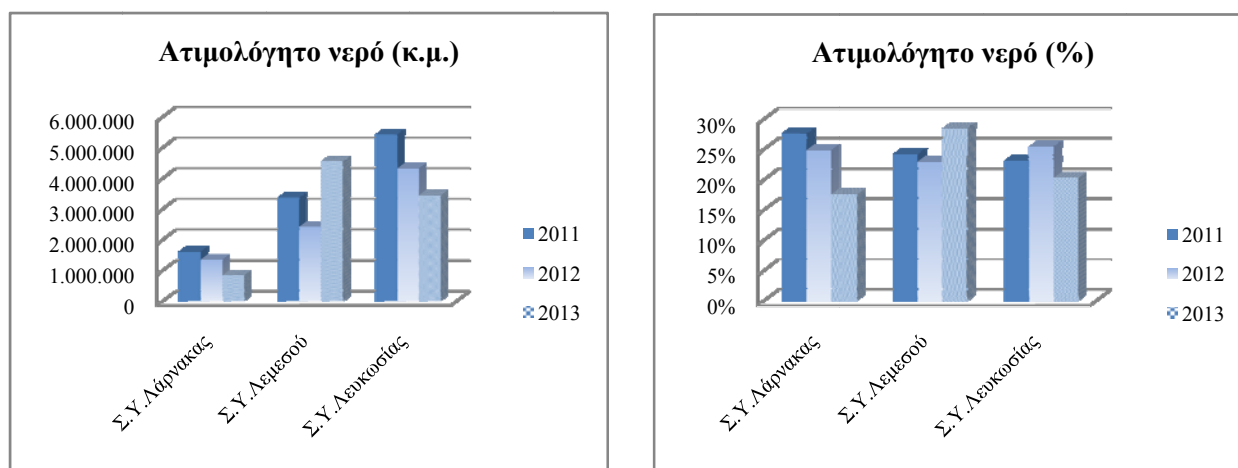
(β) Δάνειο από Ένωση Δήμων Κύπρου (ΕΔΚ). Την 31.12.2008 υπογράφηκε συμφωνία παραχώρησης δανείου από την ΕΔΚ προς το Συμβούλιο, ύψους €500.000. Στη σχετική συμφωνία αναφέρεται ότι η εξόφληση του δανείου θα πρέπει να γίνει εντός 15 ετών, ενώ το εκάστοτε οφειλόμενο υπόλοιπο, μέχρι τελικής εξόφλησης, θα φέρει νόμιμο τόκο.

Παρατηρήθηκε ότι, δεν έγινε καμία πληρωμή σε σχέση με το εν λόγω δάνειο, το οποίο παρουσιάζεται, στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου, στο σύνολό του, ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση, χωρίς να έχουν υπολογιστεί τόκοι επί της οφειλής.

(γ) Δάνειο από Τράπεζα Κύπρου. Στις 23.6.2010 υπογράφηκε συμφωνία δανειοδότησης του Συμβουλίου από τη Τράπεζα Κύπρου για ποσό €1.600.000, με όρο την αποπληρωμή του σε ένα χρόνο από τη χορήγηση του ποσού. Το δάνειο εγγυήθηκε η Κυπριακή Δημοκρατία. Λόγω δυσκολίας αποπληρωμής της οφειλής, το δάνειο ανανεώθηκε με τη σύναψη τροποποιητικής συμφωνίας για την περίοδο μέχρι και την 15.5.2013 και στη συνέχεια πάλι μέχρι την 15.11.2013. Τελικά το δάνειο αποπληρώθηκε από τη Κυπριακή Δημοκρατία στις 17.3.2014, με την καταβολή ποσού ύψους €1.605.797.

4.41 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ – ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ατιμολόγητο νερό. Η ποσότητα και το ποσοστό ατιμολόγητου νερού για τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας κατά τα τελευταία τρία έτη παρουσιάζονται στα σχεδιαγράμματα που ακολουθούν:

Όπως μας πληροφόρησαν οι Πρόεδροι των Διοικητικών Συμβουλίων, συνεχίζονται οι προσπάθειες για περαιτέρω μείωση του ατιμολόγητου νερού. Η Πρόεδρος του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού μας πληροφόρησε ότι, ειδικά για την περιοχή του Δήμου Γερμασόγειας, η ύδρευση της οποίας αναλήφθηκε πρόσφατα, και που είχε πολύ ψηλά επίπεδα ατιμολόγητου νερού, τερματίστηκε η υδροδότηση των χώρων πρασίνου με πόσιμο νερό και προγραμματίζεται η σταδιακή αντικατάσταση όλων των υδρομετρητών, ενώ γίνονται προσπάθειες για ανεύρεση των άδηλων διαρροών στο δίκτυο και επιδιόρθωση των αγωγών.

Άδειες πώλησης νερού εντός της περιοχής προμήθειας εκάστου Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας. Σύμφωνα με νομική γνωμάτευση που εξασφάλισε το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, τα Συμβούλια έχουν ευθύνη για την εποπτεία των προμηθευτών ύδατος και διασφάλιση της τήρησης των προϋποθέσεων των χορηγηθεισών αδειών, βάσει των άρθρων 12 και 34 της νομοθεσίας, πάρα το γεγονός ότι σχετική αναφορά για την εποπτεία των προμηθευτών ύδατος γίνεται και σε άλλες νομοθεσίες (Περί Ποιότητας Νερού Νόμος (Ν.87(Ι)/2001) και Περί Διαχείρισης Υδάτων Νόμος (Ν.79(Ι)/2010).

Τα Συμβούλια ετοίμασαν τροποποιήσεις της νομοθεσίας, με σκοπό να διευκρινιστεί ότι η εποπτεία της πώλησης νερού από προμηθευτές θα διεξάγεται με βάση τον περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης (Παρακολούθηση και Έλεγχος) Νόμο του 2001, οι οποίες προωθήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών για τις δέουσες ενέργειες. Το Υπουργείο Εσωτερικών ζήτησε τις απόψεις του Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, του Διευθυντή Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και Επάρχων Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας.

Οι Υγειονομικές Υπηρεσίες, με επιστολή τους ημερ. 19.3.2014, εξέφρασαν τη διαφωνία τους με τις τροποποιήσεις των άρθρων 6 και 12 του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου, άποψη με την οποία συμφώνησε και ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών. Ο Διευθυντής του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, με επιστολή του ημερ. 14.5.2014, προς το Υπουργείο Εσωτερικών, διευκρίνισε ότι τα Συμβούλια δεν επιδιώκουν τροποποίηση της διαδικασίας εποπτείας της πώλησης νερού από προμηθευτές ύδατος, αλλά επιδιώκουν να διευκρινιστεί επακριβώς μέσα από τη νομοθεσία η έκταση της ευθύνης των Συμβουλίων σε σχέση με το θέμα και ειδικά ότι τα Συμβούλια δεν ευθύνονται για τον έλεγχο της ποιότητας του νερού που διατίθεται με βυτιοφόρα οχήματα και βυτία με κερματοδέκτες, γι' αυτό ζητήθηκε η περαιτέρω προώθηση των προτεινόμενων τροποποιήσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, το Συμβούλιο ζήτησε νομική γνωμάτευση κατά πόσο, σύμφωνα με τους Κανονισμούς του και τους Νόμους 87(Ι)/2001 και 275(Ι)/2004 που προβλέπουν στην παρακολούθηση και τον έλεγχο της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, καθώς και σύμφωνα με τους Κανονισμούς περί ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (διάθεση από βυτιοφόρα οχήματα και βυτία με κερματοδέκτες – ΚΔΠ 876/2004), θα πρέπει να απευθυνθεί στους Δήμους, οι οποίοι θα πρέπει να πάρουν τις σχετικές αποφάσεις για ενδεχόμενη αναστολή των λειτουργιών των κερματοδεκτών.

Η νομική γνωμάτευση που πήρε το Συμβούλιο ανέφερε ότι η Αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση και έλεγχο του νερού είναι ο Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις πρόνοιες των Νόμων και των Κανονισμών θα πρέπει η Αρμόδια Αρχή να πάρει τα ενδεικνυόμενα μέτρα.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη νομική γνωμάτευση, δεν υπάρχει πρόνοια στην κείμενη νομοθεσία σε σχέση με το δικαίωμα του Συμβουλίου να αναστείλει τη λειτουργία κερματοδεκτών.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.

(α) Σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Τα Συμβούλια επωμίζονται μεγάλο κόστος για σκοπούς παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του προσωπικού και των συνταξιούχων, τόσο προς ασφαλιστικές εταιρείες όσο και για κάλυψη μεγάλου μέρους των απαιτήσεων που δεν καλύπτονται από τις εταιρείες αυτές, χωρίς οποιαδήποτε συνεισφορά εκ μέρους του προσωπικού. Η δαπάνη για το 2013 για τη λειτουργία του Σχεδίου, για όλα τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, ανήλθε στο €1.125.545.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού ανέφερε ότι η εφαρμογή Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης για το προσωπικό και τους συνταξιούχους απορρέει από Συλλογικές Συμβάσεις. Το Συμβούλιο αποφάσισε να μην αποκόπτεται το 1,5% επί των απολαβών, λόγω του ότι οι δικαιούχοι του Σχεδίου ήδη συνεισφέρουν σε δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης πέραν του ποσού αυτού. Σε περίπτωση που η εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας, που θα καλύπτει το προσωπικό και τους συνταξιούχους των Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου, ανατρέψει τα πιο πάνω δεδομένα, το θέμα θα επανεξεταστεί.

Σύσταση: Τα Συμβούλια θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν άμεσα με τη ρύθμιση που εφαρμόζεται στο κεντρικό Κράτος, στο οποίο οι δημόσιοι υπάλληλοι καλούνται να συνεισφέρουν οι ίδιοι για την υπηρεσία αυτή.

(β) Συνεισφορά Συμβουλίων στο Ταμείο Ευημερίας. Η συνεισφορά των Συμβουλίων στο Ταμείο Ευημερίας αντιπροσωπεύει ποσοστό ύψους 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού και ανήλθε, συνολικά, κατά το 2013, στο ποσό των €381.742. Σκοπός του Ταμείου είναι, μεταξύ άλλων, η δημιουργία ευκαιριών ανάπαυσης των μελών του Ταμείου με τις οικογένειες τους, η επιχορήγηση αδειών, η διοργάνωση εκδρομών στην Κύπρο ή στο εξωτερικό και η διεκπεραίωση των πληρωμών του σπουδαστικού επιδόματος.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού επισήμανε ότι το σπουδαστικό επίδομα τέκνου παραχωρείται μόνο σε όσους είναι δικαιούχοι της ειδικής κυβερνητικής χορηγίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Ειδικών Χορηγιών Νόμου 77(Ι)/96, ή οποιουδήποτε άλλου Νόμου τον αντικαθιστά. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι εάν δοθούν οδηγίες από την κυβέρνηση για επανεξέταση του θέματος συνεισφοράς του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας και την καταβολή σπουδαστικού επιδόματος τέκνου, τότε το Συμβούλιο, σε συνεργασία με τα άλλα δύο Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, θα εξετάσει εκ νέου το θέμα.

Σύσταση: Τα ωφελήματα προσωπικού που επιβαρύνουν τα Συμβούλια με τρόπο που δεν συνάδει με την αντίστοιχη πρακτική στο κεντρικό Κράτος, θα πρέπει να τύχουν επανεξέτασης, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών.

Όπως μας πληροφόρησαν οι Πρόεδροι των Διοικητικών Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας, το θέμα θα μελετηθεί από τα Συμβούλια.

4.42 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Μετά την τουρκική εισβολή του 1974, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, όλο το προσωπικό του Συμβουλίου αποσπάσθηκε σε διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες και οργανισμούς δημοσίου δικαίου, οι οποίοι κατέβαλλαν στο Συμβούλιο μέρος του κόστους αποδοχών τους, ενώ το υπόλοιπο μέρος τύγχανε χρηματοδοτήσεως από την κυβέρνηση. Κατά το 2013, αποχώρησαν, λόγω αφυπηρετήσεων, οι τρεις εναπομείναντες υπάλληλοι του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα οι οικονομικές πράξεις του Συμβουλίου να περιορίζονται πλέον κυρίως στην καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των πρώην υπαλλήλων του, μέσω κρατικής χορηγίας. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν αναγνωρίζεται ποσό ύψους €7.672.349 (31.12.2012: €7.705.243), το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του νερού που αγόρασε το Συμβούλιο από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων κατά την περίοδο 14.8.1974-31.12.2013, για τις ανάγκες των Τουρκοκυπρίων κατοίκων της πόλης της Αμμοχώστου, το οποίο αναφέρεται υπό μορφή σημείωσης.

4.43 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Οικονομική κατάσταση. Τα σημαντικότερα στοιχεία αναφορικά με την οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

Περιγραφή	31.12.2013	31.12.2012	Αύξηση/ μείωση	Αύξηση/ μείωση
	€	€	€	%
Έσοδα	8.332.945	8.520.651	-187.706	- 2,20
Έξοδα	3.329.684	4.139.162	-809.478	- 19,56
Κέρδος/ζημιά (-)	-587.788	1.777.555	-2.365.343	- 133,07
Κόστος Πωλήσεων	2.918.502	3.204.850	-286.348	- 8,93
Μισθοί, επιδόματα & εργοδοτικές εισφορές	2.659.123	3.399.462	(740,339)	(21,78)
Μέσος όρος δαπανών ανά υπάλληλο (χωρίς τις εισφορές στο Σχέδιο Συντ. & Φιλοδωρημάτων)	42.868	42.776	92	0,22
Αποδοχές υπαλλήλων Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου (απόσπαση)	21.683	86.605	-64.922	- 74,96
Υποχρέωση Συμβουλίου προς Σχέδιο Συντάξεων & Φιλοδωρημάτων	10.057.914	10.479.949	-422.035	- 4,03
Δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα	879.003	548.563	330.440	60,24
Αναλογιστικό κέρδος/ζημιά (-) Σχεδίου Συντάξεων & Φιλοδωρημάτων (με ημερ. εκτίμησης 31.12.13)	66.716	1.174.102	(1.107.386)	(94,32)
Χρεώστες από πώληση νερού	1.568.452	1.802.790	-234.338	- 13,00
Αριθμός Προσωπικού	51	58	-7	12,07

Ρευστότητα/βιωσιμότητα του Συμβουλίου. Λόγω της τήρησης σημαντικών χρηματικών διαθεσίμων σε εμπορικές τράπεζες, που υπερέβαιναν τα €7 εκ., η ρευστότητα του Συμβουλίου έχει επηρεαστεί δυσμενώς από τα Διατάγματα που εξέδωσε η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου αναφορικά με τη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου, εφαρμόζοντας μέτρα δυνάμει του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013. Τα αποθεματικά κατά την 31.12.2013 παρουσίαζαν χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €13.591.027.

Υποχρεώσεις. Στις τρέχουσες υποχρεώσεις περιλαμβάνεται ποσό €17 εκ. προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) σε σχέση με την αγορά νερού, στο οποίο δεν περιλαμβάνονται τόκοι, οι οποίοι, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Τμήματος, ανέρχονταν, στις 31.12.2013, σε €10.505.455. Το ΤΑΥ, περί τα τέλη του 2013, καταχώρισε αγωγή, με την οποία αξιώνει ποσό ύψους €16.176.779 ως υπόλοιπο λογαριασμού για ποσότητες νερού που πώλησε στο Συμβούλιο και για αποζημιώσεις για παράβαση συμφωνίας, καθώς και τόκο προς 9% μέχρι εξοφλήσεως.

Το μεγαλύτερο μέρος της πιο πάνω οφειλής αφορά σε υποχρέωση που προέκυψε από την αγορά νερού σε αυξημένες διατιμήσεις κατά την περίοδο 2004-2008, την οποία το Συμβούλιο δεν αποδέχθηκε, αφού δεν εγκρίθηκαν παράλληλα οι αυξήσεις στις δικές του διατιμήσεις προς τους καταναλωτές και που αναμένει ότι θα διαγραφεί, σύμφωνα με σχετική εισήγηση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, κατ' αναλογία της ρύθμισης που έγινε για το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού.

Για διευθέτηση του θέματος το Συμβούλιο, με επιστολές του ημερ. 5.3.2013 και 30.7.2013, προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ζήτησε όπως προωθηθούν οι αναγκαίες ενέργειες για την εκ νέου υποβολή Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για διαγραφή των οφειλών του Συμβουλίου,

μέχρι την 31.12.2008, βάσει των συμφωνηθέντων κατά τη σύσκεψη της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής στις 8.2.2010, καθώς και διαγραφή των τόκων επί των οφειλών του Συμβουλίου για το 2009.

Σύσταση: Προώθηση ενεργειών προς Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης ως προς τον διακανονισμό της πιο πάνω υποχρέωσης.

Απομείωση καταθέσεων. Στις 29.3.2013, μετά την απόφαση της 25^{ης} Μαρτίου 2013 του Eurogroup σχετικά με την παροχή οικονομικής βοήθειας προς την Κύπρο, η οποία περιλαμβάνει σχέδια για την αναδιάρθρωση του χρηματοοικονομικού τομέα και διασφαλίζει τις καταθέσεις κάτω από €100.000, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε σχετικά Διατάγματα αναφορικά με τη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου, εφαρμόζοντας μέτρα δυνάμει του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013. Οι μη εξασφαλισμένες καταθέσεις του Συμβουλίου στις δύο πιο πάνω τράπεζες που επηρεάζονται από τα πιο πάνω μέτρα, κατά την ημερομηνία εφαρμογής των αποφάσεων, ανέρχονταν συνολικά σε €7.079.738, εκ των οποίων ποσό €4.651.236 αφορά σε καταθέσεις του Σχεδίου Σύνταξης.

Η ζημιά απομείωσης, σε σχέση με τις μη εξασφαλισμένες καταθέσεις στη Λαϊκή Τράπεζα και στην Τράπεζα Κύπρου, ανήλθε σε περίπου €1 εκ., και €2,3 εκ., αντίστοιχα.

Δικαιώματα υδροδότησης νέου αεροδρομίου Λάρνακας. Το Συμβούλιο απαιτεί, από την εταιρεία η οποία ανέπτυξε και διαχειρίζεται το αεροδρόμιο, την καταβολή ποσού ύψους περίπου €6,5 εκ., αναφορικά με τα δικαιώματα υδροδότησής του. Η εταιρεία δεν αποδέχτηκε τους υπολογισμούς του Συμβουλίου και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

4.44 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Τα σημαντικότερα στοιχεία αναφορικά με την οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

Περιγραφή	31.12.2013	31.12.2012	Αύξηση/ μείωση	Αύξηση/ μείωση
	€	€	€	%
Έσοδα από πώληση νερού	18.548.023	14.902.512	3.645.511	24,46
Έξοδα	14.423.684	8.120.283	6.303.401	77,63
Κέρδος/ζημιά (-)	-4.681.515	658.887	-5.340.402	- 810,52
Κόστος Πωλήσεων	12.219.816	10.021.508	2.198.308	21,94
Μισθοί, επιδόματα & εργοδοτικές εισφορές (χωρίς τις εισφορές στο Σχέδιο Συντ. & Φιλοδωρημάτων)	4.756.286	4.926.576	-170.290	- 3,46
Μέσος όρος δαπανών ανά υπάλληλο (χωρίς τις εισφορές στο Σχέδιο Συντ. & Φιλοδωρημάτων)	48.043	47.371	672	1,42
Επενδύσεις Σχεδίου Συντάξεων και κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας	13.722.041	18.405.104	-4.683.063	- 25,44
Δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα	1.161.412	1.155.955	5.457	0,47
Αναλογιστικό κέρδος/ζημιά (-) Σχεδίου Συντάξεων & Φιλοδωρημάτων (με ημερ. εκτίμησης 31.12.12)	Δ/Ε	9.456.863	Δ/Ε	Δ/Ε
Χρεώστες από πώληση νερού	2.864.674	1.797.446	1.067.228	59,37
Αριθμός Προσωπικού	99	104	-5	-4,81

Ρευστότητα/βιωσιμότητα του Συμβουλίου. Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσίασε επιδείνωση και οι καθαρές τρέχουσες υποχρεώσεις του αυξήθηκαν, από €13,3 εκ. στις 31.12.2012, σε €14,7 εκ. στις 31.12.2013. Ο κυριότερος λόγος της επιδείνωσης είναι η ζημιά που υπέστηκε το Συμβούλιο από την απομείωση των καταθέσεων του στη Λαϊκή Τράπεζα και στην Τράπεζα Κύπρου.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ). Παρά το γεγονός ότι οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ μέχρι τις 30.6.2009, ύψους €56,7 εκ., διαγράφηκαν με βάση σχετική συμφωνία που υπογράφηκε, κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου στις 10.7.2009, παρατηρήθηκε εκ νέου συσσώρευση οφειλών, με αποτέλεσμα στις 31.12.2013, αυτές να ανέρχονται σε €16,6 εκ. Ποσό ύψους €13 εκ. αφορά σε συσσωρευμένες οφειλές από 1.7.2009 μέχρι 31.12.2011, πλέον τόκους, οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του ΤΑΥ, ανέρχονταν κατά την πιο πάνω ημερομηνία σε €2.045.924. Πρόσθετο συνολικό ποσό ύψους €1.331.482, που αφορά σε αγορά ποσότητας νερού για το 2013, για την οποία τα σχετικά τιμολόγια δεν είχαν εκδοθεί από το ΤΑΥ μέχρι τις 31.12.2013, περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις ως πρόβλεψη στα οφειλόμενα έξοδα. Το Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 2.12.2013 ενέκρινε τη σταδιακή αποπληρωμή των συσσωρευμένων οφειλών προς το ΤΑΥ για αγορά και άντληση νερού από 1.7.2009 μέχρι 31.12.2011, καθορίζοντας την πρώτη δόση το Δεκέμβριο του 2013 και την τελευταία το Νοέμβριο του 2033 (20 έτη), χωρίς όμως στο σχετικό πλάνο αποπληρωμής να λαμβάνονται υπόψη οι τόκοι. Επισημαίνεται ότι, από την 1.1.2012, το Συμβούλιο καταβάλλει πλήρως το κόστος του νερού που αγοράζει από το ΤΑΥ.

Λόγω του δυσμενούς επηρεασμού της ρευστότητας του Συμβουλίου από την εφαρμογή του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013, η Υπηρεσία μας, με επιστολή της ημερ. 8.4.2013, ζήτησε όπως πληροφορηθεί τους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο, αντί να προχωρήσει στην εξόφληση τουλάχιστον μέρους των οφειλών του προς το ΤΑΥ, τηρούσε στην τράπεζα μεγάλα χρηματικά υπόλοιπα (€7.062.710 στις 26.3.2013), τα οποία υπερέβαιναν, κατά την άποψή μας, κατά πολύ τις τρέχουσες ανάγκες του.

Το Συμβούλιο εξέφρασε την άποψη ότι τα διαθέσιμα τραπεζικά υπόλοιπα του Συμβουλίου στις αρχές του 2013 επαρκούσαν για να καλύψουν μόνο τρέχουσες υποχρεώσεις του και το ΣΥΛ δεν ήταν σε θέση να πληρώσει επιπρόσθετο ποσό για κάλυψη τιμολογίων του ΤΑΥ για περιόδους πριν από την 1.1.2012.

Σύσταση: Αποπληρωμή των συσσωρευμένων οφειλών του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ βάσει πλάνου αποπληρωμής, το οποίο πρέπει να συμφωνηθεί και με το ΤΑΥ, στα πλαίσια των προβλεπομένων δυνατοτήτων του Συμβουλίου, που να λαμβάνει υπόψη και την πληρωμή των αναλογούντων τόκων.

Απομείωση καταθέσεων. Στις 29.3.2013, μετά την απόφαση της 25^{ης} Μαρτίου 2013 του Eurogroup σχετικά με την παροχή οικονομικής βοήθειας προς την Κύπρο, η οποία περιλαμβάνει σχέδια για την αναδιάρθρωση του χρηματοοικονομικού τομέα και διασφαλίζει τις καταθέσεις κάτω από €100.000, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε σχετικά Διατάγματα αναφορικά με τη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου, εφαρμόζοντας μέτρα δυνάμει του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013. Οι μη εξασφαλισμένες καταθέσεις του Συμβουλίου στις δύο πιο πάνω τράπεζες που επηρεάστηκαν από τα πιο πάνω μέτρα, κατά την ημερομηνία εφαρμογής των αποφάσεων, ανέρχονταν συνολικά σε €10.369.340, εκ των οποίων ποσό €6.641.510 αφορά σε καταθέσεις του Σχεδίου Σύνταξης και του κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας και το υπόλοιπο €3.727.830 αφορά σε μετρητά διαθέσιμα για τις ανάγκες λειτουργίας του Συμβουλίου.

Η ζημιά απομείωσης, σε σχέση με τις μη εξασφαλισμένες καταθέσεις στη Λαϊκή Τράπεζα και στην Τράπεζα Κύπρου, ανήλθε σε περίπου €2,8 εκ., και €4,1 εκ., αντίστοιχα. Ποσό ύψους περίπου €2,4 εκ. που αφορά σε

καταθέσεις για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του προσωπικού καλύφθηκε μέσα στο 2014 από την Κυπριακή Δημοκρατία κατόπιν σχετικής αίτησης του Συμβουλίου.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Συμβούλιο αποφάσισε στις 3.10.2014, όπως συμμετάσχει σε αγωγή εναντίον της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σχετικές οδηγίες δόθηκαν στους Νομικούς Συμβούλους του ΣΥΛ στις 13.10.2014.

Διαγωνισμός 19/2012 – Υποδομή για virtualization. Το Συμβούλιο προχώρησε στην αγορά υποδομής για virtualization όλων των διακομιστών του, με συνολικό κόστος αγοράς και εγκατάστασης ύψους €90.088, χωρίς όμως, πέραν μιας σύντομης εισήγησης του αρμόδιου λειτουργού, να έχει εκπονηθεί σχετική μελέτη που να καταδεικνύει την αναγκαιότητα αγοράς της νέας υποδομής και τα οφέλη που θα αποκομίσει το Συμβούλιο. Τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, περιόρισαν, κατά την άποψή μας, τις επιλογές των προσφοροδοτών, ενώ δεν επέτρεπαν την υποβολή προσφορών με αντίστοιχα χαρακτηριστικά, με αποτέλεσμα να υποβληθούν μόνο δύο προσφορές.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος του Συμβουλίου, έχουν δοθεί σχετικές οδηγίες στον Προϊστάμενο Πληροφορικής για διεκπεραίωση των πιο πάνω, όπως επίσης και ότι στο μέλλον, ανάλογα με την περίπτωση, θα εξετάζεται η εισήγησή μας για εκπόνηση σχετικής ανεξάρτητης μελέτης, που να καταδεικνύει την αναγκαιότητα αγοράς νέας υποδομής για θέματα πληροφορικής.

Σύσταση: Καταγραφή των λογισμικών που χρησιμοποιούνται και τις απαιτήσεις τους σε τεχνικά χαρακτηριστικά, της διαδικασίας διενέργειας εφεδρικών αντιγράφων σε συστήματα και χρήστες, όπως επίσης και των διαδικασιών ασφαλείας που τηρούνται και επιδίωξη της καλύτερης δυνατής χρήσης του εξοπλισμού που έχει αγοραστεί τα τελευταία δύο χρόνια.

4.45 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Οικονομική κατάσταση. Τα σημαντικότερα στοιχεία αναφορικά με την οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

Περιγραφή	31.12.2013	31.12.2012	Αύξηση/ μείωση	Αύξηση/ μείωση
	€	€	€	%
Έσοδα	25.573.346	26.905.610	-1.332.264	-4,9
Κόστος πωλήσεων	13.429.414	14.517.860	-1.088.446	-7,5
Έξοδα	10.511.967	11.383.044	-871.077	-7,7
Πλεόνασμα	1.402.920	849.685	553.235	65,1
Μισθοί, επιδόματα & εργοδοτικές εισφορές	7.465.802	9.132.953	-1.667.151	-18,3
Μέσος όρος δαπανών ανά υπάλληλο (χωρίς τις εισφορές στο Σχέδιο Συντάξεων & Φιλοδωρημάτων)	40.506	41.339	-833	-2,0
Υποχρέωση Συμβουλίου προς Σχέδιο Συντάξεων & Φιλοδωρημάτων	27.964.763	28.509.899	-545.136	-1,9
Δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα	1.369.483	973.986	395.497	40,6
Αναλογιστικό κέρδος Σχεδίου Συντάξεων & Φιλοδωρημάτων (με ημερ. εκτίμησης 31.12.13)	490.929			
Χρεώστες από πώληση νερού	5.152.040	5.482.268	-330.228	-6,0
Αριθμός προσωπικού	156	162	-6	-3,7

Υποχρεώσεις. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν αναγνωρίζεται οφειλή ύψους €14.716.112 προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ), που προέκυψε από την αγορά νερού σε αυξημένες διατιμήσεις κατά την περίοδο 2004-2008, την οποία το Συμβούλιο δεν αποδέχθηκε, αφού δεν εγκρίθηκαν παράλληλα οι αυξήσεις στις δικές του διατιμήσεις προς τους καταναλωτές. Επίσης, δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για τόκους πάνω στην πιο πάνω οφειλή, οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του ΤΑΥ, ανέρχονταν, στις 31.12.2013, σε €12.479.701. Στις 27.11.2013, ο Γενικός Εισαγγελέας καταχώρισε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου, αξιώνοντας την καταβολή, προς το ΤΑΥ, ποσού ύψους €23.247.537 πλέον τόκο ύψους 9% ετησίως.

Τα πιο πάνω αναφέρονται σε σημείωση των οικονομικών καταστάσεων. Λόγω των επιπτώσεων, στις οικονομικές καταστάσεις, της μη αναγνώρισης της επιπρόσθετης υποχρέωσης που αναφέρεται πιο πάνω, η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το υπό αναφορά έτος είναι αρνητική.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για τη διευθέτηση των πιο πάνω οφειλών υποβλήθηκε σχετική Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, στις 8.1.2010, από τον Υπουργό Εσωτερικών, η οποία στη συνέχεια αποσύρθηκε, με αποτέλεσμα το θέμα να βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σύσταση: Προώθηση ενεργειών προς Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης ως προς τον διακανονισμό της πιο πάνω υποχρέωσης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ζητήθηκε εκ νέου συνάντηση με τον αρμόδιο Υπουργό για επεξήγηση και προώθηση του θέματος.

Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €19,2 εκ. (€19,9 εκ. στις 31.12.2012). Τα αποθεματικά κατά την 31.12.2013 παρουσίαζαν χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €7.221.621.

Απομείωση καταθέσεων. Στις 29.3.2013, μετά την απόφαση της 25^{ης} Μαρτίου 2013 του Eurogroup σχετικά με την παροχή οικονομικής βοήθειας προς την Κύπρο, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε σχετικά Διατάγματα, εφαρμόζοντας μέτρα δυνάμει του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013. Οι μη εξασφαλισμένες καταθέσεις του Συμβουλίου στη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου που επηρεάστηκαν από τα πιο πάνω μέτρα, κατά την ημερομηνία εφαρμογής των αποφάσεων ανέρχονταν συνολικά σε €4.944.313, εκ των οποίων ποσό €4.506.330 αφορά σε καταθέσεις του Σχεδίου Σύνταξης.

Η ζημιά απομείωσης σε σχέση με τις μη εξασφαλισμένες καταθέσεις στη Λαϊκή Τράπεζα και στην Τράπεζα Κύπρου, ανήλθε σε περίπου €0,8 εκ. και €1,3 εκ., αντίστοιχα.

Έλεγχος και καταγραφή υδρομετρητών υπαλλήλων του Συμβουλίου. Σύμφωνα με καταγγελία που λάβαμε, υπάλληλοι του Συμβουλίου χρεώνονταν, για σειρά ετών, με μειωμένη κατανάλωση νερού. Από διερεύνηση του θέματος προέκυψε ότι διενεργήθηκε σχετικός έλεγχος από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του Συμβουλίου και ετοιμάστηκε σχετική έκθεση, από την οποία προκύπτει ότι, για μεγάλο αριθμό υπαλλήλων, όντως η καταγραφή της κατανάλωσης σύμφωνα με τον υδρομετρητή παρουσίαζε διαφορές σε σχέση με τα δεδομένα του συστήματος τιμολόγησης, δημιουργώντας υπόνοιες για υποκλοπή νερού. Όπως αναφέρεται στην έκθεση, αυτό ενδεχομένως να γινόταν μέσω ψευδών καταγραφών των ενδείξεων των υδρομετρητών ή/και καταστροφή/αντικατάσταση των υδρομετρητών, ώστε να αποκρύπτεται η ψευδής καταγραφή που είχε προηγηθεί. Στις περιπτώσεις όπου κρίθηκε απαραίτητο, δόθηκαν οδηγίες όπως οι εμπλεκόμενοι υπάλληλοι χρεωθούν με επιπρόσθετη ποσότητα νερού 40-50 κ.μ.

Σύσταση: Εκφράσαμε την άποψη ότι η χρέωση που επιβλήθηκε στους υπαλλήλους είναι παντελώς ανεπαρκής και ότι ο υπολογισμός θα πρέπει να βασιστεί σε σύγκριση της κατανάλωσης, μετά τη λήψη των διορθωτικών μέτρων, με την κατανάλωση κατά την προβληματική περίοδο. Επιπρόσθετα, εκφράσαμε την άποψη ότι η αντιμετώπιση του θέματος δεν ήταν καθόλου ικανοποιητική και ότι, καθώς υπάρχουν υπόνοιες κλοπής, το θέμα θα πρέπει να προωθηθεί στην Αστυνομία για διεξαγωγή ποινικής έρευνας και να διαταχθούν πειθαρχικές έρευνες κατά των εμπλεκόμενων λειτουργών.

Ο Διευθυντής του Συμβουλίου, με επιστολή του ημερ. 10.9.2014, προώθησε το θέμα στην Αστυνομία.

4.46 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, οι εισπράξεις για το έτος 2013 ανήλθαν σε €633.877, σε σύγκριση με €1.585.282 για το 2012. Αυτές προήλθαν από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (€595.889), από τόκους καταθέσεων ή επενδύσεων (€21.266) και από πώληση αντιγράφων κυπριακών αρχαιοτήτων (€16.722). Το Ταμείο δεν πραγματοποίησε καμία δαπάνη για το 2013, όπως και το 2012. Στις 31.12.2013 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν €41.313.241, σε σύγκριση με €40.679.364 στις 31.12.2012.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 22.6.1990, ο Υπουργός Οικονομικών είχε εγκρίνει όπως στα αποθεματικά του Ταμείου τα οποία τηρούνται σε Κυβερνητικό Λογαριασμό Καταθέσεων υπολογίζεται τόκος προς 6 ¾% ετησίως με τον οποίο επιβαρύνεται το δημόσιο προς όφελος του Ταμείου. Με τη ψήφιση του περί ελευθεροποίησης του Επιτοκίου και Συναφών Θεμάτων Νόμου (Ν160(1)/99), που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2001, ο Υπουργός Οικονομικών αποφάσισε όπως στα αποθεματικά του Ταμείου υπολογίζεται τόκος με βάση το Lombard Rate, όπως καθορίζεται από την Κεντρική Τράπεζα μείον 0,5%. Από 1.1.2008, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη, ο τόκος υπολογίζεται με βάση το Ελάχιστο Επιτόκιο Προσφοράς για Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης, όπως καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μείον 0,5%.

Σημειώνεται ότι το Ελάχιστο Επιτόκιο Προσφοράς για Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης για την περίοδο 1.1.2013-7.5.2013 ήταν 0,75%, για την περίοδο 8.5.2013-12.11.2013 0,50% και για την περίοδο 13.11.2013-31.12.2013 0,25%, και ως εκ τούτου, το επιτόκιο με βάση το οποίο υπολογίστηκαν οι τόκοι καθώς και το ποσό των τόκων ανά περίοδο ήταν 0,25% (€21.266), 0% (€0) και 0% (€0), αντίστοιχα.

Κατάργηση Ταμείου. Μέσα στα πλαίσια της απλοποίησης των λογιστικών διαδικασιών και της πιο αντιπροσωπευτικής παρουσίασης των συναλλαγών του Δημοσίου, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας έχει προτείνει προς το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Οικονομικών έχει συμφωνήσει, όπως το Ταμείο, μεταξύ άλλων Ειδικών Ταμείων, καταργηθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων σε απαντητική επιστολή του, ημερ. 10.3.2014, προς τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, εξέφρασε την αντίθεσή του με την εισήγησή της για κατάργηση του Ταμείου, επειδή, όπως ανέφερε, ο σκοπός για τον οποίο ιδρύθηκε το Ταμείο που ήταν η συσσώρευση του απαιτούμενου ποσού προκειμένου να καταστεί εφικτή η ανέγερσή του, εξακολουθεί να υφίσταται. Η άποψη του Γενικού Διευθυντή μας βρίσκει σύμφωνους.

4.47 ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Αποτελέσματα έτους. Στις 31 Δεκεμβρίου 2013 το Ταμείο παρουσίαζε πλεόνασμα ύψους €860.662, σε σύγκριση με €2.670.274 το 2012, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €1.809.612 που προήλθε κυρίως από αύξηση της πρόβλεψης για επισφαλείς χρεώστες κατά €1.773.253. Το υπόλοιπο του Λογαριασμού Αποθεματικού στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν €146,7 εκ., σε σύγκριση με €145,8 εκ. το 2012.

Ταμειακό υπόλοιπο. Στις 31.12.2013 το Ταμείο Δημοσίων Δανείων παρουσίαζε ταμειακό υπόλοιπο ύψους €130.974.973, σε σύγκριση με €124.517.164 το 2012.

Δραστηριότητες του Ταμείου Δημοσίων Δανείων. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 13.8.2006 τερματίστηκε από 1.1.2007 η έγκριση νέων δανείων και οι δραστηριότητες του Ταμείου επικεντρώνονται στη διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεών του.

Κατάσταση οφειλόμενων δανείων. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τα υπόλοιπα των δανείων που οφείλονταν στο Ταμείο στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και στις 31 Δεκεμβρίου 2012, κατά οικονομικό τομέα, και αφορούν στο υπόλοιπο του κεφαλαίου των οφειλόμενων δανείων μη περιλαμβανομένων των οφειλόμενων τόκων και τόκων υπερημερίας:

	2013	2012
	€000	€000
Υδατική Ανάπτυξη	3.261	3.367
Ανάπτυξη Γεωργίας	4.528	6.468
Αγροτική Ανάπτυξη	5.384	5.492
Ανάπτυξη Αλιείας	228	326
Παιδεία και Άλλες Υπηρεσίες	5.750	6.715
Τουριστική Ανάπτυξη	5.727	5.772
Έργα Δημόσιας Ωφέλειας	18.904	20.208
Ανάπτυξη Εμπορίου και Βιομηχανίας	308	308
Λογαριασμός Γεωργικών Πιστώσεων	10	12
Ταμείο Καλλιέργειας Τ/Κ Γης	1.622	1.622
	45.722	50.290

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Στις 31.12.2013 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €21,6 εκ., μετά την συμπερίληψη τόκων και την αφαίρεση πρόβλεψης €54,8 εκ. για επισφαλή χρέη. Η πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες περιλαμβάνει: πρόβλεψη για (α) δάνεια που εμπίπτουν στις πρόνοιες του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου αρ. 24 του 1979, (β) δάνεια που οφείλονται από τουρκοκύπριους ή τοπικές αρχές στις τουρκοκρατούμενες περιοχές, (γ) δάνεια που έχουν παραχωρηθεί σε γεωργούς μέσω της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ τα οποία έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα, (δ) δάνεια που έχουν παραχωρηθεί μέσω του αναπληρούμενου Ταμείου Καλλιέργειας Τουρκοκυπριακής Γης τα οποία έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα και (ε) οφειλές των ληξιπρόθεσμων δανείων της κατηγορίας «Δάνεια στις ελεύθερες περιοχές», με εξαίρεση την υποκατηγορία των «Κοινοτικών Συμβουλίων», για τα οποία η αποπληρωμή πραγματοποιείται μέσω της ετήσιας κρατικής χορηγίας.

Παρατηρείται ότι οι μεγαλύτερες συνολικές καθυστερήσεις αφορούν, όπως και στις 31.12.2012, σε Αρδευτικά Τμήματα, Περιφερειακές Εταιρείες Δημοσίων Οδικών Μεταφορών, γεωργούς για την άρδευση Τουρκοκυπριακής γης, ιδιοκτήτες εστιατορίων της περιοχής Μακένζυ, ψαράδες, Σχολικές Εφορείες, ξενοδοχεία, Δήμους, αυτοεργοδοτούμενους, Συμβούλια Αποχετεύσεων και το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Από τις οικονομικές καταστάσεις του 2013 προκύπτει ότι οι εισπράξεις από δάνεια ανήλθαν σε €6.620.449, σε σύγκριση με €4.546.616 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €2.073.833.

Διαγραφές δανείων. Κατά το 2013 διαγράφηκαν, κατόπιν αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, δάνεια συνολικού ποσού €280.630 εκ των οποίων €110.575 αφορούσαν κεφάλαιο και €170.054 τόκους, σε σύγκριση με €1.019.201 το 2012 εκ των οποίων €258.065 αφορούσαν κεφάλαιο και €761.136 τόκους. Κατά τον έλεγχο για το 2012, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι στο σύστημα διαχείρισης δανείων δεν γίνεται διαχωρισμός κατά πόσο ένα δάνειο που στο σύστημα παρουσιάζεται ως εξοφλημένο, έχει αποπληρωθεί ή έχει διαγραφεί, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εξαγωγή συγκεντρωτικών καταστάσεων διαγραφών από το σύστημα για σκοπούς ελέγχου, και για σκοπούς άμεσης και έγκυρης πληροφόρησης. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το σύστημα τροποποιηθεί ανάλογα, ούτως ώστε να γίνεται ο διαχωρισμός διαγραφέντων και εξοφληθέντων δανείων.

Παραγραφή αγωγήμων δικαιωμάτων. Στις 13.12.2013 η Βουλή ψήφισε τροποποίηση του άρθρου 26 του περί Παραγραφής Αγωγήμων Δικαιωμάτων Νόμου του 2012 (Ν66(Ι)/2012), ώστε το μεταβατικό διάστημα εντός του οποίου θα πρέπει να εγερθούν οι αγωγές των οποίων η βάση συμπληρώθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του βασικού νόμου, προκειμένου να μην παραγραφούν, να επεκταθεί μέχρι 31.12.2014 (Ο περί Παραγραφής Αγωγήμων Δικαιωμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος αρ. 159(Ι)/2013).

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, στάλθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα, Εκθέσεις Γεγονότων για 110 περιπτώσεις ληξιπρόθεσμων δανείων για λήψη νομικών μέτρων, και έχουν καταχωρηθεί αγωγές. Επιπρόσθετα, έχει τεθεί ως στόχος η εξέταση όλων των καθυστερημένων δανείων μέχρι τις 31.12.2014, έτσι ώστε να προσδιοριστούν οι περιπτώσεις που μπορούν να εισπραχθούν, αυτές οι οποίες είναι επισφαλείς και οι περιπτώσεις για τις οποίες θα πρέπει να κινηθούν αγωγές για διασφάλιση του αγωγήμου δικαιώματος σύμφωνα με τον περί Παραγραφής του Αγωγήμου Δικαιώματος Νόμο

Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων. Στα πλαίσια του Σχεδίου Δανειοδότησης των Δήμων από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, παραχωρήθηκαν δάνεια, των οποίων το συνολικό υπόλοιπο στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €293.924 (€2.298.141 το 2012). Το ποσό εκ του οποίου οι €184.196 αφορούν σε καθυστερήσεις, αφορά στο Δήμο Έγκωμης. Κατά το 2011 το Ταμείο προέβη σε συμφωνία με το Υπουργείο Εσωτερικών και τον Δήμο Έγκωμης, όπως για να εξοφληθεί το δάνειο με τη λήξη του στις 5.5.2015, θα έπρεπε πέραν της ανελλιπούς καταβολής της ετήσιας δόσης των €57.468 να αποκόπτεται επιπρόσθετα το ποσό των €73.750 από την ετήσια κρατική χορηγία που καταβάλλεται στο Δήμο. Το 2011 η δόση καταβλήθηκε κανονικά και επιπρόσθετα αποκόπηκε το ποσό της κρατικής χορηγίας. Το 2012 και το 2013 ο Δήμος δεν πλήρωσε την ετήσια δόση και του αποκόπηκε μόνο το ποσό της κρατικής χορηγίας έναντι του δανείου.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως η εφαρμογή των συμφωνιών του Ταμείου για αποπληρωμές παρακολουθείται στενά ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα κατάλληλα αποτελεσματικά μέτρα.

Δάνειο Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου. Το δάνειο αυτό παρουσίαζε στις 31.12.2013 υπόλοιπο ύψους €20.734.059, από τα οποία €14.212.180 αφορούσαν σε καθυστερήσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου (ΚΣΚ) με απόφαση του ανέστειλε τις εργασίες του ΚΣΚ από τις 30.12.2013, ενώ παράλληλα αποφάσισε όπως προβεί σε διορισμό εκκαθαριστή για διεύθυνση των υποθέσεων του ΚΣΚ.

Η αξία της γης και των κτηριακών εγκαταστάσεων του ΚΣΚ είχε εκτιμηθεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στα €7,7εκ.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Ταμείο διεκδικήσει όσο το δυνατό μεγαλύτερο ποσό από τη διαδικασία εκκαθάρισης και λάβει έγκαιρα σχετικά νομικά μέτρα. Συνεπώς το Ταμείο θα πρέπει να εξετάσει το θέμα και να εμπλακεί ενεργά στη σχετική διαδικασία εκκαθάρισης με στόχο τη διασφάλιση της όσο το δυνατό πιο συμφέρουσας διευθέτησης.

Δάνεια προς τις Περιφερειακές Εταιρείες Αγροτικών και Αστικών Λεωφορείων (ΠΕΑΛ). Τα 51 αυτά δάνεια, συνολικού ποσού ύψους €13.053.353 παρουσίαζαν στις 31.12.2013 τις καθυστερήσεις ύψους €10.028.902 οι οποίες αναλύονται ως εξής: Κεφάλαιο €6.016.823, Τόκοι €1.256.144, Τόκοι υπερημερίας €2.755.933.

Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου είχαν σταλεί εκθέσεις γεγονότων στον Γενικό Εισαγγελέα για καταχώριση αγωγών για 26 δάνεια από 9 εταιρείες ΠΕΑΛ. Για μία περίπτωση δανείου έχει καταχωριστεί αγωγή και εκδόθηκε απόφαση υπέρ του Ταμείου, ωστόσο παραμένει η εκκρεμότητα για το πως θα ληφθούν τα μέτρα εκτέλεσης της απόφασης. Όπως πληροφορηθήκαμε, εκθέσεις γεγονότων στάλθηκαν μόνο για τα ληξιπρόθεσμα δάνεια και για όσα δάνεια παρουσίαζαν καθυστερήσεις πέραν των 5 χρόνων.

Όσον αφορά στα δάνεια της εταιρείας «Λεωφορεία Λευκωσίας Λτδ», το υπόλοιπο στις 31.12.2013 ανερχόταν σε € 2.902.014. Σημειώνεται ότι η εταιρεία «Λεωφορεία Λευκωσίας Λτδ» ανέστειλε τις δραστηριότητες της, ως αποτέλεσμα της μη συμμετοχής της στις νέες εταιρείες δημοσίων συγκοινωνιών και διεκδικεί σχετική αποζημίωση από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ). Το ΥΣΕ έχει έρθει σε κατ' αρχήν εξωδικαστική συμφωνία με την εταιρεία για την καταβολή αποζημίωσης ύψους €10 εκ., η οποία θα καταβαλλόταν μετά την αφαίρεση του ποσού το οποίο η εταιρεία οφείλει στους Δανειστικούς Επιτρόπους. Για την υλοποίηση της εξωδικαστικής συμφωνίας, ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ημερ. 15.02.2014 είχε ζητήσει όπως ληφθεί η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου, το Υπουργείο Οικονομικών δεν είχε δώσει έγκριση σχετικά με την προτεινόμενη συμφωνία αφού, όπως αναφέρθηκε, το ΥΣΕ δεν είχε απαντήσει σε ορισμένα από τα ερωτήματα που τέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών στις επιστολές του ημερ. 21.05.2013 και ημερ. 14.01.2014 προς το ΥΣΕ. Σημειώνεται ότι το ΥΣΕ σε επιστολή του ημερ. 14.10.2013 είχε αναφέρει ότι, για τους λόγους που εξηγούνται, είναι προτιμότερο να δοθεί τώρα στην εταιρεία μεγαλύτερο ποσό από αυτό που της αναλογεί με βάση τα κριτήρια που είχαν καθοριστεί το 2010 (δηλαδή €10εκ. αντί €6,8εκ.) παρά να αφεθεί το θέμα ανοικτό με κίνδυνο να επιδικαστούν από το Δικαστήριο μεγαλύτερες αποζημιώσεις. Το ΥΣΕ με επιστολή του προς την εταιρεία και προς τον Γενικό Εισαγγελέα ημερ. 17.1.2014 ανέφερε ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεν έχει πειστεί ότι μια εξωδικαστική συμφωνία θα είναι προς το δημόσιο συμφέρον και συνεπώς ότι θεωρεί ότι το θέμα θα πρέπει να επιλυθεί στο Δικαστήριο.

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας σχετικά με τις εξελίξεις.

Σχέδιο Δανειοδότησης ξενοδοχείων στα ορεινά θέρετρα. Παρόλο που το σχέδιο αυτό τερματίστηκε το 1996, στις 31.12.2013 εκκρεμούσαν 7 δάνεια από 6 οφειλέτες τα οποία ήταν ληξιπρόθεσμα και συνολικού ποσού €6.541.480.

Κατά το 2013, το υπόλοιπο ενός δανείου που παραχωρήθηκε στα πλαίσια του σχεδίου, διαγράφηκε με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από διακανονισμό του Ταμείου με τον οφειλέτη. Για την είσπραξη των πιο πάνω καθυστερήσεων το Γενικό Λογιστήριο αποστέλλει υπενθυμητικές επιστολές στους οφειλέτες ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν ληφθεί νομικά μέτρα περιλαμβανομένων αναγκαστικών πωλήσεων των υποθηκευμένων ακινήτων.

Σύσταση: Το θέμα χρειάζεται να παρακολουθείται στενά ώστε να λαμβάνονται κατάλληλα αποτελεσματικά μέτρα έγκαιρα.

Σχέδιο δανειοδότησης Τουριστικών Κέντρων Μακένζυ. Το σχέδιο αυτό είχε ως σκοπό τη μετακίνηση και νόμιμη λειτουργία των κέντρων αναψυχής που λειτουργούσαν πρόχειρα στην περιοχή Μακένζυ, από εκτοπισθέντες. Βάσει του σχεδίου παραχωρήθηκαν 21 δάνεια συνολικού ποσού €613.747 σε 14 εκτοπισθέντες δικαιούχους.

Οι σημερινοί κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, οι οποίοι δανειοδοτήθηκαν, δεν έχουν εξοφλήσει τις υποχρεώσεις τους με αποτέλεσμα στις 31.12.2013 για 15 δάνεια, συνολικού ποσού €430.926, να εκκρεμεί συνολικό ποσό €1.385.500 (κεφάλαιο, τόκοι και τόκοι υπερημερίας). Το αντίστοιχο οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2012 ανερχόταν σε €1.342.889.

Με επιστολή της ημερ. 18 Ιουνίου 2013, η Γενική Λογίστρια ζήτησε από το Γενικό Εισαγγελέα όπως προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων για είσπραξη των οφειλών.

Σε συνάντηση ημερ. 5.7.2013 μεταξύ του Δημάρχου Λάρνακας, της Γενικής Λογίστριας και του Γενικού Εισαγγελέα αποφασίστηκε η αποστολή στη Νομική Υπηρεσία των αγωγών που είχαν καταχωρηθεί παλαιότερα για να προχωρήσουν στις απαιτούμενες ενέργειες (ανανέωση/εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων), η κίνηση των διαδικασιών έξωσης των ιδιοκτητών/οφειλετών και η έκδοση διαταγμάτων δέσμευσης του ενοικίου του διαχειριστή προς τον ιδιοκτήτη/οφειλέτη, προς όφελος των Δανειστικών Επιτρόπων. Τα στοιχεία με τις αγωγές που καταχωρήθηκαν από το Ταμείο στάλθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα στις 23.07.2013 και Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε από ιδιώτη δικηγόρο όπως αναλάβει τη λήψη των πιο πάνω μέτρων. Η δικηγόρος που ανέλαβε την υπόθεση, στις 12.11.2013 ενημέρωσε τον Γενικό Εισαγγελέα όπως οι φάκελοι του Δικαστηρίου των αγωγών που καταχωρήθηκαν έχουν καταστραφεί και ζήτησε όπως εφοδιαστεί με αντίγραφα όλων των σχετικών εγγράφων (αντίγραφα αποφάσεων και οφειλόμενα υπόλοιπα). Το Ταμείο απέστειλε αντίγραφα των πιο πάνω στην Νομική Υπηρεσία στις 20 και 21 Νοεμβρίου 2013.

Σύσταση: Το πιο πάνω θέμα χρήζει στενής παρακολούθησης ώστε να διασφαλιστούν πλήρως τα συμφέροντα του Ταμείου.

4.48 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

Οικονομική κατάσταση.

	2013	2012	Μεταβολή	
	€	€	€	%
Εισπράξεις	5.083.069	5.277.939	(194.870)	(3,7)
Πληρωμές	5.672.031	5.848.249	(176.218)	3,0
Έλλειμμα έτους	(588.962)	(570.310)	18.652	3,3

Η μείωση των εισπράξεων οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από την έκδοση αδειών κυνηγιού και κατοχής πυροβόλων όπλων.

Προσωπικό. Στις 31.12.2013 το Ταμείο εργοδοτούσε 92 άτομα (81 μόνιμους υπαλλήλους και 11 ωρομίσθιους), όπως και στις 31.12.2012. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των €3.893.302 σε σύγκριση με €4.051.045 το 2012.

Υποθέσεις δικαστηρίων.**(α) Μη κατάθεση στα έσοδα του Ταμείου χρηματικών ποινών που εισπράττονται από τα δικαστήρια.**

Διαπιστώθηκε και πάλι ότι το Ταμείο δεν προβαίνει σε οποιονδήποτε έλεγχο ή/και συμφιλίωση των επιδικασθέντων από τα δικαστήρια προστίμων με τις εισπράξεις των προστίμων που εμβάζονται στο Ταμείο από τα δικαστήρια, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να γνωρίζει κατά πόσον όλα τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν από τα δικαστήρια έχουν εισπραχθεί.

(β) Μη ενημέρωση του μηχανογραφημένου μητρώου δικαστηρίου. Για παρακολούθηση των υποθέσεων παραβάσεων των προνοιών του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου τηρείται μηχανογραφημένο μητρώο καταχώρισης των υποθέσεων. Ωστόσο, όπως παρατηρήθηκε λόγω της μη έγκαιρης και πλήρους ενημέρωσης του Ταμείου με τις σχετικές πληροφορίες, το μητρώο παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις και ορισμένα στοιχεία που παρουσιάζονται φαίνεται να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Σύσταση: Θα πρέπει να τηρείται ένα ολοκληρωμένο μητρώο παρακολούθησης των υποθέσεων των δικαστηρίων, ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα οι υποθέσεις που έχουν εκδικαστεί και εισπραχθεί τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν και τα χρήματα δεν κατατέθηκαν στο Ταμείο.

Επιπρόσθετα, το Ταμείο να εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε η ανανέωση της άδειας κυνηγού να προϋποθέτει την εξόφληση όλων των οφειλομένων προστίμων.

Εκτροφή Περδικιών. Η φροντίδα συγκεκριμένων πυρήνων εκτροφής περδικιών έχει ανατεθεί στους κυνηγετικούς συλλόγους, στους οποίους παραχωρούνται από το Ταμείο ζωτροφές, χωρίς να υπάρχει έγκριση και γραπτές οδηγίες για την ανάθεση της φροντίδας και την παραχώρηση ζωτροφών, ούτε καθορίζονται γραπτώς οι ευθύνες και τα καθήκοντα τους. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι δεν τηρούνται στοιχεία στα οποία να φαίνεται η ποσότητα ζωτροφών που παραχωρήθηκε προς τους κυνηγετικούς συλλόγους καθώς και πότε και πώς χρησιμοποιήθηκε.

Σύσταση: Θα πρέπει να καθοριστούν διαδικασίες παρακολούθησης των εκδόσεων ζωτροφών, τόσο προς τα επαρχιακά γραφεία, όσο και προς τους κυνηγετικούς συλλόγους. Επίσης πρέπει να γίνονται αιφνιδιαστικές καταμετρήσεις και έλεγχοι των ποσοτήτων των ζωτροφών από λειτουργούς του Ταμείου. Επιπρόσθετα, το Τμήμα θα πρέπει να καθορίσει διαδικασίες αναφορικά με την ανάθεση και τον έλεγχο των πυρήνων εκτροφής περδικιών από κυνηγετικούς συλλόγους.

4.49 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού (το Ταμείο) για το έτος 2013, το Ταμείο παρουσίασε πλεόνασμα προς κατανομή στους λογαριασμούς των μελών, ύψους €4.935.060 (2012: έλλειμμα €22.166.529). Η δημιουργία πλεονάσματος το 2013 από έλλειμμα το 2012 οφείλεται κυρίως στη μείωση της ζημιάς από επενδύσεις κατά €27.633.104 που προέκυψε το 2012 από την απομείωση της αξίας των μετοχών και αξιογράφων της Λαϊκής Τράπεζας και της Τράπεζας Κύπρου μετά τη συμφωνία μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Eurogroup που υπογράφηκε στις 25 Μαρτίου 2013, και στη μείωση των εσόδων από τόκους επενδύσεων κατά €499.404.

Το Ταμείο προβλέπει στην παραχώρηση κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων στους αφυπηρετούντες, ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που υπάρχει στο λογαριασμό τους. Το Κράτος

συμπληρώνει τη διαφορά στο ύψος της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης. Για το 2013 το Κράτος θα καταβάλει για το σκοπό αυτό ποσό ύψους €12.631.453, σε σύγκριση με €13.283.912 που κατέβαλε το 2012. Το σύνολο των μελών του Ταμείου που αφυπηρέτησαν το 2013 ήταν 297 (Δικαιούχοι για κατοχυρωμένο ταμείο προνοίας ήταν 295) σε σύγκριση με 345 που αφυπηρέτησαν το 2012 (Δικαιούχοι για Κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας ήταν 329).

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το ύψος του κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων που παραχωρείται στους αφυπηρετούντες, ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού, με το οποίο είναι πιστωμένος ο λογαριασμός τους, με επιβάρυνση του Κράτους, εξεταστεί με στόχο την ορθολογιστική προσαρμογή του, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα.

Μετρητά κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο. Το υπόλοιπο των μετρητών του Ταμείου που ήταν κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο ανερχόταν στις 31.12.2013 σε €36.468.279, σε σύγκριση με €28.036.188 που ήταν στις 31.12.2012.

Επενδύσεις στην Τράπεζα Κύπρου. Στις 31.12.2013, το Ταμείο είχε στην κατοχή του 316.986 μετοχές της Τράπεζας Κύπρου, οι οποίες αποτιμήθηκαν σε μηδενική αξία μέχρι να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Αναλογιστική μελέτη για το κόστος του Ταμείου Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση με ημερ. αναφοράς την 31η Δεκεμβρίου 2012, που παραδόθηκε στο Γενικό Λογιστήριο τον Ιούλιο 2013, η αναλογιστική υποχρέωση του Ταμείου ανέρχεται στα €384.569.797 κατά την ημερομηνία αναφοράς (€398.599.823 το 2010), το Κανονικό Ποσοστό Εισφοράς (Κ.Π.Ε) κατά την ημερομηνία αναφοράς για τη μελλοντική υπηρεσία των παρόντων μελών ανέρχεται στο 1,53% των μισθών (4,1% το 2010), και η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση του Ταμείου ανέρχεται στα €142.404.011 (€136.543.401 το 2010).

Σημειώνεται ότι, η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση, η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστό 37% (34,3% το 2010) της Αναλογιστικής Υποχρέωσης του Ταμείου αντιπροσωπεύει το κόστος του κατοχυρωμένου ωφελήματος πέραν από την αξία των Λογαριασμών Α (Λογαριασμός Εισφορών) και Β (Λογαριασμός Καταθέσεων) κατά την ίδια ημερομηνία. Το κόστος αυτό καλύπτεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Ο σκοπός της νέας αναλογιστικής μελέτης είναι να υπολογιστούν οι εξοικονομήσεις στις ταμειακές ροές χρησιμοποιώντας τον τελευταίο μισθό ή τον μέσο όρο καριέρας. Κατά συνέπεια, υπολογίστηκε η παρούσα αξία των ταμειακών ροών για τις εξοικονομήσεις στις ταμειακές ροές για την περίοδο 2013-2061 και ισούται με €40.942.031.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που κατέδειξε η αναλογιστική μελέτη και τα νέα δεδομένα που διαμορφώθηκαν όσον αφορά στις επενδύσεις σε αξιόγραφα και στα οικονομικά του κράτους, εκφράσαμε την άποψη ότι χρειάζεται να εξεταστεί το ποσοστό εισφοράς των μελών και το ύψος του κατοχυρωμένου ωφελήματος, με σκοπό τον περιορισμό πλέον της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης του κράτους.

4.50 ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Έλεγχος Οικονομικών Καταστάσεων. Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου για τα έτη 2012 και 2013.

Οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών. Στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ταμείου Τ/Κ Περιουσιών δεν περιλαμβάνονται στοιχεία αναφορικά με τα ποσά που αφορούν σε οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας και συγκεκριμένα:

- (i) Ποσά για τ/κ γη για την οποία έγινε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, υποβλήθηκε προσφορά αποζημίωσης προς τον Κηδεμόνα, έγινε αποδοχή αλλά η αποζημίωση δεν έχει κατατεθεί ακόμα στο Ταμείο,
- (ii) Ποσά για τ/κ γη για την οποία έγινε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, χωρίς όμως να έχει υποβληθεί προσφορά αποζημίωσης προς τον Κηδεμόνα,
- (iii) Ποσά για τ/κ γη η οποία έχει χρησιμοποιηθεί μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατά κύριο λόγο για τη στέγαση προσφύγων, χωρίς να προωθηθεί η απαλλοτρίωση της γης. Σημειώνεται ότι, στις περιπτώσεις όπου επιδεικνύεται ενδιαφέρον από τ/κ ιδιοκτήτες που ικανοποιούν ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις, με βάση την πολιτική που καθορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, προωθείται η απόκτηση των τ/κ τεμαχίων από την Κυπριακή Δημοκρατία, μετά από φιλικό διακανονισμό, με τη συγκατάθεση των Τ/Κ ιδιοκτητών, στους οποίους καταβάλλονται τα ποσά των αποζημιώσεων που συμφωνούνται στα πλαίσια του φιλικού διακανονισμού.

Σύμφωνα με επιστολές του ΤΚΧ προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 10.4.2013 και 26.2.2014, τα συνολικά οφειλόμενα ποσά (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων), που αφορούν σε αποζημιώσεις σχετικά με τ/κ περιουσίες για τις οποίες έγινε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και υποβλήθηκε προσφορά αποζημίωσης προς τον Κηδεμόνα αλλά είτε το ποσό δεν έγινε αποδεκτό, είτε, ενώ έγινε αποδεκτό, δεν έχει καταβληθεί στο Ταμείο, ανέρχονταν μέχρι τις 31.12.2012 και 31.12.2013 σε €116.854.062 και €117.991.950, αντίστοιχα. Από τα ποσά αυτά, ποσά ύψους €122.946.644 και €112.778.549, αντίστοιχα, αφορούν σε προσφορές για αποζημιώσεις που έγιναν αποδεκτές από τον Κηδεμόνα αλλά δεν πληρώθηκαν ακόμη στο Ταμείο, ενώ τα υπόλοιπα ποσά ύψους €4.957.417 και €5.213.401, αντίστοιχα, αφορούν σε προσφορές αποζημιώσεων που δεν έγιναν αποδεκτές από τον Κηδεμόνα. Όπως επισημαίνεται στις πιο πάνω επιστολές, στα ποσά αυτά συμπεριλαμβάνονται και τα συμφωνηθέντα ποσά μετά από φιλικό διακανονισμό για απόκτηση τ/κ περιουσιών, εντός των οποίων έχουν ανεγερθεί συνοικισμοί και οικισμοί για στέγαση εκτοπισθέντων και έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η συνολική οφειλή της Δημοκρατίας προς τον Κηδεμόνα, για να περιληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου.

Καθυστερημένα έσοδα. Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2012 και στις 31.12.2013 ανέρχεται σε €4.534.005 και €5.620.668, αντίστοιχα.

Ο Κηδεμόνας μας πληροφόρησε ότι ζητήθηκε επανειλημμένα από τους Επάρχους η εντατικοποίηση των προσπάθειών είσπραξης των οφειλόμενων ενοικίων, μη αποκλειόμενου της λήψης δικαστικών μέτρων ή/και τερματισμού των αδειών χρήσης, ενώ δόθηκαν οδηγίες για επιτόπιες επισκέψεις αρμόδιων λειτουργών για είσπραξη ενοικίων. Επίσης, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις έγιναν διευθετήσεις με τους μισθωτές για καταβολή των οφειλών σε δόσεις, σε τακτή προθεσμία.

Σύσταση: Λόγω των σημαντικών ποσών που οφείλονται στο Ταμείο για καθυστερημένα ενοίκια, οι Έπαρχοι θα πρέπει να επανεξετάσουν τα μέτρα που λαμβάνονται και να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν για την είσπραξη τους, με στόχο να είναι όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά, στα πλαίσια της διαδικασίας που παρέχουν οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών Νόμοι του 1991 μέχρι 2012.

Χορηγία στον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών από το Υπουργείο Εσωτερικών. Με βάση των περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων του 1991 μέχρι 2012, παραχωρείται ετησίως από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών, χορηγία, για κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών. Ως χορηγία, αποδεδειγμένα και δόθηκαν ποσά ύψους €10.025.273 και €8.449.228 για τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα, ενώ οι πραγματικές δαπάνες που καλύπτονται από τη χορηγία ανήλθαν σε €10.510.967 και €9.624.779, αντίστοιχα. Η διαφορά που προέκυψε μεταξύ της χορηγίας και της πραγματοποιηθείσας δαπάνης καλύφθηκε από έσοδα του Ταμείου που ανήλθαν σε €6.718.768 και €6.332.183 τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι τα ετήσια έσοδα του Ταμείου κατά τα τελευταία έτη, καλύπτουν περίπου το 40-43% των συνολικών ετησίων εξόδων.

Ο Κηδεμόνας μας πληροφόρησε ότι, λόγω της μειωμένης κρατικής χορηγίας, ζητήθηκε ήδη από τους Επάρχους να εντατικοποιήσουν της προσπάθειες είσπραξης των οφειλόμενων ενοικίων.

Σύσταση: Επειδή η κρατική χορηγία προς τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών, λόγω της οικονομικής περισυλλογής του Κράτους, μειώνεται κάθε χρόνο, θα πρέπει το Ταμείο να εξετάσει σοβαρά το θέμα και να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες που καταβάλλει για αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος για είσπραξη των οφειλόμενων ενοικίων.

Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι πρόσοδοι. Το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε από ενοίκια, δικαιώματα και άλλα, ανήλθε σε €2.291.160 και €2.437.743 τα έτη 2012 και 2013, αντίστοιχα. Όπως έχει παρατηρηθεί τα ενοίκια που εισπράττονται από μισθώσεις τ/κ περιουσιών, σε ορισμένες περιπτώσεις, καθορίστηκαν με βάση το αγοραίο ενοίκιο που ίσχυε πριν από πολλά χρόνια, χωρίς έκτοτε να έχουν αναθεωρηθεί.

Σύσταση: Θα πρέπει να προβεί σε άμεση αναθεώρηση των ενοικίων με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς με στόχο την εξάλειψη της ανομοιομορφίας που παρατηρείται, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν γίνεται αναθεώρηση για νομικούς λόγους, να ζητηθεί γνωμάτευση από την Νομική Υπηρεσία ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης του θέματος.

Επιβολή αγοραίου ενοικίου στις συμβάσεις μίσθωσης κτηνοτροφικών οικοπέδων. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην εμπεριστατωμένη γνώμη του με τίτλο «Ενοίκιο Κτηνοτροφικών Περιοχών», υπέδειξε ότι το Τμήμα Γεωργίας και ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών θα έπρεπε να προχωρήσουν στην άμεση επιβολή του αγοραίου ενοικίου αναδρομικά από 1.5.2007 σε όσους κτηνοτρόφους υπέγραψαν συμβάσεις για ενοικίαση οικοπέδων σε κτηνοτροφικές περιοχές μετά τις 30.4.2007, καθώς και σε όσες συμβάσεις ανανεώθηκαν ή παρατάθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή. Οριζόταν επίσης η άμεση υπογραφή νέων συμβάσεων με όσους κτηνοτρόφους συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται σε τ/κ γη με αγοραίο ενοίκιο από 1.5.2007 και με αναθεώρηση ανά πενταετία, με βάση την αγοραία αξία της γης όπως θα υπολογίζεται από το ΤΚΧ. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή ημερ. 14.3.2012 έδωσε οδηγίες στους Επάρχους όπως προχωρήσουν άμεσα σε υπογραφή νέων αναθεωρημένων συμβάσεων μίσθωσης από 1.1.2012, με όλους τους δικαιούχους πρόσφυγες που νόμιμα κατέχουν κτηνοτροφικά οικόπεδα, αφού εξοφλήσουν τα οφειλόμενα ενοίκια τους μέχρι 31.12.2011. Μαζί με την επιστολή στάλθηκε και κατάλογος που ετοιμάστηκε από το ΤΚΧ με το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο κατά περιοχή κατά την 1.1.2012.

Σύσταση: Τα Επαρχιακά Γραφεία θα πρέπει να παρακολουθούν το θέμα σε συνεχή βάση να προβαίνουν σε αποτελεσματικές ενέργειες και να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την προώθηση της υπογραφής των συμβολαίων.

Κατοχή και χρήση Τ/Κ οικοπέδων στην περιοχή ΜΑΚΕΝΖΥ.

Μέρος του τ/κ τεμαχίου αρ. 93 στην περιοχή ΜΑΚΕΝΖΥ στη Λάρνακα, ιδιοκτησίας του ΕΒΚΑΦ, είχε διαχωριστεί με δαπάνες του Κράτους σε 17 οικόπεδα, 14 από τα οποία παραχωρήθηκαν από το Δήμο Λάρνακας σε δικαιούχους εκτοπισθέντες, οι οποίοι κατά το 1987 ανέγειραν, βάσει σχεδίων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, κέντρα αναψυχής, με δικά τους έξοδα καθώς και από δάνεια που τους παραχωρήθηκαν από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων. Οι αρχικές συμβάσεις μίσθωσης υπογράφηκαν την 1.1.1987, (δηλαδή πριν από τη θέσπιση του περί Τ/Κ Περιουσιών και άλλα θέματα Νόμου 139/91) μεταξύ των αρχικών μισθωτών και του Δήμου Λάρνακας, ο οποίος αναφερόταν ως «κάτοχος δικαιούμενος εις κατοχή» για περίοδο 33 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για επιπλέον 10 χρόνια και με όρο την απαγόρευση υπενοικίασης των. Σημειώνεται ότι ο Κηδεμόνας ουδέποτε είχε δώσει την αναγκαία άδεια ούτε και είχε παραχωρήσει το δικαίωμα κατοχής/χρήσης/εκμίσθωσης είτε στον Δήμο Λάρνακας είτε κατευθείαν στους επηρεαζόμενους ενοικιαστές των κέντρων αναψυχής.

Συναφώς αναφέρεται ότι, επτά από τους αρχικούς μισθωτές των 14 κέντρων αναψυχής, έχουν υπενοικιάσει τα υποστατικά αυθαίρετα και κατά παράβαση των όρων της σύμβασής τους με το Δήμο Λάρνακας, σε τρίτα μη δικαιούχα πρόσωπα, εισπράττοντας κάθε μήνα ποσά σημαντικά μεγαλύτερα του ενοικίου που όφειλαν να καταβάλλουν στον Δήμο Λάρνακας. Επίσης, οι πλείστοι από τους αρχικούς μισθωτές, οι οποίοι δανειοδοτήθηκαν από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, με μεγάλα ποσά για την ανέγερση των εστιατορίων τους, δεν εξόφλησαν τα οφειλόμενα χρέη τους και οποιαδήποτε διατάγματα εκδόθηκαν από τα αρμόδια Δικαστήρια εναντίον των οφειλετών, παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Ο Κηδεμόνας, με επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα ημερ. 10.8.2012, ζήτησε συμβουλή κατά πόσο θα έπρεπε να προχωρήσει με την υπογραφή νέων μισθώσεων με τους εστιάτορες για τα 14 κέντρα αναψυχής και με τον Δήμο Λάρνακας για τους κοινόχρηστους χώρους ή κατά πόσο θα μπορούσε να εκμισθώσει ολόκληρο το Τ/Κ τεμάχιο αρ. 93 στο Δήμο Λάρνακας, με δικαίωμα υπεκμίσθωσης στους εστιάτορες. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, στην επιστολή του, ημερ. 24.8.2012, αναφέρει ότι, πρώτα θα πρέπει να αναληφθεί η διαχείριση του τεμαχίου από τον Κηδεμόνα, όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία και στη συνέχεια να γίνουν προσπάθειες είσπραξης των οφειλόμενων ποσών. Αναφέρει επίσης ότι, προσπάθεια για υπογραφή νέων συμβολαίων πιθανό να προσκρούσει σε εμπόδια, εφόσον, για μερικούς από τους αρχικούς μισθωτές, οι οποίοι κατέχουν νόμιμα τα τεμάχια, οι συμβάσεις βρίσκονται σε ισχύ και λήγουν, αν ασκηθεί και το δικαίωμα ανανέωσης, τα τέλη του 2029.

Ο Κηδεμόνας αποφάσισε στις 13.11.2012 όπως εκμισθώσει το τ/κ τεμάχιο αρ. 93 στο Δήμο Λάρνακας, με την υπογραφή δύο συμβάσεων μίσθωσης με ισχύ από 1.1.2013 και λήξη την 31.12.2015, με συνολικό μηνιαίο μίσθωμα ύψους €22.157, το οποίο θα αρχίσει να καταβάλλεται από την 1.6.2013. Στις 30.9.2014 οι οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών ανέρχονταν σε €252.000 περίπου, αναφορικά με τις πιο πάνω συμβάσεις.

Σύμφωνα με επιστολή του Δήμου Λάρνακας προς την Υπηρεσία μας με ημερ. 27.8.2014, υπογράφηκαν 8 συμβάσεις μεταξύ Δήμου Λάρνακας (μισθωτής) και υπομισθωτών και αναμένεται και η υπογραφή των υπολοίπων. Η Υπηρεσία μας ζήτησε αντίγραφα των συμβάσεων αυτών από το Δήμο Λάρνακας, καθώς επίσης και άλλα στοιχεία (π.χ. πολεοδομικές άδειες), τα οποία δεν στάλθηκαν από το Δήμο μέχρι και την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης.

Σε σχέση με τις πιο πάνω ενέργειες έχουν διαπιστωθεί τα ακόλουθα:

- (i) Παρόλο ότι ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών όπως μας πληροφόρησε με επιστολή ημερ. 26.11.2013 ότι με τις ρυθμίσεις που έγιναν μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και του Δήμου Λάρνακας, δεν χορηγήθηκε οποιοδήποτε δικαίωμα στους υπομισθωτές για υπενοικίαση των τεμαχίων σε τρίτους,

εντούτοις, σε υπογραμμένη σύμβαση που έχει διαβιβαστεί στην Υπηρεσία μας, φαίνεται ότι περιλήφθηκε πρόνοια που παρέχει το δικαίωμα του υπομισθωτή να συνάψει σύμβαση υπενοικίασης του μισθίου με οποιοδήποτε 3^ο νομικό ή φυσικό πρόσωπο νοουμένου ότι τηρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, μια εξ αυτών η γραπτή έγκριση του Δήμου Λάρνακας.

Η παραχώρηση του δικαιώματος υπενοικίασης που παραχωρείται στους υπομισθωτές από τον Δήμο Λάρνακας, πέραν του ότι επιτρέπουν στους υπενοικιαστές του Δήμου να κερδοσκοπούν εις βάρος τελικά του δημοσίου, υπενοικιάζοντας τα υποστατικά με πιο ψηλό ενοίκιο από αυτό που θα πληρώνουν στον Δήμο, βρίσκονται σε αντίθεση με τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 έως 2006 και τους Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί με βάση τους πιο πάνω Νόμους. Επίσης, προκαλεί ερωτήματα ως προς την ίση μεταχείριση των μισθωτών που έχουν υπογράψει σύμβαση μίσθωσης για χρήση τ/κ περιουσίας με τον Κηδεμόνα.

- (ii) Σε αντίθεση με σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας με ημερ. 24.8.2012, με την ανάληψη της διαχείρισης του τεμαχίου από τον Κηδεμόνα και επίσημα, δεν εισπράχθηκαν τα οφειλόμενα ποσά προτού προχωρήσει σε επόμενες ενέργειες.
- (iii) Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν έχουν εκδοθεί πολεοδομικές και οικοδομικές άδειες για τις υφιστάμενες αναπτύξεις από την Αρμόδια Αρχή, δηλαδή το Δήμο Λάρνακας.
- (iv) Τέλος σημειώνουμε ότι αριθμός από τους τελικούς διαχειριστές/χρήστες των 14 κέντρων αναψυχής και των 3 άδειων οικοπέδων, δεν είναι πρόσφυγες, σε αντίθεση με τη σχετική Νομοθεσία.

Ο Υπουργός Εσωτερικών μάς ανέφερε ότι η προσφερόμενη υπό τις περιστάσεις λύση ήταν η μίσθωση των Τ/Κ χώρων στο Δήμο Λάρνακας, με δικαίωμα υπεκμίσθωσης στους κατόχους/χρήστες (χωρίς οιονδήποτε μετέπειτα δικαίωμα υπενοικίασης από τους υπεκμισθωτές), ότι ζητήθηκε από το Δήμο Λάρνακας να μεριμνήσει για το θέμα της εξόφλησης των οφειλών των αρχικών δικαιούχων στους Δανειστικούς Επιτρόπους πριν την υπογραφή των νέων αδειών χρήσης και ότι είχαν διατυπωθεί και πολεοδομικές κατευθυντήριες γραμμές, ώστε να ρυθμιστούν οι κατασκευές/τροποποιήσεις στα πλαίσια χορήγησης πολεοδομικών αδειών.

Σύσταση: Δεδομένου ότι το θέμα αφορά τόσο στον Κηδεμόνα όσο και στον Δήμο Λάρνακας, θα πρέπει να ζητηθεί καθοδήγηση από τον Γενικό Εισαγγελέα για τον τρόπο χειρισμού όλων των θεμάτων που προκύπτουν, συμπεριλαμβανομένων των αυθαίρετων υπενοικιάσεων, και την άμεση λήψη αποτελεσματικών μέτρων για εφαρμογή της νομοθεσίας σε όλες τις περιπτώσεις.

Μηχανογράφηση Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών.

(α) **Ορθότητα δεδομένων συστήματος.** Το σύστημα θα πρέπει να παρέχει αξιόπιστα στοιχεία καθώς και τη δυνατότητα εντοπισμού των τ/κ περιουσιών που παραμένουν αδιάθετες, ανεκμετάλλευτες ή κατακρατούνται και χρησιμοποιούνται παράνομα ή/και κατά παράβαση των όρων εκμίσθωσης.

Σύσταση: Θα πρέπει να τεθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για να ελεγχθούν τα δεδομένα που είναι καταχωρισμένα στο νέο μηχανογραφημένο σύστημα, με βάση τα σημερινά πραγματικά στοιχεία, ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτά είναι πλήρη και ακριβή, αφού μόνο έτσι θα είναι δυνατή η χρήση και λειτουργία των δυνατοτήτων του συστήματος ικανοποιητικά και αποτελεσματικά.

(β) **Διασύνδεση του μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης τ/κ περιουσιών με το μηχανογραφημένο σύστημα του ΤΚΧ.** Όπως ενημερωθήκαμε, δεν έγινε καμία πρόοδος σε σχέση με το θέμα γιατί προέκυψαν σοβαρά προβλήματα αναφορικά με την αντιστοίχιση των τεμαχίων όπως

παρουσιάζονται στο μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης των τ/κ περιουσιών με το μηχανογραφημένο σύστημα του ΤΚΧ και γίνονται προσπάθειες διόρθωσης των τεμαχίων στο σύστημα διαχείρισης τ/κ περιουσιών προτού γίνει η διασύνδεση.

Ο Κηδεμόνας μας ενημέρωσε ότι το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής σε συνεργασία με την προμηθεύτρια εταιρεία έχουν ταυτίσει τα πλείστα δεδομένα και το θέμα θα τύχει εκ νέου ελέγχου σύντομα από τα εμπλεκόμενα Τμήματα.

Σύσταση: Εφόσον η διασύνδεση των συστημάτων κρίνεται απαραίτητη για την ορθή λειτουργία του μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης τ/κ περιουσιών, θα πρέπει η Υπηρεσία να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες διασύνδεσης των δύο συστημάτων και να θέσει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για υλοποίηση της εν λόγω διασύνδεσης.

4.51 ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου, Ν.175(Ι)/2012, η οικονομική διαχείριση των πολιτικών κομμάτων ελέγχεται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Για το σκοπό αυτό τα πολιτικά κόμματα οφείλουν να τηρούν πλήρη στοιχεία και κατάλληλα λογιστικά βιβλία και να καταρτίζουν για κάθε ημερολογιακό έτος ξεχωριστές, καθώς και ενοποιημένες με τους συνδεδεμένους οργανισμούς, οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα εκάστοτε σε ισχύ Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Οι οικονομικές καταστάσεις, αφού τύχουν ανεξάρτητου εσωτερικού ελέγχου, υποβάλλονται στον Έφορο Τήρησης του Μητρώου Πολιτικών Κομμάτων (Έφορος), ο οποίος είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, το αργότερο τρεις μήνες μετά τη λήξη του έτους στο οποίο αφορούν.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, ο Έφορος υποβάλλει για έλεγχο τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών μετά τη λήξη του έτους στο οποίο αφορούν. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας συντάσσει έκθεση αναφορικά με τα ευρήματα του ελέγχου που διενεργεί και τη δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Όταν διαπιστώσει παραβίαση των διατάξεων του Νόμου, διαβιβάζει την έκθεση στον Έφορο.

Στην Υπηρεσία μας για το έτος 2012 υποβλήθηκαν οικονομικές καταστάσεις από δύο πολιτικά κόμματα και για το έτος 2013 από 8 πολιτικά κόμματα. Διαπιστώθηκε ωστόσο, ότι στις πλείστες των περιπτώσεων, οι υποβληθείσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν ελλείψεις, είτε γιατί δεν συνάδουν με τα ΔΠΧΑ είτε γιατί δεν συνάδουν με τη σχετική νομοθεσία. Η Υπηρεσία μας επισήμανε στον Έφορο ότι οι πρόνοιες του πιο πάνω Νόμου εφαρμόζονται για όλα τα πολιτικά κόμματα, ανεξάρτητα από την εγγραφή τους ή μη στο Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων και ότι σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, η υποχρέωση υποβολής οικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Ελεγκτή υφίσταται και για το έτος 2012. Επισημάναμε επίσης ότι, πέραν των πολιτικών κομμάτων που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο, συμμετείχαν στις Βουλευτικές Εκλογές του 2011 και άλλα κόμματα, και αναμενόταν ότι θα υπέβαλλαν για έλεγχο οικονομικές καταστάσεις, εφόσον εξακολουθούν να εμπíπτουν στον ορισμό του πολιτικού κόμματος. Για σκοπούς ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, αναφέραμε ότι θεωρείται απαραίτητο για κάθε κόμμα να τηρεί πλήρη κατάσταση των συνδεδεμένων με αυτό οργανισμών.

Πέραν των πιο πάνω, σημειώνουμε επίσης ότι ο Νόμος, παρόλο ότι ανταποκρίνεται σε σειρά προτάσεων που διατύπωσε η Ομάδα Κρατών κατά της διαφθοράς (GRECO) του Συμβουλίου της Ευρώπης και συνεπώς θεωρείται ότι είναι ένα σημαντικό βήμα προς την ορθή κατεύθυνση, εντούτοις δεν αρκεί για να επιτευχθεί πλήρως η απαιτούμενη διαφάνεια και λογοδοσία, αφού ο νόμος (α) καλύπτει μόνο τα κόμματα και όχι τους ανεξάρτητους υποψήφιους, (β) δεν περιλαμβάνει χωριστές διατάξεις για την παρακολούθηση των

οικονομικών που σχετίζονται με προεκλογικές εκστρατείες ή επιμέρους δωρεές που υπερβαίνουν συγκεκριμένο ανώτατο όριο και (γ) δεν προβλέπεται η έγκαιρη και ολοκληρωμένη δημοσίευση των λογαριασμών των κομμάτων.

Σύσταση: Ο Έφορος πρέπει να επιβεβαιώνει ότι προτού υποβληθούν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο, σε κάθε περίπτωση, οι οικονομικές καταστάσεις των πολιτικών κομμάτων, συνοδεύονται από ενυπόγραφη δήλωση από ανεξάρτητο εσωτερικό ελεγκτή, ότι αυτές έτυχαν, σύμφωνα με τη νομοθεσία, ανεξάρτητου εσωτερικού ελέγχου και ότι καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και συνάδουν με τον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο. Επίσης, ο Έφορος πρέπει να καταρτίσει και να τηρεί πλήρως ενημερωμένη κατάσταση των συνδεδεμένων με το κάθε πολιτικό κόμμα οργανισμών. Επιπρόσθετα, όταν ο Έφορος διαπιστώσει παραβάσεις των διατάξεων του Νόμου, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 6 το οποίο αφορά στον έλεγχο, θα πρέπει να προβαίνει έγκαιρα στις δέουσες ενέργειες οι οποίες προνοούνται στο άρθρο 8 του Νόμου για την επιβολή χρηματικής διοικητικής ποινής, κάτι το οποίο δεν φαίνεται να έγινε μέχρι σήμερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικά. Η Κύπρος με την εισδοχή της στην ΕΕ ως πλήρες μέλος, έχει πρόσβαση στα τρία από τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και στο Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού και Αλιείας (ΧΜΠΑ), το οποίο αντικαταστάθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) τον Σεπτέμβριο του 2006. Επιπρόσθετα έχει πρόσβαση και στο Ταμείο Συνοχής, το οποίο χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Για την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2007 – 2013 τα Διαρθρωτικά Ταμεία διαφοροποιούνται σε δύο: το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Το Ταμείο Συνοχής συγχρηματοδοτεί το πρόγραμμα Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα (με το ΕΤΠΑ).

Η υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (ΕΠ) για την Κύπρο για το έτος 2013, σχετίζεται με την ΠΠ 2007-2013. Σχετικά με την ΠΠ 2014-2020 ξεκίνησε από τον Απρίλιο του 2013 η διαβούλευση μεταξύ του Γραφείου Προγραμματισμού, το οποίο μετονομάστηκε από την 1.11.2013 σε Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ), και όλων των εμπλεκόμενων φορέων της Κύπρου καθώς και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την αποστολή του «Περιγράμματος Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014-2020» από την ΓΔ. Σκοπός των διαβουλεύσεων αυτών είναι η διαμόρφωση του περιεχομένου των Προγραμματικών Εγγράφων (Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) και ΕΠ) και η αποστολή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για έγκριση. Η έγκριση των Προγραμματικών Εγγράφων αναμένεται περί τα τέλη του 2014.

Α. Προγραμματική Περίοδος 2007-2013.

(α) Ευρωπαϊκοί πόροι και Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007 – 2013. Στο πλαίσιο της κατανομής του Προϋπολογισμού της ΕΕ ποσό ύψους €822,6 εκ. έχει δεσμευτεί για την Κύπρο, για την πιο πάνω ΠΠ, το οποίο θα διατεθεί μέσω προγραμμάτων, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης. Οι Ευρωπαϊκοί πόροι αντιπροσωπεύουν, σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, το 12% περίπου των προβλεπόμενων ετήσιων αναπτυξιακών δαπανών της Κύπρου για την περίοδο αυτή.

Η διάθεσή τους θα γίνει μέσω των ακόλουθων Προγραμματικών Εγγράφων:

- (i) Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που αφορά στην Πολιτική της Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καταρτίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κεφαλαίου II (άρθρα 27 – 28) του Κανονισμού 1083/2006 του Συμβουλίου της ΕΕ.

Στη βάση του ΕΣΠΑ εγκρίθηκαν και υλοποιούνται δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα (α) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και (β) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή.

- (ii) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ και εφαρμόζεται μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

Εκτενέστερη αναφορά όσον αφορά στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 γίνεται στο μέρος της Ετήσια Έκθεσής μας που αφορά στο Τμήμα Γεωργίας.

- (iii) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αλιεία (ΕΣΣΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Αλιείας της ΕΕ και εφαρμόζεται μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία.

(β) Υλοποίηση. Συνοπτική εικόνα αξιοποίησης των Κοινοτικών Πόρων για την ΠΠ 2007-2013, μέχρι τις 31.12.2013, παρατίθεται πιο κάτω:

Ταμείο	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνεισφοράς	Προκαταβολή Κοινοτικής Συνεισφοράς	Πιστοποιημ. Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά)	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών	% Απορρόφησης Κοινοτικής Συνεισφοράς (έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών)
	€	€	€	€	
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	279.461.354	25.151.522	192.657.917	167.094.378	59,79
Ταμείο Συνοχής	213.204.484	22.386.471	97.369.305	84.115.654	39,45
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	119.769.154	10.779.224	80.298.715	65.809.715	54,95
Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας	19.724.418	2.761.419	15.494.450	12.784.630	64,82
Σύνολο	632.159.410	61.078.636	385.820.387	329.804.377	52,17

Σύμφωνα με τη ΓΔ, πρόσθετα ποσά ύψους €0,9εκ. για το Ταμείο Συνοχής, €9,0εκ. για το ΕΤΠΑ, €3,6εκ. για το ΕΚΤ και €0,2εκ. για το ΕΤΑ περίπου, εισπράχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή λόγω της χρήσης του μηχανισμού αύξησης του ποσοστού κοινοτικής συνεισφοράς (top up 10%) δηλαδή αύξησης της επιστροφής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά 10%, για κάθε πιστοποίηση δαπανών από το 2013 και μετέπειτα, στα πλαίσια παροχής διευκολύνσεων, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε θέματα ρευστότητας.

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2013.

Πρόγραμμα	Προϋπολογ. Ενταγμένων Έργων	Προϋπολογ. Κοινοτικής Συνεισφοράς	Πιστοποιημένες Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Κάλυψη Κοιν. Συνεισφ. (Πιστ. Δαπάνες)	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιημένων Δαπανών	% Ανάκτησης Δαπανών
	€	€	€		€	
Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγων.	709.291.074	492.665.838	290.027.222	58,87	251.210.032	50,99
Απασχόληση, Ανθρ. Κεφάλαιο και Κοιν. Συνοχή	184.708.166	119.769.154	80.298.715	67,04	65.809.715	54,95
Αλιεία	37.586.299	19.724.418	15.494.450	78,55	12.784.630	64,82
Σύνολο	931.585.539	632.159.410	385.820.387	61,03	329.804.377	52,17

Η τελευταία ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών για τα πιο πάνω προγράμματα είναι η 31.12.2015.

(γ) Κύριες Διαπιστώσεις για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013

Β. Προγραμματική Περίοδος 2014-2020.

Ευρωπαϊκοί πόροι 2014 – 2020. Σύμφωνα με το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της ΕΕ η Κύπρος αναμένεται να λάβει ποσό ύψους €960 εκ. περίπου από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Η διάθεσή τους θα γίνει ως εξής:

	€εκ.
(α) Πολιτική Συνοχής	788,1
• Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία)	325
• Ταμείο Συνοχής (Πρωτοβουλία Συνδέοντας την Ευρώπη)	318
• Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	129,5
• Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων	11,6
• Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Άπορους	4
(β) Αγροτική Πολιτική	132,2
• Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	132,2
(γ) Αλιευτική Πολιτική	39,7
• Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	39,7
Σύνολο	959,9

Γ. Διάθεση πόρων από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2013. Με βάση στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σύνολο των πληρωμών προς την Κύπρο για το 2013, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται πληρωμές μέσω του Κράτους, αλλά και απευθείας προς ιδιώτες ή άλλους Οργανισμούς, ανέρχεται σε €242.671.333, ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2012 ήταν €174.677.831. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ποσό ύψους €18.560.762 (2012: €24.329.854) που αφορά σε βοήθεια προς ενίσχυση της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, καθώς και ποσό ύψους €77.137.164 που αφορά σε πληρωμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (2012: €43.700.328).

Το 2013, όπως αναφέρεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το ίδιο έτος, η Κυπριακή Δημοκρατία συνεισέφερε €189.496.753 προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2012: €179.024.673) και εισέπραξε από χορηγίες ΕΕ το ποσό των €156.478.269 (2012: €97.825.747). Σημειώνεται ότι στο λογιστικό σύστημα του Κράτους (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους - FIMAS) δεν έχουν δημιουργηθεί Κονδύλια εσόδων, για εισροές από την ΕΕ, που πηγάζουν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά παρουσιάζονται σε ένα λογαριασμό καταθέσεων, το υπόλοιπο του οποίου μεταφέρεται στο τέλος κάθε έτους σε Κονδύλι εσόδων της ΓΔ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε - ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2013. Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2013 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22.11.2012 και, μετά τη ψήφιση του σε Νόμο, (Ν.59(ΙΙ)/2012) δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2012.

Υποβολή Τελικού Απολογισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, ο Τελικός Απολογισμός πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Ο Τελικός Απολογισμός για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31.12.2013 εγκρίθηκε από τη Γενική Λογίστρια στις 21.3.2014 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 27.3.2014.

Πάγιο Ταμείο/Αποθεματικό Προσόδων. Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, το οποίο μετονομάστηκε στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2012 σε Αποθεματικό Προσόδων, παρουσίασε στις 31.12.2013 την πιο κάτω κίνηση:

	2013	2012
	€000	€000
Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1	8.713.760	8.425.800
Πλέον: Πληρωμές	9.373.154	8.257.831
	18.086.914	16.683.631
Μείον: Εισπράξεις	10.216.424	7.969.871
Χρεωστικό Υπόλοιπο 31.12	7.870.490	8.713.760

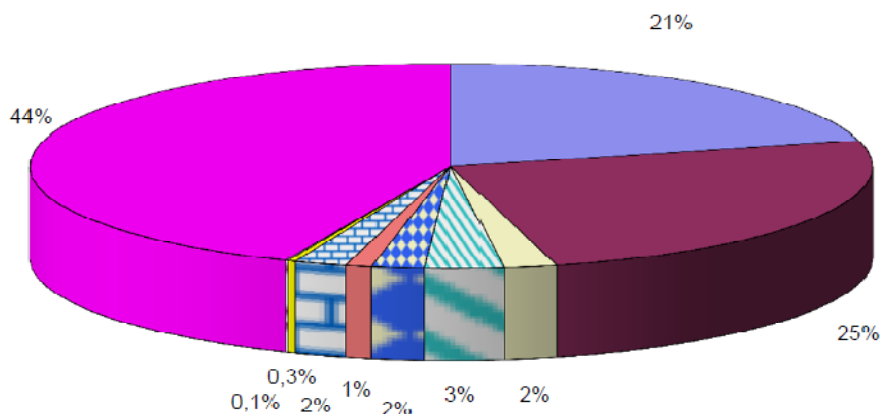
Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2013 προέκυψε πλεόνασμα ύψους €843,3 εκ., σε σύγκριση με έλλειμμα €288 εκ. το 2012 ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2013, το έλλειμμα θα ανερχόταν σε €2.755,2 εκ, σε σύγκριση με €1.368,8 εκ. το 2012. Η δημιουργία πλεονάσματος σε σχέση με το έλλειμμα το 2012 προέκυψε κυρίως λόγω αύξησης των αναλήψεων των δανείων κατά €2.180,2 εκ, όπως αναφέρεται και πιο κάτω:

	2013			2012		
	Προϋπολογι- σθέντα	Πραγματικά	Απόκλιση	Προϋπολογι- σθέντα	Πραγματικά	Απόκλιση
	€ 000	€ 000	%	€ 000	€ 000	%
Εισπράξεις	7.624.282	10.216.424	34	7.740.314	7.969.871	2,96
Πληρωμές	10.379.536	9.373.154	(9,69)	9.109.120	8.257.831	(9,34)
(Έλλειμμα)						
/Πλεόνασμα	(2.755.254)	843.270		(1368.806)	(287.960)	

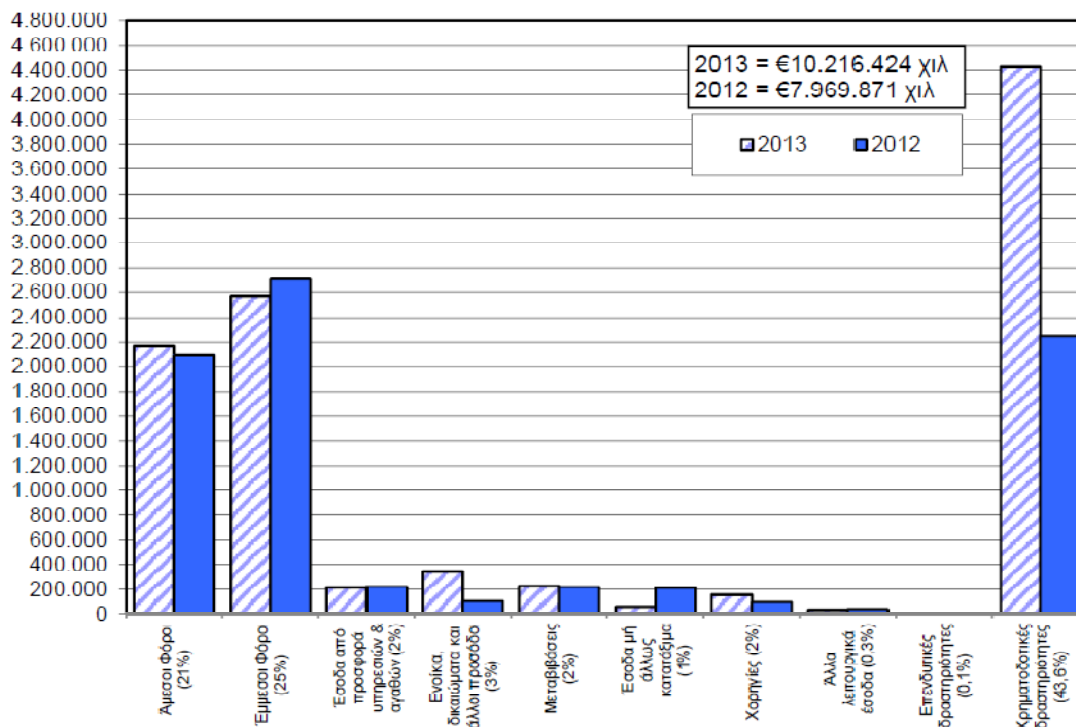
Εισπράξεις. Οι συνολικές εισπράξεις σημείωσαν αύξηση €2.246,5εκ. ή 28,2% σε σύγκριση με το 2012, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αναλήψεων δανείων κατά €2.180,2 εκ.

Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2013

Σύνολο
€10.216.424 χιλ

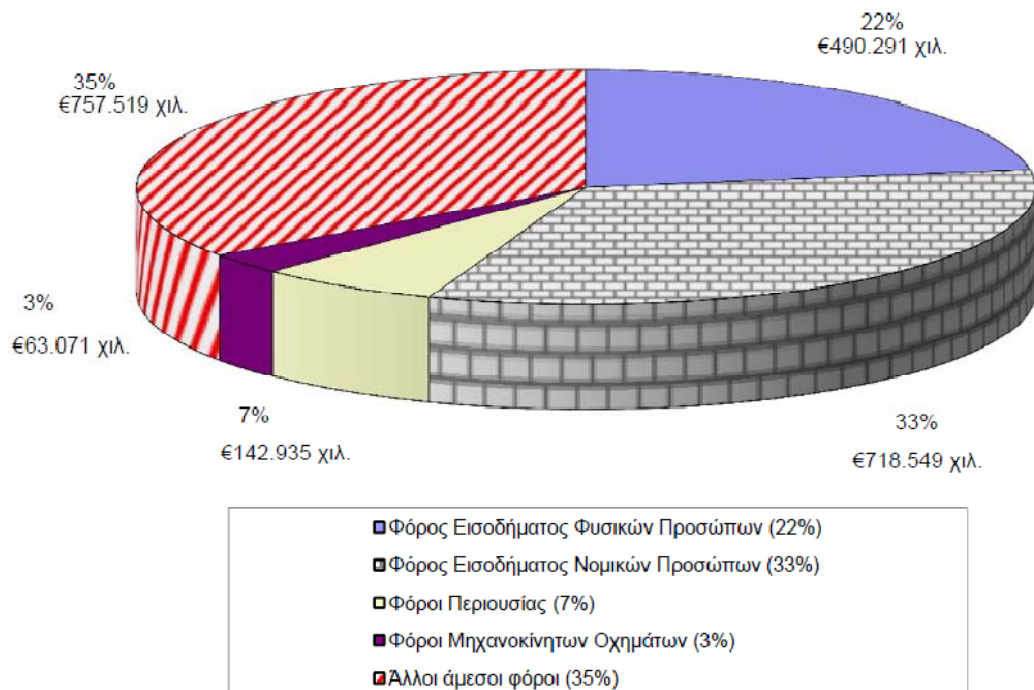

■ Άμεσοι Φόροι (21%)	■ Έμμεσοι Φόροι (25%)
■ Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών & αγαθών (2%)	■ Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι προσόδοι (3%)
■ Μεταβιβάσεις (2%)	■ Εσοδα μή άλλως κατατάξιμα (1%)
■ Χορηγίες (2%)	■ Άλλα λειτουργικά έσοδα (0,3%)
■ Επενδυτικές δραστηριότητες (0,1%)	■ Χρηματοδοτικές δραστηριότητες (43,6%)

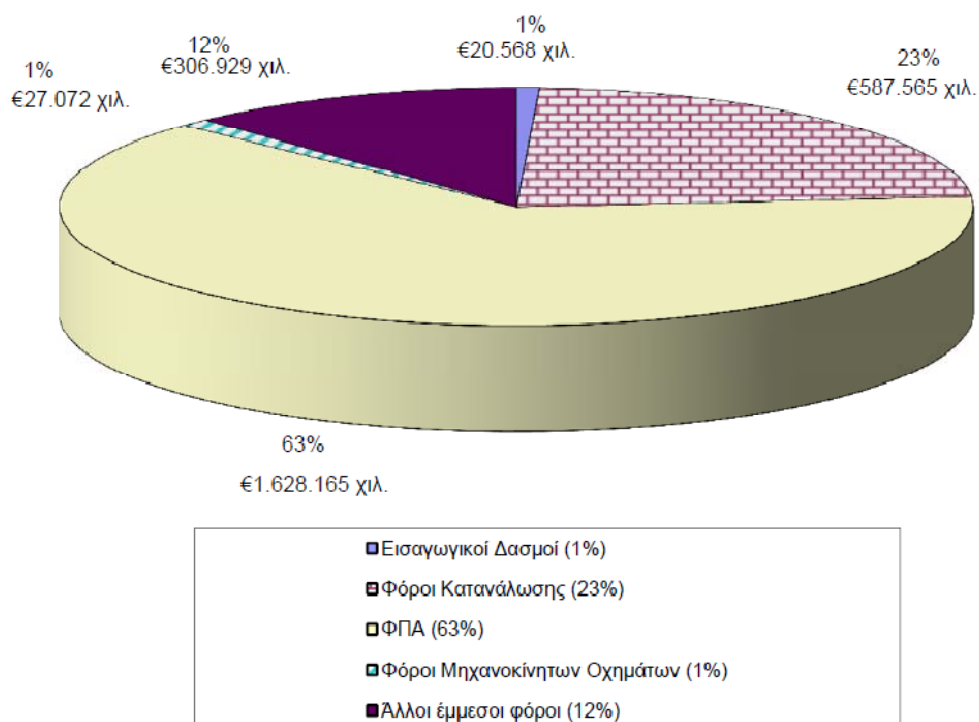
Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

Ανάλυση Άμεσων Φόρων 2013

Σύνολο
€2.172.366 χιλ.

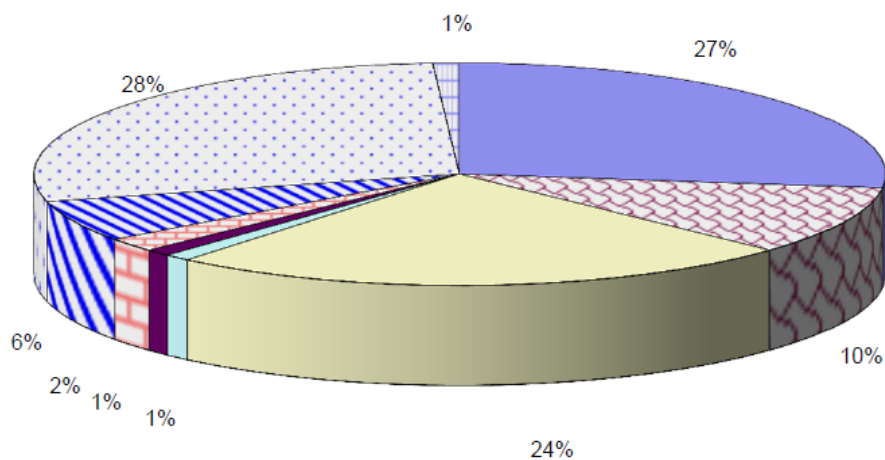
Ανάλυση Έμμεσων Φόρων 2013

Σύνολο
€2.570.299 χιλ.

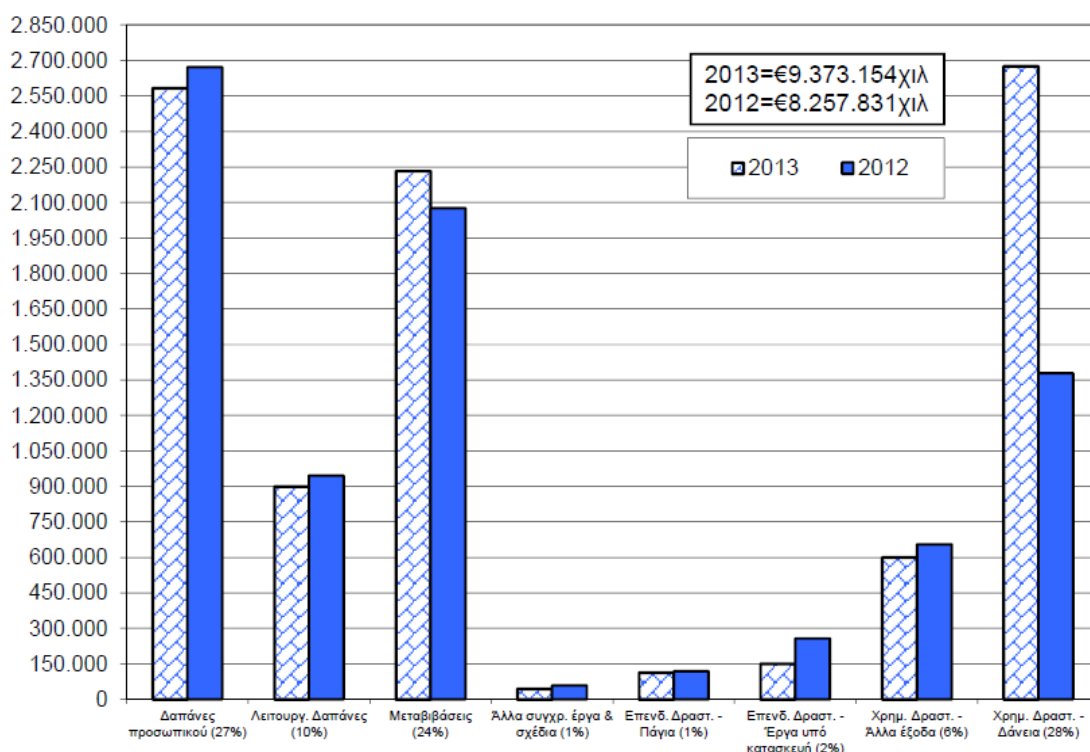

Πληρωμές. Οι πληρωμές κατά το 2013 παρουσίασαν αύξηση κατά €1.115,3 εκ. ή 13,51%, σε σύγκριση με το 2012, κυρίως λόγω αύξησης των αποπληρωμών/εκδόσεων δανείων και των μεταβιβάσεων κατά €1.298,1 εκ. και €142,3 εκ. αντίστοιχα. Παράλληλα παρουσιάστηκε μείωση των κοινωνικών παροχών και των δαπανών προσωπικού κατά €154,8 εκ. και €138 εκ., αντίστοιχα. Αναφέρεται ότι στις δαπάνες προσωπικού περιλαμβάνονται και τα ποσά που αφορούν στα μέτρα που λήφθηκαν για μείωση των απολαβών και των συντάξεων των αξιωματούχων, εργοδοτούμενων και συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας (2013: €160,4 εκ., 2012: €63,1 εκ.).

Οι εισπράξεις και οι πληρωμές των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στον πίνακα 4.1 της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το έτος 2013.

Ανάλυση Πληρωμών Προϋπολογισμού 2013Σύνολο
€9.373.154χιλ

■ Δαπάνες προσωπικού (27%)	■ Λειτουργ. Δαπάνες (10%)
■ Μεταβιβάσεις (24%)	■ Άλλα συγχρ. έργα & σχέδια (1%)
■ Επενδ. Δραστ. - Πάγια (1%)	■ Επενδ. Δραστ. - Έργα υπό κατασκευή (2%)
■ Χρημ. Δραστ. - Άλλα έξοδα (6%)	■ Χρημ. Δραστ. - Δάνεια (28%)
■ Επενδ. Δραστ. - Επενδύσεις (1%)	

Σύγκριση Πληρωμών Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

ΓΕΝΙΚΑ

Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι έγιναν πληρωμές πέρα από τα αρχικά εγκριθέντα ποσά, για τις οποίες ζητήθηκε και δόθηκε καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών.

Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής. Σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος ή με βάση τον περί Προϋπολογισμού Νόμο εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 119 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό €1.153.980.331. Αυτά αναλύονται ως ακολούθως:

	Αρ. Ε.Ε.Π.	Ποσό
		€
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου	12	543.905.705
Με Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς Νόμους	4	347.828.270
Άλλα-σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο	103	262.246.356
Σύνολο	119	1.153.980.331

Τα ειδικά Εντάλματα Πληρωμής που εκδόθηκαν με Νόμο είναι τα ακόλουθα:

Α/Α Ε.Ε.Π.	Νόμος	Ποσό
		€
2	2(II)/2013, 4(II)/2013	-4.000.000
16	23(II)/2013	9.600.000
35	46(II)/2013	299.000.000
92	51(II)/2013	43.228.270
		347.828.270

Η κατηγορία Άλλα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής αναλύεται όπως πιο κάτω:

Περιγραφή	Ποσό
	€
Μεταφορά από Αποθεματικό	40.604.265
Μεταφορά από Συγκεντρωτικά Κονδύλια	25.930.168
Μεταφορά από εξοικονομήσεις σε Άρθρα του ιδίου Κεφαλαίου	195.711.923
Σύνολο	262.246.356

Συνολικά, 1381 Άρθρα επηρεάστηκαν μια ή περισσότερες φορές. Μετά τις 31.12.2013, εκδόθηκαν για το έτος 2013, 11 ΕΕΠ συνολικού ποσού ύψους €30.345.116. Το τελευταίο ΕΕΠ που εκδόθηκε έφερε ημερ. 6.2.2014.

Εκκρεμείς οφειλές. Στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2013 παρουσιάζεται ως εκκρεμείς οφειλές το ποσό των €9,4 εκ. (αφορά υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν εντός του 2013 και δεν έγιναν πληρωμές από τον Προϋπολογισμό του 2013). Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων μέσα στον αντίστοιχο χρόνο που αναφέρονται.

Επισημαίνεται ότι δεν παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση οι συνολικές οφειλές του κράτους, επειδή σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, στις εκκρεμείς υποχρεώσεις δεν περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οποιαδήποτε ποσά οφείλονται δυνάμει νομοθεσίας (οδηγία αρ. 81 παρ.(ζ)). Για παράδειγμα δεν περιλαμβάνονται τα πολύ σημαντικά ποσά που οφείλει το κράτος για απαλλοτριώσεις, που σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανέρχονταν με τους τόκους σε €480,8 εκ. στις 31.12.2013 ούτε και άλλα σημαντικά ποσά όπως οι επιστροφές Φ.Π.Α. που ανέρχονταν σύμφωνα με το λογισμικό σύστημα της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. στις 31.12.2013 σε €293,7 εκ.

Καθυστερημένα έσοδα. Το ύψος των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2013, όπως παρουσιάζονται στο Παράρτημα ΙΙ αυτής της Έκθεσης, μετά τη συμπερίληψη τόκων και προστίμων ανήλθε στα €1.965,8 εκ. σε σύγκριση με €1.690,2 εκ. το 2012 (μετά από τις σχετικές διορθώσεις). Από αυτά, ποσό ύψους €1.121 εκ. ή ποσοστό 57% αφορά σε καθυστερήσεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ). Όπως αναφέρεται και στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2013 η είσπραξη ποσού ύψους €406,9 εκ. από τα καθυστερημένα έσοδα του ΤΕΠ θεωρείται επισφαλής. Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €421,2 εκ. ή ποσοστό 21,4% που αφορά σε καθυστερήσεις της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας καθώς και ποσό ύψους €183,7 εκ. ή ποσοστό 9,34% που αφορά σε καθυστερήσεις του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων εκ των οποίων όπως αναφέρεται στη Δημοσιονομική Έκθεση 2013 η είσπραξη ποσού ύψους €110,9 εκ. και €153 εκ. αντίστοιχα θεωρείται επισφαλής.

Σύμφωνα με τον Νόμο 38(Ι)/2014, που προβλέπει «περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού ελέγχου της Δημοκρατίας», ο Γενικός Λογιστής δύναται κατά την κρίση του, κατά τη διενέργεια οποιασδήποτε πληρωμής προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο, να αποκόπτει οφειλόμενα ποσά προς οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία ή άλλο Ειδικό Ταμείο του Κράτους.

Αναμένεται ότι με την εφαρμογή του Νόμου αυτού, αφού προηγουμένως καταστεί δυνατή η διασύνδεση με τα συστήματα όλων των Υπουργείων, Τμημάτων, Ανεξάρτητων Υπηρεσιών και Ειδικών Ταμείων του Κράτους, θα υπάρξει σημαντική απάμβλυνση στο πρόβλημα της είσπραξης των καθυστερημένων εσόδων.

Προστασία καταθέσεων σε Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς. Το Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΠΚ & ΕΠΑΙ) συστάθηκε με τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας του περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου (Ν.16(Ι)/2013). Επιπρόσθετα, δυνάμει του άρθρου 31 του εν λόγω Νόμου, δημοσιεύτηκαν οι περί της Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμοί (ΚΔΠ 92/2013).

Για την εξυπηρέτηση των σκοπών του ΣΠΚ & ΕΠΑΙ, το οποίο αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των τριών Ταμείων που αποτελούν το Σχέδιο, ήτοι του Ταμείου Προστασίας Καταθέσεων Τραπεζών (ΤΠΚ Τραπεζών), του Ταμείου Προστασίας Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΤΠΚ ΣΠΙ), και του Ταμείου Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων,

συστάθηκε Επιτροπή η οποία αποτελείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Σημειώνεται ότι η πιο πάνω Νομοθεσία θεσπίστηκε σύμφωνα με την Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 94/19/ΕΚ ημερ. 30.5.1994 περί των συστημάτων Εγγυήσεως των Καταθετών όπως αυτή τροποποιήθηκε στις 11.3.2009. Η εν λόγω Οδηγία καταργείται από τις 4.7.2019, με τη νέα Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2014/49/ΕΚ ημερ. 16.4.2014, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τις ημερομηνίες εφαρμογής των οδηγιών.

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς των ΣΠΚ, καλύπτονται οι καταθέσεις σε όλα τα νομίσματα όλων των φυσικών και νομικών προσώπων εκτός κάποιων εξαιρέσεων που αναφέρονται στους κανονισμούς λειτουργίας των δύο Ταμείων ενώ το ανώτατο ποσό αποζημίωσης ανά καταθέτη, ανά τράπεζα, ανέρχεται σε €100.000, περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων.

Οι Κανονισμοί των ΣΠΚ διαλαμβάνουν ότι όταν τα κεφάλαια των Ταμείων δεν επαρκούν για κάλυψη των καταθέσεων, μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματικές ή έκτακτες εισφορές από τα μέλη τους (Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς) ή να δανειστούν το απαιτούμενο ποσό για εξυπηρέτηση του σκοπού τους. Σε περίπτωση που τα πιο πάνω μέτρα δεν αποδώσουν τα αναμενόμενα και εξακολουθεί να υπάρχει θέμα ρευστότητας ή και φερεγγυότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να λάβει σχετική απόφαση για στήριξη του ΣΠΚ & ΕΠΑΙ και των καταθετών γενικότερα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 4 των περί της Αναδιάρθρωσης Χρηματοοικονομικών Οργανισμών Νόμων του 2011 έως 2013.

Στη σημείωση των οικονομικών καταστάσεων του ΤΠΚ Τραπεζών για το έτος 2013 επισημαίνεται ότι για τις τράπεζες το συνολικό ποσό των καταθέσεων σε σχέση με τις οποίες θα καταβάλλεται αποζημίωση σε περίπτωση ενεργοποίησης του ΣΠΚ ανερχόταν στις 31.12.2013 σε €29,3 δις και το συνολικό ποσό αποπληρωμής θα ανερχόταν σε €13,9 δις. Επιπρόσθετα, για τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα τα αντίστοιχα ποσά στις 31.3.2014 (λόγω μετάβασης από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα στο ΣΠΚ & ΕΠΑΙ), ανέρχονταν στα €12,1 δις και €9,7 δις, αντίστοιχα.

Βάση ετοιμασίας των Οικονομικών Καταστάσεων του Κράτους. Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, στη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών η οποία έχει αναπροσαρμοστεί σε σχέση με τα ακόλουθα:

- (α) Τα εξοφλητικά Αποθέματα συμπεριλαμβάνουν δεδουλευμένα έσοδα από τόκους για το έτος.
- (β) Τα υπόλοιπα των Δανείων που παραχωρήθηκαν από τη Δημοκρατία και του Δανεισμού σε ξένα νομίσματα συμπεριλαμβάνουν τα μη πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους.
- (γ) Τα υπόλοιπα των Εξοφλητικών Αποθεμάτων, των Δανείων που παραχωρήθηκαν, του Δανεισμού, των Δανείων για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα και των Επενδύσεων κεφαλαιοποιούνται κατά τη λήξη του οικονομικού έτους και συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού.

Το καθαρό συνολικό ποσό των στοιχείων που αναφέρονται στο σημείο (γ) πιο πάνω κατά τη λήξη του οικονομικού έτους αναγνωρίζεται στο Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες.

Σύμφωνα με τη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών, τα έσοδα και οι δαπάνες αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία είσπραξης ή πληρωμής.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν επίσης ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους.

Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 5.2.2013 αποφάσισε (Αρ. Απόφασης 74.643) όπως εγκρίνει τη μετάβαση από τη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών στη βάση των δεδουλευμένων ως βάση ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εξουσιοδότησε επίσης τον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας να προβεί σε συνεργασία με όλα τα Υπουργεία, Τμήματα και Ανεξάρτητες Υπηρεσίες στις απαραίτητες ενέργειες, για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της εν λόγω βάσης.

Όπως αναφέρεται στη σχετική Πρόταση που κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, η σταδιακή μετάβαση στη βάση δεδουλευμένων που προβλέπεται να γίνει σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (3-5 έτη) θεωρείται επιβεβλημένη για τη συμμόρφωση με την Κοινοτική Οδηγία 85/2011 που προνοεί την εφαρμογή λογιστικών συστημάτων που να παράγουν δεδομένα στη βάση των δεδουλευμένων για να μπορούν στη συνέχεια να εκπονούνται δεδομένα βάσει του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών 95 (ΕΣΟΛ 95).

ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Γνώμη. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, ο Τελικός Απολογισμός δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας.

Έμφαση Θέματος. Εφιστούμε την προσοχή στις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας για το Υπουργείο Οικονομικών στις οποίες γίνεται αναφορά στην υπογραφή Συμφωνίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ΕΜΣ), για Διευκόλυνση Χρηματοδοτικής Στήριξης από τον ΕΜΣ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για την περίοδο Απριλίου 2013 – Μαρτίου 2016, ύψους €10 δις.

Επισημαίνεται ότι στα πλαίσια της συμφωνίας με τον ΕΜΣ, υπογράφηκε μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Κυπριακής Δημοκρατίας Μνημόνιο Συναντίληψης (MoU), το οποίο περιλαμβάνει το συμφωνημένο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής που θα εφαρμοστεί από την Κυπριακή Δημοκρατία κατά την περίοδο στήριξης. Το πρόγραμμα στοχεύει κυρίως στην αποκατάσταση της ευρωστίας του τραπεζικού τομέα με την αναδιάρθρωση τραπεζικών ιδρυμάτων και ενίσχυση της εποπτείας τους και στη διόρθωση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης με τον περιορισμό των δημοσίων δαπανών και ταυτόχρονα την αύξηση των εσόδων της, μέσα από μια σειρά νομοθετικών και κανονιστικών μεταρρυθμίσεων. Το δάνειο θα χορηγείται σε δόσεις αναλόγως της προόδου εφαρμογής του προγράμματος.

Πιστοποίηση Τελικού Απολογισμού. Ο Τελικός Απολογισμός της Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 116 του Συντάγματος.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επιβάλλεται η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων, που συμβάλλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων, επιβάλλεται όπως προωθείται το ταχύτερο.

Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2012.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2013 €000	2012 €000
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	2.428.921	2.780.478
Εξοφλητικά Αποθέματα	25.776	22.997
Δάνεια (που παραχωρήθηκαν από το κράτος)	764.594	764.932
Επενδύσεις	1.638.551	1.992.549
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.198.478	580.387
Τράπεζες & Μετρητά	993.848	446.417
Ειδικά Ταμεία	72.696	14.341
Προκαταβολές & Χρεωστικά Υπόλοιπα	83.911	70.119
Προκαταβολές Αποθεμάτων	4.549	6.436
Εξοφλητικά Αποθέματα	-	8.690
Δάνεια (που παραχωρήθηκαν από το κράτος)	43.474	34.384
	3.627.399	3.360.865
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Τρέχουσες Υποχρεώσεις	(4.499.211)	(5.875.073)
Ειδικά Ταμεία	(273.072)	(229.663)
Καταθέσεις & Πιστωτικά υπόλοιπα	(232.387)	(270.141)
Γραμμάτια Δημοσίου	(934.351)	(1.159.862)
Δανεισμός	(3.024.983)	(4.180.501)
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια	(15.800)	(15.986)
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	(18.618)	(18.920)
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	(22.278.335)	(17.797.075)
Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων	(7.585.683)	(7.591.404)
Δανεισμός	(14.446.506)	(9.915.490)
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια	(7.758)	(23.558)
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	(238.388)	(266.623)
	(26.777.546)	(23.672.148)
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ	(23.150.147)	(20.311.283)
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	(23.150.147)	(20.311.283)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Μετρητά και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών κ.λπ. στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

	€
Σύνολο σε Τράπεζες και Μετρητά	993.848.707
Αντιπροσωπεύεται από:	
<u>Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου:</u>	
Ταμείο Διαχείρισης Μετρητών	190.430.072
Γενικός Κυβερνητικός Λογαριασμός	780.554.756
	970.984.828
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	13.181.763
Υπόλοιπα σε Ταμεία Πάγιας Προκαταβολής	9.682.116
Ολικά	993.848.707

Ειδικά Ταμεία €72.695.744 (€14.340.829 στις 31.12.2012). Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Προκαταβολές και χρεωστικά υπόλοιπα €83,9 εκ. (€70,1 εκ. στις 31.12.2012). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται υπόλοιπα προκαταβολών, τα οποία πιθανόν να βαρύνουν τελικά το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Οι προκαταβολές που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια πρέπει να ανακτηθούν το συντομότερο δυνατό.

Δάνεια από Λογαριασμούς του Δημοσίου €807,7 εκ. (€779,3 εκ. στις 31.12.2012). Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν σε Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Δανειστικούς Επιτρόπους κ.λπ. σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση 2013, ανέρχονταν σε €697,9 εκ. Επιπρόσθετα το υπόλοιπο του δανείου στην Ελληνική Κυβέρνηση μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης ανέρχονταν σε €109,8 εκ. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκαν νέα δάνεια ύψους €48,1 εκ. Εισπράχθηκε επίσης το ποσό των €34,9 εκ. για αποπληρωμή κεφαλαίου και έγιναν διαγραφές ύψους €0,5 εκ.

Η ανάλυση των πιο πάνω δανείων βρίσκεται στον Πίνακα 2.5 της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2013.

Μετοχές. Η Κυβέρνηση ήταν κάτοχος στις 31.12.2013 των πιο κάτω μετοχών:

Οργανισμός	Εκδοθέν Μετοχικό Κεφάλαιο €000	Μερίδιο Κυβέρνησης		
		Ονομ. αξία	Τιμή Κτήσης	Ποσοστό
		€000	€000	%
Συνήθεις μετοχές				
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ	41.407	41.407	35.319	100,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	5.232	2.672	697	51,06
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	720	595	595	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	4.144	4,3	4,3	0,10
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ ¹	19.630	18.386	100.906	93,67
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών Δημόσια Εταιρεία Λτδ	4.402,6	488,4	488	11,09
Τράπεζα Κύπρου Λτδ ⁴	1.795.141	-	3	0,00
Eurocypria Airlines Ltd ²	8,6	8,6	-	100,00
Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ	300	300	300	100,00
Κυπριακό Σταθεροποιητικό Ταμείο Επενδύσεων Λτδ	1,7	1,7	-	100,00
Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης Λτδ	239,4	239,4	239,4	100,00
ΚΕΟ Plc (Κατοχή μετοχών ονομαστικής αξίας €45)	13.321	-	-	0,00
Κρατική Εταιρεία Υδρογονανθράκων	1.000	1.000	-	100,00
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd ^{3&4}	2.202.588,6	1.796.060	-	81,54
Άλλες Επενδύσεις				
Ομόλογο Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας		1.500.000	1.500.000	
Ολικό		3.361.162,4	1.638.551,7	

¹ Το ποσοστό συμμετοχής της Κυβέρνησης αυξήθηκε από 69,57% σε 93,67% στις 2 Φεβρουαρίου 2013. Επιπλέον, η ονομαστική αξία των μετοχών των Κυπριακών Αερογραμμών Λτδ μειώθηκε, με βάση δικαστική απόφαση, από 9σ σε 1σ στις 28 Δεκεμβρίου 2012.

² Τον Φεβρουάριο του 2010 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νομοσχέδιο για συμπληρωματικό προϋπολογισμό (Ν.12(II)/2010) το οποίο συμπεριλάμβανε ποσό €35 εκ. ως ενίσχυση της Eurocypria

Airlines Ltd με τη μορφή αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Τα €35 εκ. δόθηκαν χωρίς να γίνει η αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Η Eurocypria Airlines Ltd βρίσκεται υπό εκκαθάριση και δεν αναμένεται να ανακτηθεί οποιοδήποτε ποσό. Ως εκ τούτου η αξία της επένδυσης μηδενίζεται.

³ Τον Ιούλιο του 2012, η Κυβέρνηση απέκτησε το 84% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας με αντίτιμο κρατικά ονομαστικά χρεόγραφα ονομαστικής αξίας €1.888.562.000. Με την υποχρεωτική μετατροπή των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου στις 4.2.2013 το ποσοστό της Κυβέρνησης μειώθηκε στο 81,54%. Η Τράπεζα βρίσκεται υπό εκκαθάριση και δεν αναμένεται να ανακτηθεί οποιοδήποτε ποσό. Ως εκ τούτου η αξία της επένδυσης μηδενίζεται.

⁴ Στις 25 Μαρτίου 2013, η Κυπριακή Κυβέρνηση συμφώνησε με το Eurogroup όπως ληφθούν μέτρα εξυγίανσης των δύο μεγάλων κυπριακών τραπεζών (Τράπεζας Κύπρου και Λαϊκής Τράπεζας). Για σκοπούς υλοποίησης των πιο πάνω μέτρων, η Βουλή ψήφισε τον περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013. Τα κυριότερα μέτρα που αφορούν τις δύο τράπεζες και που επηρεάζουν τη συμμετοχή της Κυβέρνησης είναι:

- (i) **Τράπεζα Κύπρου.** Το υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο της τράπεζας μετατρέπεται σε νέες μετοχές τάξης Δ.
- (ii) **Λαϊκή Τράπεζα.** Η διαδικασία εξυγίανσης της Λαϊκής συνεπάγεται το διαχωρισμό της σε «καλή» και σε «κακή» τράπεζα. Το υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο μεταφέρεται στην «κακή» τράπεζα η οποία είναι ουσιαστικά υπό εκκαθάριση.

Επισημαίνεται ότι λόγω της βάσης παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Δημοκρατίας με τη λογιστική πολιτική του ιστορικού κόστους, η αξία των μετοχών παρουσιάζεται στην τιμή κτήσης η οποία ωστόσο είναι διαφορετική από την τρέχουσα τιμή κατά την ημερομηνία ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, οι ακόλουθοι Οργανισμοί Ιδιωτικού Δικαίου ελέγχονται από την Κυβέρνηση, χωρίς την πραγματοποίηση επένδυσης στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Οργανισμός	Κυβερνητική Θέση
Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων	100% συμμετοχή της Κυβέρνησης στο κεφάλαιο
Διεθνές Κυπριακό Ινστιτούτο για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία σε συνεργασία με το Harvard School of Public Health	Με εγγύηση από την Κυβέρνηση

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Πάγιο Ταμείο/Αποθεματικά. Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, κάθε έσοδο και κάθε χρηματικό ποσό που συλλέγεται ή εισπράττεται με οποιοδήποτε τρόπο από το Κράτος κατατίθεται στο Πάγιο Ταμείο και σε αυτό χρεώνεται οποιαδήποτε δαπάνη και χρηματικό ποσό πληρώνεται από το Κράτος. Από το 2011, το Πάγιο Ταμείο παρουσιάζεται στη Δημοσιονομική Έκθεση ως «Αποθεματικό Προσόδων» και περιλήφθηκε στην ίδια σημείωση μαζί με το Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες, το δε συνολικό ποσό ύψους €23,15 δις για το 2013 παρουσιάζεται στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού ως «Αποθεματικά». Στις 31.12.2013 το Αποθεματικό Προσόδων (Πάγιο Ταμείο) παρουσίαζε έλλειμμα ύψους €7,87 δις σε σύγκριση με €8,7 δις στις 31.12.2012. Η σχετική κίνηση του Πάγιου Ταμείου παρουσιάζεται σε πίνακα προηγούμενης παραγράφου στη πρώτη σελίδα του κεφαλαίου αυτού.

Ειδικά Ταμεία. Στο τέλος του έτους παρουσίαζαν πιστωτικό υπόλοιπο €273,1 εκ. σε σύγκριση με €229,6 εκ. το 2012 και αντιπροσωπεύουν τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

Καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα €232,4 εκ. Το ποσό αυτό αποτελείται από τα υπόλοιπα των διαφόρων τμηματικών και άλλων λογαριασμών καταθέσεων.

Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων. Τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών, του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη και του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, τα οποία κατά τις 31.12.2009 ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, μετατράπηκαν κατά το 2010 σε επενδύσεις υπό τη μορφή κατάθεσης σε πίστη των Ταμείων (στις 31.12.2013 ανέρχονταν στα €7.585,7 εκ. και στις 31.12.2012 στα €7.591,4 εκ.).

Δανεισμός.

(α) Το σύνολο των δανείων εσωτερικού και εξωτερικού, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, μη συμπεριλαμβανομένων των Γραμματίων Δημοσίου Εσωτερικού και των Μεταβιβάσιμων Γραμματίων ύψους €882,4 εκ. και €23,6 εκ. αντίστοιχα, στο τέλος του έτους ανερχόταν σε €17.471,5 εκ. σε σύγκριση με €14.096 εκ. το 2012.

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή των δανείων κατά το τέλος των ετών 2013 και 2012 ήταν €25,8 εκ. και €31,7 εκ., αντίστοιχα.

(β) Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου.

	€000	€000
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου - Πανεπιστήμιο Κύπρου		7.066
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο:		
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών	6.273	
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτύξεως Ακινήτων Λτδ	10.219	16.492
		23.558

Τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου περιλαμβάνουν και τους τόκους μέχρι τη λήξη τους.

(γ) Άλλες υποχρεώσεις.

- Μη μεταβιβάσιμα γραμμάτια που δεν περιλαμβάνονται στον Ισολογισμό.** Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.2013 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε €121,7 εκ., ως εξής:

	€000
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	113.518,6
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	5.453,9
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	2.636,1
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	81,7
	121.690,3

- **Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα.** Το υπόλοιπο της κυβερνητικής συνεισφοράς για τα δάνεια συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ήταν €257 εκ. (31.12.2012 €285,5 εκ.). Αυτά αφορούσαν κυρίως Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια και Συμβούλια Αποχετεύσεως. Το υπόλοιπο αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στον Γενικό Λογιστή, ως αποτέλεσμα της ανάληψης της παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων από το Γενικό Λογιστήριο από 1.1.2004, στα πλαίσια του ανασχεδιασμού της παρουσίασης του ετήσιου Προϋπολογισμού.
- Από το σύνολο των €257 εκ. των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων, τα €256,6 εκ. ήταν εγγυημένα από το κράτος. Η υποχρέωση της κυβέρνησης, η οποία για τα πλείστα δάνεια ανέρχεται στο 100% παρουσιάζεται από το 2012 στο μέρος των Υποχρεώσεων στην Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού καθώς και σε σχετικό πίνακα.
- **Πίνακας Εγγυήσεων.** Οι εγγυήσεις που δόθηκαν για δάνεια και πιστωτικές διευκολύνσεις στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €3.122,2 (€3.070,7 εκ. στις 31.12.2012).
- **Συνταξιοδοτικά ωφελήματα.** Δεν περιλαμβάνεται στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2013 η αναλογιστική υποχρέωση της Κυβέρνησης για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του προσωπικού.

Η αναλογιστική μελέτη που ανατέθηκε σε αναλογιστικό οίκο, κατέδειξε αναλογιστική υποχρέωση ύψους €10,2 δις με ημερομηνία αναφοράς τις 31.12.2010 και αφορά στην παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των εν ενεργεία κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων. Έκτοτε δεν διενεργήθηκε άλλη σχετική μελέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές	Αδαπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	€	%
	€	€	€		
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	5.810.817	5.997.801	5.507.060	490.741	8,18
Υπουργικό Συμβούλιο	1.684.223	1.716.336	1.643.382	72.954	4,25
Βουλή των Αντιπροσώπων	20.573.303	20.682.194	19.620.064	1.062.130	5,14
Δικαστική Υπηρεσία	27.375.949	28.025.984	25.430.680	2.595.304	9,26
Νομική Υπηρεσία	16.600.696	17.735.086	13.964.412	3.770.674	21,26
Ελεγκτική Υπηρεσία	6.386.532	6.457.466	5.288.295	1.169.171	18,11
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	891.506	960.455	925.154	35.301	3,68
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	706.363	713.823	692.837	20.986	2,94
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	1.923.767	2.003.454	1.860.929	142.525	7,11
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	1.904.525	1.904.525	1.495.789	408.736	21,46
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	257.372	257.372	225.120	32.252	12,53
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	209.102	247.645	216.034	31.611	12,76
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	1.779.153	1.787.115	1.704.507	82.608	4,62
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	548.776	548.776	485.908	62.868	11,46
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	3.134.373	3.166.648	2.971.483	195.165	6,16
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων	468.207	469.037	395.150	73.887	15,75
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση Κυπριακού Στρατός	6.549.936	6.576.308	6.118.141	458.167	6,97
Εθνική Φρουρά	135.014.899	135.014.899	131.899.739	3.115.160	2,31
Αμυντική Θωράκιση	110.000.000	109.046.090	109.046.089	1	0,00
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος- Διοίκηση	95.000.000	92.000.000	42.849.890	49.150.110	53,42
Τμήμα Γεωργίας	9.202.629	9.202.629	8.372.507	830.122	9,02
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	25.478.787	27.443.308	22.444.303	4.999.005	18,22
Τμήμα Δασών	18.370.377	18.530.877	16.044.118	2.486.759	13,42
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	33.679.587	36.192.217	31.590.777	4.601.440	12,71
	145.412.034	138.989.034	112.304.717	26.684.317	19,20

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ</u>	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Πραγματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά € %	
Τμήμα Γεωλογικής					
Επισκοπήσεως	5.253.815	5.420.775	4.240.518	1.180.257	21,77
Μετεωρολογική Υπηρεσία	4.556.832	4.574.632	4.008.958	565.674	12,37
Τμήμα Αναδασμού	3.949.332	4.050.259	3.619.506	430.753	10,64
Μεταλλεία	925.229	925.229	687.709	237.520	25,67
Ινστιτούτο Γεωργικών					
Ερευνών	7.822.628	8.086.988	6.488.157	1.598.831	19,77
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων					
Ερευνών	9.543.567	11.058.567	8.932.042	2.126.525	19,23
Τμήμα Περιβάλλοντος	3.285.313	3.285.313	2.884.715	400.598	12,19
Υπουργείο Δικαιοσύνης και					
Δημοσίας Τάξεως- Διοίκηση	3.853.882	3.879.375	3.073.696	805.679	20,77
Φυλακές	21.127.542	21.212.542	16.222.408	4.990.134	23,52
Αστυνομία	237.978.175	239.551.110	211.391.889	28.159.221	11,75
Πυροσβεστική Υπηρεσία	36.534.731	36.739.031	30.839.852	5.899.179	16,06
Υπουργείο Εμπορίου,					
Βιομηχανίας και Τουρισμού-					
Διοίκηση	32.437.426	33.843.181	25.692.801	8.150.380	24,08
Υπηρεσίες Εμπορίου και					
Βιομηχανίας	2.005.981	2.016.681	1.631.737	384.944	19,09
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και					
Επίσημου Παραλήπτη	5.342.805	5.360.665	4.828.065	532.600	9,94
Υπουργείο Εργασίας,					
Προνοίας και Κοινωνικών					
Ασφαλίσεων-Διοίκηση	4.083.942	7.526.787	6.800.776	726.011	9,65
Τμήμα Εργασίας	9.295.926	11.322.837	7.184.027	4.138.810	36,55
Υπηρεσίες Κοινωνικών					
Ασφαλίσεων	436.341.458	436.341.458	392.710.976	43.630.482	10,00
Υπηρεσίες Κοινωνικής					
Ευημερίας	259.216.283	259.216.283	208.168.844	51.047.439	19,69
Κέντρο Παραγωγικότητας	7.648.277	7.685.459	4.874.939	2.810.520	36,57
Τμήμα Κοινωνικής					
Ενσωμάτωσης	31.136.214	32.136.214	30.064.958	2.071.256	6,45
Ανώτερο Ξενοδοχειακό					
Ινστιτούτο Κύπρου	2.124.039	2.295.237	1.956.257	338.980	14,77
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	2.221.906	2.226.276	1.932.127	294.149	13,21
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	5.936.278	6.071.721	5.434.057	637.664	10,50
Υπουργείο Εσωτερικών-					
Διοίκηση	223.588.177	228.545.309	185.043.327	43.501.982	19,03
Επαρχιακή Διοίκηση					
Λευκωσίας	41.404.914	42.034.914	33.824.286	8.210.628	19,53
Επαρχιακή Διοίκηση					
Αμμοχώστου	7.803.849	7.883.849	6.788.551	1.095.298	13,89

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ</u>	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Πραγματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά € %	
Επαρχιακή Διοίκηση					
Λάρνακας	25.399.287	26.660.992	23.942.538	2.718.454	10,20
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	40.465.699	40.465.699	26.197.023	14.268.676	35,26
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	20.447.523	21.700.530	19.570.291	2.130.239	9,82
Επαρχιακή Διοίκηση					
Κερύνειας	59.367	59.367	54.508	4.859	8,18
Τμήμα Πολεοδομίας και					
Οικήσεως	74.745.914	75.735.114	58.394.464	17.340.650	22,90
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού					
και Μεταναστεύσεως	4.068.928	4.114.808	1.571.655	2.543.153	61,80
Τμήμα Κτηματολογίου και					
Χωρομετρίας	124.249.915	127.557.729	117.548.424	10.009.305	7,85
Γραφείο Τύπου και					
Πληροφοριών	8.011.921	7.939.488	6.955.813	983.675	12,39
Υπηρεσία Μέριμνας και					
Αποκαταστάσεως					
Εκτοπισθέντων	5.472.474	5.844.871	5.570.789	274.082	4,69
Πολιτική Άμυνα	4.383.503	4.741.285	4.125.127	616.158	13,00
Υπηρεσία Ασύλου	1.044.781	1.044.781	870.874	173.907	16,65
Υπουργείο Εξωτερικών-					
Διοίκηση	27.019.934	27.019.934	19.526.550	7.493.384	27,73
Εξωτερικές Υπηρεσίες	52.255.202	52.255.202	44.403.098	7.852.104	15,03
Υπουργείο Οικονομικών-					
Διοίκηση	910.492.852	1.257.460.253	1.091.528.812	165.931.441	13,20
Τελωνεία	266.352.436	266.375.313	259.275.691	7.099.622	2,67
Τμήμα Φορολογίας	54.187.217	54.223.207	50.314.412	3.908.795	7,21
Στατιστική Υπηρεσία	10.503.414	10.507.414	8.967.485	1.539.929	14,66
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης					
και Προσωπικού	129.680.092	130.870.839	113.275.083	17.595.756	13,45
Τυπογραφείο	6.932.740	6.962.740	4.844.959	2.117.781	30,42
Τμήμα Υπηρεσιών					
Πληροφορικής	29.664.473	32.175.392	24.033.534	8.141.858	25,30
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	2.965.795.000	3.355.508.353	3.221.706.551	133.801.802	3,99
Συντάξεις και Φιλοδωρήματα	545.339.000	695.943.928	685.944.112	9.999.816	1,44
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες					
και Αποθεματικό	79.000.020	52.537.335		52.537.335	100,00
Γενική Διεύθυνση					
Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων,					
Συντονισμού και Ανάπτυξης	89.291.790	66.928.268	25.655.626	41.272.642	61,67
Γενικό Λογιστήριο	46.417.036	46.457.036	40.152.900	6.304.136	13,57
Υπουργείο Παιδείας και					
Πολιτισμού - Διοίκηση	110.638.710	112.169.873	98.328.936	13.840.937	12,34
Ανώτερη και Ανώτατη					
Εκπαίδευση	130.413.884	136.151.746	134.808.649	1.343.097	0,99

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ</u>	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Πραγματικές Δαπάνες €	Αδαπάνητα Ποσά € %	
Μέση Εκπαίδευση	341.969.022	342.124.022	326.295.250	15.828.772	4,63
Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	30.787.120	30.871.773	29.567.270	1.304.503	4,23
Δημοτική Εκπαίδευση	324.499.589	324.579.087	313.617.791	10.961.296	3,38
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	8.041.305	8.522.862	5.575.723	2.947.139	34,58
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	630.627	641.869	548.990	92.879	14,47
Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείο Συγκοινωνιών και 'Εργων-Διοίκηση	19.984.235	19.484.235	12.689.762	6.794.473	34,87
Τμήμα Δημοσίων 'Εργων	2.904.064	2.982.548	2.270.419	712.129	23,88
Τμήμα Ελέγχου	119.671.986	119.737.986	81.555.234	38.182.752	31,89
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	10.930.659	10.930.659	2.372.132	8.558.527	78,30
Τμήμα Αρχαιοτήτων	1.616.196	1.618.640	1.366.053	252.587	15,60
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	15.513.723	17.165.896	12.931.739	4.234.157	24,67
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	36.910.292	36.910.292	31.983.964	4.926.328	13,35
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	8.727.024	8.732.824	7.186.730	1.546.094	17,70
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	27.762.824	28.810.915	25.091.588	3.719.327	12,91
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	78.577.299	79.511.937	75.280.962	4.230.975	5,32
Υπουργείο Υγείας-Διοίκηση Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	24.110.547	24.202.407	22.032.866	2.169.541	8,96
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	178.644.983	181.240.633	164.510.378	16.730.255	9,23
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	264.385.504	277.385.280	248.991.888	28.393.392	10,24
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	11.667.028	11.667.028	9.859.775	1.807.253	15,49
Γενικό Χημείο	5.084.941	5.125.328	4.674.457	450.871	8,80
	129.873.855	130.123.855	127.031.915	3.091.940	2,38
	8.794.791	8.794.791	7.728.783	1.066.008	12,12
ΟΛΙΚΟ	9.487.802.160	10.379.536.135	9.373.153.838	1.006.382.297	9,70

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

	Προηγούμενα έτη	2013	31.12.2013	31.12.2012
	€	€	€	€
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ				
Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας	8.967.078	2.237.550	11.204.628	10.036.352
Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού	8.188.371	1.408.550	9.596.921	9.058.216
Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας	6.944.522	1.105.198	8.049.720	7.864.988
Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου	5.422.444	1.017.687	6.440.131	5.998.530
Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου	2.476.932	734.700	3.211.632	2.836.204
Στρατιωτικό Δικαστήριο ¹	272.674	10.805	283.479	312.806
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ^{2 3}	147	13.659	13.806	25.588
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	151.197	459.280	610.477	151.197
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	4.051.064	7.228.490	11.279.554	4.122.567
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού ⁴	1.226.058	1.882.878	3.108.936	1.301.058
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ⁵	29.417	3.300	32.717	30.917
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ				
Διοίκηση	31.989	1.272	33.261	32.289
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	772.841	106.665	879.506	783.552
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	122.906.257	60.848.882	183.755.139	190.109.356
Τμήμα Δασών	3.072.875	1.095.839	4.168.714	3.488.289
Τμήμα Γεωργίας ⁶	105.458	476.798	582.256	944.172
Υπηρεσία Μεταλλείων	105.084	2.526	107.610	109.762
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	2.745.024	785.324	3.530.348	2.931.600
Τμήμα Αναδασμού	764.989	363.099	1.128.088	851.679
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες				
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	0	16.911	16.911	34
Τμήμα Περιβάλλοντος ⁷	25.449	23.940	49.389	28.908
Τμήμα Αλιείας & Θαλάσσιων Ερευνών ⁸	0	129.698	129.698	27.175
Μετεωρολογική Υπηρεσία	1.495	1.291	2.786	2.172
Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	1.173	2.222	3.395	1.173

¹ Η διαφορά ύψους €898 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της υπηρεσίας μας.

² Αφορά μόνο σε επιδικασθέντα έξοδα εισπρακτέα από δημόσιου υπαλλήλου επειδή για τους ιδιώτες δεν ετοιμάζεται κατάσταση

³ Η διαφορά ύψους €5.089 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σύγκριση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 και την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012 οφείλεται στο ότι 5 καθυστερημένα υπόλοιπα του έτους 2012 δεν περιλήφθηκαν στα αρχικά υπόλοιπα του έτους 2013, χωρίς να αναφέρεται οποιοσδήποτε λόγος, ενώ 2 υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στα αρχικά υπόλοιπα του έτους 2013 δεν περιλαμβάνονται στα τελικά υπόλοιπα του 2012

⁴ Η διαφορά ύψους €3.404.452 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σύγκριση τόσο με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 όσο και με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012, οφείλεται σε διορθώσεις που έγιναν από την Επιτροπή.

⁵ Η διαφορά ύψους €1.000 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της υπηρεσίας μας.

⁶ Η διαφορά ύψους €1.000 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της υπηρεσίας μας.

⁷ Από τον έλεγχο για το 2013 προέκυψαν λάθη τα οποία θα διορθωθούν και θα υποβληθεί νέα κατάσταση.

⁸ Η διαφορά ύψους €12.503 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση για το 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της υπηρεσίας μας.

	Προηγούμενα			
	έτη	2013	31.12.2013	31.12.2012
	€	€	€	€
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ				
ΤΑΞΕΩΣ				
Διοίκηση ⁹	0	898	898	0
Αρχηγείο Αστυνομίας	2.266	432.381	434.647	546.370
Αστ. Διεύθυνση Λευκωσίας	13.386	6.619	20.005	71.053
Αστ. Διεύθυνση Λεμεσού	6.636	47.338	53.974	81.365
Αστ. Διεύθυνση Λάρνακας	7.929	6.567	14.496	14.525
Αστ. Διεύθυνση Πάφου	554	6.574	7.128	3.666
Αστ. Διεύθυνση Μόρφου	0	154	154	247
Αστ. Διεύθυνση Αμμοχώστου	0	462	462	462
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ,				
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				
Διοίκηση ^{10 11}	2.992.449	2.441.783	5.434.232	4.001.513
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	0	0	0	2.175
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ				
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ				
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	701	2.629	3.330	97.985
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ^{12 13}	19.402.980	14.270.891	33.673.871	21.365.323
Κέντρο Παραγωγικότητας ^{14 15}	18.615	105.316	123.931	748.132
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες ¹⁶	11.770	35.811	47.581	20.669
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	14.451	13.905	28.356	30.823
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Διοίκηση	1.174.016	66.795	1.240.811	1.186.268
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ¹⁷	4.927.918	3.087.532	8.015.450	6.615.417
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας ¹⁸	609.290	496.907	1.106.197	744.879
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου ¹⁹	141.355	122.420	263.775	163.256

⁹ Η διαφορά ύψους €7.195 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από λάθη στις καταστάσεις. Αναπροσαρμογή από €276.284 σε €283.479.

¹⁰ Η διαφορά ύψους €2.442.829 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σύγκριση τόσο με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 όσο και με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012, οφείλεται σε διορθώσεις που έγιναν από το Υπουργείο.

¹¹ Στα καθυστερημένα έσοδα για το 2013 δεν περιλήφθηκαν οι τόκοι του έτους (2013) για οφειλόμενα ποσά σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών για τις προηγούμενες περιόδους (μέχρι 31.12.2012).

¹² Η διαφορά ύψους €39.579 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 και 2012 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν κατά τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας και στην αποστολή από το Τμήμα αναθεωρημένης κατάστασης καθυστερημένων εσόδων μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης 2012.

¹³ Η διαφορά ύψους €360 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν κατά τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας και στην αποστολή από το Τμήμα αναθεωρημένης κατάστασης καθυστερημένων εσόδων μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης 2013.

¹⁴ Η διαφορά €228 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σχέση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012 οφείλεται σε διόρθωση που έγινε από το Κέντρο.

¹⁵ Η διαφορά ύψους €2.039 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 και 2012 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν κατά τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας και διορθώσεις του Κέντρου και στην αποστολή από το Κέντρο αναθεωρημένης κατάστασης καθυστερημένων εσόδων μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης 2012.

¹⁶ Η διαφορά ύψους €2.215 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 και 2012 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν κατά τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας και στην αποστολή από το Τμήμα αναθεωρημένης κατάστασης καθυστερημένων εσόδων μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης 2012.

¹⁷ Η διαφορά ύψους €5.423,74 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σχέση με την Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων του 2012 και η διαφορά ύψους €139.653 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013, οφείλονται σε διορθώσεις που προέκυψαν ύστερα από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

¹⁸ Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2012 έχουν αναπροσαρμοστεί από €742.485 σε €744.879,21 από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που εντοπίστηκαν στην κατάσταση του 2012.

	Προηγούμενα έτη	2013	31.12.2013	31.12.2012
	€	€	€	€
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας ²⁰	1.190.657	489.403	1.680.060	1.346.921
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού ²¹	281.432	130.935	412.367	334.262
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου ²²	108.224	40.923	149.147	126.559
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ^{23 24}	8.359.962	2.481.998	10.841.960	10.488.019
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως ²⁵				5.785.416
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	0	2.006	2.006	0
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ				
Διοίκηση	1.513.133	10.295.795	11.808.928	9.955
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	8.221	28.817	37.038	23.671
Τμήμα Τελωνείων ^{26 27}	9.524.438	1.526.125	11.050.563	29.491.106
Υπηρεσία Φ.Π.Α.	269.353.181	151.828.501	421.181.682	316.099.478
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων				
Φόρος Κληρονομιών			4.939.924	4.291.205
Φόρος Εισοδήματος			457.211.150	392.219.720
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών			33.192.577	36.921.419
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)			47.694.985	18.696.866
Έκτακτη Εισφορά			6.319.436	6.322.913
Φόρος Εισοδήματος Παρακρατηθείς (Ρ.Α.Υ.Ε.)			43.942.806	34.857.293
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα			125.901.561	109.481.749
Φόρος Χαρτοσήμων			406.794	0
Άλλοι Φόροι ²⁸			2.332.691	2.351.858
Τόκοι και Πρόστιμα			398.990.450	363.593.184
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	364.681	563.493	928.174	722.963
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ				
Διοίκηση	0	98	98	0
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	20.010.541	397.816	20.408.357	21.286.695
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	1.672.392	219.865	1.892.257	1.875.710
Τμήμα Δημοσίων Έργων ²⁹	1.877.506	1.022.724	2.900.230	2.402.257

¹⁹ Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2012 έχουν αναπροσαρμοστεί από €162.814,23 σε €163.255,87 από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που εντοπίστηκαν στην κατάσταση του 2012

²⁰ Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2012 έχουν αναπροσαρμοστεί από €1.340.293,65 σε €1.1346.920,73 από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που εντοπίστηκαν στην κατάσταση του 2012

²¹ Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2012 έχουν αναπροσαρμοστεί από €331.212 σε €311.261,85 από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που εντοπίστηκαν στην κατάσταση του 2012

²² Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2012 έχουν αναπροσαρμοστεί από €126.843,76 σε €126.588,66 από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που εντοπίστηκαν στην κατάσταση του 2012

²³ Στο συνολικό οφειλόμενο ποσό €10.841.960 περιλήφθηκαν τόκοι για οφειλόμενα ποσά σε μισθώματα κρατικής γης τόσο για τις προηγούμενες περιόδους (μέχρι 31.12.2012) όσο και για την περίοδο 2013 οι οποίοι δεν έχουν ελεγχθεί από την Υπηρεσία μας.

²⁴ Η διαφορά ύψους €463.812 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται λανθασμένη καταχώρηση από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων.

²⁵ Το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως δεν έχει υποβάλει Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων στην Υπηρεσία μας. Το ποσό που αναφέρεται στην Δημοσιονομική Έκθεση 2013 έχει υπολογιστεί από το Γενικό Λογιστήριο και τα στοιχεία υπολογισμού δεν μας υποβλήθηκαν.

²⁶ Η διαφορά ύψους €1.981.588 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διαγραφή ποσού €926.136 χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, σε εκ παραδρομής διαγραφή του ποσού €1.054.896 και σε συμπερίληψη είσπραξης €555 η οποία πραγματοποιήθηκε το 2014.

²⁷ Η διαφορά ύψους €3.500 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σχέση με το ποσό που παρουσιάζεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012, αφορά σε συμβιβαστικό ποσό το οποίο είχε περιληφθεί λανθασμένα στην κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων στις 31.12.2012.

²⁸ Δεν περιλαμβάνει ποσό €948.769 το οποίο οφείλεται από Τουρκοκύπριους

	Προηγούμενα έτη	2013	31.12.2013	31.12.2012
	€	€	€	€
Τμήμα Αρχαιοτήτων	25.329	5.876	31.205	36.745
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	101.872	2.348.150	2.450.022	1.819.805
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	26.064.971	9.282.237	35.347.208	26.695.643
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	16.617	5.553	22.170	24.849
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ				
Διοίκηση ³⁰	221.766	91.564	313.330	309.147
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας ³¹				
Κεντρικά Γραφεία	45.437	3.473.644	3.519.081	2.310.169
Κρατικά Νοσηλευτήρια	18.537.066	2.690.109	21.227.175	19.765.929
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	1.033	200	1.233	5.850
	556.865.313	288.027.378	1.965.825.065	1.686.440.068

²⁹ Η διαφορά ύψους €2.478 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2012 σε σχέση με το ποσό που παρουσιάζεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012 αφορά καθυστερημένα έσοδα για το 2012 τα οποία είχαν καταχωρηθεί δύο φορές.

³⁰ Η διαφορά ύψους €82.432 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σύγκριση τόσο με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 αφορά σε αναθεωρημένη κατάσταση που απέστειλε το Υπουργείο μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης.

³¹ Η διαφορά που παρουσιάζεται στα υπόλοιπα 31.12.2012 και 31.12.2013 σε σύγκριση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 και την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2012 οφείλονται σε αναθεωρημένες καταστάσεις που απέστειλαν ορισμένα νοσοκομεία μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης ή/και σε διορθώσεις που έγιναν από ορισμένα νοσοκομεία μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2013, οι οποίες ωστόσο δεν έχουν επιβεβαιωθεί από την Υπηρεσία μας καθώς δεν έχει διενεργηθεί σχετικός έλεγχος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ¹

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2013	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2013	Κενές Θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	1	1	-
Υπουργικό Συμβούλιο	12	9	3
Βουλή των Αντιπροσώπων	102	87	15
Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ	65	62	3
Ανώτατο Δικαστήριο	27	22	5
Επαρχιακά Δικαστήρια	230	205	25
Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιάσεων	3	3	-
Στρατιωτικό Δικαστήριο	2	1	1
Οικογενειακά Δικαστήρια	10	10	0
Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών	3	3	0
Νομική Υπηρεσία ²	127	110	16
Ελεγκτική Υπηρεσία	113	83	30
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	35	28	7
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	1	1	-
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	21	20	1
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού			
Χαρακτήρα	1	1	-
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	15	11	4
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	55	39	16
Γενικό Λογιστήριο	233	173	60
Υπουργείο Άμυνας			
Διοίκηση	107	81	26
Κυπριακός Στρατός	2.933	2.830	103
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος			
Διοίκηση	9	6	3
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	79	54	25
Τμήμα Γεωργίας	386	294	92
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	186	147	39
Τμήμα Δασών	309	248	61
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	279	196	83
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	51	35	16
Μετεωρολογική Υπηρεσία	69	58	11
Τμήμα Αναδασμού	69	60	9
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	66	52	14
Υπηρεσία Μεταλλείων	11	9	2
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	32	27	5
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως			
Διοίκηση	19	17	2
Φυλακές	365	316	49
Αστυνομία	4.572	4.088	484
Πυροσβεστική Υπηρεσία	736	639	97

¹ Δεν περιλαμβάνονται οι θέσεις που στον προϋπολογισμό αναφέρονται ως Αξιοματούχοι της Δημοκρατίας² 1 θέση καταργήθηκε.

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2013	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2013	Κενές Θέσεις
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	168	129	39
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	67	59	8
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων			
Διοίκηση ³	5	4	-
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	34	31	3
Τμήμα Εργασίας	95	86	9
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	299	246	53
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ⁴	351	279	61
Κέντρο Παραγωγικότητας ⁵	36	31	4
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	79	70	9
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	18	16	2
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	26	10	16
Υπουργείο Εσωτερικών			
Διοίκηση	89	72	17
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	227	154	73
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	1	-
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	740	609	131
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	93	69	24
Πολιτική Άμυνα	38	33	5
Υπουργείο Εξωτερικών			
Διοίκηση	25	20	5
Εξωτερικές Υπηρεσίες	206	188	18
Υπουργείο Οικονομικών			
Διοίκηση ⁶	67	64	4
Τμήμα Τελωνείων	406	330	76
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	258	250	8
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	339	278	61
Στατιστική Υπηρεσία	116	97	19
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	73	51	22
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ⁷	48	46	3
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	13	12	1
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	76	53	23
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	164	139	25
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού			
Διοίκηση	460	358	102
Εκπαίδευση	11.105	10.215	890
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων			
Διοίκηση	1	1	-
Τμήμα Δημοσίων Έργων	312	228	84
Τμήμα Αρχαιοτήτων	71	46	25

³ 1 θέση Εκπαιδευτή (Κλ. Α6 και Α9(ii)) καταργήθηκε με την κένωση της.

⁴ 11 θέσεις [1 Βοηθός Πρώτος Λειτουργός Ευημερίας (Κλ. Α12), 3 Ανώτεροι Λειτουργοί Ευημερίας (Κλ. Α10(ii)), 6 Ιδρυματικοί Λειτουργοί (Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii)) και 1 Μάγειρας (Κλ. Α1, Α2 και Α5(ii))] καταργήθηκαν με την κένωση τους και τον Ν.52(II)/2013.

⁵ 1 θέση Λειτουργού Παραγωγικότητας (Κλ. Α8, Α10, Α11) καταργήθηκε με τον Ν.52(II)/2013

⁶ 1 θέση Ανώτερου Λειτουργού Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών είναι υπεράριθμη

⁷ 1 θέση Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης & Προσωπικού είναι υπεράριθμη

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2013	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2013	Κενές Θέσεις
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας ⁸	322	204	121
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	81	63	18
Τμήμα Ελέγχου	8	7	1
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	327	296	31
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	110	87	23
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ⁹	91	75	12
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	13	11	2
Υπουργείο Υγείας			
Διοίκηση	3.119	2.453	666
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	1.080	766	314
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας ¹⁰	92	65	26
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	77	49	28
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	151	107	44
Γενικό Χημείο	91	68	23
Άλλες Υπηρεσίες:			
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	359	329	30
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2242	1793	449
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό	161	112	49
ΟΛΙΚΟ	35.764	30.786	4.964

⁸ Υπάρχουν 3 υπεράριθμοι Βοηθοί Λειτουργοί Αεροπορικών Κινήσεων οι οποίοι εκτελούν με απόσπαση καθήκοντα Ελεγκτή Εναέριας Κυκλοφορίας.

⁹ Υπάρχουν 4 κενές θέσεις οι οποίες θα καταργηθούν και οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στο σύνολο των κενών θέσεων

¹⁰ Καταργήθηκε 1 θέση μετά που κενώθηκε στις 31.12.2013 μετά από αφυπηρέτηση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΟΥΣ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/(έλλειμμα)		Υποχρεώσεις			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
								Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Λεμεσού	2012	40.867.616	44.290.710	40.669.680	54.582.798	197.936	(10.292.088)	133.248.626	135.164.514	6.501.315	7.130.728
Ιδαλίου	2010	5.602.981	5.397.821	4.147.947	3.601.447	1.455.034	1.796.374	6.708.214	6.793.180	417.860	404.474
Ιδαλίου	2011	5.318.547	5.602.981	4.029.064	4.147.947	1.289.483	1.455.034	6.294.268	6.708.214	605.854	417.860
Ιδαλίου	2012	4.516.847	5.318.547	4.216.759	4.029.064	300.088	1.289.483	5.867.421	6.294.268	465.903	605.854
Έγκωμης	2010	6.688.566	6.829.003	6.745.177	6.449.396	(56.611)	379.607	4.867.979	3.786.322	2.875.049	2.740.317
Έγκωμης	2011	6.658.825	6.688.566	7.364.606	6.745.177	(705.781)	(56.611)	5.721.353	4.867.979	3.189.595	2.875.049
Αγίου Αθανασίου	2011	4.789.402	4.716.331	5.388.358	4.631.866	(598.956)	84.465	17.226.416	17.882.312	3.825.479	3.202.554
Αγίου Αθανασίου	2012	4.558.677	4.789.402	4.663.963	5.388.358	(105.286)	(598.956)	16.443.876	17.226.416	3.556.232	3.825.479

Σημείωση: Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων που δεν αναφέρονται πιο πάνω είτε δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, είτε ο έλεγχός τους βρισκόταν σε εξέλιξη και επομένως για τους εν λόγω Δήμους δεν παρουσιάζονται στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες μόνιμου προσωπικού και τακτικών εργατών προς έξοδα	
	Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
					€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Λευκωσίας	164	182	9	14	7.105.792	8.148.384	43.328	44.771	259	313	11	7	7.562.060	9.125.551	29.197	29.155	50,7	55,6
Λεμεσού	339	362	18	22	17.865.549	19.106.050	52.701	52.779	44	45	38	45	1.162.040	1.174.322	26.410	26.096	55,9	49,9
Λάρνακας	86	103	20	11	4.523.829	5.696.633	52.603	55.307	216	226	-	11	6.148.341	6.394.167	28.465	28.293	51,8	51,7
Πάφου	72	80	12	8	3.737.253	4.125.354	51.906	51.567	147	157	-	3	4.261.603	4.455.525	28.990	28.379	46,5	42,9
Στροβόλου	90	90	13	13	3.901.847	3.859.079	43.354	42.879	188	182	5	5	5.036.934	4.805.273	26.792	26.403	51,8	46,7
Αγίου Δομετίου	18	18	7	7	953.848	971.398	52.992	53.967	54	50	4	6	1.401.716	1.578.026	25.958	31.561	54,4	52,4
Αθηνένου	9	9	3	3	376.472	371.630	41.830	41.292	10	11	-	-	252.060	288.043	25.206	26.186	28,9	25,5
Αραδίππου	25	25	-	-	1.234.911	1.273.223	49.396	50.929	48	48	19	19	1.312.385	1.320.112	27.341	27.502	31,8	28,7
Πόλης Χρυσοχούς	12	12	-	-	498.996	558.121	41.583	46.510	18	20	-	-	485.234	530.985	26.957	26.549	33,2	36,5
Παραλιμνίου	36	36	5	5	1.756.019	1.781.638	48.778	49.490	120	134	15	3	3.321.921	3.524.285	27.683	26.301	36,1	34,7
Αγίας Νάπας	29	29	11	12	1.360.976	1.484.913	46.930	51.204	66	70	52	46	1.820.794	2.025.268	27.588	28.932	29,9	31,8
Δερύνειας	9	9	-	1	442.434	447.334	49.159	49.704	12	12	3	2	211.860	222.692	17.655	18.558	23,5	21,4
Λευκάρων	6	6	1	1	203.011	200.647	33.835	33.441	6	6	-	-	185.943	186.868	30.991	31.145	36,8	33,7
Γεροσκήπου	17	17	1	1	734.072	880.713	43.181	51.807	41	45	3	3	1.212.574	1.262.128	29.575	28.047	38,5	39,3
Πέγειας	10	10	5	5	514.137	576.286	51.414	57.629	29	29	-	-	808.174	825.460	27.868	28.464	25,5	27,6
Μέσα Γειτονιάς	30	30	4	4	1.396.900	1.422.098	46.563	47.403	34	36	9	11	1.166.524	1.186.210	34.310	32.950	55,5	45,1
Γερμασόγειας	27	29	1	1	1.218.086	1.342.190	45.114	46.282	47	47	10	10	1.534.432	1.570.919	32.647	33.424	53,3	42,6
Κάτω Πολεμιδιών	30	32	1	0	1.451.451	1.485.247	48.382	46.414	17	22	8	28	551.563	616.699	32.445	28.032	44,0	36,5
Αγίου Αθανασίου	35	36	2	3	1.451.972	1.655.505	41.485	45.986	33	34	1	1	876.482	942.162	26.560	27.711	58,9	55,7
Αγλαντζιάς	26	27	2	2	1.283.442	1.256.547	49.363	46.539	50	53	4	49	1.350.801	1.359.106	27.016	25.644	40,1	32,1
Έγκωμης	29	32	0	1	1.513.729	1.575.215	52.198	49.225	87	103	1	4	2.248.791	2.505.077	25.848	24.321	71,9	62,8
Λασιών	27	28	-	-	1.440.052	1.509.514	53.335	53.911	55	54	-	-	1.386.125	1.514.667	25.202	28.049	62,0	46,1
Ιδαλίου	15	16	1	2	686.799	692.814	45.787	43.301	12	13	-	-	321.457	338.218	26.788	26.017	27,1	24,5
Λακατάμιας	50	51	-	-	2.314.200	2.462.462	46.284	48.284	79	84	-	-	1.971.832	2.085.191	24.960	24.824	41,7	38,9
Γερίου	5	5	-	-	196.167	201.642	39.233	40.328	16	16	-	-	292.538	273.338	18.284	17.084	36,0	34,5

Δήμος	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες μόνιμου προσωπικού και τακτικών εργατών προς έξοδα	
	Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
																	2013	2012
Τσερίου	4	5	6	5	122.091	148.572	30.523	29.714	11	9	1	4	216.120	169.754	19.647	18.862	18,4	14,9
Υψωνα	4	4	-	-	191.255	200.646	47.814	50.162	21	21	-	-	452.296	450.182	21.538	21.437	14,3	19,6
Σωτήρας	4	4	2	-	177.261	176.336	44.315	44.084	7	8	7	5	167.128	184.568	23.875	23.071	14,0	17,1
Λιβαδιών	3	3	4	3	154.142	181.452	51.381	60.484	15	16	35	8	406.473	435.230	27.098	27.202	19,0	23,1
Δρομολαξιάς-Μενεού	5	5	-	-	261.444	275.385	52.289	55.077	13	15	-	-	336.356	386.431	25.874	25.762	31,3	23,8

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

Σημείωση: Τα πιο πάνω στοιχεία προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Ολικό δαπανών προσωπικού	
	Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Δαπάνες έκτακτου προσωπικού*		Τακτικοί		Έκτακτοι/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Δαπάνες έκτακτων εργατών*			
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
					€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Αμμοχώστου	6	7	2	3	286.174	307.353	50.815	62.453	2	2	-	2	35.860	35.854	0	20.429	372.849	426.089
Λευκονοίκου	-	-	2	2			9.600	9.600	-	-	-	-	0	0	0	0	9.600	9.600
Ακανθούς	-	-	1	1	0	0	19.933	20.124	-	-	-	-	0	0	0	0	19.933	20.124
Λύσης	-	-	1	1	0	0	19.224	19.224	-	-	-	-	0	0	0	0	19.224	19.224
Καραβά	1	1	1	1	27.973	28.096	20.025	19.822	-	-	-	-	0	0	0	0	47.998	47.918
Λαπήθου	1	1	1	1	31.590	29.288	21.234	21.234	-	-	-	-	0	0	0	0	52.824	50.522
Κυθρέας	-	1	2	1	0	57.810	13.434	5.848	-	-	-	-	0	0	0	0	13.434	63.658
Μόρφου	2	5	1	1	68.143	219.220	18.730	18.730	-	-	-	-	0	0	0	0	86.873	237.950
Κερύνειας	1	1	1	1	45.612	44.820	21.439	20.939	-	-	-	-	0	0	0	0	67.051	65.759
Ολικό	11	16	12	12	459.492	686.587	194.434	197.974	2	2	0	2	35.860	35.854	0	20.429	689.786	940.844

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

Σημείωση: Τα πιο πάνω ποσά προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΔΑΝΕΙΑ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	2013			2012		
	Ολικό	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπριακής Δημοκρατίας	Ολικό	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπριακής Δημοκρατίας
	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	65.358.055	45.421.503	19.936.552	68.269.426	47.773.962	20.495.464
Λεμεσού	75.017.463	61.452.618	13.564.845	78.415.977	64.097.529	14.318.448
Λάρνακας	87.871.120	52.792.661	35.078.459	93.175.564	58.966.765	34.208.799
Πάφου	51.584.398	35.029.622	16.554.776	52.799.822	35.563.373	17.236.449
Στροβόλου	59.519.593	25.893.757	33.625.836	60.746.329	25.403.180	35.343.149
Αγίου Δομετίου	10.222.236	5.737.598	4.484.638	10.926.428	5.946.453	4.979.975
Αθηνένου	4.616.036	4.616.036	0	4.582.302	4.582.302	0
Αραδίππου	6.396.274	1.132.923	5.263.351	6.751.641	1.195.881	5.555.760
Πόλης Χρυσοχούς	10.937.139	6.475.037	4.462.102	6.714.613	6.738.783	4719297
Παραλιμνίου	12.884.263	7.996.707	4.887.556	13.510.036	8.164.696	5.345.340
Αγίας Νάπας	14.414.484	6.278.627	8.135.857	15.407.935	6.576.317	8.831.618
Δερύνειας	7.334.521	1.499.005	5.835.516	7.646.772	1.487.058	6.159.714
Λευκάρων	1.584.326	1.263.717	320.609	1.801.019	1.463.502	337.517
Γεροσκήπου	18.978.564	10.972.842	8.005.722	19.682.574	11.619.038	8.063.536
Πέγειας	6.663.711	6.496.742	166.969	6.362.417	6.186.660	175.757
Μέσα Γειτονιάς	12.997.975	7.003.981	5.993.994	13.458.102	7.103.934	6.354.168
Γερμασόγειας	12.775.646	6.685.428	6.090.218	12.948.558	6.916.073	6.032.485
Κάτω Πολεμιδιών	9.976.687	5.991.666	3.985.021	10.449.953	6.176.160	4.273.793
Αγίου Αθανασίου	14.803.619	5.428.395	9.375.224	15.638.044	5.717.683	9.920.361
Αγλαντζιάς	26.651.456	12.372.825	14.278.631	27.649.500	12.603.089	15.046.411
Έγκωμης	2.589.742	2.490.071	99.671	3.264.002	2.833.882	430.120
Λατσιών	18.337.826	4.529.356	13.808.470	19.671.597	4.913.454	14.758.143
Ιδαλίου	5.867.419	685.744	5.181.675	6.195.977	723.842	5.472.135
Λακατάμιας	29.244.021	13.104.287	16.139.734	30.635.005	12.226.545	18.408.460
Γερίου	111.318	111.318	0	153.435	153.435	0
Τσερίου	36.952	36.952	0	55.960	55.960	0
Λιβαδιών	2.118.373	384.556	1.733.817	3.092.038	697.589	2.394.449
Ύψωνα	1.542.009	1.530.368	11.641	1.645.924	1.610.652	35.272
Σωτήρας	262.214	262.214	0	348.891	348.891	0
Δρομολαζιάς-Μενεού	522.870	522.870	0	564.510	564.510	0
Σύνολο	588.177.528	342.731.751	245.445.777	592.564.351	348.411.198	248.896.620

Σημείωση: Τα πιο πάνω ποσά προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.